

NORIMBERSKÝ PROCES

I

PRÁVNICKÝ ÚSTAV MINISTERSTVA SPRAVEDLNOSTI • ORBIS

PRÁVNICKÝ ÚSTAV MINISTERSTVA SPRÁVEDLNOSTI

NORIMBERSKÝ PROCES

SBORNÍK MATERIÁLŮ
DÍL PRVNÍ

ORBIS PRAHA

1953

NJURNBERGSKIJ PROCESS

Sborník materialov, tom. 1.

Gosudarstvennoe izdatelstvo juridičeskoj literatury, Moskva 1952

НЮРНБЕРГСКИЙ ПРОЦЕСС

Сборник материалов, том 1

Государственное издательство юридической литературы,
Москва 1952 г.

Sborník materiálů Norimberského procesu s hlavními německými válečnými zločinci byl připraven ve dvou svazcích za redakce K. P. Goršenina (hlavní redaktor), G. N. Safonova, S. A. Golunského a I. T. Nikitčenka

Z ruštiny přeložil Dr Jan Havelka, revidovali Dr Otto Kunz
a Dr Miloš Parma

Předmluva

Tento Sborník obsahuje nejdůležitější oficiální materiál o Norimberském procesu s hlavními německými válečnými zločinci. Jak je známo, projednával Mezinárodní vojenský soudní dvůr (dále Tribunál), zřízený podle paritních zásad na podkladě dohody z 8. srpna 1945 mezi vládami SSSR, Spojených států amerických, Velké Británie a Francie,* ke které později přistoupilo ještě 19 států, v době od 20. listopadu 1945 do 1. října 1946 v Norimberku (Německo) trestní věc proti hlavním německým válečným zločincům, kteří byli postaveni před soud pro přípravu, podněcování nebo podniknutí útočných válek, pro válečné zločiny a pro zločiny proti lidskosti. Před soud byli postaveni 24 váleční zločinci, kteří tvořili vládnoucí kliku hitlerovského Německa. Byli to: Göring, Hess, Ribbentrop, Ley, Keitel, Kaltenbrunner, Rosenberg, Frank, Frick, Streicher, Funk, Schacht, Gustav Krupp, Dönitz, Räder, Schirach, Sauckel, Jodl, Papen, Seyss-Inquart, Speer, Neurath, Fritsche a Bormann. Tři z nich nebyli však osobně na lavici obviněných. Ještě před začátkem procesu ukončil Ley svůj život ve vězení sebevraždou; u Gustava Kruppa bylo uznáno, že je nevyléčitelně nemocen, a proto byla Tribunálem trestní věc proti němu zastavena; Bormann nebyl vypátrán a trestní věc byla Tribunálem projednávána v jeho nepřítomnosti.

Proces trval asi 11 měsíců.

Byla konána 403 veřejná zasedání Tribunálu. Kromě obviněných bylo vyslechnuto 116 svědků a 143 svědkové učinili své výpovědi tak, že předložili písemné odpovědi na dotazníky. Kromě toho určil Tribunál zástupce pro shromažďování důkazů, které se týkaly zločineckých organizací. 101 svědek obhajoby učinil svou výpověď před zástupci; zástupcům bylo dále předloženo 1809 písemných výpovědí jiných svědků. Bylo také předloženo šest úhrnných zpráv, které obsahovaly résumé přibližně

---

* Viz Sb. zák. a nař. č. 164/1947 — pozn. red.

z 200 000 písemných výpovědí pokud jde o zločinecké organizace (Gestapo, hitlerovskou vládu, generální štáb atd.).

Dokumenty, předložené jako důkazy viny jednotlivých obviněných a organizací, dosahují počtu několika tisíců. Během procesu byl pořízen stenografický zápis o všem, co bylo před soudem mluveno, a byl také zachycen elektrický zvukový záznam všech zasedání Tribunálu. Proces byl veden v jazyku ruském, anglickém, francouzském a německém.

V tomto Sborníku je uveřejněn jen nejdůležitější procesní materiál a jediné oficiální dokumenty, které Tribunál projednal (zahajovací přednesy a závěrečné řeči hlavních žalobců zastupujících SSSR, USA, Velkou Británii a Francii, výtahy z předložených listinných důkazů, svědeckých výpovědí, Statut, pravidla řízení, žaloba, rozsudek Tribunálu, zvláštní votum člena Tribunálu zastupujícího SSSR a j.).

Některé řeči žalobců jsou uveřejněny podle zkráceného stenografického zápisu o procesu. Je podán také stručný přehled řečí obhájců.

Mezi dokumenty, které byly Tribunálu předloženy a jež byly zařaděny v plném rozsahu nebo ve výtahu do tohoto Sborníku, jsou dokumenty, kterých se zmocnila Sovětská armáda při ústupu německých fašistických vojsk a které byly objeveny v německých archivech, jakož i zprávy Mimořádné státní komise pro vyšetřování zločinů německých fašistických okupantů.

* * *

*

Dne 9. května 1945 zaznamenal sovětský lid a jeho ozbrojené síly, které dokončily za vedení komunistické strany a moudrého vůdce a velkého vojevůdce soudruha Stalina rozdrčení nepřitele, historické vítězství nad německým fašismem.

Sovětský svaz se důsledně a důrazně domáhal toho, aby spojenecké státy dodržovaly do všech důsledků deklarace a mezinárodní dohody, přijaté za války, a tedy i deklaraci a dohodu o přísném potrestání všech válečných zločinců, a aby je opravdu plnily.

V deklaraci vlády SSSR a vlády Polské republiky „O přátelství a vzájemné pomoci“ ze dne 4. prosince 1941 se prohlašovalo, že potrestání válečných zločinců je nerozlučně spjato se zajištěním trvalého a spravedlivého míru.

„Po vítězné válce“, uvádí se v deklaraci, „a po náležitém potrestání hitlerovských zločinců bude úkolem spojeneckých států zajistit trvalý a spravedlivý mír.“¹

Od prvních dnů své existence vede sovětský stát neúnavný boj za

---

¹ Zahraniční politika Sovětského svazu v době Vlastenecké války, 1944, rus., sv. I, str. 192.

mír a nesmiřitelný boj proti agresí. Již první dekret sovětské vlády, totiž dekret o míru z 8. listopadu 1917, prohlásil útočnou válku, t. j. válku, jejímž cílem je násilné přivtělení cizího území a zotročení jiných národů, za největší zločin proti lidstvu.²

Sovětský stát i v budoucnosti po všechna další léta vždy věrně zastával a zastává stále věc míru na celém světě.

Tento postoj sovětského státu se setkává s vřelou podporou všech pokrokových lidí na zemi.

Jedním z výsledků této pokrokové politiky Sovětského svazu, která je podporována mírumilovnými národy celého světa, bylo, že dne 8. srpna 1945 byla sjednána dohoda mezi SSSR, USA, Velkou Británií a Francií o organizaci Mezinárodního vojenského tribunálu, aby byli souzeni hlavní váleční zločinci evropských zemí Osy.

Tribunál, zřízený na podkladě této dohody, projednal trestní věc Herrmanna Göringa, Rudolfa Hesse a ostatních předáků hitlerovského Německa.

V soudním procesu s pohlaváry hitlerovského Německa spatřovali stoupenci míru a demokracie projev poválečné mezinárodní spolupráce v boji proti fašismu a agresí. Všem čestným lidem na světě bylo zřejmé, že by shovívavý postoj k válečným zločincům byl povzbuzením pro přípravu nové války. Proto veškeré pokrokové lidstvo všestranně podporovalo požadavek Sovětského svazu, aby byli váleční zločinci přísně potrestáni.

S jiných hledisek posuzovali mezinárodní soudní proces nepřátelé míru a demokracie.

Tato hlediska byla určována zvláštními cíli, které sledovaly vládnoucí kruhy USA a Velké Britannie v druhé světové válce.

Je obecně známo, že se hitlerovská agrese stala možnou „za první proto, že Spojené státy americké pomohly Němcům vytvořit v krátké době vojenskou a ekonomickou základnu pro německou agresí a takto tuto agresí vyzbrojily, a za druhé proto, že anglo-francouzské vládnoucí kruhy odmítly kolektivní bezpečnost a tím rozbily šiky mírumilovných zemí, rozložily jednotnou frontu těchto zemí proti agresí, uvolnily cestu německé agresí a pomohly Hitlerovi rozpoutat druhou světovou válku“.³

Při své pomoci hitlerovcům připravit a rozpoutat agresí v Evropě počítali americko-anglo-francouzští imperialisté s tím, že se jim podaří zaměřit hitlerovskou agresí výhradně proti Sovětskému svazu. Leč tyto výpočty zklamaly a oni sami byli zataženi do války s hitlerovským Německem.

Dne 22. června 1941 přepadly hitlerovské hordy věrolomně Sovětský

² Lenin, Spisy, rus., sv. 26, str. 218.

³ Padělatelé dějin (historická zpráva), 1948, str. 19.

svaz. Vládnoucí kruhy USA, Velké Britannie a Francie neskrývaly svou škodolibost a předpovídaly porážku SSSR. Druhý den po útoku na Sovětský svaz vystoupil dnešní president USA, tehdy senátor, Truman s tímto prohlášením: „Uvidíme-li, že vyhrává Německo, musíme pomáhat Rusku, bude-li však vyhrávat Rusko, pak musíme pomáhat Německu a tak ať se navzájem pobíjejí co nejvíce.“

Obdobné prohlášení učinil v roce 1941 anglický ministr leteckého průmyslu Moor Brabazon, který prohlásil, že nejlepším výsledkem boje na východní frontě by bylo vzájemné vyčerpání Německa a SSSR, v důsledku čehož by mohla Anglie zaujmout vládnoucí postavení.

Avšak nálada převážné většiny amerického a anglického lidu byla ve prospěch SSSR a tento lid žádal spojení se Sovětským svazem pro společný boj proti hitlerovskému Německu.

Vládnoucí klika USA a Anglie, která byla takto donucena pod tlakem lidových mas vstoupit do protihitlerovské koalice, se nikterak nesnažila o rychlé rozdrčení fašismu. Tato klika vedla politiku protahování války, politiku oddalování rozdrčení hitlerovského Německa a všemi způsoby sabotovala otevření druhé fronty v Evropě.

Materiál, obsažený ve Sborníku, neobsahuje v plném rozsahu všechny dnes známé skutečnosti, protože v době, kdy se konal Norimberský proces, nebyla ještě značná část dokumentárních údajů známa veřejnosti. Vlastně teprve počínaje rokem 1948 se staly ve větším rozsahu známými skutečnosti, svědčící o zločineckém spojení vládnoucích kruhů fašistického Německa s vládnoucími kruhy USA, Velké Britannie a Francie. Tajné dokumenty o vztazích mezi hitlerovským Německem a vládami USA, Anglie a Francie, uveřejněné sovětskou vládou, právě tak jako historický doklad „Padělatelé dějin“, pomáhají nyní správně osvětlit skutečný průběh přípravy na rozpoutání hitlerovské agrese a druhé světové války.

Kromě tohoto materiálu staly se v dnešní době majetkem veřejnosti také četné jiné skutečnosti, které charakterisují existenci zločinné úmluvy anglo-amerických a německých imperialistů.

Tak na příklad popisuje známý anglický vojenský spisovatel Liddel-Hart ve své knize „Co vyprávějí němečtí generálové“ (kniha vyšla v New Yorku v r. 1948) na podkladě sdělení nejvýznamnějších hitlerovských generálů průběh druhé světové války. V této knize jsou obsaženy krajně zajímavé informace, které se týkají poměru Hitlera k válce s Anglií. Jak se nyní stalo hodnověrně známým, byla operace týkající se vyvedení anglického vojska z evropského kontinentu, jež byla provedena v květnu 1940 v obvodu města Dunkerque a s kterou se nadělovalo tolik hluku, umožněna jedině díky přímému rozkazu Hitlerovu jeho tankovým oddílům, aby neobsazovaly Dunkerque a aby daly Angli-

čanům možnost úniku. Opíraje se o sdělení generálů hitlerovského štábu, píše Liddel-Hart v této souvislosti:

„Hitler dal armádě možnost, aby se evakuovala, v naději, že si usmíří Angličany... Chtěl dokonce nabídnout Anglii podporu svými vojsky, kdyby pro Anglii vznikly kdekoli nějaké obtíže.“

Ačkoli vládnoucí kruhy USA vedly ve spojení se SSSR válku proti fašistickému Německu, přece hrály během války zločinnou dvojí hru. Všemi prostředky mařily plnění spojeneckých závazků vůči SSSR a vedly tajná vyjednávání s hitlerovci o separátním míru.

Na podzim r. 1941 a také v letech 1942 a 1943 probíhala v Portugalsku a ve Švýcarsku za zády SSSR vyjednávání mezi zástupci Anglie a Německa a později mezi zástupci USA a Německa o možnosti uzavření míru s Německem.

Tak na příklad dne 13. září 1942 došlo v Lisabonu k setkání syna lorda Beaverbrooka, Edgena, důstojníka anglické armády a později člena anglického parlamentu, který zastupoval Anglii, s Maďarem Gustavem von Keverem, který jednal z pověření německého ministerstva zahraničních věcí.

Vyjednávání podobného druhu se konala v únoru 1943 ve Švýcarsku mezi zmocněncem vlády USA Allenem Dullem, který měl plnou moc z Bílého domu, a zmocněncem vlády Německa, knížetem H. Hohenlohem, který byl blízký vládnoucím kruhům hitlerovského Německa.

V rozhovorech byly uvedeny na přetřes důležité otázky, které se týkaly Rakouska, Československa, Polska, Rumunska a Maďarska a, což je zvláště důležité, také otázka uzavření separátního míru s Německem.

Během vyjednávání prohlašoval A. Dulles, že federativní Veliké Německo (podobné USA) s přimykající se k němu Dunajskou konfederací bude zárukou pořádku a obnovy ve střední a východní Evropě.

Toto chování vlád USA a Anglie, které za zády Sovětského svazu vyjednávaly s Německem, ač byly jeho spojenci, nelze posuzovat jinak, nežli jako porušení spojeneckých závazků a spojeneckých povinností.

Proto je zcela zřejmé, že se vládnoucí kruhy USA a Anglie chovaly odmítavě k provedení spravedlivého soudu nad hlavními hitlerovskými válečnými zločinci, ač byly pod tlakem světového veřejného mínění donuceny dělat prohlášení o své ochotě účastnit se mezinárodních soudních procesů.

Není náhodou, že imperialistický tisk USA a Anglie začal již od prvních dnů Norimberského procesu s útoky na proces.

Reakční tisk vystupoval obzvláště prudce proti stanovení odpovědnosti za zločinné útočné války. Imperialisté chápali, že proces názorně odhalí celou potupnou cestu německého fašismu, skandální úlohu anglo-

amerických imperialistů při podněcování fašistické agrese, i úplný krach pretendentů na světové panství. Chápali, že odsouzení agrese bude znamenat odsouzení jejich vlastní útočné politiky, zaměřené na ustavení panství nad světem.

Nicméně nemohly v té době vládnoucí kruhy USA a Anglie otevřeně odmítnout závazky, které na sebe vzaly, pokud jde o potrestání válečných zločinců, a zmařit Norimberský mezinárodní proces. Musily souhlasit s provedením soudu nad hlavními německými válečnými zločinci.

*

*

Mezinárodní soudní proces s hlavními německými válečnými zločinci v Norimberku obrátil na sebe pozornost milionů lidí na celém světě.

Po prvé v dějinách lidstva se konal soudní proces takového významu: na lavici obviněných zasedli muži, jejichž zločinná činnost přesahovala daleko hranice jednoho státu a vedla k následkům, které svou závažností byly neslýchané, totiž k mnoha milionům lidských obětí, k utrpení desítek milionů lidí, k zničení desítek tisíců měst a vesnic a k tomu, že byla způsobena nevypočitatelná škoda průmyslu, dopravě, zemědělství a kulturním hodnotám četných zemí a národů.

Bez ohledu na všechny pletichy reakce byl proces s hlavními německými válečnými zločinci doveden až do konce.

Je známo, že se mezinárodní reakci zdařilo vykonat určitý vliv na rozsudek Tribunálu. Tento vliv měl za následek osvobození Schachta, Papena, Fritscheho a vedl k tomu, že generální štáb, vrchní velitelství a hitlerovská vláda nebyly uznány za zločinecké organizace. Proti tomu podal námítky člen Mezinárodního vojenského tribunálu zastupující SSSR a svůj nesouhlas vyložil v separátním votu.

Přesto měl Norimberský proces a rozsudek Mezinárodního vojenského tribunálu obrovský význam.

„Pravda“ napsala v úvodníku dne 2. října 1946: „... sdílíme úsudek sovětského soudce. Rozumíme jeho separátnímu votu a souhlasíme s ním, protože soud měl k dispozici dosti přesvědčivé údaje, které potvrzovaly vinu zmíněných obviněných (Schachta, Papena, Fritscheho). Avšak i když je tu separátní votum sovětského soudce, je nutno zdůraznit, že rozsudek, vyneseny v Norimberku nad hitlerovskými vrahy, bude hodnocen všemi poctivými lidmi na celém světě kladně, neboť potrestal spravedlivě a po zásluze nejtěžší zločince proti míru a štěstí národů. Byl ukončen soud dějin. Po prvé dopadl spravedlivý trest na hlavy organizátorů a vůdců, podněcovatelů a vykonavatelů zločinných plánů útočné války...“

*

*

*

Je obecně známo, že vládnoucí imperialistické kruhy USA vystupují jako předáci tábora podněcovatelů války, že vedou politiku otevřené agrese proti všem svobodným národům, že jsou nejhoršími nepřáteli lidstva a že krvavý loupeživý americký imperialismus usiluje o to, aby přeměnil celý svět ve svou kolonii, uvrhl svrchované národy do postavení otroků a cestou nové vyhlazovací války nastolil své panství nad světem.

Agresivní zaměření zahraniční politiky anglo-amerického bloku dochází svého výrazu ve zřizování celé sítě vojenských a politických spojení, která jsou zakládána podle vzoru a obdoby stejných spojení, jež byla vytvořena osou Berlín—Řím—Tokio v předvečer druhé světové války.

Severoatlantický pakt, Západní Unie, organizace amerických států, projektované pakty o vytvoření středozevního a tichomořského spojení, remilitarisace západního Německa, vojenská dohoda s Japonskem, všechny tyto bloky mají jediný účel, totiž připravit předpoklady pro zločinné rozpoutání nové války proti Sovětskému svazu a lidově demokratickým zemím, aby mohlo být nastoleno světové panství imperialistů USA.

Tyto útočné činy kapitalistických zemí jsou v buržoasním tisku a v projevech politických činitelů anglo-amerického bloku líčeny pokrytecky jako obranné. Avšak tato ujišťování nemohou nikoho oklamat. Skutečnosti mluví samy za sebe. Není bez zajímavosti připomenout, že proslulý „Pakt proti kominterně“ byl také líčen jako „obránné opatření“, jako „nástroj míru a civilisace“ a „ochrana proti komunistickému nebezpečí“.

Hitlerovský ministr zahraničních věcí Ribbentrop vyjádřil se o svém dítku, „Paktu proti kominterně“, takto:

„Uzavření této dohody je dějinnou událostí. Je to chvíle, kdy nastává obrát v boji všech národů, které milují pořádek a civilisaci, proti rozkladným silám. Tato dohoda je zárukou míru na celém světě.“

Doslova totéž řekl anglický ministr zahraničních věcí Bevin v poslanecké sněmovně dne 18. března 1949, když vymezoval význam severoatlantické dohody:

„Je to dějinná událost a nepochybně jeden z největších kroků na cestě k míru a bezpečnosti na celém světě. Tato dohoda znamená počátek nové éry spolupráce a vzájemného porozumění.“

Hitlerovský orgán „Völkischer Beobachter“ napsal v listopadu 1937 o „Paktu proti kominterně“ toto: „Trojstranná dohoda je ochranou míru. Tvoří se hráz z 200 milionů lidí na ochranu míru na celém světě před bolševickou rozkladnou činností.“

Zcela stejně hodnotily severoatlantickou dohodu noviny „New York

Times“, které napsaly dne 6. dubna 1949, že Severoatlantický pakt „je velmi důležitým opatřením sloužícím obraně severoatlantické oblasti, která je pod hrozbou sovětské útočné politiky“.

Aby zakryli útočnou podstatu Severoatlantického paktu, vypůjčují si tito lidé pokrytecké fráze z arsenálu fašistických lupičů. Ale proto ještě nepřestává být Severoatlantický pakt novým vydáním paktu proti kominterně.

Útočný program podněcovatelů nové války daleko předstihuje plány jejich německých a japonských předchůdců.

Právě proto se rozsudek Mezinárodního vojenského tribunálu, který prohlásil útočnou válku za mezinárodní zločin a uložil za tento zločin přísný trest, zřejmě nehodil anglo-americkým imperialistům, kteří se objevili jako noví uchazeči o světové panství.

Statut Mezinárodního vojenského tribunálu počítal s tím, že bude provedena řada procesů s hlavními válečnými zločinci hitlerovského Německa. Avšak americko-anglické vládnoucí kruhy neměly zájem na činnosti Mezinárodního tribunálu, jehož rozsudek pokládaly za „nebezpečný precedent“.

Když byli donuceni provést ještě několik soudních procesů na území Německa, rozhodli se vládcové USA a Anglie obejít se bez účasti Sovětského svazu. Bývalý hlavní žalobce, zastupující USA v Norimberském procesu, Jackson, doporučoval po svém návratu do USA, aby ostatní procesy nebyly prováděny „podle norimberské metody“.

Co to znamená „nikoliv podle norimberské metody“, to záhy vyžvanil anglický časopis „News Review“, který napsal, že se při otázce o německých válečných zločincích „musí USA a Anglie řídit ve své politice spíše zájmy o budoucnost, nežli o minulost“. A tyto zájmy „o budoucnost“ pozůstávají v tom, aby byli bývalí váleční zločinci přeměněni v budoucí vojenské spojence, aby mohla být uskutečněna agresivní dobrodružství nově se objevivších uchazečů o světové panství.)

Okolnost, že americko-angličtí imperialisté odepřeli uskutečňovat společná rozhodnutí velmocí, které se zúčastnily protihitlerovské koalice, o potrestání válečných zločinců i zásady Norimberského procesu, se prakticky projevila v celé další činnosti vlád USA, Anglie a jejich satelitů.

USA a Anglie zaměřily svou politiku na zachování hlavních fašistických kádrů bývalého hitlerovského Německa, aby jich mohly použít jako kostry pro budoucí útočnou armádu, určenou k nové válce proti SSSR a lidově demokratickým zemím, a učinily proto všechna opatření, aby co nejvíce omezily jak počet procesů s válečnými zločinci, které původně byly projektovány, tak i počet seznamů těchto zločinců, kteří měli být potrestáni za spáchané zločiny. USA a Anglie se snaží

všemi prostředky zeslabit tíživý dojem, který zanechaly zločiny hitlerovců ve světovém veřejném mínění, a halíce se do sentimentálních frází o t. zv. milosrdenství, o nutnosti „být milostivým“ a projevovat „co nejvíce lidskosti“, přeměňují i největším banditům trest smrti v žalář, zkracují tresty žaláře, v celých stovkách propouštějí předčasně na svobodu ty, kdož byli dříve odsouzeni, a v celých tisících prohlašují jiné za „nominální“ nacisty, které úplně zprošťují jejich odpovědnosti, atd.

Tím, že imperialisté USA, Anglie a Francie dávají dohromady lupičské kádry pro novou útočnou válku proti zemím tábora míru, demokracie a socialismu, sabotují i plnění dohodnutých rozhodnutí o vydání válečných zločinců, kteří se dopustili zločinů na území SSSR, Polska, Československa a jiných zemí, těmto státům.

Za tímto účelem prohlásila imperialistická vláda USA v r. 1947, že bude vyhovovat dožádáním spojeneckých zemí, aby jim byli vydáni váleční zločinci a zrádci, jedině tehdy, budou-li tato dožádání i s důkazy o vině určitých osob předložena americkým okupačním úřadům nejpozději do 31. prosince 1947. Podobné prohlášení učinila vláda Anglie, která stanovila ještě kratší lhůtu pro tato dožádání, neboť ji stanovila k 1. říjnu 1947; po uplynutí lhůty byli zatčení váleční zločinci pokládáni americko-anglickými imperialisty za osoby, které mají být propuštěny.

Nemluvě ani o tom, že v tak krátké lhůtě není prakticky možno předložit důkazy, které by odůvodňovaly obvinění proti každému z velmi četného počtu válečných zajatců, byly tyto požadavky zřejmě nezákonné, neboť odporovaly podmínkám, stanoveným Deklarací nejvyšších představitelů vlád USA, SSSR a Velké Britannie, která byla uveřejněna 2. listopadu 1943 a ve které nejsou pro tato dožádání stanoveny žádné lhůty.

Bez ohledu na kategorický protest proti postupu zavedenému USA a Anglií, který podal Sovětský svaz v dopise hlavního velitele sovětských okupačních vojsk v Německu, maršála Sovětského svazu V. Sokolovského, adresovaném americkému, britskému a francouzskému hlavnímu veliteli v říjnu 1947, odmítly americké a britské úřady vydat Sovětskému svazu četné velké válečné zločince, kteří se dopustili zločinů na sovětské půdě; tak na příklad nebyli vydáni Sovětskému svazu takoví zatvrzelí váleční zločinci, jako bývalý velitel východní fronty hitlerovských vojsk fašistický generálplukovník Guderian, polní maršál Rundstedt, a mnozí jiní velící váleční zločinci-fašisté, kterých používají USA a Anglie při přípravě nové světové války.

Spojené státy učinily všechna opatření, aby zatajily před sovětskými úřady hitlerovského agenta a velmi důležitého válečného zločince Ban-

dera a nesplnily své závazky, pokud jde o vydání hitlerovských generálů a důstojníků, jejichž seznam byl včas předložen americkým okupačním úřadům.

Až dosud zadržují USA asi 150 válečných zločinců podle seznamů porízených Československem. Anglie nevydala Polsku bývalého obergruppenführera SS a generála policie Reinharda, který zavinil rozboření polského hlavního města Varšavy, velkého válečného zločince Heinricha Wilhelma Kopfa, který nyní je v anglické okupační zóně Německa a působí jako ministerský předseda v Dolním Sasku, a j., Anglie a Spojené státy nevydávají válečné zločince Albánii atd.

Vládnoucí kruhy Spojených států a Anglie činí takto vše, aby zúčastněným státům nedaly možnost vykonat spravedlnost nad mnohými z těch, kteří se provinili válečnými zločiny, jež byly spáchány na území těchto států dočasně obsazených za druhé světové války fašistickým Německem.

Když americko-angličtí imperialisté odmítli vydat četné válečné zločince Sovětskému svazu a jiným demokratickým zemím, učinili všechna opatření k tomu, aby všemožně rehabilitovali válečné zločince, kteří se octli v jejich rukou.

Po skončení Norimberského procesu s hlavními německými válečnými zločinci provedly USA a Anglie řadu jiných soudních procesů s některými hitlerovskými generály, kteří se dopustili válečných zločinů (porušení mezinárodních zákonů a obyčejů o vedení války) a zločinů proti lidskosti, s průmyslníky, kteří inspirovali a hospodářsky připravili hitlerovskou agresi a kteří se účastnili olupování zemí, jejichž území bylo okupováno, dále s hitlerovskými diplomaty, kteří se aktivně účastnili uskutečňování útočné zahraniční politiky fašistického Německa a pod. Ale všechny tyto procesy byly uspořádány ani ne tak proto, aby byli skutečně potrestáni ti, kdož zavinili útočnou válku a ti, kdož spáchali zločiny proti lidskosti, jako spíše proto, aby pomocí veskrze falšované soudní procedury mohli být váleční zločinci zproštěni odpovědnosti, a když to nebylo možné, aby byli odsouzeni k mírným trestům, které by bylo možno „odsouzeným“ později prominout vůbec. Všechny tyto procesy byly vypočteny na to, aby bylo uspáno světové veřejné mínění a aby se navenek předstíralo, že zločinci jsou trestáni, avšak ve skutečnosti aby je bylo lze zachovat jako rezervy pro znovuvzkříšení fašistického zřízení v Německu a pro přeměnu Německa v nové ohnisko agrese v Evropě.

Tak na př. v únoru 1948 se konal v Norimberku za předsednictví soudce Venersthurma proces s německými válečnými zločinci, bývalými hitlerovskými generály, kteří se dopustili bestiálního řádění proti partyzánům balkánských států. Jak se choval americký soudní dvůr k váleč-

ným zločincům a k jejich obětem? Vzdal čest památce vlastenců, kteří padli hrdinnou smrtí v boji proti okupantům? Právě naopak. Rozsudek amerických soudců představuje v pravém slova smyslu zhanobení jak památky bojovníků proti fašismu, tak i mezinárodního práva.

Jak bylo sděleno o tomto procesu v telegramu „Associated Press“ z 20. února 1948, „konstatoval Norimberský soudní dvůr (americký — pozn. red.), že partyzáni, kteří podnikali útoky proti německým okupačním vojskům, jednali nezákonně a nemohou počítat se žádnou podporou se strany mezinárodního práva“.⁴

Americký soudce Venersthurm, který měl starost o bezpečnost banditů, napsal v rozsudku, že „němečtí vojáci byli oběťmi (!) nájezdů nepříteli, který nemohl proti nim bojovat v otevřeném boji... Velká část partyzánských band (!) nezachovávala mezinárodní pravidla o vedení války a postavila se takto mimo zákon... Členové těchto nezákonných (!) skupin odporu, kteří upadli do zajetí, nemohli si činit nárok na to, aby se s nimi zacházelo jako s válečnými zajatci. Proto nelze obviněné vinit z toho, že se zabíjením zajatců tohoto druhu — členů hnutí odporu — dopouštěli zločinu“.⁵ Dále se v rozsudku mluví dokonce o tom, že zastřelení rukojmí prý neodporuje mezinárodnímu právu, atd.

Tyto důvody rozsudku nejsou nahodilé. Vysvětlují se tím, že pro Američany bylo už tehdy nutné ospravedlnovat zločinecké metody nevyhlášené války, kterou vedli američtí a angličtí imperialisté proti demokratické armádě Řecka. To potřebují Američané zvláště nyní, když vedou útočnou válku proti korejskému lidu, ve které vyhlazují jak zajaté korejské vojáky a čínské dobrovolníky, tak i pokojné občany, které usmrcují nejrafinovanějším a nejzvlčilejším způsobem. Ale žádné výhrady a žádné „soudní precedenty“, vytvářené Venersthurmy, nezachráně americké agresory před odpovědností za činy, které spáchali.

Britská vláda, která odmítla vydat Sovětskému svazu a Polsku bývalého hitlerovského polního maršála Mansteina, neodvážila se ho přece jen zprostit odpovědnosti, jak se to stalo s Rundstedtem, Straussem a jinými, a byla donucena ho soudit svým soudním dvorem.

Tento hitlerovský kat, na jehož rozkaz byly pobity a umučeny stovky tisíců naprosto nevinných sovětských lidí — starců, žen, dětí, pobořena sovětská města a vsi na Ukrajině a Krymu, tento kat, na jehož rozkaz bylo rozsáhle používáno „automobilů smrti“ pro otrávení lidí plynem z výfuku auta („dušegubky“) — byl odsouzen anglickým soudem k trestu žaláře. Pro obhajobu této fašistické bestie před britským soudem byl najat britský advokát Paget, při čemž byla z Churchillovy iniciativy

⁴ J. Ž., „Jsou ještě soudcové v Norimberku“, „Pravda“ z 28. února 1948.

⁵ J. Ž., „Jsou ještě soudcové v Norimberku“, „Pravda“ z 28. února 1948.

uspořádána sbírka mezi anglickou šlechtou, aby bylo možno zaplatit tohoto „vynikajícího anglického právníka“.

Úsilím Churchillů, Pagetů a jim podobných „humanistů“, byl zachráněn před oprátkou kat, který nařizoval, aby zajatí partyzáni byli předáváni „bezpečnostní službě“ (SD) k okamžitému zastřelení nebo oběšení, a který nařizoval, aby rukojmí byli zastřeleni do 24 hodin.

V dnešní době se kolem jména Mansteinova vedou už zcela jednoznačné rozhovory, a to o nutnosti zmírnit rozsudek pro tohoto fašistického banditu a zároveň s ním i pro takové bandity, jakým je bývalý polní maršál Kesselring, který byl odsouzen za obdobné zločiny jako Manstein.⁶

Neméně odpornou podívanou byl t. zv. proces s německým průmyslníkem Friedrichem Flickem, který se konal rovněž r. 1948. Po řízení, které trvalo několik měsíců, neuznali ho američtí soudci vinným tím, že loupil majetek zemí, které byly okupovány, a že používal otrocké práce, ačkoli Flick byl členem správy společnosti, která byla zvlášť vytvořena pro využití nerostného bohatství SSSR, a ač tato společnost prováděla rozsáhlý program násilného zavlékání sovětských lidí do německo-fašistického otroctví.

Flick se pokusil přivlastnit si továrnu na vagony v Rize a sedm závodů na Ukrajině, které spojil pod společným názvem „Dněprostahl“. Avšak když musili Němci utíkat, vyloupil Flick tyto továrny a dal je zničit.

Americký soud nepřihlížel k této naprosto zjevné skutečnosti nejhnusnějšího zločinu, kterého se dopustil Flick, a vzal vlastně tohoto lupiče pod svou ochranu.

Američtí soudcové napsali tehdy v rozsudku, že při vynášení rozsudku vycházeli ze zásady, že „majetek, který náleží státu, může být zabrán a lze jej exploatovat ve prospěch okupanta, který vede válku, a to po celou dobu okupace... Snahu Flicka — praví se dále v rozsudku — nabýt vlastnického práva, nepokládáme za důležitou. Zatoužit po něčem je hřích proti božímú přikázání, není to však válečný zločin, proto soudíme, že tu nešlo o činy kriminální, za které by mohl kdokoli z obviněných být potrestán v souvislosti s továrnami »Vejrags« a »Dněprostahl«.⁷ Friedrich Flick, odsouzený k žaláři, byl však už 25. srpna 1948 propuštěn na svobodu.

Je zcela jasné, že se takový rozsudek hodil americkým imperialistům k tomu, aby mohli ospravedlnit své vlastní zločiny, které se tehdy chystali páchat a které v dnešní době páchají v Koreji, odkud vyvážejí průmyslové, historické, kulturní a jiné hodnoty.

⁶ Viz „Pravda“ ze 14. září 1949 a ze 27. září 1949.

⁷ J. Korolkov, Americký soudní dvůr obhazuje fašistickou agresi, „Pravda“ ze 4. března 1948.

Pozoruhodný je také soud s jinými průmyslníky a finančníky fašistického Německa, zejména s 24 odpovědnými řediteli „I. G. Farben-Industrie“ a s 12 řediteli Kruppova koncernu v čele s Alfredem Kruppem von Bohlen und Halbach. Američané byli donuceni uspořádat tyto procesy, protože světové veřejné mínění požadovalo na nich uskutečnění spojeneckých rozhodnutí, z nichž nejdůležitější byla Deklarace tří mocností z 2. listopadu 1943, zákon č. 10 Kontrolní rady z 20. prosince 1945 a souhlasné rozhodnutí Rady ministrů zahraničních věcí v Moskvě z 23. dubna 1947.

Všichni účastníci těchto průmyslových svazů, kteří byli voláni k odpovědnosti, zavinili vojensko-hospodářskou a politickou přípravu hitlerovské agrese. Vytvořili vojenskou průmyslovou základnu této agrese a financovali hitlerovskou vládu a fašistickou stranu. Někteří z ředitelů „I. G. Farben-Industrie“ byli významnými členy SS. Státisíců otroků bylo využíváno v podnicích těchto monopolů. Vedoucí činitelé monopolů se aktivně účastnili loupení v zemích okupovaných fašistickým Německem. „I. G. Farben-Industrie“ prováděla kromě toho intensivní přípravu pro chemickou válku ve velkém měřítku a dodávala hitlerovské armádě jedy a očkovací látky, kterých se používalo k hromadné otravě lidí. Loupením v okupovaných zemích a používáním otrocké práce vydělali vládci těchto monopolů v době války nesmírné bohatství.

Všechny tyto nejtěžší zločiny proti lidskosti měly mít vzápětí také přiměřeně těžké tresty.

Americký vojenský soudní dvůr vynesl v r. 1948 odsuzující rozsudek pouze nad částí obviněných. Odsoudil jen část vedoucích činitelů těchto koncernů válečného průmyslu a uložil jim trest žaláře.⁸ Ale již v únoru 1951 byli všichni „odsouzení“ propuštěni na svobodu pro „dobré chování“.

Takový postoj k válečným zločincům z I. G. Farben-Industrie“ je naprosto vysvětlitelný, neboť vyplývá ze skutečnosti, že za války byla tato firma ve spojení s největšími americkými průmyslníky. Tito obchodníci se smrtí nepřerušili své spojení s „I. G. Farben-Industrie“, neboť toto spojení vynášelo dolary skutečným spojencům fašistů.

V r. 1951 bylo Alfredu Kruppovi vráceno jeho vlastnictví a Krupp znova rozvinul válečný průmysl za přímé podpory USA, které zásobují Kruppa úvěry prostřednictvím bonnské vlády.

V této souvislosti není zbytečné zmínit se o osudu jednoho z hlavních německých válečných zločinců, který unikl, díky pomoci USA a Anglie, odsuzujícímu rozsudku Mezinárodního tribunálu v roce 1946.

Hjalmar Schacht, největší finančník a bývalý prezident Říšské banky za hitlerovské vlády, který byl osvobozen Norimberským tribunálem,

⁸ Viz „Pravda“ z 2. srpna 1948.

byl po zdoluhavé proceduře americké „denacifikace“ v listopadu 1950 úplně rehabilitován a nyní byl přibrán k vypracování nových plánů na vojensko-hospodářskou přípravu americké agrese.

Stejný osud měl ještě jeden soudní proces, který uspořádali Američané se skupinou hitlerovských diplomatů a vedoucích hospodářských činitelů v letech 1947—48.

V tomto případě bylo postaveno před soud 8 diplomatů hitlerovského státu a to Weizsaecker, Meiland, E. V. Bohle, V. Keppler, Wehrmann, K. Ritter, O. Ehrmansdorf, E. Wesemeyer, dále bývalý přednosta říšské kanceláře H. H. Lammers, bývalý státní sekretář Wilhelm Stuckart, bývalí říšští ministři: W. Darré, O. Meissner, L. Sch. Krosigk, ředitelé bank E. Puhl, K. Rasche a jiní, celkem 19 osob. Všichni se účastnili přípravy útočné války a páchání válečných zločinů a zločinů proti lid-skosti. Mnozí z těchto zločinců se účastnili konference, která se konala dne 20. ledna 1942 a na které byl schválen plán na vyhubení 11 milionů židů, kteří žili v evropských zemích, okupovaných hitlerovci; tento plán byl, jak známo, zčásti vyplněn.

Uvedené osoby, pokud byly odsouzeny k trestu žaláře, jsou nyní jedna za druhou propouštěny z vězení (O. Dietrich, K. Rasche, W. Darré, Krosigk a jiní) a některé z nich jsou znovu zapojovány do své dřívější činnosti v americké válečné kovárně, ve kterou nyní předělávají západní Německo.⁹

Všechny zde vypočítané činy americko-anglických imperialistů směřují k jedinému cíli, totiž k zachování německo-fašistických kádrů, které je možno ochránit před spravedlivým soudem národů a kterých lze využít pro přípravu nové války.

K témuž účelu se používá bývalého náčelníka generálního štábu německo-fašistické armády generálplukovníka Haldera, „rehabilitovaného“ jako „bojovníka německého odporu“ denacifikačním soudem ke konci r. 1949, který se zabýval v r. 1949 tím, že dával dohromady v západním Německu „černou gardu“ a který se dnes aktivně účastní remilitarisace západního Německa. Je to týž Halder, o kterém napsal dokonce fašistický diplomat Ulrich von Hassel ve svém deníku: „Vlasy vstávají člověku na hlavě, když se čtou rozkazy, rozesílané vojenským útvarům a podepsané Halderem, o opatřeních, která mají být učiněna v Rusku.“

Odmítání společných rozhodnutí a zásad Norimberského tribunálu provádějí Američané ve všech zmarshallisovaných zemích a v zemích, které jsou pod jejich vlivem.

Ve Francii, Belgii, Holandsku, Rakousku a v Australii jsou zmirňo-

⁹ Viz *Novoje vremja* z r. 1951, č. 2, str. 26—27.

vány rozsudky a váleční zločinci jsou předčasně propouštěni z vězení. K této lavině propouštění německých fašistických zločinců se také připojila jugoslávská fašistická klika Tita a Rankoviče. Tito, který se octl v úplné hospodářské a politické závislosti na USA a Anglii, propouští na rozkaz svých pánů stovky a tisíce nacistických válečných zločinců.

Účel procesů s magnáty průmyslového a finančního kapitálu hitlerovského Německa záležel v tom, aby bylo dokázáno, že ráz monopolů je „mírový“ a že v jejich činnosti není souvislosti s přípravou války. Toho však zase bylo třeba proto, aby bylo lze s porušením postupimského rozhodnutí o demilitarisaci Německa zachovat německé monopoly a znovu je dát do služeb agresorů, ale současně odvrátit obdobná obvinění od amerických monopolistů, kteří jsou úzce spojeni s monopolisty německými.

Takto se uchylují američtí a angličtí podněcovatelé válek ke všemožným úskokům, aby zachránili před spravedlivou odplatou válečné zločince, kterých používají již nyní k remilitarisaci Německa a k rozpoutání nové světové války.

Stejnou politiku provádějí i vůči japonským válečným zločincům, kterých používají k znovuvzkříšení agrese na Dálném Východě, k loupeživé válce proti korejskému a čínskému lidu a proti národně osvobozenckému hnutí asijských národů.

USA se nezdařilo zabránit tomu, aby byl vynesen odsuzující rozsudek a uloženy zasloužené tresty japonským militaristům. Nezdařil se jim ani pokus zmařit výkon rozsudku smrti, který byl vynesen nad pěti z hlavních japonských zločinců. Avšak po skončení procesu činí Američané vše, aby zachránili militaristické japonské kádry, aby jich použili k nové útočné válce na východě, kterou již USA rozpoutaly v Koreji.

Jak na západě, tak i na východě propouštějí nyní Američané celé stovky dříve odsouzených válečných zločinců, mezi nimiž byl z vězení propuštěn jeden z hlavních japonských zločinců Mamora Šigemicu.

USA odmítly postavit před soud Mezinárodního vojenského tribunálu ty, kdož se provinili přípravou a vedením bakteriologické války, totiž japonského císaře Hirohito, generály Isiu, Kasacharu a j., ježto samy připravují tuto hroznou zbraň proti lidstvu.

Tisk v buržoasních státech nyní otevřeně omlouvá hitlerovské zločiny.

Tak byl v rakouském časopise „Berichte und Informationen“ z 8. dubna 1949 uveřejněn článek „Německo — obranný val západu“. V tomto redakčním článku se pravilo: „Obrátili jsme se s několika otázkami k některým z německých generálů, jichž jména se stala za poslední

války známými „veškeré světové veřejnosti“. Budeme citovat jednu z otázek a odpověď na ni.

Otázka: Myslíte, že by mohly americké rozsudky nad důstojníky a vojáky za provedení rozkazů, které jsou nyní pokládány za odporující mezinárodnímu právu, mít vliv na kázeň nezbytnou pro boj se Sovětským svazem?

Odpověď: Ano. Norimberské rozsudky učinily pojem naprosté poslušnosti, bez které se nemůže obejít žádná armáda, nejasným. Po těchto rozsudcích budou se mnozí lidé odvolávat na své svědomí nebo se budou alespoň vyhýbat a sabotovat provedení rozkazu a požadovat, aby byl přezkoumán. Jako příklad lze uvést skutečnost, že ostřelování nechráněných měst i ze vzduchu je dosud mezinárodním právem zakázáno. Místo, aby byli souzeni poslušní generálové, bylo by lépe přezkoumat, náležitě propracovat a pokud možno změnit mezinárodní právo. Na druhé straně lze vyslovit přesvědčení, že i demokratické státy se budou domáhat kategoricky poslušnosti v armádě, neboť lépe je zvítězit, nežli být poražen a být přitom ještě válečným zločincem. Skutečnost, že Norimberk vyvolává napodobování, je potvrzována požadavkem čínských komunistů, aby jim byl vydán jako válečný zločinec Čankajšek.“

Anglický časopis „News Review“ z 26. května 1948 uveřejnil článek Bertranda Russela, ve kterém tento autor mluví o válečných zločincích a projevuje názor, že „nyní nastala doba, kdy ti, kdož nebyli ještě odsouzeni, musí vědět, že činy z doby války, ať byly jakékoli, nesmějí být důvodem pro obvinění...“, a táže se: „Nenadešel už čas vzpomenout si na úsloví — kdo myslí na minulost, prohrává budoucnost?“ O Mezinárodním vojenském tribunálu se v článku píše, že... „není zcela jasné, zda byl oprávněn vykonávat trestní jurisdikci, jež by se vztahovala i na trestné činy, spáchané dříve“. Autor článku píše, že podle jeho názoru „... tito lidé nebyli ani tak potrestáni za své zločiny, jako spíše za to, že byli na straně poražených“.

V kanadském týdeníku „Saturday night“ z 29. srpna 1950 byl uveřejněn článek Johna Marstona „Musíme posilovat své bývalé odpůrce?“

Autor mluví o politice znovuzrození německého vojenského hospodářství, militarisace západního Německa, atd. a píše:

„Tuto politiku lze ospravedlnit (a je již také ospravedlňována) tím, že bývalí odpůrci jsou zocelenými bojovníky proti komunismu. Lze také tvrdit, že v poražené zemi je revoluční nálada a že by neměla být posilována hospodářskými obtížemi, chceme-li udržet bývalé odpůrce mimo komunistický tábor. Německo má ostatně dobrou polohu jako hlavní obranný val proti komunismu v Evropě.“

V knize Walthera Görlitze „Německý generální štáb“, která vyšla nedávno, se praví: „Obvinění německého generálního štábu u Meziná-

rodního vojenského tribunálu v Norimberku v tom směru, že generální štáb patří k organisacím, které měly vedoucí účast na rozpoutání druhé světové války, není ničím odůvodněno.¹⁰

*

Projevy zástupců žaloby za USA, Velkou Britannií a Francií, které jsou uveřejněny ve Sborníku, jsou křiklavými vzory buržoasního pokrytectví a demagogie. Abychom se o tom přesvědčili, postačí, budeme-li citovat některé projevy, které učinil žalobce Shawcross, zastupující Velkou Britannií, po skončení Norimberského procesu.

Dne 28. března 1951 prohlásil bývalý žalobce, který zastupoval Velkou Britannií v procesu s hlavními německými válečnými zločinci v Norimberku, Hartley Shawcross při obědě v Londýně, že „se nestaví proti shovívavosti“ vůči nacistickým válečným zločincům „z humanitních důvodů“.

Po řadu let vyzýval Shawcross ve svých projevech na zasedáních orgánů OSN a v Anglii k boji proti komunismu a k válce proti Sovětskému svazu.

Ve svém zahajovacím přednesu při zahájení Norimberského procesu řekl hlavní žalobce, zastupující USA, Jackson: „Chtěl bych vysvětlit, že se sice tohoto zákona užívá po prvé proti německým agresorům, avšak zákon musí odsoudit agresi, které se dopustil kterýkoli jiný národ, a to i národy, které jsou dnes zastoupeny v Tribunálu, je-li vůbec určen k tomu, aby sloužil skutečně prospěšnému cíli. Jen tehdy budeme moci učinit konec tyranii, násilí a agresi se strany těch, kdož mají v rukou moc, proti právům jejich vlastního národa, přimějeme-li všechny tyto lidi, aby byli odpovědnými před zákonem. Tento proces představuje odhodlanou snahu lidstva použít ukázněujícího vlivu zákona na státní činitele, kteří používali své moci k tomu, aby podkopali základy světového míru a aby se dopouštěli aktů agrese proti svým sousedům.“

Je vhodné připomenout tato Jacksonova slova v souvislosti s neslýchanými zločiny, kterých se dopouštějí američtí, angličtí a jiní interventi na území Koreje. Zločiny amerických interventů v Koreji předstihují svou surovostí zločiny hitlerovců, o nichž se mluví v materiálu tohoto Sborníku.

Zmíníme se jen o několika případech z těch, které byly uveřejněny v tisku.

Tak se v prohlášení ministra zahraničních věcí Korejské lidově demokratické republiky ze dne 6. ledna 1951, adresovaném OSN a národům celého světa oznamuje, že dne 3. ledna provedla 82 letadla typu „B-29“ nálet na Fenjan. Bylo svrženo několik set tun výbušných a zápalných

¹⁰ Walther Görnitz, Německý generální štáb, Frankfurt n. M., 1950, str. 703.

bomb. Aby zabránili hašení požárů, svrhli američtí barbaři na všechny obvody města časované bomby, které vybuchovaly po celý den. Jen v jediném dnu shořelo 1812 obytných domů. Bylo napočteno obrovské množství obyvatelů města, kteří byli bombami zabiti a raněni nebo kteří uhořeli nebo byli zadušeni kouřem. Počet obyvatelstva města, který byl před válkou 500 000 lidí, činí nyní sotva 50 000.

V lednu 1951 přirovnal dopisovatel novin „Daily Compass“ Parry rozkaz, daný americkým letcům v Koreji, aby útočili na civilní obyvatelstvo, které je za frontou, ke genocidii. „Nový rozkaz znamená rozsudek smrti pro miliony Korejců“, napsal Parry.

V době okupace Seulu ničila americká a lisynmanovská vojska metodicky a plánovitě průmysl města, památky staré kultury korejského lidu a nejlepší a nejvýstavnější domy a ulice. Vraždili korejské vlastence a olupovali půldruhamilionové obyvatelstvo města. Rozvrátili a zničili veškerý průmysl v Seulu, a to i tři největší textilní továrny, továrnu na opravu lokomotiv, továrnu na vagony a strojírenský závod, dále koželužský kombinát, který byl největší v zemi, a mnoho jiných podniků. Američtí agresori zničili největší průmyslový okres města Endypcho, kde bydlelo asi 600 000 dělníků a jejich rodinných příslušníků. Asi 80 % města bylo rozvráceno a spáleno.

Podle předběžných údajů usmrtila americká a lisynmanovská vojska za dva měsíce, kdy měla obsazenou provincii Kanvon, více než 17 000 pokojných obyvatel.

Ve vsi Caenri okresu Kaksen v provincii Severní Chamgen zabili Američané rolníka Pak Bon Su a celou rodinu za to, že nesehnal pro ně slepice. Lisynmanovci roztrhali na kusy dva sedláky a čtyřem ženám odřízli prsy a noži rozřezali jiné části těla. V oblasti Sinden v provincii Jižní Fenjan počínali si američtí a lisynmanovští barbaři vůči obyvatelstvu jako divá zvíř. Polévali lidi benzinem a spalovali je, přivazovali je k automobilům a vlekli po ulicích, vypichovali jim oči, navlékali dráty do jazyků a zakopávali je za živa do země. Celkem pobili a umučili američtí agresori barbarským mučením v této oblasti 1580 korejských vlastenců, mezi nimi mnoho žen, dětí a starců.

Za dobu okupace Inčonu bylo postřeleno více než 10 000 lidí. Dne 4. ledna 1951, tedy v předvečer ústupu z města, polili vrahové benzinem a upálili 300 lidí, kteří byli ve vězení. Mezi upálenými bylo 40 kojenců a 70 žen. Dne 4. ledna pobili američtí četníci a lisynmanovští bandité v Kypcho a v dalších 3 okresech, které leží nedaleko Inčonu, 186 pokojných obyvatel. Téhož dne postříleli 2 Američané 7 dětí a stařenu s dítětem v náruči. Týden před svým ústupem znásilnili američtí a lisynmanovští zlosynové více než 400 žen. Znásilnili 20 těhotných žen a pak je usmrtili. Dne 3. ledna zmocnilo se 5 amerických vojáků v Inčonu dvou

mladičkových dívek ve věku 14 a 15 let, znásilnili je a pak je bestiálně zavraždili.

Ve městě Sinčonu bylo podle zprávy zvláštního dopisovatele agentury Sinhua objeveno po osvobození města lidovou armádou více než 25 000 mrtvol, stopy to americké ukrutnosti.

Podle zprávy zvláštní komise ÚV Jednotné demokratické vlastenecké fronty v Koreji pro vyšetřování a zjišťování škod a zločinů, které napáchali američtí agresori a klika Lisynmana, z 1. března 1951, američtí agresori usmrtili, pověsili a umučili k smrti v Seulu 72 930 korejských vlastenců. Znásilnili a poté zavraždili více než 875 žen, mezi nimiž byly i ženy pokročilého věku.

Agentura Sinhua oznámila, že Američané použili dne 23. února 1951 na hanganské frontě otravných látek a svrhli v tomto okrese bomby, naplněné otravnými plyny. Mnozí bojovníci, kteří byli v tomto úseku, byli usmrceni plynem.

V prohlášení vlády Korejské lidově demokratické republiky z 8. května 1951 se mluví o tom, že američtí interventi používají bakteriologických zbraní proti korejskému lidu.

Dne 17. března 1951 prohlásil představitel čínských dobrovolníků, že vojska amerických uchvatitelů používala chemických nábojů na frontě v oblasti řeky Hangan, a to ve dnech 23. a 26. února a 3. března.

V prohlášení ministra zahraničních věcí Korejské lidově demokratické republiky z 15. dubna 1951 se uvádějí velmi četná fakta o příšerných ukrutnostech, kterých se dopustili američtí interventi v Koreji, totiž o hromadném vyhlazování obyvatelstva, o znásilňování žen a o strašlivém mučení, k nimž sahají Američané.

Nyní, kdy americko-angličtí imperialisté usilují s obzvláštní zuřivostí zažehnout plamen nové války, vidí národy všech zemí zvláště zřetelně, že jedině sovětský socialistický stát provádí důslednou mírovou politiku, kterou provádějí i jiné státy tábora míru, demokracie a socialismu, totiž osvobozená Čína a země lidové demokracie.

*

Ve svém projevu v plenu ÚV Jednotné socialistické strany Německa, které se konalo ve dnech 13.—15. června 1951 v Berlíně, připomenul Walther Ulbricht skutečnosti, které svědčí o zesílení renilitarisace a vyzbrojení západního Německa, a zdůraznil, že „v důsledku dohody amerických a německých imperialistů o Schumanově plánu a v důsledku dohod mezi bonnskou vládou a zástupci USA se stalo zřejmým, že americký imperialismus USA dělá z německých imperialistů své hlavní spojence v Evropě, aby vytvořil ze západního Německa vojenské nástupišť Severoatlantického vojenského paktu. Americký imperialismus,

úhlavní nepřítel německého lidu a všech mírumilovných národů, dělá z německých imperialistů, bonnské vlády, západoněmeckých průmyslových magnátů a magnátů finančního kapitálu, velkostatkářů, militaristů a z části bývalých generálů hitlerovské armády své hlavní spojence, aby s jejich pomocí vedl válku proti Sovětskému svazu a všem demokratickým silám v Evropě“.

Odhalování zločinných machinací válečných paličů a boj za zachování míru se rozvíjí stále více a více.

Hnutí za trvalý mír proti zločineckým plánům na rozpoutání nové světové války roste a šíří se každým dnem. Národy celého světa jsou pevně rozhodnuty uhájit mír. Opravdovým mluvčím úsilí národů všech zemí a světadílů o mír je Sovětský svaz, který po celá léta své existence důsledně a neúchylně bojuje za mír.

Hnutí za mír, kterého se účastní miliony lidí celého světa, je hnutím opravdu lidovým. Mírové kongresy, vytvořené tímto hnutím, představují novou formu organizace, která vyjadřuje bezprostředně vůli milionů prostých lidí — obránců míru, kteří staví prostřednictvím této organizace svou vůli k míru proti politice přípravy války, kterou provozují vládnoucí lokajové kapitálu.

Stálý výbor Světového kongresu obránců míru uveřejnil na schůzi, která se konala ve dnech 15.—19. března 1949 ve Stockholmu, výzvu, ve které se praví:

„Žádáme bezpodmínečný zákaz atomové zbraně jako nástroje zastrašování a masového vyhlazování lidí. Žádáme ustanovení přísné mezinárodní kontroly nad plněním tohoto usnesení. Máme za to, že se vláda, která první použije proti kterékoli zemi atomové zbraně, dopustí zločinu proti lidstvu a musí být považována za válečného zločince. Vyzýváme všechny lidi dobré vůle, aby připojili svůj podpis pod tuto výzvu.“

Nejvyšší sovět SSSR přijal delegaci stálého výboru Světového kongresu obránců míru a jednomyslně prohlásil svou solidaritu s návrhy stálého výboru.

„Tyto návrhy stálého výboru Světového kongresu obránců míru — praví se v prohlášení Nejvyššího sovětu SSSR — odpovídají plně naléhavým přáním všech národů a jejich úsilí o pevný a trvalý mír na celém světě.“

Pod stockholmskou výzvu bylo sebráno více než 500 milionů podpisů.

V prosinci 1949 obrátilo se byró Světového kongresu obránců míru na parlamenty všech států s návrhem, „aby se přestalo se závody ve zbrojení, které odsuzují národy k bídě a ničí jakoukoli naději na blahobyt. To je možno učinit tím, že se zmenší výzbroj i sníží početní stav vojska“.

Zejména bylo navrhováno, aby byla odstraněna příšerná hrozba atomového bombardování a „ukončení intervence proti národům“.

Dne 23. října 1950 navrhla sovětská delegace na schůzi politického výboru Valného shromáždění OSN, aby byla schválena tato deklarace o atomové zbraní: „Valné shromáždění považujíc používání atomové zbraně — zbraně agrese a masového vyhlazování lidí — za odporující svědomí a cti národů a za neslučitelné s příslušností k Organizaci spojených národů, vyhláší bezpodmínečný zákaz atomové zbraně a ustavení přísné mezinárodní kontroly nad přesným a bezpodmínečným prováděním tohoto zákazu... Vláda, která jako první použije proti kterékoli zemi atomové zbraně nebo jiného prostředku k hromadnému ničení lidí, dopustí se zločinu proti lidstvu a bude považována za válečného zločince.“ Tento návrh byl zamítnut v důsledku úsilí anglo-amerických imperialistů.

Druhý Světový kongres obránců míru, který se konal ve Varšavě ve dnech 16.—22. listopadu 1950, schválil výzvu k OSN, ve které naléhá na to, aby OSN ihned přezkoumala návrhy, které směřují k obnově a zachování míru.

Ve své výzvě k OSN vyzval kongres parlamenty všech států, aby „přijaly zákon na obranu míru, který by zavedl trestní odpovědnost za propagaci nové války v jakékoli formě“.

Dne 12. března 1951 schválil Nejvyšší sovět SSSR zákon na obranu míru. To je obrovský přínos pro boj za mír na celém světě. V zákoně na obranu míru se praví, že „Nejvyšší sovět Svazu sovětských socialistických republik, řídě se vysokými zásadami sovětské mírumilovné politiky, jejímž cílem je upevnění míru a přátelských vztahů mezi národy, shledává, že svědomí a právní vědomí národů, které zažily za života jednoho pokolení útrapy dvou světových válek, se nemůže smířit s beztrestností propagandy války, prováděné agresivními kruhy některých států, a ztotožňuje se s výzvou II. Světového kongresu obránců míru, vyjadřující vůli všeho pokrokového lidstva, o zákazu a odsouzení zločinné válečné propagandy“.

Nejvyšší sovět SSSR stanovil, že propaganda války, ať je vedena v jakékoli formě, podkopává věc míru, vytváří hrozbu nové války a je proto nejtěžším zločinem a osoby provinivší se propagandou války mají být odevzdány soudu a souzeny jako nejtěžší kriminální zločinci.

Zákon na obranu míru byl schválen také Bulharskou lidovou republikou (dne 25. prosince 1950), Polskou republikou (dne 29. prosince 1950), Maďarskou lidovou republikou (dne 8. prosince 1950), Rumunskou lidovou republikou (dne 16. prosince 1950), Československou republikou (dne 20. prosince 1950), Německou demokratickou republikou (dne 15. prosince 1950), Albánskou lidovou republikou (dne 11. ledna 1951) a Mongolskou lidovou republikou (dne 27. února 1951).

II. Světový kongres obránců míru prohlásil, že považuje hromadné nemilosrdné vyhlazování civilního obyvatelstva za zločin proti lidstvu a

žádá, aby mezinárodní autoritativní komise zkoumala zločiny spáchané v Koreji a hlavně otázku odpovědnosti generála Mac Arthura za tyto zločiny.

Kongres se obrátil na velmoci s výzvou, aby provedly v letech 1951 až 1952 snížení pozemních, leteckých a námořních ozbrojených sil současně a ve stejném poměru o jednu třetinu až o polovinu.

Hnutí obránců míru nabývá stále většího rozsahu. Pod praporem boje za mír se semkli lidé všech ras a národností, různých náboženských vyznání i přesvědčení. Aktivně podporují výzvu II. Světového kongresu, aby byl uzavřen pakt míru mezi pěti velmocemi — Sovětským svazem, Spojenými státy, Čínskou lidovou republikou, Velkou Británií a Francií.

Velký praporečník míru soudruh Stalin uvedl v rozhovoru s dopisovatelem „Pravdy“: „Mír bude zachován a upevněn, vezme-li lid věc zachování míru do svých rukou a bude-li ji hájit do konce. Válka se může stát nevyhnutelnou, jestliže se podněcovatelům války podaří opřít síť lži lidové masy, oklamat je a zavléci do nové světové války.“

Tato slova soudruha Stalina povzbuzují všechny čestné lidi na zeměkouli k aktivnímu boji za mír. Lidové masy si stále více začínají uvědomovat, že mír je možno vybojovat jen stálým, houževnatým a obětavým bojem.

V tomto ušlechtilém boji národů za mír prospěje podle svých možností právě zveřejňovaný materiál mezinárodního procesu v Norimberku, který vešel do dějin jako vážný úder fašismu a agresi a jako hrozivá výstraha americko-anglickým podněcovatelům nové světové války.

Dne 27. září 1951.

DEKLARACE A PROHLÁŠENÍ
O ODPOVĚDNOSTI HITLEROVCŮ
ZA SPÁCHANÉ ZLOČINY

Prohlášení sovětské vlády o odpovědnosti hitlerovských uchvatitelů a jejich pomahačů za zločiny, které spáchali v okupovaných evropských zemích

Mimořádný vyslanec a zplnomocněný ministr Československé republiky p. Fierlinger a zástupce Francouzského národního výboru p. Garraud odevzdali prostřednictvím lidového komisariátu zahraničních věcí předsedovi Rady lidových komisařů SSSR J. V. Stalinovi společnou notu vlád Československa, Polska, Jugoslavie, Norska, Řecka, Belgie, Holandska a Lucemburska, jakož i Francouzského národního výboru, které podepsaly dne 13. ledna t. r. * „Deklaraci o potrestání zločinů, spáchaných za války“. Nota projevuje přání, aby Sovětský svaz varoval před odpovědností za zločiny, kterých se dopouštějí hitlerovci v zemích, které obsadili. Dne 14. října zaslal lidový komisař zahraničních věcí V. M. Molotov z příkazu sovětské vlády p. Fierlingerovi a p. Garraudovi toto prohlášení:

„Předseda Rady lidových komisařů SSSR J. V. Stalin vzal na vědomí adresovanou mu výzvu zástupců zemí dočasně obsazených hitlerovským Německem, aby slavnostně varoval před odpovědností za zločiny, kterých se dopouštějí hitlerovci na územích jimi obsazených a uložil lidovému komisariátu zahraničních věcí, aby informoval vlády Československa, Polska, Jugoslavie, Norska, Řecka, Belgie, Holandska a Lucemburska, jakož i Francouzský národní výbor o tomto prohlášení sovětské vlády:

Sovětská vláda a veškerý sovětský lid chovají city bratrské solidarity a hluboké sympatie k utrpení a k osvobozeneckému boji národů v zemích Evropy, okupovaných hitlerovským Německem. Bída, ponížení a útrapy, které působí těmto národům hitlerovská tyranie, jsou tím pochopitelnější národům Sovětského svazu proto, že se hitlerovští vetřelci

* T. j. r. 1942 (pozn. red.).

dopouštějí na dočasně okupovaném sovětském území v nepředstavitelném rozsahu zvrhlých zločinů, t. j. hromadných vražd pokojných občanů, ničení měst a vsí, olupování a hubení obyvatelstva, bestialního násilí vůči ženám, dětem a starcům a odvlékání mnoha set tisíců lidí do otroctví.

Informace o ukrutnostech hitlerovských okupantů a jejich společníků, které byly poskytnuty sovětské vládě v kolektivní notě, znovu potvrzují, že hitlerovci se dopouštějí svých krvavých zločinů všude a záměrně, což dosvědčuje, že německá fašistická vláda a její pomahači, kteří usilují o zotročení národů v obsazených zemích, o zničení jejich kultury a ponížení jejich národní důstojnosti, si vytyčili také za svůj cíl přímo fyzické vyhlazení značné části obyvatelstva okupovaného území.

Sovětská vláda současně konstatuje, že se německým fašistům nepodařilo ani metodami zastrahování a podplácení, ani rozněcováním rasového nepřátelství, ani loupežemi a hladem, ani krvavými popravami zlomit vůli evropských národů k boji proti okupantům za osvobození a obnovení nezávislosti jejich zemí. Nelekajíce se nezbytných obětí, které přináší s sebou tento spravedlivý osvobozenecký boj a neznajíce ani slitování s nepřítelem, ani kompromisů s ním a jeho pomahači, používají vlastenci v zemích podmaněných hitlerovci všech po ruce jsoucích prostředků pro boj proti vetřelcům, a to až do rozvinutí národního partyzánského hnutí.

Chrabří bojovníci za čest, svobodu a nezávislost národů utiskovaných hitlerovci nezastavují se před ničím, jde-li o to, aby způsobili hitlerovským okupantům a německé válečné mašinerii co největší možné škody; maří na okupovaném území výrobu válečného průmyslu a jednájí přitom různými metodami od zpomalování pracovního tempa a zhoršování kvality práce až do stávek, hromadného opouštění výroby, poškozování strojů a výroby a diversních aktů v továrnách, elektrárnách a dolech; tito bojovníci organisují bojkot zemědělských dodávek německým utlačovatelům; maří opatření hitlerovců určená k verbování a odvlékání do Německa cizích dělníků, odsouzených k otrocké práci na výrobě zbraní, určených proti spojencům utlačovaných evropských národů; tito bojovníci proti útisku německých imperialistických lupičů ničí nebo poškozují válečné a surovinové zásoby okupantů a porušují komunikace nepřítele tím, že uvolňují kolejnice, vyhazují do povětří mosty a vyšínují vlaky, způsobují nehody na obchodních a válečných lodích a přerušují telegrafní a telefonní spojení. Tito bojovníci prakticky pomáhají operacím spojeneckého letectva nad územím okupovaným hitlerovci; sabotují opatření vojenských a civilních okupačních úřadů; trestají smrtí ty, kdož zavinili nebo jsou organisátory nebo vykonavateli hitlerovského násilí a teroru, právě tak jako zrádce, kteří pomáhají okupantům. Nejcitelnější škoda byla nepříteli způsobena v zemích, kde věrní vlastenci podle vzoru veli-

kého hnutí národních mstitelů — partyzánů, bojujících proti okupantům na sovětském území okupovaném dočasně hitlerovci, neohroženě nastoupili stejnou cestu ozbrojeného boje proti vetřelcům . . .

Není žádných pochybností o tom, že se úspěšné rozvinutí tohoto slavného osvobozenického boje ve všech jeho formách stane jednou z nejdůležitějších podmínek pro konečné rozdrčení společného nepřítele a přiblíží dobu odplaty, po které tak oprávněně volají zástupci zemí okupovaných hitlerovským Německem.

V notách lidového komisaře zahraničních věcí V. M. Molotova z 25. listopadu 1941 „O pobuřujících ukrutnostech německých úřadů vůči sovětským válečným zajatcům“, ze 6. ledna t. r. „O hromadných loupežích, ničení obyvatelstva a neuvěřitelných ukrutnostech německých úřadů na okupovaném jimi území“ a z 27. dubna t. r. „O neuvěřitelných zločinech, ukrutnostech a násilnostech německých fašistických vetřelců na sovětském území jimi okupovaném a o odpovědnosti německé vlády a vrchního velitelství za tyto zločiny“, kteréžto noty byly zaslány všem vládám, s nimiž udržuje Sovětský svaz diplomatické styky, prohlásila sovětská vláda, že „veškerá odpovědnost za nelidské a lupičské skutky německých vojsk padá na zločineckou hitlerovskou vládu Německa“ a dodala, že „hitlerovská vláda a její pomahači neujdou přísné odpovědnosti a zaslouženému trestu za všechny své neslýchané zločiny, kterých se dopustili proti národům SSSR a proti všem svobodým národům“. Sovětská vláda také oznámila, že její orgány „vedou podrobnou evidenci o všech těchto zvrhlých zločinech hitlerovské armády, za něž požaduje rozhořčený sovětský lid oprávněnou odplatu, které se také domůže“.

Sovětská vláda vzala nyní na vědomí obdržené informace o neuvěřitelných zločinech, kterých se dopustili a dopouštějí hitlerovci z příkazu své vlády a vojenských a civilních úřadů Německa na území Francie, Československa, Polska, Jugoslavie, Norska, Řecka, Belgie, Holandska a Lucemburska, předala tyto informace, které dostala od zástupců těchto států, široké veřejnosti a prohlašuje touto notou znovu celému světu s veškerou rozhodností a neochvějností, že zločinecká hitlerovská vláda a všichni její napomahači musí být a budou zaslouženě přísně potrestáni za zločiny, jichž se dopustili proti národům Sovětského svazu a proti všem svobodným národům na územích dočasně obsazených německou armádou a jejími společníky.

Sovětská vláda schvaluje a sdílí oprávněnou snahu, vyjádřenou v obdržené kolektivní notě, aby bylo stanoveno, že vinníci zmíněných zločinů budou předáni soudu a voláni k odpovědnosti, a že vynesené rozsudky budou vykonány. Sovětská vláda je ochotna podporovat praktická opatření spojeneckých a spřátelených vlád, zaměřená k tomuto

cíli, a počítá s tím, že všechny zúčastněné státy budou si vzájemně pomáhat při pátrání po hitlerovcích a jejich společnících, kteří se provinili organisováním, podněcováním anebo pácháním zločinů na okupovaných územích, při jejich vydávání a odevzdávání soudu a při přísném potrestání.

Sovětská vláda souhlasí s prohlášením presidenta Spojených států Ameriky p. Roosevelta, které tento učinil dne 12. října ve svém projevu o potrestání „nacistických vůdců, konkrétně odpovědných za nescíslné ukrutnosti“ a zejména s tím, že „klika vůdců a jejich surových pomahačů musí být uvedena jménem, zatčena a souzena podle trestních zákonů“. Celé lidstvo zná již jména a krvavé zločiny pohlavárů zločinecké hitlerovské bandy — Hitlera, Göringa, Hesse, Goebbelse, Himmlera, Ribbentropa, Rosenberga a jiných organisátorů německých ukrutností z řad vůdcích činitelů fašistického Německa. Sovětská vláda má za to, že je povinna, právě tak jako vlády všech států, které brání svou nezávislost před hitlerovskými hordami, pokládat přísné potrestání těchto již usvědčených pohlavárů zločinecké hitlerovské bandy za naléhavý mravní závazek vůči nespočetným vdovám a sirotkům, příbuzným a blízkým těch nevinných lidí, kteří byli bestiálně umučeni a povražděni podle pokynů zmíněných zločinců. Sovětská vláda pokládá za nezbytné, aby byl neodkladně postaven před zvláštní Mezinárodní tribunál a se vši přísností trestního práva potrestán kterýkoli pohlavár fašistického Německa, který by se octl již za války v rukou orgánů států, které bojují proti hitlerovskému Německu.

Sovětská vláda opakuje v tomto okamžiku svou výstrahu o veškeré tíži odpovědnosti, kterou musí nést zločinečtí hitlerovští vládcové a všichni jejich napomahači pro neuvěřitelné zločiny jimi páchané, a pokládá nyní za vhodné, aby potvrdila přesvědčení, vyjádřené v jejich oficiálních prohlášeních o tom, že hitlerovská vláda, která uznává jediné hrubou sílu, „musí být zlomena drtivou silou svobodmilovných národů“, neboť „zájmy veškerého lidstva vyžadují, aby byl co nejdříve a jednou provždy učiněn konec bandě svévolných vrahů, která se nazývá vládou hitlerovského Německa“.

Lidový komisař zahraničních věcí SSSR

V. Molotov

V Moskvě dne 14. října 1942.

Deklarace z 2. listopadu 1943 o odpovědnosti hitlerovců za spáchaná zvěrstva

Velká Británie, Spojené státy a Sovětský svaz dostaly z různých pramenů důkazy o ukrutnostech, masakrech a chladnokrevných hromadných popravách, kterých se dopouštějí hitlerovské branné síly v mnohých zemích, které si podrobily a z nichž jsou nyní trvale vyháněny. Surovosti hitlerovského panství nejsou nic nového a všechny národy nebo území, které jsou v jejich moci, trpěly pod nejhorší formou hrůzovlády. Nové je to, že mnohá z těchto území jsou nyní osvobozována postupujícími armádami osvoboditelských mocností a že ustupující hitlerovští Hunové ve své zoufalosti zdvojnásobují své nemilosrdné ukrutnosti. To je nyní zvláště jasně dokázáno strašlivými zločiny hitlerovců na území Sovětského svazu osvobozovaném od hitlerovců, jakož i na území Francie a Itálie.

Vzhledem k tomu, co bylo právě řečeno, tři spojenecké mocnosti, mluvíce jménem třiceti dvou spojených národů, varují každého touto slavnostní deklarácí:

V době, kdy bude jakékoli německé vládě, která bude v Německu ustavena, povoleno příměří, budou ti němečtí důstojníci a mužstvo a členové nacistické strany, kteří byli odpovědní za zmíněné ukrutnosti, masakry a popravky, nebo se jich dobrovolně účastnili, posláni zpět do zemí, v nichž své hanebné činy spáchali, aby tam byli souzeni a potrestáni podle zákonů těchto osvobozených zemí a svobodných vlád, které tam budou ustaveny. Budou sestaveny co nejpodrobnější seznamy ze všech těchto zemí s přihlédnutím zejména k obsazeným částem Sovětského svazu, Polska a Československa, Jugoslavie a Řecka s Krétou i s ostatními ostrovy, Norska, Dánska, Holandska, Belgie, Lucemburska, Francie a Itálie.

Němci, kteří se účastnili hromadného střílení italských důstojníků nebo poprav francouzských, holandských, belgických a norských ru-

kojní nebo krétských rolníků nebo kteří se účastnili krvavých masakrů na lidech v Polsku nebo na území Sovětského svazu, jež jsou nyní očištěna od nepřítele, musí vědět, že budou přivedeni zpět na dějiště svých zločinů a budou souzeni na místě národy, které byly oběťmi jejich násilí. Nechtě se mají na pozoru ti, kdož dosud neposkvrnili své ruce nevinnou krví, aby se nepřipojili k řadám vinníků, protože tři spojenecké mocnosti je budou zcela jistě pronásledovat až na nejzazší konec světa a odevzdají je žalobcům, aby spravedlnosti mohlo být učiněno zadost.

Tato deklarace neprejudikuje případy těch hlavních zločinců, jichž trestné činy nelze lokalizovat zeměpisně a kteří budou potrestáni na základě společného rozhodnutí spojeneckých vlád.

Roosevelt, Stalin, Churchill

Konference nejvyšších představitelů tří spojeneckých mocností — Sovětského svazu, Spojených států amerických a Velké Britannie na Krymu

V posledních osmi dnech¹¹ se konala na Krymu konference nejvyšších představitelů tří spojeneckých mocností, a to ministerského předsedy Velké Britannie pana W. Churchilla, presidenta Spojených států amerických pana Th. D. Roosevelta a předsedy Rady lidových komisařů SSSR J. V. Stalina za účasti ministrů zahraničních věcí, náčelníků štábů a jiných poradců...

O výsledcích práce krymské konference vydali president USA, předseda rady lidových komisařů Svazu sovětských socialistických republik a ministerský předseda Velké Britannie toto prohlášení...

II. OBSAZENÍ A KONTROLA NĚMECKA

... Je našim nezměnitelným záměrem zničit německý militarismus i nacismus a zajistit, aby Německo nebylo už nikdy s to porušit světový mír. Jsme rozhodnuti odzbrojit a rozpustit všechny německé ozbrojené síly, zničit provždy německý generální štáb, který po každé znovu připravoval vzkříšení německého militarismu, odstranit nebo zničit všechno německé vojenské zařízení, vyřadit nebo kontrolovat všechen německý průmysl, kterého by se mohlo užít k válečné výrobě; potrestat spravedlivě a rychle všechny válečné zločince a vymáhat reparace ve zboží za to, co Němci zničili; vyhladit nacistickou stranu, nacistické zákony, organisace a instituce, vymýtit z veřejných úřadů i z kulturního a hospodářského života německého národa všechen nacistický a

¹¹ Začátkem února 1945.

militaristický vliv a učinit v dohodě i jiná opatření v Německu, pokud budou nezbytná pro budoucí mír a bezpečnost celého světa. Nezamýšlíme zničit německý národ, avšak teprve po vykořenění nacismu a militarismu mohou Němci mít naději na to, že budou slušně žít a že bude pro ně místo ve společenství národů.

(Konference nejvyšších představitelů tří spojeneckých mocností — Sovětského svazu, Spojených států amerických a Velké Británie na Krymu, OGIZ, Gospolitizdat, 1945, str. 12, 14—15.)

Zpráva o berlínské konferenci tří mocností

Dne 17. července 1945 sešli se na konferenci v Berlíně president Spojených států amerických Harry S. Truman, předseda Rady lidových komisařů Svazu sovětských socialistických republik generalissimus J. V. Stalin a ministerský předseda Velké Britannie Winston S. Churchill spolu s panem Clementem R. Attleem. Doprovázeli je ministři zahraničních věcí tří vlád V. M. Molotov, pan D. F. Byrns a pan A. A. Eden s náčelníky hlavních štábů a jinými poradci.

Mezi 17. a 25. červencem bylo 9 schůzí. Konference byla pak přerušena na dva dny, než byly vyhlášeny výsledky všeobecných voleb v Anglii.

Dne 28. července se pan Attlee vrátil na konferenci jako ministerský předseda, doprovázen novým ministrem zahraničních věcí panem E. Bevinem. V jednání se pokračovalo ještě čtyři dny. Po dobu trvání konference se konaly pravidelné schůze šéfů tří vlád, doprovázených ministry zahraničních věcí, jakož i pravidelné schůze ministrů zahraničních věcí.

Komise určené ministry zahraničních věcí pro předběžné prozkoumání otázek se rovněž scházely denně. Schůze konference se konaly v Cecilienhofu u Postupimi.

Konference skončila dne 2. srpna 1945.

Byla učiněna důležitá rozhodnutí a byly sjednány důležité dohody. Byly vyměněny názory na mnoho jiných otázek. Ve zkoumání těchto otázek bude pokračovat Rada zahraničních ministrů, ustanovená konferencí . . .

O válečných zločincích

Tři vlády vzaly na vědomí diskuse, které se vedly v posledních týdnech v Londýně mezi zástupci Velké Britannie, USA, Sovětského svazu a Francie za účelem sjednání dohody o způsobu souzení těch hlavních

válečných zločinců, jichž zločiny nelze podle Moskevské deklarace z října 1943 přesně zeměpisně lokalizovat. Tři vlády potvrzují svůj úmysl postavit tyto zločince před rychlý a spravedlivý soud. Doufají, že vyjednávání, vedená za tím účelem v Londýně, vbrzku dospějí k dohodě a považují za velmi důležité, aby s procesem proti těmto hlavním zločincům se započalo co nejdříve. První seznam obviněných bude uveřejněn před 1. zářím.

(Berlínská konference tří mocností, OGIZ, Gospolitizdat, 1945.)

PŘÍPRAVA SOUDU
S HLAVNÍMI VÁLEČNÝMI ZLOČINCI

Dohoda
sjednaná vládou Svazu sovětských socialistických republik, vládou Spojených států amerických, vládou Spojeného království Velké Britannie a Severního Irska a prozatímní vládou Francouzské republiky o stíhání a potrestání hlavních válečných zločinců evropských zemí Osy *

Poněvadž Spojené národy prohlásily opětovně svůj úmysl postavití válečné zločince před soud;

a poněvadž moskevská deklarace z 30. října 1943 o odpovědnosti hitlerovců za spáchané ukrutnosti stanovila, že ti němečtí důstojníci, mužstvo a členové nacistické strany, kteří byli odpovědni za spáchané ukrutnosti a zločiny, nebo se jich zúčastnili, budou posláni zpět do zemí, kde jejich ohavné činy byly provedeny, aby tam byli souzeni a potrestáni podle zákonů těchto osvobozených zemí a svobodných vlád, které v nich budou vytvořeny;

a poněvadž o této deklaraci bylo stanoveno, že není na újmu případům hlavních zločinců, jejichž trestné činy nelze zvlášť zeměpisně umístiti a kteří budou potrestáni společným rozhodnutím spojeneckých vlád;

uzavřely nyní vláda Svazu sovětských socialistických republik, vláda Spojených států amerických, vláda Spojeného království Velké Britannie a Severního Irska a prozatímní vláda Francouzské republiky (v dalším nazývané „Signatáři“) jednajíce v zájmu všech Spojených národů, svými řádně zplnomocněnými zástupci tuto dohodu:

---

* Text dohody a Statutu, uveřejněný v čes. překladu ve Sbírce zák. a nař. č. 164/1947, byl stylisticky upraven — pozn. red.

Článek 1. Po dohovoru s Kontrolní radou pro Německo bude zřízen Mezinárodní vojenský tribunál pro trestní řízení s válečnými zločinci, jejichž trestné činy nelze zvlášť zeměpisně umístiti, bez ohledu na to, jsou-li obviňováni jednotlivě anebo jako členové organizací či skupin anebo v obou vlastnostech.

Článek 2. Složení, pravomoc a úkoly Mezinárodního vojenského tribunálu jsou určeny ve Statutu připojeném k této dohodě, kterýžto Statut je podstatnou částí této dohody.

Článek 3. Každý se Signatářů učiní nutná opatření, aby pro vyšetřování obvinění a pro soudní řízení byli dáni k dispozici hlavní váleční zločinci jim zadrženi, kteří mají býti souzeni Mezinárodním vojenským Tribunálem. Signatáři se také co nejvíce přičiní, aby pro vyšetřování obvinění proti nim a pro jejich souzení před Mezinárodním vojenským tribunálem byli dáni k dispozici i ti hlavní váleční zločinci, kteří nejsou na území žádného ze Signatářů.

Článek 4. Tato dohoda nebude v ničem na újmu ustanovením daným moskevskou deklarácí o navrácení válečných zločinců do zemí, kde spáchali své zločiny.

Článek 5. Každá vláda Spojených národů může přistoupiti k této dohodě oznámením učiněným diplomatickou cestou vládě Spojeného království, která zpraví ostatní Signatáře a přistoupivší vlády o každém takovém přístupu.

Článek 6. Tato dohoda nebude v ničem na újmu pravomoci nebo oprávněním kteréhokoliv státního nebo okupačního soudu, který již byl zřízen nebo bude zřízen na kterémkoliv spojeneckém území či v Německu k souzení válečných zločinců.

Článek 7. Tato dohoda vstoupí v platnost v den podpisu a zůstane v platnosti po dobu jednoho roku, a potom nadále s tou výhradou, že každý Signatář může oznámiti jeden měsíc napřed diplomatickou cestou svůj úmysl ji rozvázati. Takové rozvázání nebude na újmu žádnému řízení, které jest již zahájeno a žádným nálezům, které již byly vynešeny podle této dohody.

Tomu na důkaz opatřili podepsaní tuto dohodu svým podpisem.

Dáno v Londýně dne 8. srpna 1945 ve čtyřech vyhotoveních, z nichž každé jest sepsáno rusky, anglicky a francouzsky a každý text je stejně autentický.

Statut Mezinárodního vojenského tribunálu

SLOŽENÍ MEZINÁRODNÍHO VOJENSKÉHO TRIBUNÁLU

Článek 1. Podle dohody podepsané dne 8. srpna 1945 vládou Svazu sovětských socialistických republik, vládou Spojených států amerických, vládou Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku a prozatímní vládou Francouzské republiky se zřizuje Mezinárodní vojenský tribunál (v dalším nazývaný „Tribunál“) k spravedlivému a rychlému trestnímu řízení s hlavními válečnými zločinci evropských zemí Osy a k jejich potrestání.

Článek 2. Tribunál je složen ze čtyř členů, z nichž každý má zástupce. Každý Signatář ustanoví jednoho člena a jednoho zástupce. Zástupci budou, pokud jim to bude možno, přítomni všem zasedáním Tribunálu. Bude-li některý člen Tribunálu pro nemoc nebo z jiné příčiny neschopen plnit své úkoly, zaujme jeho místo jeho zástupce.

Článek 3. Žalobce, obvinění ani jejich obhájci nemohou odmítnout Tribunál, jeho členy ani jejich zástupce. Každý Signatář může vyměnit svého člena v Tribunálu nebo jeho náhradníka z důvodů zdravotních nebo jiných důležitých důvodů s tou výjimkou, že výměna není přípustna během hlavního líčení, leda zástupcem.

Článek 4. a) Přítomnost všech čtyř členů Tribunálu nebo zástupce za každého nepřítomného člena je nutna, aby tu bylo quorum.

b) Před každým líčením dohodnou se členové Tribunálu mezi sebou o volbě předsedy ze svého středu; tento předseda podrží svůj úřad po toto líčení, leč že by bylo usneseno jinak hlasy alespoň tří členů. Je v zásadě dohodnuto, že ve funkci předsednické bude střídání, jak líčení půjdou za sebou. Bude-li však Tribunál zasedat na území jednoho ze čtyř Signatářů, bude předsedat zástupce tohoto Signatáře v Tribunálu.

c) Bez újmy tomu, co bylo řečeno, usnází se Tribunál většinou hlasů a při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedův, ovšem s tím, že odsouzení a tresty jsou ukládány jenom kladnými hlasy aspoň tří členů Tribunálu.

Článek 5. Bude-li potřebí a podle počtu případů, které mají býti souzeny, mohou býti zřízeny jiné Tribunály; ustavení a úkoly každého Tribunálu, jakož i řízení u něho je shodné a řídí se tímto Statutem.

II

P R A V O M O C A O B E C N Ě Z Á S A D Y

Článek 6. Tribunál, zřízený dohodou zmíněnou v článku 1 tohoto Statutu pro souzení a potrestání hlavních válečných zločinců evropských zemí Osy, je oprávněn soudit a potrestat osoby, které spáchaly, jednájíce v zájmu evropských zemí Osy, ať jako jednotlivci nebo jako členové organizací, některý z následujících zločinů.

Následující činy, nebo některé z nich jsou zločiny spadající pod pravomoc Tribunálu, jež mají vzápětí osobní odpovědnost:

a) *zločiny proti míru*: to jest osnování, příprava, podněcování nebo podniknutí útočné války nebo války porušující mezinárodní smlouvy, dohody nebo záruky, anebo účast na společném plánu nebo spiknutí k provedení kteréhokoli z výše uvedených činů;

b) *válečné zločiny*: to jest porušení zákonů války nebo válečných zvyklostí. Mezi tato porušení patří vražda, zlé nakládání nebo deportace civilního obyvatelstva z obsazeného území nebo v něm na otrocké práce, nebo pro jakýkoli jiný účel, vražda válečných zajatců nebo osob na moři nebo zlé nakládání s nimi, vraždění rukojmí, plenění veřejného nebo soukromého majetku, svévolné ničení měst a vesnic, pustošení neodůvodněné vojenskou nutností a jiné zločiny;

c) *zločiny proti lidskosti*: to jest vražda, vyhlazování, zotročování, deportace nebo jiné ukrutnosti spáchané proti civilnímu obyvatelstvu před válkou nebo za války, nebo pronásledování z příčin politických, rasových či náboženských při páchání kteréhokoli zločinu spadajícího pod pravomoc Tribunálu nebo ve spojení s takovým zločinem, bez ohledu na to, zda bylo porušeno místní právo země, kde zločiny byly spáchány.

Vedoucí, organizátoři, podněcovatelé a spoluvinníci, kteří se zúčastnili osnování nebo provádění společného plánu nebo spiknutí k provedení některého ze zmíněných zločinů, jsou odpovědni za všechny činy všech osob při provádění takového plánu.

Článek 7. Úřední postavení obviněných, ať jako hlav státu nebo

odpovědných úředníků ve veřejných úřadech, nebude pokládáno za skutečnost zprošťující je odpovědnosti ani za polehčující okolnost.

Článek 8. Skutečnost, že obviněný jednal na rozkaz své vlády nebo svého představeného, nezproští ho odpovědnosti, ale může býti pokládána za polehčující pro výměru trestu, rozhodne-li Tribunál, že spravedlnost toho žádá.

Článek 9. Při hlavním líčení s kterýmkoli jednotlivým členem nějaké skupiny nebo organizace může Tribunál prohlásit (v souvislosti s kterýmkoliv činem, pro který jednotlivec může být odsouzen), že skupina nebo organizace, jejímž členem byl tento jednotlivec, byla organizací zločinnou.

Po přijetí žaloby oznámí Tribunál způsobem, který uzná vhodným, že žaloba zamýšlí požádat Tribunál, aby učinil takové prohlášení; každý člen organizace bude pak oprávněn požádat Tribunál, aby mu poskytl slyšení o otázce, zda organizace měla zločinnou povahu. Tribunál bude oprávněn žádosti vyhověti nebo ji zamítnouti. Vyhoví-li žádosti, může Tribunál nařídit, jakým způsobem budou žadatelé zastoupeni a slyšeni.

Článek 10. Byla-li skupina nebo organizace Tribunálem prohlášena za zločinnou, má příslušný státní orgán každého Signatáře právo stíhat jednotlivce pro členství v ní před státními, vojenskými nebo okupačními soudy. V každém takovém případě je pokládána zločinná povaha skupiny nebo organizace za prokázanou a nemůže být brána v pochybnost.

Článek 11. Každý, kdo byl odsouzen Tribunálem, může být obviněn před státním, vojenským nebo okupačním soudem, o němž je zmínka v článku 10 tohoto Statutu, z jiného zločinu než z členství ve zločinné skupině nebo organizaci a takový soud může, po odsouzení, uložit mu trest, nezávislý na trestu, který mu uložil Tribunál za účast na zločinné činnosti takové skupiny nebo organizace a dodatečný trest k takovému trestu.

Článek 12. Tribunál má právo provádět řízení proti osobě obviněné ze zločinů vypočítaných v článku 6 tohoto Statutu v její nepřítomnosti, nebyla-li nalezena, anebo když Tribunál z jakéhokoli důvodu shledá nutným v zájmu spravedlnosti provést výslech v její nepřítomnosti.

Článek 13. Tribunál sestaví pravidla, podle nichž bude při řízení postupovat. Tato pravidla nesmějí odporovat ustanovením tohoto Statutu.

III

SBOR PRO VYŠETŘOVÁNÍ A STÍHÁNÍ HLAVNÍCH VÁLEČNÝCH ZLOČINCŮ

Článek 14. Každý Signatář ustanoví hlavního žalobce, aby vyšetřoval obvinění vznesená proti hlavním válečným zločincům a stíhal je.

Hlavní žalobci jsou činni jako sbor pro tyto úkoly:

- a) dohodnout se o plánu pro zvláštní činnost každého z hlavních žalobců a jeho personálu;
- b) definitivně určit hlavní válečné zločince, které má Tribunál soudit;
- c) schválit žalobu a listiny, které s ní mají být předloženy;
- d) podat Tribunálu žalobu a listiny k ní připojené;
- e) sestavit a doporučit Tribunálu ke schválení sestavená pravidla pro řízení, které má na zřeteli článek 13 tohoto Statutu. Tribunál bude oprávněn pravidla takto doporučená, se změnami nebo bez nich, přijmout anebo zamítnout.

Sbor jedná ve všech věcech výše uvedených podle usnesení většiny a ustanoví předsedu, jak to bude vhodné a ve shodě se zásadou střídání s tím, že při určení nějakého obviněného k tomu, aby byl souzen Tribunálem nebo při určení zločinů, ze kterých má být obviněn, bude přijat při rovnosti hlasů návrh učiněný stranou, která navrhla, aby ten obviněný byl souzen, nebo aby ta obvinění byla vznesena proti němu.

Článek 15. Hlavní žalobci provádějí jednotlivě a postupující ve vzájemné součinnosti také tyto úkoly:

- a) zjišťují, sbírají a předkládají před líčením nebo při něm všechny nutné důkazy;
- b) připravují žalobu pro schválení sborem podle odstavce c) článku 14 tohoto Statutu;
- c) předběžně vyslychají všechny nutné svědky a obviněné;
- d) vystupují jako žalobce při líčení;
- e) ustanovují zástupce, aby plnili povinnosti, které by jim byly uloženy;
- f) podnikají takové jiné úkony, které pokládají za nutné, aby líčení bylo připraveno a provedeno.

Žádný svědek nebo obviněný, zadržený některým Signatářem, nebude vzat z moci tohoto Signatáře bez jeho souhlasu.

IV

SPRAVEDLIVÝ SOUD PRO OBVINĚNÉ

Článek 16. Aby bylo zajištěno, že obvinění budou souzeni spravedlivě, stanoví se tento postup:

a) Žaloba obsahuje všechny zvláštní údaje, vymezující v podrobnostech obvinění proti obviněným. Opis žaloby a všech listin předložených se žalobou, přeložené v jazyku, kterému rozumí, budou obviněnému dodány v přiměřené lhůtě před líčením.

b) Při každém předběžném výslechu obviněného nebo při líčení s ním má obviněný právo podat jakékoliv vyjádření závažné pro obvinění vznesená proti němu.

c) Předběžný výslech obviněného a líčení s ním se děje v jazyku, nebo se překládá do jazyka, kterému obviněný rozumí.

d) Obviněný má právo hájit se před Tribunálem sám anebo mítí obhájce.

e) Obviněný má právo předkládati při líčení, sám nebo svým obhájcem, důkazy na podporu své obhajoby a prováděti křížový výslech všech svědků vedených žalobou.

V

OPRÁVNĚNÍ TRIBUNÁLU A VEDENÍ LÍČENÍ

Článek 17. Tribunál je oprávněn

a) obesílati svědky k líčení a žádati jejich přítomnost a svědectví a dávat jim otázky;

b) vyslýchat každého obviněného;

c) žádat, aby byly předloženy listiny a jiný důkazní materiál;

d) brát svědky do přísahy;

e) ustanovovat úředníky, aby prováděli všechny úkoly, které jim Tribunál určí, v tom také oprávnění opatřit si důkazy prováděné z příkazu.

Článek 18. Tribunál

a) omezí líčení přísně na rychlý výslech o otázkách vyvolaných v důsledku obvinění,

b) učiní přísná opatření, aby se zamezilo každému jednání, které by způsobilo nepřiměřený průtah a aby byla vyloučena jednání a přednesy jakéhokoliv druhu o věcech nezávažných,

c) učiní rozhodná opatření v případě každé nevážnosti k soudu a uloží vhodné tresty, mezi nimi vyloučení obviněného nebo jeho obhájce

z veškerého dalšího řízení nebo nějakého jeho oddílu, ale bez újmy pro zjištění vznesených obvinění.

Článek 19. Tribunál není vázán žádnými formálními důkazními pravidly. Zavádí rychlá a neformální pravidla pro řízení, provádí je v rozsahu co největším a připouští jakýkoli důkaz, o kterém se domnívá, že má důkazní hodnotu.

Článek 20. Tribunál může žádat, aby byl informován o povaze každého důkazu, dříve než bude nabídnut, aby tak mohl rozhodnout o jeho závažnosti.

Článek 21. Tribunál nebude žádati důkazu skutečností obecně známých, nýbrž bude je považovat za soudu známé. Rovněž bude považovat za soudu známé úřední vládní listiny a zprávy Spojených národů, i s usneseními a listinami výborů, dosazených v různých spojeneckých zemích pro vyšetřování válečných zločinů a zprávy a nálezy vojenských nebo jiných soudů kteréhokoli ze Spojených států.

Článek 22. Stálé sídlo Tribunálu je v Berlíně. První schůze členů Tribunálu a hlavních žalobců bude v Berlíně na místě určeném Kontrolní radou pro Německo. Prvé líčení bude v Norimberce a jakákoliv pozdější líčení budou na takových místech, jež Tribunál určí.

Článek 23. Při každém líčení se může účastniti na straně žaloby jeden hlavní žalobce nebo i více hlavních žalobců. Každý hlavní žalobce může zastávat svou funkci osobně nebo osobou nebo osobami, které zmocní.

Funkci obhájce obviněného může zastávat na žádost obviněného jakýkoli obhájce se stavovskou kvalifikací vystupovat ve věcech soudních před soudy své vlastní země, nebo jakákoliv jiná osoba, kterou k tomu Tribunál zvláště zmocní.

Článek 24. Soudní líčení bude probíhat takto:

a) Přečte se žaloba před soudem.

b) Tribunál se otáže každého obviněného, zda se cítí „vinným“ či „nevinným“.

c) Žaloba přednese zahajovací řeč.

d) Tribunál se otáže žaloby i obhajoby, jaké důkazy — mají-li nějaké — si přejí předložit Tribunálu a rozhodne o přípustnosti takových důkazů.

e) Vyslechnou se svědci žaloby a potom svědci obhajoby. Potom mohou buď žaloba nebo obhajoba vésti takové vývodní důkazy, které Tribunál uzná přípustnými.

f) Tribunál může kdykoli dát jakoukoli otázku každému svědku a každému obviněnému.

g) Žaloba a obhajoba mohou klást otázky všem svědkům a obviněným, kteří vypovídají, a podrobiti je křížovému výslechu.

- h) Obhajoba přednese obhajovací řeč.
- i) Žaloba přednese závěrečnou řeč.
- j) Každý obviněný má právo na poslední slovo.
- k) Tribunál vynese rozsudek.

Článek 25. Všechny úřední listiny se předkládají a všechna soudní jednání jsou vedena rusky, anglicky, francouzsky a v jazyku obviněného. Také do jazyka země, ve které Tribunál zasedá, může být přeloženo z protokolu a z řízení to, co Tribunál považuje za žádoucí pro spravedlnost a pro veřejné mínění.

VI

ROZSUDEK

Článek 26. Rozsudek Tribunálu musí obsahovat důvody, na kterých je založen, je konečný a nepodléhá přezkoumání.

Článek 27. Tribunál má právo uložit obviněnému trest smrti nebo jiný trest, který podle jeho určení bude spravedlivý.

Článek 28. Vedle trestu, který uloží, má Tribunál právo zbaviti odsouzeného všeho nakradeného majetku a naříditi, aby tento majetek byl odevzdán Kontrolní radě pro Německo.

Článek 29. Při odsuzujícím rozsudku se tresty vykonají podle rozkazů Kontrolní rady pro Německo, která může kdykoli zmírnit nebo jinak změnit trest, ale nemůže zvýšit jeho přísnost. Když Kontrolní rada pro Německo, po odsouzení a potrestání kteréhokoli obviněného, zjistí nové důkazy, které podle jejího mínění by mohly založit nové obvinění proti němu, podá Kontrolní rada o tom zprávu sboru, zřízenému podle článku 14 tohoto Statutu, aby jednal, jak uzná za vhodné, přihlížeje k zájmům spravedlnosti.

VII

VÝLOHY

Článek 30. Výlohy Tribunálu a řízení účtují Signatáři na vrub fondů povolených pro vydržování Kontrolní rady pro Německo.

Řád Mezinárodního vojenského tribunálu

Pravidlo 1. Právní podklad pro sestavení řádu.

Tento řád Mezinárodního vojenského tribunálu, zřízeného pro souzení hlavních válečných zločinců (v dalším jen „Tribunál“), byl, jak to bylo určeno Statutem Tribunálu z 8. srpna 1945 (v dalším „Statut“), schválen Tribunálem podle čl. 13 Statutu.

Pravidlo 2. Vyrozumění obviněných a jejich právo na obhajobu.

a) Každému obviněnému, který je ve vazbě, musí být dodány alespoň 30 dnů před líčením v řeči jemu srozumitelné opisy: 1. žaloby, 2. Statutu, 3. jiných dokumentů, které jsou připojeny k žalobě a 4. poučení o jeho právu na obhajobu před soudem, jak je to uvedeno v bodě „d“ těchto pravidel, a to i se seznamem obhájců. Obviněnému musí být také dodány opisy pravidel, která budou po případě vydána Tribunálem před začátkem i během soudního procesu.

b) Každý obviněný, který není ve vazbě, musí být zpraven o žalobě proti němu vznesené a o svém právu na to, aby mu byly doručeny dokumenty shora uvedené v bodě „a“, a to ve formě a způsobem, jak to shledá Tribunál za nutné.

c) Pokud jde o skupiny a organizace, u nichž hodlají žalobci navrhnout, aby byly uznány za zločinecké, je třeba učinit vyrozumění uveřejněním ve formě a způsobem, jaký určí Tribunál. Toto uveřejnění musí obsahovat poučení Tribunálu o tom, že všichni členové skupin nebo organizací, kteří jsou v něm uvedeni, jsou oprávněni požádat Tribunál, aby je vyslechl podle čl. 9 Statutu. Nic z toho, co právě bylo uvedeno, nezakládá imunitu pro členy vyjmenovaných skupin nebo organizací, kteří se dostaví k soudu, vyhovující tím zmíněné deklaraci.

d) Každý z obviněných je oprávněn hájit se sám nebo se dát zastupovat obhájcem. Žádost o připuštění určitého obhájce musí být bez průtahů předložena generálnímu tajemníkovi Tribunálu — Justiční palác,

Norimberk, Německo. Tribunál ustanoví obhájce pro obviněné, kteří nepodali žádost o připuštění určitého obhájce nebo nemohli-li se advokáti zvolení obviněnými ujmout během 10 dnů obhajoby a neprojevil-li obviněný písemně přání hájit se sám. Zvolí-li si obviněný určitého obhájce, kterého není možno ihned nalézt nebo který se nemůže ihned ujmout obhajoby, může se tento obhájce později podílet na obhajobě společně s obhájcem, kterého určí soud, nebo může převzít obhajobu místo něho sám za předpokladu, že 1. jen jeden obhájce může hájit jednoho obviněného, nepovolí-li Tribunál zvlášť obhajobu dvěma obhájci a 2. že tato záměna nebude mít za následek průtah v řízení.

Pravidlo 3. Předkládání dodatečných dokumentů.

Rozhodnou-li se hlavní žalobci ještě před zahájením líčení předložit pozměňovací návrhy nebo doplňky k žalobě nebo nějaké dodatečné dokumenty, musí být tyto pozměňovací návrhy, doplňky a dokumenty předloženy Tribunálu a jejich opisy, přeložené do řeči, srozumitelné každému obviněnému, musí být dodány obviněným, kteří jsou ve vazbě, jakmile je to možné. Obvinění, kteří nejsou ve vazbě, budou vyrozuměni podle bodu „b“ pravidla 2 tohoto řádu.

Pravidlo 4. Obeslání svědků a vyžádání dokumentů.

a) Obhajoba může podat u Tribunálu návrh, aby byli obesláni svědkové nebo vyžádány dokumenty, a to ve formě písemného podání na generálního tajemníka Tribunálu. V podání musí být uvedeno přesné nebo předpokládané bydliště svědka nebo místo, kde je dokument. V podání musí být také uvedeny okolnosti, pro jejichž objasnění se žádá o obeslání svědků nebo vyžádání dokumentů, jakož i důvody, pro které jsou tyto okolnosti pro obhajobu významné.

b) Není-li svědek nebo dokument na území, které je pod kontrolou spojeneckých úřadů, může Tribunál požádat signatářský stát nebo spřátelenou vládu, aby se postarala, je-li to možné, o předvedení kterýchkoli svědků a předložení dokumentů, o nichž Tribunál shledá, že jich je třeba pro náležitý výkon obhajoby.

c) Je-li svědek nebo dokument na území, které je pod kontrolou spojeneckých okupačních úřadů a došlo-li podání před zahájením líčení, odevzdá generální tajemník podání hlavním žalobcům a — nepodají-li žalobci námitky — zašle obsílku dotyčnému svědkovi nebo si vyžádá dotyčný dokument a podá zprávu Tribunálu o opatřeních, která učinil.

Vznese-li třeba jen jeden z hlavních žalobců námitky proti obeslání svědka nebo vyžádání dokumentu, nebo bylo-li líčení již zahájeno, odevzdá generální tajemník podání Tribunálu, který rozhodne, zda má být návrhu vyhověno.

d) Obsílka budiž doručena tak, jak to po případě doporučí příslušné

okupační úřady, aby bylo zaručeno, že bude obsílce vyhověno, a generální tajemník podá zprávu Tribunálu o opatřeních, která učinil.

e) Na návrh obviněného odevzdá mu generální tajemník Tribunálu opisy dokumentů, přeložené do řeči pro něho srozumitelné, na které se odvolává žaloba, pokud mohou hlavní žalobci tyto opisy předložit a obviněnému musí být dovoleno, aby se seznámil s obsahem dokumentů, jichž opisy není možno poříditi.

Pravidlo 5. Pořádek při líčení.

Podle čl. 18 Statutu a stanovených v něm disciplinárních oprávnění zajistí předseda Tribunálu udržení pořádku při líčení. Obviněný nebo kdokoli jiný může být vyloučen z účasti na veřejných líčeních Tribunálu, nebude-li přísně zachovávat nebo respektovat pokyny a důstojnost Tribunálu.

Pravidlo 6. P ř í s a h a ; s v ě d k o v é.

a) Každý svědek musí dříve, než předstoupí před Tribunál, aby vypovídal, složit přísahu nebo učinit příslušné prohlášení podle zvyků, které platí v jeho zemi.

b) Svědci nesmějí, pokud nesloží svou výpověď, být přítomni v soudní síni. Předseda Tribunálu má podle okolností zaříditi, aby se svědkové nemohli mezi sebou domlouvat dříve, nežli učiní své výpovědi.

Pravidlo 7. Podání a návrhy před zahájením líčení a za líčení.

a) Veškerá podání a návrhy, adresované Tribunálu před zahájením líčení, musí být učiněny písemně a předloženy generálnímu tajemníku Tribunálu — Justiční palác, Norimberk, Německo.

b) Každé takové podání nebo návrh odevzdá generální tajemník Tribunálu hlavním žalobcům a nemají-li hlavní žalobci námítky, může předseda učinit příslušné rozhodnutí jménem Tribunálu. Podá-li třeba jen jeden z hlavních žalobců námítky, svolá předseda Tribunálu zvláštní zasedání za účelem rozhodnutí o dotyčné otázce.

c) Tribunál zastupovaný předsedou řídí líčení a rozhoduje o všech otázkách, jež během řízení vzniknou, na příklad o přípustnosti důkazů předložených soudu o tom, zda má být vyhověno návrhům, a o přestávkách. V rámci této své činnosti může Tribunál, kdykoli je to nutné, zamezit další přístup veřejnosti při líčení, konat neveřejné líčení nebo naříditi jiná opatření, která shledá nutnými.

Pravidlo 8. Sekretariát Tribunálu.

a) Sekretariát Tribunálu se skládá z generálního tajemníka, 4 tajemníků a jejich zástupců. Tribunál jmenuje generálního tajemníka a každý člen Tribunálu jmenuje jednoho tajemníka. Generální tajemník jmenuje tyto zaměstnance: tlumočníky, velitele odpovědného za pořá-

dek v jednací síni, stenografy a jiné zaměstnance, které povolí Tribunál a každý tajemník může ustanovit ty zástupce, které povoluje člen Tribunálu, jímž byl jmenován tento tajemník.

b) Generální tajemník organizuje a usměrňuje práci sekretariátu v dohodě s tajemníky, v případě různosti názorů s některými z tajemníků rozhoduje o věci Tribunál.

c) Sekretariát přijímá veškeré dokumenty adresované Tribunálu, uschovává protokoly Tribunálu, zajišťuje nutné kancelářské služby pro Tribunál a jeho členy a plní také jiné funkce, které mu po případě Tribunál přikáže.

d) Podání, adresovaná Tribunálu, se doručují generálnímu tajemníku.

Pravidlo 9. Protokoly, důkazy a dokumenty.

a) O líčení se vede těsnopisný zápis. Věcné důkazy se opatří příslušným názvem a pořadovým číslem. Veškeré věcné důkazy a všechny dokumenty, předložené Tribunálu, budou uloženy u generálního tajemníka Tribunálu a budou součástí archivu Tribunálu.

b) Výraz „úřední listiny“, jehož se užívá v článku 25 Statutu, znamená žalobu, řád, písemná vyrozumění, rozhodnutí, rozsudky a usnesení Tribunálu. Tyto dokumenty musí mít znění anglické, francouzské, ruské a německé. Listinné důkazy a dokumenty, které jsou důkazy věcnými, mohou být přijímány v té či oné řeči, avšak obviněným musí být odevzdán německý překlad.

c) O veškerých věcných důkazech, opisech soudních dokumentů, o všech dokumentech předložených Tribunálu a o všech úředních spisech a listinách Tribunálu může generální tajemník Tribunálu vydat potvrzení pro kteroukoli vládu nebo kterýkoli jiný soud a také tehdy, když je nutno, aby opisy těchto dokumentů byly na příslušné dožádání vydány.

Pravidlo 10. Vynětí důkazních prostředků a dokumentů.

Předloží-li žaloba nebo obhajoba jako důkazy originální dokumenty a bude-li zjištěno: a) že jedna ze čtyř vlád, které podepsaly dohodu z 8. srpna 1945 nebo některá jiná vláda, již se dostalo k tomu souhlasu od zmíněných čtyř vlád, projeví vzhledem k historickému zájmu nebo z některého jiného důvodu přání vyjmout z archivu Tribunálu a uschovat některé originální dokumenty a b) že to nebude mít vzápětí žádnou podstatnou újmu pro výkon spravedlnosti, povolí Tribunál, aby dotyčné originální dokumenty byly v soudních archivech nahrazeny fotokopii, ověřenými generálním tajemníkem Tribunálu, a aby originály byly dány k dispozici těm, kdož se o ně hlásí.

Pravidlo 11. Doba platnosti, oprávnění ke změnám a doplňkům řádu.

Tento řád nabývá účinnosti dnem, kdy bude potvrzen Tribunálem a bude platit po celou dobu platnosti Statutu. Tribunál se může kdykoli v zájmu rychlého a spravedlivého řízení odchýlit od tohoto řádu, měnit jej nebo připojit k němu doplňky všeobecného rázu a ve výjimečných případech rázu konkrétního, a to usnesením Tribunálu ve formě, jakou si zvolí.

ODEVZDÁNÍ HLAVNÍCH
VÁLEČNÝCH ZLOČINCŮ SOUDU

Činnost výboru žalobců před zahájením procesu

Za účelem koordinace postupu hlavních žalobců v Norimberském procesu s hlavními německými válečnými zločinci byl ustaven výbor žalobců. Členy tohoto výboru byli hlavní žalobci za SSSR, Anglii, USA a Francii, nebo jejich zástupci.

Úkolem výboru bylo koordinovat opatření k přípravě procesu, rozvrhnout povinnosti mezi hlavní žalobce, pokud jde o provádění jednotlivých procesních stadií (pořadí zahajovacích přednesů a závěrečných řečí žaloby, postup pro předkládání důkazů žaloby a pro výslech svědků a obviněných atd.), a koordinovat rozličné otázky, které během procesu vzniknou.

Zřízení výboru žalobců za uvedeným účelem nepochybně napomáhalo přesnější práci aparátu žaloby a zajišťovalo jednotný a sladěný postup žaloby v hlavních otázkách.

Přípravná činnost výboru žalobců záležela ve výběru a doplňování všech listinných důkazů žaloby, ve výslechu obviněných a svědků před zahájením procesu a také v organisování vzájemné výměny informací o tom, jak postupuje příprava procesu.

Práva a povinnosti hlavních žalobců při přípravě procesu byly vymezeny Statutem Mezinárodního vojenského tribunálu.

Této otázce byl ve Statutu věnován jen jeden článek (15), který upravuje ve všeobecných rysech jen možnost přípravného vyšetřování a neurčuje v plném rozsahu postup řízení při provádění nutných vyšetřovacích úkonů.

Podle čl. 15 Statutu náleží k povinnostem hlavních žalobců:

- a) zjišťovat, sbírat a předkládat před líčením nebo při něm všechny nutné důkazy,
- b) předběžně vyslýchat všechny nutné svědky a obviněné,
- c) podniknout jiné takové úkony, které pokládají za nutné, aby bylo líčení připraveno a provedeno.

Článek 16 Statutu, který stanoví procesní záruky pro obviněné, aby jim byl zajištěn spravedlivý soud, obsahuje tyto závazné normy:

a) při každém předběžném výslechu obviněného a při líčení s ním má obviněný právo podat jakékoli vyjádření závazné pro obvinění proti němu vznesená,

b) předběžný výslech obviněného a líčení s ním se děje v jazyku nebo překládá do jazyka, kterému obviněný rozumí.

Pak bylo hlavním žalobcům podle Statutu Mezinárodního vojenského tribunálu přiznáno právo sbírat důkazy žaloby i před zahájením procesu.

Statut Tribunálu nevázal žalobce na žádné formality, pokud jde o využití jakýchkoli důkazů žaloby. V Norimberském procesu byly hlavními důkazy, jež předkládala žaloba, dokumenty a výpovědi obviněných i svědků.

Úkol sovětské žaloby při přípravě důkazů žaloby byl značně usnadněn obširným materiálem, který shromáždila už během války Státní mimořádná komise pro zjištění a vyšetření zločinů spáchaných německými fašistickými okupanty a jejich spoluvinníky. Tato komise byla zřízena výnosem presidia Nejvyššího sovětu SSSR z 2. listopadu 1942 a měla v době zahájení procesu s hlavními německými válečnými zločinci po ruce obrovské množství listinných důkazů a výpovědí svědků i poškozených. Do práce Státní mimořádné komise byly zapojeny nejširší masy sovětské veřejnosti. Sedm milionů sovětských občanů předložilo hitlevským banditům své vlastní účty. Třicet dva tisíce lékařů, inženýrů, učitelů a veřejných činitelů se podílelo na zjišťování ukrutností a zkrz, které napáchali němečtí fašističtí uchvatitelé. Vyhubení milionů sovětských lidí, kteří se ničím neprovinili, a to i děti, žen a starců, nelidské zacházení s válečnými zajatci, kteří umírali vysílením a hynuli rukou fašistických zločinců, ničení měst, vesnic, kulturních institucí, starověkých památek a uměleckých děl, zavlékání milionů našich lidí do německého otroctví — to vše se přesvědčivě zobrazilo ve zprávách Státní mimořádné komise. Podle čl. 21 Statutu byly zprávy mimořádné komise nesporné a Tribunál je musel přijímat bez dalších důkazů, ačkoli Tribunál během procesu, aby vyhověl anglo-americké reakci, nedodržel vždy tento článek Statutu. Tento materiál v rukou sovětské žaloby představoval už sám o sobě obrovskou důkazní hodnotu a zajišťoval oporu pro žalobu jménem Svazu sovětských socialistických republik proti hlavním německým válečným zločincům.

Obdobný materiál, ovšem ve značně menším rozsahu, připravily pro Mezinárodní vojenský tribunál také některé jiné vlády (Polska, Československa, Norska a j.).

Leč nehledě na obširný materiál, který shromáždila mimořádná ko-

mise, a obrovskou průkazní sílu tohoto materiálu, nemohla sovětská žaloba omezit svůj úkol, pokud šlo o přípravu Norimberského procesu, jedině na použití materiálu mimořádné komise.

Vlády USA, Anglie a Francie měly také ve svých rukou velký počet listinných důkazů, které usvědčovaly hlavní německé válečné zločince ze zločinů, jichž se dopustili. Při svém ústupu pod drtivými údery chrabré sovětské armády evakovali hitlerovští pohlaváři značnou část nejčennějších archivů na území západního Německa a proto se zmocnila těchto archivů anglo-americká vojska. Na západ uprchla také většina hlavních německých válečných zločinců, kteří se potom rovněž vzdali anglo-americkým vojskům.

V důsledku toho se octlo v rukou hlavního žalobce zastupujícího USA značné množství velmi cenných listinných důkazů a většina obviněných a hlavní část svědků z řad fašistických pohlavárů.

Z archivu štábu operačního oddělení německého vrchního velitelství ve Flensburgu, z archivu Ribbentropa, kterého se zmocnili Američané v Marburgu, z archivu Rosenberga, který byl zazděn v tajné skrýši na jeho zámku v Bavorsku, a z archivu Franka,* který byl nalezen na jeho statku, se dostalo do rukou amerických vojsk veliké množství cenných dokumentů.

Proto stála sovětská žaloba před úkolem co nejvíce využít v zájmu sovětské žaloby veškerého tohoto listinného materiálu. Vedle toho bylo nutno vyslechnout před začátkem soudního procesu hlavní německé válečné zločince a značný počet svědků, kteří byli v rukou amerických úřadů.

Aby bylo možno tyto úkoly splnit, bylo v rámci sovětské delegace v Norimberském procesu vytvořeno vyšetřovací oddělení, jemuž bylo uloženo za povinnost připravit k líčení veškerý listinný materiál z archivů, které padly do rukou anglo-amerických vojsk, a vyslechnout hlavní německé válečné zločince.

Vyšetřovací oddělení sovětské delegace vykonalo v tom směru velkou práci. Postačí, řekneme-li, že v krátkém čase prostudovaly sovětské vyšetřovací orgány na čtyři tisíce německých dokumentů z archivů štábu operačního oddělení německého vrchního velitelství, z archivů Ribbentropa, Rosenberga, Franka a j. Několik set těchto dokumentů bylo vybráno a přeloženo do ruštiny, ježto měly podstatný význam pro sovětskou žalobu.

Během této práce objevily sovětské vyšetřovací orgány četné obzvlášť cenné dokumenty, mezi nimi původní plán „Barbarossa“, který je úplným vypracováním plánu vojenského útoku hitlerovského Německa na Sovětský svaz. Existence tohoto plánu předpokládala nejruž-

* Hans Frank, generální guvernér okupovaného Polska — pozn. red.

nější doplňující listinné údaje, které musel německý generální štáb vypracovat, aby bylo lze uskutečnit zločinný loupeživý plán vojenského útoku na SSSR. Všechny tyto dokumenty měly podat úplný obraz spiknutí hitlerovských banditů proti Sovětskému svazu.

Úsilí sovětských vyšetřovacích orgánů bylo proto zaměřeno na vypátrání těchto dokumentů, jejich přeložení do ruštiny a na jejich soustavné uspořádání. Trpělivě a houževnatě byl shromažďován materiál, který potvrzoval vinu obviněných ve všech bodech žaloby na ně vznesené. Shromážděné dokumenty byly soustavně pořádány podle jednotlivých druhů zločinů a podle jednotlivých obviněných.

Zároveň vykonaly sovětské vyšetřovací orgány velkou práci, pokud jde o zužitkování výslechů obviněných a svědků, které prováděly americké vyšetřovací orgány. Tyto protokoly činily mnoho tisíc stránek tištěného textu a vše, co v nich bylo nejcennější, muselo být vybráno a přeloženo do ruštiny.

Je známo, že se hitlerovci pokusili uniknout zákonné odplatě za své zločiny na sovětské půdě rychlým pochodem na západ, aby se vzdali do zajetí anglo-amerických vojsk. Proto se převážné části obviněných a značné části hlavních svědků zmocnila anglo-americká vojska a proto byli v rukou hlavního žalobce, zastupujícího USA. Americká delegace v Norimberském procesu si činila nárok na přednost při vyslýchání obviněných a svědků. Delegace USA měla za to, že vyslýchat obviněné a svědky, kteří byli v jejich rukou, mají jediné americké vyšetřovací orgány a že druhé delegace mohou klást obviněným otázky, na nichž mají zájem, prostřednictvím těchto amerických vyšetřovacích orgánů a dostávat příslušné odpovědi písemně. S tímto zřejmě nesprávným stanoviskem, které omezovalo práva druhých delegací, souhlasili hlavní žalobci zastupující Anglii a Francii. Ani anglické, ani francouzské vyšetřovací orgány nevyslýchaly obviněné před začátkem soudního procesu. Sovětská delegace podala rozhodný protest proti stanovisku, které v této věci zaujímal delegace zastupující USA, a trvala na tom, aby sovětské vyšetřovací orgány měly právo vyslýchat všechny obviněné před zahájením líčení a také právo vyslýchat všechny nutné svědky. Tomuto oprávněnému sovětskému požadavku bylo vyhověno a sovětské vyšetřovací orgány provedly všechny nutné výslechy obviněných i svědků.

K tomu, aby mohly sovětské vyšetřovací orgány provést výslechy, bylo třeba velké a trpělivé přípravy. Byly prostudovány a k použití během výslechů připraveny celé stovky rozličných dokumentů, bylo provedeno třídění těchto dokumentů a jejich výběr podle jednotlivých obviněných, byly prostudovány protokoly o výsleších, které prováděly americké vyšetřovací orgány, dále hlavní „literární díla“ fašistických

pohlavárů, jako na příklad „Mein` Kampf“, „Mythus XX. století“, atd. Konečně byly vypracovány podrobné seznamy otázek, které měly tvořit základ výslechu obviněných. Sovětské vyšetřovací orgány stály před úkolem objasnit za těchto výslechů, jaký byl způsob jednání obviněných a jejich poměr k nejdůležitějším a základním problémům, na kterých měla sovětská žaloba zájem.

O všech výsleších se psal těsnopisný zápis, při čemž často byly těsnopisné zápisy prováděny současně rusky a německy.

Sovětské vyšetřovací orgány vyslechlly většinu obviněných.

Vedle toho vyslechlly sovětské vyšetřovací orgány velký počet t. zv. svědků z řad německých válečných zločinců. Zejména byl vyslechnut bývalý vrchní velitel německých pozemních vojsk Brauchitsch, bývalý náčelník německého generálního štábu Halder, bývalí generálové hitlerovského Německa Warlimont, Guderian, Falkenhorst a četní jiní, a také celá řada významných SS-manů, na příklad přednosta jedné ze správ hlavní říšské bezpečnostní správy Schellenberg, bývalý přednosta osobního štábu Himmlerova Wolf, bývalý náčelník Einsatzgruppe „D“ Ollendorf a j.

Výslechy hlavních německých válečných zločinců a svědků, které provedly sovětské vyšetřovací orgány, dodaly další nový materiál do rukou sovětské žaloby a umožnily správně v procesu zhodnotit a posoudit jednání obviněných.

Přípravné zasedání Mezinárodního vojenského tribunálu v Berlíně

Před začátkem soudního procesu v Norimberku konal Mezinárodní vojenský tribunál několik organizačních zasedání v budově Kontrolní rady pro Německo v Berlíně.

První takové organizační zasedání se konalo dne 9. října 1945. Na tomto zasedání a na ostatních organizačních zasedáních Tribunálu v Berlíně byly projednávány otázky oděvu soudců a otázky, jak zasednou v soudní síni, otázky organizace překladů, přizvání obhájců a j.

Dne 18. října 1945 se konalo veřejné přípravné zasedání Mezinárodního vojenského tribunálu v Berlíně.

Tohoto jednání se zúčastnili: hlavní žalobce Mezinárodního vojenského tribunálu za Sovětský svaz R. A. Ruděnko, hlavní žalobce za Velkou Británii Hartley Shawcross, hlavního žalobce za USA Roberta Jacksona zastupoval jeho náměstek Shea a hlavního žalobce za Francii François de Menthona zastupoval jeho náměstek Dubost.

Všichni členové Tribunálu po řadě opakovali přísahu, kterou slavnostně prohlásili, že budou plnit své povinnosti čestně, nestranně a svědomitě.

Zasedání zahájil člen Mezinárodního vojenského tribunálu za Sovětský svaz generálmajor justiční služby I. T. Nikitčenko, který učinil toto prohlášení:

„Podle dohody vlády Svazu sovětských socialistických republik, prozatímní vlády Francouzské republiky, vlády Spojených států Ameriky a vlády Spojeného království Velké Británie a Severního Irska o stíhání a potrestání hlavních válečných zločinců evropských zemí Osy, sjednané v Londýně dne 8. srpna 1945, bylo svoláno toto zasedání Mezinárodního vojenského tribunálu v Berlíně za tím účelem, aby byla žaloba přijata. Prohlašuji zasedání Mezinárodního vojenského tribunálu za zahájené.“

Hned poté odevzdal hlavní žalobce za Sovětský svaz R. A. Ruděnko soudu ruský text žaloby a zástupci žaloby za Francii, Velkou Británii a USA odevzdali text ve francouzském a anglickém znění. Hlavní žalobci prohlásili, že tento text žaloby byl přijat Výborem hlavních žalobců jednomyslně.

Když předložili hlavní žalobci žalobu v ruském, francouzském a anglickém znění, učinil předsedající generálmajor justiční služby I. T. Nikitčenko toto prohlášení:

„Žaloba předložená výborem hlavních žalobců jedná o trestných činech těchto obviněných: Herrmanna Wilhelma Göringa, Rudolfa Hessa, Joachima von Ribbentropa, Roberta Leye, Wilhelma Keitela, Ernsta Kaltenbrunnera, Alfreda Rosenberga, Hanse Franka, Wilhelma Fricka, Julia Streichera, Waltera Funka, Hjalmara Schachta, Gustava Kruppa von Bohlen und Halbach, Karla Dönitze, Ericha Raedera, Baldura von Schiracha, Fritze Sauckela, Alfreda Jodla, Martina Bormanna, Franze von Papena, Artura Seyss-Inquarta, Alberta Speera, Konstantina von Neuratha a Hanse Fritscheho, a to jako jednotlivců i jako členů některé z následujících skupin nebo organizací, k nimž jednotliví obvinění náleželi, a to: Říšská vláda, Sbor politických vedoucích nacionálně socialistické strany, ochranné oddíly německé nacionálně socialistické strany (SS), čítaje v to i skupiny bezpečnostní služby (SD), státní tajná policie (gestapo), úderné oddíly německé nacionálně socialistické strany (SA), generální štáb a vrchní velitelství německé branné moci, a to všech, jak je to uvedeno v dodatku „B“.

Podle článků 16 a 23 Statutu Mezinárodního vojenského tribunálu mohou se obvinění hájit sami nebo si mohou zvolit obhájce z řad advokátů, kteří jsou oprávněni vykonávat své povinnosti před soudem ve své vlastní zemi, nebo mohou být obhajováni zvláštním obhájcem, kterého určí vojenský Tribunál. Bude určen zvláštní tajemník Tribunálu, jehož povinností bude vyložit obviněným jejich práva. Projevili některý z obviněných přání mít obhájce, který není s to zastávat své povinnosti, ustanoví mu obhájce Tribunál.

Žaloba bude doručena obviněným dnes.

Mezinárodní vojenský tribunál určí den líčení v Norimberku nejpozději 30 dnů po doručení žaloby.

Žaloba bude uveřejněna současně v Londýně, Moskvě, Washingtonu a Paříži, nejdříve ve 20 hodin Greenwichského času ve čtvrtek dne 18. října tohoto roku.“

Po tomto prohlášení předsedajícího generálmajora justiční služby I. T. Nikitčenko bylo první veřejné zasedání Mezinárodního vojenského tribunálu skončeno.

Mezinárodní vojenský tribunál č. 1

Žaloba

SVAZ SOVĚTSKÝCH SOCIALISTICKÝCH
REPUBLIK,
SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ VELKÉ BRITANNIE
A SEVERNÍHO IRSKA,
SPOJENÉ STÁTY AMERICKÉ
A FRANCOUZSKÁ REPUBLIKA

PROTI OBVINĚNÝM:

Herrmannu Wilhelmu Göringovi, Rudolfu Hessovi, Joachimmu von Ribbentropovi, Robertu Leyovi, Wilhelmu Keitelovi, Ernstu Kaltenbrunnerovi, Alfredu Rosenbergovi, Hansu Frankovi, Wilhelmu Frickovi, Juliu Streicherovi, Walteru Funkovi, Hjalmaru Schachtovi, Gustavu Kruppovi von Bohlen und Halbach, Karlu Dönitzovi, Erichu Raederovi, Balduru von Schirachovi, Fritzu Sauckelovi, Alfredu Jodlovi, Martinu Bormanovi, Franz von Papenovi, Arturu Seyss-Inquartovi, Albertu Speerovi, Konstantinu von Neurathovi a Hansu Fritschemu, jako jednotlivcům a jako proti členům některé z následujících skupin nebo organizací, k nimž obvinění náleželi, a to: říšská vláda, Sbor politických vedoucích nacionálně socialistické strany, ochranné oddíly německé nacionálně socialistické strany (SS), čítaje v to i skupiny bezpečnostní služby (SD), státní tajná policie (gestapo), úderné oddíly německé nacionálně socialistické strany (SA), generální štáb a vrchní velitelství německých branných sil, a to všech, jak je to uvedeno v dodatku „B“.

ŽALOBA

I. Svaz sovětských socialistických republik, Spojené království Velké Británie a Severního Irska, Spojené státy americké a Francouzská republika zastoupené podepsanými *R. Ruděnkem, Hartley Shawcrossem, Robertem Ch. Jacksonem a François de Menthonem*, kteří byli náležitě zmocněni svými vládami k vyšetřování obvinění a k provedení soudního procesu s hlavními válečnými zločinci podle londýnské dohody z 8. srpna 1945 a Statutu tohoto Tribunálu, obviňují tímto ze zločinů proti míru, z válečných zločinů, ze zločinů proti lidskosti a z vypracování společného plánu nebo spiknutí ke spáchání těchto zločinů, jak jsou uvedeny ve Statutu Tribunálu a v souhlase se shora uvedeným podávají pro níže označené zločiny žalobu na: *Herrmanna Wilhelma Göringa, Rudolfa Hessa, Joachima von Ribbentropa, Roberta Leye, Wilhelma Keitela, Ernsta Kaltenbrunnera, Alfreda Rosenberga, Hanse Franka, Wilhelma Fricka, Julia Streichera, Waltera Funka, Hjalmaru Schachta, Gustava Kruppa von Bohlen und Halbach, Karla Dönitze, Ericha Raedera, Baldura von Schiracha, Fritze Sauckela, Alfreda Jodla, Martina Bormanna, Franze von Papena, Artura Seyss-Inquarta, Alberta Speera, Konstantina von Neuratha a Hanse Fritzscheho* jako jednotlivce a jako členy některé z následujících skupin nebo organizací jmenovaných níže.

II. Dále uvedené skupiny a organizace (už rozpuštěné) musí být prohlášeny za zločinecké pro své cíle a prostředky, kterých pro uskutečnění těchto cílů používaly a pro souvislosti s obviněním výše uvedených obviněných, kteří byli členy říšské vlády, sboru politických vedoucích nacionálně socialistické strany, ochranných oddílů nacionálně socialistické strany (SS), čítaje v to bezpečnostní službu (SD), státní tajné policie (gestapo), úderných oddílů německé nacionálně socialistické strany (SA), generálního štábu a vrchního velitelství německé branné moci.

Totožnost a členství osob ve výše zmíněných skupinách a organizacích jsou podrobněji definovány v dodatku „B“.

ODDÍL I

SPOLEČNÝ PLÁN NEBO SPIKNUTÍ

[Statut Mezinárodního vojenského tribunálu, čl. 6, zejména čl. 6a]

SKUTKOVÁ PODSTATA ŽALOBY

Všichni obvinění se ještě s různými jinými osobami během několika let, které předcházely 8. květnu 1945, účastnili jako vůdci, organizátoři, podněcovatelé a spolupachatelé vypracování nebo provádění společného

plánu nebo spiknutí, které mělo za cíl páchání zločinů proti míru, válečných zločinů a zločinů proti lidskosti, jak jsou definovány ve Statutu tohoto Tribunálu a jsou v souhlase s ustanoveními Statutu individuálně odpovědny za své vlastní činy a za všechny činy, které spáchaly kterékoli osoby při provádění tohoto plánu nebo spiknutí. Společný plán nebo spiknutí obsahoval páchání zločinů proti míru, což se projevilo v tom, že obvinění plánovali, připravovali a vedli útočné války, které byly také válkami, porušujícími mezinárodní smlouvy, dohody a závazky. Společný plán nebo spiknutí způsobily při svém rozvíjení páchání válečných zločinů, které se projevily v tom, že obvinění zamýšleli a vedli nelidské války proti zemím a národům s porušením všech pravidel a válečných zvyklostí. K tomu používali systematicky takových prostředků, jako je vraždění, nelidské zacházení, zavlčení civilního obyvatelstva obsazených území na otrocké práce, vraždění a nelidské nakládání s válečnými zajatci a s osobami, které byly na širém moři; braní a pobíjení rukojmí, plnění veřejného a soukromého majetku, nesmyslné ničení velkých i malých měst a vesnic a vojenskou nutností neodůvodněné pustošení. Společný plán nebo spiknutí stanovilo a obvinění také nařizovali používání takových prostředků, jako jsou vraždy, vyhlazování, zotročení, deportace a jiné nelidské činy jak v Německu, tak i v obsazených územích, páchané proti civilnímu obyvatelstvu před válkou i v jejím průběhu, a pronásledování z politických, rasových a náboženských důvodů v zájmu provádění plánu na přípravu a uskutečňování nezákonných nebo útočných válek. Mnohé z těchto činů znamenaly porušení vnitrostátních zákonů zemí, v nichž byly spáchány.

P O D R O B N O S T I
O P O D S T A T Ě A V Ý V O J I S P O L E Č N Ě H O P L Á N U
N E B O S P I K N U T Í

NACISTICKÁ STRANA JAKO ÚSTŘEDÍ SPOLEČNÉHO PLÁNU NEBO SPIKNUTÍ

Roku 1921 se stal Adolf Hitler nejvyšším vůdcem neboli „führerem“ německé nacionálně socialistické strany, známé jako nacistická strana, která byla založena v Německu roku 1920. Zastával tuto funkci po celou dobu, kterou zahrnuje tato žaloba. Nacistická strana se spolu se svými pomocnými organizacemi stala prostředkem k semknutí se obviněných a jejich spoluvinníků a nástrojem pro provedení cílů a záměrů jejich spiknutí. Každý obviněný se stal členem nacistické strany a účastníkem spiknutí, znaje jeho cíle a úkoly, anebo se stal, jsa si jich vědom, spoluvinníkem těchto cílů a úkolů v té nebo oné etapě vývoje spiknutí.

Cíle a úkoly nacistické strany, obviněných a jiných osob, kteří působili čas od času jako vůdcové, členové, podporovatelé nebo stoupenci nacistické strany (napříště budou jmenováni společným jménem „nacističtí spiklenci“), byly anebo vedly k tomu, aby bylo všemi prostředky, které tyto osoby uznaly za vhodné, čítaje v to i prostředky nezákonné, při čemž zamýšleli sáhnout jako k poslednímu prostředku k hrozbě násilím, k použití násilí a k útočné válce, dosaženo: 1. zrušení a zničení Versailleské smlouvy a omezení v ní obsažených, pokud jde o vojenskou výzbroj a vojenskou aktivitu Německa, 2. znovuzískání území, která Německo ztratilo v důsledku první světové války v letech 1914—1918, a jiných území v Evropě, o nichž nacističtí spiklenci tvrdili, že patří t. zv. „německé rase“, 3. získání dalších území na evropské pevnině i na jiných pevninách, která nacističtí spiklenci požadovali na účet sousedních a jiných zemí, jako „životní prostor“, nutný pro „německou rasu“. Cíle a úkoly nacistických spiklenců nebyly statické, nýbrž se vyvíjely a rozšiřovaly a nabývaly stále většího rozsahu, což umožňovalo spiklencům, aby účinněji prováděli hrozbu násilím a hrozbu útočnou válkou. Když se jejich expansivní cíle a záměry nakonec rozrostly do té míry, že mohly vyvolat takovou sílu odporu, která mohla být zlomena pouze ozbrojenou silou a útočnou válkou a nikoli prostě takovými metodami, jako je podvod, klam, hrozby, zastrašování, činnost páte kolony a propaganda, nacističtí spiklenci záměrně plánovali, rozpoutávali a vedli útočné války a války, porušující mezinárodní smlouvy, dohody a závazky, při čemž přecházeli z jednoho stadia do druhého a podnikali kroky, které jsou dále podrobněji popsány.

„THEORETICKÉ“ ZDŮVODNĚNÍ SPOLEČNÉHO PLÁNU NEBO SPIKnutí

Aby získali i jiné osoby pro společný plán nebo spiknutí a jako prostředek, který by jim zajistil v nejvyšším stupni kontrolu nad celou německou společností, vypracovali, rozšiřovali a využívali nacističtí spiklenci různé „doktriny“, mezi nimi tyto:

1. Že lidé t. zv. „německé krve“ (podle definic nacistických spiklenců) jsou „vyšší rasou“ a že jsou proto oprávněni podrobit si, ovládnout nebo vyhlazovat ostatní „rasy“ a národy.

2. Že německý lid musí být veden zásadou „führerství“, podle které musí být moc v rukou „führera“, od kterého pak v hierarchickém pořádku dostávají své pravomoci jeho pomocníci, při čemž každý z nich je povinen bezpodmínečnou poslušností svému bezprostřednímu nadřízenému, avšak má mít neomezenou pravomoc v mezích své kompetence;

moc „führerů“ byla neomezená a týkala se všech úseků veřejného i soukromého života.

3. Že válka je pro Němce vznešenou a nutnou činností.

4. Že vůdcové nacistické strany, jakožto jediní nositelé výše uvedených a i jiných doktrin nacistické strany, jsou oprávněni určovat strukturu, politiku a praktickou činnost německého státu a všech jeho institucí, usměrňovat a kontrolovat činnost všech osob ve státě a zničit všechny protivníky.

USTAVENÍ TOTALNÍ (VŠEOBSAHUJÍCÍ) KONTROLY NAD NĚMECKEM; POLITICKÁ KONTROLA

1. První opatření k ustavení kontroly nad státním aparátem

Aby mohli dosáhnout svých cílů a úkolů, připravili nacističtí spiklenci uchvácení totální (všeobsahující) kontroly nad Německem, aby si tak zajistili, že proti nim uvnitř samotného Německa nemůže vyvstat žádný účinný odpor. Po ztroskotání mnichovského puče v r. 1923, jehož cílem bylo odstranit Výmarskou republiku přímou akcí, přikročili nacističtí spiklenci pomocí nacistické strany k podkopání a zmocnění se vlády nad Německem „legální“ cestou, podporovanou terorem. Vytvořili a používali jako stranické složky úderných oddílů „SA“, polovojskové dobrovolné organizace mladých mužů, vycvičených a vychovaných v duchu násilí, jichž posláním bylo učinit stranu pánem „ulice“.

2. Ustavení kontroly

Dne 30. ledna 1933 stal se Hitler kancléřem Německé republiky. Po zapálení Reichstagu dne 28. února 1933 byla zrušena ustanovení výmarské ústavy, která zaručovala osobní svobodu, svobodu projevu, tisku, sdružování a shromažďování. Nacistickým spiklencům se podařilo prosadit v říšském sněmu t. zv. „zákon na ochranu národa a říše“, který dal Hitlerovi a tehdejším členům jeho vlády mimořádné plné moci na poli zákonodárném. Nacističtí spiklenci si podrželi tyto mimořádné plné moci i potom, když změnili sestavu vlády. Spiklenci zakázali všechny politické strany s výjimkou strany nacistické. Učinili z nacistické strany vládnoucí organizaci s rozsáhlými a mimořádnými výsadami.

3. Upevnění kontroly

Když se takto nacističtí spiklenci zmocnili státního aparátu, přistoupili k zesílení své moci uvnitř Německa, ke zničení každého možného

vnitřního odporu a k převedení německého národa na vojenskou základnu.

Nacističtí spiklenci redukovali říšský sněm na orgán, sestávající z jejich vlastních lidí, a omezili svobodu voleb v celé zemi. Reorganisovali četné oblasti, provincie a svobodná města, která dříve požívala poloautonomie a přeměnili je jednoduše v administrativní orgány ústřední vlády. Spojili v osobě Hitlerově úřad presidenta a kancléře; provedli dalekosáhlou čistku civilních zaměstnanců; pronikavě omezili nezávislost soudu a učinili jej poslušným nástrojem pro nacistické cíle. Spiklenci dalekosáhle rozšířili existující státní a stranické organizace a „zglajchšaltovali“ státní instituce s nacistickou stranou a jejími filiálkami. Výsledkem toho všeho bylo, že nacistické doktriny a praxe začaly ovládat život Německa a mobilisovaly Německo pro splnění jejich cílů.

Aby zabezpečili svou vládu před útoky a aby vzbudili strach v srdci německého národa, vybudovali a rozšířili nacističtí spiklenci systém teroru proti všem odpůrcům a to i proti domnělým nebo proti osobám podezřelým, že jsou odpůrci nacistického režimu. Uvrhli takové osoby do vězení bez soudu, drželi je v t. zv. „ochranné vazbě“ a v koncentračních táborech a podrobovali je pronásledování, ponižování, olupování, otročení, mukám a usmrcování. Tyto koncentrační tábory byly zřízeny počátkem r. 1933 pod vedením obviněného Göringa a rozšířeny jako hlavní součást teroristické politiky a metody spiklenců, a bylo jich používáno pro páchání zločinů proti lidskosti. K hlavním organizacím, kterých bylo používáno pro páchání zločinů, patřily organizace SS a gestapo, kterým bylo spolu s jinými privilegovanými státními stranickými úřadovkami a institucemi dovoleno jednat bez jakéhokoli zákonného omezení.

Nacističtí spiklenci se rozhodli, že vedle potlačení zjevné politické oposice je nutno ještě potlačit a vyhladit určitá jiná hnutí nebo skupiny, které považovali za překážku, aby mohli dosáhnout úplné kontroly nad Německem, a za překážku jejich útočných spikleneckých cílů za hranicemi. Podle toho, co bylo vyloženo:

1. Nacističtí spiklenci zničili v Německu svobodné odborové organizace tím, že zabavili jejich fondy a majetek, pronásledovali jejich vedoucí, zakázali jejich činnost a nahradili je organizací, přimykající se k nacistické straně. Zásada führerství byla zavedena i do oblastí průmyslu — podnikatelé byli prohlášeni za „führery“, dělníci za jejich podřízené (Gefolgschaft). Tím byl zmařen jakýkoli možný odpor dělníků a pracovní produktivní kapacita národa byla fakticky postavena pod kontrolu spiklenců.

2. Nacističtí spiklenci se snažili doktrinami a praxí, neslučitelnou

s křesťanským učením, likvidovat vliv církve na národ a především na mládež. Přiznávali se otevřeně k svému cíli zničit v Německu křesťanskou církev a nahradit ji nacistickými institucemi a nacistickou doktrínou a uskutečňovali program pronásledování kněží, duchovenstva a členů mnišských řádů, které považovali za odpůrce svých cílů, a zabavovali církevní majetek.

3. Nacističtí spiklenci pronásledovali krutě a nelítostně pacifistické skupiny, včetně členů náboženských hnutí, kteří podporovali pacifismus.

Sledující svou politiku „panské rasy“, řídili se spiklenci programem nemilosrdného vyhlazování židů. Vyhlazování židů se stalo oficiální státní politikou, prováděnou jak úředními opatřeními, tak i podněcováním k masovým a individuálním násilím. Spiklenci otevřeně prohlašovali své cíle. Na příklad obviněný Rosenberg prohlásil: „Antisemitismus je jedním z hlavních činitelů při rekonstrukci Německa.“ V jiném případě také prohlásil: „Německo bude považovat židovskou otázku za vyřešenou teprve potom, až nezůstane ani jeden žid v životním prostoru velkého Německa. . . Evropa bude považovat židovskou otázku za rozřešenou teprve poté, kdy poslední žid opustí evropskou pevninu.“ Obviněný Ley prohlásil: „Přisaháme, že nezanecháme boje, pokud nebude vyhlazen poslední žid a pokud nebude usmrcen. Nestací izolovat židovské nepřátele od lidstva — žid musí být zničen.“ Při jiné příležitosti řekl Ley: „Druhou německou tajnou zbraní je antisemitismus, protože bude-li důsledně prováděn v Německu, stane se mezinárodním problémem, který budou nuceny řešit všechny národy.“ Obviněný Streicher řekl: „Na zemi nebude svítit slunce do té doby, dokud neumře poslední žid.“ Tato přiznání a podněcování byla typickými prohlášeními nacistických spiklenců po dobu celého období jejich spiklencecké činnosti. Program zákroků proti židům obsahoval zbavení volebních práv, vnější označování, zbavování občanských práv, při čemž tito lidé byli podrobováni násilí, deportaci, zotročení, nucené práci, hladu, vraždění a masovému vyhlazování. Rozsah, v jakém se podařilo spiklencům uskutečnit tyto záměry, lze jen odhadnout přibližně. Ale v mnohých místech Evropy bylo zničení židů zásadně provedeno až do konce. Z 9 600 000 židů, kteří žili v evropských zemích, jež byly pod vládou nacistů, zmizelo podle střízlivých výpočtů 5 700 000 a většina z nich byla fašistickými spiklenci záměrně usmrcena. V Evropě jsou jen zbytky židovského obyvatelstva.

Aby učinili německý národ povolným ke svým záměrům a aby jej psychologicky připravili na válku, přetvořili nacističtí spiklenci soustavu vzdělání a zejména výchovu a vzdělávání německé mládeže. Zásada „führerství“ byla zavedena do škol a straně a k ní přidruženým organizacím byla dána široká oprávnění, týkající se dozoru nad výchovou. Nacističtí spiklenci zavedli dozor nad veškerou kulturní čin-

ností, kontrolovali způsoby rozšiřování informací a projevy mínění v Německu stejně jako výměnu informací veškerého druhu mezi Německem a druhými zeměmi a zřídili obrovský propagační aparát.

Nacističtí spiklenci zmilitarisovali důsledně značný počet organizací, které byly pod jejich mocí, s úmyslem rychle přetvořit a použít těchto organizací jako nástrojů války ihned, jakmile to bude možné.

USTAVENÍ TOTÁLNÍ KONTROLY V NĚMECKU; HOSPODÁŘSKÁ KONTROLA, HOSPODÁŘSKÉ PLÁNOVÁNÍ A MOBILISACE PRO VEDENÍ ÚTOČNÉ VÁLKY

Když se spiklenci zmocnili politické moci, organizovali německé hospodářství tak, aby dosáhli svých politických cílů.

1. Aby odstranili možnosti odporu v oblasti hospodářství, zbavili dělníky jejich práva na svobodné odborové svazy a politické spolky, jak to bylo uvedeno výše.

2. Využili organizace německých podnikatelů jako nástroje pro hospodářskou mobilisaci k vedení války.

3. Usměrnili německé hospodářství, aby připravilo a vyzbrojilo válečný stroj. Za tím účelem kontrolovali systém financí, kapitálové investice a zahraniční obchod.

4. Nacističtí spiklenci a především průmyslníci přistoupili k uskutečňování obrovského zbrojního programu a počali vyrábět obrovské množství válečného materiálu a vytvářet mohutný vojenský potenciál.

5. Pro válečné přípravy zřídili nacističtí spiklenci četné administrativní instituce a úřady. Na př. v roce 1936 zřídili k tomuto cíli úřad pro čtyřletý plán, v jehož čele stál jako hlavní zmocněnec obviněný Göring, a vybavili tento úřad nejvyšší kontrolou nad německým hospodářstvím.

Dne 28. srpna 1939, bezprostředně před útokem na Polsko, jmenovali obviněného Funka hlavním zmocněncem pro hospodářské otázky. Dne 30. srpna 1939 zřídili radu ministrů pro obranu Německa, která jednala jako válečný kabinet.

VYUŽITÍ NACISTICKÉ KONTROLY PRO AGRESI PROTI CIZÍM STÁTŮM

Uprostřed roku 1933 byli nacističtí spiklenci, kteří se zmocnili vládní kontroly nad Německem, s to, aby se věnovali dalšímu a podrobnějšímu sestavování svého plánu, se zvláštním zaměřením k zahraniční politice.

Jejich plánem bylo znovuvyzbrojit, znouobsadit a opevnit Porýní (což bylo porušením Versailleské smlouvy a jiných smluv), aby zesílili vojen-

skou moc a získali možnost pro politická vyjednávání, kterých by použili proti jiným národům.

2. Nacističtí spiklenci se rozhodli, že k dosažení jejich cílů musí být zrušena Versailleská smlouva; pro tento účel vypracovali zvláštní plány a uskutečnili je k 7. březnu 1936. Všechny tyto plány otevíraly cestu pro další útočné činy.

Při provádění této fáze spiknutí uskutečnili nacističtí spiklenci tyto činy:

V době od roku 1933 až do března 1935 vedli spiklenci Německo cestou tajného znovuvyzbrojování, počítaje v to výcvik vojenského personálu, výrobu válečného materiálu a budování leteckých sil;

dne 14. října 1933 přivedli Německo k tomu, že opustilo mezinárodní konferenci pro odzbrojení a že odešlo ze Společnosti národů;

dne 10. března 1935 prohlásil obviněný Göring, že Německo buduje válečné letectvo;

dne 16. března 1935 uveřejnili nacističtí spiklenci zákon o všeobecné vojenské povinnosti, v němž uvedli, že počet německé armády v době míru bude činit 500 000 mužů;

dne 21. května 1935 lživě prohlásili před celým světem v úmyslu jej oklamat a zeslabit obavu před útočnými činy, že respektují ustanovení Versailleské smlouvy o územních hranicích a že se podržují locarnským dohodám;

dne 7. března 1936 znovu obsadili a opevnili Porýní, porušivše Versailleskou smlouvu a dohodu o Porýní, uzavřenou v Locarnu dne 16. října 1925, a lživě oznámili světu, že nemají vůči Evropě žádných územních požadavků.

ÚTOČNÉ ČINY PROTI RAKOUSKU A ČESKOSLOVENSKU

Uskutečnění společného plánu v letech 1936—38: příprava útoku proti Rakousku a Československu.

Potom počali fašističtí spiklenci připravovat obsazení Rakouska a Československa uvědomující si, že je nutno z vojenských důvodů obsadit Rakousko před obsazením Československa. Dne 21. května 1935 prohlásil Hitler v řeči před říšským sněmem, že „Německo nemá v úmyslu a nechce se vměšovat do vnitřních záležitostí Rakouska, anektovat Rakousko, nebo uzavřít dohodu o jeho připojení k Německu (Anschluss)“. Dne 1. května 1936, 2 měsíce po obsazení Porýní, prohlásil Hitler: „Opět se rozšiřuje lež, že Německo přepadne zítra nebo pozítří Rakousko nebo Československo.“ Poté donutili nacističtí spiklenci dne 11. července 1936 Rakousko, aby uzavřelo smlouvu s Německem, jejíž první článek pravil,

že „Německá vláda uznává plnou svrchovanost federálního rakouského státu v duchu prohlášení německého führera a kancléře z 21. května 1935“. Mezitím byl již připravován plán agrese za porušení této smlouvy. Na podzim roku 1937 byla veškerá neaktivnější opozice uvnitř Německa rozdracena. Vojenská příprava k akci v Rakousku byla fakticky dokončena. Dne 5. listopadu 1937 se vlivná skupina fašistických spiklenců setkala s Hitlerem, aby posoudila politickou situaci. Znovu bylo zdůrazněno, že nacistické Německo musí mít „životní prostor“ ve střední Evropě. Bylo uznáno, že se takový útočný plán jistě setká s odporem, který musí být zlomen silou, a že jejich rozhodnutí může vést ke všeobecné válce, ale tato perspektiva byla hodnocena jako riziko, které stálo za to, aby bylo podniknuto. Na této schůzce byly navrženy tři možné plány na dobytí Rakouska a Československa. Kterého z těchto tří plánů mělo být použito, záviselo na vývoji vojenské a politické situace v Evropě. Předpokládalo se, že Německo bude následkem dobytí Rakouska a Československa a následkem nuceného vystěhování dvou milionů lidí z Československa a jednoho milionu z Rakouska zabezpečeno dodatečnými zásobami potravin pro 5—6 milionů lidí, což posílí Německo po stránce vojenské, neboť bude mít kratší a lepší hranice a bude moci postavit armády o síle asi 12 divisí. Takto byl pojat cíl plánu proti Rakousku a Československu nikoliv jako cíl sám o sobě, nýbrž jako přípravné opatření pro další útočné kroky, aby bylo uskutečněno nacistické spiknutí.

PROVEDENÍ PLÁNU PŘEPADENÍ RAKOUSKA

Listopad 1937 — březen 1938

Dne 8. února 1938 pozval Hitler kancléře Schuschnigga na schůzku do Berchtesgadenu. Na schůzce dne 12. února 1938 slíbil Schuschnigg pod hrozbou invase dát amnestii zatčeným nacistům a jmenovat je na ministerská křesla. Slíbil zachovat mlčení až do 20. února, kdy Hitler měl ve své řeči potvrdit nezávislost Rakouska. Avšak Hitler ve své řeči, místo aby potvrdil nezávislost Rakouska, se prohlásil za ochránce všech Němců. Zatím vzrůstaly podvratné akce nacistů v Rakousku. Dne 9. března 1938 ohlásil Schuschnigg na příští neděli plebiscit o nezávislosti Rakouska. Dne 11. března poslal Hitler ultimatum, v němž žádal odvolání plebiscitu a hrozil, že jinak napadne Rakousko. Později téhož dne bylo předloženo druhé ultimatum s hrozbou vpádu, neodstoupí-li Schuschnigg do tří hodin. Schuschnigg odstoupil. Obviněný Seyss-Inquart, který byl jmenován kancléřem, požádal ihned Hitlera, aby byla vyslána do Rakouska německá vojska k „udržení pořádku“. Vpád byl zahájen dne 12. břez-

na 1938; dne 13. března prohlásil se Hitler hlavou rakouského státu a ujal se velení ozbrojených sil Rakouska. Zákonem z téhož dne bylo Rakousko připojeno k Německu.

PROVEDENÍ PLÁNU VPÁDU DO ČESKOSLOVENSKA

Duben 1938 — březen 1939

Současně s připojením Rakouska dali nacističtí spiklenci lživé záruky československé vládě, že tuto zemi nenapadnou. Ale během měsíce se sešli, aby vypracovali konkrétní plán napadení Československa a aby revidovali vzhledem k provedenému obsazení Rakouska předchozí plány, týkající se agrese proti Československu.

Dne 21. dubna 1938 se nacističtí spiklenci sešli a rozhodli napadnout Československo nejpozději dne 1. října 1938. Připravili plán na vytvoření „incidentu“ speciálně proto, aby „ospravedlnili“ útok. Rozhodli se, že zahájí vojenský útok teprve po diplomatickém konfliktu, který by mohl, nabýváje stále vážnějšího rázu, vést k ospravedlnění války, anebo, kdyby se to nezdařilo, že provedou „bleskový útok“ jako výsledek vyvolaného jimi „incidentu“. Aby byl vytvořen takový nutný incident, bylo uvažováno o zavraždění německého vyslance v Praze. Počínaje 21. dubnem 1938 a později, připravovali nacističtí spiklenci podrobné a přesné vojenské plány, podle nichž by mohl býti útok proveden v kterýkoli příznivý okamžik. Tyto plány byly vypočítány na zdolání československého odporu během 4 dnů tak, aby byl svět postaven před hotovou věc a zabráněno odporu zvenčí. Během května, června, srpna a září byly tyto plány ještě více propracovány a 3. září 1938 bylo rozhodnuto, aby byla všechna vojska připravena k útoku ke dni 28. září 1938.

V tomto období využili nacističtí spiklenci pro své cíle otázek národnostních menšin v Československu a zvláště v t. zv. Sudetech a v srpnu a září 1938 vyvolali diplomatickou krizi. Když nacističtí spiklenci vyhrožovali válkou, uzavřelo Spojené království a Francie dne 29. září 1938 v Mnichově dohodu s Německem a Itálií, která obsahovala postoupení Sudet Německu. Na Československu bylo žádáno, aby s tím souhlasilo. Dne 1. října 1938 obsadila německá vojska t. zv. Sudety.

Dne 15. března 1939 uskutečnili nacističtí spiklenci svůj plán uchvácením a obsazením i té části Československa, která nebyla postoupena Německu mnichovskou dohodou.

VYPRACOVÁNÍ PLÁNU ÚTOKU NA POLSKO; PŘÍPRAVA A POČÁTEK ÚTOČNÉ VÁLKY

Březen 1939 — září 1939

Po úspěšném zakončení těchto útočných akcí získali spiklenci pro ně velmi důležité zdroje a základny a byli připraveni zahájit další agresi válkou. Po ujištění světa o svých mírumilovných úmyslech sešla se skupina spiklenců dne 23. května 1939, aby se poradila o dalším uskutečňování svého plánu. Uvážili situaci a konstatovali, že „posledních šest let bylo využito dobře a že všechna opatření byla správně provedena podle našich cílů“, že bylo v zásadě dosaženo národně politické jednoty Němců a že dalších úspěchů nelze dosáhnout bez války a krveprolití. Nicméně bylo rozhodnuto přepadnout při prvním vhodném okamžiku Polsko. Přiznali si, že podstata problému nespočívala v otázkách týkajících se Gdanska, který byl předmětem sporu s Polskem, nýbrž šlo spíše o útočnou expansi v zájmu získání zásobovacích zdrojů a „životního prostoru“. Dospělo se k závěru, že Polsko bude bojovat, bude-li přepadeno, a že nacisté nemohou očekávat, že znovu dosáhnou úspěchu bez války, jak tomu bylo s Československem. Proto bylo usneseno, že je nutno Polsko izolovat a zabránit, pokud možno, současnému konfliktu se západními velmocemi. Nicméně bylo uznáno, že se Anglie staví proti těmto jejích snahám a že konec konců musí dojít k válce s Anglií a jejím spojencem Francií a že tudíž je nutno učinit vše možné, aby byla Anglie rozbita „bleskovou válkou“. Poté bylo rozhodnuto připravit okamžitě podrobné plány napadení Polska při první vhodné příležitosti a potom Anglie a Francie, spolu s plány současné okupace základen v Holandsku a Belgii ozbrojenými leteckými silami.

V souhlase s tím rozvířili nacističtí spiklenci, když vypověděli pro vymyšlené motivy německo-polskou smlouvu z roku 1934, otázku Gdanska, počali připravovat pohraniční „incidenty“, aby „ospravedlnili“ útok, a žádali připojení polského území. Když Polsko odmítlo učinit ústupky, uložili německým branným silám, aby vtrhly dne 1. září 1939 do Polska, čímž uspíšili válku také se Spojeným královstvím a s Francií.

ROZŠIŘOVÁNÍ VÁLKY V ÚTOČNOU VÁLKU PROTI CELÉMU SVĚTU,
PLÁNOVÁNÍ A PROVEDENÍ ÚTOKŮ NA DÁNSKO, NORSKO, BELGII,
HOLANDSKO, LUCEMBURSKO, JUGOSLAVII A ŘECKO

Rok 1939 — duben 1941

Takto se začala útočná válka, kterou připravili nacističtí spiklenci svým útokem na Rakousko a Československo, aktivně přepadením Polska za porušení ustanovení Briand-Kellogova paktu z roku 1928. Po úplné

porážce Polska začali se spiklenci aktivně připravovat k rozšíření války v Evropě, aby urychlili provedení svých válečných operací proti Francii a Spojenému království. Podle těchto plánů bylo nařízeno německým branným silám, aby vtrhly dne 9. dubna 1940 do Dánska a Norska, dne 10. května do Belgie, Holandska a Lucemburska a dne 6. dubna 1941 do Jugoslavie a Řecka. Všechny tyto vpády byly podrobně a předem plánovány.

VPÁD NĚMECKA NA ÚZEMÍ SSSR DNE 22. ČERVNA 1941 A PORUŠENÍ PAKTU O NEÚTOČENÍ Z 20. SRPNA 1939

Dne 22. června 1941 přepadli hitlerovští spiklenci, věrolomně porušivše pakt o neútočení mezi Německem a SSSR, bez vyhlášení války sovětské území, čímž zahájili útočnou válku proti SSSR.

Od prvního dne, kdy vtrhli na území SSSR, začali hitlerovští spiklenci podle podrobně vypracovaného plánu provádět ničení měst a vesnic, továren a závodů, kolchozů a sovchozů, elektráren a železnic, loupení a barbarské pustošení národních i kulturních institucí národů SSSR a ničení museí, škol, nemocnic, kostelů a historických památek; počali provádět masovou deportaci sovětských občanů na otrocké práce do Německa a fyzické vyhlazování dospělého obyvatelstva, žen, starců a dětí, zvláště Rusů, Bělorusů, Ukrajinců a úplné vyhlazování židů.

Všechny tyto zločiny prováděla německá vojska na přímé rozkazy nacistické (hitlerovské) vlády, generálního štábu a vrchního velitelství německé branné moci.

SPOLUPRÁCE S ITALIÍ A JAPONSKEM A ÚTOČNÁ VÁLKA PROTI SPOJENÝM STÁTŮM

Listopad 1936 — prosinec 1941

Když nacističtí spiklenci vyvolali útočnou válku, připravili dohodu o německo-italsko-japonském desetiletém vojensko-politickém spolenectví, která byla podepsána v Berlíně dne 27. září 1940. Tato dohoda, představující zesílení svazku mezi těmito třemi zeměmi, k němuž došlo mnohem dříve, ale zároveň mnohem užším paktem z 25. listopadu 1936, stanovila:

„Vlády Německa, Itálie a Japonska, považující za nutnou podmínku trvalého míru, aby všem národům světa byl dán jejich přiměřený prostor, rozhodly se navzájem se podporovat a spolupracovat, pokud jde o jejich zájmy ve Veliké Východní Asii a v zemích Evropy, kde je jejich základním cílem vybudovat a udržovat nový pořádek, který by napomáhal obecnému rozkvětu a zvyšoval blahobyt příslušných národů.“

Nacističtí spiklenci měli zato, že japonská agrese zeslabí a uvede do nepříznivé situace ty země, s kterými byli ve válce, i ty země, s nimiž měli v úmyslu zahájit válku. Proto vyzvali nacističtí spiklenci Japonsko, aby se domáhalo „nového pořádku“. Japonsko, využívajíc úspěchů útočné války, kterou tehdy vedli nacističtí spiklenci, přepadlo dne 7. prosince 1941 Spojené státy americké v Pearl-Harboru a na Filipínách, jakož i Britské společenství národů, Francouzskou Indočinu a Holandsko v jihozápadní části Tichého oceánu. Německo vyhlásilo válku Spojeným státům dne 11. prosince 1941.

*VÁLEČNÉ ZLOČINY A ZLOČINY PROTI LIDSKOSTI,
SPÁCHANÉ PŘI PROVÁDĚNÍ SPIKnutí,
ZA NĚŽ JSOU SPIKLENCI ODPOVĚDNI*

Od zahájení útočné války dne 1. září 1939 a po dobu jejího rozšíření ve války, do kterých byl zavlečen skoro celý svět, uskutečňovali nacističtí spiklenci svůj společný plán nebo spiknutí na vedení nemilosrdné války a nebrali nejmenšího ohledu na zákony války a válečné zvyklosti a porušovali je. Při provádění společného plánu nebo spiknutí byly spáchány válečné zločiny, které jsou podrobněji uvedeny níže, ve třetím oddílu této žaloby.

Počínaje zahájením svého plánu, jehož cílem bylo uchvátit a udržet totální (všeobsahující) kontrolu nad německým státem, a poté využít této kontroly k útoku na jiné státy, prováděli nacističtí spiklenci nelítostně svůj společný plán nebo spiknutí, zavrhujíce a porušující zcela zákony lidskosti. Při provádění společného plánu nebo spiknutí byly spáchány zločiny proti lidskosti, které jsou uvedeny níže, ve čtvrtém oddílu této žaloby.

Na podkladě všeho toho, co je výše vyloženo, jsou obvinění a mnohé jiné osoby vinni, že sestavili a uskutečnili společný plán nebo spiknutí za účelem spáchání zločinů proti míru; jsou vinni ze spiknutí za účelem páchaní zločinů proti lidskosti v době příprav k válce i za války; jakož i ze spiknutí za účelem páchaní válečných zločinů nejen proti ozbrojeným silám jejich nepřátel, nýbrž i proti pokojnému civilnímu obyvatelstvu.

*ODPOVĚDNOST JEDNOTLIVCŮ, SKUPIN A ORGANISACÍ
ZA ZLOČINY, UVEDENÉ V PRVNÍM ODDÍLU*

Pokud jde o určení odpovědnosti jednotlivých obviněných za zločiny, uvedené v prvním oddílu této žaloby, poukazuje se na dodatek „A“ této žaloby. Pokud jde o určení odpovědnosti skupin a organizací, vypočte-

ných v tomto dokumentu, které jsou označovány jako zločinecké skupiny a organizace, za zločiny uvedené v prvním oddílu této žaloby, poukazuje se na dodatek „B“ této žaloby.

ODDÍL II

ZLOČINY PROTI MÍRU

(Statut Mezinárodního vojenského tribunálu, čl. 6a)

SKUTKOVÁ PODSTATA OBVINĚNÍ

Všichni obvinění a rozličné jiné osoby účastnily se během čtených let až do 8. května 1945 plánování, přípravy, rozpoutání a vedení útočných válek, které byly rovněž válkami, porušujícími mezinárodní smlouvy, dohody a záruky.

Války, na něž se vztahuje skutková podstata žaloby ve druhé části této žaloby, a okamžiky jejich zahájení jsou tyto: proti Polsku — 1. září 1939, proti Spojenému království a Francii — 3. září 1939, proti Dánsku a Norsku — 9. dubna 1940, proti Belgii, Holandsku a Lucembursku — 10. května 1940, proti Jugoslavii a Řecku — 6. dubna 1941, proti SSSR — 22. června 1941 a proti Spojeným státům americkým — 11. prosince 1941.

Pokud se týká obvinění z toho, že tyto války byly na straně obviněných válkami útočnými, poukazuje se na první část této žaloby.

Pokud jde o stanovení podrobností obvinění z porušování mezinárodních smluv, dohod a závazků, kterých se dopustili obvinění při plánování, přípravě a rozpoutávání těchto válek, poukazuje se na dodatek „C“ této žaloby.

ODPOVĚDNOST JEDNOTLIVCŮ, SKUPIN A ORGANISACÍ ZA ZLOČINY, UVEDENÉ V DRUHÉM ODDÍLU

Pokud jde o určení odpovědnosti jednotlivých obviněných za zločiny uvedené v druhém oddílu této žaloby, poukazuje se na dodatek „A“ této žaloby. Pokud jde o určení odpovědnosti skupin a organizací, vypočtených v tomto dokumentu a označovaných jako zločinecké skupiny a organizace, za zločiny, uvedené v druhém oddílu této žaloby, poukazuje se na dodatek „B“ této žaloby.

ODDÍL III

VÁLEČNÉ ZLOČINY

(Statut Mezinárodního vojenského tribunálu — čl. 6 a zejména čl. 6b)

SKUTKOVÁ PODSTATA OBVINĚNÍ:

Všichni obvinění spáchali válečné zločiny mezi 1. zářím 1939 a 8. květnem 1945 v Německu a ve všech zemích a územích, která byla okupována německými brannými silami ode dne 1. září 1939, jakož i v Rakousku, Československu, Itálii a na širém moři.

Všichni obvinění, jednajíce v dohodě s druhými, sestavili a provedli společný plán nebo spiknutí za tím účelem, aby spáchali válečné zločiny, jak jsou definovány v čl. 6b) Statutu tohoto Tribunálu. Tento plán obsahoval mimo jiné zločinné činy také vedení „totální války“ včetně metod boje a vojenské okupace, jež jsou v přímém rozporu se zákony války a válečnými zvyklostmi a páchání zločinů na válečném poli při utkání s nepřátelskými armádami a proti válečným zajatcům, a na obsazeném území — proti civilnímu obyvatelstvu těchto zemí.

Výše uvedené válečné zločiny byly spáchány obviněnými a druhými osobami, za jejichž činy jsou obvinění odpovědni (podle čl. 6 Statutu tohoto Tribunálu), protože tyto druhé osoby, dopouštějíce se vojenských zločinů, jednaly tak, aby provedly společný plán a spiknutí, jehož cílem bylo spáchat zmíněné válečné zločiny; na vypracování tohoto plánu a spiknutí se účastnili všichni obvinění jako vůdcové, organisátoři, podněcovatelé a spolupachatelé.

Tyto metody a zločiny byly porušením mezinárodních konvencí, vnitrostátních trestních zákonů a všeobecných zásad trestního práva, odvozených z trestního práva všech civilisovaných národů. Souvisí se soustavným způsobem chování obviněných a byly součástí tohoto chování.

VRAŽDY A KRUTÉ ZACHÁZENÍ S CIVILNÍM OBYVATELSTVEM N OBSAZENĚM ÚZEMÍ A NA ŠIRÉM MOŘI

Po celou dobu okupace území, která byla obsazena jejich ozbrojenými silami, obvinění vraždili a mučili civilní obyvatelstvo, aby je systematicky terorisovali, krutě s ním nakládali a věznili je bez řádného soudního řízení.

Vraždy a kruté nakládání byly prováděny rozličnými způsoby, na př. zastřelením, oběšením, otrávením plynem, usmrcením hladem, přepříváním ubikací, soustavnou podvýživou, soustavným nucením k práci, která přesahovala sílu těch, jimž byla ukládána, nepřiměřenou zdravotnickou a lékařskou službou, bitím, ukrutnostmi a mučením všeho druhu,

počítaje v to i pálení rozzhaveným železem a vytrhávání nehtů, provádění pokusů se živými lidmi, kteří byli operováni, jakož i jinými způsoby. V některých okupovaných územích bránili obvinění výkonu náboženských obřadů, pronásledovali duchovenstvo a mnichy a vyvlastňovali církevní majetek. Prováděli záměrné a systematické vyhlazování národů, t. j. masové vyhlazování lidí, náležejících k určitým rasám a národnostním skupinám, usmrcování civilního obyvatelstva v obsazených územích proto, aby zničili jednotlivé rasy a vrstvy obyvatelstva, jakož i národnostní, rasové a náboženské skupiny. Civilní obyvatelstvo bylo soustavně podrobováno mukám všeho druhu proto, aby od něho byly získány různé informace. Civilní obyvatelstvo obsazených zemí bylo soustavně bráno do t. zv. „ochranné vazby“: osoby byly zatčeny a uvězněny bez jakéhokoli soudu a bez jakéhokoli obvyklého zákonného řízení a byly vězněny ve věznicích za naprosto nezdravých a nelidských podmínek. V koncentračních táborech byli mnozí vězni, kteří byli zařazeni do kategorie „noc a mlha“. Tito vězňové byli zcela odříznuti od vnějšího světa a nebylo jim dovoleno ani psát, ani dostávat dopisy. Mizeli beze stopy a německé úřady nikdy nepodávaly zprávy o jejich osudu.

Takové vraždy a kruté nakládání odporují mezinárodním konvencím, zvláště pak čl. 46 Haagské úmluvy z roku 1907, odporují zákonům války a válečným zvyklostem, všeobecným zásadám trestního práva, jak vyplývají z trestních zákonů všech civilisovaných národů, a odporují vnitrostátnímu trestnímu právu zemí, ve kterých byly takové zločiny páčány, a čl. 6b) Statutu tohoto Tribunálu.

Níže uvedené konkrétní skutečnosti, pojaté do této části, jsou zde vyličený pouze jako příklady nevylučující jiné jednotlivé případy a jsou uvedeny bez praejudice pro právo žaloby předložit důkazy o dalších případech vraždění a krutého zacházení s civilním obyvatelstvem.

Ve Francii, Belgii, Dánsku, Holandsku, Norsku, Lucembursku, Itálii a na ostrovech Kanálu la Manche (dále nazývaných „západní země“) a v té části Německa, která leží na západ od čáry, jež prochází středem Berlína od severu k jihu (nazývaného zde jako „západní Německo“).

Tyto vraždy a kruté nakládání se prováděly v koncentračních táborech a v podobných zařízeních zřízených obviněnými, zejména v koncentračních táborech v Belsenu, Buchenwaldu, Dachau, Breendoncku, Grini, Natzweileru, Rawensbrücku, Vughtu a Ammersfoortu, a v četných velkých i menších městech a vesnicích, včetně Oradouru-sur-Glane, Trondheimu a Oslo.

Zločiny spáchané ve Francii nebo proti francouzskému obyvatelstvu byly v podstatě tyto:

Svévolná individuální i hromadná zatýkání se dala pod záminkami

politickými a rasovými; zvláště v Paříži (razzie v 18. okrese, provedená polním četnictvem, razzie na židovské obyvatelstvo v 11. okrese v srpnu 1941, razzie na židovskou inteligenci v prosinci 1941, razzie v červenci 1942, v Clermont-Ferrandu (razzie na profesory a studenty strassburské university, kteří byli dopraveni do Clermont-Ferrandu dne 25. listopadu 1943), v Lyoně a v Marseille (razzie na 40 000 lidí v lednu 1943), v Grenoblu (razzie 24. prosince 1943), v Cluny (24. prosince 1944), ve Figeacu (v květnu 1944), v Saint-Pol-de-Léon (v červenci 1944), v Locminé (3. července 1944), v Eycieux (v květnu 1944) a v Moussey (v září 1944). Tato zatčení byla provázena krutým zacházením a mučením, vykonávaným nejrůznějšími metodami, jako je ponořování do ledové vody, škrcení, lámání údů a používání takových mučících nástrojů jako železných helmic a elektrického proudu, což se praktikovalo ve všech věznicích Francie, zejména v Paříži, Lyonu, Marseille, Rennes, Metách, Clermont-Ferrandu, Toulousu, Nizze, Grenoblu, Annecy, Arrasu, Bethunu, Lille, Loosu, Vallenciennes, Nancy, Troyes a Caen a v mučírňách zřízených v gestapáckých věznicích.

V koncentračních táborech byly životní podmínky a režim takové, že procento úmrtnosti (jež se připisovala domněle přirozeným příčinám) dostihlo obrovských rozměrů. Na příklad:

1. ze skupiny 230 francouzských žen, deportovaných z Compiègne do Osvětimi v lednu 1943, zemřelo jich vysílením 160 za 4 měsíce.

2. 143 Francouzů zahynulo vyčerpáním v době mezi 23. březnem a 6. květnem 1942 v Dachau na 8. bloku.

3. 1797 Francouzů zahynulo vyčerpáním v období mezi 21. listopadem 1943 a 15. březnem 1945 v Doře.

4. 465 Francouzů zahynulo pro celkovou slabost v listopadu 1944 v Doře.

5. 22 761 násilně deportovaných zemřelo vyčerpáním v Buchenwaldu v době mezi 1. lednem 1943 a 15. dubnem 1945.

6. 11 560 zatčených zemřelo vyčerpáním v táboře Dachau (většina z nich na bloku č. 30, vyhrazeném pro nemocné a slabé) v době mezi 1. lednem a 15. dubnem 1945.

7. 780 kněží zemřelo vyčerpáním v Mauthausenu.

8. Z 2 200 zaregistrovaných Francouzů ve Flossenburském táboře zemřelo jich 1 600 domněle přirozenou smrtí.

Způsoby, jichž bylo používáno v koncentračních táborech pro vyhlazování lidí, byly: kruté zacházení, pseudovědecké pokusy (sterilisace žen v Osvětimi a Rawensbrücku, umělá nákaza dělohy rakovinou v Osvětimi a nákaza tyfem v Buchenwaldu, anatomické „vyšetřování“ v Natzweileru, srdeční injekce v Buchenwaldu, přesazování kostí a vyřezávání svalů v Rawensbrücku atd.), plynové komory, automobily smrti a krema-

torní pece. Z 228 000 násilně deportovaných Francouzů, zatčených z politických a rasových důvodů, zůstalo v koncentračních táborech na živu pouze 28 000.

Ve Francii bylo rovněž prováděno soustavné vyhlazování, zejména v Asque dne 1. dubna 1944, v Colno dne 22. července 1944, v Buzet-sur-Tarn dne 6. července 1944 a 17. srpna 1944, v Pluvignier dne 8. července 1944, v Rennes dne 8. června 1944, v Grenoblu dne 8. června 1944, v Saint-Flour dne 10. června 1944, v Ruines dne 10. července 1944, v Nimes, Toul a Nizze, kde byly v červenci 1944 oběti mučení veřejně vystaveny před obyvatelstvem a v Oradour-sur-Glane, kde bylo veškeré vesnické obyvatelstvo postřeleno nebo za živa upáleno v kostele. Četné hromadné hroby svědčí o masovém vraždění. Nejznámější z takových hromadných hrobů jsou hroby v Paříži (Boulogneský les), Lyon, Saint-Genis, Laval, Besançon, Petit-Saint-Bernard, Aubenas, Caen, Port-Luis, Charleval, Fontainebleau, Bouconne, Gaboudet, d'Hermitage, Lorges, Morlaas, Bordelongue, Signe.

Při záměrné teroristické kampani, kterou zahájili Němci v Dánsku ve druhé polovině r. 1943, bylo zavražděno 600 dánských příslušníků; vedle toho bylo po dobu německé okupace Dánska veliké množství dánských příslušníků podrobeno mučení a krutému zacházení všeho druhu. Kromě toho bylo asi 500 dánských příslušníků zavražděno mučením a jiným způsobem v německých věznicích a v koncentračních táborech.

V Belgii byli lidé v době od r. 1940 do r. 1944 mučení nejružnějším způsobem v Bruselu, Liège, Monsu, Gentu, Namuru, Antverpách, Tournai, Arlonu, Charleroi a Dinantu, ovšem ve všech městech bylo mučení stejné.

Ve Vughtu v Holandsku bylo při evakuaci tábora zastřeleno asi 400 osob.

V Lucembursku bylo za německé okupace usmrceno 500 lidí; kromě toho bylo 521 lidí nezákonně popraveno na příkaz zvláštních soudů, t. zv. „Sondergerichte“. Mnozí lidé byli v Lucembursku mučení gestapem a bylo s nimi krutě nakládáno. Ne méně nežli 4000 lucemburských příslušníků bylo za německé okupace uvězněno a z nich bylo aspoň 400 lidí zavražděno.

V době od března 1944 do dubna 1945 bylo v Itálii usmrceno německými vojáky nejméně 7500 mužů, žen a dětí, od nemluvňat až po starce nejvyššího věku, v Civitella, v ardeatinských jeskyních v Římě a v jiných místech.

V SSSR, t. j. v Běloruské, Ukrajinské, Estonské, Lotyšské, Litevské, Karelofinské a Moldavské sovětské socialistické republice a v devatenácti krajích Ruské sovětské federativní republiky, jakož i v Polsku, Československu, Jugoslavií, Řecku a v Balkánských zemích (dále na-

zývaných „východní země“) a v té části Německa, která leží na východ od čáry, vedené od severu k jihu středem Berlína (dále nazývanou „východní Německo“).

Od 1. září 1939, kdy německé ozbrojené síly vtrhly do Polska, a od 22. června 1941, kdy vtrhly do SSSR, začala německá vláda a německé vrchní velitelství provádět soustavnou politiku vraždění civilního obyvatelstva východních zemí a krutého nakládání s ním, podle toho, jak byly tyto země obsazovány německými ozbrojenými silami. Tyto vraždy a kruté zacházení trvaly nepřetržitě až do té doby, kdy německé ozbrojené síly byly vyhnány z těchto zemí.

Tyto vraždy a kruté zacházení obsahovaly:

Vraždy a kruté zacházení v koncentračních táborech a podobných zařízeních, která vytvořili Němci ve východních zemích a ve východním Německu, počítaje v to tábor v Maidanku a v Osvětimi.

Uvedené vraždy a kruté zacházení byly prováděny různými způsoby, počítaje v to i způsoby výše vylíčené.

Asi 1 500 000 lidí bylo vyhlazeno v Maidanku, asi 4 000 000 lidí bylo vyhlazeno v Osvětimi. Mezi nimi byli příslušníci SSSR, Polska, Spojených států Ameriky, Velké Britannie, Československa, Francie a jiných zemí.

Ve Lvovské oblasti a v městě Lvově vyhubili Němci asi 700 000 sovětských lidí, mezi nimiž bylo 70 představitelů umění, vědy a techniky, jakož i příslušníků USA, Velké Britannie, Československa, Jugoslavie a Holandska, kteří byli dopraveni do této oblasti z druhých koncentračních táborů.

V židovském ghettu bylo v době od 7. září 1941 až do 6. července 1943 umučeno a postříleno více než 133 000 lidí. K masovému postřílení obyvatelstva došlo v předměstích města a v liveneckém lese.

V Janovském táboře bylo zavražděno 200 000 pokojných občanů. Při tomto vyhlazování lidí bylo používáno zvláště rafinovaných ukrutností, jako: rozpárání břicha a zamrzávání lidí v kádích s vodou. Masové střílení bylo doprovázeno hudbou orchestru, vytvořeného z uvězněných.

Počínaje červnem 1943 činili Němci opatření, aby skryli stopy svých zločinů. Vykopávali ze země mrtvolu a spalovali je, drtili kosti ve strojích a používali jich jako hnojiva.

Na počátku roku 1944 zřídili Němci v ozaričevském okrese Běloruské SSR před jeho osvobozením Rudou armádou tři koncentrační tábory bez ubikací, do kterých umístili desítky tisíc lidí z okolí. Do těchto táborů přivezli mnoho lidí zvláště z tyfových nemocnic, aby nakazili jiné vězně a aby rozšířili onemocnění na územích, odkud byli Němci vyháněni Rudou armádou. V těchto táborech bylo pácháno mnoho vražd a zločinů.

V Estonské SSR postříleli Němci desítky tisíc lidí a pouze za jediný den, dne 19. září 1944, postříleli v táboře Kloga 2000 pokojných občanů. Jejich mrtvoly spálili na hranicích.

V Litevské SSR došlo k hromadným vraždám sovětských občanů, zejména: v Panorach nejméně 100 000, v Kovno více než 70 000, v Alitusu asi 60 000, v Prenai více než 3000, ve Viliampoli asi 8000, v Mariampoli asi 7000 a v okolních městech 37 640 lidí.

V Lotyšské SSR bylo usmrceno 577 000 lidí.

Následkem celé soustavy vnitřního režimu, který platil ve všech táborech, byli vězňové odsouzeni k smrti.

V tajné instrukci, nazvané „Vnitřní režim v koncentračních táborech“ a podepsané osobně Himmlerem v roce 1941, byly stanoveny kruté tresty pro uvězněné. Ohromné množství válečných zajatců bylo postříleno anebo zemřelo zimou a mučením.

Ve smolenské oblasti bylo zavražděno více než 135 000 sovětských příslušníků.

Tak u vesnice Cholmec v syčevském okrese, když bylo německým vojenským úřadům nařízeno, aby vyčistili tento okres od min, na rozkaz velitele 101. německé pěší divise generálmajora Fiesslera sebrali němečtí vojáci obyvatele vesnice Cholmec a donutili je odstraňovat miny s cesty. Následkem výbuchů min všichni tito lidé zahynuli.

V leningradské oblasti bylo usmrceno a umučeno více než 172 000 lidí, počítaje v to více než 20 000 lidí, kteří zahynuli v Leningradu následkem barbarské dělostřelby a leteckého bombardování.

Ve stavropolském kraji byly v protitankovém příkopě nedaleko stanice Mineralnyje Vody a v jiných městech vyhubeny desítky tisíc lidí. V Pjatigorsku bylo mnoho osob umučeno a bylo s nimi nakládáno zločinným způsobem, jako je věšení ke stropu a jiné metody. Mnohé oběti těchto mučení byly potom zastřeleny.

V Krasnodaru bylo usmrceno asi 6700 lidí z řad civilního obyvatelstva plynem v plynových automobilech nebo byli umučeni a postříleni.

Ve stalingradské oblasti bylo usmrceno a umučeno více než 40 000 lidí. Poté, co byli Němci vyhnáni ze Stalingradu, bylo nalezeno více než 1000 zmrzačených mrtvol místních obyvatelů se známkami mučení. U 139 žen byly ruce bolestivě zkrouceny dozadu a svázané drátem. Některé z nich měly uřezané prsy, uši a palce u nohou a rukou. Na jejich těle byly stopy popálenin. Na mrtvolách mužů byla vypálena železem nebo vyřezána nožem pěticípá hvězda. Některé mrtvoly měly rozpáraná břicha.

V Orlu bylo zavražděno více než 5000 lidí.

V Novgorodu a novgorodské oblasti bylo mnoho tisíc sovětských

občanů postříleno anebo zahynulo hladem a mučením. V Minsku byly desítky tisíc občanů usmrceny stejným způsobem.

Na Krymu byli pokojní občané naloženi do lodic, vyvezeni na moře a potopeni. Takto bylo vyhubeno více než 144 000 lidí.

V sovětské Ukrajině byly nacistickými spiklenci páčány příšerné zločiny. V Babím Jaru blízko Kijeva bylo postříleno více než 100 000 mužů, žen, dětí a starců. V tomto městě zatkli Němci v lednu 1942, po výbuchu v německém hlavním stanu v ulici Dzeržinského, 1250 lidí, a to starců, nezletilců, žen s kojenci, jako rukojmí. V Kijevě usmrtili Němci více než 195 000 lidí.

V Rovnu a v rovenské oblasti zavraždili a umučili Němci více než 100 000 pokojných občanů.

V Dněpropetrovsku v blízkosti dopravního ústavu Němci postříleli a za živa hodili do velké rokle 11 000 žen, starců a dětí.

V Kamenec-Podolské oblasti bylo usmrceno a zavražděno 31 000 židů, počítaje v to 13 000 lidí přivezených z Maďarska.

V oděské oblasti bylo zavražděno nejméně 200 000 sovětských občanů.

V Charkově bylo asi 195 000 lidí umučeno k smrti, zastřeleno nebo otráveno v plynových vozech.

V Gomelu nahnali Němci místní obyvatele do vězení, mučili je tam a pak je přivedli do středu města a veřejně je postříleli.

Ve městě Lyda v grodněnské oblasti bylo dne 8. května 1942 5670 lidí svlečeno do naha, nahnáno po 100 lidech na jedno místo a pak postříleno z kulometů. Mnozí byli hozeni do hrobů ještě za živa.

Vedle dospělých lidí pobíjeli nacističtí spiklenci nemilosrdně dokonce i děti. Usmrcovali je společně s jejich rodiči, ve skupinách nebo jednotlivě. Vraždili je v dětských domovech, v nemocnicích, pohřbívali je za živa, házeli je do ohně, probodávali je bodáky, otravovali je, prováděli na nich pokusy, brali jim krev pro německé vojáky, házeli je do vězení, do gestapáckých mučiren a koncentračních táborů, kde děti umíraly hladem, mučením a nakažlivými nemocemi.

V době od 6. září do 24. listopadu 1942 bylo v okrese Brest, Pinsk, Kobryn, Divina, Maloryty a Berezy-Kartuss postříleno asi 400 dětí německými trestními oddíly. V Janovském táboře ve Lvově usmrtili Němci za 2 měsíce 8000 dětí.

V lázních Teberda usmrtili Němci 500 dětí, které trpěly tuberkulosou kostí a léčily se tam v sanatoriu.

Na území Lotyšské SSR usmrtili němečtí vetřelci tisíce dětí, které tam přivezli spolu s rodiči z Běloruské SSR a z Kalininské, Kalužské a jiných oblastí RSFSR.

V Československu bylo následkem mučení, bití, věšení a střílení usmrceno více než 20 000 lidí ve vězeních gestapa v Brně, na Cejlu a

v jiných místech. Kromě toho bylo mnoho tisíc uvězněných podrobena zločinnému nakládání, bití a mučení.

Před válkou a stejně i za války byly tisíce českých vlastenců, zvláště katolíků a protestantů, právníků, lékařů, učitelů, atd. zatčeny jako rukojmí a uvězněny. Veliký počet těchto rukojmí byl Němci zavražděn.

V Řecku bylo v říjnu 1941 postřeleno mužské obyvatelstvo ve věku od 16 do 60 let v řeckých vesnicích Amelofito, Kliston, Kizonie, Mesovunos, Solli, Ano-Kerzilion a Kato-Kerzilion, celkem více než 416 lidí.

V Jugoslavii bylo zabito mnoho tisíc civilního obyvatelstva.

**DEPORTACE CIVILNÍHO OBYVATELSTVA
Z OKUPOVANÝCH ÚZEMÍ DO OTROCTVÍ
A PRO JINÉ ÚČELY**

Po celou dobu německé okupace v západních a východních zemích prováděla německá vláda a německé vrchní velitelství politiku deportace fyzicky zdravých občanů z těchto okupovaných zemí do Německa a do jiných okupovaných zemí a to pro otrocké práce ve vojenských závodech a jiné práce spojené s německým válečným úsilím.

V důsledku takové politiky docházelo k hromadným deportacím lidí za těmito účely ze všech západních a východních zemí po celou dobu okupace.

Takové deportace do otroctví jsou v rozporu s mezinárodními konvencemi, zejména s článkem 46. Haagské úmluvy z roku 1907, se zákony války a válečnými zvyklostmi, se všeobecnými zásadami trestního práva, jak vyplývají z trestního práva všech civilisovaných zemí, s vnitrostátním trestním právem zemí, ve kterých byly tyto zločiny spáchány a s článkem 6 d) Statutu tohoto Tribunálu.

Tyto podrobnosti o deportacích do otroctví jsou uvedeny jako příklad, bez praejudice pro právo předložit další skutečnosti.

Z e z á p a d n í c h z e m í :

Z Francie bylo deportováno z politických a rasových důvodů v transportech, z nichž každý sestával z 1500—2500 lidí: v roce 1940 — 3 transporty, v roce 1941 — 14 transportů, v roce 1942 — 104 transporty, v roce 1943 — 257 transportů a v roce 1944 — 326 transportů.

Osoby takovým způsobem deportované byly umístěny ve strašně přeplněných ubikacích, opatřeny zcela nedostačujícím oděvem a po řadu dnů dostávaly velmi málo nebo vůbec žádnou potravu.

Podmínky transportu byly takové, že mnoho z deportovaných zemřelo cestou. Na příklad v jednom z vagonů vlaku, který jel z Compiègne do Buchenwaldu dne 17. září 1943, zemřelo 80 lidí ze 130; dne 4. června 1944 byly vytaženy z vlaku v Sarrebourgu 484 mrtvoly; ve vlaku, který

odejel dne 2. července 1944 z Compiègne do Dachau, bylo nalezeno po příjezdu vlaku 600 mrtvol, což činí jednu třetinu osob, které byly vlakem dopravovány. Ve vlaku, který jel dne 16. ledna 1944 z Compiègne do Buchenwaldu, bylo v každém vagonu nashromážděno více než 100 lidí, a mrtvé a raněné odtahovali do posledního vagonu po celou cestu. V dubnu 1945 zbylo z 12 000 uvězněných, které evakovali z Buchenwaldu, na živu pouze 4000 osob v době, kdy pochodová kolona se přiblížila k Řeznu.

Za dobu německé okupace Dánska bylo 5200 dánských příslušníků dopraveno do Německa a tam uvězněno v koncentračních táborech a jiných místech.

V roce 1942 a později bylo za strašlivých podmínek deportováno z Lucemburska 6000 obyvatelů, z nichž mnozí následkem toho zahynuli. V době od roku 1940 do roku 1944 bylo deportováno z Belgie do Německa aspoň 190 000 pokojných občanů, kteří byli využiti pro otrockou práci. Takto deportovaní byli vystaveni krutému nakládání a mnozí z nich musili pracovat ve vojenských závodech. Za období let 1940—44 bylo z Holandska do Německa a do jiných obsazených zemí deportováno skoro půl milionu pokojných občanů.

Z v ý c h o d n í c h z e m í :

Ze Sovětského svazu deportovaly okupační úřady do otroctví 4 978 000 sovětských občanů. Z Československa bylo deportováno 750 000 československých občanů na nucené práce k vojenským účelům do Německa.

Dne 4. června 1941 byla v Záhřebu (Jugoslavie) svolána porada německých zástupců za předsednictví konsula von Trola, aby byly stanoveny způsoby deportace jugoslávského obyvatelstva ze Slovinska. Při provádění tohoto plánu byly deportovány desítky tisíců lidí.

**V R A Ž D Ě N Í A K R U T Ě N A K L Á D Á N Í S V Á L E Č N Ý M I Z A J A T C I
A J I N Ý M I V O J E N S K Ý M I O S O B A M I
Z E M Í, S N I M I Ž N Ě M E C K O B Y L O V E V Á L E Č N Ě M S T A V U,
J A K O Ž I S O S O B A M I, K T E R Ě B Y L Y N A Š I R Ě M M O Ř I**

Obvinění vraždili a krutě nakládali s válečnými zajatci, odepírali jim přiměřenou potravu, přístřeší, oděv, lékařské ošetření, nutili je pracovat za nelidských podmínek, mučili je, podrobovali je nelidskému ponižování a poté je usmrcovali. Německá vláda a německé vrchní velitelství věznily válečné zajatce v rozličných koncentračních táborech, kde byli zabíjeni a různým způsobem podrobování nelidskému nakládání. Často vraždili vojenské osoby těch států, s nimiž Německo bylo ve válečném stavu, když se vzdávaly do zajetí. K těmto vraždám a krutému nakládání docházelo v rozporu s mezinárodními konvencemi, zvláště-

tě s články 4, 5, 6 a 7 Haagské úmluvy z r. 1907 a s články 2, 3, 4 a 6 úmluvy o válečných zajatcích (Ženeva, 1929), se zákony války a válečnými zvyklostmi, se všeobecnými zásadami trestního práva, jak vyplývají z trestních zákonů všech civilisovaných národů, s vnitrostátními trestními zákony zemí, ve kterých byly tyto zločiny páčány, jakož i s článkem 6 b) Statutu Mezinárodního vojenského tribunálu.

Tyto podrobnosti jsou uvedeny jako příklad a bez praejudice pro právo předložit důkazy o dalších skutečnostech.

V z á p a d n í c h z e m í c h

Francouzští důstojníci, kteří utekli z „Oflag LS“ (z důstojnického tábora X.C.), byli odevzdáni gestapu a zmizeli; část jich byla usmrcena strážci, část byla poslána do koncentračních táborů a tam zavražděna. Mezi jinými byli lidé ze „Stalag VI C“ posláni do Buchenwaldu.

Často musili jít zajatci pěšky ze západní fronty do táborů až do úplného zhroucení. Někteří z nich pochodovali více než 600 km a nedostali skoro žádnou potravu; pochodovali nepřetržitě 48 hodin, aniž dostali nějakou stravu, následkem čehož mnozí z nich zemřeli hladem a vyčerpáním; ti, kdož zůstali pozadu, byli soustavně ubíjeni.

Podobné zločiny byly páčány v letech 1943, 1944 a 1945, kdy osoby zavřené v táborech byly odváděny před postupujícími spojenci, zejména v době stěhování zajatců do Saganu dne 8. února 1945.

Poddůstojníkům a posluchačům vojenských škol, kteří odmítali práci, byly ukládány tělesné tresty. Dne 24. prosince 1943 byli tři francouzští poddůstojníci z tohoto důvodu zavražděni v „Stalagu IV A“. Bez jakékoli příčiny byly podrobeny krutému nakládání i jiné šarže: úderům bajonetu a pažby ručnice a bičování. Ve „Stalagu XX B“ byli dokonce nemocní mnohokrátě bití strážemi. Ve „Stalagu III B“ a „III C“ byli vysílení zajatci zavražděni nebo těžce zraněni. Na příklad stravování ve vojenské věznici v Graudenzu a v trestním táboře pro zajatce v Rava-Ruská bylo tak nedostatečné, že lidé ztráceli na váze v několika týdnech více než 15 kg. V květnu 1942 byl v Ravě-Ruské vydáván jeden bochník chleba pro skupinu 35 lidí.

Když se francouzští důstojníci pokusili o útěk, bylo nařízeno převézt je v okovech do tábora v Mauthausenu. Po příchodu do tábora byli postříleni nebo otráveni plynem a jejich těla byla spálena.

Američtí váleční zajatci, důstojníci a vojáci byli vražděni v Normandii v létě 1944 a v prosinci 1944 v Ardennách. Američtí váleční zajatci byli mořeni hladem, byli bití a jinak týráni v četných „stalagách“ v Německu a v obsazených územích, zejména během let 1943, 1944 a 1945.

V e v ý c h o d n í c h z e m í c h :

V Orlu byli váleční zajatci hubeni hladem, zastřelením, jedem, anebo

je ponechávali jejich osudu. Sovětští váleční zajatci byli usmrcováni hromadně na rozkaz vrchního velitelství, štábu gestapa a SD (t. zv. bezpečnostní policie a bezpečnostní služby). Desítky tisíc sovětských válečných zajatců bylo umučeno a usmrceno v „Gross Lazaretu“ ve Slavutě.

Mimo to patřilo do počtu lidí, uvedených v bodě VIII/A/2, mnoho tisíc sovětských válečných zajatců. Váleční zajatci, kteří utekli a byli dopadeni, byli předáni gestapu a SD, aby byli zastřeleni.

Francouzové, kteří bojovali spolu se sovětskou armádou, byli zajati a vydáni vládě ve Vichy k dalšímu „řízení“.

V březnu 1944 bylo 50 důstojníků anglického královského letectva, kteří prchli ze „Stalagu Luft III“ v Saganu, dopadeno a popraveno.

V září 1941 bylo 11 000 polských důstojníků, kteří byli válečnými zajatci, povražděno v Katynském lese blízko Smolenska.

V Jugoslavii vydávalo německé vrchní velitelství a okupační úřady ústy hlavních policejních orgánů a orgánů vojsk SS (generalleutnanta policie Rosenera) a důstojníků spojů (generála Küblera a j.) v době od r. 1941 do r. 1943 rozkazy, aby váleční zajatci byli střeleni.

V R A Ž D Ě N Í R U K O J M Í

Na celém území, obsazeném německými vojsky, připustili obvinění v době, kdy Německo vedlo útočné války, praxi braní rukojmí z civilního obyvatelstva a usmrcování těchto rukojmí a používali této praxe v širokém měřítku.

To se dalo v rozporu s mezinárodními konvencemi, zvláště v rozporu s čl. 50 Haagské úmluvy z r. 1907, se zákony války a válečnými zvyklostmi, se všeobecnými zásadami trestního práva, jak vyplývají z trestních zákonů všech civilisovaných národů, s vnitrostátními trestními zákony těch zemí, ve kterých byly tyto zločiny spáchány, a v rozporu s čl. 6 Statutu Mezinárodního vojenského tribunálu.

Tyto podrobnosti jsou uvedeny jako příklad bez praejudice pro právo předložit důkazy o dalších skutečnostech.

V z á p a d n í c h z e m í c h :

Ve Francii byli rukojmí popravováni buď jednotlivě nebo hromadně; k těmto popravám docházelo ve všech velkých městech Francie, zejména v Paříži, Bordeaux a Nantes, jakož i v Chateaubriantu.

V Holandsku bylo zastřeleno mnoho set rukojmí, na př. v městech Rotterdamu, Appeldoornu, Amsterodamu, Benschopu a Haarlemu.

V Belgii bylo zastřeleno mnoho set rukojmí v období od roku 1940 do roku 1944.

V e v ý c h o d n í c h z e m í c h :

Mnoho tisíc rukojmí bylo zastřeleno německými okupanty v Sovětském svazu.

V Kragujevací v Jugoslavii bylo v říjnu 1941 zastřeleno 2300 rukojmí a v Kraljevu v Jugoslavii bylo zastřeleno 5000 rukojmí.

R O Z K R Á D Á N Í V E Ř E J N Ě H O A S O U K R O M Ě H O M A J E T K U

Obvinění nelítostně vykořisťovali národy i hmotné zdroje zemí, které okupovali, a to proto, aby zesílili nacistický válečný stroj, zmenšili počet obyvatelstva, ochudili ostatní Evropu, obohatili sebe a své stoupence a posílili hospodářskou nadvládu Německa nad Evropou.

Obvinění se dopustili zejména těchto zločinů:

1. Snížili životní úroveň národů v obsazených zemích a vyvolali hlad tím, že vyvezli z obsazených zemí do Německa potraviny.

2. Zabrali suroviny a průmyslové zařízení ve všech obsazených zemích, vyvezli je do Německa a dali je do služeb německého válečného stroje a německého hospodářství.

3. Ve všech obsazených zemích zabavovali v tom či onom rozsahu obchodní a průmyslové podniky a jiný majetek.

4. Pokoušejíce se dát zdání zákonnosti nezákonnému přivlastňování majetku, nutili majitele, aby splnili formality „dobrovolného“ a „zákonného“ předání.

5. Zřídili obsáhlou kontrolu nad hospodářstvím všech obsazených zemí a řídili výrobu, práci a zdroje těchto zemí v zájmu německého válečného hospodářství, olupující místní obyvatelstvo o nejdůležitější výrobky.

6. Různými finančními machinacemi oloupili všechny obsazené země o nezbytné zboží a nashromážděné bohatství, rozvrátili peněžní soustavu a porušili hospodářství těchto zemí. Financovali rozsáhlé nákupy v obsazených zemích clearingovými úpravami, kterými vymáhali půjčky z obsazených zemí. Ukládali okupační dávky, vymáhali peněžité kontribuce a vydávali okupační peníze v množství, které namnoze značně převyšovalo okupační výlohy.

Využívali taktéž těchto přebytků pro financování koupí podniků a předmětů zásobování v obsazených zemích.

7. Odňali místnímu obyvatelstvu v obsazených částech SSSR, v Polsku a v jiných zemích právo provozovat zemědělství a rozvíjet průmyslové podniky nebo je spravovat a vyhradili tyto oblasti výhradně Němcům a jejich t. zv. „soukmenovcům“ pro osídlení, obhospodařování a držbu.

8. Při dalším provádění svého plánu zločinného vykořisťování zni-

čili obvinění v obsazených územích průmyslová města, kulturní památky, vědecké instituce a majetek všeho druhu proto, aby vyloučili možnost konkurence s Němci.

9. Ze svého programu teroru, otrokářství, loupení a organisovaného násilí vytvořili si nacističtí spiklenci nástroj pro svůj osobní prospěch a pro obohacení sebe a svých přívrženců. Zajistili si pro sebe a své přívržence: a) taková vedoucí místa ve správě hospodářského života, která jim dávala moc, vliv a zisky; b) využití laciné pracovní síly; c) získávání zahraničního majetku, obchodních zájmů a surovin za výhodných podmínek; d) základnu pro průmyslovou nadvládu Německa.

Tyto činy byly v rozporu s mezinárodními konvencemi, zvláště s čl. 46—58 Haagské úmluvy z roku 1907, se zákony války a válečnými zvyklostmi, se základními zásadami trestního zákona, jak vyplývají z trestních zákonů všech civilisovaných zemí, s vnitrostátním trestním právem zemí, ve kterých takové zločiny byly spáchány, a s čl. 6 b) Statutu Mezinárodního vojenského tribunálu.

Jednotlivé podrobnosti (uvedené jako příklad a bez praejudice pro právo předložit důkazy o dalších skutečnostech) jsou tyto:

Z á p a d n í z e m ě :

V letech 1940 až 1944 byly uloupeny ze západních zemí umělecké výrobky, umělecká díla, obrazy, sochy, nábytek, textilie, starožitnosti a podobné předměty v nesmírné ceně, v počtu 21 903 kusů.

Statistické údaje ve Francii ukazují toto:

Odvezení surovin:

uhlí	63 000 000 tun
elektrické energie	20 976 MkWh
nafty a pohonných látek	1 943 750 tun
železné rudy	74 848 000 tun
železářských produktů	3 822 000 tun
bauxitu	1 211 800 tun
cementu	5 984 000 tun
vápna	1 888 000 tun
produktů kamenných lomů	25 872 000 tun

a různé jiné produkty v celkové hodnotě 79 961 423 000 franků.

Odvezení průmyslového zařízení:

Celkem za 9 759 861 000 franků, z čehož za 2 626 479 000 franků obráběcích strojů.

Odvezení zemědělské produkce:

Celkem za 126 655 852 000 franků, t. j. za produkty:

pšenice	2 947 337 tun
oves	2 354 080 tun
mléko	790 000 hl
mléko (kondensované a sušené)	460 000 hl
máslo	76 000 tun
sýr	49 000 tun
brambory	725 975 tun
různé plodiny	575 000 tun
víno	7 647 000 hl
šampaňské	87 000 000 lahví
pivo	3 821 520 hl
různé druhy alkoholu	1 830 000 hl

Odvezení průmyslových produktů:

v celkové částce 184 640 000 000 franků.

Uloupeno:

u soukromých majitelů na 257 020 024 000 franků,

u státu na 55 000 100 000 franků.

Finanční exploatace:

Za dobu od června 1940 do září 1944 byl francouzský fiskus donucen vyplatit Německu 631 866 000 000 franků.

Loupení a ničení uměleckých děl:

Byla vyloupena musea v Nantes, Nancy a ve staré Marseille. Byly ukradeny soukromé sbírky veliké ceny. Tak zmizela díla Raffaella, Vermeera, van Dycka, Rubense, Holbeina, Rembrandta, Watteau, Bouchera. Německo přinutilo Francii, aby vydala obraz van Dycka „Boží beránek“, který Belgie svěřila Francii do úschovy.

V Norsku a jiných obsazených zemích byly vydány dekrety, podle nichž byl zabaven majetek mnoha civilních osob, společností atd. Obrovské množství majetku všeho druhu bylo uloupeno ve Francii, Belgii, Norsku, Holandsku a Lucembursku.

Výsledkem hospodářského drancování v Belgii za léta 1940 až 1944 byla škoda, jejíž celková hodnota činila 175 miliard belgických franků.

V ý c h o d n í z e m ě :

Za okupace východních zemí prováděla německá vláda a německé vrchní velitelství soustavné a nepřetržité loupení a ničení.

Na území Sovětského svazu zničili nacističtí spiklenci anebo značně rozbořili 1710 měst a více než 70 000 vesnic a osídlených míst, více než 6 000 000 budov a zbavili asi 25 milionů osob přístřeší. Mezi městy, která utrpěla největší zkázu, jsou: Stalingrad, Sevastopol, Kijev, Minsk,

Oděsa, Smolensk, Novgorod, Pskov, Orel, Charkov, Voroněž, Rostov na Donu, Stalino a Leningrad.

Jak vychází najevo z oficiálního memoranda německého velitelství, měli nacističtí spiklenci v plánu úplné zničení celých sovětských měst. V přísně tajném rozkazu šéfa námořního štábu (štáb 1 a č. 1601/41 z 29. září 1941), adresovaném pouze štábním důstojníkům, se pravilo: „Führer se rozhodl vyhladit s povrchu země Sankt Petersburg. Existence tohoto velkého města nebude mít další význam po zničení sovětského Ruska. Také Finsko prohlásilo, že existence tohoto města na jeho nové hranici je s jeho stanoviska nežádoucí. Původní žádost námořnictva, aby byly zachovány doky, přístavy atd., nutné pro loďstvo, je známa vrchnímu velitelství branných sil, ale základní zásady provést operace proti Sankt Petersburgu znemožňují, aby bylo této žádosti vyhověno.

Navrhuje se, přiblížit se blízko k městu a zničit je těžkou dělostřelbou ze zbraní různého kalibru a dlouhotrvajícími leteckými nálety...

Otázka života obyvatelstva a jeho zásobování je problémem, který nemůže a nesmí být námi řešen.

V této válce... nemáme zájem na tom, abychom zachovali byť i jen část obyvatelstva tohoto velkého města.“

Němci zničili 427 museí, mezi nimi velmi bohatá musea v Leningradu, Smolensku, Stalingradu, Novgorodu, Poltavě a jinde.

V Pjatigorsku byly rozkradeny umělecké předměty, dovezené tam z musea v Rostově.

Ztráty, které utrpěl důlní průmysl pouze v jediné stalinské oblasti, dosahují 2 miliard rublů. Obrovská zkáza byla způsobena v průmyslových podnicích Makejevki, Gorlovki, Jenakijeva, Konstantinovki a Mariupolu, z nichž byla vyvezena většina strojů a továrního zařízení.

Typické bylo loupení průmyslového a jiného majetku a kulturních hodnot v obrovských rozměrech v Kijevě. Více než 4 miliony knih, časopisů a rukopisů (mezi nimi byly některé velmi cenné a dokonce byly zde i unikáty), velký počet uměleckých děl a různých hodnot bylo ukradeno a vyvezeno.

Jinými příklady takových zločinů jsou:

Nesmýslné zničení města Novgorodu a jeho četných historických památek. Nesmýslné zničení a vyloupení města Rovno a rovenské oblasti. Zničení průmyslového a jiného majetku a kulturních hodnot v Oděse. Rozboření měst a vesnic v sovětské Karelii. Rozboření průmyslových a jiných budov a budov kulturních institucí v Estonsku. Rozboření lékařských a profylaktických institucí, zničení zemědělství a průmyslu v Litvě. Rozboření měst v Lotyšsku.

Němci se chovali se zvláštní nenávisí ke kulturním památkám, které jsou drahé sovětskému lidu. Vyplenili usedlost Puškina v Michailov-

ském, zneuctili jeho hrob a zničili sousední vesnice a Svjatogorský klášter.

Zničili usedlost a museum Lva Tolstého — „Jasnou Poljanu“ — a zneuctili hrob velikého spisovatele. Zničili v Klinu museum Čajkovského, v Penatech museum malíře Rjepina a mnoho jiného.

Nacističtí spiklenci rozbořili 1670 pravoslavných kostelů, 237 římskokatolických kostelů, 69 kaplí, 532 synagogy atd.

Rozbořili, znesvětili a nesmyslně zničili také nejcennější památky křesťanské církve, jako byla Kijevsko-Pečerská lavra, klášter „Nový Jeruzalém“ v istrinském okrese a četné nejstarší kláštery a kostely.

Zničení průmyslových a jiných budov a budov kulturních institucí, spálení mnoha tisíc obytných stavení, odvezení 10 000 uměleckých děl a zničení lékařských a profylaktických ústavů v Estonsku. Uloupení a odvezení obrovského počtu dobytka, počítaje v to koně, krávy, vepře, drůbež, úly a zemědělské stroje všeho druhu do Německa.

Zničení zemědělství, zotročení rolníků, loupež dobytka a produktů v Litvě. Ničení a loupeže v Lotyšsku.

Mnoho cenných uměleckých výrobků a jiných cenných předmětů bylo uloupeno a odvezeno z Rigy. Odvezení 10 000 cenných svazků a 70 beden velmi starých časopisů a cenných monografií štábem Rosenberga, nesmyslné ničení knihoven a jiných budov kulturních institucí, zničení zemědělství Lotyšské republiky odvezením veškerého dobytka, strojů i produktů.

Cílem této politiky loupeže a ničení bylo zpusťošit zemi a dosáhnout úplného vylidnění.

Celková hodnota hmotných ztrát, které utrpěl Sovětský svaz, činí 679 000 000 000 rublů podle státních cen z r. 1941.

Po obsazení Československa dne 15. března 1939 zmocnili se a ukradli obvinění veliké zásoby surovin, mědi, olova, železa, bavlny a potravin, odvezli do Německa veliké množství vozového parku a mnoho lokomotiv, vagonů, parníků a trolejbusů, vykradli z knihoven, laboratoří a uměleckých museí knihy, obrazy, umělecké předměty, vědecké zařízení a nábytek; ukradli celý zlatý fond a cizí valuty Československa, počítaje v to 23 000 kg zlata, které mělo nominální hodnotu 5 265 000 liber šterlinků. Podvodně získali kontrolu a pak oloupili české banky a mnohé české průmyslové podniky a vykradli, vyloupili a přisvojili si jinými cestami český veřejný i soukromý majetek.

Celková částka hospodářského oloupení Československa, kterého se dopustili obvinění od roku 1938 do roku 1945, je odhadována na 200 000 000 000 československých korun.

UKLÁDÁNÍ KOLEKTIVNÍCH TRESTŮ

Ve všech okupovaných zemích prováděli Němci soustavnou politiku uvalování peněžité a jiné kolektivní odpovědnosti na obyvatelstvo za činy jednotlivých osob, za něž toto obyvatelstvo nemohlo být činěno kolektivně odpovědným. Bylo tomu tak v mnohých městech, mezi jiným v Oslo, Stavangeru, Trondheimu a Rogalandu.

Podobné případy se staly ve Francii, mezi jiným v Dijonu, Nantes, a u židovského obyvatelstva v obsazených územích. Celková částka pokut, které byly uloženy francouzským obcím, činí 1 157 179 484 franky, z čehož pokuta, uložená židovskému obyvatelstvu, činí jednu miliardu franků a různé pokuty 157 179 134 franky.

Tyto činy porušovaly čl. 50 Haagské úmluvy z roku 1907, zákony války a válečné zvyklosti, všeobecné zásady trestního práva, schválené trestními zákony všech civilisovaných národů, vnitrostátní trestní právo v těch zemích, v nichž byly takové zločiny spáchány, a čl. 6 b) Statutu Mezinárodního vojenského tribunálu.

SVÉVOLNĚ NIČENÍ MĚST, OSAD A VESNIC A ZPUSTOŠENÍ, NEOSPRAVEDLNITELNÁ VOJENSKOU NUTNOSTÍ

Obvinění svévolně ničili města, osady a vesnice a prováděli jiná pustošení bez jakéhokoli vojenského důvodu nebo vojenské nutnosti. Tyto činy porušovaly články 46 a 50 Haagské úmluvy z r. 1907, zákony války a válečné zvyklosti, základní zásady trestního práva, jak vyplývají z trestních zákonů všech civilisovaných národů, vnitrostátní trestní zákony zemí, ve kterých byly takové zločiny spáchány, a čl. 6 b) Statutu tohoto Tribunálu.

Podrobnosti (uvedené jako příklad a bez praejudice pro právo předložit důkazy o dalších skutečnostech) jsou tyto:

Z á p a d n í z e m ě :

V březnu 1941 byla zničena část Lofot v Norsku. V dubnu 1942 bylo zničeno město Telerag v Norsku. Ve Francii byly úplně zničeny vesnice, mezi nimi Oradour-sur-Glane, Saint-Nizier a Vercors-la Mure, Vassieux, La Chapelle-en-Vercors. Město Saint Dié bylo vypáleno do základů a zničeno. Stará přístavní čtvrť v Marseille byla vyhozena do povětří počátkem roku 1943 a byly zničeny lázně na Atlantickém a Středomořském pobřeží, zejména město Sanary.

V Holandsku bylo provedeno nejrozsáhlejší a nejúčinnější pustošení, které nelze ospravedlnit vojenskou nutností. Zde byly zničeny přístavy,

hráze, zdymadla a mosty; obrovské zpusošení bylo způsobeno zaplavením země, které také nebylo vojensky odůvodněno.

V ý c h o d n í z e m ě

Ve východních zemích prováděli obvinění politiku svévolného ničení a pustošení; četné případy toho (jako příklad a bez praejudice pro právo předložit důkazy o dalších skutečnostech) jsou uvedeny výše pod záhlavím „Loupění veřejného a soukromého majetku“.

Dodatečně se uvádějí tato fakta: v Řecku byly v roce 1941 úplně zničeny vesnice Amelofito, Cliston, Kizonie, Messovunos, Selli, Ano-Kerzilion a Kato-Kerzilion.

V Jugoslavii oznámilo německé vrchní velitelství oficiálně dne 15. srpna 1941, že vesnice Skody byla vypálena do základů a že její obyvatelé byli pobiti na rozkaz velitelství.

Na rozkaz velitele armády Heersterberga zničila trestní výprava složená z oddílů SS a polního četnictva vesnice Maković a Krivarska v Srbsku a všechny jejich obyvatele vyvraždila. Generál Fritz Neidhold (369. pěší divise) dal dne 11. září 1944 rozkaz, aby byly zničeny vesnice Zagnizdy a Udory, aby byli pověšeni všichni muži a aby byly deportovány ženy a děti.

V Československu prováděli nacističtí spiklenci rovněž nesmyslné ničení obydlených míst. Ležáky a Lidice byly do základů vypáleny a obyvatelé pobiti.

N Á S I L N Ě V E R B O V Á N I C I V I L N Í C H P R A C O V N Í C H S I L

V obsazených územích obvinění nuceně odváděli a nutili obyvatele pracovat a využívali jejich práce pro jiné účely, nežli k obstarávání potřeb okupačních armád, a v rozsahu, který značně převyšoval zdroje uvedených zemí. Veškeré takto odvedené civilní obyvatelstvo bylo nuceno pracovat pro německý válečný stroj. Na civilním obyvatelstvu se vyžadovala registrace, a mnozí z těch, kteří se dali registrovat, byli nuceni vstoupit do Todtovy organizace a do Speerovy legie, které byly polovojenskými organizacemi a měly vojenskou přípravu. Tyto činy porušovaly čl. 46 a 52 Haagské úmluvy z r. 1907, zákony války a válečné zvyklosti, základní zásady trestního práva, jak vyplývají z trestních zákonů všech civilisovaných národů, vnitrostátní trestní zákony zemí, v nichž byly takové zločiny páčány, a čl. 6 b) Statutu tohoto Tribunálu.

Podrobnosti (uvedené jako příklad a bez praejudice pro právo předložit důkazy o dalších skutečnostech) jsou tyto:

Z á p a d n í z e m ě :

Ve Francii bylo v době od roku 1942 do 1944 přinuceno 968 813 osob pracovat v Německu a 737 000 osob pro německou armádu ve Francii. V Lucembursku bylo v jediném roce 1944 odvedeno na nucené práce 2500 mužů a 500 děvčat.

V ý c h o d n í z e m ě :

Obrovský počet příslušníků Sovětského svazu a Československa z počtu výše zmíněného byl mobilisován pro nucené práce.

N U C E N Í C I V I L N Í H O O B Y V A T E L S T V A O K U P O V A N Ý C H Ů Z E M Í , A B Y P Ř Í S A H A L O V Ě R N O S T N E P Ř Á T E L S K Ě M U S T Á T U

Civilní osoby, odvedené, jak je výše uvedeno, do Speerovy legie, byly nuceny pod hrozbou, že jim budou odňaty potraviny, peníze a osobní průkazy, slavnostně přísahat bezpodmínečnou poslušnost Adolfu Hitlerovi — führeru Německa, které bylo pro ně nepřátelským státem.

V Lotrinsku byli civilní zaměstnanci nuceni, aby neztratili svá místa, podepsat prohlášení, ve kterém projevovali souhlas s „návratem jejich země do Německé říše, s bezpodmínečným podrobením se rozkazům svých šéfů a s činnou službou führerovi a velikému nacionálně socialistickému Německu“.

Podobný slib byl uložen civilním zaměstnancům v Elsassku pod hrozbou deportace nebo internování.

Tyto činy porušovaly článek 45 Haagské úmluvy z roku 1907, zákony války a válečné zvyklosti, základní zásady mezinárodního práva a čl. 6 b) Statutu tohoto Tribunálu.

G E R M A N I S A C E O B S A Z E N Ý C H Ů Z E M Í

V některých obsazených územích, připojených k Německu, snažili se obvinění metodicky a plánovitě asimilovat tato území s Německem po stránce politické, kulturní, sociální a hospodářské.

Obvinění se snažili zničit dřívější národní ráz těchto území. Aby splnili tyto plány a úmysly, deportovali obvinění obyvatele, kteří nebyli Němci, a přiváděli tam tisíce německých kolonistů.

Tento plán zahrnoval hospodářské panství Německa, obsazení území, zřízení loutkových vlád, připojení obsazených území k Německu a násilné odvody jejich obyvatelstva do německých branných sil.

Tak tomu bylo ve většině obsazených území, jako v Norsku, Francii (zejména v departementech Horní Rýn, Dolní Rýn a Mosella, Ardennes,

Aisne, Nord, Meurthe et Moselle), v Lucembursku, v obsazené části Sovětského svazu, v Dánsku, Belgii a Holandsku.

Ve Francii, departementech Aisne, Nord, Meurthe et Moselle a zvláště v departementu Ardennes byl zemědělský majetek zabrán německou státní organizací, která se jej snažila obhospodařovat pod německým vedením; vlastníkům pozemků byl majetek odňat a oni sami byli nuceni stát se zemědělskými dělníky. V departementech Horního Rýna, Dolního Rýna a Moselly spočívala metoda germanisace v anexi a v na to následujícím zavedení vojenské povinnosti.

1. Od srpna 1940 byli propouštěni úředníci, kteří odmítali přísahat věrnost Německu.

Dne 21. září se začalo s deportací a vyháněním obyvatelstva a dne 22. listopadu 1940 bylo více než 70 000 Lotrinců a Alsasanů deportováno do jižní zony Francie. Od 31. července 1941 začala deportace více než 100 000 lidí do východních krajů Německa nebo do Polska. Veškerý majetek deportovaných nebo vyhnaných byl zabaven. V téže době bylo 80 000 Němců ze Sárska nebo z Westfálska umístěno v Lotrinsku a 2000 statků náležejících Francouzům bylo předáno Němcům.

2. Od 2. ledna 1942 bylo veškeré mladé obyvatelstvo departementů Horního a Dolního Rýna ve věku od 10 do 18 let zařaděno do organizace „Hitlerovské mládeže“. Totéž se stalo v Moselle dne 4. srpna 1942.

Od roku 1940 byly v těchto třech departementech zavřeny všechny francouzské školy, jejich učitelstvo propuštěno a zavedena německá školní soustava.

3. Dne 28. září 1940 byl vydán rozkaz pro mosellský departement, kterým se nařizovalo poněmčení všech příjmení a křestních jmen, která byla francouzská. Totéž se stalo po 14. lednu 1943 v departementech Horního a Dolního Rýna.

4. Dvě nařízení z 23. a 24. srpna 1942 vnutila Francouzům německé státní občanství.

5. Dne 8. května 1941 byla uveřejněna pro Horní a Dolní Rýn a dne 23. dubna 1941 pro Mosellu nařízení, která vyhlášovala pro všechny francouzské občany oběho pohlaví ve věku od 17 do 25 let nucenou práci.

Národní pracovní povinnost byla v Moselle organizována dne 1. ledna 1942 pro mladé muže a dne 26. ledna 1942 pro děvčata. Dne 27. srpna 1942 bylo totéž nařízeno v Horním Rýnu a v Dolním Rýnu pro mladé muže; odvodem povinné ročníky 1940—1941—1942 byly povolány do armády.

6. Tyto ročníky zůstaly v německé armádě po vypršení jejich služby a pracovní povinnosti. Dne 19. srpna 1942 bylo vydáno nařízení, které stanovilo vojenskou povinnost v Moselle. Dne 25. srpna 1942 byly po-

volány k vojenské službě ročníky 1940—1944 ve třech departementech.

Odvody prováděly německé úřady podle německých zákonů. První odvody byly dne 3. září 1942. Později byly provedeny v Horním Rýnu a v Dolním Rýnu nové odvody ročníků 1928 až 1939. Francouzové, kteří odmítali podrobit se těmto zákonům, byli považováni za zběhy, jejich rodiny byly deportovány a jejich majetek zabaven.

Tyto činy porušovaly články 43, 46, 55 a 56 Haagské úmluvy z roku 1907, zákony války a válečné zvyklosti, základní zásady trestního práva, jak vyplývají z trestních zákonů všech civilisovaných národů, vnitrostátní trestní právo zemí, ve kterých se takové zločiny páchaly, a čl. 6 b) Statutu Mezinárodního vojenského tribunálu.

ODPOVĚDNOST JEDNOTLIVCŮ, SKUPIN A ORGANISACÍ ZA ZLOČINY UVEDENÉ VE TŘETÍM ODDÍLU

Určení odpovědnosti jednotlivých obviněných za zločiny, uvedené v oddílu 3 žaloby, je obsaženo v dodatku „A“.

Určení odpovědnosti skupin a organizací, nazývaných výše jako zločinecké skupiny a organizace, za zločiny, uvedené v části 3 žaloby, je obsaženo v dodatku „B“.

ODDÍL IV ZLOČINY PROTI LIDSKOSTI

(Statut, článek 6 a zejména článek 6c)

SKUTKOVÁ PODSTATA OBVINĚNÍ

Všichni obvinění spáchali v době od 1. září 1939 do 8. května 1945 zločiny proti lidskosti v Německu a ve všech zemích a územích, obsazených německými brannými silami, a v Rakousku, Československu, Itálii i na širém moři.

Všichni obvinění, jednajíce v dohodě s jinými osobami, vypracovali a prováděli společný plán nebo spiknutí, aby spáchali zločiny proti lidskosti, jak jsou definovány v čl. 6 c) Statutu tohoto Tribunálu. Tento plán obsahoval mezi jiným vraždy a pronásledování všech, kdož byli nepřáteli nacistické strany, nebo byli v takovém podezření, a všech těch, kdož byli odpůrci společného plánu, uvedeného v oddílu I., nebo byli z toho podezříváni.

Zmíněné zločiny proti lidskosti byly páchány obviněnými a jinými osobami, za jejichž činy jsou obvinění odpovědní (čl. 6 Statutu tohoto

Tribunálu), protože tyto druhé osoby, páchající válečné zločiny, jednaly v souvislosti s plněním společného plánu a spiknutí, jehož účelem bylo páchat válečné zločiny, tedy plánu a spiknutí, jehož vypracování a provedení se účastnili všichni obvinění jako vůdcové, organisátoři, podněcovatelé a účastníci.

Tyto metody a zločiny byly porušením mezinárodních úmluv, vnitrostátních trestních zákoníků a všeobecných zásad trestního práva, jak tyto zásady vyplývají z trestního práva všech civilisovaných národů; byly spjaty se soustavným způsobem jednání obviněných a byly součástí tohoto jednání.

Tyto činy jsou uvedeny v čl. 6 Statutu tohoto Tribunálu. Žaloba se bude opírat o činy, uvedené v oddílu 3, které jsou rovněž zločiny proti lidskosti.

**VRAŽDY, VYHLAZOVÁNÍ, ZOTROČENÍ, DEPORTACE
A JINÉ NELIDSKÉ ČINY,
SPÁCHANÉ PROTI CIVILNÍMU OBYVATELSTVU
PŘED VÁLKOU A ZA VÁLKY**

K účelům výše uvedeným prováděli obvinění politiku pronásledování, potlačování a vyhlazování těch civilních osob v Německu, které byly nepřáteli nacistické vlády a společného plánu nebo spiknutí, uvedených v oddílu 1, nebo které byly v podezření, že jsou nebo že by mohly být nepřáteli této vlády nebo tohoto společného plánu nebo spiknutí. Uvrhávali lidi do zajetí bez soudního procesu, drželi je v t. zv. „ochranné vazbě“ a v koncentračních táborech, podrobovali je pronásledování, ponižování, olupování, zotročování, mučení a vraždění.

Byly zřízeny zvláštní soudy, aby prováděly vůli spiklenců; úřadováním a institucím německého státu a strany bylo dovoleno, aby jednaly dokonce i mimo rámec nacistických zákonů a aby ničily všechny snahy a živly, které byly považovány za „nežádoucí“. Mezi rozličné koncentrační tábory patřil Buchenwald, který byl založen v roce 1933, a Dachau, který byl založen v roce 1934.

V těchto a jiných táborech bylo civilní obyvatelstvo nuceno k otrocké práci, bylo s ním krutě zacházeno a bylo vražděno různým způsobem, počítaje v to i způsoby, které byly popsány v oddílu 3. Tyto činy a politika byly prováděny a dále rozšířeny do obsazených zemí od 1. září 1939 až do 8. května 1945.

PRONÁSLEDOVÁNÍ
Z POLITICKÝCH, RASOVÝCH A NÁBOŽENSKÝCH DŮVODŮ
V PRŮBĚHU PROVÁDĚNÍ SPOLEČNÉHO PLÁNU,
UVEDENÉHO V ODDÍLU I,
A V SOUVISLOSTI S TÍMTO PLÁNEM

Jak bylo řečeno výše, byli při plnění společného plánu, uvedeného v oddílu 1, a ve spojení s tímto plánem vyhlazováni a pronásledováni odpůrci německé vlády. Tato pronásledování byla namířena proti židům. Byla však také namířena proti osobám, jejichž politické názory anebo snahy se považovaly za odporující cílům nacistů.

Židé byli soustavně pronásledováni; počínaje rokem 1933 byli židé zbaveni svobody a uvrhováni do koncentračních táborů, kde s nimi bylo krutě zacházeno a kde byli vražděni. Jejich majetek byl zabavován. Stovky tisíců židů byly tomu všemu podrobeny do 1. září 1939. Od 1. září 1939 se pronásledování židů zvýšilo; miliony židů z Německa a z obsazených západních zemí byly odeslány do východních zemí, aby tam byly zničeny.

Jednotlivé skutečnosti se jako příklad a bez praejudice pro právo předložit důkazy o dalších skutečnostech uvádějí dále:

Nacisté zavraždili mimo jiné kancléře Dollfusse, sociálního demokrata Breitscheida a komunistu Thälmana. Uvěznili v koncentračních táborech četné politické a církevní činitele, na př. kancléře Schuschnigga a pastora Niemöllera.

V listopadu 1938 byly na rozkaz šéfa gestapa uspořádány protižidovské demonstrace po celém Německu. Majetek židů byl ničen, 30 000 židů bylo zatčeno a posláno do koncentračních táborů a jejich majetek byl zabaven. Miliony lidí, povražděných a krutě týraných, byli židé.

Jiné hromadné vraždy židů jsou: V Kislovodsku byli všichni židé donuceni vzdát se svého majetku. 2000 z nich bylo zastřeleno v protitankovém příkopu u Minerálních Vod. Dalších 4300 židů bylo postříleno v témž příkopě.

60 000 židů bylo postříleno na ostrově v řece Dvině, nedaleko Rigy. 20 000 židů bylo postříleno v Lucku. 32 000 židů bylo postříleno v Sarnech. 60 000 židů bylo postříleno v Kijevě a v Dněpropetrovsku.

Tisíce židů, vyčerpaných a přetížených prací, hynulo každý týden otravou plynem v plynových komorách. Při ústupu před sovětskou armádou vraždili Němci židy, aby tito nebyli osvobozeni. Bylo organizováno mnoho koncentračních táborů a „ghet“, ve kterých byli židé týráni, vězněni, mořeni hladem a strašlivě mučeni a nakonec zavražděni.

Asi 70 000 židů bylo vyhubeno v Jugoslavii.

ODPOVĚDNOST JEDNOTLIVÝCH OSOB,
SKUPIN A ORGANISACÍ
ZA ZLOČINY, UVEDENÉ VE ČTVRTÉM ODDÍLU

Určení odpovědnosti jednotlivých obviněných za zločiny, uvedené ve čtvrtém oddílu žaloby, je obsaženo v dodatku „A“. Určení odpovědnosti skupin a organizací, které se zde nazývají skupinami a organizacemi zločineckými, za zločiny, uvedené ve čtvrtém oddílu žaloby, je obsaženo v dodatku „B“.

Na podkladě výše uvedeného předkládá se Tribunálu tato žaloba v anglickém, francouzském a ruském jazyku. Každý z těchto textů je stejně autentický a obvinění, která se zde vznášejí proti výše uvedeným obviněným, se předkládají Tribunálu k projednání.

R. A. Ruděnko, zastupující Svaz sovětských socialistických republik,
Hartley Shawcross, zastupující Spojené království Velké Británie a Severního Irsku,

Robert Jackson, zastupující USA,

François de Menthon, zastupující Francouzskou republiku.

Berlín, dne 6. října 1945.

DODATEK „A“

URČENÍ INDIVIDUÁLNÍ ODPOVĚDNOSTI
ZA ZLOČINY UVEDENÉ V ODDÍLECH 1, 2, 3 A 4

Skutkové podstaty uvedené dále u každého jednotlivého obviněného obsahují materiál, na kterém bude spočívat obvinění, pokud zjišťují vedle jiných materiálů i individuální odpovědnost každého obviněného.

GÖRING

Obviněný Göring byl v době od r. 1922 do r. 1945 členem nacistické strany, říšským vedoucím vojsk SA, generálem zbraní SS, členem a předsedou Reichstagu, ministrem vnitra v Prusku, šéfem pruské policie a pruské tajné státní policie, předsedou pruské státní rady, zmocněncem pro čtyřletý plán, říšským ministrem letectví, hlavním velitelem leteckých sil, předsedou rady ministrů pro obranu státu, členem tajné rady, hlavou průmyslového koncernu „Hermann Göring“ a designovaným nástupcem Hitlerovým.

Obviněný Göring využíval výše uvedených hodností, svého osobního vlivu a těsného vztahu k führerovi tímto způsobem: pomáhal příchodu nacistických spiklenců k moci a pomáhal upevňovat jejich moc nad Německem, jak to bylo vyloženo v prvním oddílu žaloby; napomáhal vojen-

ské a hospodářské přípravě k válce, jak bylo uvedeno v prvním oddílu žaloby; účastnil se plánování a přípravy útočných válek nacistickými spiklenci a válek, které porušovaly mezinárodní smlouvy, dohody a záruky, uvedené v prvním a druhém oddílu žaloby; sankcionoval, řídil a účastnil se válečných zločinů, uvedených ve třetím oddílu žaloby, a zločinů proti lidskosti, uvedených ve čtvrtém oddílu žaloby, včetně nejrozmanitějších zločinů proti jednotlivým osobám a majetku.

RIBBENTROP

Obviněný Ribbentrop byl v době od roku 1932 do roku 1945 členem nacistické strany, členem nacistického Reichstagu, poradcem fűhrerovým v otázkách zahraniční politiky, zástupcem nacistické strany v otázkách zahraniční politiky, zvláštním německým delegátem v otázkách odzbrojení, mimořádným velvyslancem, velvyslancem v Londýně, organizátorem a ředitelem „úřadovny Ribbentrop“, říšským ministrem zahraničních věcí, členem tajné rady, členem fűhrerova politického štábu v hlavním stanu a generálem zbraní SS.

Obviněný Ribbentrop využíval výše uvedených hodností, svého osobního vlivu a svého těsného spojení s fűhrerem tím způsobem, že napomáhal příchodu fašistických spiklenců k moci, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby; napomáhal vojenským přípravám, uvedeným v prvním oddílu žaloby, účastnil se politického plánování a přípravy útočných válek nacistickými spiklenci a válek, které porušovaly mezinárodní smlouvy, dohody a záruky, jak je uvedeno v prvním a druhém oddílu žaloby; v souhlase se zásadou „fűhrerství“ vykonával a bral na sebe odpovědnost za splnění plánů, které se týkaly zahraniční politiky nacistických spiklenců a které jsou uvedeny v prvním oddílu žaloby; sankcionoval, řídil a zúčastnil se válečných zločinů, uvedených v třetím oddílu žaloby, a zločinů proti lidskosti, uvedených ve čtvrtém oddílu žaloby, zejména zločinů proti jednotlivým osobám a proti majetku v obsazených územích.

HESS

Obviněný Hess byl v době od roku 1921 do roku 1941 členem nacistické strany, zástupcem fűhrera, říšským ministrem bez portfeuille, členem Reichstagu, členem rady ministrů pro obranu státu, členem tajné rady, designovaným nástupcem fűhrera po obviněném Gűringovi, generálem zbraní SS a generálem vojsk SA.

Obviněný Hess využíval výše uvedených hodností, svého osobního vlivu a svého těsného spojení s fűhrerem tím způsobem, že podporoval příchod nacistických spiklenců k moci, pomáhal upevňovat jejich moc nad Německem, jak se uvádí v prvním oddílu žaloby; pomáhal při vo-

jenské, hospodářské a psychologické přípravě k válce, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby; zúčastnil se politického plánování a příprav k útočným válkám a k válkám, které porušovaly mezinárodní smlouvy, dohody a záruky, jak je uvedeno v prvním a druhém oddílu žaloby; zúčastnil se příprav a zhotovování plánů nacistických spiklenců v otázkách zahraniční politiky, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby; sankcionoval, řídil a účastnil se válečných zločinů, uvedených v třetím oddílu žaloby, a zločinů proti lidskosti, uvedených ve čtvrtém oddílu žaloby, zejména velmi četných zločinů proti jednotlivým osobám a proti majetku.

KALTENBRUNNER

Obviněný Kaltenbrunner byl v době od roku 1932 do roku 1945 členem nacistické strany, generálem zbraní SS, členem Reichstagu, generálem policie, státním tajemníkem pro bezpečnost v Rakousku, šéfem rakouské policie, velitelem policie ve Vídni, v Dolním a Horním Rakousku, hlavou hlavního úřadu říšské bezpečnosti a šéfem bezpečnostní policie a bezpečnostní služby.

Obviněný Kaltenbrunner využíval výše uvedených hodností a svého osobního vlivu tímto způsobem: napomáhal upevnění moci nad Rakouskem, obsazeným nacistickými spiklenci, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby; sankcionoval, řídil a účastnil se vojenských zločinů, uvedených v třetím oddílu žaloby, zločinů proti lidskosti, uvedených ve čtvrtém oddílu žaloby, a zejména zločinů proti lidskosti, které se projevíly v systému koncentračních táborů.

ROSENBERG

Obviněný Rosenberg byl v době od roku 1920 do roku 1945 členem nacistické strany, členem Reichstagu za nacisty, říšským vedoucím nacistické strany v otázkách ideologie a zahraniční politiky, redaktorem nacistických novin „Völkischer Beobachter“ a „NS Monatshefte“, hlavou zahraničně politického oddělení nacistické strany, mimořádným zmocněncem pro otázky duchovní a ideologické výchovy nacistické strany, říšským ministrem pro obsazená východní území, organizátorem t. zv. „Rosenbergova štábu“, generálem zbraní SS a generálem vojsk SA.

Obviněný Rosenberg využíval výše uvedených hodností, svého osobního vlivu a těsného vztahu k führerovi tímto způsobem: rozvíjel, rozšiřoval a používal metod nacistických spiklenců, uvedených v prvním oddílu žaloby; pomáhal příchodu nacistických spiklenců k moci a konsolidaci jejich kontroly nad Německem, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby; napomáhal psychologické přípravě k válce, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby; zúčastnil se politického plánování a příprav útočné války

a války, která porušovala mezinárodní smlouvy, dohody a záruky, jak je uvedeno v prvním a druhém oddílu žaloby; sankcionoval, řídil a účastnil se válečných zločinů, uvedených v třetím oddílu žaloby a zločinů proti lidskosti, uvedených v čtvrtém oddílu žaloby, a to i velmi četných zločinů proti jednotlivým osobám a proti majetku.

FRANK

Obviněný Frank byl v době od roku 1932 do roku 1945 členem nacistické strany, generálem zbraní SS, členem Reichstagu, říšským ministrem bez portfeuille, říšským komisařem pro koordinování justice, presidentem mezinárodního ústavu práva a akademie německého práva, šéfem civilní správy v Lodži, vrchním náčelníkem správy vojenského okruhu západního Pruska, Poznaně, Lodže a Krakova a generálním guvernérem obsazených polských území.

Obviněný Frank využíval výše uvedených hodností, svého osobního vlivu a těsného vztahu k führerovi tímto způsobem: podporoval příchod nacistických spiklenců k moci a pomáhal upevňovat jejich moc nad Německem, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby; sankcionoval, řídil a účastnil se válečných zločinů, uvedených v třetím oddílu žaloby, a zločinů proti lidskosti, uvedených ve čtvrtém oddílu žaloby, počítaje k tomu zvláště válečné zločiny a zločiny proti lidskosti, spáchané při správě obsazených území.

BORMANN

Obviněný Bormann byl v době od roku 1925 do roku 1945 členem nacistické strany, členem Reichstagu, členem štábu nejvyššího velitelství SA, zakladatelem a hlavou pomocné pokladny vzájemné pomoci nacistické strany, reichsleiterem, šéfem úřadu štábu führerova zástupce, ve doucím stranické kanceláře, tajemníkem führerovým, členem rady ministrů pro obranu státu, organisátorem a hlavou Volkssturmu, generálem zbraní SS a generálem vojsk SA.

Obviněný Bormann využíval výše uvedených hodností, svého osobního vlivu a svého těsného vztahu k führerovi tímto způsobem: podporoval příchod nacistických spiklenců k moci a pomáhal upevňovat jejich moc nad Německem, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby, sankcionoval, řídil a účastnil se válečných zločinů, uvedených ve třetím oddílu žaloby, a zločinů proti lidskosti, uvedených ve čtvrtém oddílu žaloby, a to i četných zločinů proti jednotlivým osobám a proti majetku.

FRICK

Obviněný Frick byl v letech 1922—1945 členem nacistické strany, reichsleiterem, generálem zbraní SS, členem Reichstagu, říšským ministrem vnitra, pruským ministrem vnitra, říšským zplnomocněncem

pro volby, generálním zmocněncem pro správu říše, hlavou ústřední správy pro opětovné sjednocení Rakouska s Německým státem, ředitelem ústřední správy pro připojení t. zv. sudetské oblasti, Memelu, Gdanska, připojení východních území, Eupenu, Malmedy a Moresnetu, ředitelem ústředního úřadu pro protektorát Čechy a Morava, generálním guvernérem Dolního Štýrska, Horních Korutan, Norska, Alsaska, Lotrinska a všech dalších obsazených území a říšským protektorem pro Čechy a Moravu.

Obviněný Frick využíval výše uvedených hodností, svého osobního vlivu a svého těsného vztahu k führerovi tímto způsobem: podporoval příchod nacistických spiklenců k moci a pomáhal upevňovat jejich moc nad Německem, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby, účastnil se plánování a příprav útočných válek nacistickými spiklenci a válek, které porušovaly mezinárodní smlouvy, dohody a záruky, uvedené v prvním a druhém oddílu žaloby; sankcionoval, řídil a účastnil se válečných zločinů, uvedených v třetím oddílu, a zločinů proti lidskosti, uvedených ve čtvrtém oddílu žaloby, zejména zločinů proti jednotlivým osobám a proti majetku v obsazených územích.

LEY

Obviněný Ley byl v době od roku 1932 do roku 1945 členem nacistické strany, reichsleiterem, organizačním vedoucím nacistické strany, členem Reichstagu, vedoucím t. zv. německé pracovní fronty, generálem vojsk SA a spoluorganizátorem ústřední inspekce pro dozor nad cizími dělníky.

Obviněný Ley využíval výše uvedených hodností, svého osobního vlivu a těsného vztahu k führerovi tímto způsobem: podporoval příchod nacistických spiklenců k moci a pomáhal upevňovat jejich moc nad Německem, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby; napomáhal přípravě války, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby, sankcionoval, vedl a účastnil se válečných zločinů, uvedených v třetím oddílu žaloby, a zločinů proti lidskosti, uvedených ve čtvrtém oddílu žaloby, čítaje v to hlavně válečné zločiny a zločiny proti lidskosti, které se projevíly ve zločineckém využití lidské práce pro vedení útočných válek.

SAUCKEL

Obviněný Sauckel byl v době od roku 1921 do roku 1945 členem nacistické strany, gauleiterem a místodržícím v Durynsku, členem Reichstagu, generálním zmocněncem pro využití pracovních sil, spolu s obviněným Leyem organizátorem ústřední inspekce pro dozor nad cizími dělníky, generálem zbraní SS a vojsk SA.

Obviněný Sauckel využíval výše uvedených hodností a svého osob-

ního vlivu tímto způsobem: podporoval přechod nacistických spiklenců k moci, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby; účastnil se hospodářské přípravy útočných válek a válek, které porušovaly mezinárodní smlouvy, dohody a záruky, jak je uvedeno v prvním a druhém oddílu žaloby, sankcionoval, řídil a účastnil se válečných zločinů, uvedených ve třetím oddílu žaloby, a zločinů proti lidskosti, uvedených ve čtvrtém oddílu žaloby, zahrnuje v to zvláště válečné zločiny a zločiny proti lidskosti, které se projevily v tom, že nutil obyvatele obsazených zemí, aby pracovali jako otroci v obsazených zemích a v Německu.

SPEER

Obviněný Speer byl v době od roku 1932 do roku 1945 členem nacistické strany, reichsleiterem, členem Reichstagu, říšským ministrem pro zbrojení a střelivo, hlavou Todtovy organizace, generálním zmocněncem pro ozbrojení v úřadě pro čtyřletý plán a předsedou rady pro zbrojení.

Obviněný Speer využíval výše uvedených hodností a svého osobního vlivu takovým způsobem, že se účastnil vojenského a hospodářského plánování a příprav nacistických spiklenců k útočným válkám a k válkám, které porušovaly mezinárodní smlouvy, dohody a záruky, jak je uvedeno v prvním a druhém oddílu žaloby; sankcionoval, řídil a účastnil se válečných zločinů, uvedených v třetím oddílu žaloby, a zločinů proti lidskosti, uvedených ve čtvrtém oddílu žaloby, čítaje v to zvláště zločinecké využívání a vykořisťování lidské práce při nucených pracích pro vedení útočné války.

FUNK

Obviněný Funk byl v letech 1932 až 1945 členem nacistické strany, hospodářským poradcem Hitlerovým, nacionálně socialistickým zástupcem v Reichstagu, tiskovým šéfem říšské vlády, státním tajemníkem říšského ministerstva národní osvěty a propagandy, říšským ministrem hospodářství, ministrem hospodářství v Prusku, presidentem Říšské banky, zplnomocněncem v otázkách hospodářských a členem rady ministrů pro obranu říše.

Obviněný Funk využíval výše uvedených hodností, svého osobního vlivu a těsného vztahu k führerovi takovým způsobem, že podporoval příchod nacistických spiklenců k moci a pomáhal upevňovat jejich kontrolu nad Německem, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby; podporoval přípravu k válce, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby; účastnil se vojenského a hospodářského plánování a příprav nacistických spiklenců k útočným válkám a válkám, které porušovaly mezinárodní smlouvy, dohody a záruky, uvedené v prvním a druhém oddílu žaloby; sankcionoval, řídil a účastnil se válečných zločinů, uvedených v třetím oddílu

žaloby, a zločinů proti lidskosti, uvedených ve čtvrtém oddílu žaloby, zejména zločinů proti jednotlivým osobám a majetku v souvislosti s hospodářskou exploatací obsazených území.

SCHACHT

Obviněný Schacht byl v letech 1932—1945 členem nacistické strany, členem Reichstagu, říšským ministrem hospodářství, říšským ministrem bez portfeuille a presidentem Říšské banky.

Obviněný Schacht využíval výše uvedených hodností, svého osobního vlivu a vztahu k führerovi tak, že podporoval příchod nacistických spiklenců k moci a pomáhal upevňovat jejich moc nad Německem, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby, napomáhal přípravě války, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby; účastnil se vypracování vojenských a hospodářských plánů a přípravy nacistických spiklenců k útočným válkám a k válkám, které porušovaly mezinárodní smlouvy, dohody a záruky, jak je uvedeno v prvním a druhém oddílu žaloby.

PAPEN

Obviněný Papen byl v době od roku 1932 do roku 1945 členem nacistické strany, členem Reichstagu, říšským kancléřem, vicekancléřem za Hitlera, zvláštním zmocněncem pro Sársko; vedl vyjednávání o konkordát s Vatikánem, byl velvyslancem ve Vídni a velvyslancem v Turecku.

Obviněný Papen využíval výše uvedených hodností, svého osobního vlivu a těsného vztahu k führerovi takovým způsobem, že podporoval příchod nacistických spiklenců k moci a účastnil se upevnění jejich moci nad Německem, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby; pomáhal při přípravě k válce, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby; účastnil se politického plánování a příprav nacistických spiklenců k útočným válkám a k válkám, které porušovaly mezinárodní smlouvy, dohody a záruky, jak jsou uvedeny v prvním a druhém oddílu žaloby.

KRUPP

Obviněný Krupp byl v době od roku 1932 do roku 1945 hlavou koncernu „Friedrich Krupp“, členem generální hospodářské rady, presidentem říšského svazu německého průmyslu, vedoucím skupiny pro těžbu železné rudy a pro hutnický průmysl, podřízené říšskému ministerstvu hospodářství.

Obviněný Krupp využíval výše uvedených hodností, svého osobního vlivu a spojení s führerem takovým způsobem, že podporoval příchod nacistických spiklenců k moci a pomáhal upevňovat jejich moc nad Ně-

meckem, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby; napomáhal přípravě k válce, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby; účastnil se vojenského a hospodářského plánování a přípravy nacistických spiklenců k útočným válkám a k válkám, které porušovaly mezinárodní smlouvy, dohody a záruky, jak je uvedeno v prvním a druhém oddílu žaloby; sankcionoval, řídil a účastnil se vojenských zločinů, uvedených v třetím oddílu žaloby, a zločinů proti lidskosti, uvedených ve čtvrtém oddílu žaloby, čítaje v to zvláště exploataci a zločinecké využívání lidí na práci pro vedení útočných válek.

NEURATH

Obviněný Neurath byl v době od roku 1932 do roku 1945 členem nacistické strany, generálem zbraní SS, členem Reichstagu, říšským ministrem, říšským ministrem zahraničních věcí, presidentem tajné rady a říšským protektorem Čech a Moravy.

Obviněný Neurath využíval výše uvedených hodností, svého osobního vlivu a blízkého vztahu k führerovi takovým způsobem, že podporoval příchod nacistických spiklenců k moci, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby; pomáhal při přípravě války, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby, účastnil se politického plánování a příprav nacistických spiklenců k útočným válkám a válkám, které porušovaly mezinárodní smlouvy, dohody a záruky, jak je uvedeno v prvním a druhém oddílu žaloby; v souhlase se zásadou führerství plnil a přijímal odpovědnost za splnění zahraničních politických plánů nacistických spiklenců uvedených v prvním oddílu žaloby; sankcionoval, řídil a účastnil se válečných zločinů, uvedených v třetím oddílu žaloby, a zločinů proti lidskosti, uvedených ve čtvrtém oddílu žaloby, zejména zločinů proti osobám a majetku v obsazených územích.

SCHIRACH

Obviněný Schirach byl v době od roku 1924 do roku 1945 členem nacistické strany, členem Reichstagu, říšským vedoucím mládeže při štábu vrchního velení SA, říšským zplnomocněncem nacistické strany pro výchovu mládeže, vedoucím Hitlerovy mládeže, říšským zplnomocněncem pro obranu, místodržícím a gauleiterem ve Vídni.

Obviněný Schirach využíval výše uvedených hodností, osobního vlivu a svého těsného vztahu k führerovi takovým způsobem, že podporoval příchod nacistických spiklenců k moci a pomáhal upevňovat jejich kontrolu nad Německem, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby; podporoval psychologickou a výchovnou přípravu k válce a k militarisaci organizací ovládaných nacisty, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby; sankcionoval, řídil a účastnil se zločinů proti lidskosti, uvedených ve čtvrtém oddílu žaloby, počítaje v to zejména opatření proti židům.

SEYSS-INQUART

Obviněný Seyss-Inquart byl v době od roku 1932 do roku 1945 členem nacistické strany, generálem zbraní SS, státním radou Rakouska, ministrem vnitra a bezpečnosti v Rakousku, kancléřem Rakouska, členem Reichstagu, členem říšské vlády, říšským ministrem bez portfeuille, šéfem civilní správy jižního Polska, zastupujícím generálním guvernérem okupovaných polských území a říšským komisařem pro obsazené Holandsko.

Obviněný Seyss-Inquart využíval výše uvedených hodností a svého osobního vlivu takovým způsobem, že napomáhal uchvácení a upevnění moci nad Rakouskem nacistickými spiklenci, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby; účastnil se politického plánování a příprav nacistických spiklenců k útočným válkám a válkám, které porušovaly mezinárodní smlouvy, dohody a záruky, uvedené v prvním a druhém oddílu žaloby; sankcionoval, řídil a účastnil se válečných zločinů, uvedených v třetím oddílu žaloby, a zločinů proti lidskosti, uvedených ve čtvrtém oddílu žaloby, počítaje v to rozličné četné zločiny proti osobám a proti majetku.

STREICHER

Obviněný Streicher byl v době od roku 1932 do roku 1945 členem nacistické strany, členem Reichstagu, generálem vojsk SA, gauleiterem Francka, hlavním redaktorem protižidovských novin „Der Stürmer“. Obviněný Streicher využíval výše uvedených hodností, svého osobního vlivu a těsného vztahu k führerovi takovým způsobem, že podporoval příchod nacistických spiklenců k moci a pomáhal upevňovat jejich moc nad Německem, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby; sankcionoval, řídil a účastnil se zločinů proti lidskosti, uvedených ve čtvrtém oddílu žaloby, počítaje v to zvláště podněcování k pronásledování židů, jak je uvedeno v prvním a čtvrtém oddílu žaloby.

KEITEL

Obviněný Keitel byl v letech 1938 až 1945 šéfem vrchního velitelství německé branné moci, členem tajné rady, členem rady ministrů pro obranu Německa a polním maršálem. Obviněný Keitel využíval výše uvedených hodností, svého vlivu a těsného vztahu k führerovi takovým způsobem, že napomáhal vojenským přípravám, uvedeným v prvním a druhém oddílu žaloby, účastnil se politického plánování a příprav nacistických spiklenců k útočným válkám a válkám, které porušovaly mezinárodní smlouvy, dohody a záruky, uvedené v prvním a druhém oddílu žaloby; uskutečňoval a přijímal odpovědnost za plnění plánů nacistických spiklenců na vedení útočných válek a válek, které porušovaly mezinárodní smlouvy, dohody a záruky, uvedené v prvním a druhém oddílu ža-

loby; sankcionoval, řídil a účastnil se válečných zločinů, uvedených v třetím oddílu žaloby a zločinů proti lidskosti, uvedených ve čtvrtém oddílu žaloby, zahrnuje v to zejména válečné zločiny proti lidskosti, které se projevíly v krutém zacházení s válečnými zajatci a civilním obyvatelstvem v obsazených územích.

JODL

Obviněný Jodl byl v době od roku 1932 do roku 1945 podplukovníkem, šéfem operačního oddělení německé branné moci, plukovníkem, šéfem operačního oddělení vrchního velitelství německé branné moci, generálmajorem a šéfem štábu vrchního velitelství německé branné moci a generálplukovníkem. Obviněný Jodl využíval výše uvedených hodností, svého osobního vlivu a těsného vztahu k führerovi takovým způsobem, že podporoval příchod nacistických spiklenců k moci a pomáhal upevňovat jejich moc nad Německem, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby, podporoval přípravu k válce, jak je uvedeno v prvním oddílu žaloby; účastnil se vojenského plánování a příprav nacistických spiklenců k útočným válkám a válkám porušujícím mezinárodní smlouvy, dohody a záruky, uvedené v prvním a druhém oddílu žaloby; sankcionoval, řídil a účastnil se válečných zločinů, uvedených v třetím oddílu žaloby a zločinů proti lidskosti, uvedených ve čtvrtém oddílu žaloby, a to i četných rozličných zločinů proti jednotlivým osobám a proti majetku.

RAEDER

Obviněný Raeder byl v době od roku 1928 do roku 1945 hlavním velitelem německého válečného námořnictva, generál-admirálem, velko-admirálem, admirálním inspektorem německého válečného námořnictva a členem tajné rady. Obviněný Raeder využíval výše uvedených hodností a svého osobního vlivu takovým způsobem, že napomáhal přípravě války, uvedené v prvním oddílu žaloby; účastnil se politického plánování a přípravy nacistických spiklenců k útočným válkám a válkám, porušujícím mezinárodní smlouvy, dohody a záruky, uvedené v prvním a druhém oddílu žaloby; uskutečňoval a přijímal na sebe odpovědnost za splnění plánů nacistických spiklenců na vedení útočných válek a válek, porušujících mezinárodní smlouvy, dohody a záruky, uvedené v prvním a druhém oddílu žaloby; sankcionoval, řídil a účastnil se válečných zločinů, uvedených v třetím oddílu žaloby, zvláště pak válečných zločinů, vznikajících z vedení námořní války.

DÖNITZ

Obviněný Dönitz byl v době od roku 1932 do roku 1945 velitelem ponorkové flotily Weddingen, hlavním velitelem ponorkových zbraní, vice-admirálem, admirálem, velko-admirálem a hlavním velitelem německého

válečného námořnictva, Hitlerovým poradcem a nástupcem Hitlerovým jako hlavy německé vlády. Obviněný Dönitz využíval výše uvedených hodností, svého vlivu a těsného vztahu k führerovi tak, že napomáhal přípravě války, uvedené v prvním a druhém oddílu žaloby; účastnil se vojenského plánování a přípravy nacistických spiklenců k útočným válkám a válkám, porušujícím mezinárodní smlouvy, dohody a záruky, uvedené v prvním a druhém oddílu žaloby; sankcionoval, řídil a účastnil se vojenských zločinů, uvedených v třetím oddílu žaloby, zvláště zločinů proti osobám a majetku na otevřeném moři.

FRITSCHÉ

Obviněný Fritsche byl v době od roku 1933 do roku 1945 členem nacistické strany; hlavním redaktorem úřední německé tiskové agentury „Deutsches Nachrichten Büro“, šéfem rozhlasu a domácího tiskového oddělení v říšském ministerstvu propagandy, ředitelem v ministerstvu propagandy, šéfem rozhlasového oddělení odboru pro propagandu nacistické strany a splnomocněncem pro politickou organizaci velkoněmeckého rozhlasu. Obviněný Fritsche využíval výše uvedených hodností a svého osobního vlivu k tomu, aby rozšiřoval a vypracovával hlavní doktriny nacistických spiklenců, uvedených v prvním oddílu žaloby, a aby propagoval, povzbuzoval a podněcoval k páchání válečných zločinů, uvedených v třetím oddílu žaloby, a zločinů proti lidskosti, uvedených ve čtvrtém oddílu žaloby, zvláště protižidovských opatření a bezohledného vykořisťování obsazených území.

DODATEK „B“ URČENÍ ZLOČINNOSTI SKUPIN A ORGANISACÍ

Údaje uvedené dále u jména každé skupiny a organizace, jmenované v žalobě jakožto organizace, která má být prohlášena za zločineckou, tvoří materiál, o který se bude spolu s jiným materiálem opírat žaloba pro zjištění zločinnosti skupiny nebo organizace.

VLÁDA (VLÁDNÍ KABINET)

Vláda (vládní kabinet), o níž se mluví v žalobě, se skládá z osob, které byly:

I. Členy řádného kabinetu po 30. lednu 1933, kdy se Hitler stal kancleřem německé republiky. Označení „řádny kabinet“, jehož se zde používá, označuje říšské ministry, t. j. hlavy ministerstev ústřední vlády,

říšské ministry bez portefeuille, státní ministry, kteří vykonávali povinnosti říšských ministrů, a jiné úřední osoby, které měly právo účastnit se zasedání tohoto kabinetu.

II. Členy rady ministrů pro obranu Německa.

III. Členy tajného kabinetu.

Tyto osoby, které jednaly ve výše uvedené vlastnosti i sdruženě jako skupina, měly a vykonávaly pod vedením führera zákonodárnou, výkonnou, administrativní a politickou moc a měly nejvyšší funkce v soustavě německé vlády. Vzhledem k tomu je postihuje odpovědnost za politiku, kterou přijala a vykonávala vláda, včetně politiky, která obsahovala a nesla s sebou páchání zločinů, zmíněných v prvním, druhém, třetím a čtvrtém oddílu žaloby.

SBOR POLITICKÝCH VEDOUČÍCH NACISTICKÉ STRANY

„Sbor politických vedoucích nacistické strany“, o němž se mluví v žalobě, sestává z osob, které byly kdykoli podle všeobecné nacistické terminologie „politickými vedoucími“ kteréhokoli stupně nebo hodnosti.

V počtu takových osob jsou zahrnuti vedoucí rozličných stranických úřadoven (na příklad „říšské vedení“), župní vedení, jakož i územní vedoucí strany (na příklad gauleiteri).

Vedoucí byli zvlášť vybranou skupinou uvnitř samotné nacistické strany a byli vybaveni zvláštními výsadami. Byli organizováni podle zásady führerství a bylo jim uloženo plánovat, rozvíjet a předpisovat svým podřízeným politickou linii nacistické strany. Územní vedoucí byli nazýváni „nosiči výsostných práv — Hoheitsträger“ a byli oprávněni svolávat a používat rozličných stranických organizací, jak to bylo nutné pro to, aby politika strany byla uváděna v život.

Zde se upozorňuje na tvrzení obsažené v prvním oddílu žaloby o tom, že nacistická strana byla jádrem společného plánu nebo spiknutí, jak je to popsáno v tomto oddílu. Jednotliví vedoucí jako hlavní síla v samotné nacistické straně a působící ve výše popsané vlastnosti, i ve sdružení jako skupina, se účastnili společného plánu nebo spiknutí a sdílí proto odpovědnost za zločiny uvedené v prvním, druhém, třetím a čtvrtém oddílu žaloby.

Žaloba si výslovně vyhrazuje právo žádat kdykoli před vynesením rozsudku, aby vedoucí nižších stupňů a hodností nebo jiných typů a tříd, kteří budou žalobou označeni, byli vyloučeni z dalšího řízení v této trestní věci č. 1 bez praejudice pro další řízení nebo nároky proti těmto osobám.

**OCHRANNĚ ODDÍLY
NACIONÁLNĚ SOCIALISTICKÉ NĚMECKÉ STRANY
(NAZÝVANÉ SS),
ČÍTAJE V TO BEZPEČNOSTNÍ SLUŽBU
(NAZÝVANOU SD)**

SS, včetně SD, uvedené v žalobě, sestávají z celého sboru SS a všech institucí, oddělení, služeb, agentur, orgánů, pododdělení, organizací a skupin, ze kterých kdykoli sestávaly; do organizace patřily Allgemeine SS, Waffen SS, Svaz SS „Umrličí lebka“, policejní pluky SS a bezpečnostní služby říšského vedoucího SS (nazývaná SD), což však netvoří úplný výpočet.

SS, zřízené původně Hitlerem v roce 1925 jako elitní útvar SA (úderných oddílů) pro zabezpečení osobní ochrany führera a vedoucích nacistické strany, se staly roku 1934 nezávislou organizací nacistické strany pod vedením reichsführera SS Heinricha Himmlera. Tato organizace byla složena z dobrovolníků, vybraných podle nacistických biologických, rasových a politických teorií, kteří zcela převzali nacistickou ideologii a zavázali se k naprosté poslušnosti „führerovi“. Po příchodu nacistických spiklenců k moci založila organizace SS mnoho institucí, agentur, pododdělení a oddělení a rozšířila svůj vliv a dozor na četné obory vládní a stranické činnosti.

Heinrich Himmler, jako reichsführer SS a šéf německé policie, sjednotil orgány a útvary SS a říšské policie v jednotnou represivní policejní sílu. Bezpečnostní služba (SD) jako oddělení SS byla přeměněna v širokou soustavu špionáže a protišpionáže, která působila společně s gestapem a kriminální policií při odhalování, potlačování a ničení tendencí, skupin a jednotlivých osob, které byly považovány za nepřátelské, anebo které mohly být nepřátelskými nacistické straně, jejím vedoucím, jejím zásadám a cílům. Tato organizace byla nakonec spojena s gestapem a kriminální policií v jediný resort policie a bezpečnosti, totiž v hlavní úřad říšské bezpečnosti.

Jiné útvary SS byly změněny v ozbrojené síly a účastnily se útočných válek, uvedených v prvním a druhém oddílu žaloby. Pomocí jiných úřadů a organizací kontrolovaly SS správu koncentračních táborů a provádění nacistické rasové biologické politiky a politiky přesídlování. Svými čtenými funkcemi a činnostmi sloužila organizace SS jako nástroj pro zabezpečení nadvlády nacistické ideologie a k ochraně a rozšiřování nacistického režimu v Německu a v obsazených územích. Takto se tato organizace účastnila zločinů a je odpovědna za zločiny, které jsou uvedeny v prvním, druhém, třetím a čtvrtém oddílu žaloby.

TAJNÁ STÁTNÍ POLICIE (GESTAPO)

Tajná státní policie, známá pod názvem gestapo a uvedená v žalobě, skládala se ze štábu, správ, úřadů a oddělení a z jednotek a personálu tajné policie, organisované nebo existující v kterékoli době po 30. lednu 1933, čítajíc v to tajnou policii Pruska a rovněž tajné nebo policejní jednotky Německa a jeho součástí.

Gestapo bylo vytvořeno nacistickými spiklenci ihned poté, co přišli k moci, a to nejdříve v Prusku obviněným Göringem a později ve všech ostatních oblastech Německa.

Tyto jednotlivé tajné a politické policejní síly byly přeměněny v jedinou centralisovanou organizaci, která vykonávala činnost pomocí ústředního štábu a pomocí sítě oblastních poboček v Německu a v obsazených územích.

Úředníci a agenti gestapa byli vybíráni na podkladě bezpodmínečného přijetí nacistické ideologie. Byli vybíráni hlavně z členů SS a prodělávali výcvik ve školách SS a SD. Gestapo potlačovalo a ničilo tendence, skupiny i jednotlivé osoby, které byly považovány za nepřátelské nacistické straně, jejím vedoucím, zásadám a cílům, a potlačovalo odpor a možnost odporu proti nadvládě Německa v obsazených územích. Při plnění těchto funkcí jednalo gestapo, nepodléhajíc zákonu a používajíc jakýchkoli opatření, která považovalo za nutná pro uskutečnění svých úkolů.

Svémi úkoly, činnostmi a způsoby, kterých gestapo používalo, účastnilo se zločinů, uvedených v prvním, druhém, třetím a čtvrtém oddílu této žaloby, a je proto odpovědné za spáchání těchto zločinů.

ÚDERNÉ ODDÍLY NACIONÁLNĚ SOCIALISTICKÉ NĚMECKÉ STRANY (NAZÝVANÉ SA)

Úderné oddíly nacionálně socialistické strany Německa (zvané SA), o nichž se mluví v žalobě, byly formací nacistické strany bezpodmínečně podřízenou führerovi, organisovanou na vojenských zásadách a sestávající z dobrovolníků, kteří sloužili jako političtí vojáci strany. Úderné oddíly byly jednou z prvních organizací nacistické strany a chránily od samého počátku nacionálně socialistické hnutí. Úderné oddíly, vytvořené v roce 1921 jako dobrovolná organizace vojenského rázu, byly vybudovány nacistickými spiklenci ještě před jejich příchodem k moci v obrovskou soukromou armádu, které se používalo pro vyvolávání nepořádků, terorisování a odstraňování politických odpůrců. Oddíly sloužily pak dále jako nástroj fysického, ideologického a vojenského výcviku členů strany a jako reserva německých branných sil. Po rozpoutání útočných válek, o nichž se mluví ve druhém a třetím oddílu žaloby, vystupovaly SA —

úderné oddíly — nejen jako organizace pro vojenský výcvik, nýbrž i jako pomocné policejní a bezpečnostní síly v obsazených územích, hlídaly tábory válečných zajatců a koncentrační tábory a vykonávaly dozor i kontrolu nad osobami, jichž se využívalo při nucených pracích v Německu a obsazených územích.

Svémi cíly, činností a prostředky, jichž užívaly, účastnily se úderné oddíly zločinů, uvedených v prvním, druhém, třetím a čtvrtém oddílu žaloby, a jsou za ně odpovědny.

GENERÁLNÍ ŠTÁB A VRCHNÍ VELITELSTVÍ NĚMECKÉ BRANNÉ MOCI¹²

„Generální štáb a vrchní velitelství německé branné moci“, o nichž se mluví v žalobě, sestává z osob, které byly mezi únorem 1938 a květnem 1945 nejvyššími veliteli ozbrojených sil Německa, totiž armády, válečného loďstva a válečného letectva. Do této skupiny patřily osoby, které zastávaly tyto hodnosti:

Hlavní velitel válečného námořnictva,
náčelník štábu válečného námořnictva,
hlavní velitel armády,
náčelník generálního štábu armády,
hlavní velitel válečného letectva,
náčelník generálního štábu válečného letectva,
šéf vrchního velitelství branné moci,
náčelník operačního štábu vrchního velitelství branné moci,
zástupce náčelníka operačního štábu vrchního velitelství branné moci,
armádní hlavní velitelé fronty, kteří měli práva vrchního velitele branné moci, válečného námořnictva, armády a válečného letectva.

Výkonem těchto svých hodností jako nejvýše postavená skupina v organizaci německých branných sil mají tyto osoby hlavní odpovědnost za plánování, přípravu, zahájení a vedení nezákonných válek, jak je uvedeno v prvním a třetím oddílu žaloby, jakož i za válečné zločiny proti lidskosti, tvořících část společného plánu nebo spiknutí, jak je uvedeno v třetím a čtvrtém oddílu žaloby.

---

¹² Zkráceně označeno „OKW“.

DODATEK „C“

JEDNOTLIVÁ OBVINĚNÍ A PODROBNOSTI O PORUŠENÍ MEZINÁRODNÍCH SMLUV, DOHOD A ZÁRUK, JICHŽ SE DOPUSTILI OBVINĚNÍ V PRŮBĚHU PLÁNOVÁNÍ, PŘIPRAVOVÁNÍ A ROZPOUTÁVÁNÍ VÁLEK

I

Obvinění: Porušení úmluvy o smírném urovnání mezinárodních sporů, podepsané v Haagu dne 29. července 1899.

O d ů v o d n ě n í: Německo použilo ozbrojeného násilí a vtrhlo ve dnech, uvedených ve sloupci I, na území svrchovaných států, blíže uvedených ve sloupci II, aniž se dříve pokusilo urovnat své spory s uvedenými státy smírnou cestou.

Sloupec I

6. dubna 1941
6. dubna 1941

Sloupec II

Království řecké
Království jugoslávské

II

Obvinění: Německo použilo ozbrojeného násilí a vtrhlo ve dnech, uvedených ve sloupci I nebo okolo těchto dnů na území svrchovaných států, uvedených blíže ve sloupci II, aniž se dříve pokusilo urovnat své rozepře s uvedenými státy smírnou cestou.

Sloupec I

1. září 1939
9. dubna 1940
9. dubna 1940
10. května 1940
10. května 1940
10. května 1940
22. června 1941

Sloupec II

Polská republika
Království norské
Království dánské
Velkovévodství lucemburské
Království belgické
Království holandské
Svaz sovětských socialistických republik

III

Obvinění: Porušení III. Haagské úmluvy o zahájení nepřátelství, podepsané dne 18. října 1907.

P o d r o b n o s t i: Německo zahájilo ve dnech, uvedených ve sloupci I

nebo okolo těchto dní nepřátelství proti zemím, uvedeným blíže ve sloupci II, a to bez předchozí výstrahy ve formě odůvodněného vyhlášení války nebo předložení ultimata s podmíněným vyhlášením války.

Sloupec I

1. září 1939
9. dubna 1940
9. dubna 1940
10. května 1940
10. května 1940
10. května 1940
22. června 1941

Sloupec II

Polská republika
Království norské
Království dánské
Království belgické
Království holandské
Velkovévodství lucemburské
Svaz sovětských socialistických republik

IV

O b v i n ě n í: Porušení V. Haagské úmluvy o právech a povinnostech neutrálních mocností a osob v případě pozemní války, podepsané dne 18. října 1907.

O d ů v o d ě n í: Německo vtrhlo a obsadilo ve dnech uvedených ve sloupci I nebo okolo těchto dní za použití ozbrojeného násilí své branné moci území svrchovaných států, uvedených blíže ve sloupci II a překročilo hranice těchto států, porušivši takovým způsobem neutralitu uvedených států.

Sloupec I

9. dubna 1940
9. dubna 1940
10. května 1940
10. května 1940
10. května 1940
22. června 1941

Sloupec II

Království norské
Království dánské
Velkovévodství lucemburské
Království belgické
Království holandské
Svaz sovětských socialistických republik

V

O b v i n ě n í: Porušení mírové smlouvy mezi spojenými a sdruženými mocnostmi a Německem, podepsané ve Versailles 28. června 1919, známé jako Versailleská smlouva.

O d ů v o d ě n í: Německo udržovalo od 7. března 1936 a po něm a mobilisovalo ozbrojené síly a udržovalo a budovalo válečná opevnění v demilitarizovaném pásu Porýní, porušivši takto podmínky článků 42 až 44 Versailleské smlouvy.

2. Německo anektovalo dne 13. března 1938 nebo přibližně tohoto dne Rakousko, porušivši ustanovení článku 80 Versailleské smlouvy.

3. Německo připojilo dne 22. března 1939 nebo přibližně tohoto dne Memelskou oblast k německému státu, porušivši takto ustanovení článku 99 Versailleské smlouvy.

4. Německo připojilo dne 1. září 1939 nebo přibližně tohoto dne svobodné město Gdansk k německému státu, porušivši takto ustanovení článku 100 Versailleské smlouvy.

5. Německo připojilo dne 16. března 1939 nebo přibližně tohoto dne k německému státu země Čechy a Moravu, které dříve byly součástí Československa, porušivši takto ustanovení čl. 81 Versailleské smlouvy.

6. Německo odmítalo v různých dnech v březnu 1935 a později zachovávat rozličná ustanovení části Versailleské smlouvy (body, týkající se vojenských, námořních a leteckých sil), vybudovalo letecké síly, zavedlo povinnou vojenskou službu a zvýšilo stav vojska a loďstva nad meze stanovené ve smlouvě.

VI

O b v i n ě n í: Porušení smlouvy mezi USA a Německem o obnovení přátelských vztahů, podepsané v Berlíně dne 25. srpna 1921.

O d ů v o d n ě n í: Německo odmítalo v různých dnech v březnu 1935 a později zachovávat různá ustanovení části V. (body, týkající se vojenských, námořních a leteckých sil) smlouvy mezi USA a Německem o obnovení přátelských vztahů, vybudovalo letecké síly, zavedlo povinnou vojenskou službu a zvýšilo stav armády a loďstva nad meze stanovené smlouvou.

VII

O b v i n ě n í: Porušení smlouvy o vzájemných zárukách mezi Německem, Belgií, Francií a Velkou Británií a Itálií, sjednané v Locarnu dne 16. října 1925.

O d ů v o d n ě n í: 1. Německo vyslalo nezákonně dne 7. března 1936 nebo přibližně tohoto dne ozbrojené síly do porýnského demilitarizovaného pásma Německa, porušivši článek 1 smlouvy o vzájemných zárukách.

2. Německo nezákonně udržovalo v březnu 1936 nebo okolo tohoto data a později ozbrojené síly v porýnském demilitarizovaném pásmu Německa, porušivši článek 1 smlouvy o vzájemných zárukách.

3. Německo nezákonně vybudovalo dne 7. března 1936 nebo okolo tohoto dne a později udržovalo opevnění v porýnském demilitarizovaném pásmu Německa, porušivši článek 1 smlouvy o vzájemných zárukách.

4. Německo nezákonně přepadlo dne 10. května 1940 nebo okolo to-

hoto dne Belgie a vtrhlo do ní, porušivši článek 2 smlouvy o vzájemných zárukách.

5. Německo nezákonně přepadlo dne 10. května 1940 nebo okolo tohoto dne Belgie a vtrhlo do ní, aniž se dříve pokusilo urovnat svůj spor s Belgií pokojnou cestou, porušivši takto článek 3 smlouvy o vzájemných zárukách.

VIII

O b v i n ě n í: Porušení arbitrážní smlouvy mezi Německem a Československem, uzavřené dne 16. října 1925 v Locarnu.

O d ů v o d n ě n í: Německo přinutilo dne 15. března 1939 nebo okolo tohoto dne nezákonně, nátlakem a hrozbou použití vojenské síly Československo, aby vydalo svůj osud a osud svého národa do rukou Führera a říšského kancléře Německa, aniž se pokusilo urovnat svůj spor s Československem pokojnou cestou.

IX

O b v i n ě n í: Porušení arbitrážní konvence mezi Německem a Belgií, uzavřené dne 16. října 1925 v Locarnu.

O d ů v o d n ě n í: Německo přepadlo nezákonně dne 10. května 1940 nebo okolo tohoto dne Belgie a vtrhlo do ní, aniž se pokusilo dříve urovnat svůj spor s Belgií pokojnou cestou.

X

O b v i n ě n í: Porušení arbitrážní smlouvy mezi Německem a Polskem, uzavřené dne 16. října 1925 v Locarnu.

O d ů v o d n ě n í: Německo přepadlo nezákonně dne 1. září 1939 nebo okolo tohoto dne Polsko a vtrhlo do něj, aniž se dříve pokusilo urovnat svůj spor s Polskem pokojnou cestou.

XI

O b v i n ě n í: Porušení arbitrážní a smírčí smlouvy, uzavřené dne 20. května 1926 mezi Německem a Holandskem.

O d ů v o d n ě n í: Německo bez výstrahy a přes svůj slavnostní závazek urovnat pokojnou cestou všechny spory jakékoliv povahy, které by mohly vzniknout mezi ním a Holandskem, které by nebylo lze urovnat diplomatickou cestou a které nebyly předány podle společné dohody stálému soudnímu dvoru mezinárodní spravedlnosti, přepadlo se zbraní v ruce dne 10. května 1940 nebo okolo tohoto dne Holandsko, vtrhlo tam a obsadilo je, porušivši tím neutralitu a územní celistvost Holandska a zničivši jeho suverénní nezávislost.

XII

O b v i n ě n í: Porušení arbitrážní a smírčí smlouvy mezi Německem a Dánskem ze dne 2. června 1926.

O d ů v o d n ě n í: Německo bez výstrahy a přes svůj slavnostní závazek urovnat pokojnou cestou všechny spory jakékoli povahy, které by mohly vzniknout mezi ním a Dánskem, které by nebylo lze rozřešit diplomatickou cestou a které nebyly předány podle společné dohody stálému soudnímu dvoru mezinárodní spravedlnosti, přepadlo dne 9. dubna 1940 nebo okolo tohoto dne ozbrojenou mocí Dánsko, vtrhlo tam a obsadilo je, porušivši tím neutralitu a územní celistvost Dánska a zničivši jeho suverénní nezávislost.

XIII

O b v i n ě n í: Porušení smlouvy mezi Německem a jinými státy o zřeknutí se války jako nástroje národní politiky, podepsané v Paříži dne 27. srpna 1928 a známé jako Kellogg-Briandův pakt.

O d ů v o d n ě n í: Německo přepadlo ve dnech uvedených ve sloupcích I nebo okolo těchto dnů vojenskou mocí svrchované státy, uvedené blíže ve sloupci II, a uchýlilo se k válce proti těmto státům, porušivši své slavnostní prohlášení, odsuzující uchýlení se k válce při řešení mezinárodních rozepří, své slavnostní zřeknutí se války jako nástroje národní politiky ve svých vztazích k těmto státům a svůj slavnostní závazek, že všechny spory nebo rozepře jakéhokoli rázu nebo původu, které aby vznikly mezi ním a danými státy, musí být rozřešeny pouze smírnou cestou.

Sloupec I

1. září 1939
9. dubna 1940
9. dubna 1940
10. května 1940
10. května 1940
10. května 1940
6. dubna 1941
6. dubna 1941
22. června 1941
11. prosince 1941

Sloupec II

Polská republika
Království norské
Království dánské
Království belgické
Velkovévodství lucemburské
Království holandské
Království řecké
Království jugoslávské
Svaz sovětských socialistických republik
Spojené státy americké

XIV

O b v i n ě n í: Porušení arbitrážní a smírčí smlouvy mezi Německem a Lucemburskem ze dne 11. září 1929.

O d ů v o d n ě n í: Německo dne 10. května 1940 nebo okolo tohoto dne bez výstrahy a přes svůj slavnostní závazek urovnat pokojnou cestou všechny spory, které by mohly vzniknout mezi ním a Lucemburskem a které nebylo lze rozřešit diplomatickou cestou, přepadlo svými brannými silami Lucembursko, vtrhlo tam a obsadilo je, porušivši tím jeho neutralitu a územní celistvost a zničivši jeho suverénní nezávislost.

XV

O b v i n ě n í: Porušení prohlášení o neútočení mezi Německem a Polskem ze dne 26. ledna 1934.

O d ů v o d n ě n í: Německo použilo dne 1. září 1939 nebo okolo tohoto dne na různých místech německo-polské hranice ozbrojených sil pro přepadení, vtržení a páchání ještě jiných útočných aktů proti Polsku, využívši ozbrojené síly, aby dosáhlo určitého řešení.

XVI

O b v i n ě n í: Porušení ujištění Německa z 21. května 1935 o tom, že bude uznána neporušitelnost a celistvost spolkového státu Rakouska.

O d ů v o d n ě n í: Německo překročilo dne 12. března 1938 nebo okolo tohoto dne za použití ozbrojených sil na různých místech a bodech německo-rakouské hranice, vtrhlo na území spolkového státu Rakouska a připojilo je k Německu, porušivši tím své slavnostní prohlášení a ujištění.

XVII

O b v i n ě n í: Porušení rakousko-německé dohody z 11. července 1936.

O d ů v o d n ě n í: Německo donutilo v době od 12. února 1938 do 13. března 1938 nátlakem a různými útočnými akty, včetně použití ozbrojených sil, spolkový stát Rakousko, aby se vzdal své svrchovanosti ve prospěch německého státu, čímž porušilo svůj závazek uznávat plnou svrchovanost spolkového státu Rakouska.

XVIII

O b v i n ě n í: Porušení ujištění, která dalo Německo 30. ledna 1937, 28. dubna 1939, 26. srpna 1939 a 6. října 1939, že bude respektovat neutralitu a územní nedotknutelnost Holandska.

O d ů v o d n ě n í: Německo obsadilo dne 10. května 1940 nebo okolo tohoto dne Holandsko s použitím ozbrojených sil, bez výstrahy a bez uchýlení se k pokojným prostředkům pro urovnání jakýchkoli vznikajících rozepří a pokusilo se podrobit si svrchované území Holandska, porušivši své slavnostní ujištění.

O b v i n ě n í: Porušení ujištění, která dalo Německo 30. ledna 1937, 13. října 1937, 28. dubna 1939, 26. srpna 1939 a 6. října 1939, že bude respektovat neutralitu a územní nedotknutelnost Belgie.

O d ů v o d n ě n í: Německo bez předcházejícího varování dne 10. května 1940 nebo okolo tohoto dne vtrhlo a přepadlo ozbrojenými silami Belgie a obsadilo její svrchované území, porušivši tím své slavnostní ujištění a prohlášení.

XX

O b v i n ě n í: Porušení ujištění, která byla dána 11. března 1938 a 26. září 1938 Československu.

O d ů v o d n ě n í: Německo zřídilo dne 15. března 1939 nebo okolo tohoto dne pod pohrůžkou násilí a nátlakem protektorát Čechy a Moravu a porušilo tím ujištění, dané dne 11. března 1938, že bude respektovat územní celistvost Československé republiky, a ujištění ze dne 26. září 1938, že nebude mít žádných dalších územních požadavků vůči Československu, budou-li Německu předána t. zv. sudetská území.

XXI

O b v i n ě n í: Porušení mnichovské dohody a příloh k ní z 29. září 1938.

O d ů v o d n ě n í: I. Německo donutilo dne 15. března 1939 nebo okolo tohoto dne nátlakem a hrozbou vojenské intervence Československou republiku, aby vydala osud českého národa a celé země do rukou Führera německého státu.

II. Německo odmítlo přistoupit a nepřistoupilo k mezinárodní záruce nových hranic československého státu, jak to bylo stanoveno v příloze číslo 1 mnichovské dohody.

XXII

O b v i n ě n í: Porušení slavnostních ujištění, která dalo Německo dne 3. září 1939, 28. dubna 1939 a 6. října 1939, že neporuší nezávislost království norského.

O d ů v o d n ě n í: Německo přepadlo bez výstrahy dne 9. dubna 1940 nebo okolo tohoto dne ozbrojenými silami Norsko, použivši své armády a válečného loďstva, a vtrhlo a spáchalo jiné útočné činy proti království norskému.

XXIII

O b v i n ě n í: Porušení ujištění, která dalo Německo 28. dubna 1939 a 26. srpna 1939, že bude respektovat neutralitu a územní nedotknutelnost Lucemburska.

O d ů v o d n ě n í: Německo vtrhlo dne 10. května 1940 nebo okolo tohoto dne bez výstrahy, a nepouživši smírných prostředků pro urovnání jakýchkoli rozporů do Lucemburska, obsadilo je a přivtělilo k Německu svrchované území Lucemburska, porušivši takto svá slavnostní ujištění.

XXIV

O b v i n ě n í: Porušení smlouvy o neútočení mezi Německem a Dánskem, podepsané v Berlíně dne 31. května 1939.

O d ů v o d n ě n í: Německo přepadlo dne 9. dubna 1940 nebo okolo tohoto dne bez předchozí výstrahy ozbrojenými silami království dánské, vtrhlo tam a spáchalo jiné útočné činy proti tomuto království.

XXV

O b v i n ě n í: Porušení smlouvy o neútočení mezi Německem a SSSR z 23. srpna 1939.

O d ů v o d n ě n í: I. Německo použilo dne 22. června 1941 nebo okolo tohoto dne svých ozbrojených sil pro přepadení a spáchání útočných činů proti SSSR.

II. Německo použilo bez výstrahy a aniž se uchýlilo k přátelské výměně názorů nebo k arbitráži, dne 22. června 1941 nebo okolo tohoto data, ozbrojených sil pro přepadení a spáchání útočných činů proti SSSR.

XXVI

O b v i n ě n í: Porušení ujištění, které dalo Německo 6. října 1939, že bude respektovat neutralitu a územní celistvost Jugoslavie.

O d ů v o d n ě n í: Německo přepadlo dne 6. dubna 1941 nebo okolo tohoto dne bez předběžné výstrahy ozbrojenými silami království Jugoslavie, vtrhlo do této země a spáchalo jiné útočné činy proti tomuto království.

ZAHÁJENÍ
NORIMBERSKÉHO PROCESU

ZAHAJOVACÍ ŘEČI
HLAVNÍCH ŽALOBČŮ

Zahájení procesu

PRVNÍ LÍČENÍ MEZINÁRODNÍHO VOJENSKÉHO TRIBUNÁLU

Líčení před Mezinárodním vojenským tribunálem se konalo v Justičním paláci v Norimberku v Německu (okupační zona USA). Líčení před Mezinárodním vojenským tribunálem v trestní věci hlavních válečných zločinců bylo zahájeno dne 20. listopadu 1945 v 10 hodin dopoledne místního času.

Členy Tribunálu byli:

Za Svaz sovětských socialistických republik — člen Mezinárodního vojenského tribunálu — *Iona Timofejevič Nikitčenko* a zástupce člena Mezinárodního vojenského tribunálu *Alexandr Fjodorovič Volčkov*.

Za Spojené státy americké — člen Mezinárodního vojenského tribunálu *Francis Biddle* a zástupce člena Mezinárodního vojenského tribunálu *John Parker*.

Za Spojené království Velké Britannie a Severního Irska — lord soudce — *Geoffrey Lawrence* a zástupce člena Mezinárodního vojenského tribunálu *Norman Birkett*.

Za Francouzskou republiku člen Mezinárodního vojenského tribunálu *Henry Donnedieu de Vabres* a zástupce člena vojenského tribunálu *Robert Falco*.

Líčení předsedal lord soudce *Lawrence*.

Funkce sekretářů při líčení vykonávali:

Za sovětské členy Tribunálu — *V. J. Kolomackij*.

Za americké členy Tribunálu — *Harold Willey*.

Za anglické členy Tribunálu — *Ine Makilrey*.

Za francouzské členy Tribunálu — *Armand Martin Avard*.

Jako žalobci vystupovali:

Za Svaz sovětských socialistických republik — hlavní žalobce *R. A. Ruděnko*.

Za Spojené státy americké — hlavní žalobce *Robert Jackson*.

Za Spojené království Velké Britannie a Severního Irska *Hartley Shawcross*.

Za Francouzskou republiku — hlavní žalobce *François de Menthon* (byl v prvních dnech procesu nepřítomen a místo něho jednal Charles Dubost; později byl de Menthon nahrazen Champetier de Ribesem).

Obhájci byli tito advokáti:

Dr Otto Stahmer — obhájce Herrmanna Wilhelma Göringa.

Dr Gunther von Rohrscheidt¹³ — obhájce Rudolfa Hessa.

Dr Fritz Sauter — obhájce Joachima von Ribbentropa.

Dr Otto Nelte — obhájce Wilhelma Keitela.

Dr Kurt Kauffmann — obhájce Ernsta Kaltenbrunnera.

Dr Alfred Thoma — obhájce Alfreda Rosenberga.

Dr Otto Pannenbecker — obhájce Wilhelma Fricka.

Dr Alfred Seidl — obhájce Hanse Franka.

Dr Hans Marx — obhájce Julia Streichera.

Dr Fritz Sauter — obhájce Waltera Funka.

Dr Rudolf Dix — obhájce Hjalmara Schachta.

Dr Otto Kranzbühler — obhájce Karla Dönitze.

Dr Walter Siemers — obhájce Ericha Raedera.

Dr Fritz Sauter — obhájce Baldura von Schiracha.

Dr Robert Servatius — obhájce Fritze Sauckela.

Dr Franz Exner — obhájce Alfreda Jodla.

Dr Egon Kubuschok — obhájce Franze von Papena.

Dr Hans Flaechsner — obhájce Alberta Speera.

Dr Freiherr von Lüdinghausen — obhájce Konstantina von Neuratha.

Dr Fritz Heinz — obhájce Hanse Frietsche.

Dr Gustav Steinbauer — obhájce Arthura Seyss-Inquarta.

Dr Friedrich Bergold — obhájce Martina Bormanna.

P o z n á m k a: Advokát Fritz Sauter zastupoval tři obviněné, totiž Joachima von Ribbentropa, Waltera Funka a Baldura von Schiracha.

Jako obvinění usedli na lavici obviněných ve vazbě se nacházející:

1. *Herrmann Wilhelm Göring*, 2. *Rudolf Hess*, 3. *Joachim von Ribbentrop*, 4. *Wilhelm Keitel*, 5. *Alfred Rosenberg*, 6. *Hans Frank*, 7. *Wilhelm Frick*, 8. *Julius Streicher*, 9. *Walter Funk*, 10. *Hjalmar Schacht*, 11. *Karl Dönitz*, 12. *Erich Raeder*, 13. *Baldur von Schirach*, 14. *Fritz Sauckel*, 15. *Alfred Jodl*, 16. *Franz von Papen*, 17. *Arthur Seyss-Inquart*, 18. *Albert Speer*, 19. *Konstantin von Neurath*, 20. *Hans Frietsche*.

¹³ Později byl nahrazen dr. Seidlem.

Trestní věc proti Martinu Bormannovi projednával Tribunál podle čl. 12 Statutu v jeho nepřítomnosti.

Trestní věc proti Gustavu Kruppovi von Bohlen und Halbach, kterého uznala lékařská komise za těžce nemocného, takže nemohl být postaven před soud, byla odročena, při čemž byl materiál, který se ho týkal, ponechán ve společném procesu.

Trestní věc proti Robertu Leyovi, který spáchal dne 26. října 1945 ve vězení sebevraždu, byla zastavena vzhledem k smrti obviněného.

V prvních dnech procesu nebyl přítomen obviněný Ernst Kaltenbrunner pro nemoc.

Z TĚSNOPISNĚHO ZÁPISU O LÍČENÍ
PŘED MEZINÁRODNÍM VOJENSKÝM TRIBUNÁLEM,
JEHOŽ ČLENY BYLI ZÁSTUPCI SPOJENÝCH STÁTŮ
AMERICKÝCH, FRANCOUZSKÉ REPUBLIKY,
SPOJENÉHO KRÁLOVSTVÍ VELKÉ BRITANNIE
A SEVERNÍHO IRSKA
A SVAZU SOVĚTSKÝCH SOCIALISTICKÝCH REPUBLIK,
O ŽALOBĚ PODANÉ
NA HERMANNA WILHELMA GÖRINGA A SPOL.

Norimberk, Německo, dne 20. listopadu 1945.

10 hodin 00 min. — 12 hodin 30 mi

Předseda lord soudce Lawrence

Předseda: Dříve nežli odpoví obvinění v této věci na otázku, zda se cítí ve smyslu žaloby vinnými ze zločinů proti míru, z válečných zločinů, zločinů proti lidskosti a z vypracování společného plánu nebo spiknutí na uskutečnění těchto zločinů, žádá Tribunál, abych učinil jeho jménem zcela stručné prohlášení:

Tento Mezinárodní vojenský tribunál byl zřízen na základě londýnské dohody z 8. srpna 1945 a Statutu Tribunálu, který tvoří přílohu dohody. Účelem zřízení Tribunálu je, jak se praví v článku 1 Statutu, „rychlé a spravedlivé trestní řízení s hlavními válečnými zločinci zemí Osy a jejich potrestání“.

Dohoda a Statut byly podepsány zástupci vlád Spojeného království Velké Britannie a Severního Irsku, Spojených států amerických, Svazu sovětských socialistických republik a prozatímní vlády Francouzské republiky.

Výbor hlavních žalobců, jmenovaný čtyřmi stranami, které dohodu podepsaly, určil definitivní seznam osob, které budou souzeny jako hlav-

ní váleční zločinci Tribunálem a schválil znění žaloby, na jejímž podkladě byli obvinění postaveni před soud.

Žaloba byla předložena Tribunálu ve čtvrtek dne 18. října 1945 v Berlíně a každému obviněnému byl doručen opis této žaloby v německém jazyku; každý obviněný měl žalobu u sebe více než 30 dní.

Všichni obvinění mají své obhájce. Téměř ve všech případech zvolili si obvinění obhájce, kteří je zastupují, sami. Avšak v některých případech, kdy nebylo obviněným možno zvolit si obhájce, určil Tribunál sám vhodné obhájce, přijatelné pro obviněné.

Tribunál je plně spokojen tím, co podnikli hlavní žalobci v tom směru, aby obhajoba měla přístup k velmi četným dokumentům, o něž se opírá žaloba, aby tak byla poskytnuta obviněným plná možnost spravedlivé obhajoby.

Proces, který má nyní započít, je svého druhu jedinečný v dějinách světového soudnictví a má dalekosáhlý všeobecný význam pro miliony lidí na celé zeměkouli. Proto spočívá na všech, kdož se účastní tohoto procesu, obrovská odpovědnost, a každý musí čestně a svědomitě plnit své povinnosti zcela nestranně a ve shodě s posvátnými zásadami práva a soudnictví.

Čtyři smluvní strany, které podepsaly dohodu, daly podnět k zahájení soudního řízení a nyní jsou všichni, kdož se účastní tohoto procesu, povinni pečovat o to, aby se v žádném směru neodchylovali od těch zásad a tradic, které dodávají soudnictví autority a pozdvihují je na místo, které musí zaujímat u všech civilisovaných států.

Tento proces je veřejným v nejširším slova smyslu a musím proto připomenout všem přítomným v soudní síni, že Tribunál bude dbát přísně na to, aby byl zachováván stanovený řád, a učiní nejpřísnější opatření, aby to zajistil.

Nyní ve smyslu ustanovení Statutu Tribunálu žádám o přednes žaloby.

DOTAZ NA OBVINĚNÉ, ZDA SE CÍTÍ VINNÝMI NEBO NE

(Z těsnopisného zápisu dopoledního líčení Mezinárodního vojenského tribunálu dne 21. listopadu 1945)

Předseda: Dotáží se nyní obviněných, zda se cítí nebo necítí vinnými z obvinění, která jsou proti nim vznesena. Obvinění předstoupí po řadě k mikrofonu a odpoví. Herrmann Göring.

Herrmann Wilhelm Göring: Dříve než odpovím na otázku vysokého soudu, zda se cítím vinným...

Předseda: Oznámil jsem již, že obviněným není dovoleno činit vyjádření. Musíte říci, zda se cítíte vinným nebo nevinným.

Göring: Necítím se vinným podle žaloby.

Předseda: Rudolf Hess.

Rudolf Hess: Nikoli. Cítím se vinným před Bohem.

Předseda: To znamená, že se necítíte vinným. (Smích v soudní síni.) Bude-li v síni hluk, budou musít všichni ti, kdož ruší pořádek, opustit soudní síň. Joachim von Ribbentrop.

Joachim von Ribbentrop: Necítím se vinným podle žaloby.

Předseda: Wilhelm Keitel.

Wilhelm Keitel: Necítím se vinným.

Předseda: Pokud jde o Ernsta Kaltenbrunnera, bude řízení proti němu pokračovat v jeho nepřítomnosti, avšak obviněný bude mít možnost odpovědět na otázku, zda se cítí vinným, až bude dostatečně zdrav, aby mohl být přiveden do soudní síně. Alfred Rosenberg.

Alfred Rosenberg: Necítím se vinným podle žaloby.

Hans Frank: Necítím se vinným.

Wilhelm Frick: Jsem nevinen.

Julius Streicher: Jsem nevinen.

Walther Funk: Necítím se vinným.

Hjalmar Schacht: Nejsem ničím vinen.

Karl Dönitz: Jsem nevinen.

Erich Raeder: Necítím se vinným.

Baldur von Schirach: Necítím se vinným podle žaloby.

Fritz Sauckel: Necítím se vinným podle žaloby, ani před Bohem ani před světem, ani před svým národem.

Alfred Jodl: Jsem nevinen. Ve všem tom, co jsem dělal, nebo co jsem musel dělat, je moje svědomí čisté před Bohem, před dějinami i před mým národem.

Franz von Papen: Naprosto se necítím vinným.

Arthur Seyss-Inquart: Necítím se vinným.

Albert Speer: Jsem nevinen.

Konstantin von Neurath: Odpovídám na otázku — nikoli.

Hans Frietsche: Jsem nevinen podle žaloby.

(*Göring vstává s lavice obviněných a chystá se učinit projev k Tribunálu.*)

Předseda: Nyní nemáte právo činit projevy před soudem jinak, nežli prostřednictvím svého obhájce.

Nyní přednese hlavní žalobce za Spojené státy americké žalobní řeč...¹⁴

¹⁴ Viz str. 134.

SOUDNĚ PSYCHIATRICKÁ EXPERTISA OBVINĚNÝCH STREICHERA A HESSE

ROZHODNUTÍ TRIBUNÁLU O ZDRAVOTNÍM STAVU OBVINĚNĚHO STREICHERA

(Z těsnopisného zápisu o líčení Mezinárodního vojenského tribunálu
ze dne 22. listopadu 1945)

Předseda lord soudce Lawrence:

Dříve nežli přistoupí hlavní žalobce za Spojené státy americké k předkládání důkazů pro první část žaloby, navrhuje mi Tribunál, abych vyhlásil rozhodnutí, učiněné o návrhu obhájce obviněného Julia Streichera, který žádal, aby zdravotní stav obviněného byl přezkoumán znalci.

Znalecké zkoumání bylo provedeno. Účastnili se ho z příkazu Tribunálu tři znalci-lékaři. Jejich zpráva byla předložena a projednána Tribunálem. Zpráva zní takto:

B o d 1. Obviněný Julius Streicher je zdrav.

B o d 2. Může předstoupit před soud a hájit se.

B o d 3. Všichni znalci dospěli k jednomyslnému názoru, že Julius Streicher je schopen vnímat a že může proto pochopit vše, co dělal v době, které se týká žaloba.

Soud přijímá posudek znalců-lékařů a proto se bude v řízení proti Juliu Streicherovi pokračovat.

PROHLÁŠENÍ OBVINĚNĚHO HESSE

(Odpolední líčení dne 30. listopadu 1945)

Pane předsedo, chtěl bych říci toto: Už dnes, na počátku odpoledního líčení, prohlásil jsem vůči svému obhájci a předal jsem mu lístek, jehož obsah záleží v podstatě v tom, že by bylo lze celé projednávání v této věci zkrátit, kdyby mně bylo dovoleno promluvit. Chtěl bych pro svou osobu říci toto: Abych zabránil tomu, že by mohlo vzniknout mínění, že nejsem s to účastnit se tohoto procesu, nehledě k tomu, že se chci účastnit dalšího průběhu procesu a že chci sedět na lavici obviněných společně se svými společníky, což jsem už prohlásil dříve, chtěl bych učinit vůči soudu toto prohlášení, které jsem původně chtěl učinit později.

Chci říci, že od tohoto okamžiku je má paměť zcela k dispozici soudu. Důvody, které mne vedly k tomu, abych předstíral ztrátu paměti, byly ryze taktického rázu. Ve skutečnosti byla poněkud porušena má schopnost soustředovat se, avšak nepozbyl jsem své schopnosti sledovat průběh řízení, hájit se, klást otázky svědkům nebo odpovídat na otázky

mně kladené, můj zdravotní stav nemůže být ovlivněn všemi těmito zmíněnými jevy.

Zdůrazňuji, že nesu plnou odpovědnost za vše, co jsem udělal a podepsal společně s druhými. Mé zásadní stanovisko je, že tento Tribunál není po právu, avšak tato okolnost se netýká toho, co jsem právě prohlásil.

Až dosud jsem trval na tom, že jsem ztratil paměť, i vůči svému ustanovenému obhájci a on proto zastával v dobré víře toto stanovisko.

*ROZHODNUTÍ TRIBUNÁLU O ZDRAVOTNÍM STAVU
OBVINĚNÉHO HESSE Z 1. PROSINCE 1945*

P ř e d s e d a: Zahájím líčení vyhlášením rozhodnutí Tribunálu o návrhu obhájce obviněného Hesse. Tribunál pozorně projednal návrh obhájce obviněného Hesse a žaloba si v této věci vyměnila názory s obhajobou. Tribunál projednal také velmi podrobné posudky znaleckého zkoumání zdravotního stavu obviněného Hesse a dospěl k závěru, že není žádného důvodu k tomu, aby bylo nařízeno další lékařské vyšetření Hesse.

Po včerejším projevu obviněného Hesse a s přihlédnutím ke všem důkazům je Tribunál toho názoru, že obviněný Hess je schopen účastnit se soudního řízení a proto se návrhy obhajoby zamítají a v řízení bude pokračováno...

Zahajovací řeč hlavního žalobce za Spojené státy americké R. H. Jacksona

(Pronesená dne 21. listopadu 1945)¹⁵

Páni soudcové!

Čestný úkol zahajovat v dějinách první proces pro zločiny proti obecnému míru, ukládá těžkou odpovědnost. Zločiny, o jejichž odsouzení a potrestání usilujeme, jsou do té míry záměrné a zlomyslné a mají tak dalekosáhlé ničivé následky, že civilizace nemůže strpět, aby byly ignorovány, neboť kdyby došlo k jich opakování, znamenalo by to zánik civilizace.

Skutečnost, že čtyři velmoci rozradostněné svým vítězstvím a naplněné bolestí nad křivdami, které jim byly způsobeny, nehledaly odplatu, ale odevzdaly své zajaté nepřátele soudu spravedlnosti, je jedním z nejmimořádnějších příkladů daně, kterou odvádí moc rozumu.

Tento Tribunál, i když je něčím novým a pokusem, není výsledkem abstraktních úvah a nebyl zřízen proto, aby určité právní teorie došly svého potvrzení. Toto soudní řízení je výrazem praktické snahy čtyř velmocí, které jsou v tom podporovány 15 jinými státy, použít mezinárodního práva k tomu, aby byla postavena hráz největší hrozbě naší doby, totiž útočné válce. Zdravý lidský rozum vyžaduje, aby zákon nestrádal jen malé lidi za nepatrné trestné činy, jichž se dopustili. Zákon musí dopadnout také na ty, kdož berou do svých rukou obrovskou moc a používají jí úmyslně a společně k tomu účelu, aby uvedli v pohyb zlo, které neušetří ani jediný rodinný krb na světě. Takový dosah má tedy trestní věc, kterou vám, páni soudcové, předkládají Spojené národy k projednání.

Na lavici obviněných sedí 20 morálně zlomených lidí. Obviněné, kteří navždy pozbyli možnost působit zlo, proklínají pro své ponížení téměř stejně ti, kteří jimi byli vedeni, jako pro svou bolest ti, kteří jimi byli pronásledováni.

---

¹⁵ Je reprodukována v nepatrném zkrácení.

Nyní je těžko poznat v těchto žalostných věznicích příznaky moci, kterou kdysi jako nacističtí vůdcové vládli nad značnou částí zeměkoule a naplňovali zděšením většinu jejího obyvatelstva. Jejich osobní osud nemá velký význam pro lidstvo.

Toto soudní řízení nabývá významu proto, že tito věžňové představují temné síly, které budou číhat ve světě ještě dlouho po tom, co jejich těla se rozpadnou v prach. Tito lidé jsou živými symboly rasové nenávisti, teroru a násilí, zpučnosti a krutosti, jejichž původem je moc. Jsou to symboly surového nacionalismu a militarismu, intrik a provokací, které strhávaly po generace Evropu do propasti války, hubily mužské obyvatelstvo, ničily domy a uvrhávaly Evropu do bídy. Tito muži se do té míry ztotožnili s filosofií, kterou vytvořili, a se silami, které vedli, že projevit vůči nim milosrdenství by znamenalo jejich vítězství a nabádání ke zlu, které je spjaté s jejich jmény. Civilisace si nemůže dovolit žádný kompromis s těmito sociálními silami, protože by nabyly nové moci, kdybychom nepostupovali jednoznačně a rozhodně vůči lidem, v jejichž osobách trvá i nadále existence těchto sil.

Trpělivě a s ovládním objasníme, co představují tito lidé. Předložíme vám nevyvratitelné důkazy o neuvěřitelných událostech. V seznamu trestných činů bude obsaženo vše, co mohla vymyslet patologická psychika, krutost a touha po moci. V souhlase se zásadou „führerství“ vytvořili tito lidé v Německu nacionálně socialistický despotismus, jež můžeme přirovnat jedině k despotismu dynastií ve starověkém východě. Zbavili německý národ veškeré důstojnosti a všech svobod, které pokládáme za přirozené a nezczitelné pro každého člověka. Náhradou za to byla v národě vzbuzována nenávist proti těm, kdož byli prohlášeni za „obětní beránky“. Proti svým odpůrcům, mezi něž počítali židy, katolíky a svobodné dělnické organizace, vedli nacisté takovou kampaň ponižování, násilí a vyhlazování, jakou svět nespáčil od dob před Kristem. Vzbudili v Němcích touhu stát se „vyšší rasou“, což přirozeně znamená otroctví pro jiné národy. Uvrhli svůj národ do šíleného dobrodružství, aby nastolili své panství. Využili sociální energie a zdrojů k tomu, aby vybudovali válečný stroj, který pokládali za neporazitelný. Vtrhli do sousedních zemí. Zotročili miliony lidí a dovezli je do Německa, aby pomáhali vést válku „vyšší rasy“; tyto nešťastné bytosti se dnes potulují po Německu jako zavlečené osoby.

Nakonec dosáhly zločiny a věrolomnost takového rozsahu, že se probudily spící síly ohrožené civilisace. Společným úsilím rozbil civilisovaný svět na padrť německý válečný stroj.

Boj sice osvobodil Evropu, ale zpustošil ji takovým způsobem, že demoralisovaná společnost bojuje dnes o svou existenci.

To jsou plody zločineckých sil, které se nalézají společně s obviněnými na lavici obviněných.

Ve jménu spravedlnosti k zemím a lidem, kteří se účastní tohoto soudního řízení, musím se vám zmínit o některých obtížích, které se mohou objevit v tomto procese.

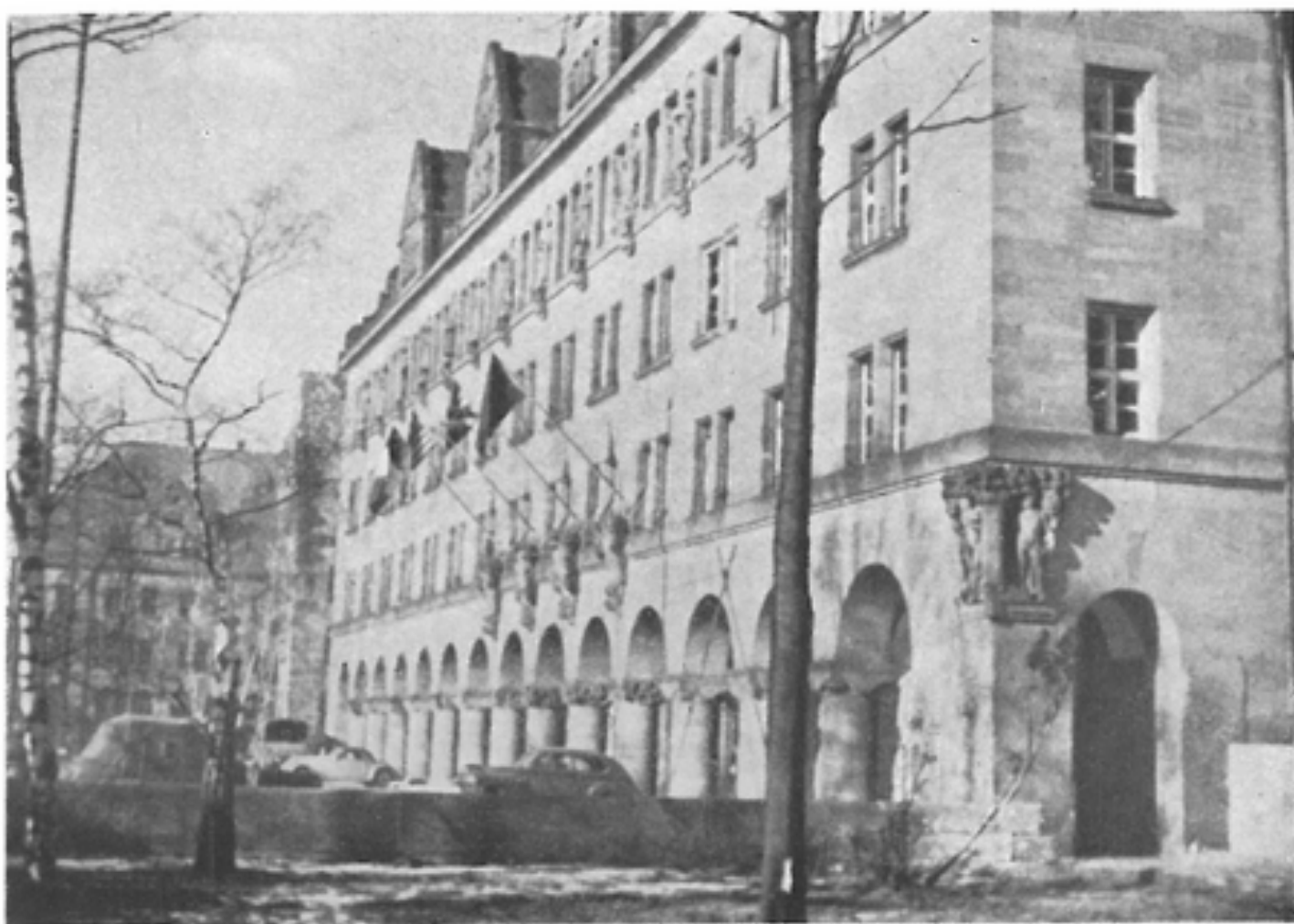
Nikdy se ještě v dějinách práva nestal pokus zařadit do rámce jednoho procesu události celého desetiletí, které se přihodily na celém zemědělu a jež se týkají řady států a nescíslného počtu lidí a případů. Světu bylo třeba bez ohledu na rozsah tohoto úkolu okamžitých činů. Tomuto požadavku bylo nutno vyhovět i na úkor profesionální dokonalosti. V mé vlasti zahajují soudy zřídka kdy proces před uplynutím roku od doby, kdy byl spáchán trestný čin, ač jde tu o soudy dávno zřízené, které se řídí právním řádem, na který jsou zvyklé, opírajíce se o dobře prostudované precedenty a projednávající právní následky událostí, ohraničených místně i svým rozsahem. Naproti tomu méně nežli před 8 měsíci byla tato soudní síň, ve které nyní zasedáte, nepřátelskou pevností, ovládanou německými vojsky SS. Před méně nežli 8 měsíci byli téměř všichni naši svědkové a také dokumenty v rukou nepřítele. Právo nebylo kodifikováno; soudní postup nebyl stanoven; Tribunál nebyl zřízen; nebylo tu soudní budovy, která by se hodila k použití; celé stovky tun německých oficiálních dokumentů nebyly prozkoumány; sbor žalobců nebyl sestaven; téměř všichni obvinění byli na svobodě a čtyři velmoci, které daly podnět k soudnímu stíhání, se ještě nespojily k provedení společného soudu nad obviněnými.

Nehodlám méně než kdo jiný popírat, že řízení by mohlo snadno trpět neúplností vyšetřování a že, jak je zcela pravděpodobné, nebude podávat vzor odborné práce, který by v normálních dobách byla schopna zaručit kterákoliv z velmocí, které provádějí soudní řízení. Leč řízení je zcela dostatečně připraveno potud, aby mohlo být v něm vydáno rozhodnutí, a my vás také požádáme, abyste tak laskavě učinili. Pokud jde o jeho úplné zpracování, musíme to přenechat historikům, ježto nemáme dosti času k tomu, abychom mohli prostudovat všechny přístupné důkazní zdroje.

Dříve nežli přistoupím k projednání podrobností důkazů, je třeba, abychom se otevřeně podívali na některé obecné zásady, které by mohly mít v očích světa nepříznivý vliv na vážnost procesu. Mezi podmínkami, ve kterých jsou žalobci a podmínkami, ve kterých jsou obvinění, je pronikavý rozdíl, který by mohl zdiskreditovat naši činnost, nebudeme-li spravedliví a rozvážní i v maličkostech.

Bohužel je ráz těchto zločinů takový, že jak žaloba, tak i rozsudek musí být provedeny zeměmi, které zvítězily nad poraženými nepřáteli.

Obrovský rozsah útočných činů, které spáchali tito lidé, vedl k tomu,

Pohled na budovu, kde zasedal Mezinárodní vojenský tribunál (justiční palác).

Vchod do justičního paláce v Norimberku. U vchodu stráž SSSR. (Ve stráži se střídaly jednotky SSSR, USA, Velké Británie a Francie.)

Mezinárodní vojenský tribunál. (V první řadě soudcové. Před soudcovským stolem sekretáři; v pozadí tlumočníci.)

Projev hlavního žalobce za SSSR R. A. Ruděnka při líčení Tribunálu.

Lavice obviněných. (Před nimi obhájci.)

Výslech svědka Pauluse.

že na světě zůstalo jen velmi málo opravdu neutrálních států. Buď musí vítězové soudit poražené, nebo bychom museli přenechat poraženým, aby soudili sami sebe. Po první světové válce jsme se přesvědčili, že druhá varianta nemá smysl.

Vysoké hodnosti, které zájímali dříve obvinění, zločinný ráz jejich činů i nutnost odplaty, po které volá jejich činnost, ztěžují možnost vést hranici mezi požadavkem spravedlivého a náležitého trestu a instinktivní touhou po pomstě, kterou vyvolávají muka, jež tato válka přinesla.

Náš úkol spočívá v tom, abychom vedli tuto hranici, pokud je to vůbec v lidských silách. Nesmíme zapomínat ani na okamžik, že podle protokolů soudního procesu, ve kterém soudíme dnes tyto lidi, budou zítra soudit dějiny nás. Musíme dosáhnout takové nezájatosti a ryzosti v našem rozumovém vnímání, aby byl tento proces pro budoucí generace příkladem praktického uskutečnění nadějí lidstva na spravedlnost.

Už od počátku nutno vyvrátit tvrzení, že to byl akt nespravedlnosti, byli-li tito lidé postaveni před soud, a že proto mají právo, aby jim byl věnován zvláštní soucit. Tito obvinění se snad opravdu mohou octnout v obtížné situaci, ale nezachází se s nimi špatně.

Uvažme, před jakou alternativou mohli stát kromě té, že budou postaveni před soud. V převážné většině se obvinění vzdali branným silám USA nebo se jich tyto síly zmocnily. Mohli se snad nadít toho, že přeměníme své věznice v útočiště pro naše nepřátele před spravedlivým hněvem našich spojenců? Obětovali jsme snad proto životy Američanů, abychom zajali tyto lidi jedinečně za tím účelem, abychom je zachránili před trestem?

Podle zásad moskevské deklarace mají být ti, kdož jsou obviňováni z toho, že se dopustili válečných zločinů a nebudou souzeni mezinárodním soudem, odevzdáni k souzení vládám zemí, které byly jevištěm jejich ukrutností a surovostí.

Mnozí zajatci, kterých se zmocnili Američané a jejichž vina a odpovědnost je menší, byli odevzdáni a budou odevzdáni jiným státům Spojených národů, aby mohli být postaveni před soud přímo na místě svých činů. Podaří-li se těmto obviněným jakýmkoli způsobem uniknout odsouzení tímto Tribunálem, budou-li dělat překážky a zmaří-li tento proces, pak budou ti z nich, kteří jsou v zajetí Američanů, odevzdáni našim spojencům na pevnině. Přesto však jsme zřídili tento Mezinárodní tribunál, aby soudil tyto lidi, a USA vzaly na sebe břímě účasti v této složité práci, totiž zajistit obviněným možnost spravedlivého a nestranného řízení v jejich trestní věci. Takto se jim dostává nejlepší možnosti se hájit, mohou-li se vůbec něčím hájit. Jsou-li tito lidé prvními z válečných vůdců poraženého státu, kteří jsou žalováni jménem zákona, jsou

také prvními, kterým je dána možnost hájit svůj život také jménem zákona.

Posuzujeme-li věc rozumně, je Statut tohoto Tribunálu, který jim poskytuje možnost být vyslechnuti, rovněž jejich jediným pramenem nádeje. Možná, že se tito lidé se špatným svědomím, kteří mají jediné přání, aby svět na ně zapomněl, nedomnívají, že je tento proces pro ně dobrodiním. Mají však plnou možnost se hájit a jsou zde zastoupeni schopnými obhájci, kteří už ukázali, že rozumějí své věci a jednali odvážně. Takovou šťastnou možnost poskytovali tito lidé, když byli u moci, zřídka kdy dokonce příslušníkům svého vlastního národa. Bez ohledu na to, že veřejné mínění už odsoudilo jejich činy, jsme shodni v tom, že musíme na tomto místě vycházet z praesumpce, že jsou nevinní, a bereme na sebe břemeno dokazovat jejich zločiny i odpovědnost každého z obviněných za spáchání těchto zločinů.

Mluvím-li o tom, že nežádáme, aby obvinění byli uznáni vinnými, dokud nedokážeme, že zločin byl spáchán, nemám na mysli jen technické nebo náhodné porušení mezinárodních smluv. Klademe obviněným za vinu záměrné a předem uvážené činy, které jsou bezprávím jak s hlediska morálky, tak s hlediska zákona. Nemáme na mysli ani delikty, které jsou sice protizákonné, ale jež lze vysvětlit lidskými slabostmi a snahou jít cestou nejmenšího odporu, a kterých by se mohli dopustit i mnozí z nás, kdybychom byli v situaci obviněných.

Neobviňujeme je z toho, že podlehlí přirozeným slabostem lidské povahy. Na lavici obviněných se octli pro nelidské činy a pro nepřirozená jednání, jichž se dopouštěli.

Není tu třeba, abyste tyto lidi soudili jen na podkladě výpovědí jejich nepřátel. V žalobě není jediná část, která by nemohla být prokázána knihami a dokumenty. Němci vůbec vždy pečlivě shromažďovali a ukládali dokumenty a obvinění sdíleli také tuto vášeň Teutonů co nejpodrobněji svěřovat všechny své činy papíru. Nechyběla jim ani ješitnost a často zvěčnili své činy a jednání na fotografických snímcích. Ukážeme vám jejich vlastní filmy. Budete svědky jejich jednání a uslyšíte hlasy těchto obviněných tak, jako by se znova dopouštěli na plátně některých svých činů, které jsou součástí jejich spiknutí.

Chtěli bychom také, aby všichni pochopili, že nehodláme obviňovat celý německý národ. Víme, že se nacistická strana nedostala k moci proto, že pro ni hlasovala většina německých voličů. Víme, že se dostala k moci následkem hanebného spojení mezi nejextrémnějšími nacistickými spiklenci, nejpustšími německými reakcionáři a nejútočnějšími německými militaristy. Kdyby byl německý národ přijal nacistický program dobrovolně, nebylo by bývalo třeba úderných oddílů, zřízených hned v prvních dnech, kdy se tato strana chopila moci, a nebylo by třeba

koncentračních táborů nebo gestapa, které byly vesměs organisovány hned poté, kdy státní moc přešla do rukou nacistů. Teprve tehdy, když byly tyto protizákonné novoty vyzkoušeny s úspěchem přímo v Německu, bylo jich použito i za hranicemi Německa.

Německý národ musí vědět, že americký národ jej nechce udržovat ve strachu a necítí k němu nenávisť. Němci nás skutečně naučili hrůzám současné války. Avšak rozvaliny měst a vesnic od Rýna až po Dunaj mluví o tom, že jsme se ukázali — stejně jako naši spojenci — schopnými žáky. Nás nezastrašila vojenská moc a vojenské umění Němců. My neuznáváme, že by byli vyspělým národem s hlediska politického. Avšak vážíme si schopnosti Němců na poli mírového umění, jejich znalostí v oboru techniky a také ukázněnosti, umění produktivně pracovat i střízlivosti, která je vlastní německému národu.

V roce 1933 jsme viděli, že německý národ si znovu vybojoval autoritu v otázkách obchodních a průmyslových i v otázkách uměleckých, která byla otřesena poslední válkou. Sledovali jsme tento pokrok bez závisti a zloby.

Nacistický režim přerušil tento pokrok. Konečný výsledek nacistické agrese je ten, že Německo je nyní obráceno v rozvaliny. Lehkost, s jakou nacisté dávali slovo jménem německého národa a poté je bez váhání a bez studu porušovali, získala německým diplomatům pověst pokrytců a tato okolnost jim bude vadit po mnohá budoucí léta.

Domýšlivost, s kterou nacisté o sobě hlasitě vykřikovali, že jsou „panskou rasou“, je důvodem, že národy celého světa budou toto Němcům vytýkat ještě po mnohé generace.

Nacistická hrůza dala už samotnému slovu „Němec“ nový a zlověstný význam, který bude spojován s tímto slovem ještě po mnohá století. I Němci sami, a to o nic méně nežli ostatní svět, mají také své účty k vyrovnání s obviněnými.

Už sama skutečnost počátku války a jejího vedení, která je stěžejní otázkou našeho procesu, je historickým faktem. Od 1. září 1939, kdy německé armády překročily hranice Polska, až do září 1942, kdy se setkaly s historickým odporem u Stalingradu, zdály se německé branné síly neporazitelnými.

Dánsko a Norsko, Holandsko a Francie, Belgie a Lucembursko, balkánské státy a Afrika, Polsko a část území Ruska, všude tudy prošly německé armády a zmocnily se těchto zemí rychlými, mohutnými a přesně zaměřenými údery.

Tento útok, provedený proti světovému míru je zločinem, spáchaným proti mezinárodnímu společenství, které prohlásilo za mezinárodní zločiny ty zločiny, jež byly spáchány během provádění a přípravy tohoto

útočku a jež by se jinak mohly pokládat za vnitřní záležitosti dotyčného státu.

Byla to útočná válka, kterou odsoudily všechny národy. Byla to válka, která porušila smlouvy, jimiž měl být chráněn světový mír.

Tato válka nevypukla znenadání. Byla plánována a připravována po dlouhou dobu s velkou dovedností a věrolomností. Svět skutečně neviděl takového soustředění a vypětí sil některého národa, které umožnilo Německu 20 let poté, co bylo poraženo, odzbrojeno a rozděleno, tak rychle uvádět ve skutek svůj plán nadvlády nad Evropou. Ať si myslíme cokoli o těch, kdož byli strůjci této války, je jisté, že dosáhli vynikajících výsledků v organizaci, a naším prvním úkolem je prozkoumat prostředky, s jejichž pomocí připravili a vyburcovali tito obvinění a jejich společníci Německo ke vstupu do války.

Vcelku demaskuje žaloba tyto obviněné, kteří se všichni kdysi spojili s nacistickou stranou ke spiknutí, jež, jak asi všichni dobře věděli, bylo lze uskutečnit jen za podmínky, že bude rozpoutána válka v Evropě.

To, že se zmocnili státní moci v Německu, že si podrobili německý národ, teror, který prováděli i vyhlazování těch, kteří zastávali jiné názory, způsob, jak plánovali a vedli válku, promyšlená a uvážená surovost metod, kterými byla válka vedena a konečně jejich plánované zločiny vůči poraženým národům, to vše jsou cíle, pro jejichž dosažení pracovali v plné dohodě. To vše jsou části jednoho spiknutí, které dosahovalo určitého cíle jen proto, aby se připravilo k dosažení jiného cíle, který souvisel s ještě dále jdoucími plány.

Ukážeme vám také zrádnou síť organizací, kterou tito lidé vytvořili a již využívali k tomu, aby dosáhli těchto cílů. Ukážeme vám, jak samotná struktura institucí a vládních funkcí byla ve službách zločineckých zájmů a předpokládala, že bude používáno zločinných metod, které plánovali tito obvinění a jejich společníci, z nichž mnozí unikli spravedlnosti, protože zahynuli ve válce nebo sebevraždou.

Přistupuji nyní k jednotlivým obviněním, zvláště pokud jde o první oddíl žaloby, a pojednám o společném plánu nebo spiknutí, který byl zaměřen k dosažení cílů, možných jedině za podmínky, že budou spáchány zločiny proti míru, zločiny válečné a zločiny proti lidskosti. Nebudu klást hlavní důraz na ukrutnosti a zvrácenosti, ke kterým mohlo dojít i tehdy, kdyby neexistoval žádný ústředně sestavený plán. Jedno nebezpečí, které nám hrozí v tomto okamžiku, spočívá v tom, že by se mohl proces protahovat proto, že by se jednalo o individuálních zločinech a také v tom, že bychom mohli nenávratně zabloudit v „houštinách jednotlivých případů“.

Nebudu se také zabývat líčením činnosti jednotlivých obviněných, ovšem s výjimkou případů, kdy to bude nezbytně nutné pro odhalení

společného plánu spiknutí. Žaloba, kterou předkládám jménem Spojených států Ameriky, se týká těch, kdož organisovali všechny zločiny a je řídili. Tito obvinění zaujímalí takové funkce a hodnosti, že nemuseli sami poskvřnit své ruce krví. Byli to lidé, kteří věděli, jak je možno použít méně významných lidí jako svých nástrojů. Hodláme však postihnout ty, kteří plánovali a navrhovali, podněcovali a řídili, tedy ty, bez jejichž zlověstné činnosti by nebyl býval svět uvržen po tak dlouhou dobu do trýzně násilí a bezpráví a nebyl by býval otrášen agonii a záchvaty této strašlivé války.

Z počátku se zmíním o nezákonných prostředcích, s jejichž pomocí se podařilo těmto lidem uchvátit moc, které takovým způsobem využívali.

Hlavním spojujícím článkem mezi plánem a jeho provedením byla nacionálně socialistická německá dělnická strana, známá jako nacistická strana. Někteří obvinění byli jejími členy od jejího založení. Jiní k ní přistoupili teprve, když se jim zdálo, že její nezákonné činy byly korunovány úspěchem a že moc ji postavila nad zákon.

Adolf Hitler se stal roku 1921 jejím nejvyšším vůdcem neboli „führerem“. Dne 24. února 1920 vyhlásila strana v Mnichově veřejně svůj program. Nehodlám se zabývat tímto programem do podrobností. Některé body tohoto programu mohly by oklamat i četné poctivé občany, na příklad požadavek „podílení se na ziscích velkých průmyslových podniků“, „zajištění přestárlych“, „vytvoření a podpora vzkvétajícího středního stavu“, „agrární reforma, která by vyhovovala našim národním potřebám“, „zvýšení životní úrovně“.

Tento program vyzýval také vydatně k tomu nacionalismu, který, týká-li se nás samých, nazýváme vlastenectvím, kdežto týká-li se to našich odpůrců, šovinismem. Program žádal „rovná práva pro německý národ ve vztahu k jiným národům a změnu mírových smluv, podepsaných ve Versailles a v Saint Germain“. Dále požadoval program „spojení všech Němců na podkladě práva na sebeurčení národů za účelem vytvoření velkého Německa“. Konečně požadoval program „půdu a území (kolonie) pro obohacení našeho národa a umístění přebytku našeho obyvatelstva“.

To vše by byly ovšem cíle zákonné, kdyby původci programu zamýšleli jich dosáhnout bez útočné války.

Avšak nacistická strana pomýšlela od samého počátku na válku. Ve svém mnichovském prohlášení z roku 1920 požadovala, aby „byla rozpuštěna námezdní armáda a aby byla postavena armáda národní“; hlásala, že „vzhledem k nesmírným obětem jak na lidských životech, tak i na majetku, kterých si žádá na národu každá válka, musí být osobní obohacení z války pokládáno za zločin proti národu. Žádáme proto nemilosrdnou konfiskaci všech válečných zisků“.

Nekritisuji tuto politiku a přál bych si věru, aby byla všeobecně zastávána. Uvádím to jen proto, že v době míru, v roce 1920, pomýšlela strana na válku a že započala s prací na tom, aby byla tato válka ukázována lidovým masám ve světle méně odpuzujícím. K tomu se připojoval program tělesného výcviku a různých sportů pro mládež, kterýžto program se stal, jak uvidíme, ochrannou stěnou pro provádění tajného programu vojenského výcviku.

Prohlášení nacistické strany zavazovalo své členy k provádění anti-semitského programu. Vyhlášovalo, že žádný žid, ani nikdo jiný, kdo nemá německou krev, nemůže být členem strany. Tito lidé měli být zbaveni volebního práva i práva zastávat státní funkce. Měli mít postavení cizinců a měli mít nárok na zásobování potravinami jen tehdy, bylo-li zabezpečeno obyvatelstvo německé.

Všichni, kdož se nastěhovali do Německa po 2. srpnu 1914, měli být přinuceni se vystěhovat a imigrace lidí neněmecké národnosti měla být zakázána.

Význam tohoto prvotního prohlášení záležel v tom, že obsahovalo rozsáhle vyhlášenou a otevřeně prohlášenou politiku této strany, kterou znal a které rozuměl každý, kdo napomáhal k dosažení jejích cílů.

Strana dokonce už v těchto prvních dnech své existence se hlásila otevřeně k programu autoritativního a totalitního režimu pro Německo. Požadovala, aby byla ustavena ústřední vláda, která by měla absolutní pravomoci, znárodnění všech podniků, které byly „spojeny“, „rekonstrukci“ národní školské soustavy, která „musí usilovat o to, aby vstúpila do vědomí žactva ideu státnosti“.

Její nesnášenlivost vůči občanským svobodám a svobodě tiskové je vyjádřena zřetelně v těchto slovech, přirozeně v jejich nacistickém pojetí: „Musí být zakázáno vydávání novin, které nepřispívají k národnímu blahobytu. Žádáme, aby byly zákonem stíhány všechny tendence v umění a literatuře, které by mohly rušit jednotu našeho národního života, a aby byly zničeny všechny instituce, které by mohly překážet uvedeným požadavkům.“ Odhodláni pronásledovat náboženství bylo zabaleno do hesla svobody náboženského vyznání, protože se v nacistickém programu pravilo: „Požadujeme svobodu pro všechna náboženská vyznání ve státě.“ Ale v dalším následovalo omezení a to: „Pokud tato náboženská vyznání neznamenaají nebezpečí pro stát a nejsou namířena proti morálce a mravnosti německé rasy“, přirozeně podle toho, jak této věci rozuměli nacisté.

Program strany věštil kampaň teroru. Pravilo se v něm: „Žádáme, aby byl veden nelítostný boj proti těm, jejichž činnost škodí veřejným zájmům“ a byl zdůrazňován požadavek, aby bylo podobné jednání tres-

táno smrtí. Je důležité, že vůdčí činitelé strany vykládali tento program jako program bojovný, který musí nevyhnutelně vést ke konfliktu.

Ve svém závěru hlásal program strany: „Vůdčí činitelé strany přísahají, že budou prosazovat splnění shora uvedených bodů, bez ohledu na následky a bude-li to nutné, přinesou jako oběť i svůj život.“

Právě tento vůdcovský sbor nacistické strany, a nikoli všichni její členové, je dnes žalován jako zločinecká organizace. Nehodláme žalovat každého, kdo někdy podporoval nacistickou stranu, nýbrž žalujeme jedině vůdcovský sbor, který přísahal, že dosáhne svých cílů i za cenu svého života.

Nyní si všimněme toho, jakým způsobem plnili vůdčí činitelé nacistické strany svůj závazek, že budou jednat bez ohledu na následky. Je zřejmé, že cílů jejich zahraniční politiky, která nezáležela v ničem jiném, nežli v porušování mezinárodních smluv a odtržení řady území od jiných států, právě tak jako provádění vnitrostátního programu, bylo možno dosáhnout jedině tehdy, bude-li ovládnut státní aparát německého státu. První úsilí bylo vzhledem k tomu zaměřeno na svržení Výmarské republiky cestou násilného převratu. Výsledkem nepodařeného puče v Mnichově v r. 1923 bylo, že mnozí z nich se octli ve vězení. Doba, která poté následovala, vedla k sepsání knihy „Mein Kampf“, ze které čerpali funkcionáři nacistické strany víru a jejich nejvyšší vůdce kapitál. Nacistické plány na násilné svržení málo odolného republikánského zřízení se pak změnily v plány na zmocnění se tohoto zřízení.

Nebylo by většího omylu, nežli kdybychom srovnávali nacistickou stranu s organizačně mlhavými skupinami, které my — představitelé západního světa — nazýváme „politickými stranami“. Pokud jde o kázeň, organizaci a metody, byla nacistická strana neslučitelná s demokratickým přesvědčením. Byl to nástroj spiknutí a násilí. Strana nebyla organizována proto, aby se dostala k moci v německém státě tím, že získá podporu většiny německého obyvatelstva; byla organizována k tomu účelu, aby uchvátila moc zřejmým porušením vůle lidu. Nacistická strana byla spoutána ve shodě se zásadou „führerství“ železnou disciplinou a měla podobu pyramidy s führerem — Adolfem Hitlerem na své špici. Jemu byl podřízen velmi početný vůdcovský sbor, vůdcové to nejširší masy členstva strany, která tvořila základ pyramidy. Aby se někdo mohl stát členem nacistické strany, nestačilo stranu jen podporovat.

Členové nacistické strany skládali stranickou přísahu, která ve své podstatě znamenala, že se člen zřikal samostatného myšlení a morální odpovědnosti. Přísaha zněla takto; „Přísahám, že budu zachovávat naprostou věrnost Adolfu Hitlerovi; přísahám, že se bez jakýchkoliv ná-

mitek podrobím Adolfu Hitlerovi a vůdcům, které mně určí.“ Tato přísaha nebyla pouhou frází. Ve své každodenní činnosti se členové strany řídili pokyny svých vůdců s fanatismem a obětavostí rázu spíše orientálního nežli západního. Nemusíme se zabývat domněnkami o motivech nebo cílech nacistické strany. Jejím bezprostředním úkolem bylo podkopat základy Výmarské republiky. V Hitlerově dopise z 24. srpna 1931, adresovaném Rosenbergovi, byl obsažen rozkaz všem členům strany jednat tak, aby byl tento úkol uskutečněn. Originál tohoto dopisu předložíme (dokument č. 047-PS z archivu Rosenberga). V tomto dopise Rosenbergovi si Hitler stěžoval, že v jeho novinách byl otištěn článek, jehož tendence je, jak Hitler praví, nalézt podporu pro republiku zkrusenou starobou. „Zatím co já cestuji po celé zemi, abych dosáhl zcela opačných cílů, nechci, aby mně můj vlastní list vrážel dýku do zad tím, že otiskuje články s hlediska taktického neobratné.“

Film, kterého jsme se zmocnili, poskytne nám možnost ukázat Alfreda Rosenberga, který vám to sám řekne na plátně.

SA zasahovaly násilně do voleb. Máme v ruce hlášení SD, která podrobně líčí, jak členové SD později porušili zásadu tajného hlasování při volbách, aby tak zjistili opozici (dokument č. R-142- zpráva z archivu SD Kochema).

Zprávu ze 7. května 1938 vám předložíme později. V této zprávě se popisuje způsob, jak někteří členové volební komise označili všechny volební lístky číslly a sestavili jejich seznam. Ve zprávě se praví, že tyto značky byly udělány sbíraným mlékem a líčí se, jak bylo pak podle těchto značek zjištěno, kdo při volbách hlasoval proti nacistické straně.

Činnost strany nabyla dodatkem ke všem už známým formám politického soupeření rázu generální zkoušky pro metody vedení války. Nacistická strana využívala jedné ze svých speciálních organizací, totiž „úderných oddílů“, obvykle známých pod názvem SA. Byla to dobrovolná organizace, která sestávala z mladých a fanatických nacistů, kteří byli cvičeni k tomu, jak páchat násilí, a byli podrobeni polovojenské kázní. Svou činnost začínali členové této organizace jako tělesná stráž nacistických vůdců a brzy přecházeli od obranné taktiky k taktice útočné. Stali se z nich ukáznění hrdlořezové, kterých se používalo k rozhánění schůzí opozice a k terorizování odpůrců. Chlubili se, že jejich úkolem bylo udělat nacistickou stranu „pánem ulice“.

Úderné oddíly (SA) položily také základ pro celou řadu jiných organizací, jako na příklad pro „ochranné oddíly“, známé pod jménem SS, které byly organizovány v r. 1925 a vynikaly, jak bude ukázáno během předkládání důkazů, fanatismem a surovostí svých členů, dále pro „bezpečnostní službu“, obvykle známou jako SD, a „tajnou státní policii“ čili

gestapo, proslulou svými hanebnostmi, která byla organisována v r. 1934 hned po příchodu nacistů k moci.

Tento zběžný přehled o schematu konstrukce nacistické strany postačí, abychom pochopili, že se tato strana od základu liší od politických stran, které známe. Úplné schema organisace nacistické strany bude předloženo později při provádění důkazů, avšak nyní bych se chtěl zmínit jen o věcech, které se týkají dané části žaloby.

Tato stranická organisace měla svůj vlastní zdroj práva v osobě Führera a jeho zástupců. Měla své vlastní soudy a svou vlastní policii. Spiklenci vytvořili vládu uvnitř strany, aby mohli mimo rámec zákona používat všech sankcí, kterých může používat kterákoli zákonná vláda, a také jiných sankcí, kterých by ani zákonná vláda nemohla používat.

Její soustava vedení byla vojenskou a její organisace byly zmilitarizovány jak svým názvem, tak i svým určením. Byla zřízena hustá síť organisací, a to i vojenských, aby bylo lze pochyťat špiony a informátory uvnitř strany. Tyto organisace se skládaly z praporů, které měly zbraně a byly podrobeny vojenské kázní, z motorisovaného sboru, leteckého sboru a ze sboru „umrlčí lebka“, který se stal hanebně proslulým a jehož název byl naprosto případný.

Nacistická strana měla svou vlastní tajnou policii, svou vlastní bezpečnostní službu, svou zpravodajskou a špionážní síť, měla oddíly, jejichž úkolem bylo dělat přepady a pořádat štvance, a také vojenské organisace mládeže. Byly vytvořeny pečlivě promyšlené administrativní aparáty, aby mohli být zjišťováni a vyhlazováni vyzvědači a informátoři a aparáty pro správu koncentračních táborů, pro používání „vozů smrti“ a konečně i na financování celého hnutí.

Díky této soustavě správy mohla nacistická strana, jak se tím později vychloubali její vůdcové, nakonec organisovat a vládnout ve všech odvětvích německého života. K tomu došlo teprve poté, co nacisté provedli urputný vnitřní boj, jenž byl charakterisován surovou zločinností, kterou my jim dnes klademe za vinu. Přípravující se k tomuto stadiu svého boje, vytvořili nacisté soustavu stranické policie, která se stala vzorem a nástrojem policejního státu; vytvoření této policie bylo prvním cílem jejich plánů.

Organisace nacistické strany, a to zejména vůdcovský sbor strany, SD, SS, SA a hanebně proslulá tajná policie neboli gestapo, všechny tyto organisace stojí před vámi jako obvinění, jako zločinecké organisace; jsou to organisace, jež — jak dokážeme na základě jejich vlastních dokumentů — byly verbovány ze slepě oddaných nacistů, kteří byli ochotni podle svého přesvědčení a povahy vykonat nejhrubší násilí, aby uskutečnili všeobecný program strany.

Tito lidé terorisovali a umlčovali demokratickou opozici a nakonec neváhali se spojit s politickými oportunisty, militaristy, průmyslníky, monarchisty a politickými reakcionáři.

Dne 30. ledna 1933 se stal Adolf Hitler kancléřem německé republiky.

Této zločinecké sebrance, která je representována na lavici obviněných svými nejpřednějšími členy z těch, kteří se toho dožili, se podařilo zmocnit se německého státního aparátu, jenž se stal od té doby zástěrou, pod níž mohli nyní nacisté přikročit k realizaci loupeživé války, kterou odedávna připravovali. Spiknutí vstoupilo do svého druhého stadia.

Pojednáme nyní o činech, u nichž jde o nejvíce otřásající zločiny proti lidskosti, jichž se spiklenci neváhali dopouštět v době, kdy upevňovali svou kontrolu nad německým státem a zdokonalovali přípravu Německa k útočné válce, která byla k dosažení jejich cílů nezbytná.

Němci byli ve dvacátých letech tohoto století národem s nesplněnými nadějemi a se zmatenými ideami, což bylo důsledkem jejich porážky a rozpadu jejich tradiční vlády. Demokratickým žvlům, které se pokusily řídit Německo pomocí nového a vratkého ústrojí, které vytvořila Výmarská republika, se nedostalo dostatečné podpory od demokratických sil ostatních států, nevyjímajíc ani mou vlastní zem. Není možno popřít, že Německo, k jehož ostatním obtížím se přidružila ještě deprese, která zachvátila celý svět, stálo před neodkladnými a spleťtými problémy ve svém hospodářství i v politickém životě, což volalo po rozhodných opatřeních. Vnitřní opatření, jimiž se snaží národ vyřešit svoje problémy, se obyčejně nedotýkají zájmů jiných národů. Ale nacistický program byl od samého počátku uznán za program, který byl nesmyslný pro národ, stále ještě strádající vlivem následků prohrané války.

Nacistická politika sledovala cíle, kterých bylo lze dosáhnout jedině tehdy, byla-li by rozpoutána nová válka s úspěšnějším výsledkem.

Jako cestu k vyřešení problémů, před kterými stálo Německo, zvolili spiklenci spiknutí, které mělo Německu vrátit území, ztracená v první světové válce, a vést k ovládnutí úrodných zemí ve střední Evropě a to tak, že by obyvatelstvo těchto území bylo zbaveno svého majetku nebo vyhlazeno.

Měli také v úmyslu — a chtěl bych tento bod zdůraznit, ježto se vine jako červená nit celou historií nacismu — zničit nebo trvale oslabit všechny jiné sousední národy, aby mohli skutečně ovládat Evropu a podle možnosti i celý svět.

Není třeba, abychom přesně zjišťovali, až kam sahaly jejich loupeživé plány, neboť vedení útočné války bylo a stejně je i dnes porušováním práva, a to bez ohledu na rozsah toho, co bylo uchváčeno.

V té době vidíme v Německu dvě vlády: jednu pravou, skutečnou — a druhou fiktivní.

Po nějakou dobu byly ještě dodržovány vnější formy německé republiky a existovala viditelná a zjevná vláda. Avšak skutečná moc ve státě stála mimo zákon a nad zákonem a byla v rukou vůdcovského sboru nacistické strany.

Dne 27. února 1933, tedy ani za měsíc poté, co se Hitler stal kancléřem, byla zapálena budova říšského sněmu. Okolnost, že hořel tento symbol svobodné parlamentní vlády, se kryla do té míry s linií nacistů, že vznikl názor, že nacisté sami inscenovali tento požár.

Uvědomíme-li si jejich známé zločiny, nemůžeme věřit, že by jim chyběla odvaha k tomu, aby provedli jednoduchý požár.

Není však nutno zjišťovat, kdo vlastně zapálil říšský sněm. Důležité je, jak bylo využito požáru a veřejného mínění, které bylo požárem vyvoláno.

Nacisté nemeškali obvinit komunistickou stranu z návozu ke zločinu i z jeho spáchání a zamířili všechno své úsilí k tomu, aby vylíčili požár jako počátek komunistické revoluce...

Leč v prosinci téhož roku osvobodil nejvyšší soud s chvályhodnou statečností a nezávislostí obviněné komunisty, ale tehdy bylo už příliš pozdě na to, aby bylo lze ovlivnit tragický chod událostí, které uvedli nacističtí spiklenci do pohybu.

Druhý den ráno po požáru vymohl Hitler na velmi starém a nemocném prezidentu Hindenburgovi dekret, který dočasně rušil rozsáhlé záruky osobní svobody, jak byly stanoveny ústavou Výmarské republiky. Tento dekret stanovil v § 1, že články 114, 115, 117, 118, 123, 124 a 153 ústavy Německé říše se ruší až do další úpravy. V dekretu se praví, že je přípustné nad dříve předepsaná ustanovení omezovat osobní svobodu, právo svobodného projevu mínění, a to i svobody tiskové, právo veřejně se shromažďovat a právo zakládat organizace, je přípustné porušovat také poštovní a telegrafní tajemství, jakož i tajemství telefonních rozhovorů, a že je přípustné vydávat příkazy k provádění domovních prohlídek, příkazy ke konfiskaci majetku a k omezení vlastnického práva.

Výmarská ústava obsahovala rozsáhlé záruky osobní svobody. Čl. 114, který byl dočasně dekretem zrušen, stanovil, že osobní svoboda je nedotknutelná. Omezení nebo zbavení osobní svobody veřejnou mocí bylo přípustné jedině na základě zákona. Ti, kdož byli zbaveni osobní svobody, musili být uvědoměni nejpozději druhého dne po svém zatčení o tom, kterým úřadem a z jakých důvodů byli zbaveni svobody. Musela jim být poskytnuta možnost ihned vznést námitky proti tomu, že byli zbaveni svobody. Čl. 115 stanovil, že byt každého Němce je jeho úto-

čištěm a je nedotknutelný. Výjimky byly připuštěny jedině na základě zákona. Čl. 117 upravoval poštovní a listovní tajemství. Čl. 118 upravoval svobodu slova způsobem, který je přijatelný v kterékoli z našich zemí. Čl. 123 dovoloval pokojné shromažďování, aniž bylo třeba to oznamovat úřadům a vyžadovat si jejich zvláštního povolení. Čl. 124 poskytoval právo zakládat spolky a společnosti pro účely, které se nepříčí trestnímu zákonu. Čl. 153 zaručoval právo soukromého vlastnictví.

Všechny tyto záruky Výmarské republiky byly zrušeny dekretem Hitlera-Hindenburga druhý den po požáru.

Spravedlnost k von Hindenburgovi žádá, abychom řekli, že ústava sama mu dávala právo zrušit dočasně tato základní práva, „budou-li veřejná bezpečnost a pořádek v německé říši porušeny nebo uvedeny v nebezpečí“. Je třeba také přiznat, že již předtím se prezident Ebert uchyloval k tomuto svému právu.

Avšak nacionálně socialistický puč se stal možným jen proto, že se ustanovení dekretu Hitlera-Hindenburga lišila od všech předchozích dekretů, jimiž byla dočasně rušena základní práva. Když prezident Ebert dočasně zrušil ústavní záruky osobních práv, byla zároveň jeho dekretem obnovena platnost nařízení o preventivní vazbě, kteréžto nařízení bylo schváleno říšským sněmem v roce 1916 za první světové války. Tímto nařízením bylo zaručeno soudní projednávání trestní věci nejpozději do 24 hodin od okamžiku zatčení. Toto nařízení poskytovalo také právo na obhájce, na to, seznámit se se všemi dokumenty, které se případu týkaly, bylo přiznáno právo se odvolat a byla zaručena peněžitá náhrada ze státních prostředků v případě bezdůvodného zatčení.

Dekret Hitlera-Hindenburga z 28. února 1933 neobsahoval tyto záruky.

Tento nedostatek snad von Hindenburg nepostihl. Je nepochybné, že význam tohoto nedostatku náležitě nedocenil. Tím však byla dána neomezená volnost jednání pro nacistickou policii a ozbrojené oddíly nacistické strany, které už existovaly a působily pod vedením Hitlera a byly nyní zproštěny odpovědnosti za své činy. Tajná zatčení a věznění po neurčitou dobu, aniž byla podána žaloba, bez důkazů, bez soudu a bez obhajoby se staly metodou, kterou byl podroben nelidskému trestání každý, kdo se znelíbil nacistické policii, nebo koho tato policie podezírala. Žádný soud nesměl vydat usnesení nebo příkaz, aby byl zatčený postaven před soud proto, aby se projednalo, zda zatčení je ve shodě se zákonem.

Německý národ nyní byl v moci policie, policie byla v rukou nacistické strany a strana v rukou skupiny zločinců. Obvinění, kteří zůstali

na živu a kteří sedí před vámi na lavici obviněných, byli vůdci této skupiny.

Nacistické spiknutí plánovalo, jak to v dalším dokážeme, nejen potlačení existující opozice, nýbrž i vyhlazení všech těch živlů, které nebylo lze donutit, aby se smířily s nacistickou filosofií o státu. Toto spiknutí usilovalo nejen o zavedení nacistického „nového pořádku“, ale i o zajištění jeho moci „na tisíciletí“, jak to prorokoval Hitler.

Nacisté se nikdy neobtěžovali tím, aby určovali, kdo jsou vlastně tyto opoziční živly. Jejich krátká definice byla podána generálplukovníkem Fritschem dne 11. prosince 1938 těmito slovy (dokument č. 1947 — PS; upozorňuji zvláště, že v tomto dokumentu jsou jasně vloženy vyhlazovací cíle nacistického programu):

„Brzy po první světové válce jsem dospěl k závěru, že má-li se stát Německo znovu silným, musíme zvítězit ve třech bitvách: 1. v boji proti dělnické třídě — Hitler tento boj již vyhrál (to je napsáno v roce 1938); 2. proti katolické církvi nebo, přesněji řečeno, v boji proti ultramontanismu; 3. v boji proti židům.“

Boj proti těmto třem složkám trval dlouho. Boj uvnitř Německa byl jen praktickou přípravou k nástupu proti těmto složkám ve světovém měřítku. S hlediska zeměpisného a časového jsou tu dvě skupiny zločinů proti lidskosti: jedna skupina zločinů páchaných uvnitř Německa před válkou i během války, kdežto druhá skupina je skupina zločinů, páchaných v obsazených územích za války. Leč obě tyto skupiny jsou nedělitelné s hlediska nacistického plánování. Znamenají nepřerušovaný vývoj nacistického plánu na ničení národů a institucí, které by mohly být někdy místem pro soustředění sil nebo nástrojem pro svržení nacistického „nového světového pořádku“ v kterékoli době a na kterémkoli místě.

Tyto zločiny proti lidskosti jsou v této zahajovací řeči pokládány za projev jednotného nacistického plánu a jedná se o nich podle třídění, které podává generál von Fritsch.

1. Boj proti dělnické třídě. Když se Hitler chopil moci, existovaly v Německu tři skupiny odborových organizací. Všeobecný německý odborový svaz (ADGB), který sdružoval 28 odborových svazů, a všeobecná nezávislá federace zaměstnanců (AFA), která se skládala ze 13 odborových svazů, s celkovým počtem nad 4 500 000 členů. Křesťanské odborové svazy měly více nežli 1 250 000 členů.

Dělnická třída v Německu, jako ostatně v každé jiné zemi, mohla jen velmi málo získat válkou. Nehledě k tomu, že dělníka obyčejně povolávají v době války, aby pomáhal svému národu, je dělnická třída jako taková mírumilovnou, třebaže nijak pacifistickou silou ve světě.

Německý národ si v roce 1933 pamatoval, jak těžkým může být bře-

meno války. Kromě toho si militaristé uvědomovali spojení německé dělnické třídy s revolucí z roku 1918, kdy dělníci společně se vzbouřivšími se námořníky a vojáky vystoupili proti pokračování v první světové válce, což byl čin, který nemohli militaristé nikdy odpustit německé dělnické třídě. Nacistický program žádal, aby byla tato část německého obyvatelstva nejen zbavena jakékoli možnosti odporu proti zkracování jejich nepatrných životních výhod ve prospěch zbrojení, nýbrž aby byla také násilně podrobena novému neslýchanému omezení, což bylo částí nacistické přípravy k válce. Dělnická třída měla být bezohledně vykořisťována a to znamenalo, že její organizace a prostředky, jež měly sloužit k sjednocení jejich obrany, musely být zničeny.

O úsilí nacistické strany mít neomezenou moc nad dělnickou třídou mluvil otevřeně Robert Ley ve své řeči k dělníkům dne 2. května 1933:

„Můžete říci, co po nás chcete? Vy máte absolutní moc. Je správné, že moc je v našich rukou, ale my nemáme ještě za sebou celý národ. Nemáme stoprocentně vás, dělníky, ale právě vás chceme mít za sebou. Nedopřejeme vám klidu, dokud nás neuznáte upřímně a definitivně.“

První nápor nacistů byl namířen proti dvěma největším odborovým svazům. Dne 21. dubna 1933 vydal spiklenec Robert Ley jako „náčelník štábu politické organizace nacionálně socialistické německé dělnické strany“, nikoli snad jménem vlády, nýbrž jménem nacistické strany rozkaz, který se týkal Všeobecného odborového svazu a Nezávislé federace zaměstnanců. Tento rozkaz nařizoval konfiskaci majetku a zatčení hlavních vedoucích činitelů. Rozkaz strany ukládal stranickým organizacím SA a SS, o nichž jsme jednali jako o organizacích zločineckých, za povinnost, „aby přikročily k zabavení majetku odborových svazů a k zatčení těch, kdož budou proti tomu protestovat“. Rozkaz nařizoval také dát do „ochranné vazby“ všechny předsedy a krajské sekretáře těchto odborových svazů a ředitele oddělení dělnické banky.

Tyto rozkazy byly vykonány dne 2. května 1933. Byly zabaveny všechny fondy odborových svazů a to i fondy pensijní a podpůrné. Vůdčí činitelé odborových svazů byli uvězněni v koncentračních táborech.

O několik dní později, totiž dne 10. května 1933, jmenoval Hitler Leye vůdcem německé pracovní fronty, do níž vplynuly konfiskované fondy odborových svazů.

‘Německá pracovní fronta, tento pracovní úřad, kontrolovaný nacisty, byl zřízen pod vůdcovstvím Leye proto, aby vštěpoval do vědomí německých dělníků nacistickou filosofii a vyhnal z řad lidí, zaměstnaných v průmyslu, všechny, kdož se těmto úkolům špatně učili.

V průmyslových podnicích byly organizovány „závodní oddíly“, jakožto „ideologické úderné oddíly“. Rozkazem strany bylo stanoveno, že

„mimo německou pracovní frontu nesmí existovat žádná jiná organizace (ani dělnická ani úřednická)“. Dne 24. června 1933 byly zakázány rozkazem nacistické strany, podepsaným Leyem, křesťanské odborové svazy, které dosud zůstaly nedotčeny.

Dne 19. května 1933 bylo stanoveno, a to tentokráte vládním dekretem, že „zmocněnci“, jmenovaní Hitlerem, budou upravovat podmínky veškerých pracovních smluv, čímž byla nahrazena dřívější úprava kolektivních smluv.

Dne 30. listopadu 1934 zavedl dekret o „úpravě národní práce“ zásadu führerství do průmyslu. Tímto dekretem bylo stanoveno, že majitelé podniků mají být führery, kdežto dělníci mají být masou, kterou tito führeři vedou. Podnikatelům-führerům se dávalo oprávnění „činit rozhodnutí za dělníky a úředníky ve všech věcech, které se týkají podniku“. Pomocí tohoto vnadidla byli povzbuzováni němečtí velkopřemyslníci, aby podporovali nacisty, což nakonec vedlo k jejich vlastní záhubě.

Nacisté nejen ovládali a řídili německé dělníky, ale přeměňovali také mládež násilně v dělníky, spoutané nacisty do okovů. Podle dekretu o povinné pracovní povinnosti z 26. června 1935 podléhali mladí hoši a dívky ve stáří od 18 do 25 let pracovní mobilisaci. Tímto opatřením byl dovršen úkol zotročit německou dělnickou třídu. Podle Leyových slov se projevovalo toto dovršení „v likvidaci spolkového rázu odborových organizací a úřednických sdružení, které jsme nahradili pojmem »vojáci práce«“. Nacisté vzali takto výrobní síly německého národa pod svou kontrolu. Takovými opatřeními vyhráli obvinění boj o likvidaci dělnických odborových svazů, které představovaly možnou opozici, a podařilo se jim vložit na dělnickou třídu břemeno přípravy k vedení útočné války.

Robert Ley, polní maršál tohoto boje proti dělnické třídě, odpověděl na naši žalobu tím, že spáchal sebevraždu. Zřejmě nenašel lepší odpověď.

2. Přistoupím nyní k výkladu o boji nacistů proti církvi, proti této druhé složce, která měla být zničena.

Nacistická strana byla vždy v převážné míře svou ideologií protikřesťanskou. Avšak my, kdož věříme ve svobodu svědomí a náboženského vyznání, nevznášíme obvinění ze zločinnosti proti jakékoli ideologii. Zločin, kterého se nacisté dopustili, nenabyl mezinárodního významu proto, že nacisté byli nevěřícími nebo pohany, nýbrž proto, že pronásledovali jiné lidi křesťanského náboženského vyznání a proto, že toto pronásledování bylo opatřením, zaměřeným na přípravu k vedení útočné války.

Aby byl odstraněn veškerý umírňující vliv na německý národ a aby

bylo německé obyvatelstvo uvedeno do stavu, zcela podřízeného zájmům války, vymysleli a prováděli spiklenci soustavný a krutý útisk všech křesťanských sekt a církví.

V tomto případě prosíme, abyste odsoudili nacisty na základě jejich vlastních svědectví. Martin Bormann vydal v červnu 1941 tajné nařízení o poměru mezi křesťanstvím a nacionálním socialismem. V tomto nařízení se praví:

„Ve straně, v jejích organisacích a přidružených sborech si vytvořil führer německé říšské vedení, nástroj, který ho učinil nezávislým na církvi. Všechny vlivy, které by mohly oslabit nebo poškozovat vedení národa, jež je v rukou führera za pomoci nacionálně socialistické strany, musí být zničeny.

Je třeba stále více vzdalovat národ od církví a od jejich orgánů i pastorů. Už nikdy více nesmí být vliv na národ ponechán církvi. Její vliv musí být zničen úplně a definitivně. Pouze říšská vláda a na základě jejího rozhodnutí strana, její hlavní složky a přidružené organizace mají právo na vedení národa. Stejně jako stát likviduje a pronásleduje zhoubný vliv astrologů, věstců a jiných šarlatánů, musí být úplně zničena možnost vlivu církve... Dokud se tak nestane, nebude vedení státu s to vykonávat vliv na jednotlivé občany. Dokud nebude tato podmínka splněna, nebude navždy zajištěna bezpečnost národa a říše.“

Jak ochraňovala strana říši před křesťanským vlivem, bude dokázáno dokumenty, na příklad telegramem gestapa v Berlíně gestapu v Norimberku z 24. července 1938, ve kterém je zpráva o událostech v Rottenburgu (dokument č. 848 — PS). Telegram berlínského gestapa z 24. července 1938, podepsaný dr. Bestem, zní:

„V souvislosti se svým hlášením z 23. července 1938 o biskupu Sprollovi z Rottenburgu sděluji, že právě došlo toto telegrafické oznámení od úřadovny gestapa ve Stuttgartě:

»Dne 23. července 1938 provedla strana ve 21 hodin třetí demonstraci proti biskupu Sprollovi. Asi 2500—3000 účastníků ze sousedních okresů bylo dopraveno v autobusech atd. Obyvatelstvo Rottenburgu se nezúčastnilo demonstrace a chovalo se k demonstraci spíše odmítavě. Události se vymkly z rukou člena strany, který za ně odpovídal. Demonstranti zaútočili na palác. Vyrázili vrata a dveře. Asi 150—200 lidí vniklo do paláce, prohledalo místnosti, vyházelo listiny z oken a rozlámalo postele v pokojích paláce. Jedna postel byla zapálena. Dříve nežli oheň přeskočil na jiné předměty a na nábytek v paláci, podařilo se hořící postel vyhodit z okna a tím zabránit požáru... Biskup se modlil v kapli s arcibiskupem Gräberem z Freiburgu a s muži i ženami z kruhu svých blízkých. Asi 25—30 lidí vniklo do kaple a vrhlo se

na lidi, kteří tam byli. Arcibiskup Gräber, kterého měli útočníci za biskupa Sprolla, byl uchopen za ornát a útočníci s ním hrubě smýkali. Konečně, když útočníci zjistili svůj omyl, podařilo se je přemluvit, aby opustili palác. Když demonstranti opustili palác, měl jsem rozmluvu s arcibiskupem Gräberem, který v noci opustil Rottenburg. Gräber se chce znovu obrátit na führera a na říšského ministra vnitra dr. Fricka. Až se mně podaří potlačit masová shromáždění, pošlu ihned úplnou zprávu o hmotné škodě, která byla těmito činy způsobena, i o projevu úcty rottenburgského obyvatelstva biskupovi.«

Bude-li si führer přát dát v této věci nějaké pokyny, prosím, abyste mně je sdělil co nejdříve, a to nejlépe telefonicky, na oddělení gestapa v Berlíně (tel.: Berlin 1200-40, pro zástupce vládního zmocněnce Freytaga), abych mohl tyto pokyny předat do Stuttgartu. Berlínské oddělení gestapa. (Podepsáno): Dr Best.“

Později psal obviněný Rosenberg Bormannovi o návrhu ministra pro církevní záležitosti Kerrla, aby byla protestantská církev vzata pod ochranu státu a aby Hitler byl prohlášen za nejvyšší hlavu této církve. Rosenberg byl proti tomu a upozorňoval, že po skončení války musí nacismus úplně zabránit činnosti křesťanské církve.

Pronásledování všech pacifistických sekt, které se odchylovaly od státních církví, bylo obzvláště nelítostné a surové. Naproti tomu politika vůči evangelickým církvím záležela ve využívání jejich vlivu v zájmu nacistů. V září 1933 byl Müller jmenován zástupcem führera „pro záležitosti evangelické církve“ pokud jde o jejich vztah ke státu. Postupně byla činěna opatření, aby byla zřízena hodnost říšského biskupa, který by měl plnou moc kontrolovat tuto církev. Poté došlo k vleklému konfliktu. Pastor Niemöller byl uvězněn v koncentračním táboře a byly provedeny rozsáhlé zásahy do vnitřního řádu a správy církví.

Nejrozhodnější nápor byl proveden proti katolické církvi. Po strategickém konkordátu s Vatikánem, který byl podepsán v červenci 1933 v Římě a který nacistická strana nikdy nezachovávala, se začalo s vytrvalým a úporným pronásledováním katolické církve, jejích kněží a jejích příslušníků. Církevní školy a vzdělávací instituce byly uzavřeny nebo byly podrobeny ve své vyučovací soustavě požadavkům nacistů, které jsou neslučitelné s křesťanstvím. Církevní majetek byl konfiskován a byly podněcovány vandalské činy proti majetku kněží.

3. Přistupuji nyní k zločinům proti židům.

Nejbestiálnějsími a nejpočetnějsími byly zločiny, které nacisté připravili a spáchali proti židům. V roce 1933 bylo v Německu asi 500 000 židů. Celkem všichni dosáhli postavení, které vyvolávalo závist, a měli ve svých rukou majetek, který vyvolával chtivost nacistů. Jejich malý

počet je činil bezmocnými, ale přitom jich bylo dost, aby bylo lze je líčit jako nebezpečí.

Nelze opomenout jakékoli nejasnosti, pokud jde o obvinění z pronásledování židů. Neobviňujeme tyto obviněné ze zaujatosti a domýšlivosti, které se často vyskytují při častém styku různých ras a národů a jež vedou přes upřímné snahy příslušných vlád k hanebným zločinům a konfliktům. Náš úkol záleží v tom, abychom dokázali, že existoval plán na vyhubení celého židovského národa a že se tímto plánem nacisté fanaticky řídili.

Tyto zločiny byly podněcovány vedením strany a nacističtí funkcionáři je prováděli a drželi nad nimi svou ochrannou ruku, což prokážeme písemnými rozkazy samotné státní tajné policie, které předložíme.

Židé byli pronásledováni soustavně a záměrně. Tato politika nebyla namířena jen proti židům, nýbrž i proti jiným národům.

Antisemitismus byl podněcován proto, aby byly vyvolány rozkoly a rozmršty v demokratických národech a aby byl takto oslaben jejich odpor proti nacistické agresi.

Jak prohlásil Robert Ley, „druhou tajnou zbraní Německa je antisemitismus, protože se stane, bude-li soustavně prováděn, problémem světového významu, se kterým se budou musit vyrovnat všechny národy“.

Antisemitismus byl také po právu nazýván laboratoří teroru. Ghetta byla vždy místa, kde byly prováděny první zkoušky rozličných metod útisku. Židovský majetek byl první, který byl vyvlastňován, avšak poté byla v širokém měřítku zaváděna obdobná opatření a byla už namířena proti Němcům, kteří byli odpůrci nacismu, proti Polákům, Čechům, Francouzům a Belgičanům.

Vyhlazování židů poskytlo Němcům možnost nabýt zručnosti pro stejné činy proti Polákům, Srbům a Řekům.

Těžké postavení židů bylo neustálou hrozbou a varováním pro opozici a pro nespokojené živly mezi obyvatelstvem Evropy, tedy pro pacifisty, konservativce, komunisty, katolíky, protestanty a socialisty. Bylo ve skutečnosti hrozbou pro každého, kdo nesouhlasil, a pro život každého antinacisty.

Z počátku byla politika pronásledování židů prováděna bez násilí a omezovala se na to, že židé byli zbaveni volebního práva, na náboženskou diskriminaci a na to, že židům byly kladeny překážky v hospodářském životě. Tato politika byla rychle nahrazena organizovaným hromadným násilím proti židům, jejich fysickou izolací v ghettech, deportací, otrockou prací a hromadným vystavováním židů smrti hladem a fysickému vyhlazování.

Tohoto pronásledování se účastnily vláda, stranické organizace,

kteřé označuje žaloba za zločinecké, státní tajná policie, armáda, soukromá a poloveřejná sdružení a „spontánní projevy davu“, které byly napřed pečlivě připravovány oficiálními kruhy.

Pronásledování nebylo namířeno proti jednotlivým židům proto, že by snad ti či oni židé byli špatnými občany nebo nepoživali popularity ve veřejnosti. Nacisté měli na mysli vyhubení veškerého židovského národa, to byl vlastní cíl a prostředek pro přípravu války a to mělo být také varovným příkladem pro poražené národy.

Spiknutí nebo společný plán na vyhlazení židů byl prováděn tak metodicky a tak dokonale, že bez ohledu na porážku Německa a rozdrčení nacismu bylo tohoto účelu nacistů v podstatě dosaženo. V Německu, v zemích, které mělo Německo dříve obsazeno, a v zemích, které byly satelity Německa nebo jeho spojenci, zůstaly jen zbytky evropského židovského obyvatelstva.

Z 9 600 000 židů, kteří žili v Evropě, kde vládli Němci, zahynulo podle spolehlivých údajů 60 %.

5 700 000 židů zmizelo ze zemí, kde dříve žili, a zmizení více než 4 500 000 osob z tohoto počtu nemůže jít na vrub normální úmrtnosti nebo emigrace.

Nespadají tam také osoby přemísťované. Dějiny neznají zločinů, namířených současně proti takové mase lidí, které nadto byly páhány s tak promyšlenou surovostí.

Nebude pro vás snadné, stejně jako pro mne, představit si při pohledu na tyto obviněné, že ve XX. století jsou lidské bytosti s to způsobit svým soukmenovcům a také svým t. zv. „zahraničním nepřátelům“ takové utrpení, jako je to, o kterém zde mluvíme.

O každém jednotlivém zločinu a odpovědnosti obviněných za takový zločin bude pojednávat žalobce, zastupující sovětskou vládu, pokud byl tento zločin spáchán na východě, a žalobce, zastupující Francouzskou republiku, pokud jde o zločin, spáchaný na západě.

Mým úkolem je ukázat vám jen rozsah zločinů, který svědčí o tom, že všichni obvinění měli společný cíl a věděli, že uvádějí ve skutek oficiální plán, a že nešlo o nahodilou iniciativu pouze některého vedoucího činitele. Zabývám se těmito zločiny proto, abych ukázal na soustavnost štvanic proti židům, které začaly dnem, kdy se zrodilo nacistické spiknutí a které skončily jeho rozdrčením; tato soustavnost činí nemožným uvěřit, že lidé, kteří měli jakýkoli vztah k nacistické činnosti, snad nesouhlasili s tímto základním bodem nacistického programu.

Žaloba sama obsahuje mnoho příkladů pronásledování židů. Obviněný Streicher stál v čele nacistů při této kampani antisemitské ukrutnosti a extremismu.

V březnu 1942 bědoval, že křesťanská nauka stojí v cestě „radikál-

nímu vyřešení židovského problému v Evropě“ a s nadšením citoval jako recept, vhodný pro XX. století, prohlášení führera z 24. února 1942, které hlásalo, že „židé budou zničeni“ (dokument č. 1957-PS). Dne 4. listopadu 1943 prohlásil Streicher, že „židé zmizeli z Evropy“ a že „východní rezervace židovstva, odkud po staletí »židovský mor« přinášel nákazu evropským národům, přestala existovat“ (dokument 1965-PS ze 4. listopadu 1943).

Streicher je nyní tak drzý, že nám prohlašuje, že je „jenom sionistou“. Říká, že chce jen židy vrátit do Palestiny. Ale dne 7. května 1942 napsal (dokument č. 1979-PS):

„To není jen problém evropský. Židovský problém je problémem celosvětovým. Nejen, že se Německo nemůže cítit v bezpečí před židy, i kdyby jen jediný žid žil v Evropě, ale řešení židovského problému v Evropě je také nemožné, pokud židé žijí v ostatních dílech zeměkoule.“

Obviněný Hans Frank, který je svým povoláním právník, o čemž mluvím se studem, definoval ve svém deníku v roce 1944 podstatu nacistické politiky takto: „Židé jsou rasa, která musí být vyhlazena. Ať se zmocníme žida kdekoli, musíme ho zahubit“ (dokument č. 2233-PS, svazek z roku 1944, str. 26).

A již dříve, když mluvil o své činnosti jako generální guvernér Polska, svěřoval se Frank svému deníku: „Nemohu ovšem vyhladit všechny vši a všechny židy v jednom roce“ (dokument č. 2233-PS, sv. IV, 1940, str. 1158).

Mohl bych do nekonečna citovat příklady chlubitvých projevů nacistů, avšak ponechám to stadiu provádění důkazů a obrátím se k výsledkům tohoto zvráceného způsobu myšlení.

Nejvýznamnější protižidovská opatření stála zcela mimo zákon, avšak pro jejich provádění byl do určité míry přibírán na pomoc zákon. Dne 15. září 1935 byly vydány hanebné norimberské zákony (R 613 L-1, str. 1146).

Židé byli zahrnuti do ghatt a byli nuceni k trestanecké práci; byli zbavováni možnosti věnovat se vlastnímu povolání; jejich majetek byl vyvlastňován; veškerý kulturní život, tisk, divadlo a školy jim byly zakázány a bezpečnostní služba byla pověřena dozorem nad nimi. Byla to zlověstná kuratela (dokumenty č. 112-PS, 212-PS a 069-PS).

Bylo nařízeno, že „se případným výtržnostem civilního obyvatelstva proti židům nemá zabráňovat, pokud je to slučitelné se zachováváním pořádku a bezpečnosti v zázemí bojujících armád“. A dále: „Prvním a základním cílem německých opatření musí být izolace židů od ostatního obyvatelstva. Při provádění tohoto opatření je nutno především registrovat židy, aby mohli být podchyceni, a jiná obdobná opatření. Poté je třeba ihned zavést povinnost nosit poznávací znak ve formě žluté

židovské hvězdy a zbavit je jakékoliv svobody. Je nutno je umístit v ghettech a zároveň oddělit muže a ženy. Veškerý židovský majetek musí být zabrán a konfiskován s výjimkou toho, který je nezbytný, aby židé mohli dále bídne živořit“.

Antisemitská kampaň v Německu nabyla obzvláštního rozmachu poté, co byl v Paříži zavražděn legační rada německého velvyslanectví von Rath. Šéf gestapa Heydrich poslal telegrafický rozkaz všem oddělením gestapa a SD, ve kterém byl dán pokyn podnítit „spontánní“ pobouření, které mělo být uspořádáno 9. a 10. listopadu 1938, a to tak, aby byl zničen majetek židů a ochráněn jedině majetek Němců (dokument č. 765-PS). Cyničtější dokument nebyl dosud nikdy připojen k žádným soudním spisům. Dále máme v ruce hlášení brigadenführera SS dr. Stahleckera Himmlerovi z roku 1942, který bude předložen soudu (dokument L-180), ve kterém se vypočítávají opatření proti židům v obsazených zemích. Cituji z něho:

„Právě tak byly antisemitské síly podněcovány, aby prováděly židovské pogromy hned v prvních hodinách po obsazení území, ač toto podněcování bylo velmi nesnadno uskutečnit.

Podle našich pokynů rozhodla se bezpečnostní policie vyřešit židovský problém co nejrozhodněji a všemi možnými způsoby.

Bylo však uznáno žádoucím, aby se úředníci bezpečnostní policie neukazovali na scéně hned, alespoň ne hned z počátku, protože by neobyčejná tvrdost prováděných opatření mohla pobouřit i německé kruhy. Je třeba věc organisovat tak, aby se světu dokázalo, že místní obyvatelstvo samo jako první vystoupilo se spontánním protestem...“

Je ovšem naprosto zřejmé, že tyto „výtržnosti“ byly organisovány vládou a nacistickou stranou.

Kdybychom o tom pochybovali, mohli bychom se podívat na memorandum Streichera z 14. dubna 1939, kde se praví:

„Protižidovské demonstrace v listopadu 1938 nebyly živelnými demonstracemi národa. Část stranické organisace byla zmocněna provádět protižidovské činy“ (dokument č. 406-PS).

Všem židům byla uložena pokuta ve výši jedné miliardy říšských marek. Byli vyhnáni ze soukromých podniků a jejich nároky u pojišťovacích společností na náhradu škody za spálený majetek byly z rozkazu obviněného Göringa anulovány (Reichsgesetzblatt 1938, částka 1, č. 189, str. 1579 a 1882, dokument č. L-1). Synagogy byly objektem zvláštních surovostí.

Dne 10. listopadu 1938 byl vydán tento rozkaz:

„Podle rozkazu gruppenführera musí být všechny židovské synagogy v obvodu 50. brigády vyhozeny do vzduchu nebo spáleny... Tyto ope-

race musí provést lidé v civilním obleku . . . O provedení tohoto rozkazu podejte zprávu“ (dokument č. 1721-PS).

Asi 40 telegrafických zpráv z různých policejních úřadoven, které vám později budou předloženy, svědčí o zuřivosti, s jakou byli všichni židé v Německu pronásledováni v oněch strašlivých listopadových nocích. Bylo k tomu použito oddílů SS pod vedením gestapa. Majetek židů byl zničen. Gestapo nařídilo zatčení asi 20—30 tisíc „zámožných židů“. Ti měli být dopraveni do koncentračních táborů. Rozkaz zněl, že mají být pochyťáni zdraví židé, kteří jsou schopni pracovat (dokument č. L-13 a L-3).

Podle toho, jak se válkou rozšiřovalo německé území, rozšiřovaly se i kampaně proti židům. Nacistický plán se nikdy neomezoval na vyhlazení židů jen v Německu, vždy se v něm předpokládalo, že židé budou vyhlazeni v Evropě, a často i na celém světě,

Na západě v obsazených územích byli židé vražděni a jejich majetek byl zabírán. Avšak vrcholu surovosti dosáhla tato kampaň na východě. Východní židé trpěli tak, jak nikdy ještě netrpěl žádný národ. O trýzních, které byly židům působeny, se podávala přesná hlášení nacistickým úřadům, aby se dokázala oddanost nacistickému plánu. Budu se zabývat jen důkazy, které mohou zcela prokázat rozsah nacistického úmyslu a společného plánu vyhladit židy. Kdybych vám sám líčil tyto ukrutnosti, zdálo by se vám, že přeháním a že mým slovům není možno věřit. Na štěstí nepotřebujeme líčení žádných svědků, kromě Němců samých. Prosím vás, abyste věnovali svou pozornost některým rozkazům a hlášením, které jsem vybral z obrovského množství německých dokumentů, kterých jsme se zmocnili a které budou svědectvím toho, co znamenal německý vpád.

Předk'ádáme vám na příklad jako svědectví zprávu „einsatzgruppy A“ z 15. října 1941, kde se praví, že při obsazování pobaltických zemí „byly podněcovány místní antisemitské síly k organisování pogromů proti židům hned v prvních hodinách po začátku okupace“ (dokument č. L-180, 104).

Ve zprávě se dále praví:

„Od samého začátku se předpokládalo, že židovský problém na východě nelze řešit jedině pogromy.

Podle zasláných direktiv měla čistka, kterou prováděla bezpečnostní policie, mít za cíl úplné zničení židů. Zvláštní oddíly zesílené vybranými jednotkami, a to v Litvě oddílem dobrovolníků a v Lotyšsku jednotkami lotyšské pomocné policie, uváděly široce ve skutek tyto rozkazy v městech i na venkově. Činnost těchto oddílů probíhala hladce.“

„Celkový počet židů, kteří byli v Litvě likvidováni, činí 71 105 lidí.

Za pogromů v Kaunasu bylo vyhubeno 3800 židů, v menších městech asi 1200 židů.

V Lotyšsku bylo až do dnešní doby vyhubeno 30 000 židů. 500 židů bylo pobito během pogromů v Rize“.

Máme před sebou hlášení velitele města Sludsk z 20. října 1941, které bylo námi ukořistěno a které podrobně líčí to, co se stalo.

Tam se praví:

„... nadporučík vysvětlil, že policejní prapor dostal za úkol provést likvidaci všech židů v městě Sludsk během 2 dnů. Požádal jsem ho, aby bylo toto opatření odloženo o jeden den. Avšak nadporučík to odepřel a poznamenal, že to musí vykonat všude a ve všech městech a že pro Sludsk byly určeny jen dva dny. Za tyto dva dny musí být město Sludsk očištěno od židů všemi prostředky. Všichni židé bez výjimky byli vyhnáni z továren a z obchodů a deportováni bez našeho souhlasu. Je sice pravda, že část židů byla odvezena do ghetta, kde jsem je isoloval a kde se s nimi zacházelo příslušným způsobem, avšak větší část byla jednoduše naložena na nákladní vozy a bezodkladně likvidována za hranicemi města. Pokud jde o vlastní výkon tohoto opatření, musím s hlubokou lítostí konstatovat, že to hraničilo se sadismem. Při těchto činech byl obraz města příšerný. S nepopsatelnou surovostí vyháněli důstojníci německé policie a obzvláště litevští dobrovolníci židy i Bělorusy z jejich příbytků a sháněli je na jedno místo. Všude po městě bylo slyšet střelbu a po ulicích se válely v celých hromadách mrtvoly postřílených židů. Bělorusové se pokoušeli bez úspěchu prorazit obklíčení. Nehledě k tomu, že se se židy, mezi nimiž byli i obchodníci, zacházelo se strašlivou surovostí v přítomnosti Bělorusů, byli také Bělorusové bití gumovými obuškami a pažbami ručnic. To už nebyly jen činy proti židům. Vypadalo to spíše jako živelná pohroma...“

Existují hlášení, která prostě sečítají počet mrtvých. Příkladem je celkový výkaz výsledků práce „einsatzgruppy“ SIPO a SD na východě (dok. č. R-102), na který vás upozorňuji, ježto jde o zprávu německé armády, která se účastnila všech těchto činů společně s SS.

„V Estonsku byli bezodkladně všichni židé zatčeni, jakmile tam vešly branné síly (str. 7). Práceschopné židovské ženy a muži, starší 16 let, byli odvezeni na nucenou práci (str. 8). Pro židy byly vydány nejrůznější zákazy a veškerý majetek židů byl konfiskován (str. 8).

Všichni židovští muži, starší 16 let, s výjimkou lékařů a starců byli popraveni. Ze 4500 židů zůstalo na živu jen 500 (str. 8).

V říjnu bylo oddíly SD a SIPO vyhubeno na Bílé Rusi 37 180 lidí. V jednom městě bylo popraveno 337 židovských žen pro „vyzývavé chování“ (str. 13). V jiném městě bylo postříleno 380 židů pro „rozšiřování štvavé propagandy“ (str. 13).

V dalším vypočítává zpráva město za městem, kde bylo povražděno mnoho set židů. V jednom městě bylo povražděno 9000 židů, v jiných městech 33 771, 3145, 440 atd.

Jiné zprávy nemluví ani tak o vlastním krveprolití jako o tom, jak hluboko klesli mučitelé.

Doporučujeme na příklad vaší pozornosti zprávu, adresovanou obviněnému Rosenbergovi, o činnosti armády a SS v okruhu, který podléhal jeho pravomoci. V dokumentu se praví toto (cituji dok. č. R-135):

„V přítomnosti člena oddílu SS musil žid — zubní lékař — vytrhávat všechny zlaté zuby a plomby z úst německých a ruských židů dříve, nežli byli popraveni“ (dokument B).

„Muži, ženy a děti jsou zavíráni do stodol a jsou spalováni za živa“ (dokument A).

„Sedláci, ženy a děti jsou stříleni pod záminkou, že jsou podezírání z příslušnosti k bandám“ (dokument C).

My, zástupci západního světa, jsme slyšeli o autech smrti, ve kterých byli vražděni židé a političtí odpůrci. Nemohli jsme tomu uvěřit, ale nyní je před námi zpráva německého důstojníka SS Beckera z 16. května 1942 jeho představenému v Berlíně; v této zprávě se líčí tato událost (dok. č. 656-PS):

„Plynové automobily skupiny C mohou dojet na místo poprav, které je obyčejně vzdáleno 10—15 km od hlavní silnice, jedině za suchého počasí. Vzhledem k tomu, že lidé, kteří mají být popraveni, začínají zuřit, když je vezou na místo poprav, nelze tyto automobily při vlhkém počasí používat“ (dopis str. 1).

Plynové automobily skupiny D byly zamaskovány jako vlečné vozy, ale byly dobře známé úřadům i civilnímu obyvatelstvu, které je nazývalo „auta smrti“ (dopis str. 2).

Autor dopisu (Becker) nařídil všem vojákům, aby se během zplynování zdržovali co nejdále od vozu. Vykládání automobilů má „strašný duševní i fyzický vliv na vojáky a nemělo by jim být nařizováno, aby se této práci účastnili“ (dopis str. 2).

Zmiňuji se podrobněji o této věci, abych mohl citovat ještě jeden dokument, který vyvolává hnus a který svědčí o tom, že pronásledování židů bylo plánované a soustavné. Mám před sebou zprávu, sepsanou s teutonskou zálibou k podrobnostem, která je doprovázena fotografickými snímky, jež zajišťují pravost tohoto téměř neuvěřitelného textu; zpráva je nádherně vázána v kůži, s láskyplnou péčí, která bývá obyčejně věnována práci, jež naplňuje autora pýchou. Je to originál zprávy brigádního generála SS Stroopa, který řídil zničení varšavského ghetta a na titulním listě této knihy stojí: „Židovské ghetto ve Varšavě více neexistuje“. Je charakteristické, že jeden z titulků vysvětluje, že pří-

slušný fotografický snímek ukazuje odvezení židovských „banditů“, ačkoli fotografický snímek ukazuje, že jsou odvlékány téměř výlučně ženy a malé děti. Tato zpráva obsahuje každodenní líčení vražd, které v podstatě vykonaly orgány SS; zpráva je příliš obsažná, než abych ji mohl celou citovat, avšak dovolte mně, abych směl přechíst resumé samotného generála Stroopa (dok. č. 1061-PS, str. 5):

Ve zprávě generála Stroopa se praví:

„Odpor židů a banditů mohl být zlomen jedině energickými zákroky, které prováděla naše vojska dnem i nocí. Proto nařídil dne 23. dubna 1943 reichsführer SS vyčistit ghetto s krajní tvrdostí a bezohlednou důsledností. Proto jsem se rozhodl zničit a spálit celé ghetto vůbec, nepřihlížeje ani k vojenským podnikům. Tyto podniky byly postupně demontovány a poté spáleny.

Židé obyčejně opouštěli svoje skrýše. Ale často zůstávali v hořících budovách a vyskakovali z oken teprve, když se žár stával nesnesitelným. Pak se s přelámanými údy pokoušeli přelézt přes ulici do budov, které nehořely. Někdy se vraceli v noci ze svých skrýší do ssutin spálených budov. Život v podzemních kanálech se stal už po prvním týdnu nesnesitelným. Odtud k nám často doléhaly hlasité výkřiky. SS-mani nebo příslušníci policie statečně lezli do otvorů šachet, aby se zmocnili těchto židů. Někdy naráželi na mrtvoly židů, jindy bylo po nich stříleno. Do otvorů byly házeny bomby se slzotvorným plynem. Židé byli vytahováni ze stokových rour. Nesmírné množství židů bylo zničeno v podzemních kanálech a v jámách následkem výbuchů.

Čím déle trval odpor, tím rozhodněji postupovali příslušníci zbraní SS, policie a vojenských útvarů, které po celou dobu plnily vzorně své povinnosti. Židé, kteří se v noci často pokoušeli doplnit své zásoby anebo vejít ve styk se sousedními skupinami, byli ničení.“

„Touto operací — píše velitel SS — byl zničen přesně zjištěný celkový počet židů: 56 065.

K tomu je třeba připočítat ještě židy, kteří byli pobiti výbuchy a požáry, jejichž počet není možno zjistit.“

Tvrdíme, že všechny ukrutnosti na židech byly prováděním a kulminačním bodem nacistického plánu, na kterém se podíleli všichni obvinění. Víme velmi dobře, že někteří z těchto lidí podnikali skutečně kroky k tomu, aby z osobních důvodů uchránili toho či jiného žida před hrůzami, které ho očekávaly. Někteří z nich protestovali proti jednotlivým ukrutnostem, pokládajíce je za zbytečné a majíce za to, že diskreditovaly celkovou politiku. Třebaže někteří z obviněných snad budou poukazovat na své pokusy zastávat se toho, aby byly stanoveny jednotlivé výjimky ve vyhlašovacím politice proti židům, nezjistil jsem ani jediný případ, kdy by který-

koli z obviněných vystoupil proti této vlastní politice anebo se snažil ji zrušit nebo ji alespoň zmírnit.

Rozhodnost vyhladit židy byla onou spojující silou, která trvale sjednocovala živly tohoto spiknutí. Mezi obviněnými byl nešoulad v mnohých otázkách vnitřní politiky, ale neexistuje mezi nimi ani jeden, který by neopakoval bojové heslo nacismu: „Německo povstaň, žide zhyň.“

4. Přistupují nyní k teroru a k přípravě války.

Obyčejně se má za to, že se chování té či jiné vlády vůči vlastnímu obyvatelstvu nemá týkat vlády jiných zemí nebo mezinárodního společenství. Je nepochybné, že jednotlivé případy ničení a ukrutností dávají důvod k zásahu cizích států. Je však známo, že špatné zacházení Němců s jinými Němci převyšovalo svým rozsahem a divokostí všechny meze, které jsou únosné pro současnou civilizaci. Svým mlčením by se druhé národy staly nedobrovolnými společníky těchto zločinů. Kromě toho nabývají tato nacistická pronásledování mezinárodního charakteru vzhledem k účelu, pro který byla páchána.

Jak jsme viděli, záležel účel odstranit vliv svobodných dělnických organizací, církve a židů v tom, aby bylo odstraněno jejich rušivé působení proti rozpoutání útočné války. Je-li vedení útočné války za porušení smluvních závazků předmětem mezinárodního soudnictví, pak se musí také příprava k útočné válce týkat mezinárodního společenství. Teror byl hlavním nástrojem k tomu, aby bylo zajištěno semknutí se německého národa pro válečné účely. Kromě toho tyto ukrutnosti, páchané v Německu, sloužily k získání praxe ve zvěrstvech, na základě které bylo možno vycvičit členy zločineckých organizací, jak si mají počínat v obsazených zemích.

Pomocí policejních organizací a složek, které jsou žalovány jako organizace zločinecké, ustavili vůdčí činitelé nacistické strany, jimž pro dosažení jejich hlavního a známého cíle pomáhali tak či onak všichni obvinění, vládu teroru.

Těchto vyzvědačských a policejních organizací bylo používáno k tomu, aby byla odhalena každá forma opozice a trestán každý, kdo se nepodřídí. Velmi záhy zřídily tyto organizace koncentrační tábory a spravovaly je, a to Buchenwald v roce 1933 a Dachau v roce 1934. Dachau je vzdáleno jen několik mil odtud a doufáme, že členové soudního dvora navštíví toto místo a uvidí rozsah koncentračního tábora i ještě zachované nástroje mučení. Avšak tato velmi dobře známá jména nezůstala ojedinělými.

Mapa Německa byla poseta koncentračními tábory, jichž počet šel do desítek. Z počátku vznášeli někteří Němci proti nim námitky. Máme tu dopis ministra spravedlnosti Gürtnera adresovaný Hitlerovi, který nám padl do rukou a který je velmi zajímavý (dok. č. 787-PS). Úředník ge-

stapa byl soudně stíhán za trestné činy, jichž se dopustil v táboře Hohnstein, avšak nacistický gauleiter Saska okamžitě požádal, aby bylo trestní řízení zastaveno. V červnu 1935 protestoval proti tomu ministr spravedlnosti (což mluví v jeho prospěch) a obrátil se přímo na Hitlera, protože, jak se vyjádřil: „V tomto táboře bylo, alespoň od léta 1933, krajně špatně zacházeno s vězni. Nejen že byli vězňové bezdůvodně mrskáni bičem až ztratili vědomí, jak tomu bylo také v koncentračním táboře Bredow u Štětína, ale byli i jinak týráni, a to pomocí zvláště k tomu účelu sestaveného aparátu, z něhož kapala voda na vězně, kteří byli pod aparátem tak dlouho, až se na jejich hlavách objevily těžké hnisající rány...“

Nebudu ztrácet čas podrobným líčením hrůz, ke kterým docházelo v těchto koncentračních táborech. Bití, hlad, mučení a vraždy byly obvyklým zjevem, a to dokonce tak obvyklým, že se mučitelé stali drzími a neopatrnými. Ukážeme vám zprávu o tom, že kdysi v noci bylo v Plötzensee popraveno 186 lidí, ačkoli bylo nařízeno popravit jen 180 lidí (dok. č. 653-PS). V jiné zprávě se líčí, že rodina jedné oběti dostala omylem dvě urny s popelem (dok. č. 843-PS). Vězňové byli nuceni, aby popravovali své spoluvězně. V roce 1942 jim bylo vypláceno po 5 německých markách za každou popravu, avšak dne 27. června 1942 nařídil generál SS Glücks velitelům všech koncentračních táborů, aby snížili tento honorář na tři cigarety (dok. č. 1934-PS).

V roce 1943 nařídil reichsführer SS a náčelník německé policie, aby tělesné tresty na ruských ženách vykonávaly polské ženy a naopak, ale odměna za to nebyla přesně stanovena. Bylo dovoleno dávat „jako odměnu několik cigaret“ (dok. č. 804-PS).

U nacistů ztrácel lidský život stále více na ceně, až na konec klesla cena lidského života na hodnotu hrstky tabáku — tabákové náhražky. Leč někdy bylo lze se setkat s určitými záblesky „lidské dobroty“. Dne 11. srpna 1942 adresoval Himmler velitelům 14 koncentračních táborů rozkaz, že „jedině němečtí vězňové smějí bít jiné německé vězně“ (dok. č. 1654-PS)!

Tajemnost a neurčitost napomáhaly rozšiřovat mučení na rodinu a přátele vězňovy. Mužové i ženy mizeli ze svých domovů, s pracovišť nebo s ulic a nedocházely o nich žádné zprávy. To, že nebyly podávány zprávy o vězních, nebylo způsobeno přetížeností aparátu; vysvětluje se to politickými důvody. Náčelník SD sdělil, že podle pokynů führera má být povolán neklid u členů rodiny zatčeného (dok. č. 668-PS). Deportace a tajná zatčení byly s nacistickým humorem, který připomíná humor upíra, nazvány „Noc a mlha“ (Nacht und Nebel).

Dne 2. února 1942 vydal hlavní velitel armády rozkaz, ve kterém se pravilo, že se tímto rozkazem zavádějí tyto novoty:

„Führer a vrchní velitel branné moci nařizuje, aby zločiny zvláštního

druhu, kterých se dopustí civilní obyvatelstvo na obsazeném území, byly trestány vojenskými polními soudy v obsazeném území jedině tehdy, jestliže: a) rozsudek zní na trest smrti a b) bude-li rozsudek vynesena nejpozději do 8 dnů po zatčení. Jen budou-li obě tyto podmínky zachovány, bude, jak se domnívá führer a vrchní velitel branné moci, dosaženo nutného odstrašujícího účinku u trestních opatření, jichž se používá na obsazených územích.

Jinak mají být obvinění v budoucnosti tajně posíláni do Německa, kde se pokračuje v trestním řízení proti nim. Odstrašující účinek těchto opatření záleží: a) v tom, že obvinění zmizí beze stopy a b) v tom, že se nepodávají žádné informace o osudu obviněných a o jejich místě pobytu“ (dok. č. 893-PS).

K hrubé surovosti se přidružila vědecká dokonalost.

„Nežádoucí osoby“, jak byli určití lidé nazýváni, byly hubeny vstříkáním injekcí nebo udušením v plynových komorách. Byly stříleny otrávenými kulkami, aby byl vyzkoumán účinek jedu na organismus (dok. č. 974-PS).

K zvěřským pokusům připojili nacisté nestoudné a nepřístojné pokusy. Tyto pokusy nebyly výplodem práce podřadných degenerovaných lidí, nýbrž vysoce postavených pohlavárů nacistického spiknutí. Dne 20. května 1942 zmocnil generál polní maršál Milch generála zbraní SS Wolfa, aby prováděl v táboře Dachau t. zv. „pokusy s chladem“. Za tím účelem mu byly přiděleny 4 cikánky (dok. č. 400-PS). Himmler dal povolení provádět tyto „pokusy“ také v jiných místech (dok. č. 1615-PS, 1971-PS).

V Dachau, jak je to patrné ze zpráv „lékaře“, který tam pracoval, byly oběti násilně ponořovány do studené vody, pokud teplota těl těchto obětí neklesla na 28 stupňů Celsia (přibližně 82,4 podle Fahrenheita) a nenastala okamžitá smrt (dok. č. 1618-PS). To bylo v srpnu 1942. Avšak technika „lékaře“ dělala pokroky. V únoru 1943 mohl už oznámit, že 30 lidí bylo podrobena ochlazení až na 27—29 stupňů, při čemž jejich nohy a ruce zmrzávaly do běla. Jejich těla byla potom „rozehřívána“ v horké lázni. Ale vědeckým triumfem nacistů bylo „zahřívání tělesným teplem“. Oběť — muž, zmrzlý téměř k smrti, byl položen mezi ženy, dokud nepřišel k sobě a nereagoval na své okolí pohlavním stykem (zpráva dr. Raschera, dok. č. 1616-PS). Tím vším klesla nacistická degenerace na nejnižší bod.

Nechci přepřelňovat svůj projev tak patologickými skutečnostmi, avšak stojíme před obtížnou nezbytností soudit tyto lidi jako zločince, kteří byli svými vlastními zaměstnanci informováni o tom, že tyto skutečnosti existovaly.

Musíme vám ukázat tyto koncentrační tábory, které byly navždy zachyceny filmem ve stavu, v jakém je našly spojenecké armády, když k táborům dorazily, i opatření, která musel učinit generál Eisenhower, aby z táborů odstranil mrtvoly. Naše důkazní řízení bude příšerné a vy řeknete, že jsem vás připravil o spánek. Avšak právě tyto činy přiměly celý svět k tomu, aby ztrnul ve zděšení, a vedly k tomu, že všichni civilisovaní lidé vystoupili proti nacistickému Německu. Německo se stalo jedinou rozsáhlou mučírnou: Nářek jeho obětí slyšel celý svět a přiváděl do zděšení veškeré civilisované lidstvo. Jsem sám jedním z těch, kdož během této války s podezíravostí a skepticismem naslouchali většině vypravování o nejstrašlivějších ukrutnostech. Avšak důkazy, které zde předložíme, budou tak ohromující, že mám odvahu předvídat, že ani jediné slovo, které jsem zde pronesl, nebude vyvráceno; obvinění budou popírat jen svou osobní odpovědnost nebo to, že věděli o těchto zločinech.

Ty složky německého obyvatelstva, které byly statečné a řádné, byly zničeny nejsložitější sítí špionáže a intrik, jakou kdy měl kterýkoli soudobý stát, a pronásledováním i mučením, jakých nebyl svět svědkem po mnohé generace.

Ti pak, kdož byli řádnými lidmi, avšak slabé povahy, byli zastrašeni.

Otevřený odpor, který byl vždy slabý a nerozhodný, ustával, ale jsem šťasten, že mohu konstatovat, že odpor sám o sobě nikdy neustal, i když docházel svého výrazu jen v takových událostech, jako byl neúspěšný atentát na Hitlera v roce 1944.

Když se pak odpor uchýlil do podzemí, zmocnili se nacisté v plném rozsahu moci nad německým státem. Ale nacisté se nespokojili tím, že přiměli k mlčení ty, kdož s nimi nesouhlasili. Zřídili aparáty na vytváření pro ně příznivé nálady, které byly stejně výkonné, jako aparáty, které byly zřízeny na potlačování nálady pro ně nepříznivé. Orgány propagandy v rozsahu dříve neslýchaném podněcovaly stranu a její útvary k neustálému nadšení a obětavosti, jak to dovedeme my, demokraté, vyvolat jen na několik dní v předvečer všeobecných voleb. Nacisté zavedli a udržovali v praxi zásadu „führerství“, která soustřeďovala v ruku strany a stranou kontrolovaného státu kontrolu nad životem i myšlením německého národa, který si zvykl pohlížet na německý stát, ať ho řídil kdokoli, s posvátným strachem, který je pro můj národ nepochopitelným. Veškerou tuto kontrolu vykonávali nacisté od samého začátku s bezpříkladnou energií a záměrností, aby převedli Německo na koleje války.

Ukážeme na vlastních dokumentech nacistů jejich tajnou přípravu na válku, pokud jde o vojenský výcvik a tajné vytvoření válečných leteckých sil. Nakonec vytvořili nacisté regulární armádu. Finančníci, národohospodáři i průmyslníci se připojili k tomuto plánu a napomáhali k za-

vádění změn v průmyslu i v peněžnictví pro podporu jedinečné koncentrace zdrojů a energie, která sloužila k přípravě války.

Znovuvybrojení Německa předstihlo do té míry jeho sousedy, že přibližně za rok se podařilo Německu rozdrtit vojenskou moc kontinentální Evropy (s výjimkou sovětského Ruska) a poté zatlačit ruskou armádu až k Volze. Tato příprava měla takový rozsah, že se vymykala všem potřebám pro pouhou obranu, a každý obviněný i každý normálně uvažující Němec úplně chápal, že účelem přípravy je agrese.

Dříve, nežli přistoupili k otevřené útočné válce, podnikli nacisté některé dosti opatrné pokusy, aby vyzkoušeli ducha a schopnost odporu u těch, kdož jim stáli v cestě. Útočili, avšak jen do té míry, jak druzí ustupovali, a byli vždy ochotni ustoupit, kdyby se setkali s odporem, který by činil jejich tvrdošijnost nebezpečnou.

Dne 7. března 1936 obsadili Němci znovu Porýní a pak přistoupili k opevnění této oblasti, čímž porušili Versailleský mír a Locarnský pakt. Nesetkali se se žádným vážným odporem, což jim dodalo drzosti k dalšímu kroku, kterým bylo obsazení Rakouska.

Bez ohledu na několikerá ujištění, že Německo nechová žádných záměrů proti Rakousku, byl vpád do Rakouska přece uskutečněn. Pohrůžka vojenským útokem přinutila Schuschnigga, aby se vzdal úřadu kancléře Rakouska a obviněný nacist a Seyss-Inquart zaujal jeho místo. Ten pak otevřel hranice a okamžitě vyzval Hitlera, aby vtrhl do Rakouska „za účelem udržení pořádku“. Dne 12. března začal vpád.

Druhého dne se Hitler prohlásil za hlavu rakouského státu a převzal velení nad brannými silami Rakouska. Tehdy byl také přijat zákon o připojení Rakouska k Německu. Agrese se zdařila, aniž vyvolala nějaký odpor. Avšak vzbudila určité obavy, které byly upokojeny ujištěním, daným československé vládě, že Československo se nestane předmětem útoku. Dokážeme však, že už tehdy disponovala nacistická vláda pečlivě vypracovaným plánem pro útok.

Předložíme vám dokumenty, podle kterých plánovali spiklenci incident, aby mohli ospravedlnit svůj útok. Rozhodli se dokonce, jak vysvítá z jejich dokumentů, zavraždit svého vlastního vyslance v Praze, aby tak vyvolali dostatečně ostrý incident. Urychlili diplomatickou krizi, která trvala po celé léto. Hitler určil den 28. září jako datum, kdy budou jeho vojska připravena k útoku.

Pod přímou hrozbou války sjednaly Spojené království a Francie s Německem a Itálií dne 29. září 1938 dohodu v Mnichově, která vyžadovala na Československu, aby odstoupilo Německu sudetskou oblast. To bylo uskutečněno německou okupací dne 1. října 1938. Mnichovská dohoda mluvila o zastavení další agrese proti Československu, avšak nacisté porušili své slovo stejně lehce, jak je dali. Dne 15. března 1939

uchvátili a okupovali nacisté, porušivše mnichovskou dohodu, Čechy a Moravu, které tvořily větší část Československa, jež nepřípadla došud k Německu. Západ byl znovu zachvácen hrůzou, avšak bál se války. Neviděl sice žádné záchranné prostředky kromě války, ale doufal nicméně, že expansivní horečka u nacistů je u konce. Avšak nacistický svět byl opojen těmito úspěchy snadno dosaženými v otevřeném spojení s Mussolinim a v zahaleném spojení s Francem. Později uzavřeli spiklenci zrádný mír s Ruskem, jehož účelem bylo získat čas, a přistoupili k závěrečné části svého plánu, totiž k nové světové válce.

Nebudu prodlužovat svůj projev podrobným líčením událostí, které vedly k útočné válce, jež začala dne 1. září 1939 vpádem do Polska. Další události budou vylíčeny anglickou žalobou na podkladě dokumentů, a to i dokumentů samotného německého vrchního velitelství. Já sám mluvím o agresi, jen pokud je součástí spiknutí.

Plány byly sestaveny na dlouhou dobu dopředu. V roce 1935 jmenoval Hitler obviněného Schachta „generálním zmocněncem pro válečné hospodářství“ (dok. č. 2261-PS). Máme v rukou deník generála Jodla (dok. č. 1780-PS), „plán Otto“, který je rozkazem Hitlera pro vpád do Rakouska, kdyby ztroskotal zamýšlený trik (dok. č. S-102), „zelený plán“ (Plan grün), jenž je náčrtem plánu pro útok na Československo, plán vedení války na západě (dok. č. 375-PS), dopis Franka Hitlerovi, datovaný dne 25. srpna 1939, který podrobně popisuje dlouhou hospodářskou přípravu k válce (dok. č. 699-PS), přísně tajný rozkaz o mobilisaci pro léta 1939—40, který nařizuje tajná opatření, jež je třeba učinit za „napjaté situace“, kdy „nebude vyhlášen válečný stav, a to ani tehdy, bude-li započato s otevřenými válečnými operacemi proti vnějšímu nepříteli“.

Tento písemný rozkaz (dok. č. 1639-PS) máme ve svých rukou, a to přes tajnou instrukci, vydanou dne 16. března 1945, kdy již spojenecká vojska postupovala do nitra Německa, aby tyto plány byly spáleny (dok. č. 1640-PS); máme také směrnici Hitlera ze dne 18. prosince 1940, „plán Barbarossa“, což byla šifrovaná značka pro strategický plán útoku na Rusko (dok. č. 446-PS). Je to originál se šiframi obviněných Keitela a Jodla. Útok byl plánován dlouho před vyhlášením války.

Máme v rukou podrobnou informaci, která se týká „bílého plánu“ (Plan weiss), t. j. plánu pro útok na Polsko (dok. č. 2327-PS). Tím začala válka. To bylo dne 14. června. K útoku došlo teprve v září. Je to přísně tajný akt, který byl rozmnožen jen ve 20 exemplářích. My máme v rukou exemplář č. 8. Začíná těmito slovy: „Vrchní velitel vojsk nařídil sestavit plán válečných operací proti Polsku, a to se zřetelem na požadavek politického vedení, aby válka byla zahájena neočekávaně a aby bylo dosaženo rychlých úspěchů“. Zde se také mluví o tom, že je

povinností velitelů armád, velitelů divisí a ostatních velitelů „omezit na minimum počet osob, které budou informovány, a ohraničit rozsah informací tak, aby nikdo nevěděl o existenci tohoto plánu.“

Už dne 5. listopadu 1937 prohlásil Hitler obviněnému Göringovi, Raederovi a Neurathovi a četným jiným osobám, že znovuvyzbrojení Německa je v podstatě skončeno a že se rozhodl zajištit mocí, počínaje bleskovým útokem na Československo a Rakousko, velký životní prostor pro Němce v Evropě nejpozději v letech 1943—45 a po případě už v r. 1938 (dok. č. L-12).

O nic méně usvědčujícími jsou protokoly o poradách Hitlera s jeho nejbližšími rádci. Máme v rukou tyto protokoly, které byly šepisovány s charakteristickou německou důkladností.

Führer prohlásil vůči svému štábu, že „je to problém rozšíření našeho životního prostoru na východě a zajištění našeho zásobování potravinami... vedle a nad přirozenou úrodnost. Při německém využití se velmi silně zvýší úroda“. A dále řekl Hitler: „Proto nemůže být ani řeči o zachování Polska a zbývá nám jedno řešení: přepadnout Polsko při první vhodné příležitosti.“¹⁶

Nemůžeme očekávat, že by se opakovalo to, co bylo v případě Československa. Tentokrát to bude válka.“

To je důkaz usvědčující. Když tito lidé vtrhli do Polska, věděli, že rozpoutávají válku.

Dne 22. srpna 1939 se Hitler znovu obrátil na členy vrchního velitelství a sdělil jim, kdy bude dán rozkaz zahájit válečné operace. Uvedl, že pomocí provokace vyvolá záminku nutnou pro útok. „Je bezvýznamné,“ řekl Hitler, „zda tato záminka bude dosti přesvědčivá či nikoliv. Konec konců vítěz nebude tázán, zda mluvil pravdu či nikoliv. Musíme jednat brutálně. Silnější má vždy pravdu“ (dok. č. 1014-PS).

V žádném případě se nemohly západní velmoci nějak vyhnout válce, neboť Hitler se rozhodl válku začít. Na poradě se všemi hlavními veliteli dne 23. listopadu 1939 Hitler prohlásil: „Po prvé v dějinách musíme bojovat pouze na jedné frontě. Druhá fronta je prozatím v klidu, ale nikdo neví, jak dlouho to bude trvat. Po dlouhou dobu jsem váhal, zda mám udeřit na východě a pak na západě. V podstatě jsem budoval branné síly k tomu účelu, abych jich mohl použít k úderu. Byl jsem vždy rozhodnut podniknout útok. Chtěl jsem tento problém vyřešit dříve či později. Pod tlakem okolností bylo rozhodnuto útočit nejprve na východ.“

Známe krvavé události, jež po sobě následovaly. Byly inscenovány pohraniční incidenty. Byly předloženy požadavky na územní ústupky. Když to Polsko odmítlo, překročily německé branné síly dne 1. září

¹⁶ V originále podtrženo.

1939 jeho hranice. Varšava byla obrácena v ssutiny. Polsko padlo. Nacisté jednali podle svého plánu, který vysvětlí moji kolegové, rychle, aby rozšířili svou agresi na celou Evropu a aby měli převahu nad svými nepřipravenými sousedy v momentu překvapení z nenadálého útoku. Mohu poznamenat v závorce, že Hitler ve svých projevech řekl, že západní velmoci nebyly připraveny k válce a nečekaly ji. Přes opětovná slavnostní ujištění o svých mírumilovných úmyslech vtrhli Němci dne 9. dubna 1940 do Dánska a Norska, dne 10. května 1940 do Belgie, Holandska a Lucemburska a dne 6. dubna 1941 do Jugoslavie a Řecka.

Aby mohlo provést část nacistického plánu na přípravu agrese proti Polsku a jeho spojencům, sjednalo Německo dne 23. srpna 1939 smlouvu o neútočení se sovětským Ruskem. Tuto smlouvu, která byla předem míněna jako prostředek k získání času, hodlali nacisté dodržovat, jak to ukáží dokumenty, jen tak dlouho, jak bylo nezbytně třeba pro přípravu k porušení této smlouvy. Dne 22. června 1941 přistoupili nacisté k provedení svých již dávno zamýšlených plánů a vtrhli se svými armádami na území Sovětského svazu, aniž vyhlásili válku. Celý evropský kontinent byl zachvácen válečným ohněm.

Byl jsem požádán, abych vám předložil schema, jež by názorně ukazovalo, které smlouvy byly porušeny, a zároveň odhalovalo soustavný plán jejich porušování. V levém rohu schematu dole jsou, jak vidíte, vysvětlivky pro označení smluv, které byly porušeny při každé agresi, a každá šipka, jež ukazuje pořad útoků, má známky, které označují, které smlouvy byly při tom porušeny. Nebudu se podrobně zabývat rozbořem těchto dokumentů, protože tomu budou věnovat pozornost moji angličtí přátelé. Domnívám se, že postačí, ukáží-li, jakou záměrnou a trvalou neúctu projevovalo Německo vůči celému světu a k závazkům, které na sebe bralo.

Nyní vám ukáží schema, které ukazuje Německo z roku 1935 a Německo z doby, kdy nacistické výboje dosáhly svého vrcholu. Toto schema (*ukazuje na schema*) dává představu o rozsahu územních zisků Německa a o rozsahu území, které sice nebylo začleněno do Německa, avšak bylo Německem obsazeno a bylo pod jeho kontrolou. Musím poznamenat, že jsem pokládal za svůj úkol ukazovat vám podle toho, jak jsou předkládány důkazy, schemata v té formě, jako je toto, abychom vám usnadnili vaši práci.

Cestou agrese připojilo Německo území, označené na schematu červenou barvou (*ukazuje na schema*), a obsadilo a kontrolovalo území, vyznačené modrou barvou, chceme-li tuto barvu za modrou pokládat.

Nacistické plány se neomezovaly na to, co jsem uvedl. Tyto plány zahrnovaly i spiknutí s Japonskem.

Nacistické plány agrese počítaly s použitím spojenců v Asii a na-

cisté našli v Japoncích národ s příbuzným světovým názorem a cíli. Byli stejného smýšlení.

Himmler si zapsal svůj rozhovor ze dne 31. ledna 1939 s generálem Ošimou, který byl japonským velvyslancem v Německu. Máme v rukou originál Himmlerova memoranda s jeho vlastnoručním podpisem (dok. č. 2195-PS).

Byly vyměněny tajné informace s Japonci.

Dne 27. září 1940 uzavřeli nacisté německo-italsko-japonskou vojenskou a hospodářskou dohodu na 10 let, ve které se tyto velmoci dohodly „podporovat se navzájem a spolupracovat ve svém úsilí ve Veliké východní Asii i v evropských oblastech tam, kde je jejich prvořadým úkolem zavést a udržovat pořádek“.

Dne 5. března 1941 vydal obviněný Keitel přísně tajnou směrnicí. Právilo se v ní, že „führer nařídil všemi prostředky povzbuzovat Japonsko k aktivní účasti ve válce“, a uvádělo se v ní, že „vojenská moc Japonska musí být posílena tím, že mu budou předány válečné zkušenosti Německa a že se Japonsku má dostat podpory rázu vojenského, hospodářského i technického“. Cílem bylo, jak se uvádělo, rychle rozdrtit Anglii a „udržet Spojené státy mimo válku“ (dok. č. 384-PS a 1489-PS).

Dne 29. března 1941 sdělil obviněný Ribbentrop Macuokovi, japonskému ministru zahraničních věcí, že německá armáda je připravena udeřit proti Rusku. Macuoka znovu ujistil Ribbentropa ve věci Dálného Východu. Japonsko, jak prohlásil Macuoka, jednalo tehdy tak, jako by je Singapur nikdy naprosto nezajímal, avšak Japonsko „hodlá přistoupit k činu, jakmile nadejde vhodný okamžik“ (dok. č. 1887-PS).

Dne 5. dubna přesvědčoval Ribbentrop Macuoka, že vstup Japonska do války „urychlí vítězství“ a že bude spíše v zájmu Japonska nežli Německa, ježto poskytne Japonsku jedinečnou příležitost, aby uskutečnilo své národní snahy a hrálo vůdčí úlohu ve východní Asii (dok. č. 1882-PS).

Důkazy v této trestní věci také ukáží, že vůdčí činitelé Německa plánovali válku proti Spojeným státům, a to nástupem na Atlantickém i Tichém oceáně. Memorandum, jehož jsme se zmocnili z hlavního stanu führerova s podpisem generála Falkensteina, datované dne 29. října 1940, požadovalo určitou informaci o vojenských leteckých základnách a o zásobování. Ani v tomto případě neděláme žádné dohady. Máme v rukou originální dokument, podepsaný generálem dne 29. října 1940, ve kterém se praví, že „führer se v přítomné době zabývá otázkou obsazení ostrovů v Atlantickém oceánu se zřetelem na vedení války proti Americe v pozdější době. Porada o této otázce se koná zde“ (dok. č. 376-PS).

Dne 7. prosince 1941, tedy v den, který, jak prohlásil zesnulý prezident Roosevelt, „bude navždy poznamenán hanbou“, zdálo se vítězství německé agrese neodvratné. Německá armáda stála před branami Leningradu. Japonsko, využívajíc nové situace, napadlo, zatím co jeho zplnomocnění zástupci odvraceli ve Washingtoně pozornost diplomatickými manévry, věrolomně a bez vyhlášení války Spojené státy v Pearl Harboru a na Filipínách. Rychle následovaly útoky na britské državy, na francouzskou Indočínu a na Holandsko v jihozápadní části Tichého oceánu. Tyto útočné činy se setkaly s tím, co jedině bylo možno udělat, totiž s okamžitým vyhlášením války a s ozbrojeným odporem, který neustále rostl v dlouhých měsících, dokud státy Osy nebyly naprosto poraženy a vybojována svoboda pro jejich oběti.

5. Přistupuji k části „Zločiny proti pravidlům vedení války“.

I nejbojovnější národy uznávaly ve jménu lidskosti určitá omezení v ukrutnostech války. Příslušná pravidla byla stanovena v mezinárodních konvencích, jichž se Německo účastnilo. Tato pravidla předpisovala určitá omezení při zacházení s nepřitelem.

Nepřítel měl právo se vzdát do zajetí a požívat jako válečný zajatec slitování a slušného zacházení. Dokážeme na základě německých dokumentů, že tato pravidla nebyla zachována a že se s válečnými zajatci zacházelo surově a že často byli vražděni. To se týká zejména zajatých letců, z nichž mnozí byli příslušníky mého národa.

Dne 1. června 1944 byl vydán rozkaz, že zajatí angličtí a američtí letci nemají požívat práv válečných zajatců. Má se s nimi zacházet jako se zločinci a armádě bylo nařízeno, aby nebránila obyvatelstvu, chce-li se s letci vypořádat podle soudu „lynche“. Tento rozkaz byl rozeslán podle nařízení reichsführera SS: „V příloze Vám zasílám rozkaz s tím, abyste jeho obsah sdělil náčelníku pořádkové policie a náčelníku policie bezpečnostní. Ti jsou povinni ústně tlumočit tento rozkaz svým podřízeným. Policie nesmí zasahovat do srážek mezi Němci a sestřelenými anglickými a americkými letci.“

Nacistická vláda podněcovala prostřednictvím svých propagandistických organizací obyvatelstvo, aby přepadalo letce, kteří přistáli po nehodě, a aby je vraždilo.

Ukážeme také přísně tajný rozkaz podepsaný Hitlerem, který nařizuje, a to bez ohledu na podmínky, pobít do posledního muže zajaté posádky sestřelených letadel. V tomto případě máme v rukou originální dokument s originálním podpisem Hitlerovým.

Dokážeme, že byly vydávány tajné rozkazy, které měly být ústně sdělovány civilnímu obyvatelstvu, o tom, že nepřátelští parašutisté mají být zatčeni a likvidováni.

Tak bylo podněcováno obyvatelstvo k vraždám a takto byly vraždy dirigovány.

Tato nacistická kampaň nelítostného zacházení s odpůrcem dosáhla svého vyvrcholení ve válce s Ruskem. Zpravidla byli váleční zajatci předáváni z kontroly armády do moci Himmlera a SS. Na východě propukla zuřivost Němců v celé plnosti. Byl vydán rozkaz, aby byla ruským válečným zajatcům vypalována znamení. Němci je nechávali pomřít hladem.

Přečtu vám úryvky z dopisu, který psal obviněný Rosenberg obviněnému Keitelovi dne 28. února 1942. V dopise se říká toto:

„Osud sovětských válečných zajatců, kteří jsou v Německu, je tragedií úžasných rozměrů... Značná část z nich zemřela hladem nebo následkem klimatických podmínek. Tisíce jich zahynuly na skvrnitý tyfus.“

Velitelé táborů zakazovali civilnímu obyvatelstvu, aby dávalo potraviny vězňům a dávali přednost tomu, aby zajatci umírali hladem. V četných případech, kdy váleční zajatci nemohli pokračovat v pochodech pro hlad a vysílení, byli stříleni před očima civilního obyvatelstva, které bylo uvedeno v hrůzu. Mrtvolky zůstávaly nepohřbeny.

V mnohých táborech nebylo vůbec přístřeší pro válečné zajatce. Leželi pod širým nebem v dešti a sněhu. Nebyly jim dány ani nástroje, aby si mohli vykopat jámy nebo díry v zemi.

Konečně je třeba se zmínit o popravách válečných zajatců. V rozličných táborech na příklad byli postříleni všichni příslušníci „asijské národnosti“.

Zvyky civilisovaných národů a konvence, jichž se účastnilo Německo, poskytovaly určité záruky civilnímu obyvatelstvu, dosti nešťastnému již proto, že bylo na území obsazeném nepřátelskými armádami. Německé okupační síly, jimž v čele stáli a které kontrolovali obvinění, kteří sedí nyní před námi, se dopustily přčetných ukrutných násilností na obyvatelích obsazených území; tyto ukrutnosti by se zdály nepravděpodobnými, kdyby nebyly potvrzovány rozkazy a zprávami, jichž jsme se zmocnili, a které svědčí o přesnosti, s jakou byly tyto rozkazy plněny.

Máme tu co dělat s praxí společné zločinné činnosti, s kterou počítali spiklenci jako s částí společného plánu. Pochopíme, proč nebyly tyto zločiny proti evropským odpůrcům nacistů náhodnými, ale předem plánovanými zločiny, prozkoumáme-li jejich příčiny. Dne 22. srpna 1939 řekl Hitler svým důstojníkům, že „hlavní cíl v Polsku záleží ve zničení nepřítelů a nikoliv v tom, abychom dosáhli určité zeměpisné linie“.

Plán odvezení práce schopné mládeže z obsazených zemí byl schvá-

len Rosenbergem ve shodě s jeho teorií, že „se tím dosahuje žádaného oslabení biologické síly poraženého národa“.

Germanisovat nebo zničit — tak zněl program.

Himmler prohlásil: „Bud' získáme na svou stranu lidi dobré krve, kterých můžeme využít pro sebe, a poskytneme jim místo mezi sebou, anebo — můžete to, pánové, nazvat ukrutným, avšak sama příroda je ukrutná — tyto lidi vyhladíme.“

Pokud jde o lidi, kteří jsou s rasového hlediska „plnohodnotní“, doporučoval dále Himmler toto: „Mám proto za to, že se musíme zmocňovat jejich dětí, abychom je vzdělali z prostředí, jež je dosud obklopovalo, a to, bude-li to třeba, také tak, že je uloupíme nebo ukradneme“ (dok. č. 1-70).

Himmler naléhal na odvěčení dětí slovanského původu, aby byli možní nepřátelé Němců zbaveni budoucích vojáků. Nacisté si vytyčili cíl oslabit sousedy Německa do té míry, aby Německo i v případě porážky zůstalo nejmocnějším národem v Evropě. V této souvislosti musíme se dívat na plán nelítostného vedení války; tato válka znamená plán na páchání válečných zločinů a zločinů proti lidskosti.

Němci požadovali a pak vraždili obrovský počet rukojmí. Byly prováděny masové odplaty, a to tak ukrutné, že bylo vyhlazeno obyvatelstvo celých vesnic. Rosenbergovi byla dána rada, aby byly zničeny tři vesnice na Slovensku, jejichž jména nejsou zjištěna.

V květnu 1943 bylo nařízeno vyhladit s povrchu zemského jinou vesnici, která měla 40 usedlostí s obyvatelstvem v počtu 220 lidí. Bylo nařízeno postřílet veškeré obyvatele, odebrat dobytek a majetek a vesnici, jak se nařizovalo v rozkaze, „spálit do základů“.

V tajné zprávě říšského ministerstva pro záležitosti obsazených východních území, které spravoval Rosenberg, se o tom mluvilo. Citují: „Potravinové dávky, stanovené pro Rusy, jsou tak nedostatečné, že nestačily na zabezpečení jejich existence; tyto dávky poskytují jen minimální potravu pro omezenou dobu. Obyvatelstvo neví, zda bude ještě zítra žít. Žije pod hrozbou smrti hladem.“

Cesty jsou přeplněny stovkami tisíců lidí, kteří se potulují, hledající potravu; někdy tento počet dosahuje milionu, jak tvrdí odborníci. Opatření, která učinil Sauckel, vyvolala velké rozčilení mezi civilním obyvatelstvem. Muži prováděli lékařské prohlídky ruských děvčat, násilím byly dělány fotografické snímky nahých žen a lékařky (domnívám se, že tu šlo o zdravotní sestry) byly zavírány do nákladních wagonů pro potěšení velitelů transportu. Ženy v nočních košilích byly svázané a násilně vlečeny přes ruská města k železničním stanicím atd. Veškerý tento materiál byl odeslán OKH.“*

* OKH — vrchní velitelství pozemních vojsk — pozn. red.

Nejhrůznějším a podle svého rozsahu v dějinách největším druhem otroctví bylo zajisté odvlékání obrovského počtu lidí na trestanecké práce. Pouze v málo jiných případech jsme ukořistili tak bohaté a nevyvratitelné důkazy. Mám v ruce řeč obviněného Franka, generálního guvernéra Polska, ve které prohlašuje chvástavě dne 25. ledna 1944: „Odeslal jsem do říše 1 800 000 polských dělníků.“

Obviněný Sauckel sdělil, že „z 5 000 000 zahraničních dělníků, kteří přibyli do Německa, není ani 200 000 dobrovolníků.“ O této skutečnosti byly podávány zprávy führerovi a obviněným Speerovi, Göringovi a Keitelovi (dok. č. R-124). Dokonce i děti ve věku od 10 do 14 let byly nuceny pracovat. Máme v rukou rozkaz, ve kterém se nařizuje deportovat do říše ještě tisíc ruských chlapců ve věku od 10 do 14 let. Když byl nedostatek dělníků, byli váleční zajatci nuceni, aby pracovali pro vojenské potřeby, ač tím byly hrubě porušovány mezinárodní konvence. Otrocké pracovní síly byly dováženy z Francie, Belgie, Holandska, Itálie a z východu. Najímání pracovních sil se dělo nelidskými metodami.

O tomto zacházení s lidmi odvečenými do otroctví se mluví všeobecnými slovy v dopise obviněného Sauckela obviněnému Rosenbergovi. Není těžké přeložit tato všeobecná slova do řeči konkrétních skutečností. Tento dopis zní takto: „Všem mužům (válečným zajatcům a zahraničním civilním dělníkům) je třeba dávat takové množství potravy a dávat jim k dispozici takové místnosti k bydlení a zacházet s nimi tak, aby to vyžadovalo od nás co nejmenších nákladů při jejich maximálním využití.“

Není třeba velké fantazie, abychom si představili tento plán ve skutečnosti. Pokud jde o válečné zajatce, stanoví týž rozkaz, jehož jsme se zmocnili, že má být všech válečných zajatců, kteří jsou v Německu, ať upadli do zajetí na západě nebo na východě, používáno v německém zbrojním průmyslu a v průmyslu potravinářském. Není možno si ani představit zřetelnějšího porušení mezinárodního práva při zacházení s válečnými zajatci; avšak rozkaz dále nařizuje, že používat v průmyslu všech válečných zajatců a také obrovského počtu nových zahraničních dělníků z řad civilního obyvatelstva, a to jak mužů tak i žen, je naprosto nezbytné, má-li být vyřešen problém mobilisace pracovních sil pro potřeby této války.

Při plnění svého plánu na postupné oslabování svých sousedů po stránce fyzické i hospodářské a při stálém snižování jejich životní úrovně se nacisté dopouštěli velkého počtu zločinů. Majetek civilního obyvatelstva byl ničen ve velkém, aniž to bylo nutné s vojenského hlediska. V Holandsku byly téměř na samém konci války zničeny hráze nikoli z důvodů vojenské nutnosti, nýbrž jedině proto, aby byl způso-

ben rozvrat hospodářství a zdržení hospodářského rozvoje pracovitého holandského národa.

Pečlivě byl vypracován plán na vyčerpání všech zdrojů z obsazených zemí. Příkladem může být zpráva o Francii ze 7. prosince 1942, kterou sestavilo oddělení Říšské banky pro hospodářský průzkum. Vznikla otázka, zda má být zvýšena okupační dávka Francie z 15 milionů na 25 milionů říšských marek denně. Za tím účelem provedla Říšská banka rozbor hospodářství Francie, aby zjistila, zda Francie takové břímě unese. V této zprávě se uvádělo, že Francie zaplatila až do tohoto dne na splnění podmínek příměří už 18,5 miliardy říšských marek, což činilo 370 miliard franků. V této zprávě se také uvádělo, že celá tíže těchto plateb během 2 a půl roku se rovná veškerému národnímu důchodu Francie v roce 1940 a že částka plateb Německu za prvních 6 měsíců 1942 odpovídala národnímu důchodu Francie za celý tento rok. V závěru zprávy bylo napsáno toto:

„V každém případě nezbyvá nežli dojít k závěru, že Francii bylo od doby uzavření příměří v červnu 1940 uloženo relativně těžší břímě, nežli Německu po světové válce. V souvislosti s tím je nutno konstatovat, že hospodářské možnosti Francie se nerovnal nikdy možnostem Německé říše a že poražená Francie nemohla počítat se zahraničními hospodářskými a finančními zdroji ve stejné výši jako Německo po minulé světové válce.“

Obviněný Funk, který tuto zprávu sestavil, byl říšským ministrem hospodářství a presidentem Říšské banky; obviněný Ribbentrop byl ministrem zahraničních věcí; obviněný Göring byl zmocněncem pro čtyřletý plán a všichni se podíleli na výměně názorů, které byly zčásti zachyceny v tomto dokumentu, jehož jsme se zmocnili. Bez ohledu na shora uvedený rozbor, sestavený Říšskou bankou, přistoupili obvinění k zvýšení okupačních plateb, uložených Francii, z 10 milionů franků na 25 milionů franků denně.

Není se co divit, že hospodářský základ Francie byl rozvrácen. Cíl a plán toho všeho byl vylíčen v dopise generála Stülpnagela, který byl náčelníkem německé komise pro příměří, adresovaném obviněnému Jodlovi dne 14. září 1940, ve kterém se pravilo: „Hlavní cíl, totiž soustavné zeslabení Francie, je už daleko překonán.“

Cíl nespočíval jen v tom, aby bylo hospodářství států sousedících s Německem oslabeno a rozvráceno a aby byly zneškodněny jako konkurenti. Provádělo se kromě toho v nevídaném měřítku loupení a lupičství. Nesmíme být pokryteckými, pokud jde o loupeže. Přiznávám, že žádná armáda neprochází územím, které obsadila, aniž se dopouští loupeží. Obvykle vzrůstají loupeže úměrně podle toho, jak klesá kázeň. U Němců tomu však bylo právě naopak. Kdyby nebylo v tomto případě

prokázáno, že loupeže nebyly páčány jen pro úpadek kázně, nežádal bych přirozeně, aby obvinění byli za tyto loupeže voláni k odpovědnosti.

Avšak my vám dokážeme, že loupeže, o které jde, nelze vysvětlit nedostatkem kázně nebo prostě slabostí lidské povahy. Němci organizovali, předem plánovali, pořádali a zákonným způsobem upravovali loupeže, stejně jako organizovali vůbec všechno, a poté sestavovali co nejsvědomitěji výkazy, aby ukázali, že udělali vše k co možná nejlepšímu provedení loupeží, které byly za daných okolností možné. Tyto výkazy máme v rukou.

Náčelníkem organizace pro soustavné vylupování uměleckých děl v evropských zemích byl jmenován zvláštním rozkazem Hitlerovým ze dne 17. září 1940 obviněný Rosenberg. Dne 16. dubna 1943 podal Rosenberg zprávu, že až do 7. dubna byly odeslány do Německa 92 železniční vagony, které byly naloženy 2775 bednami se zabalenými uměleckými díly, při čemž byla 53 umělecká díla dodána přímo Hitlerovi a 594 umělecká díla byla zaslána obviněnému Göringovi.

Ve zprávě se vypočítává přibližně 20 000 uloupených kulturních hodnot, při čemž jsou uvedena také místa, kde tyto hodnoty byly v úschově (dok. č. 015-PS).

Nedosti na tom, tyto loupeže byly Rosenbergem velebeny. Máme v rukou inventární knihy Rosenbergovy, jež mají 39 v kůži vázaných svazků, které později předložíme jako důkazy. Člověk musí být věru nadšen dokonalostí, s jakou byla tato zpráva Rosenbergem sestavena. Je to 39 svazků takových, jako je ten, který držím v rukou.

Záliby nacistů byly velmi rozličné. Z celkového počtu 9455 v evidenci vedených předmětů bylo 5255 obrazů, 297 sochařských děl, 1372 kusy starožitného nábytku, 307 vzorů uměleckých tkaniv a 2224 drobných uměleckých předmětů, při čemž Rosenberg uváděl, že není dosud zinventarisováno 10 000 uměleckých děl.

Sám Rosenberg určil celkovou hodnotu těchto uměleckých děl přibližně na jednu miliardu dolarů. Inventární popisy byly sestaveny s typickou přesností: byly to seznamy uměleckých předmětů, uvedených v každém dokumentu, s fotografickými snímky nejvelkolepějších uměleckých děl, uloupených v kulturních evropských střediscích a dopravených do Německa. Celkem 39 svazků. Svazek, který držím v ruce, obsahuje nejen reprodukci obrazů, ale i sochařských děl.

Jsme připraveni dokázat, že tyto loupeže nebyly loupežemi jednotlivých vojáků, kteří byli vzdáleni svého domova a brali si, co jim přišlo do ruky, ale organizovaným a soustavným plánem na oloupení Evropy.

Nebudu se pouštět do dalších podrobností o válečných zločinech a o zločinech proti lidskosti, jichž se dopustila banda nacistů, jejíž pohlaváři jsou nyní před vámi. Není mým cílem pojednávat o individuál-

ních zločinech. Budu se zabývat společným plánem nebo programem těchto zločinů a nebudu klást váhu na individuální zločinná jednání. Můj úkol záleží jedině v tom, abych ukázal rozsah těchto zločinů, a dále abych dokázal, že právě ti, kteří sedí nyní před vámi na lavici obviněných, jsou těmi muži, kteří zaujímali odpovědná místa a sestavovali tyto zločinné plány a schemata, za což jsou také nyní voláni k odpovědnosti, a to bez ohledu na to, že plán byl uváděn ve skutek jinými osobami.

Nakonec povstal svět proti těmto nezákonným a opovážlivým činům. Svět se vzpamatoval z demoralisujících následků nenadálého přepadení, sebral své síly a zastavil další postup těchto lidí.

Jakmile úspěch opustil jejich prapory, začali nacističtí satelité odpa-
dávat jeden za druhým. Hliněný kolos, který se vydával za césara, utrpěl fiasko. V každé obsazené zemi povstaly síly odporu proti drzým okupantům. Ba i v samém Německu vidělo obyvatelstvo, že se jejich stát řítí do záhuby díky vedení těchto šilenců. Atentát na Hitlera dne 20. července 1944, který podporovali lidé, zaujímající vysoká postavení, byl zoufalým pokusem vnitřních sil zastavit se na pokraji záhuby. Začaly sváry mezi spiklenci, které opouštěl úspěch, a nacistická síla začala upadat značně rychleji, nežli se svého času zvedala. Německé branné síly kapitulovaly, německá vláda se rozpadla, její vůdčí činitelé páchali po tuctech sebevraždy a díky našemu vojenskému úspěchu octli se tito obvinění v našich rukou. I když to nejsou v žádném případě všichni vinníci, jsou to přece ti z nejvíce odpovědných, kdož zůstali na živu.

Jejich jména figurují v dokumentech, jejich tváře jsou zachyceny na fotografických snímcích. Máme tu před sebou nejodpovědnější politiky, vojenské činitele, finančníky, diplomaty, administrátory a propagandisty nacistického hnutí, kteří zůstali na živu.

Kdopak by byl odpovědný za tyto zločiny, když ne právě oni?

Konec války a okolnost, že jsme se zmocnili těchto zajatců, postavily vítězné spojence před problém, zda a jakou zákonnou odpovědnost nesou lidé, zaujímající vysoké postavení, za činy, které jsem vypočítal. Mají být tyto delikty ignorovány anebo má být za ně požadována krvavá msta? Cožpak neexistuje zákon, aby mohl být vynesena uvážení a spravedlivý rozsudek za takové činy? Statut tohoto Tribunálu praví, že zákon upravuje nejen činy bezvýznamných lidí, nýbrž i to, co řekl kdysi lord nejvyšší soudce Cook králi Jakubovi, že také vládcové jsou podřízeni „Bohu a zákonu“.

Spojené státy Ameriky dospěly k názoru, že právo rozprostírá daleko svou moc a že obsahuje normy, podle nichž lze vést řízení tak,

aby nezůstala žádná pochybnost o tom, že trestáme jen ty, kdož to zaslouhují, a pouze za to, co zasluhuje trestu.

Podle pokynů zemřelého presidenta Roosevelta a rozhodnutí Krymské konference uložil president Truman zástupcům Spojených států, aby sestavili návrh mezinárodní dohody, který byl předložen na konferenci v San Francisku ministrům zahraničních věcí Spojeného království, Sovětského svazu a prozatímní vlády Francie. Po velmi četných změnách stal se tento návrh základem Statutu tohoto Tribunálu.

Avšak tato dohoda, která stanoví normy, podle nichž mají být tito zločinci souzeni, nevyjadřuje jen názor národů, které dohodu podepsaly. Také jiné národy, které mají jiný, nicméně však naprostou úctu zasluhující právní systém, projeví svůj souhlas s touto dohodou. Jsou to tyto státy: Belgie, Holandsko, Norsko, Československo, Lucembursko, Polsko, Řecko, Jugoslavie, Habeš, Austrálie, Haiti, Honduras, Panama a Nový Zéland.

Proto soudíte na podkladě zákonného aktu, který vyjadřuje moudrost, cit spravedlnosti a vůli devatenácti vlád, které představují převážnou většinu všech civilisovaných národů.

Statut, který je základem existence tohoto Tribunálu, obsahuje určité právní koncepce, které jsou neodlučitelné od jeho jurisdikce a které budou určovat jeho rozhodnutí.

To, jak jsem již řekl, znamená také další podmínku, jež zakládá právo projednávat trestní věc těchto obviněných. Zákonnost tohoto Statutu je nepochybná pro nás všechny, a to jak pro ty z nás, kdož plní povinnosti soudců nebo se účastní žaloby, tak i pro obviněné, kteří nemohou uvést žádný jiný zákon, který by jim poskytl právo být vůbec slyšeni. Moji ctihodní a zkušené kolegové jsou stejně jako já sám přesvědčeni, že bude napomáhat rychlosti a jasnosti tohoto procesu, podaří-li se mi stručně objasnit, jak je nutno aplikovat právní filosofii Statutu na skutečnosti, které jsem uvedl.

Ježto je podle Statutu tohoto Tribunálu použití zákona konečným, bylo by lze tvrdit, že obvinění mají v tomto procesu právo na to, aby byl zákon aplikován na jejich činnost v nejpříznivějším jeho výkladu, lze-li zákon vůbec na ně aplikovat.

Kdybych se ovšem pokoušel objasnit to na podkladě pouze několika paragrafů, pak by musily zůstat četné otázky aplikace tohoto zákona nevyřešenými.

Bylo by lze říci, že je to zákon nový, který nebyl závazně vyhlášen v době, kdy se obvinění dopustili svých zločinů, jež jsou tímto zákonem zavrhovány, a že vyhlášení tohoto zákona bylo pro ně neočekávané.

Nemohu přirozeně popírat, že tito muži jsou udiveni tím, že zákon

je právě takový. Jsou opravdu udiveni tím, že vůbec nějaké zákony existují. Tito obvinění se neopírali nikdy o žádný zákon. Jejich program zahrnoval a ignoroval jakoukoli zákonnost. To vyplývá z četných činů a prohlášení, z nichž zde budu citovat jen nepatrnou část. Upozornil jsem vás už na prohlášení führera v předvečer vpádu do Polska: „Vítěz nebude tázán, zda mluvil pravdu či nikoliv.“ Ve svém projevu z 23. listopadu 1939 ke všem hlavním velitelům připomněl führer, že Německo má sice právě smlouvu s Ruskem, avšak prohlásil: „Smlouvy platí jen potud, pokud slouží určitým cílům.“ Dále prohlásil führer v této své řeči: „Porušení neutrality Holandska a Belgie nebude mít žádný význam.“ — Přísně tajný dokument, který je nadepsán „Vedení války jako problém organizační“ a který byl rozeslán náčelníkům štábu vrchního velitelství branné moci dne 19. dubna 1938, praví, že „otázku zachovávání obvyklých pravidel o vedení války vůči neutrálním státům lze posuzovat jedině s hlediska, zda tato pravidla budou mít menší či větší výhody pro válčící strany.“

V archivu štábu německého válečného námořního loďstva jsme našli „Memorandum o otázce zaktivisované války na moři“, datované dne 15. října 1939; toto memorandum začíná projevem odhodlání dodržovat normy mezinárodního práva.

„Avšak,“ praví se v něm dále, „lze-li očekávat rozhodný úspěch od nějakého opatření, které je pokládáno za vojenskou nezbytnost, pak je nutno toto opatření provést i tehdy, když je v rozporu s normami mezinárodního práva.“ Mezinárodní právo, přirozené právo, německé právo a každé právo vůbec bylo pro tyto lidi prostě nástrojem propagandy, k němuž bylo třeba se uchýlovat, bylo-li lze z toho vytěžit prospěch, a kterého slušelo nedbat, zakazovalo-li něco, co tito lidé si přejí vykonat.

Mohou-li se lidé odvolat na zákon, který platil v době, kdy vykonali ty či jiné své činy, pak je použití zákonů se zpětnou platností — jak se domníváme — někdy nespravedlivé. Avšak tito lidé se nemohou pro své činy dovolávat zásady, která v některých právních soustavách zakazuje zpětnou platnost zákonů. Tito lidé nemohou dokázat, že se sami vůbec někdy opírali o normy mezinárodního práva nebo vůbec na ně brali jakkoli zřetel.

Třetí oddíl žaloby se opírá o definice válečných zločinů, které jsou uvedeny ve Statutu Tribunálu.

Načrtl jsem vám soustavný směr jejich chování vůči civilnímu obyvatelstvu a branným silám, který porušuje mezinárodní konvence, jichž se Německo účastnilo.

Zločinný ráz těchto činů byl, jak prokážeme, zcela jasný. Proto se snažili zatajit tyto delikty. Je známo, že obvinění Keitel a Jodl byli

informování oficiálními právními poradci o tom, že rozkazy o vypalování znamenají ruským válečným zajatcům, o dávání okovů britským válečným zajatcům a popravy zajatých „komand“ byly zřejmým porušením mezinárodního práva. Přes to byly tyto rozkazy provedeny. Totéž platilo o rozkazu zavraždit generála Girauda a generála Weyganda, kteří unikli tomuto osudu jen díky úskoku admirála Canarise, který byl sám později popraven pro účast na spiknutí, jehož cílem byl atentát na Hitlera dne 20. července 1944.

IV. oddíl žaloby pojednává o zločinech proti lidskosti. Hlavními z nich jsou chadnokrevné hromadné vraždy nespočetného množství lidí. Jsou snad obvinění udiveni nad tím, že se vražda posuzuje jako zločin?

I. a II. oddíl žaloby připojuje k těmto zločinům zločiny, které záleží v plánování a vedení útočných válek a válek, které porušují devět smluv podepsaných Německem.

Existovala skutečně doba, mám tu na mysli dobu první světové války, kdy rozpoutání a vyhlášení války nebylo pokládáno za zločin proti zákonu, třeba bylo hodno zavržení s hlediska morálky.

Podle zákonů všech civilisovaných národů se ovšem pokládá útok jednoho člověka na druhého, třeba jen s holýma rukama, za zločin. Jak se tedy mohlo stát, že při milionkrát větším počtu těchto zločinů a za podmínky, že k holým rukám přibyla střelná zbraň, byl tento čin podle práva beztrestný?

Existoval názor, že nelze pokládat za zločin obvyklé činy násilí, jsou-li páčány v poměrech, kdy je vedena zákonná válka. Epocha imperialistické expanse během XVIII. a XIX. století vyvolala v život zavrženíhodnou teorii, která byla opakem teorií vědců raného křesťanského a mezinárodního práva, jako byl Grotius, a která hlásala, že všechny války musí být pokládány za zákonné. Spojení těchto dvou teorií muselo veskrze zabezpečit imunitu proti odpovědnosti před právem při rozpoutání války.

To bylo neudržitelné pro století, které se nazývalo civilisovaným. Prostý lid s vrozeným zdravým smyslem povstal proti takovým výmyslům a právnickým piklům, které tak značně odporovaly zásadám ethiky, a požadoval záruky bezpečnosti před válkou. Státníci a odborníci mezinárodního práva reagovali na to z počátku opatrně tím, že schválili pravidla pro vedení války, která měla učinit metody vedení války civilisovanějšími.

Úsilí bylo zaměřeno na to, aby byly právními předpisy omezeny ukrutnosti, které by bylo lze páchat na civilním obyvatelstvu i válečných zajatcích.

Avšak zdravý lidský smysl požadoval po první světové válce, aby

platnost zákona, odsuzujícího válku, byla rozšířena dále a hlouběji a aby právo nezavrhovalo jen protiprávní způsoby vedení války, nýbrž i jakékoli způsoby vedení válek protiprávních, jakými jsou války útočné. Leč i tentokrát učinili státníci celého světa jen to, k čemu byli nuceni. Jejich snahy byly nesmělé a opatrné a často méně znatelné, nežli bychom byli opravdu očekávali. Avšak v roce 1920 byly útočné války prohlášeny za nezákonné.

Znovuzavedení zásady, že existují války nespravedlivé a že jsou nespravedlivé války nezákonné, lze sledovat na četných událostech. Nejvíce tu vyniká pakt Briand-Kelloggův z roku 1928, podle něhož se Německo, Itálie a Japonsko společně s téměř všemi národy světa vzdaly války jako nástroje národní politiky, zavázaly se řešit všechny sporné otázky jedině pokojnou cestou a zavrhly válku jakožto prostředek pro řešení mezinárodních sporů. Tato smlouva změnila právní postavení útočné války. Jak řekl v roce 1932 ministr zahraničí USA pan Stimson, taková útočná válka „nesmí už být pramenem a předmětem práva, nesmí být zásadou, kolem které se soustřeďují povinnosti, chování i práva národů. Je něčím protiprávním... Tímto aktem uznáváme, že zastaraly četné právní precedenty, a postavili jsme právníky před úkol znovu prozkoumat četné z jejich zákoníků a dohod.

Ženevský protokol z roku 1924 „O pokojném vyřizování mezinárodních konfliktů“, podepsaný zástupci 48 států, prohlásil, že „útočná válka je mezinárodním zločinem“. Osmé zasedání Společnosti národů v roce 1927 prohlásilo jednomyslným rozhodnutím zástupců 48 států, čítaje v to i Německo, že útočná válka je mezinárodním zločinem. Na šesté panamerické konferenci v roce 1928 přijalo 21 amerických republik jednohlasně resoluci, že „útočná válka znamená mezinárodní zločin proti lidstvu“.

Neschopnost těchto nacistů bedlivě prozkoumat anebo pochopit dosah a význam této změny v mezinárodně právním světovém názoru není pro ně obhajobou ani okolností polehčující. Má-li to vůbec nějaký význam, pak to jen prohlubuje jejich vinu a zavazuje to ještě více k tomu, aby právo, kterému se dříve nacisté vysmívali, bylo pomstěno jeho právní aplikací na jejich vlastní protiprávní chování. Ve skutečnosti už podle jejich vlastních zákonů, kdyby si vůbec byli všímali zákonů, byly tyto zásady namířeny proti těmto obviněným.

Článek 4 Výmarské ústavy stanovil, že „všeobecně uznávaná pravidla mezinárodního práva musí být pokládána za závazné předpisy, které tvoří součást právního řádu německé říše.“ Lze snad pochybovat o tom, že uznání útočné války za protiprávní bylo jedním ze „všeobecně uznávaných pravidel mezinárodního práva“ v roce 1939? Jakékoli uchýlení se k válce, a to k jakékoli válce, je uchýlením se k zločinným prostředkům.

Válka má nezbytně vzápětí vraždy, násilí, omezování svobody a ničení majetku. Spravedlivá obranná válka je zajisté válkou zákonnou a zprošťuje trestní odpovědnosti ty, kdož ji vedou ve shodě se zákony války. Avšak trestné činy nelze ospravedlnit odůvodněním, že ti, kdož se jich dopustili, byli zataženi do války, je-li válka sama nezákonná. I minimální použití působnosti smluv, které prohlašují útočnou válku za nezákonnou, musí spočívat v tom, že ti, kdož takovou válku rozpoutávají nebo vedou, pozbývají ochrany, kterou jim právo poskytuje, a že osnovatelé takové války musí být odsouzeni podle všeobecně uznávaných právních zásad, podle kterých se trestají zločiny.

Má-li však někdo za to, že tento Statut, jehož ustanovení jsou pro nás všechny závazná, obsahuje nové právo, pak nicméně budu i nadále naléhat na to, aby je Tribunál přísně zachovával. Platnost mezinárodního práva, kterým tito obvinění pohrdali a proti kterému stavěli své nezákonné činy, musela být obnovena za cenu ztráty více než milionu lidí pro moji zemi, nehledě ke ztrátám jiných národů. Nemohu souhlasit se zvráceným odůvodněním, podle něhož by společnost měla rozšiřovat a upevňovat platnost práva na vrub záhuby naprosto nevinných lidí, avšak mám za to, že pokrok práva nebude nikdy možný, zůstanou-li na živu morální vinníci.

Je ovšem správné, že Statut Tribunálu nemá žádného právního precedentu, avšak mezinárodní právo je něčím více, nežli scholastickou sbírkou abstraktních a neměnných zásad. Mezinárodní právo je plodem smluv a dohod mezi národy a ustavivších se zvyklostí. Ale každý obyčej má svůj původ v nějakém zvláštním aktu a každá dohoda může být sjednána z iniciativy kteréhokoli státu. I kdybychom byli ochotni vzdát se jakékoli zásady dalšího rozvíjení mezinárodního práva, přece bychom nemohli popírat, že i v dnešní době jsme oprávněni zavádět zvyklosti a sjednávat dohody, což už jest samo o sobě pramenem obnoveného a posíleného mezinárodního práva. Mezinárodní právo se nemůže rozvíjet cestou normálního zákonodárství, protože neexistuje stálý mezinárodní orgán moci.

K novotám a změnám docházelo v mezinárodním právu na základě jednání vlád, které si přály přivodit změny v platném stavu. Mezinárodní právo se rozvíjí, jako se rozvíjelo právo precedentů, tedy cestou rozhodnutí, která jsou činěna ve shodě s dříve se ustavivšími zásadami při jejich aplikaci na novou situaci. Podstata věci je v tom, že rozvíjeli se právo metodou precedentů, jak se rozvíjelo právo precedentů vůbec a jak se musí rozvíjet mezinárodní právo, děje se pokrok v právu, má-li k němu vůbec dojít, na vrub těch, kdož právo porušili a příliš pozdě pochopili svou chybu. Toto právo bylo ustaveno v rozsahu, v jakém vůbec může být mezinárodní právo ustaveno, dříve, nežli byly spáchány

tyto zločiny. Proto mě neznepokojuje nedostatek právních precedentů u soudního řízení, o jehož provedení zde žádáme.

Činy, které jsem zde uvedl, spadají zcela pod skutkovou podstatu zločinů, které jsou uvedeny ve Statutu a Tribunál je povolán soudit a trestat pachatele. Definice válečných zločinů proti lidskosti je do té míry každému známá, že není třeba komentáře. Leč vznikají určité nové problémy při aplikaci některých jiných ustanovení tohoto Statutu, která bych chtěl doporučit vaší pozornosti.

Základním ustanovením Statutu je, že plánování, příprava, rozpoutání a vedení útočné války nebo válek za porušení mezinárodních smluv, dohod a závazků, nebo účast na spiknutí či společném plánu za tím účelem, aby byly vykonány uvedené činy, je zločinem.

Je však patrné, že slabou stránkou tohoto Statutu je okolnost, že Statut sám nedefinuje, co je to útočná válka. Díváme-li se na věc abstraktně, je nejvýš obtížná a mohou pak vzniknout nejrůznější obtíže, domněnky a hypotézy. Bude-li obhajobě dovoleno, aby se vzdalovala od obvinění v jeho vymezeném rámci, jak je uvedeno v žalobě, povede toto thema k protahování procesu a zavlče Tribunál do nerozřešitelných politických problémů. Leč i tato věc neznamena nic nového ani v rozsahu, v jakém může být o ní uvažováno v souvislosti s dnešním řízením. O ní existují již naprosto ustálené a přesně formulované názory.

Jedním z nejautoritativnějších pramenů mezinárodního práva v této otázce je konvence „O definici agrese“, podepsaná v Londýně dne 3. července 1933 Rumunskem, Estonskem, Lotyšskem, Polskem, Tureckem, Sovětským svazem, Persií a Afganistanem. Tato otázka byla také projednávána mezinárodními výbory a komentátory, jejichž mínění požívají veliké vážnosti. Tato otázka nebyla předmětem četných úvah před první světovou válkou, vzbudila však velkou pozornost, když mezinárodní právo prohlásilo útočnou válku za nezákonnou. Ve smyslu těchto ustanovení mezinárodního práva a také vzhledem k rozsahu, v jakém to má význam pro důkazy podle naší žaloby, navrhuji, aby za „útočníka“ byl pokládán všeobecně stát, který jako první vykoná některý z dále uvedených činů:

1. vyhlášení války jinému státu;
2. vpád jeho branných sil na území jiného státu, ať s vyhlášením války nebo bez vyhlášení;
3. přepadení území, lodí nebo letadel jiného státu bez vyhlášení války;
4. poskytování pomoci ozbrojeným oddílům, které se vytvořily na území jiného státu, nebo odmítnutí pomoci přes žádost přepadeného státu, učinit na vlastním území veškerá opatření, která jsou v jeho moci proto, aby byly tyto ozbrojené oddíly zbaveny jakékoli podpory nebo ochrany.

Navrhuji dále, aby bylo přijato jako všeobecný názor to, že žádné politické, vojenské, hospodářské nebo jiné důvody nemohou být záminkou nebo ospravedlněním takových činů, ale že výkon práva na zákonnou sebeobranu, t. j. práva na odpor proti agresi nebo jednání s cílem poskytovat pomoc státu, který byl objektem agrese, nebudou samy o sobě znamenat útočnou válku. Právě na takovém výkladu práva se zakládají připravené a námi předložené důkazy o tom, že tu bylo spiknutí, které si vytyčilo za cíl rozpoutat a vést útočnou válku.

Podle této definice byla každá válka, kterou zahájili tito nacističtí vůdcové, mimo jakoukoli pochybnost válkou útočnou.

Je nejvýš důležité pro trvání a rozsah tohoto procesu, abychom měli na mysli rozdíl mezi naším obviněním, že válka byla válkou útočnou, a otázkou, zda mělo Německo nějaké důvody k nespokojenosti. Nezahlobáme se do studia okolností, jež vedly k zahájení této války. Tím nechť se zabývají historikové. Naším úkolem není hájit status quo v Evropě v roce 1933 nebo v kterémkoli jiném roce. Spojené státy americké si nepřejí pouštět se do diskuse o složitých předválečných prouděch evropské politiky a doufají, že proces nebude protahován tím, že by tyto proudy byly zkoumány.

Otevřeně přiznané příčinné souvislosti, které se týkají vzdálené doby, jsou příliš neupřímné a příliš nedůsledné, příliš složité a doktrinářské, nežli aby mohly být předmětem jen poněkud cenného zkoumání v tomto procesu. Všem dobře známý příklad lze nalézt v hesle „životního prostoru“, které shrnuje podstatu debat o tom, že Německo pociťovalo potřebu většího životního prostoru a to že bylo ospravedlněním jeho expanse. V téže době, kdy nacisté požadovali větší prostor pro německý národ, požadovali také více německého lidu, aby mohli tento prostor zaplnit. Bylo používáno všech známých prostředků, a to jak zákonných, tak i nezákonných k tomu, aby se zvětšila porodnost.

„Životní prostor“ znamenal vlastně ve své podstatě bludný kruh požadavků, totiž od sousedních států více prostoru a od Němců více potomků. Není třeba, abychom zkoumali oprávněnost teorií, které vedly ke stále vzrůstajícímu rozsahu agrese. Pokládáme za vinu, za zločin právě samotný úmysl a akt agrese.

Zastáváme v tomto případě stanovisko, že ať jsou důvody k nespokojenosti některého státu jakékoli, ať je jeho nesouhlas se statutem quo sebevětší, vždy zůstává útočná válka nezákonným prostředkem k vyřešení těchto otázek a ke změně těchto poměrů. Je možné, že Německo stálo v letech dvacátých a třicátých XX. století před velmi obtížnými problémy, které je opravňovaly k nejrozhodnějším krokům — kromě války. Všechny jiné metody jednání, tedy přesvědčování, propaganda, hospodářské soupeření, diplomacie byly otevřeny pro stát, kterému se stala

křivda, avšak útočná válka byla aktem nezákonným. Tito obvinění přesto organisovali a rozpoutali útočnou válku, válku za porušení smluv; přepadli své sousedy a vtrhli na jejich území, aby uvedli ve skutek zahraniční politiku, která, jak dobře věděli, nemohla být uskutečněna jinými metodami nežli válkou. To je to, co tvrdíme a co navrhuje, aby bylo projednáno, neboť v tom je podstata našeho obvinění.

FORMULACE INDIVIDUÁLNÍ ODPOVĚDNOSTI

Statut uznává také individuální odpovědnost těch, kdož se dopouštějí činů definovaných jako zločiny, anebo kdož podněcují jiné osoby k těmto činům nebo se sdružují s jinými osobami, skupinami nebo organizacemi za účelem provedení společného plánu a za účelem spáchání těchto činů. Zásada individuální odpovědnosti za pirátství a banditství, které už dávno byly považovány za trestné podle norem mezinárodního práva, se ustálila v plném rozsahu už odedávna. A to je právě nezákonné vedení války. Tato zásada osobní odpovědnosti je právě tak nutná, jako je i logická, má-li být mezinárodní právo skutečně povoláno k tomu, aby opravdu napomáhalo zachování míru. Mezinárodní právo, jehož platnost se vztahuje jedině na stát, může být válkou porušeno jedině proto, že nejrozšířenějším způsobem pro donucení státu je válka. Ti, kdož dobře znají dějiny Ameriky, vědí, že jedním z nejpřesvědčivějších důvodů, proč byla přijata naše ústava, byla okolnost, že spolkové zákony, které platily jen pro státy, které byly členy federace, nebyly s to udržet pořádek mezi nimi. Jedinou odpovědí na neposlušnost byla bezmocnost nebo válka. Jedině sankce, které se vztahují i na jednotlivé osoby, mohou být uskutečňovány pokojnou a účinnou cestou. Odtud plyne, že zásada, podle níž je útočná válka uznána za zločin, je podepřena ve Statutu zásadou osobní odpovědnosti.

Je nepochybné, že představa spočívající v tom, že stát jako korporace se dopouští trestných činů, je fikcí. Zločinů se vždy dopouštějí jedině lidé, ačkoliv je zároveň zcela správné využít tvrzení, že stát nebo korporace jsou také odpovědny, aby tak byla zavedena odpovědnost kolektivní. Avšak je zcela nepřipustné dovolit, aby se podobné právní úskoky staly podkladem pro osobní beztrestnost.

Statut stanoví, že ten, kdo se dopustil zločinu, se nemůže omlouvat ani rozkazy ani svými theoretickými názory ani tím, že se jeho zločinů dopustil stát. Kdyby byly tyto mezi sebou souvisící zásady aplikovány, vedlo by to prakticky k beztrestnosti každého, kdo by se účastnil opravdu těžkých zločinů proti míru a lidskosti. Lidé, kteří zaujímali méně významné postavení, byli chráněni proti odpovědnosti rozkazy jejich vyššího představeného. Avšak vyšší představení byli beztrestní, ježto

jejich rozkazy byly nazývány státními akty. Podle Statutu se nesmí žádná obhajoba opírat o některou z těchto teorií. Současná civilizace dala člověku do rukou zbraně, které mohou způsobit nedozírnou zkázu. Nemůže proto trpět právní neodpovědnost v tak rozsáhlé míře.

Dokonce i německý vojenský zákoník stanoví, že „porušuje-li výkon vojenského rozkazu při plnění služební povinnosti trestní právo, je nadřízený důstojník, který rozkaz dává, za tento rozkaz plně odpovědný. Avšak podřízený, který rozkaz vykonal, bude potrestán s ním jako spoluvinník, jestliže: 1. překročil rozkaz mu uložený, nebo 2. věděl, že se rozkaz jeho nadřízeného důstojníka týká činu, který měl za účel spáchání civilního nebo vojenského trestného činu nebo porušení zákona“ (Reichsgesetzblatt, 1926, č. 37).

Je nepochybné a my to také nepopíráme, že je třeba při projednávání právních následků trestného činu brát zřetel na okolnosti, za nichž k takovým činům dochází. Mobilisovaný voják, který je jedním z těch, kdož provádějí rozsudek smrti zastřelením, nemůže přezkoumávat zákonost popravu. Statut stanoví rozumný rámec odpovědnosti, právě tak jako stanoví rozumný rámec beztrestnosti, avšak nikdo z těchto mužů, které vidíte na lavici obviněných, nejednal ve funkci bezvýznamné. Každý z nich měl velmi rozsáhlá oprávnění, vykonával velkou moc a věděl o účelu činů, kterých se dopouští. Jejich odpovědnost je také úměrně k tomu veliká a nemůže být přesunuta na abstraktní pojem „stát“, který nemůže být předvolán, aby byl souzen, nemůže podávat svědecké výpovědi a nemůže být ani odsouzen.

Statut stejně jako většina soudobých právních systémů uznává také odpovědnost za trestné činy, kterých se dopustily i jiné osoby, odpovědnost za činy spáchané jinými osobami při provádění společného plánu nebo spiknutí, na němž se obviněný podílel. Nemyslím, že je třeba, abych jednal blíže o dobře známých zásadách této odpovědnosti. Denně jsou u soudů různých států, zastoupených v tomto procesu, odsuzováni lidé za trestné činy, kterých se osobně nedopustili, ale za které byli uznáni vinnými pro svou účast na protizákoných kombinacích, plánech anebo spiknutích.

Jakožto zločinecké organizace jsou před tímto Tribunálem žalovány určité politické a policejní organizace, které, jak prokážeme, byly nástrojem spolupráce na plánech a provádění zločinů, které jsem vypočetl. Snad nejhoršími z nich byli sbor politických vedoucích nacistické strany, ochranné oddíly neboli SS, úderné oddíly čili SA, a pomocné složky, které jsou součástí právě jmenovaných organizací. Bylo to vedení nacistické strany a špionážní a policejní skupiny. To byla opravdová vláda, která stála nad zákonem a mimo rámec jakéhokoli zákona. Jako zločinecké organizace jsou žalovány také říšská vláda a státní tajná policie

čili gestapo, které byly vládními institucemi, ale podléhaly výhradně ideologickému vedení nacistické strany.

S výjimkou pozdější doby, kdy byla zavedena částečná mobilisace do řad SS, bylo členství ve všech těchto vojensky řízených oddílech dobrovolné. Policejní organizace byly tvořeny z řad nejhorlivějších stoupenců, kteří vstupovali do této služby, aby slepě vykonávali špinavou práci, kterou plánovali jejich vůdcové. Říšská vláda byla jen fasádou pro vládu nacistické strany a její členové nesli jak právní, tak i skutečnou odpovědnost za provádění jednotného programu. Všichni byli odpovědní za program jako celek a každý z nich byl zvláště odpovědný za plnění některé části tohoto programu. Žádáme vás, abyste uznali shora zmíněné organizace za organizace zločinecké; tím se stanoví, že jejich členové budou podléhat trestu, který nechť později určí příslušné Tribunály, nebudou-li zjištěny u jednotlivých osob některé polehčující okolnosti, jako na příklad vstup za člena těchto organizací pod pohrůžkou danou dotyčné osobě a její rodině, nebo vstup, ke kterému byl někdo podvodně zlákan, atd. Každý člen bude mít právo, aby byl slyšen u dalšího soudu o svých osobních vztazích k organizaci, avšak váš rozsudek v tomto procesu stanoví definitivně zločinecký ráz organizace jako celku.

Žalujeme také jako zločinecké organizace vrchní velitelství a generální štáb německé branné moci.

Uznáváme, že plánování vedení války je v každé zemi povinností vojáků z povolání. Avšak je něco jiného plánovat strategické operace pro případ, že válka vypukne, a opět něco jiného, tvořit spiknutí a provádět intriky na rozpoutání této války. Prokážeme, že vedoucí činitelé německého generálního štábu a vrchního velitelství jsou vinni právě tím, co je uvedeno na druhém místě. Vojáci nejsou před vámi na lavici obviněných proto, že sloužili své zemi, nýbrž proto, že vládli zemi společně s ostatními obviněnými a vedli ji do války. Nejsou zde proto, že válku prohráli, nýbrž proto, že ji zahájili. Politikové je mohli pokládat za vojáky, avšak vojáci vědí, že to byli politikové. Žádáme, aby generální štáb a vrchní velitelství byly odsouzeny podle žaloby jako zločinecká skupina, jejíž existence a tradice tvořila neustálou hrozbu obecnému míru.

Tito obvinění nebyli jediní, kteří se dopustili zločinů, a nebudou také jediní, kteří budou trestáni. Váš výrok „vinen“ u těchto organizací prohlásí za vinné „prima facie“, pokud to můžeme posoudit, tisíce a tisíce členů těchto organizací, kteří jsou nyní zajatci branných sil Spojených států a armád jiných států.

Na tento Tribunál se klade odpovědnost aplikovat zákonnou sankci na ty, jejichž činy jsou definovány právními normami jako činy zločinné, jak jsem je vyložil. Je to první soud v dějinách, jemuž připadá obtížný

úkol překonat smísení četných jazyků a odporujících si koncepcí spravedlivého řízení v různých právních systémech, aby bylo dosaženo společného rozhodnutí.

Úkoly nás všech jsou takové, že nezbyvá nežli klást těžké požadavky na trpělivost a dobrou vůli. Ačkoli nutný chvat v jednání způsobuje, jak se obecně uznává, nedokonalost v práci žaloby, předkládají vám veliké národy narychlo shromážděné důkazy. Můžeme se pouze dohadovat, co zůstalo ještě neodhaleno. Mohli bychom pomocí svědeckých výpovědí pokračovat po celá léta v podrobném líčení spáchaných zločinů, avšak k čemu by to bylo dobré? Omezili jsme žalobu na to, že jsme předložili, co se zdá být přesvědčivým a dostatečným důkazem zločinů, jichž se dopustili obvinění, kteří jsou obviňováni dostatečným počtem svědeckých důkazů. Máme krajní pochybnosti o tom, že bude lze vážně vyvrátit spáchané zločiny, jež jsem vylíčil. Je nepochybné, že bude vynaloženo úsilí, aby byla osobní odpovědnost zmírněna nebo aby obvinění této odpovědnosti unikli.

Mezi národy, které se sdružily, aby vznesly obvinění proti těmto obviněným, jsou snad Spojené státy americké nejneustrannější, neboť utrpěly nejmenší újmu a ovládá je proto pravděpodobně méně, nežli všechny jiné národy, pocit pomsty. Naše americká města nebyla bombardována ve dne v noci s letadel řízených lidmi nebo roboty. Naše kostely nejsou v ssutinách; našim spoluobčanům nebyly v jejich nepřítomnosti bořeny domy. Hrozba nacistické agrese se jevila méně bezprostřední a osobní pro nás, než pro evropské národy, ovšem s výjimkou těch z vás, kdož byli v činné službě u armády. Avšak, i když Spojené státy nezaujímají prvé místo v touze po pomstě, nejsou nijak na druhém místě, pokud jde o rozhodnutí dosáhnout toho, aby síly zákona a pořádku zaujaly místo jim příslušející, jde-li o takovou mezinárodní protiprávnost, o jaké jsem shora hovořil.

Dvakrát během mého života vyslaly Spojené státy své mladé muže přes Atlantický oceán, vyčerpaly své zdroje a vzaly na sebe závazek poskytnout pomoc, aby bylo Německo poraženo; v tomto velkém úsilí byl americký národ posilován opravdovou nadějí a vírou, že vítězství naše a našich spojenců položí základ pro zavedení pořádku do mezinárodních vztahů v Evropě a učiní konec stoletím ozbrojených bojů na této pevnině, která se stala jevištěm válečných operací.

Dvakráte jsme se v počátečních stádiích evropských konfliktů zdržovali zásahu v naději, že se konflikt může omezit pouze na evropské hranice. Doma, ve Spojených státech, jsme hleděli vybudovat hospodářství bez válečného průmyslu, vládní soustavu bez militarismu a společnost, ve které nejsou lidé cvičeni pro válku. Víme nyní, že je nemožno toho dosáhnout, bude-li se svět vrhat periodicky do válek. Spojené státy ne-

mohou generaci po generaci vrhat své mladé muže a své zdroje na evropská bitevní pole proto, aby odstranily nepoměr mezi silami Německa a silami jeho odpůrců a aby zabránily tomu, aby se válka přibližovala k našim břehům.

Sny Američanů o míru a hospodářském rozkvětu, právě tak jako naděje jiných národů, nemohou se nikdy stát skutkem, budou-li tyto národy za každé generace zavlékány do války tak totální a zhoubné, že drtí celou generaci, která se jí účastní, a zanechává těžké následky na generaci následující. Zkušenost nám ukázala, že soudobá válka nezůstala válkou místní. Všechny nynější války se nezbytně stávají světovými a žádná ze světových velmocí nemůže zůstat stranou. Nemůžeme-li zůstat mimo válku, spočívá naše jednání i naděje v tom, že válkám zabráníme.

Jsem si příliš dobře vědom toho, že pouhé právní úkony jsou příliš slabým nástrojem pro to, aby bylo lze tvrdit, že vaše rozhodnutí, které učiníte podle Statutu Tribunálu, je s to samo o sobě zabránit příštím válkám. Právní sankce následují vždy po události. Války se rozpoutávají pouze tehdy, jsou-li jejich původci přesvědčeni, že je mohou vyhrát, a mají-li theoretický podklad pro toto své přesvědčení. Osobní potrestání v případě válečné prohry nemůže být zřejmě dostatečným důvodem k tomu, aby bylo válce zabráněno tehdy, domnívají-li se ti, kdož válku rozpoutávají, že možnost jejich porážky je velmi nepatrná. Ale bude rozhodným krokem k tomu, aby se bylo lze vyhnout periodickým válkám, které jsou nevyhnutelné při soustavě mezinárodní nezákonnosti, ponechali-li státní činitelé odpovědnost před zákonem.

Chtěl bych však vysvětlit, že ačkoli má být tohoto zákona použito nejprve na německé útočníky, platí tento zákon pro odsouzení agrese, které se dopustí kterýkoli jiný národ, a to i národy, které jsou dnes zastoupeny v tomto Tribunálu, má-li sloužit opravdu prospěšnému cíli. Jen tehdy budeme s to učinit konec tyranii, násilí a agresí těch, kdož používají moci proti právům svého vlastního národa, donutíme-li všechny tyto lidi, aby byli voláni k odpovědnosti před zákonem. Tento proces znamená vlastně zoufalé úsilí lidstva použít kárného vlivu zákona vůči státníkům, kteří používali své moci k tomu, aby podkopávali základy obecného míru a dopouštěli se útočných aktů proti svým sousedům.

Kladné výsledky tohoto úsilí — dosáhnout spravedlnosti — nemají být váženy izolovaně podle toho, jak bude použito zákona nebo jaké bude vaše rozhodnutí. Tento proces je součástí jediného velkého úsilí zabezpečit trvalejší mír. Jedním krokem v tomto směru je založení Organizace spojených národů, která může vést společná politická jednání k odvrácení války, bude-li možno se omezit na taková jednání, a podniknout společné vojenské kroky, aby byl nevyhnutelně poražen každý národ,

který válku začne. Statut Tribunálu a tento proces, opírající se o pakt Briand-Kellogův, je právě novým krokem v tomto směru, to jest — právní úpravou, která může zajistit osobní odpovědnost těch, kdož začínají válku.

Nyní, když obvinění a žalobci vystupují před vámi jako jednotlivci, budete rozhodovat nejen o otázce, pro vítězství které z těchto dvou skupin se rozhodnete. Za těmito skupinami stojí anónymní a neosobní síly, jejichž boj tvoří větší část dějin lidstva. Ve vaší moci je podpořit mocí zákona tu či jinou sílu na dobu alespoň ještě jedné generace. Jaké jsou ty skutečné síly, které zde před vámi na sebe narazily?

Žádná shovívavost nemůže zakrýt skutečnost, že síly, které zde představují obvinění, síly, které by mohly vytěžit prospěch a triumfovat v případě osvobození těchto obviněných, síly to, jejichž personifikací jsou obvinění a jejichž zločinná jednání byla spáchána rukama obviněných, jsou nejstrašlivějšími temnými silami ve společnosti — diktatura, útisk, závist, nízké vášně, militarismus a bezzákonnost. Známe je nejlépe z výsledků jejich činnosti. Jejich činy, jak to ukážeme, zatopily svět krví a vrhly civilisaci o celé století zpět. Podrobily své evropské sousedy všemožným mukám a urážkám, loupežím a strádáním, které mohly být způsobeny jen zpupností, surovostí a nenasytností. Uvrhly německý národ do propasti neštěstí, ze které nemá naděje se v brzké době dostat. Rozdmychaly nenávist a rozpoutaly násilí ve všech světadílech. To jsou ony síly, které jsou na lavici obviněných bok po boku těchto vězňů.

Pravým žalobcem v tomto procesu je civilisace. Ta představuje ve všech našich zemích vlastně sílu, která ještě bojuje o svou existenci a která je dosud nedokonalá. To naprosto neznamená, že Spojené státy nebo kterýkoli jiný stát nemají viny na poměrech, které učinily z německého národa snadnou oběť zavražďování a podvodu se strany nacistických spiklenců.

Právě civilisace poukazuje nyní na strašlivé následky agrese a zločinů, které jsem vypočetl, poukazuje na obrovskou únavu, na vyčerpání zdrojů, na zničení všeho toho, co bylo krásné nebo prospěšné ve veliké části zeměkoule, a na velké ještě možnosti ničivých sil v budoucnosti. Není třeba, abychom se uprostřed ssutin tohoto starobylého a krásného města, jehož mnoho set obyvatel je pohřbeno pod ssutinami, přeli o to, že zahájení nebo vedení útočné války je s hlediska morálního nejhorším ze všech zločinů. Tito obvinění mohou najít útěchu jen v naději, že mezinárodní právo zůstává tak silně pozadu za morálními zásadami lidstva, že je nutno činy, které jsou zločinné svou morální podstatou, pokládat s hlediska právního za beztrestné. Tento předpoklad odmítáme.

Civilisace vyžaduje odpovědi na otázku: zůstaly právní normy do té míry pozadu, že jsou bezmocné, aby se vypořádaly se zločiny takového

rozsahu, jichž se dopustili zločinci, kteří zaujímali tak vysoká postavení? Civilisace nečeká od vás, že znemožníte válku, očekává však, že vaše právní úkony postaví síly mezinárodního práva, jeho příkazy, jeho zákazy a především jeho sankce do služeb míru, aby všichni lidé dobré vůle měli ve všech zemích „právo na existenci v úplné svobodě pod ochranou zákona“.

Zahajovací řeč hlavního žalobce za Velkou Británii Hartleye Shawcrosse

(Pronesená při Učení Mezinárodního vojenského tribunálu dne 4. prosince 1945)¹⁷

V jedné ze svých řečí, která byla již citována, pravil Hitler, vůdce nacistických spiklenců, kteří jsou nyní před vaším soudem, když se zmiňoval o svých válečných plánech, asi toto:

„Vyrobím propagandistickou záminku k tomu, abych mohl začít válku. Při tom nerozhoduje, zda bude tato záminka dosti přesvědčivá. Vítěz nebude později tázán, zda mluvil pravdu. Při zahájení a vedení války nemá význam právo, nýbrž vítězství — právo patří silnějšímu.“

Britské imperium zvítězilo dvakráte ve válkách, které mu byly vnučeny během jedné generace, ale právě proto, že chápeme, že nestačí jenom vítězství, že síla neznamena nezbytně právo, že dlouhého míru a vlády mezinárodní spravedlnosti nelze dosáhnout pouze silnou rukou, právě proto se britské imperium účastní tohoto soudu. Snad se najdou lidé, kteří řeknou, že jsme se měli vypořádat s těmito ubohými bytostmi bez soudu, ihned, ježto tito lidé, když jim bylo osobně znemožněno, aby páchali zlo, měli prý být svrženi do propasti zapomenutí, aniž by byla uvážene a podrobně vyšetřena jejich úloha, kterou sehráli, aby uvrhli tento svět do války.

„Běda poraženým. Ať platí za hořkost porážky.“ Ale to není stanovisko britské říše a britské vlády, takovým způsobem nesmí být zvyšována autorita zákona v mezinárodních vztazích, ani uvnitř jednotlivých národů; takovým způsobem se nemají příští generace poučit o tom, že právo není vždy na straně těch, kdož mají velké armády, takto se nemá svět poučit o tom, že vedení útočné války není jen podnikem nebezpečným, nýbrž i zločinným. Lidská paměť je krátká. Obhájci poražených národů mohou někdy spekulovat se sympatií a velkodušností vítězů a počítat s tím, že pravé skutečnosti, které nejsou nikdy přesně zaznamenávány, jsou překrucovány a že se na ně zapomíná. Stačí obnovit si

¹⁷ Uvádí se ve zkrácené formě.

v paměti okolnosti, které následovaly po první světové válce, abychom viděli, jakému nebezpečí se vydávají lidé, kteří jsou trpěliví a důvěřiví, chybějí-li zároveň spolehlivé a právně prověřené dokumenty.

Během doby projevují tito lidé, kteří jsou trpěliví, snahu, považovat tato fakta útočnosti a ukrutnosti, která mohou být odevzdána potomstvu, za zveličená, snad proto, že jsou tak strašlivá. Důvěřiví lidé, uvedení v omyl fanatickými a nečestnými propagandisty, docházejí k přesvědčení, že nejsou vinni tam ti, nýbrž jejich odpůrci, a to tím, z čeho obviňují druhé.

Předpokládáme, že tento Tribunál, nehledě k tomu, že — jak víme — byl zřízen vítěznými velmocemi, bude jednat právně naprosto objektivně ve světě, ve kterém tyto velmoci sotva ponechaly možnost některému státu zůstat neutrálním; předpokládáme rovněž, že tento Tribunál položí základní kámen pro řešení problému současnosti a že bude autoritativním a nestranným análem, ke kterému se budou moci obracet budoucí historikové při hledání pravdy a budoucí politikové při hledání výstrahy, aby tak všechny generace věděly nejen o tom, co vytrpěla naše generace, nýbrž také o tom, že tato strádání byla výsledkem zločinů proti zákonům národů, tedy proti zákonům, které národy světa uvedly v život a které budou v budoucnosti hájit pomocí mezinárodní spolupráce, založené nejen na vojenském spojení, nýbrž opřené o ustanovení zákonů. Ačkoli by se mohl tento soud a obvinění jednotlivých osob zdát novotou, není ve skutečnosti nic nového v zásadách, které chce žaloba zde zastávat.

Všechny národy světa usilovaly, jak chci dokázat, o to, aby útočná válka byla prohlášena za zločin proti mezinárodnímu právu, a ačkoli panovala dříve tradice, trestat státy a nikoli jednotlivce, bude jen logickým a spravedlivým se stanoviska právního, aby v případě, jestliže už samotný akt vedení války byl porušením mezinárodního práva, byli také lidé, kteří jsou osobně odpovědni za rozpoutání takových válek, osobně odpovědni za to, že zavlekli své země na tuto cestu. Rovněž se podle mezinárodního práva o individuálních válečných zločinech mělo po dlouhou dobu za to, že mají být trestány soudy těch států, jejichž obyvatelstvo trpělo porušením práva aspoň po celou dobu války. Bylo by v nejvyšší míře nelogickým, kdyby lidé, kteří se sice nedopustili zločinů svýma vlastníma rukama, ale odpovídají za soustavné porušování zákonů války, unikli trestu.

Totéž se týká i zločinů proti lidskosti. Právo zákroku v zájmu humanity, na ochranu práv člověka, která byla pošlapána státem takovým způsobem, že byly otřeseny samy základy existence lidstva, toto právo bylo považováno po dlouhou dobu za část práva národů. Zde rozvíjí statut rovněž pouze zásady, které dříve již existovaly. Je-li vražda, násilí

a loupež kriminálním činem podle obvyklých státních zákonů každé z našich zemí, mohou se ti, kdož se liší od obyčejných zločinců pouze rozsahem a systematickým rázem svých zločinů, vyhnout obvinění?

Jak ukáží, záleží stanovisko britské vlády v tom, aby Tribunál používal na jednotlivé osoby nikoliv zákona vítěze, nýbrž všeobecně přijatých zásad mezinárodních zvyklostí a aby se takto mezinárodní právo, je-li to vůbec možné, rozvíjelo a upevňovalo a stalo oporou budoucího míru a bezpečnosti v tomto světě, otřeseném válkou.

Podle dohody mezi hlavními žalobci je mým úkolem, abych předložil jménem britské vlády a druhých států, které se spojily, aby zastupovaly žalobu, obvinění podle druhého oddílu žalobního spisu, a abych ukázal, jak se tito obvinění spikli mezi sebou a s jinými osobami, které nestojí ještě před tímto Tribunálem a jak plánovali a vedli útočnou válku při porušení smluvních závazků, s jichž pomocí usilovalo Německo a jiné státy znemožnit válku podle mezinárodního práva.

Můj úkol se rozpadá na dvě části. První část má ukázat, jaký je ráz a jaká je podstata zločinů proti míru, které záležejí, jak stanoví Statut tohoto Tribunálu, ve vedení útočné války a v porušování smluv; druhá část má postavit najisto mimo jakoukoli pochybnost, že obvinění vedli právě takové války.

Pokud jde o první část mého úkolu, myslím, že dostačí jistě říci toto: Žaloba nemá za úkol dokazovat, že útočné války a války s porušením mezinárodních smluv jsou mezinárodními zločiny. Statut tohoto Tribunálu stanovil, že takové války jsou zločiny a tento Statut je řádem i zákonným podkladem pro tento soud. I když je tento Statut jasným a základním zákonem, jenž vymezuje jurisdikci tohoto Tribunálu, máme přece za to, že nerozřešíme tento náš úkol úplně jak v zájmu mezinárodní spravedlnosti, tak i v zájmu morálky, neuvedeme-li, jaké místo zaujímá tento Statut v mezinárodním právu, máme-li se s ním zabývat po stránce vývojové, protože i tento Statut, podobně jako některé staré anglické statuty, které byly svou podstatou deklaracemi obecného práva, v podstatě vyhlašuje a vytváří jurisdikci o tom, co už je právem národů.

Je důležité zdůraznit tento aspekt této otázky proto, aby se nevyskytli nyní nebo později lidé, kteří by si mohli dovolit zamlžovat věrohodně znějícími slovními hříčkami nebo nesprávným a zvráceným citem rozsudek nad těmito obviněnými. Nicméně již před více než 50 lety usilovaly národy o vytvoření účinné soustavy předpisů, založených na dohodě národů, za účelem stabilisace mezinárodních vztahů proto, aby bylo lze se vyhnout válkám nebo zmírnit jejich důsledky, dojde-li k nim přece. První takovou smlouvou byla ovšem Haagská konvence z roku 1899, konvence to pro pokojné urovnání mezinárodních sporů, která nebyla ve skutečnosti ničím jiným, nežli prosbou a my jí nepřikládáme zvláštní

váhu při projednávání této trestní věci. Avšak přes to představovala tato konvence vlastně dohodu, která v případě vážných rozporů mezi stranami, které ji podepsaly, mohla sloužit možnému vyřešení sporů cestou zprostředkování. Po této konvenci následovala konvence z roku 1907, jež potvrdila a poněkud upevnila zásady původní dohody. Tyto časově první dohody byly ovšem velmi vzdáleny toho, aby prohlásily válku za nezákonnou, nebo aby daly vzniknout nějaké povinnosti, uchýlit se k arbitráži. Nebudu ovšem na vás žádat, abyste uznali, že ignorování těchto dohod bylo zločinem. Ale tyto dohody stanovily aspoň to, že velmoci, které je podepsaly, se rozhodly přidržovat se všeobecné zásady, že k válce, bude-li to jen trochu možné, lze sáhnout jen v těchto případech, nebude-li mít zprostředkování úspěch.

Ačkoli o těchto konvencích není zmínky v žalobě, odvolávám se na ně proto, abych ukázal v dějinné perspektivě vývoj práva.

Proto se nemusíme zde přít o jejich platnost, ježto na jejich místo nastoupily daleko účinnější dohody; uvedené konvence byly pouze prvními kroky.

Existovaly ovšem i jiné individuální dohody mezi jednotlivými státy, které usilovaly zachovat neutralitu jednotlivých zemí, na příklad Belgie, avšak tyto dohody nebyly ve skutečnosti s to, ježto tu nebylo skutečného přání se jimi řídit, zabránit první světové válce v roce 1914.

Národy Evropy, otřesené touto katastrofou, nevyjímajíc ani německý národ, stejně jako národy jiných částí světa, dospěly k závěru, že je třeba založit ve všeobecném zájmu stálou organizaci národů na podporu míru, a tak došlo k Paktu Společnosti národů, který byl úvodem k Versailleské smlouvě.

Nebudu teď mluvit o přednostech a hodnotě jednotlivých článků Versailleské smlouvy, Tato ustanovení byla kritisována, a někdy snad spravedlivě, a stala se kromě toho předmětem rozsáhlé válečné propagandy v Německu. Avšak není nutno zabývat se nyní kvalitou tohoto dokumentu, a to proto, že neobsahoval nic, co by mohlo ospravedlnit rozpoutání války za účelem změny jeho ustanovení, i kdybychom považovali tuto smlouvu za sebevíce nespravedlivou. Tato smlouva neupravovala jen cestou dohody všechny obtížné územní otázky, které byly vyvolány přímo válkou, nýbrž založila Společnost národů, která by bývala mohla, kdyby byla loyálně podporována, dobře řešit mezinárodní spory, jež by jinak mohly vést, a skutečně také vedly, k válce.

Versailleská smlouva zřídila ve formě Rady Společnosti, Shromáždění a Stálého mezinárodního soudu aparát nejen pro pokojné urovnání mezinárodních rozporů, nýbrž také pro prozkoumávání mezinárodních otázek cestou otevřeného a upřímného jednání. V té době byl svět plný nejlepších nadějí. Miliony lidí ve všech zemích, a jistě i v Německu, daly

své životy za to, co, jak se domnívaly a jak věřily, bylo válkou proto, aby se skoncovalo s válkami. Samo Německo vstoupilo do Společnosti národů a dostalo stálé místo v Radě. V této Radě, stejně jako ve Shromáždění, hrály německé vlády, které předcházely vládě obviněného von Papena v roce 1932, velmi důležitou úlohu. V období let 1919—1932 vykonávala Společnost národů, nehledě k některým poměrně nepatrným incidentům v rozpáleném ovzduší poválečných let, stále svou smiřující činnost, avšak nebyla to jen činnost Společnosti národů, která poskytovala dobrý důvod k naději, že vláda práva nahradí konečně anarchii v mezinárodních záležitostech.

Státníci celého světa pracovali záměrně k tomu, aby byly útočné války prohlášeny za zločiny proti mezinárodnímu právu. To nejsou nová ustanovení vymyšlená vítězi proto, aby byla zařaděna do tohoto Statutu. Tato ustanovení figurovala se ctí v četných smlouvách, ve vládních prohlášeních a v projevech státníků během celého období, které předcházelo druhé světové válce.

Ve smlouvách, uzavřených mezi Svazem sovětských socialistických republik a jinými státy, na příklad: s Persií (1. října 1927), s Francií (2. května 1935) a s Čínou (21. srpna 1937), dohodly se podepsané strany, že se zdrží útočných činů proti druhé smluvní straně. V roce 1933 uzavřel Sovětský svaz velké množství smluv, které obsahovaly podrobnou definici agrese. Podobná definice se v témž roce objevila v oficiální zprávě bezpečnostního výboru, který byl organisován v souvislosti s konferencí o zmenšení a omezení zbrojení. Ale státy šly dále, nežli je rozhodnutí zdržovat se útočných válek a pomáhat zemím, které se stanou obětí agrese. Státy odsoudily útočné války. Tak sjednala celá skupina amerických států protiválečnou dohodu o neútočení a o smírčím řízení dne 10. října 1933 (později se k těmto státům připojily všechny státy amerického kontinentu a četné státy evropské); smluvní strany v této dohodě slavnostně prohlásily, že „odsuzují útočné války ve svých vzájemných vztazích nebo ve vzájemných vztazích mezi jinými státy“. Tato dohoda přešla do konvence uzavřené v prosinci 1936 v Buenos Aires, kterou podepsaly a ratifikovaly četné americké státy, mezi nimi Spojené státy americké. Už dříve, v únoru 1928, přijala šestá panamerická konference rozhodnutí, v němž se prohlašovalo, že „ježto je útočná válka zločinem proti lidstvu, ... je každá agrese nezákonná a jako taková se zakazuje“. V září 1927 přijalo Shromáždění Společnosti národů usnesení, které potvrzovalo zásadu, že „útočná válka nemůže být nikdy prostředkem pro řešení mezinárodních sporů a proto je zločinem proti mezinárodnímu právu“. Toto rozhodnutí také prohlásilo, že „jakékoli útočné války jsou zakázány a zůstanou navždy zakázanými“. První článek návrhu o vzájemné pomoci z roku 1923 zněl: „Vysoké smluvní stra-

ny zjišťují, že útočná válka je mezinárodním zločinem, a proto se slavnostně zavazují, že se nedopustí tohoto zločinu vůči žádnému jinému státu“. V úvodu k ženevskému protokolu z roku 1924 bylo uvedeno, že „útočná válka je aktem porušujícím solidaritu a zločinem proti mezinárodnímu právu“. Tyto smlouvy nebyly ratifikovány z četných důvodů, ale přes to všechno mají poměrný význam.

To, že se opakuje odsuzování útočných válek, svědčí o tom, že po založení Společnosti národů a po právních aktech, které po tomto založení následovaly, doznalo stanovisko k válce v mezinárodním právu hlubokých změn. Válka přestala být neomezenou prerogativou svrchovaných států. Pakt Společnosti národů nezrušil úplně právo na válku a ponechal nevyřešenými některé otázky, které měly spíše povahu theoretickou, nežli praktickou. Ve skutečnosti bylo právo vést válku omezeno procesními i hmotnými překážkami a odklady tak, že, kdyby byl Pakt zachováván, muselo by toto právo vést ve skutečnosti k úplnému vyhlazení válek, a to nejen mezi členy Společnosti národů, nýbrž vzhledem k určitým zásadám Paktu i mezi nečleny Společnosti národů. Takto obnovil Pakt stav, který tu byl na úsvitu mezinárodního práva, tedy v době, kdy Hugo Grotius kladl základy soudobému mezinárodnímu právu a stanovil rozdíl mezi válkami spravedlivými a nespravedlivými, s čímž souvisely významné právní následky v oblasti neutrality.

Tento vývoj nebyl nikterak zastaven tím, že byl schválen Pakt. Právo vést válku bylo omezeno celou serií smluv, jejichž počet lze vyjádřit překvapující číslicí, asi tisícem smluv, totiž o arbitráži a o smírčím postupu, které se prakticky týkají všech států na světě. Tak zvaný „Opční paragraf“ článku 36 statutu stálého mezinárodního soudního dvoru, který dával soudnímu dvoru právo nucené jurisdikce pro velmi rozsáhlou kategorii sporů a který byl ve skutečnosti nejdůležitější ze všech závazných smluv o arbitráži, byl po válce podepsán a ratifikován velmi četnými státy. Německo samo podepsalo tuto dohodu v roce 1927, a podepsalo tuto dohodu znovu a tentokráte na pět let jménem nacionálně socialistické vlády v červenci 1933. (Je příznačné, že smlouva nebyla znovu ratifikována, když uplynula pětiletá lhůta v březnu 1938.) Počínaje rokem 1928, podepsalo a ratifikovalo mnoho států generální akt o pokojném urovnávání mezinárodních sporů, který byl určen k tomu, aby byla vyplněna mezera, která zůstala i po opčním paragrafu i po platných smlouvách o arbitráži a smírčím řízení.

Celá tato rozvětvená síť smluv pro pokojné řešení konfliktů svědčí o tom, že stále více sílilo přesvědčení, že válka přestala být normálním a zákonným prostředkem pro urovnávání mezinárodních rozporů. Otevřené odsouzení útočných válek, o němž jsem už mluvil, je rovněž důkazem tohoto stavu, avšak jsou tu ještě jasnější důkazy v této oblasti. Locarn-

ská smlouva ze dne 16. října 1925, ke které se později vrátím a kterou podepsalo rovněž Německo, byla věru něco více nežli smlouva o arbitráži a smířcím řízení, kterou strany, které ji podepsaly, vzaly na sebe určité závazky o pokojném urovnávání sporů, jež snad mezi nimi vzniknou. Locarnská smlouva je s určitými výjimkami, které se týkají práva na sebeobranu za určitých okolností, závazkem všeobecnějšího druhu; touto smlouvou se strany dohodly o tom, že „v žádném případě nebudou na sebe útočit, ani nevtrhnou na území smluvních stran, ani nesáhnou k válce proti sobě“.

To znamenalo, že se státy všeobecně zříkaly války a tak také se na to dívali právníci i veřejné mínění celého světa. Locarnská smlouva nebyla prostě jednou z velmi četných smluv o arbitráži, jak byly v té době uzavírány. Tato smlouva byla považována za úhelný kámen pro uspořádání a pro nový právní řád v Evropě, jako částečná, dobrovolná a štedrá náhrada spravedlivé přísnosti Versailleské smlouvy.

Když se objevila Locarnská smlouva, přestal být výraz „nezákonné války“ pouhým výrazem pacifistické propagandy; s tímto termínem jsme se nyní často setkávali v pracích o problémech mezinárodního práva i v oficiálních projevech vlád. Důsledkem Locarnské smlouvy bylo, že už neexistoval žádný významný právník nebo odpovědný státník, který by spojil své jméno s tvrzením, že alespoň tehdy, týká-li se to jen dvou zúčastněných stran, zůstává válka neomezeným právem svrchovaných států. I když se však platnost Locarnské smlouvy vztahovala jen na státy, které ji podepsaly, měla tato smlouva přesto širší význam, ježto kladla základy pro daleko podstatnější a opravdu revoluční přínos do soudobého mezinárodního práva, a to pro smlouvu o všeobecném zřeknutí se války ze dne 27. srpna 1928, známou také jako Pařížský pakt nebo pakt Briand-Kelloggův nebo konečně jako pakt Kelloggův. Tato smlouva, která je nejpečlivěji a nejpodrobněji vypracovaným dokumentem mezinárodního zákonodárství, vázala v roce 1939 více nežli 60 států a to i Německo. Po mezinárodní poštovní konvenci byla a zůstává tato smlouva smlouvou s nejrozsáhlejší platností a mezinárodním dokumentem, který byl ze všech dokumentů největším počtem zemí ratifikován. Smlouva nemá ustanovení o době platnosti a byla považována za úhelný kámen veškerého budoucího mezinárodního řádu, řádu, který je hoden tohoto názvu. Smlouva je zcela součástí mezinárodního práva takového, jakým je i v dnešní době, a nedoznala žádných změn, ani nebyla nahrazena Chartou Spojených národů.

Pokládám naprosto za časově vhodné a nejvýš spravedlivé, abych se v této slavnostní hodině dějin lidstva, kdy jsou odpovědní činitelé státu obviňováni ze záměrného porušení této velké smlouvy, která zůstává

pramenem víry a naděje lidstva, zmínil podrobněji o dvou člancích a o preambuli této smlouvy.

„President Německé říše . . . jsa si hluboce vědom své vážné povinnosti podporovat dobro lidstva, přesvědčen o tom, že nadešel čas pro upřímné zřeknutí se války jakožto prostředku národní politiky, a o tom, že mohou navždy trvat mírumilovné a přátelské vztahy, které nyní existují mezi jejich národy;

nabyv přesvědčení, že všechny změny v jejich vzájemných vztazích mají být prováděny jen pokojnými prostředky a být výsledkem mírumilovného a řádného řízení a že každá smluvní strana, která v budoucnosti bude usilovat o uplatnění svých národních zájmů válkou, má být zbavena výhod této smlouvy;

v naději, že všechny ostatní národy světa, byvše povzbuzeny jejich příkladem, se spojí v této humánní snaze tím, že přistoupí k této smlouvě, jakmile nabude platnosti, a dají svým národům možnost účastnit se jejich blahodárných ustanovení a spojujíce takto civilisované národy světa ve společném zřeknutí se války jakožto prostředku jejich národní politiky . . .

Článek 1. Vysoké smluvní strany slavnostně prohlašují jménem svých národů, že odsuzují válku jako prostředek k vyřešení mezinárodních neshod a zřikají se jí jako prostředku národní politiky ve svých vzájemných vztazích.

Článek 2. Vysoké smluvní strany se shodují v tom, že urovnání nebo vyřešení všech neshod a sporů, které by mohly mezi nimi vzniknout ať by byly jakékoli povahy nebo původu, nemá se nikdy jinak dít než pokojnými prostředky.“

V této dohodě o zřeknutí se války zahrhoval celý civilisovaný svět válku jako právně dovolený prostředek k tomu, aby bylo vynucováno nové právo nebo jeho změny. Oprávnění vést válku nebylo už podstatou suverenity. Ať už byl stav v roce 1914 nebo v roce 1918 (není třeba se tím zabývat) jakýkoli, neexistoval žádný odborník v mezinárodním právu, odpovědný státník nebo voják, který měl zájem na použití ozbrojených sil ve shodě s právem, který by choval pochybnosti o tom, že se po zařazení Pařížského paktu do sbírky smluv octla útočná válka v rozporu s existujícím mezinárodním právem.

Ani velmi četná porušení tohoto paktu mocnostmi Osy neměla na-prosto žádný vliv na jeho platnost. Musíme to říci pevně a zřetelně. Právě tato porušení paktu jen zvýšila jeho sílu v očích každého člověka, s výjimkou cyniků a lidí zlomyslných. Tato porušení vyvolávala spravedlivý hněv národů, které byly pobouřeny přezíravým postojem k této veliké Chartě a pevně se rozhodly hájit její ustanovení. Pařížský pakt je zákonem národů. Tento Tribunál vyžaduje, aby byl zachován.

Je nutno také říci toto. Pařížský pakt nebyl jen neobratným pokusem, který by ukazoval směr cesty vinníků. Tento pakt neposkytoval Německu oprávnění zahájit válku s Polskem a zároveň počítat na podkladě týchž ustanovení Pařížského paktu, jak to bylo v případě Velké Británie a Francie, s beztrestností a bezpečím, pokud jde o vojenský zákrok. Tento pakt uváděl velmi jasně ve své úvodní části, že žádný stát, který se dopustí porušení jeho ustanovení, nebude oprávněn použít jeho výhod.

Když v samém počátku druhé světové války oznámila Velká Británie a Francie Společnosti národů, že jsou ve válečném stavu s Německem od 3. září 1939, prohlásily tím oba státy zároveň, že Německo, dopustivší se agrese proti Polsku, porušilo závazky, které na sebe vzalo nejen vůči Polsku, nýbrž i vůči jiným mocnostem, které podepsaly Pařížský pakt. Porušení paktu vůči jedné ze stran, které pakt podepsaly, znamenalo také útok na všechny ostatní strany, a ty byly oprávněny tak na to hledět.

To je nutno zdůraznit, aby se snad někdo z obviněných nechytal slov článků v druhém oddílu žaloby, anebo aby nemohl tvrdit, že Německo nezahájilo válku proti Spojenému království a Francii dne 3. září 1939. Válku vyhlásily Spojené království a Francie, avšak akt války a zahájení války vyšly z Německa, které porušilo základní ustanovení smlouvy, již samo podepsalo.

Tato všeobecná smlouva o zřeknutí se války, tento velký ústavní nástroj mezinárodní společnosti, která byla povzbuzena smrtelným nebezpečím nového Armagedonu, nezůstala jediným pokusem vyřešit podobné otázky ani pokusem, který byl ve víru opakujících se mezinárodních krisí odsouzen k zapomenutí. Tento pakt se stal spolu s Paktom Společnosti národů nebo nezávisle na tomto Paktu výchozím bodem pro novou orientaci vlád v otázkách míru, války a neutrality. Je nezbytné, abych tu citoval některé z prohlášení a deklamací, které učinily vlády o tomto paktu. Roku 1929 učinila vláda Jeho Veličenstva ve Spojeném království prohlášení v souvislosti s otázkou, zda má být přikázána stálému mezinárodnímu soudnímu dvoru jurisdikce pokud jde o výkon oprávnění válčící strany vůči státům neutrálním. To ukazuje na změnu v mezinárodním právu, ke které došlo v důsledku Pařížského paktu.

„... Avšak zásada se opírá veskrze o předpoklad, naprosto uznaný mezinárodním právem, že není nic protiprávního na tom, použije-li se války jako nástroje národní politiky a — což je přirozený důsledek toho — že postavení a oprávnění neutrálních států naprosto nejsou závislá na okolnostech kterékoliv války, jež může být právě v proudu.

Dokud nebyl přijat Pakt, byla základem práva o neutralitě zásada, že oprávnění a povinnosti neutrálních zemí jsou identické vůči oběma válčícím stranám a že jsou naprosto nezávislé na tom, která strana

je v právu a která je vinna ve sporu, který vyvolal válku, ani na tom, jaké je postavení válčících stran v očích veřejného mínění.

... Avšak právě toto hledisko není už udržitelné vůči státům, které jsou členy Společnosti národů a účastníky mírové smlouvy. Účel těchto smluv spočívá, mají-li být hodnoceny všechny dohromady, v tom, aby národy nemohly používat války jako nástroje národní politiky a aby bylo zakázáno státům, které smlouvu podepsaly, poskytovat pomoc nebo podporu útočníkovi.“

To bylo řečeno v roce 1929, kdy válka nebyla ještě ani na obzoru. „V důsledku toho došlo k základním změnám v celém problému oprávnění válčících a neutrálních států. Celá politika této vlády Jeho Veličenstva (a jak bude zřejmé i kterékoli jiné vlády) je založena na pevném rozhodnutí dodržovat své závazky, které vyplývají z Paktu Společnosti národů a z mírové smlouvy. Ježto je tomu tak, pak situace, před kterou budeme stát v případě války, do které můžeme být zataženi, nebude situací, ve které se budou oprávnění a povinnosti válčící strany a neutrálních států opírat o staré zákony, týkající se války a neutrality, nýbrž situací, za které se bude postavení členů Společnosti národů řídit Paktem...“

(Memorandum o podepsání Opčního paragrafu Paktu vládou Jeho Veličenstva ve Spojeném království. Sborník č. 12, 1929/3412, str. 9.)

Hlavní žalobce, zastupující Spojené státy, se dovolává ve své zahajovací řeči velmi závažného prohlášení státního sekretáře pana Stimsona, ve kterém ukázal Stimson v roce 1932 na dalekosáhlé změny, které přivodil Pařížský pakt v mezinárodním právu. Je nyní na místě citovat příslušný odstavec doslovně:

„Mocnosti, které podepsaly pakt Briand-Kellogův, se zřekly války mezi národy. To znamená, že válka se prakticky stala nezákonnou na celém světě. Válka není už pramenem a předmětem práva, není už osou, kolem které se točí povinnosti, chování a práva dotyčného národa. Válka se stala protiprávní. Z toho plyne, že vstoupí-li dva národy do ozbrojeného konfliktu, stane se jeden z nich, nebo oba dva, státy zločineckými a rušiteli práva, které bylo vytvořeno smlouvou. Nebudeme se od nich už ohraničovat čarou a nebudeme s nimi jednat podle zásad souboje, ale místo toho je prohlásíme za rušitele práva.“

Téměř 10 let poté, kdy velmi četné nezávislé státy už byly poraženy a zdolány anebo kdy jejich existence se ocitla pod hrozbou válečného stroje nacistického státu, poukázal generální prokurátor USA, později proslulý člen nejvyššího soudu této veliké země, velmi jasně na to, jaké změny v právu nastaly důsledkem všeobecné smlouvy o zřeknutí se války. Ve svém projevu z 27. března 1941 řekl: „... Pakt Briand-Kellogův z roku 1928, kterým se Německo, Itálie a Japonsko společně s námi

i s jinými národy dohodly zřeknout se války jakožto prostředku pro provádění politiky, definoval přesně nezákonnost války a odpovídajícím způsobem změnil souvisící s tím zásadu o povinnostech neutrálních mocností... Smlouva o zřeknutí se války a argentinská smlouva proti válkám zbavily mocnosti, které tyto smlouvy podepsaly, práva na válku, jakožto nástroje národní politiky nebo agrese, a prohlásily války zahájené za porušení zásad těchto smluv za nezákonné. V důsledku toho zrušily tyto smlouvy historický i právní podklad teorie o neutralitě, která záležela dříve v absolutní nestrannosti vůči útočným válkám.“

Z toho plyne, že stát, který zahájil válku, porušiv při tom své závazky, má právo na stejné nakládání se strany jiných států, pokud by arci smluvní závazky nevyžadovaly jiného řešení této otázky. Tento stát nenabývá žádných práv pro své protiprávní jednání.

...Ve zjevných případech agrese, kdy jsou skutečnosti do té míry očividné, že je veřejné světové mínění pojímá, vyjádřeno právnicky, bez důkazů, nemůžeme suspendovat platnost mezinárodního práva a dovolit, aby se z těchto velkých smluv staly jen popsáné archy papíru. Veřejné světové mínění, které se neobává říci svůj názor, a také jednání amerických států stanovily, že mocnosti Osy jsou útočníky v současných válkách, což je za dnešního stavu věci přiměřeným důvodem pro naši politiku v mezinárodní organizaci. Nelze naprosto pochybovat, že v době, kdy nacionálně socialistický stát — Německo — začalo s přípravami k útočné válce proti civilisovanému světu, a v době, kdy dokončilo provedení svého plánu, byla útočná válka podle Pařížského paktu a jiných smluv mimo jakoukoli pochybnost nezákonnou. A právě o tuto, celého světa se dotýkající smlouvu, totiž o pakt Kelloggův, se hlavně opírá druhý oddíl žaloby.

Žaloba pokládala za nutné, ba za nezbytné, postavit na jisto mimo jakoukoli pochybnost, ač při tom riskuje, že jí bude vytýkána příliš velká rozvláčnost, skutečnost, že jedině povrchní znalost nebo zločinná sentimentalita může poskytnout důvod k tvrzení, že autor Statutu počítá ve značné míře se zpětnou platností zákona, pokládá-li útočnou válku za jednání mezinárodním právem zakázané a za zločinné.

Sledovali jsme, jak bylo postupně omezováno právo na válku; totiž zřeknutí se útočné války a odsouzení útočné války jako nástroje národní politiky. Který státník nebo politik, který je odpověden za osud národa, mohl pochybovat, počínajíc rokem 1928, o tom, že útočná válka a že každá válka, kromě války obranné nebo kromě války za účelem kolektivních donucovacích úkonů, aby bylo obnoveno právo, nebo kromě války proti státu, který sám porušil Pařížský pakt, je protiprávní a nezákonná? Který státník nebo politik, jenž zahajoval takovou válku, mohl vážně a důvodně počítat s beztrestností, nepočítal-li ovšem s úspěšným výsled-

kem zločinného podniku? Jaký jiný určitější důkaz skutečnosti, že mezinárodní právo zakázalo takové války, mohl by si přát kterýkoli právník, kromě toho, jaký byl zde předložen? Vyskytují se ovšem někteří bezvýznamní maloměšťáctí právníci, kteří popírají existenci mezinárodního práva vůbec.

Opravdu, jak jsem se už o tom zmínil, nevyhovují snad normy mezinárodního práva požadavku Austina, podle něhož musí být zákon vydáván suverénně. Leč právní úprava v mezinárodních vztazích spočívá na zcela jiném právním odůvodnění. Tato úprava závisí na souhlasu, avšak na souhlasu, který nemůže být zrušen jednostranným aktem. V oblasti mezinárodních vztahů není pramenem práva příkaz suveréna, nýbrž smluvní dohody, které váží každý stát, který dotyčnou smlouvu podepsal. Ve skutečnosti je také správné a dnes to také všechny světové velmoci uznávají, že totiž je neobyčejně důležité pro budoucí mír, jak to řekl pan Litvinov a což také plně uznává Velká Británie, že „absolutní svrchovanosti a úplné volnosti jednání požívají jen ty mocnosti, které nevzaly na sebe žádných mezinárodních závazků. Jakmile stát bere na sebe mezinárodní závazek, omezuje již tím svou svrchovanost“. Jedině tato cesta vede k ustavení míru na celém světě.

Bylo by lze však debatovat o tom, že ačkoliv byla válka prohlášena za nezákonnou a byla zakázána, nebyla prohlášena za nezákonnou a nebyla zakázána jako zločin. Bylo by lze říci, že mezinárodní právo nepoužívá výrazu „zločinný“ vůči státům a tím méně vůči jednotlivcům, ale lze opravdu říci, máme-li na zřeteli tyto obviněné, že vedli-li tito obvinění útočné války, které uvrhly miliony lidí do propasti smrti a které měly vzápětí válečné zločiny a zločiny proti lidskosti, které vedly k mučení a k záhubě nescíslných tisíců naprosto nevinných pokojných obyvatelů, které zpustošily města, které zničily životní podmínky... ba co dím, nejnezbytnější základy civilizace v četných zemích, války, které proměnily svět v ssutiny, z nichž povstane teprve za několik generací — lze zcela vážně říci, že vedení takových válek je pouhé porušení předpisů, pouhá protiprávnost a že má být pouze zavrženo a není zločinem, pro které je příslušný některý Tribunál? Žádné právo, které je hodno tohoto názvu, nesmí dovolit, aby bylo přivedeno k absurdnosti. Je přirozené, že velmoci, odpovědné za tento Statut, odmítly připustit takovou thési.

Učinily nevyhnutelné závěry ze zřeknutí se války a ze zákazu i ze zavržení války a tyto závěry se staly součástí mezinárodního práva. Odmítly zbavit výkon spravedlnosti jakékoli váhy tím, že by svým podpisem stvrdily otřepané theorie o tom, že se svrchovaný stát nemůže dopustit zločinu a že se jednotlivci nemohou dopustit žádného zločinu jménem svrchovaného státu. Odmítly tyto theorie, aby se ne-

staly směšnými, a toto jejich odmítavé rozhodnutí vymezilo právní normy, které jsou základem tohoto Tribunálu.

Je-li to novota, pak měla být taková novota zavedena už dávno. Je to žádoucí a prospěšná novota, která plně vyhovuje spravedlnosti, zdravému rozumu a základním cílům mezinárodního práva. Ale je to opravdu novota? Anebo je to jen logické rozvinutí práva?

Byla skutečně doba, kdy odborníci mezinárodního práva tvrdili, že se odpovědnost státu vzhledem k jeho svrchovanosti omezuje jen na odpovědnost v rámci smluv. Mezinárodní tribunály nepřijaly toto stanovisko. Tyto tribunály několikrát vyslovily, že stát může být rušitelem práva, že se může provinít protiprávním porušením hranic, způsobením škody a nedbáním právních ustanovení. Soudy šly dokonce dále. Zastávaly hledisko, že stát může být v některých případech povinen nahradit škodu (jako náhradu za to, že nedovedl vytvořit nutné podmínky pro bezpečnost občanů druhé strany, kteří žijí na jeho území).

V nedávné arbitrážní věci mezi Spojenými státy a Kanadou v roce 1935 rozhodla arbitrážní komise za souhlasu amerického zástupce, že Spojené státy jsou povinny zaplatit náhradu za škodu způsobenou svrchovaností Kanady. V širším rozsahu uznává Pakt Společnosti národů, určuje sankce, zásadu nucené aplikace práva proti kolektivům, při čemž tato donucovací opatření mohou mít v případě nutnosti ráz trestu. Podle toho není tedy ničím novým, přijme-li se zásada, podle níž je stát jako takový odpovědný za zločinná jednání. Ve skutečnosti, neopíráme-li se o málo přesvědčivý argument o svrchovanosti, není v právu samém žádného důvodu, proč by stát neměl odpovídat za zločiny páchané jeho jménem.

V případě, který byl projednáván asi před 100 lety, odmítl slavný anglický soudce admirality dr. Nushington uznat, že stát nemůže být pirátem. Dějiny, a to dějiny zcela nedávné, neposkytují podklad pro hledisko, že stát nemůže být zločincem. Naopak, nesmírné možnosti působit zlo, které je vlastní státu v našem století vědy a organizace, jaksi zvláště naléhavě vyžadují opatření, aby byl potlačen takový zločinný postup, a to dokonce ve větší míře, nežli v případech, kdy se jedná jen o jednotlivce. Proto musíme, když Statut zavedl zásadu trestní odpovědnosti státu, uvítat tuto skutečnost jako moudré a prozíravé opatření v oblasti mezinárodního zákonodárství.

Nelze pochybovat o zásadě trestní odpovědnosti u státu, který vede útočnou válku.

Je třeba uznat, že tvrdost kolektivního trestu, který dopadá stejně na vinníky i nevinné, odporuje svědomí, i když je nutno poznamenat, že by většina z těchto nevinných obětí neváhala sklidit plody zločinných skutků, kdyby tyto skutky měly úspěch. Humanita a spravedlnost na-

jdou cesty pro zmírnění každé nespravedlnosti při takovém kolektivním trestání. Kromě toho se lze vyhnout četným obtížím, uložíme-li tresty přímo těm, kdož odpovídají za zločinné jednání státu. Právě zde vykonalý státy, které načrtly tento Statut, krok, který musí spravedlnost, právní vědomí a osvícené chápání lidského štěstí uvítat bez váhání a bez výhrad.

Statut zcela jasně prohlašuje, že se zavádí individuální odpovědnost za zločiny, a to i za zločiny proti míru, spáchané jménem státu. Stát není něčím abstraktním. Jeho práva a povinnosti jsou právy a povinnostmi lidí, jeho jednání je jednáním lidí. Právní zásada stanoví, že politikové, kteří začínají útočnou válku, nemohou najít útočiště v nedotknutelnosti státu, je zásadou zdravou. Stejně zdravou právní zásadou je zákon, podle něhož lidé, kteří cestou porušení práva zatahují svou vlastní i jiné země do útočné války, dělají toto už s oprátkou na krku. Prohlásit, že ti, kdož pomáhají a navádějí ke zločinu, že ti, kdož jsou rádci a spoluvinníky na spáchaném zločinu, jsou sami také zločinci, znamená, vyslovovat se v souhlase s naší národní právní vědou.

Sama zásada individuální mezinárodní odpovědnosti za zločiny proti mezinárodnímu právu není zcela nová, byla už aplikována a to nejen proti pirátům. Veškeré zákonodárství, které se týká válečných zločinů, se zakládá na rozdíl od zločinů války¹⁸ na zásadě individuální odpovědnosti.

Budoucnost mezinárodního práva a ve skutečnosti celého světa závisí na tom, bude-li mezinárodní právo daleko více aplikováno, a to zejména v oblasti zachování míru na celém světě. Je třeba stanovit nejen základní lidská práva, jak se to stalo v Chartě Spojených národů, ale také základní lidské povinnosti, jak je to uvedeno ve Statutu tohoto Tribunálu. Nemáme nutnější ani důležitější mravní závazek, nežli nerušit mír národů tím, že bychom porušovali příkazy a zákazy práva. Je-li to novota, pak je to taková novota, kterou jsme ochotni hájit a odůvodnit. Není to však novota, která by mohla vyvolat nový zločin.

Mezinárodní právo prohlásilo už dříve, nežli byl schválen tento Statut, útočnou válku za zločinný akt. Podle toho není v tomto směru v ustanoveních Statutu v podstatě žádná zpětná platnost zákona. Statut pouze stanoví odpovědnost lidí, kteří se dopustili zločinů, jež očividně jsou zločiny s hlediska obecného zákonodárství. Statut vyplňuje mezeru v mezinárodním trestním řízení. Je obrovský rozdíl mezi tím, řekneme-li někomu: „Nyní budete potrestán za čin, který nebyl zločinem v době, kdy jste se ho dopustil“, a mezi tím, řekneme-li mu: „Budete trestán za jednání, které odporovalo zákonu a bylo zločinem v době,

¹⁸ Řečník tu má na mysli akt rozpoutání útočné války.

kdy jste se ho dopustil, třebaže vzhledem k nedokonalosti mezinárodní organizace neexistoval ještě tehdy soud, do jehož kompetence by příslušelo vaše odsouzení.“

Je-li to zpětná platnost zákona, pak prohlašujeme, že odpovídá naprosto vyšším normám spravedlnosti, které stanovily v praxi všech civilisovaných zemí určité meze pro zpětnou platnost zákona. Nechť si obvinění a jejich stoupenci stěžují, že tento Statut je v této nebo v jiných otázkách dílem vítězů. Tito vítězové, kteří tvoří, jak tomu zde skutečně je, převážnou většinu národů světa, představují také cit spravedlnosti, který je vlastní tomuto světu a který bude pošlapán, zůstanou-li váleční zločinci po druhé světové válce bez trestu. Tito vítězové jsou ochotni podrobit se za tento svůj výklad, vyhlašování a doplňování tohoto již platného práva, soudu dějin.

Pokud Statut tohoto Tribunálu přinesl nové právo, vytvořili jeho autoři precedent pro budoucnost. Je to precedent, který je účinný proti všem, a to i proti těm, kteří jej vytvořili. V podstatě bylo toto právo, které prohlašuje za zločin proti mezinárodnímu právu, sáhne-li někdo k útočné válce, už pevně stanoveno, když byl schválen Statut. Nazývat to použitím zpětné platnosti zákona znamená prostě užívat nesprávných slov.

Zbývá ještě vyřešit otázku, se kterou nemusím Tribunál dlouho zdržovat, totiž otázku, zda jsou války, které vedlo Německo a jeho vůdcové za porušení smluv, dohod a záruk, válkami útočnými. Útočnou je válka, ke které sáhne stát za porušení mezinárodních závazků, že se neuchýlí k válce, anebo v případech, kdy se stát nezřekl úplně války a sáhne k válce, nedbaje povinnosti využít cesty pro pokojné urovnání, kterou je povinen zachovat.

Je třeba říci, že v době mezi dvěma světovými válkami existovaly mezi právníky a státníky různé názory o tom, čemu by se měla dát větší přednost: zda má být učiněn pokus podat předem právní definici agrese, anebo ponechat státům, které mají na tom zájem, a kolektivním orgánům mezinárodní spolupráce volnost při hodnocení skutečností v každém jednotlivém případě, který snad nastane.

Ti, kdož zastávali hledisko uvedené na druhém místě tvrdili, že nepružné definice by mohly využít státy, které jsou zlomyslné, k provedení svých útočných plánů a obávali se — a musím dodat, že britská vláda s nimi po určitou dobu souhlasila — že se automatická definice agrese může změnit v „past na nevinné a směrnici pro vinníky“.

Druzí zastávali hledisko, že by bylo v zájmu bezpečnosti a jasnosti prospěšné a správné, kdybychom měli definici agrese, podobně jako existuje definice jednotlivých zločinů v zákonodárství státním. Naléhali na to, aby příslušným mezinárodním orgánům, a to politickým

i právním, bylo uloženo, aby se v každém jednotlivém případě vyhýbaly takové definici agrese, která by mohla vést k obstrukcím nebo k absurdnosti. V květnu 1933 navrhl bezpečnostní výbor konference pro odzbrojení tuto definici agrese: „Za útočníka v mezinárodním sporu bude pokládán podle dohod, platných mezi účastníky dotyčného sporu, stát, který jako první předsevzme některá z těchto jednání:

1. vyhlásí válku druhému státu,
2. vtrhne s ozbrojenými silami na území druhého státu, a to ať s vyhlášením nebo bez vyhlášení války,
3. napadne pozemními, námořními nebo leteckými silami, a to s vyhlášením nebo bez vyhlášení války, území, loďstvo nebo letectvo druhého státu.
4. bude provádět námořní blokádu břehů nebo přístavů druhého státu,
5. poskytne podporu ozbrojeným bandám, které se utvořily na jeho území a vtrhly do území druhého státu, anebo odepře, nehledě k žádosti státu, který byl napaden, učinit na vlastním území veškerá opatření, která jsou v jeho silách, aby zbavil tyto bandy jakékoli pomoci nebo ochrany.“

Různé smlouvy, uzavřené v roce 1933 Svazem sovětských socialistických republik a jinými státy, se držely přesně této definice. To platí také o návrhu konvence, předloženém v roce 1933 vládou Jeho Veličenstva ve Spojeném království konferenci pro odzbrojení.

Avšak bylo by neracionální zdržovat se blíže u podrobností tohoto problému nebo u definice agrese. Tento Tribunál nedovolí, aby jeho pozornost byla odvrácena od jeho cíle pokusy jednat v tomto řízení o zcela akademické a za daných poměrů absolutně nereálné kontroversi o tom, co je to útočná válka. Neexistuje definice agrese, ani všeobecná ani zvláštní, která by plně nedopadala na všechny podrobnosti záměrného úkladu Německa proti územní celistvosti a politické nezávislosti tolika svrchovaných států.

Přijali-li jsme právní zásady, že národy světa prohlásily prostřednictvím Pařížského paktu definitivně válku za protiprávní a zločinný akt, obraťme se ke skutečnostem a proberme, jak tito obvinění za vedení svého vůdce a s pomocí svých spoluvinníků pošlapali nejlepší nádeje lidstva a snažili se uvrhnout svět do anarchie.

Ale především jsme podali toto všeobecné vymezení, protože toto vymezení bude později potvrzeno dokumenty. Od okamžiku, kdy se v roce 1933 stal Hitler kancléřem, obviněný von Papen vicekancléřem a obviněný von Neurath ministrem zahraničních věcí, zatáhlo se samo nebe mraky, nádeje lidstva pomasínaly a zdálo se, že smlouvy už neobsahují slavnostní závazky; smlouvy byly sjednávány s nepřekonatelným cynis-

mem za tím účelem, aby jich mohlo být použito jako prostředku k oklamání druhých států pokud jde o válečné záměry Německa. Mezinárodních konferencí nebylo už lze používat k pokojnému urovnávání sporných otázek, neboť byly jen vhodným místem, kde se vydíralo uspokojení požadavků, které byly později úplně uspokojeny válkou. Svět poznal, co je to válka nervů, diplomacie fait accompli, diplomacie vydírání a vyhrožování.

V říjnu 1933 prohlásil Hitler vůči své vládě, že vzhledem k tomu, že navrhovaná konvence o odzbrojení neznamena úplnou rovnoprávnost pro Německo, „bude třeba zevnitř vyhodit tuto konferenci o odzbrojení do vzduchu. Nemůže být ani řeči o vyjednávání, Německo opustí konferenci a vystoupí ze Společnosti národů“. A dne 21. října 1933 to Německo udělalo a tím zasadilo smrtelnou ránu bezpečnosti, která se opírala jako o svůj základ o Pakt Společnosti národů. Od té doby se stala veškerá německá zahraniční politika politikou naprostého nedbání všech mezinárodních závazků a mezi nimi ovšem nikoli na posledním místě byly i závazky, které byly slavnostně sjednány samým Německem.

Jak výslovně uznával sám Hitler, „dohody je třeba dodržovat jen potud, pokud prospívají určitému účelu“. Mohli bychom k tomu dodat, že výlučným jejich cílem bylo ukolébat budoucí oběť klamným pocitem bezpečnosti. To se stalo ponenáhlu tak zjevným, že dostat od obviněného Ribbentropa návrh na sjednání smlouvy o neútočení s Německem znamenalo téměř vždy, že se Německo chystá napadnout stát, kterému byl takový návrh učiněn. Obvinění nepoužívali a neporušovali jen formální smlouvy, vyžadovaly-li toho okolnosti. Tito lidé jsou také žalováni z toho, že porušovali méně formální záruky, které dávalo podle diplomatických zvyklostí Německo sousedním státům.

Dnes, kdy pokrok vědy je v tomto světě tak velký, dostalo se světu prostředků dopravních a dorozumívacích, které byly dosud neznámé, a mezinárodní poměry, jak to přiznal sám Hitler, nezávisí nyní už jen na smlouvách. Metody diplomacie se mění. Vůdce státu se může obrátit na vládu a národ jiného státu. Ale, ačkoli se metody mění, zůstávají neměnnými zásady důvěry a poctivosti, které tvoří základy civilisované společnosti, a to jak ve sféře mezinárodní, tak i vnitrostátní. Už dávno bylo řečeno, že my všichni jsme částí jednoho celku. A jsou-li dnes různé státy spojeny úžeji a jsou-li proto více částí světové společnosti nežli kdykoli dříve, tím spíše je nutno, aby mezi nimi panovala poctivost a dobrá víra.

Podívejme se nyní, jak si tito obvinění, ministři a vysocí funkcionáři nacistické vlády, jednotlivě a všichni dohromady počínali za těchto okolností.

Časně zrána dne 1. září 1939 vtrhly pod uměle vytvořenou a za všech okolností neudržitelnou záminkou ozbrojené síly Německé říše do Polska po celé délce hranic a uvrhly takto celý svět do války, která tak značně rozvrátila přečetné pilíře naší civilisace.

To bylo porušením Haagské konvence. To bylo porušením Versailleské smlouvy, která stanovila hranice mezi Německem a Polskem. A nechtěl byl poměr Německa k této smlouvě sebezápornější — i když Hitler prohlásil, že bude dodržovat teritoriální ustanovení mírové smlouvy — nebylo Německo, což je nepochybné, nijak oprávněno k tomu, aby porušilo tuto smlouvu jednostranným aktem. Bylo to porušení arbitrážní smlouvy uzavřené mezi Německem a Polskem v Locarnu dne 16. října 1925.

Podle této smlouvy se Německo a Polsko dohodly, že budou předávat veškeré sporné otázky, jejichž urovnání se diplomatickou cestou ukázalo nemožným, k rozhodnutí arbitrážnímu soudu nebo Stálému mezinárodnímu soudnímu dvoru. Bylo to porušením Pařížského paktu, ale to není ještě vše. Bylo to také porušením pozdější dohody, uzavřené nacistickým Německem, která byla vzhledem k tomu, že sám Hitler opětovně zdůrazňoval její význam, ještě důležitější.

Po příchodu nacistů k moci podepsaly dne 26. ledna 1934 německá a polská vláda pakt o neútočení na 10 let. Tento pakt, jak slavnostně vyhlásily strany, které jej podepsaly, „měl zahájit novou éru v politických vztazích mezi Polskem a Německem“. V paktu se pravilo, že „udržení a zabezpečení trvalého míru mezi našimi dvěma státy je důležitým předpokladem pro všeobecný mír v Evropě“. Proto se obě vlády dohodly založit své vzájemné vztahy na zásadách, vytyčených v Pařížském paktu z roku 1928.

Obě vlády prohlásily, že „za žádných okolností nesáhnou k násilí proto, aby dosáhly rozhodnutí v takových sporech“. Tato deklarace a dohoda měly zůstat v platnosti po dobu nejméně 10 let. Po uplynutí této lhůty se měla platnost paktu automaticky prodlužovat, leč že by byl vypověděn jednou ze dvou vlád šest měsíců před uplynutím desetileté lhůty, nebo by byl vypověděn později s předběžným šestiměsíčním vyrozuměním.

V době podepsání tohoto paktu i během následujících čtyř let mluvil Hitler k veřejnosti o německo-polské dohodě tak, jako by to byl úhelný kámen jeho zahraniční politiky.

Při sjednávání tohoto paktu a také svými pozdějšími výroky přesvědčil Hitler mnoho lidí o tom, že sledoval opravdu mírumilovný záměr, neboť utvoření nového a nezávislého Polska stálo Německo značné území a oddělilo také Východní Prusko od ostatní části říše.

Skutečnost, že Hitler zavedl z vlastní iniciativy přátelské vztahy

k Polsku, že ve svých projevech o problémech zahraniční politiky prohlásil, že přiznává Polsku právo na přístup k moři a že uznává také nezbytnost, aby Němci a Poláci žili v přátelství, to vše se zdálo pro svět přesvědčujícím důkazem toho, že Hitler nesleduje žádné „revisionistické“ cíle, které by ohrožovaly mír v Evropě, a že naprosto upřímně usiluje o to, aby učinil konec stoletému nepřátelství mezi Teutony a Slovany. Jestliže je jeho prohlášení opravdu upřímné, pak jeho politika vylučuje možnost nového „Drang nach Osten“ a bude tedy napomáhat stabilitě evropské situace.

Takový dojem mohl vzniknout z Hitlerových výroků, učiněných pro veřejnost. My ovšem předložíme dosti případů, z nichž se budeme moci přesvědčit, jak prolhané byly tyto mírumilovné výlevy srdce.

Dějiny pěti osudných let od roku 1934 do roku 1939 ukazují naprosto zřetelně, že Němci použili této smlouvy, stejně jako použili i jiných smluv, jedině jako nástroje své politiky pro dosažení svých útočných cílů. Z dokumentů, které nyní předkládáme Tribunálu, vyplývá jasně, že těchto pět let tvoří dvě různá stadia realizace útočných cílů, které vždy určovaly nacistickou politiku.

Za prvé je to období, které začalo po příchodu nacistů k moci v roce 1933 a trvalo do podzimu 1937. To bylo období příprav. Během tohoto období — tohoto období příprav — dovedli nacisté vzbudit u Polska klamný pocit bezpečnosti. Nejen Hitler, ale také obvinění Göring a Ribbentrop se stavěli svými výroky za tento pakt. V roce 1935 řekl Göring, že „pakt není plánován na dobu 10 let, nýbrž navždy a že nemůže být nejmenší pochybnosti o tom, že bude prodloužen“.

Ačkoli Německo pokračovalo horečně v budování největšího válečného stroje, jaký kdy Evropa znala, a ačkoli v lednu 1937 bylo vojenské postavení Německa už natolik zabezpečeno, že se Hitler mohl otevřeně dovolávat své silné armády, přesto tehdy Hitler široce vykládal, že „cestou sjednání celé řady dohod jsme odstranili existující třetí plochu a tudíž značně napomohli zlepšení evropské atmosféry. Postačí, zmíním-li se o dohodě s Polskem, která přinesla užitek oběma stranám“.

Právě tak to probíhalo: pro vnější svět — slavnostní ujišťování o mírumilovných záměrech, ale v Německu — „děla místo másla“.

Avšak v roce 1937 skončilo toto období příprav a nacistická politika přešla od všeobecných příprav na budoucí agresi k přesnému plánování toho, jak dosáhnout určitých specifických útočných cílů. Dva dokumenty, které máme v ruce, podávají jasnou představu o tomto přechodu.

První nejvýš důležitý dokument jsou „Směrnice k provedení jednotných příprav k válce“, vydané dne 29. června 1937 říšským ministrem války (tím byl tehdy von Blomberg) a vrchním velitelem branné moci

Německa. Tento dokument je významný nejen proto, že obsahuje válečné direktivy, nýbrž že obsahuje také hodnocení evropské situace a vykládá německé stanovisko v této situaci.

„Všeobecná politická situace“, prohlašuje von Blomberg, „dokazuje správnost předpokladu, že Německo nemusí počítat s možností útoku s nějaké strany. To se vysvětluje jednak tím, že si téměř žádný stát, zejména ne západní mocnosti, nepřeje pustit se do války a dále tím, že celá řada zemí není dostatečně k válce připravena, což platí zejména o Rusku.“

Dále psal von Blomberg: „Německo také nezamýšlí rozpoutat evropskou válku.“ A je docela dobře možné, že tato věta byla pečlivě uvážena, neboť Německo doufalo, že dobude celého světa po částech, a to tak, že by bojovalo vždy současně na jedné frontě pouze proti jednomu nepříteli, aniž by rozpoutalo válku v celé Evropě. Ale von Blomberg dále pokračoval: „Politicky nestálá mezinárodní situace, která nevyplučuje neočekávané incidenty, vyžaduje od německé moci, aby byla ve stavu trvalé pohotovosti k válce, aby tak mohla:

a) odrazit útok v kterékoli době (sám však mluvil o tom, že žádné nebezpečí útoku neexistuje),

b) umožnit, aby bylo vojensky využito politicky příznivých okolností, které by mohly vzniknout.“

Tato věta neznamena nic více a nic méně, nežli bombastickou definici útočné války. Odhaluje to, že němečtí vojenští vůdcové stále zastávali doktrinu, podle níž nástrojem politiky má být vojenská moc a — je-li toho třeba — válka; tato doktrina byla však bez výhrady zavržena Kellogovým paktem, jehož se zúčastnilo také Německo.

V dokumentu se také vykládá o všeobecných opatřeních k přípravě, která je nezbytná pro vedení možné války v mobilizačním období let 1937—1938. Tento dokument dokazuje do jisté míry, že vůdčí činitelé německých ozbrojených sil počítali s tím, že by bylo lze použít vojenské moci, kterou budovali za útočným cílem. „Není žádného důvodu“, říkali, „očekávat útok s kterékoli strany . . . , chybí přání pustit se do války“. Avšak sami se připravovali „využít okolností příznivých s vojenského hlediska“.

Ještě důležitějším důkazem, který se týká přechodného období a plánované agrese, je záznam o významné konferenci, kterou konal Hitler v říšském kancléřství dne 5. listopadu 1937. Této konferenci se zúčastnili: von Blomberg jako říšský ministr války, von Fritsch jako hlavní velitel pozemních vojsk, Göring jako hlavní velitel letectva, Raeder jako hlavní velitel námořnictva a von Neurath, který byl tehdy říšským ministrem zahraničních věcí.

Protokol o této konferenci byl už předložen jako důkaz. Dovolávám

se ho jen proto, abych zvlášť upozornil na ona místa, která zřetelně svědčí o definitivním odhodlání vést útočnou válku.

Jistě si vzpomenete, že hlavním argumentem Hitlerovým na této konferenci bylo, že Německo potřebuje nutně větší prostor v Evropě. Zvláště se jednalo o problému Rakouska a Československa. Avšak Hitler dobře chápal, že by zabránění těchto zemí mohlo způsobit, že by nabyly účinnosti smluvní závazky Velké Británie a Francie. Byl však ochoten vzít toto riziko na sebe.

„Dějiny všech dob — římského imperia, britského imperia — dokazují, že každá územní expanse může být uskutečněna jedině tak, že bude přemožen odpor a že bude převzato určité riziko. Také neúspěchy jsou nevyhnutelné: Neexistoval dříve a neexistuje ani dnes prostor bez pána. Útočník se vždy srazí s vlastníkem. Problém, před kterým stojí Německo, spočívá v tom, abychom zjistili, kde lze co možná nejvíc uchvátit za nejmenší cenu.“

Ve své řeči na této konferenci předvídal Hitler a zabýval se pravděpodobností, že kdyby Německo realizovalo své útočné uchvatitelské cíle, jak je Hitler vyložil, a vyvolalo tak všeobecný evropský ozbrojený konflikt, bude to mít vzápětí, že do konfliktu vstoupí i Polsko. Proto ujišťoval-li Hitler ještě téhož dne polského vyslance o ceně paktu z roku 1934, lze to hodnotit jen tak, že pravá cena tohoto paktu záležela v očích Hitlera v tom, že si zabezpečoval neutralitu Polska do té doby, dokud nebude mít Německo takové území a strategické postavení, že Polsko nebude pro ně více nebezpečné.

Toto stanovisko potvrzují události, které pak následovaly. Na začátku února 1938 přešli nacisté od příprav k agresi přímo k vlastní aktivní agresi. Tato doba je charakterisována tím, že za Neuratha byl jmenován na místo ministra zahraničí Ribbentrop a za Blomberga na místo vrchního velitele německé branné moci Keitel. Prvními výsledky toho bylo zastrašování Schuschnigga v Berchtesgadenu dne 12. února 1938 a násilné připojení Rakouska k Německé říši v březnu téhož roku.

Poté se postupně rozvíjel „zelený plán“ (Plan grün), který se zabýval zničením Československa. Tento plán se částečně nezdařil, nebo aspoň jeho definitivní provedení bylo zdrženo mnichovskou dohodou.

Moji američtí kolegové se už zabývali těmito stadii nacistické agrese. Je naprosto zřejmé, že zabránění těchto dvou států, jejich lidských zdrojů a válečné výroby, nesmírně posílilo postavení Německa vůči Polsku. Proto asi není neočekávané, že právě tak jako obviněný Göring ujišťoval v době nacistického vpádu do Rakouska československého vyslance v Berlíně o tom, že Hitler respektuje a uznává platnost německo-československé smlouvy o arbitráži z roku 1925 a že Německo nechová žádné záměry proti Československu („dávám vám na to své čestné slovo“,

prohlásil Göring), tak i během roku 1938 byla dávána opětovně Polsku ujištění proto, aby se nevměšovalo do nacistické agrese proti svým sousedům.

Právě proto si dovolil Hitler dne 20. února 1938, tedy v předvečer svého vpádu do Rakouska, když se dovolával čtvrtého výročí dne, kdy byl uzavřen pakt s Polskem, v říšském sněmu prohlásit: „...takto byla se zdarem zahájena cesta k vzájemnému přátelskému pochopení, které především pokud jde o Gdansko dnes odstranilo úspěšně záporné momenty ve vztazích mezi Německem a Polskem a změnilo tyto vztahy v upřímnou a přátelskou spolupráci. Opírajíc se o své přátelské vztahy, nedovolí Německo nic, co by mohlo nepříznivě ovlivnit provedení úkolu, před kterým stojíme, totiž mír.“

Ještě nápadnějšími jsou výlevy srdečnosti ve vztahu k Polsku, které Hitler učinil ve svém projevu ve Sportovním paláci v Berlíně dne 26. září 1938. Tehdy Hitler prohlásil:

„Nejobtížnějším problémem, s kterým jsem se setkal, byl problém našich vztahů k Polsku.

Bylo nebezpečí, že Poláci a Němci se budou navzájem pokládat za odvěké nepřátele. Tomu jsem chtěl zabránit; vím velmi dobře, že kdyby mělo Polsko demokratickou ústavu, utrpěl bych nezdár, protože demokratické státy, které se rozplývají frázemi o míru, jsou nejzarytějšími podněcovateli války. Avšak v Polsku nevládla demokracie, nýbrž jediný muž. U něho jsem dosáhl úspěchu a během 12 měsíců jsem dospěl k dohodě, která zatím na nejbližších 10 let naprosto odstranila jakékoli nebezpečí ozbrojeného konfliktu. Jsme všichni přesvědčeni o tom, že tato dohoda povede k trvalému usmíření. Uvědomujeme si, že naše dva národy musí žít vedle sebe a že žádný z nich nemůže odstranit druhého. Národ, který má 33 milionů, bude vždy usilovat o přístup k moři. Proto bylo nutné najít cestu ke vzájemnému porozumění, které se bude neustále rozšiřovat. Přirozeně, že jsme se na tomto poli setkali s velkými obtížemi... Ale hlavním faktorem je, že obě vlády a všichni moudří lidé se zdravým rozumem v obou národech a v obou zemích jsou naplněni neochvějnou vůlí a rozhodností zlepšit své vzájemné vztahy. Byla to opravdová práce ve jménu míru, která představuje mnohem větší hodnotu, nežli celé žvanění v paláci Společnosti národů v Ženevě.“

A tak předcházelo lichocení na adresu Polska zabrání Rakouska a poté bylo toto lichocení obnoveno v předvečer předpokládaného zabrání Československa. Skutečné události, které následovaly po těchto navenek příznivých prohlášeních, vycházejí zřetelně najevo z dokumentů, které se týkají plánu „Grün“ a které už byly předloženy Tribunálu.

...Druhý den dostal von Ribbentrop dopis o polské reakci na česko-

slovenský problém: „Skutečnost, že po likvidaci československého problému vzniká všeobecný dojem, že nejbližší na řadě bude Polsko“, se uznává, ale „čím později se tato domněnka rozšíří, tím lépe“.

Chci se zastavit u data mnichovské dohody a prosím Tribunál, aby prozkoumal dokumenty a historické skutečnosti, které svědčí o okolnostech, jež se vztahují k této době. Tyto dokumenty a skutečnosti odstraňují jakoukoli možnost popírat fakt, že nacisté si počínali útočně a že nacisté také prováděli aktivní agresí.

Konference z roku 1937 nasvědčuje tomu, že Hitler a jeho spoluviníci záměrně a s rozmyslem uvažovali o zabrání Rakouska a Československa v případě nutnosti válkou, ale také tomu, že první operace byly uváděny ve skutek v březnu roku 1938 a druhé byly prováděny s pohrůzkou války, ač nebylo skutečné nutnosti pro zahájení války, v září téhož roku. Ještě zlověstnější bylo, že se Hitler znovu ztotožňoval se svými starými doktrinami z „Mein Kampf“, zejména s doktrinami, které jsou v jádru nejútočnější.

Upozorním vás později na tyto doktriny vyložené v „Mein Kampf“, kterážto kniha byla po dlouhou dobu pokládána za bibli nacistické strany. Tato kniha je zaměřena na zabrání životního prostoru a chce to zajistit tím, že se sáhne k pohrůzkám násilí, a nebudou-li tyto hrozby korunovány úspěchem, že se to zajistí pomocí útočné války.

Až do té doby byl počátek válečných operací oddalován, ježto demokratické státy se snažily zachovat mír, nebyly dostatečně připraveny, byly trpělivé nebo zbabělé, nazvete to, jak chcete. Ale po Mnichovu si kladlo veškeré zdravě myslící lidstvo s neklidem otázku: „Kde to skončí? Je Hitler nyní opravdu uspokojen, když prohlašuje, že je uspokojen? Povede jeho úsilí o získání životního prostoru k dalším agresím a to i když bude nucen, aby to zabezpečil, zahájit otevřeně útočnou válku?“

Odpověď na tuto otázku se týkala zbývající části Československa a také Polska.

Až dosud nehrozilo Polsku žádné přímé nebo bezprostřední nebezpečí.

Dva dokumenty, z nichž budu nyní citovat, dokazují, že nejvyšší důstojníci ve štábu válečného letectva obviněného Göringa pokládali už tehdy rozšíření říše a rozdrčení a zabrání Polska za nejbližší událost. Tito důstojníci očekávali mimo jakoukoli pochybnost, že dojde k poslednímu stadiu hitlerovské politiky, kterou Hitler vyhlásil ve své knize „Mein Kampf“, a to: válka za účelem rozdrčení Francie a zajištění životního prostoru na účet Ruska. A ten, kdo sepsal paměti-hodný záznam pro obviněného Ribbentropa, pokládal už za určité, že bude po Československu napadeno Polsko.

Protokol o konferenci z 5. listopadu 1937, který, jak jsem už řekl, je výmluvnější nežli zmíněné dva dokumenty, dokazuje, že bylo počítáno a s chladnokrevným rozmyslem uvažováno o válce proti Polsku, kdyby se Polsko odvážilo pokusit se o to, aby zabránilo německé agresi proti Československu, a že nacističtí vůdcové byli ochotni převzít toto riziko.

S možností války proti Anglii a Francii za obdobných okolností bylo také počítáno a byla připuštěna. Taková válka by nepochybně byla na straně nacistického Německa válkou útočnou, protože přinutit některý stát k tomu, aby sáhl ke zbrani za tím účelem, aby chránil jiný stát proti agresi a plnil tím své smluvní závazky, znamená rozpoutat útočnou válku proti tomuto prvnímu státu. Je arcit pravda, že až do Mnichova neučinil ještě Hitler a jeho spoluvinníci rozhodnutí o tom, že napadnou Polsko a rozdrťí je útočnou válkou.

Nyní přistupuji k období, které, jak vyplývá z událostí, týkajících se Československa, je charakterisováno přechodem od příprav k zahájení války, k bezprostřednímu rozpoutání a vedení útočné války proti Polsku. Tato přechodná doba zahrnuje období 11 měsíců, od 1. října 1938 až do začátku útoku na Polsko dne 1. září 1939.

Šest měsíců po podepsání mnichovské dohody obsadili nacističtí vůdcové zbývající část Československa, o které slibovali — jak se o tom pravilo v dohodě — že ji ponechají nedotčenu, a dne 14. března 1939 byl staříčkový a poddajný prezident „zbytku“ Československa Hácha a jeho ministr zahraničních věcí Chvalkovský povoláni do Berlína.

Na poradě, která se konala mezi 1.00 až 2.15 hodinami ráno dne 15. března, bylo Háchovi a Chvalkovskému v přítomnosti Hitlera a obviněných Göringa, Ribbentropa a Keitela vyhrožováno, bylo na nich vydíráno a bylo jim otevřeně řečeno, že Hitler „vydal rozkaz německým vojskům vstoupit do Československa, aby začlenil tuto zemi do Německé říše“. Bylo jim dáno jasně na srozuměnou, že jakýkoli odpor by byl bezúčelný a že by byl rozdrčen „sílou zbraní a všemi po ruce jsoucími prostředky“. Tehdy byl vytvořen t. zv. protektorát Čechy a Morava a t. zv. Slovenský stát, který byl satelitem Německa, ač nominálně patřil mezi nezávislé státy.

Takto zabrali Němci svými jednostrannými činy bez vyjednávání s vládami jiných států, bez zprostředkování a v přímém rozporu s literou i duchem mnichovské dohody to, co plánovali jako svůj cíl v září minulého roku a nepochybně dokonce i dříve, ale o čemž cítili, že je v oné době pro ně nepřístupné a že by to nemohli zajistit bez příliš zjevného prozrazení svých útočných záměrů.

Uskutečněná agrese jen podnítila chuť k dalším útočným činům. Byly vzneseny protesty a Anglie a Francie podaly diplomatické noty. Je

pochopitelné, že byly vzneseny protesty. Nacisté vyložili své karty. Až dosud tajili před ostatním světem, že jejich požadavky daleko překročovaly cíl spojit v rámci říše všechny Němce, kteří žili na území sousedícím s Německem. Nyní však po prvé přes své vlastní slavnostní závazky zabrali násilím neněmecké území, ve kterém nežilo obyvatelstvo německé národnosti. Tato okupace veškerého československého území stejně jako protiprávní okupace Memelu dne 22. března 1939 vedly ke značnému posílení postavení Německa, a to jak po stránce politické, tak i strategické, jak to očekával Hitler, když projednával tuto otázku na poradě dne 5. listopadu 1937.

Avšak ještě dlouho předtím, nežli nacističtí vůdcové provedli svou agresi proti Československu, začali už klást požadavky Polsku. Dne 25. října 1938, tedy ani ne měsíc poté, kdy Hitler ve svém projevu dával všemožná ujištění Polsku, a brzy poté, kdy byla uzavřena mnichovská dohoda, podal polský velvyslanec v Berlíně pan Lipski polskému ministru zahraničních věcí panu Beckovi zprávu o tom, že při snídani v Berchtesgadenu dne 24. října vznesl obviněný Ribbentrop požadavek, aby bylo Gdansko znovu připojeno k říši, a také, aby byla vybudována exteritoriální autostráda a železniční trať přes Pomořany, t. j. přes provincii, kterou Němci nazývali koridorem.

Od tohoto dne byly vedeny rozmluvy o těchto německých požadavcích až do té doby, dokud polská vláda otevřeně neprohlásila v době návštěvy obviněného Ribbentropa ve Varšavě, která skončila dne 27. ledna 1939, že nesouhlasí s tím, aby bylo Gdansko odevzdáno Německu. Avšak i po návratu Ribbentropa z Varšavy pokládal Hitler za potřebné říci ve své řeči v říšském sněmu dne 30. ledna 1939 toto:

„Právě jsme slavili páté výročí uzavření našeho paktu o neútočení s Polskem. Mezi opravdovými přáteli míru mohou být sotva dva názory o neobyčejné ceně této dohody. Postačí položit si otázku, co by se stalo s Evropou, kdyby nebyla bývala tato dohoda, která přinesla tak významné zlepšení situace, před pěti lety podepsána. Velký polský maršál a vlastenec¹⁹ prokázal tím, že podepsal tuto dohodu, svému národu stejně významnou službu, jakou prokázali vůdcové nacionálně socialistického státu národu německému. Během pohnutých měsíců minulého roku bylo přátelství mezi Německem a Polskem jedním z rozhodujících činitelů v politickém životě Evropy.“

Avšak tento výrok byl posledním vřelým přátelským projevem se strany Německa na adresu Polska a byl to také poslední případ, kdy se nacistický vůdce vyslovil pochvalně o německo-polské dohodě.

Během února 1939 neobnovilo Německo své požadavky. Avšak jak-

¹⁹ Pilsudski.

mile bylo dokončeno definitivní pohlcení Československa a Německo zabralo také Memel, ihned byl obnoven tlak na Polsko.

Ve dvou rozhovorech mezi polským velvyslancem v Berlíně a obviňným Ribbentropem ve dnech 21. a 26. března (polská „Bílá kniha“, dokumenty č. 61 a 63) byly obnoveny německé požadavky vůči Polsku a byl vykonáván další nátlak. Není divu, že polská vláda byla vzhledem k osudu, který postihl Československo, a také vzhledem ke značně zhoršenému strategickému postavení Polska vůči Německu krajně znepokojena těmito událostmi. A nebyla tím znepokojena jen polská vláda.

Události z března 1939 přesvědčily konečně anglickou i francouzskou vládu o tom, že se útočné záměry nacistů neomezují jen na lidi německé národnosti a že v důsledku dalších agresí nacistického Německa nebyla mnichovskou dohodou odstraněna možnost války v Evropě.

Protože Polsko, Anglie a Francie měly neobyčejný zájem na událostech v Československu a vzhledem k obnovenému nátlaku na Polsko, došlo k rozhovorům mezi anglickou a polskou vládou. Dne 31. března 1939 vystoupil Neville Chamberlain v poslanecké sněmovně a prohlásil, že britská vláda vzala na sebe závazek poskytnout pomoc Polsku v případě jakýchkoli akcí, které by otevřeně ohrožovaly nezávislost Polska a proti kterým uzná polská vláda za nutné klást odpor. Dne 6. dubna 1939 bylo vydáno společné anglo-polské komuniké, ve kterém se pravilo, že oba státy jsou ochotny uzavřít dohodu trvalého rázu, která by měla zpětnou platnost a která by nahradila platný, ale dočasný jednostranný závazek, převzatý vládou Velké Británie.

Je snadné nalézt odůvodnění pro tento zájem.

Máme v ruce listinné důkazy o tom, co se dalo na vnitřních poradách vedoucích činitelů Německé říše a jejich ozbrojených sil během těchto měsíců. Není ani nejmenší pochybnosti o tom, že německá vláda usilovala o zabránění celého Polska a že Gdansko, jak to byl nucen říci před měsícem sám Hitler, naprosto „nebylo předmětem diskuse“.

Nacistická vláda usilovala o to, aby provedla agresí. Požadavky a rozhovory o Gdansku byly jen zástěrkou a záminkou pro další jednání.

Nacistická vláda dychtila po útočných činech. Vše to, co se týkalo Gdanska, ať už to byly požadavky nebo rozhovory, nebylo ničím jiným, nežli zástěrkou a záminkou pro vydobytí nadvlády v budoucnosti.

Už v září 1938 byly připraveny plány pro vedení útočné války proti Polsku, Anglii a Francii. V době, kdy Hitler v Mnichově slavnostně prohlašoval, obraceje se k celému světu, že německý národ si přeje mír a že Německo nemá po vyřešení československého problému už

žádné územní nároky v Evropě, pracovaly už štáby jeho ozbrojených sil na těchto plánech.

Dne 26. září 1938 řekl Hitler:

„Dali jsme záruky západním mocnostem. Ujistili jsme své bezprostřední sousedy, že pokud se to týká Německa, respektujeme celistvost jejich území. To není pouhá fráze. Je to naše svatá vůle. Nemáme naprosto žádný zájem na porušení míru. Nechceme nic od těchto národů.“

Svět byl nucen důvěřovat těmto závazkům. Mezinárodní spolupráce je nemožná bez důvěry v dobrou vůli a ve veřejné výroky vůdčích činitelů různých států. Leč za dva měsíce po tomto slavnostním a uvážném závazku připravovali se Hitler a jeho okolí k zabránění Gdanska. Aby bylo lze zjistit, co se skrývalo za všemi těmito závazky, ujišťováním a diplomatickými manévry, je nutno se seznámit s tím, co se dělo po uzavření mnichovské dohody na tajných poradách říše.

Máme v rukou výňatek z archivu, týkající se rekonstrukce německého válečného námořnictva. Tento výťah byl sestaven přibližně v září 1938. Pod titulkem „Stanovisko k plánu vedení námořní války proti Anglii“ jsou uvedeny tyto výklady:

1. Má-li si Německo podle rozhodnutí führera vydobýt postavení světové velmoci, potřebuje nejen dostačující koloniální državy, nýbrž také zajištění svých námořních cest a přístup k oceánu.

2. Obě tyto podmínky lze splnit jedině proti anglo-francouzským zájmům, ježto omezují jejich postavení jako světových velmocí. Není možno počítat s tím, že to lze uskutečnit pokojnou cestou. Proto nás staví rozhodnutí vybudovat z Německa světovou velmoc před nutností vykonat náležitě přípravy k válce.

3. Válka proti Anglii znamená zároveň válku proti britskému impériu, proti Francii, možná že i proti Rusku a proti celé řadě států, které jsou ve druhém světadílu. Ve skutečnosti by to byla válka proti polovině nebo třetině celého světa. Takový krok by mohl mít své oprávnění a naději na úspěch jedině tehdy, kdyby byl připraven hospodářsky, politicky a také vojensky a kdyby byl uváděn ve skutek s cílem dobýt pro Německo přístup k oceánu.

Tento dokument o námořní válce proti Anglii obsahuje něco nového. Jak jsem již řekl, je tento dokument velmi závažný. Dokumenty starší, které máme v ruce, nasvědčují tomu, že příprava k válce proti Polsku, Anglii a Francii měla do jisté míry za cíl vypracování obranných opatření, aby bylo možno odrazit útok, který by mohl být důsledkem zásahu těchto velmocí do agresivního jednání Německa ve střední Evropě. Až do té doby byla pokládána útočná válka proti Polsku, Anglii a Francii za cíl velmi vzdálený. Nyní se však setkáváme po prvé s tím, že uchvatitelská válka Německa proti Anglii a Francii byla

otevřeně přiznána jako cíl pro brzkou budoucnost, a to alespoň pro německé válečné námořnictvo.

Dne 24. listopadu 1938 vydal Keitel rozkaz jako dodatek k původnímu rozkazu fůhrera. V tomto dodatku se stanoví budoucí úkoly pro ozbrojené síly a vymezuje se také příprava pro vedení války, která následuje jako důsledek těchto úkolů. „Führer nařídil, že je třeba kromě tří možných variant, které jsou uvedeny v jeho dříve vydané směrnici, vykonat přípravná opatření pro nenadálou okupaci svobodného města Gdanska německými vojsky.

Při provádění příprav je třeba se opírat o tyto zásadní these. V první řadě se předpokládá, že bude Gdansko bleskově zabráno, při čemž bude využito příznivé politické situace, avšak bez války s Polskem... Vojska, která budou určena k této operaci, nesmějí být zároveň určena k zabránění memelské oblasti, aby tak bylo lze obě operace provést současně, stane-li se to nutným.“

Potom, jak o tom svědčí důkazy, které byly už dříve předloženy Tribunálu, bylo zahájeno poslední stadium příprav pro vpád do Polska. Dne 3. dubna 1939, tedy 3 dny po vydání anglo-polského komuniké, zaslal Keitel vrchnímu velitelství branné moci směrnici, ve které se pravilo, že směrnice o všeobecné přípravě ozbrojených sil k válce v letech 1939—1940 se vydávají znovu a že část těchto směrnic, která se týká Gdanska, bude vydána v polovině dubna.

Základní zásady měly však zůstat stejné, jako ve směrnicích původních.

K tomuto dokumentu byly připojeny rozkazy plánu „Weiss“, což byla šifra pro zamýšlený vpád do Polska.

Přípravná opatření k tomuto vpádu měla být prováděna tak, aby bylo lze operaci provést kdykoli, počínaje dnem 1. září 1939.

Dne 11. dubna vydal Hitler své směrnice o všeobecné přípravě ozbrojených sil k válce v letech 1939—1940. V těchto směrnicích se praví: „V dalších směrnicích vymezím budoucí úkoly branné moci a dám také pokyny pro přípravná opatření, která musí být provedena ve shodě s přípravou k vedení války. Dokud tyto směrnice nenabudou platnosti, musí být branná moc připravena na tyto možné případy:

1. zajištění bezpečnosti hranic,
2. plán „Weiss“,
3. připojení Gdanska.“

V příloze k tomuto dokumentu, která má titul „Politické předpoklady a cíle“ se praví, že je třeba se vyhnout srážce s Polskem. Avšak, změní-li Polsko svou nynější politiku a zaujme-li postavení ohrožující Německo, pak bude nutno přistoupit k definitivnímu vyřešení této otázky, a to bez ohledu na pakt s Polskem. Svobodné město Gdansk

musí být začleněno do Německa, a to nejpozději na začátku konfliktu. Cílem politických směrnic, obsažených v tomto dokumentu, bylo omezit válku jen na Polsko. To se pokládalo za možné při vnitřní krizi ve Francii a vyplývajících z toho brzdících důsledcích pro Anglii.

V tomto dokumentu se nemluví přímo o záměru zahájit agresi ihned. Je to jen plán útoku pro případ, „změní-li Polsko svou politiku a zaujme-li postavení ohrožující Německo“. Avšak už pouhé pomyslení na to, že by Polsko se svým nedostatečným vyzbrojením mohlo ohrožovat po zuby ozbrojené Německo, je dostatečně směšné; a skutečný účel tohoto dokumentu je vylíčen v těchto předpokladech: „Cíl záleží v tom, aby byla rozdracena vojenská moc Polska a aby byla na východě vytvořena situace, která by vyhovovala požadavkům obrany“; to je dosti pružná fráze, aby jí bylo možno zahrnout záměry jakéhokoli rozsahu. Není však ani tento důkaz dostačující k tomu, aby bylo lze tvrdit, že skutečně bylo učiněno rozhodnutí o době vpádu do Polska? Leč všechna přípravná opatření byla dokončena pro případ, kdyby toto rozhodnutí bylo učiněno.

Za tři týdny po vydání tohoto naposled uvedeného dokumentu promluvil Hitler v říšském sněmu (dne 28. dubna 1939). Ve své řeči opakoval Hitler německé požadavky, jež už byly předloženy Polsku, a prohlásil, že vypovídá německo-polský pakt z roku 1934.

Ponechám nyní prozatím stranou vojenskou přípravu k agresi, kterou Hitler potichu dokončil, a prosím Tribunál, aby věnoval svou zvláštní pozornost tomu, jaký ráz má výpověď dohody, které přikládal Hitler v minulosti ve svých na veřejnosti učiněných projevech tak velký význam.

Za prvé byla výpověď dohody, jak ji učinil Hitler, právně neplatná, ježto dohoda neobsahovala ustanovení, které by připouštělo výpověď dohody kteroukoli ze stran, jež dohodu podepsaly, dříve nežli šest měsíců před uplynutím desetileté lhůty, na kterou byla dohoda uzavřena. Proto nemohla být žádná výpověď právně platná před červnem nebo červencem 1943. Hitler ohlásil svou výpověď dne 28. dubna 1939, tedy více nežli 5 let před lhůtou.

Za druhé byl útok Hitlera na Polsko proveden dne 1. září 1939, tedy před uplynutím šestiměsíční lhůty, po které by výpověď dohody nabyla platnosti, jak to dohoda stanovila.

Za třetí jsou důvody pro výpověď dohody, které uvedl Hitler ve své řeči v říšském sněmu, naprosto za vlasy přitažené.

Čteme-li jeho řeč, musíme projevit nesouhlas s tím, že by anglo-polská dohoda o vzájemné pomoci proti agresi mohla zrušit platnost německo-polského paktu. Kdybychom se však na toto stanovisko postavili, pak tento pakt znehodnotily už dříve pakty, které Hitler uzavřel před tím s Itálií a Japonskem, a Hitler by si byl býval mohl už tenkrát uvolnit

ruce. Ale pravdou je, že text anglo-polské dohody neobsahuje nic, co by mohlo podpořit Hitlerovy výroky.

Avšak proč provedl tehdy Hitler tento trojnásobně nezpůsobilý pokus zničit svůj vlastní diplomatický výplod? Na to nelze odpovědět jinak, nežli že dohoda splnila úkol, který jí byl určen, a důvody pro její výpověď, které Hitler zdůraznil, byly voleny ve snaze zajistit Německu u nižších vrstev německého národa alespoň určité ospravedlnění pro agresí, po které dychtili němečtí vůdcové.

Hitler velmi potřeboval nějaké ospravedlnění, vnější záminku, ježto s polské strany se nic nestalo a nemohlo stát, co by mohlo takové ospravedlnění zajistit. Až dosud předložil požadavky svému smluvnímu partnerovi, které mohlo Polsko jako svrchovaný stát plným právem zamítnout. Kdyby však Hitler nebyl uspokojen tímto odmítnutím, byl povinen podle podmínky dohody „snažit se dospět k dohodě jinými pokojnými způsoby, bez újmy toho, že by se použilo v případě potřeby takových metod postupu, které předvídají pro podobné případy jiné dohody, které mezi nimi platí“; lze předpokládat, že je tu odkaz na německo-polskou arbitrážní smlouvu, která byla podepsána v Locarnu v roce 1925. Proto už sama skutečnost, že nacističtí vůdcové nebyli s to dostat to, co si přáli, ale nač neměli, když předložili své požadavky, od Polska právo, a skutečnost, že sami nepodnikli žádné další kroky, aby urovnali spor „pokojnou cestou“ podle podmínek dohody a paktu Kellogova, kterým podle dohody byly zavázány obě strany — všechny tyto skutečnosti poskytují samy již dostatečný důvod k předpokladu, že Hitler a jeho spoluvinníci měli agresivní záměry.

Tato domněnka se stává prokázanou skutečností, seznámíme-li se s dokumenty, na které se nyní budu odvolávat.

Dne 10. května vydal Hitler rozkaz, aby byly zabráněny hospodářské podniky Polska, a dne 16. května vydal hlavní velitel válečného námořnictva obviněný Raeder pamětní spis, ve kterém byly vykládány směrnice fűhrovy o přípravě pro provedení operací „Plan weiss“ kdykoli, počínajíc dnem 1. září 1939.

Avšak nejdůležitějším dokumentem je protokol o konferenci, kterou konal Hitler dne 23. května 1939 s vojenskými veliteli, mezi nimiž byli také obvinění Göring, Raeder a Keitel. V úplnosti bude tento protokol přečten Tribunálu později. Hodlám pouze provést závěr z nejpodstatnějších bodů jedné jeho části, která se týká otázky, kterou se právě zabýváme. Hitler tehdy prohlásil, že nelze dosáhnout vyřešení hospodářských problémů bez vpádu na území cizích států a bez zabránění majetku cizích států. „Gdanskó není vůbec předmětem diskuse. Hlavní věcí je otázka rozšíření našeho životního prostoru na východě. . . . Proto nemůžé být ani řeči o tom, abychom šetřili Polsko. Stojíme jen před jedním rozhodnutím, totiž

abychom zaútočili na Polsko při první vhodné příležitosti. Nemůžeme očekávat, že by se opakoval případ Československa. Dojde k válce. Náš úkol spočívá v tom, abychom Polsko isolovali. Zdar této izolace bude mít rozhodující význam. Isolace Polska je cílem naší politiky.“

Hitler předvídal možnost, že v důsledku toho vypukne válka s Anglií a Francií. Avšak bylo třeba se vyhnout podle možnosti válce na dvou frontách.

... Dne 14. června 1939 vydal velitel 3. armádní skupiny generál Blaskowitz podrobný plán bojových operací pro „Plan weiss“. Druhého dne na to vydal von Brauchitsch memorandum, ve kterém se uvádělo, že cílem nastávající operace bude zničit polské letecké síly. „Zájem vysoké politiky vyžaduje“, napsal von Brauchitsch, „aby byla válka zahájena mocnými a neočekávanými údery, aby tak bylo lze dosáhnout rychlých výsledků“.

V přípravných opatřeních se pokračovalo. Dne 22. června sestavil Keitel předběžný rozvrh pro provádění operací; tento rozvrh Hitler zřejmě schválil. Keitel doporučoval, aby navržené manévrování bylo maskováno, „aby tak nebyl vyvolán neklid u obyvatelstva“.

Dne 3. července psal Brauchitsch Raederovi a žádal, aby se nekonaly žádné předběžné manévry válečného námořnictva, aby tak nebyla oslabena neočekávanost útoku. Dne 12. a 13. srpna se Hitler a Ribbentrop radili s italským ministrem zahraničí Cianem. K této konferenci se bude musit Tribunál vrátit, aby ji mohl posuzovat s několika hledisek. Já se omezím jenom na resumé toho, v čem spočívalo jádro otázky.

Na začátku porady zdůraznil Hitler výhodné postavení Německa, mohutnost jeho východních i západních opevnění a také významnou strategickou i jinou převahu Německa nad Anglií, Francií a Polskem. Přečtu vám výňatek z dokumentu, kterého jsme se zmocnili; Hitler řekl:

„Vzhledem k tomu, že Poláci dali celým svým chováním zcela zřejmě najevo, že se v případě konfliktu postaví na stranu odpůrců Německa a Italie, mělo by rychlé vyřízení této věci v současné době jedině kladný význam při nevyhnutelnosti ozbrojeného konfliktu se západními demokratickými zeměmi.

Bude-li však na východní hranici Německa stát nepřátelské Polsko, pak bude tím vázáno nejen 11 východopruských divisi, nýbrž bude třeba také dalších vojenských kontingentů v Pomořansku a Slezsku. To však nebude nutné, bude-li Polsko předem vyřazeno. Všeobecně by tedy bylo nejlepší, co by se mohlo stát, kdyby byli neutrálové likvidováni jeden za druhým.

To by bylo lze nejsnáze uskutečnit tak, kdyby v každém případě jeden z partnerů Osy kryl záda druhého, když by se tento zabýval nespolehlivým neutrálem. Italie by mohla zcela dobře považovat za takového nespolehlivého neutrála Jugoslavii.“

Ciano se zastával toho, aby byla operace odložena. Itálie nebyla připravena. Domníval se, že konflikt s Polskem vyrostе ve všeobecnou evropskou válku. Mussolini byl přesvědčen, že konflikt se západními demokratiemi byl nevyhnutelný, ale připravoval plány na 2—3 roky napřed; führer však řekl, že otázka Gdanska musí být vyřešena tím či jiným způsobem ke konci srpna, a „proto se rozhodl použít příležitosti příští polské provokace k tomu, aby předložil ultimatum“.

Dne 22. srpna pozval Hitler své hlavní velitele do Obersalzburgu a dal rozkaz k útoku. Ve svém projevu jasně prohlásil, že rozhodnutí napadnout Polsko učinil již před rokem na jaře. Slíbil, že dodá náležitý důvod k zahájení války. V té době byl útok plánován na úsvitu dne 26. srpna.

O den dříve, tedy 25. srpna, uzavřela britská vláda dohodu o vzájemné pomoci s Polskem a do této dohody byla pojata všechna dřívější ujištění, která byla dána Polsku téhož roku, avšak poněkud dříve; britská vláda uzavřela tuto dohodu doufajíc, že Hitler se stále ještě nerozhodl uvrhnout svět do války, a majíc za to, že oficiální smlouva vyvolá u Hitlera větší dojem, nežli neoficiální ujištění dříve dané.

Hitlerovi bylo známo, že Francie je vázána francouzsko-polskou smlouvou z roku 1921 a také mu byla známa locarnská smlouva z roku 1925, která počítala s pomocí Polsku při agresi proti němu, a tyto okolnosti přiměly Hitlera, aby na okamžik zaváhal. Göring a Ribbentrop přiznávají ve svých výpovědích, že právě tato smlouva pohnula Hitlera odvolat nebo spíše odložit útok. Snad doufal, že byly dosud nějaké vyhlídky na opakování toho, co sám nazýval českou záležitostí. Bylo-li tomu tak, pak netrvaly jeho naděje dlouho.

Dne 27. srpna projevil Hitler souhlas s rozhodnutím Mussoliniho, že nevstoupí současně do války, ale žádal, aby mu byla prokázána podpora propagandou a také, aby Itálie provedla na oko válečná opatření, aby tak byl vyvolán pocit nejistoty u spojenců. Téhož dne referoval Ribbentrop, že armády se daly na pochod.

... Došlo k poselství presidenta Roosevelta. Předseda vlády Velké Britannie navrhl, že napneme se své strany všechno své úsilí k tomu, aby bylo lze vytvořit podmínky, za nichž by se mohly stát sporné otázky předmětem jednání, a aby bylo zaručeno, že bude vydáno rozhodnutí.

To i všechno jiné úsilí poctivých lidí, zaměřené na to, aby se zabránilo hrůzám evropské války, byly však jen bezmocné pokusy. Němci byli plně rozhodnuti, že den války nastal. Dne 31. srpna vydal Hitler přísně tajný rozkaz, že útok má být zahájen ráno dne 1. září. Všechny nutné pohraniční incidenty byly provedeny. Zřejmě dostal na to Keitel instrukci od Hitlera, totiž zajistit pro Heydricha polské uniformy. Takto vtrhla nacistická vojska do Polska bez vyhlášení války a aniž byla poskytnuta polské vládě příležitost prostudovat poslední požadavky Německa.

Z důkazů, které budou předloženy, se dovíte o neobvyklých diplomatických rozhovorech, lze-li je vůbec tak nazvat, které se konaly v Berlíně bez účasti Polska, jež takto bylo zbaveno možnosti vést rozhovory a posoudit ultimativní požadavky předložené Německem.

Dne 3. září poslal Hitler depeši Mussolinimu, ve které mu děkoval za pomoc, ale uváděl, že válka je nevyhnutelná a že je třeba volit nejvhodnější okamžik po chladnokrevném prozkoumání situace. Takto rozpoutali Hitler a jeho spoluvinníci, kteří sedí dnes před vámi na lavici obviněných, svou první z útočných válek, ke kterým se připravovali tak pečlivě a dlouho. Vedli tuto válku tak zuřivě, že za několik týdnů bylo Polsko poraženo.

Dne 23. listopadu 1939 učinil Hitler projev ke svým velitelům a podal přehled politické situace. Hitler prohlásil: „Před rokem byla řada na Rakousku. O tomto kroku se mělo také za to, že je pochybný. Nicméně však ohromně posílil říši. Dalším krokem byly Čechy, Morava a Polsko. Tento krok nebylo lze ukončit jedním vojenským tažením. Za prvé bylo nutno dokončit vybudování našich opevnění na západě. Pak byl zřízen protektorát, což položilo základy pro operace proti Polsku. Ale nebylo mně tehdy zcela jasné, zda mám nejdříve vystoupit proti východu a pak proti západu, nebo naopak. Bylo učiněno rozhodnutí bojovat nejdříve proti Polsku. Budou mě obviňovat ze snahy bojovat znovu a znovu. Vidím však úděl všech lidských bytostí v boji.“

Hitler nebyl si jist, koho je třeba napadnout nejdříve. Ale o tom, že dříve nebo později bude útočit, neměl žádné pochybnosti. Nevarovali ho jen předsedové vlády anglické a francouzské, nýbrž i jeho vlastní společník Mussolini, že útok na Polsko bude mít vzápětí vstup Anglie a Francie do války. Zvolil si okamžik, který považoval pro sebe za výhodný a příznivý, a zaútočil.

Za těchto okolností nelze popírat, že tu byl záměr vést válku proti Anglii a Francii s předchozím útokem na Polsko. Máme před sebou porušení nejslavnostnějších závazků. Máme před sebou nedbání nejmírumilovnějších závazků.

Byla to agrese v celé své nahotě a hanbě, která nepochybně musila vyvolat hrozný a hrdinský odpor všech civilisovaných národů, ale která musela také rozvrátit četné základy naší civilisace.

Když nacistická vláda začala aktivně provádět svůj plán na uchvácení panství v Evropě, ne-li v celém světě, pokračovala v útocích na jiné země, jakmile se k tomu naskytla možnost. Země, které byly první napadeny po útoku na Polsko, byly Dánsko a Norsko.

Dne 9. dubna 1940 vtrhly německé ozbrojené síly do Norska a Dánska bez výstrahy a bez jakéhokoli vyhlášení války. Tím byla porušena Haagská konvence z roku 1907. Tím byla porušena konvence o arbitráži a smírcím řízení mezi Německem a Dánskem z 2. června 1929. Byl tím

zřejmě porušen pakt Briand-Kelloggův z roku 1928. Tím byl také porušen pakt o neútočení mezi Německem a Dánskem, uzavřený dne 31. května 1939. Tím byly také porušeny ony nejpevnější záruky, které byly dány poté, kdy anexe Československa otrásla důvěrou světa a kdy Hitler se pokusil upokojit skandinávské státy. Dne 28. dubna 1939 tvrdil Hitler, že nevznesl nikdy na tyto státy žádnou žádost, která by nebyla slučitelná s jejich svrchovaností a nezávislostí. Dne 31. května 1939 podepsal pakt o neútočení s Dánskem.

Dne 2. září 1939, tedy den poté, kdy vtrhl do Polska a zabral Gdansk, vyslovil Hitler znovu svou rozhodnou vůli zachovávat nedotknutelnost a celistvost Norska, a to v memorandu, které bylo téhož dne doručeno německým vyslancem v Oslo norskému ministru zahraničních věcí.

Měsíc nato, a to dne 6. října 1939, prohlásil Hitler v projevu učiněném pro veřejnost: „Německo nemělo nikdy nešhodných zájmů nebo dokonce sporných otázek se severskými státy, právě tak, jako je nemá ani nyní. Německo navrhlo Švédsku a Norsku pakt o neútočení, ale obě země od sjednání paktu upustily jedině proto, že nepociťovaly žádnou hrozbu.“

Když ráno dne 9. dubna 1940 byl zahájen vpád do Norska a Dánska, bylo vládám těchto zemí doručeno německé memorandum, které obsahovalo pokus ospravedlnit jednání Německa. Byla vznesena rozličná obvinění proti vládám zemí, do kterých byl proveden vpád. Prohlašovalo se, že Norsko se dopustilo porušení neutrality. Prohlašovalo se, že Norsko dovolilo a připustilo, aby Velká Britannie používala jeho teritoriálních vod. Prohlašovalo se, že Velká Britannie a Francie samy připravovaly plány pro vpád a okupaci Norska a že vláda této země byla ochotna se s touto událostí smířit.

Nehodlám projednávat otázku, zda byla tato obvinění důvodná či nikoli. Tato otázka se netýká řízení před tímto soudem. I kdyby totiž byla tato obvinění odůvodněná (byla však zřejmě vyhlaná), nemohla by poskytnout žádné přijatelné ospravedlnění pro vpád bez výstrahy, bez vyhlášení války a bez jakéhokoli pokusu o zprostředkování nebo smířčí řízení.

Útočná válka nestává se méně útočnou pouze proto, že stát, který ji vede, předpokládá, že druhé státy by mohly předsevzít stejné jednání. Násilí proti některému státu nelze ospravedlnit jen tím, že se předpokládá, že by stát násilí vykonávající mohl utrpět podobné násilí. Ani při sebeobraně nelze ospravedlnit válečná opatření s výjimkou případů, kdy všechny prostředky jednání se setkaly s nezdarem a kdy proti dotyčnému státu bylo skutečně použito moci.

Ve skutečnosti se podle svědectví, která nyní máme, stává zřejmým, že vpád do těchto zemí byl podniknut za zcela jinými cíli a že tento vpád byl plánován dlouho předtím, nežli mohla vzniknout vůbec nějaká otázka porušení neutrality nebo okupace Norska Anglií. Je také zřejmé, že zá-

ruky, které byly vždy znovu opakovány během roku 1939, byly dávány jedině za tím účelem, aby podezření v těchto zemích bylo uspáno a aby se jim zabránilo podniknout kroky k odporu proti útoku, který byl aktivně připravován.

Po několik let projevoval obviněný Rosenberg jako přednosta kanceláře pro zahraniční politiku nacionálně socialistické německé dělnické strany zájem o poskytování pomoci pro činnost páté kolony v Norsku. Zavedl také úzkou spolupráci s „Nasjonal Samling“, politickou to skupinou, v jejímž čele stál nyní známý zrádce Vidkun Quisling. V zimě roku 1938—39 byla kancelář pro zahraniční politiku (APA) ve styku s Quislingem a později měl Quisling porady s Hitlerem, Raederem a Rosenbergem. V srpnu 1939 se konal speciální 14denní kurs ve škole kanceláře pro zahraniční politiku v Berlíně pro 25 stoupců, které Quisling k tomu účelu vybral. Plán záležel v tom, aby byl vyslán určitý počet vybraných a „důvěryhodných“ osob do Německa na krátkou vojenskou průpravu ve zvláštním táboře. Tito lidé měli být odborníky pro místní a jazykové otázky v německých vojenských útvech se zvláštním určením a proto byli převezeni do Oslo na uhelných člunech, aby tak mohli provádět politické akce v Norsku. Jejich cílem byl převrat, během něhož se měl Quisling zmocnit svých hlavních odpůrců v Norsku, a to i krále, a znemožnit hned na začátku vojenský odpor. Současně provádělo Německo vojenské přípravy za pomoci páté kolony.

Dne 3. října poukazoval obviněný Raeder na to, že okupace základen, o svém úmyslu respektovat jeho neutralitu. Dne 6. října prohlásil, že skandinávským zemím nic nehrozí.

Dne 3. října poukazoval obviněný Raeder na to, že okupace základen, která by byla v případě nutnosti provedena násilím, zlepší ve značné míře strategické a hospodářské postavení. Dne 9. října radil Dönitz, aby byla učiněna z Trondheimu hlavní základna a z Narviku pomocná základna pro zásobování pohonnými látkami. Brzy poté následovalo sdělení Rosenbergovo, že by mohl Quisling okamžitě provést státní převrat, bude-li podporován armádou a námořnictvem. Dne 12. prosince 1939 sdělil Raeder Hitlerovi v přítomnosti Keitela a Jodla, že se musí OKW,* má-li Hitler dobré mínění o Quislingovi, připravovat k okupaci Norska, a to je-li to možné s pomocí Quislinga, ale v případě nutnosti také pouze násilím. Hitler souhlasil, ale zůstávalo pochybným, proti komu má být útok zahájen dříve, totiž zda proti Holandsku nebo Skandinávii. Špatné počasí zdržovalo nástup proti Holandsku. V lednu 1940 byly dány směrnice německému válečnému námořnictvu pro útok proti Norsku a dne 1. března 1940 dal Hitler směrnici pro okupaci. Bylo řečeno, že hlavní cíl nespočívá v tom,

* Vrchní velitelství branné moci — pozn. red.

aby se zabránilo vpádu anglických ozbrojených sil do Skandinávie nebo baltických zemí, nýbrž „zajistit naše základny železnou rudou ze Švédska a dát našemu námořnictvu a válečnému letectvu k dispozici širší nástupišťe pro operace proti Velké Británii“. Směrnice zněla dále takto:

„... V zásadě učiním vše možné, aby tato operace vypadala jako okupace pokojná, jejímž účelem je vojenská ochrana skandinávských států... Je důležité, aby byly skandinávské státy stejně jako naši západní protivníci naprosto překvapeni našimi opatřeními. Nebude-li lze přípravy k přepravě vojska udržet v tajnosti, pak musí být velitelé i vojsko uvedeni v omyl fingovanými cíli...“

Ráz a úspěch vpádu jsou dobře známy. Dne 9. dubna časně zrána přepravilo 7 křižníků, 14 torpedoborců a několik ponorek a jiných lodí předvoje šesti divisí v počtu asi 10 000 lidí, vynutily si vstup a vylodily vojska ve vnějším fjordu Oslo, stejně jako v Christiansundu, Stavangeru, Bergenu, Trondheimu a Narviku. Menší počet vojáků byl vyloděn také v Arendalu a Egersunde na jižním pobřeží. Kromě toho přistáli na letištích v blízkosti Oslo a Stavangeru parašutisté. Německý útok byl naprosto neočekávaný a Němci se zmocnili všech pobřežních měst, proti kterým byl útok řízen, podle plánu a jen s nepatrnými ztrátami. Pouze plán zmocnit se krále, členů vlády a parlamentu se nezdařil.

Nehledíc na statečný odpor, který byl narychlo organisován v celé zemi, nebylo lze nic udělat tváří v tvář dávno plánovanému a neočekávanému útoku a dne 10. června ozbrojený odpor ustal. Tak byl dovršen ještě jeden akt agrese.

* Dne 10. května 1940, tedy přesně za měsíc po útoku proti Norsku, opakovaly německé ozbrojené síly to, co vykonaly před 25 lety, totiž vtrhly do Belgie, Holandska a Lucemburska podle plánu, t. j. podle plánu o vpádu bez výstrahy a bez ohlášení války.

Tím, co se stalo, byla ovšem porušena Haagská konvence z roku 1907. Tím byla porušena Locarnská dohoda a konvence o arbitráži s Belgií z roku 1925, kterou nacistická vláda potvrdila v roce 1935 a o několik let později protiprávně zrušila. Podle této dohody měly být všechny otázky, které nebylo možno vyřešit obvyklou diplomatickou cestou, urovnávány cestou arbitráže. Přečtěte si podrobné podmínky těchto dohod. Tím byla porušena smlouva o arbitráži a smírčím řízení, podepsaná Německem a Holandskem dne 20. května 1926, a tím byla porušena obdobná smlouva s Lucemburskem z 11. září 1929. Tím byl porušen pakt Briand-Kellogův. Avšak tyto smlouvy snad se nejevily v představě nacistických vládců Německa dosti posvátné proto, že byly slavnostně uzavřeny vládami přednacistického Německa.

Prozkoumejme tedy zvláštní ujištění a závazky, jež poskytli sami nacističtí vládcové státům, které jim stály v cestě při provádění jejich

plánů, namířených proti Francii a Anglii, a které vždy hodlali přepadnout. Belgii, Holandsku a Lucembursku byla dávána nejjasnější ujištění, ne jednou, ani dvakrát, nýbrž jedenáctkrát. Tyto země byly oprávněny spoléhat na tato ujištění, která jim byla dána slavnostně a oficiálně. Obvinění jsou žalováni z toho, že tyto závazky porušili.

Dne 30. ledna 1937 řekl Hitler:

„V ostatním jsem vyslovil nejednou přání a naději ustavit obdobné dobré a srdečné vztahy k našim sousedům. Německo, a já to slavnostně opakuji, dalo opětovně ujištění, na příklad o tom, že nemohou být mezi ním a Francií žádné sporné otázky. Německá vláda dala kromě toho ujištění Belgii a Holandsku o tom, že je ochotna uznat a zaručit nedotknutelnost a neutralitu jejich území.“

Poté, co Hitler zmilitarisoval Porýní a zrušil Locarnský pakt, snažila se Anglie a Francie obnovit bezpečnost Belgie, která byla Hitlerovým postupem ohrožena. Proto daly tyto státy dne 24. dubna 1937 Belgii zvláštní záruku o tom, že budou zachovávat vůči Belgii tytéž závazky, týkající se pomoci, ke kterým se podle Locarnského paktu a Paktu Společnosti národů zavázaly. Dne 13. října 1938 vydala německá vláda také deklaraci, která ujišťovala Belgii o úmyslu německé vlády uznávat nedotknutelnost a celistvost této země.

Snad bude účelné zmínit se o ostatních ujištěních při výkladu důkazů, jež se týkají příprav a záměrů německé vlády před vpádem do Belgie dne 10. května 1940.

Jak u Polska, tak i u Norska a Dánska mluví v tomto případě data sama.

Už v srpnu 1938 byly podnikány kroky k tomu, aby bylo použito Holandska jako obranných základů pro rozhodující operace na západě v případě, kdyby Francie a Anglie se postavily na odpor Německu při jeho agresi proti Československu.

V přípisu válečného letectva z 25. srpna 1938, který se týká operací, jež by bylo nutno podniknout, kdyby Anglie a Francie zasáhly do provádění operací proti Československu, se praví: „Nepředpokládá se v tomto okamžiku, že by jiné státy vystoupily proti Německu. V této souvislosti nabývá oblast Holandska a Belgie daleko většího významu pro vedení války v západní Evropě, nežli tomu bylo za prvé světové války. Tato oblast je v podstatě přední základnou pro leteckou válku.“

V posledním odstavci tohoto rozkazu se praví: „Belgie a Holandsko znamenají v rukou Německa neobyčejně příznivý faktor pro vedení letecké války proti Velké Británii a také proti Francii.“

To bylo v srpnu 1938. Za 8 měsíců, t. j. dne 28. dubna 1939, prohlásil Hitler znova: „Byl jsem uspokojen tím, že četné evropské státy využily této deklarace německé vlády, aby vyjádřily a zdůraznily své přání zachovat úplnou neutralitu.“

O měsíc později, t. j. dne 23. května 1939, konal Hitler v říšském kancelářství poradou, o které jsme se už zmínili. V protokolu o této poradě jsou zachycena tato Hitlerova slova: „Holandských a belgických leteckých základen se musíme zmocnit zbraní. Deklarace o neutralitě musí být ignorována. Zasáhne-li Anglie a Francie do války mezi Německem a Polskem, budou respektovat neutralitu Holandska a Belgie. Proto, kdyby Anglie hodlala zasáhnout do polské války, musíme obsadit Holandsko blesku-rychle. Musíme se snažit zajistit novou obrannou linii na holandském území až k Zuiderskému jezeru.“

Ale i poté činil Hitler slavnostní prohlášení, že bude dbát neutrality těchto zemí. Dne 26. srpna 1939, kdy krize s Gdanskem a Polskem dosahovala vrcholu, doručili němečtí vyslanci belgickému králi, holandské královně a vládě velkovévodství lucemburského v nejslavnostnější formě deklaraci, která ujišťovala dotyčné vlády o úmyslu Německa respektovat neutralitu těchto zemí. Ale své armádě řekl Hitler: „Budou-li úspěšně obsazeny a v našich rukou udrženy Holandsko a Belgie, pak bude zajištěna úspěšná válka proti Anglii.“

Dne 1. září došlo k vpádu do Polska a dva dny poté vstoupily Anglie a Francie, plníce své smluvní závazky, o nichž už byla řeč, do války s Německem.

Dne 6. října Hitler znovu opakoval svá ujištění o svém přátelství k Belgii a Holandsku, ale dne 9. října, tedy poté, kdy byla učiněna tato prohlášení, a dříve, nežli německá vláda vznesla jakékoli obvinění, že by byly Belgie, Holandsko a Lucembursko porušily svou neutralitu, vydal Hitler směrnice o vedení války.

V těchto směrnících prohlásil Hitler toto:

„1. Bude-li možno zjistit v nejbližší budoucnosti, že Anglie a pod jejím vedením jednající Francie nehodlají ukončit válku, pak učiním rozhodnutí, aby byly zahájeny, aniž bych ztrácel čas, tvrdé ofensivní operace.

2. Dlouhé čekání nejen neodstraní výhody západních mocností z belgické a snad i holandské neutrality, ale zvýší také do značné míry vojenskou moc našich odpůrců, oslabí přesvědčení neutrálních zemí o konečném vítězství Německa a nebude napomáhat tomu, aby byla získána Itálie na naši stranu jako druh ve zbraní.

3. Proto vydávám tyto dispoice o dalším vedení válečných operací:

a) buďtež provedeny přípravy k ofensivním operacím na severním křídle západní fronty, které by se vztahovaly na oblast Lucemburska, Belgie a Holandska. Tento útok musí být proveden co nejrychleji a s největší možnou energií;

b) cílem tohoto útoku je porazit na bitevním poli největší části francouzské armády a jejího spojence a zároveň obsadit co možná největší oblast Holandska, Belgie a severní Francie, aby jí bylo lze využít pro ve-

dení války ve vzduchu i na moři proti Anglii a aby byl zabezpečen dostatečný prostor na krytí životně důležité rurské pánve.“

Nic neukazuje jasněji a určitěji, nežli tento dokument, na cíl, který se skrýval za vpádem do těchto tří zemí.

Dne 15. října 1939 napsal obviněný Keitel přísně tajný dopis, týkající se plánu „gelb“, což byla šifra pro označení operací proti Holandsku. Keitel napsal: „Obrana rurské pánve tím, že by byla pozorovací služba a protiletectká obrana posunuta co nejdále kupředu do Holandska, je významná pro celý průběh války. Čím více holandského území obsadíme, tím úspěšnější bude obrana Poruří. Toto hledisko musí určovat volbu cílů pro armádu, a to i tehdy, nemá-li armáda a námořnictvo přímý zájem na získání tohoto území. Proto musí být cílem příprav armády, jakmile obdrží zvláštní rozkaz, okupace holandského území, a to především oblasti Grebbe-Maas. Otázka, zda je možno nebo třeba dále tyto cíle rozšířit, bude záviset na vojenském a politickém stanovisku Holanďanů a také na účinnosti zátop, jež provedou.“

Se zahájením operace „plán gelb“ bylo zřejmě počítáno na začátek listopadu 1939. Máme v rukou serii 17 dopisů, datovaných od 7. listopadu do 9. května, v nichž se zahájení operace den ze dne odkládalo. Takto byly na začátku listopadu všechny hlavní plány a přípravy skončeny.

Dne 10. ledna 1940 bylo německé letadlo nuceno nouzově přistát v Belgii. V tomto letadle byly nalezeny zbytky operačního rozkazu, který se pokusil pilot spálit; tento rozkaz ukazoval dosti zevrubně belgické přistavní plochy, kterých se měly letecké síly zmocnit. Byly nalezeny velmi četné jiné dokumenty, které nasvědčují tomu, že operace byla plánována a připravena na druhou polovinu roku 1939 a na začátek roku 1940. Avšak tyto dokumenty nevyjasňují tuto otázku důkladněji a nedokazují zřetelněji plány a záměry německé vlády a německých ozbrojených sil, nežli důkazy, kterých jsem se už dovolával.

Dne 10. května 1940 asi v 5 hod. ráno byl zahájen německý vpád do Belgie, Holandska a Lucemburska.

Síly agrese se znovu daly do pohybu. Smlouvy, záruky a práva svrchovaných států neměly žádného významu. Hrubá moc, utajená v největší možné míře, jakou mohli nacisté zajistit momentu překvapení, měla se zmocnit toho, co se pokládalo za nezbytné pro smrtelnou ránu Anglii, tohoto hlavního nepřítele. Vina těchto nešťastných zemí záležela jedině v tom, že stály v cestě německým uchvatitelům, ale tato okolnost stačila.

Dne 6. dubna 1941 vtrhly německé ozbrojené síly do Řecka a Jugoslaviie. Rána byla zasazena opět bez výstrahy, zbaběle a lstivě, což ovšem nyní svět plně očekával od „samozvané panské rasy“. Byla tím porušena Haagská konvence, byl tím porušen Pařížský pakt a bylo tím porušeno slavnostní ujištění, které dal Hitler dne 6. října 1939. Tehdy řekl Hitler:

„Hned po dokončení anšlusu jsem sdělil Jugoslavii, že nyní budou hranice také s touto zemí nezměnitelné a že si nepřejeme nic jiného, nežli žít s ní v míru a přátelství.“

Avšak plán agrese proti Jugoslavii byl ovšem sestaven už dávno předtím. V době útočných pohybů na východ směrem k Ukrajině a sovětskému území bylo projednáváno již zajištění jižního křídla a dopravních cest. Historie událostí, které vedly k vpádu Německa do Jugoslaviie, je dobře známá. Dne 28. října 1940 ve 3 hod. ráno podala italská vláda řecké vládě ultimatum, při čemž dala lhůtu jen 3 hodin na odpověď a po podání tohoto ultimata ihned následovalo letecké bombardování menších řeckých měst a vstup italských vojsk na řecké území. Řekové nebyli připraveni na tento útok a byli z počátku nuceni ustoupit, ale později byla italská vojska zprvu zastavena, potom zatlačena k albánským hranicím a ke konci roku 1940 utrpěla italská armáda od Řeků těžkou porážku.

Pokud jde o německé stanovisko v této otázce, existují ovšem důkazy o tom, co se dělo na poradě Hitlera s Cianem dne 12. srpna 1939. Vzpomínáte si, že Hitler tehdy řekl: „Všeobecně vzato by bylo nejlepší, co by se mohlo stát, kdyby byli neutrálové likvidováni jeden za druhým. To by bylo lze nejnáze uskutečnit tak, kdyby v každém případě jeden z partnerů Osy podporoval druhého, když by se tento zabýval nespolehlivým neutrálem. Itálie by mohla zcela dobře považovat za takového nespolehlivého neutrála Jugoslavii.“

Dne 13. srpna řekl Hitler na téže poradě při jednání o téže otázce: „Všeobecně však nepovede úspěch jedné země Osy jen ke strategickému, nýbrž i k psychologickému posílení druhé země a celé Osy vůbec. Itálie provedla řadu úspěšných operací v Habeši, Španělsku a Albánii, a to po každé proti přání demokratické Ententy.“

Tyto jednotlivé operace neupevnily jen místní zájmy Itálie, ale posílily také její všeobecné postavení. Totéž platí o německých operacích v Rakousku a Československu. Posílení Osy těmito jednotlivými operacemi mělo neobyčejný význam pro nevyhnutelný boj se západními mocnostmi.“ A tak vidíme, že se události opakují. Tato porada se konala ve dnech 12. a 13. srpna 1939.

Za méně než dva měsíce poté dával Hitler ujištění, že Německo si přeje žít v míru a přátelství s jugoslávským státem, jehož likvidaci nedávno sám doporučoval svému partnerovi Osy. Poté podali Italové ultimatum Řecku.

Byla zahájena válka s Řeckem a došlo k italským neúspěchům. V jednom dokumentu, jehož jsme se zmocnili, jsme našli dopis Hitlera Mussolinimu bez data, který byl se vsí pravděpodobností napsán v době italského útoku proti Řecku. „Dovolte mně,“ stálo v tomto dopise, „abych Vás ujistil, že během posledních 14 dnů byl jsem svým srdcem a svými

myšlenkami více s Vámi než kdykoli dříve. Kromě toho, duce, buďte ujištěn, že jsem rozhodnut učinit vše možné, abych zlepšil Vaše nynější postavení . . . Když jsem Vás požádal, abyste mne přijal ve Florencii, jel jsem tam s nadějí, že Vám budu moci vylíčit své stanovisko dříve, nežli bude zahájen blížící se konflikt s Řeckem, o kterém jsem tehdy měl jen všeobecné informace. Za prvé chtěl jsem Vás požádat, abyste odložil svůj krok, je-li to možné, na příznivější roční dobu, nebo alespoň až do amerických presidentských voleb.

Ale v každém případě jsem Vás chtěl požádat, duce, abyste nepodnikal žádné operace před bleskovou okupací Kréty, a za tím účelem jsem Vám chtěl také sdělit některé praktické návrhy o použití německé parašutistické divise a jedné divise výsadkové . . . Jugoslavie by se měla octnout v postavení nezainteresované země a, je-li třeba, podle možnosti vzbudit u ní zájem o spolupráci při likvidaci řeckého problému. Bez ujištění se strany Jugoslavie není výhodné riskovat jakoukoli úspěšnou operaci na Balkáně . . . Lituji, že musím zdůraznit skutečnost, že vést válku na Balkáně není před březnem možné. Bylo by bezúčelné dělat vůči Jugoslavii nějaké pohružky vzhledem k tomu, že srbský generální štáb ví velmi dobře, že po takové pohružce nejsou možny žádné praktické operace před březnem. Proto je třeba Jugoslavii podle možnosti přetáhnout na naši stranu jinými prostředky a jinými cestami.“

Dne 12. března 1940²⁰ nařídil Hitler přísně tajným rozkazem velitelství armády, aby se připravilo k okupaci Řecka a Bulharska, bude-li to nezbytné. Patrně mělo být 10 divisí použito k tomu, aby se zabránilo zásahu Turecka. A aby se lhůta zkrátila, měl být počet německých divisí v Rumunsku zvětšen.

Dne 13. prosince vydal Hitler rozkaz vrchnímu velitelství válečného námořnictva, letectva, pozemního vojska a generálnímu štábu o operaci „Marita“; tak se totiž nazýval vpád do Řecka. V tomto rozkaze se pravilo, že vpád do Řecka je plánován a má začít, jakmile se stanou povětrnostní poměry příznivými. Dodatečné rozkazy byly vydány dne 13. prosince 1940 a 11. ledna 1941.

Dne 28. ledna 1941 se sešel Hitler s Mussolinim. Této porady se účastnil Jodl, Keitel a Ribbentrop. A z poznámek Jodlových víme, co se na poradě dělo. Víme, že Hitler prohlásil, že jedním z účelů soustředění německých vojsk v Rumunsku bylo, aby jich bylo možno použít proti Řecku při operaci „Marita“. Dne 1. března 1941 vstoupila německá vojska do Bulharska a postupovala k řeckým hranicím. Vzhledem k hrozícímu útoku německých a také italských sil na Řecko vylodila se dne 3. března anglická vojska v Řecku v souhlase s deklarací, kterou učinila britská vláda dne 13. dubna

---

²⁰ V anglickém těsnopisném záznamu je uvedeno 12. listopadu 1940.

1939 o tom, že Velká Británie se bude cítit povinnou poskytnout Řecku a Rumunsku co největší možnou pomoc, kdyby některá z těchto zemí se stala obětí agrese a kdyby této agresi kladla odpor. Italská agrese způsobila ovšem, že se tento závazek stal účinným dne 25. března 1941.

Jugoslavie, která byla zčásti zatažena na stranu Osy prostředky, o nichž mluvil Hitler, připojila se k paktu tří velmocí, podepsanému už Německem, Itálií a Japonskem. V úvodu k tomuto paktu se praví, že tři velmoci budou postupovat společně. Téhož dne zaslal obviněný Ribbentrop dvě noty jugoslávskému ministerskému předsedovi, ve kterých ho ujišťoval o odhodlání Německa respektovat neutralitu Jugoslavie.

Tato deklarace je dalším příkladem věrolomnosti německé diplomacie. Víme už o přípravách, které byly konány. Víme také o pokusech Hitlerových zatáhnout Itálii do agrese proti Jugoslavii. V lednu, jak víme, dal Hitler rozkaz připravit se k vpádu do Jugoslavie a Řecka; avšak nyní, totiž dne 25. března, podepisuje pakt s touto zemí a jeho ministr zahraničních věcí posílá ujištění, že se bude respektovat její svrchovanost a územní celistvost.

Výsledkem podepsání tohoto paktu bylo, že protinacistické živly v Jugoslavii ihned provedly převrat a utvořily novou vládu. Poté Německo, které nyní už přestalo respektovat územní celistvost a svrchovanost svého spojence, ihned se rozhodlo vtrhnout do této země. Dne 27. března, tedy dva dny poté, kdy byl pakt tří velmocí podepsán Jugoslavií, dal Hitler pokyn, aby se započalo se vpádem do Jugoslavie a aby bylo Jugoslavie použito jako základny pro německo-italské operace proti Řecku.

Potom, dne 30. března 1941, vydal von Brauchitsch dodatečné pokyny pro operaci „Marita“. V těchto pokynech bylo řečeno: „Rozkazy vydané pro operace proti Řecku zůstávají v platnosti, pokud nejsou dotčeny tímto rozkazem. Dne 5. dubna, bude-li příznivé počasí, provede letectvo nálety na vojska v Jugoslavii a zároveň zahájí 13. armáda bojové operace jak proti Jugoslavii, tak i proti Řecku.“ Jak víme, vpád se začal skutečně zrána dne 6. dubna.

Smlouvy, pakty, záruky a všechny závazky byly roztrhány a ignorovány, vyžadovaly-li toho útočné zájmy Německa.

Nyní přistoupím k poslednímu aktu agrese v Evropě. Moji američtí kolegové se budou zabývat otázkou Japonska. Já přistoupím k poslednímu aktu agrese v Evropě, ze kterého jsou obviňováni tito nacističtí spiklenci, totiž útoku proti Rusku.

V srpnu 1939 podepsalo Německo, ač se nepochybně chystalo ve vhodném okamžiku napadnout Rusko, smlouvu o neútočení se Svazem sovětských socialistických republik.

... Dne 22. června 1941 vtrhly německé ozbrojené síly bez výstrahy a bez vyhlášení války do Ruska. To bylo ovšem obvyklým porušením celé

serie smluv. V tomto případě postupovali nacisté stejně jako v jiných případech. Byl tím porušen Pařížský pakt a hrubě to odporovalo smlouvě o neútočení, kterou Německo a Rusko uzavřely dne 23. srpna, tedy před dvěma roky. Sám Hitler, když se zmiňoval o této dohodě, řekl, že dohody je třeba dodržovat, dokud prospívají určitému účelu. Obviněný Ribbentrop se vyslovil ještě určitěji. V rozmluvě s japonským velvyslancem v Berlíně dne 23. února 1941 dal Ribbentrop jasně najevo, že účel dohody záležel na straně Německa jedině v tom, aby se předešlo válce na dvou frontách.

Na rozdíl od toho, co Hitler a Ribbentrop a ostatní plánovali v tajných poradách, víme, co hlásali celému světu.

Dne 19. července 1940 řekl Hitler v říšském sněmu: „Za těchto okolností jsem pokládal za účelné především se dohodnout s Ruskem o strážlivém rozdělení zájmů. Má být jednou provždy stanoveno, co pokládá Německo za sféru svých zájmů pro zajištění své budoucnosti, a co na druhé straně pokládá Rusko za důležité pro svou existenci.“

Po tomto jasném vymezení sfér a zájmů obou stran následovala nová úprava rusko-německých vztahů. Jakákoli naděje, že po uplynutí doby platnosti dohody vznikne znovu napětí v rusko-německých vztazích, je dětinská. Německo nepodniklo žádný krok, který by je vedl za sféru jeho zájmů; a to se týká také Ruska. Naděje Anglie zlepšit situaci tím, že by byla vytvořena nějaká nová evropská krise, je ilusí, pokud se týká rusko-německých vztahů.

Angličtí státníci uvědomují si věci poněkud pomalu, ale průběhem doby pochopí to i oni.“

Toto ujištění bylo ovšem veskrze lživé. Za několik měsíců potom byla učiněna opatření k útoku proti Rusku.

Máme v rukou směrnici vrchního velitelství ze dne 6. září 1940, kterou podepsal Jodl. Cituji z ní: „Byly dány pokyny, aby byly během posledních týdnů zvětšeny stavy okupačních vojsk na východě.“ A dále (cituji): „Z důvodů bezpečnosti nesmí to vyvolat v Rusku dojem, že se Německo připravuje k východnímu tažení.“ Byly dány pokyny německé zpravodajské službě, jaké odpovědi mají být dávány na otázky ruské zpravodajské služby. Cituji dále: „Celkový početní stav německých vojsk na východě budiž maskován častými přesuny jednotlivých útvarů v této oblasti. Je třeba vyvolat dojem, že hlavní část vojsk byla přesunuta na jih, zatím co severní oblasti zůstanou obsazeny nevelkým počtem vojsk.“

A tak tedy vidíme začátek operací.

Dne 12. listopadu 1940 vydal Hitler směrnici, podepsanou obviněným Jodlem, ve které prohlásil, že s politickými rozhovory — s cílem zjistit postoj Ruska — se začalo bez ohledu na výsledek příprav proti východu, pro které byl dán ústní rozkaz dříve, nežli mohl být tento úkol vyplněn.

Nelze předpokládat, že by se SSSR účastnil jakýchkoli rozhovorů v oné

době, kdyby bylo bývalo známo, že téhož dne byly vydány rozkazy pro vpád do Ruska a že byl připravován rozkaz o tom, že má být uveden v platnost plán „Barbarossa“.

Dne 16. listopadu byl rozkaz vydán. Cituji znovu: „Německé ozbrojené síly musí být připraveny rozdrtit Sovětské Rusko v rychlém tažení i před skončením války proti Velké Británii.“ A dále se v téže instrukci praví: „Všechny rozkazy, které budou vydány vrchním velitelstvím, buďtež ve shodě s touto instrukcí sestaveny v takových výrazech, aby je bylo možno vykládat jako opatření z opatrnosti, kdyby Rusko změnilo svůj dnešní vztah k nám.“

Německo pokračovalo ve hře na přátelství a podepsalo dne 10. ledna 1941, tedy už poté, kdy bylo učiněno rozhodnutí o plánu „Barbarossa“, rusko-německou pohraniční smlouvu; ale ani ne za měsíc, totiž dne 3. února 1941, sezval Hitler poradu, které se účastnili obvinění Keitel a Jodl a na níž bylo stanoveno, že jakékoli operace proti Rusku musí být maskovány jako část příprav k „Seelöwe“, jak se nazýval plán invase do Anglie. V březnu 1941 byly plány dostatečně vypracovány, takže bylo lze do nich začlenit ustanovení o rozdělení ruského území na 9 zvláštních oblastí, jež měly být spravovány říšskými komisaři pod všeobecnou kontrolou obviněného Rosenberga. Zároveň byli pod vedením Göringa, kterého za to učinil Hitler odpovědným, vypracovány zevrubné plány pro hospodářskou exploataci Ruska (uslyšíte ještě o podrobnostech těchto plánů).

Chtěl bych vám připomenout jeden dokument, na který bylo již poukázováno. Je pozoruhodné, že dne 2. května 1941 konstatovala porada státních sekretářů o plánu „Barbarossa“ toto:

„1. Ve válce bude lze pokračovat jedině tehdy, budou-li během třetího roku války všechny ozbrojené síly zásobovány potravinami z Ruska.

2. Nelze pochybovat o tom, že vezmeme-li si z Ruska to, co potřebujeme, zahyne v důsledku toho mnoho milionů lidí smrtí hladem.“

Ale to patrně nikoho neznepokojovalo. Na plánu „Oldenburg“, jak se jmenovalo schema hospodářské organizace pro exploataci Ruska, bylo pracováno dále. Dne 1. května 1941 bylo stanoveno datum pro zahájení operací. K 1. červnu byly přípravy téměř skončeny a byl sestaven přesný časový plán. Němci se domnívali, že dojde k těžkým pohraničním bojům, které by mohly trvat asi 4 týdny, ale pak nebyl očekáván žádný vážný odpor.

Dne 22. června ve 3 hodiny 30 minut ráno se daly německé armády znova do pohybu a Hitler prohlásil ve svém svolání k nim: „Rozhodl jsem se ještě jednou odevzdat do rukou našich vojáků osud německého národa, říše a Evropy.“

Byly ovšem zdůrazněny obvyklé vylhané záminky. Dne 28. června prohlásil Ribbentrop, že útok byl zahájen, protože Rudá armáda porušila

německé hranice. To byla lež a obviněný Ribbentrop věděl, že to byla lež. Dne 7. června 1941 sdělil vyslanec Ribbentropa v Moskvě Ribbentropovi (cituji), že „všechna pozorování potvrzují, že Stalin a Molotov, kteří jsou odpovědní za ruskou zahraniční politiku, činí vše, aby se vyhnuli konfliktu s Německem“. A dokumenty štábů, které uvidíte, ukazují, že Rusové nekonali přípravy k válce a že do posledního dne stále plnili dodávky podle obchodní dohody. Pravdou ovšem bylo, že zničení Ruska jako politického odpůrce a začlenění sovětského území do německého „životního prostoru“ bylo už dávno jedním z hlavních cílů nacistické politiky, která byla později podřízena „diplomatickým důvodům“, jak to řekl obviněný Jodl.

A tak byla dne 22. června vržena nacistická armáda proti státu, jemuž přísahal Hitler ještě tak nedávno své přátelství, a Německo zahájilo poslední akt agrese v Evropě, za nímž následoval dlouhý a těžký boj, který skončil rozdrčením samotného Německa.

To je obvinění proti obviněným jakožto vládcům Německa podle druhého oddílu žaloby. Snad by mohl někdo říci, že mnoho dokumentů, kterých jsme se dovolávali, bylo napsáno Hitlerem, že rozkazy byly rozkazy Hitlerovými a že tito lidé byli jen nástrojem Hitlerovy vůle. Leč oni byli nástrojem, bez kterého nemohla být vůle Hitlerova uskutečněna, a byli také více, nežli pouhým nástrojem. Tito lidé nebyli jen poslušným nástrojem, ač by byli dostatečně vinni, i kdyby jejich úloha na tom přestávala. Jsou to lidé, jejichž podpora dala Hitlerovi mocenské postavení, které zaujímal. Jsou to lidé, kteří svou iniciativou a plánováním snad zamýšleli, ale za všech okolností umožňovali akty agrese, které se děly jménem Hitlera. Jsou to lidé, kteří dali Hitlerovi možnost vybudovat armádu, námořnictvo, letectvo, válečné hospodářství a politickou filosofii, s pomocí jichž byly tyto věrolomné útoky vykonány, a možnost vést své fanatické stoupence do pokojných zemí, aby tam vraždili, loupili a ničili. Jsou to lidé, jejichž spolupráce a podpora umožnila utvořit nacistickou vládu v Německu.

Totalitní stát lze sice spravovat bez součinnosti zástupců lidu, ale nelze jej spravovat bez jakékoli součinnosti. Je marné mít vůdce, nejsou-li tu lidé, kteří jsou ochotni pro svou osobní nenasytlost a ctižádostivost mu pomáhat a jít za ním. Diktátor, který řídí osudy své země, nespolečá pouze na sebe. Při dobývání moci a při jejím udržování se vůdce spoléhá na podporu, kterou jsou mu ochotni poskytnout méně významní lidé, kteří sami usilují o to, aby se jim dostalo podílu na diktátorské moci.

U trestních soudů v naší zemi se dosti často stává, když jsou lidé stíháni pro porušení místních zákonů, že z členů bandy, která se ocitne na lavici obviněných, je jeden vůdcem a inspirátorem. Leč není omluvou pro obyčejného darebáka, řekne-li: „Kradl jsem, protože mně to bylo nařízeno,“ nebo pro vraha, tvrdí-li: „Vraždil jsem, protože jsem byl o to po-

žádán.“ Obvinění jsou ve stejném postavení, nehledě arci k tomu, že se pokoušeli olupovat celé země a vyhladit celé národy.

Politická loyality při plnění vojenských rozkazů je věc velmi pěkná. Avšak loyality nevyžaduje ani neomlouvá spáchání zřejmě hanebných činů. Tu nastává okamžik, kdy to člověk musí odmítnout a musí se řídit svým svědomím. Dokonce ani řadový voják v armádě nemá povinnost plnit nezákonné rozkazy. Ale tito obvinění nebyli řadovými vojáky. Byli to muži, jejichž obratnost a prohnalost, jejichž práce a činnost umožnily Německé říši rušit platné smlouvy, sjednávat nové a dělat si z nich posměch, přeměnit mezinárodní smlouvy a diplomacii v hloupý šprým, zničit jakoukoli úctu k mezinárodnímu právu a konečně napadnout národy světa, aby si zabezpečili nadvládu, ve kterou prý, jako nadutí představitelé t. zv. „panské rasy“, věřili.

Byly-li tyto zločiny na jedné straně zločiny nacistického Německa, pak jsou tito lidé také vinni jako ti, kdož pomáhali, nadržovali, radili, zajišťovali a učinili možným vše to, co bylo napácháno.

Všechny zločiny spáchané těmito lidmi jsou tak strašné, že je nelze ani pochopit. Choutky a sadismus těchto lidí, jejich záměrné vraždění a ničení tolika milionů lidí je jen jedna stránka věci. Nyní, když byl učiněn konec této hrůze a když myslíme na to, jak budeme žít v budoucnosti, má snad jejich vina jako vrahů a lupičů menší význam a menší vliv na budoucí generaci, nežli jejich zločin, který spočívá v podvodu, a to v podvodu, s jehož pomocí získali možnost dopustit se těchto zločinů a loupeží? To je druhá stránka jejich viny.

Historie jejich „diplomacie“, založené na lstivosti, licoměrnosti a zlovolnosti je arci méně strašná, ale o nic méně hanebná a předem uvážená. A kdyby tato diplomacie měla tvořit precedent pro mezinárodní vztahy, pak by její důsledky pro lidstvo nepochybně vedly k zániku civilisované společnosti. Bez vzájemné důvěry mezi státy, bez jistoty, že se lze na dané slovo spolehnout a že závazky jsou přijímány s úmyslem je plnit, není žádné naděje na mír a bezpečnost.

Vlády Spojeného království a britského společenství národů, Spojených států amerických, Svazu sovětských socialistických republik a Francie, jsouce podporovány a jednajíce jménem všech mírumilovných zemí, sdružily se právě proto, aby posadily na lavici obviněných ty, kdož vynalezli a uváděli ve skutek nacistickou koncepci mezinárodních vztahů.

Tyto vlády tak učinily proto, aby obvinění byli za své zločiny potrestáni. Učinily tak proto, aby odhalily jejich jednání v celé jejich holé hanebnosti, a činí tak v naději, že svědomí a zdravý rozum celého světa uvidí následky takového jednání i jeho konce, k němuž toto jednání musí nevyhnutelně vést. Obnovíme znovu zdravý rozum a tím i posvátnost našich vzájemných závazků...

Zahajovací řeč hlavního žalobce za Francouzskou republiku de Menthona

(Byla proslovena při účením Mezinárodního tribunálu dne 17. ledna 1946)²¹

Svědomy národů, které byly včera ještě zotročeny a vystaveny duševním i tělesným mukám, volá k vám, abyste soudili a potrestali osobně některé z těchto mužů, kteří mají hlavní odpovědnost za vytvoření nejhrůznějších forem státu a barbarství, jaké kdy existovaly, a volá k vám také, abyste jako nad celky vynesli rozsudek nad skupinami a organizacemi, které byly nejdůležitějším nástrojem pro zločiny těchto mužů.

Francie, která byla vystavena dvakrát v průběhu 30 let nepřátelskému vpádu ve válkách, jež rozpoutal německý imperialismus, zakusila na svém těle v květnu až červnu 1940 veškerou sílu úderu, zasazeného jí zbraněmi, které nacistické Německo kupilo s útočným záměrem po mnoho let. Moje země, která byla dočasně poražena následkem početní i hmotné převahy svého nepřítele a následkem jeho větší připravenosti, neustala nikdy v boji za svobodu a ani jeden den nezanechávala tohoto boje. Převzaté závazky a úsilí o státní nezávislost by postačily, aby Francie... zůstala v táboře demokratických národů. Na základě provolání účastníků hnutí odboje, kteří byli příslušníky všech tříd a vrstev, všech politických stran a různého náboženského vyznání, nabyt náš boj o osvobození postupně povahy celonárodního hnutí. A došlo k tomu proto, že se náš národ nejen nikdy nesmířil s bídou a zotročením, nýbrž že také zavrhl zásady hitlerismu, které byly v naprostém rozporu s tradicemi našeho národa, s jeho zájmy i posláním působit v zájmu humanity, nehledě k tomu, že naše vlast i my sami jsme byli pod jařmem uchvatitele.

Francie, která byla vystavena soustavnému olupování a pustošení, Fran-

---

²¹ Uvádí se ve zkráceném znění.

cie, jejichž tolik synů bylo umučeno a popraveno v mučírňách gestapa a v koncentračních táborech, Francie, která zažila ještě něco strašlivějšího, totiž rozkladný morální vliv a donucení k návratu do stavu barbarství, donucení to, které provádělo nacistické Německo s ďábelskou houževnatostí, žádá od vás, a žádá především ve jménu účastníků hnutí odboje, kteří se hrdinsky obětovali a které sama počítá mezi nejsvětější vzory národního hrdinství, tato Francie žádá: budiž učiněno spravedlnosti zadost.

Francie, která tolikrát v dějinách tlumočila a obhajovala ideje svobody, lidské morálky a lidského pokroku, představuje stejně jako dříve i dnes v mé osobě mučednické národy západní Evropy: národy Norska, Dánska, Holandska, Belgie a Lucemburska, které jsou spojeny pevnějšími svazky, nežli kterékoli jiné národy, totiž svazky míru; jsou to jedny z nejpokročilejších národů vzhledem k tužbám, kterými se řídí, a vzhledem ke kultu úspěchů civilisace, který pěstují; jsou to národy, které se podílely s námi na utrpení a podobně jako my odmítly se vzdát svobody a obětovat svého ducha tváří v tvář nacistickému barbarství.

Francie je tu tlumočnickem jejich žádostí, aby byla vykonána spravedlnost.

Prvním důvodem, proč vystupuji před tímto vysokým soudem, je požadavek národů, které byly podrobeny trýznění, aby bylo učiněno zadost spravedlnosti. Avšak výkon spravedlnosti není jediný a ani hlavní požadavek, neboť se obracíme více k budoucnosti nežli k minulosti.

Máme za to, že trvalého míru a důvěry lidstva v pokrok lidstva, které je nyní ještě roztrženo, vystaveno strádáním a naplněno neklidem, lze dosáhnout jedině tehdy, budou-li všechny národy na tom spolupracovat a bude-li zřízena opravdu mezinárodní organizace. Nestačí na to pouhé formální prostředky a diplomatické urovnání problémů. Žádný národ nemůže být pevným a stabilním, nebude-li shody v nejdůležitějších pravidlech života ve společnosti, nebude-li jednoty v jednání podle požadavků svědomí, nedospějí-li všichni občané ke shodě o jednotné definici pojmu dobra a zla a nebudou-li existovat vnitrostátní zákony, které by se opíraly při kvalifikaci trestných činů a při výměrech trestů o obecně uznaná kritéria; jinými slovy: národy nemohou existovat, nebude-li jednotné morálky.

Spolupráce národů zítřka nemůže existovat bez mezinárodní morálky a národy musí mít určité společenství civilisace v duchovní sféře, musí se podílet na jednotném zvyšování duchovních hodnot; mezinárodní právo bude povoláno stanovit opatření nátlaku a zajistit jejich provedení při nejvážnějším porušování obecně uznaných pravidel mezinárodní morálky. Tato morálka a zmíněné mezinárodní trestní právo jsou nutné, má-li být konečně ustavena spolupráce a zabezpečen pokrok na trvalém základě.

Opíráme-li se o zkušenosti minulých staletí nebo, přesněji řečeno, o zkušenosti posledních let, musíme po dosud nevídaném úžasném počtu obětí a strádání lidí všech ras i národností mít za to, že pevným základem, který by zajišťoval pokojnou životní spolupráci a pokrok, je dnes úcta k osobě ať jde o jakoukoli osobu, a že se dnes i výkon nejvyšší moci pohybuje ve všech případech v určitých mezích.

Abychom však mohli doufat, že bude na základně mezinárodní morálky a mezinárodního práva vytvořeno mezinárodní společenství v duchu svobodné spolupráce národů, je třeba, aby bylo Německo proto, že si usmyslelo, připravilo a rozpoutalo útočnou válku, která měla vzápětí smrt milionů lidí a záhuby četných národů a proto, že se dopustilo nejhnusnějších zločinů v letech válečných operací, prohlášeno vinným. Je třeba potrestat také vedoucí činitele Německa, kteří jsou za to odpovědní. Nebudou-li odsouzeni a nebude-li učiněno zadost spravedlnosti, pak ztratí národy víru v možnost výkonu spravedlnosti. Prohlásíte-li, že každý zločin je vždy zločinem bez ohledu na to, dopustilo-li se ho národní společenství vůči jiným národům, nebo kterýkoli jednotlivec vůči jinému jednotlivci, potvrdíte tím zároveň, že existuje jednotná morálka, kterou lze aplikovat v mezinárodních vztazích stejně jako ve vztazích mezi lidmi, a že se o tuto morálku opírají právní zásady, které uznává mezinárodní společenství. Konečně položíte tímto aktem základ pro zřízení mezinárodního výkonu spravedlnosti.

Výkon spravedlnosti je nutný také pro budoucnost německého národa. Tento národ byl po dlouhou dobu otravován nacismem a v nacistickém režimu došly výrazu některé jeho prastaré snahy, které mají hluboké kořeny. Jeho plná odpovědnost spočívá nejen v jeho všeobecném souhlasu, nýbrž i v účinné účasti na velmi početných zločinech. Je nezbytné tento národ převychovat. To je však už složitá věc a vyžaduje dlouhé doby.

Úsilí, které se budou musit svobodmilovné národy pokusit vynaložit, aby zapojili Německo do mezinárodní spolupráce, by se nakonec bez důkladné převýchovy německého národa setkalo s nezdarem. Odsoudí-li váš vysoký soud nacistické Německo, bude tento akt nejlepším výchozím bodem, odkud lze začít s velmi obtížnou prací na novém hodnocení a na převýchově v následujících letech.

Právě proto pokládá Francie za svou morální povinnost naléhat na to, aby tento Tribunál kvalifikoval zločiny a také samu útočnou válku i jednání Německa během války jako odporující morálce a právu všech civilisovaných států, a naléhat na to, aby byli potrestáni ti, kdož jsou především odpovědní za uvedené činy, naléhat, aby byli členové nejdůležitějších skupin a organizací uznáni za zločince.

Váš vysoký soud, zřízený čtyřmi státy, které, jednajíce v zájmu všech spojených národů, podepsaly dohodu z 8. srpna 1945, má náležitá oprávnění i vlastnosti, aby mohl provést výkon spravedlnosti nad Německem

jménem všech svobodmilovných národů a v zastoupení osvobozeného lidstva.

Okolnost, že naše čtyři vlády zřídily Tribunál, který je oprávněn soudit občany nacistického Německa jako hlavní vinníky za zločiny, kterých se dopustili, má velmi závažný základ v zásadách a zvyklostech mezinárodního práva. Známy anglický znalec práva teprve nedávno upozornil na toto:²² Theorie i praxe mezinárodního práva uznává vždy právo válčícího státu potrestat nepřátelské válečné zločince, kteří se ocitnou v jeho ruce. Tato zásada mezinárodního práva je do té míry nezvratná, že žádný vědec neměl o ní pochybnosti. Tato zásada vznikla zároveň se vznikem mezinárodního práva. Základy této zásady položili Francisco de Vittoria a Grotius. Němečtí badatelé XVII. a XVIII. století tuto zásadu dále rozvinuli.

Tak na příklad pozitivistický spisovatel XVIII. století Johann Jakob Moser napsal: „Porušují-li vojáci nepřítelů svým jednáním mezinárodní právo a ocitnou-li se v ruce nepřátelské strany, nemusí být s nimi nakládáno jako s válečnými zajatci. Lze proti nim postupovat jako proti zlodějům a vrahům.“ Opírá se tedy soudní stíhání, které vedou Spojené státy, Velká Británie, Svaz sovětských socialistických republik a Francie proti jednotlivcům a organizacím, postaveným před váš vysoký soud na podkladě žaloby ohlášené v Berlíně dne 18. října 1945, o nespornou právní zásadu a o právo uznané všude v mezinárodních institucích, podle něhož mají být váleční zločinci souzeni trestním soudem.

Toto právo je podepřeno právními důvody, které jsou snad ještě nevyvratitelnějšími.

Zásada teritoriální aplikace trestních zákonů dává každému státu právo ukládat tresty za zločiny spáchané na území tohoto státu. Zásada teritoriální aplikace zákonů zahrnuje i porušení mezinárodního práva na vlastním území v době vojenské okupace. Tato porušení jsou právě hlavními zdroji válečných zločinů. Avšak zločiny, jichž se dopustili obvinění, nebyly namířeny jen proti některému jedinému státu a nevyskytly se jen na jednom určitém území. Nacionálně socialističtí spiklenci, které jste povoláni soudit, řídili politiku Třetí říše. Všechny státy okupované a poté dočasně zotročené byly ve stejném postavení obětí proto, že proti nim byly rozpoutány zakázané války, a dále pro metody, kterých bylo proti nim za války používáno.

Proto tu snad není ani jednoho z těchto států, který by měl zákonný důvod naléhat na to, aby mu byla dána přednost při souzení zločinců. Jedině Mezinárodní tribunál, který je představitelem Spojených národů, jež ještě včera bojovaly s Německem, může naprosto důvodně prohlásit,

²² Lauterpacht, Právo národů a potrestání válečných zločinců („Britská ročenka mezinárodního práva“, 1944).

že je oprávněn konat soud. To je důvod, proč deklarace o ukrutnostech nepřítelů, která byla učiněna na konferenci v Moskvě v říjnu 1943, mohla stanovit, že budou po společném vítězství spojenců vedoucí činitelé nacionálně socialistického Německa postaveni před mezinárodní soud. Proto není v zásadě výkonu spravedlnosti, který jste povoláni konat, nic nového s hlediska právního.

Vaše příslušnost, která naprosto není jen výrazem moci, vyvolaným vítězem, se zakládá na teritoriální jurisdikci svrchovaných států, jak je uznána mezinárodním právem.

Okolnost, že tyto státy odevzdaly svou soudní moc mezinárodnímu soudu, je pozoruhodným pokrokem na cestě výkonu mezistátního trestního soudnictví, ale tato okolnost nevytváří žádné novoty v zákonném podkladu vašeho výkonu spravedlnosti, který máte konat.

Snad se ukáže, že kvalifikace trestných činů vyvolá závažné právní námitky. Neuvěřitelné prolínání se a nahromadění zločinů proti lidskosti zahrnuje, ale také přesahuje dvě přesnější právní definice: zločiny proti míru a válečné zločiny. Domnívám se, a k tomu se ještě vrátím, když se budu zabývat odděleně zločiny proti míru a zločiny válečnými, že soubor zločinů proti lidskosti není nakonec nic jiného než soustavné páčání trestných činů za politickými cíli, a to krádeží, loupeží, surového nakládání, odvádění do otroctví, zabíjení a vražd, to jest zločinů, které zná a trestá trestní právo všech civilisovaných států.

Podle toho nemůže žádná právní definice obecného rázu působit překážky, abyste vykonali spravedlnost.

Nadto by byl jakýkoli pokus obviněných nacistů dovolávat se toho, že neexistují psané dokumenty, na podkladě kterých byste mohli kvalifikovat jejich činy jako činy trestné, zcela bezpodstatným. Což nepřipouští sama nacionálně socialistická právní nauka v oboru vnitrostátního trestního zákonodárství, že i soudce může a má doplňovat zákon? Psaný zákon již přestal být „velkou chartou“ pachatelovou. Soudce mohl ukládat tresty i tehdy, chybělo-li ustanovení o nich, a nacionálně socialistický cit pro spravedlnost tím nebyl uražen.

Jak mohl soudce za nacistického režimu doplňovat zákon?

Když připravoval své domněle legální rozhodnutí, jednal jako zákonodárce. Vycházel z pevné základny, nacionálně socialistického názoru a hledal zásadu, kterou chtěl vyhlásit, jako by byl zákonodárcem.

Ve svém projevu ke „Dni právníků“²³ v roce 1936 prohlásil obviněný Frank: „Máte-li učinit nějaké rozhodnutí, musíte se ptát: Jak by postupoval führer na mém místě? Máte-li učinit nějaké rozhodnutí, ptejte se: odpovídá toto rozhodnutí nacionálně socialistickému svědomí německého lidu? Pak budete mít pevnou nacionálně socialistickou ideologii, která

²³ Das deutsche Reich, r. 1936, str. 217.

vám dá na věčné časy moc Třetí říše ve sféře, kde budete činit rozhodnutí, a tuto moc budete čerpat z jednotného celonárodního rázu nacionálního socialismu a uznání vůle führera Adolfa Hitlera.“

A nebude také na místě výtky obviněného Franka a jeho spoluvinníků na adresu těch, kdož zítra budou konat spravedlnost v zájmu lidského svědomí, totiž výtky, že neexistuje žádný napsaný text s ustanovením o trestu, neboť neexistují-li kromě mezinárodních konvencí podobná ustanovení a neexistují-li v mezinárodním trestním zákoníku, jsou přesto zařaděna do trestních zákoníků všech civilisovaných států.

Pan soudce Jackson vám zevrubně vylíčil rozličné fáze a formy, ve kterých se projevilo nacionálně socialistické spiknutí v době jeho příprav i provádění a to od prvního dne, kdy Hitler a jeho spoluvinníci organizovali toto spiknutí, aby se zmocnili moci, až do nespočetných zločinů v Evropě, která se octla téměř úplně v jejich výlučné moci.

Sir Hartley Shawcross vypočetl vám pak rozličná porušení smluv, závazků a ujištění, jež předcházela velmi četným útočným válkám, jimiž je Německo vinno.

Dovolím si ukázat vám dnes, že všechny tyto organizované hromadné zločiny vyvěrají, jak si to dovoluji nazvat, ze zločinů proti rozumu. Chtěl bych se tu zmínit o doktríně, která popírá všechny rozumové i morální duchovní hodnoty, s jejichž pomocí usilovaly národy po tisíciletí zlepšit lidskou existenci; cílem této doktriny bylo uvrhnout lidstvo do stavu barbarství, avšak nikoliv do přirozeného a samo sebou vznikajícího barbarství primitivních národů, nýbrž do barbarství démonického, téměř vědomého, při využití hmotných prostředků, které dala věda člověku do rukou. A v tomto poskvrnění rozumu se skrývá prvopočáteční vina nacionálního socialismu, ze které vyvěrají všechny zločiny.

Tato hrůzná doktrina je rasová theorie. Kdyby bylo základní myšlenkou této theorie jen to, že germánská rasa se skládá v zásadě jen z arijců, byla by to theorie primitivní a naivní. Existence německého národa a to, že existují sami Němci, je možné jen proto, že Němci náležejí ke germánské rase, neboli „Volkstumu“, tedy k národní mase, jež je složena z Němců a sdružuje je. Rasa zrodila germánský národ, a máje svůj počátek v ní, žije tento národ a rozvíjí se jako organizovaná jednota. Němec je oprávněn považovat se jedině za zdravého a silného člena tohoto celku, který plní v rámci celku určitou technickou funkci. Míra jeho svobody se řídí přesně jeho činností a jeho užitkem. Jde o to, aby byl tento národní organismus uveden v bojový stav a aby byl připraven k nepřestávajícímu boji.

Korporativní ideje a symboly rasismu tvoří část, která je neodlučitelná od jeho politické soustavy; je to t. zv. biologismus moci neboli diktátorský biologismus.

„Krev,“ tento výraz, který se tak často objevuje ve výkladech nacistických doktrinářů, určuje pravý běh života. Krev, tato životodárná šťáva, určuje podobně jako krev obíhající v lidském organismu postup každé rasy a rozvoj kultury této rasy.

Být arijcem znamená cítit v sobě pohyb proudu této krve, který probouzí i udržuje život celého národa. Krev je faktorem citového a podvědomého života, který probouzí v každém jednotlivci příznaky, jež jsou vlastní jeho rase. I tehdy, když duchovní život dosahuje nejvyššího vypětí, nesmíme opouštět prvopočáteční základ našeho posvátného společenství. Stačí, aby jednatel opustil sama sebe, a ihned pocítí, že se v něm probouzí „příkaz krve“. Sny, obřady a mythy pomáhají tomuto probuzení. Jinými slovy: soudobý Germán může a musí naslouchat volání Německa starých dob a vrátit se do ryzího a jinošského prvopočátečního stavu.

Jednota duše i těla u jednotlivce nemůže být předmětem pochybností. V „nacionálně socialistických měsíčních sešitech“ ze září 1938 se praví: „Říká se, že prý tělo patří státu, ale duše církvi nebo Bohu. Dnes je tomu jinak. Člověk jako celek, tedy duší i tělem, patří německému národu a německému státu.“ Ve skutečnosti tvrdí nacionální socialismus, že morální vědomí je výsledkem orthogenetické evoluce a následkem nejjednodušších fyziologických funkcí, které charakterisují animální jádro člověka. Z toho plyne, že i morální vědomí člověka podléhá dědičnosti a tudíž i potřebám rasy.

Toto pseudonáboženství se arci neštítí využívat plodů rozumu a technického vývoje, naprosto je podřizuje svým zájmům a snaží se je co nejpravděpodobnějším způsobem uvést v soulad s rasovým mythem.

Jednatel jako takový neznámá žádnou hodnotu a má význam jedině jako prvek, který je součástí rasy. Toto tvrzení by bylo logické, kdyby bylo lze připustit, že fyzické a psychologické vlastnosti, názory a tendence nejsou vlastní jednotlivcům, nýbrž jedině národu. Ten, kdo hájí jiné mínění nežli to, které je vyloženo v oficiální doktríně, je buď živel protisociální nebo člověk nepřičetný. Tvrdí se o něm, že mu chybí soudnost, ježto podle nacistické doktriny jsou pojmy „národ“ a „rasa“ shodné. A tak byly stanoveny odlišující znaky rasy. Úchylka od obecně uznané morálky a světového názoru je stejná zrudnost, jako od narození chromá noha nebo zaječí ret.

Totalitní doktrína umožnila existenci jednotlivců jen v rámci rasy nebo pro rasu a nepřipouštěla, aby si jednotlivci volili vlastní cestu a vlastní cíl. Totalitní doktrína vylučuje jakékoli koncepce, jakékoli snahy nebo přání, které se liší od těch, jež souvisejí se zájmy rasy. Totalitní doktrína zabránila jednotlivci, aby se zabýval něčím jiným, nežli tím, na čem má rasa zájem.

Nacionální socialismus vedl k potlačení osobnosti státem a k popírání vlastní hodnoty lidské osobnosti.

Je jasné, že takto jsme přivedeni k názorům barbarského plemene v nejvzdálenějších dobách. Byly odvrženy všechny vymoženosti civilizace, nahromaděné po staletí. Tvrzení, že primát má rasa, její instinkty, její potřeby a zájmy, způsobilo, že zmizely všechny pojmy obecně uznané morálky, spravedlnosti a práva. Lidská osobnost, její svoboda, práva a zájmy nemohly si už činit nárok na samostatnou existenci.

Lze snadno uhádnout, jaká vzdálenost dělila podle těchto názorů lidi, kteří příslušeli ke germánskému společenství, od lidí ostatních. Rozdíl, zavedený mezi rasami, byl nepřeklenutelný a nepřeklenutelná byla i stupňovitost mezi nimi, která vedla k tomu, že stály proti sobě rasy vyšší a nižší. Hitlerův režim vytvořil opravdu propast mezi výlučným ochráncem rasové klenotnice, totiž germánským národem a mezi druhými národy.

Nebylo už dovoleno stejně nakládat s germánským společenstvím a se všemi nejrůznějšími nižšími lidmi degenerovaných národů. Idea bratrství lidí byla zavržena ještě rozhodněji než jiné obecně uznávané duchovní hodnoty.

Jak lze vysvětlit, že Německo, které po staletí přijímalo bohatství klasické antiky a křesťanství, ideje svobody, rovnosti a sociální spravedlnosti, společný to majetek západního humanismu, do kterého vložilo samo ušlechtilý a cenný přínos, jak lze vysvětlit, že se toto Německo obrátilo tak podivným způsobem k primitivnímu barbarství?

Abychom to mohli pochopit a už zítra vynaložit úsilí na to, aby bylo v Německu vykořeněno zlo, které hrozilo záhubou celé naší civilizaci, je třeba připomenout hluboké a vzdálené prameny nacionálního socialismu.

Mystická idea rasového společenství* se zrodila v době intelektuální i morální krise, která zachvátila v XIX. století Německo, jež však dovedlo v důsledku neobyčejně rychlé industrialisace obnovit v nejkratší době svou hospodářskou a sociální strukturu. Ve skutečnosti je nacionální socialismus vrcholem morální a intelektuální krise současného lidstva, které utrpělo značné otřesy z industrialisace a technického pokroku. Kromě toho, že Německo prožilo ostře tento převrat v hospodářském a sociálním životě, prožívalo jej v době, kdy nebylo ještě dosaženo v Německu politické rovnováhy a jednoty v oblasti kulturní, které už existovaly v jiných zemích západní Evropy.

Podle toho, jak ustával duševní a intelektuální život, zmocňovala se mysli tragická nejistota. Výsledkem toho byla surovost mysli XIX. století, kterou vylíčil tolik Němců s tragickou zaklínací silou. V duších, kde

---

* Tento výklad francouzského právníka ovšem nepřekračuje rámec buržoasní idealistické filosofie — pozn. red.

zela prázdnota z hledání nových duchovních hodnot, rozevřela se zející propast. *

Přírodní a humanitní vědy zrodily nejúplnější relativismus a hluboký skepticismus o nezvratnosti duchovních hodnot, jimiž byl po staletí živen západní humanismus. Rozšířil se vulgární darwinismus, který sváděl mysl se správné cesty a uváděl je do stavu nerozumnosti; nyní viděli Němci ve společnosti a v rasách jen izolované a uzavřené jednotky, které vedly navzájem nepřátelský boj.

Německý duch odsoudil humanismus ve jménu úpadku. Tento duch neviděl v duchovních klenotnicích humanismu nic jiného kromě „chorob“. V jeho představě spočívala příčina těchto chorob v zneužívání rozumu a v kultivování všeho toho, co vedlo ke krocení lidských vášní tím, že rozum diktoval společenské normy.

Od těch dob nepokládali už Němci klasickou antiku za výraz zdravého rozumu a za zářící krásu. Nyní viděli v ní jen soupeřící civilisace, jež vstoupily do urputného boje, který byl vždy věcí Německa vzhledem k jeho proslulému germánskému původu.

Byl odsouzen judaismus a také křesťanské náboženství ve všech jeho formách, jako hlásání poctivosti i jako hlásání bratrství, které mělo ubít v člověku rysy zvířecí surovosti. Němci povstali proti demokratickému liberalismu naší doby a proti ideji mezinárodní spolupráce.

Rozhodující význam měla projevit na národ, prožívající duchovní krizi a popírající obecně uznané duchovní hodnoty, filosofie Nietzscheho. Nietzsche, který vycházel ve své filosofické koncepci z vůle moci, nesledoval ovšem nelidskost, nýbrž mluvil o nadčlověku. Ježto ve světě chybějí rozhodující příčiny, které by jej určovaly, může člověk, jehož tělo představuje jak hmotu, tak i část myslící a cítící, utvářet svět podle své úvahy, řídit se biologickým bojem o existenci. Ježto vrcholem snah lidstva je vědomí úplného hmotného i duchovního vítězství, zbývá pro dosažení tohoto vítězství jedině vybrat lidi nejsilnější, novou aristokracii pánů.

Průmyslový rozvoj má podle mínění Nietzscheho nezbytně vzápětí vládu nad masami, automatismus a formování mas dělnictva. Stát existuje jen zásluhou vybraných silných osobností, které používají metod, jež jedině odpovídají životním zákonům, jak je znamenitě vymezil Macchiavelli. Tyto osobnosti budou vládnout lidem, uchylující se současně k síle a k statečnosti, neboť lidé vždy byli a budou zlými a zkaženými.

Před našimi zraky vyrůstá soudobý barbar, který stojí svým vývojem a svou energií nad svým okolím, který se osvobodil od jakékoli konvenční morálky, který je schopen vštípit davu poslušnost a oddanost a nutí jej věřit v důstojnost a krásu práce, a který zajišťuje davu průměrnou existenci, s kterou je dav vždy tak snadno spokojen. Táž síla dochází svého výrazu u pánů, a to ve formě sladění jejich základních tužeb a jasnosti

jejich organizačních schopností, a u mas v rovnováze jejich nízkých pudů a pravidelné práci za kruté kázně.

Není pochybnosti o tom, že sotva lze srovnat shora uvedené filosofické úvahy Nietzscheho s hrubým primitivismem nacionálního socialismu. Ale Nietzsche je oprávněně pokládán za jednoho z předchůdců nacionálního socialismu, ježto byl první, kdo podrobil důkladné kritice obecně uznané vymoženosti humanismu, a kromě toho proto, že Nietzsche snil o nadvládě pánů nad masami, pánů, nevázaných ve svém jednání žádným omezením, což už předem dává tušit nacistický režim. Kromě toho věřil Nietzsche v panskou rasu a dával palmu prvenství Německu, ve kterém spatřoval mladistvou duši a nevyčerpatelné možnosti.

Mythus o rasovém společenství, který se zrodil v nitru germánské duše, v níž zela prázdnota po morální a duchovní krizi současného lidstva, splynul se základními teoriemi pangermanismu.

Už Fichte, který opěvoval germanisaci, vyložil ve svých řečech, věnovaných německému národu, vyčerpávajícím způsobem jednu z hlavních idejí pangermanismu, a to, že Německo si promýšlí i vytváří svět takový, jak má být myšlen a vytvořen.

Apologie války má také svou historii. Má svůj původ u Fichteho a Hegela, kteří tvrdili, že jedině válka rozdělující národy zavádí mezi národy spravedlnost. Podle Hegela se morální ryzost národa zachovává díky válce, stejně jako vítr chrání moře před zahníváním.

Theorie životního prostoru se objevila na začátku XIX. století. Tato theorie je výrazem dobře známého zeměpisného a dějinného uspořádání a k ní se později obracejí Ratzelové, Arthurové, Dixové a Lamprechtové, kteří přirovnávali konflikt mezi národy k zuřivému boji koncepcí a boji za jejich uvedení v život, při čemž prohlašovali, že dějiny zaměřují svět ke germánské hegemonii.

Státní totalismus má v Německu rovněž starobylé kořeny. Hegel byl zastáncem pohlcení individua státem. Hegel napsal: „Jednotlivci mizí v přítomnosti světové substance (duch národa nebo stát) a substance sama činí jednotlivce takovými, jak toho vyžadují cíle, které substance sleduje.“

Není tudíž nacionální socialismus v současném Německu zjev nahodilý, není to následek porážky z roku 1918 a není to ani obvyklý vynález skupiny mužů, kteří se rozhodli uchopit moc do svých rukou. Nacionální socialismus je dovršením dlouhé ideové evoluce, je to důsledek toho, že skupina mužů využila nejtemnějších a nejhlubších stránek německé duše. Zločin Hitlera a jeho společníků záleží v tom, že právě oni probudili utajené barbarské síly, které existovaly již před jejich příchodem v německém národě, a využili jich.

Okolnost, že Hitler a jeho společníci ustavili diktátorský režim, změnila

všechny Němce ve vojácké bytosti a vedla k vytvoření životního řádu a systému, který je absolutně odlišný od systému buržoasního západu a proletářského východu. Šlo tu o trvalou a úplnou mobilisaci individuálních a kolektivních sil. Tato všestranná militarisace předpokládala co nejúplnější soulad mezi jednáním a myšlením, militarisaci to podle vzoru pruské disciplíny.

Propaganda přinášela masám víru, nadšení a opojení z vlastní velikosti. V rasové theorii, u vytržení nad mystickým společenstvím, našly tyto masy umělé odpoutání od duchovního stesku a hmotných starostí. Duše, které trpěly ještě včera rozpaky a zely prázdnotou, splynuly v jedno.

Nacistická výchova vedla k utváření nových generací, u kterých byla tradiční morálka nahrazena kultem rasy a síly.

Mythus o rase se stal opravdovým národním náboženstvím. Mnozí publicisté snili, opírajíce se o dualismus náboženských vyznání, o vytvoření celého světa podle germánského vzoru a o podřízení celého světa náboženství germánské rasy a její rasové podstatě.

V polovině XX. století se Německo dobrovolně vrátilo ze světa křesťanství a civilisace k barbarství primitivních Germánů. Německo svévolně přerušilo svůj vztah ke všem universálním koncepcím soudobých národů. Doktrína nacionálního socialismu, která učinila z nelidskosti zásadu, opravdu vytvořila učení o zničení dnešní společnosti.

Tato doktrína vedla nevyhnutelně Německo k útočné válce a k soustavnému používání zločinných metod při vedení války.

Ustavení absolutního primátu germánské rasy, popírání všech mezinárodních pravidel, hlásání kultu síly a rozvíjení citu mystického společenství umožnilo Německu, že mohlo pokládat za odůvodněné a oprávněné používat válek v zájmu germánské rasy. Tato rasa měla neustále sílit na účet národů, které upadaly. A Německo obnovilo provádění barbarských vpádů.

Je proto zcela přirozené a pochopitelné, že Německo vedlo válku barbarskými způsoby, a to nejen proto, že se ethika nacionálního socialismu liší svým výběrem prostředků, nýbrž i proto, že válka se musela stát totální svými prostředky a cíli.

Ať už jde o zločiny proti míru nebo o zločiny válečné, v obou případech nemáme před sebou zločin nahodilý, který by snad bylo možno vysvětlit, i když ne omluvit. Stojíme před četnými zločiny, které nevyhnutelně vyplývají z hrůzné doktríny a z doktríny jí podobné, které tak ochotně využívali vedoucí nacistického Německa.

Přímým důsledkem nacionálně socialistické theorie bylo, že ihned došlo k zločinům proti míru. Již v únoru 1920 načrtl Adolf Hitler v prvním programu nacionálně socialistické strany ve všeobecných rysech základy bu-

doucí zahraniční politiky Německa. Ale teprve v roce 1924 rozvinul Hitler do šíře své názory, když psal v landsbergském žaláři „Mein Kampf“.

Podle této knihy měla zahraniční politika říše usilovat především o to, aby Německo získalo znovu svou skutečnou nezávislost a svrchovanost; to je zřetelná narážka na články Versaillské smlouvy, které se týkají odzbrojení a demilitarisace Porýní. V dalším mělo Německo vynaložit úsilí na to, aby znovu dobylo „území ztracená v roce 1919“. Patnáct let před vypuknutím druhé světové války byla s plnou otevřeností vytyčena otázka Alsaska a Lotrinska. A konečně mělo Německo usilovat o to, aby zvětšilo německé území v samotné Evropě. Hranice z roku 1914 byly „nepostačující“, bylo nezbytno je rozšířit a začlenit do říše „všechny Němce“, a to nejprve Němce rakouské.

Po znovuvybudování Velkoněmecké říše měl nacionální socialismus vynaložit úsilí na to, aby „zabezpečil pro rasu, která tvoří stát, existenční prostředky na této planetě“, a to tak, že by byl zaveden „rozumný poměr“ mezi početností obyvatelstva a rozsahem území, které toto obyvatelstvo zaujímá. „Rozumným poměrem“ bylo třeba rozumět stav, při kterém zásobování lidu potravinami bylo zajištěno výhradně ze zdrojů jeho vlastního území. „Jedině dostatečný prostor na zeměkouli zajišťuje národu svobodu existence.“²⁴ Leč to byla jen jedna etapa. „Když národ ví, že je jeho existence zajištěna prostorem, který zaujímá jeho území, je stále ještě nezbytno postarat se o to, aby byla vytvořena záruka pro bezpečnost tohoto území“, ježto moc státu „je přímo závislá na tom, jaký vojenský význam má jeho zeměpisná poloha“.²⁵

Těchto cílů, dodává Hitler, nelze dosáhnout bez války. Bylo by nemožné docílit obnovy hranic z roku 1914 „bez krveprolití“ a tím spíše by bylo nemožné získat životní prostor bez příprav k „ozbrojenému utkání“.

„Německo musí hledat nová území ve východní Evropě, a to na účet Ruska a pohraničních států. Činíme konec tradičnímu zaměření Germánů na jih a západ Evropy a obracíme své zraky na východ.“²⁶ Ale dříve je nutno, prohlašuje Hitler, zničit snahy Francie a hegemonii a „vyrovnat se jednou provždy s tímto zapřísáhlým nepřítelem“. „Bude-li zničena Francie, umožní to pak Německu získat území na východě.“ „Súčtování“ na západě je pouze preludiem. „Lze to pokládat výhradně za krytí našich zad, abychom mohli rozšířit své území v Evropě.“²⁷

Ostatně v budoucnosti mělo Německo zamezit, aby v jeho blízkosti existovala „vojenská velmoc“, která by s ním mohla soupeřit. Německo mělo pracovat „všemi prostředky“ proti vytvoření státu, který by mohl

²⁴ Mein Kampf, str. 726, německé vydání z roku 1936.

²⁵ Mein Kampf, str. 727, německé vydání z roku 1936.

²⁶ Str. 741 téhož vydání.

²⁷ Str. 734 téhož vydání.

nabýt podobné moci, a existuje-li už takový stát, mělo jej Německo „zničit“; a to bylo nejen p r á v e m Němců, nýbrž i jejich p o v i n n o s t í. V dokumentu, který Hitler nazývá svou politickou závětí, doporučuje Hitler svým soukmenovcům: „Nikdy nepřipusťte, aby se vytvořily v Evropě dvě kontinentální velmoci. Pokládejte jakýkoli pokus vytvořit na hranicích Německa jinou silnou vojenskou velmoc, a to i kdyby tento stát byl s to dosáhnout moci teprve v budoucnosti, za útok na Německo.“²⁸

Válka za účelem opětného dobytí území ztraceného v roce 1919, válka za účelem zničení francouzské moci, válka za účelem získání životního prostoru ve východní Evropě a konečně válka proti každému státu, který by se mohl stát protiváhou proti hegemonii říše, to je plán, který se vykládá v knize „Můj boj“ (Mein Kampf).

Podle toho necouval nacionální socialismus od prvních dnů své existence před žádnou možností války, která souvisela s praktickým prováděním jeho teorií.

A skutečně se Hitler a jeho společníci, jakmile přišli k moci, zabývali vojenskými a diplomatickými přípravami k útočným válkám, které se rozhodli vést.

Nelze pochybovat o tom, že již před příchodem nacionálních socialistů k moci projevilo Německo snahu o obnovení své vojenské moci: to došlo svého výrazu na příklad v tom, že v roce 1932 v souvislosti s odzbrojovací konferencí požadovalo Německo „rovnoprávnost“ ve věci zbrojení. Už tehdy porušilo Německo tajně články Versailleské smlouvy o odzbrojení. Avšak po příchodu Hitlera k moci se přikročilo naprosto jiným tempem k znovuvybrojení Německa.

Dne 14. října 1933 opustilo Německo odzbrojovací konferenci a 5 dní poté oznámilo své rozhodnutí, že vystupuje ze Společnosti národů, a to pod záminkou, že se mu nedostalo stejných práv na poli zbrojení. Nicméně projevila Francie svou ochotu s rovnoprávností zbrojení, bude-li Německo předem souhlasit se zavedením mezinárodní kontroly, která by umožnila určit skutečný rozsah zbrojení. Německo ovšem si nepřálo přijmout tuto podmínku, neboť mezinárodní kontrola by odhalila rozsah zbrojení, které bylo tajně předem provedeno s porušením platných smluv. Mezitím však prohlásil Hitler dne 13. října 1933 na schůzi vlády (protokol o této schůzi byl vypátrán), že chce „torpedovat“ odzbrojovací konferenci. Za těchto okolností se není co divit, že pokusy obnovit rozhovory s Německem po jeho odchodu z konference neměly úspěch.

Za 18 měsíců poté učinila Hitlerova vláda rozhodnutí znovu zavést vojenskou povinnost a okamžitě utvořit armádu, která měla mít v míru 36 divisí, a vytvořit také válečné letectvo; tím porušila hitlerovská vláda

²⁸ Str. 681 téhož vydání.

závazek, který na sebe vzalo Německo podle Versailleské smlouvy. Přesto navrhly Francie a Velká Británie dne 3. února 1935 Německu, aby zaujalo znovu své místo ve Společnosti národů a aby byla připravena společná konvence o odzbrojení, která by mohla nahradit články Versailleské smlouvy, jež se týkaly vojenských věcí. Když však byl Hitler již blízko tomu, aby získal švobodnými rozhovory zrušení „jednostranného zatížení“, které, jak se vyslovil, uložila Versailleská smlouva Německu, dal přednost vyhnout se dobrovolnému omezení a kontrole zbrojení, čímž hrubě porušil tuto smlouvu.

Když se německá vláda rozhodla dne 7. března 1936 porušit Locarnskou smlouvu a za porušení článků 42 a 43 Versailleské smlouvy obsadit demilitarisované Porýní, prohlásila, že to byla odpověď na uzavření paktu mezi Francií a SSSR, podepsaného dne 2. května 1935 a ratifikovaného francouzskou poslaneckou sněmovnou dne 27. února 1936. Německá vláda prohlásila, že uzavřením tohoto paktu byla porušena Locarnská smlouva. To byla arci jen záminka, kterou nikdo nebral vážně. V demilitarisovaném pásmu Porýní rozhodli se nacističtí vůdcové zahájit co nejrychleji stavbu Siegfriedovy linie, aby tak paralysovali vojenský zákrok, který by mohla předsevzít Francie, aby poskytla pomoc svým východním spojencům. Rozhodnutí ze 7. března 1936 byla přehrou k útočným činům proti Rakousku, Československu a Polsku.

Uvažujeme-li o zbrojení s hlediska vnitropolitického, pak příčina rychlosti, s níž bylo zbrojení uskutečněno, spočívá v četných hospodářských a finančních opatřeních, která se dotkla všech sfér německého života. Veškeré hospodářství bylo zaměřeno na přípravu války. Členové vlády činili projevy o tom, že přednost musí mít výroba zbraní ve srovnání se všemi jinými druhy výroby. Politické zájmy byly postaveny nad zájmy hospodářské.

Führer prohlásil: „Obyvatelstvo se musí smířit na určitou dobu s tím, že máslo, tuky a maso budou na příděl, aby bylo lze provést vyzbrojení v potřebné době. Německý národ neprotestuje proti tomuto rozkazu. Stát zasahuje do hospodářství, aby zvýšil výrobu náhražek, což povede k tomu, že získáme nedostávající se suroviny, a umožní říši v případě konfliktu udržet pro armádu a letectvo nejdůležitější druhy výrobků, i kdyby se dovoz stal obtížným nebo dokonce nemožným.“ V září 1936 byl obviněný Göring iniciátorem sestavení čtyřletého plánu a řídil jeho provádění; tento plán převedl Německo na koleje válečného hospodářství. Obviněný Schacht vytvořil během tří a půl let, kdy stál v čele říšského ministerstva hospodářství, finanční stroj a hrál takto významnou úlohu v přípravách k válce, o čemž se sám zmínil při svém odchodu z ministerstva ve své řeči, pronesené v listopadu 1938 v hospodářské radě německé akademie.

Takto se podařilo Německu za tři léta znovu vydupat ze země značnou

armádu a zavést organizaci, která byla po stránce technické úplně připravena k budoucí válce. Dne 5. listopadu 1937 řekl Hitler při svém výkladu svým společníkům o plánech vnitřní politiky, že vyzbrojení je prakticky skončeno.

Hitlerova vláda, která poskytovala říši hospodářské a finanční možnosti pro vedení útočné války, pokračovala současně v diplomatických přípravách k válce a vynakládala úsilí na to, aby uklidnila národy, jimž hrozilo nebezpečí, na dobu, která byla pro Německo nezbytná pro znovuvyzbrojení a pro izolování jeho možných nepřátel.

Ve své řeči dne 17. května 1933 požadoval Hitler přezkoumání Versailleské smlouvy a tvrdil zároveň, že se nesnaží docílit přezkoumání smlouvy použitím násilí. Hitler prohlásil, že uznává „zákonné požadavky všech národů“; tvrdil, že nechce „germanisovat ty, kdož nejsou příslušníky německého národa“, a že je odhodlán „dbát práv jiných národností“.

Hlavním účelem paktu o neútočení mezi Německem a Polskem, uzavřeného dne 26. ledna 1934, bylo dočasně uklidnit varšavskou vládu tak, aby u ní vznikl pocit bezpečnosti, a takto zbavit francouzskou politiku možnosti jednat. V práci nazvané „Zahraniční politika Německa v letech 1933 až 1939“ napsal oficiální autor knihy profesor von Freytag Loringhoven, že hlavním účelem tohoto paktu bylo paralyzovat francouzsko-polské koketování a „položít na lopatky celou francouzskou soustavu“.

Rozhovory s Anglií, které Německo zahájilo dne 26. května 1935, t. j. 10 dní po porušení vojenských článků Versailleské smlouvy, a které vedly k sjednání námořní dohody z 18. června 1935, měly za účel uklidnit anglické veřejné mínění a přesvědčit je, že říše nehodlá, ani kdyby si přála stát se velkou vojenskou velmocí, vybudovat mohutné námořní síly.

Dne 13. ledna 1935, druhý den po plebiscitu, kterým bylo rozhodováno o otázce navrácení saarské oblasti Německu, prohlásil Hitler slavnostně, že „nevznese napříště proti Francii žádné územní požadavky“. Podobné taktiky používal Hitler vůči Francii až do konce roku 1938. Ribbentrop přijel do Paříže dne 6. prosince 1938, aby podepsal francouzsko-německou deklaraci, ve které bylo uznáno, že „hranice mezi oběma státy jsou definitivní“; v deklaraci se také uvádělo, že se obě vlády rozhodly „konsultovat, kdyby otázky, na nichž mají obě smluvní strany zájem, mohly vést k mezinárodním komplikacím, s výjimkou vztahů k třetím státům, pokud by šlo o vztahy, na nichž mají zájem jedině oba státy zúčastněné“. Podle slov francouzského velvyslance v Berlíně doufal ještě Ribbentrop, že bude moci „stabilizovat mír na západě, aby měl volné ruce na východě“.

Což nedával Hitler podobné sliby Rakousku a Československu? Dne 11. července 1936 podepsal Hitler s vídeňskou vládou dohodu, podle které uznal nezávislost Rakouska, kterou však o 20 měsíců později zničil. Podle

mnichovské dohody z 28. září 1938 sliboval Hitler, že zaručí pro budoucnost celistvost českého území, které zabral dříve, než uplynulo 6 měsíců.

Dne 5. listopadu 1927 sdělil Hitler svým společníkům na poradě, která se konala v říšském kancléřství, že nadešla doba vyřešit silou otázku problému životního prostoru nezbytného pro Německo. Mezinárodní situace byla pro Německo příznivá; Německo dosáhlo převahy ve vyzbrojení, která však mohla být jen dočasná. Už nebylo lze čekat na události.

Poté byly provedeny různé agrese, o nichž byla již Tribunálu podána zpráva. Bylo vám už také řečeno, že tyto velmi četné agrese byly provedeny s porušením mezinárodních smluv a zásad mezinárodního práva. Při této příležitosti budiž řečeno, že tehdy to německá propaganda ani nepopírala. Omezovala se na prohlášení, že „tyto smlouvy a zásady pozbyly uplynutím doby jakékoli reálnosti“, t. j. propaganda prostě zrušila slovo, které Německo dalo, a prohlásila za zastaralé zásady, o něž se mezinárodní právo opírá; tato argumentace není nijak v rozporu s nacionálně socialistickou teorií, která, jak jsme již viděli, naprosto popírala mezinárodní právo a ospravedlňovala všechny prostředky, jichž se použije v zájmu germánské rasy.

Leč bylo by zbytečné rozebírat rozličné argumenty, které uváděla německá propaganda k ospravedlnění agresí, které byly záměrně připraveny dlouho předtím, než byly provedeny.

Německo se řídilo především svými životními zájmy. Což není dostatečným ospravedlněním, nedbalo-li Německo mezinárodního práva ve jménu boje o existenci svého národa? Německo potřebovalo hospodářskou expansi. Bylo oprávněno a bylo jeho mravní povinností chránit německé menšiny v jiných státech. Muselo se postavit proti obkličovací taktice, kterou prováděly západní velmoci.

Hospodářská expanse bylo jedno odůvodnění, ke kterému se Hitler uchýloval i v rozhovorech se svými nejbližšími společníky na tajných poradách, konaných v letech 1937—38 v říšském kancléřství. Tehdy řekl Hitler: „Hospodářské potřeby jsou základem expansivní politiky, kterou provádí Itálie a Japonsko; hospodářské potřeby vedou Německo na tutéž cestu“. Avšak nemohlo se Hitlerovo Německo starat o to, aby uspokojilo tyto potřeby pokojnými prostředky? Napadlo Německu vůbec, aby cestou jednání dosáhlo nových možností pro svůj zahraniční obchod? Hitler se podobnými úvahami nezabýval. Viděl jen jeden prostředek pro vyřešení hospodářských problémů Německa: získání zemědělských oblastí, a nepochybně dospěl k tomuto závěru proto, že nebyl s to pochopit možnost řešení těchto problémů v nějaké jiné formě, nežli „ve válečném hospodářství“.

Mluvil-li Hitler o nutnosti dosáhnout získání těchto — podle jeho slov — „zemědělských oblastí“, pak jedině proto, že v tom spatřoval prostředky,

jak opatřit pro německé obyvatelstvo zásobu potravin, které by ho zprostily hrozby blokády a jejích následků.

Morální závazek, který záležel v „zajištění ochrany pro německé menšiny za hranicemi“, byl oblíbeným trumfem německé diplomacie od r. 1937 do r. 1939. Tento důvod nemohl zřejmě ospravedlnit zničení československého státu a zřízení „německého protektorátu Čech a Moravy“. Avšak osud Němců „sudetských“ a „gdánských“ byl řídicím motivem německého tisku, projevů führerových a propagačních publikací Ribbentropových. Je však třeba připomenout, že na tajné poradě dne 5. listopadu 1937, na které Hitler ukázal svým společníkům plán operací proti československému státu, nepronesl Hitler ani slovo o „sudetských Němcích“ a že na poradě dne 23. ledna 1939 prohlásil, že Gdanskο není „hlavním bodem“ německo-polského konfliktu? A tak bylo „právo národností“ v jeho představách jen propagačním prostředkem, který byl určen k tomu, aby bylo lze maskovat hlavní účel, totiž dobytí „životního prostoru“.

Obklíčení, vytvořené kolem Německa západními velmocemi, bylo argumentem, kterého použil Hitler dne 28. dubna 1939 při porušení námořní dohody, uzavřené v roce 1935 s Velkou Británií. Této věci je věnována značná část německé „Bílé knihy“ z roku 1939, ve které se rozebírají příčiny vypuknutí války. Ale lze vůbec mluvit o obklíčení, máme-li na mysli, že Německo uzavřelo v květnu 1939 spojenectví s Itálií a že byl dne 23. srpna 1939 podepsán německo-ruský pakt? A lze snad zapomenout na to, že Francie a Velká Británie podnikaly teprve po zničení československého státu a po započetí německo-polského diplomatického konfliktu diplomatické kroky ve vztahu k Řecku, Rumunsku, Turecku a Polsku?

Neprohlásil snad anglický ministerský předseda dne 23. března 1939 v poslanecké sněmovně, že anglická politika sleduje jedině dvojí cíl: „Zabránit Německu, aby zřídilo nadvládu v Evropě“ a „zamezit, aby byly slabé státy za použití hrozeb nuceny vzdát se své nezávislosti“? To, co nazývalo hitlerovské Německo „obklíčením“, bylo ve skutečnosti velmi opožděným plánem postavit zábranu, aby byly omezeny nesmírné nároky Německa.

Avšak německá propaganda na tom nepřestávala. Nepamatujeme se snad na projev jednoho z hlasatelů této propagandy, který srovnával pasivitu Francie a Velké Británie v září 1938 s odporem, který kladly tyto státy Hitlerově politice v roce 1939? Z toho byl učiněn tento závěr: Mír by byl býval zachráněn, kdyby byly západní velmoci vykonaly tlak na Polsko, jak se to stalo v minulém roce vůči Československu, aby bylo Polsko donuceno souhlasit s požadavky Německa.

Podivuhodný je důvod, s jehož pomocí bylo dokazováno, že by Německo ochotně nezahájilo válku, kdyby se byly všechny mocnosti podrobily jeho vůli. Může snad okolnost, že Francie a Velká Británie vystupovaly po

dlouhou dobu proti porušování mezinárodního práva se strany Německa jediné formou platonických protestů, být pro vinníky ospravedlněním tohoto porušování? Veřejné mínění ve Francii a Velké Británii, oklamané Hitlerovými projevy uvěřilo, že úmysly nacistů jsou zaměřeny jediné na zabezpečení osudu německých menšin; veřejné mínění doufalo, že existuje mez pro německé nároky, nevědouc arci o tajných plánech Německa, jejichž existence je nyní dokázána. Francie a Velká Británie dovolily Německu, aby se vyzbrojilo a aby znovu obsadilo Porýní, ačkoli by podle svědectví samotného Ribbentropa vojenský zásah s jejich strany v březnu 1936 byl uvedl Německo do kritické situace; Francie a Velká Británie nekladly také překážky aktům agrese v březnu a září 1938.

Teprve po zničení československého státu se stalo naprosto zřejmým pravé jádro německých plánů. Lze se snad divit tomu, že Francie a Velká Británie změnilly své stanovisko a že se rozhodly klást překážky provádění německých plánů? Jak bylo možno tvrdit, že mír mohl být „vykoupen“ za cenu ústupků v srpnu 1939, existuje-li v tajných německých dokumentech potvrzení toho, že už v květnu 1939 se Hitler rozhodl napadnout Polsko, že by byl býval „hluboce zklamán“, kdyby se bylo bývalo Polsko odhodlalo k ústupkům, a že byl zastáncem totální války?

Ve skutečnosti bylo o válce rozhodnuto již příchodem nacionálních socialistů k moci, a k tomu vedlo nevyhnutelně praktické provádění jejich doktrin.

Sir Hartley Shawcross ukázal tomuto vysokému soudu s velkou přesvědčivostí, že útočná válka je nesporně porušením mezinárodního práva, a to zejména všeobecné smlouvy o zřeknutí se války z 27. srpna 1928, která je známá jako „Pařížský pakt“ nebo pakt Briand-Kellogův. Vedle jiných států podepsalo tento pakt také Německo. Tento pakt zůstává i nadále součástí mezinárodního práva.

Dovoluji si ještě jednou citovat první článek tohoto paktu:

„Vysoké smluvní strany slavnostně prohlašují jménem svých národů, že odsuzují válku jako prostředek k vyřešení mezinárodních neshod a zřikají se jí jako prostředku národní politiky ve svých vzájemných vztazích.“

Takto přestala být od roku 1928 útočná válka zákonnou.

Sir Hartley Shawcross výmluvně nám dokázal, že Pařížský pakt, tento nový zákon civilizovaných národů, má být základem dokonalejšího evropského řádu. Pařížský pakt, který je stále základním zákonem o právu vést válku, je významnou etapou ve vývoji vztahů mezi státy. Haagské konvence upravovaly „Pravidla o vedení války“. Stanovily hranice mezi válečnými operacemi, k nimž dovolují mezinárodní zákony a mezinárodní zvyklosti sáhnout, a válečnými operacemi, které nadále byly zakázány. Haagské konvence se v zásadě nedotkly otázky války jako takové, která zůstala za hranicemi práva. Na rozdíl od těchto konvencí řeší Pařížský

pakt tuto otázku, neboť upravuje „právo vyhlásit válku“. Od roku 1928 překročilo mezinárodní právo v otázkách války v mezinárodním právu dosud platné hranice; překonalo empirismus Haagské konvence a stanovilo, v kterých případech je použití síly zákonné a odůvodněné. Každá útočná válka je protiprávní a ti, kdož jsou odpovědní za její rozpoutání, staví se vědomě mimo zákon.

Z toho plyne, že všechny operace, ke kterým dojde během agrese za účelem pokračování v boji, který byl zahájen v důsledku agrese, pozbývají právní povahy válečných operací.

Činy prováděné v zájmu vedení války působí škodu jednotlivým osobám i majetku, což vše je chráněno zákonem, a útoky proti nim se trestají podle zákonodárství každého státu. Válečný stav by mohl podobné činy změnit v zákonné jen tehdy, kdyby válka sama byla zákonnou. Ježto však po uzavření paktu Briand-Kellogova nepokládá se válka za zákonnou, stávají se takové činy s hlediska právního obyčejnými zločiny. Proto, jak vám ukázal s nevyvratitelnou logikou pan soudce Jackson, používá ten, kdo sáhne k válce, prostředků, jež jsou zločinné samy o sobě.

To je podstata paktu Briand-Kellogova. Tento pakt byl vyvolán snahou zbavit státy, které jej podepsaly, práva podnikat v národním zájmu četná jednání, namířená proti jiným mocnostem, jež by se dotýkala fyzických osob nebo majetku občanů cizích států. Ježto byly paktem převzaty pevné závazky, pozbývá ten, kdo by nedbal těchto závazků a vydal rozkaz k jednání, zakázanému právem civilisovaných národů, ochrany jakýchkoli speciálních norem mezinárodního práva, které by byly způsobilé zbavit shora zmíněná vojenská jednání povahy trestného činu.

Válka zahájená za porušení mezinárodního práva ztrácí skutečný právní význam války. Válka se stává loupeživým jednáním a záměrným zločinem.

Taková válka nebo takový stav, který by se podobal válce, je nejen porušením mezinárodního práva, nýbrž i v plném rozsahu zločinem, ježto je to počátek k soustavnému páchání zločinů. Protože ti, kdož dali rozkaz k zahájení války, nesměli po právu sáhnout k násilí a protože to byli přímo funkcionáři orgánů státu, který byl vázán svými závazky, musí být pokládáni za hlavní strůjce nesčetných útoků proti životům a majetku, útokům to, které jsou přísně trestány podle všech platných norem trestního práva.

Avšak z toho, co bylo řečeno, nesmí být činěn závěr, že všichni vykonavatelé násilných činů nesou za to individuální odpovědnost. Je naprosto zřejmé, že se v soudobém organisovaném státě týká odpovědnost jen těch, kdož jednají přímo v zájmu státu, ježto pouze oni mohou si uvědomovat, zda dané rozkazy byly zákonné. Jedině oni mohou a musí být soudně stíháni.

Mezinárodní právo je dosti silné, než aby je prestiž svrchovanosti států mohla zbavit jeho platnosti. Nelze tvrdit, že zločiny proti mezinárodnímu právu nemohou mít vzápětí trest, ježto prý stát je jednotka, které nelze přičítat za vinu zločinné záměry a které nelze uložit trest, a kromě toho ježto prý nikdo nemůže být pokládán za individuálně odpovědného za jednání státu.

Na druhé straně nelze namítat, že, nehledíc k zásadní protiprávnosti toho, že Německo sáhlo k násilí, dopustily jiné státy, že válka skutečně byla a prohlásily, že budou uplatňovat zásady mezinárodního práva pro válečnou dobu. Ve skutečnosti je třeba poznamenat, že i za občanské války zachovávaly strany často tato pravidla, která do určité míry odstraňují možnost používání násilí. To vůbec nemá vzápětí souhlas s vlastní zásadou o zachování těchto pravidel.

Nadto však prohlásily také Velká Británie a Francie, když zpravily Společnost národů o tom, že jsou ve válečném stavu s Německem od 3. září 1939, že Německo tím, že se dopustilo agresivního jednání, namířeno proti Polsku, porušilo závazky, které převzalo nejen vůči Polsku, nýbrž i vůči jiným státům, které podepsaly Pařížský pakt. Od tohoto okamžiku stály Velká Británie a Francie před skutečností nezákonné války, kterou rozpoutalo Německo.

Skutečnost zahájení války předpokládá, že byly konány přípravy k válce a že bylo již předem rozhodnuto válku zahájit; bylo by zbytečné zakazovat válku, kdyby existovalo rozhodnutí, že nelze vůbec potrestat ty, kdož k ní záměrně přistoupili, ač měli dostatečnou moc, aby volili jinou cestu. Právě tyto lidi je třeba pokládat za bezprostřední návodce k činům, které jsou kvalifikovány jako zločiny.

Ze všeho toho, co bylo právě vyloženo, vyplývá naprosto jasně, že statut z 8. srpna stanovil pouze soudní příslušnost pro jednání, které bylo mezinárodním zločinem nejen ve vědomí lidstva, nýbrž i podle mezinárodního práva, které platilo ještě dříve, než byl zřízen Tribunál.

Nelze-li však důvodně popírat, že tu jde o opravdový zločin, lze pak brát v pochybnost oprávnění Mezinárodního tribunálu tento zločin soudit?

Zároveň však nevyvolává žádné pochybnosti ani to, že státy, vázané navzájem smlouvou z roku 1928, mají mezinárodní odpovědnost vůči ostatním státům, které smlouvu podepsaly, jednají-li tyto státy proti závazkům, které na sebe vzaly.

Obvykle se pod mezinárodní odpovědností rozumí odpovědnost státního organismu a nemyslí se při tom na jednotlivce, kteří byli vinni nezákonnými činy. Ovšem v rámci státu, na který dopadá mezinárodní odpovědnost, se však obyčejně zkoumá chování jednotlivců, kteří jsou přímo vinni porušením mezinárodních zákonů, a tito jednotlivci jsou politicky nebo

trestně odpovědni orgánům spravedlnosti, které jsou nadány příslušným oprávněním.

To se vysvětluje tím, že obvykle v rámci státu jsou všichni jeho příslušníci; každý stát přejímá výkon spravedlnosti vůči osobám, které jsou na území tohoto státu, a není-li toto odpovědné poslání prováděno náležitě, má to vzápětí námitky a protesty ze strany třetích států, zejména, jsou-li jejich občané na věci zúčastněni.

Avšak v dnešní době neexistuje německý stát jako takový. Od okamžiku deklarace o kapitulaci z 8. května 1945 až do dne, dokud dohodou čtyř okupačních mocností nebude utvořena vláda, neexistuje žádný orgán, který by reprezentoval německý stát. Za těchto podmínek nelze mít za to, že existují v Německu státní právně ustavené orgány, které by byly povolány na základě odpovědnosti říše za porušení paktu Briand-Kellogova vyvodit závěry pro jednotlivce, jakož i pro říšské orgány, provinivší se tímto porušováním.

V tomto okamžiku vykonávají nejvyšší moc nad veškerým německým územím a pro všechno německé obyvatelstvo čtyři společně jednající velmoci. Proto sluší uznat, že tyto státy, které vykonávají nejvyšší moc na území Německa pro všechno obyvatelstvo, jsou oprávněny předložit trestní věc o této vině k projednání orgánům spravedlnosti. Jinak by naše prohlášení, že Německo porušilo závazky, které převzalo, nemělo významu.

Kromě toho jde o trestní odpovědnost za četné činy, které jsou kvalifikovány jako zločiny, a které byly spáchány na občanech států Spojených národů. Tyto činy nebyly po stránce právní válečnými úkony, ale byly spáchány domněle jako válečné úkony z návodu těch, kdož jsou odpovědni za rozpoutání této války a za škodu, způsobenou na životech i majetku občanů Spojených národů. Tyto osoby se musí odpovídat soudu, zřízenému za tím účelem Spojenými národy, právě tak, jako se už soudu jednotlivých států odpovídaly osoby, které samy páchaly válečné zločiny, jichž obětmi byli občané těchto států.

Zločiny, jichž se dopouštěli nacisté během války i samotná útočná válka byly projevem společného a metodicky plněného plánu, jak vám ukázal už pan soudce Jackson. Tyto zločiny i válka mají svůj původ v nacionálně socialistické doktríně. Tato doktrína nezná zmirňující morální princip a nezastavuje se před ničím při volbě prostředků, aby docílila nakonec úspěchů; podle této theorie je cílem války loupež, pustošení a ničení.

Totální válka se při metodách jejího provádění a při cílech, které jsou pro ni vytyčeny, řídí tvrzením o primátu germánské rasy a popírá jakékoli jiné hodnoty. Podle nacistické koncepce se uznává výběr za přirozenou zásadu; leč člověk, který nenáleží k vyšší rase, se nebere vůbec v úvahu. Jde-li o odpůrce německého společenství, nemá významu lidský život a tím

méně svoboda, osobnost a lidská důstojnost. To je opravdový „návrát k barbarství“ se všemi následky z toho plynoucími.

Nacismus se řídil vlastní logikou a dospěl k tvrzení, že je oprávněn úplně vyhladit jak rasy, které pokládal za nepřátelské nebo úpadkové, tak i jednotlivce nebo skupiny, které by byly s to klást odpor a přísluší k národům, které mají být zotročeny a jichž má být využito v německém zájmu. Což není v ideji totální války pamatováno na zničení každého možného odporu? Vše musí být vyhubeno, co by se jakkoli mohlo stavět v cestu novému řádu a německé hegemonii. To byl předpoklad pro zajištění úplné nadvlády nad sousedními národy, které měly být přivedeny do stavu bezmocnosti a jejichž zdrojů i pracovních sil bylo zamýšleno využívat v zájmu říše; národy samy měly se stát otroky.

Veškeré morální pojmy, podle nichž bylo usilováno o to, aby se válka stala humánnější, byly uznány za naprosto zastaralé. Ba byly uznány za zastaralé všechny mezinárodní konvence, které měly jakkoli zmírnit zlo války.

Podmaněné národy měly dobrovolně nebo z přinucení napomáhat vítězství Německa svými materiálovými zdroji i svými pracovními silami. Nacisté se totiž domnívali, že je možno tyto národy k tomu přinutit.

Jak zamýšleli nacisté nakládat s obsazenými zeměmi, souviselo rovněž s válečnými cíly.

„Deutsche Volkskraft“ z 13. června 1935 napsala: „Totální válka skončí úplným vítězstvím. Úplným vítězstvím rozumíme vyhlazení poraženého národa a jeho definitivní odchod s jeviště dějin.“

Nacisté měli za to, že je třeba činit rozdíl mezi poraženými národy, a to proto, že nacionální socialisté dělili národy na národy, které patřily k panské rase, a které k ní nepatřily. Patřil-li národ do první kategorie, pak bez ohledu na své přání musel být začleněn do říše. Co se týče druhé kategorie národů, bylo prováděno jejich oslabování a likvidování všemi prostředky — od přivlastňování jejich majetku až do vyhubení jejich představitelů.

Ve svých vztazích k první i druhé kategorii národů neměli nacističtí vedoucí činitelé na mysli jen jejich majetek a jejich fysickou existenci, nýbrž i jejich mozek a jejich duši. Chtěli-li připojit některý národ ke germánskému společenství, snažili se vštípit tomuto národu svá dogmata a nacistického ducha; snažili se především naprosto vykořenit názory, které nebyly v souladu s nacistickým světem; snažili se snížit vědomí lidí, jejichž národ chtěli zničit v zájmu germánské rasy, na vědomí otrocké, a lidi samy změnit v otroky.

Obvinění, kteří zcela přijali za své tyto všeobecné koncepce o způsobu jednání v obsazených zemích, dávali zvláštní rozkazy a všeobecné směrnice, nebo se k nim záměrně připojovali. Mohou být stíháni jako hlavní

vinníci, spoluvinníci a spoluúčastníci na válečných zločinech, metodicky páchaných Německem jako válečnou stranou mezi 1. zářím 1939 a 8. květnem 1945. Oni vědomě připravili, uvážili a vydali rozkaz k provádění těchto zločinů, anebo se záměrně připojili k politice organisovaných zločinů.

Pokusíme se podat výklad o různých stránkách této zločinecké politiky ve formě, jak byla prováděna v obsazených zemích západní Evropy, a důkladně objasníme nucenou práci, olupování hospodářství, zločiny proti osobám a proti lidské existenci.

Podkladem pro používání nucené práce je obecná koncepce totální války, která zrodila i veškeré jiné zločiny, jež páchalo nacistické Německo v obsazených státech. Tím, že zavedlo nucenou práci, hodlalo Německo využít pracovní síly zotročených národů, která tam byla k dispozici, aby německá válečná výroba byla udržována na nutném stupni. Kromě toho je zcela mimo jakoukoli pochybnost, že využívání pracovních sil souviselo se všeobecným plánem na „vyhlazení“ národů sousedících s Německem, o nichž mělo Německo za to, že je jimi ohrožováno anebo že jsou nižší rasy, „cestou nucených prací“.

Jeden z dokumentů vrchního velitelství německé branné moci, datovaný dnem 1. října 1938, mluvil o nuceném používání zajatců i civilistů při vojenských pracích. Ve svém projevu z 9. listopadu 1941 nepochyboval Hitler „ani na okamžik o tom, že na obsazeném území, které nyní kontrolujeme, přinutíme pracovat pro nás všechny lidi až do posledního muže“. Počínaje rokem 1942 dosáhlo využívání nucené práce cizích dělníků válčících s Německem největší míry vinou obviněného Sauckela, jehož odpovědnost je již zjištěna a který jednal společně s obviněným Speerem a pod kontrolou generálního zmocněnce pro čtyřletý plán obviněného Göringa.

Bylo používáno zároveň nebo postupně nejrůznějších metod donucení:

1. nucený nábor za podmínek, které jsou neslučitelné s článkem 52 Haagské konvence,

2. zdánlivě dobrovolná zásada náboru, která spočívala v tom, že dělník byl přinucen podepsat smlouvu o práci v Německu;

3. mobilisace na nucenou práci;

4. donucení válečných zajatců pracovat pro německý válečný průmysl, při čemž se z nich zdánlivě stávaly v některých případech dělníci, svobodně najímání;

5. zařazení některých zahraničních dělníků, a to zejména francouzských (Alsasanů a Lotrinčanů) a dělníků lucemburských do organisace „Německá pracovní fronta“.

Všechny vyložené metody jsou zločinné, neboť odporují mezinárodnímu právu a porušují čl. 52 Haagské konvence.

Nucený nábor se děl pod pohrůžkou trestu smrti. Dobrovolný nábor

byl prováděn individuálními donucovacími způsoby, jimiž byli dělníci obsazených území přinucováni uzavírat pracovní smlouvy. V dalším pak prodlužovaly německé úřady nezákonně dobu platnosti těchto „pseudosmluv“.

Naprostý nezdar nuceného nebo dobrovolného náboru přiměl německé úřady k tomu, že přistoupily k násilné mobilisaci pro pracovní povinnost. Dne 19. srpna 1942 prohlásil Hitler na poradě o problémech čtyřletého plánu, o kterém referoval obviněný Speer, že Německo „musí provést nábor násilně, kdyby byla zásada dobrovolnosti neproveditelná“. Na poradě gauleiterů v Mnichově dne 7. listopadu 1943 prohlásil obviněný Jodl: „Podle mého mínění nadešla doba, kdy je nutno bez výčitek svědomí podniknout energická a rozhodná opatření v Dánsku, Holandsku, Francii a Belgii, aby byly přinuceny tisíce nepracujících pracovat na opevňovacích stavbách, které jsou nyní důležitější nežli cokoli jiného.“

Když Němci zavedli zásadu donucovací, používali dvou dalších metod: donucení zákonem, které záleželo ve vydávání zákonů, jež zaváděly používání nucené práce, a přímé donucení k pracovní povinnosti, které záleželo v tom, že byla činěna opatření, jež byla nutná, aby byli dělníci donuceni pod hrozbou přísných trestů podrobit se vydaným zákonům.

Podkladem pro zákony o nucené práci je dekret obviněného Sauckela z 22. srpna 1942, ve kterém jsou formulovány hlavní zásady pro nucený nábor ve všech obsazených zemích.

Ve Francii docílil Sauckel, že pseudovláda ve Vichy vydala zákon ze dne 4. září 1942. Tento zákon připoutal dělníky k jejich podnikům a stanovil možnost nuceného náboru pro všechny Francouze, kteří byli způsobilí k tomu, aby se jich použilo na pracích v zájmu nepřítelů. Všichni Francouzové ve věku od 18 do 50 let, kteří nepracovali více než 30 hodin týdně, museli prokázat, že pracují pro potřeby země. O tom, jak se podobné prohlášení podává, obsahoval ustanovení dekret z 19. září 1942 a oběžník z 2. září, který byl vydán k provedení tohoto dekretu. Zákon ze dne 4. září 1942 byl vyhlášen pseudovládou ve Vichy po silném nátlaku, který na vládu vykonávala okupační vojska; zejména přednosta správního odboru německého vojenského velitelství ve Francii dr. Michel napsal dne 26. srpna 1942 generálnímu zmocněnci pro francouzsko-německé hospodářské vztahy výhružný dopis a žádal, aby byl zmíněný zákon vyhlášen.

V roce 1943 docílil Sauckel toho, že úřední místa k tomu příslušná vydala dne 2. února oběžník, který nařizoval registraci všech Francouzů mužského pohlaví, kteří se narodili mezi 1. lednem 1912 a 31. prosincem 1921, a že vydala také zákon ze 16. února, který zaváděl pracovní povinnost pro všechny mladé lidi od 20 do 22 let. Dne 9. dubna 1943 požadoval gauleiter Sauckel, aby bylo v květnu odesláno 120 000 dělníků a v červnu 100 000 dělníků. Aby to mohla splnit, provedla pseudovláda ve Vichy

úplnou mobilisaci odvodního ročníku 1922. Dne 15. května 1944 požadoval Sauckel na kompetentních k tomu francouzských úředních místech, aby daly k dispozici 100 000 lidí pro prvních 6 měsíců tohoto roku. Přitom odkazoval na znění t. zv. zákona ze dne 1. února 1944, který stanovil možnost nábory pracovních sil u mužů ve stáří od 16 do 60 let a u žen od 18 do 45 let.

Analogické dispoice byly učiněny ve všech obsazených zemích.

V Norsku nařídily německé úřady pseudovládě Quislinga, aby vyhlásila zákon ze dne 3. února 1943, podle něhož byla zavedena nucená registrace norských občanů, kteří podléhali podle téhož zákona nucené mobilisaci. V Belgii a Holandsku bylo ústředí pro nucenou práci organizováno podle přímých směrnic okupačních míst. V Belgii to byly rozkazy hlavního vojenského velitele a v Holandsku rozkazy obviněného Seyss-Inquarta, který byl říšským komisařem okupovaného holandského území. V obou zemích se prováděla politika nucené práce obdobně.

Z počátku byli lidé násilně přidělováni k nuceným pracím na území obsazené země. Ale brzy byla sféra používání dělnictva rozšířena, což vedlo k odvlékání dělníků do Německa. V Holandsku byla nucená práce zavedena rozkazem z 2. února 1941 a v Belgii rozkazem ze 6. března 1942. Zásada odvlékání dělníků do Německa byla po prvé vyslovena v Belgii rozkazem ze 6. října 1942 a v Holandsku rozkazem z 23. března 1942.

Aby byla zabezpečena účinnost těchto opatření, dělo se ve všech zemích nucení k práci pomocí zákonů. Ve všech větších městech docházelo k častým razziím. Tak na příklad bylo v Rotterdamu zatčeno ve dnech 10. a 11. listopadu 1944 50 000 lidí.

Těžší nežli používání nucené práce civilního obyvatelstva byl výkon pracovní povinnosti dělníků z obsazených zemí v Německu. Výkon pracovní povinnosti v Německu byl něčím více nežli mobilisací dělnictva. Znamenal aplikaci německých zákonů na občany obsazených zemí.

Díky vlasteneckému odporu dělnictva různých obsazených zemí nebylo zdaleka dosaženo významných výsledků, s nimiž počítalo německé ústředí nucené práce. Přes to byl velmi značný počet dělníků z obsazených zemí donucen pracovat pro německý válečný průmysl.

Pokud jde o Todtovu organizaci, činil počet dělníků z obsazených zemí, zaměstnaných na západě na stavbě Atlantického valu, koncem března 1943 248 000 lidí. V roce 1942 pracovalo 3 300 000 dělníků z obsazených zemí pro Německo na území svých států, z toho 300 000 v Norsku, 249 000 v Holandsku a 650 000 ve Francii.

Počet dělníků odvečených do Německa z obsazených západních zemí činil k roku 1942 101 000 Belgičanů, 135 000 Francouzů a 154 000 Holanďanů; dne 30. dubna 1943 pracovalo 1 293 000 dělníků ze západních obsazených zemí, z toho 269 000 žen, pro potřeby německého válečného

průmyslu. Dne 7. července 1944 prohlásil Sauckel, že počet dělníků deportovaných během prvních šesti měsíců 1944 do Německa dosáhl 537 000 lidí, z toho 33 000 Francouzů. Dne 1. března 1944 přiznal Sauckel na poradě ústřední správy pro čtyřletý plán, že v Německu bylo 5 milionů zahraničních dělníků, z nichž tam pracovalo opravdu dobrovolně 200 000.

Podle zprávy francouzského ministerstva pro otázky zavlčených válečných zajatců činil celkový počet odvláčených osob a uprchlíků, mužů a žen, 715 000.

Dodejme, že dělníci, odvezení v rozporu s mezinárodním právem do Německa, byli donuceni pracovat a žít za nepřijatelných podmínek a že nebyl brán ani nejelementárnější zřetel na jejich lidskou důstojnost. Obviněný Sauckel dal osobně pokyn, aby zahraniční dělníci, jejichž práce byla nejproduktivnější, dostávali takovou stravu, která by dovolila využívat jich co nejvýhodněji při nejmenších možných nákladech.

Sauckel dal později pokyn, aby bylo dáváno dělníkům, jejichž pracovní produktivita klesala, menší množství potravin a že není třeba se zajímat o osud dělníků, jejichž pracovní produktivita nemá už význam. Zvláštní trestné tábory byly zřízeny pro ty, kdož se pokoušeli vyhýbat se plnění uložených jim povinností. Dne 21. prosince 1942 byl dán rozkaz odesílat bez soudu do těchto táborů dělníky, kteří kladli odpor. V roce 1943 prohlásil Sauckel na meziministerské poradě, že nezbytně potřebuje pomoci organizace SS, aby mohl zdárně splnit úkol mu svěřený. Zločin, který záležel v používání nucené práce a v odvlékání obyvatelstva, vedl k celé řadě jiných zločinů proti jednotlivcům.

Tak jako při využívání práce civilního obyvatelstva, ani při využívání práce válečných zajatců nebyly respektovány hranice, přípustné podle mezinárodního práva. Nacionálně socialistické Německo nutilo za porušení čl. 31 a 32 Ženevské konvence válečné zajatce, aby pracovali pro německý válečný průmysl.

Nacionálně socialistické Německo zmocnilo se kromě toho, že co nejvíce využívalo válečných zajatců a dělnictva z obsazených zemí k vojenským potřebám, nedbajíc tak platných mezinárodních konvencí, bohatství těchto zemí, používajíc přitom všech prostředků, které mělo po ruce, a německá úřední místa okrádala soustavně tyto země. Okrádáním hospodářským rozumíme jednak odvážení nejrůznějšího majetku, jednak využívání národního bohatství v zájmu válčícího Německa na místě samém.

Toto okrádání bylo metodicky organizováno.

Němci si především všude zajistili platební prostředky. Takto se mohli zmocnit způsobem navenek zákonným majetku, po kterém dychtili. Předběžně zarazili emisi dříve platných platebních prostředků a po-

žadovali pak ohromné částky pod záminkou náhrady za vydržování okupačních vojsk.

Připomeňme si, že podle ustanovení Haagské konvence může být okupované zemi uložena povinnost, aby platila výdaje na vydržování okupační armády. Avšak částky, které pod touto záminkou Němci vymáhali, byly o hodně vyšší, nežli skutečné výdaje okupační.

Na druhé straně přinutili Němci obsazené země, aby přijaly clearingovou soustavu, která ve skutečnosti poskytovala výhody jedině Němcům. Německo téměř nic nedovázelo; neplatily žádné předpisy o zboží, které bylo do Německa dováženo.

Aby zachovali pro takto zajištěné platební prostředky dostatečnou kupní sílu, snažili se Němci všude o stabilisaci cen a zavedli přísné přidělové hospodářství. Při tomto systému dostávalo obyvatelstvo množství výrobků, které bylo značně pod minimem nezbytným pro existenci.

Tato soustava poskytovala Němcům ještě jednu výhodu, totiž že dávala do jejich dispozice největší možné množství výrobků. Výsledkem operací navenek zákonných (rekvisice, nákupy, které konali jednotlivci za bony, které dávaly Němcům výhody při nákupech) bylo, že se Němci zmocnili velké části zásob a výrobků. Tyto operace měly svůj doplněk v jiných operacích, které se děly potají a na základě porušování oficiálních předpisů, které nařizovali často Němci sami. Ve skutečnosti vytvořili Němci celou organizaci pro nákupy na černém trhu. Z referátu německého ministra zahraničních věcí z 9. září 1942 se na příklad dovídáme, že obviněný Göring nařídil, aby nákupy na černém trhu byly napříště rozšířeny i na zboží, ke kterému nebylo dříve přihlíženo, na příklad na předměty pro domácnost, a také na veškeré zboží, které může být užitečné pro Německo, a to i tehdy, objeví-li se v důsledku toho v obsazených zemích inflace.

Kromě toho, že nacističtí vůdčí činitelé odváželi do Německa největší možné množství nejrůznějšího majetku, který rekvirovali bez náhrady, nebo za který platili nezákonně vystavenými směnkami (jejich zúčtováním na clearingový účet), pokoušeli se docílit také toho, aby továrny a závody pracovaly pro válečnou výrobu pro Německo.

Němečtí průmyslníci dostali směrnice, aby si mezi sebou rozdělili podniky obsazených zemí, které vyrábějí stejné produkty jako jejich podniky vlastní. Němečtí průmyslníci nutili podniky v obsazených zemích, aby vyřizovaly objednávky, a měli tyto podniky nakonec podřídit své kontrole pomocí různých finančních kombinací.

Zdánlivá zákonnost ve finančních otázkách a fiktivní smlouvy nemohou v žádném případě zatajit soustavné vykrádání hospodářství, organisované v rozporu s podmínkami Haagské konvence. Bylo-li Ně-

mecko podle této konvence oprávněno vymáhat to, co je nutné pro vydržování okupačních vojsk, pak vymáhání nadto zakládá nepochybně válečný zločin, který způsobil rozvrat v obsazených zemích, zeslabení jejich hospodářského potenciálu a zmenšení existenčních prostředků na dlouhou dobu, a také to, že veškeré obyvatelstvo bylo vystaveno polo-
vičnickému hladu.

Nelze ještě přesně určit výsledky činnosti Němců v hospodářské oblasti. Ve skutečnosti by k tomu bylo třeba zevrubně prozkoumat jejich činnost během čtyř let v čtených státech.

Leč ukázalo se možným odhalit některé skutečnosti, které dovolují zevrubně prozkoumat a v minimálních mezích určit rozkrádání, které prováděli Němci v obsazených zemích.

V Dánsku, které bylo první zemí západní Evropy, do které Němci vtrhli, se zmocnili asi 8 miliard korun. V Norsku lze německé rozkrádání určit částkou, převyšující 20 miliard korun.

Německé rozkrádání v Holandsku bylo takového rozsahu, že tato země, která byla — máme-li na mysli počet jejího obyvatelstva — jednou z nejbohatších zemí na světě, je nyní téměř úplně zpustošena, neboť finanční zatížení, které jí pověsili na krk Němci, převýšilo 20 miliard florinů.

V Belgii se Němci zmocnili platebních prostředků v částce vyšší než 130 miliard franků nejružnějším způsobem: na příklad jako náhrady za výdaje s okupací a za clearing. Velkovévodství Lucemburské utrpělo rovněž značnou škodu, způsobenou okupanty.

Konečně ve Francii dosahuje částka odebraných platebních prostředků 745 miliard franků. Do této částky nejsou započítány 74 miliardy, což je maximální částka, kterou by mohlo Německo požadovat podle práva na vydržování své okupační armády (přitom ještě byla cena odebraného zlata v částce 9 500 000 000 franků počítána podle kursu z roku 1939).

Vedle toho, že Německo platilo v obsazených územích platebními prostředky, které byly odčerpány z těchto zemí, bylo úžasné množství nejružnějších věcí jednoduše rekvirováno bez náhrady, odebráno bez jakéhokoli vysvětlení nebo ukradeno. Okupanti si přisvojili nejen veškeré suroviny a všechny tovární výrobky, které jim mohly být užitečné pro jejich válečné úsilí, nýbrž také vše, co jim mohlo zabezpečit úvěr ve státech neutrálních: movitosti, cenné věci, luxusní věci a jiné výrobky.

Umělecké hodnoty států západní Evropy byly rovněž rozkradeny nejnestoudnějším způsobem.

Tyto značné prostředky se podařilo Německu získat, aniž za to dalo náhradu, ježto zneužívalo své moci a porušovalo všechny platné

zásady mezinárodního práva. To mu také umožnilo provádět soustavné vykrádání národního hospodářství Francie a jiných států západní Evropy. Výsledkem okrádání byl hospodářský úpadek v těchto zemích, pro jehož nápravu bude třeba dlouhé doby.

Avšak nejzávažnější následky se týkají přímo jednotlivých občanů. Ve skutečnosti bylo obyvatelstvo obsazených území během více než 4 let odsouzeno poznenáhlu k hladu, což vedlo ke zvýšení úmrtnosti, zeslabilo fyzický stav obyvatelstva a vytvořilo překážky pro růst dětí a mládeže, které vyvolávají vážné starosti.

Tyto činy, metodicky prováděné německými vůdčími činiteli, porušují mezinárodní právo, na příklad Haagskou konvenci, a jsou válečnými zločiny, za něž musí němečtí vedoucí činitelé nést odpovědnost před Tribunálem.

Zločiny proti fyzickým osobám, které napáchali Němci v obsazených územích, jako svévolné zatýkání, surové nakládání, nucené vypovídání, zabíjení a vraždy, dosáhly rozměrů, které je nemožno si představit, a to ani ve světle mezinárodního konfliktu. Tyto zločiny byly velmi surové.

Vyplývají však přímo z nacionálně socialistické doktriny a svědčí o tom, že nacističtí vůdcové naprosto nedbali lidské důstojnosti, o tom, že tito vůdcové pozbyli jakéhokoli citu spravedlnosti, ba i útrpnosti, a o tom, že jim naprosto chyběla úcta k člověku, šlo-li o zájmy německého společenství.

Všechny tyto zločiny patří k teroristické politice, která měla vést k zotročení obsazených zemí a k tomu, aby se tyto země úplně podrobily kterémukoli rozkazu vydanému Němci. Kromě toho souvisely uvedené činy s vyhlazovacími plány.

Pojednáme postupně o popravách rukojmí, o zločinech spáchaných policií, o nucených deportacích, o zločinech proti válečným zajatcům, o teroristických činech proti účastníkům hnutí odporu a o vyhlazování civilního obyvatelstva.

A. Vražďení rukojmí bylo ve všech obsazených zemích prvním teroristickým činem německých okupačních vojsk. Zejména ve Francii nařizovalo německé vrchní vojenské velitelství, počínajíc rokem 1940, velmi četné popravy jako represálie za některé atentáty na představitele německé armády.

Tyto činy, jež odporují čl. 50 Haagské konvence, neboť tato konvence zakazuje kolektivní sankce, vyvolaly všude nenávist a vedly často k důsledkům opačným, nežli kterých se snažili Němci docílit, neboť tyto činy byly příčinou povstání obyvatelstva proti okupantům.

Tu se pokusili okupanti dát těmto zločinným činům zákonnou povahu, aby tak obyvatelstvo uznalo jejich „právo“ jako okupantů. Ně-

mecká okupační úřední místa vyhlásila pravou „sbírku zákonů o rukojmích“.

Na podkladě všeobecného rozkazu obviněného Keitela ze dne 16. září 1941 vyhlásil Stülpnagel ve Francii dne 30. září 1941 svůj vlastní rozkaz. V tomto rozkaze se uvádělo, že všichni Francouzi, kteří jsou ve vazbě u německých úředních míst, bez ohledu na důvod jejich zatčení, a také všichni Francouzi, zatčení francouzskými úřady v zájmu německých úřadů, jsou pokládáni za rukojmí.

Ve Stülpnagelově rozkaze je tento výklad: „Je třeba se vyhnout tomu, aby se nestaly po pohřbení mrtvol společné jámy a hroby místem, kam by putoval větší počet lidí, ježto by se později těchto míst, kde byly mrtvoly pohřbeny, využívalo k prostředkům protiněmecké propagandy.“

Při provádění zmíněného rozkazu byly vykonány popravy rukojmí, které se staly smutně proslulými.

Po vraždě dvou německých důstojníků, a to jednoho v Nantes dne 2. října 1941 a druhého v Bordeaux několik dní na to, daly německé úřady zastřelit 27 rukojmí v Chateaubriantu a 21 v Nantes.

Dne 15. srpna 1942 bylo zastřeleno 96 rukojmí v Mont-Valérien.

V září 1942 byl v biografu Rex v Paříži spáchán atentát na několik německých vojáků. Bylo zastřeleno 116 rukojmí; z nich bylo již dříve 46 ve vazbě v přístavu Romainville a 70 v Bordeaux.

Jako represálie za vraždu německého úředníka „pracovní fronty“ bylo zastřeleno v Paříži koncem září 1943 50 rukojmí.

S hanebnou politikou vůči rukojmím souvisely i represálie, kterými bylo vyhrožováno rodinám vlastenců — účastníků hnutí odporu. V „Pariser Zeitung“ ze 16. července 1942 dalo posádkové velitelství uveřejnit tuto výstrahu: „Budou zastřeleni nejbližší příbuzní mužského pohlaví a také sešvagření po muži i ženě i bratranci starší než 18 let, kteří jsou příbuznými organisátorů nepokojů.“

„Všechny ženy, které jsou ve stejném stupni spřízněny, budou odsouzeny k nuceným pracím.“

„Děti mladší než 18 let, jejichž rodiči jsou shora uvedené osoby, budou umístěny v polepšovnicích.“

Rukojmí byli popravováni všude až do osvobození Francie. Ale v poslední době, kdy metody německého teroru měly již masovější ráz, staly se vedlejším prostředkem.

B. Zločiny, které spáchaly nacistické policejní sbory, vyvolávaly ve srovnání se všemi jinými zločiny proti civilnímu obyvatelstvu obsazených zemí západu, jejichž obětmi bylo toto obyvatelstvo, pobouření největší.

Již samotné zásahy německé policie, která, nehledíc na určité zdání

samostatné činnosti, nebyla ve skutečnosti sborem, který by nebyl spjat s okupačními vojsky, jsou porušením mezinárodního práva.

Zločiny německé policie, které byly prováděny s neobyčejnou surovostí, jež souvisela s naprostým nedbáním lidské důstojnosti, páchali Němci na celém obsazeném území západu během čtyř let.

Nebyl ovšem objeven ani jeden přesný rozkaz a žádné zevrubné směrnice, které by vydal přímo některý z obviněných nebo některý jejich přímý podržiený, a jež by byly závažným svědectvím pro činnost veškeré německé policie anebo aspoň německé policie na obsazeném území západu. Avšak tyto zločiny páchala policie, která byla přímým nositelem nacionálně socialistické ideologie a také, což je rovněž nesporné, nacionálně socialistické politiky, a za to jsou obvinění plně odpovědni.

Ale tváří v tvář značnému počtu činů, jejich podrobností, tomu, že byly páhány současně, a tváří v tvář tomu, že byly společné časově i místně, nemůže nikdo popírat, že za tyto činy nesou individuální odpovědnost nejen ti, kdož je přímo konali v tom či onom místě, ale že tyto zločiny byly páhány na rozkaz vyšších úřadů.

Lidé byli zatýkáni bez zajištění základních záruk, které jsou uznávány ve všech civilisovaných zemích. Na pouhé udání, bez prozkoumání jeho věrohodnosti a bez přípravného vyšetřování anebo po vyšetřování, které prováděli lidé k tomu neoprávněni, docházelo ve všech obsazených zemích k hromadnému svévolnému zatýkání.

Na počátku okupace snažili se Němci dát tomuto zatýkání zdání zákonnosti. Tato zákonnost byla zákonností, kterou zavedli nacisté u sebe v Německu, tedy zákonnost, která nezajišťovala záruky pro práva osobnosti, jak jsou obecně uznávána ve všech civilisovaných zemích. Leč záhy přestali Němci dbát fikce zákonnosti a k zatýkání docházelo naprosto svévolně.

Se zatčenými nakládali Němci krajně surově, a to i před zjištěním jejich viny. Téměř všude bylo zavedeno při výslechu mučení, jako by to bylo zákonné opatření. Obyčejnými způsoby mučení bylo: zatčení byli bití holemi a metlami, byli ponecháni po mnoho dní a nepřetržitě v okovech, které nebyly s nich snímány ani při jídle nebo vykonání přirozené potřeby, byli ponořováni do ledové vody, byli potápěni ve vaně, byl pouštěn elektrický proud do nejcitlivějších částí lidského těla, byly jim působeny spáleniny na různých částech těla a byly jim vytrhávány nehty. Kromě toho měli lidé, kteří mučení prováděli, úplnou volnost v jednání, takže mohli podle libosti projevovat své zvířecí pudry a sadismus při nakládání se svými oběťmi. Všechny tyto skutečnosti, které jsou známy veřejnému mínění obsazených zemí, nevedly nikdy k tomu, že by vyšší úřady za to odpovědné potrestaly ty, kdož tyto

činy páchali. Dokonce se zdálo, že mučení bylo ještě surovější, byli-li přítomen důstojník.

Lze mít za nevyvratitelnou skutečnost, že jednání německé policie vůči zatčeným bylo částí dlouho napřed promyšleného zločinného systému, a že rozkaz, aby byl tento systém uváděn ve skutek, dávali vedoucí činitelé režimu, a že jej co nejpřesněji prováděly nacionálně socialistické organizace.

Kromě rozsáhlého používání mučení vůči zatčeným spáchala německá policie velký počet vražd. Nelze zjistit okolnosti, za kterých byly četné tyto vraždy provedeny. Nicméně máme v rukou dostatečný počet přesných údajů, které nám umožní dokázat, že tyto vraždy jsou dalším výrazem všeobecné politiky nacionálních socialistů v obsazených zemích. Často vznikla smrt následkem mučení zatčených, ale nezřídka byly vraždy promyšleny a záměrně provedeny.

C. Zločiny, na které zůstává nejpochmurnější vzpomínka ze všech zločinů, kterých se dopustili Němci vůči obyvatelstvu obsazených zemí, jsou nepochybně zločiny, souvisící s deportací civilního obyvatelstva a jeho vězněním v koncentračních táborech Německa.

Deportace obyvatelstva sledovala dvojí cíl: zajistit si další pracovní síly pro německý válečný stroj, definitivně zeslabit obsazené země a důsledně vyhladit nejzásadnější odpůrce germanismu. Obyvatelstvo bylo odvlékáno také proto, aby byly uvolňovány přeplněné žaláře a aby byli definitivně vyřizeni vlastenci.

Deportace obyvatelstva a metody, jak s ním bylo nakládáno v koncentračních táborech, vyvolaly hluboké pobouření celého civilisovaného světa. Také tato jednání jsou přirozeným důsledkem nacionálně socialistické theorie, podle které člověk nemá vlastní cenu, neslouží-li zájmům germánské rasy.

Není možné podat přesné číslce. Zdá se, že tyto číslce budou příliš nízké, budeme-li mluvit o 250 tisících, které připadly na Francii, o 6 tisících, které připadly na Lucembursko, o 5200 — na Dánsko, o 5400 — na Norsko, o 120 000 — na Holandsko a 37 000 na Belii.

Pro zatýkání se používalo záminek politických nebo rasových. Z počátku se zatýkalo jednotlivě, ale později, zejména ve Francii počínaje koncem 1941, se zatčení stala hromadnými. Někdy byli zatčení po dlouhém věznění v žalářích násilně deportováni, ale nejčastěji bylo věznění „preventivním“ a zatčení se dělo v zájmu deportace. Ve všech obsazených zemích bylo věznění provázeno surovostmi a často i mučením. Před deportací do Německa byli ti, kteří tam měli být odvezeni, shromažďováni po skupinách ve sběrných místech ve zvláštních táborech. Utvoření transportu za účelem deportace bylo často první etapou na cestě záhuby. Doprava se děla v dobytčích vozech po 60 až 120 lidech v jed-

nom voze, podle okolností. Zřídka kdy se při dopravě nevyskytly případy úmrtí. Během některých převozů přesahovala úmrtnost 25 %.

Nejčastěji byli deportovaní dopravováni do německých koncentračních táborů, ale někdy také do německých žalářů.

V žalářích byli vězňové, kteří byli odsouzeni, anebo vězňové, kteří teprve měli přijít před soud. Žili tam namačkáni v nelidských poměrech.

Všeobecně vzato, byl režim zavedený v žalářích méně krutý, než v táborech. Práce v žalářích byla v menším nesouladu s fyzickými silami vězňů a vězeňská stráž se chovala méně surově, nežli se chovali SS-mani vůči vězňům v koncentračních táborech.

Zdá se, že je naprosto jasný cíl, který sledovali nacisté v koncentračních táborech, totiž vězně důsledně ničit, ale předtím jich využít jako pracovní síly pro vojenské potřeby Německa.

Tribunálu byla již podána zpráva o tom, jak nakládali SS-mani s vězni, což se až dosud zdálo nepředstavitelným. Dovolím si při přednesu francouzské žaloby přesně sdělit jiné podrobnosti, ježto je nutné, aby byl naprosto přesně znám stupeň úpadku Němců, kteří byli inspirováni nacionálně socialistickou doktrínou.

Nejstrašnější je snad snaha morálně degradovat vězně a přání pokorit ho tak, aby podle možností pozbyl všech rysů, jež jsou vlastní lidské bytosti.

Obvyklé životní podmínky u vězňů stačily k tomu, aby zajistily jejich ponenáhlou záhubu následkem neuspokojivé stravy, špatných zdravotních podmínek, strašlivé surovosti strážní tábora, zaváděním surové kázně, přílišnou únavou vězňů z práce, která byla nad jejich sílu a nevyhovujícím lékařským ošetřením. Je vám už známo, že kromě všeho toho neumírali četní vězňové přirozenou smrtí, nýbrž byli hubeni injekcemi, v plynových komorách nebo tím, že jim byly naočkovány choroby, jež měly vzápětí jistou smrt.

Leč často bylo používáno i rychlejších vyhlazovacích metod. Leckdy záležely tyto metody v ukrutném nakládání s vězni: vězňové byli hromadně poléváni ledovou vodou na volném vzduchu v zimě, byli ponecháni ve sněhu zcela neoblečeni, byli bití holemi, byli proti nim štváni psi, byli věšeni za zápěstí.

Četné číslice mohou ukázat výsledky, jichž bylo dosaženo při používání těchto prostředků. V táboře Buchenwald zemřelo v prvních třech měsících roku 1945 13 tisíc ze 40 tisíc vězňů, v Dachau zemřelo 13 až 15 tisíc za tři měsíce, které předcházely osvobození tábora, a v Osvětimi, v táboře to pro soustavné vyhlazování, dosahuje počet usmrčených vězňů mnoha milionů.

Oficiální údaje o celkovém počtu deportovaných Francouzů jsou tyto: Z 250 tisíc deportovaných vrátilo se do vlasti pouze 35 tisíc.

Deportovaných osob se používalo jako zkušebních bytostí při provádění velmi četných lékařských a chirurgických pokusů, jež obyčejně vedly k smrti. V táborech Osvětim a Struthof, ve vězeních Kolína a Ravensbrücku, v táboře v Neuheimu byl sterilisován velký počet mužů, žen a dětí. V Osvětimi byly odděleny nejkrásnější ženy, byly uměle oplodněny a pak otráveny plynem. V táboře Struthof byl zvláštní barák, oddělený od ostatních baráků ostnatým drátem, ve kterém se provádělo očkování chorob, jež měly vzápětí jistou smrt, a to vždy u celých skupin lidí po čtyřiceti osobách. V téměř táboře byly také ženy otravovány plynem, zatím co němečtí lékaři pozorovali průběh otravy zvláštním okénkem, za tím účelem udělaným.

Často záleželo vyhlazování v bezprostředním individuálním nebo hromadném ničení lidí, na příklad v zastřelení, oběšení, injekcích a v použití plynového automobilu nebo plynové komory.

Nechci se zdržovat u velmi četných skutečností, které byly už ve velkém počtu předestřeny vašemu vysokému soudu americkou žalobou v minulých dnech, avšak jako zástupce Francie, jejíž tolik synů zemřelo v táborech po krutých mukách, nemohu přejít mlčením tento tragický obraz naprosté nelidskosti. Tato nelidskost by nemohla vzniknout ve XX. století, kdyby nebyla ve středu Evropy vytvořena doktrina, která hlásala návrat k barbarství.

D. Zločiny, páchané na válečných zajatcích, jsou sice méně známé, ale svědčí stejně jasně o nejzazší nelidskosti, ke které dospělo nacistické Německo.

Především jsou to v tomto případě velmi četná porušení mezinárodních konvencí, a to porušení, k nimž došlo ve věci válečných zajatců. Četní váleční zajatci byli nuceni, aby šli na velké vzdálenosti téměř bez potravy pěšky. V četných táborech nebylo vůbec dbáno ani nejpřímitivnějších zdravotních předpisů. Strava, kterou váleční zajatci dostávali, byla zřejmě nedostatečná; na příklad ve směrnici vrchního velitelství branné moci a správy pro záležitosti válečných zajatců, která je opatřena šifrou obviněného Keitela a je datována dne 11. dubna 1945, se uvádělo, že 82 tisíce válečných zajatců, kteří byli v Norsku, dostávali naprosto nedostatečnou stravu k tomu, aby se udrželi na živu; tato strava by byla nedostatečná, i kdyby váleční zajatci nemuseli pracovat; a přece 30 tisíc z nich konalo těžké práce.

Se souhlasem obviněného Keitela a na žádost obviněného Göringa byly tábory pro válečné zajatce, kteří sloužili v anglickém a americkém válečném letectvu, umístěny ve městech, na které provádělo letectvo nálety.

Za porušení ustanovení Ženevské konvence bylo dne 27. ledna 1945 na poradě v hlavním stanu führerově, které se účastnil také obviněný

Göring, usneseno trestat smrtí každý pokus o útěk, který podnikne válečný zajatec při transportu.

Kromě všech zmíněných porušení Ženevských konvencí se německé úřady dopouštěly vůči válečným zajatcům četných zločinů, a to poprav zajatých spojeneckých letců, pobíjení „komand“, vyvraždění celých stovek válečných zajatců bez jakéhokoli důvodu. Tak na příklad dne 27. ledna 1945 bylo zavražděno více než 120 Američanů v Malmedách.

Vedle „noci a mlhy“ (Nacht und Nebel), čímž se označovalo nelidské zacházení s civilním obyvatelstvem, existovalo i „zvláštní nakládání“ s válečnými zajatci („Sonderbehandlung“), které končilo tím, že četní váleční zajatci zmizeli beze stopy.

E. Se stejným barbarstvím se setkáváme, seznámíme-li se s teroristickými činy, které prováděla německá armáda a policie proti hnutí odporu.

Rozkaz obviněného Keitela ze dne 16. září 1941, který lze pokládat za jeden z hlavních dokumentů v této věci, má ovšem na zřeteli boj proti komunistickému hnutí odporu, ale je v něm pamatováno i na to, že odpor proti okupačním armádám může být organisován i jinými kruhy nežli komunistickými, a proto se dává v rozkaze pokyn, aby byl každý akt odporu vykládán jako akt prováděný komunisty.

Účastníci hnutí odporu přirozeně zřídka zachovávali podmínky haagských konvencí a nemohli být pokládáni za obyčejné kombatanly. Podobně jako francitireuři mohli být tito účastníci hnutí odporu odsouzeni k smrti a popraveni. Ale byli pobíjeni ve většině případů bez soudu, a často po předchozím surovém mučení.

Po osvobození byla objevena velmi četná místa hromadných poprav a mrtvolly byly podrobeny lékařskému znaleckému zkoumání. Na mrtvolách byly zjištěny zřetelné stopy po násilí: vyřezaná kůže z hlavy, vyšinitá páteř, přeražená žebra, někdy až k úplnému rozdrcení hrudního koše a roztrhání plic, vytrhané nehty a vlasy.

Celkový počet obětí německých ukrutností, které Němci prováděli v boji proti hnutí odporu, nelze spočítat. Nepochybně je tento počet neobyčejně veliký. Pouze v jediném departementu Rhône bylo na příklad, po osvobození objeveno 713 mrtvol.

Směrnice vrchního velitelství branné moci na západě z 3. února 1944, podepsané z rozkazu generála Sperrla, dává četné pokyny pro boj proti teroristům: střílet bez výstrahy a okamžitě zapálit domy, z nichž se střílí. „Není důležité,“ praví se v tomto dokumentu, „zahynou-li při tom nevinní. Vina bude na teroristech. Velitelé útvarů, kteří projeví slabost, budou přísně potrestáni. Naproti tomu velitelé, kteří překročí hranice udělených rozkazů, nebudou potrestáni.“

Ve válečném deníku náčelníka hlavní správy spojů 588 von Brodow-

ského v Clermont-Ferrandu jsou uvedeny nevyvratitelné důkazy o tom, že Němci dodali svému boji proti hnutí odporu barbarské formy. Když byli účastníci odporu zatýkáni, byli zastřeleni ve většině případů přímo na místě, nebo byli předáváni do rukou SD nebo gestapa, které je před popravou mučily. V deníku von Brodowského se mluví o „čistce provedené v nemocnici“ a o „likvidaci polní nemocnice“.

Boj proti hnutí odporu byl veden s jedinečnou surovostí ve všech obsazených zemích západu.

F. Poslední měsíce německé okupace se ve Francii vyznačovaly zesílením politiky teroru, která zvětšila počet zločinů proti civilnímu obyvatelstvu. Zločiny, o kterých budeme jednat, nejsou činy porůznu páchané, ke kterým dochází případ od případu v jednom nebo druhém místě, nýbrž zločiny, které jsou prováděním operací ohromného rozsahu; přitom lze velký počet těchto zločinů vysvětlovat jediné společnými rozkazy.

Vinníky těchto zločinů byli často členové SS, ale vojenské vrchní velitelství je za ně také odpovědno. Ve směrnici ze dne 6. května 1944, která má označení „boj proti partyzánským bandám“, uvádí obviněný Jodl tuto podrobnost: „Kolektivní opatření proti obyvatelstvu celých vesnic, a to i vypálení těchto vesnic, smějí být prováděna výhradně na podkladě rozkazů velitelů divisií nebo náčelníků SS a policie.“

Válečný deník von Brodowského obsahuje tento výrok: „Bylo dohodnuto, že mně budou podřízeni velitelé SIPO a SD.“

Tyto operace jsou domnělými represáliemi, které byly vyvolány činy hnutí odporu. Avšak vojenskou nutností nelze nikdy ospravedlnit nesmyslné požáry a pustošení měst a vesnic, ani bezúčelné vraždění nevinných lidí. Často Němci vraždili, loupili a pálili bez jakékoli příčiny. Na příklad v departementech Aisne, Savoie, Lot, Tarn et Garonne, Vercors, Corrèze, Dordogne byly ohněm ničeny celé vesnice bez ohledu na to, že nejbližší ozbrojené útvary hnutí odporu byly od nich vzdáleny na desítky kilometrů a že se obyvatelstvo nedopustilo naprosto žádných nepřátelských činů, namířených proti německým vojskům.

Jako nejvýznačnější příklady lze uvést dva, ke kterým došlo v městečku Maille (Indre et Loire), kde byly 25. srpna 1944 rozbořeny 52 domy ze 60 a povražděno 124 lidí, jakož i v Oradour sur Glane (Haute Vienne). Ve válečném deníku von Brodowského je tato zmínka o uvedené události:

„Veškeré mužské obyvatelstvo Oradouru bylo postřeleno. Ženy a děti se schovaly v kostele. Kostel jsme zapálili. V kostele byly uloženy výbušné látky (jak se později ukázalo, neodpovídalo to pravdě). Všechny ženy i děti zahynuly.“

G. Třídíme-li zločiny, kterých se dopouštěli během války vedoucí

činitelé nacionálně socialistického Německa, setkáváme se nakonec s kategorií zločinů, kterou lze definovat jako „zločiny proti lidské důstojnosti“ (Crime contre la condition humaine).

Především je nutno, abych přesně vymezil Tribunálu, jaký smysl vkládáme do tohoto výrazu. Tato klasická francouzská definice spadá zároveň do odborného právníckého slovníku i do řeči filosofů. Tato definice označuje souhrn práv, jichž výkon a uplatňování tvoří v podstatě smysl lidské existence. Každému takovému právu se dostává náležitého vnějšího výrazu v předpisech, které zavádějí pro existenci člověka ve společnosti určité normy. Člověk patří alespoň do dvou sociálních skupin, a to do nejužší a nejširší, což dochází svého výrazu v právu rodinném a státním. Jeho vzájemné vztahy s orgány státní moci vymezují soustavu závazků a záruk. Jeho hmotné postavení jako výrobce a spotřebitele hmotných statků dochází svého výrazu v právu na práci v nejširším slova smyslu. Jako bytost, která má duši, má v sobě člověk celou řadu možností, jak vyjadřovat a vnímat vyjadřování myšlenek, a to účastí na schůzích a spolcích, pomocí náboženství nebo získaného vzdělání, přednáškami nebo konečně pomocí velmi četných prostředků intelektuálního styku, které poskytuje lidstvu pokrok, na příklad knihy, tisk, radio, biograf. To vše jsou práva na svobodu ducha.

V obsazených zemích použili němečtí nacisté v boji proti této podmínce lidské existence a proti tomuto ustanovení veřejného i soukromého práva celé soustavy korupce a demoralisace. Pojednávám o této soustavě na konci svého výkladu, protože tato soustava je nejzávažnější, a také proto, že nabyla nejširšího rozmachu. Člověk si cení ještě více nežli své hmotné statky svou tělesnou nedotknutelnost a svou existenci.

Ale i když má člověk sebevyšší představy o životě, přece jen si méně cení svou existenci, nežli to, co tvoří jeho lidskou hrdost a důstojnost. To je vyjádřeno slovy známého latinského aforismu: „Život prožívaný jedině proto, aby člověk existoval, pozbývá svého smyslu.“ A i když snad, bez ohledu na veliký počet a závažnost zločinů, nemohlo se Němcům zdařit vyloupit na obsazeném území všechny hodnoty a vyhladit veškeré obyvatelstvo, přece nezůstal ani jediný člověk, jehož nejzákladnější práva by nebyla porušena nebo mu upřena, a kdo by nebyl vystaven urážkám a do jisté míry i násilnostem ve svých lidských právech.

Je třeba kromě toho dodat, že nacističtí vedoucí činitelé se dopustili těžkého zločinu proti lidským právům, jak se tato vytvořila ve vědomí člověka dneška, všude a vůči každému bez výjimky, i vůči těm, kterým

byly ponechány výhody, jež byly poskytovány vyšší rase, ba i vůči sobě samým, svým agentům a společníkům.

Dříve nežli byl tento zločin spáchán, byl předem promyšlen. Tímto záměrem je prolnta celá nacistická doktrina a proto se omezím jen na zmínku o jeho nejprůzračnějších rysech. Lidská existence dochází svého výrazu, jak jsem už o tom mluvil, ve velmi důležitých ustanoveních, z nichž každé je svým obsahem složité, a jehož může být co nejrozsáhleji používáno. Leč v právních soustavách civilisovaných zemí jsou tato ustanovení vytvořena na podkladě představy o podstatě člověka. Tato představa je určována dvěma pomocnými pojmy: jednak důstojností lidské osobnosti, kterou má každý jednotlivec, a jednak stálostí lidské osobnosti, která je pojímána v lidské společnosti v celém svém souhrnu. Vymezení právního postavení osobnosti vyplývá v každém civilisovaném státě z tohoto dvojího pojímání člověka jako jednotlivce i jako člena lidské společnosti.

Je nepochybné, že na západě je tato idea obyčejně spojována s křesťanskou naukou, avšak nehledě k tomu, že křesťanská nauka opravdu tuto ideu potvrzuje a rozšiřuje, bylo by omylem, kdyby byla tato idea pokládána jediné za výraz toho či jiného náboženství. Je to idea obecná, která se vytvořila přirozenou cestou v lidské duši: byla hlásána již v dobách před křesťanstvím a v pozdější době ji definoval německý filosof Kant v jedné z nejvyhraněnějších formulací, když řekl, že lidskou společnost je nutno pokládat ve všech případech za účel a v žádném případě za prostředek.

Jak jsem se o tom již zmínil, náleželi vášniví přívrženci hitlerovských mythů k odpůrcům této od srdce upřímné definice, kterou podal svérázný genius; tito lidé zamýšleli likvidovat nepřetržitý pokrok duchovního vědění. Tribunálu je už znám velký počet spisů, které tato sekta vytvořila. Je nepochybné, že se nikdo ještě o tom nevyslovil jasněji, nežli obviněný Rosenberg, který prohlásil v „Mythu XX. století“ (na str. 539): „Národy, jejichž zdravý duch je určován jejich krví, nevědí nic o individualismu jako kritériu duchovních hodnot, právě tak jako neuznávají universalismus. Při všestranném a historickém postoji není individualismus a universalismus nic jiného nežli metafysika a dekadence.“ K tomu budiž dodáno podle německé doktriny, že „vzdálenost, která dělí nejprimitivnější lidskou bytost, kterou ještě vůbec lze nazývat lidskou bytostí, od naší nejvyvinutější rasy, je větší, nežli vzdálenost, která dělí nejprimitivnějšího člověka od nejvyvinutější opice“. (Projevy Hitlerovy ke dni říšského sjezdu strany v roce 1938, str. 33.)

Podle toho nejde jen o odvržení koncepce zastávané církví, že člověk má podobu boží, nýbrž i o popírání jakékoli koncepce humanity a o její záměnu koncepcí zvířecosti.

Otřesy, které prodělávají poměry lidí, je-li podobná doktrina uváděna ve skutek, se neprojeví jen jako prostředek, jehož se využívá vzhledem k jeho dočasné nezbytnosti, která je určována válkou, nýbrž tyto otřesy se projevují jako nutný a žádoucí cíl.

Nacismus se domnívá, že je nutno třídit lidi na tři základní kategorie: na kategorii odpůrců nacismu, čili na lidi, o nichž mají nacisté za to, že je neslučitelné, aby existovali v podmínkách jejich neobvyklého řádu, a proto je možno tyto lidi pronásledovat jakýmkoli způsobem a dokonce je možno je vyhlazovat; na lidi vyšší kategorie, kteří se domněle vyznamenávají čistotou své krve nebo jinými zcela libovolně volenými příznaky; konečně na lidi nižší kategorie, kteří nezasluhují, aby byli zničeni, a jejichž životní síly má být využito při jejich úplném zotročení v zájmu toho, aby byl zajištěn blahobyt „pánů“.

Nacističtí pohlaváři se chystali provádět toto rozhraničení všude, kde jen mohli, tím, že rozšiřovali sféru používání tohoto rozhraničení a zvětšovali počet lidí, vůči kterým ho mělo být použito. Kromě toho projeví nacističtí pohlaváři neobyčejnou ctižádost ve své snaze vnucovat tyto názory svým obětem a vstítit je do jejich vědomí a také ve svém požadavku, aby se jejich oběti vedle jiného strádání zřekly svého přesvědčení. Nacistická válka je fanatická náboženská válka, ve které je nutno nevěřícího zničit anebo ho obrátit na svou víru. Je třeba rovněž poznamenat, že nacisté zvětšili excesy oněch strašlivých dob, ježto ve válce náboženské byl odpůrce, který se obrátil na druhou víru, pokládán za bratra, avšak nacisté nedávali svým nešťastným obětem možnost, aby se zachránily ani při nejzazším sebezapření.

Právě ve shodě s těmito svými názory prováděli Němci germanisaci obsazených území a nepochybně se chystali germanisovat celý svět. Tato germanisace se liší od pangermanismu svými konečnými cíli, neboť je zároveň i nacifikací, t. j. v podstatě návratem k barbarství.

Rasismus dělí národy obsazených zemí na dvě významné kategorie. U jedné znamenala germanisace přivtělení k nacionálnímu socialismu, kdežto u druhé — vyhlazení a přeměnu v otroctví. Privilegované podmínky pro lidi tak zvané vyšší rasy měly vzápětí, že se tyto lidé musili podřítit pojmům německého společenství. Při nakládání s lidmi t. zv. nižší rasy měli v úmyslu zbavit je jejich práv před dobou nebo v době, kdy se konají přípravy pro jejich fyzické zničení, anebo vytvořit pro ně otrocké podmínky.

Ve shodě s nacistickou naukou byly vnucovány oběma kategoriím nacistické myty.

Tento dvojí program úplné germanisace nebyl proveden ve své úplnosti v žádné z obsazených zemí. Němci vymysleli tento program jako opatření dlouhodobé, které hodlali postupně uvádět ve skutek po-

užíváním četných opatření v určitém pořadí. Toto postupné provádění je příznačné pro způsob, jak bylo používáno nacistických metod. Patrně to odpovídalo vznikajícím nejrozličnějším překážkám, pokryteckému přání nacistů nedotýkat se příliš veřejného mínění i jakési jejich zruďné snaze po ukázkových vědeckých pokusech.

Po osvobození se ukázalo, že stupeň germanisace je v různých zemích naprosto různý podle toho, v které zemi byla germanisace prováděna. Germanisace byla různá i u různých kategorií obyvatelstva. V některých případech dosahovala germanisační metoda maximálních výsledků, v jiných případech však byla teprve navržena přípravná opatření. Avšak v každém případě lze snadno zjistit křivku téhož zla, která se zastavila na té či jiné etapě svého vývoje. A v každém případě docházelo k tomuto zlu proto, že bylo neúprosně postupováno po této křivce.

Pokud jde o národnostní otázku, anektovali Němci otevřeně Lucembursko a Lotrinsko. Zločinné jednání záleželo tu v odstranění svrchovanosti státu, který je přirozeně ochráncem svých občanů, a ve zničení podmínek, aby mohli tito občané žít jako občané svého státu, což jim bylo zajištěno právem vnitrostátním i mezinárodním.

Takto pozbylo obyvatelstvo těchto kategorií styk s národy, ke kterým dříve příslušelo, a přestalo být obyvatelstvem lucemburským, belgickým a francouzským. Ale toto obyvatelstvo nenabývalo v plném rozsahu práv německého národa. Tato obzvláštní milost mu mohla být poskytnuta postupně jen za podmínky, že se toho stane v určitém stupni hodným. Němci se snažili v tomto obyvatelstvu vykořenit i vzpomínky na bývalé státní občanství. V departementech Alsasko a Mosel byl zakázán francouzský jazyk a jména měst i příjmení občanů byla poněmčena.

Ti, kdož byli převedeni do nového státního občanství, byli stejně jako všichni němečtí poddaní obětmi opatření nacistického režimu: podléhali pracovní povinnosti a byli v krátké době mobilisováni do armády. Nechtěli-li se podvolit těmto rozkazům, které byly nespravedlivé a zvrácené, neboť se to rovnalo tomu, že Francouzi mají bojovat proti svým spojencům a ve skutečnosti i proti vlastní zemi, byli trestáni nejen ti, kdož kladli odpor, nýbrž i jejich rodinní příslušníci podle ustanovení nacistického práva, které schvalovalo represálie, které se nezastavovaly ani před základními a největšími zárukami požívajícími zásadami.

Ti, kdož se nepodrobili nacifikaci, anebo kdož prostě skýтали malý užitek z prováděných nacistických opatření, byli hromadně deportováni: byli donucováni ve lhůtě několika hodin opustit svůj domov a vzít s sebou jedině malé zavazadlo. Jejich majetek jim byl odebrán.

Avšak toto nelidské deportování značné části obyvatelstva, které zů-

stane v naší paměti jako jedna z největších hrůz našeho století, se stává laskavým zacházením ve srovnání s posíláním do koncentračních táborů, na příklad do tábora Struthof v Alsasku.

Vedle toho, že obyvatelstvo bylo potlačováno násilím, pokoušeli se nacisté v rozporu s každým právem, ale ve shodě se svými metodami, přesvědčovat obyvatelstvo o přednostech svého režimu. Vychovávali na příklad mládež v duchu nacionálního socialismu.

Kromě anexe, o níž se již stala zmínka, neprováděli Němci jiné anexe ve vlastním slova smyslu. Je však nepochybné, že kdyby byla válka skončila jejich vítězstvím, měli nacisté v plánu — a to je potvrzováno velmi četnými skutečnostmi — anexi daleko důležitějších území, kde rovněž hodlali zavést tento režim. Ale všude připravovali odstranění možnosti existence státu nebo je zeslabili, a to tím, že likvidovali nebo degradovali svrchovanost států a usilovali o to, aby zničili vlastenecké jádro svrchovaných států.

Ve všech obsazených zemích, a to bez ohledu na to, existovala-li nebo neexistovala-li tam zdánlivá státní moc, ignorovali Němci soustavně pravidla o provádění okupace. Uchopili se moci zákonodárné a vykonávali vládu a správu. Vedle toho, že některá území byla anektována, byla jiná obsazená území uvedena do stavu, který lze nazvat stavem před anexí.

To nás přivádí do jiné oblasti, která se dotýká duchovní sféry. Všude, třebaže ne veskrze a ne vždy stejně, snažili se Němci zrušit sociální svobody, zejména svobodu shromažďovací a spolčovací a svobodu tisku. Vynakládali úsilí také na to, aby omezili nejdůležitější svobodu, totiž svobodu duchovní.

Německé úřady podrobily co nejprísnější cenzuře písemnictví, i když nesouviselo s válečnými problémy, a veškeré noviny, jejichž četné orgány byly, kromě jiného, přímo jimi inspirovány. Četná omezení byla zavedena do oboru filmové výroby a předvádění filmů. Značný počet knih, které neměly naprosto žádný politický ráz, a to dokonce i školní učebnice, byly zakázány. Ba i duchovní úřady se ocitly v obtížné situaci, pokud jde o plnění svých povinností, a jejich svoboda slova byla omezena.

Po nejzazším omezení svobody vyjádřovat své mínění, které bylo lze ospravedlnit válečným stavem a okupací, prováděli Němci metodicky nacionálně socialistickou propagandu na schůzích, v tisku, v radiu, v biografiích, v knihách i na plakátech. Všechno jejich úsilí mělo tak nepatrný výsledek, že dnes by mnozí lidé byli ochotni podceňovat význam těchto výsledků. Nicméně měla propaganda, která byla vedena prostředky, jež jsou naprosto v rozporu s úctou k lidskému uvědomění,

za účel rozšiřovat zločinnou doktrinu a proto musí být pro dějiny zachována jako jeden z hanebných rysů nacionálně socialistického režimu.

Germanisace se dotýkala v míře o nic menší podmínek lidské existence i v jiných oblastech, na které jsme už poukazovali: rodinného práva, práva na výkon povolání a hospodářskou činnost, zajištění právních záruk; tato práva se stala předmětem zásahu a tyto záruky byly zeslabeny.

Nucená práce a deportace obyvatelstva znamenají zásah do rodinného práva i do práva na práci. Svévolným zatýkáním byly popírány nejzákladnější právní záruky. Němci usilovali také o to, aby vnutili své vlastní administrativní metody úřadům v obsazených zemích. Leckdy se jim to, bohužel, dařilo.

Je také známo, že s rasovou diskriminací vůči občanům obsazených zemí souvisela řada opatření, která byla vůči lidem, patřícím do kategorie židů, obzvláště ohavná a agresivní a dotýkala se jejich osobnosti i lidské důstojnosti.

Veškerá tato zločinná jednání byla páchána za porušení právních norem mezinárodního práva, zejména Haagské konvence, která omezuje oprávnění armády, jež nějaké území okupuje.

Boj nacistů proti lidské důstojnosti doplňuje tragický a neuvěřitelný obraz válečných zločinů nacistického Německa a mění Německo v symbol pokořování lidské osobnosti, o něž nacionálně socialistická doktrina záměrně usilovala. Tato doktrina vymezila pravý ráz tohoto potlačování jako metodické uskutečňování návratu k barbarství.

To jsou tedy zločiny, jichž se dopustilo nacionálně socialistické Německo za útočné války, kterou rozpoutalo. Mučednické národy se dovolávají soudu civilisovaných států a vyzývají váš vysoký soud, aby potrestal nacionálně socialistickou říši v osobách jejich vedoucích činitelů, kteří zůstali na živu.

Nechť se obvinění nediví vážnosti předložených obvinění a nevznášejí námítky s poukazem na to, že jejich zločiny patří minulosti, neboť jejich zločiny nejsou ještě zapomenuty. To je zaručeno bez ohledu na vůli obviněných demokratickým zákonodárstvím. Válečné zločiny zná mezinárodní právo i vnitrostátní práva všech soudobých civilisovaných národů. Obviněným bylo známo, že útoky na tělesnou nedotknutelnost, majetek a podmínky pro lidskou existenci občanů nepřátelské strany jsou zločinem, z kterého se budou musit později odpovídat před mezinárodním soudem.

Po zahájení válečných operací dávaly jim vlády Spojených národů opětovné výstrahy.

Dne 25. října 1941 prohlásil president USA pan Franklin Roosevelt a ministerský předseda Velké Britannie pan Winston Churchill, že vá-

leční zločinci neuniknou spravedlivému trestu. „Hromadné vraždění ve Francii,“ prohlásil pan Churchill, „je příkladem zločinů, kterých se nacisté dopouštějí v četných jiných zemích, které jsou pod jejich jhem. Bestiální činy, páchané v Polsku, Jugoslavii, Norsku, Holandsku, Belgii a především v týlu německých vojsk v Rusku, překonávají vše, co bylo známo v nejtemnějších a nejsurovějších letech dějin lidstva. Jedním z hlavních cílů této války je nyní potrestat ty, kdož se těchto zločinů dopouštěli.“

Na podzim 1941 se sešli z iniciativy polské a československé vlády v Londýně zástupci vlád obsazených zemí. Vypracovali mezispojeneckou deklaraci, která byla podepsána dne 13. ledna 1942.

Dovolím si připomenout soudu obsah této deklarace:

„Podepsaní zástupci národního výboru svobodné Francie a vlád Belgie, Československa, Řecka, Lucemburska, Holandska, Polska a Jugoslavie prohlašují:

„Vzhledem k tomu, že Německo od počátku nynějšího konfliktu, který vznikl z jeho útočné politiky, zřídilo v obsazených zemích režim teroru, charakterisovaný mezi jiným zatýkáním, hromadnými deportacemi, popravami rukojmí a vraždami;

a vzhledem k tomu, že podobných činů se dopouštějí spojenci Německa — země, které spolupracují s Německem, a v některých zemích občané, kteří jsou spoluvinníky okupačních úřadů;

vzhledem k tomu, že mezinárodní solidarita vyžaduje, aby tyto zločiny neměly vzápětí akty individuální a kolektivní pomsty, i proto, aby bylo vyhověno žádosti civilisovaného světa, aby byl proveden výkon spravedlnosti;

připominají, že mezinárodní právo a zvláště konvence o zákonech a obyčejích války pozemní, podepsaná v roce 1907 v Haagu, nedovoluje válčícím stranám páchat v obsazených zemích násilné činy proti civilnímu obyvatelstvu, nedbat platných zákonů anebo rušit národní instituce;

1. zjišťují, že násilné činy spáchané na civilním obyvatelstvu nemají nic společného s pojmem „válečného činu nebo politického zločinu“, jak mu rozumí civilisované národy,

2. berou na vědomí prohlášení učiněná v tom smyslu dne 25. října 1941 presidentem Spojených států amerických a předsedou britské vlády,

3. kladou za jeden ze svých hlavních válečných cílů potrestání pomocí organisované spravedlnosti těch, kdož jsou vinni těmito zločiny, nebo za ně odpovědní, ať je nařídili nebo spáchali nebo se jich účastnili a

4. jsou rozhodnuti přičinit se v duchu mezinárodní solidarity o to, aby a) tito vinníci a osoby odpovědné, ať jakkoli velká je jejich odpo-

vědnost, byli vypátráni, předání spravedlnosti a souzení, b) aby rozsudky vynesené byly vykonány.

Na důkaz toho podepsaní, jsouce k tomu řádně zmocněni, podepsali tuto deklaraci.“

Vedoucím činitelům nacionálně socialistického Německa se dostalo už několikrát i jiných výstrah. Připomínám projev generála de Gaulla z 18. ledna 1942, projev pana Churchilla z 8. září 1942, notu pana Molotova, lidového komisaře zahraničních věcí Sovětského svazu, ze 14. října 1942 a druhou deklaraci spojenců ze dne 17. prosince 1942. Tato deklarace byla přijata současně v Londýně, Moskvě a Washingtonu.

Byla vyvolána informacemi o tom, že německé úřady vyhlazují v Evropě židovské menšiny. V této deklaraci znovu slavnostně potvrdily vlády Belgie, Československa, Řecka, Lucemburska, Holandska, Norska, Polska, Spojených států amerických, Spojeného království, Sovětského svazu, Jugoslavie a francouzský národní výbor, který reprezentoval pravou Francii, svou vůli potrestat válečné zločince, kteří jsou odpovědní za tato vyhlazování.

Byly shromážděny podstatné podklady k tomu, co mělo vést ke spravedlivému potrestání. V době, kdy se obvinění dopouštěli svých zločinů, bylo jim známo rozhodnutí Spojených národů potrestat je za tyto zločiny.

Výstrahy svědčí o tom, že kvalifikace zločinu předcházela stanovení trestu za tyto zločiny.

Obvinění museli vědět o zločinné povaze svých činů. Ve skutečnosti vyjadřovaly výstrahy spojeneckých vlád, které byly učiněny ve formě politických deklarací, základní zásady mezinárodního i vnitrostátního práva, které dovolují vyslovit trest na podkladě nepochybně zavedeného řádu a s poukazem na precedenční případy.

Definice pojmu „válečný zločin“ byla připravena zakladateli mezinárodního práva, zejména Grotiem, který zdůraznil zločinný ráz činů, které nejsou vyvolány nezbytností. Později stanovily haagské konvence po první základní normy pravidel o vedení války. Tyto konvence vymezily postup při provádění válečných operací i metody pro okupaci. Jsou v nich formulována pravidla proto, aby bylo omezeno používání násilí a aby byla vojenská nezbytnost uvedena v soulad s požadavky lidského svědomí. Takto byl válečný zločin po první definován a ve světle této definice je třeba také posuzovat válečné zločiny; zločiny jsou to proto, že jimi byla porušena pravidla a obyčej o vedení války, jak byly uzákoněny Haagskou konvencí.

Vypukla válka v roce 1914. Německá říše vedla první světovou válku se surovostí snad méně metodickou, nežli ji vedl nacionálně socialistický „reich“, ale i tehdy měla tato surovost záměrnou povahu. Odvlékání

dělnictva, vykrádání státního a soukromého majetku, braní rukojmí a jejich vraždění, demoralisování obyvatelstva v obsazených územích byly v roce 1914 stejně jako v roce 1939 politickými metodami německé války.

Versailleská smlouva určila, opírajíc se o haagské konvence, že válečné zločiny mají být potrestány. V VII. hlavě Versailleské smlouvy se mluví pod titulem „sankce“ o trestní odpovědnosti za rozpoutání a provádění konfliktu, z něhož vznikla první světová válka. V čl. 227 byl bývalý německý císař Vilém von Hohenzollern obviněn, že nejhrubším způsobem porušil mezinárodní morálku a posvátnou autoritu smluv. V čl. 228 bylo přiznáno spojeným a sdruženým mocnostem právo, aby postavily před vojenský soud osoby, které se provinily činy, příčícími se zákonům a obyčejům války.

V čl. 229 bylo stanoveno, že zločinci, jejichž činy se neomezovaly na určité zeměpisné místo, budou postaveni před soud spojených mocností. Ustanovení Versailleské smlouvy byla zařaděna do smluv, které podepsaly v letech 1919—1920 mocnosti spojené s Německem, zejména do smlouvy Saint Germainské a Neuilleské. Podle toho zaujal pojem válečných zločinů trvale místo v mezinárodním právu. Mírové smlouvy z roku 1918 podaly nejen definici zločinnosti, ale stanovily i druhy trestů. Obvinění o tom museli vědět stejně dobře, jako museli vědět o výstrahách vlád Spojených národů. Nepochybně doufali, že uniknou zaslouženému trestu tím, že vznikne stejná situace, jaká zabránila potrestání válečných zločinců z roku 1914. Skutečnost, že je soudí tento Tribunál, je symbolem neustálého pokroku, který činí mezinárodní právo přes všechny překážky.

Mezinárodní právo definovalo válečný zločin ještě přesněji. Tato definice byla formulována komisí, která byla jmenována dne 25. ledna 1919 na předběžné poradě pro vypracování mírových podmínek, a to za tím účelem, aby určila různé stupně trestní odpovědnosti za činy, spáchané během války. Komise patnácti sestavila svou zprávu z 29. března 1919, která byla historickým odůvodněním článku 227 a dalších článků Versailleské smlouvy. Komise patnácti odůvodnila své úvahy o odpovědnosti za spáchané zločiny rozbořením zločinů, které měly vzápětí odpovědnost za ně. Právní obsah všech zločinů má v sobě věcné prvky. Definice zločinů je tím přesnější, že obsahuje výpočet činů, které jsou zahrnovány pod pojem „zločin“. Právě proto sestavila komise patnácti seznam válečných zločinů.

Tento seznam obsahuje 32 delikty, mezi nimi:

Vraždy, hromadné vraždy a soustavný teror.

Popravy rukojmí.

Týrání civilního obyvatelstva.

Pohřbívání civilních osob za podmínek, které odporují lidskosti.

Nucená práce civilního obyvatelstva, jež má vztah k válečným operacím nepřítele.

Zrušení svrchovanosti po dobu okupace obsazeného území.

Nucené verbování obyvatel okupovaného území do armády.

Pokusy odnárodňovat obyvatele okupovaných území.

Loupež.

Konfiskace majetku.

Ukládání kolektivních peněžitých trestů.

Vykrádání a záměrné ničení majetku.

Porušování jiných pravidel, která se týkají činnosti Červeného kříže.

Surové nakládání s raněnými a válečnými zajatci.

Používání válečných zajatců k jiným pracím, nežli ke kterým smějí být připuštěni.

Uvedený seznam, do něhož patří také obvinění, jež byla vznesena žalobou proti obviněným, je názorný proto, že obsahuje vedle výpočtu válečných zločinů do něho zařaděných i popis skutkové podstaty dotyčného zločinu. Tyto zločiny jsou zároveň porušováním jak mezinárodního, tak i vnitrostátního práva.

Některé z těchto zločinů záleží v útocích na základní svobody a ústavní práva národů i jednotlivců. Jejich podstata záleží v porušování veřejných záruk, které přiznávají ústavní listiny států, jejichž území byla obsazena, a v porušení zásad svobody, rovnosti a bratrství, vyhlášených ve Francii v roce 1789 a převzatých jako neotřesitelný základ všemi civilisovanými státy.

Tyto válečné zločiny jsou porušením mezinárodního práva veřejného, neboť záleží v soustavném nedbání příslušných práv mocností okupačních i okupovaných. Ale lze je stejným právem pokládat za porušení vnitrostátního veřejného práva, ježto znamenají porušení základů ústavních institutů okupovaných území a právního postavení obyvatelstva těchto území.

Ještě větší je počet zločinů, které záleží v útocích na nedotknutelnost osoby a na majetek.

Tyto zločiny se týkají pravidel pro vedení války a jsou porušením mezinárodních zákonů a zvyklostí.

Je třeba poznamenat, že mezinárodní konvence vymezují kromě jiného hlavní prvky deliktu, které však samy o sobě ještě neurčují skutkovou podstatu zločinu. Toto vymezení existovalo i dříve celkem ve všech vnitrostátních zákonech a bylo svým způsobem částí právnických tradic každého státu; vlády se smlouvaly mezi sebou o otázce, jak formulovat mezinárodní ráz těchto zločinů a jak zpřesnit jejich skutkovou podstatu. Mezinárodní trestní právo se podle toho shoduje s právem vni-

trostátním, které podržuje svůj represivní základ, protože válečný zločin zůstává konec konců zločinem v oblasti trestního práva. Vnitrostátní trestní právo podává kvalifikaci tohoto zločinu.

Všechny činy, o nichž jedná článek 6 Statutu z 8. srpna 1945, a všechny činy, uvedené v 3. oddílu žaloby z 18. října 1945, znamenají porušení trestního práva, které znají i trestají vnitrostátní trestní zákony.

Poprava válečných zajatců, rukojmí a obyvatelů obsazených území se trestá podle čl. 295 francouzského trestního zákoníku a podle trestních zákoníků jiných států, které podávají definice vraždy. Surové nakládání, o kterém mluví žaloba, se týká ublížení na těle, které se trestá podle čl. 309 a následujících. Odvlékání obyvatelstva, posuzováno bez zřetele na vraždění, kterým je doprovázeno, spadá pod svévolné omezování svobody, jehož kvalifikaci obsahují čl. 341 a 344. Rozkrádání veřejného a soukromého majetku a ukládání kolektivních peněžitých trestů je trestáno podle čl. 221 a následujících vojenského zákoníku. Čl. 434 trestního zákoníku trestá záměrné ničení a odvlékání dělníků z řad civilního obyvatelstva, které odpovídá nucenému verbování, o němž jedná čl. 92. Přimět někoho k přísaze věrnosti znamená nutit někoho ke křivé přísaze, o čemž jedná čl. 366; germanisace obsazených území patří mezi zločiny, z nichž nejnápadnější je nucené začlenění do německých branných sil s porušením čl. 92.

Stejně ekvivalenty lze nalézt i ve všech jiných soudobých zákonodárstvích, na příklad i v zákonodárství německém.

Zločiny proti osobnosti a majetku, jimiž se provinili obvinění, znala všechna vnitrostátní zákonodárství. Tyto zločiny mají mezinárodní povahu proto, že byly páčány v nejrůznějších zemích. Zde vzniká otázka, kdo je oprávněn k výkonu spravedlnosti, kterou vyřešil Statut z 8. srpna 1945 způsobem, jež jsem vyložil, ale nebylo dosud jednáno o otázce, jakým způsobem mají být kvalifikovány tyto zločiny.

Válečný zločin je trestným činem, ale není to obyčejné porušení práva; má osobitý a veskrze podstatný ráz, je to zločin, který je páčán v souvislosti s válkou a pod záminkou války. Za tento zločin musí být pachatel potrestán, neboť i ve válečné době je útok proti tělesné nedotknutelnosti osoby a proti majetku zločinem, neopírá-li se o zákon války a válečnou zvyklost. Voják, který zabíjí nepřítel na bitevním poli, se dopouští zločinu, avšak tento zločin je ospravedlněn válečným právem.

Mezinárodní právo nedefinuje podle toho válečný zločin za tím účelem, aby kvalifikovalo jeho podstatu, nýbrž proto, aby stanovilo hranice tohoto zločinu. Jinými slovy, každé porušení práva, ke kterému dojde v souvislosti s válkou nebo pod záminkou válečných operací, je zločinné, není-li ospravedlněno zákony války a válečnými zvyklostmi.

Mezinárodní právo aplikuje teorii vnitrostátního zákonodárství o zákonné obraně, která platí pro všechna trestní zákonodárství. Na bitevním poli je voják ve stavu nutné obrany, a vraždy, kterých se dopustí na bitevním poli, jsou ospravedlněny zákony. Bez tohoto ospravedlnění právního porušení je každý trestný čin, ať je to obyčejný trestný čin nebo válečný zločin, v plném rozsahu zločinem. Aby mohlo být trestné jednání ospravedlněno, je třeba, aby bylo vyvoláno nutností, a aby bylo úměrné hrozbě, jež vyplývá z jednání, na které je trestné jednání odpovědí. Obvinění, proti nimž podáváme žalobu a u nichž vás žádáme o výkon spravedlnosti, se nemohou dovolávat podobného ospravedlnění.

Nemohou se také zbavit odpovědnosti pod záminkou, že nebyli fyzickými vykonavateli těchto zločinů. Válečný zločin má vzápětí dvě vzájemně se lišící a vzájemně se doplňující formy odpovědnosti: odpovědnost za přímé spáchání zločinu a za návod ke spáchání zločinu. V tom není nic, co by se přičilo právu. Je to přesný výklad nauky trestního práva o spoluvinně na trestném činu návodem. Odpovědnost spoluvinníka je bez ohledu na odpovědnost hlavního vinníka nebo jako doplněk této odpovědnosti nesporná. Obvinění jsou plně odpovědní za trestné činy, které byly spáchány podle jejich pokynů nebo pod jejich dozorem.

Konečně nelze tyto zločiny ospravedlnit ani poukazem na vyšší rozkaz, který vydal obviněným Hitler. Nauka o ospravedlnění vyšším rozkazem existuje ve vnitrostátním právu, ale je omezena určitými hranicemi; nezahrnuje plnění rozkazů, o nichž pachatel věděl, že jsou nezákonné. Kromě toho však přiznává německé právo jen nepatrné místo pro ospravedlnění, jde-li o příkaz nadřízeného.

Čl. 47 německého vojenského zákoníku z roku 1940 se zakládá na myšlence, že zločinný rozkaz představeného v zásadě zprošťuje odpovědnosti toho, kdo tento rozkaz vyplní, ale trestá vykonavatele rozkazu jako spoluvinníka, překročil-li daný rozkaz nebo jednal-li, ač si zločinný ráz tohoto rozkazu uvědomoval. Goebbels využil kdysi tohoto právního ustanovení jako materiálu pro svou propagandu.

V článku uveřejněném dne 28. května 1944 v deníku „Völkischer Beobachter“, který byl předložen americkým žalobcem, sledoval Goebbels účel, ospravedlnit masakr spojeneckých letců, který provedla banda Němců. V tomto článku napsal Goebbels:

„Letci se nemohou dovolávat toho, že jsou vojáky a že podléhali rozkazům. Žádný vojenský zákon nezná beztrestnost vojáka za nízký zločin, kterého se dopustí pod záminkou, že plní rozkaz představeného, je-li tento rozkaz v naprostém rozporu se všemi normami lidskosti a se všemi mezinárodními zvyklostmi o vedení války.“

Rozkaz nadřízeného nezprošťuje odpovědnosti toho, kdo spáchal jasný

zločin. Každé jiné řešení by bylo nepřijatelné, ježto by svědčilo o bezmocnosti jakékoli trestní politiky.

Tím méně může být rozkaz nadřizeného ospravedlněním zločinů, kterých se dopustili obvinění. Sir Hartley Shawcross vám výmluvně vyložil, že se obvinění nemohou odvolávat na to, že zločin proti míru byl vlastnoručním dílem jediného Hitlera a že oni se omezovali jen na další tlumočení jeho všeobecných směrnic. V tom totiž právě záleží válečný zločin i usilování o agresi. Je to společné dílo všech obviněných. Oni jsou všichni dohromady odpovědni za zločinnou politiku, která je důsledkem nacionálně socialistické doktriny.

Německé válečné zločiny mají vzápětí odpovědnost všech obviněných, kteří byli vedoucími činiteli v oboru politickém i vojenském, a odpovědnost vyšších funkcionářů nacionálně socialistického Německa a vůdců nacionálně socialistické strany. Tyto zločiny byly promyšleny a připraveny před zahájením válečných operací a byly páčány nepřetržitě od roku 1940 do roku 1945.

Avšak někteří obvinění jsou ve větší míře přímo odpovědni za veškerá jednání, jež spadají právě do rámce francouzské žaloby, t. j. za zločiny spáchané v obsazených zemích západu nebo na občanech těchto zemí.

Uvádím tu:

Obviněného Göringa, zmocněnce pro čtyřletý plán a předsedu rady ministrů pro obranu říše,

obviněného Ribbentropa, ministra zahraničních věcí, na němž záviselo, jak budou obsazené země spravovány,

obviněného Fricka, vedoucího ústředního úřadu pro záležitosti obsazených území,

obviněného Funka, říšského ministra hospodářství,

obviněného Keitela, který byl hlavním velitelem okupačních vojsk,

obviněného Jodla, který je odpovědný za veškerá jednání, za něž je odpovědný Keitel,

obviněného Seyss-Inquarta, říšského komisaře obsazeného holanského území od 13. května 1940 až do konce válečných operací.

Pojednáme podrobněji o jejich odpovědnosti a o odpovědnosti ostatních obviněných podle jednotlivých částí žaloby, při čemž jsme si vědomi toho, že výpočet zločinných jednání není naprosto vyčerpávající.

Obviněný Sauckel je v první řadě odpovědný za nucenou práci ve všech jejích formách. Jako zmocněnec pro pracovní síly prováděl všemi prostředky nábor velkého počtu dělníků. Byl to Sauckel, jenž podepsal dekret z 22. srpna 1942, který zavedl mobilisaci pro nucenou práci ve všech obsazených zemích. Postupoval ve spolupráci s obviněným Speerem, který byl hlavou Todtovy organizace a hlavním zmocněncem pro zbrojení ve správě pro čtyřletý plán, jakož i společně s obviněným Funkem, ministrem

hospodářství „reichu“ a se zmocněncem pro čtyřletý plán, obviněným Göringem.

V této funkci se obviněný Göring přímo účastnil hospodářského rozkrádání, při čemž popudem k rozkrádání i jeho výsledkem byl u Göringa nezřídka osobní prospěch.

Obviněný Ribbentrop se jako ministr zahraničních věcí také neštítil loupeže. Obviněný Ribbentrop byl organisátorem a hlavou „Einsatzabteilungu“. Rosenberg je obzvláště vinen loupežemi uměleckých děl v obsazených zemích.

Hlavní odpovědnost za vraždy rukojmí padá na hlavu obviněného Keitel, který je původcem rozkazu ze dne 16. září 1941, na hlavu jeho zástupce obviněného Jodla a na obviněného Göringa, který dal souhlas k tomuto rozkazu.

Obviněný Kaltenbrunner, tento nejbližší spolupracovník Himmlerův a náčelník veškeré zahraniční zpravodajské služby u bezpečnostní policie, je přímo odpovědný za hrůzné metody, kterých používalo gestapo ve všech obsazených zemích, a které jsou rozvinutím metod, jež přijalo za své gestapo od svého zakladatele, obviněného Göringa.

Obviněný Kaltenbrunner je také přímo odpovědný za zločiny spáchané v koncentračních táborech. Kaltenbrunner tyto tábory také navštěvoval, jak to bude ukázáno při předložení důkazů o táboře Mauthausen. Obviněný Göring věděl o lékařských pokusech, které byly konány na věznicích, a schválil je. Obviněný Sauckel donucoval vězně všemi prostředky pracovat, a to často i za nejnemilidšších podmínek, pro potřeby německého válečného průmyslu.

Obviněný Keitel a jeho zástupce obviněný Jodl jsou odpovědni za nakládání s válečnými zajatci, jež odporovalo zákonům o vedení války, za vraždění a popravy válečných zajatců, jakož i za to, že velký počet válečných zajatců byl předán do rukou gestapa. Obviněný Göring sdílí s nimi odpovědnost za vraždění letců spojených národů a za vraždění „komand“. Obviněný Sauckel používal v rozporu s mezinárodním právem práce válečných zajatců pro potřeby německého válečného průmyslu.

Obviněný Keitel a obviněný Kaltenbrunner jsou oba v první řadě odpovědni za teror, který vykonávala německá armáda společně s policejními orgány v různých obsazených zemích, jako na př. ve Francii proti hnutí odporu. Oba jsou také odpovědni za plenění v četných francouzských departementech a také za vraždy civilního obyvatelstva.

Obviněný Jodl je také přímo odpovědný za tato jednání proto, že vydal zvláštní směrnici ze dne 6. května 1944, která má nadpis „Boj proti partyzánským bandám“ a která stanoví „kolektivní opatření proti veškerému obyvatelstvu vesnic“.

Útoky proti podmínkám lidské existence mají svůj původ v rasových

theoriích, jejichž propagátory nebo tvůrci byli obvinění Hess, Rosenberg a Streicher. Obviněný Hess měl významnou účast na vypracování thesís knihy „Mein Kampf“. Obviněný Rosenberg, který byl jedním z hlavních teoretiků rasové teorie, zastával funkci zvláštního zmocněnce nacistické strany pro záležitosti ideologické výchovy. Obviněný Streicher se projevil jako jeden z nejzuřivějších agitátorů antisemitismu. O odpovědnost za to, že byla uváděna v život nacifikační a germanisační politika, se dělí ministrstvo zahraničních věcí v osobě Ribbentropa, generální štáb v osobách Keitela a Jodla a ústřední úřad pro kontrolu nad obsazeným územím v osobě obviněného Fricka.

Nacionálně socialističtí vedoucí činitelé, kteří jsou v první řadě odpovědní, našli vykonavatele své vůle v různých nacistických organizacích; prosíme vás, abyste uznali, že tyto organizace jsou zločinecké, aby tak mohl být každý jejich člen stíhán a potrestán.

Říšská vláda, sbor politických vedoucích nacistické strany, generální štáb a vrchní velitelství německé branné moci tvoří pouze nevelkou skupinu lidí, jejichž vina, právě tak jako nutnost je potrestat, je zřejmá, ježto tito lidé, ač byli informováni o zločinné povaze těchto jednání, se účastnili osobně a přímo schvalování jednotlivých rozhodnutí anebo zabezpečovali jejich provádění, ježto zastávali vedoucí místa v politické a vojenské hierarchii. Vedoucí činitelé nacistické strany jsou nepochybně v popředí všech těch, kdož měli účast na zločineckém spiknutí. Vrchní velitelství armád, jemuž v čele stáli obvinění Keitel a Jodl, vedlo armádu k vraždám rukojmí, k loupeži a k vraždám i ničení, pro které nebylo naprosto žádného ospravedlnění.

Ale snad se vám bude zdát, že by potrestání celých statisíců lidí, kteří byli příslušníky SS, SD, gestapa a SA, mohlo vyvolat určité námítky. Je-li tomu tak, chtěl bych se pokusit o vyvrácení těchto námítek a odhalit vám veškerou těžkou odpovědnost těchto lidí.

Kdyby nebyly existovaly tyto organizace, kdyby nebylo bývalo idejí, jimiž se dávaly inspirovat, nebylo by lze porozumět, jak bylo možno napáchat tolik ukrutností. Soustavné válečné zločiny nemohly by být nacistickým Německem páčány bez těchto organizací a bez lidí, kteří byli jejich členy. Právě tito lidé nejen páčali všechny tyto zločiny ve jménu Německa, nýbrž dokonce i dychtili po tom, aby je mohli páchat.

Mohlo by se vám zdát snad nepravděpodobným, že nestvůrné barbarství nacionálně socialistické doktriny mohlo být vůbec vnuceno německému národu, který je, podobně jako národy naše, dědicem největších hodnot civilizace. Výchova, kterou dávala nacistická strana mládeži, jež tvořila SS, SD a gestapo, vysvětluje, jak nacismus podchytil celý německý národ. Tyto organizace byly ztělesněním nacionálního socialismu a umožnily mu

uskutečňovat část jeho cílů, při čemž se veškerý německý národ pasivně účastnil dosahování těchto cílů.

Tato mládež, tito služebníci režimu, byli vzděláváni v duchu doktrinářské amorálnosti. Tato amorálnost vyplývá ze světového názoru, jehož ideami se tento režim dával inspirovat.

V očích mladých adeptů zbavoval mythus o rase válku, která byla ve skutečnosti zločinnou, její zločinné povahy.

Zločiny proti „vyšší“ rase byly trestány nemilosrdně. Zločiny v zájmu rasy byly neomezeně velebeny. Tento režim vytvořil opravdu logiku zločinu, která se řídila svými vlastními zákony a neměla nic společného s tím, co rozumíme slovem morálka.

S tohoto hlediska mohly být všechny hrůzy dovoleny a ospravedlněny. Vždyť se dostalo tolika jednáním, která se nám zdají být nevysvětlitelnými a která se tak příčí našim zvykům a pojmům, ospravedlnění a rozvití ve jménu rasového společenství.

Nadto byly tyto surovosti a ukrutnosti páčány v přesném rámci, který byl vytvořen stavovským duchem tohoto hrubého vojáctví, jež poučovalo svými okovy jednotlivce a zajišťovalo zločinům pod zdáním zákonnosti neomezené pole působnosti. Jednotlivci, kteří páchali zločiny, byli nejen ospravedlňováni samotným režimem, nýbrž byli zataženi do zločinů kázní a jednotou organizací, jež byly stmeleny nacistickou zločinností.

Německá mládež, zavlčená do těchto organizací, žila život šílených dobrodružství. Nacistické mládeži, vedené stranou a její tenkou vůdčí vrstvou, která měla v ruce neomezenou moc, se nabízelo zaujmout místo v prvních řadách těch, kdož uskutečňují velkolepé sny pangermánského nacionálního socialismu.

Strana prováděla mezi touto mládeží přísný výběr a přitom se neštítla žádných prostředků. Mládež byla povzbuzována, aby se snažila se vyznamenat, aby konala hrdinské činy, které překračují hranice obvyklých lidských činů. Mladý hitlerovec z gestapa nebo SS věděl, že jeho činy, ať jsou sebeukrutnější a nelidštější, budou vždy vyloženy jako zákonné ve jménu rasového společenství, jeho potřeb a jeho vítězství.

Nacistická strana byla proto, že měla ve svých rukou mládež SS, SD a gestapa, s to provádět plán zločinů, který by nikdo a žádný jiný národ nedovedl vykonat. Členové těchto organizací se ochotně stávali pachateli tohoto nesmírného počtu nejrůznějších zločinů, které byly páčány často s neobyčejným cynismem a rafinovaným sadismem v koncentračních táborech Německa a také v různých obsazených zemích, a zejména v zemích západní Evropy.

Tyto zločiny jsou neuvěřitelné, ale je jisté, že byly spáchány, a odpovědnost za ně je přesně zjištěna a nevyvolává pochybnosti.

Ale nicméně by se mohly během projednávání tohoto ve světových

dějínách výjimečného procesu zrodit v našich myslích pochybnosti, vezme-li se zřetel na mimořádnou zvláštnost výkonu spravedlnosti, k němuž je váš vysoký soud povolán před zraky Spojených národů, německého národa a veškerého lidstva.

Naší povinností je vyvrátit tyto pochybnosti, a to i když jsou dosud jen podvědomé, neboť jinak vzniká nebezpečí, že by byla možná v Německu pseudovlastenecká propaganda, která by mohla najít ozvěnu i v některých našich zemích.

„Kdo může říci, očistil jsem srdce své, čist jsem od hříchu svého? Závazí rozdílná a míra rozdílná, obé to ohavností jest Hospodinu.“ Tento text z Písma Svatého (kniha přísloví, hl. XX, verš 9—10) byl připomínán již několikrát. Zítřka bude materiálem pro propagandu. Tento text utkvěl hluboce v našich myslích. Zastupující mučednické národy jako žalobci nacistického Německa, nesmíme ani na okamžik zapomínat na toto neobyčejné upozornění.

Je pravda, že o dějinách žádného národa nelze mít za to, že jsou bez kazu, stejně jako není člověka, který by se v životě nedopustil chyb. Je pravda, každá válka plodí zlo a má téměř nevyhnutelně vzápětí zločiny jednotlivců i zločiny kolektivní, neboť válka snadno probouzí v člověku jeho špatné sklony, které v něm vždy dřímají. Avšak tváří v tvář vedoucím činitelům nacistického Německa můžeme si bez bázně položit otázku podle Svatého Písma. Mezi námi a nimi není nic společného.

Kdyby byly tyto četné zločiny nahodilé, kdyby bylo Německo nuceno sáhnout k válce, kdyby byly tyto zločiny páčány jen v lité vřavě, mohli bychom si položit otázku podle shora citovaného výroku Svatého Písma. Avšak válka byla dlouho připravována a byla rozpoutána; do posledního dne bylo snadné se jí vyhnout, aniž byly obětovány oprávněné zájmy německého národa. Ukrutnosti se neděly během války pod vlivem zběsilé vášně, válečné zloby nebo ze msty, nýbrž s chladnou rozvahou a dokonale uváženými metodami, opírajícími se o doktrinu, která byla předem přichystána.

Po pravdě řečeno, záležel démonický podnik Hitlera a jeho společníků v tom, že byla okolo rasové nauky sjednocena veškerá dogmata, že byly spojeny všechny instinkty barbarů, překonané staletým vývojem civilisace, ale stále existující ve skrytu lidských duší, že bylo soustředěno veškeré popírání tradičních hodnot, jejichž nedostatek nutí národy i jednotlivce, aby se vmyslili do temných dob svého vývoje nebo života, a že byla rozšířena doktrina, která organisovala a tvořila pravidla a činila si nárok na to, jak řídit zločiny.

Démonický, šílený nápad Hitlera a jeho společníků záležel také v tom, že byly přivolány veškeré mocnosti zla, aby mohl být německý národ

podroben a opanován a později založena nadvláda Německa nad Evropou a snad i nad celým světem. Tento šílený nápad uvedl do vládní soustavy, do soustavy mezinárodních vztahů a do soustavy vedení války organizovanou zločinnost, neboť rozpoutal v celém národě nejdivočejší vášně.

Snad to budou obvinění vysvětlovat nacionalismem a službou celému národu a své vlasti. Tato vysvětlení nemohou být omluvou, je-li vůbec možná omluva tváří v tvář jejich nestvůrným zločinům, ale naopak ještě zvětšují jejich vinu. Zneuctili posvátný pojem „vlast“, neboť snížili tento pojem na návrat k barbarství. Se slovem vlast na rtech dosáhli násilím i přesvědčováním souhlasu celé své země, která kdysi pro své duchovní hodnoty patřila mezi nejvýznamnější země, a snížili ji na nejnižší úroveň.

Morální rozklad, hospodářské obtíže, vzpomínka na porážku z roku 1918 a na ztracenou sílu pangermánské tradice — zde je začátek šíleného nápadu Hitlerova a jeho společníků pro národ, který sešel se své cesty. Oddat se síle, zapomenout na výčitky svědomí, vyhovovat duchu společenství, nalézat potěšení v přepjatosti, to vše bylo skutečně mocnou spásou pro každého Němce a nacističtí vedoucí činitelé toho cynicky využili. Nadšení z úspěchu a opojení z vlastní velikosti dodalo zbývající prvek a přivedlo veškeré Němce, některé arci nevědomky, k tomu, aby sloužili nacionálně socialistické doktríně, čímž se stali účastníky démonického nápadu svého führera a jeho společníků.

Proti tomuto dobrodružství povstali lidé z různých zemí a z různých kruhů, kteří byli všichni inspirováni jednou společnou oddaností k navyklým podmínkám lidské existence. Francie a Velká Británie vstoupily do války jedině proto, že byly věrny danému slovu. Národy obsazených zemí, které byly vystaveny tělesným i duševním mukám, se nikdy nevzdávaly své svobody a svých kulturních hodnot. To právě byla ona velká epopej podzemní práce a odporu, která svědčí o velkém hrdinství všech národů, o živelně kladeném odporu a o tom, že tyto národy odepřely přijmout za svůj svět nacistů. Mnoho milionů lidí v SSSR padlo, bránice spolu se svou zemí a s nezávislostí své vlasti humanitní universalismus. Miliony britských a amerických vojáků, kteří se vylodili v naší nešťastné zemi, měli v srdcích touhu osvobodit od fašistického jha nejen obsazené země a národy, které se dobrovolně nebo násilím staly satelity států Osy, ale také samotný německý národ.

Byli to opravdoví vojáci v uniformě nebo bez uniformy, každý zvlášť a všichni dohromady, byli to vojáci veliké naděje, která se živila po staletí strádáním národa, velikou nadějí v lepší budoucnost lidstva.

Tato veliká naděje někdy klopýtala na své cestě, někdy ztrácela cestu a někdy byla úskočná sama k sobě; byl jí znám hrůzný návrat k barbarství, ale ona vždy nalézala správnou cestu a nakonec se stala mohutnou

pákou lidského pokroku. Tyto věčně znova se rodící snahy, tento neustálý neklid, nikdy neustávající nepokoj a trvalý boj proti zlu je příznačný rys lidské velikosti. Národní socialismus ohrozil tuto velikost záhubou.

Po tomto gigantickém boji, ve kterém se setkaly dvě ideologie a dva světové názory, můžeme bez bázně a s klidným svědomím vystoupit jménem národů, které zde zastupujeme, jménem veliké naděje lidstva, pro kterou tyto národy tolik strádaly a tolik bojovaly, ano, my máme plné právo vystoupit jako žalobci proti vedoucím činitelům německého fašismu.

Při zahájení tohoto procesu řekl pan soudce Jackson výmluvně: „Civilisace přestane existovat, budou-li podobné zločiny znova páčány,“ a dodal: „Pravým žalobcem, který se obrací k vašemu soudu, je civilisace.“ Je to civilisace, která od vás žádá po bezmezných barbarských činech rozsudek, jenž zazní jako strašlivá výstraha pro lidstvo v okamžiku, kdy civilisace by znova zaváhala a zapochybovala na své cestě k organizování míru.

Chceme-li, aby druhého dne po kataklysmu, jakým je světová válka, přivedlo strádání zmučených zemí, oběti vítězných národů a pokání poražených zemí k životu lepší lidstvo, musí soudnictví potrestat vinníky, kteří se mají odpovídat z barbarství, jemuž jsme právě unikli.

Triumf výkonu spravedlnosti je nejlepším výrazem velikých nadějí lidstva.

Váš rozsudek může být rozhodující etapou na této obtížné cestě. Nelze pochybovat o tom, že výkon spravedlnosti a uložení trestu je dnes možné jedině proto, že svobodné národy vyšly z války jako vítězové.

Je souvislost mezi triumfem síly vítězovy a tím, že je před vaším vysokým soudem žalován poražený. Tato souvislost znamená jen jasnost názorů a moudrost národů, znamená, že spravedlnost musí mít v rukou moc, aby se mohla projevovat stále a účinně vůči lidem i národům.

Naše národy chovají jednotné přání postavit moc do našich služeb spravedlnosti a toto přání ukazuje cestu pro naši civilisaci.

Toto odhodlání je nyní co nejskvěleji potvrzováno tímto soudním řízením, které pečlivě zkoumá všechna jednání se všech možných stránek, přísně je kvalifikuje s hlediska trestní odpovědnosti a s hlediska nepopiratelné soudní příslušnosti a přísně dbá všech práv na obhajobu, zaručujíc nejúplnější veřejnost.

Váš rozsudek, který vynesete za těchto podmínek, může být základem pro duchovní obrození německého národa a první etapou na cestě jeho zapojení do společenství svobodných národů. Bez vašeho rozsudku by vzniklo nebezpečí, že by se události mohly opakovat, že by se zločin stal hrdinským činem a nacionálně socialistický šílený nápad poslední wagnerovskou tragedií; noví pangermanisté by mohli Němcům říci: „Hitler a jeho společníci nebyli v právu, protože nakonec prohráli, ale jednoho

krásného dne musíme na novém základu znovu zahájit svůj úchvatný boj o německví.“

Po vašem rozsudku vejde nacionální socialismus definitivně do dějin tohoto národa jako nejstrašnější zločin, který může mít vzápětí fysickou i morální záhubu, jako doktrína, od které se musí německý národ odvrátit s hrůzou a opovržením, aby mohl zůstat věrný velkým zásadám lidské civilizace, podaří-li se nám arci německý národ vychovat a bdít nad jeho prvními kroky na cestě svobody.

Vynikající znalec mezinárodního práva Politis nás ve své posmrtné knize „Mezinárodní morálka“ upozorňuje, že veškerá pravidla morálky, která mají upravovat mezinárodní vztahy, musí být vytyčena mimo jakoukoli pochybnost a že všechny národy musí dospět k přesvědčení, že je v jejich zájmu, aby tato pravidla zachovávaly, a nikoli aby je porušovaly.

A právě proto přinese váš rozsudek světlo do myslí německého národa i všech jiných národů.

Váš rozsudek musí být vepsán do dějin mezinárodního práva jako rozhodující dokument pro přípravu na vytvoření opravdu mezinárodní spolupráce, která vylučuje válku a staví na všechny časy moc do služeb výkonu spravedlnosti všech národů. Tento rozsudek bude jedním z úhelných kamenů světového řádu, o který usilují národy po vytrpěných mukách.

Požadavku mučednických národů triumfovat bude vyhověno, jejich strádání nebudou zapomenuta, a to bude napomáhat k zlepšení podmínek lidského bytí.

Zahajovací řeč hlavního žalobce za SSSR R. A. Ruděnka

(Proslovena dne 8. února 1946)

VÝZNAM PROCESU A JEHO PRÁVNICKÉ ZVLÁŠTNOSTI

Páni soudcové! Pronášeje tuto zahajovací řeč, poslední z projevů hlavních žalobců, uvědomuji si plně veliký dějinný význam tohoto soudního procesu.

Po prvé v dějinách lidstva se spravedlnost setkává se zločiny spáchanými v takovém měřítku, se zločiny, které měly tak vážné následky.

Po prvé stojí před soudem zločinci, kteří uchvátili moc nad celým státem a použili tohoto státu jako nástroje pro své strašné zločiny.

Je to konečně po prvé, kdy soudíme nejen obviněné, ale i všechna zločinná zařízení a organizace, které sami vytvořili, všechny nelidské „theorie“ a „ideje“, které šířili s úmyslem spáchat zločiny proti míru a lidskosti.

Je tomu devět měsíců, co se po několikaletém mučení mírumilovných národů Evropy krvavou válkou zhroutilo hitlerovské Německo pod drtivými údery spojených ozbrojených sil anglo-sovětsko-americké koalice. Dne 8. května 1945 bylo hitlerovské Německo donuceno složit zbraně, když bylo vojensky a politicky poraženo tak, jak pro to není v dějinách příkladu.

Hitlerismus vnutil světu válku, která způsobila mírumilovným národům nesčetné ztráty a nekonečné utrpení. Miliony lidí se staly oběťmi války, rozpoutané hitlerovskými lupiči, kteří snili o přemožení svobodných národů demokratických zemí a o ustavení hitlerovské tyranie v Evropě a na celém světě.

Nadešel den, kdy národy světa žádají spravedlivou odplatu a přísný trest hitlerovským katanům, den, kdy žádají přísné potrestání zločinců.

Všechny zločiny, spáchané jednotlivě nebo společně hitlerovskými hlavními válečnými zločinci, budou uváženy vámi, páni soudcové, s veškerou

důkladností a pozorností, jak toho vyžaduje zákon, totiž Statut Mezinárodního vojenského tribunálu, spravedlivost a naše svědomí.

Žalujeme obviněné proto, že osobně a pomocí svých agentů organisovali zločinný plán spiknutí, podněcovali k němu a také jej prováděli. K provádění tohoto plánu bylo použito celého aparátu hitlerovského státu, se všemi jeho institucemi a instituty — armádou, policií, t. zv. veřejnými institucemi, které jsou podrobně vypočteny v žalobě, a zejména v dodatku „B“.

Než začnu probírat jednotlivé události a konkrétní fakta, která tvoří podklad žaloby vznesené proti obviněným, domnívám se, že je nutné, abych pojednal o některých všeobecných právních otázkách, které souvisí s tímto procesem. Je to nutné proto, že tento proces je prvním procesem v dějinách, ve kterém je výkon spravedlnosti uskutečňován orgánem mezinárodní spravedlnosti, t. j. Mezinárodním vojenským tribunálem. Je to nutné také i proto, že byla věnována zvláštní pozornost právním otázkám v písemných i ústních návrzích předložených Tribunálu.

Prvním nejvšeobecnějším právním problémem, který podle mého názoru zasluhuje pozornosti Tribunálu, je problém zákonnosti. Podstata zákonů a pojem zákona nemohou být totožné ve smyslu národním a mezinárodním. Zákon ve smyslu národního práva je akt zákonodárné moci státu, mající patřičnou formu. Ve sféře mezinárodní je situace jiná. Ve sféře mezinárodní nebylo a není zákonodárných instancí, které jsou příslušné vydávat normy závazné pro jednotlivé státy. Právní režim mezinárodních vztahů, a to i vztahů, které nacházejí svůj výraz ve společném boji proti zločinnosti, spočívá na jiných právních zásadách. Ve sféře mezinárodní je základním pramenem práva a jediným aktem, na základě kterého vzniká zákon, smlouva, dohoda států. Proto tak, jak jsou v národní sféře zákony, přijaté zákonodárny sbory a řádně vyhlášené, bezpodmínečným a dostatečným právním podkladem pro činnost orgánů národní spravedlnosti, je ve sféře mezinárodní smlouva uzavřená mezi státy bezpodmínečným a dostatečným zákonným podkladem pro činnost orgánů mezinárodní spravedlnosti, které byly těmito státy zřízeny.

Podle Londýnské dohody, uzavřené čtyřmi mocnostmi dne 8. srpna 1945, které jednaly v zájmu všech svobodmilovných národů, byl vytvořen Mezinárodní vojenský tribunál, jehož účelem je souzení a potrestání hlavních válečných zločinců. Statut Mezinárodního vojenského tribunálu, který je neoddělitelnou částí této dohody, je proto bezpodmínečným a dostatečným zákonem, který definuje zásadu a řízení procesu a stanoví potrestání hlavních válečných zločinců. Odvolávání se na zásadu „nullum crimen sine lege“ anebo na zásadu „zákon nepůsobí nazpět“ je vyvoláno strachem před odpovědností, anebo v nejlepším případě neznalostí právní povahy mezinárodní spravedlnosti a nemá proto žádný význam pro tuto hlavní a roz-

hodující skutečnost: Statut Tribunálu existuje a platí a všechna jeho opatření mají absolutní a závaznou platnost.

Na podkladě čl. 6 Statutu Mezinárodního vojenského tribunálu bylo proti obviněným vzneseno obvinění ze zločinů proti míru, ze zločinů proti zákonům války a válečným zvyklostem a ze zločinů proti lidskosti. Musíme konstatovat s hlubokým zadostiučiněním, že Statut Tribunálu, který prohlásil tyto činy za zločinné, uzákonil ty mezinárodní zásady a myšlenky, které představovaly po mnoho let ochranu zákona a spravedlnosti na poli mezinárodních vztahů.

Pojednejme především o zločinné agresi. Po mnoho desetiletí prohlašovaly a hájily národy, které měly zájem na posílení míru, myšlenku, že agrese je nejnebezpečnějším zasahováním do mírumilovných vztahů mezi národy a že je nejtěžším mezinárodním zločinem. Tyto naděje a požadavky národů našly svůj výraz v četných aktech a dokumentech, které uznaly agresi oficiálně za mezinárodní zločin.

Dne 27. srpna 1928 byl v Paříži uzavřen pakt Briand-Kelloggův. „Přesvědčeny“, prohlašuje pakt, „že přišel čas, kdy je nutno se otevřeně zříci války jako nástroje národní politiky, . . . přesvědčeny, že všechny změny v jejich vzájemných vztazích mají být prováděny jen pokojnými prostředky . . . prohlašují vysoké smluvní strany jménem svých národů slavnostně, že o d s u z u j í válku jako prostředek k vyřešení mezinárodních sporů a zřikají se jí jako prostředku národní politiky ve svých vzájemných vztazích.“

V roce 1929, rok po uzavření Pařížského paktu, byla přijata na bukuřeštském kongresu mezinárodní asociace trestního práva resoluce, která se přímo zabývala otázkou trestní odpovědnosti za agresi. „Ježto byla válka postavena Pařížským paktem z roku 1928 mimo zákon a uznáno nezbytným zabezpečit mezinárodní pořádek a shodu používáním účinných sankcí . . .“ považoval kongres za nutné „ustavit mezinárodní trestní jurisdikci“ a stanovit trestní odpovědnost států a jednotlivých osob za agresi.

Byla již tedy dávno vyhlášena zásada trestní odpovědnosti za zločinnou agresi, zásada to, která byla jasně vyjádřena v bodu „a“ čl. 6 Statutu Mezinárodního vojenského tribunálu.

Z toho vyplývá, že fašističtí agresori, obvinění, věděli, že se loupežnými útoky na ostatní země dopouštějí nejtěžších zločinů proti míru, věděli to a vědí to, a proto se snažili a snaží zamaskovat zločinnou agresi lhaním o sebeobraně.

Dále bylo znovu a autoritativně prohlašováno, že porušování zákonů války a válečných zvyklostí, jak byly stanoveny mezinárodními konvencemi, musí mít vzápětí trestní odpovědnost.

V této souvislosti je nutno především poznamenat, že nejtěžší zločiny proti zákonům války a válečným zvyklostem, kterých se dopustil hitle-

rovci, totiž vraždy, násilí, žhářství a loupeže, jsou ve všech zákonících světa trestány jako zločinná jednání. Ale nadto byla i v mezinárodních konvencích, které byly uzavřeny se zvláštním úmyslem stanovit zákony a pravidla pro vedení války, uvedena trestní odpovědnost za porušování těchto zákonů a pravidel. Tak stanoví článek 56 Haagské konvence z roku 1907: „Obecní majetek, jakož i majetek náboženských, dobročinných, výchovných, uměleckých a vědeckých institucí, i když je v držení státu, musí být považován za majetek soukromý. Každé záměrné uchvácení, zničení nebo poškození podobných institucí, historických památek, uměleckých a vědeckých děl, je zakázáno a podléhá trestnímu stíhání“.

Haagská konvence nejen zakazuje takto porušování pravidel o vedení války, ale stanoví kromě toho, že tato porušení „musí být trestně stíhána“, t. j. musí mít vzápětí trestní odpovědnost.

Článek 29 Ženevské konvence z roku 1929 ustanovuje ještě s větší přesností: „Vlády vysokých smluvních stran . . . , jejichž trestní zákoník není dostatečný, přijmou nebo doporučí svým zákonodárným institucím učinit nezbytná opatření, aby byly stíhány všechny činy v době války, které jsou v rozporu s ustanoveními této konvence.“

Konečně je zásada trestní odpovědnosti za porušení zákonů války a válečných zvyklostí vyjádřena s největší přesností v čl. 3 ustanovení „Washingtonské konference o snížení zbrojení a o problémech Tichomoří a Dálného Východu“: „Smluvní mocnosti v úmyslu zajistit provádění vyhlášených zákonů . . . prohlašují, že kterákoli osoba ve službách kterékoli mocnosti, která by porušila některé z těchto pravidel, ať je podřízena úřední osobě či nikoli, bude považována za rušitele zákonů války a bude stíhána civilními nebo vojenskými úřady.“

Tudíž je podle směrnic Haagské a Ženevské konvence a podle ustanovení Washingtonské konference trestní odpovědnost za porušení zákonů a zvyklostí války nejen možná, ale i závazná.

Takto tedy bod „b“ článku 6 Statutu Mezinárodního vojenského tribunálu, týkající se válečných zločinů, jen šíře a s větší přesností určil zásady a normy, obsažené v mezinárodních konvencích již dříve uzavřených.

Obvinění věděli, že cynické vysmívání se zákonům války a válečným zvyklostem je nejtěžším zločinem, věděli to, avšak doufali, že totální válka, která jim zabezpečí vítězství, jim zaručí také beztrestnost. Vítězství však nepřišlo po stopách jejich zločinů. Místo toho přišla úplná a bezpodmínečná kapitulace Německa. Nadešla hodina přísného zúčtování za všechny spáchané zločiny.

Já, jménem Sovětského svazu, a moji vážení kolegové jako hlavní žalobci za USA, Anglii a Francii, žalujeme obviněné z toho, že ovládli celý německý stát a německou válečnou soustavu zločinným spiknutím, že pře-

měnili německé státní zřízení v nástroj k přípravě a provádění zločinné agrese a v aparát na vyhlazení milionů nevinných lidí.

Když se několik zločinců domluví spáchat vraždu, každý z nich vystupuje ve své úloze, jeden vypracuje plán vraždy, druhý čeká ve voze a třetí přímo střílí do oběti, ale ať je úloha těchto účastníků jakákoli, jsou všichni vrazi a kterýkoli soud kteréhokoli státu odmítne všechny pokusy o tvrzení, že první dva nemají být považováni za vrahy, ježto na oběť nestříleli.

Čím je zločin složitější a nebezpečněji promyšlenější, tím složitější a méně patrné jsou články řetězu, který spojuje jednotlivé účastníky. Když tlupa lupičů provede přepadení, jsou odpovědní i ti členové tlupy, kteří se vlastního přepadení nezúčastnili.

Když se však tlupa rozroste do neobyčejných rozměrů, když se zmocní státního aparátu a spáchá mnohé a velmi těžké mezinárodní zločiny, pak je zřejmé, že jsou svazky a vzájemné vztahy mezi členy tlupy nejdůležitější. Zde pak začíná svou činnost široce rozvětvený aparát, který sestává z celého systému článků a bloků (blockleiteri, zellenleiteri, gauleiteri, reichsleiteri), táhnoucí se od ministerských křesel až k rukám katů.

To je pevně spojený a mohutný aparát, který však přece není dost silný, aby zastřel základní a rozhodující skutečnost, že totiž ve středu této celé soustavy pracovala tlupa spiklenců, která uváděla v pohyb celý jimi vytvořený mechanismus.

Proměnění celých úrodných oblastí v poušť a zbrocení půdy krví popravených, to bylo dílo jejich rukou, jejich organizace, jejich podněcování a jejich vedení. Či stala se snad vina hitlerovských spiklenců menší nebo lehčí proto, že vtáhli celý německý národ do účasti na tomto násilí, že dříve, než poslali smečky psů a katů na miliony nevinných lidí, obvinění otravovali svědomí a rozum celé jedné generace Němců pěstováním pocitu „vyvolených“ a naučili je mravům lidojedů a nenasytnosti zlodějů?

Statut Mezinárodního vojenského tribunálu, který vyjadřuje vůli národů, řeší otázku: „Vedoucí, organizátoři, podněcovatelé a spoluvinníci, kteří se účastnili osnování nebo provádění společného plánu nebo spiknutí k provedení některého z výše uvedených zločinů proti míru, proti zákonům války a válečným zvyklostem anebo proti lidskosti, jsou plně odpovědní za všechny činy všech osob při provádění tohoto plánu“ (čl. 6 Statutu).

I D E O L O G I C K Á P Ř Í P R A V A Ů T O Č N Ý C H V Á L E K

V zájmu úspěšného splnění svých zločinných plánů vypracovali hitlerovští spiklenci — Göring, Hess, Rosenberg, Fritsche, Schirach a jiní obvinění — d'ábelskou „teorii“ „o vyšší rase“. Pomocí této tak zvané

„theorie“ připravovali si předem ospravedlnění pro požadavky německého fašismu opanovat ostatní národy, které byly touto „theorií“ prohlášeny za národy nižší rasy. Z této „theorie“ vyplývalo, že Němci, jakožto příslušníci t. zv. vyšší rasy, měli „právo“ budovat své blaho na krvi a potu jiných ras a národů. Tato „theorie“ hlásala, že němečtí fašističtí usurpátoři nejsou vázáni zákony ani všeobecně uznanými pravidly lidské morálky. „Panské rase“ je vše dovoleno. Všechny činy těchto pánů, jakkoli byly pobuřující a nestydaté, kruté a obludné, měly základ v „myšlence“ o nadřazenosti této rasy.

„Chceme“, pravil Hitler, „provést výběr třídy nových pánů, které bude cizí jakýkoli soucit, třídy, která si uvědomí, že má právo panovat vzhledem ke své lepší rase, třídy, která dovede vytvořit a udržet bez váhání své panství nad masami.“

Tato německo-fašistická rasová „theorie“ měla zároveň sloužit za „vědecký“ podklad pro přípravu hitlerovců k útoku proti demokratickým zemím, k ospravedlnění útočných válek, ke kterým se hitlerovci horečně připravovali po celou dobu svého panství v Německu.

Služební úlohou rasismu tedy bylo, aby ospravedlnil spiknutí, které německá imperialistická klika zosnovala k dosažení svých loupežných cílů.

Z rozkazu německo-fašistických úředních míst bylo „učení o rase“ zavedeno do vyučovacích osnov jako nejdůležitější a povinný předmět. Školy a university se staly v rukou německého fašismu nejnebezpečnějšími středisky intelektuálního a morálního mrzačení lidu, které bylo největší hrozbou civilizace.

Všechna odvětví vědy byla militarisována, všechna odvětví umění byla podřízena účelům agrese.

„Přistupujeme k vědě nezatížení věděním a vědeckým vzděláním“, napsala fašistická revue „Politische Wissenschaft“ v č. 3 z roku 1934, „student musí přijít na vysokou školu s požadavkem, aby byla věda tak vojenská, jako je jeho vlastní chování, a aby profesor měl vlastnosti vůdce a vojenský výcvik.“

„Chceme znovu zbraně“, řekl Hitler, „a proto vše, od slabikáře pro dítě až po poslední noviny, každé divadlo a každý biograf, každá vývěsní tabule a každá volná stěna musí být zařazeny do služeb tohoto jediného velkého poslání.“

Zeměpis se stal nástrojem propagace „zvláštního významu“ Němců ve světě a jejich „práva“ na „panství“ nad druhými národy. V mládeži byl pěstován pocit rasové nadřazenosti, domýšlivosti, nenávisti k lidem, opovržení a ukrutnosti k ostatním národům.

V německé fašistické písni se zpívalo:

„My chceme dále pochodovat,
i když vše se rozpadne v stěp,
neboť dnes naše je Německo,
a zítra celý svět.“

Německo-fašistická „ideologie“ rozpoutala nejdivočejší a nejnížší pudy. Ze svévolných činů, z násilí a z posměchu nad lidmi udělali fašisté zásadu a prohlásili ideje svobody, ideje osvícenosti a požadavky humanity za nebezpečné pro „panskou rasu“.

Hitler řekl: „Osvobozuji lidi od brzdícího principu rozumu, který je opanoval, od špinavého a rozkladného ponižování, způsobeného chimérou, jež se zove svědomím a morálkou, jakož i od požadavků svobody a osobní nezávislosti, jichž mohou požívat pouze málokterí lidé“ (H. R a u s c h n i n g, „Hlas zkázy“, vyd. 1940, New York, str. 225).

V duchu takových „zásad“ byl vybudován celý fašistický systém výchovy Němců, přizpůsobený k tomu, aby je připravil na bezpodmínečné plnění loupežných plánů a cílů, které postavili hitlerovští vůdčí činitelé před Německo. Jed šovinismu a nenávist k lidstvu otravovaly soustavně vědomí Němců následkem fašistické propagandy a celého systému opatření, která hitlerovský stát pěstoval. Útočné plány německého fašismu zrály každým rokem jeho politické moci, až dozrály k válce. Tato válka byla zamýšlena, naplánována a zahájena hitlerovským Německem a jeho satelity jako „válka blesková“ (Blitzkrieg), která měla přinést podle plánu spiklenců bandě hitlerovských hrdlořezů rychlé a snadné vítězství a nadvládu nad všemi zeměmi Evropy.

Cílem tohoto zločinného spiknutí bylo zavedení loupežného „nového“ pořádku v Evropě. Tento „nový pořádek“ byl režimem teroru, jímž byla v zemích obsazených hitlerovci zrušena všechna demokratická zařízení a občanská práva obyvatelstva a země samy byly vydrancovány a lupičsky vykořisťovány. Obyvatelstvo těchto zemí a především zemí slovanských, zvláště Rusové, Ukrajinci, Bělorusové, Poláci, Češi, Srbové, Slovinci a židé byli nemilosrdně pronásledováni a hromadně vyvražďováni.

Spiklencům se nepodařilo uskutečnit tyto plány. Chrabrý boj národů demokratických zemí, v čele s koalicí tří velkých velmocí, totiž Sovětského svazu, Spojených států amerických a Velké Britannie, vedl k osvobození evropských zemí z hitlerovského jařma. Vítězství sovětských armád a armád spojenců rozbilo zločinné plány fašistických spiklenců a osvobodilo národy Evropy od strašné hrozby hitlerovského panství.

My, žalobci, jsme vázání zákonem a mravní povinností k národům demokratických zemí a k celému lidstvu, sestavit a předložit Mezinárodnímu vojenskému tribunálu důkazy, které prokazují vinu obviněných ze spáchání nejtěžších zločinů.

Dovolte mně, abych spolu se svými kolegy vykonal svou povinnost a předložil Mezinárodnímu vojenskému tribunálu důkazy, které současně s materiálem, předloženým již žalobci za USA, Velkou Britannií a Francií, podají úplný a vyčerpávající soubor důkazů v tomto procese.

PŘÍPRAVA A PROVEDENÍ AGRESE PROTI ČESKOSLOVENSKU, POLSKU A JUGOSLAVII

Obvinění Göring, Hess, Ribbentrop, Keitel, Raeder, Rosenberg, Kaltenbrunner, Frank, Frick, Dönitz, Frietsche a ostatní obvinění jsou žalováni z přípravy spiknutí, jehož cílem bylo nastolit násilím panství německého imperialismu a fašistický režim ve všech zemích Evropy a poté na celém světě.

Jádrem tohoto plánu byla příprava útočných válek a násilné předělání mapy celého světa. K provedení tohoto útočného plánu hitlerovská vláda a německý generální štáb připravily a také uskutečnily obsazení Rakouska, Československa, Norska, Belgie, Holandska, Francie, Polska, Řecka a Jugoslavie. Rovněž připravily a provedly loupežné válečné tažení proti Sovětskému svazu.

Moji kolegové, zastupující žalobu za USA, Velkou Britannií a Francií, předložili již soudu závažné a nezvratné důkazy o německé agresi proti jejich zemím, jakož i proti Belgii, Holandsku, Řecku a četným jiným státům, které se staly obětí hitlerovského loupežného imperialismu.

Dovolte i mně, páni soudcové, abych předložil důkazy o obludných zločinech obviněných při přípravě a rozpoutání útočných válek proti svobodomilovným národům.

ÚTOK NA ČESKOSLOVENSKO

Dokument, který je připojen ke spisům a je znám jako direktiva „grün“, obsahuje plán útoku na Československou republiku. Tato direktiva podepsaná Hitlerem byla rozeslána s průvodním dopisem podepsaným Keitelem. Direktiva začíná „politickými předpoklady“ a je v ní uvedeno doslova toto: „Je mým nezměnitelným rozhodnutím zničit Československo jedinou vojenskou akcí v blízké budoucnosti. Úkolem politického vedení je vyčkat nebo vyvolat politicky a vojensky vhodný okamžik.“

Nevyhnutelný vývoj poměrů v Československu nebo jiné politické události v Evropě, které snad již nevytvoří tak výhodnou situaci, mohou mě donutit, abych zahájil akci před stanovenou lhůtou. Vhodná volba a odhodlané a plné využití příhodného okamžiku je nejjistější zárukou úspěchu. Podle toho musí být ihned provedeny všechny přípravy.“

Obraceje se k výkladu politických možností a předpokladů, týkajících se útoku, uvádí Hitler cynicky tyto předpoklady:

a) vhodná vojenská záminka a v této souvislosti —

b) dostatečné politické ospravedlnění,

c) akce, kterou protivník neočekává a která jej zastihne podle možnosti nejméně připraveného. Podle názoru Hitlerova je nejpříznivějším okamžikem jak s hlediska vojenského, tak i s hlediska politického bleskový úder tajně Německem připravený pod záminkou nějakého incidentu, který by mohl morálně ospravedlnit použití vojenské moci alespoň v očích jisté části světové veřejnosti.

Směrnice předpokládala, že vlastní přípravy k útoku na Československo budou provedeny s použitím různých druhů zbraní.

Takto mluví direktiva „grün“, datovaná již z konce května 1938, zcela jasně a konkrétně o pečlivě promyšlené přípravě k obsazení Československa.

Sovětská žaloba předloží dokumenty z archivu německého ministerstva zahraničních věcí, které ukáží zločinné metody hitlerovců při přípravě obsazení Československa.

Vy, páni soudcové, a s vámi celý svět, dobře víte, jak metodicky a surově byl uskutečněn tento zločinný plán hitlerovského loupežného imperialismu.

Když zavedli Hitlerovci v obsazeném Československu nesnesitelný režim teroru, odvlékli do německého otroctví mnoho tisíc československých občanů, nemajíce slitování ani s dětmi, které posílali do závodů, na zemědělské práce a do dolů.

Československá mládež byla zbavena možnosti vzdělání. Když se v roce 1942 obrátila česká delegace na Francka a žádala jej, aby dovolil znovuotevření československých vysokých škol, odpověděl cynicky:

„Vyhraje-li válku Anglie, pak si otevřete školy sami; zvítězí-li Německo, pak vám postačí pětitřídní obecné školy.“

Každý pamatuje krvavé zločiny hitlerovských katů na československém obyvatelstvu. Jeden z mnohých obluďných zločinů proti pokojnému obyvatelstvu byl uveřejněn v německých novinách „Der neue Tag“ z 11. června 1942:

„Při pátrání po vrazích SS obergruppenführera Heydricha byly zjištěny nezvratné důkazy, že obyvatelstvo obce Lidice u Kladna poskytovalo podporu a pomoc pachatelům tohoto zločinu. To bylo dokázáno přes to, že obyvatelstvo popíralo své účastenství. Stanovisko obyvatelstva k takovému zločinu je prokazováno i dalšími nepřátelskými činy vůči říši. Na příklad byla nalezena ilegální literatura, sklady zbraní a munice, jakož i ilegální vysílačky a bylo zjištěno nezákonné přechovávání velikého množství zboží, které podléhá řízenému hospodářství. Všichni muži ve ves-

nici byli zastřeleni, ženy byly dopraveny do koncentračních táborů a děti byly dány na náležité vychování. Všechny budovy v této vesnici byly srovnány se zemí a jméno obce bylo vymazáno.“

Žaloba má k dispozici úřední údaje sebrané československou vládou, o hrůzných zločinech, kterých se dopustili hitlerovští okupanti na území Československa. Ve zprávě československé vlády, která je ve značné své míře věnována vyličení okupačního režimu hitlerovců v Československu, se uvádějí četné případy teroru: střelení rukojmí, hromadné deportace do koncentračních táborů a vraždění žen a dětí.

Tak byly směrnice direktivy „grün“ uvedeny ve skutek.

Ú T O K   N A   P O L S K O

Dne 1. září 1939 porušili fašističtí útočníci věrolomně dříve uzavřené smlouvy a vtrhli na území Polska. Polský národ byl hromadně vyvražďován a města i vesnice nemilosrdně bořeny.

Soud má v rukou oficiální doklady předložené mými kolegy, které odhalují tento útok. K těmto dokladům patří především přísně tajná zpráva o poradě u Hitlera, která se konala dne 23. května 1939 a které se účastnili kromě Hitlera a jiných osob také obvinění Göring, Raeder a Keitel.

Na této poradě podal Hitler obšírný výklad o „současné politické situaci a politických cílech“. Hitler řekl: „Polák není pro nás novým nepřítelem. Polsko bude vždy na straně našich odpůrců. Nejde tu o Gdansk. Jde tu o životní prostor na východě, o zajištění zásobování potravinami a o vyřešení baltického problému.“

Dále řekl Hitler: „Proto nepřichází v úvahu, abychom ušetřili Polsko a zbývá nám jen učinit rozhodnutí o útoku na Polsko při první příležitosti. Nemůžeme tu počítat s tím, že by se opakoval český případ. Tentokráte to bude válka.“

A Hitler pokračoval: „Hlavní věcí je toto: Konflikt s Polskem, který začne naším útokem na Polsko, bude mít úspěch jen tehdy, zůstane-li západ mimo hru. Není-li to možné, pak je lépe napadnout západní mocnosti a přitom skoncovat také s Polskem.“

Ve druhé části svého referátu na této poradě se Hitler zabýval podrobně četnými otázkami vojenské strategie, jež souvisely s jeho rozhodnutím napadnout Polsko. Takto byl již předem připravován loupežný útok hitlerovského Německa na Polsko, který pak byl proveden v září 1939.

Předložíme listinné důkazy o neuvěřitelných zvěrstvech, která napáchali hitlerovci v Polsku.

Mezi slovanské země, které byly znenadání přepadeny hitlerovským Německem, patří také Jugoslavie. Je známo, že hitlerovská vláda dala několikrát prolhaná ujištění o tom, že Německo nemá útočné záměry proti Jugoslavii. Tak prohlásil Hitler dne 28. dubna 1939 ve své řeči v říšském sněmu, že Německo je ochotno dát záruky řadě států, zejména také Jugoslavii o tom, že zachová plné vzájemné porozumění, ježto je s těmito státy ve spojeneckých vztazích a je spojeno s nimi „úzkými pouty přátelství“.

Již dříve, a to dne 28. dubna 1938, oznámila berlínská agentura: „Zmocněné osoby oznámily jugoslávské vládě jménem Německa, že Německo nemá po Rakousku dalších záměrů a že jugoslávské hranice zůstanou nedotčeny.“

Bez ohledu na tato četná a kategorická prohlášení vtrhla hitlerovská armáda dne 6. dubna 1941 do Jugoslavie a obsadila tuto zemi. Tento útok byl neočekávaným jedině pro přepadenou stranu, ježto fašistická klika vypracovala již dříve stejně jako ve shora uvedených případech pečlivě plán útoku.

V přísně tajné směrnici z hlavního stanu führerova z 28. března 1941, která byla určena jedině pro vyšší velitelský sbor německé armády, se pravilo: „Můj plán záleží v tom, že soustředěnými údery vtrhneme do Jugoslavie z oblasti Fiume—Štyrský Hradec a Sofie, ve všeobecném směru na Bělehrad a jižněji, abychom jednak připravili rozhodnou porážku jugoslávským vojskům, jednak abychom odřízli jižní část Jugoslavie od celé země a přeměnili ji v nástupiště pro pokračování v německo-italských operacích proti Řecku. Tím, že slibujeme vrátit Makedonii a Banát, snažíme se získat pro tyto operace Bulharsko a Maďarsko.“

Vnitropolitická krise v Jugoslavii bude zostřena politickými zárukami Charvátům.“

Dále stanoví tato směrnice podrobně strategický plán pro vpád do Jugoslavie (vcelku se plán vpádu nazývá „Marita“) a připravuje konkrétní účast ozbrojených sil německé armády na této agresi; tu je uveden také desátý letecký sbor, který měl být pro tyto operace přemístěn z italského území.

Můžeme tedy na podkladě originálních dokumentů hitlerovské vlády a vrchního velitelství německé branné moci bezpečně prohlásit, že ve všech případech útoků hitlerovského Německa na slovanské státy postupovalo Německo podle předem vypracovaného plánu, který byl částí všeobecného zločinného spiknutí německého loupeživého imperialismu proti svobodomilovných národům.

VĚROLOMNÝ ÚTOK HITLEROVSKÉHO NĚMECKA NA SSSR

VOJENSKÁ PŘÍPRAVA ÚTOKU NA SSSR

Páni soudcové! Přistupuji nyní k vyličení zločinů, kterých se dopustili hitlerovští agresori proti mé zemi, proti Svazu sovětských socialistických republik

Dne 22. června 1941 přepadlo hitlerovské Německo věrolomně SSSR.

Leč tento den nelze pokládat za počátek provádění útočného plánu hitlerovského Německa proti Sovětskému svazu. To, k čemu došlo dne 22. června 1941, bylo promyšleno, připravováno a plánováno dlouho před tím. Tyto přípravy prováděli hitlerovští spiklenci nepřetržitě. Všechny útočné činy Německa proti četným evropským státům, ke kterým došlo v letech 1938 až 1941, byly v podstatě jakýmsi přípravnými údery pro hlavní úder na východě.

Fašistické Německo si vytyčilo zločinný cíl ovládnout území Sovětského svazu, aby mohlo vykrádat a vykořisťovat národy SSSR.

Na potvrzení toho není třeba odkazovat na Hitlerovu knihu „Mein Kampf“ a na jiné knihy a články hitlerovských pohlavárů, v nichž byla, jak známo, obsažena přímá hrozba proti SSSR a uváděno, že agrese německého imperialismu musí jít na východ za účelem dobytí t. zv. „životního prostoru“. Toto úsilí německého lupičského imperialismu došlo svého výrazu ve známé formulaci „Drang nach Osten“.

Používám jako důkazů oficiálních dokumentů hitlerovské vlády, které usvědčují plně obviněné z toho, že se dopustili zločinných jednání, která jim klade žaloba v této trestní věci za vinu.

Dovolte mně, abych se především dovolal dokumentu zvaného „Zpráva o poradě z 23. května 1939“. Jak je vidět z tohoto dokumentu, konala se porada v Hitlerově pracovně v novém říšském kancléřství a zápis o ní sepsal podplukovník generálního štábu Schmundt. Porady se účastnili Hitler, Göring, Raeder, Brauchitsch, Keitel, generálplukovník Milch, generál dělostřelectva Halder a jiní zástupci německého vrchního velitelství. V zápisu je řečeno, že předmětem porady byl „Výklad o současné politické situaci a politických cílech“.

Ve svém projevu na této poradě se Hitler několikrát dotkl otázky uchvácení území na východě. Hitler řekl:

„... Donutí-li nás osud ke konfliktu se západem, bylo by dobře, kdybychom v té době byli pány rozsáhlého prostoru na východě...“, a dále: „Jde nám o rozšíření životního prostoru na východě, o zajištění zásobování potravinami a o vyřešení baltického problému. Pokud jde o zásobování potravinami, můžeme počítat jen s oblastmi málo obydlenými. Úrodná půda

a zemědělství řádně vedené Němci přivodí několikanásobné zvýšení výroby potravin.“

V jiném dokumentu, který je znám jako „Protokolární záznam porady fűhrera s hlavními veliteli dne 23. listopadu 1939“, zdůraznil Hitler nutnost vyřešit problém boje o naftu, gumu a užitkové nerosty. Také v tomto projevu formuloval Hitler základní problémy takto:

„... Přizpůsobit životní prostory početnosti obyvatelstva.“

„Je věčným problémem, jak to učinit, aby vznikl náležitý poměr mezi početností Němců a územím, a jak zajistit tento nutný prostor. Žádné škrmné hloubání tu nepomůže. Je to třeba vyřešit jedině mečem.“

Na této poradě odhalil Hitler s plnou otevřeností své plány, namířené proti východu. Chlubil se svými úspěchy s uchvácením Moravy, Čech a Polska a neskrýval již své záměry pro další agresí na východ.

„Nestvořil jsem přece ozbrojené síly“, řekl Hitler, „aby nic nedělaly. Rozhodnutí jednat vždy ve mně žilo. Dříve nebo později, ale za všech okolností jsem chtěl problém vyřešit.“

Při tom nebrzdila Hitlerovu vládu nijak smlouva o neútočení z 23. srpna 1939, kterou uzavřelo Německo a SSSR. Ostatně se nyní též stala obecně známá cynická slova Hitlerova, že smlouvy se zachovávají tak dlouho, dokud jsou účelné.

Můj americký kolega citoval již ve své řeči projev obviněného Jodla na poradě říšských gauleiterů v Mnichově v lednu 1943. V tomto projevu řekl obviněný Jodl: „... Už v době, kdy ještě probíhalo tažení na západě, informoval Hitler mne, Jodla, o svých plánech vystoupit proti SSSR.“ Obviněný Raeder vypověděl zase při vyšetřování, že se myšlenka o tažení proti SSSR už dávno zrodila v hlavě Hitlerově, že se stále více upevňovala podle toho, jak se zmenšovala pravděpodobnost, že bude možno se vylodit v Anglii v červnu 1940.

Podle výpovědi obviněného Keitela chystal se Hitler napadnout SSSR na konci roku 1940. Už dříve, a to na jaře roku 1940, byl vypracován plán útoku na SSSR. Porady o této věci se konaly po celé léto. V červenci 1940 byl projednáván v Reichenhallu na vojenské poradě plán útoku proti SSSR.

To je potvrzováno také výpovědmi obviněného Jodla, který při výslechu vypověděl, že plány útoku na SSSR byly konkrétně vypracovány v listopadu a v prosinci 1940 a že v této době byly dány první směrnice armádě, válečnému námořnictvu a válečnému letectvu. Pod těmito směrnici má Jodl na mysli dokument, známý pod názvem „varianta Barbarossa“. Tento dokument je podepsán Hitlerem, Jodlem a Keitelem.

Tato směrnice, která byla určena pouze pro nejvyšší velitele německé armády, obsahuje pečlivě připravený program náhlého přepadení SSSR. Ve směrnici je řečeno:

„Německé ozbrojené síly musí být připraveny k tomu, aby ještě před ukončením války s Anglií porazily v rychlé válečné operaci sovětské Rusko.“

„K tomu účelu bude musit armáda dát k dispozici všechny své jednotky s jedinou výhradou, že obsazené oblasti musí být chráněny před jakýmkoli překvapením.“

Směrnice „varianta Barbarossa“ zdůrazňuje, že musí být „zvlášť pečlivě dbáno o to, aby nebylo lze uhodnout úmysl provést útok“.

Dále se uvádí v této směrnici, že rozkaz k nástupu proti sovětskému Rusku bude v případě nutnosti vydán 8 týdnů před začátkem plánované operace, a že přípravy, pro které je třeba delší doby, „musí být zahájeny (pokud se s nimi ještě nezačalo) už nyní a ukončeny k 15. květnu 1941.“

Konečně je v této směrnici obsažen také podrobný strategický plán útoku na SSSR, ve kterém bylo už také pamatováno na konkrétní formu účasti Rumunska a Finska na této agresi. Zejména je ve směrnici přímo řečeno:

„Předpokládání spojenci a jejich úkoly.

1. Na křídlech našich operací můžeme počítat ve válce proti sovětskému Rusku s aktivní účastí Rumunska a Finska.“

Ve směrnici se také uvádí, že „lze také počítat s tím, že nejpozději při začátku operace budou švédské železnice a silnice dány k dispozici pro postup německé severní skupiny.“

Podle toho je nesporné, že si Hitlerova vláda už zajistila pro tuto dobu souhlas vlád rumunské a finské, že se tyto země zúčastní útoku proti SSSR společně s Německem.

Tato okolnost je patrná nejen z textu směrnice „varianta Barbarossa“, nýbrž také z jiných údajů, které máme v rukou. V prohlášení německého generála pěchoty Buschenhagen, které předložíme Tribunálu, se na příklad praví:

„Ke konci prosince 1940 (přibližně asi 20. prosince), kdy jsem byl náčelníkem štábu německých vojsk v Norsku v hodnosti plukovníka, byl jsem pozván na několikadenní poradu náčelníků štábů armád u OKH (vrchní velitelství pozemních vojsk) v Zossenu v blízkosti Berlína; na této poradě vyložil náčelník generálního štábu generálplukovník Halder plán „Barbarossa“, který jednal o útoku proti Sovětskému svazu. V téže době byl v Zossenu náčelník generálního štábu finské armády generál Heinrichs, který tam měl rozhovory s generálplukovníkem Halderem ...“

Dále se v prohlášení Buschenhagenově vykládá, že jel v únoru 1941 do Helsink, kde propracovával společně se zástupcem finské armády konkrétní plán útoku na SSSR. Dne 2. nebo 3. března 1941 sestavil Buschenhagen po návratu do Oslo a odevzdal OKW zprávu o svém zájezdu.

„Na podkladě tohoto materiálu“, prohlašuje Buschenhagen, „byl sestaven operační plán »Modrá liška«, který jednal o útoku na murmanskou železnici z obvodu Kunsamo, Rovaniemi a Petsamo. Plán operací v obvodu Kirkines-Petsamo byl nazván »Sob« a plán pro obvod Rovaniemi »Stříbrná liška«.“

Později odletěl Buschenhagen, jak vypravuje, ke konci dubna nebo začátkem května 1941 do Helsink, kde se „konaly ve finském generálním štábu rozhovory s generály Heinrichem a Airoundem a plukovníkem Tapolou; při těchto rozhovorech bylo konstatováno, že finský generální štáb je plně připraven účastnit se nastávající války proti Sovětskému svazu.

Ve svých vlastní rukou psaných výpovědích vůči vyšetřovacím orgánům Sovětského svazu, které budou Tribunálu předloženy, líčí maršál Jon Antonescu svá setkání s Hitlerem v listopadu 1940, v lednu 1941 a v květnu 1941, ve kterých byly projednávány otázky, jež souvisely s přípravou války proti Sovětskému svazu.

Při prvním rozhovoru Antonesca s Hitlerem, kterého se zúčastnil Ribbentrop a osobní tlumočnick Hitlerův Schmidt, byly projednávány otázky, které se přímo týkaly agrese proti SSSR a účasti Rumunska na této agresi.

Na otázku, kterou položily sovětské vyšetřovací orgány Antonescovi, zda lze pokládat jeho první rozhovor s Hitlerem za začátek jeho jednání s Němci o přípravě války proti Sovětskému svazu, řekl Antonescu:

„Opovídám kladně. Tuto okolnost měl Hitler nepochybně na mysli při sdělávání plánů pro útok na Sovětský svaz.“

Při druhém setkání Antonesca s Hitlerem, ke kterému došlo v lednu 1941 a kterého se zúčastnili také obvinění Ribbentrop, Keitel a Jodl, žádal tehdy Hitler Antonesca o povolení průchodu německých vojsk, soustředěných na území Maďarska, Rumunskem, aby mohla jít na pomoc Italům ve válce proti Řecku.

Antonescu vypověděl:

„Vyslovil jsem obavy, že by průchod německých vojsk Rumunskem mohl být pro Sovětský svaz podnětem pro válečné operace se strany Sovětského svazu a tak že by se mohlo Rumunsko ocitnout v těžkém postavení, když přece rumunská armáda nebyla mobilisována, na což Hitler prohlásil, že dá rozkaz, aby část německých vojsk, určených pro účast na operacích proti Řecku, byla ponechána v Rumunsku.

Hitler také zdůraznil, že informace, které má v rukou, nasvědčují tomu, že Sovětský svaz nehodlá válčit proti Německu nebo Rumunsku.“

„Byl jsem tímto prohlášením Hitlerovým uspokojen a souhlasil jsem s průchodem německých vojsk rumunským územím.

Generálplukovník Jodl, který byl u porady přítomen, vysvětlil mně

strategickou situaci německé armády a zdůraznil, že úder z Bulharska na Řecko je nezbytný.“

Vypravuje o svém třetím setkání s Hitlerem, ke kterému došlo v květnu 1941 v Mnichově a jemuž byl přítomen Ribbentrop, řekl Antonescu:

„Při tomto setkání... jsme se už definitivně dohodli o společném útoku proti Sovětskému svazu.

Hitler mně sdělil, že se rozhodl vojensky přepadnout Sovětský svaz. Až připravíme útok, řekl Hitler, musíme jej provést neočekávaně po celé délce hranic Sovětského svazu od Černého moře až po Baltické moře.

Okolnost, že vojenský útok bude neočekávaný, pokračoval dále Hitler, poskytne Německu a Rumunsku možnost v krátké době likvidovat jednoho z našich nejnebezpečnějších odpůrců.

Podle svých vojenských plánů mně navrhl Hitler, abych dal k dispozici rumunské území pro soustředění německých vojsk a abychom se kromě toho přímo zúčastnili na provádění vojenského přepadení Sovětského svazu.“

Rumunsko, které se spiklo s Německem a připravovalo se k útoku proti Sovětskému svazu, sledovalo rovněž útočné cíle.

Antonescu mluví ve svých výpovědích o Hitlerových slibech takto:

„Hitler zdůraznil, že Rumunsko nesmí zůstat mimo tuto válku, ježto pro vrácení Bessarabie a severní Bukoviny nemá Rumunsko jiné cesty, nežli boj na straně Německa. Přitom řekl Hitler, že za naši pomoc ve válce bude moci Rumunsko obsadit a spravovat také jiná sovětská území, a to až k Dněpru.“

Dále vypověděl Antonescu:

„Ježto návrh Hitlerův na společné zahájení války proti SSSR vyhovoval mým útočným záměrům, prohlásil jsem, že jsem ochoten účastnit se útoku proti Sovětskému svazu, a zavázal jsem se postavit potřebný počet rumunského vojska a zároveň zvýšit dodávky nafty a zemědělských produktů pro potřeby Německa.

Když jsem se vrátil z Mnichova do Bukurešti, přikročil jsem k účinným přípravám na nastávající válku.“

Tyto skutečnosti potvrzují také dokumenty z Antonescova archivu, které budou rovněž předloženy Tribunálu.

Upozorňuji soud na záznam o rozhovoru, který měl Antonescu s šéfem protokolu německého ministerstva zahraničních věcí Dörnbergem dne 10. února 1942 (rozhovor při setkání na hranicích).

„... Prohlásil jsem,“ poznamenává Antonescu, „že Rumunsko nevstoupilo do svazku Osy proto, aby byla změněna Versailleská smlouva, nýbrž proto, aby se bojovalo proti Slovanům...“

Z tohoto záznamu je patrné, že nenávisť k slovanským národům spojila Hitlera a Antonesca k přípravě a provedení agrese.

Dokumenty, které předložím soudu, ukáží s naprostou jasností účast Maďarska na spiknutí proti míru a na přípravě útočné války proti Sovětskému svazu.

Maďarsku byl přidělen přesně vymezený úkol udeřit do týlu Rudé armády přes Karpaty v okamžiku, kdy měla německá a rumunská vojska rozvinout válečné operace proti Sovětskému svazu.

Takto byl dáván dohromady zločinecký blok útočníků v čele s fašistickým Německem proti svobodmilovným národům.

Vracím se k t. zv. „variantě Barbarossa“ a chtěl bych se zmínit o nejdůležitějších místech tohoto dokumentu.

„Varianta Barbarossa“ má tři části. V první části se vysvětlují všeobecné cíle plánu. V druhé části se mluví o spojencích Německa ve válce proti Sovětskému svazu. Třetí část je věnována provedení válečných operací na souši, ve vzduchu a na moři. Příznačnou zvláštností tohoto dokumentu je, že byl pořízen vzhledem k své mimořádné tajnosti pouze v devíti vyhotoveních, což úplně vyhovuje požadavku zachovat v tajnosti připravovaný útok proti Sovětskému svazu.

V první části plánu se praví: „Vojska ruské armády, která jsou v západní části Ruska, musí být zničena.“

„... Je třeba zabránit ústupu bojeschopných útvarů do prostorů ruského území. Pak musí být v rychlém pronásledování dosaženo čáry, s které nebude ruské letectvo s to provádět nálety na německé oblasti.“

V dokumentu se dále praví, že konečným cílem tohoto plánu je zachytit se na čáře Archangelsk—Volha, paralyzovat pomocí letectva poslední průmyslovou oblast na Uralu, zbavit bojové schopnosti baltické válečné loďstvo a zabránit možnosti, aby mohlo ruské letectvo účinně zasahovat do situace.

Ve třetí části dokumentu nalézáme směrnici „zmocnit se Leningradu a Kronštatu a pokračovat v útočných operacích za účelem ovládnutí nejdůležitějšího střediska komunikací a obranného průmyslu Moskvy“.

„Obsazení tohoto města,“ praví se v plánu, „bude znamenat po stránce politické i hospodářské rozhodující úspěch.“

Takový byl plán útoku proti SSSR, dlouho před tím hitlerovským Německem rozvážený, vypracovaný a připravovaný.

PŘÍPRAVA VÁLEČNÝCH ZLOČINŮ

Vedle strategických a diplomatických opatření na přípravu věrolomného přepadení SSSR hitlerovská vláda předem promyslela a zhotovila plány pro páchaní válečných zločinů na území SSSR. Tak zvaná „va-

rianta Barbarossa“ byl plán strategický. Ale tento plán měl své doplňky v četných směrnicích a rozkazech, které měly zahrnout veškerý soubor opatření, která souvisela s úkoly vpádu do Sovětského svazu. Mezi tato opatření patří především směrnice ze dne 13. března 1941, kterou vydal hlavní stan německého vrchního velitelství.

Tato směrnice se týká četných organizačních úkolů civilního rázu, zejména úkolu, jak organisovat administrativu. Je důležité poznamenat, že tato směrnice nařizovala, aby ve Východním Prusku a v t. zv. Generálním gouvernementu (t. j. v Polsku) vstoupily v platnost pro německá vojska nejpozději 4 týdny před zahájením operací zákony a nařízení, které byly určeny pro obvody válečných operací. Touto směrnicí bylo vrchní velitelství německé branné moci zmocněno provádět výkonnou moc a předávat svá zmocnění hlavním velitelům armádních skupin a armád.

Musím se také zmínit o bodu „b“ této směrnice, který je příznačný s hlediska úkolů a cílů, které si spiklenci vytyčili. V tomto bodě se pravilo:

„Na jevišti válečných operací dostává se reichsführerovi SS z příkazu führera zvláštních úkolů co do přípravy pro politickou správu; tyto úkoly vyplývají z konečného a rozhodujícího boje dvou protichůdných politických systémů. V rámci těchto úkolů jedná reichsführer SS samostatně a na svou vlastní odpovědnost.“

Nyní už lidstvo ví, co znamenaly tyto „zvláštní úkoly“, jichž provádění bylo úplně vloženo do rukou esesáckých generálů a důstojníků, kteří rozsáhle využili tohoto práva, jednat „samostatně a na vlastní odpovědnost“. Znamenalo to nevídaný teror, loupeže, násilí a vraždy válečných zajatců i pokojných občanů.

Kromě toho ukládala směrnice velitelským místům zcela konkrétně takové úkoly, jako je vylupování a kořistnická exploatace krajů obsazených německými vojsky. Směrnici podepsal obviněný Keitel.

V jiné směrnicí, vydané jako dodatek k „plánu Barbarossa“, se v červnu 1941 nařizuje ve formě propagační směrnice nemilosrdná likvidace všech, kdož by se stavěli na odpor německým uchvatitelům. Pokud jde speciálně o propagandu, mluví příslušná ustanovení směrnice otevřeně o obvyklých, hitlerovcům vlastních metodách špinavých pomluv, lží a provokací, kterých mají používat t. zv. „propagační čtyry“.

Musím se konečně zmínit ještě o jedné směrnicí, která je známá pod názvem „Nařízení o příslušnosti polních soudů v obvodu ‚Barbarossa‘ a o zvláštních opatřeních vojskových těles“. Toto ustanovení, které sankcionuje kvůli německých úřadů a vojsk vůči civilnímu obyvatelstvu na území uchváceném německými ozbrojenými silami, začíná tím, že požaduje na německém vojsku, aby se nelítostně „hájilo“ proti

nepřátelským jednáním civilního obyvatelstva. V předpisech, které nařizují drakonická opatření proti pokojnému obyvatelstvu a partyzánům, jsou obsažena ustanovení o surovém likvidování lidí, kteří jsou nazýváni v tomto ustanovení „podezřelými živly“.

Budu, dovolí-li to Tribunál, citovat jen dva body těchto předpisů, a to bod 4 a 5.

„4. Tam, kde byla promeškána doba pro podobná opatření nebo kde by tato opatření byla ihned nemožná, buďtež podezřelé živly ihned předvedeny před důstojníka. Ten rozhodne, zda mají být tito lidé zastřeleni.

5. Výslovně se zakazuje nechat tyto podezřelé lidi na živu a předat je soudům, až budou tyto soudy pro místní obyvatelstvo zavedeny.“

Podle těchto t. zv. „předpisů“ rozhodoval o životě a smrti každého zadrženého přímo důstojník, při čemž bylo zakázáno, jak se v tomto ustanovení cynicky praví, „ponechat tyto podezřelé lidi na živu a předat je soudu“, to znamená, že se přímo nařizovalo, aby byli „podezřelí lidé“ fyzicky zničeni. V případě jakýchkoli útoků na německé ozbrojené síly nařizovalo toto ustanovení použít „hromadných násilných opatření“, t. j. vyhladit všechny naprosto nevinné lidi.

Až kam dospěl cynismus německého vojenského velitelství při používání krvavého teroru, je patrné z toho, že toto „ustanovení“ zprošťovalo německé vojáky, důstojníky a úředníky jakékoli odpovědnosti za zločiny, které spáchali na sovětském pokojném obyvatelstvu. Německým vojenským velitelům ukládalo toto „ustanovení“, aby potvrzovali jen „rozsudky“, které vyhovovaly, jak se v uvedeném dokumentu praví, „politickým záměrům vedení“.

Hitlerovská vláda a německé vrchní velitelství, jejichž představitelé sedí na této lavici obviněných, vypracovaly tedy podrobně a připravily už dlouho před 22. červnem 1941 válečné zločiny na území SSSR, které byly také skutečně provedeny. Tyto plány usvědčují neúprosně obviněné ze záměrnosti obudných zločinů, které organizovali.

LOUPEŽIVÝ VPÁD HITLEROVSKÉHO NĚMECKA DO SSSR

Dne 22. června 1941 přepadli hitlerovští spiklenci, porušivše věrolomně pakt o neútočení mezi SSSR a Německem, bez vyhlášení války sovětské území a zahájili tak bez nejmenšího podnětu se strany Sovětského svazu útočnou válku proti SSSR.

Ohromné masy německého vojska, předem tajně soustředěné na hranicích, byly vrženy proti SSSR. Na severu, jak bylo plánováno, účastnila se útoku proti SSSR finská vojska a na jihu vojska rumunská a

maďarská. Chtějíc vyvolat paniku a zmátek, začalo německé válečné letectvo hned v prvních hodinách války bombardovat pokojná města a bořit je.

Ani ne za měsíc po tomto věrolomném činu svolal Hitler poradu za účasti Rosenberga, Göringa, Bormanna, Lammerse a Keitela.

Na této poradě dal Hitler shromážděným směrnicí, aby neodhalovali před vnějším světem pravé cíle války, kterou hitlerovci zahájili. Hitler poukazoval na to, jak bylo postupováno proti Norsku, Dánsku, Holandsku a Belgii, a trval na tom, že je třeba i nadále postupovat stejně, t. j. zatajovat všemožně pravé záměry spiklenců.

Hitler řekl: „Proto budeme znovu zdůrazňovat, že jsme byli nuceni obsadit určité území, zavést v něm pořádek a bezpečnost... Z toho vyplývá i naše uspořádání. Takto nesmí být poznáno, že jde o definitivní uspořádání. Nicméně přesto a nehledě k tomu všemu, budeme používat všech nutných opatření, jako jsou popravy, deportace atd.“

Tyto popravy a deportace pokojného civilního obyvatelstva do německého otroctví, loupeže a nejrůznější násilí proti pokojnému obyvatelstvu byly Hitlerem a jeho společníky nazývány „uspořádáním“. Na této poradě spiklenců byly takto určeny další úkoly hitlerovské vlády vůči Sovětskému svazu:

„V podstatě jde o to, abychom za prvé jej ovládli, za druhé jej spravovali a za třetí jej vykořisťovali...“

Hlavní věc je toto: Zřízení vojenské mocnosti na západ od Uralu nesmí přijít znovu v úvahu, i kdybychom o to měli bojovat sto let. Všichni následovatelé führera musí vědět: říše bude jen tenkrát zabezpečena, nebude-li existovat na západ od Uralu cizí vojsko. Jako železný zákon musí platit: Nikdy nesmí být dovoleno, aby zbraň nosil někdo jiný než Němec... Pouze Němec je oprávněn nosit zbraň, žádný Slovan, žádný Čech, žádný Kazach a žádný Ukrajinec...“

A Hitler pokračoval: „Celé Pobaltí se musí stát součástí říše... stejně jako se musí stát součástí říše Krym s přilehlými kraji, ... tyto přilehlé kraje musí být co největší... a Povolží se musí stát součástí říše stejně jako oblast Baku. Ta musí být odstoupena Německu jako koncese (musí se stát vojenskou kolonií). Finové chtějí mít východní Karelii. Avšak vzhledem k veliké těžbě niklu musí poloostrov Kola připadnout Německu... Na oblast leningradskou si činí nároky Finové. Je třeba srovnat Leningrad se zemí a pak jej odevzdat Finům.“

Loupeživé cíle války, kterou zahájilo Německo proti SSSR, jsou otevřeně formulovány v článku vůdce fašistické propagace smutně proslulého Göbbelse pod názvem: „Zač“, který byl uveřejněn v jeho knize „Železné srdce“ na str. 334—336.

Göbbels napsal:

„To není válka o trůn ani o oltář, je to válka o obilí a chléb, o bohaté obědy, bohaté večere a bohaté snídaně, ... Je to válka o suroviny, gumu, železo a rudu...“

Také Göring prohlašoval ve svém projevu na oslavu úrody v berlínském sportovním paláci dne 5. října 1942, který byl uveřejněn v novinách „Völkischer Beobachter“ ze dne 6. října 1942 velkohubě:

„... Nezapomínejte, že jsme vzali Rusům nejlepší kraje... máme tolik vajec, másla a mouky, že si to nedovedete ani představit... musíme se postarat o to, abychom provedli náležitě sběr toho všeho, a abychom to vše na místě náležitě zpracovali...“

Obviněný Rosenberg horečně „pracoval“, aby si vymyslel nové názvy pro sovětská města, jako „Gotenburg“ pro Simferopol, a „Theodorichshafen“ pro Sevastopol. Tím se zaměstnával Rosenberg vedle toho, že řídil zvláštní štáb na „přivtělení“ Kavkazu.

To vše odhaluje s úplnou jasností pravé loupeživé plány a záměry hitlerovských agresorů vůči Sovětskému svazu. Tyto zločinné záměry sledovaly především cíl vyloupit Sovětský svaz a zotročit a vykořisťovat sovětský lid.

To byla zároveň cesta k ustavení hitlerovské nadvlády v Evropě a na celém světě. Právě proto činila hitlerovská vláda v dokumentu, připojeném ke spisům, který je nazván „Vedení námořní války“ a který se zabývá plánem zmocnit se severní Afriky, Gibraltaru, Syrie, Palestiny a Egypta, provedení tohoto plánu zcela závislým na výsledku války proti Sovětskému svazu.

Ve snaze zamaskovat své imperialistické cíle křičela hitlerovská klika zoufale podle svého zvyku o domnělém nebezpečí se strany SSSR a prohlašovala, že loupeživá válka, zahájená proti Sovětskému svazu s uchvatitelskými cíli, je válkou „preventivní“.

Jaké to ubohé pokusy!...

O jaké „preventivní válce“ lze mluvit, když je dokumentárně dokázáno, že Německo předem vypracovalo a připravilo plán útoku na SSSR, formulovalo loupeživé cíle tohoto útoku, načrtlo území Sovětského svazu, které hodlalo uchvátit, stanovilo metody pro vylupování tohoto území a pro vyhubení jeho obyvatelstva, včas zmobilisovalo svá vojska a posunulo k hranicím 170 úplně připravených divísi, které čekaly jen na znamení k nástupu.

Agrese, které se dopustilo fašistické Německo proti SSSR, a zveřejněné nyní originální dokumenty hitlerovské vlády odhalují definitivně celému světu a dějinám veškerou prolhanost a směšnost tvrzení hitlerovské propagandy o „preventivní“ povaze války, zahájené proti SSSR.

Kdyby se fašistický vlk sebevíce halil do beránčího roucha, své tesáky nemůže schovat.

Když hitlerovská vláda provedla věrolomný útok na SSSR, počítala s tím, že dlouhá příprava k této agresi, soustředění všech ozbrojených sil Německa k tomuto úderu, účast armády rumunské a finské a vojenských jednotek italských a maďarských na této operaci a konečně výhoda nenadálého přepadení zajistí rychlou porážku SSSR.

Avšak všechny tyto výpočty agresorů byly zmařeny hrdinským odporem Rudé armády, která obětavě hájila čest a nezávislost své vlasti. Plány postupu německého vojska ztroskotávaly jeden za druhým.

Nehodlám líčit všechny etapy Vlastenecké války sovětského lidu proti německým fašistickým uchvatitelům, ani velkého a chrabrého boje Rudé armády proti německým, rumunským, finským a jiným vojskům, která vtrhla do sovětské země. Tento boj sledoval s nadšením celý svět a nikdy na něj dějiny nezapomenou.

Sovětský lid pevně a udatně hájil a uhájil čest, svobodu a nezávislost své vlasti v bitvách, které jsou nevídané svými rozměry i urputností, a společně s vojsky spojeneckých národů zbavil svobodymilovné národy světa hrozného nebezpečí fašistického zotročení.

VÁLEČNÉ ZLOČINY

Když fašistické Německo připravilo a provedlo věrolomné útoky na svobodymilovné národy, přeměnilo válku na vojensky řízené banditství. Vraždy válečných zajatců, vyhlazování pokojného obyvatelstva, vylupování obsazených krajů a jiné válečné zločiny byly částí programu hitlerovci plánované bleskové války. Obzvláště značných rozměrů dosáhl a s obzvláštní surovostí byl prováděn fašistický teror na dočasně obsazených územích Sovětského svazu.

HROMADNÉ VRAŽDY POKOJNÝCH OBČANŮ

„Musíme“, řekl Hitler Rauschningovi, „rozvinout techniku vylidňování. Zeptáte-li se mne, co rozumím vylidňováním, řeknu, že mám při tom na mysli vyhubení celých rasových jednotek. A to je to, co hodlám provést, to je, zhruba řečeno, můj úkol. Příroda je krutá a proto můžeme i my být krutými. Mohu-li poslat výkvět německého národa do pekla války bez nejmenší lítosti nad prolitou cennou německou krví, pak jsem také ovšem oprávněn vymýtiti miliony lidí nižší rasy, kteří se množí jako hmyz!“

Sovětská žaloba má ve svých rukou velmi četné dokumenty, shromáždě-

děné Mimořádnou státní komisí pro zjišťování a vyšetřování zločinů německo-fašistických uchvatitelů a jejich společníků, které jsou nevyvratitelnými důkazy o nesčíslných zločinech německých úřadů.

Máme v rukou dokument nazvaný „Příloha č. 2 k operačnímu rozkazu č. 8 náčelníka bezpečnostní policie a SD“, datovaný „Berlín dne 17. června 1941“ a podepsaný Heydrichem, který tehdy vykonával funkci zástupce Himmlerova. Tento dokument byl vypracován společně s vrchním velitelstvím německé branné moci. Z příloh k rozkazu č. 8 a také z rozkazů č. 9 a č. 14 a z přílohy k nim je patrné, že soustavné vyhlazování sovětských lidí v německých fašistických koncentračních táborech na území SSSR a jiných států, kterých se němečtí okupanti zmocnili, bylo prováděno ve formě „filtrace“, „očišťovacích opatření“, „čistky“, „zvláštních opatření“, „zvláštního režimu“, „likvidace“, „exekuce“, atd.

Provádět tyto zločiny bylo uloženo zvláště utvořeným „sonderkomandům“, která byla zřizována po dohodě náčelníka policie a SD a vrchního velitelství německé branné moci.

Z přílohy č. 1 k rozkazu č. 14 je patrné, že tato komanda postupovala samostatně na podkladě, jak se pravilo v tomto dokumentu, „zvláštního zmocnění a podle daných jim všeobecných směrnic v rámci táborového řádu“, a udržovala přitom úzký styk s veliteli táborů a důstojníky kontrašpionáže.

Je třeba poznamenat, že hitlerovci utvořili v době útoku Němců proti Moskvě zvláštní „Sonderkommando Moskau“, které bylo určeno pro hromadné vraždění obyvatel Moskvy.

Hitlerovská vláda a německé vrchní velitelství se obávaly, že by se tyto neuvěřitelné rozkazy č. 8 a č. 14 mohly octnout v rukou Rudé armády a sovětské vlády a učinily proto všechna opatření, aby udržely tyto rozkazy v přísné tajnosti. V rozkaze č. 14 nařizoval Heydrich přímo: „Výslovně zdůrazňuji, že operační rozkazy č. 8 a č. 14 a také dispoice, které se jich týkají, musí být v případě neodvratného nebezpečí bezodkladně zničeny. O zničení mně budiž podána zpráva.“

Kromě právě zmíněných rozkazů, které obsahovaly program a plán na vyhubení sovětských lidí hitlerovci, byly vydány velmi četné rozkazy a dispoice jednak pro civilní „správu“ a jednak pro německá vojenská velitelství, které nařizovaly hromadné vyhlazování a rozsáhlé popravování sovětských lidí. V Keitelově rozkaze z 12. prosince 1941 se pravilo: „Führer má za to, že trestání odnětím svobody a to i trestání doživotním žalářem by bylo pokládáno za projev slabosti. Účinně a důsledně lze dosáhnout zastrášení jedině popravami anebo opatřeními, při kterých zůstane obyvatelstvu osud pachatele neznámým. Tomuto účelu slouží deportace pachatelů do Německa. Směrnice pro stíhání

pachatelů, které jsou připojeny, jsou v souladu s tímto stanoviskem führera. Byly jím také schváleny. Keitel.“

Mezi prostředky na vyhlazování sovětských lidí, kterých používali hitlerovci, je třeba uvést takové, jako je záměrná nákaza skvrnitým tyfem, otravování v autech smrti a pod. Vyšetřováním, které provedla Mimořádná státní komise Sovětského svazu, bylo zjištěno, že hitlerovci soustavně zřizovali na frontě u okraje své první obranné linie zvláštní koncentrační tábory, v nichž bývaly desítky tisíc dětí, práce neschopných žen a starců. Přístupy k těmto táborům byly podmínovány. Na území takových táborů nebyla žádná stavení, a to ani táborové baráky, a vězňové leželi přímo na zemi. Za sebenepatrnější pokus porušit trestanecký režim zavedený v táborech byli vězňové stříleni. V těchto táborech byly objeveny tisíce nemocných skvrnitým tyfem, kteří se stýkali s obyvatelstvem, jež tam bylo sehnáno z okolních vesnic, a soustavně přenášeli na toto obyvatelstvo nákazu skvrnitého tyfu. V dokumentu, který sovětská vláda předloží, jsou podrobně líčeny tyto zlotřilé zločiny německých fašistických okupantů.

V rukou žaloby je dokument ze dne 16. května 1942, podepsaný untersturmführerem Beckerem. Tento dokument obsahuje hlášení nadřízenému místu o praxi při používání aut smrti. V tomto příšerném dokumentu se lze dočíst o tomto:

„Místo poprav je aspoň 10 až 15 km stranou od příjezdních cest a je těžko přístupné vzhledem ke své poloze; při sychravém nebo vlhkém počasí je naprosto nepřístupné. Kdž se přivádějí nebo přivázejí ti, kdož mají být popraveni, k tomuto místu, ihned upozorují, co se s nimi má stát, a stávají se neklidnými, čemuž by se bylo třeba podle možnosti vyhnout. Zbývá jen jeden způsob: naložit je na nákladní auta na sběrném místě a pak dovážet k místu poprav.“

Nařídil jsem, aby nákladní automobily skupiny D byly maskovány jako obývací vozy, a přikázal jsem, aby bylo uděláno na malých vozech po jednom okénku s každé strany, a ve velkých vozech po dvou okénkách, která by se podobala oknům, jež často vidíme v této zemi u vesnických domů. Avšak vozy se tam staly do té míry pověstné, že je nejen úřední osoby, nýbrž i civilní obyvatelstvo nazývaly „automobily smrti“, jakmile se jen některý z těchto vozů objevil. Podle mého mínění není možno je zamaskovat a udržet v tajnosti byť sebekratší dobu. Kromě toho jsem nařídil, aby během otravování plynem byl obsluhující personál držen ve větší vzdálenosti od automobilu, aby nebyl poškozen na zdraví unikajícími plyny. Přitom bych chtěl upozornit na toto: Rozličná komanda nutí své lidi, aby vyložili vozy, jakmile otrava plynem byla skončena. Upozorňoval jsem velitele příslušných sonderkomand na to, jak obrovskou morální i fyzickou škodu může taková práce udělat

u lidí, a to když ne hned, tedy později. Lidé si mně stěžovali na bolesti hlavy, které dostávají vždy po vykládání vozů. Nicméně velitelé sonderkomand nechtějí od toho upustit, obávajíce se, že by vězňové, přibraní k této práci, mohli využít příznivého okamžiku k útěku. Aby byli lidé uchráněni před touto škodou, prosil bych o vydání příslušných pokynů.

Otrava plynem se neděje vždy správně. Aby co nejrychleji skončili celou proceduru, pouštějí šoféři plný plyn. Následkem toho umírají lidé udušením a neusínají, jak to bylo stanoveno. Moje pokyny vedly k tomu, že při správné poloze plynové páky nastává smrt rychleji a že při tom vězňové klidně usnou. Zkřivené obličejy a výkaly, které bylo lze dříve pozorovat, jsme už nenalézali.

Během dnešního dne pojedu ke skupině B, odkud zašlu další zprávy. Dr Becker, Untersturmführer.“

Bylo zde už mluveno o táborech Majdanek a jejich plynových komorách, kde bylo povražděno více než 5,5 milionů naprosto nevinných lidí, občanů Polska, Československa, Sovětského svazu, Spojených států amerických, Velké Britannie, Francie a jiných demokratických zemí. Musíme se zmínit o koncentračních táborech ve Smolensku, Stavropoli, Charkově, Kijevě, Lvově, Poltavě, Novgorodě, Orlu, Rovně, Dněpropetrovsku, Oděse, Kamenec-Podolsku, Gomelu, Kerči, ve stalingradské oblasti, Kaunasu, Rize, Mariampolu (Litevská SSR), Klogi (Estonská SSR) a mnoha jiných, kde hitlerovci umučili na statisíce sovětských lidí z civilního obyvatelstva a také vojáky a důstojníky Rudé armády.

Němci prováděli také hromadné popravy sovětských lidí v Lysenickém lese, který je na pokraji Lvova směrem k Tarnopolu. Do tohoto lesa Němci denně zaháněli a přivázeli na nákladních autech velké skupiny sovětských válečných zajatců z tábora „Citadela“, vězně z janovského tábora, ze lvovského vězení a také pokojné sovětské lidi, kteří byli zadrženi na náměstích a ulicích města Lvova při velmi četných razířích.

Na podkladě vyšetřování, které provedla Mimořádná státní komise, bylo zjištěno, že Němci postríleli v Lysenickém lese více než 200 tisíc lidí.

Tyto hromadné vraždy a tento režim teroru a zvláště byl plně schválen v projevu obviněného Rosenberga na zasedání německé pracovní fronty v listopadu 1942. „Je zřejmé,“ prohlásil Rosenberg, „že máme-li si tyto národy podrobit (to jest národy, které bydlí na území SSSR), bude zvláště a tyranie neobyčejně vhodnou formou správy.“

Později, když začala Rudá armáda očišťovat od německo-fašistických tlup dočasně obsazená území Sovětského svazu a když se orgány sovětské státní moci jaly odhalovat obudné zločiny fašistických vyvrhelů a objevovaly nespočetné hroby sovětských občanů umučených fašisty,

vojáků i důstojníků, učinilo německé velitelství narychlo opatření, aby byly stopy německých zločinů spěšně odklizeny a zničeny. Za tím účelem organisovalo německé velitelství všude vykopávání hrobů a spalování mrtvol z těchto hrobů. Zvláštním rozkazem obersturmführera datovaným „Rovno, dne 3. srpna 1943, IYAL č. 35/43 c“ a adresovaným na vedoucího četnictva v Kamen-Kaširsku, bylo nařízeno, aby bylo „ihned hlášeno, kde jsou hroby (společné) osob, které byly v této oblasti mimořádným způsobem likvidovány, a počet těchto hrobů“.

Mezi dokumenty, které byly objeveny v budově gestapa v rovenské oblasti, bylo nalezeno hlášení o provedení shora zmíněného rozkazu se seznamem asi 200 míst, kde byly zaznamenány takové hroby. Z tohoto seznamu je patrné, že němečtí fašističtí kati vybírali pro hroby, do kterých zahrabávali své oběti, převážně pustá a pro jiné osoby málo přístupná místa.

Na konci seznamu se praví: „V seznamu jsou vedeny všechny hroby, a to i hroby komand, která zde pracovala dříve.“

Budu nyní citovat výtah z svolání zástupců několika tisíců bývalých vězňů v Osvětimi k mezinárodní veřejnosti:

„Neuvěřitelný počet lidí byl zplynován, když docházely transporty z nejrůznějších zemí, jako z Francie, Belgie, Holandska, Řecka, Itálie, Maďarska, Československa, Německa, Polska, SSSR, Norska a z jiných zemí. Lidé, kteří přišli s transportem, museli projít před SS lékařem tábora nebo SS náčelníkem tábora. Ten ukazoval prstem napravo nebo nalevo. Nalevo znamenalo smrt plynem. Z transportu o počtu 1500 lidí šlo průměrně ihned 1200 až 1300 do plynu. Výjimečně bývalo procento lidí, kteří byli posláni do tábora, o něco vyšší. Často se stávalo, že SS lékaři Mengele a Tilo si pískali, když prováděli tuto „selekci“, veselou melodii. Lidé, určení k zplynování, se museli před plynovou komorou svléknout a pak byli biči zaháněni do plynové komory. Poté se uzavřely dveře sklepa — plynové komory a lidé byli zplynováni. Smrt nastávala přibližně za 4 minuty. Po 8 minutách se plynová komora otevřela a dělníci t. zv. „sonderkomanda“ dopravovali mrtvoly k pecím krematorií, které hořely ve dne v noci.

Když došly transporty z Maďarska, pece více nepostačovaly a proto byly vykopány obrovské příkopy pro spalování. Do nich se nakladlo dřevěné lešení, které se polilo naftou. Do těchto příkopů se naházely mrtvoly a často tam SS házeli také děti a dospělé ženy; tito nešťastní lidé tam pak hynuli hroznou smrtí. Tuky a oleje nutné pro spalování byly opatřovány zčásti z mrtvol zplynovaných lidí, aby se ušetřila nafta. Z mrtvol se opatřoval také olej a tuky pro technické účely a dokonce i pro výrobu mýdla.“

Provolání končí slovy: „Žádáme a s námi to žádá asi 10 000 zachrá-

něných vězňů všech národností, aby zločiny a obludná zvěrstva hitlerovců nezůstala nepotrestána.“

Tento spravedlivý požadavek podporuje celý civilisovaný svět a všechny svobodmilovné národy.

TRÝZNĚNÍ A VRAŽDĚNÍ VÁLEČNÝCH ZAJATCŮ

Jedním z nejstrašnějších zločinů hitlerovských spiklenců bylo organizované hromadné vyhlazování válečných zajatců.

Byly zjištěny velmi četné skutečnosti vražd, mučení a trýznění válečných zajatců. Byli mučeni rozžhaveným železem, byly jim vypichovány oči, byly jim uřezávány nohy a ruce atd.

Soustavná zvěrstva a masakry na zajatých vojácích a důstojnících Rudé armády nebyly episodami nebo výsledkem zločinného jednání některých důstojníků německé armády a německých úředníků.

Hitlerova vláda a vrchní velitelství německé armády bestiálně ničily válečné zajatce. O tom svědčí velmi četné dokumenty, směrnice a nařízení nacistické vlády a rozkazy německého vrchního velitelství.

Už v březnu 1941, jak vypověděl při výslechu německý generálporučík Ostreich, se konala v hlavním stanu vrchního velitelství v Berlíně tajná porada, na které byla navržena opatření pro organizaci táborů ruských válečných zajatců a „pravidla“ pro nakládání s nimi. Tato „pravidla“ a „opatření“ byla, jak vyplývá z výpovědi Ostreichovy, v podstatě plánem na vyhlazení sovětských válečných zajatců.

Mnoho sovětských válečných zajatců bylo postříleno a pověšeno a také zahynulo hladem nebo na nakažlivé nemoce, zimou a mučením, kterého Němci metodicky používali podle předem promyšleného plánu, jehož cílem bylo hromadné vyhlazování sovětských lidí.

V příloze 3 k rozkazu náčelníka bezpečnostní policie a SD č. 8 ze dne 17. června 1941 byl uveden seznam táborů pro válečné zajatce, zřízených na území prvního vojenského okruhu a tak zvaného generálního gouvernementu. Zejména byly v prvním okruhu zřízeny tábory v Prokulsu, Heydekrugu, Schirwindte, Schützenrode (Ebenrode), Prostkeny, Suvalkách, Fišbor-Turzenni, Ostrolence. V tak zvaném generálním gouvernementu byly zřízeny tábory v Ostrov-Mazovecku, Sedleci, Bělopadlasku, Cholmu, Jaroslavi a jinde. V příloze k operačnímu rozkazu č. 9, vydanému k provedení rozkazu č. 8 ze dne 17. června 1941 jsou uvedeny seznamy táborů pro sovětské válečné zajatce, které byly umístěny na území 2, 4, 6, 8, 10, 11 a 13 vojenských okruhů v Hammersteinu, Schneidemühle a v četných jiných místech. V těchto táborech pro válečné zajatce, právě tak jako v táborech pro civilní obyvatelstvo, bylo prováděno vyhlazování a trýznění, které Němci nazývali „filtrová-

ním“, „exekucí“ a „zvláštním režimem“. Chmurnou památku zanechal po sobě Němci zřízený „Grosslazaret“ ve městě Slavuta. Celému světu jsou známa zvěrstva, která Němci páchali na sovětských válečných zajatcích a na válečných zajatcích jiných demokratických států v Osvětimi, Majdanku a v četných jiných táborech.

Tu platily směrnice německé bezpečnostní policie a SD, vypracované společně se štábem vrchního velitelství branné moci, jehož náčelníkem byl obviněný Keitel.

V operačním rozkaze č. 8 se pravilo: „Exekuce nebud'ěž prováděny v táboře nebo v bezprostřední blízkosti tábora. Jsou-li tábory generálního gouvernementu v bezprostřední blízkosti hranic, pak bud'ěž zajatci odvezeni za účelem jejich speciálního naložení s nimi podle možnosti do bývalých sovětských obvodů. Je-li však exekuce třeba proto, že byla porušena táborová kázeň, obrátí se náčelník operativního komanda na velitele tábora.

Činnost „sonderkomand“ se schválením velitelů armádního týlu (velitelů obvodů pro záležitosti válečných zajatců) se má dít tak, aby byla filtrace prováděna podle možnosti nepozorovaně, avšak likvidace budiž prováděna bezodkladně a v takové vzdálenosti od etapových táborů a obydlených míst, aby to nebylo známo ostatním válečným zajatcům a obyvatelstvu.“

V příloze č. 1 k operačnímu rozkazu č. 14 náčelníka bezpečnostní policie a SD, datované „v Berlíně, dne 29. října 1941“, č. 21 B/41 GPS-IYAIC, je doporučován tento „postup“ pro provádění exekucí: „Náčelníci operačních skupin řeší pod vlastní odpovědností otázky exekucí a dávají příslušné pokyny sonderkomandům. Aby komanda mohla provádět opatření stanovená ve vydaných směrnících, mají komanda požadovat vedení táborů, aby jim byli zajatci vydáni. Vrchní velitelství armády dalo pokyn velitelům, aby vyhovovali podobným žádostem.

Exekuce bud'ěž prováděny nepozorovaně na vhodných místech a za žádných okolností ne přímo v táboře nebo v bezprostřední blízkosti tábora. Budiž dbáno o to, aby mrtvoly byly ihned a řádně pohřbeny.“

O tom, jak byly právě uvedené směrnice plněny, mluví hlášení operačního komanda (obersturmbannführera Lippera brigadenführerovi „doktoru“ Thomasovi ve Vinnici z prosince 1941). V tomto hlášení se uvádí, že v táboře ve Vinnici zůstalo po t. zv. „filtraci“ tábora všeho všudy 25 lidí, kteří by mohli být označeni jako „podezřelí“.

„Tento omezený počet“, praví se v hlášení, „se vysvětluje tím, že místní orgány činily každý den nutná opatření podle linie zastávané bezpečnostní policií proti negativním živlům ve stálých táborech pro válečné zajatce, a to v dohodě s veliteli posádek nebo příslušnými důstojníky kontrašpionážní služby.“

Podle toho bylo kromě hromadných poprav, které prováděla zvláště k tomu vytvořená „sonderkomanda“, rozsáhle praktikováno vyhlazování sovětských lidí veliteli posádek a veliteli táborů pro sovětské válečné zajatce, kteří jim byli podřízeni.

V materiálech Mimořádné státní komise pro vyšetřování zločinů, které napáchali Němci na dočasně obsazených územích SSSR, a v notách lidového komisaře zahraničních věcí V. M. Molotova o vyhlazování válečných zajatců a surovém nakládání s nimi jsou uváděny velmi četné skutečnosti o obhrobných zločinech hitlerovské vlády a německého vrchního velitelství.

V notě lidového komisaře zahraničních věcí V. M. Molotova z 25. listopadu 1941 o pobuřujících ukrutnostech německých vojenských úřadů vůči sovětským válečným zajatcům, která byla zaslána všem velvyslancům a vyslancům států, s nimiž SSSR udržuje diplomatické styky, je uvedeno, že vojáci Rudé armády byli německým vojenským velitelstvím a německými vojenskými útvary bestiálně mučeni, týráni a vražděni. Fašističtí barbaři probodávali a stříleli na místě bezbranné, nemocné a raněné vojáky Rudé armády, kteří byli v táborech, znásilňovali ošetřovatelky a nemocniční sestry a ukrutně vraždili členy lékařského personálu.

Na podkladě směrnic německé vlády a vrchního velitelství byla vedena zvláštní evidence obětí „exekuce“. Tak ve směrnici obsažené v příloze č. 2 k rozkazu Heydricha č. 8 se praví, že je nutno vést evidenci provedených „exekucí“, t. j. zničení válečných zajatců, a to v této formě: 1. Běžné číslo, 2. příjmení a jméno, 3. doba narození a místo narození, 4. povolání, 5. poslední místo bydliště, 6. důvod exekuce, 7. den a místo exekuce.

Další konkretisace úkolů, týkající se ničení válečných zajatců, byla dána sonderkomandům operačním rozkazem náčelníka bezpečnostní policie a SD č. 14 z 29. října 1941.

K ukrutnostem páchaným na sovětských válečných zajatcích je třeba počítat také vypalování zvláštních poznávacích značek, které byly zavedeny zvláštním příkazem německého vrchního velitelství ze dne 20. července 1942. V tomto nařízení se stanoví tyto způsoby vypalování značek: „...Povrchové naříznutí napnuté kůže se provede pomocí rozžhaveného chirurgického nožíku namočeného v čínské tuši.“

Haagská konvence z roku 1907 o válečných zajatcích předpisuje nejen, že je třeba zacházet se zajatci humánně, nýbrž že je třeba šetřit jejich vlasteneckých citů a nepoužívat jejich sil proti vlastní zemi. Hlava 3 konvence o zákonech a obyčejích války zakazuje válečné straně donucovat příslušníky nepřátelské strany, aby se účastnili válečných operací, namířených proti jejich zemi, a to ani v tom případě, byli-li ve

službách této válečné strany před začátkem války. Hitlerovci pošlapali i tuto elementární zásadu mezinárodního práva. Bitím a hrozbami zastřelením nutili zajatce pracovat jako kočí na vozech, řidiče automobilů a transportů, které dopravovaly střelivo a jiné válečné náklady na frontu, jako nosiče střeliva do palebního postavení, jako pomocný personál protiletectvého dělostřelectva atd.

V leningradské oblasti, v okrese Jelny ve smolenské oblasti, v gomelské oblasti, Běloruské SSR, v poltavské oblasti a v jiných oblastech byly zaznamenány případy, kdy německé velitelství hnalo v době útoku pod hrozbou postřelení zajaté vojáky Rudé armády před svými vlastními útočícími kolonami.

Hromadné vraždění sovětských válečných zajatců, které bylo zplněno zjištěno vyšetřováním, provedeným Mimořádnou státní komisí, dochází svého potvrzení také v dokumentech německé policie a vrchního velitelství, jichž se zmocnila sovětská a spojenecká vojska na německém území.

V těchto dokumentech se konstatuje, že mnoho sovětských válečných zajatců umíralo hladem, na skvrnitý tyfus a na jiné nemoci. Velitelé táborů zakazovali civilnímu obyvatelstvu podávat válečným zajatcům jídlo a vystavovali je smrti hladem. V četných případech byli váleční zajatci, kteří pro hlad a vysílení již nemohli dále pochodovat, odstřelováni před zraky civilního obyvatelstva a jejich mrtvoly zůstávaly nepohřbeny. Ve velmi četných táborech nebylo vůbec postaráno o obydlí pro válečné zajatce. Na dešti a sněhu leželi váleční zajatci pod širým nebem. Ba ani jim nebyly dány nástroje, aby si mohli vykopat jámy nebo díry v zemi. Bylo možno slyšet mínění hitlerovců: „Čím více zajatců umře, tím lépe pro nás.“

Na podkladě všeho toho, co bylo právě řečeno, prohlašuji jménem sovětské vlády a sovětského lidu, že odpovědnými za krvavé masakry sovětských válečných zajatců, za porušení všech obecně uznávaných zákonů a zvyklostí o vedení války jsou zločinná hitlerovská vláda a německé vrchní vojenské velitelství, jejichž představitelé sedí na lavici obviněných.

D E P O R T A C E D O O T R O C T V Í

V dlouhém řetězu podlých zločinů německých fašistických okupantů zaujímala obzvláštní místo násilná deportace pokojných občanů, mužů, žen a dětí do Německa na otrocké nevolnické práce.

Dokumenty svědčí o tom, že hitlerovská vláda a německé vrchní velitelství prováděly deportace sovětských občanů do německého otroctví podvodem, hrozbami a násilím. Fašističtí násilníci prodávali sověť-

ské občany do otroctví podnikům a soukromým osobám v Německu; nevolníci byli vystaveni hladu, ukrutnému nakládání a nakonec mučednické smrti. V dalším se budu zabývat nelidskými a barbarskými směrnici, nařízeními a rozkazy hitlerovské vlády a vrchního velitelství, které byly vydávány za účelem provádění deportací sovětských lidí do německého otroctví, a za něž jsou odpovědni obvinění stíhaní v tomto procesu, zejména Göring, Keitel, Rosenberg, Sauckel a jiní. Dokumenty, kterých se zmocnila Rudá armáda ve štábech rozdrčených německých fašistických vojsk a jež má sovětská žaloba ve svých rukou, usvědčují obviněné ze zločinů, kterých se dopustili.

V referátu na zasedání německé pracovní fronty v listopadu 1942 uvedl Rosenberg skutečnosti a čísla, která potvrzují obrovský rozsah Sauckelem organizované deportace sovětských lidí na otrockou nevolnickou práci v Německu.

Dne 7. listopadu 1941 se konala v Berlíně tajná porada, na které dal Göring svým úředníkům pokyny o používání sovětských lidí na nucené práce. Tyto pokyny se nám staly známými z dokumentu, kterým je tajný oběžník hospodářského štábu německého velitelství na východě, č. 42006/41 ze 4. prosince 1941. Všimněme si, jak znějí tyto pokyny:

„1. Rusů budiž používáno hlavně při stavbách cest, při stavbách železnic a při žňových pracích, pro odstraňování min a při stavbách letišť. Bud'ťež zrušeny německé stavební prapory (na příklad prapory válečného letectva). Němečtí kvalifikovaní dělníci musí pracovat ve válečném průmyslu; nemají kopat zemi a tlouci šterk, k tomu jsou tu Rusové.

2. Rusů budiž především používáno v těchto pracovních oborech: hornictví, stavba silnic, válečný průmysl (tanky, děla, aparáty pro letouny), zemědělství, stavebnictví, velké dílny (dílny obuvnické), zvláštění komanda pro náležavé nepředvídané práce.

3. Pro opatření na udržování pořádku je rozhodující rychlost a přísnost. Budiž používáno jen následujících druhů trestu, a to bez mezistupňů: odnětí jídla a trest smrti, uložený vojenským polním soudem.“

Za hlavního zmocněnce pro využití pracovních sil byl Hitlerovým rozkazem z 21. března 1942 jmenován obviněný Fritz Sauckel.

Dne 20. dubna 1942 rozeslal Sauckel přísně tajně vládním i vojenským orgánům svůj „program hlavního zmocněnce pro využití pracovních sil“, který nezůstává nijak svou podlostí za citovaným už oběžníkem. Vizme, co se v tomto „programu“ praví:

„Je nejvýš nutné využívat plně lidských rezerv, které jsou v obsazených sovětských oblastech. Nepodaří-li se dobrovolně získat potřebné pracovní síly, je nutno bezodkladně přistoupit k mobilisaci nebo k nu-

cenému podpisování individuálních smluv. Vedle válečných zajatců, kteří jsou v obsazených oblastech, je nutno mobilisovat hlavně civilní kvalifikované dělníky a dělnice ze sovětských oblastí ve věku nad 15 let, aby jich bylo lze použít v Německu na práce. Aby bylo lze náležitě ulevit práci německým selkám, které jsou přetíženy, uložil mně führer, abych dodal do Německa z východních oblastí 400—500 tisíc vybraných, zdravých a silných děvčat.“

Žaloba předložila Tribunálu ještě jeden tajný dokument o používání dělnic z východních oblastí v domácnostech v Německu. Tento dokument je výňatek z protokolu o schůzi u Sauckela, která se konala dne 3. září 1942. Budu citovat některé z těchto výňatků.

„1. Führer nařídil, aby bylo přivezeno 400—500 tisíc ukrajinských žen ve věku od 15 do 35 let za tím účelem, aby jich bylo lze používat v domácnostech.

2. Führer projevil kategoricky přání, aby byl velký počet těchto děvčat poněmčen.

3. Je vůlí führerovou, aby za sto let žilo v Evropě 250 milionů lidí, mluvících německy.

4. Tyto dělnice z Ukrajiny musí být posuzovány jako dělnice z východu a musí být opatřeny značkou »Východ — Ost«.

5. Gauleiter Sauckel dodal, že nehledíc na přivezení dělnic do domácností, je pamatováno na využití dalšího milionu pracujících rukou z východu.

6. Poukazy na obtíže dostat zásoby obilí z jiných zemí do Německa jeho, Sauckela, naprosto nezajímají. Našel by prostředky a cesty, jak využít ukrajinského obilí a dobytka, neboť by mobilisoval všechny židy v Evropě a zřídil by z nich živý řetěz pro předávání potřebných obalů do Ukrajiny.“

Předvídáje, že opatření násilného verbování sovětských lidí na práci do Německa musí nevyhnutelně ztroskotat, nařizoval Sauckel v tajné směrnici z 31. března 1942, č. FA 578028/729 toto: „Verbování, za které odpovídáte, musí se dít všemi dostupnými způsoby, čítaje v to i ostré používání zásady nucené práce.“ Sauckel a jeho agenti používali všech prostředků nátlaku a teroru, aby splnili verbovací plány. Sovětští lidé, kteří byli vystaveni tomuto „verbování“, byli mořeni hladem, odvlékali je na nádraží pod záminkou, že bude rozdělován chléb, byli obkličováni vojáky, byli pod hrozbou zastřelení nakládáni na vojenské vlaky a byli odesíláni do Německa. Leč i tyto násilnické metody nepomáhaly. „Verbování“ se nedařilo. Tu sáhl Sauckel a jeho agenti k stanovení kontingentů lidí podle potřeb. O tom svědčí rozkaz německého posádkového velitele, kterého se zmocnila vojska Rudé ar-

mády při osvobození okupované části leningradské oblasti. Rozkaz zní takto:

„Starostům volostí!* ... Ježto se až dosud přihlásilo na práci v Německu velmi málo lidí, je starosta z každé volosti povinen v dohodě se starosty okolních vesnic dodat ještě po 15 a více lidech z každé volosti na práci do Německa. Dodejte lidi zdravé a ve věku od 15 do 50 let.“

Náčelník politické policie a bezpečnostní služby v Charkově hlásil ve svém referátu o situaci v městě Charkově od 23. července do 9. září 1942 toto: „Verbování pracovních sil působí příslušným institucím starosti, neboť u obyvatelstva lze pozorovat nejvyšší záporný poměr k výpravám na práci do Německa. Situace je nyní taková, že se každý snaží všemi prostředky vyhnout se verbování (předstírá, že je nemocný, utíká do lesa, podplácí úředníky atd.). O dobrovolném přihlašování se do Německa nelze už dávno mluvit.“

Pro sovětské občany, kteří byli odvezeni do německého otroctví, byl zaveden co nejukrutnější režim, o čemž svědčí nesmírný počet stížností a podání, která sebrala Mimořádná státní komise pro zjišťování a vyšetřování zločinů německých fašistických uchvatitelů.

Podobný osud sdíleli i občané odvezení do německého otroctví z Polska, Československa a Jugoslavie.

PUSTOŠENÍ MĚST A VESNIC A LOUPENÍ VEŘEJNÉHO A SOUKROMÉHO MAJETKU

Při uskutečňování svých uchvatitelských a loupeživých plánů pustošili hitlerovci soustavně města a vesnice, ničili hodnoty vytvořené prací mnohých generací a olupovali pokojné obyvatelstvo.

Ve shodě se svými společníky — zločinnými vládami Finska a Rumunska — vypracovali hitlerovci plány na zničení nejvýznamnějších měst Sovětského svazu.

V dokumentu z 29. září 1941, který pochází od „vedení námořní války“ a má nadpis „budoucnost města Petrohradu“, se uvádí:

„Führer se rozhodl smazat město Petrohrad s mapy světa... Rovněž Finsko prohlásilo svůj nezájem na další existenci města bezprostředně u jeho nových hranic.“

Dne 5. října 1941 napsal Hitler dopis Antonescovi, jehož speciálním účelem bylo dohodnout plán na uchvácení a zpusťování města Oděsy.

V rozkaze německého vrchního vojenského velitelství ze dne 7. října 1941, s podpisem obviněného Jodla, se nařizovalo smazat s povrchu země Leningrad a Moskvu: „Také pro všechna jiná města,“ praví se

* Vesnický obvod — pozn. překl.

v rozkaze, „musí platit pravidlo, že dříve, nežli se jich zmocníme, musí být obráceny v ssutiny dělostřeleckou palbou a leteckými nálety. Je nepřipustné riskovat život jediného německého vojáka pro záchranu ruských měst před ohněm.“

Tyto pokyny německých ústředních úřadů byly rozsáhle uváděny ve skutek vojenskými veliteli různých hodností a šarží. Tak v rozkaze, podepsaném plukovníkem Schittnigem se nařizovalo německému pěšímu pluku č. 512 obracet kraje a oblasti uchvácené hitlerovci v „pásmo pouště“. Rozkaz zevrubně rozvinul „plán“ na ničení osídlených míst, aby tak mohl tento zločin dosáhnout co nejničivějších výsledků.

„Přípravy pro pustošení osídlených míst“, praví se v rozkaze, „bud' teř prováděny tak, aby a) dříve nežli se to ohlásí obyvatelstvu, nevznikalo žádné podezření, b) pustošení mohlo být zahájeno najednou, jedním úderem v určenou dobu...; dotyčného dne je třeba v osídlených místech zvlášť přísně dozírat na to, aby nikdo z civilních osob neopustil toto místo, zejména od okamžiku, kdy bude ohlášeno zpustošení.“

Rozkaz velitele 98. německé pěší divise z 24. prosince 1941 se dokonce také nazývá „program pustošení“. V tomto rozkaze jsou dávány konkrétní pokyny pro zničení četných osídlených míst a doporučuje se tam:

„Zásoby sena, slámy, zemědělských výrobků, atd., bud' teř spáleny. Všechna kamna v obytných domech bud' teř vyřaděna tím, že se do nich vloží ruční granáty a tím bude jejich další používání znemožněno. Tento rozkaz se nesmí za žádných okolností dostat do rukou nepřítel.“

Byla utvořena speciální komanda podpalovačů-nosičů pochodní, která vydávala ohni hodnoty pořízené prací celých generací.

Chtěl bych upoutat vaši pozornost, páni soudcové, k dokumentu, který je znám pod jménem „Směrnice pro řízení hospodářství ve východních nově obsazených oblastech“ („Zelené desky“). Autorem těchto směrnic je Göring. Tento tajný dokument je datován: „Berlín, červen 1941“. Uvedu z tohoto dokumentu jen několik citátů. První citát zní: „Podle rozkazu fűhrera (Hitlera) je nutno učinit všechna opatření, aby bylo bezodkladně a plně využito obsazených oblastí v zájmu Německa. Hlavním hospodářským účelem tažení je dostat pro Německo co nejvíce potravin a nafty. Kromě toho musí být německému průmyslu dodány také jiné suroviny z obsazených oblastí... Prvním úkolem je plně opatřit zásobami potravin německá vojska na vrub obsazených oblastí.“

Druhý citát zní: „Je naprosto nevhodné se domnívat, že by měly být obsazené oblasti co možná nejrychleji uvedeny do pořádku a jejich hospodářství obnoveno. Pořádek musí být obnoven jen v těch oblastech,

kde můžeme získat značné rezervy zemědělských výrobků a nafty. Naproti tomu v ostatních... se musí hospodářská činnost omezit na využití odkrytých zásob.“

Třetí citát zní: „Veškeré pro nás potřebné suroviny, polotovary a hotové výrobky bud'těž staženy z trhu pomocí rozkazů, rekvizicí a konfiskací. Bezodkladně budiž sebrána a do Německa odvezena platina, mangan a kaučuk. Potravinové výrobky, které budou nalezeny ve frontovém pásmu nebo v oblastech zázemí, jakož i prostředky pro běžnou a osobní potřebu a také oděvy přecházejí především do dispozice vojenských hospodářských odborů pro uspokojení potřeb vojska... To, co tyto odbory nepřevzmou, odevzdají nejbližšímu vojenskému hospodářskému místu.“

Jak jsem to už řekl na začátku, hlavním cílem útoku Německa proti Sovětskému svazu bylo vyloupit sovětskou zemi, získat hospodářské zdroje, kterých Německo nutně potřebovalo a bez kterých by nemohlo uskutečnit své imperialistické útočné záměry.

„Zelené desky“ Göringovy, to byl vlastně předem fašistickými spiklenci vypracovaný rozsáhlý program na organisované vylupování Sovětského svazu.

Tento plán stanovil konkrétní plány loupeží: násilné odnímání hodnot, organisaci otrokářské práce v našich městech a vesnicích, zrušení mzdy v podnicích, nekontrolované vydávání peněžních platidel ničím nepodložených, atd. K provedení tohoto lupičského plánu bylo pamatováno na utvoření speciálního aparátu s vlastním „hospodářským vedením“ a „hospodářskými štáby“, s vlastní „výzvědnou službou“, „inspekci“, „vojenskými útvary“, „oddíly pro sběr výrobních prostředků“, „oddíly pro sběr surovin“, „vojenskými agronomy“, „zemědělskými fůhrery“ atd.

Společně s útočícími německými vojsky postupovala komanda hospodářského odboru armády, jejichž úkol spočíval v tom, aby zjišťovala zásoby obilí, dobytka, paliva a jiného majetku. Tato komanda byla podřízena zvláštní hospodářské inspekci, která byla v zázemí.

Brzy po útoku proti SSSR bylo nařízením Hitlera z 29. června 1941 svěřeno řízení vylupování obsazeného území obviněnému Göringovi. Göringovi se tímto nařízením dostalo oprávnění činit „veškerá opatření, jichž je třeba k maximálnímu využití všech nalezených zásob a hospodářského potenciálu v zajmu německého válečného hospodářství“. Obviněný Göring řídil loupeživé činy německých vojenských a hospodářských oddílů s neobyčejnou horlivostí.

Na poradě s říšskými komisaři a zástupci vojenského velení dne 6. srpna 1942 žádal Göring, aby bylo zesíleno vylupování obsazených oblastí. Řekl: Neposílali jsme vás tam proto, abyste pracovali pro bla-

hobyt svěřených vám národů, nýbrž proto, abyste odtamtud vypumpovali vše, co je možné.“

A dále: „...Jsem odhodlán loupit, a to zvláště účinně.“

Jak bylo zjištěno Mimořádnou státní komisí, prováděli tyto Göringovy směrnice říšští ministři a zástupcové německých firem, kterým byly podřízeny nejrůznější hospodářské skupiny, technické prapory, hospodářské štáby a hospodářské inspekce. Obzvláště aktivně rozkrádaly majetek Sovětského svazu německé firmy: „Friedrich Krupp a Co.“, „Herrman Göring“, „Siemens-Schuckert“, hutní společnost „Východ“, Akciová společnost skupiny „Sever“, „Heinrich Lanz“, „Landmaschinenbau-Industrie“, „I. G. Farben-Industrie“ a četné jiné.

Hitlerovští uchvatitelé tím, že loupili a rozkrádali státní majetek, vystavovali hladu a smrti obyvatele vyloupených okresů. V rozkaze polního maršála Reichenaua z 10. října 1941, který byl rozeslán jako vzor všem německým útvarům s upozorněním, že Hitler uznal tento rozkaz za výtečný, je obsažen tento návod k loupežím a vyhlazování obyvatelstva: „Zásobovat místní obyvatele a válečné zajatce potravinami je zbytečná humánnost.“

V „Poznámkách“ o poradě v Rovnu (26.—28. srpna 1942), jež byly nalezeny v archivu obviněného Rosenberga, se uvádí: „Cíl naší práce spočívá v tom, že Ukrajinci musí pracovat pro Německo, že my tu nejsme proto, abychom tento národ učinili šťastným. Ukrajina může dát to, co Německu chybí. Tento úkol je nutno splnit bez ohledu na ztráty.“

Řídíce se pokyny obviněného Göringa, olupovaly místní úřední orgány obyvatelstvo obsazeného území dokonale a nelítostně. V rozkaze, který objevily útvary Rudé armády v četných místech kurské a orlovské oblasti, je podán seznam majetku, který má být odevzdán vojenským úřadům. V rozkaze jsou uvedeny takové předměty, jako váhy, pytle, sůl, lampy, hrnce na vaření, voskované plátno, záclony, gramofony i s deskami. „Veškerý tento majetek“, praví se v rozkaze, „budiž odevzdán u posádkového velitelství. Ti, kdož se proviní porušením tohoto rozkazu, budou zastřeleni.“

N I Č E N Í A L O U P E N Í K U L T U R N Í C H A V Ě D E C K Ý C H H O D N O T A P U S T O Š E N Í K L Á Š T E R Ů, K O S T E L Ů A J I N Ý C H Z A Ř Í Z E N Í N Á B O Ž E N S K É H O K U L T U

Ve své divoké nenávisti k sovětskému lidu a jeho kultuře ničili němečtí uchvatitelé vědecké a umělecké ústavy, historické a kulturní památky, školy a nemocnice, kluby a divadla.

„Žádné historické nebo umělecké hodnoty na východě“, uváděl ve svém rozkaze polní maršál Reichenau, „nemají význam.“

Ničení historických a kulturních hodnot, prováděné hitlerovci, na- bylo obludných rozměrů. Tak se v dopise generálního zmocněnce pro Bílou Rus z 29. září 1941, adresovaném Rosenbergovi, praví:

„Podle zprávy majora 707. divise, který mně dnes odevzdal cenné věci, ponechali SS-mani ostatní část obrazů a uměleckých děl ozbroje- ným silám k rozkradení. Mezi nimi jsou i velmi cenné obrazy a nábytek z XVIII. a XIX. století, vázy, mramorové sochy, atd. . . .“

„... Úplně bylo zpusťošeno také historické museum. Z geologického oddělení byly rozkradeny cenné drahokamy a polodrahokamy. V univer- sitě byly nesmyslně zpusťošeny nebo ukradeny přístroje, jejichž cena činí stovky tisíců marek.“

Na území krajů moskevské oblasti, které byly dočasně uchváčeny fa- šisty, zpusťošili a vyloupili okupanti 112 knihoven, 4 musea a 54 di- vadla a biografy. Hitlerovci vyloupili a spálili proslulé museum v Bo- rodinu, jehož památky, které se týkají Vlastenecké války z roku 1812, jsou obzvláště drahé ruskému národu. Okupanti vyloupili a spálili Puškinovo museum v osadě Polotňanský závod. Němci zničili rukopisy, knihy a obrazy v Jasné Poljaně, které patřily Lvu Tolstému. Hrob vel- kého spisovatele němečtí barbaři zneuctili.

Okupanti vyloupili běloruskou akademii věd i s velmi vzácnou sbír- kou listinných dokumentů a knih a zničili celé stovky škol, klubů a di- vadel v Bílé Rusi.

Z Pavlovského paláce ve městě Sluck byl odvezen do Německa ne- obyčejně cenný nábytek, který zhotovili nejvýznamnější mistři XVIII. století. Z paláců Petěrhofských odvezli Němci všechny plastické vyře- závané ozdoby, které tam byly, koberce, obrazy i sochy. Velký Petě- rhofský palác, který byl založen již za Petra Velikého, byl po vyloupení barbarsky vypálen.

Němečtí vandalové zničili státní veřejnou knihovnu v Oděse, která měla více než 2 miliony svazků.

V Černigově byla rozkradena proslulá sbírka ukrajinských starožit- ností. V Kijevo-Pečerském klášteře zmocnili se Němci listin z archivů kijevských metropolitů a knih ze soukromé knihovny Petra Mogily, který nashromáždil neobyčejně cenné památky světové literatury. Němci vyloupili neobyčejně cenné sbírky lvovského a oděského musea, odvezli do Německa, ale zčásti také zničili bohatství knihovny vinnické a poltavské, kde byly chovány nejvýš vzácné exempláře středověké rukopisné literatury, první tisková vydání XVI. a XVII. století a staro- bylé církevní knihy.

Všude prováděné loupeže v obsazených krajích SSSR, jež se děly z přímého rozkazu německé vlády, řídili nejen obvinění Göring a Ro- senberg, nýbrž i rozličné „štáby“ a „komanda“. Zabývalo se tím také

ministerstvo zahraničních věcí, jemuž v čele stál obviněný Ribbentrop, a to svým zvláštním, k tomu účelu organisovaným útvarům.

O tom svědčí oznámení obersturmführera 4. čety praporu pro zvláštní úkoly zbraní SS dr. Normana Förstera, jež bylo svého času uveřejněno v tisku.

Ve svém oznámení uvedl Förster toto:

„V srpnu 1941, když jsem dlel v Berlíně, byl jsem s pomocí svého starého známého z berlínské university dr. Fockeho, který byl zaměstnán v tiskovém odboru ministerstva zahraničních věcí, přidělen od 87. protitankové divise k praporu pro zvláštní úkoly při ministerstvu zahraničních věcí Ribbentropa a působil pod jeho vedením . . . Poslání praporu pro zvláštní úkoly záleží v tom, aby se hned po pádu významných měst zmocnil kulturních a historických hodnot, knihoven, vědeckých ústavů a aby vybral cenná vydání knih a filmy, a aby to vše pak odeslal do Německa“, a dále:

„Bohatých trofejí se nám dostalo v knihovně Ukrajinské akademie věd, kde byly chovány neobyčejně vzácné a jedinečné rukopisy perské, habešské a čínské kultury, ruské a ukrajinské letopisy, první exempláře knih, vytištěné prvním ruským tiskařem Ivanem Fedorovem, a vzácná vydání spisů Ševčenka, Mickiewicze a Ivana Franko.“

Vedle barbarského pustošení a vylupování vesnic a měst a památek národní kultury činili si hitlerovci posměch i z náboženských citů věřící části sovětského obyvatelstva.

Němci spálili, vyloupili, zničili a znesvětili na sovětském území 1670 kostelů, 237 římskokatolických chrámů, 69 kaplí, 532 synagogy a 258 jiných budov, které patřily institucím náboženských kultů.

Němci zpustošili Uspěnský kostel proslaveného Kijevo-Pečerského kláštera, vystavený v roce 1073, a spolu s tímto kostelem i 8 klášterních budov.

V Černigově zpustošila německo-fašistická vojska starobylou Borisoglebskou katedrálu, vystavěnou na začátku XII. století, katedrálu Polockého Jefrosinějeva kláštera, vystavěného v roce 1160, a kostel Praskeviče (Pjatnice na Torgu, nejcennější památku ruské architektury XII. století.

V Novgorodě zpustošili hitlerovci kláštery Antoniův, Chutynskij, Zvěrin, Derevjanskij a jiné starobylé kláštery, dále proslulý kostel Spasa-Nerjedice a četné jiné kostely.

Němečtí vojáci se vysmívali náboženskému citu lidí. Oblékali se do církevních rouch, chovali v kostele koně a psy a z ikon si dělali pryčny ke spaní.

Ve starobylém Starickém klášteře objevily útvary Rudé armády na

hromady naházené svlečené mrtvoly umučených zajatců z řad vojáků Rudé armády.

Škoda způsobená Sovětskému svazu pustošením a loupením německých vojenských útvarů je neobyčejně veliká.

Německé armády a okupační úřady, plníce směrnice zločinecké hitlerovské vlády a vrchního vojenského velitelství, pustošily a vylupovaly zabraná jimi sovětská města a vesnice, průmyslové podniky a kolchozy, ničily umělecké památky, ničily, rozkrádaly a odvážely do Německa strojní zařízení, zásoby surovin, hmoty i hotové výrobky, umělecké a historické hodnoty a prováděly všeobecné olupování městského i venkovského obyvatelstva. Na území Sovětského svazu, které bylo okupováno, žilo před válkou 88 milionů lidí, celková průmyslová výroba činila 46 miliard rublů (v neměnných státních cenách let 1926—1927), bylo tam 109 milionů kusů dobytka, z toho 31 milion kusů hovězího dobytka a 12 milionů koní, 71 milion hektarů osevu zemědělských plodin a 122 000 km železničních tratí.

Němečtí fašističtí uchvatitelé úplně nebo z části zpustošili a vypálili 1710 měst a více než 70 000 vesnic a dědin, spálili a zpustošili více nežli 6 milionů budov a připravili asi 25 milionů lidí o domov. Mezi zpustošenými městy, která nejvíce utrpěla, jsou nejvýznamnější průmyslová a kulturní střediska Stalingrad, Sevastopol, Leningrad, Kijev, Minsk, Oděsa, Smolensk, Novgorod, Pskov, Orel, Charkov, Voroněž, Rostov na Donu a četná jiná.

Němečtí fašističtí uchvatitelé zpustošili 31 850 průmyslových podniků, ve kterých bylo zaměstnáno asi 4 miliony dělníků; zničili nebo odvezli 239 tisíc elektromotorů a 175 tisíc strojů na obrábění kovů.

Němci zničili 65 tisíc kilometrů železničních tratí, 4100 železničních stanic, 36 tisíc poštovních a telegrafních úřadů, telefonních stanic a jiných podniků spojů.

Němci zničili nebo pobořili 40 tisíc nemocnic a jiných léčebných ústavů, 84 tisíce škol, průmyslových škol, vyšších učilišť a vědeckých výzkumných ústavů a 43 tisíce veřejných knihoven.

Hitlerovci zpustošili a vyloupili 98 tisíc kolchozů, 1876 sovchozů a 2890 strojních a traktorových stanic, porazili a zabrali nebo do Německa odvlékli 7 milionů koní, 17 milionů kusů hovězího dobytka, 20 milionů kusů prasat, 27 milionů ovcí a koz a 110 milionů kusů drůbeže.

Celková škoda způsobená Sovětskému svazu zločinným jednáním hitlerovských vojsk se odhaduje částkou 679 miliard rublů (ve státních cenách z roku 1941).

ZLOČINY PROTI LIDSKOSTI

Všichni obvinění připravovali, organizovali a páchali nevyličitelné a nikdy v dějinách se nevyskytnuvší, do nebe volající zločiny proti lidskosti, proti základům lidské morálky a mezinárodního práva.

Ve skutkové podstatě obvinění, obsaženého ve IV. oddílu žaloby, je právem uvedeno, že vlastní plán nebo spiknutí byl organizován rovněž pro páchání zločinů proti lidskosti.

Fašističtí spiklenci se začali dopouštět zločinů proti lidskosti již okamžikem, kdy byla utvořena hitlerovská strana.

Tyto zločiny nabyly obrovských rozměrů po příchodu hitlerovců k moci.

Koncentrační tábor v Buchenwaldu, zřízený v roce 1933, a tábor v Dachau, zřízený v roce 1934, se ukázaly být jen chabým vzorem pro Majdanek, Osvětim, Slavuty a velmi četné tábory smrti, které zřídili hitlerovci na území Lotyšska, Bílé Rusi a Ukrajiny.

Už příchod hitlerovců k moci se stal památným četnými provokacemi, které daly podnět k páchání těžkých zločinů proti lidskosti.

Hitlerovci se jali vypořádávat se mimosoudně v rozsáhlé míře se všemi, kdož nesdíleli „světový názor“ fašistické kliky.

„Zbavujeme nepřátele národa právní obhajoby...“ „My, nacionální socialisté, vědomě vystupujeme proti falešné mírnosti a falešné humanosti...“ „Neuznáváme příliš obratné advokátské triky a duchaplné právnické finesy“, napsal Göring už v roce 1934 v článku, uveřejněném na druhé straně oceánu v novinách Hearsta (Göring, Články a projevy, Mnichov 1940, str. 159).

V jednom svém článku z roku 1933 přičítal si Göring za zásluhu, že přebudoval celé vedení gestapa, podřídil tajnou policii přímo sobě a organizoval pro boj s politickými odpůrci koncentrační tábory.

„Takto“, řekl Göring, „vznikly koncentrační tábory, kde jsme musili brzy umístit tisíce pracovníků aparátu komunistické a sociálně demokratické strany.“

Sovětská žaloba má ve svých rukou „poznámky“ Martina Bormanna o poradě u Hitlera dne 2. října 1940, které byly nalezeny v archivu ministerstva zahraničních věcí, jehož se zmocnila sovětská vojska v Berlíně. Tento dokument se týká obsaženého Polska. Bude předložen soudu. Nyní budu citovat jen některé v něm obsažené zásady hitlerovského vedení. Porada byla zahájena oznámením Franka, že jeho působnost v generálním gouvernementu může být nazvána velmi úspěšnou: Židé ve Varšavě a v jiných městech jsou uzavřeni v ghettech a Krakov bude v brzké době úplně očištěn od židů. „Nesměji existovat polští páni“, pravilo se v tomto dokumentu, „a tam, kde budou, musí být,

třebaže by to znělo sebesurověji, zničení...“ „Musí být zničení všichni představitelé polské inteligence, i to zní surově, ale takový je zákon života...“ „...Duchovenstvo budeme platit a za to nám budou kněží hlásat, co si budeme přát. Najde-li se kněz, který by jednal jinak, uděláme s ním krátký proces. Úkol kněze záleží v tom, aby udržoval Poláky v klidu, hloupými a polovzdělanými. To je plně v našem zájmu...“ „...Poslední německý dělník a poslední německý sedlák musí vždy stát hospodářsky výše nežli kterýkoli Polák.“

Zcela zvláštní místo zauímají mezi neslýchanými zločiny hitlerovců jejich krvavé masakry slovanských národů a židů.

Hitler řekl Rauschningovi:

„Po staletích fňukání o ochraně potlačovaných a ponížených přišel čas, abychom se rozhodli chránit silné proti slabším. Bude jeden z hlavních úkolů německé státní činnosti, zabránit na vždycky všemi prostředky, které máme po ruce, dalšímu zvětšování se slovanské rasy. Přirozené instinkty velí všem živým bytostem nejen, aby si podmanily své nepřátele, nýbrž, aby je také zničily. V dřívějších dobách bylo výsadou vítěze ničit celé kmeny a celé národy.“ (Viz knihu R a u s c h n i n g a: „Hlas Zkázy“, New York, 1940, str. 138.)

Vyslechli jste už, páni soudcové, výpovědi svědka Ericha von der Bach-Zelewského o zásadách Himmlera, které vyložil ve svém projevu na začátku roku 1941.

Na dotaz zástupce sovětské žaloby prohlásil svědek: „Ve svém projevu zmínil se Himmler o tom, že je třeba zmenšit počet Slovanů o 30 milionů lidí.“

Vidíte, páni soudcové, jakých nestvůrných rozměrů dosáhly záměry hitlerovských zuřivců.

Zvlášť surově se hitlerovci vypořádávali se sovětskou inteligencí.

Již před útokem na SSSR byly připraveny směrnice o nelítostném ničení sovětských lidí z důvodů politických a rasových.

V příloze č. 2 k operačnímu rozkazu č. 8 náčelníka bezpečnostní policie a SD ze dne 17. června 1941 se praví: „Především je nutno zjistiti všechny vynikající státní a stranické funkcionáře, zejména profesionální revolucionáře, činitele Kominterny, všechny vlivné činitele Komunistické strany SSSR a přidružených k ní organizací v Ústředním výboru a ve výborech krajských a okresních, všechny lidové komisaře a jejich zástupce, všechny bývalé politické komisaře Rudé armády, vedoucí osobnosti státních úřadů ústředního a středního stupně, vedoucí osobnosti hospodářského života, sovětské ruské inteligenty a všechny židy.“

Ve směrnících pro komanda bezpečnostní policie a SD ze dne 17. června 1941 bylo poukazováno na nutnost používat stejných opatření

nejen pro ruský národ, nýbrž i pro Ukrajince, Bělorusy, Azerbajdžance, Armény, Gruzince, pro turecké národnosti a jiné.

Sovětská žaloba předloží soudu konkrétní dokumenty a skutečnosti o této věci.

Ve svých plánech počítali fašističtí spiklenci s tím, že židovské obyvatelstvo celého světa bude zničeno do posledního muže a prováděli toto ničení po celou dobu své spiklenecké činnosti, počínajíc rokem 1933.

Můj americký kolega citoval už výrok Hitlerův z 24. února 1942 o tom, že „židé budou zničeni“.

V projevu obviněného Franka, uveřejněném v „Krakovských novinách“ z 18. srpna 1942, se praví:

„Kdo dnes navštíví Krakov, Lvov, Varšavu, Radom nebo Lublin, musí spravedlivě uznat, že úsilí německé správy bylo korunováno skutečnými úspěchy — žid není už téměř k spatření.“

Židovské obyvatelstvo bylo bestiálně hubeno na Ukrajině, na Bílé Rusi a v Pobaltí.

V Rize žilo před německou okupací asi 80 tisíc židů. V době, kdy Rudá armáda osvobodila Rigu, zůstalo tam 140 židů.

Je nemožné vypočítat v zahajovacím projevu zločiny proti lidskosti, které obvinění napáchali.

Sovětská žaloba má v rukou velký listinný materiál, který bude soudu předložen.

Páni soudcové! Mluvím zde jako zástupce Svazu sovětských socialistických republik, který vzal na sebe hlavní tíhu úderů fašistických uchvatitelů a podílel se obrovským přínosem na rozdrčení hitlerovského Německa a jeho satelitů.

Jménem Sovětského svazu vznáším proti obviněným žalobu podle všech bodů článku 6 Statutu Mezinárodního vojenského tribunálu.

Společně s hlavními žalobci Spojených států amerických, Velké Británie a Francie žalují obviněné z toho, že připravili a provedli věrolomný útok na národy mé země a na všechny svobodmilovné národy.

Žalují je z toho, že rozpoutali světovou válku, porušivše přitom hlavní zásady mezinárodního práva a smlouvy, které sami uzavřeli, a přeměnili válku v nástroj pro hromadné vyhlazování pokojných občanů, v nástroj loupeže, násilí a vraždy.

Žalují obviněné z toho, že se prohlásili za představitele jimi vynalezené panské rasy, a že všude, kam pronikla jejich moc, zaváděli režim zvůle a tyranie, režim to, který se zakládal na popírání základních zásad lidskosti.

Nyní, když bylo díky hrdinskému boji Rudé armády a spojeneckých vojsk hitlerovské Německo zlomeno a poraženo, nemáme právo zapo-

mínat na přinesené oběti a nemáme právo ponechat bez trestu vinníky a organisátory neuvěřitelných zločinů.

Ve jménu svaté památky milionů nevinných obětí fašistického teroru, ve jménu posílení míru na celém světě a ve jménu budoucí bezpečnosti národů chceme s obviněnými úplně a spravedlivě sčítovat. Bude to sčítování veškerého lidstva, sčítování vůle a svědomí svobodmilovných národů. Nechť se naplní míra spravedlnosti!

Postup sovětské žaloby při předkládání důkazů

**INFORMATIVNÍ SDĚLENÍ ZÁSTUPCE HLAVNÍHO ŽALOBCE
ZA SSSR**

PLUKOVNÍKA JUSTIČNÍ SLUŽBY D. S. KAREVA

*(Stenografický záznam o Učení u Mezinárodního vojenského tribunálu
dne 8. února 1946)*

Sovětská žaloba přistupuje k předložení důkazů pro všechny body žalobního spisu. Tribunál se už seznámil s velkým množstvím důležitých dokumentů, které předložili naši vážení kolegové. Sovětská žaloba má rovněž v rukou nesčetné dokumenty o zločinecké činnosti fašistických spiklenců.

Pro první část o zločinech předložíme tyto dokumenty: Nařízení německých úřadů, rozkazy a plány německého vojenského velitelství, deníky a osobní archivy některých vedoucích činitelů fašistické strany a německé vlády, jakož i jiné dokumenty. Tyto dokumenty našly útvary Rudé armády u německých vojáků a důstojníků anebo je objevily v koncentračních táborech a v místnostech německých úřadů. Pro druhou a třetí část — pro zločiny válečné a proti lidskosti — předložíme jako důkazy především zprávy a spisy Mimořádné státní komise pro zjišťování a vyšetřování zločinů německých fašistických uchvatitelů a jejich společníků. Tato komise byla zřízena výnosem presidia Nejvyššího sovětu SSSR z 2. listopadu 1942. Na jednotlivých územích byly zřízeny komise republik, krajů, oblastí a měst, které pomáhaly při práci Mimořádné státní komisi pro zjišťování a vyšetřování zločinů německých fašistických uchvatitelů. Členy Mimořádné státní komise jak v ústředí, tak i v krajích byli vynikající státní činitelé, zástupci různých společenských, vědeckých a kulturních organizací a náboženských kultů. Mimořádná státní komise zapojila do své práce místní veřejnost a místní státní orgány, shromažďovala a přezkoumávala svými zástupci údaje

a sestavovala spisy o ukrutnostech německých uchvatitelů a o škodě způsobené Sovětskému svazu a jeho občanům.

Jen o zločinech, jichž se dopustili němečtí fašističtí vyvrhelové na občanech Sovětského svazu, byly sestaveny 54 784 spisy.

Tyto spisy Mimořádné státní komise jsou vzhledem k čl. 21 Statutu Mezinárodního vojenského tribunálu nespornými důkazy. Ze všech těchto spisů Mimořádné státní komise předloží sovětská žaloba Tribunálu nyní jen nepatrný díl.

V rukou sovětské žaloby jsou také fotografické snímky, které znázorňují ukrutnosti a zkázy, které napáchali němečtí uchvatitelé na dočasně obsazeném území SSSR. Část těchto snímků bude předložena Tribunálu. Sovětská žaloba předloží jako důkaz také několik dokumentárních filmů. Sovětská žaloba použije jako důkazů pro válečné zločiny, jichž se spiklenci dopustili, také některých německých dokumentů, fotografických snímků a filmů, jichž jsme se zmocnili u Němců.

Sovětská žaloba předloží také důkazy o zločinech, jichž se obvinění a jejich pomocníci dopustili v Československu, Polsku a Jugoslavii. Mezi těmito důkazy je nutno se zmínit o úřední zprávě československé vlády „Německé zločiny proti Československu“... K úřední zprávě o německých zločinech proti Československu jsou přiloženy dokumenty. Mezi těmito dokumenty jsou zákony, výnosy a nařízení německých fašistických úřadů, které byly vydávány a vyhlášovány v úředních publikacích, dokumenty z archivů československé vlády a svědecké výpovědi osob, které zaujímaly významné funkce v Československu za okupace, jež byly učiněny pod přísahou. Bude předložen film o zničení vesnice Lidice. Tento film byl své doby zhotoven úředními německými institucemi. Nalezly jej orgány československého ministerstva vnitra.

Úřední zpráva o zločinech hitlerovců proti Československu a dokumenty k ní přiložené jsou vzhledem k čl. 21 Statutu Mezinárodního vojenského tribunálu nespornými důkazy a budou soudu předloženy pod číslem SSSR-60.

Sovětská žaloba předloží také důkazy o zločinech, kterých se spiklenci dopustili v Polsku. Hlavním dokumentem, který o tom předloží sovětská žaloba, je zpráva polské vlády z 22. ledna 1946. Pramenem, z něhož bylo čerpáno při sestavování polské vládní zprávy o německých zločinech v Polsku, byly v první řadě úřední dokumenty polské vlády. Úřední zpráva polské vlády i dokumenty k ní přiložené vyhovují všem požadavkům článku 21 Statutu Mezinárodního vojenského tribunálu a jsou proto nespornými důkazy.

Konečně předloží sovětská žaloba Tribunálu dokumenty o zločinech, kterých se němečtí fašističtí uchvatitelé dopustili na území Jugoslavie.

Tuto zprávu předložíme pod číslem SSSR-36.

Pokládám za potřebné poznamenat, že zástupci sovětské žaloby použijí do určité míry listinných důkazů, které už předložili naši američtí, angličtí a francouzští kolegové.

Dovolte mně, abych směl předložit program toho, jak budou postupovat žalobci za SSSR:

Zpráva pro část „Zločiny proti míru“ (agrese proti Československu, Polsku a Jugoslavii).

Zpráva pro část „Agrese proti SSSR“.

Zločinné pošlapání zákonů války a válečných zvyklostí o zacházení s válečnými zajatci.

Zpráva pro část „Zločiny proti pokojnému obyvatelstvu SSSR, Československa, Polska a Jugoslavie“.

Zpráva pro část „Rozkrádání a vylupování soukromého, veřejného a státního majetku“.

Zpráva pro část „Vyloupení a zničení kulturních hodnot a zrušení a zničení měst a vesnic“.

Zpráva pro část „Nucená práce a násilná deportace do německého otroctví“.

Zpráva pro část „Zločiny proti lidskosti“.

V dalším jsou ve Sborníku otištěny dokumenty (plně nebo ve výtažích) a jiné důkazy, které předložila žaloba za SSSR, USA, Velkou Británii a Francii.

Dokumenty jsou rozvrženy na části: „Zločiny proti míru“, „Válečné zločiny“ a „Zločiny proti lidskosti“.

ZLOČINY PROTI MÍRU

Příprava agrese

S předkládáním důkazů pro tuto část obvinění začala žaloba za USA.

Jak je patrné z předložených dokumentů, bylo prvním krokem hitle-rovců k upevnění moci surové pronásledování politických odpůrců, jejich věznění v koncentračních táborech nebo jejich vraždění. Koncentrační tábory se objevily po prvé v roce 1933 a bylo jich z počátku používáno k odstraňování politických odpůrců fašismu z veřejného života, a to pomocí t. zv. „preventivní vazby“.

Jak vypověděl svědek Raymond Geist (bývalý americký konsul a první tajemník velvyslanectví USA v Berlíně od roku 1929 do roku 1938), „... v roce 1933 byly ihned zřízeny koncentrační tábory a byly předány do úřední správy gestapa. V koncentračních táborech byli drženi jedině političtí vězňové“.

První vlna teroristických aktů započala v březnu 1933 a nabyla obzvláště intensivního rázu v době od 6. do 13. března 1933. Tlupy esesáků se objevily na ulicích a dorážely na lidi, mrzačily je, ba i vraždily.

Dne 30. června a ve dnech 1. a 2. července 1934 započali spiklenci s likvidací opozice ve svých vlastních řadách hromadnými vraždami. Když obviněný Frick mluvil o „čistce“ ve fašistické straně, prohlásil ve své výpovědi, kterou učinil pod přísahou dne 19. listopadu 1945 v přítomnosti svého obhájce (dokument 2950-PS):

„... Himmlerovi se podařilo v červnu 1934 přesvědčit Hitlera, že Roehm chce provést puč. Führer nařídil Himmlerovi, aby potlačil puč, ke kterému mělo dojít v Tegernsee, kde se měli shromáždit všichni velitelé SA. V severním Německu nařídil führer potlačit puč Göringovi“ ... „... Na základě tohoto rozkazu byl zatčen velký počet lidí a asi 100 a možná i více bylo popraveno pro obvinění z velezrady. Byli prostě vražděni na místě, kde byli přistiženi. Mnoho lidí bylo zabito, nevím kolik, ale byli zabíjeni i ti, kteří neměli vůbec nic co dělat s pučem.“

Z předložených dokumentů (dokument 2494-PS) vyplývalo, že Göring učinil dne 24. července 1933 toto prohlášení:

„Kdokoli zvedne napříště ruku proti představiteli nacionálně socia-

listického hnutí nebo státu, musí vědět, že bude zničen co nejrychleji. Kromě toho dostačí úplně, bude-li dokázáno, že dotyčný člověk zamýšlel účastnit se takového činu, a to i tehdy, nebude-li mít takový čin za následek smrt, nýbrž jen nějaké poškození na těle.“

Jak vypověděl shora zmíněný svědek Raymond Geist: „Německý lid dobře věděl o tom, co se dělo v koncentračních táborech, a bylo dobře známo, že se každý, kdo protestuje proti kterémukoliv bodu nacistického programu, vystavoval nevyhnutelně velkému strádání. A opravdu se stal hitlerovský režim během několika prvních měsíců dobře známým každé rodině v Německu, všichni věděli už o ukrutnostech, které se dály v koncentračních táborech, od svých přátel nebo příbuzných, kteří si odpykávali trest, a strach před těmito tábory byl aktivním prostředkem, jak zlomit opozici.“

Dne 31. března 1933 prohlásil Frick, že komunisté nebudou připuštěni ke schůzím říšského sněmu. Za tím účelem byla na ně uvalena „preventivní vazba“ v koncentračních táborech.

Dne 25. května 1933 vydala říšská vláda nařízení, podepsané Hitlerem a Frickem, o konfiskaci majetku komunistů.

Dne 14. července 1933 byla nařízením říšské vlády uznána nacistická strana za jedinou politickou stranu Německa, kdežto všechny ostatní politické strany byly prohlášeny za nezákonné. Dne 1. prosince 1933 vydala říšská vláda zákon „O zajištění jednoty strany a státu“, podepsaný Hitlerem a Frickem. Paragraf 1 tohoto zákona zněl, že nacistická strana „... je nositelkou ideí státu a je neodlučitelná od státu, je institucí veřejného práva a její organizace bude určována vůlí führera.“

§ 2 zněl: „Zástupce führera a náčelník štábu SA budou členy říšské vlády, aby tak byla zajištěna těsná spolupráce stranických orgánů a SA s civilními úřady.“

§ 3 zněl: „Členové nacionálně socialistické německé dělnické strany²⁹ a SA (čítajíc v to i podřízené organizace) budou jako vůdčí síly nacionálně socialistického státu plně odpovědni führerovi, národu a státu“.

§ 6 tohoto zákona ustanovoval, že „veřejné úřady musí zajišťovat zákonnou a administrativní pomoc organizacím strany a SA, jež strana a SA zmocnila k jednání jejich jménem“.

§ 8 zněl: „Říšský kancléř jako vůdce nacionálně socialistické německé dělnické strany a jako vrchní velitel SA vydá pokyny, nutné k provedení tohoto zákona, zejména pokud jde o organizaci a postup při soudnictví, vykonávaném stranou a SA.“

Podle tohoto zákona se fašistická strana stala vládní organizací v Německu. K dalšímu splnutí strany a státu došlo po smrti Hindenburgově.

---

²⁹ Tak se z demagogických důvodů nazývala Hitlerova fašistická strana.

Na místo toho, aby byly provedeny presidentské volby, sloučili hitlerovci funkci presidenta a funkci kancléře v osobě Hitlera. To se stalo zákonem ze dne 1. srpna 1934, který podepsala ministerská rada.

Tento zákon dal Hitlerovi práva vrchního velitele ozbrojených sil v Německu.

Dne 4. února 1938 vydal Hitler dekret, ve kterém se pravilo (dokument 1915-PS): „Dnešním dnem přejímám osobně veškeré velení nad všemi ozbrojenými silami.“

Ve shodě s doktrinou führerství museli být všichni podřízení jmenováni nadřízeným úřadem v hierarchickém postupu.

Byla zrušena zastupitelská shromáždění a volitelné funkce. Dne 31. ledna 1934 byly zrušeny poslední zbytky nezávislosti provincií a zemí zákonem o rekonstrukci říše. Frick, který byl tehdy ministrem vnitra, napsal o tomto zákoně toto:

„Zákon o rekonstrukci zrušil svrchovaná práva a výkonnou moc místních samosprávných svazků a učinil z říše jediného nositele svrchovaných práv. Místní nejvyšší úřední moc přestala existovat. Přirozeným důsledkem toho bylo, že vlády jednotlivých zemí byly podřízeny říšské vládě a ministři zemí příslušným říšským ministrům.

Dne 30. ledna 1934 se německá říše přeměnila v jednotný stát.“

Poté provedli hitlerovci čistku státních zaměstnanců s hlediska rasových a politických důvodů; propuštění byli nahrazeni členy fašistické strany a jejími stoupenci. Tato čistka byla uskutečněna pomocí četných zákonů a dekretů. Jako první byl vydán dne 7. dubna 1933 „Zákon o obnově úřednické služby.“ Článek 3 tohoto zákona hlásil, že podle theorie o nacistické krvi a vyšší rase musí být všechny nenacistické živly odstraněny ze svých funkcí. Podle čl. 4 „bud'tež všichni zaměstnanci, kteří vzhledem ke své dřívější politické činnosti nejsou důvěryhodní a u nichž nelze spoléhat na to, že se plně věnují službě pro stát, odstranění ze svých funkcí“. Všichni soudcové, kteří nevyhovovali politickým a rasovým požadavkům hitlerovských spiklenců, byli rychle odstraněni.

Aby uskutečnili politiku rasového panství, prováděli hitlerovci program nelítostného pronásledování židů. Tento program byl obsažen v 25 bodech stanov fašistické strany. Když přišli fašisté k moci, stal se tento stranický program oficiálním státním programem.

Od 7. dubna 1933 do září 1935 byly schváleny četné zákony, podle nichž byli židé odstraňováni z funkcí ve státní službě. Nesměli vyučovat ve školách, ani sloužit v armádě. Druhé stadium protižidovského zákonodárství provedli spiklenci v době od 15. září 1935 do září 1938. V této době byly schváleny smutně proslulé norimberské zákony, které zbavovaly židy práva státního občanství, zakazovaly jim ženit se s „arijkami“ a nedovolovaly jim zabývat se řadou povolání.

Na podzim roku 1938 začali fašističtí spiklenci provádět program úplného odstranění židů z hospodářského a kulturního života Německa.

Po celém Německu byly organisovány a prováděny židovské pogromy (dokument 374-PS). Fašistická vláda schválila ve své schůzi dne 12. listopadu 1933, svolané z rozkazu Hitlerova, který požadoval, „aby byla židovská otázka nyní jednou provždy projednána a vyřešena tak či onak“, řadu zákonů, které ukládaly všem německým židům povinnost zaplatit kolektivní peněžitý trest ve výši jedné miliardy říšských marek, zbavovaly je práva zabývat se obchodem a řemesly, omezovaly volnost pohybu židů v některých oblastech Německa, omezovaly dobu, do které mohli židé své podniky prodat nebo likvidovat, donucovaly židy odevzdat veškeré akcie a podíly, které měli ve svých rukou; zakazovaly prodávat a kupovat zlato a drahokamy, dovolovaly majitelům domů vypovídat židy z bytů i před uplynutím zákonné lhůty nájemní a donucovaly všechny židy starší 6 let nosit Davidovu hvězdu. Později byli židé prostě odevzdáni k vyřízení SS, gestapu nebo jiným orgánům.

Poslední zákon, který se týkal židů v Německu, je postavil mimo zákon a stanovil, že stát má konfiskovat veškerý majetek zemřelých židů.

Během celé předválečné doby měli hitlerovci stále na mysli svůj hlavní cíl, totiž útočnou válku. V důsledku toho byl veliký počet organizací podřízených fašistům organisován vojensky, aby jich bylo lze v případě nutnosti ihned použít jako válečného nástroje. Těmito organisacemi byly SS, SA, „hitlerovská mládež“, nacionálně socialistický motorisovaný sbor, nacionálně socialistický letecký sbor, „Pracovní fronta“ a „Todtova organisace“.

Hitlerovci začlenili násilnými prostředky veškerou mládež do „hitlerovské mládeže“ (dokument č. 1392-PS).

Všechny ostatní organisace mládeže byly v Německu zrušeny.

V roce 1940 činil počet členů „hitlerovské mládeže“ více nežli 7 milionů (dokument 2435-PS). Prostřednictvím „hitlerovské mládeže“ vštěpovali nacisté mládeži ideologii plnou nenávisti k jiným lidem, nežli Němcům. Výchova mládeže byla vedena v duchu rasové theorie a anti-semitismu a mládež byla podněcována k fysickému násilí proti židům (dokument 2436-PS). V organisacích „hitlerovské mládeže“ byly mládeži vštěpovány ideje, že válka je věc ušlechtilá (dokument 1458-PS).

Jedním z hlavních úkolů organizací „hitlerovské mládeže“ byla příprava mladých Němců ke vstupu do fašistické strany a jejích organizací. „Hitlerovská mládež“ byla organizací, které bylo rozsáhle využíváno k vojenské přípravě a brannému výcviku mládeže (dokument 1850-PS).

Jak ukázaly dokumenty předložené žalobou, byl hitlerovský válečný stroj vybudován v neuvěřitelně krátké době. V květnu 1939 učinil bývalý náčelník vojenského hospodářského štábu říšského ministerstva

války generálmajor Georg Thomas prohlášení, že počet divisí v říšské armádě vzrostl ze sedmi v roce 1933 na 39 pěších divisí, z nichž čtyři byly úplně motorisované. Kromě toho měla hitlerovská armáda pět tankových divisí a 22 kulometných praporů. Vedle toho, jak prohlásil generál Thomas, značně vzrostlo německé válečné námořnictvo. Mezi jinými lodmi spuštěnými na vodu byly ve stavu válečného námořnictva dvě řadové lodi, každá o výtlaku 35 tisíc tun, čtyři velké křižníky o výtlaku 10 tisíc tun a jiné válečné lodi. Počet sil ve válečném letectvu činil 260 tisíc mužů. Válečné letectvo pozůstávalo z 21 leteckých skupin, které měly celkem 240 letek. Válečnému letectvu byly podřízeny 33 protiletectkové baterie.

V referátu generálmajora Thomase z 24. května 1939 v ministerstvu zahraničních věcí (dokument č. ES28-USA-23) se pravilo: „Z malého počtu továren, které byly povoleny Versailleskou smlouvou, vyrostl nejmohutnější válečný průmysl, jaký dnes na světě existuje.“

S mobilisováním německého hospodářství pro útočnou válku se začalo ihned poté, když spiklenci uchvátili moc. Provést tuto mobilisaci bylo svěřeno hlavně Schachtovi, Göringovi a Funkovi.

V březnu 1933 byl Schacht jmenován presidentem Říšské banky a v srpnu 1934 ministrem hospodářství. Dne 21. května 1935 jmenoval Hitler Schachta zmocněncem Říšské rady obrany pro otázky válečného hospodářství a udělil mu právo úplné kontroly nad veškerým civilním hospodářstvím v Německu, kterého bylo používáno k válečné výrobě.

Odpovědnost za provedení válečného hospodářského programu byla uložena výboru pro provádění čtyřletého plánu, jemuž v čele stál Göring (dokument ES-408).

Provedení tohoto programu zahrnovalo též reorganizaci veškerého německého hospodářství pro potřeby válečné a kontrolu nad hospodářstvím (dokument ES-27).

Generálmajor Thomas prohlásil v přednášce, kterou konal v kursech pro štábní instruktory dne 28. února 1939, toto: „Brzy po uchopení moci reorganizoval nacionálně socialistický stát veškeré obory německého hospodářství a přizpůsobil je válečným cílům, což požadovala armáda po mnoho let. Díky této reorganizaci staly se zemědělství, obchod a řemesla mocnými nástroji, kterých potřebuje führer pro splnění svých rozsáhlých plánů.“

Můžeme dnes říci, že by pružná Hitlerova politika ani obrovské úsilí armády i úsilí v oboru hospodářském nebyly bývaly možné bez nezbytné reorganizace, kterou provedla nacionálně socialistická vláda. Nemůžeme dnes prohlásit, že organizace hospodářství zcela vyhovuje našim potřebám; je třeba ještě učinit některé nepatrné opravy. Provedená reorganizace umožnila vytvořit novou hospodářskou soustavu, která byla nut-

ná, máme-li na mysli naši vnitřní a zahraniční politickou situaci a také finanční problémy, před kterými stojíme.“

V září 1936 přiznal Schacht otevřeně v rozhovoru s americkým velvyslancem v Berlíně, že Hitlerova strana připravuje útočnou válku proti SSSR. O tom svědčí tento výtah ze strany 176 deníku velvyslance Dodda (dokument 2832-PS):

„V září 1936 prohlásil Göring na poradě, jíž se zúčastnil Schacht a jiní, že Hitler dal vzhledem k tomu, že konflikt s Ruskem je nevyhnutelný, říšskému ministru příslušné pokyny, a poté Göring dodal, že je nutno učinit veškerá opatření, a to taková, kterých by bylo třeba, kdyby Německo stálo opravdu nyní před bezprostřední hrozbou války.“

Žaloba předložila Tribunálu také protokol o poradě ministerské rady, která se konala dne 4. září 1936 ve 12 hodin (dokument EC 416). V tomto protokole se uvádí, že porady se zúčastnili obvinění Göring, Schacht a také bývalý ministr války generál Blomberg a jiní, a že na této poradě bylo jednáno o tajné státní záležitosti. Na druhé stránce tohoto dokumentu je zaznamenán projev Göringa, který prohlásil: „Konflikt s Ruskem je nevyhnutelný, vše, co učinilo Rusko v oboru rekonstrukce, můžeme udělat také.“

Na třetí stránce tohoto dokumentu je zaznamenáno toto prohlášení Göringovo: „Je nutno učinit přesně taková opatření, jakých by bylo třeba, kdybychom nyní opravdu stáli před skutečností bezprostřední hrozby války.“

Téhož měsíce zřídil Hitler výbor pro čtyřletý plán, jehož účelem bylo učinit Německo během čtyř let „schopným vést válku“ (dokument EC 408).

Dokumenty předložené žalobou dokazují, že úloha, kterou hráli velkopřemyslníci při převodu německého hospodářství na válečné koleje, byla rozhodující.

Na pozvání Hitlerovo účastnilo se dne 20. února 1933 asi 25 nejvýznamnějších německých průmyslníků porady v Berlíně. Porada se konala krátce před volbami do říšského sněmu, které byly stanoveny na den 5. března 1933. Na této poradě prohlásil Hitler, že cílem spiklenců je zavést kontrolu nad Německem, zrušit parlamentní systém, násilně zničit jakoukoli opozici a obnovit ozbrojené síly Německa.

Mezi přítomnými na poradě v únoru 1933 v Berlíně byli: Gustav Krupp, president obrovské firmy na výrobu zbraní, jeho syn Alfréd Krupp, čtyři významní ředitelé koncernu „I. G. Farben-Industrie“, jednoho z největších světových chemických koncernů, a také obviněný Schacht. Byl přítomen také Albert Voegler, president kartelu ocelářských závodů v Německu. Na poradě byli přítomni rovněž i jiní velmi významní průmyslníci.

Budeme citovat písemné výpovědi jednoho z účastníků této porady von Schnitzlera (dokumenty ES 439):

„Já, Georg von Schnitzler, člen správní rady „I. G. Farben-Industrie“, vypovídám pod přísahou toto:

Koncem února 1933 byli čtyři členové správní rady „I. G. Farben-Industrie“ mezi nimi i prezident správní rady dr. Bosch a já pozváni sekretariátem presidenta říšské rady k poradě, která se měla konat v jeho domě, při čemž v pozvání nebylo uvedeno, čeho se vlastně porada měla týkat. Nepamatuji se na druhé dva kolegy, kteří byli také pozváni. Domnívám se, že jsem toto pozvání obdržel při jedné ze svých obchodních cest do Berlína.

Šel jsem na poradu. Účastnilo se jí asi 20 lidí, z nichž většina, jak se domnívám, byli vedoucí průmyslníci Poruří. Mezi přítomnými na poradě si vzpomínám na dr. Schachta, který tehdy nebyl ještě prezidentem Říšské banky a ministrem hospodářství, na Kruppa von Bohlena, jenž byl na začátku roku 1933 prezidentem říšského kartelu, který se později stal poloúřední organizací „Reichsgruppe Industrie“, na doktora Alberta Voeglera, jednoho z ředitelů zkartelovaných ocelářských podniků, na von Loewenfelda, zástupce průmyslového podniku v Essenu, na doktora Steina, předsedu odborového svazu na dole „Augusta-Viktorie“, který patřil rovněž „I. G. Farben-Industrie“. V té době byl Stein aktivním členem německé lidové strany.

Vzpomínám si, že se Schacht choval jako domácí pán. Zatím, co jsem očekával, že se objeví Göring, vešel do pokoje Hitler, stiskl všem ruku a posadil se za stůl. Ve své dlouhé řeči mluvil hlavně o nebezpečí komunismu a tvrdil, že právě nad ním rozhodujícím způsobem zvítězil. Pak mluvil o spojenectví, které sjednala jeho strana s lidovou stranou Německa. Na konci své řeči přešel k věci, která byla, jak se mně zdálo, účelem porady. Hitler zdůraznil, jak je důležité, aby tyto dvě zmíněné strany získaly většinu v nastávajících volbách do říšského sněmu.

Poté poděkoval Krupp von Bohlen Hitlerovi za pronesenou řeč a Hitler opustil pokoj; dr. Schacht učinil návrh, aby byl založen fond ve výši, nemýlím-li se, 3 milionů říšských marek na provedení volební kampaně. Tato částka měla být rozdělena mezi oba „spojence“ podle jejich významu v té době.“

Jak je patrné ze zprávy o poradě z 20. února 1933 v Berlíně, kterou žaloba předložila (dokument D-203), řekl Göring na této poradě:

„... Průmysl může nepochybně snáze přinést oběti, kterých je třeba, pochopí-li průmyslníci, že volby dne 5. března budou určitě posledními volbami během následujících deseti nebo patrně sta let...“

V pamětním spise z 22. února 1933 (dokument D-204) vylíčil Gustav

Krupp stručně tuto poradu a poznamenal, že projevil Hitlerovi vděčnost 25 průmyslníků, kteří se zúčastnili porady dne 20. února 1933.

V dubnu 1933, když už Hitler upevnil svou moc, předložil Gustav Krupp jako předseda Říšského sdružení německých průmyslníků Hitlerovi plán, který se týkal reorganizace německého průmyslu, a v souvislosti s tímto plánem postavil sdružení do služeb hitlerovských spiklenců a učinil z něho účinný nástroj pro provádění jejich politiky.

V průvodním dopise napsal Krupp, že plán na reorganizaci, který předkládá jménem sdružení průmyslníků, je charakterisován přáním koordinovat hospodářská opatření s politickou nutností a projevil ochotu uznat zásadu „führerství“ v novém německém státě. V tomto dopise (dokument D-157) se uvádělo:

„Vývoj politických událostí odpovídá plně přáním, která jsem choval já osobně i členové správní rady po dlouhou dobu. Při reorganizaci říšského sdružení německých průmyslníků budu se řídit ideou, aby byla sladěna činnost nové organizace s politickými cíli říšské vlády.“

O tom, jak obrovskou pomoc poskytovali němečtí průmyslníci fašistickému válečnému programu, lze soudit z řeči, připravené Gustavem Kruppem v lednu 1944 pro projev na berlínské universitě (dokument D-317). Krupp tam napsal:

„Velká zásluha celého německého válečného hospodářství spočívá v tom, že hospodářství nezůstávalo nečinným během těchto těžkých let, a to ani tehdy, když tato činnost nemohla být zjevnou z plně pochopitelných důvodů. Výsledkem četných let tajné práce bylo, že byl položen vědecký a pevný základ k tomu, aby bylo lze znovu započít s prací pro německé ozbrojené síly v určenou hodinu bez časové ztráty nebo bez promeškání zkušeností...“

Jedině díky tajné činnosti německých podniků a zkušenostem, které jsme získali při výrobě zboží pro mírovou dobu, bylo umožněno, že jsme v roce 1933 stačili na nové úkoly při obnově vojenské moci. Jen díky tomu bylo možno vyřešit zcela nové a velmi rozmanité úkoly, před které byl německý průmysl postaven führerovým čtyřletým plánem. Bylo nutno si opatřit nové suroviny, provádět výzkumy a zkoušky a investovat kapitál, aby bylo lze učinit německé hospodářství nezávislým a silným, stručně řečeno, aby bylo lze je učinit vyhovujícím požadavkům války...“

Domnívám se, že zde mohu říci, že němečtí průmyslníci šli s nadšením touto cestou, že pokládali veliké záměry führerovy za své vlastní a že se stali jeho věrnými stoupenci.“

V letech 1934—35 nebylo německé hospodářství s to vytvořit pomocí daní a státních půjček peněžní fondy pro rozsáhlý hitlerovský zbrojní program. Proto vyžadoval zbrojní program od samého počátku „využití

posledních rezerv.“ Zároveň však hitlerovci pečovali o to, aby zatajili před světovou veřejností rozsah zbrojení, které bylo prováděno šilným tempem.

Schacht navrhl, aby byly zavedeny t. zv. „Mefo“ směnky. Jedna z největších výhod této metody spočívala pro hitlerovce v tom, že čísllice ukazující rozsah zbrojení mohly být chovány v tajnosti.

Peněžní operace podle soustavy „Mefo“ směnek se děly takto:

„Mefo“ směnky vystavovali objednatelé, kteří zadávali objednávky na zbrojení, a byly akceptovány zvláště k tomu účelu založenou společností s ručením omezeným, která se nazývala „Metallurgische Forschungsgesellschaft“, odtud i zkratka „Mefo“. Tato společnost měla nominální kapitál ve výši 1 milionu marek a proto byla prostě fiktivní organizací. Tyto směnky přijímaly podle pokynů Schachta jako presidenta Říšské banky k proplácení všechny německé banky, při čemž Říšská banka je mohla rediskontovat. Směnky byly garantovány státem. Jejich tajnost byla zajištěna skutečností, že nikdy nefigurovaly ani v uveřejňovaných výkazech Říšské banky, ani v rozpočtu.

Soustava „Mefo“ směnek platila až do 1. dubna 1938. K tomuto datu bylo na financování zbrojení vydáno „Mefo“ směnek v částce 12 miliard říšských marek. Poté byla soustava financování pomocí „Mefo“ směnek zastavena, ježto hitlerovci už nadále nemuseli skrývat rychlý růst německého zbrojení.

Dalším pramenem prostředků, kterých používal obviněný Schacht pro financování tajného zbrojního programu, byla konfiskace peněžních prostředků politických odpůrců fašistického režimu a také používání peněžních částek v markách, které byly uloženy cizinci na běžné účty v Říšské bance. Jak přiznal Schacht v pamětním spise pro Hitlera ze dne 3. května 1935 (dokument 1168-PS): „... bylo naše zbrojení často financováno na účet úvěrů našich politických odpůrců“.

Po remilitarisaci Porýní zesílili hitlerovští spiklenci přípravu Německa k válce větších rozměrů. Za tím účelem byl dne 18. října 1936 vydán dekret o čtyřletém plánu („Reichsgesetzblatt z roku 1936, část I, str. 887). Tímto dekretem byl jmenován Göring odpovědným za provedení tohoto plánu. Bylo mu dáno oprávnění činit jakákoli právní i administrativní opatření, která pokládal za nutná pro splnění svého úkolu, a vydávat rozkazy a směrnice všem vládním institucím, čítajíc v to i nejvyšší říšská úřední místa.

Po zabrání Rakouska a t. zv. sudetské oblasti zesílili hitlerovci ještě více přípravu k útočné válce.

Za příprav k útočné válce došlo ke srážce mezi Göringem a Schachtem, jejímž důsledkem bylo, že v listopadu 1937 resignoval Schacht na

funkci ministra hospodářství a zmocněnce pro válečné hospodářství, a že v lednu 1939 byl zproštěn funkce presidenta Říšské banky. Avšak odchod Schachta neznamenal nikterak, že by nějak nesouhlasil s hlavními válečnými cíli fašistů.

Je to patrné na příklad z toho, že se Schacht vychloubal tím, že mohl být díky své značné obratnosti v oboru finančním a hospodářském užitečným při vytváření hitlerovského válečného stroje. V dokumentu č. EC-257 (opis dopisu Schachta generálu Thomasovi), který předložila americká žaloba, se praví: „S největším uspokojením vzpomínám na práci na novém vyzbrojení německého národa, jakožto nezbytné podmínce pro vytvoření nového německého národa.“

Když byla rozpoutána útočná válka proti Sovětskému svazu v červnu 1941, vyzývali hitlerovští spiklenci svého východního společníka Japonsko, aby napadl SSSR zezadu. Již dávno před tímto svým útokem ujistili hitlerovci japonskou vládu, že Němci vyhlásí válku Spojeným státům americkým, dojde-li ke konfliktu mezi Spojenými státy americkými a Japonskem.

Spoléhající na toto ujištění, přepadli Japonci Pearl Harbor.

OHLÁŠENÍ PÍSEMNÝCH VÝPOVĚDÍ OBVINĚNĚHO RAEDERA

(Ze stenografického zápisu o líčení Tribunálu dne 27. října 1945)

Zástupce hlavního žalobce za USA Alderman: ... To se týká knihy, kterou jsem dnes ráno předložil jako důkaz, totiž dokumentu C-156, který jsme předložili pod číslem USA-41. Obviněný Raeder uznal pravost této knihy a vysvětlil, že válečné námořnictvo muselo dodržovat slovní text Versailleské smlouvy a zároveň rozvíjet své síly. Přecházím k oné části výslechu obviněného, o které jsme hovořili.

Mám v ruce dokument C-156, což je fotokopie knihy, kterou sestavilo vrchní velitelství válečného námořnictva a která osvětluje jeho boj proti Versailleskému míru od roku 1919 do roku 1935.

Předně se vás ptám, zda znáte tuto práci?

Raeder: Znáám tuto knihu, četl jsem ji kdysi, když vyšla ...

Alderman: Jaké je vaše mínění o poznámkách v této knize, pokud jde o odchýlení se od ustanovení Versailleské smlouvy?

Raeder: Nevzpomínám si přesně, co je tam řečeno, ale pamatuji se jen, že válečné námořnictvo si vždy kladlo za cíl plnit litery Versailleské smlouvy, ale zároveň dosáhnout určitých výhod. Letci byli cvičeni rok před tím, nežli vstoupili do válečného námořnictva. Byli to zcela mladí muži. Takto byl slovní text Versailleské smlouvy dodržen. Letci nepa-

třili k válečnému námořnictvu, pokud se učili létat. Byla rozvíjena stavba ponorek, ale nikoli v Německu, nýbrž v Holandsku. Byla tam civilní kancelář, kdežto ve Španělsku byla průmyslová kancelář. Stejně tak tomu bylo ve Finsku; se stavbou těchto ponorek se začalo teprve značně později, když už jsme zahájili porady s Anglií o námořní smlouvě týkající se poměru 35 proti 100. V té době jsme už viděli, že Versailleská smlouva bude zrušena takovouto smlouvou s Anglií, a proto jsme to dělali, abychom dodrželi slovní text Versailleské smlouvy, avšak zároveň jsme se pokusili získat pro sebe výhody.

Alderman: Lze to říci tak, že vrchní velitelství válečného námořnictva mělo zájem na tom, aby se odchýlilo od omezení stanovených ve Versailles, pokud jde o početní stav armády a výzbroj, že však chtělo plnit slovní text Versailles, ale ve skutečnosti tuto smlouvu porušovat?

Raeder: Ano, to byl úmysl válečného námořnictva.

**Z HITLEROVY SMĚRNICE OZBROJENÝM SILÁM
Z 25. ŘÍJNA 1933**

(Dokument C-140 - USA-51)³⁰

§ 1. Příložená směrnice ukazuje základy pro přípravu ozbrojených sil pro případ, že budou proti Německu schváleny sankce.

§ 2. Prosím, aby velitelé armády a válečného námořnictva i říšský ministr letectví prováděli přípravu podle těchto pokynů: a) Naprostá tajnost. Je nejvýš důležité, aby se svět nedověděl o žádné skutečnosti, ze které by bylo lze usuzovat na přípravu k odporu proti sankcím, nebo která by byla neslučitelná s platnými závazky Německa v oblasti zahraniční politiky, pokud jde o demilitarizované pásmo. Je-li třeba, musí přípravy před touto nutností ustoupit do druhé řady.

**O NĚMECKÉM VÁLEČNÉM LETECTVU
(OZNÁMENÍ ANGLICKÉHO DENÍKU DAILY-MAIL
Z 10. BŘEZNA 1935)**

(Dokument 2292-PS - USA-52)

Generál letectva a říšský ministr letectví Göring se vyslovil v rozhovoru se zvláštním dopisovatelem deníku „Daily Mail“ Ward Pricem o válečném letectvu Německa takto:

Generál Göring řekl: „Při rozšiřování naší národní obrany bylo nutno,

---

³⁰ Tyto směrnice byly vydány 11 dní poté, kdy Německo odešlo z odzbrojovací konference a ze Společnosti národů.

jak jsme to už světu několikrát řekli, postarat se i o obranu leteckou. V tomto směru jsem se omezil jen na opatření, která byla absolutně nezbytná. Vedoucím motivem mého jednání nebylo vytvořit útočné síly, které by mohly být hrozbou jiným státům, nýbrž dokončit výstavbu válečného letectva, které by bylo dosti silné, aby mohlo kdykoli odrazit útok na Německo.“

V závěru se dopisovatel dotázal, zda bude německé válečné letectvo s to odrazit útoky na Německo. Generál Göring odpověděl takto. „Německé válečné letectvo je prodchnuto stejně vřele vůlí bránit do posledního dechu svou vlast, jako je také přesvědčeno, že ho nikdy nebude použito k tomu, aby ohrožovalo mír jiných národů.“

**ZÁKON O VŠEOBECNÉ VOJENSKÉ POVINNOSTI,
UVEŘEJNĚNÝ VE SBÍRCE ŘÍŠSKÝCH ZÁKONŮ
(„REICHSGESETZBLATT“)
ZE DNE 16. BŘEZNA 1935, STR. 369
(Dokument č. 1654-PS)**

Německá říšská vláda usnesla se dnešního dne na tomto zákoně:

Zákon o vybudování branné moci ze dne 16. března 1935.³¹

Článek 1. Služba v branné moci se zakládá na všeobecné vojenské povinnosti.

Článek 2. V době míru je německá armáda, počítaje i policejní síly jí předané, organisována ve 12 sborech a 36 divisích.

Článek 3. Říšský ministr války je povinen bez odkladu předložit vládě podrobné zákony o všeobecné vojenské povinnosti ke schválení.

**Z HITLEROVY ŘEČI V ŘÍŠSKÉM SNĚMU
(DENÍK „VÖLKISCHER BEOBACHTER“, 1935)
(Dokument 2288-PS, USA-38)**

... Proto bude německá vláda plně zachovávat všechny články, které se týkají soužití různých států, a to i články týkající se územních dohod. Změny, které se během času stanou nevyhnutelnými, provede německá vláda jedině cestou přátelských dohod...

Německá vláda nemá v úmyslu podepsat nějakou smlouvu, kterou nehodlá splnit. Avšak německá vláda bude zachovávat všechny dobrovolně

---

³¹ Tento zákon byl hitlerovskou vládou schválen proti znění článku 173 Versailleské smlouvy. Zákon je podepsán Hitlerem a členy říšské vlády, mezi nimiž jsou obvinění Frank, von Neurath, Schacht, Göring, Hess a Frick.

podepsané smlouvy, a to i když byly sjednány dříve, nežli se dnešní vláda ujala moci. Proto bude německá vláda zachovávat zejména závazky vyplývající z Locarnského paktu . . . ³²

Z E S M Ě R N I C E Ř Í Š S K É H O M I N I S T R A O B R A N Y
Z 2. K V Ě T N A 1 9 3 5,
Z A S L A N Ě H L A V N Í M U V E L I T E L I A R M Á D Y F R I T S C H E M U,
H L A V N Í M U V E L I T E L I V Á L E Ā Č N Ě H O N Á M O Ř N I C T V A
R A E D E R O V I A Ř Í Š S K É M U M I N I S T R U L E T E C T V Í
G Ö R I N G O V I

(Dokument C-139, USA-53)

Operaci, o které byla řeč na poslední poradě štábu branné moci, označují šifrou „Schulung“. ³³

Celkové řízení operace „Schulung“ bude v rukou říšského ministra obrany, ježto tu jde o společné opatření tří hlavních složek ozbrojených sil. S přípravami k operaci se zápočne bezodkladně podle těchto směrnic:

1. V š e o b e c n ě.

1. Operace budiž, jakmile budou předána slova „vyplnit Schulung“, provedena neočekávaným úderem s bleskovou rychlostí. Je nutná co nejprísnejší tajnost při přípravách a jen minimální počet důstojníků smí být vyrozuměn a použit při sestavování výkazů, diagramů, atd. Vyrozumění důstojníků je třeba provést co nejbezpečněji.

2. Není dost času na mobilisaci ozbrojených sil. Těchto sil bude použito pouze v rozsahu mírového stavu a s mírovou výzbrojí.

3. Přípravy k operaci se provedou bez ohledu na dnešní neuspokojivý stav našeho vyzbrojení. Každé zlepšení v našem vyzbrojení umožní větší připravenost a to zlepší výhledy na výsledek.

---

³² Územní omezení Locarnské a Versailleské smlouvy obsahují tato ustanovení: „Rýnský pakt Locarnský ze dne 16. října 1925. Čl. 1.: Vysoké smluvní strany zaručují společně i každá zvlášť udržovat způsobem, stanoveným v dalších člancích, územní status quo, který je výsledkem stanovené hranice mezi Německem a Belgií a Německem a Francií, a také respektovat neporušitelnost těchto hranic, jak byly stanoveny podle mírové smlouvy, podepsané ve Versailles dne 28. června 1919, a rovněž respektovat ustanovení článků 42 a 43 právě zmíněné smlouvy o demilitarisovaném pásmu.“

To se týkalo také demilitarisace Porýní.

Článek 42 Versailleské smlouvy z 28. června 1919 zní: „Německu se zakazuje udržovat nebo stavět jakákoli opevnění jak na levém břehu Rýna, tak i na pravém břehu západně od čáry, která probíhá 50 km východně od Rýna.“

Článek 43 zní: „V právě uvedeném obvodu se zakazuje udržovat a soustřeďovat ozbrojené síly, a to jak trvale, tak i dočasně, a zakazují se jakákoli vojenská cvičení, jakož i udržování stálých staveb.“

³³ „Operace Schulung“ byla šifra, kterou označili hitlerovci plán na vojenské zabránění a remilitarisaci Porýní. Tento plán byl uskutečněn dne 7. března 1936.

Z PŘÍSNĚ TAJNÉHO ROZKAZU
ŘÍŠSKÉHO MINISTRA OBRANY A HLAVNÍHO VELITELE
Z 2. BŘEZNA 1936, ZASLANÉHO
HLAVNÍMU VELITELI ARMÁDY FRITSCHEMU,
HLAVNÍMU VELITELI VÁLEČNÉHO NÁMOŘNICTVA
RAEDEROVI A HLAVNÍMU VELITELI VÁLEČNÉHO
LETECTVA GÖRINGOVI

(Dokument C-159, USA-54)

1. . . . Führer a říšský kancléř učinil toto rozhodnutí: Vzhledem k francouzsko-ruskému spojení je třeba pokládat závazky, které na sebe vzalo Německo podle Locarnské smlouvy, pokud se týkají článků 42 a 43 Versailleské smlouvy o demilitarisovaném pásmu, za překonané.

2. . . . Útvary armády a válečného letectva budou proto přesunuty na jednu jakožto neočekávaný pohyb vpřed do posádek v demilitarisovaném pásmu.

AGRESE PROTI RAKOUSKU

(Z PÍSEMNÉ VÝPOVĚDI GEORGE S. MESSERSMITHA

Z 28. SRPNA 1945)³⁴

(Dokument 1760-PS, USA-57)

Od prvního dne existence nacistické vlády říkali mně četní významní i méně významní funkcionáři Německa, že začlenění Rakouska do Německa je politickou a hospodářskou nutností a že toto začlenění bude uskutečněno jakýmikoli prostředky. Ač se tu nemohu dovolávat určité doby a určitého místa, jsem si absolutně jist, že mi to říkali v různých dobách všichni němečtí funkcionáři, které jsem shora vyjmenoval ve svém seznamu, s výjimkou Schachta, von Krosigka a Kruppa von Bohlena. Mohu dosvědčit, že všichni v Německu velmi dobře věděli, mám na mysli ty, kdož alespoň něco věděli o vývoji událostí, že Hitler a nacistická vláda se zcela přesně chystali provést věc právě takovým způsobem a že jediná pochybnost, kterou měli, byla — jak a kdy.

Na počátku nacistického režimu v roce 1933 bylo ovšem Německo příliš slabé, aby mohlo vystoupit s otevřenou hrozbou násilím proti některému státu, jak to dělalo v roce 1938. Na místo toho byla tehdy schválena a vyhlášena jiná politika nacistického státu; to, co později nacisté dělali násilím, bylo tehdy nutno provádět metodou, která se ukázala být úspěšnou v samotném Německu: získat oporu ve vládě, zejména v ministerstvu vnitra, které kontrolovalo policii, a poté zničit opoziční živly.

Několikrát jsem slyšel od kancléře Dollfusse a kancléře Schuschnigga i presidenta Miklase a od jiných rakouských státníků, že německá vláda neustále vykonávala tlak na rakouskou vládu, aby souhlasila s přibráním několika nacisticky orientovaných ministrů do vlády. Anglický a

---

³⁴ Messersmith byl velvyslancem USA v Rakousku před jeho zabráním hitlerovci.

francouzský velvyslanec ve Vídni, s nimiž jsem pracoval v úzkém styku, potvrzovali v rozhovorech se mnou tuto informaci na podkladě zpráv, které získali v rozhovorech s nacistickými státníky, kteří zastávali vysoké funkce . . .

Takové činy ³⁵ byly téměř pravidelným zjevem. Avšak byla tu tři období, kdy tyto činy dosáhly kulminačního bodu. Tato první dvě období — polovina roku 1933 a první část roku 1934 — spadají do doby, kdy jsem byl ještě v Berlíně. Leč v tomto období byl teror podle toho, jak mluvili v rozhovorech se mnou nacističtí státníci, podněcován a řízen těmito státníky. Nikdo z nich nepopíral v rozhovorech se mnou, že jsou všichni odpovědní za tuto činnost rakouských teroristů. Toto přiznání bylo zcela ve shodě s nacistickou thesí, že teror je nutný a musí být prováděn, aby byla vůle strany vnucena nejen v Německu, nýbrž i v jiných zemích. Vzpomínám si, že generál Milch mluvil obzvláště otevřeně o tom, že tyto činy byly řízeny nacistickou stranou. Byl tím znepokojen a prohlásil, že s touto částí politiky strany nesouhlasí. V době tohoto vzestupu vlny teroristických činů v květnu a v červnu 1934 nastoupil jsem úřad zplnomocněného ministra ve Vídni.

K teroristickým činům docházelo hlavně na železnicích, v turistických střediscích a v katolických kostelech, které patřily podle názoru nacistů k nejsilnějším organizacím, jež byly v opozici proti nim. Připomínám však, že vlna těchto útoků opadla v době setkání Hitlera s Mussolinim v Benátkách v polovině června 1934. V té době podporoval Mussolini rakouskou vládu a měl velmi značný zájem na tom, aby byla udržena samostatnost Rakouska. Mussolini chtěl také podle možnosti zmařit nacistický vliv a aktivitu nacistů v Rakousku. Tehdy si nemohl Hitler dovolit otevřenou roztržku s Mussolinim a nepochybně souhlasil se zastavením těchto činů na krátkou dobu, jak na to naléhal Mussolini, protože chtěl vytvořit příznivé ovzduší v době svého setkání s Mussolinim.

Okolnost, že teroristické činy byly v době setkání Hitlera s Mussolinim zastaveny, posuzoval jsem já, a se mnou rakouská úřední místa i všichni pozorovatelé tehdy jako otevřené přiznání Hitlerovo a německé vlády, kterou Hitler representoval, že tyto činy byly opravdu soustavně a veskrze podněcovány Německem a jím kontrolovány . . .

Kromě těchto teroristických činů pokoušeli se nacisté vykonávat nátlak na Rakousko pomocí rakouských legií . . .³⁶

³⁵ Jde tu o diversantské a teroristické činy, kterých se dopouštěli hitlerovci v Rakousku.

³⁶ Rakouská legie byla polovojenská organizace, která měla několik tisíc členů a byla umístěna v Německu ve vzdálenosti několika kilometrů od rakouských hranic; tato organizace znamenala neustálou přímou hrozbu Rakousku.

... Puč v červenci 1934³⁷ je příliš dobře známý, nežli aby bylo třeba o něm mluvit na tomto místě. Chtěl bych tu jen říci, že nijak nepochybují o tom, že tento puč byl organisován na rozkaz nacistických funkcionářů v Německu prostřednictvím jejich organisací v Rakousku, které se skládaly z německých a rakouských nacistů. Německý vyslanec ve Vídni dr. Rieth věděl dokonale o tom, k čemu mělo dojít a co bylo plánováno.

Německé vyslanectví bylo přímo v ulici naproti britskému vyslanectví a rakouská tajná policie neustále pozorovala ty, kdož vcházeli do budovy německého vyslanectví. Anglie měla vlastní tajnou službu ve Vídni a její agenti pozorovali rovněž lidi, kteří vcházeli do budovy německého vyslanectví. Angličtí a rakouští úředníci mně říkali, že mnozí z těch, kdož byli později odsouzeni rakouskými soudy jako účastníci puče, bývali velmi často na německém vyslanectví. Já sám jsem pozorně sledoval činnost dr. Rietha a nikdy jsem nepochyboval o tom, že dr. Rieth byl ve stálém a soustavném styku s rakouskými agenty jak německého, tak i rakouského původu. Dr. Rieth musel vědět o puči a všech podrobnostech, které s tím souvisely. Pamatuji se jasně na svou rozmluvu s odpovědnými funkcionáři rakouské vlády po puči. Říkali, že dr. Rieth byl po celou dobu ve styku s dr. Rintelenem, který se měl stát kancléřem po Dollfussovi, kdyby se byl puč zdařil.

Možná, že dr. Rieth nesouhlasil s provedením puče, ale je zcela jisté, že věděl o tomto plánu a nepochybně napomáhal tomu, aby byl uskutečněn. Ježto měl puč tak velký význam a byl pokusem svrhnout rakouskou vládu a skončil vraždou rakouského kancléře dr. Dollfusse, rozhodl jsem se tehdy přezkoumat a sebrat jiné důkazy, které ukazovaly, že puč byl proveden nejen se souhlasem německé vlády, nýbrž že tato vláda jej dokonce plánovala. Objasnil a zjistil jsem přesně, že již měsíc před pučem řekl Goebbels italskému velvyslanci v Berlíně Cerrutimu, že za měsíc bude ve Vídni nacistická vláda.

... Skutečnost, že politika anšlusu³⁸ zůstávala neměnnou, byla mně potvrzena von Papenem, když přijel do Vídne jako německý vyslanec.

---

³⁷ Dne 25. července 1934 pokusili se členové fašistické strany o puč v Rakousku.

Tohoto dne zmocnilo se asi 100 lidí, oblečených do uniforem rakouské armády, spolkového kancléřství. Kancléř Dollfuss byl zavražděn. Pučisté se zmocnili budovy rozhlasu a hitlerovci přinutili hlasatele, aby oznámil rozhlasem, že Dollfuss se vzdal funkce a že funkci kancléře převzal dr. Rintelen.

Když puč ztroskotál, drželi vzbouřenci i nadále budovu spolkového kancléřství ve svých rukou a projevíli souhlas vzdát se budovy teprve tehdy, když rakouské úřady slíbily, že je bez překážky pustí přes hranice do Německa. Německý vyslanec dr. Rieth se toho dne setkal se vzbouřenci a slíbil jim svou podporu.

Německá vláda popírala svůj podíl na tomto puči a na této vraždě. Hitler zprostil dr. Rietha jeho funkce vyslance s odůvodněním, že dr. Rieth sliboval vzbouřencům bezpečný přechod přes německé hranice, ačkoli prý se neporadil s německou vládou.

³⁸ „Anšlus“ znamená v ruském jazyce „připojení“. Anšlusem nazývali hitlerovci zabrání Rakouska.

Von Papen přijal toto jmenování, ač věděl, že byl kdysi v seznamu obětovaných při Bartolomějské noci dne 30. června 1934. Když mně podle pravidel etikety vykonal po svém příjezdu do Vídně svou návštěvu, rozhodl jsem se, že nebudeme během tohoto rozhovoru hovořit o ničem vážném, a svedl jsem rozhovor na zcela všeobecné věci, čehož jsem mohl dokonale docílit, ježto mne navštívil v mé služební pracovně . . .

Pokládal jsem za nutné neoplácet mu návštěvu po několik týdnů, abych mu dal na srozuměnou, že znám účel jeho poslání v Rakousku, ale že s tímto účelem nesympatisuji. Když jsem pak na konec přece navštívil von Papena na německém vyslanectví, přivítal mne těmito slovy: „Nyní jste na mém vyslanectví a náš rozhovor mohu vést já.“ Naprosto otevřeně a cynicky jal se mně von Papen líčit, že celá východní Evropa až k tureckým hranicím je vnitřním prostorem Německa a že jeho poslání záleží v tom, aby napomáhal zavedení německé hospodářské a politické kontroly nad celou touto oblastí. Poté prohlásil přímo, že prvním krokem bude zavedení kontroly nad Rakouskem. Prohlásil s plnou určitostí, že je v Rakousku proto, aby podkopal a zeslabil rakouskou vládu, a že je ve Vídni také proto, aby se snažil zeslabit i jiné vlády jižní a jihovýchodní Evropy. Řekl, že k tomuto účelu hodlá využít své pověsti dobrého katolíka, aby takto získal vliv na některé Rakušany, na příklad na kardinála Innitzera. Řekl mně, že to říká proto, že se německá vláda pevně rozhodla dosáhnout zavedení kontroly v jižní Evropě a nic jí v tom nemůže zabránit. Řekl také, že naše politika a politika Francie a Anglie není realistická.

Byl jsem v situaci, že jsem musel vyslechnout vše, co mně povídal, a byl jsem ovšem také ochoten ho vyslechnout, ač jsem věděl už dříve, jaké je jeho poslání. Přes to jsem byl dotčen, že mluvil se mnou s tak drzou otevřeností. Když skončil, vstal jsem a řekl jsem mu, jak jsem byl dotčen tím, že se akreditovaný zástupce domněle spřáteleného státu přiznává k tomu, že hodlá vyvíjet činnost, která je zaměřena na podkopání a zničení této vlády. Von Papen se pouze usmál a řekl, že to musí zůstat mezi námi a že s jinými lidmi nebude rozmlouvat tak otevřeně o svých cílech . . .

*Z PAMĚTÍ VELVYSLANCE USA V NĚMECKU DODDA*³⁹
(Dokument 2832-PS, USA-58)

V pondělí dne 23. července 1934 byla po několika teroristických činech, které spáchali nacisté, zabavena švýcarskou policií na Kostnickém jezeře loď naplněná výbušninami. Tato loď vezla německé bomby do Ra-

³⁹ Dodd byl velvyslancem v hitlerovském Německu od roku 1933 do roku 1938; jeho deník byl vydán v USA v roce 1941.

kouska. Ačkoliv se mně to zdálo být hrozné, byla to jedna z tak častých událostí, že jsem o ní nepodal ani hlášení do Washingtonu . . .

Dnes jsem dostal informace, že včera v 11 hod. večer odevzdala vláda novinám úřední zprávu, ve které vyjadřovala své uspokojení nad pádem Dollfusse a prohlašovala, že po něm přijde Velkoněmecko. Také jsme se dověděli, že německý vyslanec ve Vídni pomáhal utvořit novou vládu a že sliboval rakouským teroristům, že jim bude dovoleno bez překážky překročit hranice Německa; ale v 11 hodin se vysvětlilo, že Dollfuss sice umřel, ale že Rakušané, loyální k vládě, obklíčili dům zabraný nacisty a zabránili jim ustavit fašistický režim. Tito občané se zmocnili vrahů. Německé ministerstvo propagandy zakázalo proto uveřejnit informaci, zaslanou o hodinu dříve, a postaralo se o zabavení už vyšlého vydání novin. Jeden z mých přátel mně dnes odevzdal jeden exemplář.

Všechny německé noviny truchlily nad surovým zavražděním Dollfusse a prohlašovaly, že tento útok spáchali nespokojení Rakušané a nikoli nacisté. Ze zprávy z Bavorska jsme se dověděli, že tisíce rakouských nacistů, kteří žili v Bavorsku po celý rok a byli vydržováni Němci, začali projevovat aktivitu asi 10 dní před touto událostí; někteří z nich překročili nezákonně hranice a všichni se chystali k návratu do Rakouska.

Bez ohledu na všechny sliby Hitlerovy, že přiměje k mlčení německého propagátora Habichta, pokračoval Habicht stále ve svých rozhlasových projevech o tom, že Německo musí anektovat starou oblast Habsburků; ale když se tento krok nezdařil a všichni vrahové se ocitli ve vídeňském žaláři, začala německá vláda popírat, že by byl tento puč jakkoli podporován z Berlína.

Jsem si jist, že přijde den, kdy se stane jasným, že bylo posíláno mnoho milionů dolarů a veliké množství zbraní do Rakouska na podporu tohoto puče, a to počínaje jarem 1933. Znovu a znovu odsuzuje celý svět hitlerovský režim. Ještě nikdo nebyl v celých dějinách tak nepopulární jako němečtí nacisté. Tento poslední úder dovršuje obraz.

Domnívám se, že uzřím v amerických novinách, až sem přijdou za několik dní, trpké odsouzení činů nacistů.

TELEGRAM AMERICKÉHO KONSULA VE VÍDNI
STÁTNÍMU TAJEMNÍKU Z 26. ČERVENCE 1938

(Dokument L-273)

Nejvýznamnější události při oslavách byly: ⁴⁰ 1. pamětní schůze v Celovci, hlavním městě Korutan, kde se v době vídeňského povstání v roce 1934 dostalo nacistům obzvláště vřelé podpory, a 2. demonstrace dne

⁴⁰ Jde o oslavy čtvrtého výročí fašistického puče v Rakousku.

25. července před bývalým spolkovým kancléřstvím ve Vídni, kterou vykonali členové skupiny SS „Standarta 89“, kteří zůstali na živu; skupina SS „Standarta 89“ přepadla v roce 1934 kancléřství. Byla to jakási rekonstrukce trestného činu.

Tisíce účastníků schůze v Celovci vyslechly projev führerova zástupce Rudolfa Hesse v přítomnosti rodin 13 nacionálních socialistů, kteří byli oběšeni za svou účast v červencovém puči. Tato oslava na počest červencových událostí byla také podnětem k tomu, aby bylo obyvatelstvo vzato do přísahy věrnosti vůči právě jmenovanému gauleiterovi Ostmarky. Pro celý okolní svět byl tento projev říšského ministra Hesse obzvláště pozoruhodný proto, že první polovinu své řeči věnoval tomu, že mládež, ženy a muži v Rakousku musí přinést oběti v boji za veliké Německo, a pak že se jal ospravedlňovat obsazení Rakouska a útočil na prolhaný zahraniční tisk a na ty, kdož mluvili o nové válce. „Svět má štěstí“, prohlášoval Hess, „že vůdce Německa je člověk, který se nedá vyprovokovat. Führer dělá to, co je nutné pro jeho národ, a pracuje pro mír v Evropě, třebaže provokatéři, kteří naprosto ignorují záměrné ohrožování míru se strany některých malých států, prolhaně prohlašují, že vůdce znamená sám hrozbu pro mír v Evropě.“

Poté se Hess zabýval pučem, od kterého uplynula již čtyři léta, a řekl, že se průvod k bývalému spolkovému kancléřství bral stejnou cestou jako kdysi kráčeli povstalci. U kancléřství očekával demonstranty Seyss-Inquart, který k nim pronesl řeč a odhalil pamětní desku, vsazenou jménem říšského místodržícího...⁴¹

Z P Í S E M N Ě V Ý P O V Ě D I G E O R G E S. M E S S E R S M I T H A

Z 30. SRPNA 1945

(Dokument 2385-PS)

V roce 1933, když jsem byl služebně v Německu, přiznávali Němci a mezi nimi nacisté, s nimiž jsem udržoval styky ve vyšších i méně významných kruzích, otevřeně záměry Německa ustavit nadvládu nad celou jihovýchodní Evropou od Československa až po Turecko. Jak prohlašovali tito lidé otevřeně, byla cílem vůči Rakousku a Československu územní expanse. Cíle, které nacisté v prvních etapách nacistického režimu otevřeně přiznávali vůči jiným státům jihovýchodní Evropy, záležely v ustavení hospodářské a politické kontroly. Tehdy se ještě nemluvilo tak určitě o připojení nebo porušení svrchovanosti. Avšak jejich požadavky se neomezovaly na jihovýchodní Evropu. Od samého začátku v roce 1933, ba i ještě před příchodem nacistů k moci, mluvili vlivní na-

⁴¹ Na této pamětní desce byl nápis: „154 německých bojovníků z oddílu 89 SS zde bojovalo za Německo dne 26. července 1934. Sedm z nich zahynulo rukou katovou.“

cističtí činitelé otevřeně o Ukrajině, že „musí být naší obilní komorou“, a o tom, že Německo, „i když bude kontrolovat jihovýchodní Evropu, bude potřebovat velkou část Ukrajiny a že ji musí mít proto, aby bylo s to zásobovat potravinami obyvatelstvo Velkoněmecka.“ Když jsem odejel z Německa v polovině roku 1934, abych nastoupil své místo v Rakousku, dostával jsem i nadále informace o německých plánech, pokud jde o jihovýchodní Evropu.

Při rozhovoru s von Papenem brzy poté, kdy byl jmenován německým vyslancem v Rakousku v roce 1934, prohlásil vůči mně otevřeně, že jihovýchodní Evropa až k Turecku je hinterlandem ⁴² Německa a že mu bylo uloženo plnit úkol, aby bylo toto území začleněno do sféry německého vlivu. Rakousko že stojí v tomto programu na prvním místě.

Jak jsem se dověděl od svých diplomatických kolegů, propagoval von Papen ve Vídni a jeho kolega von Mackensen v Budapešti už v roce 1935 otevřeně myšlenku úplného rozdělení a konečného připojení Československa . . .

Hned po svém příchodu k moci začali nacisté s prováděním rozsáhlého programu zbrojení. To byl jeden z prvních cílů nacistického režimu. Ve skutečnosti měly být a podle vlastního ujištění nacistů, které mně často kráté dávali, také byly dvěma jejich cíli prvořadě důležitosti, jakmile přišli k moci:

1. dokončit úplné a absolutní ustavení jejich moci nad Německem a německým národem, aby byl národ v každém směru poslušným nástrojem nacistického režimu pro uskutečnění jeho záměrů, a

2. vybudovat ozbrojené síly obrovských rozměrů v Německu, aby bylo lze provádět politický i hospodářský program v Evropě, v případě potřeby i násilím, avšak pokud možno také jen pohružkou násilí.

Je příznačné, že při tomto druhém cíli přikládali nacisté od samého počátku obrovskou důležitost tomu, aby vybuvovali co možná nejsilnější válečné letectvo. Göring a Milch mně často říkali nebo říkali v mé přítomnosti, že nacisté se rozhodli, že zvolí válečné letectvo jako zbraň teroru, která by mohla lépe než co jiného zajistit Německu vládnoucí postavení, a jako zbraň, kterou bylo lze rozvinout co nejrychleji a nejdříve . . .

Zatím co byl prováděn program zbrojení, činili nacisté všemožná opatření, aby připravili německý národ k válce po stránce morální.

Po celém Německu bylo lze vidět německou mládež každého věku, která se zabývala vojenským cvičením, cvičnými pochody, výcvikem ve vrhání ručních granátů a pod.

V souvislosti s tím jsem napsal úřední zprávu na začátku roku 1933

---

⁴² Hinterland znamená v překlaču zázemí.

z Berlína. Napsal jsem tehdy: „... Vše, co se děje dnes v Německu, má za účel přimět národ, aby uvěřil, že Německu hrozí smrtelné nebezpečí v každém směru od jiných států. Vše se dělá za účelem využití této theorie, aby bylo podporováno vojenské školení a výcvik, a činí se nepočtená opatření, aby bylo lze změnit německý národ v otužilou odolnou rasu, která by mohla bojovat proti každému. Vojenský duch stále roste. Nemůže tomu ani být jinak. Vůdcové Německa si dnes nepřejí míru, dokud nebude mír plně vyhovovat přáním a požadavkům Německa. Hitler a jeho stoupenci si přejí opravdu a upřímně mír nyní, ale jen proto, aby měli možnost se připravit k použití násilí, až to bude shledáno nutným.

Připravují se tak pečlivě, že nepochybuji o tom, že německý národ půjde s nimi, až se jim zachce použít násilí a až budou mít pocit, že disponují potřebnými prostředky pro uskutečnění svých záměrů...

Vojenská a psychologická příprava byly spojeny a sladěny s přípravou diplomatickou, která byla určena k tomu, aby rozdělila a zeslabila vyhlédnuté oběti tak, aby zůstaly bez ochrany proti německé agresi...“

Rakousko a Československo byly první na řadě v německém programu agrese. V roce 1934 podniklo Německo kroky, aby si zajistilo podporu států sousedících s těmito zeměmi, slibujíc jim podíl při dělení kořisti. Jugoslavii nabídli Němci zejména Korutany.

Pokud jde o reakci Jugoslavie, napsal jsem tehdy:

„... Hlavním činitelem ve vnitřní situaci v posledním týdnu bylo vzrůstající napětí o otázce rakouských nacistických emigrantů v Jugoslavii. Sotva lze pochybovat o tom, že Göring, když konal svou cestu do různých hlavních měst v jihovýchodní Evropě asi před 6 měsíci, řekl Jugoslávčům, že dostanou část Korutan, až přijde v Rakousku k moci nacionálně socialistická vláda. Sémě, které nacisté zasili v Jugoslavii, bylo dostatečné, aby vyvolalo vzrušení, a je tam nepochybně velký počet lidí chovajících se k nacistům, kteří emigrovali do Jugoslavie po 25. červenci, naprosto blahovlně.“

Německo učinilo podobný územní návrh také Maďarsku a Polsku, aby získalo jejich spolupráci neb alespoň jejich souhlas k zamýšlenému rozdělení Československa.

Jak jsem se dověděl od svých diplomatických kolegů ve Vídni, rozšiřovali von Papen ve Vídni a von Mackensen v Budapešti v roce 1935 myšlenku rozdělení Československa, při kterém by Německo dostalo Čechy, Maďarsko Slovensko a Polsko zbývající část. Tím však neoklamali žádný z těchto států, které chápaly, že úmyslem Německa bylo zabrat vše.

Nacistická vláda v Německu dělala bez váhání neudržitelné návrhy,

když to vyhovovalo jejím bezprostředním cílům. Vzpomínám si, že jugoslávský vyslanec ve Vídni mně v roce 1934 nebo v roce 1935 řekl, že Německo slibovalo Maďarsku jugoslávské území a současně slibovalo Jugoslávii část maďarského území. Maďarský vyslanec ve Vídni mně později sdělil totéž.

Musím zdůraznit v tomto prohlášení, že tyto sliby dávali nejen vyhlášení nacisté, nýbrž i krajně konservativní Němci, kteří už tehdy začali napomáhat uskutečnění nacistického programu.

V úřední zprávě státnímu departementu z 10. října 1935 jsem napsal z Vídně: „Evropa se nezbaví svého omylu, že snad Neurath, Papen a Mackensen nejsou nebezpeční lidé, ale že jsou to jenom „diplomaté ze staré školy“. Ve skutečnosti jsou to poslušné nástroje režimu a právě proto, že je ostatní svět pokládá za lidi neškodné, mají možnost pracovat ještě účinněji. Mají možnost tím spíše zasévat svár právě proto, že domněle s režimem nesympatisují.“

...Nacisté, kteří zastávali vysoké funkce a s nimiž jsem udržoval úřední styk, zejména Göring, Göbbels, Ley, Frick, Frank, Darré a jiní si nejednou tropili posměch z mého názoru na závazky převzaté smlouvami a otevřeně mně prohlašovali, že Německo bude zachovávat své mezinárodní závazky, jen pokud to bude v jeho zájmu, aby tak činilo. Ač nacističtí vůdcové činili tato prohlášení vůči mně i jiným otevřeně, nevyzrazovali tím ve skutečnosti žádné tajemství, neboť v četných případech vyslovovali tuto myšlenku i veřejně.

Francie a Itálie pracovaly aktivně v jihovýchodní Evropě, aby mařily pletichy Německa...

Zatím co Německo dávalo takovéto sliby o spolupráci s jinými státy, podněcovalo zároveň věčné vnitřní rozpory v těchto státech, zejména v Rakousku a Československu, při čemž byly všechny tyto plány zaměřeny na to, aby byl zeslaben jakýkoli odpor a aby byly posíleny pronacistické a profašistické skupiny, aby tak bylo lze zabezpečit provedení německého programu mírovou cestou...

Z PŘÍSNĚ TAJNĚ SMĚRNICE ŘÍŠSKÉHO MINISTRA
A HLAVNÍHO VELITELE OZBROJENÝCH SIL
GENERÁLA VON BLOMBERGA Z 24. ČERVNA 1937

(Dokument S-175, USA-69)

Německo nemá naprosto v úmyslu rozpoutat evropskou válku. Nicméně nevylučuje neurčitá politická situace ve světě možnost neočekávaného incidentu, což vyžaduje od nás, abychom pečlivě připravovali k válce všechny druhy zbraní: a) pro protiútok v kterékoli době, b) pro to, aby

bylo lze využít vojensky příznivých politických možností, kdyby se naskytly.

... 2. Všeobecná příprava: a) stálá pohotovost k mobilisaci německých ozbrojených sil, a to i dříve, nežli bude dokončen program zbrojení a bude dosaženo úplné připravenosti k válce; b) další práce na „mobilisaci bez veřejného vyhlášení“, aby bylo lze uvést ozbrojené síly do stavu pohotovosti k zahájení války jakéhokoli rozsahu v okamžiku, kdy toho bude třeba.

ZPRÁVA GAULEITERA RAINERA ŘÍŠSKÉMU ZMOCNĚNCI
BÜRCKELOVI

(Dokument 842-PS, USA-61)

Landesleitung⁴³ obdržel od tajné zpravodajské služby dne 9. března 1938 v 10 hod. ráno informaci o zamýšleném plebiscitu.⁴⁴

Na schůzi, která byla ihned poté svolána, vysvětlil Seyss-Inquart, že o tom ví teprve několik hodin a že nemůže v této věci vystoupit, ježto dal slovo, že bude mlčet. Avšak během jednání dal nám na srozuměnou, že ilegální informace, které jsme obdrželi, byly pravdivé, a že, předvídaje tuto novou situaci, spolupracoval od samého počátku s Landesleitungem. Klausner, Jury, Rainer, Globotschnik a Seyss-Inquart se zúčastnili první schůze, která se konala v 10 hod. ráno. Na této schůzi bylo rozhodnuto za prvé, že je třeba bezodkladně o věci informovat führera, za druhé, že führerovi musí být dána možnost, aby do věci zasáhl prostřednictvím úředního prohlášení ministra Seyss-Inquarta vůči Schuschniggovi, a za třetí, že Seyss-Inquart má konat rozhovory s vládou, dokud nedojdou jasné instrukce a rozkazy od führera.

Seyss-Inquart a Rainer sepsali společně dopis Schuschniggovi a opis tohoto dopisu odvezl Globotschnik führerovi; Globotschnik odletěl k führerovi po poledni dne 9. března 1938.

Rozhovory s vládou neměly úspěch a proto je Seyss-Inquart přerušil vzhledem k pokynům, které dostal od führera. Dne 10. března byly už skončeny přípravy k revolučním činům⁴⁵ a potřebné rozkazy byly už vydány velitelům jednotlivých útvarů.

V noci s 10. na 11. se Globotschnik vrátil od führera s prohlášením, že führer dává straně volnost v jednání a že ji bude podporovat ve všem, co podnikne.

⁴³ Landesleitung je v tomto případě Výbor hitlerovské strany v Rakousku.

⁴⁴ Dne 9. března 1938 rozhodl se rakouský kancléř Schuschnigg provést dne 13. března 1938 plebiscit o nezávislosti Rakouska.

⁴⁵ Revolučními činy se rozumějí činy na svržení rakouské vlády a „připojení“ k Německu.

Neočekávaně a bez porady s ministry nařídil Schuschnigg provedení plebiscitu v neděli dne 13. března, což bude mít vzápětí, že legitimisté⁴⁶ obdrží silnou většinu, nebude-li tu jiný plán nebo příprava. Führer je naprosto rozhodnut to nestrpět.

Téže noci s 9. na 10. března povolal führer Göringa. Generál von Reichenau byl odvolán z olympijského výboru v Kahýře. Generálu von Neubauerovi bylo rovněž nařízeno, aby se vrátil, stejně jako ministrově Glaise-Horstenau, který byl s gauleiterem Bürckelem ve Falcku. Generál Keitel oznámil tyto skutečnosti v 1 hodinu 45 minut. Do říšského kancelářství přijel Keitel v 10 hodin. Přibyl jsem tam v 10 hod. 15 minut na přání generála von Viehbachna za tím účelem, abych mu odevzdal vypracovaný návrh „Přípravy plánu Otto“.⁴⁷

Ve 13 hodin sděluje generál Keitel náčelníku operačního štábu admirálu Canarisovi, že se Ribbentrop zdržel v Londýně. Neurath se ujímá ministerstva zahraničních věcí. Führer si přeje zaslat ultimatum rakouské vládě. Zasílá se osobní dopis Mussolinimu, kde se vykládají důvody, které nutí führera jednat. V 18 hodin 30 minut je vydán mobilizační rozkaz veliteli 8. armády sborového obvodu 3. a také 7. a 13. armádnímu sboru, a to bez armády záložní...

Z PŘÍSNĚ TAJNÉ SMĚRNICE
VRCHNÍHO VELITELSTVÍ BRANNÉ MOCI
Z 11. BŘEZNA 1938

(Dokument Z-102, USA-74)

1. Ukáže-li se, že jiná opatření zůstanou neúspěšná, jsem odhodlán vtrhnout do Rakouska s ozbrojenými silami, abych zjednal ústavní poměry a zabránil tak pronásledování proněmeckého obyvatelstva...

4. Armádní útvary a útvary válečného letectva, které jsou určeny pro tuto operaci, musí být připraveny k vpádu nebo k akci dne 12. března 1938, a to nejpozději ve 12.00 hodin. Vyhražuji si právo udělovat povolení k překročení a přeletu hranic a učinit rozhodnutí o okamžiku vpádu.

5. Vojsko se musí chovat tak, aby byl vyvolán dojem, že nehodláme vést válku proti našim rakouským bratrům. V našem zájmu je, aby byla celá operace provedena bez násilí, ve formě pokojného vstupu, který je

⁴⁶ Tak se nazývali stoupenci nezávislého monarchistického Rakouska.

⁴⁷ Plán „Otto“ se jmenoval plán na vpád hitlerovských vojsk do Rakouska za účelem zabránit Rakouska.

vítán obyvatelstvem. Proto je třeba se vyhýbat jakékoli provokaci. Bude-li však kladen odpor, musí být zlomen nemilosrdně zbraněmi. ⁴⁸

Podepsán: *A. Hitler.*

Z P R Á V A   G A U L E I T E R A   R A I N E R A
Ř Í Š S K Ě M U   Z M O C N Ě N C I   B Ů R C K E L O V I
(Dokument 812-PS, USA-61)

V pátek dne 11. března přijel ministr Glaise-Horstenau do Vídně po své návštěvě u führera. Po rozhovorech se Seyss-Inquartem odejel ke kancléři. V 11.30 hodin ráno se konala schůze „Landesleitungu“, které se účastnili Klausner, Rainer, Jury, Seyss-Inquart, Glaise-Horstenau, Fischböck a Mühlmann. Dr Seyss-Inquart referoval o svém rozhovoru s dr. Schuschniggem, který skončil zamítnutím návrhu dvou ministrů.

Pokud jde o návrh Rainerův, dal von Klausner rozkaz, aby bylo vládě předloženo ultimatum, jehož lhůta uplyne ve 14.00 hodin; ultimatum měli podepsat oprávnění činitelé „fronty“, čítaje v to oba ministry a členy státní rady, totiž Fischböcka a Juryho. V tomto ultimatu měl být vysloven požadavek, aby bylo hlasování stanoveno o tři týdny později, a také požadavek svobodného a tajného hlasování ve shodě s ústavou.

Podle písemného materiálu, který s sebou přivezl Glaise-Horstenau, byl připraven text letáku, který měl být natištěn v milionech kusů, a také telegram führerovi se žádostí o pomoc.

Klausner odevzdal vedení závěrečného politického jednání do rukou Rainera a Globotschnika. Schuschnigg svolal poradu všech ministrů na 14 hodin. Rainer se dohodl se Seyss-Inquartem, že pošle on, Rainer, telegram führerovi a vydá provolání k obyvatelstvu v 15 hodin a zároveň že podnikne všechny nutné kroky, aby se chopil moci, neobdrží-li do té doby zprávu o schůzi rady.

Během této doby byla připravena všechna opatření. Ve 14.30 hodin telefonoval Seyss-Inquart Rainerovi a sdělil mu, že Schuschnigg nebyl s to postavit se na odpor nátlaku a že zrušil plebiscit, ale že odmítl stanovit nový plebiscit a že nařídil učinit co nejpřísnější politická opatření na udržení pořádku. Rainer se otázal, zda dva ministři podali demisi a Seyss-Inquart odpověděl: „Nikoli.“

Rainer to oznámil říšskému kancléřství prostřednictvím německého vyslanectví a dostal odpověď od Göringa stejnou cestou, že führer nesouhlasí s částečným vyřešením otázky a že Schuschnigg musí podat demisi. Globotschnik a Mühlmann to sdělili Seyss-Inquartovi. Došlo k poradám mezi Seyss-Inquartem a Schuschniggem a poté Schuschnigg podal

⁴⁸ Tato směrnice byla šifrována obviněnými Keitelem a Jodlem.

demisi. Seyss-Inquart se otázal Rainera, jaká opatření by byla žádoucí pro stranu; odpověď Rainera zněla: „Sestavit novou vládu v čele se Seyss-Inquartem, legalisovat stranu a povolat SS a SA jako pomocné policejní útvary.“ Seyss slíbil, že tato opatření provede, ale poté došla zpráva, že vše může být ohroženo pro odpor presidenta Miklase.

Mezitím bylo sděleno z německého vyslanectví, že führer očekává sestavení nové vlády, v jejímž čele by byl Seyss..., legalisaci strany a povolení k návratu žetonu⁴⁹. To vše muselo být provedeno k určenému okamžiku, t. j. do 7.30 hodin večer. Jinak překročí německá vojska hranice v 8 hodin. V 5.00 hodin odejel Rainer a Globotschnik společně s Mühlmannem ke kancléři, aby vyplnili vzkaz.

S i t u a c e: Miklas vedl rozhovory s Enderem o utvoření vlády, ve které by byli černí, rudí a nacionální socialisté, a nabídl funkci vicekancléře Seyssovi. Tento odmítl a řekl Rainerovi, že už nemůže sám konat rozhovory, protože je na věci osobně zúčastněn a protože by mohla vzniknout vratká a nežádoucí politická situace. Rozhovory vedl Rainer... V 7.00 hod. večer se Seyss opět připojil k jednání. Stav v 7.30 hod. večer byl tento: Tvrdošíjný odpor Miklase jmenovat Seysse kancléřem, výzva k celému světu, dojde-li k německému vpádu.

Gruppenführer Keppler vysvětlil, že dosud nemá führer naléhavý podnět k vpádu. Tento podnět by teprve musel být vytvořen. Stav ve Vídni a v celé zemi je velmi nebezpečný. Je nebezpečí, že by mohly v kterémkoli okamžiku vypuknout pouliční boje, protože Rainer nařídil celé straně, aby provedla demonstrace ve 3.00 hodiny. Rainer navrhoval, aby byl palác vlády vzat útokem, aby tak bylo vynuceno provést změny ve vládě. Tento návrh Keppler zamítl, ale Rainer jej provedl, když jej projednal s Globotschnikem.

V 8.00 hod. večer nastoupily SS a SA a zmocnily se budovy vlády a všech důležitých míst ve Vídni. V 8.30 hod. večer nařídil Rainer v dohodě s Klausnerem všem rakouským gauleiterům, aby uchvátili moc ve všech osmi rakouských župách za pomoci SS a SA, při čemž měli postupovat podle instrukce tak, že všem představitelům státní moci, kteří by se pokusili klást odpor, mělo být řečeno, že tato jednání se dějí na rozkaz kancléře Seysse.

Tak začala revoluce, a to vedlo k úplné okupaci za 3 hodiny a k tomu, že se strana zmocnila všech důležitých míst.

Uchopení moci stranou se stalo za legálního postavení Seysse ve vládě a za podpory hrozbou führera, že vtrhne do země...

---

⁴⁹ Slovo „žeton“ byla šifra, označující rakouskou hitlerovskou legii, která byla tehdy v jižním Bavorsku nedaleko rakouské hranice.

SMĚRNICE VRCHNÍHO VELITELE BRANNÉ MOCI
Z 11. BŘEZNA 1938
(Dokument C-182, USA-77)

Přísně tajné. Berlín, dne 11. března 1938, 2045. Vrchní velitel branné moci. Vytištěno ve 35 výtiscích. Výtisk č. 6.

1. Rakouská vláda nevyhověla požadavkům německého ultimata.

2. Rakouským ozbrojeným silám bylo nařízeno, aby ustoupily před německými vojsky, která vstoupila do země, a aby se vyhnuly bojům. Rakouská vláda přestala fungovat ze své vlastní vůle.

3. Za účelem vyhnutí dalšímu krveprolití v rakouských městech započne vstup německých ozbrojených sil do Rakouska podle směrnic č. 2 na úsvitu dne 12. března.

Očekávám, že vytyčených cílů bude dosaženo s největším možným vypětím všech sil co nejrychleji.

Podepsán *A. Hitler*.⁵⁰

---

⁵⁰ Směrnice jsou vidovány obviněným Jodlem.

AGRESE PROTI ČESKOSLOVENSKU

(Z PŘÍSNĚ TAJNÉHO ZÁZNAMU O PORADĚ,
KTERÁ SE KONALA DNE 29. BŘEZNA 1938 O 12.00 HODINĚ
V BERLÍNĚ V MINISTERSTVU ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
O SUDETSKO-NĚMECKÉ OTÁZCE)

(Dokument SSSR-271)

... Konference se zúčastnili pánové, uvedení v připojeném seznamu.

Úvodem zdůraznil pan říšský ministr, že tato konference musí zůstat přísně důvěrnou, a poté prohlásil, odvolav se na pokyny führerovy, které dal führer osobně předešlého dne Konrádu Henleinovi, že tu jsou dvě otázky, které jsou nejdůležitější pro politickou orientaci sudetoněmecké strany.

1. Sudetští Němci musí si být vědomi toho, že je tu národ se 75 miliony lidí, který je hotov se jich zastat a který nedovolí, aby československá vláda nadále ujařmovala sudetské Němce.

2. Je věcí sudetoněmecké strany, aby předložila československé vládě určité požadavky, jejichž splnění považuje za nutné k dosažení žádoucích svobod...

Konečným cílem příštích jednání sudetoněmecké strany s československou vládou je, aby se sudetoněmecká strana vyhnula vstupu do vlády neustálým zvyšováním a precisováním svých požadavků. Při vyjednávání však má stále být jasně zdůrazňováno, že partnery při jednání jsou jen československá vláda a sudetoněmecká strana a nikoli říšská vláda...

... Konrádu Henleinovi byl dán pro další společnou práci pokyn, aby pokud možná zůstal v nejužším styku s panem říšským ministrem a s vedoucím ústředí „Volksdeutsche“ a rovněž s německým vyslancem v Praze, jenž tam zastupuje pana říšského ministra.

Úkolem německého vyslance v Praze bude, aby podporoval požadavky sudetoněmecké strany neoficiálně a hlavně soukromými rozhovory

s československými státníky, které by upozorňoval na oprávněnost německých požadavků, aniž však by uplatňoval bezprostřední vliv na předmět požadavků sudetoněmecké strany.

V závěru bylo debatováno o tom, měla-li by sudetoněmecká strana spolupracovat s ostatními národnostními menšinami Československa a zejména se Slováky. Pan říšský ministr rozhodl, aby bylo ponecháno sudetoněmecké straně na uvážení, zda chce s těmito menšinami navázat styk v případě, že by tato spolupráce mohla být na prospěch.⁵¹

ZE ZÁZNAMU O AUDIENCI
ČESKOSLOVENSKÉHO MINISTRA ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
CHVALKOVSKÉHO U HITLERA
DNE 21. LEDNA 1939
(Dokument SSSR-266)

Chvalkovský začal rozhovor tím, že poděkoval führerovi za čest, kterou prokázal jeho zemi tím, že přijal ministra zahraničních věcí dvakrát během tří měsíců. Přišel, aby uvědomil führera, že přesně dodržel svůj slib ze dne 14. října, třebaže k tomu bylo třeba značného úsilí...

Führer poděkoval Chvalkovskému za splnění jeho slibů. Zahraniční politika státu je určována jeho vnitřní politikou. Nelze provádět zahraniční politiku „A“ a vnitřní politiku „B“. Taková politika je dobrá pouze na krátkou dobu. Vývoj událostí v Československu musel od prvopočátku nutně vést ke katastrofě. Tuto katastrofu odvrátilo Německo.

Kdyby se Německo nebylo řídilo nacionálně socialistickými zásadami, které nedovolují násilné připojení cizího státu, pak by osud Československa dopadl jinak. To, co zbylo dnes z Československa, nezachránil Beneš, nýbrž nacionálně socialistické tendence...

Síla holandských a dánských armád na příklad nebyla v nich samých, nýbrž v tom, že celý svět byl přesvědčen o jejich bezvýhradné neutralitě. Když vypukla válka, všichni věděli, že neutralita těchto zemí byla krajně důležitá. V Belgii tomu bylo trochu jinak, ježto tento stát měl dohodu s francouzským generálním štábem.

Chvalkovský pak, podporovaný Mastným, znovu promlouval o situaci v Československu a o postoji většiny rolnictva. Před krisí nevěděli lidé, co mohou od Němců očekávat...

---

⁵¹ K dokumentu je připojen seznam osob, které se zúčastnily konference. Jsou mezi nimi: říšský ministr von Ribbentrop, státní sekretář von Mackensen, ministerský ředitel Weizsäcker, vyslanec Eisenlohr v Praze, pan poslanec Stiebe, legační rada von Twardovsky, legační rada Altenburg, legační rada Kordt (ministerstvo zahraničních věcí), SS-obergruppenführer Lorenz, profesor Haushofer (Volksdeutsche Mittelstelle), Konrad Henlein, Karl Hermann Frank, Kuenzl a dr. Kreisel (sudetoněmecká strana).

Světová propaganda, proti které führer po léta bojoval, soustředila se nyní na malé Československo. Chvalkovský snažně prosil führera, aby občas pronesl několik vlídných slov k československému národu...

Záznam podepsán Hegelem.

SMĚRNICE VRCHNÍHO VELITELSTVÍ BRANNÉ MOCI
Z 30. KVĚTNA 1938, NADEPSANÁ
„VÁLKA NA DVOU FRONTÁCH S HLAVNÍM ÚSILÍM
NA JIHOVÝCHOD“

(Dokument PS-388)

1. Politické předpoklady.

Je mým nezměnitelným rozhodnutím zničit Československo vojenskou akcí v blízké budoucnosti. Úkolem politického vedení je vyčkat nebo vyvolat politicky a vojensky vhodný okamžik.

Nevyhnutelný vývoj poměrů v Československu nebo jiné politické události v Evropě, které vytvářejí krajně vhodné možnosti, které se snad již nevrátí, mne pravděpodobně přimějí k tomu, že vbrzku zahájím akci.

Vhodná volba a plné odhodlané využití příhodného okamžiku je nejjistější zárukou úspěchu. Proto musí být ihned provedeny příslušné přípravy.

2. Politické možnosti pro zahájení akce.

Nutné předpoklady pro zamýšlenou invasi jsou: a) vhodná záminka, b) dostatečné politické ospravedlnění a c) akce nepřitelem neočekávané, které jej zastihnou co nejméně připraveného.

Jak s vojenského, tak s politického hlediska je nejvhodnější blesková válka následkem incidentu, kterým bude Německo vyprovokováno a pro který jistě část světového mínění uzná morální ospravedlnění vojenské akce.

Avšak i období napětí před válkou musí končit náhlou akcí s naší strany, která musí mít prvky překvapení co do času a rozsahu, dříve než nepřítel pokročil ve vojenských přípravách tak, že by nemohly býti překonány.

3. Příprava plánu „Grün“.⁵²

a) Je podstatné pro válku zbraněmi, aby bylo plně využito prvku překvapení jakožto nejdůležitějšího činitele, přispívajícího k úspěchu, a to provedením přípravných opatření již v době míru a rychlým rozhodnutím. Je tedy nutno vytvořit během prvních čtyř dnů situaci, která by ukázala druhým státům, jež by chtěly intervenovat, beznadějnost československé vojenské situace a která zároveň podnítl země,

⁵² „Plán Grün“ — zelený plán — je šifra pro označení vojenského útoku na Československo s cílem je zabrat.

kteře mají územní požadavky vůči Československu, aby neprodleně vystoupily proti Československu. V tomto případě lze očekávat intervenci Polska a Maďarska proti Československu, zvlášt v tom případě, jestliže Francie vzhledem k jasnému proněmeckému postoji Italie se bude obávat nebo alespoň se nerozhodne rozpoutat evropskou válku vystoupením proti Německu. Lze očekávat pokusy se strany Ruska poskytnout Československu vojenskou pomoc, hlavně letectvem. Nebude-li dosaženo konkrétních úspěchů pozemními operacemi v několika prvních dnech, povede to nepochybně k evropské krizi. Pochopí-li to velitelé všech druhů zbraní, bude to pobídkou, aby jednali rozhodně a odvážně.

b) V á l k a p r o p a g a n d i s t i c k á musí jednak zastrašovat Československo hrozbami a zmenšit jeho schopnost odporu, jednak poskytnout směrnice národnostním menšinám pro podporu naší války zbraněmi a vykonávat na neutrální státy vliv pro nás příznivý. Vyhrazuji si právo vydat další pokyny a určit data.

4. Úkoly ozbrojených sil.

Přípravy ozbrojených sil nutno vykonat podle těchto zásad:

a) Hlavní masy všech ozbrojených sil musí být použito proti Československu;

b) na západě má být ponecháno minimální množství sil pro krytí týlu. Na východě proti Polsku a Litvě má být proveden jen lehký kryt hranic, jižní hranice mají být střeženy;

c) armádní útvary, jichž může být rychle použito, musí dobýt pohraniční opevnění rychle a s rozhodností a vniknout do Československa s největší odvahou a v jistotě, že hlavní část pohyblivých vojsk je bude následovat s největší rychlostí. Přípravy pro to musí být vykonány a časově rozvrženy tak, aby armádní útvary, jichž lze rychle použít, překročily hranice ve stanovenou dobu současně s útokem letectva, dříve než nepřítel se doví o naší mobilisaci.⁵³

5. Úkoly jednotlivých složek ozbrojených sil:

a) Vojsko pozemní. Základní zásada překvapivého útoku proti Československu nesmí být ohrožena faktorem doby, potřebné pro dopravu hlavní části polních sil železnicí, ani nesmí přijít nazmar iniciativa letectva. Proto je především pro pozemní armádu nezbytné, aby bylo použito co možná nejvíce armádních útvarů za současného neočekávaného útoku letectva. Tyto útočné kolony musí být sestaveny z oddílů, jichž může být rychle využito vzhledem k jejich blízkosti k hranicím nebo vzhledem k jejich motorisaci nebo ke zvláštním pohotovostním opatřením. Cílem těchto úderných skupin musí být proniknutí do českosloven-

⁵³ V poznámce k tomuto bodu se praví: „Časový rozvrh mezi armádou a letectvem musí být vypracován společně s vrchním velitelstvím ozbrojených sil a předložen mně ke schválení.“

ských opevněných linií na četných místech a ve strategicky výhodném směru, anebo dobytí těchto opevnění z týlu. Pro úspěch této operace bude důležitá spolupráce se sudetoněmeckým pohraničním obyvatelstvem, se zběhy z československé armády, s parašutisty, s výsadkovými jednotkami a jednotkami sabotážní služby. Úkolem hlavních sil armády je zmaření československého obranného plánu.“

Podepsán A. Hitler. ⁵⁴

Z DENÍKU OBVINĚNÉHO JODLA

(Dokument 1780-PS, USA-72)

... Z á z n a m z e d n e 30. k v ě t n a

Führer podepsal plán „Grün“, který, jak führer prohlašuje, „je konečným rozhodnutím brzy zničit Československo“. Podepsání dokumentu vedlo k začátku vojenských příprav ve všech oborech. Původní záměry armády musí být značně změněny a musí nyní záležet v tom, že armáda učiní okamžitě již prvního dne průlom do Československa za součinnosti válečného letectva.

Další podrobnosti jsou ve směrnících o strategickém soustředění armády. Opět se jeví jasnějším rozpor mezi intuicí führera o tom, že to musí být provedeno tento rok, a mezi názorem armády, že to zatím nemůžeme ještě provést, ježto západní mocnosti by bezpochyby zasáhly a my se jim nemůžeme ještě vyrovnat...

Z POZNÁMEK GENERÁLA JODLA PRO REFERÁT
O PLÁNU „GRÜN“ Z 24. SRPNA 1938

(Dokument 388-PS)

Plán „Grün“ bude uskutečněn pomocí incidentu v Československu, který dá Německu důvod k vojenskému zákroku. Určení doby tohoto incidentu, jeho dne i hodiny, je neobyčejně důležité. Musí k němu dojít za meteorologických poměrů příznivých pro akce našeho letectva, které má převahu, a jeho dobu je účelné určit tak, abychom o něm dostali zprávu do poledne před plánovaným dnem „X-1“. Pak bude lze na incident odpověď vydáním rozkazu: dne „X-1“ ve 14.00 hodin...

Podepsán: Jodl.

---

⁵⁴ V průvodním dopise k těmto směrnícím, který byl zaslán hlavním velitelům pozemních vojsk, válečného námořnictva a válečného letectva, upozorňoval Keitel, že musí být zajištěno, aby byly tyto směrnice splněny nejpozději k 1. říjnu 1938.

ZÁZNAM O ROZHOVORU HITLERA A RIBBENTROPA
S MAĎARSKOU DELEGACÍ,
JEJÍMIŽ ČLENY BYLI HORTHY, IMRÉDY A KÁNYA,
NA PALUBĚ LODI „PATRIA“ DNE 23. SRPNA 1938

(Dokument PS-2796, USA-88)

Dopoledne dne 23. srpna, když führer a maďarský regent projednávali politické otázky, rozmlouvali maďarští ministři Imrédy a Kánya s von Ribbentropem. Porady se účastnil také pan Weizsäcker.

Von Kánya učinil předmětem jednání dvě otázky: 1. rozhovory Maďarska s Malou Dohodou a 2. československý problém.

Pan von Ribbentrop se otázel: Jaké bude stanovisko Maďarska, uskuteční-li führer svoje rozhodnutí a odpoví-li násilím na novou československou provokaci? Maďaři odpověděli poukazem na dva druhy překážek: Za prvé musí být dána jistota, že Jugoslavie zůstane neutrální, potáhne-li Maďarsko na sever a snad i na východ. Kromě toho začalo Maďarsko teprve zbrojit a potřebuje ještě jeden nebo dva roky k tomu, aby toto zbrojení rozvinulo.

Tu vysvětlil von Ribbentrop Maďarům, že Jugoslávci se neodvážejí zakročit, ježto jsou v kleštích mezi mocnostmi Osy. Proto také samo Rumunsko nezakročí a Anglie a Francie zůstanou také nečinnými. Anglie nebude neuváženě riskovat své imperium. Ví o síle, kterou dnes máme. Avšak nelze říci nic přesného o době, ježto to závisí na provokaci Čechů. Von Ribbentrop opakoval, že „ten, kdo si přeje revisi platného stavu, musí využít příznivé možnosti a zakročit“. Podepsán: *von Weizsäcker*.

Z MEMORANDA ZE DNE 24. SRPNA 1938, NADEPSANĚHO
„TERMÍN ROZKAZU PRO ZÁKROK
A OTÁZKA PŘEDBĚŽNÝCH OPATŘENÍ“

Přednostovi odboru „L“. Sepsáno důstojníkem generálního štábu. Přísně tajné. Předávat jen po důstojnících. Berlín, 24. srpna 1938. 1. výtisk. Termín rozkazu pro zákrok a otázka předběžných opatření.

Snaha německých leteckých sil překvapit nepřátelské letecké síly na jejich mírových letištích je vede k oprávněnému stanovisku proti opatřením před vydáním rozkazu „X“⁵⁵ a k žádosti, aby rozkaz „X“ byl vydán v den před zákrokem, aby se zabránilo tomu, aby se Československo dovědělo o německé mobilisaci...

Úsilí armády směřuje opačným směrem. Armáda si přeje, aby vrchní velitelství branné moci učinilo veškerá přípravná opatření během 3 dnů před zákrokem, aby mobilisace mohla být provedena hladce a rychle. Vzhledem k tomu žádá též vrchní velitelství pozemních vojsk, aby rozkaz

⁵⁵ Rozkaz „X“ je bitevní rozkaz o začátku vojenských operací.

„X“ byl dán nejpozději ve 14.00 hodin dne předcházejícího dni zákroku.

... K tomu je třeba dodat, že operace podle plánu „Grün“ budou zahájeny v důsledku „incidentu“ v Československu, který vyprovokuje Německo k vojenskému zákroku. Určení doby tohoto incidentu je neobyčejně důležité...

Doba incidentu musí být určena tak, aby meteorologické poměry byly příznivé pro akce leteckých sil, které mají značnou převahu, a abychom o něm dostali zprávu den před zákrokem...

... Pak bude lze na incident odpovědět vydáním rozkazu „X“ ve 14 hodin.

... Avšak dva dny před zákrokem dostane válečné námořnictvo, armáda a letectvo pouze předběžné návštějí...

... Zamýšlí-li führer postupovat podle tohoto plánu akce, je každá další debata zbytečná.

... Takto nesmějí být provedena přede dnem zákroku žádná předběžná opatření, pro která by nebylo snadného vysvětlení, neboť jinak by se zdálo, že jsme si tento incident vyrobili sami. Rozkazy pro naprosto nutná předběžná opatření musí být dány včas a zastřeny četnými manévry a cvičeními...

Také otázka vznesená zahraničním ministrem, zda mají být včas z předpokládaného nepřátelského území odvoláni všichni němečtí občané, nesmí v žádném případě před incidentem vést k nápadnému odjezdu německých státních občanů. „Není možné ani varování diplomatických zástupců v Praze před prvním leteckým útokem, bez ohledu na to, že by mohlo dojít k velmi vážným důsledkům v případě, že by se tito zástupci stali oběťmi takového náletu (t. j. smrt představitelů přátelských nebo naprosto neutrálních mocností) ...“

... Jestliže z technických důvodů budou večerní hodiny považovány za vhodnější pro incident, pak den zákroku nesmí být následující den, nýbrž den na to...

... V každém případě musíme jednat podle zásady, že nesmí být před incidentem podniknuto nic, co by mohlo nasvědčovat mobilisaci a že po incidentu (plán „X“) musí být učiněna nejrychlejší opatření (plán „X“)...

Účelem tohoto dokumentu je ukázat na to, že branná moc má veliký zájem na tomto incidentu, a na to, že musí být včas informována o úmyslech führerových, pokud není zpravodajské službě uloženo organisovat incident.

Prosím, aby bylo vyvoláno rozhodnutí führera o těchto otázkách.⁵⁶

⁵⁶ Tento dokument je vidován Jodlem dne 26. srpna 1938. Z poznámek Hitlerova po-
bočníka Schmundta na pamětním spise vyplývá, že pamětní spis byl předložen Hitlerovi
dne 30. srpna 1938 a že Hitler projevil s návrhy v něm obsaženými souhlas.

Z JODLOVA DENÍKU

(Dokument 1780-PS)

Z á z n a m z 26. z á ř í 1938. ⁵⁷ Hlavní velitel ozbrojených sil zastavil prostřednictvím vrchního velitelství armády přibližovací pochod předsunutých jednotek k české hranici, poněvadž to ještě není nutné a protože führer nechce překročit hranici před 30. za žádných okolností. Rozkaz k nástupu k českým hranicím musí být dán teprve dne 27. září, nikoliv však dříve. Večer dne 26. září jsou dány stále vysílací stanice v Drážďanech, Vratislavi a ve Vídni k dispozici ministerstvu lidové osvěty a propagandy, aby rušily případné vysílání české propagandy rozhlasem ...

Dotaz zahraničního oddělení, zda má být Čechům ⁵⁸ dovolen výjezd a průjezd Německem? Rozhodnutí hlavního stanu vrchního velitelství branné moci: Ano ...

... V 15.15 hodin informoval hlavní stan vrchního velitelství branné moci generála Stumpfa o výsledcích rozmluv v Godesbergu a o názorech führerových. V žádném případě nebude den „X“ ⁵⁹ určen před 30.

Z á z n a m z 28. z á ř í 1938. Dne 27. září ve 12.00 hodin nařídil führer a vrchní velitel branné moci, aby ozbrojené síly započaly se svým postupem se svých manévrových polí k čáře nástupu.

Tyto úderné oddíly (celkem 21 zesílených pluků nebo 7 divisí) musí být připraveny, aby zahájily dne 30. září operaci „Grün“ podle rozhodnutí, které se stane v předvečer tohoto dne ve 12. hod. ve dne.

TELEGRAM NĚMECKÉMU VYSLANECTVÍ V PRAZE ZE DNE 16. ZÁŘÍ 1938

(Dokument 2855-5PS, USA-98)

Dnes večer bylo v Německu zatčeno 150 československých státních příslušníků českého původu. Toto opatření je odpovědí na zatčení sudetských Němců od doby, kdy führer pronesl svůj projev dne 12. září. Žádám, abyste přezkoumali co nejpečlivěji, kolik sudetských Němců bylo zatčeno od 12. září a abyste to učinili co možná nejrychleji a nejpřesněji. Máme za to, že zatčených je asi 400, jak hlásí zpráva gestapa. Odpovězte telegraficky. ⁶⁰

⁵⁷ Mnichovská dohoda byla podepsána dne 29. září 1938.

⁵⁸ Z vlastní země.

⁵⁹ Den „X“ je den vydání rozkazu o válce a nástupu.

⁶⁰ Na telegramu je učiněna poznámka tužkou: ... Nemohu zjistit tyto skutečnosti, jak jsem to už hlásil prostřednictvím vhodného člověka.

TELEGRAM NĚMECKÉMU VYSLANECTVÍ V PRAZE
ZE DNE 17. ZÁŘÍ 1938
(Dokument 2854-PS, USA-99)

Velmi spěšné.

1. Okamžitě informujte pražskou vládu o této věci. Říšská vláda se rozhodla, že

a) v Německu bude okamžitě zatčeno tolik československých státních příslušníků českého původu a židů, mluvících česky, kolik bylo zatčeno sudetských Němců v Československu od prvních dnů tohoto týdne,

b) bude-li některý sudetský Němec popraven na základě rozsudku vydaného podle zákonů o stanném právu, bude okamžitě zastřelen v Německu stejný počet Čechů.

ZE ZÁZNAMU O ROZHOVORU
HITLERA S PODPLUKOVNÍKEM KÖCHLINGEM
ZE DNE 17. ZÁŘÍ 1938
(Dokument 388-PS)

Včera došlo k poradě mezi führerem a podplukovníkem Köchlingem, která trvala 7 minut. Podplukovník Köchling bude úplně a přímo podřízen OKW, bude služebně přidělen Henleinovi jako poradce a dostane od führera rozsáhlé vojenské zmocnění pro organisování vojenských skupin. Freikorps sudetských Němců bude podřízen přímo Henleinovi. Účelem Freikorpsu je ochrana sudetských Němců a také organisování nepokojů a konfliktů. Freikorps bude utvořen v Německu a jeho výzbroj bude výlučně rakouská. Freikorps má zahájit svou činnost co nejdříve ...

Z JODLOVA DENÍKU
(Dokument 1780-PS, USA-72)

Zápis z 19. září 1938. Vrchnímu velitelství pozemní armády byl dán rozkaz, aby převzalo péči o Freikorps sudetských Němců.

Zápis z 20. září 1938. Anglie a Francie odevzdaly v Praze své požadavky, jejichž obsah je dosud neznám. Činnost Freikorpsu začíná nabývat takového rozsahu, že může přinést a také již přinesla důsledky škodlivé plánům pozemní armády (přesun dosti silných jednotek armády ke hranici). Dohodl jsem se o této věci s podplukovníkem Köchlingem a snažím se uvést tuto činnost do normálních kolejí.

K večeru učinil také führer svá opatření a dovolil akce jen ve skupinách do 12 mužů po schválení příslušného velitelství sboru.

PŘÍSNĚ TAJNÝ ROZKAZ
VRCHNÍHO VELITELSTVÍ NĚMECKÉ BRANNÉ MOCI
(Dokument 388-PS)

Vrchní velitelství branné moci.

Berlín, dne 28. září 1938.

Napsáno ve 45 výtiscích. Výtisk č. 16.

Předmět: Týká se činnosti čtyř SS praporů „Umrličí lebka“, kterými disponuje hlavní velitel.

Obdrží reichsführer SS a náčelník německé policie (ústřední správa SS). Sepsáno ve 36 výtiscích. Přísně tajné.

Z rozkazu vrchního velitelství branné moci budou s okamžitou účinností pod velením branné moci tyto prapory SS „Umrličí lebka“.

II. a III. prapor 2. brandenburského pluku SS „Umrličí lebka“ je nyní v Briegu (Horní Slezsko).

I. a II. prapor duryšského pluku SS „Umrličí lebka“ je nyní v Radebeulu a Kotzenbrodu u Drážďan.

Velitelství se žádá, aby odeslalo podle pokynů führerových tyto prapory na západ do Horního Porýní.

Jednotky SS „Umrličí lebka“, které nyní operují v Aši, a to I. a II. prapor, přijdou pod velení hlavního velitele teprve tehdy, když se vrátí na území říše, nebo když armáda překročí česko-německou hranici.

Všechna další nutná opatření budou učiněna hlavním velitelem a reichsführerem SS (ústřední správa SS).

Podepsán za hlavního velitele ozbrojených sil: *Jodl.*

Z PŘÍSNĚ TAJNÉHO ROZKAZU
VRCHNÍHO VELITELSTVÍ NĚMECKÉ BRANNÉ MOCI
(1938)

(Dokument 388-PS, USA-34)

Pro Henleinův Freikorps a podřízené oddíly zůstává v platnosti zásada, že dostanou pokyny přímo od führera a že provádějí své operace jedině společně s příslušným sborem generálního štábu...

Jakmile armáda překročí hranice, bude Henleinův Freikorps odevzdán do pravomoci OKW. Proto bude účelné stanovit již nyní úsek činnosti pro Freikorps, který by mohl být později začleněn do armády.

Podepsal: *Keitel.*

HITLEROVA ŘEČ Z 26. ZÁŘÍ 1938,
UVEŘEJNĚNÁ VE ZVLÁŠTNÍM MNICHOVSKÉM VYDÁNÍ
NOVIN „VÖLKISCHER BEOBACHTER“ Z 27. ZÁŘÍ 1938

(Dokument TC-28)

Nyní stojíme před posledním úkolem, který musí být vyřešen. Je to poslední územní požadavek, který jsem nucen předložit Evropě. Ale je to požadavek, kterého se nevzdám, jehož splnění docílím, bude-li to vůle boží.

Nemusím nic vysvětlovat. Jsem vděčen panu Chamberlainovi za všechno jeho úsilí⁶¹ a ujistil jsem ho, že německý lid nechce nic jiného, nežli mír, ale zároveň jsem mu řekl, že nemohu ustupovat za meze naší trpělivosti. A dále jsem ho ujistil a opakuji to na tomto místě, že bude-li tento problém vyřešen, nebudou již pro Německo žádné územní problémy v Evropě existovat. Ujistil jsem ho také o tom, že jakmile Československo vyřeší své problémy, t. j. jakmile Češi upraví svůj poměr k svým národnostním menšinám, a to pokojně a nikoli nátlakem, že pak již nemám žádný zájem na českém státě. A to mu zaručuji! Nechceme vůbec žádné Čechy!

Z PŘÍSNĚ TAJNÉHO ROZKAZU
VRCHNÍHO VELITELSTVÍ NĚMECKÉ BRANNÉ MOCI
Z 21. ŘÍJNA 1938

(Dokument S-138, USA-104)

Budoucí úkoly ozbrojených sil a přípravy k vedení války, jež vyplývají z těchto úkolů, budou vyloženy v jiných pozdějších směrnicích. Dokud tyto směrnice nenabudou platnosti, musí být ozbrojené síly kdykoli připraveny na každý případ, aby:

1. mohly zajistit bezpečnost německých hranic a ochranu před možnými nálety,
2. mohly likvidovat zbývající část Československa,
3. mohly obsadit Memelský obvod.

...Likvidace zbývající části Československa.

Musí být možné rozdrtit v kterémkoli okamžiku zbývající část Československa, stane-li se jeho politika nepřátelskou vůči Německu.

Ozbrojené síly musí v tomto případě vykonat přípravy v podstatně menším rozměru, nežli byly přípravy pro „zelený plán“. Avšak tato pří-

⁶¹ Předtím navštívil anglický ministerský předseda Chamberlain dvakrát — 15. září a 22. září 1938 — Hitlera a jednal s ním o československé otázce. Po třetí navštívil Chamberlain Hitlera dne 29. září 1938 v Mnichově, kde byla toho dne podepsána dohoda, jež předurčila zabránění Československa hitlerovci.

pravná opatření musí zaručovat trvalý a značně vyšší stav pohotovosti vzhledem k tomu, že byla zastavena plánovitá mobilizační opatření. Organizace, postup pro vedení bojových operací a stav pohotovosti u jednotlivých útvarů, které jsou určeny k tomuto úkolu, musí se dít již v míru proto, aby bylo možno nenadále přepadnout Československo tak, aby bylo zbaveno jakékoli možnosti organisovat odpor. Cílem je rychle obsadit Čechy a Moravu a odříznout Slovensko. Přípravy musí být takové, aby bylo zároveň pamatováno na ochranu západních hranic.

V podrobnostech je úkol pozemní armády a válečného letectva tento:

a) **Pozemní vojsko**: Útvary rozmístěné v blízkosti Čech a Moravy a několik motorisovaných divisí musí být určeny pro nenadálý útok. Počet těchto útvarů se bude řídit podle sil, které zůstanou v Československu. Musí být zabezpečen rychlý a rozhodný úspěch. Je nutno soustředit vojsko a připravit je k útoku. Útvary, které nebudou určeny k útoku, musí být ve stavu pohotovosti, aby mohly buď zajistit ochranu hranic, anebo aby mohly být poslány za útočící armádou.

b) **Válečné letectvo**: Rychlý nástup německé armády musí být předem zajištěn zničením válečného letectva Československa.

Za tím účelem musí být připraven nenadálý útok z mírových základů. Zda bude k tomuto účelu třeba silnějších leteckých útvarů, bude se řídit jedině vývojem vojenské situace v Československu. Současně je nutno soustředit ostatní síly, aby bylo lze připravit nástup na západě:

*Z DODATKU KE SMĚRNICI
VRCHNÍHO VELITELSTVÍ NĚMECKÉ BRANNÉ MOCI
Z 21. ŘÍJNA 1938*

(Dokument C-138, USA-105)

Předmět: Likvidace zbývající části Československa.

Führer vydal tento dodatečný rozkaz: V přípravách na provedení tohoto opatření budiž pokračováno, při čemž je třeba přihlížet k tomu, že se neočekává žádný větší odpor.

Pro ostatní svět musí být také jasné, že je to pouhé opatření mírové a že to nemá nic společného s válkou...

Proto musí být toto opatření uskutečněno ozbrojenými silami mírového stavu, bez zesílení cestou mobilisace. Nezbytná pohotovost k operacím, zejména zabezpečení zásobování, musí se dít v rámci útvarů.

Oddíly pozemního vojska, které jsou určeny pro tuto operaci, musí proto také zpravidla opustit svá ubytovací místa teprve večer před dnem, kdy budou hranice překročeny, a nesmějí být zprvu rozmístěny v bojové formaci podél hranic. Doprava, nezbytná pro provedení před-

běžných opatření, budiž omezena na minimum a budiž pokud možno maskována. Nutné přesuny jednotlivých oddílů, zejména motorisovaných oddílů, bude-li těchto přesunů třeba, v krajích, kde se budou konat manévry, t. j. v blízkosti hranic, směji být provedeny jen se souhlasem Führera.

Letectvo musí postupovat podle obdobných všeobecných směrnic.

Z týchž důvodů případně výkon administrativních povinností na vrchní velitelství pozemních vojsk jedině na nově obsazeném území a na krátké mezidobí.

Podepsal: *Keitel.*

ZE ZÁZNAMU O ROZHOVORU
NĚMECKÉHO MINISTRA ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
RIBBENTROPA
S ČESKOSLOVENSKÝM MINISTREM ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
CHVALKOVSKÝM DNE 21. LEDNA 1939⁶²

(Dokument 2795-PS, USA-106)

Poukazoval jsem⁶³ Chvalkovskému zejména na to, že podle našeho názoru bude mít rychlé zmenšení české armády rozhodující význam.

Z ČLÁNKU
GRUPPENFÜHRERA KARLA HERRMANN A FRANKA
„SS — DNE 15. BŘEZNA 1939“, KTERÝ BYL OTIŠTĚN
V OFICIÁLNÍM LISTĚ REICHSPROTEKTORA
ČECH A MORAVY „BÖHMEN UND MÄHREN“
(„ČECHY A MORAVA“),
BŘEZEN 1941, STR. 79

(Dokument 2826-PS, USA-111)

... Soudobé národy a soudobé státy jsou dnes nemyslitelné bez politických oddílů. Těmto oddílům jsou svěřeny speciální úkoly, totiž být předvojem politické vůle a zaručovat jednotu této vůle. To platí zvlášť pro německé národní skupiny, které žijí na území jiného národa. Proto vytvořila strana sudetských Němců svého času rovněž své politické oddíly ...

Dobrovolné ochranné oddíly, německy zkráceně nazývané FS,* se od-

⁶² Podle toho, jak německé ozbrojené síly rozvíjely své plány pro to, co už předem bylo pokládáno za snadné vítězství, plnilo také německé ministerstvo zahraničních věcí svůj úkol. Během projednávání otázky zlepšení německo-českých vztahů s československým ministrem zahraničních věcí Chvalkovským dne 21. ledna 1939 v Berlíně, naléhal Ribbentrop a požadoval od československé vlády rychlé zmenšení československé armády.

⁶³ Tuto část záznamu sepsal Ribbentrop vlastnoručně.

* Freiwillige Schutzstaffeln — pozn. red.

borně cvičily podle zásad SS, pokud bylo lze v této oblasti a v oné době tyto zásady aplikovat. Tyto oddíly měly zvláštní úkol aktivně hájit svou vlast, bude-li to nutno. V první zkoušce obstály dobře, zvláště za krise v roce 1939, kdy musely hájit svou vlast se zbraní v ruce. Po připojení sudetské oblasti byly funkce SS odevzdány v podstatě německým studentským organizacím, které existovaly v Praze a v Brně jako vojenské jednotky... To bylo zcela přirozené, neboť mnozí z těchto studentů byli členy SS. Studentské organizace musely se podrobit této zkoušce společně s jinými Němci během krise v roce 1939...

Časně zrána dne 15. března, když byl ohlášen vstup německých vojsk do různých oblastí, musili Němci v některých oblastech postupovat tak, aby zajistili klidný průběh událostí. Museli za tím účelem převzít funkce policie, jako na příklad v Brně, anebo postupovat podle instrukcí policejních presidentů atd.

V některých českých úřadech začali lidé časně zrána pálit důležité archivy a spisy, které měly politický význam. Bylo také nutno učinit opatření, aby nedocházelo ke zbytečnému ničení. Jak důležitá, všestranná a důkladná byla opatření, která učinila německá místa, je patrné ze skutečnosti, že mnozí z těchto lidí byli již dne 15. března nebo později přijati za členy SS jako hodní vojenské služby, buď říšským vedoucím SS osobně, nebo gruppenführerem SS Heydrichem. Tito lidé byli tehdy činni a působili ve shodě se zájmy SS.

Hned jakmile příslušné nižší složky SS vpochoďovaly s prvními útvary německé armády a převzaly odpověďnost za udržení pořádku v jednotlivých okresech, dali se místní představitelé FS ihned k dispozici těmto útvarům a spolupracovali s nimi, pomáhajíce jim všude, kde toho bylo třeba...

Z E Z P R Á V Y

N Ě M E C K Ě H O M I N I S T E R S T V A Z A H R A N I Č N Í C H V Ě C Í
O P O R A D Ě H I T L E R A S P R E S I D E N T E M
Č E S K O S L O V E N S K Ě R E P U B L I K Y H Á C H O U
A M I N I S T R E M Z A H R A N I Č N Í C H V Ě C Í
Č E S K O S L O V E N S K Ě R E P U B L I K Y C H V A L K O V S K Ý M
D N E 1 5 . B Ř E Z N A 1 9 3 9

(Dokument 2798-PS, USA-118)

Hácha zahájil poradu. Byl připraven učinit pokorně ústupky. Choval se dokonce poníženě, ač byl presidentem svrchovaného státu. Poděkoval Hitlerovi, že ho přijal a řekl, že Československo je v rukou führerových. Hitler odpověděl, že lituje, že musel žádat Háchu, aby přijel do Berlína, obzvláště proto, že president je velmi stár. Háchovi bylo tehdy bezmála 70 let. Ale tato cesta presidentova, jak řekl Hitler, by značně

mohla prospět jeho zemi, protože zbývá jen několik hodin do začátku německého zákroku...

Československo ho naprosto nezajímá... Kdyby bylo mělo lepší poměr k Německu, cítilo by se Německo vůči němu zavázaným. Avšak nyní, řekl Hitler, nemá Německo žádný závazek vůči Československu. Nemá žádný územní zájem na východ od Malých Karpat. Nepřál si učinit definitivní rozhodnutí na podzim, protože byl přesvědčen, že je možno dosáhnout přátelských a dobrých sousedských vztahů.

. Pokud jde o jiné státy, nemělo pro ně Československo žádný význam. Londýn a Paříž ani nepomyslyly na to, aby se zajímaly o Československo. Československo jim bylo lhostejné...

Ale již tehdy, a také později vyjádřil se Hitler ve svém rozhovoru s Chvalkovským, že nemilosrdně rozdrtí tento stát, nebudou-li Benešovy tendence podrobeny úplné revisi. Chvalkovský to pochopil a žádal Führera o strpení. Führer souhlasil s tím, ale žádná změna nenastala. — Novému režimu se nepodařilo vymýtit psychologicky starý režim. Seznal to z tisku, podle šeptané propagandy, podle toho, že jsou Němci odstraňováni ze státní služby a podle mnohých jiných věcí... Z počátku tomu on, Führer, nerozuměl, ale když se mu to vše stalo jasné, přišel k názoru, že kdyby se vývoj bral dále tímto směrem, byly by vztahy k Československu za několik let tytéž jako před 6 měsíci. Proč nezmenšilo Československo ihned svou armádu na přiměřený stav?

Dnešní armáda je nesmírným břemenem pro takový stát, ježto má smysl pouze tehdy, skýtá-li podporu pro zahraničně politické poslání státu. Ježto Československo již nemá zahraničně politického poslání, nemá taková armáda významu. Uvedl několik příkladů a důkazů, že se duch v armádě nezměnil. Tyto příznaky ho přesvědčily, že armáda bude i v budoucnosti politickým břemenem. K tomu přistupoval nevyhnutelný vývoj hospodářský a námitky národnostních skupin, které nemohou dále snášet takový život.

Minulou neděli byly proto kostky vrženy. Poslal pro maďarského vyslance a řekl mu, že nebere na sebe odpovědnost za tu zemi... Vydal německým vojskům rozkaz vtrhnout do Československa a začlenit Československo do Německé říše. Chce dát Československu nejplnější autonomii a dát mu možnost samostatnějšího života, nežli jak tomu bylo v období za rakouské vlády.

Poměr Německa k Československu bude rozhodnut zítra a pozítří bude záviset na chování československého lidu a československých vojáků k německým jednotkám. Vládě již nedůvěřuje. Věří v poctivost a přímou Háchy a Chvalkovského, pochybuje však, že by vláda byla s to prosadit svůj vliv v celém národě. Německá armáda zahájila již dnes

svůj nástup a zlomila jakýkoli odpor, na který narazila. Jiné pohraniční stráže se vzdaly po rozvinutí těžkého dělostřelectva.

V 6 hodin ráno vstoupí německá armáda do Československa se všech stran a německé válečné letectvo obsadí česká letiště. Jsou dvě možnosti: první možnost, že vstup německých vojsk povede k vojenské srážce. V tomto případě bude odpor zlomen fyzickou silou. Druhá možnost spočívá v tom, že vstup německých vojsk proběhne pro Německo přijatelně. V tomto případě bude vůdci velmi snadné dát Československu nové formy pro organizaci české autonomie, a určitou národní svobodu.

Jsme svědky velkého historického přelomu. Nechce mučit a odnárodnovat Čechy. Jeho činy nejsou rovněž diktovány nenávistí. Jedná tak pouze proto, že musí hájit Německo. Kdyby nebylo Československo na podzim minulého roku ustoupilo, byl by býval český národ vyhlazen. Nikdo mu nemohl v tom zabránit. A byl by to také učinil. Bylo to jeho vůlí, aby český národ žil plný národní život, a byl pevně přesvědčen, že může najít způsob, aby splnil dalekosáhle česká přání. Kdyby zítra vzplanul boj, každý tlak vzbudí protitlak. Jeden by ničil druhého a nebylo by mu již možno poskytnout slíbené úlevy. Do dvou dní by česká armáda více neexistovala. Ovšem Němci budou také trpět a budou mít mrtvé (vzplane-li boj), v důsledku čehož vznikne nenávist, která donutí jej (t. j. Hitlera), aby prostě z instinktu sebezáchrany neposkytl Československu žádnou autonomii.

Nikdo ve světě nehne pro vás prstem. Měl soucit k českému národu, když četl zahraniční tisk...

... V Německu byly dva směry: jeden byl radikálnější, který si nepřál žádných ústupků a měl za to, že Československo musí být vybojováno krví, a druhý, jehož stanovisko odpovídalo výše vyloženému stanovisku Hitlerovu. To byl důvod, proč žádal Háchu, aby sem přijel. Toto pozvání bylo poslední dobrou službou, kterou mohl prokázat českému národu. Kdyby mělo dojít k boji, dohnalo by nás krveprolití ke vzájemné nenávisti. Avšak návštěva Háchova by snad mohla zabránit krajnostem. Snad by to přispělo k nalezení takové formy organizace, která by byla nejlépe přijatelná pro Československo a na kterou nemohlo nikdy pomýšlet v době rakouského panství. Jeho jediným cílem je poskytnout německému lidu nezbytnou bezpečnost.

Čas utíkal. V 6 hodin měla vojska vstoupit do Československa. Skoro se stydí říci, že proti každému českému praporu stojí jedna německá divise. Vojenské operace nebyly malé ve svém rozsahu. Byly plánovány v dostatečně velkém rozsahu. Radil by mu, to jest Adolf Hitler by radil Emilu Háchovi, aby se vzdálil spolu s Chvalkovským, aby se poradili, co se vlastně má udělat.

V odpověď na tento návrh řekl Hácha, že je rovněž názoru, že jakýkoli odpor je bezúčelný. Projevil však pochybnost, že se mu podaří dát nutné rozkazy české armádě během čtyř hodin, které mu ještě zbývají do doby, kdy německá armáda překročí české hranice. Zeptal se, bylo-li cílem vtrhnutí do Československa odzbrojení české armády. Je-li tomu tak, prohlásil Hácha, bude lze nějakým způsobem tuto otázku upravit. Hitler prohlásil, že jeho rozhodnutí je neodvolatelné a že všichni dobře vědí, co znamená rozhodnutí führerovo.

...Neviděl jiné možnosti odzbrojení a zeptal se jiných přítomných osob, mezi nimi Göringa, Ribbentropa a Keitela, zda sdílejí jeho názor a dostal kladnou odpověď. Jedinou možností, jak odzbrojit českou armádu, je použít k tomu německé ozbrojené síly. Nato opustili Hácha a Chvalkovský poradní síň.

Z P R O H L Á Š E N Í Č E S K O S L O V E N S K Ě H O P R E S I D E N T A
Z 15. BŘEZNA 1939

(Dokument TC-49)⁶⁴

...President československého státu vkládá s plnou důvěrou osud českého národa a české země do rukou führera Německé říše...

Z „BRITSKÉ MODRÉ KNIHY“.
ŘEČ ANGLICKÉHO MINISTRA ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
LORDA HALIFAXE

(Dokument 2760-PS)

...Musíme mít také na mysli velmi významnou okolnost, že města Moravská Ostrava a Vítkovice byla fakticky obsazena útvary SS již večer dne 14. března, t. j. v době, kdy president a ministr zahraničních věcí Československa teprve odjeli do Berlína, tudíž dříve, nežli došlo k rozhovorům s Hitlerem.⁶⁵

---

⁶⁴ President Hácha poslušně podepsal ve 4,30 hod. dne 15. března 1939 tuto listinu, kterou hitlerovci předem připravili.

⁶⁵ Na úsvitu dne 15. března 1939 vstupovala německá vojska do Československa se všech stran. Hitler vyčal rozkaz obzbrojeným silám a provolání k německému národu, které znělo: „Československo přestalo existovat.“

Druhého dne, dne 16. března 1939, bylo Československo za porušení článku 61 Versailleské smlouvy formálně začleněno do Německé říše pod názvem „Protektorát Čechy a Morava“.

ZE SMLOUVY O OCHRANĚ, KTEROU BUDE VYKONÁVAT
NĚMECKÁ ŘÍŠE NAD SLOVENSKÝM STÁTEM
OTIŠTĚNO V „REICHSGESETZBLATT“ V ROCE 1939
(Dokument 1439-PS)

Vláda německá a vláda slovenská se dohodly poté, co Slovenský stát se dal pod ochranu Německé říše, na tom, aby upravily smlouvou všechny další vztahy, které vyplývají z této skutečnosti.

Za tím účelem se podepsaní představitelé těchto dvou vlád dohodli na těchto opatřeních:

Článek 1. Německá říše bere na sebe ochranu politické nezávislosti Slovenska a nedotknutelnosti jeho území.

Článek 2. Aby se účinně projevila ochrana převzatá Německou říší, budou německé ozbrojené síly oprávněny zřizovat kdykoli vojenská zařízení a mít v nich posádky v takové síle, jakou uznají za nutné a na území ohraničeném: na západě hranicemi Slovenska a na východě čarou, tvořenou Nízkými Karpatami, Bílými Karpatami a Javorníkem.

Slovenská vláda zorganizuje své ozbrojené síly v úzké dohodě s německými ozbrojenými silami. (Podepsán Ribbentrop.)

Z MEMORANDA, KTERÉ ODEVZDAL HITLER
GENERÁLU VON BRAUCHITSCHOVI
DNE 25. BŘEZNA 1939
(Dokument R-100, USA-121)

... Generálplukovník Keitel nechť oznámí slovenské vládě prostřednictvím ministerstva zahraničních věcí, že slovenské vládě nebude dovoleno udržovat nebo ubytovat slovenské oddíly (Hlinkovu gardu) po této straně hranice podél řeky Váhu. Tyto útvary musí být přesunuty na nové slovenské území. Hlinkova garda musí být odzbrojena.

Prostřednictvím ministerstva zahraničních věcí budiž Slovákům doporučeno, aby nám odevzdali proti zaplacení kterékoli své zbraně, kterých potřebujeme a které jsou ještě na Slovensku. Toto doporučení budiž odůvodněno dohodou mezi armádou a českými vojsky. K zaplacení budiž použito milionů, které tak jako tak odešleme na Slovensko.

Armádní útvary buďtež znovu dotázány, zda je třeba opakovat výzvu, aby nám byly ve stanovené lhůtě a pod hrozbou přísného trestu vydány všechny zbraně.

Veškerou vojenskou výzbroj bývalého Československa přejímáme bez náhrady. Avšak za zbraně, které jsme koupili podle smlouvy před 15. únorem, bude náhrada poskytnuta.

Čechy a Morava musí odvádět každý rok příspěvek do německé státní pokladny. Výše těchto příspěvků bude stanovena podle prostředků, které byly dříve vynakládány na českou armádu.

ZE ZÁZNAMU O PORADĚ U GÖRINGA
DNE 27. ČERVENCE 1939
SE SKUPINOU ZÁSTUPCŮ VRCHNÍHO VELITELSTVÍ
A JINÝCH NĚMECKÝCH VLÁDNÍCH MÍST,
KTERÁ PRACUJÍ NA VÁLEČNÉ VÝROBĚ

(Dokument P 133, USA-124)

... V dosti obširném prohlášení vysvětlil polní maršál, že začlenění Čech a Moravy do německého hospodářství bylo provedeno zejména proto, aby byl zvětšen válečný potenciál Německa exploatací průmyslu, avšak dokumenty, jakými je dekret říšského ministra hospodářství z 10. července 1939 a také dopis adresovaný firmě Junkers obdobného obsahu, které mohou zeslabit opatření týkající se výzbroje v protektorátě, odporují této zásadě. Je-li nutno vydávat takové směrnice, pak se to smí stát jen s jeho svolením. V každém případě musí trvat⁶⁸ ve shodě se směrnicí Hitlerovou na tom, aby byl válečný potenciál protektorátu exploatován zčásti nebo úplně v zájmu nejrychlejší mobilisace...

ZE ZÁZNAMU O PROJEVU GÖRINGA
NA PORADĚ S MUSSOLINIM A CIANEM
DNE 15. DUBNA 1939

(Dokument 1874-PS, USA-125)

... Silné vyzbrojení Československa ukazuje za všech okolností, jak mohlo být nebezpečné i po Mnichovu v případě vážného boje. V důsledku německých akcí se postavení obou zemí Osy zlepšilo, zejména vzhledem k hospodářským možnostem, které byly získány tím, že Německu byla odevzdána veškerá výrobní kapacita (válečný potenciál) Československa. To napomáhá značnému posílení moci Osy proti západním mocnostem. Kromě toho nemusí Německo udržovat ani jednu divisi pro ochranu proti této zemi, kdyby došlo k vážnějším konfliktu.

Akce, které podniklo Německo v Československu, je pokládat za výhodu pro Osu pro případ, kdyby se Polsko konec konců připojilo k nepřátelům mocností Osy. Pak může Německo napadnout tuto zemi s obou křídel a bude vzdáleno 25 minut cesty letadlem od nového průmyslového centra, jež bylo vzhledem k jeho blízkosti u hranic posunuto hlouběji do země a blíže k jiným průmyslovým oblastem...

---

⁶⁸ To jest obviněný Göring.

Z HITLEROVY ŘEČI K VOJENSKÝM VELITELŮM,
PROSLOVENÉ DNE 23. LISTOPADU 1939

(Dokument USA-23)

... Dalším krokem byly Čechy, Morava a Polsko. Ani tento krok však nebylo možné provést najednou. Nejprve musil být dokončen západní val. Nebylo možné dosáhnout cíle naráz. Od samého počátku mně bylo jasné, že jsem se nemohl spokojit se sudetským územím. To bylo jen dílčí řešení. Rozhodl jsem se vtáhnout do Čech. Pak následovalo zřízení protektorátu a tím byla vytvořena základna pro operace proti Polsku.

AGRESE PROTI POLSKU

ZPRÁVA O NĚMECKO-POLSKÉM PROHLÁŠENÍ Z 26. LEDNA 1934

(Dokument TC-21)

...Dne 26. ledna 1934 bylo v Berlíně podepsáno níže otištěné německo-polské prohlášení.

Prohlášení bylo ratifikováno. Výměna ratifikačních listin byla provedena dne 24. února 1934 ve Varšavě. Téhož dne nabylo prohlášení platnosti.

Berlín, dne 16. března 1934.

Říšský ministr zahraničních věcí
Baron von Neurath.

PROHLÁŠENÍ

Německá a polská vláda mají za to, že nadešel čas, aby byla přímou dohodou mezi státy zahájena nová fáze v politických vztazích mezi Německem a Polskem. Proto se rozhodly položit tímto prohlášením základy pro budoucí uspořádání těchto vztahů.

Obě vlády vycházejí ze skutečnosti, že zachování a zajištění trvalého míru mezi jejich zeměmi je podstatným předpokladem pro všeobecný mír v Evropě. Proto se rozhodly založit oboustranné vztahy na zásadách obsažených v Pařížském paktu z 27. srpna 1928 a jsou odhodlány stanovit, pokud jde o vztahy mezi Německem a Polskem, přesnější provádění těchto zásad.

Přitom konstatují obě vlády, že mezinárodní závazky, které až dosud na sebe vzaly ve vztahu k druhé straně, nejsou překážkou pro pokojné rozvíjení jejich vzájemných vztahů, neodporují tomuto prohlášení a nejsou tímto prohlášením dotčeny. Dále konstatují, že se toto prohlášení nevztahuje na otázky, které se podle mezinárodního práva považují za výslovně vnitřní záležitosti jednoho z obou států.

Obě vlády prohlašují, že mají v úmyslu přímo se dohodnout o všech otázkách, ať jsou jakékoli, které se týkají jejich vzájemných vztahů. Vznikne-li na příklad mezi nimi sporná otázka a nebude-li lze dosáhnout jejího vyřešení přímým jednáním, budou v každém jednotlivém případě hledat na podkladě oboustranné dohody řešení jinými pokojnými prostředky, nevylučující možnost použití v případě nutnosti metod, které jsou předvídaný pro takový případ v jiných dohodách mezi nimi platných. Za žádných okolností nesáhnou k násilí za účelem vyřešení sporných otázek.

Záruka míru, vytvořená těmito zásadami, usnadní oběma vládám veliký úkol řešit politické, hospodářské a kulturní problémy způsobem, založeným na spravedlivém zřeteli k oboustranným zájmům.

Obě vlády jsou přesvědčeny, že se takto budou poměry mezi jejich zeměmi zdárně rozvíjet a že povedou k vytvoření přátelských vztahů, což bude prospívat nejen jejich zemím, nýbrž i všem jiným evropským národům.

Toto prohlášení bude ratifikováno a výměna ratifikačních listin bude provedena co nejdříve ve Varšavě. Prohlášení platí na dobu 10 let ode dne výměny ratifikačních listin. Nebude-li prohlášení během 6 měsíců před uplynutím této lhůty některou z obou vlád vypověděno, zůstává v platnosti i nadále a může být později vypověděno kdykoli kteroukoli z obou vlád 6 měsíců předem.

Smlouva byla sepsána ve dvou stejnopisech v jazyku německém a polském, oba texty jsou identické.

Za německou vládu: *Baron von Neurath*

Za polskou vládu: *Josef Lipski*

Berlín, dne 26. ledna 1934.

**Z P R O H L Á Š E N Í O B V I N Ě N Ě H O G Ö R I N G A
V Ů Č I Z Á S T U P C Ů M P O L S K É V L Á D Y P Ř I J E H O N Á V Š T Ě V Ě
V E V A R Š A V Ě D N E 1 6 . Ú N O R A 1 9 3 7**

(Dokument SSSR-93)

... Na německé straně není vůbec úmysl připravit Polsko o jakoukoli část jeho území. Německo se úplně smířilo se svým dnešním územním stavem. Německo nebude útočit na Polsko a nemá v úmyslu zabrat polský „koridor“. Nechceme „koridor“. Říkám to upřímně a kategoricky: my nepotřebujeme „koridor“. Právě tak jako Německo se spoléhá a věří, že Polsko nemá v úmyslu zabrat východní Prusko a zbývající část Slezska, může i Polsko věřit, že Německo nemá v úmyslu připravit je o kterékoli z jeho práv a držav...

Z ÚŘEDNÍ ZPRÁVY, SESTAVENÉ POLSKOU VLÁDOU
PRO MEZINÁRODNÍ VOJENSKÝ TRIBUNÁL

(Dokument SSSR-93)

... Důkazy, které shromáždila polská armáda, ukazují toto:

a) Pokud jde o diversantskou činnost v jihozápadním Polsku, byla připravena předem a byla prováděna agenty, kteří byli shozeni padáky. Německá špionáž byla organizována zvláštními emisary, kteří vystupovali jako instruktoři vysílání z místa na místo a cvičili špiony a diversanty. Každoročně opouštělo několik mladých Němců německou kolonii a odcházelo do říše. Tam se jim dostávalo speciálního výcviku, a když se vrátili do Polska, přiznávali se ke své vině. Dostavovali se k místním úřadům, líčili surovosti nacistů a vyjadřovali radost, že se mohli vrátit do své „drahé vlasti“. Avšak tito Němci zůstávali v neustálém spojení se svými agenty v Německu, kterým dávali informace poštou nebo prostřednictvím učitelů vysílaných z místa na místo.

b) Kromě agentů, kteří byli verbováni z mládeže a kteří byli určeni pro spolupráci s německým obyvatelstvem, existovala skupina vůdců a instruktorů, jež se skládala z důstojníků, kteří se objevovali v Polsku, opatřeni pasy, vystavenými již dlouho před začátkem nepřátelských vztahů....

...Následují podrobnosti, které se týkají organizace diversantské soustavy.

a) Agenti byli verbováni především z organizace mládeže, známé pod názvem „Hitlerjugend“, a z mužů a žen hlavně německé národnosti, kteří byli verbováni v Polsku;

b) zvláštní kursy, které trvaly od 2 týdnů do 3 měsíců, byly organizovány pro tyto agenty na území říše;

c) účastníci kursů se dělili na dvě kategorie: první skupině, která se skládala z osob dokonale ovládajících polštinu, byly svěřeny zvláštní úkoly v týlu polské armády; druhá skupina se skládala z osob, které se měly vmísit mezi polské obyvatelstvo, jež prchalo před válkou a před nálety;

d) před válkou prodělávali posluchači těchto kursů krátký dodatečný výcvik ve zvláštních táborech, kde se jim dostávalo přidělení k „okruhům diversantské činnosti“.

ZLOČINY PROTI MÍRU

... Dne 5. listopadu 1937 byl tehdejší polský velvyslanec přijat Hitlerem za přítomnosti obviněného von Neuratha. Při této příležitosti prohlásil Hitler: „K žádným změnám, ani právním ani politickým, v Gdansku ne-

dojde. Práva polského obyvatelstva v Gdansku budou i nánáále respektována. Práva Polska v Gdansku nebudou porušena . . .“

8. Náznaky na změnu stavu v Gdansku učinil po první obviněný Ribbentrop dne 25. října 1938. Zmínil se o spojení Gdanska s říší náhradou za prodloužení doby polsko-německé dohody na 25 let a za záruku polsko-německých hranic. Polsku mělo být zajištěno, že mu tam zůstanou jeho železnice i hospodářské výhody náhradou za to, že bude postavena exteriitoriální autostráda a železnice přes Pomořansko.

Tento návrh byl zamítnut . . .

. . . 18. Německá nota, která obsahovala podmínky, za kterých by mohl být spor s Polskem urovnán, byla vysílána německým rozhlasem dne 31. srpna 1939 v 9 hod. večer. Avšak tato nota byla doručena polskému velvyslanci teprve dne 1. září 1939 večer. To už bylo několik hodin poté, kdy německé ozbrojené síly dobývaly ze vzduchu i po souši polské území, k čemuž došlo časně zrána dne 1. září 1939.

19. Podle toho napadlo Německo Polsko přes své mezinárodní závazky, bez předchozího vyhlášení války a v době, kdy svými činy vzbudilo u polské vlády přesvědčení, že obě země stojí před jednáním, které by urovnalo spor pokojnou cestou . . .

**TELEGRAM GAULEITERA HITLEROVSKÉ STRANY
V GDANSKU ALBERTA FORSTERA HITLEROVI**

(Dokument SSSR-185)⁶⁷

Führerovi a říšskému kancléři, Berlín.

Můj führere! Právě jsem podepsal a zároveň uvedl v platnost tento základní státní zákon o opětném spojení Gdanska s Německou říší.

„Základní státní zákon svobodného města Gdanska z 1. září 1939 o opětném spojení Gdanska s Německou říší.

Aby byla odstraněna naléhavá tíseň lidu a státu svobodného města Gdanska, vydávám tento základní státní zákon:

Článek I. Ústava svobodného města Gdanska se tímto s okamžitou platností ruší.

Článek II. Moc zákonodárnou a výkonnou vykonává výlučně hlava státu.

Článek III. Svobodné město Gdansk se svým obvodem a obyvatelstvem se stává s okamžitou platností součástí Německé říše.

Článek IV. Až do konečného rozhodnutí führera o zavedení práva plat-

---

⁶⁷ Jak je patrné z označení na blanketu telegramu, byl telegram podán v Gdansku v 5 hodin ráno dne 1. září 1939.

ného v německém státě, zůstávají všechny zákony s výjimkou ústavy, které platily v době vydání tohoto základního státního zákona, v platnosti.

Gdansk, dne 1. září 1939. *Albert Forster, gauleiter.*“

Prosím Vás, můj führere, jménem Gdanska a jeho obyvatelstva, abyste schválil tento základní státní zákon a abyste stvrdil říšským zákonem opětné spojení s Německou říší.

Gdansk Vám s nadšením vyslovuje, můj führere, svou bezmeznou vděčnost a věčnou oddanost.

Heil mému führerovi.

Albert Forster, gauleiter.

Z HITLEROVY ŘEČI DNE 26. ZÁŘÍ 1938

(Dokument 29-PS)

...Německo-polské vztahy byly oním složitým problémem, na který jsem musel narazit. Bylo nebezpečí, že představa o nesmiřitelném nepřátelství se navždy zmocní mysli našeho i polského národa. Chtěl jsem tomu zabránit... Právě za rok se mně podařilo dosáhnout dohody, která především rozhodně odstranila nebezpečí srážky na dobu deseti let. Jsme všichni přesvědčeni, že dohoda povede k trvalému míru. Uvědomujeme si, že jde o věc dvou národů, které musí žít vedle sebe a z nichž jeden nemůže odstranit druhého. Stát s obyvatelstvem 33 milionů lidí se bude vždy domáhat přístupu k moři. Proto bylo nutno nalézt cestu k vzájemnému porozumění. Tato cesta byla nalezena a bude stále více upevňována...

Z ŘEČI RIBBENTROPOVY,

PRONESENÉ DNE 25. LEDNA 1939 VE VARŠAVĚ

(Dokument 2530-PS)

...Hlavní součástí zahraniční německé politiky je neustálé rozvíjení a upevňování přátelských vztahů s Polskem na základně existující dohody mezi oběma státy, což je ve shodě s pevnou vůlí führera. Podle toho mohou Polsko a Německo hledět do budoucnosti v plné důvěře, opírajíce se o své vzájemné vztahy.

ZE ZÁZNAMU O PORADĚ

V NOVÉM ŘÍŠSKÉM KANCLÉŘSTVÍ U HITLERA

DNE 23. KVĚTNA 1939

(Dokument L-79)

...Podle toho odpadá otázka, že bychom mohli ušetřit Polsko, a zbývá rozhodnutí: napadnout Polsko při první možnosti. Nemůže se počítat s tím, že se bude opakovat český případ. Tentokrát to bude válka...

ZE SMĚRNICE
VRCHNÍHO VELITELSTVÍ NĚMECKÉ BRANNÉ MOCI
Z 11. DUBNA 1939 „O JEDNOTNÝCH PŘÍPRAVÁCH
OZBROJENÝCH SIL PRO LĚTA 1939—1940“

(Dokument 120-S)

... Budoucí úkoly ozbrojených sil a vyplývající z toho přípravy k vedení války vyložím později.

Dokud nenabudou platnosti tyto směrnice, musí být ozbrojené síly připraveny:

1. Zajistit hranice Německé říše a chránit je proti nenadálému letectvému útoku.

2. K operaci „Weiss“.⁶⁸

3. K obsazení Gdanska.

Podepsán: *Hitler*.

Z PŘÍLOHY Č. 3 KE SMĚRNICI Z 11. DUBNA 1939
„OBSAZENÍ GDANSKA“

(Dokument 120-S)

... Otázka náhlé okupace svobodného města Gdanska může vyvstat nezávisle na plánu „Weiss“, budou-li příznivé politické podmínky.

Z KEITELOVÝCH DISPOZIC PRO OZBROJENÉ SÍLY
ZE DNE 3. DUBNA 1939 Č. 37/39 O OPERACI „WEISS“

(Dokument 120-S)

... 1. Na plánu operace budiž pracováno tak, aby jej bylo lze provést kdykoli, počínajíc 1. září 1939 ...⁶⁹

ZE SMĚRNICE
VRCHNÍHO VELITELSTVÍ BRANNÉ MOCI
Z 22. ČERVNA 1939

(Dokument S-126, VB-45)

Vrchní velitelství branné moci předložilo führerovi návrh operačního plánu na provedení plánu „Weiss“, který je založen na údajích, získaných od válečného námořnictva, pozemního vojska a válečného letectva.

⁶⁸ Operace „Weiss“ — „Bílý plán“ — je šifra pro označení útoku hitlerovské armády na Polsko.

⁶⁹ Vpád do Polska byl proveden právě dne 1. září 1939, tedy prvního dne, k němuž měly být německé ozbrojené síly úplně připraveny.

O podrobnostech, týkajících se dnů, jež by předcházely útoku a o zahájení samotného útoku se v tomto plánu nemluví.

Führer a vrchní velitel souhlasí v podstatě s operačním plánem, předloženým válečným námořnictvem, vojskem a válečným letectvem, avšak připojili tyto poznámky k jednotlivým bodům:

1. Aby nebylo obyvatelstvo zneklidněno povoláním záloh ve větším rozsahu, než je nutné pro manévry, stanovené na rok 1939, bylo rozhodnuto, že úřadům, podnikatelům i soukromým osobám, které se snad budou dotazovat, bude dána odpověď, že povolávání se děje pro podzimní manévry a že formovaných oddílů má být použito při těchto manévrech. Je třeba vydat podobnou instrukci také podřízeným úřadovnám . . .

Uvolňování nemocnic, které bylo podle pokynu vrchního velitelství pozemních vojsk předpokládáno v zájmu zajištění bezpečnosti, není třeba provádět.

Podepsal: *Keitel*.

ZE ZÁZNAMU O ROZHOVORU HITLERA
S ITALSKÝM MINISTREM ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ CIANEM
VE DNECH 12. a 13. SRPNA 1939

(Dokument TS-77, VB-48)

. . . Polská armáda není naprosto veskrze stejná svou kvalitou a výzbrojí a vedle vybraných divisí, určených pro přehlídky, existují vojenské útvary s horší průpravou. Polsko má velmi slabou protitankovou a protiletadlovou obranu a v přítomné době nemůže v tomto směru pomoci Polsku ani Francie, ani Anglie . . .

Kdyby však Polsko dostávalo pomoc od západních mocností po dlouhou dobu, mohlo by získat potřebnou výzbroj a tím by se německá převaha zmenšila. Nálada polského obyvatelstva je jiná, nežli je u fanatiků z Varšavy a Krakova. Kromě toho je nutno vzít v úvahu situaci polského státu. Z 34 milionů obyvatelstva je půl druhého milionu Němců, 4 miliony židů a 9 milionů Ukrajinců. Proto je celkový počet pravých Poláků značně menší, nežli celkový počet obyvatelstva a, jak již bylo řečeno, není jejich bojová schopnost příliš veliká. Za těchto poměrů může být Polsko Německem rozdraceno ve zcela krátké době. Protože Polsko ukázalo celým svým chováním, že bude při jakémkoli konfliktu na straně nepřátel Německa a Italie, je velmi žádoucí rychle je zlikvidovat vzhledem k nevyhnutelnému konfliktu se západními mocnostmi.

Zůstane-li nepřátelské Polsko na východě sousedem Německa, bude nejen vázat 11 východopruských divisí, ale vyvolá to i nutnost udržovat značné kontingenty vojsk v Pomořansku a ve Slezsku. Toho nebude třeba, bude-li Polsko likvidováno . . .

. . . Vraceje se k otázce Gdanska, řekl führer, že dnes už nemůže ustoupit. Uzavřel dohodu s Itálií, že Němci budou vystěhováni z jižního Tyrol-

ska, a proto se musí všemi prostředky vyhnout tomu, aby nebylo toto opatření precedentem pro jiná území. Kromě toho vysvětlil Hitler tento odchod Němců z Tyrolska tím, že se německá politika musí rozvíjet směrem východním a severovýchodním. Východní a severovýchodní směr, t. j. státy baltické a pobaltské, byly vždy nespornou zájmovou sférou Německa od nepamětných dob. Naproti tomu bylo Středomoří vždy zájmovou sférou Itálie. Z důvodů hospodářských potřebuje Německo potraviny a stavební dříví z těchto východních území.

Při otázce Gdanska nebyly německé zájmy jen hmotné, ačkoli město Gdansk je největším baltickým přístavem, ale Gdansk byl také vždy Norimberkem severu a pražským německým městem, které vyvolává nejlepší národní city v každém Němci, a führer je povinen brát zřetel také na tuto stránku veřejného mínění...

Odovídaje na toto führerovo prohlášení, projevil Ciano nejprve velké podivení nad tím, že se situace stala tak vážnou. Ciano nebyl ani v době rozhovorů v Milánu, ani během své nedávné návštěvy v Berlíně nikým s německé strany upozorněn na to, že je situace s Polskem tak vážná. Naopak Ribbentrop prohlásil, že otázka Gdanska může být vyřešena později. Z těchto důvodů počítá duce, který pokládá konflikt se západními mocnostmi za nevyhnutelný, s možností připravit se na konflikt ve dvou nebo třech letech. Nebude-li možno se vyhnout konfliktu v nejbližší budoucnosti, pak ovšem bude duce, jak to řekl Cianovi, na straně Německa. Avšak na druhé straně by uvítal z různých důvodů, kdyby byl konflikt odložen na pozdější dobu.

...Führer řekl, že polský problém je nutno vyřešit bezodkladně. Nelze ztrácet čas. Čím dále budeme čekat, s tím většími obtížemi se setkáme při provádění válečných operací ve východní Evropě. V druhé polovině září znemožní povětrnostní poměry jakékoli letecké operace na tomto území. Stav cest je takový, že se vbrzku z nich stane moře bláta, jakmile nastanou podzimní deště. To znemožní také motorisovaným jednotkám používat těchto cest. Od září do května je Polsko velkým močalem a sotva by tam bylo možno provádět nějaké vojenské operace. Avšak Polsko by mohlo obsadit Gdansk v září a Německo by nebylo s to cokoliv proti tomu podnikat, ježto nemůže bombardovat toto město...

Poté se Ciano otázel, kdy je nutno podle názoru führerova vyřešit otázku Gdanska. Führer odpověděl, že tato otázka musí být vyřešena tak či jinak nejpozději v srpnu. Na otázku Cianovu, jaké řešení führer zamýšlí, odpověděl Hitler, že se Polsko musí vzdát politické kontroly nad Gdanskem, ale že hospodářské zájmy Polska musí být zachovány. Avšak pochybuje, že by Polsko bylo ochotno přijmout takové řešení, ježto dosud zamítalo všechny německé návrhy. Führer řekl, že udělal tento návrh osobně Beckovi při jeho návštěvě v Obersalzbergu. Tyto návrhy byly pro

Polsko velmi výhodné. Náhradou za Gdansk při plné záruce polských zájmů a za podmínky, že bude možné spojení mezi Východním Pruskem a říší, poskytlo by Německo Polsku záruku jeho hranic, přátelský pakt na 25 let a účast Polska v záležitostech Slovenska. Beck tehdy přijal tyto führerovy návrhy a řekl, že je prostuduje. Leč stalo se zřejmým, že Polsko odpovědělo zamítavě, protože uzavřelo dohodu s Anglií. Cíl Polska se stal zřejmý ze zpráv tisku. Polsko by chtělo získat celé Východní Prusko a zamýšlelo vpadnout dokonce do Berlína . . .

Führer dospěl proto k těmto dvěma určitým rozhodnutím: první rozhodnutí je, že v případě jakékoli další provokace napadne ihned Polsko, a druhé rozhodnutí, že neodhalí-li Polsko jasně a úplně své politické záměry, je třeba je přimět, aby tak učinilo . . .

Za dnešního stavu věcí nemohou Německo a Itálie existovat bez dalšího rozšíření svého prostoru a ježto je existující životní prostor plně obsazen, třesou se dnešní držitelé o své državy jako lakomci o své zlato. Západní demokracie jsou ovládány snahou řídit svět a nikdy neuznají, že Německo a Itálie jsou jim rovné. S hlediska psychologického je právě nejhorší tento jejich pohrdavý postoj. Tuto otázku lze rozhodnout jen bojem ne na život, nýbrž na smrt a tento boj bude pro partnery Osy snazší, protože jejich zájmy si navzájem neodporují.

Středozevní moře je oblast, ve které musí mít Itálie vždy nadvládu. Sám duce řekl, že Itálie už má vládnoucí postavení ve Středozevním moři. Führer řekl, že Německu se musí dostat možnost posunout se na východ, protože je to nezbytné z hospodářských důvodů, a Itálie musí mít nadvládu ve Středozevním moři. To už konstatoval Bismarck ve svém známém dopise Mazzinimu. Zájmy Německa a Itálie jsou zcela různě zaměřeny a proto se nemohou nikdy srazit. Ribbentrop dodal, že budou-li oba problémy, o nichž se mluvilo při včerejším rozhovoru, vyřešeny, pak nehrozí Německu ani Itálii žádné nebezpečí zezadu a jejich ruce budou uvolněny pro jednání na západě.

Führer řekl, že Polsko musí být poraženo s takovou silou, aby nebylo s to během 50 let bojovat. Ciano poděkoval führerovi za toto vyčerpávající vysvětlení, a řekl, že sám nemůže k tomu nic dodat a že sdělí ducemu podrobnosti o rozhovorech.

Požádal jen o dodatečné vyjasnění jedné otázky, aby měl duce všechny skutečnosti před očima. Snad nemusí duce učinit žádné rozhodnutí, domnívá-li se führer, že konflikt s Polskem by bylo lze lokalizovat. Ciano sám se domnívá, že führer se vždy rozhoduje správně. Avšak Mussolini musí učinit zabezpečovací opatření a proto se musí Ciano otázat na toto: Führer se zmínil o dvou podmínkách, za kterých může být Polsko zabráno. Za první, dopustí-li se Polsko nějaké vážné provokace a za druhé, nevyjasní-li Polsko své politické postavení.

V prvním případě závisí vše na rozhodnutí führerově a Německo bude moci jednat okamžitě.

Ve druhém případě musí být učiněno určité rozhodnutí o lhůtách. Proto se Ciano tázal, do kdy by mělo Polsko vyjasnit své politické postavení. Přitom ovšem je třeba přihlížet k podmínkám podnebí.

Führer odpověděl, že rozhodnutí o Polsku se musí stát nejpozději do konce srpna. Ježto mohou být rozhodující operace proti Polsku provedeny ve dvou týdnech, ale pro konečnou likvidaci je třeba ještě čtyř týdnů, bylo by lze ukončit veškeré válečné operace ke konci září nebo na začátku října. To nutno také pokládat za základní lhůtu. Z toho plyne, že poslední možnou dobou pro zahájení operací je konec srpna.

Ke konci rozmluvy ujistil führer Ciana, že je od svého mládí pro německo-italskou spolupráci . . .

D O P I S F U N K A H I T L E R O V I Z 2 5 . S R P N A 1 9 3 9

(Dokument PS-99, VB-49)

Můj führere! Upřímně a z celého srdce Vám děkuji za Vaše tak přátelské blahopřání k mým narozeninám. Jak musíme být šťastni a Vám vděčni za to, že žijeme v této velké době, která má tak velký význam pro osudy světa, i za to, že máme podíl na těchto významných událostech, ke kterým nyní dochází. Obdržel jsem informaci od polního maršála Göringa, že jste Vy, můj führere, schválil včera večer v zásadě opatření, která jsem připravil pro obor financování války a opatření, která stanoví poměr mezi mzdami a cenami, jakož i opatření, která jsou těžkou, avšak nezbytnou obětí. To, že jste včera schválil tato opatření, mně učinilo úplně šťastným. Chtěl bych Vám sdělit, že se mně, díky předběžným opatřením, která jsem činil během několika uplynulých měsíců, podařilo posílit Říšskou banku vnitřně tak, že se otřesy v mezinárodní valutě a úvěru nemohou u nás projevit. Zároveň jsem směnil za zlato veškerý fond Říšské banky a všechny příjmy z německého zahraničního obchodu, které jsem mohl postihnout.

Přihlížím-li k návrhům, které jsem připravil k tomu, aby byly staženy s trhu veškeré spotřební předměty, které nejsou nezbytně nutné, a aby byly omezeny všechny výdaje na veřejné práce, které nemají význam pro válku, mohu říci, že naše situace bude taková, že se budeme moci bez vážných otřesů opírat v případě války o své vlastní finanční zdroje a o své vlastní hospodářství. Jakožto hlavní zmocněnec pro hospodářské otázky jsem pokládal za svou povinnost Vám to sdělit a zároveň Vám dát, můj führere, slavnostní slib, že to vše splním. Heil, můj führere!

Podepsán *Walter Funk*.

Z HITLEROVY ŘEČI
K HLAVNÍM VELITELŮM V OBERSALZBERGU
DNE 22. SRPNA 1939
(Dokument PS-1014, USA-30)

Především bude rozdrveno Polsko. Cílem je zničit živé síly a nikoliv zmocnit se nějaké určité zeměpisné čáry. I když vypukne válka na západě, budeme hledět především rozdrtit Polsko . . .

Poskytnu propagační důvod pro zahájení války. Není důležité, zda tento důvod bude věrohodným nebo ne. Vítěz nebude později tázán, zda mluvil pravdu. Když začneme a povedeme válku, musíme mít na mysli, že tu význam nemá právo, nýbrž vítězství . . .

Bylo mně zcela jasné, že ke konfliktu s Polskem dojde nevyhnutelně dříve či později. Rozhodl jsem se k tomu brzy na jaře. Ale domníval jsem se, že z počátku udeřím na západě, a že teprve potom se obrátím na východ . . .

Nemám důvod se obávat blokády . . . Východ nás bude zásobovat obilím, dobyt看em, uhlím, olovem a zinkem. Bude to velká válka, která si vyžádá velkého úsilí. Obávám se jedině toho, že v poslední minutě nabídne nějaké prase své zprostředkovací služby. Politické přípravy jsou už v proudu. Byl učiněn začátek pro podkopání anglické hegemonie. Nyní, když jsem provedl politické přípravy, je uvolněna cesta pro vojáky.

ZE ZPRÁVY BRITSKÉHO VELVYSLANCE VE VARŠAVĚ
ZE DNE 26. SRPNA 1939
(Dokument TC-72, VB-51)

Na německých hranicích došlo k celé serii incidentů. Polská hlídka narazila na skupinu Němců kilometr od Východního Pruska v blízkosti Pelty. Němci zahájili palbu a Poláci ji opětovali. Výsledkem toho bylo, že byl usmrcen velitel skupiny, jehož mrtvola byla vydána . . . Německé bandy překročily také slezskou hranici v okolí Szczyglo, dvakráte u Rybniku a dvakráte na jiných místech. Začínaly střílet a přepadávaly celní a pohraniční stráže kulomety a ručními granáty. Poláci podali rozhodný protest v Berlíně. „Gazeta Polska“ píše dnes v úvodníku inspirovaném těmito událostmi, že je to více než incident. Je to zcela zřejmě předem připravená agrese, prováděná polovojenskými regulárními útvary, ozbrojenými po vzoru armády. Tyto útoky se daly dosti pravidelně. V jednom případě zasáhl regulární armádní oddíl. Tyto incidenty nepřimějí Polsko k tomu, aby ztratilo klid a aby oslabilo svou sebeobranu. Skutečnosti mluví samy za sebe — s agresivními akty se začalo na německé straně.

To je nejlepší odpověď na běsnění německých novin. Ministerstvo zahraničních věcí oznámilo, že uniformovaný německý oddíl zranil přes hranici jednoho Poláka a jednoho zabil.

*Z E Z P R Á V Y B R I T S K Ě H O V E L V Y S L A N C E V E V A R Š A V Ě
Z E D N E 27. S R P N A 1939*

(Dokument TS-72, VB-53)

Pokud to mohu posoudit, je německé obviňování polských úřadů, že nákládají surově s německou menšinou v Polsku, značně přehnané, ne-li vůbec vylhané...

2. Nejsou žádné náznaky toho, že se události vymkly z rukou polských úřadů. Ve Varšavě a — pokud vím — i v celém ostatním Polsku je úplný klid.

3. Tato obvinění připomínají nacistickou propagační metodu vůči Československu v minulém roce.

4. V každém případě je to zcela určitá promyšlená německá provokace, která odpovídá politice, jež byla prováděna počínajíc březnem, t. j. od doby, kdy bylo zabráno Československo a kdy se Němci připravili k útoku na Polsko, aby přiostrili vztahy mezi oběma národy. Domnívám se, že cílem této politiky bylo: a) vyvolat válečnou náladu v Německu, b) ovlivnit veřejné mínění za hranicemi a c) vyvolat buď defaitismus nebo agresivní náladu v Polsku.

5. Tato politika nedosáhla ani jednoho z obou naposled uvedených cílů.

6. Je příznačné, že se Hitler ani jednou nezmínil o Gdansku.

7. To, jak Němci nakládají s českými židy a s polskou menšinou, nelze prý vůbec srovnávat se strádáním Němců v Polsku, kde ošatně Němci tvoří, jak je třeba konstatovat, všeho všudy 10 % obyvatelstva.

Z P Ř Í S N Ě T A J N Ě S M Ě R N I C E H I T L E R A

Z E D N E 31. S R P N A 1939 K Č. 1

(Dokument S-126, VB-45)

... 1. Nyní, když byly vyčerpány všechny politické možnosti pokojného urovnání situace na východních hranicích, situace, která je pro Německo nesnesitelná, rozhodl jsem se vyřešit ji použitím násilí.

Útok na Polsko bude proveden podle plánu „Weiss“ se změnami pro pozemní vojsko, které nastaly důsledkem toho, že rozestavení sil bylo mezi tím téměř úplně skončeno.

Úkoly a operační cíle zůstávají beze změny.

Útok bude zahájen dne 1. září 1939, doba útoku je 2.45 ráno.

Tato doba platí také pro operace u Gdyně, v zálivu gdanském a u mostu Dürschau . . .

Na západě je důležité, aby odpovědnost za počátek válečných operací spadala plně na Francii a Anglii. Zprvu bud'tež podniknuty jen místní operace proti bezvýznamnému porušování hranic . . .

Podepsal: *Hitler*.

HITLEROVO PROVOLÁNÍ
K NĚMECKÝM OZBROJENÝM SILÁM Z 1. ZÁŘÍ 1939
(Dokument TC-54, VB-73)

Polská vláda si nepřeje ustavit přátelské vztahy, o které jsem usiloval, a chce přivodit rozhodnutí zbraněmi.

Němci jsou v Polsku vystavováni krvavému pronásledování a jsou vyháněni ze svých domovů. Několik případů porušení hranic, které nemůže strpět velmoc, ukazuje, že Polsko už nechce respektovat hranice Německa. Má-li být učiněn konec tomuto šílenému jednání, nevidím k tomu jiné cesty, nežli odpovědět násilím na násilí. Německá branná moc bude bojovat s pevnou rozhodností za čest a životní práva německého národa.

Doufám, že každý voják bude pamětliv vznešených tradic německé armády a plnit svou povinnost do posledního dechu.

Mějte vždy a za všech okolností na mysli, že jste představiteli nacionálně socialistického velkého Německa.

Ať žije náš národ a říše!

Z POZNÁMKY BORMANNOVY
O ROZHOVORU S HITLEREM O POLSKU DNE 2. ŘÍJNA 1940
(Dokument SSSR-172)

Dne 2. října 1939 po obědě, který byl podáván ve führerově bytě, došlo k rozmluvě o povaze gouvernementu, o nakládání s Poláky a o začlenění okruhů Piotrkówa a Tomaszówa do warthské oblasti.

1. Rozmluva byla zahájena tím, že říšský ministr dr. Frank podal fűhrovi zprávu, že činnost v generálním gouvernementu⁷⁰ lze nazvat neobyčejně úspěšnou. Židé ve Varšavě a v jiných městech byli zavřeni do ghett. Krakov bude od židů brzy očištěn . . .

. . . Fűhrer zdůraznil dále, že Poláci jsou zrozeni na rozdíl od našich německých dělníků speciálně pro těžkou práci; musíme dát našim německým dělníkům veškeré možnosti vzestupu; u Poláků nemůže o tom býti

⁷⁰ Hitlerovci pojmenovali Polsko po jeho zabrání „generálním gouvernementem“.

ani řeči. Naopak je nutné, aby životní úroveň v Polsku byla nízká a aby nebyla zvyšována . . .

Generální gouvernement nesmí být za žádných okolností uzavřenou a stejnorodou hospodářskou oblastí, nesmí samostatně vyrábět úplně nebo zčásti průmyslové výrobky, kterých potřebuje. Generální gouvernement je našim zdrojem pracovních sil pro nekvalifikované práce (výroba cihel, stavba silnic, atd.). Führer zdůraznil, že se nesmí Slovanům svěřovat něco jiného, nežli to, k čemu jsou určeni přírodou. Zatím co jsou naši němečtí dělníci zpravidla od přírody přičinliví a rádi pracují, jsou Poláci líní a musí být donucováni k tomu, aby pracovali.

Ostatně nejsou dány ani předpoklady k tomu, aby se generální gouvernement stal samostatnou hospodářskou oblastí, protože tu chybí nerostné bohatství a kdyby tam i bylo nerostné bohatství, nebyli by Poláci schopni je využít.

Führer vysvětlil, že říše potřebuje velkostatky, aby bylo lze uživit naše velká města. Velkostatky a jiné zemědělské podniky potřebují pro obdělávání půdy a pro sklizeň úrody pracovních sil, a to levných pracovních sil . . . Jakmile se skončí žně, budou se moci dělníci vrátit do Polska. Kdyby dělníci pracovali v zemědělství nepřetržitě po celý rok, spotřebovali by sami velkou část úrody. Proto by bylo nejvýš správné, kdyby přicházeli z Polska v době sečích prací a v době žní sezónní dělníci.

U nás je jednak přelidnění průmyslových oblastí a jednak nedostatek pracovních sil v zemědělství. Tu lze použít polských dělníků. Podle toho bude zcela správné, bude-li v gouvernementu přebytek pracovních sil, neboť pak se budou dělníci, kterých je nezbytně třeba, opravdu každoročně ubírat odtamtud do říše. Je třeba mít bezpodmínečně na mysli, že nesmějí existovat polští statkáři; kde budou, musí být — ať to zní sebeukrutněji — zničení.

Je přirozené, že nesmí docházet k míšení krve s Poláky; proto by bylo na místě, aby společně s polskými zemědělskými dělníky přicházely do říše také polské ženy. Pro nás může být lhostejné, co budou mezi sebou dělat ve svých táborech; žádný protestantský kazatel nesmí strkat do těchto věcí svůj nos.

Führer zdůraznil ještě jednou, že Poláci mají mít jen jednoho pána, a to Němce; dva páni vedle sebe nemohou a nesmějí existovat; proto musí být zničení představitelé polské inteligence; to zní ukrutně, ale je to zákon života.

Generální gouvernement je polskou rezervou, je to velký polský pracovní tábor. Poláci budou mít z toho také výhody, protože se postaráme o jejich zdraví a o to, aby nehladověli, atd., ale nesmějí se nikdy pozvednout na vyšší úroveň, ježto by se tak stali anarchisty a komunisty.

Proto bude správné, zůstanou-li Poláci katolíky; polští kněží budou do-

stávat od nás stravu a za to povedou své ovečky po cestě, která je pro nás žádoucí. Kněze budeme platit a za to budou hlásat, co budeme chtít. Najde-li se kněz, který by jednal jinak, uděláme s ním krátký proces. Úkol kněze spočívá v tom, aby udržoval Poláky v klidu, nevědomosti a tuposti. To je plně v našem zájmu.

Kdyby se však Poláci pozvedli na vyšší stupeň vývoje, přestali by být pracovními silami, kterých potřebujeme. Jinak postačí, bude-li mít Polák v generálním gouvernementu malou usedlost; velké hospodářství naprosto nepotřebuje; peníze, kterých potřebuje pro svůj život, si musí vydělat v Německu. Potřebujeme právě takové laciné pracovní síly, jejichž láce bude přinášet prospěch každému Němci a každému německému dělníku.

V gouvernementu musí být přísná německá administrativa, aby udržovala pořádek mezi Poláky. Pro nás znamenají tyto rezervy pomoc pro zemědělství, zvláště pro naše velkostatky, a to kromě toho, že jsou zdrojem pracovních sil . . .

Shrnuje své vývody, konstatoval führer ještě jednou:

1. Poslední německý dělník a poslední německý rolník musí stát hospodářsky o 10 % výše nežli kterýkoli Polák.

. . . 3. Nechci — zdůraznil führer — aby německý dělník všeobecně pracoval více nežli 8 hodin, až u nás budou zase normální poměry; bude-li však Polák pracovat 14 hodin, musí bez ohledu na to vydělávat méně než německý dělník.

4. Ideální obraz je tento: Polák má mít v generálním gouvernementu malou usedlost, která zajistí do určité míry jemu a jeho rodině výživu. Peníze, nutné pro opatření oděvu, dostatečné stravy atd., si musí vydělat v Německu. Gouvernement musí být střediskem pro dodávání sezónních nekvalifikovaných dělníků, zejména dělníků zemědělských. Existence těchto dělníků bude zcela zabezpečena, neboť jich bude vždy používáno jako laciných pracovních sil . . .

Z FRANKOVA DENÍKU¹¹

(Dokument SSSR-223)

Krakov, dne 23. října 1943.

Generální guvernér podává referát ve správní akademii o zásadě führerství ve správě. Generální gouvernement je s hlediska státního a státně právního jako vedlejší část Velkoněmecké říše součástí území, na které se vztahuje moc Velkoněmecka v Evropě. Svrchovanost v tomto území přísluší führerovi Velkoněmecké říše a je vykonávána jeho jménem generálním guvernérem, který jako führerův zástupce spojuje ve svých rukou všechna oprávnění führerova . . .

¹¹ Svazek s označením: „Deník z roku 1943“, záznamy na stránkách 1070—1072.

AGRESE PROTI NORSKU A DÁNSKU

*ZE SMLOUVY O ARBITRÁŽI A SMÍRČÍM ŘÍZENÍ
MEZI NĚMECKEM A DÁNSKEM,
KTERÁ BYLA PODEPSÁNA V BERLÍNĚ
DNE 2. ČERVNA 1926*

... Smluvní strany se podle této dohody zavazují, že předloží k projednání arbitrážní nebo smírčí komisi všechny spory jakéhokoli druhu, jež by mohly vzniknout mezi Německem a Dánskem a jež by nebylo možno vyřešit v náležitě době diplomatickou cestou, anebo že předloží tyto spory se souhlasem obou stran Stálému dvoru mezinárodní spravedlnosti. Spory, pro jejichž vyřešení bylo stanoveno zvláštní řízení na podkladě konvencí již dříve podepsaných smluvními stranami, budou se řešit podle ustanovení těchto konvencí.

*ZE SMLOUVY O NEÚTOČENÍ MEZI NĚMECKEM A DÁNSKEM,
PODEPSANÉ ZA NĚMECKO
MINISTREM ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ RIBBENTROPEM
DNE 31. KVĚTNA 1939*

Jeho Veličenstvo král Dánska a Islandu a kancléř Německé říše, pevně rozhodnutí zachovat mír mezi Dánskem a Německem za všech okolností, se dohodli, že potvrdí toto své rozhodnutí smlouvou . . .

Č l á n e k 1. Království dánské a Německá říše nesáhnou jeden proti druhému v žádném případě k válce nebo k jakémukoli jinému použití násilí. Dojde-li k právě zmíněnému jednání se strany třetí mocnosti proti jedné ze smluvních stran, nebude druhá smluvní strana žádným způsobem napomáhat tomuto jednání.

Tato smlouva nabude platnosti po výměně ratifikačních listin a bude platit po 10 let od této doby.

UJIŠTĚNÍ DANÉ DÁNSKU, NORSKU, BELGII
A HOLANDSKU
V HITLEROVĚ ŘEČI Z 28. DUBNA 1939

Dal jsem závazná prohlášení velkému počtu států. Žádný z těchto států může tvrdit, že by bylo Německo někdy naznačilo jakékoli požadavky, které by odporovaly této deklaraci. Nikdo ze skandinávských státníků nemůže na příklad tvrdit, že by byla Německá vláda nebo německé veřejné mínění položily požadavky, které by nebyly ve shodě se svrchovaností a celistvostí těchto států.

Byl jsem rád tomu, že několik evropských států vyslovalo a zdůraznilo u příležitosti této deklarace německé vlády své přání zachovat naprostou neutralitu. To se týká Holandska, Belgie, Švýcarska, Dánska a jiných států...

Z MEMORANDA, DORUČENĚHO
NORSKĚMU MINISTRU ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
NĚMECKÝM VYSLANCEM V OSLO
DNE 2. ZÁŘÍ 1939
(Dokument TC-31, VB-79)

...Německá vláda je plně rozhodnuta nezpůsobit vzhledem k přátelským vztahům mezi Norskem a Německem za žádných okolností újmu celistvosti a nedotknutelnosti Norska a respektovat území norského státu. Činíc toto prohlášení, očekává německá vláda přirozeně, že Norsko zachová naprostou neutralitu vůči Německu a nestrpí, aby byla norská neutralita porušena některou třetí stranou. Kdyby bylo stanovisko královské norské vlády odlišné a kdyby došlo k takovému porušení neutrality s třetí strany, bude německá vláda zřejmě nucena zabezpečit zájmy říše ve shodě s požadavky, které by v důsledku tohoto stavu vznikly...

Z HITLEROVY ŘEČI DNE 6. ŘÍJNA 1939
(Dokument TS-32, VB-79)

...Německé zájmy se nikdy nestřetly se zájmy severských států a mezi Německem a těmito státy nevznikly nikdy sporné otázky. Německo jich nemá ani dnes. Německo navrhlo pakty o neútočení Švédsku a Norsku, které upustily od sjednání paktů, ježto se nedomnívají, že jsou nějak ohroženy...

DOPIS RAEDERŮV Z 10. LEDNA 1944,
ADRESOVANÝ ADMIRÁLU ASSMANOVI,
OFICIÁLNÍMU HISTORIKOVI NĚMECKÉHO
VÁLEČNÉHO NÁMOŘNICTVA

(Dokument S-66, VB-81)

Pamětní spis admirálu Assmanovi pro jeho
informaci a nikoli pro uveřejnění

V týdnech, které předcházely mé zprávě z 10. října 1939, jsem si do-
pisoval s admirálem Carlsem. Carls mně v podrobném dopisu za prvé vy-
líčil poslání, která by měla okupace norského pobřeží Německem. Odeslal
jsem tento dopis náčelníku námořního štábu pro jeho informaci a připravil
jsem některé záznamy, opírající se o tento dopis, pro svůj referát fūhre-
rovi, který jsem podal dne 10. října 1939, a to vzhledem k tomu, že se
můj názor podobal názoru admirála Carlse, kdežto náčelník námořního
štábu měl o této věci některé pochybnosti. V těchto záznamech jsem zdů-
raznil nepříznivou situaci, která by vznikla, kdyby Angličané okupovali
Norsko. To jim poskytne kontrolu nad přístupy do Baltického moře a naše
křídla by bylo lze obejít a udělat nátlak na Švédsko, kdybychom prováděli
námořní operace a letecké útoky proti Anglii.

Zdůraznil jsem také výhody, kterých bychom získali okupací norského
pobřeží: východisko k severnímu atlantickému moři a pro Angličany ztrátu
možnosti zavést blokádu jako v letech 1917—18. Tehdy se arci jednalo
o pobřeží a o možných základnách; zařadil jsem do plánu Narwick, ač
Carls během naší korespondence poznamenal, že by Narwick měl být vy-
loučen. Führer ihned pochopil význam norského problému, požádal mne,
abych ponechal své záznamy u něho, a řekl, že si přeje sám tuto otázku
prozkoumat...

PŘÍLOHA Č. 1 K DOKUMENTU POD NÁZVEM
„STRUČNÁ ZPRÁVA O ČINNOSTI ZAHRANIČNÍ
KANCLÁŘE NACISTICKÉ STRANY ZA DOBU
OD ROKU 1933—43“;

TATO PŘÍLOHA JE NADEPSÁNA „POLITICKÁ
PŘÍPRAVA PRO VOJENSKOU OKUPACI NORSKA
VE VÁLEČNÝCH LETECH 1939—40“

(Dokument 007-PS, VB-84)

... Jak se už o tom stala zmínka dříve, zařadila se ze všech politických
skupin ve Skandinavii vážné politické pozornosti jedině „skupina“, vedená
v Norsku bývalým ministrem války a majorem v záloze Vidkunem Quis-

lingem t. zv. „Nasjonal Samling“. Byla to bojovná politická skupina, která byla ovládána ideou velkoněmeckého společenství.

Samo sebou se rozumí, že se vedoucí síly chovaly ke Quislingovi nepřátelsky a že se pokoušely za každou cenu klást překážky jeho popularity mezi obyvatelstvem.

Tato kancelář udržovala stálý styk s Quislingem a pevně sledovala útoky, vedené Quislingem vytrvale a energicky proti středním vrstvám, které šly s Angličany.

Zprvu se zdálo, že nelze očekávat úspěch od „Nasjonal Samlingu“ bez revolučních událostí, které by přiměly obyvatelstvo k tomu, aby změnilo svůj dřívější postoj. V zimě 1938—39 navštívil jeden člen zahraniční kanceláře soukromě Quislinga.

Když se v roce 1939 stala evropská politická situace zvláště napjatou, objevil se Quisling v červnu v Lübecku na konferenci nordické společnosti. Vyslovil své názory na tehdejší situaci a své pochmurné předtuchy o Norsku. Volal po tom, aby se přihlíželo k důležitosti Norska na skandinávském území po stránce geopolitické a k výhodnému položení Norska, které zvýší význam norského pobřeží v případě konfliktu mezi Velkoněmeckou říší a Velkou Británií.

Ježto měl zahraniční odbor za to, že prohlášení Quislingovo bude zvláště zajímavé pro říšského maršála Göringa, pokud jde o letectvo, poslal Quislinga ke státnímu sekretáři Körnerovi. Ředitel odboru odevzdal přednostovi říšského kancléřství memorandum pro führera . . .

Z ROSENBERGOVY ZPRÁVY RAEDEROVI

(Dokument C-65, VB 85)

. . . Důvody pro státní převrat, o kterých podal zprávu Quisling, by bylo možno zdůvodnit tím, že Storting, t. j. norský parlament, zřejmě porušil ústavu a učinil rozhodnutí o prodloužení svých oprávnění, což mělo nabýt platnosti dne 12. ledna.

Quisling jako důstojník s dlouhou služební dobou a jako bývalý ministr války udržuje úzké vztahy s norskou armádou. Ukázal mně originál dopisu, který dostal nedávno od velícího důstojníka v Narwiku, plukovníka Sunlo. V tomto dopise zdůrazňuje plukovník Sunlo otevřeně své mínění, že půjde-li to tak dále, jak to dosud šlo, bude Norsko úplně vyřízeno.

Byl mně předložen plán státního převratu, jehož součástí je výcvik vybraných Norů v Německu, rozdělení úkolů mezi ně a zabezpečení zkušených nacistů, kteří jsou s podobnými záležitostmi obeznámeni.

Tito vycvičení muži měli být velmi brzo odesláni do Norska, kde měly být projednány všechny podrobnosti. Měla být ihned zabráná některá dů-

ležitá střediska v Oslo a zároveň by německé válečné námořnictvo v určitém zálivu při vjezdu k Oslo zahájilo společně s náležitým počtem německých vojsk své operace, jakmile by je k tomu vyzvala nová norská vláda.

Quisling nepochyboval o tom, že takový převrat, kdyby byl proveden s rychlým zdarem, bude ihned schválen armádními kruhy, s nimiž je dnes ve spojení.

Ve Skandinávii převládaly po válce v letech 1914—18 otevřeně proanglosaské tendence, které se opíraly o hospodářské úvahy. Zahraniční kancelář konstatovala význam společných kulturních vztahů se severškými národy. Za tím účelem vzala kancelář pod svou ochranu nordickou společnost v Lübecku. Říšské konference této společnosti navštěvovaly četné významné osobnosti, zejména z Finska. Zároveň byla, ježto nebyla žádná možnost pro ryze politickou spolupráci ve Švédsku a Dánsku, v Norsku založena společnost, která se opírala o velkoněmeckou ideologii.

Byly ustaveny velmi úzké vztahy s vůdcem této společnosti, které pak vedly k dalším důsledkům.

... Quisling podává údaje o tom, kolik německého vojska bude třeba; tyto údaje odpovídají německým výpočtům.

AGRESE PROTI BELGII A HOLANDECKU

ZE ZÁZNAMU O HITLEROVĚ PROJEVU
NA PORADĚ DNE 23. KVĚTNA 1939

(Dokument USA-27)

... Holandské a belgické letecké základny musí být okupovány ozbrojenými silami. Deklarace o neutralitě musí být ignorována...

HITLERŮV POKYN Z 9. ŘÍJNA 1939, ADRESOVANÝ
VOJENSKÉMU VELITELSTVÍ POZEMNÍCH VOJSK,
VÁLEČNĚHO NÁMOŘNICTVA A VÁLEČNĚHO
LETECTVA

(Dokument C-62)

Je nutno provést přípravy pro útočné operace na severním křídle západní fronty s průchodem přes území Lucemburska, Belgie a Holandska. Tento útok musí být proveden co nejrychleji a s největší možnou energií.

Cílem tohoto útoku je zabrat co největší území Holandska, Belgie a severní Francie.

Z OFICIÁLNÍHO VÝKLADU BELGICKÉ VLÁDY
O BELGICKÝCH UDÁLOSTECH V LETECH 1939—40

(Dokument VB-111)⁷²

Od 4.30 hod. ráno docházely zprávy, které nezanechávaly žádné pochybnosti. Hodina udeřila. Zprvu bylo oznámeno, že se objevila na východě letadla. V 5 hodin ráno došla zpráva o náletu na dvě holandská letiště,

⁷² Dne 10. května 1940 vtrhli Němci bez jakékoli výstrahy do Belgie, Holandska a Lucemburska. Vpád byl zahájen ve 4,30 hod. ráno. Za několik hodin poté dostavili se němečtí vyslanci ve všech třech státech k představitelům vlád a doručili jim zcela obdobná memoranda.

o porušení belgických hranic, o vysazení německých vojáků v opevnění Eben-Email a o bombardování stanice Jemelle . . .

V 8.30 hod. ráno přijel německý velvyslanec do ministerstva zahraničních věcí. Když vstoupil do pracovny ministrovy, začal vyndávat z kapsy nějakou listinu. Belgický ministr, pan Spaack, ho zadržel. „Dovolte, pane velvyslanče“, řekl Spaack, „já budu mluvit napřed“. A rozhořčeným tónem přečetl protestní notu belgické vlády. „Pane velvyslanče, německá armáda právě napadla náš stát. Po druhé během 25 let dopustilo se Německo zločinné agrese proti neutrální a loyální Belgii. To, k čemu došlo nyní, je snad ještě odpornější, nežli agrese z roku 1914. Belgické vládě nebylo doručeno žádné ultimatum, žádná nota, ani žádný protest. Teprve ze samotného útoku se dověděla Belgie o tom, že Německo porušilo závazné sliby, které dalo dne 13. října 1937 a které dobrovolně potvrdilo na počátku války. Aktem agrese, kterého se Německo dopustilo a pro který není žádného ospravedlnění, bylo hluboce pobouřeno vědomí celého světa. Dějiny budou pokládat Německou říši za odpovědnou. Belgie je pevně rozhodnuta se bránit. Její věc je spravedlivá a nemůže být prohrána“ . . .

Pak teprve mohl velvyslanec přečíst notu, kterou přinesl. „Německá vláda“, řekl velvyslanec, „mně uložila, abych učinil toto prohlášení: Německá vláda je přinucena zabezpečit neutralitu Belgie, Holandska a Lucemburska svými zbraněmi, aby předešla vpádu Velké Britannie a Francie do právě zmíněných tří zemí, k němuž tyto dva státy činily přípravy, zřejmě namířené proti Německu. Za tímto účelem vrhá německá vláda do boje velké ozbrojené síly, takže by jakýkoli odpor byl bezúčelný. Německá vláda zaručuje evropské i koloniální území Belgie a také její dynastii za podmínky, že nebude kladen žádný odpor. Bude-li kladen jakýkoli odpor, ohrozí tím Belgie své území i svou nezávislost. Proto je v zájmu Belgie, aby bylo obyvatelstvo vyzváno zanechat každého odporu a aby se úřadům dostalo nutných směrnic o tom, jak vejít ve styk s německým vojenským velitelstvím . . .“

AGRESE PROTI ŘECKU⁷³

SMĚRNICE

VRCHNÍHO VELITELSTVÍ NĚMECKÉ BRANNÉ MOCI
Z 13. LISTOPADU 1940, Č. 18

(Dokument PS-444, VB-116)

... Přípravná opatření hlavního stanu pro vedení války v nejbližší budoucnosti se musí řídit těmito zásadami:

... B a l k á n ... Hlavní velitel pozemních vojsk provede přípravy pro okupaci řeckého území na sever od Egejského moře, a to v případě nutnosti průchodem přes Bulharsko a umožní takto, aby bylo lze zasadit německé válečné letectvo proti objektům ve východní části Středoziemního moře, zejména proti anglickým leteckým základnám, které ohrožují rumunské naftové oblasti.

Aby se bylo možno připravit k jakýmkoli událostem a také, aby bylo lze mít pod kontrolou Turecko, je třeba v této operaci zasadit přibližně 10 divisí; není možno počítat se železnicemi pro přesuny těchto vojsk přes Jugoslavii.

Aby se zkrátila doba, nezbytná pro rozdělení jednotlivých oddílů, bude nutno včas zvětšit osobní stav německé vojenské misse v Rumunsku, jejíž počet budiž dohodnut se mnou. Hlavní velitel válečného letectva provede přípravy pro zasazení německého letectva na balkánském jihovýchodu a za účelem letecké výzvědné služby na jižních bulharských hranicích, a to ve shodě s předpokládanými operacemi pozemních vojsk...

Podepsán: *Hitler.*

---

⁷³ Dne 28. října 1940 ve 3 hod. ráno doručil italský vyslanec v Athénách řecké vládě ultimatum, jehož lhůta končila za 3 hodiny; poté započala italská vojska s vpádem do řeckého území.

PŘÍSNĚ TAJNÁ SMĚRNICE Č. 20 ZE 17. PROSINCE 1940
O OPERACI „MARITA“⁷⁴

(Dokument 1541-PS, VB-117)

... Výsledek bojů v Albánii nemá dosud rozhodující význam. Vzhledem k nebezpečné situaci v Albánii je tím spíše nutno, aby byl zmařen pokus Angličanů zřídit základnu v týlu balkánské fronty, což by bylo nebezpečné hlavně pro Itálii, ale také pro Rumunsko.

Můj plán je proto pro dobu několika měsíců tento:

- a) soustředit velké síly v jižním Rumunsku;
- b) jakmile nastane příznivé počasí, tedy pravděpodobně v březnu, poslat údernou skupinu za účelem okupace severního pobřeží Egejského moře přes Bulharsko a bude-li to nutné, okupovat také celé řecké území (operace „Marita“). Lze očekávat pomoc Bulharska...

Válečné přípravy, které povedou k neobyčejně důležitým politickým důsledkům na Balkáně, vyžadují přesné kontroly generálního štábu nad všemi nezbytnými opatřeními.

Doprava vojsk přes Maďarsko a jejich příchod do Rumunska bude znamenán krok za krokem generálním štábem branné moci a bude z počátku vysvětlován jako zesílení německé vojenské misse v Rumunsku. K poradám s Rumuny a Bulhary, jež by mohly upozornit na naše záměry, a také k vyrozumění Italů musí dojít jedině s mým souhlasem. To se týká také vysílání výzvědných missí a úderných útvarů...

---

⁷⁴ Název „Operace Marita“ byla šifra pro plán vojenského útoku hitlerovců proti Řecku. Tyto směrnice byly zaslány hlavnímu veliteli válečného námořnictva, náčelníku válečného loďstva, hlavnímu veliteli ozbrojených sil a generálnímu štábu.

Při čtení těchto instrukcí musíme mít na zřeteli, že řecká vojska, ač byla poměrně špatně vyzbrojena a měla jen minimální množství výzbroje a výstroje, zaháněla na útek a zajímala elitní italské sbory, nejčastěji v boji zblízka. Italům se dařilo zle. Pro Hitlera nadešel čas jít jim na pomoc.

AGRESE PROTI JUGOSLAVII

ZE ZÁZNAMU O PORADĚ HITLERA
S VRCHNÍM VELITELSTVÍM DNE 27. BŘEZNA 1941

(Dokument 1746-PS, VB-120)

... Führer vylíčil situaci v Jugoslavii po státním převratu a prohlásil, že Jugoslavie byla neurčitým faktorem v zamýšlené operaci „Marita“ a tím spíše v plánu „Barbarossa“. Srbové a Slované vůbec nebyli nikdy na straně Němců...

Dnešní chvíle je z politických i vojenských důvodů příznivá k tomu, abychom mohli zjistit pravý stav věcí v této zemi a její stanovisko k nám, neboť, kdyby bylo došlo k vládnímu převratu v době opatření „Barbarossa“, byly by důsledky pro náš patrně značně vážnější...

Z TAJNĚ SMĚRNICE
VRCHNÍHO VELITELSTVÍ NĚMECKÉ BRANNÉ MOCI
Z 27. BŘEZNA 1941, Č. 025

(Dokument 1746-PS)

... Nařizují toto:

a) jakmile bude ukončeno soustředění dostatečných sil a meteorologické poměry to dovolí, musí být veškerá jugoslávská pozemní opevnění a Bělehrad zničeny nepřetržitými denními i nočními nálety;

b) podle možnosti současně, v žádném případě však ne dříve, budiž zahájena operace „Marita“ s cílem pro první dobu omezeným na zabránění Soluňské kotliny a Diosského pohoří...⁷⁵

⁷⁵ Dne 6. dubna 1941 napadli hitlerovci bez výstrahy a bez vyhlášení války Jugoslavii.

Přípravy pro tuto další agresi se konaly dlouho a postupovaly způsobem pro hitlerovce obvyklým: pátá kolona, spekulace s heslem o ochraně německé menšiny, prohaná praxe s mírumilovnými deklaracemi za současných nepřerušovaných příprav na okupaci.

Z HITLEROVA PROJEVU NA PORADĚ
DNE 27. BŘEZNA 1941

(Dokument 1746-PS)

...Nesmíme si všimnout ujišťování o loyaltě, jež snad přijdou od nové vlády, ale musíme provést všechny přípravy ke zničení jugoslávských obranných sil a k zničení Jugoslaviie jako státu.

Politicky je obzvlášť důležité, abychom zařadili úder Jugoslavii s neúprosnou tvrdostí a abychom Jugoslavii vojensky rozdrtili bleskově...

Po stránce zahraničně politické...nebude podáno ultimatum...S útokem se začne ihned, jakmile bude připraven nezbytný k tomu materiál a vojenské jednotky.

Z PROTOKOLU O VÝSLECHU GENERÁLA LOEHRA
Z 24. KVĚTNA — 6. ČERVNA 1945

(Dokument SSSR-253)⁷⁶

...Přestěhoval jsem se se svým štábem do Sofie dne 26. března, ježto měl být zahájen nástup proti Řecku.

Druhého dne, totiž 27. března 1941, došlo k převratu v Jugoslavii.

Byl jsem nenadále povolán do Berlína, kde jsem obdržel od říšského maršála Göringa rozkazy k přípravě letecké války proti Jugoslavii.

Poté jsme začali s přípravami proti Jugoslavii. Při mém prvním setkání s Göringem nebyl mně ještě sdělen den zahájení války proti Jugoslavii, ale brzy jsem ve Vídni dostal písemný rozkaz, podle něhož byl začátek operace určen na 6. dubna.

Z PROTOKOLU O VÝSLECHU BÝVALÉHO GENERÁLA
POLNÍHO MARŠÁLA NĚMECKÉ ARMÁDY
FRIEDERICHA PAULUSE Z 12. LEDNA 1946

(Dokument SSSR-182)

... Jak nám, německým důstojníkům, tak i důstojníkům maďarským bylo jasné, že se tyto vojenské přípravy musí opírat o přípravu vojenské spolupráce mezi Německem a Maďarskem.

Maďarům bylo jasné, že německá pomoc znamená včas prováděné a záměrné přípravy maďarské armády pro budoucí společné válečné operace a zapojení spojence do našich řad. Když pak došlo k útoku na Jugoslavii,

---

⁷⁶ Generál Loehr velel 4. letecké armádě hitlerovského válečného letectva. Jeho armáda prováděla nálety na Bělehrad.

nebylo už třeba zvláštního vysvětlování, kam jsou tyto vojenské přípravy zaměřeny.

Bylo zřejmé, že jsou připravovány ozbrojené síly pro válku proti SSSR, ježto útok proti Jugoslavii byl částí operačního programu útoku proti SSSR.

Porážkou Jugoslaviie bylo zajištěno pravé křídlo, které muselo vzniknout, jakmile by byly zahájeny válečné operace proti Rusku. Přípravy pro společný německo-maďarský útok proti Jugoslavii byly svěřeny mně.

Dne 27. a 28. března 1941 jsem byl povolán do říšského kancléřství k Hitlerovi, kde byli kromě Hitlera přítomni Keitel, Jodl, Halder a Brauchitsch.

Halder mně oslovil takto:

„Führer se rozhodl přepadnout Jugoslavii proto, aby bylo odstraněno ohrožení křídla při nástupu proti Řecku a abychom se zmocnili hlavní železniční trati Bělehrad-Niš v jižním směru.

Ale hlavní účel útoku proti Jugoslavii je, abychom měli později, při realizaci „plánu Barbarossa“, volný pravý bok.

Vaším úkolem bude okamžitě odejet mým zvláštním vlakem do Vídně, odevzdat polnímu maršálu Listovi (armádní skupina 12), generálu von Kleistovi (tanková skupina) a plukovníku von Witzlebenu (náčelníku štábu 2. armády), kteří tam byli již povoláni, rozkazy a vysvětlit situaci.

Z Vídně pojedete do Budapešti a dohodnete tam s maďarským generálním štábem strategické rozvinutí německých vojsk na maďarském území a účast maďarských vojsk při nástupu proti Jugoslavii.“

AGRESE PROTI SSSR

SMĚRNICE

VRCHNÍHO VELITELSTVÍ NĚMECKÉ BRANNÉ MOCI

Z 18. PROSINCE 1940, č. 21,

O ÚTOKU PROTI SSSR (PLÁN „BARBAROSSA“)

(Dokument 446-PS, USA-31)

Směrnice č. 21

Varianta „Barbarossa“

Německá branná moc musí být připravena, aby ještě před ukončením války s Anglií porazila rychlým tažením sovětské Rusko (varianta „Barbarossa“).

K tomuto účelu budou muset pozemní vojska poskytnout veškeré jednotky, které mají k dispozici, s tím omezením, že okupované oblasti musí být chráněny před nepředvídanými událostmi.

Úkol válečného letectva bude záležet v tom, aby uvolnilo pro východní frontu značné síly, jichž je třeba pro podporu pozemních vojsk tak, aby bylo lze počítat s rychlým provedením pozemních operací a také s tím, aby zpuštění východních německých oblastí nepřátelským letectvem bylo co nejmenší.

Hlavní požadavek spočívá v tom, aby byly obvody válečných operací a vyzbrojovací prostor, které jsou v naší moci, plně chráněny před nálety nepřítele a aby se zároveň v žádném případě nezmírnily útočné akce proti Anglii, zejména pak proti jejím dovozním cestám.

Těžisko nasazení válečného námořnictva zůstává i v případě východního tažení zaměřeno jednoznačně proti Anglii.

Rozkaz k ofenzivě proti sovětskému Rusku dám v případě potřeby osm týdnů před plánovaným zahájením operace.

S přípravami, jež vyžadují delší doby, budiž započato (pokud ovšem už nezačaly) již nyní; přípravy musí být zcela ukončeny k 15. 5. 1941.

Zvláštní důraz však musí být kladen na to, aby nebylo možno seznat náš úmysl provést útok.

Při provádění příprav vrchního velitelství nutno vycházet z těchto hlavních thesí:

Celkový cíl

Masy vojsk ruské armády, které jsou v západní části Ruska, musí být zničeny odvážnými operacemi s hlubokým pronikáním tankových oddílů. Je třeba zabránit tomu, aby mohly bojeschopné oddíly ustoupit do prostorů ruského území.

Pak je třeba rychlým pronásledováním dosáhnout čáry, odkud nebude už ruské letectvo s to konat nálety na německé oblasti. Konečným cílem operace je zmocnit se celkové čáry Archangelsk-Volha jako hranice proti asijskému Rusku. Takto by v případě potřeby mohla být ochromena pomocí letectva poslední Rušku zbývající průmyslová oblast na Urale.

Za těchto operací ztratí ruské válečné námořnictvo v Baltickém moři brzy své opěrné body a přestane být takto schopným boje.

Hned na začátku operace je třeba mohutnými údery zabránit možnosti útočných zásahů se strany ruského letectva.

Předpokládaní spojenci a jejich úkoly

1. Na křídlech naší operace můžeme počítat s aktivní účastí Rumunska a Finska ve válce proti sovětskému Rusku.

Vrchní velitelství německé armády včas dohodne a určí, v jaké formě budou ozbrojené síly obou těchto států při jejich vstupu do války podřízeny německému vrchnímu velení.

2. Úkol Rumunska bude záležet v tom, aby společně s útočící tam skupinou ozbrojených sil upoutalo nepřátelské síly stojící proti němu a jinak, aby konalo pomocné služby v zázemí.

3. Finsko bude musit krýt útok severní německé výsadkové skupiny (oddíly skupiny XXI.), která má dorazit z Norska, a poté operovat s ní společně. Kromě toho připadne Finsku úloha likvidovat ruské síly v Hangö.

4. Lze počítat s tím, že nejpozději při začátku operace budou dány švédské železnice a silnice k dispozici pro přesuny německé severní skupiny.

Provedení operace

Pozemní vojsko podle právě uvedených cílů:

V obvodu válečných operací, rozděleném bažinami řeky Pripetu na severní a jižní polovinu, je nutno plánovat těžiště operace severněji od této oblasti. Tu nutno počítat se dvěma armádními skupinami.

Jižní z těchto dvou skupin, která bude tvořit střed celkové fronty, bude mít za úkol útočit pomocí zvlášť zesílených tankových a motorisovaných

oddílů z obvodů Varšavy a severně od Varšavy a zničit ruské branné síly v Bílé Rusi. Takto musí být vytvořen předpoklad pro pronikání velkých sil pohyblivých vojsk na sever, aby bylo lze ve spolupráci se severní armádní skupinou, která bude útočit z Východního Pruska směrem na Leningrad, zničit nepřátelská vojska, bojující v Pobaltí. Teprve až bude zajištěn tento naléhavý úkol, který se musí skončit obsazením Leningradu a Kronštatu, bude pokračováno v útočných operacích, jejichž cílem je ovládnutí velmi důležitého komunikačního střediska a střediska obranného průmyslu, totiž Moskvy.

Jedině nenadálé rychlé zničení odporu ruské armády by mohlo dovolit, aby bylo usilováno o současné skončení obou operačních etap.

Hlavním úkolem XXI. skupiny za východní operace zůstává i nadále obrana Norska. Síly, kterých nebude k tomu třeba, musí být poslány na sever (Horský sbor) v první řadě na zajištění petsamské oblasti a jejích rudných dolů a také trasy Severního ledového moře, a poté společně s finskými ozbrojenými silami postupovat k murmanské železnici, aby bylo přerušeno zásobování murmanské oblasti po souši.

Zda bude lze provést takovou operaci za pomoci mohutnějších německých sil (2—3 divise) z obvodu Rovaniemi a jižněji od tohoto obvodu, závisí na ochotě Švédska dát pro tento účel k dispozici své železnice.

Hlavním úkolem finské armády bude dán úkol, aby podle úspěchů německého severního křídla poutaly co nejvíce ruských sil útokem západně od Ladožského jezera nebo s obou jeho stran a také, aby se zmocnily Hangö.

Hlavním úkolem armádní skupiny, která bude mít stanoviště jižně od Pripetských bažin, je útok z obvodu Lublina všeobecně ve směru na Kijev, aby pronikla rychle silnými tankovými jednotkami do boku a do týlu ruských sil a poté, aby je napadla při ústupu k Dněpru.

Německo-rumunská armádní skupina na pravém křídle má tento úkol:

a) bránit rumunské území a tím jižní křídlo celé operace,

b) během útoku na severním křídle má jižní armádní skupina poutat nepřátelské síly, které budou stát proti ní, a při úspěšném rozvinutí pronásledování, a to ve spolupráci s leteckými silami, klást překážky spořádanému ústupu ruských vojsk přes Dněstr.

Na severu jde o rychlé dosáhnutí Moskvy. Zabrání tohoto města znamená s hlediska politického a i hospodářského rozhodný úspěch, nemluvě ani o tom, že Rusové tím budou připraveni o velmi důležitý železniční uzel.

V á l e č n é l e t e c t v o

Jeho úkol bude záležet v tom, aby podle možnosti paralysovalo a likvidovalo působení ruského letectva a také v tom, aby podporovalo operace pozemních vojsk v jejich hlavních směrech a to: střední armádní skupiny a v rozhodujícím bočním směru operace jižní armádní skupiny. Ruské

železnice musí být přerušeny podle toho, jaký je jejich význam pro operaci, především na jejich nejdůležitějších a nejbližších objektech (mostech přes řeky), a to tak, že tyto objekty budou zabrány odvážným vysazením jednotek výsadkářů.

Pro soustředění všech sil k boji proti nepřátelskému letectvu a pro podporu pozemních vojsk není nutno za hlavních operací provádět nálety na obranný průmysl. Teprve po ukončení operací proti komunikacím přijdou tyto nálety na řadu, a to především na uralskou oblast.

Válečné námořnictvo:

Úkolem válečného námořnictva ve válce proti sovětskému Rusku je zabránit pod ochranou vlastní pevniny tomu, aby nepřátelské námořní síly nemohly vyplout z Baltického moře. Vzhledem k tomu, že po dosažení Leningradu ztratí ruské námořnictvo z Baltického moře svůj opěrný bod a ocitne se v beznadějném postavení, je nutno z počátku se vyhýbat větším námořním operacím.

Po vyřízení ruského námořnictva bude záležet na tom, aby byla plně zajištěna doprava v Baltickém moři a zásobování severního křídla pozemních vojsk po moři (odminování!).

Všechny dispoice, které budou vydány hlavními veliteli na podkladě těchto směrnic, musí jednoznačně vyznít tak, že jde o opatření z opatrnosti pro případ, kdyby Rusko změnilo vůči nám postoj, který dosud zachovávalo.

Počet důstojníků, kteří budou přiřazeni k předběžným pracím, musí být co nejmenší a další spolupracovníci musí být přibíráni pokud možno co nejpozději a smějí být zasvěceni jen v rozsahu, který je nutný pro bezprostřední činnost každého jednotlivce. Jinak by mohlo vzniknout nebezpečí, že by zveřejnění našich příprav, jejichž doba provedení není dosud vůbec rozhodnuta, mohlo mít vzápětí nejtěžší politické a vojenské následky.

Očekávám od hlavních velitelů zprávy o jejich dalších plánech, které by se opíraly o tyto směrnice.

Plánované přípravy všech složek branné moci a jejich průběh budtež hlášeny přes vrchní velitelství (OKW).

Vidovali: *Jodl, Keitel.*

Podepsán: *Hitler.*

Rozdělovník:

vrchní velitelství pozemních vojsk (operační oddělení)	vyhotovení č. 1.
válečného námořnictva (SK1)	č. 2.
letectva	č. 3.
branné moci	„ č. 4.

odbor L

vyhotovení č. 5.—9.

Z PROTOKOLU O VÝSLECHU
GENERÁLPLUKOVNÍKA NĚMECKÉ ARMÁDY
WALTERA WARLIMONTA⁷⁷

(Dokument SSSR-263)

... Sám jsem po prvé slyšel o tomto plánu⁷⁸ dne 29. července 1940.

... Toho dne přijel generálplukovník Jodl zvláštním vlakem do stanice Reichenhall, kde byl odbor „L“ štábu operačního vedení... . . . To bylo ovšem ihned nápadné, protože až do té doby generál Jodl nejezdil k nám snad vůbec.

Jodl nařídil, aby se kromě mne dostavili tři jiní vyšší důstojníci. Nemohu doslova opakovat jeho výroky, ale jejich smysl byl tento: Jodl prohlásil, že führer se rozhodl připravit se k válce proti Rusku. Führer to odůvodňoval tím, že k této válce musí dojít tak jako tak a že bude tedy lépe, povedeme-li tuto válku současně s válkou, která je v proudu, a za všech okolností že je lépe zahájit nezbytné přípravy k této válce... Již tehdy nebo o něco později prohlásil Jodl, že Hitler měl v úmyslu zahájit válku proti Sovětskému svazu již na podzim roku 1940. Avšak od tohoto plánu zatím ustoupil. Důvodem bylo, že strategické soustředění armády nebylo možno do té doby uskutečnit. Chyběly k tomu nezbytné předpoklady v Polsku: nebyly připraveny železnice, ubikace pro vojsko, mosty... Nebyly ještě stále organisovány prostředky spojů ani letiště... Proto byl vydán rozkaz, který měl zajistit všechny předpoklady k tomu, aby byl takový nástup připraven a aby mohl být uskutečněn...

PAULUSOVO PROHLÁŠENÍ SOVĚTSKÉ VLÁDĚ

(Dokument SSSR-156)

VLÁDĚ SSSR V MOSKVĚ

Dne 8. srpna 1944 jsem se obrátil k německému národu s výzvou, aby svrhl Hitlera a ukončil válku, která se stala nesmyslnou.

Dále jsem se pokoušel vykonávat vliv v tomto směru také rozhlasovými projevy a rozesíláním dopisů a provolání velitelům a vojákům.

Dnes, kdy jsou zločiny Hitlera a jeho pomahačů postaveny před soud národů, pokládám za svou povinnost dát sovětské vládě k dispozici vše, co je mně známo z mé vlastní působnosti a co by mohlo posloužit v Norimberském procesu jako materiál, prokazující vinu válečných zločinců.

Od 3. září 1940 až do 18. ledna 1942 jsem zastával funkci „Oberquar-

---

⁷⁷ Walter Warlimont byl náčelníkem odboru pro obranu v OKW a poté zástupcem náčelníka štábu operačního vedení.

⁷⁸ Jde o plán „Barbarossa“.

tiermeistera“ (vrchního ubytovatele) generálního štábu pozemních vojsk. Mou povinností bylo zastupovat náčelníka generálního štábu a vykonávat zvláštní úkoly, které mi přidělil. Teprve na podzim roku 1941 ujal jsem se řízení oddělení generálního štábu. Z těchto oddělení bylo mně podřízeno oddělení výcvikové a organizační.

V té době byl náčelníkem generálního štábu pozemních vojsk generálplukovník Halder.

Když jsem nastoupil službu v OKH dne 3. září 1940, našel jsem tam mezi jinými plány ještě nedokončený předběžný operační plán útoku na Sovětský svaz, který je znám pod šifrovaným označením „Barbarossa“.

Na plánu pracoval generálmajor Marx.

Marx byl náčelníkem štábu 18. armády (polního maršála von Küchlera) a byl dočasně služebně přidělen k OKH, aby vypracoval tento plán.

Tento plán, na kterém se pracovalo z příkazu OKW, mně předal generálplukovník Halder a uložil mně, abych prozkoumal zevrubně možnosti útočných operací se zřetelem na místní poměry, zasazení vojsk, potřebné síly, atd. za předpokladu, že bude k dispozici 130—140 divisí.

Podle úmyslu OKW byl operační úkol tento: Zprvu se zmocnit Moskvy, Leningradu a Ukrajiny a později Severního Kavkazu s jeho naftovými prameny. Jako s konečným cílem se počítalo s tím, že bude dosaženo přibližně čáry Astrachan—Archangelsk.

Už vytyčený cíl charakterizuje sám o sobě tento plán jako přípravu pro naprosto jasnou agresi; to vyplývá také z toho, že se v plánu vůbec nepamatovalo na obranná opatření...

Už tím jsou vyvrácena prolhaná tvrzení o preventivní válce proti hrozícímu nebezpečí, která rozšiřovalo OKW podobně jako šílená Göbbelsova propaganda.

Náležitě a včas se začíná také s přípravami i u budoucího partnera v agresi, Rumunska, s nímž se v předběžném plánu „Barbarossa“ už od samého začátku počítalo jako s nástupišťem k útoku.

V září 1940 byla poslána z rozkazu OKW do Rumunska vojenská misse a 13. tanková divise jako vzorný útvar.

V čelo vojenské misse byl postaven generál jezdecký Hansen.

Náčelníkem jeho štábu byl jmenován generálmajor Hauffe, vrchním ubytovatelem major Merk a 13. tankové divisi velel generálmajor von Rotkirch.

Úkolem vojenské misse bylo reorganizovat rumunskou armádu a připravit ji k útoku proti Sovětskému svazu v duchu plánu „Barbarossa“. Předběžné orientace o tomto úkolu dostalo se generálu Hansenovi a jeho náčelníku štábu ode mne, kdežto úkol sám byl jim dán hlavním velitelem pozemních vojsk polním maršálem Brauchitschem.

Směrnice dostával generál Hansen ze dvou míst: o vojenské misi od

OKW a v otázkách pozemních vojsk od OKH; směrnice rázu vojensko-politického dostával jedině od OKW.

Spojení mezi německým generálním štábem a rumunským generálním štábem obstarávala vojenská misse.

Zatím co s Rumunskem existovalo už v září 1940 tajné spojení, byly svazky s druhými dvěma satelity v této době příprav agrese proti Sovětskému svazu slabší, nebo lépe řečeno opatrnější.

Tak na příklad bylo náčelníku štábu armádní skupiny (Norsko) plukovníku Buschenhagenovi dovoleno teprve ke konci února 1941, aby vešel ve styk s finským generálním štábem za účelem objasnění možností útoku ve směru na Murmansk.

Otázka spolupráce s Maďarskem podle plánu „Barbarossa“ zůstávala po celé měsíce nevyřešenou.

Ostatně Finsko zůstávalo stále jevištěm válečných operací přímo podřízených OKW.

Bylo však pozoruhodné, že náčelník finského generálního štábu generálporučík Heinrichs přijel v polovině prosince 1940 do OKW a OKH.

Při této příležitosti přednášel důstojníkům — členům generálního štábu OKH — o sovětsko-finské válce v letech 1939-40 a o získaných válečných zkušenostech.

V přednášce se nápadně projevoval celkový zájem o válečné utkání s Rudou armádou. Heinrichs hodnotil Rudou armádu jako vážného nepřítele.

Návštěva, kterou vykonal u OKH v druhé polovině prosince 1940 náčelník operační skupiny maďarského generálního štábu plukovník László, se omezila výlučně na otázky organizační.

Zatím však ke konci roku 1940 značně pokročila vpřed přípravná opatření podle plánu „Barbarossa“.

Vypracování předběžného plánu „Barbarossa“, s nímž se začalo v srpnu 1940, bylo ukončeno provedením dvou válečných her v hlavním stanu OKH v Zossen za mého řízení.

Her se zúčastnil generálplukovník Halder, náčelník operačního oddělení generálního štábu plukovník Heusinger a vyšší štábní důstojníci z OKH, zvláště pozvaní.

Výsledek her, který byl vzat za základ pro vypracování směrnice na strategické rozvinutí sil „Barbarossa“, ukázal, že by zamýšlená dispoice k čáře Astrachaň—Archangelsk, — nejzazší cíl OKW — musela vést k naprosté porážce sovětského státu, o což vlastně OKW při své agresi usilovalo a co nakonec bylo účelem této války: změnit totiž Rusko v koloniální zemi.

Při hrách dával posudek o Sovětském svazu náčelník oddělení pro zahraniční armády „Východ“ plukovník Kienzel.

Kriegsmarine:

Der Kriegsmarine fällt gegen Sowjetrußland die Aufgabe zu, unter Sicherung der eigenen Küste ein Ausbrechen feindlicher Seestreitkräfte aus der Ostsee zu verhindern. Da nach dem Erreichen von Leningrad der russischen Ostseeflotte der letzte Stützpunkt genommen und diese dann in hoffnungsloser Lage sein wird, sind vorher größere Seeoperationen zu vermeiden.

Nach dem Ausschalten der russischen Flotte wird es darauf ankommen, den vollen Seeverkehr in der Ostsee, dabei auch den Nachschub für den nördlichen Heeresflügel über See, sicherzustellen (Minenräumung!).

Alle von den Herren Oberbefehlshabern auf Grund dieser Weisung zu treffenden Anordnungen müssen eindeutig dahin abgestimmt sein, daß es sich um Vorsichtsmaßnahmen handelt für den Fall, daß Rußland seine bisherige Haltung gegen uns ändern sollte. Die Zahl der frühzeitig zu den Vorarbeiten heranzuziehenden Offiziere ist so klein wie möglich zu halten, weitere Mitarbeiter sind so spät wie möglich und nur in dem für die Tätigkeit jedes Einzelnen erforderlichen Umfang einzuweisen. Sonst besteht die Gefahr, daß durch ein Bekanntwerden unserer Vorbereitungen, deren Durchführung zeitlich noch gar nicht festliegt, schwerste politische und militärische Nachteile entstehen.

Vorträgen der Herren Oberbefehlshaber über ihre weiteren Absichten auf Grund dieser Weisung sehe ich entgegen.

Die beabsichtigten Vorbereitungen aller Wehrmachtteile sind mir, auch in ihrem zeitlichen Ablauf, über das Oberkommando der Wehrmacht zu melden.

gez. Adolf Hitler.

Urkunde: WFSt/K.T.B. Anl. 12 vom 18.12.41

USSR-156.

Erklärung von Paulus. 8. I. 1946.

An die Regierung der U.S.S.R.

Moskau

Am 8. August 1944 habe ich mich
an das deutsche Volk gewandt, um es zum
Sturz Hitlers und zur Beendigung des
sinnlos gewordenen Kampfes aufzurufen.
Weiterhin habe ich durch Radioansprachen
und Verschickung von Schreiben und Auf-
rufen an Führer und Truppen im selben
Sinne zu wirken gesucht.

Heute, ^{über} welche Verbrechen Hitler's und
seiner Helfer ^{Straftgefangener} abgeurteilt werden, sehe
ich mich verpflichtet, alles, was mir auf-
grund meiner Tätigkeit bekannt ist und
als Beweismaterial für die Schuld der Kriegs-
verbrecher im Nürnberger Prozess dienen
kann, der Sowjetregierung zu unterbreiten.

Ich gehörte vom 7. II. 1940 bis 18. I. 1942
als Oberquartiermeister I dem Generalstabe
des Heeres an. Meine Aufgabe war, den
Generalstabchef zu vertreten, im übrigen
die mir von ihm erteilten Sonderauf-
träge zu erledigen. Von den Abteilungen

Kriegsgefangenen und russisches Freiheitsbewe-
gerung.

4) Die angeklagten Kerbel, Foll und Göring tragen
eine wesentliche Schuld, dass aus der Katastrophe
von Leningrad nicht die gebotenen politischen
und militärischen Folgerungen gezogen wor-
den sind. Sie sind dadurch ebenso wie ihr
späteres Verhalten für Weiterführen des Krieges
in besonderem Grade schuld für alle Verluste
namentlich für die des Jahres 1942.

Ich selbst trage die schwere Verantwortung
den ich damals bei Leningrad, wenn auch
in gutem Glauben, dem Befehle dieser be-
wusst verbrecherisch handelnden militä-
rischen Führer gehorcht habe. Ferner
trage ich die Verantwortung dafür, dass ich
die Durchführung meines Befehle vom
14. I. 43 über Abgabe aller Kriegsgefangenen
an die russische Seite nicht überwacht habe
und für die dadurch entstandenen Todesfälle,
ferner dass ich mich der Gefangenensorgere nicht
mehr genötigt habe.

Als Überlebender von Leningrad fühle ich
die Verpflichtung, dem Sowjetische Regierung
zu leisten

Kerbel

Gemeinschaftlich unterschrieben

Kriegsgefangenenrat,
27. 10. 44

Závěry referenta byly vybudovány na předpokladech, že Rudá armáda je protivník, kterého nelze podceňovat, že nebylo informací o zvláštních válečných přípravách a že válečný průmysl, čítaje v to i nově vybudovaný průmysl na východ od Volhy, byl vysoce vyvinut.

Při pozdějších přípravných pracích na plánu „Barbarossa“ bylo rozhodující to, že OKW stanovilo svou směrnicí z 18. prosince 1940 počátek útoku přibližně na polovinu května 1941.

Určená doba se vysvětlovala ruskými klimatickými poměry.

Zároveň byl rozšířen okruh spolupracovníků a byli přibráni k práci i velitelé tří určených armádních skupin, kteří byli na poradě OKH v Zossenu zasvěceni do všech podrobností tohoto záměru.

Těmito veliteli byli: generál pěchoty von Zodenstern pro budoucí armádní skupinu „Süd“, generál pěchoty von Salmuth pro skupinu „Zenter“ a generálporučík Brenecke pro skupinu „Nord“.

V téže době schválil Hitler v přítomnosti Keitela a Jodla po referátu Brauchitsche a Haldera operace, plánované OKH, a dal rozkaz, aby byly vypracovány konečné směrnice pro strategické rozvinutí sil.

Tím se vojenské velení definitivně rozhodlo k porušení smlouvy, k útoku a uchvatitelské válce proti Sovětskému svazu.

Další vypracování plánu převzal náčelník operačního oddělení plukovník Heusinger, který byl přímo podřízen náčelníku generálního štábu.

Dne 3. února 1941 v Berchtesgadenu schválil Hitler v přítomnosti Keitela a Jodla po referátu Brauchitsche první směrnice pro strategické rozvinutí sil „Barbarossa“.

Přítomni tam také byli náčelník operačního oddělení plukovník Heusinger, generální ubytovatel Wagner, náčelník dopravního oddělení generál Görke a já, jako zástupce náčelníka generálního štábu, který byl na dovolené; my všichni jsme doprovázeli Brauchitsche.

Hitler dovolil OKW, dívaje se na to jako na důležité politické rozhodnutí, aby jednalo s rumunským a finským generálním štábem. Jednání s Maďarskem zakázal až do zvláštního rozhodnutí.

Vůbec se Hitler ve vojenských otázkách zabýval drobnostmi, jako na příklad zavedením zvláštních dalekonosných zbraní.

V otázkách týkajících se Sovětského svazu, nevyslovil Hitler své stanovisko ani po stránce politické, ani po stránce vojenské.

Ve dnech zmíněné rady u Hitlera vypravoval mně podplukovník von Lossberg z OKW o tomto Jodlově výroku:

„Za tři týdny po našem útoku se tento domeček z karet rozsype.“

Toto právě tak domýšlivé, jako lehkomyšlné prohlášení charakterisuje celou nízkou duševní úroveň nacistického vedení a jeho autoritativních rádců Keitela a Jodla.

Tato poznámka svědčí také o nedostatku jakýchkoli rozpaků při plánování uchvatitelské války a vyjadřuje jejich pravý názor, zakrývaný lží o hrozbě se strany Ruska, jakožto důvodu plánovaného útoku.

Na své cestě k útoku proti Sovětskému svazu museli tito nebezpeční rušitelé míru odstranit ještě jednu překážku, totiž ohrožení boku Jugoslavií.

Proto byl v dubnu 1941 proveden útok i proti této zemi.

Dne 27. března 1941 jsem se setkal v říšském kancléřství se všemi třemi — Hitlerem, Keitelem a Jodlem, kteří se sešli právě bezprostředně poté, kdy bylo učiněno toto rozhodnutí a kdy Brauchitsch a Halder rozvrhli úkoly k jeho provedení.

Vzhledem k tomuto záměru bylo OKW nuceno vydat rozkaz o přeložení doby k provedení plánu „Barbarossa“ na druhou polovinu června.

Protože zde byla úzká souvislost jugoslávské otázky s útokem proti Rusku, byl jsem dne 30. března 1941 poslán Halderem služebně do Budapešti k náčelníku maďarského generálního štábu generálu pěchoty Wertheovi, abych se dohodl s Maďary, kteří chtěli pro sebe také urvat kus této kořisti, o provedení jugoslávské operace, a to jak pokud jde o účast samotných Maďarů, tak i pokud jde o otázku rozvinutí německých vojsk na maďarském území.

Útok proti Jugoslavií způsobil, že bylo nutno změnit směrnice o strategickém rozvinutí sil podle plánu „Barbarossa“, ježto pro útok z Rumunska chyběla vojska, která byla vázána na Balkáně.

Dne 6. června 1941 se konala v říšském kancléřství poslední rozhodující porada.

Všichni hlavní velitelé pozemního vojska, válečného námořnictva a letectva referovali Hitlerovi, Keitelovi a Jodlovi o úkolech jim uložených při provádění německého vpádu do sovětského Ruska.

Počínaje dnem 22. června 1941 zaměřili jsme se na ničení a pustošení sovětské země.

Ve Stalingradu na Volze to dosáhlo svého vrcholu, neboť se tam koncentrovaly všechny jevy, které byly průvodními jevy nacistické uchvatitelské války.

Vzhledem k důležité skutečnosti, že 6. armáda vstoupila do Stalingradu v důsledku nacistického útoku proti Sovětskému svazu, nabývají všechny oběti a veškeré hoře, které vytrpěl sovětský lid ve svém spravedlivém boji, zvýšeného významu při posuzování viny o odpovědnosti.

1. Váleční zločinci Keitel a Jodl jsou vinni tím, že odmítli mé opětovné naléhavé požadavky prolomit uzavřený kruh — telegramy z 22., 23. a 25. listopadu 1942 a později téměř denně v době od 8. prosince do konce prosince — čímž byl Stalingrad proměněn ve vyhlazovací pásmo pro tamější ruské civilní obyvatelstvo.

2. Oba jsou kromě toho odpovědni za to, že bylo zásadně zakázáno vojskům, která byla v beznadějně situaci, kapitulovat a zejména že odmítli mou naléhavou žádost z 20. ledna 1943, aby mně bylo dovoleno kapitulovat.

Výsledkem tohoto odmítnutí byla záhuba a těžké strádání ruských válečných zajatců a místního obyvatelstva.

3. Váleční zločinci Keitel, Jodl a Göring jsou vinni, že nesplnili své slavnostní sliby, že dodají leteckou cestou zásoby 6. armádě obklíčené ve Stalingradě.

4. Obviněný Göring je ještě zvláště vinen nejen tím, že nesplnil sliby, že dodá leteckou cestou nedostávající se potraviny, léky a obvazový materiál, nýbrž také tím, že dal lehkomyšlný slib, že převezme zásobování letecky, což pohnulo Hitlera a Keitela, aby ponechali 6. armádu jejímu osudu.

Následky toho byly hlad a smrt vysílením u četných ruských válečných zajatců a u ruského civilního obyvatelstva.

Obvinění Keitel, Jodl a Göring mají velikou vinu na tom, že nevyvodili ze stalingradské katastrofy nezbytné závěry rázu politického a vojenského.

Tím stejně jako svou další působností zavinili další vedení války, ale obzvláště všechny ztráty, hlavně ztráty sovětského lidu.

Já sám nesu těžkou odpovědnost za to, že jsem tehdy u Stalingradu, byť v dobré víře, plnil rozkazy těchto vojenských velitelů, kteří jednali vědomě zločinně.

Jsem také odpovědný za to, že jsem nekontroloval vyplnění svého rozkazu ze 14. ledna 1943, aby byli všichni váleční zajatci vydáni Rusům, což mělo vzápětí případy úmrtí mezi válečnými zajatci, a za to, že jsem se o ně nestaral lépe.

Jako člověk, který přežil bitvu u Stalingradu, pokládám za svou povinnost dát ruskému lidu zadostiučinění.

Tábor válečných zajatců
dne 9. ledna 1946.

Paulus, generál polní maršál

Z V Ý P O V Ě D I
B Ý V A L Ě H O G E N E R Á L A P O L N Í H O M A R Š Á L A
N Ě M E C K Ě A R M Á D Y F R I E D E R I C H A P A U L U S E
P Ř I L Í Č E N Í
M E Z I N Á R O D N Í H O V O J E N S K Ě H O T R I B U N Á L U
D N E 1 1 . Ú N O R A 1 9 4 6

... Dne 3. září 1940 jsem začal pracovat u vrchního velitelství pozemních vojsk jako vrchní ubytovatel v generálním štábu. V této funkci jsem musel zastupovat náčelníka generálního štábu a jinak jsem byl povinen

provádět některé operační úkoly, které mně náčelník generálního štábu uložil. V době svého jmenování jsem našel v oboru, ve kterém jsem měl pracovat, také ještě nehotový operační plán, který se týkal útoku proti Sovětskému svazu. Tento operační plán vypracoval tehdy generálmajor Marx, který byl náčelníkem štábu 18. armády, ale jímž k tomu účelu dočasně disponovalo vrchní velitelství pozemních sil. Náčelník generálního štábu pozemních sil generálplukovník Halder uložil mně další propracování tohoto plánu, které bylo započato na podkladě směrnic OKW, a konkrétně jsem to měl provést na následující základně. Bylo třeba zevrubně prozkoumat možnost útoku proti sovětskému Rusku. Tento průzkum měl být proveden co do analýsy povahy terénu, co do nasazení sil, co do účinnosti a potřeby sil, atd., při čemž se uvádělo, že mám počítat se 130 až 140 divisemi, které budou k dispozici na provedení této operace.

Dále bylo třeba od samého počátku počítat s použitím rumunského území jako nástupiště pro jižní skupinu německých vojsk. Na severním křídle se počítalo s účastí Finska ve válce, ale v době vypracování předběžných operačních plánů se k této okolnosti ještě nepřihlíželo.

Základem opatření, jež měla být podniknuta, byly tyto operační cíle: za prvé úmysl OKW zničit ruská vojska v západním Rusku a zamezit možnost vojenským oddílům ustoupit hlouběji do Ruska; za druhé dosáhnout čáry, která by znemožnila účinné nálety ruského válečného letectva na území Německé říše. Konečným cílem bylo dosáhnout čáry Volha—Archangelsk.

Vypracování, které jsem právě vylíčil, bylo zakončeno na začátku listopadu a bylo ukončeno dvěma válečnými hrami, které jsem řídil z příkazu generálního štábu pozemních vojsk. Účastnili se toho vyšší důstojníci generálního štábu. Jako se základem těchto válečných her bylo počítáno s tím, že síly budou nasazeny takto: v jižním obvodu armádní skupina z jižní oblasti Polska a Rumunska, která měla dosáhnout Dněpru a Kijeva. Na severu měla útočit armádní skupina v obvodu Pripetu, která měla být nejsilnější, z obvodu Varšavy a severněji, a to provedením hlavního úderu na Minsk a Smolensk, při čemž konečným úmyslem bylo udeřit potom na Moškvu; pak ještě skupina z východopruského prostoru, která by táhla přes baltické země na Leningrad.

Závěry, které byly učiněny z těchto her, záležely v podstatě v tom, aby se dosáhlo čáry Dněpr—Minsk—Leningrad. Další operace měly být rozvinuty podle situace, která vyplyne jako důsledek těchto akcí. Po skončení těchto válečných her se konala porada u náčelníka generálního štábu pozemních vojsk, která zhodnotila theoretické výsledky těchto válečných her, k čemuž byli přibráni náčelníci jednotlivých štábů armádních skupin, kteří měli být odpovědní za operace na východě. Na konci této porady přednesl referát náčelník oddělení pro otázky cizích vojsk — Východ,

který podal zprávu o hospodářství a zeměpisné charakteristice Sovětského svazu a také o charakteristice vojsk Sovětského svazu. Je dobře si připomenout, že tehdy nebylo nic známo o nějakých přípravách na ruské straně. Tyto válečné hry a porady, o nichž jsem právě mluvil, byly jakousi theoretickou částí a plánováním budoucí útočné války, byly jakýmsi dovršením tohoto plánování.

Bezprostředně poté, t. j. dne 10. prosince 1940, vydalo vrchní velitelství branné moci směrnici č. 21 (tato směrnice byla základem pro všechny vojenské i hospodářské přípravy k válce). Na podkladě této směrnice bylo nutno provádět všechny akce souvisící s válkou. U vrchního velitelství pozemních vojsk se to projevovalo v tom, že bylo nutno se postarat o vypracování strategického rozvinutí sil. Tyto první směrnice o rozvinutí sil byly dne 3. února 1941 po referátu v Obersalzbergu schváleny Hitlerem. Později byly rozeslány vojenským útvarům a byly k nim sestaveny různé dodatky. Zahájení války bylo určeno na dobu, která by byla nejvýhodnější pro pohyby velkých vojenských útvarů na území Ruska. Podobné pohyby byly považovány za možné v polovině května. Podle toho byly také učiněny všechny přípravy. Tento plán byl však změněn, ježto se Hitler koncem března rozhodl, vzhledem k situaci v Jugoslávii, že napadne Jugoslávii.

V důsledku svého rozhodnutí napadnout Jugoslávii změnil Hitler dobu útoku. Útok měl být odročen asi o 5 týdnů, t. j. byl stanoven na druhou polovinu června. A skutečně došlo k útoku ve druhé polovině června, totiž dne 22. června 1941.

V závěru bych chtěl konstatovat, že všechny přípravy k provedení tohoto útoku proti SSSR, ke kterému došlo dne 22. června, byly konány už na podzim roku 1940 . . .

Přibližně v září 1940, právě když jsem byl zaměstnán operačním vypracováním útoku proti Sovětskému svazu, bylo už počítáno s použitím rumunského území jako nástupištěm pro útok právě, totiž jižní skupiny německých vojsk. Do Rumunska byla poslána vojenská misse pod vedením generála jezdeckva Hansena. Dále byla poslána do Rumunska tanková divise, jako vzorná divise. Pro všechny, kdož byli zasvěceni do těchto plánů, bylo jasné, že toto opatření mohlo sloužit jen k tomu, aby uvedlo do stavu pohotovosti budoucí partnery ve válce. Dále pokud jde o Maďarsko. V prosinci 1940 přijel k vrchnímu velitelství pozemních vojsk v Zossen náčelník operační skupiny maďarského generálního štábu plukovník László a požádal o poradu v otázkách organizačních. Maďarská vojska se zaměstnávala tehdy právě otázkami reorganizace brigád a divísí a rozdělením motorisovaných a tankových oddílů. Náčelník organizačního oddělení generálního štábu generálmajor Buhle a já jsme dali plukovníkovi Lászlóvi několik rad v této věci. Zároveň byl vysláno několik maďarských missí do Berlína, mezi jiným maďarský ministr války, které

zahájily jednání s příslušnými německými vojenskými místy o dodávce válečné výzbroje.

Nám všem, kdo jsme byli do těchto plánů zasvěceni, bylo zřejmé, že všechna tato opatření, týkající se odevzdání výzbroje jiným armádám, byla myslitelná jedině tehdy a bylo lze je vysvětlit jen tím, že v budoucnosti jsou před námi válečné operace a že těchto zbraní bude v těchto budoucích válečných akcích použito v zájmu Německa.

Pokud jde o Maďarsko, bylo by lze říci toto: Po vývoji událostí v Jugoslavii rozhodl se Hitler koncem března 1941, že napadne Jugoslavii. Dne 27. nebo 28. března jsem byl povolán do říšského kancléřství v Berlíně, kde byla tehdy porada mezi Hitlerem, Keitelem a Jodlem. Této poradě se zúčastnili také velitel pozemních vojsk a náčelník generálního štábu pozemních vojsk. Když jsem přijel, sdělil mně náčelník generálního štábu pozemních vojsk generál Halder, že Hitler se rozhodl napadnout Jugoslavii a tím odstranit ohrožení s boku pro budoucí operace v oblasti Řecka, dále za tím účelem, aby se zmocnil hlavní železniční trati z Bělehradu do Niše a za tím účelem, aby zajistil v budoucnosti provedení plánu „Barbarossa“, a to v tom smyslu, že by si uvolnil své pravé křídlo. Bylo mně uloženo přibrat několik vhodných důstojníků generálního štábu pozemních vojsk a odejet s nimi do Vídně, abych mohl vysvětlit a odevzdat příslušné rozkazy německým velitelům, kteří budou mít podíl na těchto operacích. Poté jsem měl zajet do Budapešti k maďarskému generálnímu štábu, abych tam projednal a dohodl otázku použití Maďarska jako nástupiště pro německá vojska a také abych se domluvil o účasti maďarských vojsk při útoku proti Jugoslavii.

Dne 30. března časně zrána jsem přijel do Budapešti a vedl jednání s náčelníkem maďarského generálního štábu, generálem pěchoty Werthem a potom s náčelníkem operační skupiny maďarského generálního štábu, s plukovníkem László. Porada probíhala bez jakýchkoli třenic a vedla k žádoucímu výsledku. Tento výsledek jsme vyznačili na mapě. Na mapě, kterou mně předal maďarský generální štáb, byly vyznačeny nejen akce skupin útočících proti Jugoslavii, nýbrž také rozestavení všech sil, které byly rozmístěny na hranicích Zakarpatské Ukrajiny. S tímto rozestavením bylo počítáno jako s ochranou proti Sovětskému svazu.

Skutečnost, že tato skupina existovala, je důkazem toho, že Maďarsko bylo také přesvědčeno, že útok Německa proti Jugoslavii bude Sovětský svaz považovat za akt agrese. Pokud jde o zásadní stanovisko Maďarska, pokud jde o jeho účast na těchto přípravách, znal jsem mínění Hitlerovo, že Maďarsko usiluje o to, aby pomocí Německa znovu získalo a rozšířilo území, které ztratilo v roce 1918. Kromě toho se Maďarsko obávalo zesílení druhého spojence, totiž Rumunska.

Právě pod tímto zorným úhlem díval se Hitler na účast Maďarska v jeho

politickém plánu. Hitler se choval k Maďarsku, pokud jsem to mohl posuzovat z četných příkladů, velmi zdrženlivě. Za prvé se snažil utajit před Maďarskem budoucí plány o útoku, ježto se obával spojení Maďarska se státy Německu nepřátelskými. Za druhé se Hitler snažil nedávat Maďarsku příliš dopředu sliby, pokud jde o územní zisky.

Mohu uvést příklad s obvodem naftových pramenů u Drahobyce. Později, když byl zahájen útok proti Sovětskému svazu, dostala 17. německá armáda, která bojovala v tomto obvodu, přísný rozkaz zmocnit se za všech okolností naftového obvodu u Drahobyce dříve, nežli se přiblíží maďarská vojska.

Vůči tomuto budoucímu vojenskému partnerovi si podle toho, jak jsem to pozoroval, vedl Hitler tak, že jednak určitě počítal s účastí Maďarska a proto opatřoval Maďarsku výzbroj a pomáhal mu při výcviku vojsk, ale přes to ještě neurčil dobu, kdy oznámí tomuto partnerovi své definitivní plány.

Dále je tu otázka Finska. V prosinci 1940 vykonal náčelník finského generálního štábu generál poručík Heinrichs svou první návštěvu v hlavním stanu vrchního velitelství pozemních vojsk v Zossenu. Generál poručík Heinrichs měl porady s náčelníkem generálního štábu pozemních vojsk. Na obsah tohoto rozhovoru se už nepamatuji, ale Heinrichs přednášel tehdy o rusko-finské válce z let 1939—40. Tato přednáška byla určena pro důstojníky generálního štábu OKH. Přednáška byla také určena vedoucím důstojníkům štábů armádních skupin, kteří se účastnili válečných her. Tato přednáška pro důstojníky generálního štábu měla tehdy velmi značný význam, neboť se konala v době, kdy byly rozeslány směrnice č. 21 z 18. prosince. Přednáška měla velmi značný význam z toho důvodu, že znamenala výměnu zkušeností z války se Sovětským svazem. Kromě toho podávala přednáška představu o sestavě finských vojsk a o kvalitě těchto vojsk, které se po případě mohly stát v budoucnosti německým partnerem ve válce.

K druhé návštěvě náčelníka finského generálního štábu v Zossenu došlo přibližně v druhé polovině března 1941. Finský náčelník generálního štábu přijel tehdy ze Salzburgu, kde měl poradou s vrchním velitelstvím německé branné moci. Předmětem jednání v Zossenu byla koordinace akcí finské jižní skupiny pro operaci „Barbarossa“ a koordinace akcí této skupiny s německou armádní skupinou „Sever“, která měla postupovat z Východního Pruska směrem na Leningrad. Tenkrát bylo dohodnuto, že nástup jižní finské skupiny musí být koordinován s nástupem německé severní skupiny. Byly stanoveny podmínky pro koordinované akce těchto skupin proti Leningradu a bylo dohodnuto, že akce finské skupiny musí záviset na akci německé skupiny a mají být rozvinuty podle situace . . .

. . . K útoku proti Sovětskému svazu došlo, jak jsem již řekl, po dlou-

hých přípravách a podle přesně promyšleného plánu. Vojska, která měla útok provést, byla nejdříve rozestavena v příslušných nástupištích. Teprve na zvláštní rozkaz byla zčásti odvedena do východiště a poté zahájila ofensivu současně po celé čáře fronty, od Rumunska až k Východnímu Prusku. Z toho nutno však vyloučit finské bojiště. Stejně jako byl promyšlen a zevrubně rozebrán operační plán, byl pečlivě proveden rozbor nástupu u štábů armádních skupin, sborů a divisí v celé řadě válečných her. Výsledky tohoto rozboru byly ještě dlouho před zahájením války zachyceny v příslušných rozkazech, které se týkaly i všech drobných okolností ofensivy. Byl uspořádán velmi těžký manévr na oklamání, který byl proveden z Norska a také z francouzského pobřeží. Tyto operace měly vyvolat zdání, že jsou zamýšleny proti Anglii a měly takto odvrátit pozornost Ruska. Leč nebylo pamatováno jen na neočekávané operační akce. Bylo také pamatováno na všechny taktické možnosti, jak uvést nepřítele v omyl. To znamenalo, že bylo rozhodnuto zakázat provádění zjevné výzvědné služby na hranicích a že se takto počítalo s možnými ztrátami, jen aby se docílilo nenadálosti útoku. Ale znamenalo to také, že nebylo nebezpečí, že by se nepřítel pokusil nenadále o překročení hranic . . .

Konečný cíl útoku, který záležel v postupu až k Volze, byl nad síly a možnosti německé armády. I tento cíl charakterisuje uchvatitelskou politiku Hitlerovu a uchvatitelskou politiku nacistického státu, která neznala žádné meze.

S hlediska strategického by dosažení tohoto cíle znamenalo zničení ozbrojených sil Sovětského svazu. Zabrání této čáry by znamenalo zabránění a podmanění hlavních oblastí sovětského Ruska, a to i hlavního města Moskvy a tím i politických a hospodářských středisek sovětského Ruska.

Hospodářské zabránění této čáry Volha-Archangelsk by znamenalo ovládnutí nejdůležitějších potravinových zdrojů, nejdůležitějších nalezišť užitkových nerostů, a to i naftových pramenů na Kavkazu, jakož i nejdůležitějších ruských průmyslových středisek a ovládnutí centrální dopravní sítě evropské části Ruska. Do jaké míry to odpovídalo tužbám Hitlerovým a do jaké míry to odpovídalo jeho hospodářskému zájmu na této válce, o tom lze soudit z příkladu, který znám osobně. Dne 1. června 1942 prohlásil Hitler na poradě velitelů armádní skupiny „Jih“ v obvodu Poltavy, že nedostane-li naftu z Maikopu a Grozného, bude muset tuto válku zlikvidovat. Pro exploataci zabraného území a jeho správu byly všechny hospodářské a administrativní organizace a instituce zařízeny ještě před zahájením války. V závěru bych chtěl říci toto: Uvedené cíle znamenaly dobýt ruského území za účelem jeho kolonisace; exploatace tohoto území a jeho zdroje měly poskytnout možnost ukončit válku na západě za tím účelem, aby bylo lze definitivně ustavit nadvládu Německa v Evropě . . .“

*Z PÍSEMNÝCH VÝPOVĚDÍ
BÝVALÉHO NÁČELNÍKA I. ODDĚLENÍ NĚMECKÉ
VOJENSKÉ VÝZVĚDNÉ A PROTIVÝZVĚDNÉ SLUŽBY
GENERÁLPORUČÍKA HANSE PIECKENBROCKA
Z 12. PROSINCE 1945*

(Dokument SSSR-228)

... Musím říci, že už v srpnu až září 1940 začalo oddělení generálního štábu pro cizí armády ukládat značně větší úkoly „Abwehru“,⁷⁹ pokud jde o SSSR. Tyto úkoly souvisely nepochybně s přípravami k válce proti Rusku.

O přesnější době útoku Německa na Sovětský svaz jsem se dověděl v lednu 1941 od Canarise.⁸⁰ Jaké prameny informací měl Canaris, nevím, ale sdělil mně, že útok proti Sovětskému svazu je určen na 15. května.

*Z PROTOKOLU O VÝSLECHU
BÝVALÉHO NÁČELNÍKA III. ODDĚLENÍ NĚMECKÉ
VOJENSKÉ VÝZVĚDNÉ A PROTIVÝZVĚDNÉ SLUŽBY
GENERÁLPORUČÍKA FRANZE VON BENTIVEGNI
Z 28. PROSINCE 1945*

(Dokument SSSR-230)

... O přípravách k německému vojenskému útoku proti Sovětskému svazu jsem se dověděl po prvé v srpnu 1940 od vedoucího německé výzvědné a protivýzvědné služby admirála Canarise. Při neúředním rozhovoru, který se konal v jeho pracovně, sdělil mně Canaris, že Hitler přistoupil k provedení opatření, aby mohl uskutečnit tažení na východ, které ohlásil už v roce 1938 ve svém projevu na poradě gauleiterů v Berlíně.

Canaris mně řekl, že nyní začaly tyto záměry Hitlerovy nabývat reálných forem. Je to patrné na příklad z toho, že divise německé armády jsou ve velkém počtu přesunovány ze západu k východním hranicím a že jsou podle zvláštního Hitlerova rozkazu rozmisťovány na výchozích pozicích pro budoucí vpád do Ruska.

*Z PÍSEMNÉHO PROHLÁŠENÍ
BÝVALÉHO GENERÁLA NĚMECKÉ ARMÁDY MÜLLERA⁸¹*

(Dokument SSSR-149)

... S přípravami k útoku proti Sovětskému svazu se začalo již v červenci 1940. Byl jsem tehdy prvním důstojníkem ve štábu armádní skupiny „C“ v Dijonu (ve Francii). Velitelem byl generál polní maršál von Leeb. Sou-

⁷⁹ T. j. protivýzvědná služba.

⁸⁰ Canaris — bývalý náčelník výzvědné a protivýzvědné služby v hitlerovské armádě. Hitler ho dal popravit v roce 1944 za účast na spiknutí proti němu.

⁸¹ Müller byl velitelem jednoho armádního sboru hitlerovské armády.

částí této armádní skupiny byly 1., 2. a 7. armáda, které tvořily okupační vojska ve Francii. Kromě toho byla ve Francii armádní skupina „A“ (Rundstedt), jejímž úkolem byla příprava operace „Mořského lva“ (vylovení v Anglii) a armádní skupina „B“ (von Bock). V červenci byl štáb armádní skupiny přeložen na východ (do Poznaně). Štábu armádní skupiny „B“ byly předány (ze stavu okupačních vojsk) 12., 4., 18. armáda a dále několik sborů a asi 30 divisií, které byly přesunuty z Francie. Několik divisií z toho bylo vzato z armádní skupiny „C“. Bezprostředně po tažení na západě vydalo OKH rozkaz demobilisovat 20 divisií. Tento rozkaz byl zrušen a 20 divisií nebylo demobilisováno. Na místo toho byly tyto divise po návratu do Německa poslány na dovolenou a takto byly drženy v pohotovosti pro případ náhlé mobilisace.

Obě tato opatření — přesun asi 500 tisíc mužů na ruské hranice a zrušení rozkazu o propuštění asi 300 tisíc mužů z vojenské služby — dokazují, že už v červenci 1940 existovaly plány vojenských akcí na východě.

Dalším rozkazem, který svědčí o přípravách Německa k útoku proti Sovětskému svazu, bylo v září 1940 vydané písemné nařízení OKH o tom, že bude v Lipsku utvořena nová armáda (11.), několik sborů a asi 40 pěších a tankových divisií. Tyto jednotky sestavoval počínaje zářím 1940 velitel záložní armády (generálplukovník Fromm); sestavování se dělo částečně ve Francii, hlavně však v Německu. Koncem září 1940 vyzvalo mne OKH do Fontainebleau. Vrchní ubytovatel 1. generálního štábu pozemních vojsk generálporučík (později polní maršál) Paulus dal mně, prozatím jen ústně, rozkaz, že můj štáb (z armádní skupiny „C“) má být přeložen k 1. listopadu do Drážďan, kdežto štáb 2. armády (generálplukovník Weichs), která byla součástí této armádní skupiny, do Mnichova (rovněž k 1. listopadu) . . .

Úkol záležel v řízení vojenské průpravy nově utvořených shora zmíněných 40 divisií. Podle tohoto rozkazu, který byl později potvrzen písemným rozkazem, podepsaným náčelníkem generálního štábu Halderem, byl přesun oddílů proveden ve stanovené době. Při útoku proti Sovětskému svazu bylo těchto 40 divisií uvedeno v činnost.

Ježto pravým úkolem armády byly přípravy k útoku proti sovětskému Rusku, stála v popředí otázka výcviku vojsk důstojníky generálního štábu podle tohoto plánu.

Koncem ledna byl jsem služebně povolán telegrafickým rozkazem náčelníka generálního štábu Haldera k válečným hrám v Saint Germain (v blízkosti Paříže) do Rundstedtovy armádní skupiny. Úlohou válečných her byl útok z Rumunska a jižního Polska ve směru na Kijev a jižně od Kijeva. Při válečných hrách bylo počítáno také s účastí rumunských vojsk.

V podstatě odpovídaly válečné hry podmínkám budoucího rozkazu o strategickém rozvinutí sil... Válečné hry řídil náčelník štábu armádní skupiny Rundstedtovy. Přítomni byli: Rundstedt, Halder, náčelníci štábu 6. armády — plukovník Heim, 11. armády — plukovník Wähler, tankové skupiny Kleistovy — plukovník Zwieler a několik generálů tankových vojsk. Válečné hry byly prováděny v ubikacích Rundstedtovy armádní skupiny asi od 31. ledna do 2. února 1941. Hry ukázaly, že je nutné silné soustředění tankových sil...

P Í S E M N Ě V Ý P O V Ě D I
B Ý V A L Ě H O P L U K O V N Í K A N Ě M E C K Ě A R M Á D Y
E R W I N A S T O L Z E H O ⁸²

(Dokument SSSR-231)

Dostal jsem pokyn od Lahousena,⁸³ abych organisoval a velel zvláštní skupině pod šifrovaným názvem „A“, která se měla zabývat přípravami diversantských činů a rozvratnou prací v sovětském zápolí, a to v souvislosti se zamýšleným útokem proti Sovětskému svazu.

Zároveň mně Lahousen odevzdal rozkaz, který došel od operačního štábu ozbrojených sil, podepsaný polním maršálem Keitelem a generálem Jodlem (nebo generálem Warlimontem z příkazu Keitelova, na to se přesně nepamatuji); s tímto rozkazem jsem se měl seznámit a jím se řídit. Tento rozkaz obsahoval základní směrnice pro podvratné práce na území Svazu sovětských socialistických republik po útoku Německa proti Sovětskému svazu. Tento rozkaz byl po prvé označen šifrou „Barbarossa“. V rozkaze se pravilo, že pro zasazení bleskového úderu Sovětskému svazu má „Abwehr-2“ při provádění rozvratné práce proti Rusku používat svých agentů k tomu, aby rozdmychali národnostní nepřátelství mezi národy Sovětského svazu... Při plnění právě zmíněných pokynů Keitelových a Jodlových jsem se spojil s ukrajinskými nacionalisty, kteří byli ve službách německé výzvědné služby a s jinými účastníky nacionalistických fašistických skupin, které jsem přibral k plnění shora vytčených úkolů. Zejména jsem osobně dal pokyn vůdcům ukrajinských nacionalistů, německým agentům Melnikovi (přezdívka „konsul 1“) a Banderovi, aby hned poté, kdy Německo přepadne Sovětský svaz, organisovali provokační akty v Ukrajině, aby tak rozvraceli nejbližší tyl sovětských vojsk, a také aby přesvědčili mezinárodní veřejné mínění o tom, že je sovětské zápolí domněle v rozkladu.

⁸² Stolze byl jedním z vedoucích důstojníků německé vojenské výzvědné a protivýzvědné služby a byl zajat oddíly Sovětské armády.

⁸³ Generálmajor Lahousen byl náčelníkem II. odčlenění výzvědné a protivýzvědné služby a zástupcem admirála Ganarise.

Vyškolili jsme také speciální diversantské skupiny pro rozvratnou činnost v pobaltských sovětských republikách.

Kromě toho byl vyškolen pro rozvratnou činnost na sovětském území speciální vojenský oddíl, totiž výcvikový pluk pro zvláštní určení „Brandenburg-800“, který byl podřízen přímo náčelníku „Abwehr-2“ Lahousenovi.

Úkolem této speciální jednotky, která byla zřízena v roce 1940, bylo zmocnit se operačně důležitých objektů, totiž mostů, tunelů, obranných podniků a udržet je až do příchodu předsunutých oddílů německé armády.

Přitom používali příslušníci tohoto pluku, který byl doplňován hlavně ze zahraničních Němců, v rozporu s mezinárodními pravidly o vedení války rozsáhle uniforem a výzbroje nepřátelské armády, aby tak maskovali své operace.

Za příprav k útoku Německa proti SSSR si velitelství pluku „Brandenburg-800“ také opatřilo zásoby součástek výstroje a výzbroje Rudé armády a organizovalo zvláštní útvary z Němců, kteří uměli rusky

ZE ZÁZNAMU O ROZHOVORU BÝVALÉHO RUMUNSKÉHO
MINISTERSKÉHO PŘEDSEDY JOANA ANTONESCA
S OBVINĚNÝM RIBBENTROPEM,
KTERÝ SE KONAL DNE 12. ÚNORA 1942⁸⁴

(Dokument SSSR-231)

... Bez váhání jsem zdůraznil, že už od září, kdy jsem převzal vládu země, ačkoliv jsem měl podporu jedině občana Michala Antonesca, jsem prohlásil, aniž jsem se dotázal svého národa, že musíme vést politiku přimknutí se k zemím Osy; řekl jsem, že je to jedinečný příklad v dějinách národů, kdy se dva muži odvažují učinit otevřené prohlášení a vyzvat svůj národ k tomu, aby vedl politiku, která by se musela jevit nepochybně odpornou.

Z PROTOKOLU O VÝSLECHU BÝVALÉHO RUMUNSKÉHO
MINISTERSKÉHO PŘEDSEDY JOANA ANTONESCU
V ROCE 1945

(Dokument SSSR-153)

Po celou dobu, kdy jsem byl v Rumunsku u moci, vedl jsem politiku posilování spojení s Německem a používal jsem pomoci Německa při přeškolení a novém vyzbrojování rumunské armády. Za tím účelem

⁸⁴ Dokumentu se zmonila Sovětská armáda v soukromém archivu Antonesca. Záznam je sepsán jménem Antonescovým.

jsem se několikrát setkal s Hitlerem. K prvnímu mému setkání s Hitlerem došlo v listopadu 1940, tedy brzy poté, kdy jsem se stal hlavou rumunské vlády. K tomuto setkání došlo z mé iniciativy v Berlíně v úřední Hitlerově residenci v přítomnosti ministra zahraničních věcí Německa Ribbentropa a osobního Hitlerova tlumočnicka Schmidta. Rozhovor s Hitlerem trval přes čtyři hodiny. Ujistil jsem Hitlera, že Rumunsko zůstane věrné dříve sjednané dohodě o připojení Rumunska k paktu tří. V odpovědi na mé ujištění o věrnosti Rumunska k Německu prohlásil Hitler, že němečtí vojáci zaručí rumunské hranice. Tehdy mně také řekl Hitler, že vídeňská arbitráž není poslední slovo, a tím mně dal na srozuměnou, že Rumunsko může počítat s přezkoumáním rozhodnutí, které bylo svého času učiněno ve Vídni o Sedmihradsku.

Dohodl jsem se s Hitlerem na tom, aby německá vojenská misie v Rumunsku pokračovala ve své práci na přebudování rumunské armády podle německého vzoru a aby také sjednala hospodářskou dohodu, podle které Němci dodávali později Rumunsku letadla značky „Messerchmidt-109“, tanky, traktory, protiletadlové a protitankové dělostřelectvo, samopaly a jiné zbraně a dostávali náhradou z Rumunska obilí a benzin pro potřeby německé armády.

Na položenou mně otázku, zda lze můj rozhovor s Hitlerem považovat za začátek ujednání s Němci o přípravách války proti Sovětskému svazu, odpovídám kladně. Tuto okolnost měl Hitler nepochybně na mysli při vypracování plánů pro útok proti Sovětskému svazu.

V lednu 1941 byl jsem prostřednictvím německého velvyslance v Rumunsku Fabrizia pozván do Německa a setkal jsem se v Berchtesgadenu po druhé s Hitlerem; při tomto setkání byli přítomni: Ribbentrop, Fabrizio a nově jmenovaný německý velvyslanec v Bukurešti Killinger. Kromě nich byli přítomni také zástupci německých ozbrojených sil: polní maršál Keitel a generálplukovník Jodl.

Na začátku rozhovoru představil mně Hitler Killingera a zdůraznil, že je to jeho velmi blízký přítel.

Poté vyličil Hitler vojenskou situaci na Balkáně a zdůraznil, že pro neúspěchy Italů ve válce s Řeckem se na něho obrátil Mussolini o pomoc a tuto pomoc že je odhodlán Itálii poskytnout. V souvislosti s tím mně Hitler požádal, abych dovolil průchod Rumunskem německým vojskům soustředěným na území Maďarska, aby mohla tato vojska poskytnout Italům rychlou pomoc.

Maje na zřeteli, že průchod německých vojsk Rumunskem na Balkán bude aktem nepřátelským vůči Sovětskému svazu, otázal jsem se Hitlera, jak se k tomu podle jeho názoru zachová sovětská vláda. Hitler mně připomenul, že už při prvním mém setkání se mnou v listopadu 1940 dal příslušné záruky Rumunsku a převzal závazek chránit Rumunsko zbra-

němi. Vyslovil jsem obavu, že by pohyby německých vojsk přes Rumunsko mohly zavdat podnět k válečným akcím Sovětského svazu, a pak že by se Rumunsko ocitlo v těžkém postavení, neboť rumunská armáda není mobilisována. Nato prohlásil Hitler, že dá rozkaz, aby část německých vojsk, která jsou určena pro účast na operacích proti Řecku, zůstala v Rumunsku. Hitler také zdůraznil, že informace, které má k dispozici, svědčí o tom, že Sovětský svaz nehodlá bojovat proti Rumunsku nebo Německu.

Toto prohlášení Hitlerovo mne uspokojilo a souhlasil jsem s tím, aby byla německá vojska propuštěna přes rumunské území.

Generálplukovník Jodl, který byl přítomen této poradě, mně vylíčil strategickou situaci německé armády a zdůraznil přitom nutnost udeřit na Řecko s bulharské strany.

K mému třetímu setkání s Hitlerem došlo v květnu 1941 v Mnichově.

Při tomto setkání, u kterého byli kromě nás přítomni Ribbentrop a osobní Hitlerův tlumočnick Schmidt, jsme se už definitivně dohodli o společném útoku proti Sovětskému svazu.

Hitler mi sdělil, že se rozhodl napadnout vojensky Sovětský svaz. Řekl mně dále, že tento útok musíme, když byl již jednou připraven, provést neočekávaně po celé délce hranic Sovětského svazu od Černého moře až k moři Baltickému.

Neočekávaný vojenský útok, pokračoval dále Hitler, umožní Německu a Rumunsku likvidovat v krátké době jednoho z našich nejnebezpečnějších nepřátel.

Vykládaje své válečné plány, navrhl mně Hitler, abychom dali k dispozici rumunské území pro soustředění německých vojsk a kromě toho, abychom se přímo účastnili na provedení vojenského útoku proti Sovětskému svazu.

Hitler zdůraznil, že Rumunsko nesmí stát mimo tuto válku, protože chce-li, aby mu byla vrácena Besarabie a Severní Bukovina, nemá jiné cesty, nežli bojovat na straně Německa. Přitom poukázal na to, že za naši pomoc ve válce bude moci Rumunsko obsadit a spravovat i jiná sovětská území a to až k Dněpru.

Ježto Hitlerův návrh na společné zahájení války proti Svazu sovětských socialistických republik vyhovoval mým útočným záměrům, prohlásil jsem, že souhlasím, abychom se účastnili útoku proti Sovětskému svazu, a zavázal jsem se, že připravím potřebné množství rumunského vojska a že zároveň zvýším dodávky nafty a zemědělských výrobků pro potřeby německé armády.

Dříve nežli jsme se s Hitlerem rozhodli napadnout Rusko, otázal jsem se Hitlera, existuje-li nějaká dohoda s Maďarskem o jeho účasti ve válce. Hitler odpověděl, že Maďaři projevili už souhlas s tím, že se budou ve

spojenectví s Německem účastnit války proti SSSR. Kdy se však Němci dohodli o tomto útoku s Maďary, Hitler mně neřekl.

Po svém návratu z Mnichova do Bukurešti zahájil jsem usilovné přípravy k nastávající válce...

Po vpádu na sovětské území prokázala rumunská vojska, která byla pod mým vrchním velením, Němcům velkou pomoc a proto mi Hitler zaslal dopis, ve kterém vyslovil své díky mně i rumunské armádě...

Z PROTOKOLU O VÝSLECHU BÝVALÉHO NÁMĚSTKA
RUMUNSKÉHO MINISTERSKÉHO PŘEDSEDY
MICHALA ANTONESCU
Z 9. LEDNA 1946
(Dokument SSSR-152)

... V listopadu 1940 odejel maršál Antonescu v doprovodu tehdejšího ministra zahraničních věcí prince Sturzy do Německa, kde se setkal s Hitlerem.

Během jednání s Hitlerem podepsal maršál Antonescu dohodu o přístupu Rumunska k „Paktu tří mocností“ a dostal od Hitlera slib, že rozhodnutí vídeňské arbitráže bude později přezkoumáno ve prospěch Rumunska...

Tento první zájezd maršála Antonescu byl začátkem politiky, jež vedla později k společnému útoku Německa a Rumunska proti Sovětskému svazu.

ZE SVĚDECKÝCH VÝPOVĚDÍ
BÝVALÉHO GENERÁLA PĚCHOTY NĚMECKÉ ARMÁDY
BUSCHENHAGENA
PŘI LIČENÍ MEZINÁRODNÍHO VOJENSKÉHO TRIBUNÁLU
DNE 21. ÚNORA 1946

Koncem prosince 1940 byl jsem jako náčelník štábu německých vojsk v Norsku povolán do OKH, kde náčelník generálního štábu generálplukovník Halder konal poradu s náčelníky štábů armádních skupin a jednotlivých armád, mezi něž patřila i moje armáda. Na této poradě jsem se seznámil se směrnicí vystavenou dne 18. prosince, která se týkala plánu „Barbarossa“. Na této poradě jsme se z přednesených referátů seznámili s plány, které se týkaly této operace proti sovětskému Rusku.

Ze směrnic jsem poznal, že mé vojenské oddíly se budou na této operaci podílet. Zvláště mne tehdy zaujala jedna přednáška, kterou konal náčelník finského generálního štábu generálporučík Heinrichs. Mluvil tehdy o válečných akcích let 1939—40 proti Rusku a zhodnotil při tom

Rudou armádu i finské oddíly. Generál Heinrichs měl tehdy poradu s generálplukovníkem Halderem, při které jsem nebyl, ale předpokládám, že tyto porady byly věnovány spolupráci finských a německých vojsk v případě, že by vznikl německo-sovětský konflikt.

Už na podzim v roce 1940 existovala vojenská spolupráce mezi Německem a Finskem. Německé válečné letectvo se dohodlo s finským generálním štábem o transitní dopravě materiálu ze severního Norska do finských přístavů.

Německý atašé v Helsinkách vedl z rozkazu OKW analogické rozhovory, které se rovněž týkaly průchodu německých vojsk k finským přístavům na Baltickém moři a vedly k všeobecné přepravě německých vojsk. Za tím účelem byly příslušné úřadovny převedeny do hlavního města Laponska, tak aby německá doprava mohla probíhat přes Petsamo. Na cestě, kudy se ubíraly transporty, byly organisovány zvláštní úřadovny a instituce, jež měly pečovat o zásobování přesunovaných německých vojsk.

V prosinci 1940 nebo v lednu 1941 projednával jsem s OKW podrobnosti, týkající se účasti vojsk, jež se měla z Norska připojit k finským vojskům a společně operovat proti SSSR.

Dotaz sovětského žalobce: Nejednal jste někdy s finským generálním štábem o společných operacích proti Sovětskému svazu?

Buschenhagen: Ano.

Dotaz žalobce: Řekněte nám, kdo vás zmocnil k tomuto jednání a jak probíhalo toto jednání?

Buschenhagen: Zmocnění a příkazy jsem dostal od OKW, které dávalo příkazy jak armádě, tak i mně osobně.

V únoru 1941, když byly objasněny hlavní zásady o účasti německých vojsk, jež byla v Norsku, dostal jsem příkaz, abych jel do Helsink a vstoupil tam osobně ve styk s finským generálním štábem za účelem jednání o společných operacích v severním Finsku.

Přijel jsem do Helsink dne 17. února 1941 a měl jsem v následujících dnech rozhovory s finským generálním štábem a to s náčelníkem generálního štábu generálem Heinrichsem, s jeho zástupcem generálem Airo a s náčelníkem operačního oddělení štábu finské armády plukovníkem Tapolou. Na těchto poradách se hovořilo o možnostech operací ze středního a severního Finska, zvláště z obvodů Kuusamo a Rovaniemi a také z obvodu Petsama.

Tyto porady vedly k úplné jednotnosti v názorech. Po těchto poradách jsem jel s náčelníkem operačního oddělení finského generálního štábu plukovníkem Tapolou do severního a středního Finska, abych si objasnil na místě samém v obvodě Kuusamo a východně od Rovaniemi a Petsama možnosti pro rozvinutí našich vojsk a možnosti provádět operace z tohoto

obvodu. Při tomto zájezdu za účelem rekognoskování byli vždy přibíráni finští velitelé, kterých se prakticky tato určitá věc týkala.

Tento zájezd byl ukončen dne 28. února na finsko-švédských hranicích v Torneu. V dalších poradách byly písemně zachyceny výsledky tohoto zájezdu a bylo rozhodnuto, že operace z obvodu Kuusamo a operace z obvodu Rovaniemi šlibují úspěch, ale že jsou vážné obtíže pro nástup z obvodu Petsama na Murmansk. Tím skončila moje porada s finským generálním štábem.

Výsledkem tohoto zájezdu bylo, že vrchní velitelství pozemních vojsk v Norsku vypracovalo operační plán, který počítal se společnými operacemi na finském území. Tento operační plán byl předložen OKW a byl schválen. Později byla tato operace nazvána „Modrá liška“.

Dne 24. května jsem se setkal s náčelníkem finského generálního štábu po druhé. K setkání došlo v hlavním stanu v Brandenburgu. Potom jsem s ním letěl do Mnichova, kde jsem měl s ním a s náčelníkem operačního oddělení plukovníkem Tapolou poradu, jejímž účelem bylo připravit budoucí jednání v Salzburgu.

Dne 25. května se konala porada v Salzburgu u OKW mezi polním maršálem Keitelem a generálplukovníkem Jodlem na jedné straně, a zástupcem finského velitelství Heinrichsem a plukovníkem Tapolou na straně druhé.

Na této poradě byly pevně stanoveny zásady pro vojenskou spolupráci finských a německých vojsk. Po této poradě jsem jel společně s generálem Heinrichsem zpět do Berlína. Tam se konalo další jednání v hospodářské úřadovně OKW o otázkách hospodářských a otázkách výbroje.

Dále se konala porada s generálním štábem válečného letectva, která se týkala zesílení finského letectva a dodávky materiálu finskému válečnému letectvu. Poté došlo ještě k jednomu setkání s generálplukovníkem Halderem, při kterém jsem však nebyl přítomen.

Po třetí jsem se setkal s finským generálním štábem dne 2. června . . .

Na této poradě, kterou vedli opět Tapola a Heinrichs, byly vypracovány podrobnosti vojenské spolupráce, zejména byly stanoveny lhůty a poté určena opatření, která měla zatajit mobilisaci, k níž mělo dojít ve Finsku. Bylo rozhodnuto, že se tato mobilisace bude dít pod pláštěm nového výcviku záložníků a zesílení pohraniční obrany. Dále bylo učiněno rozhodnutí o rozmístění a početním stavu německých a finských sil.

Hlavní finské síly byly pod velením polního maršála Mannerheima. Na jihu měla působit německá skupina, která postupovala z východního Pruska; tyto skupiny měly útočit na obvod leningradský a ladožský. Ostatní finské síly měly být podřízeny generálplukovníku Falkenhorstovi a měly operovat severně od řeky Ulca. Tato skupina měla tři směry: Z obvodu Kuusamo na Murmansk, střední skupina z obvodu Kemejarvi přes Sallu

na Kandalakšu a třetí skupina měla táhnout severněji z Petsama na Murmansk. O všech těchto věcech bylo dosaženo plné dohody. Kromě toho byly projednány podrobnosti, které se týkaly výměny informací. Dále šlo o používání finských transportních prostředků a konečně došlo k jednání mezi zástupci válečného letectva o použití finských letišť pro německý útok.

Po těchto poradách jsem jel zpět do Německa a vyložil tam výsledky těchto rozhovorů a porad, které měly být později realizovány v zájmu Německa.

Dne 12. nebo 13. června jsem jel do Helsink společně s německým spojovacím důstojníkem generálporučíkem Erfurtem, který měl obstarávat spojení s finským generálním štábem. Setkal jsem se s Heinrichsem, kterému jsem odevzdal protokolární záznam o všech otázkách, jež byly projednávány na poradách dříve konaných. Heinrichs plně schválil tento protokol. Pak jsem odevzdal veškeré funkce spojovacího důstojníka generálporučíku Erfurtovi, abych se mohl ujmout povinností náčelníka štábu německých vojsk v Norsku.

Celková dohoda, které bylo dosaženo mezi německým OKW a finským generálním štábem, počítala od samého počátku s účastí finské armády a s nasazením německých vojsk na tomto území Finska, aby bylo lze takto uskutečnit uchvatitelskou válku proti SSSR. O tom nemohlo být žádných pochybností...

P Í S E M N Ě V Ý P O V Ě D I
B Ý V A L Ě H O R U M U N S K Ě H O M I N I S T R A V Á L K Y
P A N T A Z I H O

(Dokument SSSR-154)

... S přípravami Rumunska k válce proti Sovětskému svazu se začalo od listopadu 1940, kdy přijela do Bukurešti ve shodě s dohodou podepsanou maršálem Antonescu o přistoupení Rumunska k „paktu tří velmocí“ německá vojenská misse, jež se skládala ze skupin německých důstojníků-instruktorů: pro pozemní vojska v čele s generálplukovníkem Hansenem a pro válečné letectvo v čele s generálmajorem Speidelem.

Když přijely do Rumunska německé vojenské misse, vydal náčelník generálního štábu rumunské armády generál Ioanitianu na pokyn maršála Antonesca rozkaz armádě, že německým důstojníkům-instruktorům je dovolen přístup do útvarů a jednotek za účelem reorganizace a nového výcviku rumunských vojsk podle služebních předpisů německé armády.

Tehdy byli také podle nařízení maršála Antonesca shromážděni na dvouměsíční nový výcvik všichni záložní důstojníci rumunské armády, kteří absolvovali školení za vedení Němců.

Za nového výcviku záložních důstojníků vypracoval generální štáb rumunské armády plán na povolání 12 ročníků, které měly být mobilisovány do činné služby pro případ války, a to tak, aby byly k 1. červenci 1941 všechny tyto ročníky vycvičeny podle ustanovení služebních předpisů německé armády.

Nový výcvik prodělal také vyšší a štábní velitelský sbor rumunské armády podle druhů vojsk.

Takto byly za vedení Němců reorganisovány a nově vycvičeny podle německého způsobu celá rumunská armáda a válečné letectvo pro zahájení války Rumunska a Německa proti Sovětskému svazu...

V souvislosti s tím byly na rozkaz maršála Antonesca odeslány v únoru 1941 na hranice severní Bukoviny a Bessarabie zmobilisované a k bojovým akcím proti Sovětskému svazu připravené: 4. divise horských střelců, 7., 8. a 21. pěší divise, gardová pěší divise, jezdecký sbor a ještě jedna pěší divise, na jejíž označení si už nevzpomínám. Kromě toho byly na hranice Sovětského svazu odeslány tři německé divise, vybrané z 21 německých divisí, které postupovaly přes Rumunsko...

Na rozkaz maršála Antonesca byly v květnu 1941 dodatečně přesunuty na hranice Sovětského svazu divise pohraniční stráže, 3. a 1. divise horských střelců, 13. pěší divise a tanková divise. Zároveň s těmito divisemi přesunuli Němci k hranicím Sovětského svazu 7 německých pěších divisí. Na začátku ozbrojeného útoku Rumunska a Německa proti Sovětskému svazu bylo tudíž na hranicích Rumunska a Sovětského svazu soustředěno 12 rumunských a 10 německých divisí o celkovém počtu asi 600 tisíc mužů.

Z D O P I S U A N T O N E S C A H I T L E R O V I

Z E D N E 17. S R P N A 1942

(Dokument SSSR-242)

... Podle přání Vaší Excelence přejímám odpovědnost za ochranu, udržování pořádku a bezpečnost území mezi Dněstrem a Dněprem, při čemž je však nutno ohraničit toto území na severu...

Aby bylo lze zajistit pořádek a řídit hospodářskou exploataci obsazeného území, pokládám, počítaje s dalším trváním války, za naprosto nutné, aby bylo zavedeno autoritativní vedení.

Prosím proto Vaši Excelenci, abyste vydal přesné instrukce, které by vymezily má oprávnění a mou odpovědnost za správu a hospodářskou exploataci území mezi Dněstrem a Bugem a také pokud jde o ochranu, udržování pořádku a bezpečnost na celém území mezi Dněstrem a Dněprem.

Prosím Vaši Excelenci, abyste přijal ujištění mé naprosté úcty od oddaného Vám

generála Antonesca.

Z P Í S E M N Ý C H V Ý P O V Ě D Í G H E O R G H I J A A L E X I A N U

Z 10. L E D N A 1946⁸⁵

(Dokument SSSR-294)

Antonescu vypravoval, že mu Hitler v souvislosti s úspěšným postupem německých vojsk zaslal osobní dopis, ve kterém mu navrhl, aby připojil k Rumunsku sovětské území zabrané Němci, které se rozkládá mezi Dněstrem a Dněprem, a aby tam zřídil své okupační úřady . . .

Maršál Antonescu, když líčil úspěchy německých a rumunských vojsk na východní frontě, prohlásil: „Teď vidí všichni, jak rozumně jsem jednal, když jsem se už v listopadu 1940 dohodl s Hitlerem o společném útoku proti Sovětskému svazu . . .“

Z V Ý P O V Ě D Í

B Ý V A L Ě H O G E N E R Á L P L U K O V N Í K A M A Ď A R S K É A R M Á D Y
R Ů S Z K I C Z A I - R Ů D I G E R A

Z 18. L E D N A 1946

(Dokument SSSR-294)⁸⁶

. . . Druhá vídeňská arbitráž učinila rozhodnutí pro Maďarsko málo výhodné. Rumunsko si zachovalo oblast těžby podzemního plynu v Megyes Kissármás. V maďarských politických kruzích to bylo posuzováno tak, že si Hitler přeje zajistit si spojení s Rumunskem ve válce proti Sovětskému svazu. Že Hitler dával Rumunsku jako spojenci přednost před Maďarskem se vysvětlovalo tím, že se Rumunsko bude v případné válce proti sovětskému Rusku se svým jižním křídlem, opírajícím se o Černé moře, nepochybně Německu hodit.

Při služebním rozhovoru asi v listopadu 1940 řekl mně o tom náčelník operační skupiny maďarského generálního štábu plukovník László toto: „Druhá vídeňská arbitráž vyvolává v Maďarsku silnou žárlivost vůči Rumunsku a záleží přímo na nás, abychom si dobyli zásluh u Hitlera“

Z P Í S E M N Ý C H V Ý P O V Ě D Í

B Ý V A L Ě H O P L U K O V N Í K A N Ě M E C K É A R M Á D Y
K I T S C H M A N N A Z 27. P R O S I N C E 1945

(Dokument SSSR-229)⁸⁷

. . . Německá vláda a vrchní velitelství německé branné moci vedly s finskou vládou a s generálním štábem finské armády dlouho před 22. červnem 1941 tajná jednání a připravovaly společně útok proti Sovětskému svazu.

⁸⁵ Gheorghiju Alexianu byl jmenován Antonescem guvernérem „Transnistrie“, t. j. oblastí Sovětského svazu, obsazených Rumuny.

⁸⁶ Rűszkűczai-Rűdiger zastával až do května 1941 odpovědné funkce v maďarském ministerstvu války a poté velel až do září 1942 armádnímu sboru, načež byl zástupcem maďarského ministra války.

⁸⁷ Kitschmann byl německým vojenským atašé v Helsinkách.

O přípravách k vpádu německé a finské armády na území Sovětského svazu jsem se dověděl za těchto okolností: Když jsem v říjnu 1941 přijel do Helsink, abych převzal funkci zástupce německého vojenského atašé, měl jsem rozhovory s majorem von Albedyllem, který byl pomocníkem německého vojenského atašé a který dříve pracoval v oddělení pro atašé u generálního štábu německých pozemních vojsk.

Von Albedyll mne seznámil se situací ve Finsku a s vojensko-politickým kursem Finska, ježto vojenský atašé generálmajor Rössing byl těžce nemocen a byl na léčení v lázních Meran v Tyrolsku.

Při těchto rozhovorech mně von Albedyll vypravoval, že už v září 1940 uspořádal generálmajor Rössing, jak mu to bylo uloženo Hitlerem a německým generálním štábem, zájezd zvláštního zmocněnce maršála Mannerheima — generálmajora Tapola do Berlína, do hlavního stanu Hitlerova, kde došlo k dohodě mezi německým a finským generálním štábem o společných přípravách útoku proti Sovětskému svazu a o vedení války proti němu.

V souvislosti s tím si vzpomínám, že mně generál Tapola, když jsem ho v listopadu 1941 navštívil v jeho štábním stanu v obvodu města Aunos, vypravoval při rozhovoru, že na osobní příkaz maršála Mannerheima ustavil už v září 1940 jako jeden z prvních spojení s německým vrchním velitelstvím pro společné přípravy útoku Německa a Finska proti Sovětskému svazu.

Z P Í S E M N Ý C H V Ý P O V Ě D Í

M A Ď A R S K Ě H O G E N E R Á L M A J O R A S T E F A N A U J S Z A S Z Y H O ⁸⁸

(Dokument SSSR-155)

... V listopadu 1940 dostavil se k audienci u náčelníka královského maďarského generálního štábu generálplukovníka Heinricha Wertha německý vojenský atašé v Budapešti, plukovník generálního štábu Günther Krappe s dopisem od náčelníka generálního štábu německých pozemních vojsk generálplukovníka Haldera.

V tomto dopise informoval Halder Wertha o tom, že bude nutno na jaře 1941 přimět Jugoslavii, a to v případě potřeby násilím, aby „zaujala určité stanovisko, aby se tak v budoucnosti předešlo hrozbě útoku Rusů ze zad“. Na této preventivní válce proti Jugoslavii a nepochybně i proti Rusku by mělo mít účast také Maďarsko, což by bylo v jeho vlastním zájmu.

Werth odpověděl, že souhlasí s názorem Halderovým, ale prohlásil při tom, že maďarská armáda je nedostatečně vyzbrojena, a že není v pří-

⁸⁸ Ujszaszy byl náčelníkem výzvědné a protivýzvědné služby v maďarském generálním štábu.

tomné době připravena na válku proti sovětskému Rusku. Zároveň požádal Německo, aby doplnilo maďarskou výzbroj.

O dopise Halderově a o odpovědi na něj mne informoval generálplukovník Werth.

Poté byla do Berlína pozvána maďarská komise pro vyzbrojení. Byla složena z důstojníků-odborníků hlavní skupiny královského maďarského ministerstva obrany (honvédů) pro hmotné zásobování a odjela do Berlína v prosinci 1940...

V prosinci 1940 pozval náčelník štábu OKW generál polní maršál Keitel do Berlína maďarského ministra obrany (honvédů) generálplukovníka Karla Bartha, aby:

- a) bylo lze osobně projednat otázku vyzbrojení,
- b) byl vypracován plán na vojensko-politickou spolupráci Německa a Maďarska pro jaro 1941.

Toto pozvání bylo v Budapešti doručeno prostřednictvím královského maďarského vojenského atašé v Berlíně plukovníka generálního štábu Alexandra Homloka.

Zároveň jsem já dostal podobné pozvání od admirála Canarise, který byl náčelníkem zahraničního odboru „Abwehr“ u OKW

Dohodnuto bylo toto:

... Na jaře 1941 se objasní stanovisko Jugoslavie a hrozba útoku sovětských vojsk ze zadu bude odstraněna.

Maďarská honvédská armáda bude za tím účelem opatřena polními houfnicemi, moderními tanky a obrněnými vozy pro jednu motorisovanou brigádu.

Maďarsko dá Německu k dispozici 15 operačních jednotek pro válku proti Rusku (z toho 3 motorisované jednotky, jednu jezdeckou a jednu tankovou), skončí stavbu opevnění v Zakarpatské Ukrajině do 1. června 1941, bude napomáhat postupu německých vojsk v obvodech přilehlých k maďarsko-jugoslávské a k maďarsko-sovětské hranici a zajistí dovoz zásob přes Maďarsko. Podrobnosti pro přípravy operačních akcí budou vypracovány později zástupci německého generálního štábu, kteří budou vysláni do Maďarska.

Za účast na válce dostane Maďarsko jako politickou náhradu území v Jugoslavii a v Rusku (bývalé knížectví haličské a předhoří Karpat až k Dněstru)...

... Plukovník Kienzel⁸⁹ přijel do Budapešti v březnu 1941 s dopisem generálplukovníka Haldera pro generálplukovníka Wertha. Tento dopis obsahoval naléhavou žádost Německa, aby se Maďarsko zúčastnilo případné války proti Jugoslavii a aby mobilisovalo k tomu účelu 1., 2., 3.,

⁸⁹ Eberhard Kienzel byl plukovníkem generálního štábu hitlerovské armády. Přijel do Budapešti v březnu 1941, aby definitivně dohodl útok proti Jugoslavii.

4. a 5. armádní sbor, i války proti sovětskému Rusku a mobilisovalo k tomu 15 operačních jednotek, z toho 2 jezdecké divise, 2 mechanisované brigády a jednu brigádu střeleckou.

V dopise bylo oznámeno, že vbrzku přijede do Budapešti komise německého generálního štábu v čele s generálporučíkem Paulusem, aby projednala společné operace a postup německých vojsk přes Maďarsko na Jugoslavii.

Generálplukovník Werth pozval v odpovědi na tento dopis německou missi do Budapešti, sliboval souhlas Maďarska s účastí na válce proti Jugoslavii a sliboval, že za tím účelem postaví 3 armádní sbory, a to 1., 4. a 5. Pokud jde o válku proti sovětskému Rusku, v zásadě souhlasil a sliboval, že zmobilisuje aspoň 8. armádní sbor (Košice) a mechanisované operační jednotky, o které žádal Halder.

O této korespondenci mne osobně informoval plukovník německého generálního štábu Kienzel...

Generálmajor László, jako vedoucí operační skupiny a můj bezprostřední nadřízený, nařídil 2. odboru generálního štábu sestavit zprávu, která měla tvrdit, že je na maďarských hranicích soustředěno 14 sovětských operačních jednotek, z toho 8 motorisovaných. Tuto zprávu sestavil plukovník Kornél Hiday z evidenčního oddělení.

Chtěl bych tu poznamenat, že výzvědná služba, kterou provádělo 2. oddělení královského maďarského generálního štábu, zjistila, že na maďarských hranicích byly všeho všudy 4 sovětské operační jednotky. O této okolnosti jsem podle pravdy referoval generálplukovníku Werthovi a generálmajoru Lászlóvi, avšak na rozkaz generála László musela být má pravdivá zpráva přepracována podle jeho přání...

Tyto plány vycházely od generálporučíka Fütterera a jemu přiděleného podplukovníka Frimonda a generálmajora László. Plány pozůstávaly v tom, že by v případě nutnosti německá letadla, maškovaná jako ruská, bombardovala pohraniční maďarské oblasti bombami ruského původu...

... Dne 24. června 1941 (pokud se mohu upamatovat) ve 12.30 hod. ve dne dostal jsem zprávu, že sovětská letadla bombardovala Rachovo (v Zakarpatské Ukrajině) a ostřelovala v jeho okolí vlaky strojními puškami. Téhož dne odpoledne došla zpráva, že sovětská letadla bombardovala Košice. Večer téhož dne se konala schůze korunní rady za osobního řízení regenta, která se rozhodla „na základě provokace sovětského Ruska“ vyhlásit válku Sovětskému svazu.

Jsem přesvědčen, že to byla německá letadla s ruskými poznávacími značkami. Odůvodňuji to takto:

a) generálporučík Fütterer a německá propaganda se velmi „široce“ zabývali tímto bombardováním;

b) generálmajor László mně ihned nařídil, abych získal od oddělení

propagandy 2. odboru královského maďarského generálního štábu fotografické snímky nalezených zbytků „sovětských bomb“ a uveřejnil je v tisku fašistických států;

c) generálporučík Fütterer, generálmajor László a podplukovník Frimond rozšiřovali „šeptanou propagandou“ pověst, že slovenští piloti, kteří byli v ruských službách, bombardovali Košice a že zdařilé zásahy bomb se vysvětlují tím, že piloti dobře znají místní poměry . . .

Z P R O H L Á Š E N Í
GENERÁLPLUKOVNÍKA MAĎARSKÉ ARMÁDY
R Ů S Z K I C Z A I - R Ů D I G E R A

(Dokument SSSR-294)

Generál Werth (náčelník generálního štábu) načrtl nám vojensko-politickou situaci.⁹⁰

. . . Ukázalo se, že stojíme před útokem Německa na sovětské Rusko, na kterém se bude Rumunsko a Maďarsko aktivně podílet, a to na straně Německa . . .

. . . Rozhodnutí vyhlásit válku bylo učiněno na schůzi rady ministrů po referátech ministerského předsedy Bardossyho a ministra Bartha a bylo schváleno korunou radou. Parlamentu nebyla tato otázka předložena. Toto rozhodnutí . . . nevyvolalo podiv a bylo výsledkem dlouholeté a dobrovolné skutečné vojenské spolupráce s Německem.

Maďarský generální štáb a maďarské politické vedení pokládaly od doby agrese proti Československu Německo za oporu svých revisionistických plánů. Poté následuje okupace Zakarpatské Ukrajiny, pak strategická příprava tohoto obvodu jako nástupiště pro útok proti sovětskému Rusku . . .

Z P R O H L Á Š E N Í
BÝVALÉHO GENERÁLPORUČÍKA NĚMECKÉ ARMÁDY
*G Ü N T H E R A K R Ä P P E H O Z 8. L E D N A 1 9 4 6*⁹¹

(Dokument SSSR-150)

. . . V říjnu 1940 byl mi dán od OKH úkol, abych podal zprávu o stavu opevnění v obvodu hraničícím s Ruskem (Zakarpatská Ukrajina). Náčelník operačního oddělení plukovník László mně sdělil, že jsou tam zatím jen jednoduché protitankové překážky, umístěné do hloubky jednoho až dvou kilometrů a že bylo započato se stavbou baráků pro ubikace

⁹⁰ Jsou líčeny události z konce května 1941.

⁹¹ Krappe byl německým vojenským atašé v Budapešti, poté velitelem X. sboru zbraní SS, skupiny „Visla“, a byl zajat oddíly Rudé armády.

útvary. Průzkum, nutný pro stavbu betonových bunkrů podle hranice a silnic, bude proveden v zimě, a na jaře roku 1941 bude lze přikročit ke stavbě. Ale především bude nutno přidělit prostředky pro tuto stavbu. Šlo prý o 6 000 000 pengö.

Generál Werth mně dovolil zájezd automobilem přes Mukačevo až k Užockému průsmyku.

Výsledek svého zájezdu a informace, které jsem dostal od plukovníka László, jsem oznámil do Berlína. Za nějakou dobu mně sdělil plukovník László, že už byly uvolněny nutné částky pro stavbu těchto opevnění...

Z E S M Ě R N I C E
V R C H N Í H O V E L I T E L S T V Í N Ě M E C K É B R A N N Ě M O C I
Z E D N E 6. Z Á Ř Í 1 9 4 0

(Dokument 1129-PS, USA-130)

V následujících týdnech je nutno značně zvýšit počet vojsk na východě. Koncem listopadu musí být dosaženo stavu, jaký je uveden na připojené mapě.

Toto přeskupování nesmí vyvolávat v Rusku dojem, že připravujeme útok na východě. Zároveň Rusko sezná, že silná a vycvičená německá vojska jsou umístěna v gouvernementu, ve východních provinciích a v protektorátu. Rusko musí dojít k názoru, že můžeme kdykoli hájit své zájmy značnými silami, zejména na Balkáně, proti ruskému náporu.

Pokud jde o práci naší vyzvědné služby a také pokud jde o odpovědi na dotazy ruské vyzvědné služby, je třeba se řídit těmito pokyny:

1. Celkový počet německých vojsk na východě je třeba zastírat co možná nejlépe, a to vydáváním zpráv o soustavném přemísťování jednotlivých oddílů. Toto přemísťování budiž vysvětleno změnou dislokace výcvikových táborů.

2. Je třeba vyvolat dojem, že střed vojenských koncentrací je v jižní části generálního gouvernementu,⁹² v protektorátu a v Rakousku a že nahromadění vojsk na severu je poměrně nepatrné.

3. Co se týče výzbroje jednotlivých oddílů, zejména obrněných tankových divisí, je třeba vyvolávat dojem, že jde o úctyhodnou výzbroj a je-li třeba, i nadsazovat.

4. Je třeba vyvolat dojem, že protiletectká obrana na východě je značně zvětšena po ukončení tažení na západě a že je dále zvětšována na vrub technických zbraní francouzských, jichž jsme se zmocnili na západě.

5. Pokud jde o zlepšování železnic, hlavních silnic, letišť, atd., je nutno prohlašovat, že tyto práce se provádějí normálním postupem, že je to

⁹² To jest Polska.

nutné pro zlepšení nově dobytého východního území a že mají sloužit v podstatě hospodářským cílům.

Vrchní velitelství pozemních vojsk (OKH) rozhodne přesněji o podrobnostech — počet pluků, početní stav posádek atd., které budou dány k dispozici protivýzvědné službě.

Podepsán: *Jodl.*

Z PŘÍSNĚ TAJNÉ SMĚRNICE
VRCHNÍHO VELITELSTVÍ NĚMECKÉ BRANNÉ MOCI
Č. 18 Z 12. LISTOPADU 1940

(Dokument 444-PS, VB-116)

... Přípravná opatření pro vedení války v nejbližší budoucnosti je třeba konat ve shodě s tímto zásadním hlediskem ...

... R u s k o. Byly zahájeny politické rozhovory, jejichž účelem je vyjasnit stanovisko Ruska v přítomné době. Bez ohledu na výsledky těchto rozhovorů budiž pokračováno na východě ve všech přípravách, pro něž už byly vydány ústní pokyny. Další pokyny budou dány, jakmile budou předloženy celkové operační plány armády a mnou schváleny...

ZE ZÁZNAMU O PORADĚ U HITLERA
DNE 5. PROSINCE 1940

(Dokument 1799-PS, USA-131)

... Náčelník generálního štábu pozemních vojsk⁹³ referoval pak o zamýšlených operacích na východě. Z počátku se zmínil o zeměpisných zvláštnostech. Hlavní střediska ruského válečného průmyslu jsou na Ukrajině, v Moskvě a Leningradu ...

... Führer prohlásil, že souhlasí s projednávanými operačními plány a dodal toto: Nejhlavnějším cílem je zabránit, aby mohli Rusové ustoupit v sevřené frontě. Postup na východ musí být kombinovaný do té doby, až ruské válečné letectvo pozbude možnosti útočit na německé území, a kdy naopak německé letectvo bude moci provádět nálety a ničit ruský vojenský průmysl.

Takto docílíme zničení ruské armády a zamezíme, aby byla znovu vybudována. První úkol ozbrojených sil musí být proveden tak, aby bylo umožněno zničit silné oddíly nepřítele ...

---

⁹³ Náčelníkem generálního štábu pozemních vojsk byl v té době generál Halder.

Z E Z Á Z N A M U O P O R A D Ě U H I T L E R A

D N E 3. Ú N O R A 1 9 4 1

(Dokument 872-PS, USA-134)⁹⁴

... Byl projednán předběžný rozvrh spolu s plánem. První skupina vojsk, která je určena k nasazení při operaci, je nyní přemísťována směrem: fronta—Německo—východ; druhá skupina vojsk uvolní v polovině března tři divise, které budou přesunuty jako posila na západ. Štáby armádních skupin a armád budou přemístěny ze západu. Už dnes jsou tu značné posily, ač jsou umístěny ještě v zázemí.

Od této chvíle bude v budoucnosti ztíženo provedení operací „Attila“.⁹⁵

Průmyslová doprava pocítí obtíže vzhledem k vojenským přesunům. V polovině dubna budou zahájeny rozmluvy s Maďarskem za účelem použití maďarského území pro průchod vojsk.

Tři skupiny vojsk, které jsou určeny k operaci, budou přesunuty v polovině dubna. Není už možno provést operaci „Felix“,⁹⁶ ježto velká část dělostřelectva je zasazena...

... Průmysl pracuje podle plánu s největší možnou výkonností. Není třeba už nic zastírat.

V době od 25. dubna do 15. května musí být ze západu přesunuty 4 armádní skupiny, které znamenají značné síly.

Nelze už provést operaci „Seelöwe“.⁹⁷

Strategická koncentrace sil na východě je úplně stanovena. Režim plné výkonnosti v průmyslu zůstává v platnosti.

8 divisí „Marita“⁹⁸ dovršuje obraz o dispozičním plánu všech sil.

Hlavní velitel pozemních vojsk prohlašuje, že nemusí už nasadit k tomuto účelu pět kontrolních divisí a že je může ponechat v pohotovosti jako zálohu pro velitele na západě.

Führer: „Až budou zahájeny operace „Barbarossa“, zatají svět dech a nebude dělat žádné komentáře...“

... Závěry: 1. „Barbarossa“. a) Führer vcelku souhlasí s operačním plánem; až bude plán prováděn, bude nutno pamatovat na to, že hlavním cílem je zabránění pobaltských států a Leningradu.

b) Führer si přeje, aby mu byla co nejdříve zaslána operační mapa a dispoziční plán všech sil.

c) Dohody se sousedními státy, které se budou podílet na operaci, nelze sjednat, dokud existuje jakákoliv nutnost zastírání. Výjimku činí Rumunsko ve věci Moldavie.

⁹⁴ Na této poradě se jednalo o přípravách k útoku na SSSR (plán „Barbarossa“).

⁹⁵ Slovo „Attila“ byla šifra pro označení operací na zabránění neokupované Francie.

⁹⁶ Slovo „Felix“ byla šifra pro označení operací na zabránění Gibraltaru.

⁹⁷ Slovo „Seelöwe“ byla šifra pro označení operací na vyloštění v Anglii.

⁹⁸ Slovo „Marita“ byla šifra pro označení operací na zabránění Řecka.

- d) Za každou cenu je nutno uskutečnit plán „Attila“.
- e) Strategické soustředění sil pro „Barbarossa“ bude zaštitováno přípravami pro domnělý útok „Seelöwe“ a mimo to pro „Maritu“...

Z O P E R A Č N Í S M Ě R N I C E
V R C H N Í H O V E L I T E L S T V Í N Ě M E C K É B R A N N Ě M O C I
V Y D A N Ě D N E 1 8 . B Ř Ě Z N A 1 9 4 1
J A K O D O D A T E K K E S M Ě R N I C I Č . 2 1
(„P L Á N B A R B A R O S S A“) 1 8 . P R O S I N C E 1 9 4 0
(Dokument 447-PS, USA-135)

Směrnice pro zvláštní okruhy

... b) V operačních pásmech svěřují se reichsführerovi SS jménem fűhrera zvláštní úkoly pro přípravy organizace politické správy. Tyto úkoly vyplývají z nutnosti vedení boje mezi dvěma protichůdnými politickými systémy. V rámci těchto úkolů bude reichsfűhrer SS jednat nezávisle a pod svou vlastní odpovědností. Výkonná moc, kterou má hlavní velitel pozemních vojsk (OKH) a instituce jím řízené, není tím dotčena. Reichsfűhrer SS je odpovědný za to, že provádění jeho úkolů nepoškodí válečné operace. Podrobnosti budou dohodnuty přímo stykem mezi velitelstvím armád a reichsfűhrerem SS...

c) Jakmile dosáhne operační prostor větší hloubky, vymezí se v něm tůl. Okupované území v zázemí operačního prostoru dostane vlastní politickou správu. V přítomné době se tato správa bude dělit podle genealogického základu a podle rozmístění armádních skupin — na Sever (Pobaltské státy), Střed (Bílá Rus) a Jih (Ukrajina).

V těchto územích budou politickou správu obstarávat říšští zmocněnci, kteří dostávají rozkazy přímo od fűhrera.

3. Vyplnit všechny vojenské úkoly na území, kde bude ustavena politická správa, v zázemí oblastí bojových operací, bude svěřeno velícím důstojníkům, kteří tam budou podřízeni hlavnímu veliteli ozbrojených sil.

Velící důstojník je nejvyšším zástupcem ozbrojených sil na příslušném území a je také nositelem svrchovaných vojenských práv. Jsou mu svěřeny úkoly územního velitele a má oprávnění hlavního velitele armády, t. j. velícího generála. Jako takový je především odpovědný za splnění těchto úkolů:

a) Úzká spolupráce s říšským zmocněncem za tím účelem, aby mu mohl poskytnout pomoc při plnění jeho politických úkolů.

b) Exploatace země a zajištění, že bude využito jejích hospodářských zdrojů pro německý průmysl...

4) Führer svěřil úplné řízení hospodářské správy v oblastech bojových operací a také na území, kde je ustavena politická správa, říšskému maršálovi,⁹⁹ který svěřil praktické provádění tohoto úkolu šéfu „Wirüamtu“.¹⁰⁰

Zvláštní rozkazy v této věci bude vydávat úřadovna pro hospodářství a výzbroj při vrchním velitelství branné moci . . .

III. Směrnice týkající se Rumunska, Slovenska, Maďarska a Finska

9. Vrchní velitelství branné moci společně s ministerstvem zahraničních věcí musí dosáhnout nutné dohody s těmito státy, a to se zřetelem na přání příslušných hlavních velitelství: bude-li si operace vyžadovat, aby byla poskytnuta nějaká zvláštní oprávnění, je třeba o to požádat vrchní velitelství branné moci . . .

IV. Směrnice týkající se Švédska

12. Vzhledem k tomu, že Švédsko může být jen dočasným místem pobytu pro vojska, nemusí být velitel německých vojsk pověřen žádnou zvláštní úřední mocí. Avšak je mu svěřena bezprostřední ochrana železniční dopravy proti sabotážím a útokům a je povinen tuto ochranu zabezpečit.

Náčelník štábu vrchního velitelství branné moci
Keitel.

ZE ŠTÁBNÍCH ZÁPISKŮ O BOJOVÝCH AKCÍCH VÁLEČNÉHO NÁMOŘNICTVA

(Dokument C-170, USA-136)

Z á z n a m z 3. d u b n a 1 9 4 1.

. . . Operace na Balkáně odsunuly „Barbarossu“ zprvu o 5 týdnů. Všechna opatření, která mohla být definována jako útočné akce, musí být podle rozkazu führerova odložena . . .

⁹⁹ Říšský maršál, t. j. Göring.

¹⁰⁰ Wirüamt“ — Úřadovna pro hospodářství a výzbroj (Wirtschaftsrüstungsamt).

ZE ZÁZNAMU O PORADĚ HITLERA
S NÁČELNÍKEM ODDĚLENÍ „LANDESVORTEIDIGUNG“
(OBRANA ZEMĚ)
ŠTÁBU OPERAČNÍHO VEDENÍ OZBROJENÝCH SIL
ZE DNE 30. DUBNA 1941
(Dokument 873-PS, USA-137)

1. Časové rozpětí operace „Barbarossa“

Führer rozhodl: Operace „Barbarossa“ bude zahájena dne 22. června. Počínajíc dnem 23. května nabývá platnosti předpis maximálních přesunů vojsk. Při začátku operace nedorazí ještě zálohy vrchního velitelství pozemních vojsk (OKH) do obvodů pro ně určených.

2. Poměr sil v plánu „Barbarossa“

Úsek Sever: Německé a ruské síly jsou přibližně stejné.

Úsek Střed: Značná německá převaha.

Úsek Jih: Ruská převaha . . . .

KALENDÁŘNÍ PLÁN O STAVU PŘÍPRAV
NA OPERACI „BARBAROSSA“ K 1. ČERVNU 1941
(Dokument C-39, USA-138)

Vrchní velitelství branné moci
(OKW), č. 44842/41.
Tajná kancelář náčelníka štábu BFS
(Odd. L/1 op.)

Důvěrná věc velitelství.
Týká se: vedení.
Doručit jen důstojníkem.
Hlavní stan führerův.
Vytištěno v 21 výtiscích.
Výtisk č. 3.

Führer schválil přiložený kalendářní plán jako základ pro další přípravy pro variantu „Barbarossy“. Kdyby bylo při provádění třeba změn, budiž to hlášeno vrchnímu velitelství branné moci.

Náčelník štábu vrchního velitele branné moci
Keitel.

Rozdělovník:

Vrchnímu velitelství pozemních vojsk (generálnímu štábu pozemních vojsk)	výtisk č. 1. a 2.
Vrchnímu velitelství válečného námořnictva (vedení námořní války)	č. 3. a 4.
Vrchnímu velitelství válečného letectva (štáb vedení válečného letectva)	č. 5. a 6.
V. B. Norsko	č. 7.
OKW	
štáb vedení branné moci	č. 8.
Příloha k OKW (BFS)	
odd. L/1 op.	
č. 44842/41 tajné kanceláře náčelníka štábu.	

ČASOVÝ PLÁN „BARBAROSSA“

Stav příprav k 1. červnu 1941

1. Všeobecné otázky:

Dne 22. května vstoupil v platnost jízdní řád, který vyhradil co největší počet vlaků pro útok proti východu.

2. Jednání se spřátelenými zeměmi:

a) Do Bulharska byla odeslána žádost, aby nebyly příliš zeslabovány jednotky, které jsou na hranicích tureckých pro zajištění bezpečnosti.

b) Rumuni zahájili z podnětu hlavního velitele německých vojsk částečnou zastřenou mobilisaci v Rumunsku, aby měli možnost hájit své hranice proti předpokládanému útoku Rusů.

c) Maďarského území bude používáno k nástupu jižní armádní skupiny jen potud, jak to bude účelné pro převod německých útvarů, jež by obšťarávaly spojení mezi maďarskými a rumunskými vojsky. Avšak až do poloviny června nebudou činěny Maďarsku žádné návrhy v tomto směru.

d) Dvě německé divise vstoupily do východní části Slovenska a další se rozloží v obvodu Prešova.

e) Předběžné jednání s finským generálním štábem se bude konat od 25. května.

f) Se Švédy nejsou žádné styky. Jednání s nimi je zamýšleno teprve podle průběhu operace.

3. Pozemní vojsko

a) *Západ*: Celkové síly: Po stažení 6. pěší divise a po příchodu 6 jednotek 15. divise z Německa bude uvolněno z Německa v době od 22. května do 1. června 40 pěších divisí, 1 motorisovaná pěší divise, 1 polská divise a 1 tanková brigáda.

Plány „Attila“¹⁰¹ nebo „Isabella“¹⁰² by bylo lze provést v případě předchozího upozornění v 10 dnech (platí také pro válečné letectvo).

b) *Sever*: Celkové síly: 6 pěších divisí, 2 horské divise, 1 ochranná divise, skupina zbraní SS „Sever“ a 140 baterií pobřežní obrany.

Kromě toho je pamatováno na to, že budou dopraveny z vlasti do Norska 1 ochranná divise, 18 dělostřeleckých baterií a 1 zesílená pěší divise s oddíly armádního sboru, určená k dopravě do Finska.

Z těchto sil je určena pro variantu „Silberfuchs“¹⁰³ 1 pěší divise, 2 horské divise a skupina zbraní SS „Sever“.

¹⁰¹ „Attila“ je šifra, kterou byl označován plán zabránění neobsazené Francie.

¹⁰² „Isabella“ je šifra, kterou byl označován plán okupace Španělska.

¹⁰³ „Silberfuchs“ je šifra, kterou byla označována skupina německých vojsk, soustředěná v Norsku a určená pro útok proti SSSR ze severu, společně s finskými vojsky.

Po zahájení válečných akcí je plánováno poslat ještě 1 divisi po železnici přes Švédsko pro útok na Hangö.

c) *Balkán*: Kromě jednotek, s nimiž je počítáno pro definitivní okupaci, je na Balkáně 8 pěších divisí a 1 tanková divise, které budou jako záloha vrchního velitelství pozemních vojsk přepraveny do pásma útoku na východě teprve po dni „B“.

d) *Východ*: Celkové síly byly zvýšeny na 76 pěších divisí, 1 jezdeckou divisi a 3 tankové divise.

Armádní skupiny a armády převzaly ve svých pásmech velení zčásti tak, že se utvořily dočasné zastřené pracovní štáby.

4. V á l e č n é n á m o ř n i c t v o

Byl jmenován velitel válečného námořnictva v Baltickém moři. Je nyní v Kielu a později bude ve Swinemünde. Severní skupině byly na posilu dodány další prostředky ze západu pro bojovou ochranu.

5. V á l e č n é l e t e c t v o

I. skupina válečného letectva převzala úplně vedení letecké války proti Anglii.

II. skupina válečného letectva byla z boje vyvedena a byla odeslána na východ.

VIII. letecký sbor, s kterým se počítá pro variantu „Barbarossa“, bude odeslán na východ, jakmile to bude možné. Četné nižší jednotky letecké, které má 12. armáda odeslat IV. skupině válečného letectva, jsou ještě zaměstnány v obsazených jihovýchodních zemích.

6. M a s k o v á n í

Druhá fáze uvedení nepřítele v omyl („Velryba“ a „Harpuna“) má za účel vyvolat dojem, že jsou konány přípravy k vyloďovacím operacím z Norska, z oblasti průplavu na pevnině a z Bretaně. Postup oddílů na východ se jeví jako manévr, aby byli uvedeni v omyl Angličané o vyloďení v Anglii.

Příloha: kalendářní plán operací.

Z H I T L E R O V A R O Z K A Z U Z 9. Č E R V N A 1941

(Dokument C-78, USA-139)

... 1. Führer a vrchní velitel branné moci nařizují velitelům armádních skupin, jednotlivých armád a velitelům válečného námořnictva a válečného letectva jim na roveň postavených, aby podali referáty o plánu „Barbarossa“.

2. Tyto referáty budou přednášeny v sobotu dne 14. června v říšském kancléřství v Berlíně.

3. Pořad:

- a) 11.00 „Silberfuchs“
- b) 12.00—14.00 Armádní skupina „Jih“
- c) 14.00—15.30 Oběd pro všechny účastníky porady
- d) po 15.30 Baltická skupina, armádní skupina „Sever“ a armádní skupina „Střed“, v uvedeném pořadí.

Podepsal: *Schmundt.*

Z RUKOPISU KNIHY NĚMECKÉHO GENERÁLA THOMASE
„ZÁKLADNÍ SKUTEČNOSTI Z DĚJIN NĚMECKÉHO
VÁLEČNÉHO HOSPODÁŘSTVÍ A HOSPODÁŘSTVÍ
ZBROJNÍHO“

(Dokument PS-2353, USA-35)

V listopadu 1940 byl přednosta úřadu pro hospodářství a výzbroj společně se státními sekretáři Körnerem, Neumannem, Backem a generálem von Hanneckem informován říšským maršálem¹⁰⁴ o operaci, která byla plánována na východě.

Na podkladě této směrnice začal úřad pro hospodářství a výzbroj koncem roku 1940 s přípravnými pracemi k operaci na východě.

Předběžné přípravy k operaci na východě zahrnovaly v první řadě tyto úkoly:

1. Získat zevrubný přehled o ruském válečném průmyslu, jeho rozmístění a kapacitě a také o pomocném průmyslu.

2. Prozkoumat výrobní kapacitu rozličných velkých středisek válečného průmyslu a jejich vzájemnou závislost.

3. Popsat energetickou a dopravní síť, která pracuje pro průmysl Sovětského svazu.

4. Prozkoumat zdroje surovin a nafty (nafta nerafinovaná).

5. Připravit přehled o jiných průmyslových odvětvích Sovětského svazu kromě válečného průmyslu.

Všechny tyto otázky byly osvětleny v jedné velké sbírce, která měla titul: „Válečné hospodářství Sovětského svazu“; tato sbírka byla doprovázena podrobnými mapami.

Dále byla připravena kartotéka, kde byly vypočteny všechny důležitější továrny v Sovětském svazu a také německo-ruský slovník s odbornou

¹⁰⁴ T. j. Göringem.

hospodářskou terminologií, kterého měla používat německá organizace pro válečné hospodářství.

Pro všechny tyto úkoly byl vytvořen štáb se zvláštním určením — „Rusko“. V čelo štábu byl postaven zprvu podplukovník Luther a později brigádní generál Schubert. Práce vykonávala, jak se domnívám, podle směrnic přednosty příslušné správy skupina úřadoven pro zahraniční záležitosti (Ausland) za spolupráce všech úřadoven, hospodářských správ a jiných osob, které měly informace o Rusku. V důsledku této intenzivní přípravné činnosti byla shromážděna vyčerpávající sbírka materiálu, která se ukázala být později neobyčejně cennou při provádění operace a také při správě území.

ZE ZÁZNAMŮ O PORADĚ,
KTERÁ SE KONALA U PŘEDNOSTY ÚŘADU
PRO HOSPODÁŘSTVÍ A VÝZBROJ
GENERÁLA THOMASE DNE 1. BŘEZNA 1941

(Dokument 1317-PS, USA-140)

... Generál¹⁰⁵ nařídil, aby byl sestaven širší organizační plán, aby jej mohl předložit říšskému maršálu.

Z á k l a d n í o t á z k y

1. Celá organizace bude podřízena říšskému maršálu.

Účel: Podpora a rozšíření opatření pro čtyřletý plán.

2. Organizace musí zahrnovat vše, co se týká válečného hospodářství, vyjímaje jediné otázky zásobování, které byly už zvlášť svěřeny státnímu sekretáři Backemu.

3. Jasně se stanoví, že organizace musí být nezávislá na vojenské nebo civilní správě. Je třeba úzké spolupráce, avšak pokyny bude vydávat přímo ústřední úřadovna v Berlíně.

4. Veškerá působnost se rozdělí na dvě části:

a) doprovázet útočící vojska bezprostředně za čarou fronty, aby se zabránilo ničení zásob a aby se zajistil odvoz důležitého zboží,

b) spravovat obsazené průmyslové oblasti a exploatovat hospodářsky důležité oblasti.

5. Vzhledem k budoucímu rozšíření působnosti budiž přednostně používáno výrazu „inspekce válečného hospodářství“ namísto „inspekce výzbroje“.

6. Vzhledem k budoucímu rozsáhlému oboru působnosti bude organizace

---

¹⁰⁵ Generál Thomas.

opatřena vším potřebným a personál bude velmi početný. Hlavní úkol organizace bude záležet v odvozu surovin a v zabrání všech důležitých průmyslových podniků. Za tímto naposled uvedeným účelem je třeba od samého začátku nasadit spolehlivé lidi z velkých průmyslových německých podniků, ježto zdárné provedení tohoto úkolu může být od samého začátku zajištěno jedině tehdy, bude-li využito zkušeností těchto lidí (na příklad o hnědém uhlí, železné rudě, chemii a naftě).

Po projednání dalších podrobností dostal podplukovník Luther příkaz sestavit první návrh takové organizace během jednoho týdne . . .

Veliký význam má úzká spolupráce rozličných sekcí, které jsou v jedné budově. Bude nutno určit důstojníka „Wirüamtu“, t. j. úřadu pro hospodářství a výzbroj, se kterým bude operační štáb ve stálém styku. Úřad pro hospodářství a výzbroj dodá každému vedoucímu sekce a podplukovníku Lutherovi opis nového plánu, týkajícího se Ruska . . .

Generálmajor Schubert má být povolán do Berlína v druhé polovině příštího týdne.

ZE ZÁZNAMU O PORADĚ SE ZÁSTUPCI
JEDNOTLIVÝCH ÚTVARŮ OZBROJENÝCH SIL,
KTERÁ SE KONALA U PŘEDNOSTY ÚŘADU
PRO HOSPODÁŘSTVÍ A VÝZBROJ
GENERÁLA THOMASE
DNE 29. DUBNA 1941 V 10,00 HODIN
(Dokument 1157-PS, USA-171)

Účel porady: Oznámit organizační strukturu hospodářské části operace „Barbarossa“.

„Barbarossa“ — „Oldenburg“¹⁰⁶

Jak je známo, nařídil führer proti ustálenému postupu pro tuto operaci, aby bylo veškeré řízení hospodářských záležitostí soustředěno v ruce jediného muže a uložil říšskému maršálu, aby se postavil v čelo vedení hospodářské exploatace jak v pásmech bojových operací, tak také v obvodech, kde bude politická správa.

. . . Říšský maršál svěřil praktické provedení tohoto úkolu hospodářskému generálnímu štábu, který je činný pod kontrolou přednosty úřadu pro hospodářství a výzbroj (Wirüamt).

Ústředním úředním místem na území, kde se konají operace, je po říšském maršálu a hospodářském generálním štábu:

¹⁰⁶ Slovo „Oldenburg“ je šifra pro „hospodářská“ opatření hitlerovců na vyloupení zabraných jimi oblastí v SSSR.

Hospodářský štáb „Oldenburg“ pro provádění zvláštních úkolů pod vedením generálmajora Schuberta.

Jemu jsou podřízeny tyto instituce, vybudované podle územní zásady:

5 hospodářských inspekcí,

23 hospodářských komand,

12 nižších útvarů, které budou umístěny v nejdůležitějších místech obvodů, svěřených hospodářským komandům . . .

Těchto institucí bude použito v týlovém území vojsk. Pomýšlí se v podstatě na to, že bude na území každé armádní skupiny organisována hospodářská inspekce v sídle velitele týlového sektoru vojsk a že tato inspekce bude v čele hospodářské exploatace dotyčného území.

Je třeba lišit jednak týlové obvody vojsk, jednak obvody bezprostředních bojových operací a tyl armád. V tomto druhém případě se bude hospodářskými otázkami zabývat 4. správa pro hospodářství a výzbroj u armádního štábu, t. j. spojovací důstojník pro hospodářství a výzbroj u vrchního velitelství branné moci, který bude u armádního štábu. V obvodech bojových akcí má tento důstojník k dispozici technické prapory, výzvědné vojsko a vojsko, které se bude zabývat ukořisťováním surovin, nafty, hospodářských strojů, zejména traktorů a také výrobních nástrojů.

Na území, které je mezi obvody aktivních bojových operací a obvody tylu fronty, především v tylu armád, je v čele 4. úřadu (pro otázky hospodářské) u rozličných polních štábů spojovací důstojník pro správu hospodářství a výzbroje, který má napomáhat tomu, aby dal armádnímu štábu k dispozici odborníky, kteří budou odpovědni za zásobování vojsk z místních zdrojů země a také za přípravu pozdější celkové hospodářské exploatace.

Zatím co však tyto oddíly postupují s vojsky, zůstanou hospodářské inspekce, hospodářská komanda a jejich nižší útvary na svém místě.

Novinka, která se zavádí do organisace, podřízené hospodářskému štábu „Oldenburg“, spočívá v tom, že se tato organisace nebude zabývat jen válečným průmyslem, nýbrž že zahrne všechny hospodářské obory.

Z toho plyne, že tyto instituce nemusí být posuzovány jen jako instituce pro válečný průmysl nebo pro průmysl na výrobu zbraní, nýbrž šíře jako hospodářské inspekce, hospodářské správy, atd.

To se týká také vnitřní organisace jednotlivých institucí, při které je, počínaje hospodářským štábem „Oldenburg“ a konče hospodářskými správami, pamatováno na stejné dělení na 3 velké skupiny, a to:

S k u p i n a M, která se zabývá zásobováním vojsk, výzbrojí a organisací průmyslové dopravy.

S k u p i n a L, která se zabývá všemi otázkami potravin a zemědělství.

S k u p i n a W, která je odpovědná za všechny otázky, týkající se ob-

chodu a průmyslu, čítají v to i suroviny a zásobování, a která se také zabývá otázkami lesního hospodářství, otázkami finančními a bankovními, otázkami majetku nepřítelova, obchodováním a výměnou zboží a rozdělováním pracovních sil.

Státní sekretář Backe byl jmenován zmocněncem generálního štábu pro zásobování a zemědělství. Při otázkách, které spadají do oboru činnosti skupiny W, je třeba udržovat spojení s generálem Hanneckem...

Z R O S E N B E R G O V A M E M O R A N D A Z 2. D U B N A 1 9 4 1

(Dokument 1017-PS, USA-142)

... Ozbrojený konflikt s SSSR povede k neobyčejně rychlé okupaci důležité a rozsáhlé části území SSSR. Je zcela dobře možné, že naše vojenské akce povedou v krátké době k vojenskému zhroucení SSSR. Pak nebude okupace tohoto území znamenat ani tak vojenské, jako spíše hospodářské a administrativní obtíže.

Podle toho vzniká první otázka: Má se okupace řídit jedině ryze vojenskými nebo hospodářskými potřebami, anebo se mají její hranice řídit také tím, aby byly položeny politické základy pro budoucí organizaci tohoto území?

Je-li tomu tak, pak se ocitáme před naléhavou nutností určit politický cíl, kterého má být dosaženo, neboť tento cíl bude mít zcela nepochybný vliv i na ryze vojenské operace...

Je-li cílem vojenských operací rozdrtit východní říši, která bude v té době zeslabena, lze dospět k těmto závěrům:

1. Okupace se musí vztahovat na rozsáhlá území.
2. Od samého počátku musí správa jednotlivých obvodů tohoto území po stránce administrativní, hospodářské i ideologické vyhovovat politickým cílům, o jejichž dosažení usilujeme.
3. Důležité otázky, které se týkají tohoto rozsáhlého území, totiž zajištění dostatečného zásobování pro pokračování ve válce proti Anglii, udržení výroby, které je k tomuto účelu třeba, a vydání důležitých zcela od sebe se odlišujících směrnic pro jednotlivá území lze řešit nejlépe v celkovém plánu a z jednoho ústředí.

Budiž tu znovu zdůrazněno, že všechny argumenty, které tu uvádím, mají význam jen tehdy, bude-li zajištěno zásobování z území, jež má být okupováno, což je nutné pro Velké Německo, má-li pokračovat ve válce.

... 1. Budiž zřízena ústřední úřadovna pro okupovaná území SSSR. Toto opatření musí být více nebo méně omezeno na dobu války

Té úřadovně, která bude vykonávat činnost v dohodě s vyššími i nejvyššími říšskými úředními místy, budou svěřeny tyto úkoly:

a) vydávat závazné politické směrnice pro jednotlivé správní oblasti a to podle situace v určité době a podle cíle, kterého má být dosaženo,

b) zajistit pro vedení války důležité zásobování říše ze všech okupovaných území,

c) připravovat ve všeobecných rysech nejdůležitější úkoly pro všechna území, na příklad úkoly, jež se týkají financí a fondů, dopravy, těžby nafty a uhlí a rovněž potravin, a dohlížet nad jejich prováděním . . .

2. Budiž provedena pronikavá decentralisace na územích jednotlivých správních oblastí, seskupených podle rasových znaků anebo podle zásady národohospodářské proto, aby bylo lze provádět zcela rozličné úkoly, určené pro jednotlivé oblasti . . .

Na druhé straně by se mohlo ukázat, že by správní úřadovna, která by měla celkové vedení a která by byla organisována na ryze hospodářské základně, jak je to v přítomné době zamýšleno, nemohla splnit své úkoly, ani dosáhnout svých cílů.

Taková ústřední instituce by musela provádět pro všechna území celkovou politiku, diktovanou jediné hospodářskými úvahami, což by mohlo být překážkou pro plnění politického úkolu, anebo by dokonce mohla v důsledku byrokratické formy zmařit splnění politického úkolu . . .

Proto vzniká otázka, zda by se nemělo od samého počátku při organisování správy území na základně válečného hospodářství přihlížet k úvahám právě vyličeným. Máme-li na mysli rozsáhlé prostory a obtíže správy, které už z této okolnosti vznikají, a také životní podmínky, jak je vytvořil bolševismus a které jsou naprosto odlišné od životních podmínek v západní Evropě, vyžaduje celý problém SSSR, aby se k jeho řešení přistupovalo zcela jinak, než jak by to odpovídalo jednotlivým západoevropským zemím . . .

Z HITLEROVA ROZKAZU Z 20. DUBNA 1941

(Dokument 865-PS, USA-143)

Jmenuji říšského vedoucího Alfreda Rosenberga svým zmocněncem pro ústřední zpracování otázek, souvisících s východoevropskými oblastmi.

Úřad, který bude zřízen podle rozkazů říšského vedoucího Rosenberga proto, aby plnil jemu svěřené úkoly, bude mu úředně podřízen.

Nutné částky pro tento úřad poskytne státní pokladna říšského kancléřství ze všeobecných prostředků.

Führerův hlavní stan, dne 20. dubna 1941.

Führer (podepsáno): *Adolf Hitler.*

Říšský ministr a přednosta říšského kancléřství:

Podepsán: *Dr Lammers.*

(Dokument 1030-PS, USA-144)

Všeobecné směrnice pro všechny říšské komisaře okupovaných východních území:

... Nacionálně socialistickému hnutí připadlo uskutečnit führerův politický odkaz, vyložený v jeho knize, a navždy zničit vojenskou a politickou hrozbu z východu.

Proto musí být tato obrovská země rozdělena podle svých historických a rasových znaků na říšské komisariáty, z nichž má každý rozličné politické poslání.

Tak na příklad říšský komisariát Ostland, který zahrnuje Bílou Rus, bude stát před úkolem připravit Ostland cestou postupné přeměny v germanisovaný protektorát k užšímu svazku s Německem. Ukrajina se stane nezávislým státem ve spojení s Německem a Kavkaz s přilehlými k němu severními územími se stane federativním státem s německým zmocněncem. Rusko samo musí v budoucnosti zaujímat pouze území, které mu přísluší.

Tyto všeobecné zásady se blíže vysvětlují ve směrnících pro každého říšského zmocněnce, které následují. Kromě toho je tu několik úvah společných, které mají význam pro všechny říšské zmocněnce...

Nyní musí Německá říše vyhlásit zásadu, že se po okupaci východních zemí stane dřívější německý majetek majetkem velkoněmeckého národa, a to bez ohledu na souhlas bývalých soukromých vlastníků, u kterých si Německá říše vyhrazuje právo provést spravedlivou úpravu (pokud se tak již nestalo při přesídlování).

Z INSTRUKCE MINISTRA
PRO OBSAZENÁ VÝCHODNÍ ÚZEMÍ ROSENBERGA
ŘÍŠSKÉMU ZMOCNĚNCI PRO POBALTSKÉ ZEMĚ
A BÍLOU RUS

(Dokument 1029-PS, USA-145)

... Všechny oblasti mezi Narvou a Tylží udržovaly stále úzké styky s německým národem. Dějiny sedmi století vytvořily u většiny národností, které tyto oblasti obývají, vnitřní sympatie, které byly zaměřeny k Evropě a začlenily takto tyto oblasti do životního prostoru Velkého Německa.

Cílem říšského zmocněnce v Estonsku, Lotyšsku, Litvě a v Bílé Rusi musí být zřízení německého protektorátu, aby později tyto oblasti mohly být přeměněny v součást Velkoněmecké říše germanisací těch žvlů, které s rasového hlediska vyhovují, kolonisační představitelů německé rasy a zničením nežádoucích žvlů. Baltické moře se musí stát německým vnitřním mořem pod ochranou Velkoněmecka.

Pokud jde o chov dobytka, vykazovaly baltské oblasti vždy přebytky a říšský zmocněnec musí usilovat o to, aby bylo možno tyto přebytky dát k dispozici německému národu, a také tyto přebytky zvýšit, je-li to možné. Pokud pak jde o postup germanisace nebo přesídlování, je estonský národ již silně germanisován na 50 % krví dánskou, německou a švédskou a může být pokládán za národ příbuzný. V Lotyšsku je část obyvatelstva, která se hodí k asimilaci, značně menší než v Estonsku. V této zemi se musíme smířit s možností silnějšího odporu a lze tu počítat s vysídlením ve značně větších rozměrech. Podobné události lze očekávat také v Litvě, neboť i zde bude nutno sáhnout k imigraci lidí německé národnosti, aby tak bylo možno urychlit, intenzivní germanisaci (na hranicích východního Pruska).

Proto bude úkol říšského komisaře, jehož sídelním místem bude Riga, neobyčejně pozitivní. Země, které se před 700 lety zmocnily němečtí rytíři, která byla vytvořena hansovním spolkem a která pro neustálý příliv německé krve spolu se švédskými živly byla převážně zemí germanisovanou, musí být přeměněna v silnou pohraniční oblast Německa. Tam už všude existují vyhraněné kulturní a životní podmínky a Německá říše bude s to zaručit později právo na vystěhování těm, kdož se vyznamenají v této válce, a též potomkům těch, kdož obětovali své životy během této války, a vůbec všem, kdož bojovali v baltickém tažení, bojovali neztrácejíce nikdy odvahu v beznadějně době a zachraňovali baltickou civilizaci před bolševismem. Jinak není vyřešení kolonizačního problému otázkou baltickou, nýbrž otázkou, která se týká Velkoněmecka, a musí být vyřešena podle toho.

Z ROSENBERGOVY ŘEČI DNE 20. ČERVNA 1941
NA PORADĚ O VÝCHODNÍM PROBLÉMU

(Dokument PS-1058, USA-147)

... Úkol zajistit potraviny pro německý národ stojí v tomto roce bez jakýchkoli pochybností na prvním místě v seznamu požadavků Německa na východě. Jižní země a severní Kavkaz budou musit nahradit deficit v zásobování německého národa. Nevidíme absolutně žádný důvod pro nějaké závazky na naší straně, abychom zásobovali potravinami také ruský národ z tohoto území, které má značné přebytky. Víme ovšem, že je to tvrdá nutnost, která je naprosto bezcitná. Evakuace v širokém rozsahu se stane nepochybně nutností a je jasné, že dějiny připravily v budoucnosti Rusům velmi těžká léta.

V budoucnosti budeme musit učinit rozhodnutí o míře, v jaké bude třeba zachovat průmysl (stavba vagonů, atd.). Příprava a provádění této politiky v Rusku znamená pro Německou říši a její budoucnost obrovský

a mimo jakoukoli pochybnost naprosto ne negativní úkol, jak by se to mohlo zdát, kdyby se přihlíželo jen k tvrdé nezbytnosti evakuace...

Obrátit pohyb ruských sil na východ je úkol, který vyžaduje silné povahy. Možná, že ve vzdálené budoucnosti toto rozhodnutí schválí Rusko samo; to však nebude za 30 let, ale snad za 100 let...

Z MEMORANDA PŘEDNOSTY ÚŘADU
PRO HOSPODÁŘSTVÍ A VÝZBROJ GENERÁLA THOMASE
Z 20. ČERVNA 1941

(Dokument 1456-PS, USA-148)

Níže je podána nová führerova koncepce, kterou mně sdělil ministr Todt a kterou později potvrdil polní maršál Keitel:

P a r a g r a f 1. Průběh války ukazuje, že jsme zašli příliš daleko v našich pokusech dosáhnout autarkie.¹⁰⁷ Je nemožné vyrábět vše, čeho máme nedostatek, pomocí výroby syntetické nebo jinak. Zejména je nemožné dosáhnout takového stavu výroby pohonných látek, při kterém bychom mohli plně uspokojit své potřeby. Všechny tyto pokusy dosáhnout autarkie vyžadují obrovského počtu pracovních sil a my prostě nemáme možnost si tyto síly zajistit. Je třeba nalézt jinou cestu. Je třeba dobýt zbraní toho, čeho máme nedostatek; počet lidí, kterého je třeba jen jedenkrát,¹⁰⁸ nebude tak velký, jako počet, kterého nutně potřebujeme den ze dne, abychom mohli pokračovat v továrnách ve výrobě, kde se zhotovují výrobky syntetickou cestou.

Náš cíl musí také záležet v tom, abychom si zajistili všechna území, která mají význam pro naše válečné hospodářství tím, že jich dobudeme zbraní...

Když byl schválen čtyřletý plán, prohlásil jsem zcela otevřeně, že úplná autarkie je pro nás nemožná, protože bude za všech okolností nutná příliš velká potřeba pracovních sil. Přesto byla moje rozhodnutí vždy zaměřena k tomu, abych zajistil nezbytné rezervy nedostávajícího se zboží, t. j. abych náležitě zajistil dodávku tohoto zboží ve válečné době prostřednictvím hospodářských spojenců.

---

¹⁰⁷ Hospodářská nezávislost na dovozu strategických surovin a materiálu.

¹⁰⁸ T. j. při dobytí zbraní.

NĚMECKÁ SPOLUPRÁCE S ITALIÍ A JAPONSKEM. PŘÍPRAVA VÁLKY PROTI USA

*PAKT TŘÍ MOCNOSTÍ (NĚMECKO, ITALIE, JAPONSKO)
Z 27. ZÁŘÍ 1940*

(Dokument PS-2643, USA-149)

... Vlády Německa, Itálie a Japonska pokládají za nezbytnou podmínku trvalého míru, aby každý národ zaujal místo, které mu přísluší. Proto se rozhodly ke společné spolupráci ve snaze ustavit a podporovat nový řád ve Veliké Východní Asii a v Evropě, jehož účelem je dospět k blahobytu a rozkvětu národů, obyvajících tyto země. Přáním všech tří vlád je dále rozšířit tuto spolupráci na jiné země světa a připoutat k ní národy, které si budou přát jít touto cestou, aby tak byly uskutečněny naděje na mír na celém světě. Vzhledem k tomu se vlády Německa, Itálie a Japonska dohodly na tomto:

Článek 1. Japonsko uznává a respektuje vedoucí úlohu Německa a Itálie při ustavení nového řádu v Evropě.

Článek 2. Německo a Itálie uznávají a respektují vedoucí úlohu Japonska při ustavení nového řádu ve Veliké Východní Asii.

Článek 3. Německo, Itálie a Japonsko se dohodly spolupracovat na této právě uvedené základně. Budou si také navzájem pomáhat všemi politickými, hospodářskými a vojenskými prostředky, kdyby byla jedna ze smluvních stran napadena některou jinou mocností, která nemá nyní účast na evropské válce nebo na čínsko-japonském konfliktu.

Tento pakt nabývá platnosti, jakmile bude podepsán, a bude platit 10 let ode dne podpisu.

Z P R O H L Á Š E N Í S T Á T N Í H O T A J E M N Í K A U S A H U L L A
Z 27. Z Á Ř Í 1940

(Dokument 2944-PS, USA-122)¹⁰⁹

... Dohoda, o které jsme se dověděli, nemění v očích vlády Spojených států v žádném směru stav, který existoval už několik let. Oficiální ohlášení této smlouvy je pouze otevřeným přiznáním poměrů, které už dávno ve skutečnosti existovaly a na které vláda USA už dávno upozorňovala jiné státy. O tom, že tato dohoda je připravována, jsme dobře věděli už po delší dobu a vláda USA to měla na zřeteli, když vymezovala svůj politický kurs ...

Z E Z Á Z N A M U O R O Z H O V O R U H I M M L E R A
S J A P O N S K Ý M V E L V Y S L A N C E M V B E R L Í N Ě
G E N E R Á L E M O Š I M O U D N E 31. L E D N A 1939

(Dokument PS-2195, USA-150)

Dnes jsem navštívil generála Ošimu a rozmluva se týkala těchto věcí:

1. Řeči führerovy, která se mu velmi líbila, a to zejména proto, že je velmi důsledná a odůvodněná ve všech svých částech.

2. Projednali jsme uzavření dohody, která byla určena pro další konsolidaci trojúhelníku Německa, Itálie a Japonska — a proto, aby se tomuto trojúhelníku dostalo zákonné formy. Ošima mně také řekl, že společně s německou protivýzvědnou službou činí opatření, která jsou rozpočtena na dlouhou dobu napřed. Cílem těchto opatření je rozkouskování Ruska, které musí začít Kavkazem a Ukrajinou. Avšak tento plán se stane účinným teprve v případě války.

Z E Z Á Z N A M U O R O Z H O V O R U R I B B E N T R O P A
S J A P O N S K Ý M V E L V Y S L A N C E M O Š I M O U V B E R L Í N Ě
D N E 23. Ů N O R A 1941

(Dokument 1834-PS, USA-129)

... Po srdečném vzájemném uvítání řekl ministr zahraničních věcí, že velvyslanec Ošima měl pravdu, pokud jde o politiku, kterou vedl vůči Německu, a to bez ohledu na to, že četní lidé v Japonsku pochybovali o její správnosti. Vítězství Německa na západě ukázala, že tato politika byla plně odůvodněná. Ribbentrop lituje toho, že spojenectví mezi Německem a Japonskem, na kterém pracuje on s velvyslancem už po řadu let, bylo uzavřeno teprve po četných demarších, ale veřejné mínění v Japonsku

¹⁰⁹ Toto prohlášení bylo učiněno z podnětu sjednání paktu tří mezi Německem, Itálií a Japonskem a bylo uveřejněno v oficiální publikaci USA „Válka a mír. Zahraniční politika USA v letech 1931—41“.

ještě k tomuto spojení nedozrálo. Hlavní věcí však je, že jsou nyní nakonec na jedné cestě...

Nyní je konečně uzavřeno spojení německo-japonské. Japonsko je za to zavázáno velvyslanci Ošimovi. Nyní po uzavření spojení se hlavní věcí stala otázka dalšího jeho vývoje. Jak se mají věci v tomto směru?...

... Führer udeří na Anglii všude, kde se s ní setká. Je důležité, že naše síly jsou nejen stejné, ale že jsou větší nežli spojené letecké síly anglo-americké. Máme k dispozici neomezený počet pilotů. To platí také pro naši výrobu letadel. Pokud jde o jejich kvalitu, byla naše letadla vždy lepší nežli anglická, nemluvě ani o amerických, a jsme na cestě k tomu, abychom jejich kvalitu zlepšili. Z rozkazu führerova bude také zesílena protiletadlová obrana.

Ježto je armáda zásobována daleko více nežli toho potřebuje, a kromě toho jsou ještě obrovské rezervy (na příklad musili jsme zastavit práci továren vyrábějících zbraně, protože bylo zbraní příliš mnoho), soustředíme nyní své úsilí na výrobu ponorek, letadel a protiletadlových děl. Vzali jsme v úvahu všechny možnosti. Válka je již vyhrána po stránce vojenské, hospodářské a politické. Chceme ukončit válku co nejdříve a přimět Anglii k tomu, aby brzy žádala o mír.

Führer je pln síly, zdraví a důvěry ve vítězství. Rozhodl se přivést válku k rychlému a vítěznému konci. Spolupráce s Japonskem je naprosto nezbytná, má-li být tento úmysl uveden ve skutek. Avšak i Japonsko musí ve vlastním zájmu vstoupit co nejdříve do války. Anglie by takto pozbyla svých klíčových postavení na Dálném Východě. Japonsko by naproti tomu takto zaujalo výhodné postavení na Dálném Východě. To však lze udělat jedině válkou.

Jsou tři důvody pro naprostou nutnost jednat rychle: 1. Zákrok Japonska může zasadit rozhodnou ránu jádru britské říše (ohrožení Indie, námořní válka, atd.). Takový zákrok by měl velmi značný vliv na morální stav britského lidu. Urychlil by skončení války. 2. Neočekávaný zákrok Japonska by přiměl Ameriku, aby zůstala stranou války. Amerika, která není ještě vyzbrojena, se neodhodlá riskovat své loďstvo na západ od Havajského souostroví a bude ještě méně usilovat o to, aby vstoupila do války, zahájí-li Japonsko válečné akce. Bude-li Japonsko v jiných směrech respektovat americké zájmy, nepodaří se Rooseveltovi ani použít argumentu o ztrátě prestiže k tomu účelu, aby mohl ospravedlnit vstup Ameriky do války...

... Je málo pravděpodobné, že Amerika vyhlásí válku, bude-li pak muset bezmocně pohlížet, jak Japonsko zabírá Filipiny, při čemž nebude moci tomu jakkoliv zabránit.

3. Se zřetelem na budoucí „Nový řád“ je rovněž v zájmu Japonska za-

jistit si už za války postavení, které chce udržet na Dálném Východě, až bude uzavřena mírová smlouva.

Velvyslanec Ošima se mnou plně souhlasil a řekl, že učiní vše, co je v jeho silách, aby uvedl tento program ve skutek...

... Říšský ministr řekl dále, že právě přátelství Japonska umožnilo Německu se vyzbrojit, když byl uzavřen pakt proti Kominterně. Na druhé straně se Japonsku zdařilo hluboko vniknout do anglické zájmové sféry v Číně. Německé vítězství na pevnině poskytne nyní po uzavření paktu tři velmocí velké výhody i Japonsku. Francie jako mocnost na Dálném Východě už neexistuje (Indočína). Anglie je rovněž značně zeslabena a Japonsko se může nyní postupně přibližovat Singapuru. Podle toho učinilo již Německo mnoho pro budoucnost obou národů. Vzhledem k naší zeměpisné poloze museli bychom, kdyby vznikl nežádoucí konflikt s Ruskem, převzít hlavní břemeno na sebe i v tomto případě.

Kdyby bylo Německo někdy oslabeno, ocitlo by se Japonsko v krátké době před koalici celého světa. Jsme na stejné lodi. Osud obou národů je nyní předurčen na budoucí staletí. To platí také pro Itálii. Zájmy všech těchto tří států se nikdy nesrazí. Kdyby bylo Německo rozdraceno, znamenalo by to také zhroucení imperialistických plánů Japonska.

Velvyslanec Ošima s tím plně souhlasil a zdůraznil, že Japonsko je rozhodnuto za každou cenu udržet si své vládnoucí postavení.

Říšský ministr pak pojednal o problémech, které vyvstanou pro účastníky paktu tří mocností po válce vzhledem k ustavení nového řádu v Evropě a ve Východní Asii. Pro vyřešení těchto problémů bude třeba odvážných kroků. Bude třeba se vyvarovat přílišné centralisace a usilovat o řešení na paritních základech, a to zejména v oboru hospodářských problémů.

V této souvislosti zdůraznil říšský ministr zásadu svobodné obchodní výměny mezi dvěma sférami vlivu, totiž polokoulí evropsko-africkou pod vedením Německa a Itálie a prostory Východní Asie pod vedením Japonska.

Vykládaje svou myšlenku, řekl Ribbentrop, že na příklad Japonsko bude obchodovat a sjednávat obchodní smlouvy přímo s nezávislými státy na evropské polokouli, jak tomu bylo až dosud, a že naopak Německo a Itálie budou sjednávat bezprostředně dohody a obchodovat s nezávislými státy v rámci japonské sféry vlivu, na příklad s Čínou, Tahiti, Indočínou atd. Kromě toho by měla každá země ve své hospodářské sféře poskytnout druhé zemi výhody v poměru ke kterékoli třetí zemi.

Velvyslanec vyslovil s touto myšlenkou svůj souhlas...

PŘÍSNĚ TAJNÁ SMĚRNICE FÜHREROVA
Z 5. BŘEZNA 1941 Č. 24
„O SPOLUPRÁCI S JAPONSKEM“
(Dokument C-75, USA-151)

Führer vydal tento rozkaz o spolupráci s Japonskem:

1. Účelem spolupráce s Japonskem, založené na paktu tří mocností, je přimět Japonsko, aby podniklo co možná nejdříve aktivní akce na Dálném Východě. Takto budou oslabeny anglické síly a těžiště zájmů USA se přenesou do Tichomoří. Čím dříve k tomu dojde, tím více vyhlídek na úspěch bude Japonsko mít, ježto jeho soupeři jsou stále ještě k válce nedostatečně připraveni. Operace „Barbarossa“ vytvoří obzvláště příznivé politické a vojenské předpoklady pro uskutečnění tohoto plánu.

2. Aby bylo možno razit cestu pro tuto spolupráci, je nutno všemi možnými prostředky zesílit vojenský potenciál Japonska. Za tím účelem bude vrchní velitelství branné moci co nejštedřeji pomáhat Japonsku informacemi, opírajícími se o válečné zkušenosti Německa ve válečném hospodářství, a v otázkách technických. Je tu žádoucí vzájemnost, ale ani jiná situace nesmí být překážkou pro takovou spolupráci. Především je třeba vyhovět těm požadavkům Japonců, které mají bezprostřední význam pro vedení války. Ve zvláštních případech si Führer vyhrazuje právo o věci rozhodovat sám.

3. Koordinace operačních plánů obou mocností se svěřuje vrchnímu velitelství válečného námořnictva. Koordinace se musí zakládat na těchto vůdčích zásadách:

a) Společný cíl vedení války budiž formulován takto: Je nutno rychle rozdrtit Anglii a tím zamezit, aby Amerika vstoupila do války. Kromě toho nemá Německo žádné hospodářské, vojenské nebo politické zájmy na Dálném Východě, které by mohly být důvodem pro nějaké akce, jež by se křížily se záměry Japonska.

b) Velké úspěchy, jichž docílilo Německo ve válce proti obchodnímu loďstvu, činí obzvláště nutným, aby Japonsko nasadilo mocné síly k témuž účelu. Proto je nutno využít každé možnosti, jež by mohla podpořit německé válečné operace proti obchodnímu loďstvu.

c) Situace mocností Osi pokud jde o zdroje surovin vyžaduje, aby se Japonsko zmocnilo území, kterých nutně potřebuje pro pokračování ve válce, zejména tehdy, zasáhnou-li do války Spojené státy. Bude muset být pokračováno v dodávkách kaučukových výrobků i poté, kdy Japonsko vstoupí do války, ježto jsou pro Německo životně nutné.

d) Zabraní Singapuru, tohoto opěrného bodu Anglie na Dálném Východě, je rozhodující pro úspěch celé války, kterou vedou tři mocnosti.

Kromě toho povede útok na jiné základny britského válečného námořnictva a také na základnu amerického válečného námořnictva (to však jedině v případě, nebude-li možno zabránit vstupu Ameriky do války) k zeslabení celé soustavy základen nepřítele v této oblasti a stejně jako útok na mořské dopravní cesty, spoutá také všechny jiné síly (zejména Australii). Prozatím je nemožno stanovit přesné datum pro operační vypracování těchto opatření.

4. Ve vojenské komisi, která bude zřízena podle paktu tří mocností, směji být řešeny pouze otázky, které se týkají všech tří mocností, jež uzavřely smlouvu. Především jsou to otázky hospodářské války. Vypracováním podrobností je pověřena „Hlavní komise“ ve spolupráci s vrchním velitelstvím branné moci.

5. Japoncům nebud'ěž poskytovány žádné údaje o plánu „Barbarossa“.

Podepsal: Keitel, náčelník štábu vrchního velitelství branné moci (OKW).

*Z RAEDEROVA PROJEVU NA PORADĚ,
KTERÁ SE KONALA DNE 18. BŘEZNA 1941 ZA ÚČASTI
HITLERA, RAEDERA, KEITELA A JODLA*

(Dokument C-152, VB-122)

... Japonsko by mělo podniknout kroky, aby se co možná nejdříve zmocnilo Singapuru, ježto poměry nebudou nikdy příznivější, nežli jsou nyní. (Celé anglické loďstvo je zaměstnáno a Spojené státy nejsou připraveny k válce proti Japonsku). Japonské válečné námořnictvo předčí americké..., ale podle prohlášení japonských důstojníků přistoupí k nim¹¹⁰ Japonsko jedině tehdy, vylodí-li se Německo na anglickém pobřeží. Německo musí proto napsat veškeré úsilí k tomu, aby přimělo Japonsko k okamžitým akcím. Zmocní-li se Japonsko Singapuru, budou tím vyřešeny všechny východoasijské problémy v poměru k USA a Anglii (Guam, Filipiny, Borneo, Holandská Východní Indie).

Japonsko se chce podle možnosti vyhnout válce proti USA. Může toho dosáhnout, zmocní-li se v nejkratší době Singapuru...

... Japonsko se skutečně připravuje k těmto akcím, ale podle všech prohlášení japonských důstojníků přistoupí k nim jedině tehdy, provede-li Německo vylodění na anglickém pobřeží.

---

¹¹⁰ T. j. k útokům.

ZE ZÁZNAMU O ROZHOVORU RIBBENTROPA
S JAPONSKÝM MINISTREM ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
MACUOKOU Z 29. BŘEZNA 1941

(Dokument 1877-PS, USA-152) ¹¹¹

... Ribbentrop pokračoval v předcházející rozmluvě s Macuokou o rozhovorech Macuoka s Rusy v Moskvě od bodu, u kterého se zastavili. Projevil názor, že by bylo lépe se zřetelem na celkovou situaci nevést rozhovory s Rusy příliš daleko. Neví ještě, jak se budou události vyvíjet. Ale jedna věc je naprosto zřejmá: Německo udeří okamžitě, kdyby Rusko kdykoli napadlo Japonsko. Je ochoten o tom dát Macuokovi pevné záruky a podle toho může Japonsko postupovat na jih, na Singapur, aniž se musí obávat nějakých komplikací s ruské strany.

Největší část německé armády je beztak umístěna na východních hranicích říše a je v plné bojové pohotovosti, takže může kdykoli vyrazit. Avšak on, Ribbentrop, je přesvědčen, že se Rusko bude hledět vyhnout krokům, které by mohly vést k válce. Ocitne-li se však Německo přesto někdy v konfliktu s Ruskem, bude Sovětský svaz vyřízen během několika měsíců. V tomto případě by mělo Japonsko ještě méně důvodů k tomu, aby se něčeho obávalo, chce-li útočit proti Singapuru. Není tudíž naprosto nutno, aby Japonsko váhalo s tímto podnikem, a v žádném případě z nějakých možných obav z Ruska.

Nemůže arci předvídat, jak se budou vyvíjet události ve vztahu k Rusku. Chce však za všech okolností Macuokovi vysvětlit, že konflikt s Ruskem je možný. V žádném případě nemůže Macuoka sdělit po svém návratu do Japonska japonskému císaři, že konflikt mezi Německem a Ruskem je nemožný. Naopak situace je taková, že podobný konflikt, i když není právě příliš pravděpodobný, přece jen musí být pokládán za možný...

... Poté se Ribbentrop znovu vrátil k otázce Singapuru. Maje na mysli obavy, které vyslovili Japonci o možném útoku ponorek, které mají své základny na Filipínách, a o zásahu britského středomořského a domácího loďstva (Home fleet — pozn. překl.), uvážil znovu situaci s velkoadmirálem Raederem. Ten mu řekl, že britské námořnictvo bude v tomto roce tak zaměstnáno v teritoriálních vodách a ve Středoziemním moři, že nebude s to poslat ani jednu loď na Dálný Východ.

Velkoadmirál Raeder mu popsal americké ponorky a řekl mu, že jsou tak špatné, že se Japonsko nemá čeho obávat. Macuoka ihned odpověděl, že se japonské námořnictvo velmi málo bojí hrozby se strany britského loďstva. Zastává také názor, že v případě střetnutí s americkým loďstvem bude je moci japonské loďstvo rozdrtit bez zvláštních obtíží.

---

¹¹¹ Macuoka přijel tehdy do Berlína, aby se dohodl s Hitlerem o společném postupu proti USA, Velké Británii a SSSR.

Obává se však, že Američané nepřijmou námořní boj a že by se takto mohl konflikt s USA protáhnout na pět let. Tato možnost vyvolává v Japonsku značné znepokojení. Ribbentrop odpověděl, že Amerika nemůže nic dělat proti Japonsku, bude-li obsazen Singapur. Už jen z tohoto důvodu si pravděpodobně Roosevelt dvakrát rozmyslí, nežli se rozhodne k aktivním činům proti Japonsku, protože jednak nemůže nic dosáhnout v boji proti Japonsku a jednak mu hrozí možnost ztráty Filipin, kterých se může zmocnit Japonsko...

Pro amerického presidenta by to znamenalo značnou ztrátu prestiže a vzhledem k tomu, že jsou USA nedostatečně vyzbrojeny, nemohl by tuto ztrátu ničím vyvážit. Macuoka v této souvislosti zdůraznil, že dělá vše, co je v jeho silách, aby ujistil Angličany, že Singapuru nehrozí nebezpečí. Jedná tak, jako by Japonsko nemělo vůbec žádné záměry s tímto klíčovým postavením Anglie na východě. Proto je možné, že jeho vztahy k Anglii vypadají jako přátelské, nejen v řeči, nýbrž i v činech.

Leč Německo se nesmí dát tím oklamat. Zastává tuto politiku nejen proto, aby přesvědčil Angličany, ale také proto, aby oklamal probritské a proamerické živly až do dne, kdy nenadále udeří na Singapur. Macuoka poznamenal mimochodem, že tato politika se opírá o přesvědčení, že náhlý útok na Singapur sjednotí jedním rázem celý japonský národ...

... Ribbentrop ... poté připomenul slova známého japonského státníka, jež adresoval japonskému námořnictvu při začátku rusko-japonské války: „Zahajte palbu a sjednotíte celý národ“ ... Je třeba s Japonci zatřást, aby se probudili. Konec konců věří (t. j. Macuoka — pozn. red.) jako člověk východní rasy v osud, který přijde bez ohledu na to, zda to člověk chce nebo nechce...

Poté začal Macuoka mluvit o německé pomoci při útoku na Singapur. To je otázka, ke které se často vracel, a připomenul německý písemný slib, že bude poskytnuta pomoc. Ribbentrop odpověděl, že o této otázce už jednal s velvyslancem Ošimou. Žádal ho, aby připravil mapy Singapur, aby mohl führer, který je snad jedním z největších vojenských znalců dnešní doby, poradit Japonsku, jakou metodu operací by mělo Japonsko zvolit proti Singapuru. Němečtí znalci válečného letectva budou dáni také Japonsku k dispozici. Tito znalci načrtnou Japonsku, opírajíce se o evropské zkušenosti, plán pro nasazení útočných bombardovacích letadel z nejbližších letišť proti britskému loďstvu v Singapuru. Takto bude musit britské loďstvo ihned zmizet ze Singapur...

Macuoka poznamenal, že britské loďstvo zajímá Japonsko méně, nežli otázka, jak se zmocnit opevnění. Ribbentrop odpověděl, že führer vypracoval také metody pro útok na tak silná opevnění, jakým je Maginotova linie a pevnost Eben-Emaël. Führer může dát tyto metody Japonsku k dispozici.

Macuoka odpověděl, že někteří mladí japonští námořní důstojníci, kteří patří k jeho osobním přátelům, jsou toho mínění, že japonské námořnictvo bude potřebovat tři měsíců, aby se zmocnilo Singapuru. Protože je opatrným ministrem zahraničních věcí, zdvojnásobuje tuto dobu. Domnívá se, že může odolat jakémukoli nebezpečí, které by hrozilo od Ameriky, po dobu šesti měsíců. Kdyby však zabránění Singapuru vyžadovalo delší doby, protáhnou-li se operace na příklad na celý rok, stalo by se postavení vůči Americe opravdu kritickým a dosud si v dnešní době nedovede představit, jak by bylo možno tento problém vyřešit. Kdyby to bylo možné, nechtěl by se dotknout Holandské Východní Indie, protože se obává, že by v případě japonského útoku v této oblasti mohly být zapáleny naftové těžní věže. V tomto případě by je bylo možno dát znovu do provozu teprve za jeden až dva roky.

Ribbentrop dodal, že Japonsko získá značný vliv v Holandské Východní Indii, jakmile se zmocní Singapuru . . .

ZE ZÁZNAMU O ROZHOVORU HITLERA
S JAPONSKÝM MINISTREM ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
MACUOKOU V PŘÍTOMNOSTI ŘÍŠSKÉHO
MINISTRA ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ RIBBENTROPA
A MINISTRA BEZ PORTEFEUILLE MEISSNERA
V BERLÍNĚ DNE 4. DUBNA 1941¹¹²

(Dokument 1881-PS, USA-33)

. . . Macuoka vyslovil prosbu, aby führer dal pokyn příslušným německým úředním místům, aby co možná nejvíce vyhovovala přáním japonské vojenské komise. Japonsko potřebuje německou pomoc, zvláště pokud jde o ponorkovou válku, aby se mohlo seznámit s nejnovějšími německými zkušenostmi o vedení války a také s nejnovějšími technickými vymoženostmi a vynálezy.

Japonsko učiní vše možné, aby se vyhnulo válce se Spojenými státy. Rozhodne-li se však Japonsko k útoku proti Singapuru, musí být ovšem japonské loďstvo připraveno k boji se Spojenými státy, protože v tomto případě se Amerika postaví pravděpodobně na stranu Velké Británie. On, Macuoka, se osobně domnívá, že bude lze diplomatickým úsilím zamezit, aby Spojené státy vstoupily do války na straně Velké Británie. Leč armáda i námořnictvo musí počítat s nejtěžšími poměry, t. j. také s možností vedení války proti Americe. Armáda a námořnictvo má za to, že by taková válka trvala pět nebo více let a že by nabyla formy

¹¹² Dokument byl nalezen v archivu německého ministerstva zahraničních věcí.

války partyzánské¹¹³ v Tichomoří a že by se mohla rozšířit až do jižních moří.

Proto jsou zkušenosti Německa s vedením partyzánské války pro Japonsko neobyčejně cenné. Otázka zní v podstatě tak, jak lze takovou válku co nejlépe vést a jak může Japonsko co nejlépe využít všech technických vymožeností ponorek, na příklad periskopů atd.

Shrnuje to, co řekl, požádal Macuoka, aby führer zajistil, že příslušná německá úřední místa dají Japoncům k dispozici vynálezy a zlepšení v oboru námořnictva i pozemní armády, jichž Japonci potřebují. Führer to slíbil a uvedl, že také Německo pokládá střetnutí se se Spojenými státy americkými za nežádoucí, ale že je připraveno na tuto neočekávanou událost.

V Německu je zastáváno mínění, že účast Ameriky na válce závisí na dopravních možnostech a to že je zase podmíněno tonáží, která je k dispozici.

Avšak válka Německa na moři povede k rozhodnému zeslabení nejen Anglie, nýbrž i Ameriky. Německo se natolik připravilo, že se ani jeden Američan nebude moci vylodit v Evropě. Německo by vedlo co nejrozhodnější boj proti americkým ponorkám a letectvu a mělo by vzhledem ke svým velkým zkušenostem, které Spojeným státům ještě chybějí, obrovskou převahu, a to i když se nepřihlíží ke skutečnosti, že němečtí vojáci jsou přirozeně více bojeschopní, nežli vojáci američtí.

Při dalším jednání uvedl führer, že Německo samo učiní ihned příslušná opatření, kdyby Japonsko vstoupilo do války se Spojenými státy. Je bezvýznamné, proti komu vstoupí Spojené státy dříve do války, zda proti Německu nebo proti Japonsku. Spojené státy se vždy budou pokoušet o to, aby rozdrtily jeden stát, a nedospějí-li k dohodě s druhým státem, aby jej zlikvidovaly stejným způsobem.

Proto, jak už bylo řečeno, udeří Německo bez váhání v případě srážky mezi Japonskem a Amerikou, protože síla tří mocností je podmíněna jejich společnými akcemi. Tyto tři mocnosti by byly slabé jen v tom případě, kdyby se daly rozdrtit každá zvlášť.

Macuoka opakoval svou žádost, aby führer dal nutné pokyny, aby příslušná německá úřední místa dala Japoncům k dispozici nejnovější vymoženosti a vynálezy, o které mají Japonci zájem, protože se japonské námořnictvo musí bez odkladu připravovat na střetnutí se se Spojenými státy.

Pokud jde o vztahy japonsko-americké, vysvětlil dále Macuoka, že vždy ve své zemi prohlašoval, že válka se Spojenými státy americkými bude dříve nebo později nevyhnutelná, bude-li si Japonsko i nadále po-

---

¹¹³ Slova „partyzánská válka“ mají v ústech Macuoky význam války pirátské, ježto jde o potápění obchodních lodí ponorkami a počobně.

čínat tak, jako dosud. Podle jeho názoru dojde ke střetnutí spíše dříve nežli později.

Jeho vývody záležely v podstatě v tom: proč vlastně nesmí Japonsko zasadit rozhodnou ránu v příhodném okamžiku a vzít na sebe odpovědnost boje proti Americe. Jen tak totiž se může Japonsko vyhnout válce na celé generace, zvláště ustaví-li svou nadvládu v jižních mořích. V Japonsku je ovšem mnoho lidí, kteří nejsou ochotni sdílet tento názor. V těchto kruzích je Macuoka pokládán za nebezpečného člověka s nebezpečnými názory. Avšak on prohlásil, že bude-li Japonsko pokračovat po své nynější cestě, bude muset za všech okolností bojovat a k tomu dojde za okolností méně příznivých, nežli jsou v době přítomné.

Führer odpověděl, že plně chápe postavení, ve kterém se nalézá Macuoka, protože sám byl také v podobném postavení (při obsazování Porýní, při prohlášení o novém vybudování ozbrojených sil v souvislosti s uskutečněním svrchovanosti, atd.). Zastává také mínění, že je nutno využít příznivých poměrů a podstoupit risiko v této nevyhnutelné válce tak, jak to učinil on v době, kdy byl ještě mlád a pln energie. Události ukázaly, jak měl pravdu. Evropa je již svobodná. Nebude ani minutu váhat, aby ihned odpověděl na jakékoli rozšíření válečných akcí, ať už se strany Ruska nebo se strany Ameriky. Osud přeje těm, kdož nečekají, až nebezpečí přijde k nim, ale sami se staví čelem k nebezpečí.

Macuoka odpověděl, že se Spojené státy nebo lépe řečeno jejich vládnoucí politikové pokusili ještě nedávno o poslední manévr proti Japonsku, když prohlásili, že Amerika nebude bojovat proti Japonsku za Čínu nebo jižní moře pod podmínkou, že Japonsko poskytne volný průchod pro dodávky gumy, kaučuku a cínu do Ameriky podle místa určení dodávky. Avšak že Amerika ihned zahájí válku proti Japonsku, jakmile nabude pocitu, že Japonsko vstoupilo do války s úmyslem napomáhat zničení Velké Britannie . . .

V odpovědi na to uvedl führer, že toto stanovisko Ameriky neznamená nic kromě toho, že Spojené státy doufají, že budou moci jednou vystoupit proti Japonsku společně s Velkou Britannií, pokud existuje britské světové imperium. V opačném případě však bude světové imperium rozdrceno a Spojené státy budou naprosto izolovány, takže nebudou moci podniknout nic proti Japonsku.

Říšský ministr zahraničních věcí připojil poznámku, že Američané by chtěli za všech okolností podpořit silné posice Anglie ve východní Asii, ale že na druhé straně dokazuje toto stanovisko, jak se obávají spojených akcí se strany Německa a Japonska.

Dále poznamenal Macuoka, že pokládá za nutné podat führerovi absolutně jasný obraz skutečné situace uvnitř Japonska. V této věci musí mu bohužel sdělit, že by on, Macuoka, jako japonský ministr zahranič-

ních věcí, nemohl říci v Japonsku ani jediné slovo z toho, co vyložil führerovi a ministru zahraničních věcí Německa o svých plánech. To by ho vážně poškodilo v politických a finančních kruzích. Kdysi se už dopustil stejné chyby ještě dříve, nežli se stal japonským ministrem zahraničních věcí. Vypravoval blízkému příteli cosi o svých záměrech. Ten to patrně vypravoval jiným lidem a to vyvolalo různé pověsti, které musel on jako ministr zahraničních věcí energicky vyvracet, ač zpravidla vždy mluví pravdu.

Za těchto okolností nemůže říci, kdy bude moci referovat o otázkách, jež tu byly projednány, japonskému ministerskému předsedovi a císaři. Bude musit zprvu pečlivě prozkoumat vývoj událostí v Japonsku, aby mohl učinit rozhodnutí v příznivé chvíli; pak bude moci vyložit své plány principi Konoemu a císaři. Bude nutno učinit rozhodnutí v několika dnech, ježto jinak by mohl plán doznat za rozhovorů újmy. Nevede-li on, Macuoka, své záměry ve skutek, bude to důkazem, že není dosti vlivným mužem, že jeho síla přesvědčování je malá a že nemá dostatečné taktické schopnosti. Avšak dosáhne-li úspěchu, pak to bude důkazem, že má v Japonsku veliký vliv. Sám cítí jistotu, že docílí úspěchu. Po svém návratu přizná se Macuoka, bude-li dotázán, ... císaři, ministerskému předsedovi a ministrům vojenství a námořnictva, že bylo jednáno o otázce Singapuru. Avšak prohlásí, že toto jednání se týkalo jen možných eventualit.

Kromě toho vyslovil Macuoka žádost, aby se o otázce Singapuru nejednalo telegraficky, ježto má důvody se obávat, že by se při telegrafickém jednání tyto pověsti rozšířily. Bude-li nutno, pošle kurýra. Führer s tím projevil souhlas a prohlásil, že se Macuoka může spolehnout na diskretnost Němců. Macuoka odpověděl, že věří v diskretnost Němců, ale že bohužel nemůže totéž říci o Japoncích.

Po vzájemném rozloučení bylo jednání skončeno.

Podepsán: *Schmidt*.

V Berlíně dne 4. čubna 1941.

ZE ZÁZNAMU O ROZHOVORU RIBBENTROPA
S JAPONSKÝM MINISTREM ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
MACUOKOU DNE 5. DUBNA 1941

(Dokument 1882-PS, USA-153)

...Na poznámku Macuokovu, že se Japonsko už probouzí a že podle japonského temperamentu budou nyní po pomalém procesu rozmýšlení následovat rychlé činy, odpověděl říšský ministr, že je ovšem nutno podstoupit určité riziko, jak to se zdarem udělal führer při okupaci

Porýní, při prohlášení svrchovanosti práv na ozbrojení a při odchodu ze Společnosti národů.

Ministr zahraničních věcí odpověděl, že se nová Německá říše bude opírat o starobylé tradice svaté římské říše německého národa, která byla svého času jedinou dominující silou na evropské pevnině.

V závěru shrnul říšský ministr znovu vše to, oč by chtěl požádat Macuoka, aby si s sebou odnesl do Japonska, t. j. své dojmy jako výsledek své cesty:

1. Německo už válku vyhrálo. Koncem roku to pochopí celý svět. I Anglie to bude muset uznat, nebude-li již dříve rozdrčena; také Amerika se bude muset smířit s touto skutečností.

2. Mezi Japonskem a Německem neexistují zájmové protiklady. Základnou pro úpravu vztahů v budoucnosti musí být vztah, při kterém bude Japonsko dominovat na východě, Itálie pak a Německo v Evropě a v Africe.

3. Ať se stane cokoli, Německo válku vyhraje, ale jeho vítězství by mohlo být urychleno, kdyby také Japonsko vstoupilo do války. Tento vstup do války je ovšem daleko více v zájmu samotného Japonska, nežli v zájmu Německa, protože to znamená pro Japonsko jedinečnou možnost, která se bude sotva kdy opakovat, totiž uskutečnit národní cíle Japonska. Tento krok umožní Japonsku zaujmout vedoucí místo ve Východní Asii...

Z RIBBENTROPOVA ŠIFROVANÉHO TELEGRAMU
NĚMECKÉMU VELVYSLANCI V TOKIU OTTOVI
Z 10. ČERVENCE 1941

(Dokument 2896-PS, USA-155)

...Použijte této příležitosti, abyste poděkoval japonskému velvyslanci v Moskvě za to, že předal telegrafickou zprávu. Bylo by výhodné, kdybychom mohli nadále dostávat tímto způsobem informace o Rusku.

...Avšak prosím vás, abyste naléhal na to, aby Japonsko co nejrychleji vstoupilo do války proti Rusku. Jak jsem se už o tom zmínil ve svém rozhovoru s Macuokou, čím dříve k tomu dojde, tím lépe. Náš cíl zůstává stejný: stisknout ruku Japonsku na transsibiřské železnici ještě před začátkem zimy. Po porážce Ruska bude postavení mocností Osy tak pevné, že rozdrčení Anglie nebo naprosté zničení britských ostrovů bude jen otázkou času. Amerika, zcela izolovaná ode všeho ostatního světa, bude stát před skutečností, že zabereme državy Britského imperia, které jsou důležité pro naše tři státy.

Jsem skálopevně přesvědčen, že zavedení tohoto řádu ve formě, která je pro nás žádoucí, je jediné otázkou času, a že překonáme všechny

obtíže, budou-li tři mocnosti držet pohromadě a budou-li spojeným úsilím odpovídat na jakékoli akce Ameriky stejnou zbraní.

Prosím vás, abyste mne co možná nejčastěji a nejpodrobněji informoval o politické situaci.

ZE ŠIFROVANÉHO TELEGRAMU
NĚMECKÉHO VELVYSLANCE V TOKIU OTTA,
ADRESOVANÉHO RIBBENTROPOVI

DNE 14. ČERVENCE 1941

(Dokument 2897-PS, USA-156) ¹¹⁴

Šifrovaný telegram, tajné, Tokio 14. července 1941. Došlo 14. července. Velmi naléhavé.

Snažím se všemi prostředky o to, abych dosáhl vstupu Japonska do války proti Rusku v nejbližší době. Abych přesvědčil osobně Macuoka a také ministerstvo zahraničních věcí, vojenské kruhy nacionalistů a přátelsky nám nakloněné úřední činitele, používám jako argumentu hlavně osobního prohlášení ministra zahraničních věcí a shora citovaného telegramu. Mám za to, že vstup Japonska do války v nejbližší době, mohu-li soudit podle vojenských příprav, je zajištěn. Největší překážkou jsou názorové rozdíly mezi rozličnými skupinami, kterým se nedostává celkového vedení a které proto sledují nejrozmanitější cíle a přizpůsobují se velmi pomalu změněné situaci.

ZE ZÁZNAMU O ROZHOVORU RIBBENTROPA
S JAPONSKÝM VELVYSLANCEM V BERLÍNĚ OŠIMOU

DNE 9. ČERVENCE 1941

(Dokument 2911-PS, USA-157)

... On, německý ministr zahraničních věcí, žádal velvyslance o schůzku právě nyní, maje na mysli právě vylíčenou situaci, protože právě nyní vznikla otázka neobyčejné důležitosti, souvisící s nutností vést společně válku. Cítí-li se Japonsko dostatečně silným vojensky, pak nadešel asi právě nyní okamžik pro útok Japonska proti Rusku. Domnívá se, že udeří-li nyní Japonsko na Rusko, přivodí to morální porážku Ruska a za všech okolností to urychlí pád jeho nynějšího režimu. Ať je tomu jakkoli, nikdy se více Japonsku nenaskytne tak vhodná příležitost zničit jednou provždy ruského kolosa ve Východní Asii.

Jednal o této otázce s führerem a führer je téhož názoru.

---

¹¹⁴ Tento šifrovaný telegram byl odpovědí na šifrovaný telegram Ribbentropův z 10. července 1941, otištěný výše.

ZE ZÁZNAMU O ROZHOVORU
RIBBENTROPA S JAPONSKÝM VELVYSLANCEM OŠIMOU
DNE 6. BŘEZNA 1943

(Dokument PS-2954, USA-158) ¹¹⁵

... Velvyslanec Ošima prohlásil, že obdržel z Tokia telegram a že má z rozkazu své vlády sdělit německému ministru zahraničních věcí toto: O návrhu německé vlády, aby byl zahájen útok proti Rusku, bylo jednáno na společné poradě japonské vlády a císařského hlavního stanu. O otázce bylo jednáno zevrubně a všeobecně. Výsledky jsou tyto: Japonská vláda plně chápe nebezpečí, které hrozí s ruské strany a plně chápe přání svého německého spojence, aby také Japonsko vstoupilo do války proti Rusku. Avšak vzhledem k dnešní válečné situaci je pro japonskou vládu nemožno vstoupit do války. Japonsko má naopak za to, že ve společném zájmu by bylo lépe válku proti Rusku v přítomné době nezačínat. Na druhé straně nebude však Japonsko nikdy ignorovat ruskou otázku. Japonská vláda zamýšlí znovu zaútočit v budoucnosti na jiných frontách.

Ministr zahraničních věcí nadhodil po tomto prohlášení velvyslance otázku, co si myslí v Tokiu o dalším průběhu války. V přítomné době vede Německo válku proti společnému nepříteli, proti Anglii a Americe, téměř samo, zatím co Japonsko zaujímá hlavně postavení obranné. Bylo by však více na místě, kdyby všichni, kdož jsou spojeni paktem tří mocností, spojili své síly nejen k tomu, aby porazili Anglii a Ameriku, nýbrž i Rusko. Není to dobře, musí-li jedna mocnost bojovat bez pomoci druhých. Německé síly nesmějí být přepínány. Je znepokojen tím, že některé kruhy v Tokiu zastávají názor a také jej propagují, že totiž Německo nepochybně zvítězí, a že proto musí Japonsko ještě více zesílit, nežli podnikne nové úsilí...

Poté nadhodil ministr zahraničních věcí znovu otázku útoku Japonska proti Rusku a prohlásil, že konec konců znamená boj v oblasti Burmy a na jihu vlastně námořní boj a že na všech frontách s výjimkou Číny je nasazeno velmi malé množství pozemních vojsk. Proto je vlastně útok proti Rusku v podstatě věcí armády a tu se táže, bude-li k tomu dostatečné množství vojska...

---

¹¹⁵ V této době se vojenská strategická situace SSSR změnila. Měsíc předtím, totiž v únoru 1943, rozdrtila Sovětská armáda naprosto německá vojska u Stalingradu a způsobila jim těžké ztráty. Na severu a na západě vedla zimní ofenziva Sovětské armády k očištění značných obvodů od uchvatitelů.

ZE ZÁZNAMU O ROZHOVORU
RIBBENTROPA S JAPONSKÝM VELVYSLANCEM OŠIMOU
DNE 18. DUBNA 1943

(Dokument 2929-PS, USA-159)

... Ministr zahraničních věcí pak znovu zdůraznil, že je nepochybné, že tento rok znamená nejprůzračnější možnosti pro Japonsko, cítí-li se dosti silným a má-li k dispozici dostatečný počet protitankových děl pro útok proti Rusku, které nepochybně nebude nikdy tak slabé, jako je v tomto okamžiku ...

ZE ŠIFROVANÉHO TELEGRAMU
NĚMECKÉHO VELVYSLANCE V TOKIU OTTA,
ADRESOVANÉHO NĚMECKÉMU MINISTRU
ZAHRA NIČNÍCH VĚCÍ RIBBENTROPOVI
Z 30. LISTOPADU 1941

(Dokument 2898-PS, USA-163)¹¹⁶

... Průběh rozhovorů potvrzuje až dosud jeho stanovisko, že názorové rozdíly mezi Japonskem a USA jsou velmi značné. Od té doby, kdy japonská vláda vyslala velvyslance Kurusu,¹¹⁷ zaujala pevné stanovisko. Je přesvědčen, že toto stanovisko je velmi příznivé a že přiměje USA, aby počítaly s tím, že by jejich vstup do evropské války znamenal veliké riziko ...

... Nový americký návrh z 25. listopadu ukazuje veliké rozdíly v názorech těchto dvou států. Tyto rozdíly se týkají na příklad budoucího řešení čínské otázky ... USA navrhly Japonsku sjednat smlouvu o neútočení s USA, Velkou Británií, Sovětským svazem a s jinými státy, aby tak zabránily vstupu Japonska do války na straně mocností Osy. Avšak Japonsko trvalo na tom, že musí být brán zřetel na jeho smluvní závazky, a z tohoto důvodu jsou americké požadavky neobyčejně velikou překážkou pro urovnání japonsko-amerických vztahů.

... USA se vážně připravují k válce a jsou odhodlány uvést v činnost značnou část svých námořních základen v jižní části Tichomoří. Japonská vláda se zabývá vypracováním odpovědi, aby vyložila své stanovisko, ale nemá nyní k dispozici zevrubná data.

Všeobecně a vcelku pokládá velvyslanec americký návrh za nepřijatelný. Japonsko se nebojí přerušení rozhovorů a doufá, že v tomto případě je budou Německo a Itálie ve shodě s paktem tří mocností podporovat. Odpověděl jsem, že o budoucím stanovisku Německa nemůže být po-

¹¹⁶ V tomto telegramu líčí německý velvyslanec Ott své rozhovory s japonským ministrem zahraničních věcí.

¹¹⁷ Kurusu byl japonský diplomat, vyslaný do Washingtonu, aby vedl rozhovory, pod jejichž rouškou připravili Japonci útok na Pearl-Harbor.

chybností. Tu prohlásil japonský ministr zahraničních věcí, že se, jak porozuměl mým slovům, bude pokládat Německo za svázané s Japonskem společným osudem. Odpověděl jsem, že podle mého názoru je Německo nepochybně ochotno dosáhnout dohody mezi oběma mocnostmi pro případ takové situace. Ministr zahraničních věcí odpověděl, že se možná vbrzku k této otázce vrátí.

Rozmluva s ministrem zahraničních věcí potvrdila dojem, že nota USA je krajně neuspokojivá, a to i pro politiky, kteří se snaží dosáhnout kompromisu. Pro tyto kruhy znamená stanovisko Ameriky, zejména v čínské otázce, naprosté rozčarování. Zdůrazňování skutečnosti, že pakt tří mocností je hlavní překážkou pro úspěšné japonsko-americké jednání, ukazuje zřejmě na to, že japonská vláda začíná chápat nutnost úzké spolupráce s mocnostmi Osy ...

Z VLASTNORUČNĚ PSANÉHO DENÍKU
HRABĚTE GALEAZZO CIANA¹¹⁸

(Dokument 2987-PS, USA-166)

Z á z n a m z e d n e 3. p r o s i n c e 1 9 4 1 (s t ř e d a)

Sensační krok Japonska. Velvyslanec¹¹⁹ požádal o audienci u duceho a přečetl sáhodlouhé prohlášení o průběhu rozhovorů s Amerikou, které končilo přiznáním, že se tyto rozhovory dostaly do slepé uličky. Poté, dovolávaje se příslušného článku paktu tří mocností, žádal, aby Itálie vyhlásila válku Americe ihned po zahájení válečných akcí, a navrhoval podepsání dohody, že nebude uzavřen separátní mír. Tlumočník, který překládal tuto žádost, se třásl jako osikový list. Duce dal náležitě ujištění, které mu však ponechávalo právo dohodnout se s Berlínem dříve, nežli dá odpověď. Duce byl s tímto sdělením spokojen a řekl: „Nyní jsme na prahu války mezi pevninami, kterou jsem předpověděl už v září 1939.“

Co znamená tato událost? Za všech okolností to znamená, že se Rooseveltovi zdařil jeho manévr. Vzhledem k tomu, že mu bylo nemožno vstoupit do války ihned a přímo, vstoupil do ní nepřímo, neboť dal Japoncům možnost ho přepadnout. Kromě toho znamená tato událost, že všechny naděje na mír se stále vzdalují a že už nyní je snadné, ba příliš snadné předpovídat dlouhou válku. Komu se podaří vydržet nejdéle ze všech? Tento problém musí být zkoumán s tohoto stanoviska. Odpověď Berlína se zdržuje, protože Hitler odejel na jižní frontu, aby se setkal s generálem Kleistem, jehož armáda stále ustupuje před neočekávanou sovětskou ofensivou.

¹¹⁸ Hrabě Ciano byl ministrem zahraničních věcí fašistické Itálie.

¹¹⁹ Jde o japonského velvyslance Širatoru.

Z á z n a m z e 4. p r o s i n c e 1 9 4 1 (č t v r t e k)

... Reakce Berlína na tah Japonska je velmi zdrženlivá. Budou asi souhlasit, protože jim nic jiného nezbyvá. Avšak nápad vyprovokovat americký útok se stává pro Němce stále méně žádoucí! Mussolinimu se to naopak líbí.

Z á z n a m z 5. p r o s i n c e 1 9 4 1 (p á t e k)

Noc, ve které došlo k vyrušení znepokojeným Ribbentropem. Po dvou-denním zpoždění nemůže čekat ani minutu s odpovědí Japoncům. A ve 3 hodiny poslal ke mně Mackensena do bytu, aby mně předložil návrh na slavnostní souhlas s japonským útokem a na závazek neuzavírat separátní mír. Chtěl, abych dal probudit duceho. Ale já jsem to odepřel učinit, čemuž byl duce velmi rád...

Z á z n a m z 8. p r o s i n c e 1 9 4 1 (p o n d ě l í)¹²

... Noční telefonická rozmluva s Ribbentropem. Je velmi spokojen s japonským útokem proti USA. Je tak šťastný, že i já jsem se stal šťastným, ač si nejsem jist o výhodách toho, co se stalo. Jedna věc je nepochybná — Amerika vstoupí do konfliktu a konflikt bude tak dlouho trvat, že Amerika bude moci rozvinout všechny své potenciální síly. Dnes ráno jsem to řekl králi, který se těšil z této události. Ukončil rozhovor tím, že přiznal, že mám snad konec konců pravdu. Mussolini je také šťasten. Po dlouhou dobu byl pro rozhodné vyjasnění vztahů mezi Amerikou a mocnostmi Osy...

Z R O Z H O V O R U H I T L E R A
S J A P O N S K Ý M V E L V Y S L A N C E M O Š I M O U Z A P Ř Í T O M N O S T I
Ř Í Š S K É H O M I N I S T R A Z A H R A N I Č N Í C H V Ě C Í
R I B B E N T R O P A
D N E 1 4. P R O S I N C E 1 9 4 1
(*Document 2932-PS, USA-165*)

... Za prvé odevzdal führer velvyslanci Ošimovi za jeho zásluhy velkokříž řádu „Německého zlatého orla“. Srdečnými slovy oceňuje jeho zásluhy o německo-japonské přátelství, které nyní dosáhlo svého vrcholu v úzkém bratrství ve zbrani.

¹²⁰ V neděli dne 7. prosince 1941 zahájilo Japonsko bez výstrahy nebo vyhlášení války útok proti USA v Pearl Harboru a proti Velké Británii v jihozápadní části Tichomoří. Ráno dne 11. prosince, tedy 4 dny po útoku Japonska v Tichomoří, vyhlásila německá vláda válku USA.

Generál Ošima vyslovil své díky za velkou čest a zdůraznil, že je rád, že bratrství ve zbrani mezi Německem a Japonskem je nyní skutečností.

Führer pak pokračoval: „Jednali jste správně, že jste vyhlásili válku. Tato metoda je metodou jedině správnou. Japonsko postupovalo i dříve podle této metody, která vyhovuje jeho vlastnímu systému, to jest vést jednání co možná nejdéle. Avšak objeví-li se, že protistrana má zájem jen na tom, aby uspala pozornost druhé strany, aby ji oklamala a ponížila, aniž chce dospět k dohodě, pak zbývá jen co nejsilněji udeřit a neztrácet čas s vyhlašováním války. Bylo pro něho velmi příjemné slyšet o prvých operacích Japonců. Sám vedl jednání s obrovskou trpělivostí, na příklad s Polskem a také s Ruskem. Když pak pochopil, že druhá strana nechce dospět k dohodě, udeřil neočekávaně a bez formalit. I v budoucnosti bude stále takto jednat.“

VÁLEČNÉ ZLOČINY

Zločinné pošlapání zákonů války a válečných zvyklostí o zacházení s válečnými zajatci

NOTA LIDOVÉHO KOMISAŘE ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
SOUDRUHA V. M. MOLOTOVA
O POBUŘUJÍCÍCH ZVĚRSTVECH NĚMECKÝCH ÚŘADŮ
VŮČI SOVĚTSKÝM VÁLEČNÝM ZAJATCŮM
Z 25. LISTOPADU 1941

(Dokument SSSR-51)

Lidový komisař zahraničních věcí soudr. V. M. Molotov zaslal všem velvyslancům a vyslancům zemí, s nimiž udržuje SSSR diplomatické styky, notu tohoto obsahu:

Z příkazu vlády Svazu sovětských socialistických republik mám čest sdělit vám toto:

Sovětská vláda má v rukou velmi četné skutečnosti, které svědčí o soustavných zvěrstvech a masakrech, jichž se dopouštějí německé úřady vůči zajatým rudoarmějcům a velitelům Rudé armády. V poslední době se tyto skutečnosti staly obzvláště četnými a nabyly do nebe volající povahy, čímž odhalují zároveň znovu německou vojenskou kliku a německou vládu jako bandu násilníků, kteří nedbají žádných norem mezinárodního práva, ani žádných zákonů lidské morálky.

Sovětské vojenské velitelství zjistilo velmi četné skutečnosti, kdy byli zajatí a z velké části ranění rudoarmějci německým vojenským velitelstvím a německými vojenskými oddíly ukrutně mučeni, trýznění a vraždění. Zajatí rudoarmějci jsou mučeni rozžhaveným železem, jsou jim vypichovány oči, odřezávány nohy, ruce, uši a nosy, jsou jim usekávány prsty na rukou, jsou jim rozparována břicha, jsou přivazováni k tankům a roztrháváni na kusy. Podobných ukrutností a hanebných zločinů se dopouštějí fašisticko-němečtí důstojníci a vojáci po celé délce fronty, všude, kde se objeví a kde do jejich rukou upadnou vojáci a velitelé Rudé armády.

Tak byli na příklad v Ukrajinské SSR na ostrově Chortyca v Dněpru nalezeny po ústupu německých oddílů odražených Rudou armádou mrtvoly zajatých rudoarmějců, kteří byli Němci umučeni. Zajatcům byly uřezány ruce, vypíchnuty oči a rozpárána břicha. Ve směru jihozápadním u vesnice Rjepka na Ukrajině byly po ústupu Němců z postavení, které měli předtím obsazeno, objeveny mrtvoly velitele praporu Bobrova, politického komisaře Pjatigorského a dvou vojáků, jejichž nohy i ruce byly přibity ke kolům a na jejichž tělech se černaly pěticípé hvězdy vyříznuté rozžhavenými noži. Obličejové zahynulých byly rozřezány a popáleny. Nedaleko odtud pak byla nalezena ještě jedna mrtvola rudoarmějce, který den předtím upadl do německého zajetí, s ohořelými nohama a uřezanými ušima. Když naše oddíly dobyly vesnice Cholmu (severozápadní fronta), byly objeveny znetvořené mrtvoly rudoarmějců, při čemž jeden z nich byl spálen na hranici. Byl to rudoarmějce Osipov Andrej z Kazachské SSR. Na stanici Grejgovo (Ukrajinská SSR) zajaly německé oddíly nevelikou skupinu rudoarmějců a po několik dní jim nedávaly žádnou potravu ani vodu. Některým zajatcům uřezali Němci uši, vypíchali oči, usekali ruce a poté je probodli bodákem. V červenci tohoto roku zajaly německé oddíly u železniční stanice Šumilino skupinu těžce zraněných rudoarmějců a na místě je dobili. V témž měsíci zajali hitlerovci v obvodu města Borisova v Běloruské SSR 70 těžce zraněných rudoarmějců a otrávilí všechny arsenem. V srpnu zajali Němci u městečka Zabolotě na bitevním poli 17 těžce zraněných rudoarmějců. Tři dny jim nedávali nic k jídlu. Potom bylo všech 17 těžce zraněných a krvácejících rudoarmějců přivázáno k telegrafním sloupům, v důsledku čehož tři zajatí rudoarmějci zemřeli; zbývajících 14 bylo zachráněno od jisté smrti právě včas dorazivším sovětským tankovým oddílem nadporučíka Rybina. Ve vesnici Lagutino v obvodu Brjanska přivázali Němci k dvěma tankům zraněného rudoarmějce a roztrhli ho na kusy. V jednom místě západně od Brjansku, a to nedaleko kolchozu „Krasnyj Okt'abr“, bylo nalezeno 11 ohořelých mrtvol vojáků a velitelů Rudé armády, kteří byli zajati fašisty. Na rukou a na zádech jednoho z rudoarmějců byly stopy mučení rozžhaveným železem.

Byly registrovány četné případy, kdy německé velitelství hnalo při útocích pod hrozbou zastřelení zajaté rudoarmějce před svými nastupujícími kolonami. Takové případy byly zejména zaregistrovány v obvodu sovchozu „Vybory“ v leningradské oblasti, v obvodu Jelny ve smolenské oblasti, v oblasti gomelské v Běloruské SSR, v poltavské oblasti v Ukrajinské SSR a v četných jiných místech. Pobuřujícímu nelidskému zacházení, mučení a ukrutnému trýznění jsou soustavně vystavováni zranění a nemocní rudoarmějci, kteří byli v polních nemocnicích, jež upadly do rukou německých uchvatitelů. Je zjištěno nesčetné množství

skutečností, kdy fašističtí barbari probodávali bodáky a na místě stříleli bezbranné nemocné a zraněné rudoarmějce, kteří byli v polních nemocnicích. Tak na příklad ve vesnici M. Rudňa ve smolenské oblasti zmocnily se fašisticko-německé oddíly sovětské polní nemocnice a postřílely zraněné rudoarmějce, vojáky zdravotní služby a ošetřovatelky. Zde zahynuli zranění vojáci Šalamov, Azimov, poručík Diljejev, ošetřovatelka 17letá Varja Bojková a j. Jsou známé velmi četné skutečnosti znásilnění a zneuctění diplomovaných sester a ošetřovatelek, když se tyto ocitly v rukou hitlerovských uchvatitelů.

Hitlerovští lupiči nešetří ani zajatých členů lékařského personálu oddílů Rudé armády. V obvodu vesnic Kudrovo a Borisovo v leningradské oblasti byl surově umučen náčelník divisií léčebné ošetřovny vojenský lékař 3. stupně I. S. Lystogo. Byl celý probodán bodáky. V hlavě a v paži byly střelné rány. Na obličeji byly stopy surových ran. Poněkud stranou v lese bylo nalezeno tělo vojáka zdravotní služby P. M. Bogačeva. Na jiném místě ležela mrtvola na kusy roztrhaného šoféra sanitního automobilu Gorbunova.

V německých táborech pro sovětské válečné zajatce nedostává se nemocným a zraněným rudoarmějcům žádná lékařská pomoc a jsou odsouzeni k umírání na tyfus, úplavici, zápal plic a jiné nemoci. V německých táborech pro sovětské válečné zajatce panuje úplná zvělost, která dostupuje až k nejzazšímu barbarství. Tak byli v Porchovském táboře zajatí rudoarmějci ponecháni po celé dny pod širým nebem bez ohledu na studené počasí. Časně zrána jsou donucováni ranami holí a obušků vstát a jsou hnáni na práce, bez ohledu na jejich zdravotní stav. Po dobu práce pohání stráž, pozůstávající z finských a německých vojáků, zajatce neustále karabáči, kdežto onemocnělí a zesláblí rudoarmějci jsou bití holemi až k smrti. V Černuchinském táboře na Ukrajině jsou zajatci pro sebelepší porušení zavedeného pořádku soustavně bití gumovými obuškami a jsou stříleni hned na místě bez jakékoli výstrahy. Jen za jediný den, dne 17. září, bylo postříleno v Černuchinském táboře 95 mužů.

Stejně ukrutně si počínají Němci vůči válečným zajatcům i na etapových stanicích, jsou-li sovětské válečné zajatce přesunováni. V obvodu vesnice Demjanovka v Ukrajinské SSR rozkládá se etapová stanice pro válečné zajatce pod širým nebem. V této stanici dostávají zajatci jen nepatrné množství vařeného prosa. Četní zajatci umírají vysílením. Když se ubírají zajatci do míst určení, jsou zesláblí stříleni přímo na místě. Při přesunování sovětských válečných zajatců z Chorolu do vesnice Semjenovka na Ukrajině byli rudoarmějci nuceni, aby po celou dobu běželi. Ti, kteří únavou nebo vysílením upadli, byli na místě zastřeleni.

Mezi vojáky a důstojníky hitlerovské armády bují plenění. S příchodem zimních mrazů začalo plenění nabývat hromadné povahy, při čemž

neberou hitlerovští lupiči v honbě za teplými věcmi na nic ohled. Nejen že strhávají teplý oděv a obuv se zabitých sovětských vojáků, ale stahují doslova všechny teplé věci — válenky, vysoké boty, ponožky, kazajky, tílka a chránítka na uši s raněných vojáků, vysvlékají je do naha. Navlékají na sebe vše, a to i teplé ženské šatstvo, které stáhli s raněných a zabitých diplomovaných sester.

Zajatí rudoarmějci jsou mučeni hladem, neboť po celé týdny není jim dáváno vůbec žádné jídlo nebo jsou jim vydávány nepatrné přídělky ztuchlého chleba nebo shnilých brambor. Hitlerovci nutí sovětské válečné zajatce tím, že jim nedávají žádné jídlo, aby se hrabali v odpadcích a hledali zbytky jídla, které vyhodili němečtí vojáci, anebo, jak tomu bylo v četných táborech města Korma v Běloruské SSR, házejí sovětským válečným zajatcům za drátěnou ohradu zdechlíny koní. Ve Vitebském táboře na Bílé Rusi nedostávali zajatí rudoarmějci po 4 měsíce téměř žádné jídlo. Když podala skupina zajatých rudoarmějců německému velitelství písemnou žádost, aby jim bylo vydáno jídlo nezbytné k životu, zeptal se německý důstojník, kdo psal tuto žádost, a pět rudoarmějců, kteří prohlásili, že tuto žádost psali, bylo na místě zastřeleno. Podobné skutečnosti do nebe volající zvuče a ukrutností lze pozorovat i v jiných táborech (Šitkovský, Demjanský a j.).

Ve snaze hromadně vyhladit sovětské válečné zajatce zavedly německé úřady a německá vláda v táborech pro sovětské válečné zajatce bestiální režim. Německé vrchní velitelství a ministerstvo výživy a zemědělství vydaly nařízení, podle kterého byla pro sovětské válečné zajatce zavedena strava horší nežli pro válečné zajatce jiných zemí, a to jak co do kvality, tak i co do množství potravin, jež mají být vydávány. Stravovací normy, stanovené tímto nařízením, na příklad 600 gr chleba a 40 gr masa na měsíc pro jednoho muže, odsuzují sovětské válečné zajatce k mučivé smrti hladem. Německá vláda, která provádí svůj hanebný a zřejmě protiprávní režim výživy sovětských válečných zajatců s nelidskou surovostí, se však všemožně snaží utajit před veřejným míněním nařízení vydaná o tom německou vládou. Tak sdělila na příklad švédská vláda na příslušný dotaz sovětské vlády, že informace, uveřejňované v evropském a americkém tisku o shora citovaném nařízení německé vlády, odpovídají skutečnosti, že však text tohoto nařízení uveřejněn nebyl a že je proto nedostupný.

Táborový režim, zavedený pro sovětské válečné zajatce, je nejhrubším a pobuřujícím porušením nejzákladnějších požadavků, které klade mezinárodní právo na výživu válečných zajatců, zejména Haagská konvence z roku 1907, kterou uznává Sovětský svaz i Německo. Německá vláda porušuje hrubě předpisy Haagské konvence, které zavazují válčící strany k tomu, aby zajistily válečným zajatcům stejnou stravu, jako

svým vlastním vojskům (čl. 7. přílohy k 4. Haagské konvenci z roku 1907).

Pro vážný nedostatek lidských zdrojů v německé armádě dopouštějí se hitlerovci u válečných zajatců četných hrubých porušení Haagské konvence z roku 1907, kterou Německo podepsalo. Ve své zločinné praxi soustavného zlotřilého porušování mezinárodního práva došla německá vojenská klika a německá vláda tak daleko, že nutí bitím a hrozbami zastřelením rudoarmějce pracovat jako kočí na povozech a jako šoféry na nákladních automobilech a jiných dopravních prostředcích při dopravě střeliva a jiných vojenských nákladů na frontu, jako nosiče střeliva do palebných posic, atd. To vše se děje za porušování přímého zákazu Haagské konvence používat válečných zajatců k pracím, které nějak souvisí s válečnými akcemi.

Všechny tyto skutečnosti svědčí o barbarském krvavém režimu, který panuje v německých táborech pro sovětské válečné zajatce, o nelidské surovosti hitlerovských úřadů a o nevýslovném strádání, která musí zakoušet rudoarmějci a velitelé Rudé armády, kteří upadli do zajetí hitlerovských banditů.

Všechny tyto skutečnosti jsou nejhrubším porušováním základních zásad a norem mezinárodního práva i mezinárodních dohod, které podepsali zástupci samotného Německa.

Informujíc o těchto příšerných skutečnostech všechny státy, s nimiž udržuje SSSR diplomatické styky, protestuje Sovětská armáda s rozhořčením před celým světem proti barbarskému jednání, jímž porušuje německá vláda základní normy mezinárodního práva.

Sovětská vláda protestuje rozhořčeně proti tomu, jak ukrutně německé úřady nakládají se zajatými rudoarmějci a porušují tak nejzákladnější pravidla lidské morálky, a činí za toto nelidské jednání německých vojenských a civilních úřadů plně odpovědnou zločineckou hitlerovskou vládu Německa.

Moskva, dne 25. listopadu 1941.

Přijměte, atd. *V. Molotov.*

Z N O T Y L I D O V É H O K O M I S A Ř E Z A H R A N I Č N Í C H V Ě C Í S S S R
V. M. M O L O T O V A Z 27. D U B N A 1942

(Dokument SSSR-51)

VI. V y h l a z o v á n í s o v ě t s k ý c h v á l e č n ý c h z a j a t c ů

Že je hitlerovská vláda bandou vrahů a že si vytyčila za cíl vyhubit naše spoluobčany, je patrné také z hrůzných zločinů hitlerovců vůči sovětským válečným zajatcům. Sovětská vláda má nyní v rukou celé stov-

ky nových listinných důkazů o krvavých zločinech vůči sovětským válečným zajatcům, o nichž byla řeč v notě vlády SSSR z 25. listopadu 1941. Je nezvratně zjištěno, že německé velení, aby se pomstilo za porážky své armády v posledních měsících, zavedlo všude praxi fyzického ničení sovětských válečných zajatců.

Po celé délce fronty, od Arktidy až k Černému moři, byly objeveny zohavené mrtvoly umučených sovětských válečných zajatců. Téměř ve všech případech jsou na těchto mrtvolách stopy strašlivého mučení, které předcházelo vraždám. Oddíly Rudé armády nalézají v pancéřových krytech, dřevěných podzemních bunkrech a také v osídlených místech, z nichž Němce vyhnaly, mrtvoly sovětských válečných zajatců, kteří byli zavražděni po surovém mučení. Stále častěji se opakují také skutečnosti, jež byly písemně zachyceny ve spisech podepsaných očitými svědky: Dne 2. a 6. března 1942 bylo na krymské frontě v obvodu koty 66,3 a vesnice Džantoru nalezeno 9 mrtvol zajatých rudoarmějců, které byly fašisty tak zohaveny, že se podařilo identifikovat jen 2 mrtvoly. U umučených válečných zajatců byly vytrhány nehty na prstech, vypíchny oči, u jedné mrtvoly byla vyříznuta pravá část prsou a u jiných byly odhaleny stopy mučení ohněm, velmi četné rány nožem a rozbité čelisti. Ve Feodosiji byly nalezeny celé desítky mrtvol umučených rudoarmějců — Azerbajdžanců. Mezi nimi jsou: Džafarov Ismani-Zade, kterému hitlerovci vypíchny oči a uřezali uši, Alibekov Kuli-Zade, kterému hitlerovci vykloubili ruce a pak ho probodli bodákem, svobodník Islam-Mamed Ali ogly, kterému hitlerovci rozpárali břicho, Askerov Mustafa ogly, který byl drátem přivázán ke sloupu a zemřel v této poloze na svá zranění. Stejných zvěrstev se dopouštějí na nejzazším severu také finští pomahači německých fašistů. Na karelské frontě byly při ofenzivě oddílů Rudé armády objeveny desítky mrtvol zraněných rudoarmějců, kteří byli umučeni finskými fašisty. Tak vypíchny Finové rudoarmějci Satajevovi oči, uřízli mu rty a vytrhli mu jazyk. Rudoarmějci Grebennikovovi uřízli ucho, vypíchny oči a zasadili mu do nich prázdné nábojnice. Rudoarmějci Lazarenkovi roztrhali Finové po dlouhém mučení lebku a nacpali mu do ní suchary, do nozder mu strčili patrony a na prsou mu vypálili rozžhaveným kovem pěticípou hvězdu.

Dále jsou uvedeny tyto skutečnosti hromadných vražd sovětských válečných zajatců z dlouhého tragického seznamu těchto vražd.

Ve vesnici Krasnopjorovo ve smolenské oblasti našly postupující oddíly Rudé armády 29 vysvěcených mrtvol zajatých rudoarmějců a velitelů, na nichž nebylo stop ani po jediné střelné ráně. Všichni zajatci byli usmrceni ranami nožem. V témž obvodu ve vesnici Baľbajevo postavili hitlerovci ke stohu sena 58 zajatých rudoarmějců a 2 dívky ze sanitní služby a zapálili stoh. Když se pokoušeli tito lidé, odsouzení

k smrti upálením, utíkat od ohně, Němci je postříleli. Ve vesnici Kulešovka zajali Němci 16 těžce raněných vojáků a velitelů, vysvlékli zajatce, strhali s jejich ram obvazy, mořili je hladem, probodávali bodáky, lámali jim ruce, rozdírali rány a jinak mučili, načež ty, kteří to přežili, zavřeli do venkovského domu a upálili je.

Ve vesnici Streněvo v kalininské oblasti zavřeli Němci do školní budovy 50 zajatých zraněných rudoarmějců a upálili je. V městě Volokolamsku zakázali okupanti rudoarmějcům, kteří byli zavřeni v 5. poschodí domu č. 3/6 v Proletářské ulici, opustit tento dům, když v něm vypukl požár. Muže, kteří se pokoušeli vyjít z domu nebo vyskočit z oken, Němci postříleli. V ohni zahynulo a bylo zastřeleno 60 zajatců. Ve vesnici Popovka v tulské oblasti zahnali Němci 140 zajatých rudoarmějců do stodoly a upálili je. V ohni zahynulo 95 lidí. Asi 6 km od stanice Pogostje v leningradské oblasti postříleli Němci, když ustupovali pod tlakem oddílů Rudé armády, střelami dum-dum po strašném bití a surovém mučení více než 150 válečných zajatců. U většiny mrtvol byly uřezány uši, vypíchnuty oči, usekány prsty, u některých byly usekány jedna nebo obě ruce a vyrvány jazyky. Na zádech tří rudoarmějců byly vyřezány hvězdy. Krátce předtím, nežli oddíly Rudé armády osvobodily město Kondrovo ve smolenské oblasti v prosinci 1941, postříleli Němci za tímto městem více nežli 200 zajatých rudoarmějců, kteří byli vedeni městem bez oděvu a bez obuvi, při čemž byli hned na místě zastřeleni nejen vysílení rudoarmějci, kteří už nemohli v chůzi pokračovat, nýbrž i místní občané, kteří přinášeli z domu kousky chleba a za pochodu je házeli zajatcům.

V poslední době byly zjištěny četné nové případy toho, že německé velení používá sovětských válečných zajatců k odstraňování min v zaminovaných polích a k jiným pracím životu nebezpečným. Tak v obvodu vesnic Velká a Malá Vloja honili hitlerovci celé desítky válečných zajatců v semknutých řadách po celé čtyři dny po zaminovaném poli. Každý den bylo výbuchem min roztrháno několik zajatců. Tento způsob vraždění válečných zajatců se děje podle rozkazů německého velení. V rozkaze č. 109 pro pěší pluk č. 203 se praví: „Hlavní velitel armádní skupiny generál polní maršál Rundstedt nařídil, aby mimo pásmo bojových akcí prováděli za účelem šetření německé krve pátrání po minách a odstraňování min ze zaminovaných polí ruští zajatci. To platí také pro německé miny.“

Soustavným pleněním, ke kterému německé velení pobádá své vojáky, jsou váleční zajatci připravováni o oděv, zejména o teplý oděv. V zimních podmínkách rovnala se ztráta oděvu u válečných zajatců smrti zmrznutím. To vše se děje podle rozkazů německého velení. V rozkaze štábu 88. pluku 34. německé pěší divise, který má nadpis „Ustanovení

o ošacení“ se doporučuje: „Bez rozmýšlení stáhnout obuv s ruských válečných zajatců.“ Že tento rozkaz není nahodilý, je patrné už z toho, že již před věrolomným útokem proti SSSR počítalo německé velení s tím, že bude používat tohoto způsobu zásobování svých oddílů. Ve spise pěšího pluku č. 234 56. divise byl nalezen oběžník č. 121/4 ze dne 6. června 1941 „O zásadách pro zásobování ve východním prostoru“, v němž se na osmé straně jasně praví: „Nelze počítat se zásobováním oděvy. Proto je zvláště důležité stahovat válečným zajatcům hodící se obuv a ihned používat veškerého vhodného oděvu, prádla, ponožek atd.“

Proto, aby byli sovětští váleční zajatci hromadně ničení, nedává se jim jídlo a jsou vystavováni pomalé smrti hladem, a v některých případech jsou záměrně otravováni jídlem špatné kvality. Sovětské orgány mají v rukou rozkaz č. 202 štábu shora zmíněného pluku č. 88, ve kterém se praví: „Koňské zdechliny budou potravou pro ruské válečné zajatce. Podobná místa (mrchoviště) koňských zdechlin se označují tabulkami. Jsou podél hlavní silnice do Malo-Jaroslavce a ve vesnicích Romanovo a Bělousovo.“

Rozkaz pro 60. motorisovanou pěší divisi č. 166/41 přímo nařizuje hromadné vraždění válečných zajatců. V rozkaze se praví: „Ruští vojáci a nižší velitelský sbor jsou velmi stateční v boji a dokonce i jednotlivý malý oddíl vždy přistupuje k útoku. Vzhledem k tomu nelze připustit, aby byl poměr k zajatcům lidský. Je proto nutno stále ničit nepřítele střelnou i bodnou zbraní až do úplného jeho zneškodnění...“

Směrnice německého velení o zacházení se sovětskými válečnými zajatci č. 1/3050 obsahuje tento návod: „Proti sebenepatrnějším příznakům neposlušnosti budiž zakročováno energicky a přímo, zbraně budiž používáno bez slitování. Používání holí, hůlek a bičů se nemá vyskytovat. Nedostatek tvrdosti a to i vůči zajatcům poslušným a ochotně pracujícím dokazuje jen slabost a nesmí se proto vyskytovat“ (z bodu 2). „Při práci budiž udržován od zajatců vždy odstup, aby bylo možno okamžitě použít zbraně“ (z bodu 3).

To vše ještě bylo málo. Rozkaz vrchního velitelství německých pozemních vojsk, vydaný jménem Hitlera jako vrchního velitele, ze dne 14. ledna 1942, praví (bod 2): „Každá shovívavost a lidskost vůči válečným zajatcům je zavrženíhodná. Německý voják musí dát pocítit zajatci svou převahu... Každé opožděné použití zbraně vůči zajatci chová v sobě nebezpečí. Vrchní velitel doufá, že tento rozkaz bude bezpodmínečně prováděn.“

Sovětská vláda dostává stále hodnověrné informace o situaci zajatých rudoarmějců na území SSSR okupovaném Němci a také v hlubokém německém zázemí a v evropských státech obsazených Německem. Tyto

informace svědčí o dalším zhoršení režimu pro zajaté rudoarmějce, kteří žijí v poměrech obzvláště špatných, porovnává-li se to s válečnými zajatci jiných států, o umírání sovětských válečných zajatců hladem a nemocí, a o režimu hanebného trýznění a krvavých surovostí, kterých používají u rudoarmějců hitlerovské úřady, které už dávno pošlapaly nejzákladnější požadavky mezinárodního práva a lidské morálky.

Memorandum vlády Polské republiky, odevzdané sovětskému velvyslanci dne 13. února t. r. v Londýně o situaci sovětských válečných zajatců na polském území a na území řady sovětských oblastí, které jsou Němci okupovány, doplňuje naše informace velmi četnými skutečnostmi nelidského zacházení se sovětskými válečnými zajatci se strany německých úřadů. V polském memorandu se právem praví, že „zacházení se sovětskými válečnými zajatci představuje skutečně nejodpornější stránku německého barbarství“.

Bez ohledu na to vše nezamýšlí sovětská vláda, která je věrná zásadám humanity a respektování svých mezinárodních závazků, ani za těchto okolností použít odvetných opatření vůči německým válečným zajatcům a dodržuje, stejně jako dříve, závazky, které převzal Sovětský svaz pokud jde o režim pro válečné zajatce podle Haagské konvence z roku 1907, kterou rovněž podepsalo, ale tak věrolomně ve všech jejích bodech porušilo Německo.

Zároveň prohlašuje sovětská vláda, že zločinečtí hitlerovští vládcové a jejich pomahači, kteří jsou vinni vraždami sovětských válečných zajatců, musí nést celou tíhu odpovědnosti za tyto příšerné zločiny.

Zájem všech svobodmilovných národů a zájem celého lidstva žádá, aby bylo co nejrychleji a jednou provždy skoncováno s bandou drzých vrahů, kteří se nazývají vládou hitlerovského Německa.

Taková jsou zvěrstva a zločiny, jichž se dopouštějí němečtí fašističtí lupiči vůči pokojnému sovětskému obyvatelstvu a sovětským válečným zajatcům, a před nimiž blednou zvěrstva a zločiny Džingiz-Chána, Battyje a Mamaje.

Takové je německé fašistické jařmo, které připravil krvavý Hitler národům Sovětského svazu a které předčí svou barbarskou surovostí všechny v dějinách známé surovosti vykonavatelů tatarského a mongolského jařma.

Sovětská vláda prohlásila ve známém rozkaze lidového komisaře pro obranu soudruha Stalina z 23. února 1942, že národy Sovětského svazu a Rudá armáda „nemají a nemohou mít rasovou nenávisť k jiným národům a to ani k národu německému“, že naše Rudá armáda je vychována „v duchu rovnoprávnosti všech národů a ras a v duchu úcty k právům jiných národů“ a že Rudá armáda „nemá a nemůže mít takové

idiotské cíle“ jako „vyhladit německý národ a zničit německý stát“.

Tím důvodněji a oprávněněji budou Rudá armáda a válečné námořnictvo drtit a vyhlazovat německé fašistické uchvatitele, bránice svobodu, čest a nezávislost naší vlasti a hájíce svobodu a štěstí národů naší země proti německým imperialistům.

Nechť si Hitler a hitlerovští lupiči kladou tak směšné cíle, jako je porobení národů Sovětského svazu a zničení sovětského státu. Tyto clownské činy pidimužiků z Berlína, kteří se snaží, aby vypadali jako obři, nemohou vyvolat nic jiného nežli smích. Don Quichote si také kladl za cíl obrátit svět, ale skončil tím, že se stal pro lidi terčem posměchu. Skutečnosti nejbližší budoucnosti ukáží, že klást si takové šílené a idiotské cíle mohou jen fantastové a dobrodruzi, kteří se nahodile vetřeli k moci a jejichž pád je nevyhnutelný a neodvratný.

Vláda Sovětského svazu, odhalujíc celému světu zlotřilé činy hitlerovců, které docházejí svého výrazu v nesčíslných zločinech a loupežích, v ničení, pustošení, zvěrstvech, trýznění, násilí a hromadných vraždách, jichž se dopouštějí v jimi obsazených sovětských krajích, dává to na vědomost všem vládám, s kterými udržuje diplomatické styky, a prohlašuje jménem národů Sovětského svazu: hitlerovská vláda a její pomahači neujdou přísné odpovědnosti a zaslouženému trestu za všechny své neslýchané zločiny, kterých se dopustili proti národům SSSR a proti všem svobodmilovným národům.

Přijměte, atd.

V. Molotov.

Moskva, dne 27. dubna 1942.

Z POKÝNŮ NĚMECKÉHO GENERÁLNÍHO ŠTÁBU
O VÁLEČNÝCH ZAJATCÍCH¹²¹

(Z 18. sešitu oběžníků německého generálního štábu, který byl vydán v roce 1902)

... Výhradním účelem válečného zajetí je, aby se zabránilo další účasti zajatců ve válce.

Stát může činit vše, co se ukáže nutným, aby udržel ve svých rukou zajatce, ale nic více...

... Váleční zajatci mohou být přibráni k méně namáhavé práci, která odpovídá jejich společenskému postavení. V žádném případě práce nesmí být škodlivá zdraví a nesmí mít ponižující ráz. Práce nesmí také sloužit bezprostředně válečným operacím proti vlasti zajatců.

Váleční zajatci pozbývají sice své svobody, nepozbývají však svých práv.

¹²¹ Jak málo vázaly tyto pokyny hitlerovce, je patrné z dalších dokumentů.

ZE SMĚRNICE VRCHNÍHO VELITELSTVÍ
POZEMNÍCH VOJSK NĚMECKÉ BRANNÉ MOCI
ZE DNE 6. SRPNA 1941
„O ZÁSOBOVÁNÍ SOVĚTSKÝCH VÁLEČNÝCH ZAJATCŮ“
(Dokument 225-D)

... Sovětský svaz nepřistoupil k dohodě o zacházení s válečnými zajatci. V důsledku toho nejsme povinni zásobovat válečné zajatce tak, aby to odpovídalo této dohodě co do kvality i co do kvantity.

Z VÝPOVĚDÍ BÝVALÉHO NÁČELNÍKA ŠTÁBU
NĚMECKÝCH POZEMNÍCH VOJSK FRANZE HALDERA,
KTERÝ BYL VYSLÝCHÁN V PŘÍPRAVNÉM VYŠETŘOVÁNÍ
DNE 31. ŘÍJNA 1945
(Dokument SSSR-341)

Halder: ... Před zahájením útoku proti Rusku svolal führer poradu všech velitelů, kteří měli přímý styk s vrchním velitelstvím, o nastávajícím útoku proti Rusku. Na den této porady si nemohu přesně vzpomenout. Nevím, zda to bylo před útokem na Jugoslavii nebo potom. Při této poradě řekl führer, že se ve válce proti Rusům nemá používat válečných prostředků stejných, jako ve válce proti západu.

Vyšetřující: Co řekl ještě?

Halder: Řekl, že boj mezi Ruskem a Německem je boj ras. Řekl, že Rusové nejsou účastníky Haagské konvence, a proto nemusí být zacházení s jejich válečnými zajatci ve shodě s předpisy Haagské konvence.¹²²

Potom řekl, že vzhledem k politickému zaměření ruských vojsk ... krátce, řekl, že tak zvaní komisaři nemají být pokládáni za válečné zajatce.

Vyšetřující: Řekl führer něco o rozkaze, který měl být vydán v souvislosti s touto věcí?

Halder: To, co jsem vám právě řekl, byl právě jeho rozkaz. Řekl, že si přeje, aby byla tato směrnice splněna i tehdy, kdyby v budoucnosti nevydal o tom písemný rozkaz ...

---

¹²² Hitler úmyslně falšoval skutečnosti. Sovětský svaz převzal závazky, vyplývající z Haagské konvence.

Z VÝPOVĚDI BÝVALÉHO ZÁSTUPCE
NÁČELNÍKA OPERAČNÍHO ODDĚLENÍ ŠTÁBU OKW
GENERÁLA WALTHERA WARLIMONTA,
KTERÝ BYL VYSLÝCHÁN V PŘÍPRAVNÉM VYŠETŘOVÁNÍ
PODPLUKOVNÍKEM AMERICKÉ SLUŽBY HEENKELEM
Z 12. LISTOPADU 1945

(Dokument SSSR-263)

Já, Walther Warlimont, činím pod přísahou tuto výpověď:

Poslední funkce, kterou jsem zastával v německém vojenském aparátu, byla funkce zástupce náčelníka operačního oddělení štábu OKW.

Politika německé vlády vůči politickým pracovníkům a komisařům Rudé armády v době války Německa s SSSR je mně zčásti známá. Krátce před zahájením válečných akcí byl jsem přítomen poradě hlavních velitelů ozbrojených sil, jejich náčelníků štábů, velitelů armádních skupin a armád, jakož i velitelů armádních skupin letectva a válečného námořnictva, jež měly spolupracovat s pozemním vojskem.

Na této poradě prohlásil Hitler, že hodlá učinit zvláštní opatření proti politickým pracovníkům a komisařům sovětské armády. Válka proti SSSR nebude válkou obvyklou, bude to boj protichůdných ideologií.

Proto nesmějí političtí pracovníci a komisaři Rudé armády být pokládáni za obyčejné válečné zajatce. Musí být předáváni zvláštním skupinám bezpečnostní policie a SD, které budou postupovat za německou armádou do Ruska.

Dále prohlásil Hitler, že Rusko nepatří ke státům, které podepsaly Ženevskou konvenci, a že on (Hitler) obdržel informace, že Rusové zamýšlejí nakládat se zajatými Němci (zejména s příslušníky SS a policie) naprosto jinak, nežli obvyklým způsobem. Hitler pak dodal, že vůbec neočekává, že jeho důstojníci budou přemýšlet o jeho rozkazech, a jediné, co se od nich žádá, je naprostá poslušnost.

Poznávám dokument, který má titul „Směrnice o zacházení s odpovědnými politickými pracovníky za účelem zavedení jednotného postupu, podle pokynu obdrženého dne 31. března 1941“, a který je výtahem ze směrnice, sestavené OKH dne 12. května 1941 (PS-88). Tento dokument je přesným a věrohodným výkladem návrhů, které podalo OKH o sovětských vojenských komisařích a politických pracovnících, kteří upadnou do německého zajetí.

V dokumentu se praví, že sovětští političtí pracovníci a komisaři, kteří budou zajati společně se sovětskými vojáky, musí být od ostatních zajatců odděleni a zničeni.

Z VÝPOVĚDI BÝVALÉHO NÁČELNÍKA
ODDĚLENÍ PRO ZÁLEŽITOSTI VÁLEČNÝCH ZAJATCŮ
GDANSKÉHO VOJENSKÉHO OKRUHU
GENERÁLPORUČÍKA NĚMECKÉ ARMÁDY NA ODPOČINKU
KURTA VON OESTERREICHA,
KTERÝ BYL VYSLÝCHÁN V PŘÍPRAVNĚM VYŠETŘOVÁNÍ
DNE 28. PROSINCE 1945

(Dokument SSSR-151)

Zahájil jsem svou činnost ve funkci náčelníka oddělení pro záležitosti válečných zajatců při štábu gdanského vojenského okruhu dne 1. února 1941. Před tím jsem byl velitelem 207. pěší divise, která byla umístěna ve Francii.

Někdy v březnu 1941 jsem byl povolán do Berlína, kde se konala v hlavním stanu vrchního velitelství tajná porada.

Poradu řídil generálporučík Reinecke, který byl náčelníkem úřadu pro záležitosti válečných zajatců v hlavním stanu.

Této porady se zúčastnilo více než dvacet náčelníků oddělení pro záležitosti válečných zajatců z různých okruhů a taktéž důstojníci hlavního stanu. Na jména těchto důstojníků si nyní nevzpomínám.

Generál Reinecke nám sdělil jako velké tajemství, že přibližně začátkem léta 1941 vtrhne Německo do Sovětského svazu a že vzhledem k tomu vypracovalo vrchní velitelství nutná opatření, mezi nimi také přípravu táborů pro ruské válečné zajatce, kteří budou docházet po zahájení válečných akcí na východní frontě.

Všichni náčelníci oddělení pro záležitosti válečných zajatců, kteří byli na této poradě přítomni, obdrželi konkrétní úkoly na přípravu určitého počtu táborů, kde by byli přijímáni a umisťováni ruští váleční zajatci...

Vzhledem k omezené době nařídil generál Reinecke, aby byla tato opatření na uspořádání táborů provedena rychle. Přitom uvedl, že nepodaří-li se v některých místech včas zřídit tábory s krytými baráky, mají být zřízeny tábory pro přechovávání ruských válečných zajatců pod širým nebem, které by byly jen obehnány ostnatým drátem.

Dále nám dal Reinecke směrnici o zacházení s ruskými válečnými zajatci, ve které bylo stanoveno, že váleční zajatci, kteří se pokusí o útěk, mají být bez jakékoli výstrahy zastřeleni.

Asi 8—10 dní poté, kdy jsem se vrátil z této porady do Gdanska, dostal jsem přísně tajný rozkaz z hlavního stanu, podepsaný generálporučíkem Reineckem, ve kterém stálo, že mám podle pokynů, daných na poradě v Berlíně, zřídit na území gdanského vojenského okruhu tábor pro válečné zajatce, který bude mít číslo 312-A.

Podle tohoto rozkazu jsem zřídil v městě Toruni na vojenském cvi-

čišti stálý tábor pod širým nebem, který byl obehnán ostnatým drátem. Pro stavbu tohoto tábora jsem použil anglických válečných zajatců, kteří byli drženi v podřízených mně stálých zajateckých táborech XX-B. Zároveň jsem vybral personál pro správu tábora.

Po nějaké době poté, kdy jsem dostal právě zmíněný rozkaz, obdržel jsem z hlavního stanu vrchního velitelství nařízení, ve kterém byl potvrzován pokyn Reineckeho, že ruští váleční zajatci mají být při pokusu o útěk bez výstrahy zastřeleni. Kdo toto nařízení podepsal, na to se už nyní nepamatují.

V červnu 1941, a to dva dny po vpádu Německa na území Sovětského svazu, dostal jsem ještě rozkaz z hlavního stanu německého vrchního velitelství, podepsaný náčelníkem úřadu pro záležitosti válečných zajatců generálem Reineckem.

V tomto dokumentu, t. zv. „Kommissaren-Erlass“, bylo jménem Führera nařizováno německým vojenským oddílům, které se účastní tažení, i správám táborů pro válečné zajatce, aby byl zastřelen každý ruský válečný zajatec, který je členem politického sboru Rudé armády, dále každý komunista a žid.

V dalších rozkazech hlavního stanu se mluvilo o tom, že mrtvoly zastřelených válečných zajatců uvedených kategorií mají být zahrabány hromadně do jam a podle možnosti spáleny, při čemž je třeba jim odníti identifikační štítky.

Rozkazy hlavního stanu, které jsem dostal, jsem předal k provedení podřízeným mně velitelům stálých zajateckých táborů XX-B majoru Zeegeru, plukovníku Bolmannovi a podplukovníku Dulningovi.

Podplukovník Dulning vyplnil tento rozkaz a dal najednou zastřelit více než 300 válečných zajatců z řad politických pracovníků Rudé armády, komunistů a židů. Mrtvoly zastřelených byly zahrabány do hromadných hrobů na hřbitově v obvodě, kde byl umístěn tábor XX-C.

Zjistili-li velitelé táborů mezi válečnými zajatci politické pracovníky Rudé armády, komunisty a židy, předávali je podle pokynů hlavního stanu německého vrchního velitelství „sonderkomandům SD“, kde byli tito lidé zastřeleni.

Velitelé stálých zajateckých táborů v gdanském vojenském okruhu odevzdali takto sonderkomandům SD k zastřelení asi 1200 sovětských válečných zajatců.

Koncem roku 1941 nebo začátkem roku 1942 byl jsem opět povolán do Berlína na poradu náčelníků oddělení pro záležitosti válečných zajatců u vojenských okruhů.

Poradu řídil nový náčelník úřadu pro záležitosti válečných zajatců v hlavním stanu vrchního velitelství generálporučík von Grävenitz.

Na poradě byla projednávána otázka, jak má být postupováno vůči

ruským válečným zajatcům, kteří se pro zranění, vysílení a nemoci nehodí k nasazení do práce.

Na návrh Grävenitzův se vyslovilo o této otázce několik přítomných důstojníků, a to i lékaři, kteří prohlásili, že takoví váleční zajatci by měli být soustředěni v jednom místě — v táboře nebo polní nemocnici — a že by měli být usmrcováni jedem.

Výsledkem jednání bylo, že nám Grävenitz dal rozkaz usmrcovat práce neschopné válečné zajatce a použít k tomu lékařského personálu v táboře.

Když jsem se vrátil do Gdanska, uvedl jsem tyto pokyny ve skutek prostřednictvím Zeegera, Bollmanna a Dulninga, při čemž jsem je upozornil, že usmrcování sovětských válečných zajatců se musí dít krajně opatrně, aby to nevešlo ve známost za hranicemi táborů.

V létě 1942 byl jsem služebně přidělen do Ukrajiny ve funkci náčelníka oddělení pro záležitosti válečných zajatců u štábu armádní skupiny „B“. Když jsem nastoupil toto služební místo, dověděl jsem se, že se tam už provádí usmrcování ruských válečných zajatců jedy.

V říjnu 1942, když jsem navštívil zajatecký tábor Dulag* v obvodě Čir, hlásil mně velitel tábora, že v jediném týdnu dal usmrtit jedem 30—40 vysílených a nemocných sovětských válečných zajatců. V jiných táborech byli práce neschopní ruští váleční zajatci prostě zastřeleni. Tak na příklad když jsem navštívil v létě 1942 zajatecký tábor „Dulag“ č. 125 ve městě Millerovo, hlásil mně velitel tábora na můj dotaz, jak postupuje vůči práce neschopným ruským válečným zajatcům, že během posledních 8 dnů dal zastřelit z právě uvedených důvodů asi 400 ruských válečných zajatců.

V době, kdy jsem byl na Ukrajině, obdržel jsem přísně tajný rozkaz z hlavního stanu, podepsaný Himmlerem, že počínaje srpnem 1944 má se provádět označování ruských válečných zajatců určitými tetovacími znaky.

Ruští váleční zajatci byli ubytováni v táborech za těžkých podmínek, byli špatně živeni, trpěli morálním ponižováním a umírali hladem a nemocemi.

Tak ve stálých zajateckých táborech („Stalag“) gdanského vojenského okruhu zemřelo jen vysílením a nemocemi více nežli 4000 mužů a v podřízených mně táborech „Stalag“ na Ukrajině 6—9 tisíc ruských válečných zajatců, jejichž mrtvoly se zahrabávaly hromadně nebo jednotlivě do jam v obvodech táborů.

Obzvláště veliká byla úmrtnost válečných zajatců, kteří byli poslání na práce z tábora v obvodu města Ostrogožsk. Z těchto válečných

* Durchgangslager — průchodní tábor pro sovětské válečné zajatce. (Pozn. red.)

zajatců umírali denně lidé po desítkách a stovkách následkem toho, že byli ubytováni v příkopech a v jamách (říjen 1942) a následkem vysílení a toho, že se u nich rozmohly těžké žaludeční a nakažlivé choroby.

Podobná byla situace ruských válečných zajatců, když byli dopravováni po etapách do zajateckých táborů. Četní váleční zajatci, kteří přicházeli do mých zajateckých táborů, byli ve velmi špatném fyzickém stavu, byli nemocní a práce neschopní, jejich uniformy byly rozedrané a byli bez obuvi, ježto vojáci německé armády brali válečným zajatcům vysoké boty, obyčejné boty, uniformy, prádlo a jiné věci.

Zajatci byli převáženi v krytých nebo otevřených nákladních vagoněch, kde museli vykonávat také svou potřebu. Po desítky dní se nemohli mýt, protože nebylo vody, a dostávali hladovou normu jídla.

Na začátku roku 1942 zemřelo při transportu ruských válečných zajatců z Ukrajiny do města Toruně asi 75 mužů, jejichž mrtvoly nebyly odstraněny a ležely ve vagoně se živými lidmi. V těchto vagoněch byl mrtvolný zápach. Asi 100 válečných zajatců, kteří nemohli tento stav dále snášet a pokusili se o útěk, bylo zastřeleno.

Za mé působnosti v gdanském vojenském okruhu došlo do mých táborů 12—13 transportů ruských válečných zajatců, z nichž každý měl 1000—1500 mužů. V těchto transportech umíralo po cestě asi 80—100 ruských válečných zajatců.

V říjnu 1942 přijel do Charkova transport s ruskými válečnými zajatci. V Charkově bylo zjištěno, že v tomto transportu chybí z 1500 mužů asi 150. Při zjišťování se ukázalo, že 75 mužů zemřelo po cestě hladem a jejich mrtvoly zůstaly neodklizeny ve vagoněch. Ostatních 75 se pokusilo o útěk, ale byli chyceni stráží a na místě zastřeleni.

O nic lépe tomu nebylo ve vojenských nemocnicích pro ruské válečné zajatce. Při své návštěvě vojenské nemocnice pro ruské válečné zajatce v Charkově jsem viděl, že těžce nemocní byli umístěni v místnostech, kde nebylo topení a kde všechna okna byla vytlučena a nemocní neměli oděv ani obuv. V důsledku toho umíralo v této nemocnici denně 200—300 mužů vysílením a následkem nakažlivých chorob.

Musím také uvést, že v podřízených mně táborech na Ukrajině bylo zároveň s válečnými zajatci drženo ve zvláštních barácích ve vazbě až 20 000 sovětských občanů, kteří byli vzati jako rukojmí z četných obvodů Ukrajiny, kde se rozmohlo partyzánské hnutí.

Kromě toho bylo z týchž důvodů uvaleno zvláštní bezpečnostní opatření asi na 30 vesnic i s civilním obyvatelstvem tam žijícím, v počtu asi 10 000.

Každá z těchto vesnic byla obklíčena německými vojsky. Civilní obyvatelé z těchto vesnic nesměli nikam jít, dokud nebylo potlačeno partyzánské hnutí v obvodech k těmto vesnicím přiléhajících.

Po potlačení partyzánského hnutí v těchto obvodech byli práce schopní sovětští občané, a to muži i ženy ve věku od 17 do 40 let, odvezeni na práce do Německa. Pokud se pamatují, bylo do Německa odvezeno více než 10 000 lidí. Tyto výpovědi jsem napsal vlastnoručně.

Kurt Oesterreich.

Z E S M Ě R N I C E H I T L E R O V A H L A V N Í H O S T A N U
Z 12. K V Ě T N A 1941 O Z A C H Á Z E N Í S E Z A J A T Ý M I
P O L I T I C K Ý M I A V O J E N S K Ý M I R U S K Ý M I
V E D O U C Í M I F U N K C I O N Á Ř I

(Dokument 884-PS)

ODDĚLENÍ PRO OBRANU ZEMĚ.
(IV-Qu.)

Přísně tajné.

Hlavní stan führerův 12. 5. 1941.

Přísně tajné (pro vyšší velitele). Doručuje se jedině důstojníkem.
Ručně vepsáno: „Budiž vráceno führerovi.“

Dne 13. května. *Jodl.*

O b s a h :

Zacházení se zajatými politickými a vojenskými ruskými funkcionáři.

POZNÁMKY PRO REFERÁT

I. OKH podalo návrh (viz příl. č. 1):

„Směrnice o zacházení s odpovědnými politickými funkcionáři atd. k provedení rozkazu daného již dne 31. 3. 1941.“

Tento návrh stanoví tyto body:

1. Odpovědní političtí funkcionáři a političtí vedoucí (komisaři) buďtež odstraněni.

2. Pokud se jich zmocní vojsko, učiní rozhodnutí, zda mají být odstraněni, důstojník, který je oprávněn ukládat disciplinární tresty. Pro rozhodnutí postačí zjištění, že dotyčná osoba je vedoucím politickým funkcionářem.

3. Političtí vedoucí u vojska se nepokládají za zajatce a buďtež vyřizeni nejpozději v průchodních táborech „Dulag“. Do zázemí se jejich evakuace neprovádí.

4. Techničtí vedoucí hospodářských institucí a ve výrobě buďtež uvězněni jen tehdy, kladou-li odpor německým silám branné moci.

5. Tato opatření nesmějí být překážkou pro provádění válečných

operací. Plánovitě pátrací a očišťovací akce se prozatím neprovedou.

6. V týlu vojsk bud'tež vedoucí političtí funkcionáři a komisaři (s výjimkou politických vedoucích ve vojenských oddílech) odevzdáni einsatzkomandům u bezpečnostní policie.

II. Na rozdíl od toho stanoví připomínky č. 3 říšského vedoucího Rosenberga, že mají být vyřizeni jen vyšší a nejvyšší vedoucí funkcionáři, neboť státních, komunálních a hospodářských vedoucích je třeba pro správu okupovaných oblastí.

III. Proto je třeba rozhodnutí fűhrera, které zásady mají být vzaty za základ.

NÁVRH PRO ODDÍL II

1. Funkcionáři, kteří se budou chovat nepřátelsky proti našim vojskům, což nutno očekávat od radikální části těchto funkcionářů, spadají pod „ustanovení o příslušnosti polních soudů v obvodu »Barbarossa«. Musí být likvidováni jako partyzáni. Podobné ustanovení o nakládání s nimi obsahuje také „Směrnice o chování vojska v Rusku“ (příloha č. 2).

2. Proti vedoucím funkcionářům, kteří se nechovají nepřátelsky, se až na další nemusí zakročit. Je těžko předpokládat, že by vojska byla s to rozeznávat služební hodnosti v jednotlivých sektorech. Teprve při dalším postupu v zemi bude možno učinit rozhodnutí, zda lze ponechat vedoucí funkcionáře, proti kterým nebylo zakročeno, na jejich místě, nebo zda mají být odevzdáni sonderkomandům, pokud nebudou vojenské oddíly s to samy provést vyšetření.

3. S politickými pracovníky ve vojsku budiž nakládáno podle návrhu OKH.

Nepokládají se za zajatce a musí být vyřizeni nejpozději v průchodných táborech a nesmějí být v žádném případě odesláni do zázemí.

Podepsal: *Warlimont.*

Připsána poznámka: Musíme počítat s možností represálii proti německým letcům. Bude tedy nejlépe formulovat toto opatření jako odvetu.

Podpis: *Jodl.*

Z POKYNU VRCHNÍHO VELITELE
GENERÁLA POLNÍHO MARŠÁLA VON REICHENAU
„O CHOVÁNÍ VOJSK NA VÝCHODĚ“

(Dokument SSSR-12)

Zásobovat pokojné obyvatele a válečné zajatce potravinami je zbytečná humánnost.

Abt. Landesverteidigung
(IV/Qu)

F.H.Qu., den 12.5.1941

Cheffache!

Nur durch Offizier!

Betr.: Behandlung gefangener politischer
und milit. russischer Funktionäre.

*mit dem Führer
auf dem Feld
gesehen werden*

V o r t r a g e n o t i z .

J 12/5

1. OKH hat einen Entwurf für
"Richtlinien betr. Behandlung politischer Hoheitsträger
usw. für die einheitliche Durchführung des bereits am
31. 3. 1941 erteilten Auftrages"
vorgelegt, der als Anlage 1 beiliegt.
Dieser Entwurf sieht vor:
- 1.) Politische Hoheitsträger und Leiter (Kommissare)
sind zu beseitigen.
  - 2.) Soweit sie von der Truppe ergriffen werden, Entschlei-
dung durch einen Offizier mit Disziplinarstrafgewalt,
ob der Betreffende zu beseitigen ist. Hierzu genügt die
Feststellung, dass der Betreffende politischer Hoheits-
träger ist.
  - 3.) Politische Leiter in der Truppe werden nicht als Ge-
fangene anerkannt und sind spätestens in den Einlagen
zu erledigen. Kein Abschieben nach rückwärts.
  - 4.) Fachliche Leiter von wirtschaftlichen und technischen
Betrieben sind nur zu ergreifen, wenn sie sich gegen
die Deutsche Wehrmacht auflehnen.
  - 5.) Die Durchführung der Operationen darf durch diese
Massnahmen nicht gestört werden. Planmäßige Such- und
Säuberungsaktionen unterbleiben.
  - 6.) Im rückwärtigen Heeresgebiet sind Hoheitsträger und
Kommissare mit Ausnahme der politischen Leiter in der
Truppe den Einsatzkommandos der Sicherheitspolizei ab-
zugeben.

Anl. 1-

II. Demgegenüber sieht die Denkschrift 3 des Reichsleiter Rosenberg vor, dass nur hohe und höchste Funktionäre zu erledigen seien, da die staatlichen, kommunalen und wirtschaftlichen Funktionäre für die Verwaltung des besetzten Gebietes unentbehrlich sind.

III. Es ist deshalb eine Entscheidung des Führers erforderlich, welche Grundsätze massgebend sein sollen.

Vorschlag L für den Fall II:

- 1.) Funktionäre, die sich gegen die Truppe werden, was von dem radikalen Teil zu erwarten ist, fallen unter den "Erlass über die Ausübung der Kriegsgerichtsbarkeit im Gebiet Barbarossa". Sie sind als Freischärler zu erledigen. Eine gleiche Behandlung sehen die "Richtlinien für das Verhalten der Truppe in Russland" (Anlage 2) vor.
- 2.) Funktionäre, die sich keiner feindlichen Handlung schuldig machen, werden zunächst unbehelligt bleiben. Man wird es der Truppe kaum zumuten können, die verschiedenen Dienstgrade der einzelnen Sektoren aussondern zu können. Erst bei der weiteren Durchdringung des Landes wird es möglich sein zu entscheiden, ob die verbliebenen Funktionäre an Ort und Stelle belassen werden können oder an die Sonderkommandos zu übergeben sind, sofern nicht diese selbst die Ueberprüfung vorzunehmen in der Lage sind.
- 3.) Funktionäre in der Truppe werden entsprechend dem Vorschlag OKH zu behandeln sein. Diese werden nicht als Gefangene anerkannt und sind spätestens in den Durchgangslagern zu erledigen und keinesfalls nach rückwärts abzuschicken.

Anl. 2-

Verteiler:
Chef W. F. St.
Chef L
L IV
Ktb.
nachr.: B

*Wie das vorgeschlagen wurde
sollte es für die Truppe
möglich sein, dass diese
nicht nur in den Durchgangslagern
abgeschickt werden, sondern
auch in den Durchgangslagern
abgeschickt werden.*
Karl Müller

Ab schrift von Abschrift.

Oberkommando der Wehrmacht
Az.2f 24.82 h Chef Kgf./San.
Allg. (Ja)/Org. (IVc) Nr. 3142/42.

Berlin - Schöneberg, den 20.7.42
Badensche Str. 51

Betr.: Kennzeichnung der sowjetischen Kriegsgefangenen durch ein Merkmal.

- 1.) Die sowjetischen Kriegsgefangenen sind durch ein besonderes und dauerhaftes Merkmal zu kennzeichnen.
- 2.) Das Merkmal besteht in einem nach unten geöffneten spitzen Winkel von etwa 45° und 1 cm Schenkellänge auf der linken Gesichtshälfte ( ), etwa handbreit von der Afterspalte entfernt. Es ist mit Lanzetten, wie sie bei jeder Truppe vorhanden sind, auszuführen. Als Farbstoff ist chinesische Tusche zu verwenden. Bei der Anbringung ist folgendermaßen zu verfahren:
Oberflächliches Ritzen der gespannten Haut mit der chinesischen Tusche benetzen, vorher ausgeglühten Lanzette. Tiefe blutende Schnitte sind dabei zu vermeiden. Da z.Zt. noch keine ausreichenden praktischen Erfahrungen über die Dauer der Haltbarkeit der Kennzeichnung vorliegen, ist zunächst in Abständen von 14 Tagen, 4 Wochen und nach einem Vierteljahr die Kennzeichnung zu überprüfen und notfalls zu erneuern (s. Ziffer 7).
- 3.) Die Kennzeichnung ist keine ärztliche Maßnahme. Deutsches Sanitätspersonal darf deshalb und wegen des Mangels an Sanitätspersonal mit ihrer Durchführung nicht beauftragt werden. Dagegen bestehen kein Bedenken, die Kennzeichnung durch geeignetes kriegsgefangenes sowjetrussisches Sanitätspersonal unter deutscher ärztlicher Aufsicht ausführen zu lassen. Umgehend ist eine ausreichende Zahl solcher Hilfskräfte in der praktischen Durchführung des Verfahrens nach dieser Vorschrift zu unterweisen.
- 4.) Im Interesse einer schnellen Erledigung sind Lanzetten und chinesische Tusche bei den zuständigen Sanitätsparken anzufordern.
- 5.) Die Kennzeichnung hat zu erfolgen:
a) bei künftig neuankommenden sowjetischen Kriegsgefangenen in den Bereichen der Wehrmachtbefehlshaber Ostland und Ukraine und des Militärbefehlshabers im General-Gouvernement nach Körperreinigung bei der ersten Entlassung.
b) bei allen übrigen Kriegsgefangenen im OKW - Bereich bis 30.9.42 Vollzugsmeldung bis 15.10. 1942 an OKW.
- 6.) Der Arbeitseinsatz darf durch diese Maßnahme nicht gestört werden. Deshalb hat die Kennzeichnung bei den in Arbeit eingesetzten Kriegsgefangenen möglichst in den Unterkünften der Arbeitskommandos oder bei der nächsten Entlassung zu erfolgen.
- 7.) Die erfolgte erste Kennzeichnung ist sofort auf der Personalkarte I in der Spalte "Besondere Kennzeichen" mit:
am 1942
zu vermerken, desgleichen jede erforderlich gewordene Erneuerung der Kennzeichnung (siehe Ziffer 2).
- 8.) Für die Kennzeichnung der dem OKH unterstehenden sowjetischen Kriegsgefangenen veranlaßt OKH/Gen.Qu. das Erforderliche. Um Mitteilung des Veranlaßten wird gebeten.

Der Chef des Oberkommandos der Wehrmacht
Im Auftrage:
gez. Unterschrift.

Abschrift

Der Chef der Ordnungspolizei
Kdo. I g I a (1) Nr. 74/42.

Berlin, den 9. Februar 1942.

Betr.: Kennzeichnung des sowjetischen Kriegsgefangenen.

Nachstehende Abschrift einer Verfügung des OKW. vom 16. 1942 - Az. 2f 24.73 Kriegsgef. Allg. (Ia) Nr. 539/42 - übersende ich im Nachgang zu meinem Erl. v. 5. 1. 1942 - O-Kdo. I a Ia (1) Nr. 127/41 (g).

Im Auftrage: gez. S c h l a k e
Beglaubigt:
gez. Unterschrift
Rev. Lt. d. Sch.

An Verteiler:
PP.

Abschrift von Abschrift:

Oberkommando der Wehrmacht
Az. 2f 24.73 1 Kriegsgef. Allg. (Ia)
Nr. 539/42.

Bln.-Schöneberg 1, den 16. 1. 42.

Betr.: Kennzeichnung der sowjetischen Kriegsgefangenen.

Da die Sowjet-Kr. Gef. bei Fluchten sich meist ihrer Erkennungsmarke entledigen und daher oft nicht mehr als Kr. Gef., besonders nicht als Sowjet-Kr. Gef., erkennbar sind, wird angeordnet:

" Jeder Sowjet-Kr. Gef. ist durch Aufzeichnen eines × auf der Innenseite des linken Unterarmes mit Höllensteinstift zu kennzeichnen. "

Der Chef des Oberkommandos der Wehrmacht
Im Auftrage:
gez. Unterschrift.

Der Befehlshaber der Ordnungspolizei
für das Ostland
Kdo. Abt. I a 13.08

Riga, den 9. 3. 1942.

An Verteiler:

PP.
Abschrift zur Kenntnis.

Der Erlaß des Chefs der Ordnungspolizei vom 5. 1. 1942 - O-Kdo. I g I a (1) ^W wird mit meinem Erlaß vom 17. 1. 1942 - Bdo. Kdo. I a 15.00 Nr. 11/42 g. übersandt.

Für den Befehlshaber der Ordnungspolizei
der Chef des Stabes:

I. A.
gez. M ü l l e r
Oberstleutnant der Schutzpolizei.
Beglaubigt:
gez. Unterschrift
Revierleutnant d. Schutzpolizei.

Směrnice vrchního velitelství fašistických ozbrojených sil ze 16. ledna 1942
„O označování sovětských válečných zajatců tím, že na vnitřní straně levého
předpaží jim bude lapisem vypálen poznávací znak“.

ZE SMĚRNICE
VRCHNÍHO VELITELSTVÍ NĚMECKÉ BRANNÉ MOCI
Z 20. ČERVENCE 1942, Č. 3142/42 ORG. /IVc
„O TETOVÁNÍ SOVĚTSKÝCH VÁLEČNÝCH ZAJATCŮ
POZNÁVACÍMI ZNAČKAMI“

(Dokument 1191-PS, SSSR č. 15)

1. Sovětští váleční zajatci budou tetováni zvláštními trvalými značkami.

2. Tetovací značka má formu ostrého úhlu asi 45 stupňů s délkou stran 1 cm, jehož ostří je obráceno vzhůru, a umísťuje se na levé sedací části ve vzdálenosti dlaně od mezihyždní rýhy. Tato tetovací značka se provede chirurgickým nožikem, který má každý vojenský oddíl. Jako barviva se použije čínské tuše.

3. Tetování není opatřením zdravotním.

ZE SMĚRNICE
PŘEDNOSTY ODBORU PRO ZÁSOBOVÁNÍ A VÝZBROJ
NĚMECKÝCH OZBROJENÝCH SIL ZE 17. ŘÍJNA 1941
„O UBYTOVÁNÍ SOVĚTSKÝCH VÁLEČNÝCH ZAJATCŮ“

(Dokument SSSR-422)

Na poradě, která se konala dne 19. září 1941 u přednosta odboru pro zásobování a výzbroj armády, bylo stanoveno, že zřídí-li se pryčny o několika poschodích místo postelí v barácích, rozpočtených na 150 válečných zajatců, lze tam trvale ubytovat 840 mužů podle plánu baráku pro sovětské válečné zajatce.

Kromě toho bylo nedávno při prohlídce jednoho tábora zjištěno, že je v případě nutnosti možno po odstranění příček, postelí nebo pryčen umístit v barácích téhož typu asi 300 válečných zajatců; váleční zajatci musí přitom ležet na slámě nebo na zemi.

Stejně lze ve stálých barácích, postavených podle zvláštního vzoru pro sovětské válečné zajatce, umístit, odstraní-li se postele nebo pryčny, 1200 válečných zajatců. Ve stálých barácích, postavených podle vzoru vojenských baráků, lze tímž způsobem umístit 900 válečných zajatců. Z jiných baráků stálého typu je nemožno odstranit příčky.

Tento způsob ubytování je opatření přechodné a nebude se trvale provádět. Je mu však nutno dát přednost před umístěním zajatců pod širým nebem; v krytech je třeba v případě nutnosti používat těchto ubytovacích metod, dokud nebude postaveno dostatečné množství ubíkáci.

ZE SMĚRNICE SPRÁVY VIII. VOJENSKÉHO OKRUHU
BRESLAU (VRATISLAV) Z 28. ŘÍJNA 1941
„O SOVĚTSKÝCH VÁLEČNÝCH ZAJATCÍCH“

(Dokument SSSR-429)

Podle rozhodnutí, která byla schválena na poradě v hlavním štábu ozbrojených sil, byly učiněny tyto dispoice:

1. Pokrývky :

Sovětští váleční zajatci obdrží papírové pokrývky, které si musí zhotovit sami podle typu prošivaných pokrývek, avšak z papírové pytloviny, vyplněné zmačkaným papírem nebo něčím podobným. Materiál dodá hlavní štáb ozbrojených sil.

6. Pohřbívání sovětských válečných zajatců.

Sovětští váleční zajatci budtež zahrabáni do země bez šatů, přikrytí pouze balicím papírem a bez rakví.

Rakví lze používat jen při převozech.

U pracovních komand obstarávají pohřbívání příslušné místní úřady. Pohřební výdaje platí příslušný stálý tábor pro válečné zajatce. Válečné zajatce svleče stráž.

Z DOPISU NĚMECKÉHO MINISTERSTVA VNITRA
Z 27. ŘÍJNA 1941
„O POHŘBÍVÁNÍ MRTVOL SOVĚTSKÝCH
VÁLEČNÝCH ZAJATCŮ MÍSTNÍMI ÚŘADY“

(Dokument SSSR-430)

... Pokud by vojenská místa žádala o pohřbení mrtvol sovětských válečných zajatců, jsou místní úřady povinny ihned provést pohřbení, jakmile bude lékařsky konstatována smrt. Místním úřadům se ponechává, aby rozhodly, zda se bude toto pohřbívání dít na hřbitovech nebo snad na jiných k tomu vhodných místech...

Pro konstatování smrti je nutno přibrat vojenské lékaře, nebude-li to činit zvláštní obtíže. V jiných věcech je třeba, je-li to účelné a možné, obracet se z důvodu hospodárnosti na armádní instituce, na příklad pokud jde o převoz mrtvol (dodání nákladních automobilů). Pro převozy a pohřbívání není třeba rakví. Těla zemřelých se zabalí do papíru (pokud možná napuštěného olejem, dehtem nebo asfaltem) nebo do nějakého jiného vhodného materiálu. Převozy a pohřbívání se musí dít nenápadně. Dojde-li současně několik mrtvol, pohřbí se ve společném hrobě. Přitom se kladou mrtvoly v obvyklé hloubce v řadě vedle sebe (nikoli jedna mrtvola na druhou). Místo pro hroby budiž zvoleno ve vzdálené části hřbitova. Nesmí být dovoleno zdobit hroby a konat pohřební

obřady. Při kopání nových hrobů budiž dodržena dostatečná vzdálenost od hrobů již existujících.

Je nutno vydávat co nejméně prostředků. Tyto výdaje vyžadují místní úřady každé čtvrtletí od vojenských úřadů, v jejichž obvodu byly pohřby provedeny.

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
PRO VYŠETŘOVÁNÍ ZLOČINŮ
NĚMECKÝCH FAŠISTICKÝCH UCHVATITELŮ
VE SMOLENSKU A VE SMOLENSKÉ OBLASTI

(Dokument SSSR-56)

... Němečtí fašističtí uchvatitelé hubili plánovitě zraněné a zajaté sovětské občany. Lékaři A. N. Smirnov, A. N. Glazunov, A. M. Děmidov, A. S. Pogrěbnov a jiní, kteří byli v táborech pro válečné zajatce, oznámili, že po cestě od Vjazmy do Smolenska postříleli hitlerovci několik tisíc lidí.

Na podzim roku 1941 přihnali okupanti z Vjazmy do Smolenska skupinu válečných zajatců. Mnozí z nich nebyli s to udržet se na nohou od bití a vysílení. Když se obyvatelstvo pokoušelo dát některému zajatci kus chleba, odháněli němečtí vojáci sovětské lidi, bili je holemi a pažbami a zabíjeli je ranami z pušek. Na Velké sovětské ulici, na ulici Roslavlské a Kijevské zahájili fašističtí bídáci nazdařbůh palbu do kolony válečných zajatců.

Zajatci se pokoušeli o útěk, ale vojáci je doháněli a zabíjeli ranami z pušek. Tak bylo postříleno asi 5000 sovětských občanů. Mrtvoly zastřelených se válely několik dní po ulicích...

Německé vojenské úřady zacházely ukrutně s válečnými zajatci. Na cestě do Smolenska a zejména v tábore hynuli váleční zajatci po desítkách a stovkách. V tábore pro válečné zajatce č. 126 byli sovětští lidé mučeni, nemocní byli posíláni na těžké práce a nebyla jim poskytována lékařská pomoc. Zajatci v tábore byli mučeni, byli posíláni na práce, které byly nad jejich síly, a byli zabíjeni ranami z pušek. Následkem mučení hladem, nákaz tyfu a úplavice, následkem zmrznutí, úmorných prací a krvavého teroru hynulo denně 150—200 mužů. Němečtí fašističtí uchvatitelé vyhladili v tábore více než 60 000 pokojných občanů a válečných zajatců. Skutečnosti o vyhlazování vojínů a velitelského sboru Rudé armády, jakož i pokojných občanů, jsou potvrzeny výpověďmi zajatých lékařů, kteří byli v tomto táboře: Smirnova, Chmyrova, Pogrěbnova, Jerpylova, Děmidova, diplomovanými sestrami Šubinou, Lenkovskou, jakož i rudoarmějci a obyvateli města Smolenska.

otoky na vrub srdečních a ledvinových chorob. V diagnosách bylo zakázáno označit „otok z hladu“. V táboře byla hromadná úmrtnost. Z celkového počtu zemřelých zahynulo 3000 lidí z hladu a z komplikací, které byly způsobeny podvýživou.

Váleční zajatci žili v příšerných poměrech, které se nedají vůbec vylicít: Byli neuvěřitelně stěsnáni, naprosto chybělo palivo a voda a zavšivení bylo obrovské; ve vězeňských celách, které měly 15—20 m², bylo umístěno 50—80 lidí. Váleční zajatci umírali po 5 až 6 v cele a živí spali na mrtvých.“

*ZE SVĚDECKÝCH VÝPOVĚDÍ ŠOFÉRA ODDÍLU SS
PAULA LUDWIGA GOTTLIEBA WALDMANNA,
KTERÝ BYL VYSLÝCHÁN V PŘÍPRAVNÉM VYŠETŘOVÁNÍ
(Dokument SSSR-52)*

... Od nádraží do tábora¹²⁵ šli ruští váleční zajatci asi jeden kilometr. V táboře zůstávali jednu noc bez jídla. Druhý den byli odváděni na exekuci.¹²⁶ Vězňové byli neustále přivázeni z vnitřního tábora na třech automobilech, z nichž jeden jsem řídil já. Vnitřní tábor byl od místa exekuce vzdálen přibližně jeden a tři čtvrti kilometru. Exekuce byla prováděna v baráku, který byl nedlouho před tím k tomu účelu vybaven.

Jedna místnost byla určena ke svlékání, kdežto druhá byla čekárna. V místnosti hrálo radio a to dosti hlasitě. To se dělalo proto, aby vězňové nemohli předčasně uhodnout, že je čeká smrt. Z druhé místnosti šli vězňové jednotlivě průchodem do malé ohrazené místnosti, na jejíž podlaze byla železná mříž a pod mříží byl udělán odtok. Jakmile byl válečný zajatec zabit, odnesli jeho mrtvolu dva němečtí háftlinci a mříž byla očištěna od krve.

V této nevelké místnosti byla štěrbiná asi 50 cm dlouhá. Válečný zajatec se postavil zády ke skulině a střelec, který stál za skulinou, do něho střelil. Toto uspořádání prakticky nevyhovovalo, neboť často střelec zajatce přesně netrefil. Po 8 dnech byla věc zařízena jinak. Válečný zajatec byl stejně jako dříve postaven ke zdi a pak byla na jeho hlavu spuštěna pomalu železná deska. Válečný zajatec měl dojem, že snad má být změřena jeho výška. V železné desce bylo kladivo, které se spustilo a udeřilo vězně do zátylku. Vězeň padl mrtvý. Železná deska byla řízena nožní pákou, která byla v rohu této místnosti. Obsluhující personál patřil ke zmíněnému sonderkomandu.

Na žádost členů popravčího komanda jsem musel také obsluhovat tento přístroj. O tom budu mluvit později. Takto usmrcení váleční zajatci byli

¹²⁵ Jde o tábor smrti Sachsenhausen.

¹²⁶ V hitlerovském žargonu znamenala „exekuce“ popravu.

spalování ve 4 pojízdných krematoriích, která byla dopravována v pří-
věsném voze nákladního automobilu. Musil jsem neustále jezdit z vnitř-
ního tábora do popravčího dvora. Za noc jsem musel udělat asi 10 jízd
s přestávkou asi 10 minut. Během této přestávky byl jsem svědkem pro-
vádění exekucí . . .

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
PRO ZJIŠŤOVÁNÍ A VYŠETŘOVÁNÍ ZLOČINŮ
NĚMECKÝCH FAŠISTICKÝCH UCHVATITELŮ
A JEJICH SPOLEČNÍKŮ
„O ZLOČINECH HITLEROVSKÝCH UCHVATITELŮ
V LITEVSKÉ SOVĚTSKÉ SOCIALISTICKÉ
REPUBLICĚ“

(Dokument SSSR-7)

Vyhlazování sovětských válečných zajatců

. . . V Kaunasu, v pevnosti č. 6 byl tábor č. 336 pro sovětské válečné
zajatce. V táboře byli váleční zajatci krutě mučeni a bylo s nimi surově
nakládáno přesně podle nalezeného tam „Pokynu pro vedoucí a strážce
pracovních komand“, podepsaného velitelem tábora č. 336 plukovníkem
Ehrhardtem. V tomto pokynu se praví: „Každý válečný zajatec je po-
kládán za nepřítele.“ Na základě této směrnice rozhodovali němečtí vo-
jáci a strážci o životech válečných zajatců podle své vlastní úvahy.

Váleční zajatci v pevnosti č. 6 byli vydáni vysílení a smrti hladem.
Hlad, zima a těžká práce, která byla nad jejich síly, rychle vysilovaly
organismus zajatců. Svědkyně, občanka vesnice Petrušany Rosalie Midě-
ševskaja oznámila komisi: „Váleční zajatci strašně hladověli. Viděla
jsem, jak trhali trávu a jedli ji.“ Obyvatel města Kaunasu učitel Dimi-
trij Intěresov vypravoval: „Bydlil jsem od 29. prosince 1943 v blízkosti
pevnosti č. 6 a měl jsem možnost několikrát hovořit s ruskými váleč-
nými zajatci. Vyprávěli mně, že žijí ve vlhkém a tmavém sklepení pev-
nosti, ale protože tyto místnosti zdaleka nedostačovaly, leží mnozí za-
jatci přímo v pevnostním příkopu pod širým nebem. Jejich strava po-
zůstává ze syrové řepy, bramborových slupek a jiných zeleninových od-
padků, ale na chléb a jiné potraviny a na sůl nebylo ani pomyslení.“

Místnímu obyvatelstvu bylo pod vyhrůžkou smrti zapověděno pomá-
hat jakkoli válečným zajatcům. Při vchodu do tábora č. 336 zůstala za-
chována deska s touto vyhláškou v řeči německé, litevské a ruské: „Kdo
bude udržovat styky s válečnými zajatci, zejména kdo jim bude dávat
potraviny, cigarety a civilní šaty, bude ihned zatčen. Při útěku bude za-
střelen.“

V táboře pevnosti č. 6 byla „nemocnice“ pro válečné zajatce, která byla ve skutečnosti jakousi etapou mezi táborem a hrobem. Váleční zajatci, kteří se octli v této nemocnici, byli odsouzeni na smrt. . .

V táborovém dvoře objevila komise 67 stejných hrobů, každý v rozměrech 5×2,5 m. Při otevření hrobů byly objeveny kostry složené v hromadách. V kanceláři tábora byl nalezen plán hřbitova č. 5 s přesným zakreslením hrobů a s údaji o počtu mrtvol. Z tohoto plánu je patrné, že pouze na hřbitově č. 5 bylo pohřbeno 7708 lidí . . .

V Kaunasu byl také tábor pro válečné zajatce bez čísla, který byl umístěn na jihozápadním okraji kaunaského letiště. Stejně jako v pevnosti č. 6 zuřily zde hlad, karabáče a hole. Vysílení váleční zajatci, kteří se nemohli sami pohybovat, byli denně vynášeni z tábora, byli živě kladeni do připravených jam a zasypáváni zemí. To potvrzují jako svědkové místní obyvatelé: I. V. Gutavkinas, I. I. Hedris, a B. K. Ionaitis. V blízkosti tábora bylo objeveno 13 hrobů o rozměrech 25×2 m, 5 hrobů o rozměrech 12×2 m a jeden hrob o rozměrech 15×15 m. Při vykopávkách těchto hrobů byly v hloubce 3/4 metru nalezeny mrtvoly lidí, oblečených v šedé pláště a v uniformy ochranné barvy. Na podkladě vykopávek, dokumentů a svědeckých výpovědí zjistila komise, že tu, totiž v obvodu letiště, bylo umučeno a pohřbeno asi 10 000 sovětských válečných zajatců.

V blízkosti města Alitus byl v červenci 1941 zřízen tábor č. 133 pro sovětské válečné zajatce, který existoval až do začátku dubna 1943. Už po cestě do tohoto tábora byli zajatci mučeni hladem a mnozí z nich byli přivázeni mrtví nebo ve stavu úplného vysílení. Jak vypověděli svědci, a to litevský partyzán Margjalis a obyvatelé města Alitus, dobýjeli Němci při vykládání válečných zajatců z vagonů ranami z pušek hned na místě všechny ty, kdož nebyli s to se dále pohybovat. Váleční zajatci byli ubytováni ve stájích, kde často zmrzli, protože jim byla odňata veškerá uniforma. Hitlerovci pálili po válečných zajatcích z kulometů a samopalů. V tomto táboře zahynulo zastřelením, hladem, zimou a skvrnitým tyfem alespoň 35 000 lidí. Zvláště vynikali svou ukrutností velitel tábora major Rosenkranz, jeho zástupce Ewert, lékař SS Hanke a sonderführer Mamath.

Na podzim 1941 zřídili němečtí fašističtí uchvatitelé tábor pro sovětské válečné zajatce na území vojenské čtvrti v městě Nauioi Vilňa. Svědek A. A. Tumanov líčil komisi strádání, kterému byli vězňové v tomto táboře od Němců vystavováni: „Zajatci byli mučeni, až ztratili vědomí, byli věšeni na řetězech za nohy, pak byli sundáváni, poléváni vodou a znovu se totéž opakovalo.“

Úmrtnost válečných zajatců zde nebyla nikdy nižší než 150 za 24 hodiny. Mrtvoly byly zakopávány na hřbitově asi 200 metrů od tábora.

Na podkladě velmi četných svědeckých výpovědí od obyvatelů městečka Nauioi Vilňa L. I. Galevského, R. N. Galevské, K. A. Kozlovského, A. I. Tumanoviče, S. N. Bubleviče, A. A. Gulbiňského a K. O. Kondratoviče zjistila komise systematické hromadné ničení sovětských válečných zajatců, umístěných v tomto táboře, stálým hladem, těžkou prací, která byla nad jejich síly, mučením a popravami. Celkový počet obětí, které byly usmrceny hitlerovci v tomto táboře, činí více než 60 000 lidí.

Asi 5 km od stanice Bezdany ve volosti Němenčinské, újezdu Vilnius, byl rovněž zřízen tábor pro sovětské válečné zajatce. Podle výpovědi očitých svědků, obyvatelů vesnice Bezdany I. M. Latovského, A. V. Mackieviče, I. V. Rodzeviče, F. J. Bryžuka, L. I. Bukšanského a jiných vyvolávaly těžké poměry, ve kterých žili váleční zajatci — soustavný hlad, hromadné bití, popravy — mezi nimi obrovskou úmrtnost. Na území tohoto tábora bylo objeveno 18 velkých hrobů. Tábor byl Němci úplně spálen v srpnu 1943.

*Z KOMUNIKÉ POLSKO-SOVĚTSKÉ MIMOŘÁDNÉ KOMISE
PRO VYŠETŘOVÁNÍ ZLOČINŮ, JEŽ NAPÁCHALI NĚMCI
V TÁBOŘE SMRTI MAJDANEK VE MĚSTĚ LUBLINU*

(Dokument SSSR-29)

...Krvavé dějiny tohoto tábora se začínají hromadným postřílením sovětských válečných zajatců, které uspořádali esesáci v listopadu a v prosinci 1941. Ze skupiny více než 2000 sovětských válečných zajatců zůstalo na živu všeho všudy 80 mužů. Všichni ostatní byli zastřeleni a menší část zahynula mučením a trýzněním...

V době od ledna do dubna 1942 přibyly do tábora nové skupiny sovětských válečných zajatců, kteří byli rovněž pobiti ranami z pušek. Jan Nedzeljak, který byl v táboře zaměstnán jako závozník na nákladním automobilu, vypověděl:

...Němci hubili v zimě 1942 ruské válečné zajatce takto: na nákladních automobilech je vozili z baráků k jamám v bývalém kamenolomu a v těchto jamách je postříleli...

(Váleční zajatci z bývalé polské armády, kteří byli zajati už v roce 1939 a byli v rozličných táborech v Německu, byli už v roce 1940 shromážděni v lublinském táboře v Lípové ulici a brzy poté převezeni po částech do „tábora smrti“ v Majdanku, kde je čekal stejný osud: soustavné trýznění, vraždění, hromadné popravy, oběšení, atd.)

Svědék Reznik vypověděl toto:

„V lednu 1941 bylo nás asi 4000 židovských válečných zajatců naloženo do vagonů a posláno na východ... Byli jsme dovezeni do Lublinu,

kde jsme byli z vlaku vyloženi a byli jsme pak předáni esesákům. Asi v září nebo říjnu 1942 bylo rozhodnuto, že v táboře v Lípové ulici č. 7 zůstanou jen ti, kdož mají kvalifikaci pro práci v továrnách nebo v závodech a kterých bylo v městě třeba, kdežto všichni ostatní, a já mezi nimi, byli posláni do tábora „Majdanek“. O tom, že odeslání do tábora „Majdanek“ znamenalo smrt, jsme všichni už dobře věděli. Z této skupiny asi 4000 válečných zajatců se zachránili jen jednotlivci, kteří uprchli z prací konaných mimo tábor.

V létě 1943 bylo přivezeno do tábora „Majdanek“ 300 sovětských důstojníků, mezi nimi 2 plukovníci, 4 majori a ostatní ve služební hodnosti kapitánů a nadporučíků. Všichni tito důstojníci byli zastřeleni v táboře . . .“

Z P R Á V A M I M O Ř Á D N Ě S T Á T N Í K O M I S E
O N Ě M E C K Ý C H F A Š I S T I C K Ý C H Z L O Č I N E C H
N A Ú Z E M Í L O T Y Š S K É S S R

(Dokument SSSR-41)

. . . Pro sovětské válečné zajatce zařídili Němci v Rize v ubikacích bývalých kasáren v ulicích Pernavské a Rudolfově stálý zajatecký tábor, „Stalag 350“, který existoval od července 1941 do října 1944. Sovětští váleční zajatci tam žili v nelidských poměrech. Budova, kde byli ubytováni, byla bez oken a nebyla vytápěna. Bez ohledu na těžkou trestaneckou práci po 12 až 14 hodin denně činil přiděl pro válečné zajatce 150 až 200 gr chleba a tak zvanou polévku z trávy, ze zkažených brambor, z listí se stromů a z různých odpadků.

. . . Bývalý válečný zajatec P. F. Jakověnko, který byl ve „Stalagu 350“, vypověděl:

„Dávali nám 180 gr chleba z poloviny z drtin a slámy a jeden litr polévky bez soli, uvařené z neoloupaných shnilých brambor. Spali jsme přímo na zemi a požíraly nás vši . . . Němci stříleli denně válečné zajatce, kteří nemohli pro slabost nebo nemoc odejít na práci, vysmívali se jim a tloukli je bez jakékoli příčiny.“

Svědce A. V. Taukulisová vypověděla:

„. . . Na podzim 1941 přijel do stanice Salaspils transport se sovětskými válečnými zajatci o 50 až 60 vagonech. Když byly vagony otevřeny, rozšířil se na velkou vzdálenost mrtvolný zápach. Polovina lidí byla mrtvá; mnozí umírali. Ti, kteří mohli vylézt z vagonů, hnali se k vodě, ale stráž začala po nich střílet a zastřelila několik desítek lidí . . .“

Fašisté začali obyčejně vyřizovat válečné zajatce při dopravě do tábora. V létě dopravovali Němci zajatce v neprodyšně uzavřených vagonech, kdežto v zimě v otevřených vagonech a na plošinových vago-

nech. Lidé hromadně hynuli žízní a hladem. V létě se dusili špatným vzduchem a v zimě mrzli...

Svědék T. K. Usjenko vypověděl: „... V listopadu 1941 jsem měl službu na stanici Most jako výhybkář a viděl jsem, jak ke „kilometru 217“ vjížděl vlak, ve kterém bylo 30 vagonů. Ve vagoncích nebylo vidět ani jednoho živého člověka. Alespoň 1500 mrtvých bylo vyloženo z tohoto transportu. Všichni byli jen ve spodním prádle. Mrtvoly ležely u železniční trati asi týden.“

Nemocnice, která byla v táboře, měla také úkol hubit válečné zajatce. Učitelka V. A. Jefimova, která byla zaměstnána v nemocnici, vypravovala komisi:

„Zřídka kdo vyšel z této nemocnice živý. V nemocnici pracovalo 5 skupin hrobníků z řad válečných zajatců; tito hrobníci vyváželi na vozíku zemřelé na hřbitov. Vyskytly se často případy, kdy na vozík byl hozen člověk ještě živý a na něj naložili ještě 6—7 mrtvol lidí zemřelých nebo zastřelených. Živé zahrabávali společně s mrtvými. Nemocní, kteří se zmítali v horečce, byli v nemocnici zabíjeni holemi.“

Když vypukla v táboře epidemie, vyvezli hitlerovci z baráku, kde se objevili nemocní tyfem, na letiště všechny, kdož v baráku byli umístěni, a postříleli je...

DOKUMENTY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE,
KTERÁ VYŠETŘOVALA ZLOČINY
NĚMECKÝCH FAŠISTICKÝCH UCHVATITELŮ
V OKOLÍ MĚSTA SEVASTOPOLU A KERČE

(Dokument SSSR-63/5)

U sevastopolské věznice zřídilo německé fašistické velitelství nemocnici pro nemocné a raněné válečné zajatce. V této nemocnici hynuli sovětsí vojáci hromadně.

Při zřizování nemocnice nedávali Němci nemocným a raněným po 5 až 6 dnů ani vodu ani chleba a cynicky přitom prohlašovali: „To je trest za to, že Rusové bránili Sevastopol s obzvláštní houževnatostí.“

Zraněným, kteří byli přivezeni z bitevního pole, nebyla poskytována žádná lékařská pomoc. Vojáci a příslušníci velitelského sboru byli házeni na cementovou podlahu, kde také zůstávali krvácejíce ležet po 7 až 8 dnů.

ZPRÁVA MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE O ZLOČINECH,
KTERÉ SPÁCHALI NĚMEČTÍ FAŠISTIČTÍ UCHVATITELÉ
VE STALINSKÉ OBLASTI

(Dokument SSSR-2a)

Ze spisu z 22. září 1943 o hubení sovětských
válečných zajatců ve městě Stalino

... V obvodu Stalinovy továrny ve městě Stalino zřídili němečtí fašističtí uchvatitelé v Leninově klubu tábor pro válečné zajatce. Velitel tábora, německý důstojník Hafbel, zavedl pro sovětské válečné zajatce nesnesitelný režim.

Bývalí váleční zajatci, kteří byli v tomto táboře a utekli z něho, Ivan Vasiljevič Plachov a Konstantin Semjonovič Šackij, byli vyslýcháni jako svědci a vypověděli, že váleční zajatci byli mořeni hladem: dostávali bochník chleba o váze 1200 gr na 8 lidí, který byl zhotoven ze ztuchlé mouky špatné kvality, jednou denně řídké horké jídlo, které pozůstávalo z malého počtu spálených otrub, někdy s přídavkem dřevěných pilin; tohoto jídla byl vydáván na den asi jeden litr. Místnosti, ve kterých byli váleční zajatci, nebyly zaskleny a v zimě, a to i při silných mrazech, bylo vydáváno na otop 5 kg uhlí, což nemohlo při stálém průvanu vyhřát velkou místnost, kde bylo až 1000 lidí. Vyskytly se hromadné případy omrznutí. Lázně tu nebyly. Lidé se vůbec nemyli po půl roku a trpěli obrovským množstvím hmyzu. V horkých letních měsících trpěli parnem a po 3 až 5 dní nedostávali vůbec pitnou vodu...

Ze spisů o hromadném usmrcování sovětských
válečných zajatců ve městě Artěmovsku

... V listopadu 1941 brzy poté, kdy němečtí fašističtí uchvatitelé obsadili město Artěmovsk, byl zřízen na území garnisony za severním nádražím tábor pro válečné zajatce, kde bylo 1000 zajatých rudoarmějců...

... Na jaře 1942 vylézali váleční zajatci z hladu po čtyřech z tábora a sbírali jako zvířata trávu a jedli ji. Aby připravili lidi i o tuto bídnou stravu, ohradili Němci táborový dům dvojitým plotem z ostnatého drátu s prostorem dvou metrů mezi ploty, kde sem tam postavili španělské jezdce.

Vedle tábora bylo objeveno 25 hrobů, z nichž 3 byly hromadné. První hrob byl dlouhý 20 m a široký 15 m; bylo v něm nalezeno asi 1000 lidských pozůstatků. Druhý hrob byl dlouhý 27 m a široký 14 m a bylo v něm odhaleno asi 900 lidských pozůstatků; třetí pak hrob byl dlouhý 20 m a široký 1 m a bylo v něm odkryto asi 500 lidských pozůstatků, v ostatních hrobech od 25 do 30, všech dohromady asi 3000 mrtvol..

Z Á P I S O P O R A D Ě
V N Ě M E C K Ě M M I N I S T E R S T V U Z Á S O B O V Á N Í,
K T E R Á S E K O N A L A D N E 24. L I S T O P A D U 1941
Z A Ř Í Z E N Í S T Á T N Í H O S E K R E T Á Ř E B A C K E H O
A M I N I S T E R S K É H O Ř E D I T E L E M O R I T Z E
O O T Á Z C E Z Á S O B O V Á N Í R U S K Ý C H V Á L E Č N Ý C H
Z A J A T C Ů A C I V I L N Í C H D Ě L N Í K Ů ¹²⁷

(Dokument SSSR-117)

I. Druhy potravin

Pokusy zhotovit pro Rusy zvláštní chléb ukázaly, že nejvýhodnější směs se získá z 50 % žitných otrub, 20 % výhnětků cukrové řepy, 20 % celulosové mouky a 10 % mouky, zhotovené ze slámy a listí...

Maso zvířat, kterého obyčejně nelze použít k jídlu, nikdy nebude krýt spotřebu masa. Proto je nutno zásobovat Rusy koňským masem a masem, které se méně hodí pro upotřebení.

II. Normy

Ježto se údaje odborníků z říšského ministerstva zdravotnictví a z hlavní vojenské zdravotní správy o nezbytném obsahu kalorií v potravinách silně rozcházejí, budou definitivní normy stanoveny užším kruhem odborníků během jednoho týdne. O polévce z mouky podávané po 7 dnů jakožto přechodná strava a o otázce „bezpracovní“ normy pro Rusy, kteří jsou nyní v zajateckých táborech, rozhodne ministerstvo zásobování.

Z D O K U M E N T Ů M I M O Ř Á D N Ě S T Á T N Í K O M I S E
O Z L O Č I N E C H V M Ě S T Ě K E R Č I

(Dokument SSSR-63/6)

... Občanka P. J. Bulyčeva, narozená 1894 v městě Kerči, vypověděla: „Byla jsem svědkem toho, jak byli často naši zajatí rudoarmějci a důstojníci hnáni jako stádo, a jak ti z nich, kteří se pro zranění nebo celkovou slabost opožďovali za kolonou, byli Němci stříleni přímo na ulici. Několikrát jsem viděla tento strašlivý obraz. Jednou za mrazivého počasí byla hnána skupina utrmácených, otrhaných a bosých lidí. Němci tloukli ty, kteří se pokoušeli zvednout kousky chleba, hozené lidmi jdoucími po ulici, gumovými obuškami a pažbami. Ty, kdož pod ranami klesli, Němci zabíjeli... V době druhé okupace, kdy Němci pronikli po druhé do Kerče, řádili s ještě větší zuřivostí proti zcela nevinným lidem.“

¹²⁷ Porady se zúčastnili zástupci úřadů, zejména přednosta úřadu pro válečné zajatce generálporučík Reinecke.

... Váleční zajatci byli zahrnuti do velkých budov, které byly potom zapáleny. Tak byla spálena škola Vojkova a klub inženýrů a technických zaměstnanců.

Žádnému zajatci se nepodařilo uniknout z hořící budovy. Po těch, kdož se pokoušeli se zachránit, bylo stříleno ze samopalů. Bestiálně byli umučeni zranění vojáci v rybářské osadě „Maják“. Jiná svědkyně, obyvatelka téže osady, A. P. Burjačenkova vypověděla:

„Dne 28. května 1942 postříleli Němci všechny pokojné obyvatele, kteří zůstali v osadě a kterým se nepodařilo se ukrýt. Fašističtí netvorové trýznili zraněné sovětské válečné zajatce, tloukli je pažbami a pak je ubíjeli střelnými ranami. V mém bytě objevili Němci děvče ve vojenské uniformě, které kladlo fašistům odpor a křičelo: „Střílejte, lotři, umírám za sovětský lid a za Stalina, ale vaším údělem, vy netvorové, bude psí smrt.“ Děvče-vlastenka bylo zastřeleno na místě.“

V obvodu města Kerče jsou u vesnice Adžimuškaj kamenolomy, tam byli zahubeni a plynem otráveni rudoarmějci. Obyvatelka vesnice Adžimuškaj N. N. Daškovová vypověděla:

„... Viděla jsem na vlastní oči, jak Němci pochytili rudoarmějce v kamenolomu, tropili si z nich posměch a pak je postříleli. Fašisté používali plynu ...“

... V Engelsově klubu byl za okupace umístěn tábor pro sovětské válečné zajatce, kde bylo více než 1000 lidí. Němci je trýznili, dávali jim jídlo jednou za den, honili je na těžké a úmorné práce, a ty, kteří vysílením padali, na místě zastřelili.“

Obyvatelka osady Vojkova N. I. Šumilovová vypověděla:

„Viděla jsem na vlastní oči, jak vedli kolem mého dvora skupinu válečných zajatců. Tři z nich se nemohli více pohybovat. Byli hned na místě zastřeleni německou stráží ...“

Obyvatelka osady Samostroj občanka P. I. Gerasimenková vypověděla:

„Do naší osady zahrnuli Němci mnoho rudoarmějců a důstojníků. Pozemek, kde rudoarmějci a důstojníci byli, byl obehnan ostnatým drátem. Muži, kteří byli vysvěceni a bez obuvi, umírali zimou a hladem. Žili v nejstrašnějších a nelidských poměrech. Vedle živých leželo množství mrtvol, které nebyly odklizovány po několik dní. To činilo život v táboře ještě nesnesitelnějším. Zajatci byli tlučeni pažbami a karabáči a jako jídlo dostávali pomyje. Obyvatelé, kteří se pokoušeli dát zajatcům jídlo a chleba, byli bití, kdežto zajatci, kteří se pokoušeli vzít dary, byli na místě zastřeleni.“

Ve 24. kerčské škole zřídili Němci tábor pro válečné zajatce. O strašných poměrech, které panovaly v tomto táboře, vypověděla učitelka na této škole A. N. Naumová toto:

„V táboře bylo mnoho zraněných. Nešťastníci krváceli, ale byli ponecháni bez pomoci. Sbírala jsem pro zraněné léky a obvazy a felčar z řad válečných zajatců je obvazoval. Zajatci trpěli krvavými průjmy, protože nedostávali chleba, nýbrž pomyje, lidé padali vysílením a pro nemoc a umírali ve strašlivých mukách. Dne 20. června 1942 byli tři váleční zajatci zbiti karabáčem za pokus útěku z tábora. Zajatci byli zabíjeni střelnými ranami.“

Učitelka Stalinovy školy Koževnikovová viděla na vlastní oči, jak byla střelnými ranami pobita skupina zajatých rudoarmějců a důstojníků v obvodu závodní kuchyně a továrny Vojkovy.

„V roce 1943 hnali němečtí zločinci od Kavkazu zajaté rudoarmějce. Celá cesta, od převozu až do města v délce asi 18—20 km, byla poseta mrtvolami rudoarmějců. Kdo nemohl jít následkem vysílení nebo pro nemoc, byl na cestě zastřelen.“

„... V roce 1942 naházeli němečtí fašisté do studně ve vesnici Adžimuškaj za živa 100 zajatých rudoarmějců, jejichž mrtvoly později obyvatelé vytáhli a pohřbili ve společném hrobě.“

Z VÝPOVĚDÍ SVĚDKA V. S. KOGANA,
KTERÝ BYL VYSLÝCHÁN V PŘÍPRAVNÉM VYŠETŘOVÁNÍ
DNE 27. ZÁŘÍ 1944

(Dokument SSSR-6-c)

Byl jsem zaměstnán v táboře pro válečné zajatce Rudé armády¹²⁸ za Němců od prosince 1941 do dubna 1942 jako kopáč...

Tento tábor zřídili Němci v barácích na prostranství u železniční trati. Celý pozemek tábora byl obehnan ostnatým drátem. Podle slov samotných válečných zajatců sehnali Němci do tohoto tábora asi 12 nebo 15 tisíc lidí. Když jsme pracovali, pozorovali jsme, jak Němci trýznili válečné zajatce z Rudé armády. Dostávali jednou týdně k jídlu neoloupané zmrzlé brambory, vařené se slupkou a špinou. Váleční zajatci byli ubytováni v zimě ve studených barácích.

Znám případ, kdy Němci zahrnali válečné zajatce do tohoto tábora, svlékli jim šaty a pláště i vysoké boty, ba i botky, které se daly ještě nosit, a nechali je bosé a v hadrech. Válečné zajatce odváděli Němci každý den pod stráž na práci ve 4—5 hodin ráno a nechali je pracovat až do 10 hodin večer. Unavené, vymrzlé a hladové lidi zahrnali Němci do baráků, ve kterých schválně za dne otevírali dveře a okna, aby mráz vnikl do těchto baráků; takto nechávali lidi zmrznout. Druhého dne ráno vyváželi váleční zajatci sami, střeženi německými vojáky, stovky mrtvol traktorem do Volkovysského lesa, kde je složili do předem připravených

¹²⁸ Jde o zajatecký tábor v Rawa Ruska (Stálý tábor pro válečné zajatce 325).

jam. Když byli váleční zajatci stráží vyváděni na práce, postavili Němci u výchozích vrat tábora oddíl vojáků, ozbrojených ručnicemi a klacky a ti zabíjeli zajatce, kteří se špatně pohybovali následkem vysílení a hladu, ranami klacků po hlavě nebo je probodávali bodáky.

Německá správa tábora dávala vyvést válečné zajatce zcela nahé, dávala je přivazovat provazy ke stěně, která byla obehnána ostnatým drátem, a nechávala je tam v prosincových velkých mrazech tak dlouho, dokud nezmrzli. Nářek a křik lidí mučených pažbami se ozývaly neustále po celém prostoru tábora . . . Někteří byli zabíjeni pažbami na místě.

Hladoví a vysílení váleční zajatci vrhali se, když byli přiváděni zpět do tábora, na hromadu shnilých a zmrzlých brambor. Pak následoval výstřel německého strážce . . .

*Z VÝPOVĚDI SVĚDKA MANUSJEVIČE,
KTERÝ BYL VYSLÝCHÁN V PŘÍPRAVNÉM VYŠETŘOVÁNÍ
(Dokument SSSR-6) ¹²⁹*

Po skončení spalování mrtvol byli jsme (brigáda smrti) převezeni v noci nákladními automobily do Lisenického lesa proti lwovské továrně na droždí. Tu v lese bylo asi 45 jam s mrtvolami lidí již dříve, to jest v letech 1941—42 zastřelených. V jamách bylo po 500 až 3500 mrtvolách. Byly to nejen mrtvoly vojáků armády francouzské, belgické a ruské, t. j. válečných zajatců, ale také pokojných obyvatel. Všichni váleční zajatci byli pohřbeni v uniformách. Proto jsem je mohl při vykopávání z jam rozeznat podle uniformy, podle distinkcí, knoflíků, medailí, řádů, lžiček a šálků. Když byly mrtvoly vykopány, všechno se spálilo. Podobně jako v janovském táboře se na místě hrobů zasela tráva, zasadily se tam stromy a kmeny otesaných stromů, aby se tak setřely stopy tohoto v dějinách nebývalého zločinu.

*VÝPOVĚDI VOJÁKŮ NĚMECKÉ ARMÁDY
(Dokument SSSR-62) ¹³⁰*

. . . My, němečtí váleční zajatci v táboře č. 78, jsme četli notu lidového komisaře zahraničních věcí sovětské vlády pana Molotova o nakládání s válečnými zajatci v Německu. Surovosti v notě popsané bychom pokládali za nemožné, kdybychom nebyli sami bývali svědky podobných zvěr-

¹²⁹ Svědek Manusjevič pracoval nějakou dobu v brigádě pro spalování mrtvol lidí, kteří byli zastřeleni Němci v obvodu města Lwova a zejména v táborech lisenických.

¹³⁰ Více než 60 vojáků německé armády podepsalo protest, který zaslali Mezinárodnímu Červenému kříži v lednu 1942. Ve svém protestu uvádějí známé jim skutečnosti zločineckého zacházení se sovětskými válečnými zajatci.

stev. Ve jménu pravdy jsme nuceni potvrdit, že proti válečným zajatcům — občanům Sovětského svazu — řádili zástupci německé armády strašným způsobem, nebo je dokonce ubíjeli střelnými ranami...

Hans Drewes z Regenwalde, voják 4. roty 4. tankového pluku, oznámil toto:

„Vím o rozkaze pro 3. tankovou divisi, kterou vydal generálporučík Model a v němž se praví, že nepřátelští vojáci nemají být zajímáni. Stejný rozkaz vydal také velitel 18. tankové divise generálmajor Nehring. Na instruktážní poradě dne 20. června, tedy 2 dny před ofensivou proti Sovětskému svazu, bylo nám oznámeno, že nemají být v nastávajícím tažení ranění rudoarmějci obvazováni, neboť německá armáda nemá čas se zabývat raněnými.“

Výpověď vojína štábní roty 18. tankové divise Harryho Marka z Al-saska:

„Dne 21. června, tedy den před zahájením války proti Rusku, dostali jsme od svých důstojníků tento rozkaz: komisaři Rudé armády buďtež zastřeleni na místě, neboť je zbytečné se s nimi mazlit. Také se zraněnými Rusy nemá smysl se dlouho tahat, je třeba to s nimi skoncovat hned na místě.“

Svědectví vojína 399. pěšího pluku 170. divise Wilhelma Metzika z Hamburku:

„Když jsme dne 23. června vpadli do Ruska, octli jsme se v jednom městečku u Bělců. Tam jsem viděl na vlastní oči, jak dva němečtí vojáci zastřelili ze samopalů ranami do zad 5 ruských zajatců.“

Svědectví vojína 2. roty 3. protitankového oddílu Wolfganga Schar-teho z Hebbardshabenu:

„Den před naší ofensivou proti Sovětskému svazu oznámili nám důstojníci toto:

»Uvidíte-li po cestě ruské komisaře, které můžete poznat podle sovětské hvězdy na rukávě, a ruské ženy v uniformě, pak je ihned zastřelte. Kdo to neudělá a kdo nevyplní tento rozkaz, bude pohnán k odpovědnosti a potrestán.«

Dne 29. června 1941 jsem sám viděl, jak příslušníci německé armády zastřelili zraněné rudoarmějce, kteří leželi v obilním poli nedaleko města Dubno. Pak je němečtí vojáci ještě probodli bodákem, aby je zcela určitě usmrtili. Nedaleko stáli němečtí důstojníci a smáli se.“

Josef Berndsen z Oberhausenu, voják 6. tankové divise, vypověděl:

„Již před vpádem do Ruska bylo nám na jedné instruktážní poradě řečeno: Komisaři buďtež zastřeleni.“

Německý důstojník, poručík 112. praporu zákopníků 112. pěší divise, Jakub Korzilius z Horforstu u Trieru vypověděl:

„V jedné vesnici u Bolivy bylo z rozkazu pobočníka štábu 112. zákopnického praporu poručíka Kirika vyhozeno ze světnice 15 zraněných rudoarmějců, kteří tam leželi. Byli vyslečeni do naha a probodnuti bodáky. Stalo se to s vědomím velitele divise generálporučíka Mietha.“

Alois Goetz z Hagenbachu na Rýně, vojín 8. roty 427. pěšího pluku, vypověděl:

„Dne 27. června byli v lese u Augustova zastřeleni dva komisaři Rudé armády na rozkaz velitele praporu kapitána Wittmanna.“

Výpověď Paula Sendera z Královce, vojína 4. čety 13. roty střelců u 2. pěšího pluku:

„Dne 14. července zastřelil svobodník 1. roty 2. pěšího pluku Schneider na cestě mezi Porchovem a Starou Rusí v silničním příkopu 12 zajatých rudoarmějců. Na můj dotaz prohlásil Schneider: Co se mám s nimi tahat. Nestojí ani za kulky.

... V bojích u Porchova byl zajat jeden rudoarmějec. Brzy poté ho svobodník 1. roty zastřelil. Když rudoarmějec padl, vytáhl svobodník z jeho chlebníku vše, co tam bylo k snědku.“

Svědectví Fritze Rummlera ze Strehlenu v Slezsku, svobodníka 9. roty 3. praporu 518. pluku 295. divise:

„... V srpnu jsem viděl ve městě Zlatopolji, jak dva důstojníci z oddílů SS a dva vojáci zastřelili dva zajaté rudoarmějce, při čemž s nich svlékli předem plášť. Tito důstojníci a vojáci byli příslušníky obrněné vozby generála von Kleista. V září rozmačkala posádka německého tanku na cestě do Krasnogradu svým strojem dva rudoarmějce, kteří upadli do zajetí. Byla to prostá krvežíznivost a vražda. Velitelem tanku byl poddůstojník Schneider z tankových vojsk von Kleista.

Viděl jsem, jak byli u našeho praporu vyslýcháni čtyři zajatí rudoarmějci. To bylo ve Vorošilovsku. Rudoarmějci odepřeli odpovídat na dotazy vojenského rázu, které jim dával velitel praporu major Warnicke. Major se rozzuřil a vlastnoručně zbil zajatce tak, že ztratili vědomí.“

Svobodník 9. dopravní čety 34. divise Richard Gilling vypověděl:

„Byl jsem nejednou svědkem nelidského a surového zacházení s ruskými válečnými zajatci. Před mými zraky stahovali němečtí vojáci na rozkaz svých důstojníků se zajatých rudoarmějců vysoké boty a hnali je bosé. Mnoho takových případů jsem viděl v Tarutinu. Byl jsem očitým svědkem této skutečnosti: Jeden zajatý rudoarmějec nechtěl dobrovolně vydat své vysoké boty. Vojáci stráže ho tak zmlátili, že se nemohl pohnout. Viděl jsem, jak se zajatcům braly nejen vysoké boty, nýbrž i celá uniforma až na prádlo...“

... Při ústupu naší kolony jsem viděl nedaleko města Medynu, jak němečtí vojáci tloukli zajaté rudoarmějce. Jeden ze zajatců byl velmi

unaven a nohy pod ním klesaly. Přiskočil k němu voják ze stráže a začal ho kopat vysokými botami a tlouci pažbou. Totéž dělali ostatní vojáci a u města se tento zajatec zhroutil mrtvý...

...Není žádným tajemstvím, že jsou v německé armádě v poli u divisních štábů zvláštní odborníci, kteří se zabývají tím, že mučí rudoarmějce a sovětské důstojníky, aby je takto přinutili k prozrazení vojenských informací a rozkazů..."

Z VÝPOVĚDI BÝVALÉHO VELITELE ROTY
V NĚMECKÉ ARMÁDĚ BINGELA,
UČINĚNÉ V PŘÍPRAVNÉM VYŠETŘOVÁNÍ
DNE 27. PROSINCE 1945

(Dokument SSSR-111)

...Podal jsem už jednu zprávu o vnitřním režimu v táboře pro válečné zajatce v Umani. V tomto táboře vykonávala strážní službu jedna rota našeho pododdílu 783. praporu, a proto jsem byl obeznámen se všemi událostmi, které se tu sběhly. Úkolem našeho praporu byla strážní služba u válečných zajatců a kontrola silnic a železničních tratí.

Otázka: Byly tam baráky?

Odpověď: Nikoli, byla to bývalá cihelna a na jejím pozemku nebylo kromě rozličných zařízení pro sušení cihel už nic.

Otázka: Tam byli umístěni váleční zajatci?

Odpověď: Sotva lze říci, že tam byli umístěni, neboť pod každý přístřešek se vešlo nejvýše 200—300 lidí; ostatní pak spali pod širým nebem.

Otázka: Jaký režim byl v tomto táboře?

Odpověď: Režim v táboře byl v určitém směru svérázný. Poměry v táboře vyvolávaly dojem, že velitel tábora kapitán Becker nebyl s to organisovat toto veliké množství lidí a živit je. V táboře byly ovšem dvě kuchyně, ale nebylo vlastně lze je nazvat kuchyněmi. Na cementu a na kamenech byly postaveny železné sudy a v nich se připravovalo jídlo pro válečné zajatce. Tyto kuchyně mohly, když pracovaly nepřetržitě celých 24 hodin, připravit jídlo asi pro 2000 lidí. Obvyklá strava pro válečné zajatce, totiž denní norma, činila 1 bochník chleba na 6 lidí, ale nebylo to možno ani nazvat chlebem. Při vydávání teplého jídla docházelo k častým nepořádkům, ježto se váleční zajatci snažili dostat jídlo. V takovém případě sáhla stráž k obuškům, které byly obvyklým zjevem v táboře. Měl jsem všeobecný dojem, že obušek byl v těchto táborech základem všeho.

Otázka: Je vám něco známo o úmrtnosti v táboře zajatců u vrac „nemru.

Odpověď: Denně umíralo v táboře 60 až 70 lidí. Odebírali novým přicho-

Otázka: Proč?

„V jedné vesnici u Bolivy bylo z rozkazu pobočníka štábu 112. zákopnického praporu poručíka Kirika vyhozeno ze světnice 15 zraněných rudoarmějců, kteří tam leželi. Byli vyslečeni do naha a probodnuti bodáky. Stalo se to s vědomím velitele divise generálporučíka Mietha.“

Alois Goetz z Hagenbachu na Rýně, vojín 8. roty 427. pěšího pluku, vypověděl:

„Dne 27. června byli v lese u Augustova zastřeleni dva komisaři Rudé armády na rozkaz velitele praporu kapitána Wittmanna.“

Výpověď Paula Sendera z Královce, vojína 4. čety 13. roty střelců u 2. pěšího pluku:

„Dne 14. července zastřelil svobodník 1. roty 2. pěšího pluku Schneider na cestě mezi Porchovem a Starou Rusí v silničním příkopu 12 zajatých rudoarmějců. Na můj dotaz prohlásil Schneider: Co se mám s nimi tahat. Nestojí ani za kulky.“

... V bojích u Porchova byl zajat jeden rudoarmějec. Brzy poté ho svobodník 1. roty zastřelil. Když rudoarmějec padl, vytáhl svobodník z jeho chlebníku vše, co tam bylo k snědku.“

Svědectví Fritze Rummlera ze Strehlenu v Slezsku, svobodníka 9. roty 3. praporu 518. pluku 295. divise:

„... V srpnu jsem viděl ve městě Zlatopolji, jak dva důstojníci z oddílů SS a dva vojáci zastřelili dva zajaté rudoarmějce, při čemž s nich svlékli předem plášť. Tito důstojníci a vojáci byli příslušníky obrněné vozby generála von Kleista. V září rozmačkala posádka německého tanku na cestě do Krasnogradu svým strojem dva rudoarmějce, kteří upadli do zajetí. Byla to prostá krvežíznivost a vražda. Velitelem tanku byl poddůstojník Schneider z tankových vojsk von Kleista.“

Viděl jsem, jak byli u našeho praporu vyslýcháni čtyři zajatí rudoarmějci. To bylo ve Vorošilovsku. Rudoarmějci odepřeli odpovídat na dotazy vojenského rázu, které jim dával velitel praporu major Warnicke. Major se rozzuřil a vlastnoručně zbil zajatce tak, že ztratili vědomí.“

Svobodník 9. dopravní čety 34. divise Richard Gilling vypověděl:

„Byl jsem nejednou svědkem nelidského a surového zacházení s ruskými válečnými zajatci. Před mými zraky stahovali němečtí vojáci na rozkaz svých důstojníků se zajatých rudoarmějců vysoké boty a hnali je bosé. Mnoho takových případů jsem viděl v Tarutinu. Byl jsem očitým svědkem této skutečnosti: Jeden zajatý rudoarmějec nechtěl dobrovolně vydat své vysoké boty. Vojáci stráže ho tak zmlátili, že se nemohl pohnout. Viděl jsem, jak se zajatcům braly nejen vysoké boty, nýbrž i celá uniforma až na prádlo...“

... Při ústupu naší kolony jsem viděl nedaleko města Medynu, jak němečtí vojáci tloukli zajaté rudoarmějce. Jeden ze zajatců byl velmi

unaven a nohy pod ním klesaly. Přiskočil k němu voják ze stráže a začal ho kopat vysokými botami a tlouci pažbou. Totéž dělali ostatní vojáci a u města se tento zajatec zhroutil mrtvý...

...Není žádným tajemstvím, že jsou v německé armádě v poli u divísičních štábů zvláštní odborníci, kteří se zabývají tím, že mučí rudoarmějce a sovětské důstojníky, aby je takto přinutili k prozrazení vojenských informací a rozkazů..."

Z VÝPOVĚDI BÝVALÉHO VELITELE ROTY
V NĚMECKÉ ARMÁDĚ BINGELA,
UČINĚNÉ V PŘÍPRAVNÉM VYŠETŘOVÁNÍ
DNE 27. PROSINCE 1945

(Dokument SSSR-111)

...Podal jsem už jednu zprávu o vnitřním režimu v táboře pro válečné zajatce v Umani. V tomto táboře vykonávala strážní službu jedna rota našeho pododdílu 783. praporu, a proto jsem byl obeznámen se všemi událostmi, které se tu sběhly. Úkolem našeho praporu byla strážní služba u válečných zajatců a kontrola silnic a železničních tratí.

Otázka: Byly tam baráky?

Odpověď: Nikoli, byla to bývalá cihelna a na jejím pozemku nebylo kromě rozličných zařízení pro sušení cihel už nic.

Otázka: Tam byli umístěni váleční zajatci?

Odpověď: Sotva lze říci, že tam byli umístěni, neboť pod každý přístřešek se vešlo nejvýše 200—300 lidí; ostatní pak spali pod širým nebem.

Otázka: Jaký režim byl v tomto táboře?

Odpověď: Režim v táboře byl v určitém směru svérázný. Poměry v táboře vyvolávaly dojem, že velitel tábora kapitán Becker nebyl s to organisovat toto veliké množství lidí a živit je. V táboře byly ovšem dvě kuchyně, ale nebylo vlastně lze je nazvat kuchyněmi. Na cementu a na kamenech byly postaveny železné sudy a v nich se připravovalo jídlo pro válečné zajatce. Tyto kuchyně mohly, když pracovaly nepřetržitě celých 24 hodin, připravit jídlo asi pro 2000 lidí. Obvyklá strava pro válečné zajatce, totiž denní norma, činila 1 bochník chleba na 6 lidí, ale nebylo to možno ani nazvat chlebem. Při vydávání teplého jídla docházelo k častým nepořádkům, ježto se váleční zajatci snažili dostat jídlo. V takovém případě sáhla stráž k obuškům, které byly obvyklým zjevem v táboře. Měl jsem všeobecný dojem, že obušek byl v těchto táborech základem všeho.

Otázka: Je vám něco známo o úmrtnosti v táboře?

Odpověď: Denně umíralo v táboře 60 až 70 lidí.

Otázka: Proč?

Odpověď: Dokud nevypukly epidemie, mluvilo se ve většině případů o zabitých lidech.

Otázka: Zabitých při vydávání jídla?

Odpověď: Při vydávání jídla i při práci a vůbec lidé byli zabíjeni po celý den . . .

Z P R Á V A M I M O Ř Á D N Ě S T Á T N Í K O M I S E
P R O Z J I Š Ť O V Á N Í A V Y Š E T Ř O V Á N Í Z L O Č I N Ů
N Ě M E C K Ý C H F Ā Š I S T I C K Ý C H U C H V A T I T E L Ů
A J E J I C H S P O L E Č N Í K Ů

(Dokument SSSR-5)

V y h l a z o v á n í s o v ě t s k ý c h v á l e č n ý c h z a j a t c ů
h i t l e r o v c i v „G r o s s l a z a r e t u S l a v u t a“ v o b l a s t i
K a m e n e c - P o d o l s k

Při osvobození města Slavuty oddíly Rudé armády od Němců byla na území bývalé vojenské čtvrti objevena „nemocnice“ pro sovětské válečné zajatce. V této nemocnici bylo více než 500 vysílených a těžce nemocných lidí. Vypravovali o tom, že němečtí lékaři a stráž „nemocnice“ usmrtili celé desítky tisíců válečných zajatců.

Za předsednictví předsedy rady lidových komisařů USSR N. S. Chruščeva vyšetřovala zvláštní vyšetřovací komise poměry a okolnosti, za jakých usmrcovali hitlerovci ve slavutské nemocnici důstojníky a vojáky Rudé armády, kteří upadli do německého zajetí. Komise přezkoumala spisový materiál o výsledku, který prováděl vrchní justiční rada u prokuratury USSR L. G. Malcev za účasti zástupců Mimořádné státní komise B. T. Gotceva a V. A. Kononova, i výsledky analýsy soudně lékařských znalců vrchního soudního lékařského znalce lidového komisariátu zdravotnictví USSR profesora a doktora lékařských věd J. S. Sapožnikova, správce pathologického a morfologického sektoru Ústředního moskevského ústavu pro neurologii a chirurgii profesora a doktora lékařských věd L. I. Smirnova a ředitele vědeckého výzkumného ústavu pro soudní expertisu u lidového komisariátu spravedlnosti USSR profesora N. N. Bokkariuse.

Výsledkem tohoto vyšetřování bylo, že bylo sebráno obrovské množství výpovědí svědků a poškozených, nařízení okupačních úřadů a jiných dokumentů, které usvědčují hitlerovskou vládu a vrchní velitelství německé armády z hrubého pošlapání základních lidských práv.

Na počádku tohoto materiálu konstatovala Mimořádná státní komise toto:

Na podzim roku 1941 okupovali němečtí fašističtí uchvatitelé město

Slavutu a zřídili v něm pro zraněné a nemocné důstojníky a vojáky Rudé armády „nemocnici“, kterou nazvali „Grosslazaret Slavuta, Teil-lager 301“. „Nemocnice“ se rozprostírala půl druhého až dva kilometry jihovýchodně od Slavuty a zaujímal 10 tříposchodových kamenných budov — bloků. Všechny budovy obehnali hitlerovci hustou sítí ostnatých drátů. Podél ohrady byly každých 10 m postaveny věže, na kterých byly kulometry, světlometry a stráž.

Správa, němečtí lékaři a stráž „Grosslazaretu“, a to velitel stráže hejtman Plank a později nahradivší ho major Pawlick, zástupce velitele hejtman Kronsdorfer, hejtman Boye, štábní lékař dr. Borbe, jeho zástupce dr. Sturm, „oberfeldwebel“ Ilsemann a „feldwebel“ Becker vyhlazovali hromadně sovětské válečné zajatce, neboť zavedli zvláštní režim hladu, stěsnání mnoha lidí a nehygieny, dopouštěli se mučení i přímých vražd, neposkytovali nemocným a zraněným léčení a nutili lidi zcela vyčerpané k těžké trestanecké práci.

Německý „Grosslazaret Slavuta“ — nemocnice smrti

V „Grosslazaretu“ soustřeďovaly německé úřady těžce i lehce zraněné sovětské válečné zajatce a také zajatce, kteří trpěli různými nakažlivými i nepřenositelnými chorobami. Náhradou za zemřelé byly sem neustále posílány nové skupiny zraněných a nemocných sovětských válečných zajatců. Po cestě byli váleční zajatci týráni, mořeni hladem a zabíjeni. Z každého transportu, který přibyl do „nemocnice“, vyhazovali hitlerovci celé stovky mrtvol. Strojník ve vodárně, která byla umístěna na území bývalé vojenské čtvrti, A. I. Daniljuk sdělil vyšetřovací komisi, že viděl, jak „z každého vagonu vlaku, který přijel, bylo vyhazováno 20 až 25 mrtvol a že na železniční koleji zůstávalo 800 až 900 mrtvol“.

Na cestě zahynuly celé tisíce sovětských válečných zajatců následkem hladu, žízně, nedostatku lékařské pomoci a divoké zvěle německých strážů. Diplomovaná sestra slavutské nemocnice A. N. Ivanovová vypověděla před vyšetřovací komisí, že místní obyvatelé často dopravovali do nemocnice sovětské válečné zajatce, které stráž vyhodila z vagonů, s těžkými zraněními, která jim byla způsobena na cestě. Mezi těmi, kdož byli dopraveni do nemocnice a zde zemřeli, jmenovala Ivanovová technika-intendanta I. stupně Solomaje, štábního písaře Pošechonova a vojáka Kapilese.

Zpravidla vítali hitlerovci skupiny válečných zajatců u vrat „nemocnice“ ranami pařeb a gumových obušků a pak odebírali novým příchodem koženou obuv, teplý oděv a osobní věci.

Němečtí lékaři rozšiřovali v „nemocnici“ záměrně infekční choroby

V „Grosslazaretu“ němečtí lékaři uměle vyvolávali neuvěřitelné stěsnání lidí. Váleční zajatci museli stát těsně přitisknuti jeden k druhému, pozbývali únavou a vysílením sil, padali a umírali. Fašisté používali různých způsobů proto, aby se do „nemocnice“ vešlo více lidí. Bývalý válečný zajatec I. J. Chuažev sdělil, že Němci „dostávali do místností více lidí výstřely ze samopalu, neboť lidé se mimovolně tiskli těsněji k sobě a tu tam hitlerovci vtlačili ještě další zraněné a nemocné a zavřeli dveře“.

V „nemocnici“ rozšiřovali němečtí lékaři záměrně infekční choroby. Nemocné skvrnitým tyfem, souchotinami, úplavicí a zraněné s těžkými i lehkými ranami umísťovali v jednom bloku a v jedné cele. Bývalý válečný zajatec sovětský lékař A. A. Krypton vypověděl, že „v jednom bloku byli nemocní skvrnitým tyfem a souchotinami“; počet nemocných dosahoval až 1800 lidí, ačkoli za normálních poměrů by tam bylo lze umístit nejvýše 400 lidí. Cely se vůbec neuklízely. Nemocní zůstávali několik měsíců v prádle, ve kterém upadli do zajetí. Spali bez jakékoli podestýlky. Mnozí z nich byli na půl vysvlečení nebo úplně nazí. Místnosti nebyly vytápěny a primitivní kamínka, která si zhotovili váleční zajatci sami, byla ihned zbořena. Ani základní hygienické ošetření zraněných a nemocných, kteří přicházeli do „nemocnice“, se nedělo. To vše napomáhalo rozšiřování infekčních chorob. V „nemocnici“ nebylo vody k mytí, ba ani ne k pití. Následkem těchto nehygienických poměrů zavlíhnutí v „nemocnici“ nabývalo neuvěřitelného rozsahu.

Němečtí lékaři a stráž „Grosslazaretu“ hubili hladem sovětské válečné zajatce

Příděl jídla na den pro sovětské válečné zajatce činil 250 g náhražkového chleba a dva litry tak zvané „balandy“. Náhražkový chléb byl pečen ze zvláštní mouky zasílané z Německa. V jednom skladu „nemocnice“ bylo objeveno asi 15 tun této mouky, která byla uskladněna ve 40 kilogramových papírových pytlích s tovární značkou „Spelzmehl“. Soudně lékařským a chemickým znaleckým zkoumáním a také rozbořením, který provedl ústav pro výživu u lidového komisariátu zdravotnictví SSSR dne 21. června 1944, bylo zjištěno, „že tato »mouka« jsou vlastně plevy s nepatrnou příměsí škrobu (1,7 %). Škrob nasvědčuje tomu, že ve zkoumané mase bylo nepatrné množství mouky, která se vytvořila patrně nahodile při mletí zrní vpadlého do slámy. Živení »chlebem«, zhotoveným z této »mouky« mělo vzápětí soustavný hlad, vyživovací distrofii v jejích formách kachetických a otokových (otok

z hladu) a napomáhalo tomu, že se mezi sovětskými válečnými zajatci rozšířily těžké střevní a žaludeční choroby, které končily obyčejně smrtí“.

Stejně zhoubně působila na organismus „balanda“, zhotovovaná ze slupky pohanky a prosa, z neloupaných a pološnilých brambor a z různých odpadků s příměsí země a střepů skla. Často bylo jídlo připravováno ze zdechlin, které byly nasbírány v okolí „nemocnice“ na rozkaz velitele.

Podle prohlášení bývalých válečných zajatců I. P. Inozemceva, E. I. Čigrina a P. N. Ždanova bylo možno v „Grosslazaretu“ pozorovat, že periodicky vypukaly choroby neznámé povahy, které němečtí lékaři nazývali „paracholera“. Onemocnění „paracholera“ bylo výsledkem barbarských pokusů německých lékařů. Tyto epidemie vypukaly a přestávaly náhle. V 60 až 80 % končila „paracholera“ smrtí. Mrtvoly některých na tyto choroby zemřelých pitvali němečtí lékaři, při čemž ruští zajatí lékaři nebyli k této pitvě připouštěni.

Bez ohledu na to, že se slavutský tábor nazýval oficiálně „Grosslazaretem“ a že v jeho osobním stavu byl značný počet lékařského personálu, nedostávalo se nemocným a zraněným důstojníkům a vojákům Rudé armády ani nejprimitivnější lékařské pomoci. Pro nemocné a zraněné nebyly vydávány léky. Rány nebyly chirurgicky ošetřovány a nebyly převazovány. Zraněné končetiny s poškozenými kostmi nebyly dávány do pevných obvazů. Ba ani u těžce nemocných nebylo pečováno o ošetření. Bývalá válečná zajatkyně nemocniční sestra P. A. Molčanovová sdělila, že „nemocným a zraněným, kteří byli ve velkém počtu soustředěni v místnosti za prkennou přehradou, která s námi sousedila, se nedostávalo žádné lékařské pomoci. Ve dne i v noci se z jejich pokoje ozývala neustálá prosba o pomoc a prosba, aby jim bylo dáno alespoň trochu vody. Skulinami desek vnikal těžký zápach z hnisajících a zanedbaných ran“.

Mučení a střílení sovětských válečných zajatců

Sovětští váleční zajatci byli v „Grosslazaretu“ mučeni, trýzněni a bití při vydávání jídla a při vyvádění na práci. Fašističtí kati nešetřili ani umírajících. Soudně lékařská znalecká zkoumání odhalila při exhumaci mrtvol mezi jinými mrtvolu válečného zajatce, kterému bylo ve stavu agonie způsobeno bodné zranění nožem do tříselné krajiny. S nožem vyčnívajícím z rány byl hozen do hrobu a ještě za živa zasypán zemí.

Jedním z druhů hromadného mučení v „nemocnici“ bylo uvěznění nemocných a zraněných do nemocniční samoty, což byla studená míst-

nost s cementovou podlahou. Zajatci uvěznění v této žalářní cele nedostávali po několik dní jídlo a mnozí tam umírali. Nemocné a slabé lidi nutili hitlerovci, aby je ještě více vyčerpali, běhat kolem budov „nemocnice“ a ti, kdož nemohli běžet, byli bičováni, až byli polomrtví.

Nebyly řídké případy, že německá stráž vraždila válečné zajatce pro své obveselení. Bývalý vojenský zajatec D. P. Buchtijčuk sdělil o tom, že Němci házeli na drátěné ploty vnitřnosti zdechlých koní a když váleční zajatci šílení hladem přibíhali k plotu, střílela po nich stráž ze samopalu. Svědek L. S. Kirsanov viděl, jak byl probodnut bodákem jeden válečný zajatec proto, že zvedl se země bramborovou hlízu. Bývalý válečný zajatec A. T. Šatalov byl očitým svědkem toho, jak strážce zastřelil válečného zajatce, který se pokusil dostat druhou porci „balandy“. V únoru 1942 „viděl Šatalov, jak strážce zranil jednoho zajatce, který hledal na smetišti zbytky jídla, které zůstaly v německé kuchyni pro služební personál. Zraněný byl ihned odveden k jámě, svléknut a zastřelen“.

Velitelství a stráž tábora používaly nejednou rafinovaného týrání. Mezi pitvanými exhumovanými mrtvolami objevila znalecká soudní expertisa 4 mrtvoly válečných zajatců, kteří byli usmrceni bodnou zbraní, s bodnými ranami na hlavě, které pronikaly až do dutiny lebeční.

Raněné a nemocné válečné zajatce nutili hitlerovci bez ohledu na jejich krajní vysílení a strašnou slabost k fyzické práci, která byla nad jejich síly. Váleční zajatci přenášeli těžké předměty a vynášeli mrtvoly usmrcených sovětských lidí. Válečné zajatce, kteří umdlávali a klesali, zabíjeli strážci přímo na místě. Cesta do práce a z práce byla podle prohlášení katolického kněze Milevského ve městě Slavuta označena jako milníky drobnými náhrobními kopečky.

Nejzřetelnějším svědectvím o surovém poměru německých fašistických katů k sovětským válečným zajatcům je skutečnost, že mnozí zranění a nemocní byli zahrabáni do hrobů za živa. Bývalý válečný zajatec A. M. Pankin ví o případu, kdy v únoru 1943 byl do umrlčí komory přinesen nemocný, který byl v bezvědomí. Nemocný přišel v umrlčí komoře k sobě, což bylo také hlášeno německému blokovému veliteli. Ten však nařídil, aby byl nemocný ponechán v umrlčí komoře, a nemocný byl pohřben.

Na podkladě toho, že v dolních dýchacích cestách čtyř mrtvol válečných zajatců, až v nejdrobnějších průduškách, bylo objeveno „velké množství pískových zrněk, které se mohly tak hluboko dostat jen při dýchacích pohybech lidí, zasypaných pískem“, zjistila soudní lékařská expertisa, že v „Grosslazaretu“ pohřbívala stráž velitelství tábora s vědomím německých lékařů sovětské lidi za živa.

Němečtí kati ubíjeli střelbou pokojné občany za to, že poskytovali pomoc sovětským válečným zajatcům

Bez ohledu na velmi přísnou stráž a kruté represalie utíkali sovětští váleční zajatci z „nemocnice“ jednotlivě i ve skupinách a nalézali úkryt u místního obyvatelstva Slavuty a v okolních osídlených místech. Vzhledem k tomu varoval šepetovský „gebietskomissär“ vládní rada dr. Worbs, do jehož okruhu spadalo město Slavuta, zvláštním nařízením obyvatelstvo, že „za poskytování jakékoli pomoci »cizím osobám«, t. j. uprchlým válečným zajatcům, budou vinníci zastřeleni. Nebudou-li nalezeni přímí vinníci, bude v každém případě zastřeleno 10 rukojmí“. Okresní správa města Slavuta vyhlásila pak, že „se všichni váleční zajatci, kteří samovolně opustí nemocnici, staví mimo zákon, a že budou zastřeleni přímo na místě, kde budou dopadeni“.

Uprchlé válečné zajatce, kteří byli dopadeni, a také občany, kteří jim poskytli pomoc, uvrhli hitlerovci do vězení, tloukli je a poté zastřelili. Duchovnímu Žurkovskému je znám případ, kdy bylo uvězněno a zastřeleno 26 pokojných občanů, kteří poskytli pomoc válečným zajatcům. Svědek J. A. Frigauf oznámil, že za pomoc válečným zajatcům byl uvězněn lékař z místní nemocnice Machnilov a dcera lékaře Vajcešuka, diplomovaná sestra Neonila.

Obzvláštní aktivitu při řádění proti dopadeným válečným zajatcům a pokojným občanům projevoval náčelník slavutského četnictva „oberwachmeister“ Robert Gotowitz a jeho zástupce „wachmeister“ Lohr. Hitlerovci popravovali lidi střelnou zbraní na pozemku, který přiléhá na jihu k vodárně bývalé vojenské čtvrti, v blízkosti „Grosslazaretu“. Toto místo si vybrali, aby tak zastrašovali válečné zajatce, kteří byli nedobrovolnými svědky příšerných zločinů.

Následky barbarského režimu, zavedeného v „Grosslazaretu“

Při lékařské prohlídce 525 sovětských válečných zajatců, kteří byli osvobozeni z „Grosslazaretu“ Slavuta, bylo zjištěno: u 435 krajní vysílení, u 59 komplikované krvácení ran, u 31 neuropsychická porucha. Soudní lékařská expertisa dospěla na podkladě vnitřního vyšetření u 112 a vnější prohlídkou 500 exhumovaných mrtvol k úsudku, že správa a němečtí lékaři „nemocnice“ vytvořili režim, při kterém museli umřít téměř všichni nemocní a zranění. Za hlavní příčinu smrti u sovětských válečných zajatců pokládají soudní lékařští znalci krajní vysílení, infekční choroby a rány způsobené samopaly nebo bodnou zbraní. Takovou úmrtnost, jaká byla v „nemocnici“, nezná žádný léčebný ústav.

Po celý den vyváželi váleční zajatci zapřažení do vozíků mrtvoly k jamám předem připraveným, a ještě nestačili na všechny mrtvoly. Tak byly za účelem urychlení „dopravy“ mrtvoly vyhazovány přímo z oken „nemocnice“ a na dvoře byly skládány na hromady.

Bývalý válečný zajatec A. V. Sevrjugin sdělil: „Kolem mne umírali lidé po stovkách. Vedle mne umíralo denně 9 až 10 lidí. Mrtví byli odváženi a na jejich místa přicházeli noví nemocní, ale ráno se týž obraz opakoval. Strašlivá úmrtnost dosahovala počtu až 300 lidí denně.“

Němečtí kati se pokoušeli utajit stopy svých zločinů

Němečtí fašističtí kati se snažili všemožně zahladit stopy svých zločinů. Pečlivě maskovali místa, kde byli pohřbeni sovětští váleční zajatci. To potvrzují výsledky vyšetřování i soudní lékařské expertisy. Jen na území bývalé vojenské čtvrti bylo objeveno až 1000 hromadných hrobů. Na kříži hrobu č. 623 bylo napsáno 8 jmen pohřbených. Při otevření tohoto hrobu se ukázalo, že jsou tam 32 mrtvoly. Totéž bylo zjištěno při otevření hrobu č. 624. V jiných hrobech byla při otevření objevena vrstva půdy mezi mrtvolami v hrobech ležícími. Při otevření hrobu č. 625 bylo vytaženo 10 mrtvol, ale pod vrstvou půdy o tloušťce 30 cm byly ještě 2 řady mrtvol. Totéž bylo zjištěno při otevření hrobu č. 627 a hrobu č. 8. Z tohoto hrobu bylo vytaženo 30 mrtvol a pod vrstvou půdy bylo nalezeno ještě množství mrtvol, které byly pohřbeny značně dříve.

Hitlerovci maskovali místa pohřbívání tak, že na ně vysazovali stromy, vedli přes ně cesty, zakládali tam květinové záhony, atd. U kasáren č. 6 byl objeven pod jednou cestou vydlážděnou kameny hrob o rozměrech 4,5 × 3 m. Severozápadně od těchto kasáren nedaleko hlavní silnice, která vede do Šepetovky, byly objeveny 3 maskované hroby o rozměrech od 6 × 2 m až 6,5 × 2,5 m.

Z VÝPOVĚDI SVĚDKA FREDERIKA RICOLY

(Dokument SSSR-315)

... V Mauthausenu se stala věznice, jinak zvaná „bunker“, velmi rychle nedostačující pro umístění všech těch, kteří měli být popraveni. Jeden blok sloužil jako přístavba, to byl blok č. 20.

Tento blok byl rozpočten v normálních dobách na umístění 200 lidí, ve skutečnosti to byl strašný žalář pro nešťastníky, jejichž počet kolísal mezi 1500 až 2000.

Životní podmínky tam byly neobyčejně těžké, desetkrát horší než v celém ostatním táboře.

Strava byla podávána podle úvahy strážce SS, která někdy nechávala nešťastné vězně hladovět dva až tři dny, a nadto byly porce daleko menší, než ve zbývající části tábora.

Někdy byla polévka nalévána do koryta a esesáci se smáli, dívajíce se na lidi, kteří jedli bez lžic přímo rukama. Někdy byla polévka nalévána do umyvadla a esesáci se doslova kochali podívanou na ten boj 2000 lidí kolem nádrže na jídlo, ač u nádrže bylo místo sotva pro 20 lidí. Případy úmrtí ze 30—35 za den vzrostly na 150. Většina těchto lidí byli ruští důstojníci pravidelné armády, tedy sovětští důstojníci. Také tam byli nejlepší představitelé inteligence, kteří upadli do německého zajetí. Děsné životní podmínky a perspektiva blízké smrti přiměly tyto lidi ke vzpouře. To se stalo na začátku února 1945. Tito lidé použili leteckého poplachu a chystali se utéci. Tento plán si zřejmě dlouho před tím promyslili. Večer před tím shrábli sníh v ohradě, aby mohli přelézt zeď. Na dané znamení byly naházeny příkrývky na drát, který byl nabit elektrickým proudem, a drát se přetrhl. Současně házeli druzí na strážce vše, co bylo možno. Jeden ze vzbouřenců oslepil úderem hasicího přístroje esesáka, který byl ozbrojen samopalem. Jeden z důstojníků, který se zmocnil této zbraně, umožnil svým soudruhům odejít.

To vše trvalo jen několik minut a v tomto časovém úseku bylo jen 12 vězňů zabito. Vzbouřencům se zdařilo obsadit strážnici DSA a vzít tam všechny zbraně.

Druhého dne byli mobilisováni všichni esesáci na honbu za lidmi.

Vídeňský rozhlas hlásil každou hodinu a vyzýval obyvatelstvo, aby pomáhalo dopadnout uprchlé „bandity“.

Represalie byly příšerné. Uprchlíci, kteří pro slabost nebyli s to daleko utéci, byli k smrti ubiti. Všichni ti, kdož byli přivedeni živí do tábora, byli zbiti s neuvěřitelnou surovostí a poté byli povražděni ranami do zátylí rozzuřenými esesáky.

Ačkoli jsme byli zvyklí na strašlivé zjevy, zanechal tento obraz surovosti v paměti všech soudruhů a zejména u mne nevyhladitelnou stopu.

Tuto výpověď, jejíž správnost potvrzují, jsem napsal dne 27. ledna 1946 v Norimberku.

Frederik Ricol.

85 Avenue d'Ivry, Paříž 13.

POUČENÍ
PRO STŘEŽENÍ SOVĚTSKÝCH VÁLEČNÝCH ZAJATCŮ
(Dokument SSSR-431)

Příloha k nařízení hlavního štábu ozbrojených sil (správa pro všeobecné záležitosti, oddělení pro válečné zajatce č. 3058/41, tajné, z 8. září 1941)

Bolševismus je smrtelným nepřítelem nacionálně socialistického Německa. Po prvé se v této válce setkává německý voják s nepřítelem, který je vycvičen nejen vojensky, nýbrž i politicky a jehož ideálem je komunismus, který spatřuje v nacionálním socialismu svého nejúhlavnějšího nepřítele. V boji proti nacionálnímu socialismu pokládá komunismus všechny prostředky za vhodné: partyzánskou válku, banditství, sabotáž, zhárství, rozkladnou propagandu, vraždy. Ba i každý zajatý voják, kdyby navenek vypadal sebenevinněji, použije každé příležitosti k tomu, aby projevil svou nenávist ke všemu německému. Je třeba počítat s tím, že se válečným zajatcům dostalo příslušných pokynů o tom, jak se mají chovat v zajetí. Proto je vůči nim naprosto nutná co největší možná ostrážitost, největší opatrnost a nedůvěra.

Pro strážní komanda platí tyto pokyny:

1. Použít nejprísrnějších opatření, jakmile se projeví sebemenší příznaky odporu a neposlušnosti. Pro potlačení odporu budiž bez milosti použito zbraně. Po válečných zajatcích, kteří se pokoušejí o útěk, budiž okamžitě střeleno (bez výstrahy, tak, aby byli zasaženi).

2. Jsou přísně zakázány jakékoli rozhovory s válečnými zajatci, a to i po cestě do práce a zpět, s výjimkou naprosto nezbytných služebních pokynů. Na cestě do práce a zpět a také během práce je kategoricky zakázáno kouřit. Budiž zabráněno jakýmkoli rozmlouvám válečných zajatců s civilními osobami; v případě nutnosti budiž použito zbraně, a to také proti civilním osobám.

3. Na pracovišti je rovněž nutný neustálý přísný dozor se strany německých strážních komand. Každý strážce musí být vždy v takové vzdálenosti od válečných zajatců, aby mohl kdykoli ihned použít své zbraně. Nikdy se neobracejte zády k válečnému zajatci.

4. Ani vůči válečným zajatcům, kteří ochotně pracují a jsou poslušní, není na místě projevovat mírnost, neboť zajatci to pokládají za projev slabosti a činí z toho příslušné závěry.

PŘÍSNĚ TAJNÁ SMĚRNICE
VRCHNÍHO VELITELSTVÍ NĚMECKÉ BRANNÉ MOCI (OKW)
ZE DNE 16. PROSINCE 1942, Č. 1. A 1388/42
„O BOJI S BANDAMI“¹³¹

(Dokument SSSR-16)

Führer má v rukou údaje, že jednotliví vojáci německé armády, kteří se účastnili boje proti bandám, byli později za své chování v boji voláni k odpovědnosti.

Vzhledem k tomu nařídil führer:

1. Nepřítel nasazuje v bandách fanatické bojovníky, kteří mají komunistickou průpravu a kteří se neštítí žádného násilí. Více než kdy jindy jde o otázku „být či nebýt“. Tento boj nesmí mít od nynějška nic společného s rytířským chováním vojáka nebo s pravidly Ženevské konvence. Nebude-li tento boj proti bandám na východě i na Balkáně veden nejdrastičtějšími prostředky, nebudou síly, které máme k dispozici, v nejbližší době stačit na vyhubení tohoto moru.

Vojska jsou proto v tomto boji oprávněna i povinna používat jakýchkoli prostředků bez omezení, a to i vůči ženám a dětem, jen když to napomáhá k úspěchu.

Projev jakékoli mírnosti je zločinem na německém národu i na vojákově na frontě, který zakouší na vlastní kůži následky úkladů banditů a jemuž je nepochopitelné, jak je možno šetřit bandity a jejich pomahače.

Tyto zásady musí tvořit základ pro „Směrnici pro boj proti bandám na východě“.

2. Žádný Němec, který se účastní bojových akcí proti bandám, nesmí být za své chování v boji proti banditům a jejich pomahačům stíhán ani v řízení kárném, ani v řízení soudním.

Velitelé vojskových těles, která operují proti bandám, jsou odpovědni za to, že: seznámí důkladně a do všech podrobností s tímto rozkazem všechny důstojníky podřízených jim oddílů;

okamžitě seznámí s tímto rozkazem své právní poradce;

nepotvrdí rozsudky, které odporují tomuto rozkazu . . .

Podepsal: *Keitel.*

---

¹³¹ Bandity nazývali hitlerovci sovětské partyzány.

Z ROZKAZU Z 5. LISTOPADU 1943, Č. 86
PRO STÁLÝ ZAJATECKÝ TÁBOR VIII-13
(LAMSDORF—HORNÍ SLEZSKO)

(Dokument SSSR-433)

...12. Popravy ruských válečných zajatců

O střelení sovětských válečných zajatců a o smrtelných nehodách, které se přitom přihodí, není třeba napříště podávat telefonická hlášení přednostovi úřadu pro záležitosti válečných zajatců jako o mimořádných událostech. Stejně jako dosud budtež však v těchto případech po 5 dnech po události zaslána podrobná hlášení prostřednictvím Stálého zajateckého tábora VIII-B.

DŮKAZNÍ MATERIÁL Z VÝSLECHU,
PROVEDENÉHO BRITSKÝMI VOJENSKÝMI ÚŘADY O TOM,
JAK BYLO 150 VÁLEČNÝCH ZAJATCŮ
A SOVĚTSKÝCH OBČANŮ ZASTŘELENO 7. DUBNA 1945
NA HŘBITOVĚ SEELHORST (HANNOVER)

(Dokument SSSR-12)

Výpověď Petra Palnikova, učiněná dne 1. května
1945 v městě Hannover (Německo)

Já, Petr Palnikov, narodil jsem se v Charkově (Rusko) dne 2. května 1920. Mé stálé bydliště je Maikop, Proletářská ulice, dům č. 146.

...Dne 20. listopadu 1944 jsem při plnění svých povinností jako spojovací důstojník mezi pluky upadl do zajetí 326. německé divise nebo pluku, to přesně nevím. Po svém zajetí byl jsem společně s jinými zajatci odeslán do obvodu Vídně. Pochod trval 4 dny. Během těchto 4 dnů jsme nedostali žádné jídlo. Mnozí zajatci klesali, protože nemohli jít. Ti, kdož se pokoušeli získat po cestě jídlo, byli zastřeleni. Během tohoto pochodu bylo zastřeleno 18 až 20 ruských zajatců.

Byl jsem umístěn v důstojnickém oddělení tábora pro válečné zajatce, který byl v blízkosti Vídně. Byl jsem tam 9 dní, načež jsem byl společně s jinými 106 důstojníky poslán vlakem do Nienburgu, který leží asi 80 km od Hannoveru a asi 30 km od Mündenu.

V Nienburgu (Německo) byl jsem poslán do ruského tábora pro válečné zajatce, kde byli výlučně ruští důstojníci. V tomto táboře jsem byl až do 2. února 1945, totiž do dne svého útěku z tábora. Šel jsem pak oklikami k Vídni a dne 10. nebo 11. února byl jsem znovu zajat Němci v jakési malé vesničce, jejíž jméno si nepamatuji. Zajali mne dva němečtí policejní strážníci. Byl jsem poslán znovu do Nienburgu,

a dostal jsem 2 dny samoty. Nato jsem byl poslán do nápravného tábora v Libenau, asi 6 km od Mündenu. Přišel jsem do Libenau 14. nebo 15. února. V Libenau bylo z vlaku vyloženo 70 Rusů, mezi nimi civilisté, důstojníci a vojáci Rudé armády.

V Libenau jsem byl společně s 20 jinými muži umístěn v tak zvané rudé cele, která byla určena pro ty, kdož mají být zahubeni. Byl to barák se dvěma místnostmi. Když jsme přišli do baráku, bylo tam už 40 lidí, z nichž většina byli Rusové. Byl mezi nimi také jeden Holanďan a jeden Němec. Zůstal jsem v Libenau do 3. dubna 1945 a to stále v témž baráku. Původní počet vězňů, který činil asi 60 lidí, se jednou zvětšoval a jednou zase zmenšoval podle toho, jak byli denně odváděni vězňové, kteří byli vražděni a věšeni.

Dne 3. dubna 1945 byl celý tábor v Libenau, kde bylo asi 800 lidí, shromážděn a poslán pěším pochodem do obvodu Hannoveru v Německu. Dne 6. dubna 1945 jsme dorazili do Hannoveru. Byli jsme při pochodu stráženi a zejména moje skupina byla strážena zvláštním oddílem zbraní SS v uniformě i v civilním šatě. V čele každé skupiny o 16 mužích byl důstojník SS.

V mé speciální skupině bylo asi 250 lidí. Mezi strážci, kteří byli určeni pro mou skupinu, byl jeden Polák. Jmenoval se Šafa, na křestní jméno se nepamatují. Tento člověk se nezúčastnil střelení, ke kterému poté došlo.

U silnice z Mündenu v okolí Hannoveru byl štáb gestapa a věznice. V této věznici byla umístěna naše skupina.

Dne 7. dubna 1945 v 6 hod. ráno byla ve štábu gestapa shromážděna skupina 25 mužů a jedné ženy; nikoho z nich jsem předtím neviděl. Němci nás naložili na nákladní automobil a vezli na hannoverský hřbitov. Tuto skupinu střežilo 6 lidí, z nichž 4 byli s námi v zadní části nákladního automobilu a měli samopaly. Šofér a jeden strážce seděli v budce. Žádného strážce jsem neznal a nikdy dříve neviděl. Měli jsme s sebou lopaty. Když jsme přijeli na hřbitov, nařídili nám strážci vystoupit z automobilu a kopat hroby. Stráž nám ukazovala, kde a kolik se má kopat. Děvče, které s námi přijelo, nekopalo a stálo v blízkosti nás. Bylo to ruské děvče ve věku 17—18 let.

Kopali jsme od 6.30 do 10 hodin ráno téhož dne. Zatím co jsme kopali, přišlo ještě 6 strážců, z nichž 3 byli němečtí vojáci a 3 civilisté. Strážcové stáli kolem nás, smáli se a povídali si. Po skončení práce nás seřadili po čtyřech, a to i děvče. Každá řada stála tváří k hrobům. Jeden ze strážců přistoupil k děvčeti a střelil do ní. Vystřelil po druhé a děvče stále ještě stálo. Po třetím výstřelu děvče kleslo. Strážce, který střelil, stál ode mne na vzdálenost jednoho metru. Popadl jsem lopatu, která ležela vedle mne, a uhodil jsem strážce do hlavy... Strážce klesl.

Dal jsem se na útěk a za mnou ještě dva zajatci. Za hřbitovem byl les. Utíkal jsem směrem k němu. Mezi lesem a hřbitovem byl dřevěný plot a nad ním byl natažen drát. Jeden z těch, kdož prchali se mnou, byl zastřelen v okamžiku, kdy se pokoušel přelézt plot. Co se stalo s druhým, nevím. Mně se podařilo přelézt ohradu. Když jsem utíkal, bylo na mne vypáleno alespoň 40 ran. Mezi hřbitovem a lesem (přibližně 60 metrů od lesa) stál malý domek. Když jsem byl asi 20 m od domku, začal ze zadního dvora domu po mně střílet z revolveru asi 50letý muž. Vystřelil na mne čtyřikrát. Podařilo se mi dostat se až k lesu bez zranění a vniknout do lesa asi na 2 km. Nevěděl jsem, zda mne někdo pronásledoval, a strávil jsem noc v lese. Druhý den ráno jsem narazil na lesní chatrč a dostal jsem tam civilní šaty. Až do té doby jsem nosil zelenou uniformu válečného zajatce, která byla zhotovována německou armádou, se znakem „SU“ na zádech. Tuto uniformu jsem dostal v Nienburgu.

Když jsem se převlékl do civilních šatů, vyšel jsem na silnici a dal jsem se směrem k ruskému táboru v Hannoveru, při čemž jsem šel kolem hřbitova, kde došlo ke střelbě. Na silnici jsem se setkal se dvěma Rusy, kteří mne odvedli do ruského tábora.

Když jsem byl po svém útěku vrácen do Nienburgu, byl jsem předveden na velitelství tábora, kde byl muž, který byl podle mého názoru německým důstojníkem. V tomto pokoji nebyl nikdo jiný, ale za dveřmi stála hlídka. Tento člověk mně přečetl krátkou listinu a dobrou ruštinou mně řekl, že jsem agitátorem a že mne čeká zlý osud. Když mně to vše přečetl rusky, byla mně předložena jiná listina a bylo mně řečeno, abych ji podepsal. Tato listina byla napsána německy. Nebyla mně přečtena a nevím, co v ní stálo. Když jsem ji podepsal, byl jsem znovu poslán do baráku. Když jsem byl na velitelství, zeptal se mne onen člověk, jak se mně podařilo uprchnout, kam jsem měl namířeno a jakou cestou.

Také se mne zeptal, proč jsem utekl. Odpověděl jsem mu, že je to zde tak zlé, že jsem už nemohl déle zůstat. To vše se přihodilo den před tím, nežli jsem byl poslán do Lievendorfu.

Lidé, kteří byli se mnou v rudých barácích v Lievendorfu, ocitli se tam z rozličných důvodů. Váleční zajatci, kteří tam byli, byli ti, kteří byli dopadeni po útěku. Jiní tam seděli proto, že kradli potraviny. Všichni jsme byli pokládáni za politicky nežádoucí.

Podpis: *Palnikov.*

Potvrzují tímto, že shora uvedené je správný překlad ruského originálu výslechu, který se děl v mé přítomnosti dne 1. května 1945 v Hannoveru, Německo. Podpis: *Poručík Efraim Ackermann 0-2000203*

V ý p o v ě d i u č i n ě n é K a r l e m F r ö w e r t e m
v H a n n o v e r u, N ě m e c k o

Já, Karel Fröwert, jsem se narodil v Hannoveru dne 26. prosince 1892. Po celý svůj život jsem žil v Německu. Nyní žiji v Dörenu, blízko Hannoveru, na Peynevstrasse 24.

Dne 7. dubna 1945 v 9.30 hodin ráno jel jsem na kole kolem hřbitova nedaleko mého domu. Náhle mne zastavil jakýsi civilista a poručil mně, abych sestoupil s kola. Zeptal jsem se ho proč a on odpověděl: „Tam se střílí, dva Rusové utekli.“ Pak se mne zeptal, kam mám namířeno, já jsem mu to řekl a on mně ukázal cestu, po které jsem měl jet. Tento občan neměl u sebe, pokud jsem mohl pozorovat, žádnou zbraň.

Mezitím, co jsem s ním mluvil, slyšel jsem výstřely, které se ozývaly ze hřbitova. Poté jsem se dal po ukázané cestě, která mne přivedla do mé zahrady. Postavil jsem kolo pod přístřešek, vzal jsem hrábě a šel jsem znovu na hřbitov. Celý hřbitov byl obehnán dřevěným plotem. Rychle jsem vyhledal otvor a vnikl jsem na hřbitov. Poté jsem se přiblížil opatrně ke křoví, které bylo asi 30 m od místa, kde stáli Rusové.

Bylo tam asi 200 Rusů. Viděl jsem, jak někteří z nich kopali dlouhý hrob. Když byl hrob hotov, vstoupilo do něho 10 nebo 15 Rusů. V tom okamžiku zahájily na ně dvě civilní osoby palbu ze samopalů.

Pak jsem slyšel, jak jeden z civilistů řekl: „Jedno prase je ještě pořád živé.“ V témž okamžiku vystřelil jeden z vojáků, který hlídal hřbitov, na něho z pušky. Měl jsem dost této podívané a vrátil jsem se stejnou cestou do zahrady.

Téhož dne v 7.30 hod. ráno jsem viděl, jak šlo asi 200 Rusů kolem mého domku směrem ke hřbitovu. Byli střeženi vojáky a asi 10 civilisty. Pak jsem ve 14.30 hodin viděl, jak se všichni tito vojáci a civilisté vraceli ze hřbitova, Rusové už s nimi nebyli.

Slyšel jsem střelbu, ozývající se ze hřbitova od 9.30 hod. ráno do 14.00 hodin odpoledne.

Ze všech těchto vojáků a civilistů jsem žádného dříve neviděl. Domnívám se, že bych poznal civilistu, který mne zastavil, když jsem jel na kole. Byl asi 170 cm vysoký a vážil asi 145—150 angl. liber. Obličej měl velmi hubený a měl tehdy na očích brýle s černou kostěnou obrubou. Byl asi 50 let star.

Když jsem se vracel ze hřbitova po druhé, viděl jsem Grunewalda, který šel s maličkým terierem k místu střelby.

Podpis: *Karl Fröwert.*

Já, Meinhard M. Kleinerman, prohlašuji, že shora uvedené je přesný překlad výpovědi, učiněné pod přísahou Karlem Fröwertem v Hannoveru, Německo, dne 1. května 1945. Meinhard M. Kleinerman.

Podepsáno pod přísahou v mé přítomnosti, Hannover, Německo, dne 1. května 1945.

Podpis: *James B. Bost*, major jízdy.

Lékařská zpráva o exhumaci mrtvol z hrobů na hřbitově v Seelhorstu

Hannover, dne 4. května 1945.

Lékařská komise, jejímiž členy byli:

1. Obermedizinalrat dr. Miesbach,
2. Medizinalrat dr. Wilsch,
3. Medizinalrat dr. Becke,
4. Prof. dr. Nordmann,

byla dne 2. května 1945 v 9,15 hod. dopoledne z rozkazu vojenské správy přítomna při exhumaci 223 mrtvol na hřbitově Seelhorst.

Komise zjistila:

I

Bylo vykopáno 153 mužských mrtvol a jedna ženská mrtvola; pitva mrtvol nebyla provedena.

V krátké době mezi vykopáním a odvezením mrtvol nebylo možno samozřejmě svléknout všechny mrtvoly. Avšak příčinu smrti bylo lze zjistit v každém případě. Ve většině případů byli tito lidé usmrceni výstřelem do hlavy zblízka. Ve dvou případech byl zásah v oblasti prsou a v jednom případě v horní části levého stehna.

Je zřejmé, že v těchto posledních případech byly rány vypáleny z větší vzdálenosti.

Mrtvoly byly v podstatě oblečeny v civilních šatech anebo v šatech zajateckých (bezbarvá německá uniforma) a některé byly v ruské vojenské uniformě.

Bylo také zjištěno, že mrtvoly byly pohřbeny asi před třemi nebo čtyřmi týdny.

Pět mrtvol bylo identifikováno jejich ruskými přáteli nebo příbuznými.

Jsou to tito muži:

1. Sjedněv Vasilij, identifikovaný Davarským (hrob č. 24).
2. Masuskievič Michal, identifikovaný Vojžukovičem (hrob č. 25).
3. Burba Ivan, identifikovaný Alexandrem Stojakem (hrob č. 26).
4. Zaudžuk Ivan, identifikovaný Kliščukem (hrob č. 34).
5. Bělozenko Nikolaj, identifikovaný Bulovženkem (hrob č. 36).

II

Kromě toho bylo vykopáno ještě 69 mrtvol, které nebyly přímo zabity, ale zemřely následkem nedostatečné výživy nebo nemoci. 40 z nich bylo zaznamenáno v kanceláři tohoto hřbitova. Mají svá čísla, poznámky o příčině smrti a také datum pohřbení.

18 mrtvol bylo zahrabáno v rakvích, sbitých z různých desek, ostatní byly dokonce bez oděvu. 29 mrtvol bylo naprosto neznámých. Nebyly zaregistrovány a byly pohřbeny v době od 23. března do 6. dubna 1945, aniž o tom kancelář hřbitova něco věděla. Na základě všeobecné dohody se zmocněným anglickým důstojníkem — nadporučíkem Hollem — upustila komise od pitvy.

Nedostatečná výživa byla zřejmá ve všech případech, kdy nebyly zjištěny žádné jiné příčiny násilné smrti.

Celkem byly exhumovány 223 mrtvoly a ohledány dne 2. května 1945.

• III

Dne 3. května 1945 od 9 hodin dopoledne do 3 hodin odpoledne byly exhumovány další 303 mrtvoly a ohledány. Stav mrtvol byl tentokráte velmi špatný, neboť byly pohřbeny asi před 3 měsíci.

Ve většině případů nebylo možno zjistit příčinu smrti pouhým ohledáním mrtvol. Nebylo ani možno provést pitvu mrtvol z důvodu, o němž se stala zmínka při předešlé exhumaci.

Bylo exhumováno:

1. 112 mrtvol podle seznamu v příloze č. 2. Všechny tyto mrtvoly byly zaregistrovány, jak to bylo obvyklé; z toho u 111 mrtvol jsou uvedeny údaje o narození nebo věku, datum pohřbu a také údaje o příčině smrti, a jen jediná mrtvola byla neznámá.

2. 191 mrtvola byla pohřbena bez jakékoli vědomosti hřbitovní kanceláře. U 6 mrtvol z toho byly nalezeny tyto dokumenty:

1. Perel Moses, 22 let, zámečnick, Lodž, příčina smrti: zeslábnutí srdečních svalů.

2. Vojdila Tomas, narozen dne 13. prosince 1909.

3. Radomskij Šmul, 32 roků.

4. Krivošejová Halina, narozená dne 17. února 1921 ve městě Ivanko.

5. Movtšanová Lina, narozená dne 24. února 1924 ve městě Kantiar.

6. Vědorocová Alexandra, narozená dne 25. ledna 1925 v osadě Fjedorce.

Ostatní mrtvoly byly neznámé. 24 mrtvoly (15 mužských a 9 ženských) byly v dosti dobrém stavu. Čtyři z nich vykazovaly známky násilné smrti. Jeden z nich byl zabit výstřelem do levé tváře; druhé oběti (jeden muž a dvě ženy) byly udušeny.

Příčinu smrti u druhých 20 osob nebylo možno přesně zjistit.

U zbývajících 167 mrtvol byla patrna nedostatečná výživa velmi značného stupně.

Podepsali: *Becke, Miesbach, Nordmann, Wilsch.*

Pravost opisů osvědčují: *Charles R. Zimmer*, kapitán pěchoty.

Z ROZKAZU Z 2. LISTOPADU 1941 Č. 109

PRO 203. NĚMECKÝ PĚŠÍ PLUK

(Dokument SSSR-121)¹³²

... Hlavní velitel armády generál polní maršál Rundstedt nařídil, aby mimo okruh bojových akcí prováděli za účelem šetření německé krve pátrání po minách a odstraňování min ze zaminovaných polí ruští zajatci. To platí také pro německé miny.

Z TAJNÉHO ROZKAZU PRO 76. NĚMECKOU PĚŠÍ DIVISI
Č. 665/41 Z 11. ŘÍJNA 1941

(Dokument SSSR-122)¹³³

... 6. Pro práce, které jsou životu nebezpečné, je nutno používat zajatců a jednotlivců z řad místního obyvatelstva ...

Z ROZKAZU

PRO 464. PĚŠÍ PLUK 253. NĚMECKÉ PĚŠÍ DIVISE

Z 20. ŘÍJNA 1941

(Dokument SSSR-123)^{133*}

... Je nutno mít na zřeteli zaminovaná místa. Není možno vždy zasadit zákopníky. Prapory budou muset bojovat samy, aniž mohou očekávat pomoc. Doporučuji proto, jak to bylo se zdarem praktikováno u 1. praporu pěšího pluku 464., používat válečných zajatců, zejména ruských zákopníků. Každý prostředek lze ospravedlnit, je-li nutno rychle ovládnout určité místo.

---

¹³² Dokumentu se zmocnily oddíly Rudé armády během ofensivních bojů na jižní frontě v prvních dnech prosince 1941.

¹³³ Dokumentu se zmocnily oddíly Rudé armády během ofensivních bojů na jižní frontě v prvních dnech prosince 1941.

^{133*} Dokumentu se zmocnily oddíly Ručé armády při ústupu německých fašistů z obvodu Seližarovo na Kalininské frontě koncem listopadu 1941.

Z ROZKAZU
PRO 60. NĚMECKOU MOTORISOVANOU PĚŠÍ DIVISI,
Č. 166/41

(Dokument SSSR-124)¹³⁴

... Ruští vojáci a nižší velitelský sbor jsou velmi stateční v boji a dokonce i jednotlivý malý oddíl vždy přistupuje k útoku. Vzhledem k tomu nelze připustit, aby byl poměr k zajatcům lidský. Je proto nutno stále ničit nepřítele střelnou i bodnou zbraní až do úplného jeho zneškodnění. . . Fanatismus a pohrdání smrtí dělá z Rusů protivníky, kteří musí být zničeni.

SMĚRNICE PŘEDNOSTY ODDĚLENÍ
PRO VÁLEČNÉ ZAJATCE VIII. VOJENSKÉHO OKRUHU
(BRESLAU—VRATISLAV) Z 15. SRPNA 1941

„POUČENÍ O POUŽÍVÁNÍ PRÁCE
SOVĚTSKÝCH VÁLEČNÝCH ZAJATCŮ“

(Dokument SSSR-421)

Hlavní štáb ozbrojených sil vydal pokyny o používání práce sovětských válečných zajatců; podle těchto pokynů je přípustné používat práce ruských válečných zajatců jedině za podmínek, které jsou značně přísnější ve srovnání s pracovními podmínkami válečných zajatců jiných národností. Tyto podmínky, jejichž dodržování je bezpodmínečně nutné, jsou:

1. Aby bylo zajištěno nezbytné stálé strážení ruských válečných zajatců, kteří žijí v obytných domech, je třeba zesílit početní stav strážných komand. Takové strážení lze zajistit jen tehdy, bude-li početní stav vlastního pracovního komanda činit alespoň 100 lidí. Zvláště je nutno věnovat pozornost těmto okolnostem:

a) Minimální početní stav pracovních komand, které jsou formovány z ruských válečných zajatců, musí činit 100 lidí, má-li jich být použito při práci, při které dosud byli zaměstnáni váleční zajatci jiné národnosti, kteří mají být nyní nahrazeni ruskými válečnými zajatci.

b) Minimální početní stav pracovních komand, které jsou formovány z ruských válečných zajatců, musí činit 200 lidí, nebylo-li při této práci dosud vůbec válečných zajatců používáno.

2. Ubikace pro Rusy musí být mimo osídlená místa. Jsou-li tyto ubikace uvnitř osídlených míst, musí mít stráž možnost pozorování a dostřelu.

3. Ubikace musí být povinně obehnané dvěma řadami ostnatého drátu ve výši alespoň dvou metrů.

4. V protikladu ke zvýšeným požadavkům, jež se kladou na zajištění strážení ubikací pro ruské válečné zajatce, jsou požadavky na tyto ubikace s hlediska životního pohodlí zcela minimální.

¹³⁴ Dokumentu se zmocnily oddíly Rudé armády v jednom z rozdrčených německých štábů na jižní frontě koncem prosince 1941.

5. Záchody musí být povinně v hranicích pásma, které je obehnáno ostnatým drátem. Jinak musí být ubikace pokládány za nehodící se pro ubytování ruských válečných zajatců.

6. Odpovědnost za přípravu stravy pro válečné zajatce spadá na zaměstnavatele; strava musí být připravována mimo hranice pásma, kde jsou ubytováni váleční zajatci, aby byla vyloučena jakákoli možnost styku ruských válečných zajatců s civilními osobami, které jsou zaměstnány přípravou stravy. Ruští váleční zajatci se nesmějí účastnit na přípravě stravy; je zakázáno také uskladňovat potraviny v hranicích pásma, kde jsou váleční zajatci ubytováni.

7. Výše potravinových přidělů pro ruské válečné zajatce, kteří pracují, se liší od přidělů, kterých se dostává válečným zajatcům jiných národností; to bude sděleno dodatečně.

8. Ruští váleční zajatci smějí pracovat jen v celých skupinách, jejichž pracující členové jsou soustředěni na jednom místě; tyto skupiny musí zůstat vždy soustředěny, aby bylo zabezpečeno jejich stálé a pečlivé střežení. Ruští váleční zajatci nesmějí být posíláni na takové práce, kde toto soustředění není možné. Podle toho je rozdělení menších skupin na několik pracovišť v rámci jednoho podniku nepřipustné, neboť to ztěžuje zajištění předepsaného systému střežení.

9. Němečtí dělníci nesmějí pracovat na jednom pracovišti s ruskými válečnými zajatci nebo v bezprostřední jejich blízkosti. Na taková pracoviště lze připustit jen spolehlivé německé civilní osoby, které samy nepracují, ale dávají jen pokyny pro práci a dozírají na splnění pokynů.

10. Pokud jde o nakládání s ruskými válečnými zajatci, platí tyto pokyny: Ruští váleční zajatci prošli školou (bolševismu, je nutno je pokládat za bolševiky a nakládat s nimi jako s bolševiky. Podle sovětských směrnic mají i v zajetí aktivně bojovat proti státu, který je zajal. Proto je třeba od samého začátku nakládat s ruskými válečnými zajatci nemilosrdně, přísně, dají-li k tomu sebenepatrnější příčinu. Naprostá izolace válečných zajatců od civilního obyvatelstva při práci i v době přestávek musí být zachovávána co nej přísněji. Všechny civilní osoby, které by se pokusily jakýmkoli způsobem se přiblížit k ruským válečným zajatcům, kteří pracují, bavit se s nimi, dávat jim peníze, potraviny a pod., musí být bezpodmínečně zadrženy, vyslechnuty a předány policii.

11. V hranicích vojenského okruhu spočívá odpovědnost za používání práce sovětských válečných zajatců na veliteli vojenského okruhu a na přednostovi oddělení pro záležitosti válečných zajatců. Proto je nutno při provádění všech opatření, jež souvisí s používáním sovětských válečných zajatců, řídit se výhradně rozkazy a nařízeními přednosty oddělení pro záležitosti válečných zajatců u VIII. vojenského okruhu. Jakákoli přímá účast pracovních úřadů při používání práce sovětských válečných

zajatců je zakázána. Ve věcech používání ruských pracovních sil záleží funkce těchto úřadů jedině v tom, že zasílají přihlášky o pracovní síly velitelství okruhu a přednostovi oddělení pro záležitosti válečných zajatců.

REFERÁT MINISTERSKÉHO RADY DORSCHÉ
ŘÍŠSKÉMU VEDOUCÍMU ROSENBERGOVI
Z 10. ČERVENCE 1941
„ZPRÁVA O TÁBORU PRO VÁLEČNÉ ZAJATCE
V MINSKU“

(Dokument 022-PS)

Vězňové se tísní na tak omezeném prostoru, že se mohou sotva pohnout, a jsou nuceni své potřeby konat tam, kde právě stojí.

Tento tábor je střežen komandem řadových vojáků v počtu jedné roty. Toto nedostatečné střežení tábora je možné jen, používá-li se nejtvrděších prostředků.

Váleční zajatci, u nichž je problém výživy těžko řešitelný, žijí po 6-7 dnů bez potravy a znají jen jedinou snahu, která je vyvolána zvířecím hladem, totiž dostat vůbec něco k snědku.

Civilní vězňové ve věku od 15—50 let pocházejí z Minska a z jeho okolí. Tito vězňové jsou živeni, pokud jsou z Minska, svými příbuznými. Jídlo mají ovšem zajištěno jen ti, kteří mají příbuzné; příbuzní se táhnou v dlouhých řadách od rána do večera k zajateckému táboru.

Jediným možným prostředkem nedostačující stráže, která koná hlídky ve dne v noci, je střelná zbraň, již nemilosrdně používá.

Tomuto chaotickému stavu nemohou vojenské úřady odpomoci vzhledem k obrovské potřebě dopravních prostředků i lidí, která je vyvolána ofensivou.

Todtova organizace pro stavbu autostrád (OT) se pokusila učinit rozhodná opatření, neboť si uvědomila, že za prvé není možno obrovskou práci, která připadá na týlové operační činitele, vykonat jedině s německými pracovními silami, a za druhé proto, že následkem zničení všech podniků, které vyráběly potraviny v Minsku, roste den ze dne hrozba, že se v táboře rozšíří epidemie vzhledem k těsnému nahromadění lidských mas.

Z řad civilních vězňů vybrala si Todtova organizace na zkoušku po stránce rasové plnohodnotné kvalifikované dělníky a se zdarem je nasadila do práce. Po této zdařilé zkoušce bylo zamýšleno vybrat ještě asi 200 kvalifikovaných dělníků, kteří by byli nasazeni na opravách automobilového parku při správě autostrády Minsk—Smolensk—Moskva.

Ve výběru vězňů mělo být pokračováno i dále, aby byli využiti při stavbě silnic pod vedením německých dělníků z Todtovy organizace.

Avšak druhého dne bylo Todtově organizaci zakázáno vybírat civilní vězně s poukazem na rozkaz generála polního maršála Klugeho, který prohlásil, že o otázce nasazování vězňů do práce rozhoduje sám.

V tomto pojmání věci vyvolává s hlediska vojenského tento rozkaz nebezpečí toho, že:

1. nebude možno včas realizovat program pro nedostatek pracovních sil,

2. sotva bude možno zabránit strašlivé epidemii.

Vzhledem k tomu je nutno bezodkladně uvolnit z Todtovy organizace potřebný počet civilních vězňů, aby mohly být obnoveny podniky, které vyrábějí potraviny v Minsku, při čemž je třeba omezit se při výběru jedině na kvalifikované dělníky, kteří jsou s hlediska rasového plnohodnotní.

Protože nemůže být v brzké budoucnosti ani řeči o rozpuštění nebo zmenšení táborů, je třeba okamžitě vyhlásit přísnou karanténu v hromadném táboře v Minsku, který jistě není jediný, kde je takovýto stav.

Panu říšskému vedoucímu Rosenbergovi vzhledem k rozhovoru s panem ministrem dr. Todtem.

Podepsán: *Dorsch*, ministerský rada.

Z MATERIÁLU ZVLÁŠTNÍ KOMISE
PRO ZJIŠTĚNÍ A VYŠETŘENÍ OKOLNOSTÍ POPRAV
POLSKÝCH VÁLEČNÝCH ZAJATCŮ
NĚMECKO-FAŠISTICKÝMI VETŘELCI
V KATYNSKÉM LESE

(Dokument SSSR-54)

... Celkový počet mrtvol podle zjištění soudních lékařských znalců dosahuje 11 000. Soudní lékařští znalci podrobně prohlédli vyhrabané mrtvoly, dokumenty a věcné doklady, které byly nalezeny u mrtvol a v hrobech. Současně s otevřením hrobů a prohlídkou mrtvých těl provedla komise výslech četných svědků z řad místního obyvatelstva, jejichž výpovědi přesně určují čas a okolnosti zločinů spáchaných německými okupanty ...

Ze všech materiálů, které má zvláštní komise k dispozici, a to z výpovědí více nežli sta vyslechnutých svědků, z údajů soudní lékařské expertisy, z listin a z věcných důkazů, které byly vyhrabány z hrobů v Katynském lese, vyplývají s nezvratnou jistotou tyto závěry:

1. Polští váleční zajatci ze tří táborů na západ od Smolenska, kteří pracovali před začátkem války na stavbě silnic, zůstali tam i po vpádu německých okupantů do Smolenska, a to až do září 1941.

2. V Katynském lese prováděly německé okupační úřady na podzim 1941 hromadné popravy polských válečných zajatců z výše uvedených táborů.

3. Hromadné popravy polských válečných zajatců v Katynském lese prováděla německá vojenská instituce, kryjící se smluveným názvem „Štáb 537. stavebního praporu“, v jejímž čele byli nadporučík Ahrens¹³⁵ a jeho spolupracovníci nadporučík Rex a poručík Hott.

4. V souvislosti se zhoršením celkové vojensko-politické situace pro Německo začátkem roku 1943 podnikly německé okupační úřady řadu provokačních opatření, aby svalily své vlastní zločiny na orgány sovětské moci a počítaly s tím, že znesváří Rusy s Poláky.

5. Za tímto účelem:

a) německo-fašističtí uchvatitelé přemlouváním, pokusy podplácení, vyhrůžkami a barbarským mučením se snažili nalézt „svědky“ mezi sovětskými občany, na nichž vymáhali lživá svědectví o tom, že polští váleční zajatci byli zastřeleni orgány sovětské moci na jaře 1940:

b) německé okupační úřady svázely na jaře 1943 z jiných míst mrtvoly jimi zastřelených polských válečných zajatců a skládaly je do rozkopaných hrobů v Katynském lese, aby tak zakryly stopy svých vlastních zločinů a zvýšily počet „obětí bolševických zvěrstev“ v Katynském lese:

c) v případě své provokace německé okupační úřady použily pro práce na rozkopání hrobů v Katynském lese a k odstranění usvědčujících je dokumentů a věcných důkazů na 500 ruských válečných zajatců, které Němci po vykonání této práce postříleli.

6. Z výsledků soudní lékařské expertisy se mimo jakoukoli pochybnost zjišťuje:

a) doba poprav je podzim 1941,

b) němečtí katané použili při střílení polských válečných zajatců téhož způsobu, kterého používali při hromadných vraždách sovětských občanů v jiných městech, zejména Orlu, Voroněži, Krasnodaru a také ve Smolensku, totiž rány z pistole do týlu...

7. Závěry ze svědeckých výpovědí a závěry soudní lékařské expertisy o popravách polských válečných zajatců Němci na podzim roku 1941 plně potvrzují věcné důkazy a dokumenty, které byly nalezeny v katynských hrobech.

8. Německo-fašističtí uchvatitelé, když popravovali polské válečné zajatce v Katynském lese, prováděli tím jen důsledně svou politiku vyhla-zování slovanských národů.

---

¹³⁵ Jak bylo zjištěno Tribunálem, šlo o podplukovníka Ahrense.

TELEGRAM ODBORU PRO VNITŘNÍ SPRÁVU Z VARŠAVY
VLÁDĚ GENERÁLNÍHO GOUVERNEMENTU
Z 19. DUBNA 1943 VZHLEDEM K TOMU,
ŽE POLSKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ ORGANISUJE PŘEŠETŘENÍ
TÁBORA PRO ZAJATÉ POLSKÉ DŮSTOJNÍKY

(Dokument SSSR-507, 402-PS)

Pilné, Krakov

Místní propagační oddělení a já jsme se pokoušeli sestavit delegaci ze zástupců polského Červeného kříže pro prohlídku táborů zajatých polských důstojníků v Německu. Polský Červený kříž nám odpověděl toto:

„Vzhledem k návrhu na utvoření delegace ze zástupců polského Červeného kříže pro prohlídku táborů zajatých polských důstojníků v Německu prohlašuje hlavní úřadovna polského Červeného kříže, že je ochotna se této věci účastnit a žádá příslušné úřady, aby poskytly těmto zástupcům příslušná oprávnění v rámci mezinárodních konvencí. Proto žádáme, aby byly uváženy tyto okolnosti:

1. informační kancelář polského Červeného kříže musí znovu vykonávat onu práci, která je upravena konvencemi.

Zákazy a omezení, které nejsou podmíněny zájmy bezpečnosti ozbrojených sil, musí být odvolány. Jde o toto:

a) působnost informační kanceláře polského Červeného kříže se musí znovu rozšířit na všechny oblasti, kde je bydliště válečných zajatců nebo jejich rodin, to znamená na oblasti, jejichž obyvatelé byli povoláni do polské armády, a to bez ohledu na dnešní administrativní hranice,

b) informační kanceláři polského Červeného kříže se musí znovu dostat oprávnění přímé korespondence s válečnými zajatci a jejich příbuznými a naopak.

Tuto korespondenci bude přezkoumávat zmocněnec polského Červeného kříže. Kanceláři se také musí dostat oprávnění zasílat zásilky podle předpisů platných v táborech. Konečně má dostat oprávnění pečovat o rodiny válečných zajatců.

2. Válečným zajatcům, kteří budou z táborů propuštěni vzhledem k svému zdravotnímu stavu, musí být dovoleno, aby se vrátili na území generálního gouvernementu. Válečným zajatcům ze Schildbergu musí být návrat zakázán.

3. Váleční zajatci z táborů nemohou být dáni k dispozici civilním a policejním úřadům za tím účelem, aby byli vyšetřováni nebo souzeni pro delikty, jichž se domněle dopustili před válkou, a musí podléhat vojenskému soudu podle mezinárodních konvencí, při čemž musí používat právní ochrany, kterou stanoví konvence, i ochrany se strany jiných států. Váleční zajatci již odsouzení musí být znovu převedeni do táborů

pro válečné zajatce a dáni k dispozici příslušným vojenským úřadům. Vydané rozsudky musí být přezkoumány.

4. Trestní věci zatčených a do koncentračních táborů převedených záložních důstojníků musí být přezkoumány co nejdříve a ukáže-li se, že se osobně nedopustili žádných deliktů, musí být ihned propuštěni.

V souvislosti s tím, co bylo právě řečeno, žádá hlavní úřadovna polského Červeného kříže, aby byla přezkoumána trestní věc paní Marie Bortnovské, která byla přednostkou informační kanceláře polského Červeného kříže a která byla před 6 měsíci zatčena a odeslána do Berlína.

Je-li nemožné ji ihned propustit, doufá hlavní úřadovna polského Červeného kříže, že vyšší instance přezkoumají návrh polského Červeného kříže, obsažený v dopise z 1. dubna 1943 č. 1474 presidiu německého Červeného kříže, a propustí paní Bortnovskou na záruku členů presidia polského Červeného kříže.

Podle tohoto prohlášení se mně zdá být nemožným vyzvat polský Červený kříž k prohlídce táborů zajatých polských důstojníků v Německu.

Prosím, abyste se o této věci spojili s přednostou místní hlavní úřadovny pro propagandu Heinrichem a uvážili ji s ním co nejpečlivěji.

TELEGRAM ODBORU PRO VNITŘNÍ SPRÁVU Z VARŠAVY
VLÁDĚ GENERÁLNÍHO GOUVERNEMENTU
Z 20. DUBNA 1943

(Dokument SSSR-507/402-PS)

Vládě generálního gouvernementu, odboru pro vnitřní správu, oddělení pro zabezpečení obyvatelstva — Krakov. Do rukou vrchního správního rady Weiraucha.

Nebude-li možno se již dovolat pana Weiraucha na č. 15200, prosím, aby mu toto sdělení bylo předáno na jeho soukromé číslo 11200.

Generální ředitel Hartmann z presidia německého Červeného kříže odevzdal mně právě prostřednictvím ministerstva propagandy tento telegram: „Velmi naléhavé — ihned referovat, — a uvědomit ihned telefonicky pana Heinricha u vlády ve Varšavě, oddělení pro obyvatelstvo a zabezpečení.

Je nutno bezpodmínečně zadržet telegram polského Červeného kříže do Ženevy; toto i jiná podobná opatření platí až do obdržení zmocnění. Ve všech věcech s touto otázkou souvisících udržujte spojení se zahraničním odborem.

Bylo navázáno spojení s ministerstvem zahraničních věcí o telegramu polského Červeného kříže. Pro další vyřizování záležitosti udržujte spojení s úřadem zmocněnce v Krakově, s nímž je už spojení navázáno. Německý Červený kříž, odbor zahraniční. Generální ředitel Hartmann.“

Co dělat? Telegram by mohl být zadržen ještě v Berlíně. Podle mého názoru je zásah německého Červeného kříže neoprávněný. Hlavní správa pro propagandu v Krakově, dr. Steinmetz, obdržel také telegram telegrafní propagační linkou. Proším, abyste s ním ihned navázali spojení. Očekávám další pokyny. Podepsal: *Heinrich.*

TELEGRAM Č. 6
ODBORU PRO VNITŘNÍ SPRÁVU Z VARŠAVY
VLÁDĚ GENERÁLNÍHO GOUVERNEMENTU
ZE DNE 3. KVĚTNA 1943
(Dokument SSSR-507/402-PS)

Vládě generálního gouvernementu. Hlavnímu odboru pro vnitřní správu. Vrchnímu správnímu radovi Weirauchovi, v Krakově. Bleskově.

Důvěrné. Část delegace polského Červeného kříže se včera vrátila z Katynu. Spolupracovníci polského Červeného kříže přivezli s sebou nábojnice nábojů, kterých bylo použito při zastřelení obětí v Katynu. Ukázalo se, že jde o německé střelivo. Kalibr 7,65, firma „Geco“. Dopis následuje. Heinrich.

Odesláno: Varšava *Fiedler.* Převzal: *Sidow.*

ZE STENOGRAFICKÉHO ZÁZNAMU
O LIČENÍ MEZINÁRODNÍHO VOJENSKÉHO TRIBUNÁLU
DNE 1. ČERVENCE 1946

Výslech svědka Borise Bazilevského

Zástupce hlavního žalobce za SSSR Smirnov: Pane předsedo, prosím, aby byl vyslechnut jako svědek bývalý zástupce starosty města Smolenska v době německé okupace — profesor astronomie Bazilevskij.

Předseda: Ano, prosím, přiveďte svědka.

(*Vchází svědek*)

Řekněte své jméno a příjmení.

Svěddek: Boris Bazilevskij.

Předseda: Opakujte po mně slova přísahy v tomto znění:

„Já, občan Sovětského svazu, obeslaný jako svědek v této trestní věci, slibuji slavnostně a přísahám před tímto Vysokým soudem, že řeknu vše, co vím o této trestní věci, že nic nepřidám a nic nezamlčím.“

(*Svěddek opakuje slova přísahy*)

Můžete si sednout.

Smirnov: Dovolíte, pane předsedo, abych přistoupil k výslechu.

Předseda: Ano, prosím.

Smirnov: Řekněte nám, svědku, co jste dělal před začátkem okupace města Smolenska a smolenské oblasti a kde jste žil.

Bazilevskij: Až do okupace Smolenska a smolenské oblasti jsem žil v městě Smolensku a byl jsem zprvu profesorem na smolenské univerzitě a potom na smolenském pedagogickém ústavu a zároveň ředitelem hvězdářské observatoře. Po deset let byl jsem děkanem fakulty pro fyziku a matematiku a v posledních letech jsem byl zástupcem ředitele ústavu v oboru vyučovacím.

Smirnov: Jak dlouho jste celkem žil ve Smolensku před začátkem německé okupace?

Bazilevskij: Od roku 1919.

Smirnov: Víte, co to byl tak zvaný Katynský les?

Bazilevskij: Ano. Ve skutečnosti to byl spíše lesík, bylo to oblíbené místo, kde trávili obyvatelé Smolenska volné dny a také letní oddech.

Smirnov: Byl tento les nějakým zvláštním územím, které by bylo střeženo ozbrojenými hlídkami a hlídacími psy, anebo byl snad les dokonce ohrazen od okolí?

Bazilevskij: Za celou dlouhou dobu mého žití ve Smolensku nebyl přístup k tomuto místu nikdy a pro nikoho omezen. Sám jsem tam byl mnohokrát, naposled v roce 1940 a na jaře 1941. V tomto lese byl také pionýrský tábor. Bylo to tedy místo volné a svobodně každému přístupné.

Smirnov: Prosím, abyste se u této odpovědi poněkud zastavil. Ve kterém roce tam byl umístěn pionýrský tábor?

Bazilevskij: Naposled byl smolenský pionýrský tábor v obvodu Katynského lesa v roce 1941.

Smirnov: Rozuměl jsem vám tudíž dobře, že v letech 1940 a 1941, za všech okolností tudíž před začátkem války (mluvil jste o jaru 1941), nebyl Katynský les územím zvláště střeženým a že přístup tam byl zcela volný?

Bazilevskij: Ano, to tvrdím, bylo tomu tak.

Smirnov: Vypovídáte to jako očitý svědek nebo jste o tom jen slyšel?

Bazilevskij: Nikoli, jako očitý svědek, který tam byl.

Smirnov: Prosím, abyste pověděl soudu, za jakých okolností jste se stal prvním náměstkem starosty města Smolenska v době německé okupace. Mluvte pomaleji.

Bazilevskij: Vzhledem k tomu, že jsem byl úřední osobou, neměl jsem možnost včas se evakuovat, ježto jsem byl zaměstnán zazdíváním nejvyšší cenné knihovny ústavu a cenného zařízení. Podle toho, jak se okolnosti vyvinuly, mohl jsem se pokusit o odjezd teprve dne 15. července večer. Nepodařilo se mně dostat se do vlaku a má evakuace byla určena na 16. července ráno. Avšak v noci z 15. na 16. červenec byl Smolensk proti mému očekávání zabrán německými vojsky, mosty přes Dněpr byly vyhozeny do vzduchu a já jsem se tak octl v zajetí.

Po nějaké době, totiž dne 20. července, objevila se na observatoři, kde jsem bydlel jako její ředitel, skupina německých vojáků, kteří prohlásili, že mají sepsat, co na observatoři bylo, zda jsem ředitelem observatoře a zda je tu profesor fyziky Jefimov, který tam bydlel. Večer dne 20. července se ke mně dostavili dva němečtí důstojníci a odvedli mne do štábu oddílu, který obsadil Smolensk. Po přezkoumání mých dokumentů a po krátké rozmluvě mně bylo navrženo, abych převzal funkci náčelníka města, t. j. starosty. Odmítl jsem to s odůvodněním, že jsem profesorem astronomie a že nemám naprosto žádné zkušenosti v těchto věcech a proto že nemohu tuto funkci převzít; na to mně bylo kategoricky a také výhrůžně řečeno, že „my donutíme celou ruskou inteligenci pracovat“.

Smirnov: Podle toho, rozumím-li vám přesně, přinutili vás Němci pohružkami k tomu, abyste se stal zástupcem starosty tohoto města?

Bazilevskij: To ještě není vše. Bylo mně tehdy řečeno, že budu za několik dní povolán na posádkové velitelství. Dne 25. července přišel ke mně do bytu v doprovodu německého četníka neznámý člověk v civilním oděvu, který se prohlásil za smolenského advokáta Meňšagina, a řekl, že z pověření německého posádkového velitelství byl poslán ke mně a že s ním mám ihned odejít na posádkové velitelství, které už tehdy bylo stálé.

Smirnov: Řekněte nám, svědku, kdo byl starostou Smolenska?

Bazilevskij: Advokát Meňšagin.

Smirnov: V jakých stycích byl Meňšagin s německou správou a zejména s německým posádkovým velitelstvím ve městě?

Bazilevskij: Ve velmi dobrých. Tyto styky byly každým dnem těsnější.

Smirnov: Lze to říci tak, že Meňšagin byl důvěrníkem německé správy, u něhož Němci považovali za možné svěřovat mu tajnosti?

Bazilevskij: Nepochybně ano.

Smirnov: Prosím, abyste odpověděl na toto: Je vám známo, že ve Smolensku byli polští váleční zajatci, lépe řečeno v blízkosti Smolenska?

Bazilevskij: Ano, to mně bylo velmi dobře známo.

Smirnov: Co dělali polští váleční zajatci v blízkosti Smolenska a v které době to bylo?

Bazilevskij: Na jaře 1941 a na začátku léta pracovali polští váleční zajatci na opravě silnic Moskva-Minsk a Smolensk-Vitebsk.

Smirnov: Co je vám známo o dalším osudu polských válečných zajatců?

Bazilevskij: O osudu polských válečných zajatců jsem se dověděl z titulu funkce, kterou jsem zastával, dokonce poněkud dříve.

Smirnov: Prosím, povězte o tom osudu.

Bazilevskij: Vzhledem k tomu, že v táboře pro ruské válečné zajatce, známém pod názvem „Dulag 126“, panoval neobyčejně krutý režim, při

kterém váleční zajatci denně po stovkách umírali, snažil jsem se podle možnosti každého, u kterého bylo možno najít pro to důvod, z tábora vysvobodit. Brzy jsem dostal informace, že je v táboře známý smolenský pedagog Georgij Dmitrijevič Žiglinskij. Požádal jsem Meňšagina, aby podal žádost u německého posádkového velitelství ve Smolensku, zejména u von Schwetze, o propuštění Žiglinského z tábora a odůvodňoval jsem to . . .

Smirnov: Prosim, abyste se nezdržoval s těmito podrobnostmi a neztrácel jimi čas, ale abyste pověděl soudu o svém rozhovoru s Meňšaginem a o tom, co vám Meňšagin řekl.

Bazilevskij: Meňšagin řekl na mou prosbu: „. . . Nu což, jednoho zachráníme a stovky budou stejně umírat.“ Leč já jsem přes to trval na podání žádosti. Meňšagin souhlasil po určitém váhání, že půjde s touto žádostí na německé posádkové velitelství.

Smirnov: Snad byste, svědku, mohl mluvit stručněji a povědět, co vám řekl Meňšagin, když se vrátil z německého posádkového velitelství?

Bazilevskij: Asi za dva dny mně sdělil, že se pro mou žádost octl v nepříjemné situaci. Von Schwetz odmítl jeho žádost a poukázal přitom na platné směrnice z Berlína, že se má vůči válečným zajatcům zachovávat co nejtvrdší režim.

Smirnov: Co vám řekl o polských válečných zajatcích?

Bazilevskij: O polských válečných zajatcích mně řekl, že Rusové budou alespoň sami umírat v táboře, ale že polští váleční zajatci mají být vyhubeni.

Smirnov: Nu a dále, k jaké rozmluvě došlo mezi vámi?

Bazilevskij: Přirozeně jsem na to dosti hlasitě vykřikl: „Jak to? Jak tomu mám rozumět?“ Na to odpověděl Meňšagin, že je tomu třeba rozumět v pravém slova smyslu, a tu mne vyzval a požádal, abych o tom nikomu v žádné formě nic neříkal, protože je to vlastně velké tajemství.

Smirnov: Kdy se přesně konal tento váš rozhovor s Meňšaginem, v kterém měsíci a v které části měsíce?

Bazilevskij: Tento rozhovor se konal na začátku září, přesné datum si již nepamatuji.

Smirnov: Ale pamatujete se, že to bylo na začátku září?

Bazilevskij: Ano.

Smirnov: Vrátili jste se snad někdy později v rozhovorech s Meňšaginem k osudu polských válečných zajatců?

Bazilevskij: Ano.

Smirnov: Kdy to bylo?

Bazilevskij: Asi za dva týdny nato, t. j. koncem září.

Smirnov: Mluvte pomaleji.

Bazilevskij: Na konci září jsem se už nezdržel a položil jsem mu otáz-

ku, jaký je vlastně osud polských válečných zajatců. Z počátku Meňšagin váhal, ale pak s určitou nerozhodností řekl: „S těmi je už skoncováno“.

Smirnov: Řekl vám něco o tom, kde s nimi bylo skoncováno nebo ne?

Bazilevskij: Ano, řekl mně, že mu von Schwetz řekl, že byli zastřeleni blízko Smolenska.

Smirnov: Ale přesné místo nejmenoval?

Bazilevskij: Ne, mně toto místo nejmenoval.

Smirnov: Řekněte nám, vypravoval jste vy někomu o tom, že hitlerovci usmrtili polské válečné zajatce v blízkosti Smolenska?

Bazilevskij: Vypravoval jsem o tom profesoru Jefimovu, který bydlel se mnou v jednom domě, a kromě toho přišla na to za několik dní řeč s městským lékařem doktorem Nikolským. Ale ukázalo se, že Nikolskij už o tomto zločinu ví z nějakého jiného pramene.

Smirnov: Řekl vám něco Meňšagin o tom, z jakých důvodů byly tyto popravy vykonány?

Bazilevskij: Ano, když mně sdělil, že je to s válečnými zajatci už skoncováno, zdůraznil ještě jednou, že je to nutno zachovat v největší tajnosti, máme-li se vyhnout velkým nepříjemnostem, a jal se mně vysvětlovat, jaký je celkový postoj Němců k polským válečným zajatcům. Uvedl, že je to jeden článek celkového systému chování vůči polským válečným zajatcům.

Smirnov: Neslyšel jste náhodou o vyhubení Poláků od některého ze zaměstnanců německého posádkového velitelství?

Bazilevskij: Ano. Asi za dva nebo tři dny nato jsem vešel do pracovny Meňšagina a zastihl jsem tam tlumočnicka sonderführera sedmého oddělení německého posádkového velitelství, který řídil ruské oddělení. Mluvil právě s Meňšaginem o Polácích. Jmenoval se Otzejskij.

Smirnov: Snad byste nám mohl říci stručně, co říkal Otzejskij?

Bazilevskij: Jeho výroky spočívaly v okamžiku, když jsem ho zastihl, v podstatě v tom, že Poláci jsou méně hodnotná rasa, jejichž zničení může sloužit k dobrému pohnojení a rozšíření životního prostoru pro Německo.

Smirnov: Řekl vám Meňšagin o zastřelení polských válečných zajatců, že to ví od posádkového velitele von Schwetze?

Bazilevskij: Ano, kromě toho jsem si také odnesl dojem, že citoval von Schwetze. Ale zřejmě o tom na posádkovém velitelství hovořil, jsem o tom pevně přesvědčen ze soukromých rozhovorů s ním.

Smirnov: Které doby se týká váš rozhovor s Meňšaginem, když řekl, že polští váleční zajatci již byli zahubeni v blízkosti Smolenska?

Bazilevskij: To se týká konce září...

V ý s l e c h s v ě d k a M a r k a M a r k o v a

... *Smirnov*: Pane předsedo, prosím, aby soud vyslechl jako svědka bulharského příslušníka, profesora soudního lékařství na universitě v Sofii, Marka Antonova Markova.

(Do síně vstupují svědek a tlumočník)

Předseda: Vy jste tlumočník?

Tlumočník: Ano, sire.

Předseda (obrací se k tlumočníku): Řekněte nám, prosím, své jméno a příjmení.

Tlumočník: Ljudomir Valjev.

Předseda: Opakujte po mně slova přísahy: „Přisahám před Bohem a zákonem, že budu tlumočit výpovědi, které učiní tento svědek, správně a podle svých schopností.“

(*Tlumočník opakuje slova přísahy*)

(*Svědék Mark Antonov Markov zaujímá místo za svědeckým stolem*)

Předseda: Řekněte nám své jméno a příjmení.

Svědék: Doktor Mark Antonov Markov.

Předseda: Opakujte po mně slova přísahy: „Přisahám, že budu jako svědek, obesláný v této trestní věci, mluvit pouze pravdu, jsa si vědom své odpovědnosti před Bohem a zákonem, že nic nezamlčím, ani nic nepřidám.“

(*Svědék opakuje slova přísahy*)

Můžete se posadit.

Smirnov: Dovolíte, pane předsedo, abych přistoupil k výslechu svědka?

Předseda: Ano, prosím.

Smirnov: Svědku, žádám vás, abyste nám zcela stručně, aniž byste zatěžoval pozornost soudu podrobnostmi, vypověděl, za jakých okolností jste byl zařaděn mezi členy t. zv. mezinárodní lékařské komise, kterou zřídili Němci v dubnu 1943 pro prohlídku hrobů polských důstojníků v Katynském lese. Prosím vás, abyste při svých odpovědích dělal přestávky mezi otázkou, kterou vám položím, a svou odpovědí.

Markov: Bylo to koncem dubna 1943. Byl jsem v soudním lékařském ústavu, kde jsem tehdy pracoval a kde pracuji i nyní.

Zavolal mne telefonicky doktor Gjurov, sekretář dr. Filova, který byl tehdy bulharským ministerským předsedou. Oznámil mně, že se mám jako zástupce bulharské vlády účastnit práce jakési mezinárodní lékařské komise, která bude vyšetřovat mrtvolu, nalezené v Katynském lese, totiž mrtvolu polských důstojníků.

Protože jsem nechtěl jet, odpověděl jsem, že musím zastupovat ředitele ústavu, který byl mimo hlavní město. Doktor Gjurov mně řekl, že podle příkazu ministra zahraničních věcí, který poslal telegram, musím jet právě proto, abych ho zastupoval. Gjurov mne pozval do ministerstva. Tam jsem se ptal, zda mohu odmítnout splnění tohoto příkazu. Gjurov mně odpověděl, že jsme nyní ve válečném stavu a že vláda může poslat každého tam, kam to pokládá za nutné.

Gjurov mne poslal ke generálnímu sekretáři ministerstva zahraničních věcí Šušmanovi. Šušman opakoval tento příkaz a řekl mně, že jde o to, aby byly vyšetřeny mrtvoly tisíců polských důstojníků. Odpověděl jsem, že k tomu, aby bylo lze vyšetřit tisíce mrtvol, by bylo třeba několika měsíců. Ale Šušman mně řekl, že Němci už jich část exhumovali a že tam musím jet společně s ostatními členy komise jen proto, abych prohlédl to, co už bylo uděláno, a abych podepsal jako bulharský zástupce už sepsaný protokol.

Poté jsem byl zaveden na německé vyslanectví k radovi Mormannovi, který prakticky tento zájezd pořádal.

To bylo v sobotu a v pondělí dne 26. dubna ráno jsem odletěl do Berlína. Tam mne očekával úředník bulharského vyslanectví a dovezl mne do hotelu „Adlon“.

Smirnov: Prosím, abyste odpověděl na tuto otázku: Kdy a v jakém složení odjela tato t. zv. mezinárodní komise do Katynu?

Markov: Následující den, tedy 27. dubna, jsme strávili v Berlíně a tam přijeli pak ostatní členové komise.

Smirnov: Kdo to byl?

Markov: Byli to kromě mne doktor Birkle, vrchní lékař z ministerstva spravedlnosti a první asistent soudního lékařství a kriminalistiky v Bukurešti, doktor Miloslavić, řádný profesor soudního lékařství a kriminalistiky na universitě v Záhřebu, který se zájezdu účastnil jako zástupce Charvátska, profesor Palmieri, který byl profesorem soudního lékařství a kriminalistiky na universitě v Neapoli, dr. Orzosz, který byl profesorem soudního lékařství a kriminalistiky na universitě v Budapešti, dr. Subík, který byl řádným profesorem pathologické anatomie na universitě v Bratislavě a přednostou státního úřadu zdravotnického pro Slovensko, dr. Hájek, který byl profesorem soudního lékařství a kriminalistiky v Praze, a to jako zástupce t. zv. protektorátu Čechy a Morava, profesor Naville, který byl řádným profesorem soudního lékařství na universitě v Ženevě, jako zástupce Švýcarska, doktor Spelleers, který byl řádným profesorem pro oční choroby na universitě v Ghentu jako zástupce Belgie, doktor de Burlett, který byl profesorem anatomie na universitě v Groningen jako zástupce Holandska, doktor Tramsen, který byl náměstkem ředitele pro soudní lékařství v Kodani jako zástupce

Dánska, doktor Saxsen, který byl řádným profesorem pathologické anatomie na universitě v Helsinkách. Během celé práce nebyl přítomen jen doktor Costeduat, který prohlásil, že by se mohl zúčastnit jen jako osobní zástupce presidenta Lavala.

Přijel také profesor Piga z Madridu, člověk již velmi starý, který neměl na pracích komise žádnou účast. Později nám bylo řečeno, že ochuravěl následkem dlouhé cesty.

Smirnov: Ti všichni odletěli do Katynu?

Markov: Všichni přijeli do Katynu s výjimkou profesora Piga.

Smirnov: Kdo ještě letěl kromě členů komise do Katynu společně s komisí?

Markov: Dne 28. dubna ráno jsme odletěli do Katynu s letiště Tempelhof v Berlíně. Letěli jsme dvěma letadly a v každém bylo 15 až 20 lidí.

Smirnov: Kdo další byl v letadle? Snad byste na tuto otázku mohl odpovědět stručněji.

Markov: S námi byl doktor Dietz, který nás uvítal a doprovázel v zastoupení ministerstva zdravotnictví. Také tam byli zástupci tisku a zástupci německého ministerstva zahraničních věcí.

Smirnov: Prosím, abyste přerušil svou odpověď na moji otázku a abyste mně řekl, kdy přibyla komise do Katynu?

Markov: Komise přiletěla do Smolenska dne 28. dubna večer.

Smirnov: Kolik pracovních dnů, zdůrazňuji, pracovních dnů trval pobyt komise ve Smolensku?

Markov: Byli jsme ve Smolensku jen dva dny, totiž 29. a 30. dubna 1943 a dne 1. května ráno jsme odejeli ze Smolenska.

Smirnov: Kolikrát byli členové komise přímo u hromadných hrobů v Katynském lese?

Markov: Byli jsme v Katynském lese dvakrát, a to 29. a 30. dubna, vždy dopoledne.

Smirnov: Kolik hodin jste strávili každý den přímo u hromadných hrobů?

Markov: Domnívám se, že ne více nežli 3 až 4 hodiny pokaždé.

Smirnov: Byli členové komise přítomni aspoň jednou při rozkopání hrobů?

Markov: V naší přítomnosti nebyly rozkopány nové hroby. Bylo nám pouze ukázáno několik hrobů, které byly rozkopány už před naším příjezdem.

Smirnov: Byly vám tudíž ukázány hroby již rozkopané, kolem kterých ležely mrtvoly?

Markov: Zcela správně. Kolem těchto rozkopaných hrobů ležely už vyhrabané mrtvoly.

Smirnov: Byly pro členy komise vytvořeny náležitě podmínky, aby je mohli objektivně a všestranně vědecky vyšetřit?

Markov: To jediné, co lze z naší činnosti nazvat vědeckým soudně lékařským vyšetřením, byla pitva, kterou vykonali někteří členové komise, kteří byli znalci soudního lékařství. Mezi námi bylo asi 7 nebo 8 lidí, kteří si mohli činit nárok na tuto kvalifikaci, a pokud se pamatují, bylo pitváno jen asi 8 mrtvol. Každý z nás pitval jednu mrtvolu, s výjimkou profesora Hájka, který pitval mrtvoly dvě. Veškerá ostatní naše činnost během těchto dvou dnů měla ráz rychlé prohlídky pod vedením Němců. Připomínalo to turistický výlet, během něhož nám byly ukázány mrtvoly a vesnický dům několik kilometrů vzdálený od Katynského lesa, kde byly ve vitrinách vyloženy jakési dokumenty a jiné předměty. O těchto dokumentech a předmětech nám bylo řečeno, že byly vyjmuty z oděvu pitvaných mrtvol.

Smirnov: Viděli jste sami, jak byly tyto listiny a dokumenty vyjmuty, anebo vám byly ukázány ve vitrinách za sklem?

Markov: Dokumenty, které jsme viděli ve vitrinách, byly vyjmuty ještě před naším příchodem.

Smirnov: Byla vám dána možnost provést nějaké vyšetření těchto dokumentů, na příklad přezkoumat, zda jsou listiny nasáknuty kyselinami z mrtvol a vůbec provést nějaké soudní kriminalistické vyšetření?

Markov: Neprováděli jsme žádné vědecké zkoumání těchto dokumentů. Jak jsem již řekl, byly nám tyto dokumenty ukázány ve vitrinách za sklem a my jsme se jich ani nedotkli.

Smirnov: Nyní bych prosil, abyste stručně odpověděl — ano či ne — na otázku, kterou jsem položil dříve, zda totiž byly pro členy komise vytvořeny náležitě podmínky pro objektivní a všestranné vědecké vyšetření?

Markov: Podle mého mínění nelze v žádném případě nazvat tyto pracovní podmínky vyhovujícími pro provedení úplného a objektivního vědeckého vyšetření. To jediné, co mělo skutečně ráz lékařského vyšetření, byla pitva, kterou jsem provedl.

Smirnov: Porozuměl jsem vám však správně, že z jedenácti tisíc mrtvol pitvali členové komise všeho všudy osm mrtvol?

Markov: Zcela správně.

Smirnov: Prosím, abyste odpověděl na tuto otázku: V jakém stavu byly mrtvoly? Prosím, abyste popsal stav mrtvol a jejich vnitřních orgánů.

Markov: O stavu mrtvol v Katynských hrobech mohu soudit jen podle stavu mrtvoly, kterou jsem pitval. Stav této mrtvoly byl, pokud jsem mohl konstatovat, stejný, jako stav ostatních mrtvol. Kůže byla zcela zachovalá, zčásti vyschlá s hnědočerveným zabarvením, a na některých

místech zbarvená modře od šatů. Nehty a vlasy ve většině případů už vypadaly. V hlavě mrtvoly, kterou jsem odřízl, byl malinký otvor od rány kulkou do zátylí.

Z mozku zůstala jen kašovitá hmota. Svaly byly zachovalé do té míry, že byla dokonce patrná tkáň srdečního svalu a srdeční chlopně. Vnitřní orgány byly také v podstatě dobře zachovalé, ale byly už zprohýbány se zaschlým a ztemnělým zbarvením. V žaludku byly stopy jakési stravy. Část tuku zmýdelnatěla. Silně na nás zapůsobila okolnost, že i při hrubém škrubání mrtvoly nebylo lze odtrhnout žádné končetiny.

Na podkladě toho, co jsem konstatoval, nadiktoval jsem na místě pitvy protokol a stejný protokol nadiktovali také ostatní členové komise, kteří prováděli pitvu. Později byl tento protokol Němci uveřejněn v knize, kterou vydali pod číslem 827.

Smirnov: Prosím, abyste odpověděl na tuto otázku: Nasvědčovala soudní lékařská prohlídka mrtvol tomu, že mrtvoly byly v zemi po tři léta?

Markov: Tuto okolnost jsem mohl posuzovat opět jedině podle mrtvoly, kterou jsem pitval.

Stav této mrtvoly, jak jsem již řekl, byl typický pro průměrný stav katynských mrtvol. Byly to mrtvoly, jež byly ve stavu, který byl dalek rozkladu měkkých částí, protože tuk teprve začínal mýdelnatět. Podle mého názoru byly tyto mrtvoly v zemi daleko méně nežli tři léta. Soudil jsem, že mrtvola, kterou jsem pitval, byla v zemi asi rok nebo půl druhého roku.

Smirnov: Podle toho jste soudil, používaje kritérií, jež se zakládala na vašich zkušenostech v Bulharsku, t. j. v kraji mnohem jižněji položeném nežli Smolensk, kde k procesu rozkladu mrtvol dochází ve srovnání s oblastí smolenskou dříve, že mrtvoly vytažené z hrobů ve smolenském lese ležely v zemi nejvýš půl druhého roku. Rozuměl jsem vám správně?

Markov: Ano zcela správně. Soudil jsem, že mrtvoly byly v zemi půl druhého roku.

(Soud oznámil, že se líčení odročí na 2. července 1946 na 10.00 hodin)

Dne 2. července 1946

(Dopolední líčení)

Smirnov: Dovolíte, pane předsedo?

Nuže, svědku, kterého dne přesně jste prováděl společně s jinými členy komise pitvu těchto 8 mrtvol?

Markov: Bylo to dne 30. dubna dopoledne.

Smirnov: A na podkladě svého osobního pozorování jste dospěl k závěru, že mrtvoly byly v zemi rok nebo nejvýše půl druhého roku?

Markov: Zcela správně.

Smirnov: Dříve, nežli položím další otázku, prosím, abyste mně stručně odpověděl na tuto otázku: V praxi bulharských soudních lékařů je ustáleno, že spis o lékařské prohlídce mrtvoly, který sepíše soudní lékař, má obsahovat dvě části: nález a posudek.

Markov: V naší praxi, stejně jako v praxi jiných zemí, pokud je mně to známo, se to dělá takto: Zprvu se podá nález a poté posudek.

Smirnov: Je v protokole, který jste sepsal o pitvě mrtvol, posudek nebo není?

Markov: Můj protokol o mrtvole, kterou jsem pitval, obsahuje jediné nález a nikoli posudek.

Smirnov: Proč?

Markov: Protože jsem z listin, které nám byly dány, pochopil, že měl být u nás předem vzbuzen dojem, že mrtvoly byly v zemi asi 3 léta. Byly to ony listiny, které nám byly ukázány v onom malém vesnickém domku, o kterém jsem se zmínil.

Smirnov: Jen mimochodem, byly vám tyto listiny ukázány před pitvou mrtvol nebo po pitvě?

Markov: Ano, to bylo den před pitvou.

Smirnov: Byli jste tudíž hned postaveni . . .

Markov: Ježto byly výsledky, ke kterým jsem došel při pitvě mrtvoly mnou provedené, ve zřejmém rozporu s touto verzí, upustil jsem od posudku . . .

Smirnov: Upustil jste tudíž od posudku proto, že objektivní výsledky lékařské pitvy nasvědčovaly tomu, že mrtvoly nebyly v zemi tři léta, nýbrž jen půl druhého roku?

Markov: Zcela správně.

Smirnov: Byli členové komise jednotni v názoru na to, jak dlouho ležely v zemi mrtvoly vyhrabané z katynských hrobů?

Markov: Většina členů delegace, kteří provedli pitvu v Katynském lese, podali posudek, ale nedotkli se otázky, jak dlouho ležely mrtvoly v zemi. Někteří, jako na příklad profesor Hájek, mluvili o nepodstatných věcech, na příklad o tom, že zesnulý byl nemocen zánětem pohrudnice; jiní, na příklad profesor Birkle z Bukurešti, sejmul vlasy s mrtvoly, aby vyzkoumal stáří mrtvoly, což bylo podle mého názoru zcela bezvýznamné. Profesor Palmieri řekl na podkladě vyšetření mrtvoly, kterou pitval, že mrtvola byla v zemi déle jednoho roku, ale přesně neurčil, jak dlouho.

Jediný, kdo podal posudek o tom, že mrtvola ležela v zemi tři léta, byl profesor Miloslavić ze Záhřebu. Když byla uveřejněna německá kniha

o Katynu, přečetl jsem si jeho objektivní konstatování o stavu mrtvoly, kterou pitval a měl jsem dojem, že se mrtvola, kterou pitval, neliší co do svého stavu od ostatních mrtvol. Na podkladě toho jsem dospěl k závěru, že jeho tvrzení, že mrtvola byla v zemi 3 léta, neodpovídá jeho nálezu.

Smirnov: Prosím, abyste zodpověděl tuto otázku: Kolik asi lebek s jevy tak zvaného pseudo callusu bylo členům komise ukázáno? Mimochodem řečeno, ježto tento výraz není ve všeobecné kriminalistice a v obvyklých knihách o soudním lékařství známý, prosím vás, abyste vysvětlil, co rozumí profesor Orzosz z Budapešti pod názvem „pseudo callus“... Tedy, kolik asi lebek s jevy tak zvaného pseudo callusu bylo členům komise ukázáno? Vysvětlete tento výraz profesora Orzosze.

Markov: O pseudo callusu nám vypravoval profesor Orzosz na společné konferenci delegátů, která se konala dne 30. dubna odpoledne v budově, kde byla umístěna polní Butzova laboratoř ve Smolensku. Tímto zjevem rozuměl profesor Orzosz usazeninu a navrstvení nerozpustných vápníkových solí a jiných solí ve vnitřní části lebky. Profesor Orzosz tvrdil, že podle jeho zkušeností byl pozorován tento zjev v Maďarsku tehdy, když byla mrtvola v zemi alespoň tři léta. Když nám to profesor Orzosz řekl na vědecké poradě, nikdo z delegátů neřekl nic ani pro ani proti tomuto zjevu a měl jsem dojem, že ani ostatním delegátům není jev pseudo callusu známým stejně jako mně. Na této poradě demonstroval nám profesor Orzosz tento zjev na jedné lebce.

Smirnov: Prosím, abyste řekl, jaké číslo měla mrtvola, od které do mně vzal profesor Orzosz lebku k demonstrování?

Markov: Mrtvola, jejíž lebka byla vzata, měla číslo 526. V knize, ve které byla tato mrtvola označena, bylo uvedeno toto číslo 526. Tato skutečnost mně umožnila se přesvědčit o tom, že tato mrtvola byla vytažena z hrobu předtím, nežli jsme přijeli do Katynu, neboť všechny ostatní mrtvoly, které jsme dne 30. dubna pitvali, měly čísla vyšší nežli 800. Bylo nám vysvětleno, že jakmile se mrtvola vytáhne z hrobu, připojí se hned na ni příslušné číslo.

Smirnov: Řekněte nám, byly zjevy pseudo callusu na lebkách mrtvol, které jste pitval vy a vaši kolegové?

Markov: V lebce mrtvoly, kterou jsem pitval já, byla místo mozku kašovitá hmota, ale zjevy pseudo callusu jsem nepozoroval. Žádný z ostatních delegátů neprohlásil po vysvětlivkách profesora Orzosze, že by upozoroval tento zjev. Ani Butz a jeho spolupracovníci, kteří vyšetřovali mrtvoly ještě před naším příchodem, neprohlásili, že by byli upozorovali tento zjev. Později jsem v knize, vydané Němci, ve zprávě Butzově zjistil, že Butz poukazuje na zjevy pseudo callusu, aby podpořil svou thési, že totiž mrtvola byla v zemi tři roky.

Smirnov: Podle toho vám byla ukázána jen jedna lebka z 11 000 mrtvol, která vykazovala zjevy pseudo callusu?

Markov: Zcela správně.

Smirnov: Prosím, abyste podrobně popsal stav oděvu mrtvol.

Markov: Oděv se všeobecně dobře zachoval. Je přirozené, že byl nasáklý vlhkostí z rozkládajících se mrtvol. Při hrubém škubání za účelem svléknutí oděvu a obuvi se oděv netrhal a vysoké boty se nepáraly ve švech. Měl jsem dokonce dojem, že po náležitém vyčištění by bylo možno používat ještě tohoto oděvu. V oděvu mrtvoly, kterou jsem pitval, byly nalezeny také nějaké listiny. Byly také nasáklé mokem z mrtvoly. Někteří z Němců, kteří byli pitvě přítomni, žádali, abych jim popsal tyto listiny a jejich obsah. Odmítl jsem to však, ježto to nebylo podle mého názoru věcí lékaře.

Ve skutečnosti jsem upozoroval již předešlého dne, že se Němci snaží vzbudit v nás na podkladě těchto listin dojem, že mrtvoly jsou v zemi 3 roky, a proto jsem chtěl spoléhat pouze na objektivní stav mrtvoly. Někteří z jiných delegátů, kteří pitvali, vyjmuli rovněž z oděvu mrtvol nějaké listiny. Listiny, které byly nalezeny na mrtvole, kterou jsem pitval, byly vloženy do obálky pod týmž číslem, jak měla mrtvola, totiž pod číslem 827. Později jsem v knize Němci vydané uviděl, že někteří z delegátů popsali obsah listin, které byly nalezeny u mrtvol.

Smirnov: Prosím, abyste mně odpověděl na tuto otázku: Na jakých objektivních soudně lékařských údajích spočívá závěr komise o tom, že mrtvoly ležely v zemi nejméně tři léta?

Svědku, táži se vás ne na váš osobní protokol, nýbrž na společný protokol celé komise. Táži se vás, na jakých objektivních soudně lékařských údajích spočívá posudek celé komise, v níž je kromě jiných podpisů i váš podpis o tom, že mrtvoly ležely v zemi ne méně nežli tři roky.

Markov: Společný protokol, který byl podepsán všemi členy komise, je velmi chudý, pokud se týká skutečných soudně lékařských údajů. Pokud se týká stavu mrtvol... je tam o stavu mrtvol řečena pouze jedna věta, že totiž mrtvoly jsou v rozličném stupni rozkladu, ale nepopisuje se stupeň rozkladu. Takto mám za to, že posudek komise spočívá na dokumentech a na svědeckých výpovědích, ale nikterak na soudně lékařských údajích. S hlediska soudního lékařství byla snaha podpořit tento posudek konstatováním Orzosze o zjevech pseudo callusu na mrtvole č. 526, ale mám za to, že není vůbec správné dojít na podkladě této jediné lebky k závěru o stavu tisíců mrtvol, které byly v katynských hrobech. Kromě toho byla pozorování Orzoszova ohledně pseudo callusu provedena v Maďarsku, t. j. za zcela jiných půdních a klimatických podmínek a přitom v jednotlivých hrobech a nikoli v hrobech hromadných, jak je tomu v Katynu.

Smirnov: Mluvil jste o svědeckých výpovědích. Bylo umožněno členům komise osobně podrobně a svobodně se dotazovat svědků, zejména ruských svědků, nebo ne?

Markov: Nebyla nám poskytnuta možnost, abychom se stýkali s místním obyvatelstvem. Naopak, hned po našem příchodu do hotelu ve Smolensku shromáždil nás Butz a upozornil nás, že jsme ve válečné zóně a že nemáme právo pohybovat se po městě bez doprovodu Němce ve vojenské uniformě, nebo se stýkat s místními obyvateli, nebo si činit fotografické snímky. Skutečně jsme neměli po dobu našeho přebývání tam žádného styku s někým z místních obyvatelů.

Prvního dne našeho pobytu v Katynském lese, t. j. 29. dubna dopoledne před obědem, bylo na místo, kde byly hroby, přivedeno několik ruských civilních osob, doprovázených německou stráží. Hned po našem příchodu do Smolenska nám byly doručeny výpovědi některých místních svědků, které byly napsány na psacím stroji. Když nám přivedli tyto svědky do Katynského lesa, bylo nám řečeno, že to jsou titíž svědkové, jejichž výpovědi byly již předloženy.

Nebyl proveden řádný výslech svědků, který by mohl být zaprotokolován, a ostatně vůbec nebylo nic protokolováno. Mluvil s nimi profesor Orzosz, který nám řekl, že umí rusky, ježto byl zajatcem v Rusku v době první světové války. Počal mluvit s jedním dosti starým mužem, jehož jméno, pokud se pamatuji, bylo Kiseljev. Poté rozmlouval s druhým svědkem, jehož jméno bylo, pokud se pamatuji, Andrejev. Celá tato rozmluva trvala pouze několik minut. Využívaje to, že náš bulharský jazyk je podobný ruskému jazyku, snažil jsem se také dát se do rozhovoru s některými z nich.

Předseda: Nemůžeme nechat tyto podrobnosti pro křížový výslech?

Smirnov: Prosím, pane předsedo.

(Obrací se na svědka) Prosím vás, svědku, abyste přestal odpovídat na tuto otázku a odpověděl mně na následující otázku. Bylo vám v okamžiku podpisu společného protokolu celé komise zcela jasné, že vraždy v Katynu byly spáchány v každém případě ne dříve, nežli v posledním čtvrtletí 1941 a že se v každém případě vylučuje spáchání těchto zločinů v roce 1940?

Markov: Ano, to bylo pro mne zcela jasné, a proto jsem nepřipojil posudek k protokolu, který jsem sestavil v Katynském lese.

Smirnov: Pročpak jste přesto podepsal tento společný protokol, který je s vašeho hlediska nesprávný?

Markov: Aby bylo zřejmé, za jakých podmínek jsem já podepsal tento protokol, musím říci, jak byl protokol sestaven a jak došlo k jeho podpisu.

Smirnov: Dovolte mně otázku, která to zpřesní. Byl tento protokol

podepsán skutečně dne 30. dubna 1943 ve Smolensku anebo byl podepsán jiného dne a na jiném místě?

Markov: Nebyl podepsán dne 30. dubna ve Smolensku, nýbrž byl podepsán dne 1. května v poledne na letišti, které se nazývalo „Běla“.

Smirnov: Za jakých okolností? Řekněte o tom soudu.

Markov: Sestavení protokolu mělo se stát na téže konferenci, o které jsem mluvil a ke které došlo v Butzově laboratoři. To bylo dne 30. dubna odpoledne. Této konferenci se zúčastnili všichni delegáti a všichni Němci, kteří přijeli s námi z Berlína, dále Butz a jeho zástupce, generálporučík zdravotnické služby Holm — vrchní lékař smolenského sektoru, jakož i někteří mně neznámí Němci — vojáci. Butz prohlásil, že oni, Němci, se účastní pouze jako hostitelé. Ale ve skutečnosti převzal vedení na konferenci generál Holm a práce se konala fakticky pod vedením Butzovým. Sekretářem konference byla osobní tajemnice Butzova, která sestavovala protokol, avšak já jsem tento protokol nikdy neviděl. Na tuto konferenci se dostavili Butz a Orzosz s návrhem jakéhosi protokolu, ale nebylo mně známo, že by někdo jim uložil sestavit takový protokol. Tento protokol byl přečten Butzem a tehdy vznikla otázka o stavu a stáří mladých boroviček, které se nacházely v průsecích Katynského lesa. Butz měl za to, že v těchto průsecích jsou také hroby.

Smirnov: Promiňte, že vás přerušuji. Byly vám předloženy důkazy, že jsou v těchto průsecích hroby nebo ne?

Markov: Nikoli. Když jsme byli přítomni, nebyly rozkopány žádné nové hroby. Ježto někteří delegáti prohlásili, že nejsou s to jako lékaři vyslovit se o stáří těchto stromků a nemohou také říci svůj názor o tom, nařídil generál Holm přivést jakéhosi Němce, který byl odborníkem v oboru lesních kultur. Ukázal nám příčný průřez na pařezu stromu a přišel podle počtu kruhů tohoto průřezu k závěru, že stromek je starý pět let.

Smirnov: Promiňte, že vás opět přerušuji. Můžete sám potvrdit, že tento stromek byl vzat právě z hrobu a nikoli prostě z lesního průseku?

Markov: Mohu pouze říci, že v Katynském lese byly skutečně průseky s malými stromky a že jsme vezli v autobusu, když jsme se vraceli do Smolenska, stromek, avšak nevím, zdali byly hroby skutečně na tom místě, odkud byl vzat stromek, ježto, jak jsem už řekl, nebyly hroby v naší přítomnosti vůbec rozkopávány.

Smirnov: Prosím, abyste pokračoval v odpovědi, ale zcela stručně, abyste nezdržoval pozornost soudu zbytečnými podrobnostmi.

Markov: V tomto návrhu protokolu, který byl předložen na konferenci, byly učiněny i některé redakční poznámky, na jejichž obsah však si nevzpomínám. Tehdy bylo Orzoszovi a Butzovi uloženo, aby sestavili protokol v konečné formě. K podpisu protokolu mělo dojít téhož večera na hostině, která byla pořádána v jedné německé vojenské nemocnici.

Na hostinu se dostavil skutečně Butz s protokolem a počal jej číst, ale k podpisu protokolu tehdy nedošlo z příčin, které mně až doposud zůstaly nejasnými. Bylo prohlášeno, že je nutno protokol ještě jednou nardiktovat, v důsledku čehož se hostina prodloužila do velmi pozdních hodin, do 3—4 hodin ráno. Tehdy mně řekl profesor Palmieri, že Němci nejsou spokojeni s obsahem protokolu, že vedou s Berlínem telefonické rozmluvy a že vůbec snad nebude žádný protokol. A skutečně jsme dne 1. května ráno odletěli, když jsme přenocovali ve Smolensku, aniž jsme podepsali protokol. Měl jsem osobní dojem, že nebude vůbec žádný protokol, a byl jsem tomu velmi rád.

Jak na cestě ke Smolensku, tak i na zpáteční cestě požádali někteří delegáti o dovolení zůstat ve Varšavě a prohlédnout si město, ale bylo nám řečeno, že je to nemožné z vojenských důvodů.

Smirnov: To nemá žádného vztahu k věci, prosím vás, abyste zůstal u skutečností.

Markov: Místo toho jsme přistáli v poledne na letišti, které se nazývalo „Běla“. Letiště bylo zřejmě vojenské, ježto jsem tam viděl pouze lehké vojenské stavby, baráky. Tam jsme poobědvali a pak nám byly předloženy ihned po obědě, nehledě na to, že nám nebylo řečeno, že k podpisu protokolu dojde na cestě do Berlína, výtisky protokolu k podpisu. Při podpisu bylo přítomno mnoho vojenských osob, protože na letišti nebylo vůbec jiných osob nežli vojenských. Mne osobně zarazila skutečnost, že protokoly byly hotovy již ve Smolensku, ale nebyly nám tam předloženy k podpisu, a že nebylo ani sečkáno, abychom je podepsali o několik hodin později v Berlíně. Předložili nám protokol k podpisu právě zde, na tomto osamělém vojenském letišti. To je právě příčina toho, že jsem tento protokol podepsal, bez ohledu na přesvědčení, ke kterému jsem přišel při pitvě, kterou jsem provedl.

Smirnov: Je tudíž datum a místo, uvedené v protokole, falešné?

Markov: Ano, je tomu tak.

Smirnov: A vy jste podepsal protokol proto, že jste byl postaven do situace, ze které nebylo východiska?

Markov: Měl jsem za to, že nebylo pro mě jiné možnosti.

V ý s l e c h s v ě d k a V i k t o r a P r o z o r o v s k é h o

Smirnov: Pane předsedo, prosím vás, aby byl vyslechnut jako svědek profesor soudního lékařství Viktor Iljič Prozorovskij.

(Svědék vchází)

Předseda: Řekněte, prosím, své jméno a příjmení.

Svědék: Viktor Iljič Prozorovskij.

Předseda: Opakujte po mně slova přísahy: „Já, občan Sovětského

svazu, obeslaný jako svědek v této trestní věci, slibuji slavnostně a přísahám před tímto Vysokým soudem, že řeknu vše, co vím o této trestní věci, že nic nepřidám a nic nezamlčím.“

(Svědék opakuje slova přísahy)

Můžete si sednout.

Smirnov: (obraceje se na svědka) Prosím, abyste sdělil soudu v nejstručnější formě informace o své vědecké činnosti a o své služební době jako soudní lékař.

Prozorovskij: Vzděláním jsem lékař, profesor soudního lékařství, doktor lékařských věd, vrchní soudní lékařský znalec u ministerstva zdravotnictví SSSR a ředitel vědeckého výzkumného ústavu pro soudní lékařství u ministerstva zdravotnictví SSSR. Ve své vědecké činnosti jsem předsedou soudní lékařské komise při vědecké lékařské radě u ministerstva zdravotnictví SSSR.

Smirnov: Jak dlouho pracujete jako soudní lékař?

Prozorovskij: Skutečná služební doba mé práce je 17 let.

Smirnov: V čem spočívala vaše účast na vyšetřování hromadných vražd, kterých se dopustili hitlerovští zločinci na polských důstojnících v Katynském lese?

Prozorovskij: Předseda zvláštní komise pro vyšetřování a zjišťování okolností poprav polských důstojníků, ke kterým došlo začátkem ledna 1944 německými fašistickými uchvatiteli, člen akademie Nikolaj Nilovič Burděnko, mně nabídl, abych se stal předsedou soudní lékařské znalecké komise. Kromě této organizační činnosti účastnil jsem se bezprostředně na exhumaci a vyšetření těchto mrtvol.

Smirnov: Svědku, řekněte nám, prosím, zda místa, kde byly pohřbeny mrtvoly, jsou daleko od města Smolenska?

Prozorovskij: Dne 14. ledna 1944 odejela soudní lékařská znalecká komise spolu s členy zvláštní komise, totiž členem akademie Burděnkem, členem akademie Potěmkinem, členem akademie Tolstým a jinými členy této komise na místo, kde byli pohřbeni polští důstojníci, do tak zvaného Katynského lesa. Toto místo je asi 15 km od města Smolenska. Hroby byly asi 200 m od vitebské silnice na srázném kopci. Jeden hrob byl velký 60 × 60 metrů, druhý hrob v určité vzdálenosti od tohoto hrobu byl velký 7 × 6 metrů.

Smirnov: Kolik mrtvol dala exhumovat komise, které jste stál v čele?

Prozorovskij: V Katynském lese dala exhumovat soudní lékařská komise 925 mrtvůl z rozličných míst a z rozličné hloubky a ohledala je.

Smirnov: Jak byly organisovány tyto exhumační práce a jaký okruh spolupracovníků byl přiřazen k těmto pracím?

Prozorovskij: Členy soudní lékařské komise byli odborníci — soudní lékařští znalci, kteří exhumovali a ohledávali v září a v říjnu 1943 mrtvoly obětí popravených Němci. Členy této komise byli...

Smirnov: Kde ohledávali tito členové mrtvoly?

Prozorovskij: Tyto mrtvoly ohledávali v městě Smolensku a v jeho okolí. Členy komise byli: Profesor Prozorovskij, profesor Smoljaninov, vrchní vědecký spolupracovník vědeckého výzkumného ústavu pro lékařské soudnictví, nejstarší znalec soudního lékařství doktor Semjonovskij, profesor pathologické anatomie Voropajev a profesorka soudní chemie Švajkovová, která byla pozvána pro soudně chemické konsultace a pro soudně chemické vyšetření. Na pomoc této komisi byli přibráni také soudní lékařští znalci — vojáci, mezi nimi Nikolskij, kandidát lékařských věd a doktor Subbotin.

Smirnov: Svědku, soud sotva zajímá výpočet těchto jmen.

Prozorovskij: Dobře.

Smirnov: Prosím vás, abyste mně odpověděl na tuto otázku. Jaké metody ohledání mrtvol jste použil. Rozumím tím toto: Byl snímán oděv s mrtvol, omezili jste se na vnější ohledání mrtvoly anebo došlo k úplné lékařské pitvě mrtvoly, každé mrtvoly z 925 vyhrabaných mrtvol?

Prozorovskij: Po vyhrabání z hrobů byly mrtvoly podrobně ohledány, zejména jejich oděv, pak se konalo vnější ohledání mrtvoly a pak došlo k úplnému soudnímu lékařskému vyšetřování všech tří částí těla, totiž dutiny lebeční, hrudní a břišní, a rovněž byly podrobně ohledány všechny vnitřní orgány těchto jednotlivých dutin.

Smirnov: Prosím, abyste odpověděl na toto: Měly na sobě mrtvoly vytažené z hrobu stopy dřívějšího lékařského ohledání?

Prozorovskij: Z 925 mrtvol, které jsme ohledali, byly pouze tři pitvány, a to jen částečně, totiž lebky. U ostatních mrtvol nebyl pozorován žádný soudně lékařský zásah, ježto byl na nich oděv: bluzy... a hlavně bluzy byly zapnuty, kalhoty zapnuty, šle byly připnuty, šátky, které byly u mrtvol, a vázanky byly uvázány kolem krku. A za druhé jsme viděli, že ani na hlavě, ani na ostatním trupu nebylo žádných zářezů nebo řezů, ani žádných jiných soudních lékařských úkonů. To právě vylučuje, že by tyto mrtvoly byly soudně lékařsky ohledány.

Smirnov: Byly při soudním lékařském ohledání, které prováděla vaše komise, otevřeny také lebky obětí?

Prozorovskij: Při ohledání každé mrtvoly byla lebka rozpilována a byl prozkoumán obsah lebeční dutiny.

Smirnov: Znáte výraz „pseudo callus“?

Prozorovskij: Dověděl jsem se o tom hlavně, když jsem obdržel knihu z knihovny ústavu soudního lékařství. To bylo v roce 1945...

Smirnov: Mluvte pomaleji, svědku.

Prozorovskij: Až do té doby nepozoroval žádný soudní lékařský znalec takové zjevy, aspoň ne v Sovětském svazu.

Smirnov: Kolik lebek mezi pitvanými 925 mělo stopy po pseudo callusu?

Prozorovskij: Nikdo ze soudních lékařských znalců nenašel při ohledání těchto 925 mrtvol žádné stopy po vápenatých usazeninách na vnitřním povrchu lebky, ani na žádné jiné části velkého mozku.

Smirnov: Nevykazovala tudíž žádná lebka zjevy pseudo callusu?

Prozorovskij: Ne.

Smirnov: Byl také zkoumán šat mrtvol?

Prozorovskij: Jak jsem již řekl, šat byl pečlivě prozkoumán.

Smirnov: Prosím, abyste mluvil pomaleji.

Prozorovskij: Šat byl pečlivě zkoumán. Z příkazu zvláštní komise a v přítomnosti jejích členů, na příklad metropolitě Nikolaje, člena akademie Burděnka a jiných osob, soudní lékařští znalci tento šat ohledávali a prohlíželi; kapsy, hlavně u kalhot, bluz a pláští byly zpravidla obráceny, rozřezány anebo roztrženy. To nasvědčuje tomu, že byla provedena tělesná prohlídka. Šat sám, hlavně pláště, bluzy, kalhoty a svrchní prádlo byly vlhké a prosáklé mrtvolným mokem. Přes značné úsilí nebylo lze tento šat holýma rukama roztrhnout.

Smirnov: Bylo tudíž tkanivo ohledávaného šatu na trhání pevné?

Prozorovskij: Tkanivo šatu bylo velmi pevné a ovšem pomazané hlinou.

Smirnov: Byly při exhumaci prohledány také kapsy šatu a byly v nich nalezeny nějaké dokumenty?

Prozorovskij: Jak jsem již řekl, byla většina kapes rozřezána a obrácena, ale některé kapsy zůstaly v celku. V těchto kapsách, jakož i pod podšívku bluz a kalhot byly nalezeny na příklad zápisky, brožurky, noviny, korespondenční lístky a zálepky, špičky, papír na cigarety, dýmky atd.; byly nalezeny také cenné věci, jako slitky zlata, zlaté dolary.

Smirnov: Tyto podrobnosti se netýkají věci, svědku. Prosím, abyste se u nich nezdržoval. Prosím, odpovězte mně na tuto otázku: byly nalezeny v šatu mrtvol dokumenty s datem roku 1940 nebo 1941?

Prozorovskij: Ano. Hlavně já jsem našel nějaké dokumenty a i jiní soudní znalci; tak na příklad našel profesor Smoljaninov u jedné mrtvoly dopis v ruském jazyce. Odesílatelem dopisu byla jakási Žofie Zigoňová. Posílá dopis do Moskvy na adresu Červeného kříže a žádá v něm o zprávu o pobytu svého manžela Tomáše Zigoně. Datum v tomto dopisu je — 12. září 1940. Kromě toho je na obálce razítko pošty:

„Varšava. Měsíc září, rok 1940“ a rovněž razítko moskevské pošty s datem 28. září roku 1940.

Dalším dokumentem takového druhu je korespondenční lístek z Tarnopole s razítkem „Tarnopol, 12. listopadu 1940“. Pak byly nalezeny stvrzenky, a to na jméno, nemýlím-li se, Oraškeviče, týkající se podle všeho přijetí peněz do úschovy s datem 6. dubna 1941. Byla nalezena další stvrzenka o přijetí peněz do úschovy rovněž na jeho jméno s datem 5. května 1941. Já sám jsem našel osobně dopis s datem 20. června 1941 na jméno Iriny Tučinské a četné jiné dokumenty podobného druhu.

Smirnov: Byly nalezeny při soudním lékařském vyšetřování mrtvol vystřelené nábojnice nebo patrony? Prosím, abyste řekl, od jaké firmy byly vystřelené nábojnice a patrony, od sovětské firmy nebo zahraniční? Byly-li od zahraniční firmy, pak od které firmy a jaké ráže byly?

Prozorovskij: Příčinou smrti polských důstojníků byly střelné rány do velkého mozku. Při střelných ranách bez průstřelu jsme nacházeli v mozkové hmotě, v lebečních kostech nebo v měkkých tkáních kulky, které byly buď úplně deformovány nebo trochu deformovány.

A nyní pokud jde o nábojnice. Při výkopech byly skutečně nalezeny revolverové nábojnice německé výroby, ježto na jejich spodku byla uvedena firma „Geco“.

Smirnov: Okamžik, svědku. Přečtu vám ihned jeden původní německý dokument, který, prosím, podrobně sledujte. Pane předsedo, prosím, abych mně soud dovolil předložit za výslechu dokument, který mně laskavě dali k dispozici moji američtí kolegové. Je to dokument č. PS-462. Předkládám jej pod č. SSSR-567. Je to německá korespondence o Katyně. Je to celá řada telegramů, odeslaných jedním německým úředníkem generálního gouvernementu jménem Heinrich vládě generálního gouvernementu. Dokument, který předkládám soudu, je původní. Přečtu pouze jediný dokument, velmi krátký, který se týká patron, nalezených v hromadných hrobech. Začínám číst: Telegram je adresován: „Vládě generálního gouvernementu. Hlavní správě pro vnitřní bezpečnost. Vrchnímu správnímu radovi Weirauchovi v Krakově. Bleskově. Tajné.“

Část delegace polského Červeného kříže se vrátila včera z Katyně. Spolupracovníci polského Červeného kříže přivezli s sebou nábojnice a patrony, kterých bylo použito při popravě obětí v Katyně. Ukázalo se, že je to německé střelivo. Ráže 7,65, firma »Geco«. Dopis následuje. Heinrich.“

Byly německé patrony, které jste našli v hromadných hrobech, od téže německé firmy a téže ráže, či nikoli?

Prozorovskij: Jak jsem již uvedl, byly kulky, nalezené v střelných ranách, ráže 7,65 a nábojnice, nalezené při vykopávkách, měly značku firmy „Geco“.

Smirnov: Prosím, abyste popsal podrobně stav tkáně těla a vnitřních orgánů mrtvol, které byly vyhrabány z hrobů v Katynu.

Prozorovskij: Kožní vrstvy mrtvol a vnitřní orgány byly v dobrém zachovalém stavu. Svaly trupu a končetin zachovaly svou strukturu. Také srdeční svaly měly v průřezu svou charakteristickou strukturu. Tkáň velkého mozku vykazovala v některých případech hnilobní změny, avšak podržela ve většině případů své strukturální zvláštnosti s jasně vymezenými hranicemi bílé a šedé mozkové hmoty. Změny vnitřních orgánů záležely hlavně v jejich scvrklosti a ve zmenšení rozměrů. Vlasy na hlavě se při nepatrném úsilí lehce oddělovaly.

Smirnov: K jakému závěru jste došli při vyšetřování mrtvol, pokud se týká doby, kdy nastala smrt, a doby, kdy byly oběti pohřbeny?

Prozorovskij: Opíraje se o své vlastní zkušenosti, o zkušenosti Smoljaninova, Semenovského a jiných...

Smirnov: Okamžik, svědku. Prosím vás, abyste vysvětlil soudu krátce, jaké jsou to zkušenosti. Kolik mrtvol jste exhumoval vy sám nebo kolik jich bylo exhumováno z hrobů za vaší přítomnosti?

Prozorovskij: V době Velké vlastenecké války jsem byl soudním lékařským znalcem při exhumování a vyšetřování mrtvol lidí, kteří byli povražděni Němci. Tyto popravy byly v městě Krasnodaru a v jeho okolí, v městě Charkově a v jeho okolí, ve městě Smolensku a v jeho okolí a v táboře smrti, tak zvaném táboře Majdanek blízko Lublinu. Celkem bylo za mé účasti exhumováno a vyšetřeno více nežli 5000 mrtvol.

Smirnov: Tak tedy, opíraje se o svou zkušenost a o objektivní pozorování, k jakému závěru jste došel o době, kdy nastala smrt, a o době, kdy byly pohřbeny katynské oběti?

Prozorovskij: Co jsem právě řekl, týká se jak mne samotného, tak i mých kolegů, kteří se účastnili těchto exhumací. Všichni soudní lékařští znalci, t. j. celá komise, došli k jednotnému názoru, že k pohřbení polských důstojníků v katynských hrobech došlo asi před dvěma roky, počítáno od ledna 1944, to jest na podzim 1941.

Smirnov: Lze připustit na základě objektivního obrazu o stavu mrtvol, že byly pohřbeny v roce 1940?

Prozorovskij: Srovnávací soudní lékařské ohledání mrtvol, pohřbených v Katynském lese, a srovnání údajů, které jsme získali při tomto ohledání s obrazem změn na mrtvolách, jimž předcházely velmi četné exhumace, jež jsme provedli, poskytly nám s přihlédnutím k popsáním důkazům plné odůvodnění pro náš závěr, že k pohřbení nedošlo dříve, nežli na podzim 1941.

Smirnov: Vy tedy zcela vylučujete rok 1940?

Prozorovskij: Takto je úplně vyloučen rok 1940.

Smirnov: Pokud jsem vám dobře rozuměl, byl jste soudním lékařským

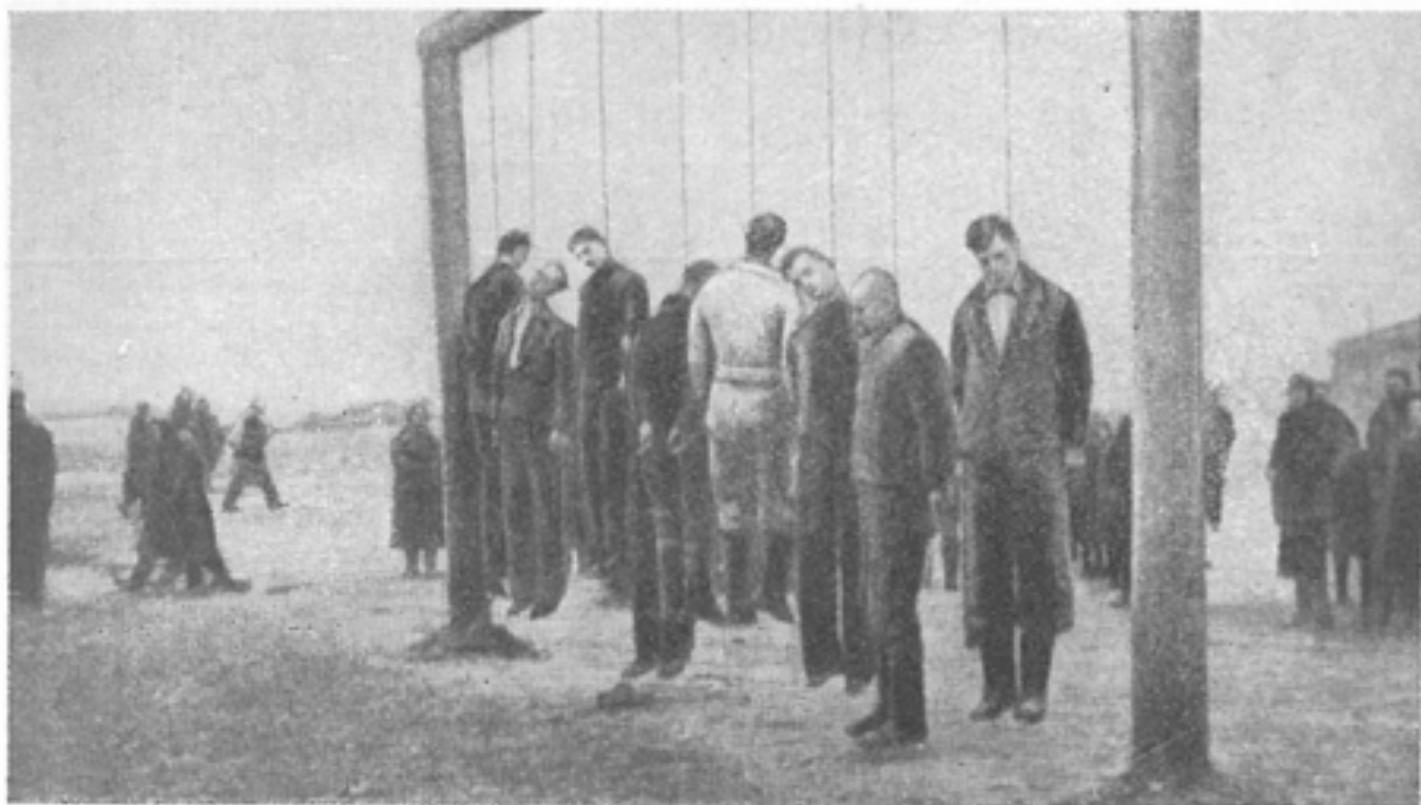
Orchestr hudebníků z řad vězňů janovského tábora s dirigentem Lvovské opery skladatelem Jakubem Muntem a profesorem Striksem. Na rozkaz hitlerovců hrál orchestr zvlášť složenou melodii, nazvanou „Tango smrti“. Hitlerovci mučili, trýznili a popravovali vězně za doprovodu hudby. Celý orchestr byl hitlerovci zastřelen. Na snímku zprava ve světlé uniformě velitel tábora hauptsturmführer Franz Wardock. (Jde o německý snímek, který byl nalezen v budově gestapa ve Lvově předvojem Rudé armády. Originál německého negativu je v archivech Mimořádné státní komise v Moskvě.) - (Z dokumentů Mimořádné státní komise.)

Exhumované mrtvoly pokojných občanů, popravených hitlerovci dne 18. července 1944 (z dokumentů Mimořádné státní komise).

Pokojní sovětští občané, oběšení hitlerovci na balkonech Žolkovské ulice ve Lvově (německý snímek, nalezený v budově gestapa ve Lvově v červenci 1944 oddíly Rudé armády). (Z dokumentů Mimořádné státní komise.)

Pokojní sovětští občané, oběšení hitlerovci na tržišti ve středu města Lvova (německý snímek, který byl nalezen v budově gestapa ve Lvově v červenci 1944 předvojem Rudé armády). (Z dokumentů Mimořádné státní komise.)

Mrtvoly sovětských občanů, popravených na židovském hřbitově ve Lvově (německé snímky, které byly nalezeny v budově gestapa ve Lvově oddíly Rudé armády v červenci 1944). (Z dokumentů Mimořádné státní komise.)

znalcem také v případech jiných vražd v obvodu města Smolenska a v jeho okolí?

Prozorovskij: V obvodu města Smolenska a v jeho okolí byly za mé přítomnosti exhumovány a ohledány 1173 mrtvoly.

Smirnov: Kromě Katynu?

Prozorovskij: Kromě Katynu ... vytažené z 88 pohřebišť.

Smirnov: Jakých způsobů maskování hromadných hrobů používali Němci, kteří provedli popravy v jiných místech?

Prozorovskij: Způsobu maskování použili Němci hlavně v okolí Smolenska, v Gedeonovce. Tento způsob záležel v tom, že se na vrchní vrstvu půdy těchto hrobů kladl drn. V Gedeonovce se vyskytly případy, že na některých hrobech byly vysázeny stromy a malé keře, aby hroby byly maskovány. Kromě toho, hlavně v pionýrském sadu ve Smolensku, byly hroby zadlážděny cihlami a byly udělány cestičky.

Smirnov: Exhumoval jste více nežli 5000 mrtvol v různých místech Sovětského svazu?

Prozorovskij: Ano.

Smirnov: Z jakých příčin došlo v převážné většině případů k smrti obětí?

Prozorovskij: V převážné většině případů byla příčinou smrti střelná rána kulkou do hlavy, do týlu.

Smirnov: Byl obraz smrti obětí v Katynu shodný či nikoli s obrazem smrti v jiných místech? (mluvím o hromadných popravách střelnou zbraní).

Prozorovskij: Všechny popravy byly konány týmž způsobem — totiž střelnou ranou do týlu zblízka nebo z malé vzdálenosti. Místa výstřelu kulky byla zpravidla v čelní kosti nebo v obličeji.

Smirnov: Cituji poslední odstavec z vašeho spisu o Katynu, obsažený ve zprávě Mimořádné státní komise.

„Znalecká komise zaznamenává úplnou shodu mezi způsobem poprav polských válečných zajatců a způsobem poprav pokojných sovětských občanů a sovětských válečných zajatců, jak ho bylo rozsáhle používáno v praxi německými fašistickými úřady na dočasně okupovaném území SSSR, čítaje v to města Smolensk, Orel, Charkov, Krasnodar a Voroněž.“

Potvrzujete tyto údaje?

Prozorovskij: Ano, potvrzuji. Byl to typický způsob poprav obětí, který byl charakteristický pro hubení pokojných občanů Němci.

ZE ZPRÁVY POLSKÉ VLÁDY
O ZACHÁZENÍ HITLEROVCŮ S POLSKÝMI
VÁLEČNÝMI ZAJATCI

(Dokument SSSR-93)

...Dne 10. října 1939 svolal velitel tábora všechny vězně a nařídil jim, aby ti z nich, kdož bojovali v polské armádě jako dobrovolníci, zdvihli ruce. Tři váleční zajatci tak učinili. Ihned je vyvedli z řady a postavili je na vzdálenost 25 metrů od skupiny německých vojáků ozbrojených kulometem.

Velitel dal rozkaz k palbě. Nato se obrátil velitel k těm, kdož zůstali na živu a řekl, že tři dobrovolníci byli popraveni pro výstrahu...

Na podzim 1939 byl zřízen „Stalag-VIII-C“ v Kunau v blízkosti Sageny, u řeky Bober, přítoku Odry. Svědecké výpovědi z tohoto tábora jsou tyto:

„Tábor v Kunau byl na otevřeném prostranství, obehnaném ostnatým drátem, s velkými stany, z nichž každý pojal 180—200 lidí. Bez ohledu na silný mráz (minus 25 stupňů C) v prosinci 1939 nebylo v táboře topné zařízení. Následkem toho umrzly zajatcům ruce, nohy a uši. Zajatci neměli přikrývky a jejich obnošené uniformy je nechránily před zimou, vznikaly nemoce a špatná strava vyvolávala úplné vysílení. K tomu ještě zacházeli dohlížitelé soustavně velmi špatně s vězni. Tloukli je z nejrůznějších důvodů. Svou hrubostí vynikali dva z nich: poručík Schimke a šikovatel Grau. Tloukli zajatce do obličeje, bili je, lámali jim žebra a ruce, vyráželi oči.

Toto nelidské zacházení bylo příčinou několika případů sebevražd a šílenství mezi vojáky...“

Jednotlivci a vojenské úřady v Německu porušili tímto svým zacházením s polskými válečnými zajatci naprosto zřejmě ustanovení Ženevské konvence z roku 1929, články 2, 3, 9, 10, 11, 29, 30, 50 a 54. Zmíněná konvence byla ratifikována Německem dne 21. února 1934.

VÁLEČNÉ ZLOČINY HITLEROVCŮ VŮČI
POKOJNĚMU OBYVATELSTVU SOVĚTSKÉHO
SVAZU, JUGOSLAVIE, POLSKA,
A ČESKOSLOVENSKA

Z KNIHY HERMANNA RAUSCHNINGA „HLAS ZKÁZY“,
VYDANÉ V ROCE 1940
(Dokument SSSR-378)

HLAVA XI. HITLEROVA ZAHRANIČNÍ POLITIKA (STR. 137)

... Pokračoval¹³⁶: to nejmenší, co můžeme udělat, je zakázat, aby se v těle našeho národa nezvětšilo množství cizí krve.

Přiznávám, že hrozba tohoto cizího vlivu nezeslábne, obsadíme-li v blízké budoucnosti území s velmi značným procentem slovanského obyvatelstva, jehož se tak rychle nezbavíme. Vzpomeňte si na Rakousko a na Vídeň. Zbylo tam vůbec něco německého?

Jsme nuceni vyhlazovat obyvatelstvo — pokračoval, upadáje do vzrušení — je to součástí našeho poslání chránit německé obyvatelstvo. Budeme musít rozvinout techniku pro vyhlazování obyvatelstva. Budu-li dotázán, co rozumím vyhlazováním obyvatelstva, odpovím, že mám na mysli zničení celých rasových jednotek. A právě to se chystám uvést ve skutek; to je — zhruba řečeno — můj úkol. Příroda je tvrdá, a proto jsme také my oprávněni být tvrdými. Posílám-li výkvět německého národa do pekla války a prolévám-li bez nejmenší lítosti drahocennou německou krev, mám právo zničit miliony lidí nižší rasy, jichž způsob života je příživnický. Slovem „zničit“ nemám na mysli bezpodmínečné vyhubení těchto lidí. Učiním prostě soustavná opatření, aby se zastavil přirozený přírůstek tohoto obyvatelstva. Mohu na příklad odloučit na několik let muže od žen. Vzpomínáte si, jak kleslo procento porodnosti během svě-

¹³⁶ Hitler.

tové války? Proč bychom nemohli provádět vědomě po několik let to, co bylo tehdy nevyhnutelným následkem dlouhotrvající války? Existuje nemálo cest, kterými lze soustavně a poměrně bezbolestně a za všech okolností bez krveprolití dosáhnout vymírání národů pro nás nežádoucích.

Ostatně — dodal Hitler — řeknu to bez jakéhokoli váhání otevřeně. Po válce si Francouzové stěžovali, že Němců je o dvacet milionů více, nežli by jich mělo být. S tímto prohlášením souhlasíme. Vítáme úpravu počtu obyvatelstva podle plánu. Ale naši přátelé nám budou musit prominout, vyřešíme-li problém těchto dvaceti milionů nějak jinak. Po všech těch staletích fňukání o ochraně ubohých a zakřiknutých lidí nastala u nás doba ochrany silných před nižšími. Jeden z hlavních úkolů německé státní správy pro všechny doby bude záležet v tom, aby se zabránilo rozvoji slovanských ras. Přirozené pudy všech živých bytostí jim napovídají nejen, že mají porazit své nepřátele, ale že je mají také zničit. V dřívějších dobách nabýval vítěz výlučného práva na zničení celých plemen a celých národů. Projevujeme humánnost, provádíme-li to poznenáhlu a bez krveprolití. Nesmíme zapomínat, že postupujeme vůči jiným jen tak, jak by oni sami postupovali vůči nám . . .

HLAVA XVI. ČERNÁ A BÍLÁ MAGIE (STR. 225)

Děkuji osudu za to, že mně nepřipravil požehnání, které přináší stát, a že mně nezastřel zrak tak zvaným vědeckým vzděláním. Podařilo se mně vyhnout se četným naivním omylům. Nyní sklízím plody toho, čeho jsem dosáhl. Přistupuji ke všemu s úžasným ledovým klidem a bez předsudků.

Prozřetelnost určila, že mám být největším osvoboditelem lidstva. Osvobozuji lidi od brzdícího principu rozumu, který je opanoval, od špinavého a rozkladného ponižování, způsobeného chimérou, jež se zove svědomím a morálkou, jakožto i od požadavků svobody a osobní nezávislosti, jichž mohou požívat pouze málokterí lidé.

Proti křesťanskému učení o věčném významu individuální lidské duše a o osobní odpovědnosti stavím s nevyvratitelnou jasností spásné učení o nicotnosti a bezvýznamnosti individuální lidské bytosti a o její opětuující se existenci ve zřejmé nesmrtelnosti národa. Dogma o utrpení pro bližního a o smrti z vůle božského spasitele ustupuje dogmatu o životní symbolice a o činnosti nového vůdce-zákonodárce, který osvobozuje masy, jež jsou mu oddány, od tíhy svobodné vůle.

Z NOTY LIDOVÉHO KOMISAŘE ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
SVAZU SSR SOUDRUHA V. M. MOLOTOVA
ZE DNE 6. LEDNA 1942

(Dokument SSSR-51)

... Osvobození četných měst a vesnic, které byly dočasně v rukou německých uchvatitelů, oddíly Rudé armády při její pokračující úspěšné protiofensivě odhalilo a každým dnem odhaluje stále více neslýchaný obraz všestranného loupění, všeobecného pustošení, odporného násilí, masakrů a hromadných vražd, kterých se dopustili němečtí fašističtí okupanti na pokojném obyvatelstvu při své ofensivě, v době okupace a při ústupu. Velmi rozsáhlý písemný materiál, který je v rukou sovětské vlády, svědčí o tom, že loupeže a drancování obyvatelstva, provázené bestiálním násilím a hromadnými vraždami, byly prováděny ve všech oblastech, kde stanula noha německých uchvatitelů. Nezvratné skutečnosti svědčí o tom, že režim loupění a krvavého teroru vůči pokojnému obyvatelstvu v zabraných vesnicích a městech není jen nějakým excesem jednotlivých neukázněných vojenských oddílů a jednotlivých německých důstojníků a vojáků, nýbrž přesným systémem předem připraveným a podporovaným německou vládou a německým velením, které vědomě rozpoutávají ve své armádě, mezi důstojníky a vojáky nejnižší zvířecí pudy.

Každý krok německé fašistické armády a jejích spojenců na zabraném sovětském území Ukrajiny a Moldavska, Bílé Rusi a Litvy, Lotyšska a Estonska, na území karelo-finském a v ruských okresech a oblastech přináší pustošení a ničení nesčíslných materiálních a kulturních hodnot našeho lidu, ztrátu majetku, který pokojné obyvatelstvo získalo usilovnou prací, zavádění režimu trestanecké práce, hladovění a krvavých masakrů, před jejichž hrůzami blednou nejstrašnější zločiny, jež kdy znaly dějiny lidstva.

Sovětská vláda a její orgány vedou v podrobné evidenci všechny tyto zlotřilé zločiny hitlerovské armády, za něž požaduje rozhořčený sovětský lid právem odplatu, které se také domůže.

Sovětská vláda pokládá za svou povinnost seznámit veškeré civilizované lidstvo a všechny poctivé lidi na celém světě se skutečnostmi, které charakterisují příšerné zločiny, jichž se dopouští hitlerovská armáda na pokojném obyvatelstvu na území Sovětského svazu, zabraném touto armádou...

... Hitlerovská vláda Německa, která věrolomně přepadla Sovětský svaz, nezachovává ve válce vůbec žádné normy mezinárodního práva ani žádné požadavky lidské morálky. Vede válku především proti pokojnému a bezbrannému obyvatelstvu, proti ženám, dětem a starcům, čímž dává

zároveň najevo svou podlou a lupičskou podstatu. Tato vláda lupičů, která uznává jen násilí a vraždu, musí být zlomena drtivou silou svobodymilovných národů, mezi nimiž sovětské národy plní svůj vznešený osvoboditelský úkol až do konce.

... Sovětská vláda, dávajíc všem vládám, s kterými udržuje diplomatické styky, na vědomost všechna tato zvěrstva páchaná německými uchvatiteli prohlašuje, že činí za tyto nelidské a lupičské činy německých vojsk plně odpovědnou zločineckou německou hitlerovskou vládu.

Vláda SSSR zároveň prohlašuje s neochvějným přesvědčením, že osvobozenec-
ký boj Sovětského svazu je bojem za práva a svobody nejen národů Sovětského svazu, nýbrž i za práva a svobody všech svobodymilovných národů světa a že tato válka může být ukončena jen úplným rozdrčením hitlerovských vojsk a úplným vítězstvím nad hitlerovskou tyraníi...

*Z VÝPOVĚDI SVĚDKA D. Š. MANUSEVIČE,
KTERÝ BYL VYSLÝCHÁN
NA ZVLÁŠTNÍ PŘÍKAZ MIMORÁDNĚ STÁTNÍ KOMISE
HLAVNÍM ZÁSTUPCEM PROKURÁTORA
LVOVSKÉ OBLASTI*

(Dokument SSSR-6-c/8) ¹³⁷

V tomto táboře¹³⁸ byly v továrně smrti uspořádány zvláštní desetidenní kursy o spalování mrtvol, kde se učilo vždy 12 lidí. Na kursy byli posláni lidé z táborů lublinského, varšavského a z jiných táborů, na které si nemohu vzpomenout. Jména posluchačů kursů neznám, ale nebyli to obyčejní vojáci, byli to důstojníci. V kursech přednášel velitel spalovací stanice plukovník Schallock, který na místě, kde byly vykopávány a spalovány mrtvoly, líčil, jak se to má prakticky provádět, a vysvětloval zařízení stroje na drcení kostí. Dále vysvětloval Schallock, jak se má jáma zarovnat, jak má být půda prosívána a jak mají být vysazovány stromy na tom místě a jak se má rozsypat a skrýt popel. Takové kursy byly konány po dlouhou dobu. Za mého pobytu v táboře janovském a lisenickém, t. j. za pět a půl měsíce, absolvovalo kurs pět skupin posluchačů...

... Kromě poprav bylo v janovském táboře používáno různého mučení, hlavně naplňovali v zimní době sud vodou, přivazovali člověku ruce k nohám a házeli ho do sudu. Takto vězeň zmrzl. Kolem janovského tábora

¹³⁷ Manusevič byl Němci uvězněn v janovském táboře, kde pracoval v komandu vězňů, které spalovalo mrtvoly usmrčených sovětských lidí. Když bylo v janovském táboře spáleno 40 000 mrtvol usmrčených lidí, bylo toto komando posláno za podobnými účely do tábora, umístěného v Lisenickém lese.

¹³⁸ T. j. janovském.

byla drátěná ohrada ve dvou řadách; mezi oběma řadami byl prostor 1 metr 20 centimetrů, kam byli lidé na několik dní vyhazováni a odkud se nemohli sami dostat. Umírali tam hladem a zimou. Ale před tím, nežli tam člověka vhodili, zbili ho, až byl polomrtvý. Lidi věšeli za krk, nohy i ruce, načež vypustili psy, kteří člověka rozsápali. Z vězňů dělali terč pro cvičnou střelbu. Tím se zabývali nejvíce gestapáci Heine, Müller, Blüm, velitel tábora Willhaus a jiní, na jejichž jména si nevzpomínám. Člověku dávali do ruky sklenici a cvičili se ve střelbě; trefili-li do sklenice, nechali člověka na živu, avšak trefili-li ho do ruky, ihned ho zastřelili, při čemž prohlašovali: „Jste neschopen práce, musíte být zastřelen.“ Chytali lidi za nohy a roztrhávali je. Děti od 1 měsíce do 3 let vhazovali do sudu s vodou, kde se utopily. Přivazovali člověka k sloupu proti slunci a nechali ho tam tak dlouho, až zemřel na úpal.

Kromě toho prováděli v táboře před odesláním na práci tak zvané přezkoumávání fyzicky zdravých mužů, a to během na vzdálenost 50 metrů; uběhl-li vězeň tuto vzdálenost dobře, t. j. rychle a bez zakopnutí, zůstal na živu; ostatní na místě zastřelili. V tomto táboře byla také plocha porostlá travou, kde pořádali běhy; zamotal-li se vězeň do trávy a upadl-li, ihned ho zastřelili. Tráva sahala až nad kolena. Ženy věšeli za vlasy, při tom je svlékali do naha, rozhoupali je a ženy visely tak dlouho, dokud neumřely.

Staly se také takové případy: gestapák Heine si postavil jednoho mladého hochu před sebe a řezal z jeho těla kusy masa. Jinému zase udělal na ramenou 28 ran (nožem). Tento člověk se vyléčil a pracoval v brigádě smrti, ale později byl zastřelen. U kuchyně při vydávání kávy přistoupil kat Heine, když už vězňové stáli v řadě, k prvnímu, který byl na řadě, a ptal se ho, proč stojí jako první, a hned ho na místě zastřelil. Takto po řadě zastřelil několik vězňů, pak přistoupil k poslednímu v řadě a zeptal se ho: „Proč stojíš poslední v řadě?“ a hned ho na místě zastřelil. Všechna tato zvěrstva jsem viděl na své vlastní oči v době svého pobytu v janovském táboře . . .

*ZE ZPRÁVY MIMORÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
„O ZLOČINECH NĚMCŮ V PROSTORU LVOVSKÉ OBLASTI“
(Dokument SSSR-6)*

Hauptsturmführer SS Gebauer zavedl v janovském táboře systém bestiálního vyhlazování lidí, který později, když byl Gebauer přeložen na nové místo, „zdokonalovali“ velitelé tábora obersturmführer SS Gustav Willhaus a hauptsturmführer SS Franz Wardok.

Na vlastní oči jsem viděl — oznámil komisi bývalý vězeň tábora Asch,

— jak hauptsturmführer SS Fritz Gebauer škrtil ženy a děti, a muže nechával zmrznout v sudech s vodou. Sudy se naplnily vodou, obětem svázali ruce a nohy a ponořili je do vody. Tito odsouzení zůstali v sudu, až úplně zmrzli.

Na základě výpovědí velmi četných svědků, a to sovětských válečných zajatců a také francouzských státních příslušníků, kteří byli v německých táborech, bylo zjištěno, že němečtí bandité „vynalézali“ nejrafinovanější metody pro vyhlazování lidí, při čemž pokládali oni sami to vše za věc zvláštní cti a byli k tomu povzbuzováni vrchním velitelstvím a vládou.

Hauptsturmführer SS Franz Wardok si liboval na příklad v tom, že dával vězně věšet za nohy na sloupy a tak je nechával, až zemřeli. Obersturmführer Rokita vlastnoručně rozparoval vězňům břicho; přednosta vyšetřovacího oddělení v janovském táboře Heine provrtával těla vězňů holí nebo kusem železa, plochými kleštěmi vytrhával ženám nehty, pak vysvlékl své oběti, pověsil je za vlasy, rozhoupal je a střílel do „pohyblivého terče“.

Velitel janovského tábora, obersturmführer Willhaus, soustavně z pouhého sportu a pro potěšení své ženy a dcery střílel ze samopalu s balkonu kanceláře tábora do vězňů, kteří pracovali v dílnách, potom podával samopal své ženě a ta střílela také. Někdy, aby způsobil potěšení své 9leté dceři, nařídil Willhaus, aby 2—4 roční děti byly vyhazovány do výše a střílel po nich. Dcera tleskala a volala: „Tati, ještě, tati, ještě jednou“ a Willhaus střílel zase.

Vězňové byli v táboře vyhlazováni zcela bezdůvodně, často jen kvůli sázkám. Svědkyně Kirschnerová oznámila vyšetřovací komisi, že se komisař gestapa Beppke vsadil s jinými katy tábora, že rozsekne jednou ranou sekyry chlapce. Nevěřili mu. Tu chytil na ulici 10letého chlapce, přinutil ho, aby si klekl, sepal dlaně rukou a sklonil k nim hlavu, namířil si, opravil polohu chlapcovy hlavy a ranou sekyry ho rozsekl po délce trupu. Hitlerovci vřele blahopřáli Beppkemu a pevně mu tiskli ruku.

V roce 1943 v den Hitlerových narozenin (dožil se 54 let) odpočíval velitel janovského tábora obersturmführer Willhaus mezi vězni 54 lidí a vlastnoručně je postřílel.

U tábora byla zřízena nemocnice pro vězně. Němečtí kati Braumbauer a Biermann přezkoumávali každého 1. a 15. dne v měsíci nemocné a zjistili-li, že jsou mezi nimi nemocní, kteří byli v nemocnici déle než 2 týdny, ihned na místě je zastřelili. Při každém takovém přezkoumávání bylo zastřeleno 6 až 10 lidí.

Němci mučili, trýznili a stříleli vězně za doprovodu hudby. K tomuto účelu zařídili zvláštní orchestr z vězňů. Orchestr musil řídit profesor

Stricks a známý dirigent Mund. Od skladatelů žádali Němci, aby slo-
žili zvláštní melodii, kterou nazvali „Tango smrti“. Krátce před likvidací
tábora postříleli Němci všechny členy orchestru . . .

ZE ZPRÁVY POLSKO-SOVĚTSKÉ MIMOŘÁDNÉ KOMISE
PRO VYŠETŘOVÁNÍ ZLOČINŮ, SPÁCHANÝCH NĚMCI
V TÁBOŘE SMRTI MAJDANEK V MĚSTĚ LUBLINU

(Dokument SSSR-29)

. . . Arsenál trýznění a mučení byl neobyčejně rozmanitý. Některé mu-
čení mělo ráz „žertů“, které končily velmi často usmrcením vězňů. Sem
patří domnělá poprava zastřelením, při které byla oběť omráčena ranou
do hlavy prknem nebo nějakým tupým předmětem, domnělé utopení
v táborové nádrži, které často končilo opravdovým utopením.

Mezi německými katy v táboře byli odborníci v těch či oněch meto-
dách týrání a vražd. Někteří vraždili ranou holí do zátylí, kopnutím vy-
sokou botou do břicha nebo do slabin atd.

Esesáctí trýznitelé topili své oběti ve špinavé vodě, která tekla nevel-
kou strouhou z koupelen. Hlava oběti se ponořila do této špinavé vody a
esesák ji tak dlouho držel vysokou botou, až z oběti vyprchal život.

Oblíbenou metodou hitlerovských esesáků bylo věšení vězňů za ruce
svázané dozadu. Francouz Le du Corantin, který zakusil na sobě tento
trest, vypravoval, že vězeň ztrácí při pověšení rychle vědomí, načež se
pověšení přeruší a když vězeň nabude opět vědomí, pověsí se znovu a tak
se to opakuje několikrát.

Němečtí netvorové věšeli vězně tábora za sebenepatrnější provinění,
zejména za podezření z pokusu o útěk. Ve středu každé táborové plochy
byl sloup s podpěrou přibitou k němu ve výši dvou metrů, na které byli
lidé věšeni.

„Viděl jsem ze svého baráku — praví svědek, bývalý vězeň tábora,
sovětský válečný zajatec Domašev — jak byli na sloupu, stojícím upro-
střed táborové plochy, věšeni lidé.“

Vedle prádelny, na hranici mezi první a druhou táborovou plochou, byl
zvláštní barák s trámy u stropu, na kterých byli věšeni lidé v celých
skupinách.

Neméně ukrutně byly trýzněny a mučeny ženy uvězněné v táboře:
tytéž formy apelu, práce nad jejich síly, bití a trýznění. Zvláštní ukrut-
ností vynikaly esesačky: vrchní dozorkyně Erichová a dozorkyně Braun-
steinová, Anny Davidová, Weberová, Knoblicková, Ellertová a Radlyová.

Komise zjistila četné skutečnosti zcela neslýchaných surovostí němec-
kých katů v táboře.

Němec, polní policista Heinz Stahlbe, prohlásil na plenární schůzi ko-

mise, že byl očitým svědkem toho, jak šéf krematoria oberšcharfführer Mussfeld svázal ruce a nohy jedné Polce a hodil ji za živa do pece.

Svědkové Jelinskij a Oljeh, kteří pracovali v táboře, vypravují rovněž o spalování živých lidí v pecích krematoria.

„Němci vzali matce dítě od prsu a zabili je před očima matky úderem o zeď baráku“, praví svědek Atrochov. „Viděl jsem na vlastní oči — praví svědek Eduard Baran — jak brali Němci matkám malé děti a před jejich zraky je zabíjeli; jednu nožičku brali do ruky, na druhou nožičku se postavili a tak dítě roztrhli.“

Obzvláštním sadismem vynikal zástupce vedoucího tábora obersturmführer SS Thumann. Dal pokleknout do řady skupině vězňů a zabíjel je ranami hole do hlavy, štvál na vězně ovčácké psy, účastnil se co nejhrošivěji a co nejaktivněji všech poprav a usmrcování vězňů...

NOTA LIDOVÉHO KOMISAŘE ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
SODRUHA V. M. MOLOTOVA ZE DNE 6. LEDNA 1942 O TOM,
ŽE NĚMECKÉ ÚŘADY SE DOPOUŠTĚJÍ
VŠUDE NA OBSAZENÝCH SOVĚTSKÝCH ÚZEMÍCH
LOUPEŽÍ, HUBENÍ OBYVATELSTVA A PŘÍŠERNÝCH
ZVĚRSTEV

(Dokument SSSR-51)

Lidový komisař zahraničních věcí soudruh V. M. Molotov zaslal všem velvyslancům a vyslancům států, s nimiž udržuje SSSR diplomatické styky, notu tohoto obsahu:

Z příkazu vlády Svazu sovětských socialistických republik mám čest oznámit toto:

Osvobození četných měst a vesnic, které byly dočasně v rukou německých uchvatitelů, oddíly Rudé armády při její pokračující úspěšné protiofensivě odhalilo a každým dnem stále více odhaluje neslýchaný obraz všestranného loupění, všeobecného pustošení, odporného násilí, masakrů a hromadných vražd, kterých se dopustili němečtí fašističtí okupanti na pokojném obyvatelstvu při své ofensivě, v době okupace a při ústupu. Velmi rozsáhlý listinný materiál, který je v rukou sovětské vlády, svědčí o tom, že loupeže a drancování obyvatelstva, provázené bestiálním násilím a hromadnými vraždami, byly prováděny ve všech oblastech, kde stanula noha německých uchvatitelů. Nezvratné skutečnosti svědčí o tom, že režim loupění a krvavého teroru vůči pokojnému obyvatelstvu v zabraných vesnicích a městech není jen nějakým excesem jednotlivých neukázněných vojenských oddílů a jednotlivých německých důstojníků a vojáků, nýbrž přesným systémem, předem připraveným a podporovaným německou vládou a německým velením, které vědomě rozpoutávají ve své armádě, mezi důstojníky a vojáky nejnižší zvířecí pudy.

Každý krok německé fašistické armády a jejích spojenců na zabraném sovětském území Ukrajiny a Moldavska, Bílé Rusi a Litvy, Lotyšska a Estonska, na území karelo-finském a v ruských okresech a oblastech přináší pustošení a ničení nesčíslných hmotných a kulturních hodnot našeho lidu, ztrátu majetku, který pokojné obyvatelstvo získalo usilovnou prací, zavádění režimu trestanecké práce, hladovění a krvavých masakrů, před jejichž hrůzami blednou i nejstrašnější zločiny, jež kdy znaly dějiny lidstva.

Sovětská vláda a její orgány vedou v podrobné evidenci všechny tyto zločinné zločiny hitlerovské armády, za něž požaduje rozhořčený sovětský lid právem odplatu, které se také domůže.

Sovětská vláda pokládá za svou povinnost seznámit veškeré civilisované lidstvo a všechny poctivé lidi na celém světě se skutečnostmi, které charakterisují příšerné zločiny, jichž se dopouští hitlerovská armáda na pokojném obyvatelstvu na území Sovětského svazu, zabraném touto armádou.

I.

Všude, kam jen vstoupili na sovětské území němečtí uchvatitelé, přinášeli s sebou ničení a zkázu našich měst, vesnic a dědin. Celé desítky měst a tisíce vesnic a dědin na území SSSR dočasně obsazeném byly zničeny a někdy i vypáleny do základů. Jsou zaznamenány velmi četné skutečnosti, kdy německá vojska loupeživě zpusťovala a zničila budovy v městech, podniky, stavby a celé čtvrti, jak tomu bylo v Minsku, Kijevě, Novgorodě, Charkově, Rostově, Kalininu a v jiných městech. Města jako Istra, Klin, Rogačevo v moskevské oblasti, Epifaň v tulské oblasti, Jelňa ve smolenské oblasti a četná jiná města byla obrácena v sutiny. Němečtí uchvatitelé smetli s povrchu zemského celé stovky vesnic a dědin v Ukrajině a na Bílé Rusi, v moskevské, leningradské, tulské a v jiných oblastech naší země. Ve vesnici Dědilovo v tulské oblasti vypálili okupanti z 998 domů 960, ve vesnici Požidajevka v kurské oblasti z 602 domů vypálili 554, ve vesnici Ozerěckoje v krasnopoljanském okrese moskevské oblasti z 232 domů 225. Dědina Kobneški v témž okrese, která čítala 123 domy, byla úplně vypálena. Ve vysokovském okrese moskevské oblasti v dědině Někrasino bylo vypáleno 85 domů z 99, v dědině Baklanova 66 ze 69. Když opouštěli Němci vesnice Krasnaja Poljana, Myšeckoje, Ožerelje a Vysokovo v moskevské oblasti, určili samopalníky, kteří polévali domy zápalnou tekutinou z lahví a pak je podpalovali. Při pokusech obyvatelů uhasit požáry zahajovali na ně Němci palbu ze samopalů. Z 80 usedlostí ve vesnici Myšeckoje zbylo 5 domů, z 200 usedlostí v Ožerelje zůstalo 8 domů. Ve vsi Vysokovo zbyly ze 76 domů 3 domy. Za svá

slova „Nepodpalujte moji sednici“ byl 70letý stařec sedlák F. K. Gri-gorjev na místě zastřelen.

V tomto zločineckém a ohavném ničení našich měst a vesnic dochází svého výrazu zavilá nenávist hitlerovců k naší zemi, k práci a úspěchům sovětského lidu, a k tomu, co už se stalo k zlepšení života rolníků, dělníků a inteligence v SSSR. Avšak uchvatitelé dopouštějí se těchto zlotřilých zločinů všude a konají je podle rozkazů se shora. Nedaleko města Verchovja v orelské oblasti zmocnily se naše oddíly rozkazu pro 512. německý pěší pluk, podepsaný plukovníkem Schittnigem, kde se s bezmeznou drzostí praví: „Pásmo, které má být vzhledem k okolnostem evakuováno, musí být po ústupu vojska pouští... V místech, která mají být úplně zpustošena, buďtež vypáleny všechny domy; za tím účelem budiž do domů předem nacpána sláma a zejména buďtež kamenné domy, které mají kamenné zdivo, vyhozeny do povětří; hlavně buďtež zničeny také sklepy. Opatření na zpustošení pásma buďtež připravena a provedena bez slitování a úplně.“

Německé velení, které pustoší naše města a vesnice, požaduje na svých vojácích, aby vytvořili „pásmo pouště“ ve všech sovětských krajích, odkud vojska Rudé armády vyhánějí s úspěchem uchvatitele. Ale všude, kde jsou uchvatitelé ještě na našem území, pokračují ve svém hanebném díle a přeměňují jako sprostí bandité obydlená místa v „pásmo pouště“. Vyhazují do vzduchu a vypalují obytné domy, veřejné budovy, továrny, závody, školy, knihovny, nemocnice a kostely.

V dědinách, které drží německé úřady ve svých rukou, je pokojné obyvatelstvo bezmezně olupováno a drancováno. Rolníkům se bere jejich majetek, kterého nabyli houževnatou prací za celá desetiletí, bere se jim přístřeší, dobytek, obilí, oděv, vůbec vše až do poslední dětské košilky a do poslední hrstky zrní. V četných případech bylo vesnické obyvatelstvo, a to i starci, ženy a děti, hned po obsazení vesnice vyhnáno německými okupanty ze svých příbytků a přinuceno živořit v podzemních skrýších a jeskyních, v lese nebo prostě pod širým nebem. Okupanti svlékají na cestách za bílého dne každému, koho potkají, a to i dětem, oděv a obuv a surově se vypořádávají se všemi, kdož se pokoušejí protestovat nebo klást loupeži jakýkoli odpor.

Ve vesnicích, osvobozených Rudou armádou, v oblasti rostovské a vo-rošilovgradské na Ukrajině, byli rolníci oloupeni okupanty několikrát, když dotyčným místem procházely různé německé oddíly a každý z nich prováděl znovu prohlídky, loupil, zapaloval a popravoval na místě střelnou zbraní, nebyly-li vydány potraviny. Totéž se dalo v oblasti moškevské, kalininské, tulské, orelské, leningradské a v jiných oblastech, odkud jsou nyní vyháněny vojsky Rudé armády zbytky vojsk německých uchvatitelů.

Tak odebrali němečtí důstojníci a vojáci ve vesnici Maslovo v tulské oblasti obyvatelstvu všechny potraviny a provedli to tak dokonale, že v této vesnici umírali každodenně hladem 1—2 lidé. S takovými od Němců zabranými vesnicemi se setkáme všude. Všude berou němečtí uchvatitelé v dědinách a vsích všechny zásoby potravin, porážejí dobytek a zabíjejí drůbež, zabírají obilí a jiné produkty a jako ubozí zlodějíčkové táhnou s sebou všechny věci z domácnosti, oděv, prádlo, obuv, nábytek a dětské hračky. Ve vesnici Golubovka ve vorošílovgradské oblasti oloupili Němci obyvatele, jimž už dříve byly vzaty všechny zásoby potravin, znovu, a vzali poslední zbytky jídla ženám i dětem a všechny věci z domácnosti, šatstvo, podušky, přikrývky, kuchyňské nářadí, pokud to stačili odnést. Nejvíce vešly ve známost tyto skutečnosti: ve vesnici Golubovka sebrali Němci kolchoznicí M. I. Leščenkové, matce tří malých dětí, dětské košilky a pláštiky i veškeré jídlo, které dětem zůstalo; v téže vesnici vrazil německý důstojník s několika vojáky do domu učitelky V. I. Matijenkové, sebrali jí veškeré její šatstvo a dětské věci a nábytek, který nemohli odvézt, rozsekali sekyrou. V dědině Prudnoje v tulské oblasti vrazili němečtí vojáci do domu, kde bylo umístěno 150 invalidů, vzali jim veškerý teplý oděv a jídlo, při čemž ohrožovali bezmocné lidi zbraněmi; krátce před tím, nežli byla oddíly Rudé armády osvobozena dědina Koloděznaja v tulské oblasti, postříleli Němci v této dědině 32 muže a ženy, a to prý za to, že neodevzdali Němcům všechny své teplé věci; ve vesnici Vlasovo v moskevské oblasti byla jedna kolchoznice, která kladla lupičům odpor při krádeži zelí a brambor, raněna výstřelem ze samopalu a když se jala zraněná žena křičet a proklínat Němce, nazývají je bandity a lupiči, zastřelili ji Němci rovněž výstřely ze samopalu, načež se jali střílet ze samopalů po obyvatelích dědiny, kteří se shlukli okolo. Všude zavedla německá armáda režim krvavých represálií pod záminkou, že nebyly odevzdány všechny potraviny, že nebyly odevzdány všechny teplé věci, že věci a potraviny nejsou odevzdávány dosti rychle atd. Pokus podat u německých úřadů stížnosti proti zlodějům a lupičům byl pokládán za „komunistickou propagandu“ a za sympatisování se sovětskou vládou a vedl k novému řádění.

Aby se kolchozní majetek a kolchozní dobytek nedostal z jejich loupeživých rukou, nasadili němečtí uchvatitelé do kolchozů své fašistické „komisaře“, za které jsou v Německu vybírání všichni milovníci špinavého výdělků z řad hitlerovské strany a někdy i ohavné zrůdy z řad našich občanů. Ve svých rozkazech prohlašují němečtí okupanti drze: „Kolchozní půda a kolchozní majetek přechází do vlastnictví německé armády“. V jednom takovém rozkaze z 9. července nařídilo německé velení toto: „Do 48 hodin po uveřejnění tohoto rozkazu budiž bývalý kolchozní majetek, který je v rukou sedláků, odevzdán příslušným komisařům. Kdo neupo-

slechne, bude zastřelen“. Tak rádí tito chantiví lupiči a bandité vůči našim rolníkům a jejich majetku.

Bezuzdnému loupení bylo vystaveno také městské obyvatelstvo v okresech dočasně obsazených Němci. Všude v městech, která zabrali, vtrhli němečtí důstojníci a vojáci do bytů dělníků, úředníků, inteligence a staříčkových důchodců a na nic se neohlížejíce a neštítíce se žádných krádeží, brali vše, co jim padlo do ruky, od cenných předmětů k jednoduchému kuchyňskému nářadí. Celé toto zlodějské loupežení je doprovázeno krvavými represáliemi.

Tak v městě Orlu postavili Němci ve středu města šibenici a pověsili na ni starce, který protestoval proti loupení, a vedle něho pověsili několik občanů, kteří odepřeli pomáhat hitlerovcům při loupení šatstva a prádla mezi obyvatelstvem.

V městě Rostovu na Donu, osvobozeném Rudou armádou, vyloupili Němci všechny obchody, stahovali s lidí na ulicích oděv a obuv, brali jim hodinky a jiné cenné věci a hromadně loupili v bytech, při čemž nesmyslně ničili to, co nebylo dobře možno vzít s sebou.

V městě Jištra v moskevské oblasti sebrali okupanti obyvatelstvu doslova veškerý majetek: prádlo, šatstvo, nádobí a nábytek. Okupanti svlékali šaty i obuv s místních dělníků a dělnic přímo na ulici. Obyvatelé byli hromadně vystěhováni ze svých bytů a bylo jim odňato palivo. Dne 10. prosince zahnali Němci téměř 2000 obyvatelů tohoto města s dětmi do kostela ve vesnici Darno, kde jich mnoho zemřelo zimou a hladem. Při ústupu z města Jistry zapálili Němci město a dovršili tak řetěz svých odporých zločinů v Jistře.

Loupeživé orgie německých důstojníků a vojáků se rozšířily ve všech sovětských okresech, které Němci zabrali. Německé úřady povýšily ve své armádě drancování a okrádání raněných a padlých na zákon a nabádají k tomuto loupení a násilí. Německá vláda spatřuje v tom provádění banditské „zásady“, kterou slavnostně vyhlásila, a podle které má mít každý německý voják „osobní hmotný zájem na válce“. Tak se poukazuje již v tajné směrnici ze 17. července 1941, která je adresována všem velitelům propagačních rot německé armády a kterou objevily oddíly Rudé armády při rozdrčení 68. pěší německé divise, přímo na nutnost „vychovávat u každého důstojníka a vojáka německé armády pocit osobního hmotného zájmu na válce...“ Podobné rozkazy, které nabádají armádu k hromadnému olupování a vraždám pokojného obyvatelstva, vydávaly také jiné armády, které válčí ve spojení s Německem. Tak se praví v rozkaze náčelníka štábu 14. rumunské divise plukovníka Nicolaescu č. 24220:

„Obilí, hovězí dobytek a brav, drůbež, to vše budiž obyvatelstvu odebráno pro armádu. V každém domě proveďte pečlivé prohlídky a vezte

vše až do posledního kusu... Za sebenepatrnější odpor bud'tež civilní obyvatelé na místě zastřeleni a domy vypáleny.“

Na německo-sovětské frontě a zejména v bojových úsecích před Moskvou dochází stále více k setkání s důstojníky a vojáky, oblečenými do uloupeného oděvu a s ukradenými věcmi v kapsách, kteří si vezou na tancích ženské a dětské šaty, obuv a prádlo, které strhali se svých obětí. Německá armáda se stále více mění v armádu chamtivých lupičů a okradačů raněných a padlých, kteří pustoší a olupují kvetoucí města i vesnice Sovětského svazu, rozkrádají a ničí majetek i jiné statky, získané pracujícím obyvatelstvem našich vesnic a měst. Skutečnosti svědčí o krajním morálním úpadku a rozkladu hitlerovské armády, která si zasloužila za své loupeže, krádeže a okrádání raněných a padlých rozhořčené prokletí a opovržení veškerého sovětského lidu.

II.

Všude, kde se na sovětském území objevila německá vojska a německé úřady, byl ihned zaveden režim nejsurovější exploatace, bezpráví a zvlé v'či bezbrannému civilnímu obyvatelstvu. Okupanti zavádějí režim trestanecké práce pro pokojné obyvatelstvo, které bylo přivedeno na mizinu a připraveno o existenční prostředky. Bez ohledu na věk a zdravotní stav zahnali hitlerovci, kteří zabrali nebo zbořili jejich domy, četné sovětské občany do koncentračních táborů a přinutili je pod pohrůžkou mučení, zastřelení a smrti hladem, aby bezplatně konali různé těžké práce, a to i práce povahy vojenské. V četných případech byli civilní obyvatelé po vykonání těch či jiných prací vojenské povahy, na které byli nasazeni, do posledního muže zastřeleni, aby byla věc zachována v tajnosti.

Tak v dědině Kolpino ve smolenské oblasti zahnali okupanti všechny rolníky na stavbu mostů a pancéřových krytů pro německé oddíly. Po skončení stavby těchto opevnění byli všichni rolníci zastřeleni.

Aby byla udržena v tajnosti stavba opevnění na pravém břehu Dněpru v obvodu ukrajinské osady Krjakov, postříleli Němci po skončení této stavby 40 místních obyvatelů a zajatých rudoarmějců, kteří na stavbě pracovali.

Obyvatelé velmi četných okresů osvobozených Rudou armádou, které jsou značně vzdáleny jeden od druhého, vypravují zcela shodně, že Němci nasazují civilní obyvatelstvo na zvlášť nebezpečnou práci, týkající se odstraňování min v úsecích a objektech, které leží před útočícími německými oddíly.

Četné dokumenty německého velení, jichž se zmocnily oddíly Rudé armády při svých ofensivních operacích u Rostova, dokazují, že nasazování místního obyvatelstva na zvlášť nebezpečné vojenské práce bylo upraveno

zvláštními směrnicemi německého velení. Tak se praví v rozkaze pro 76. německou pěší divisi z 11. října v bodě 6, který se týká odstraňování min: „Pro práce, s nimiž je spojeno nebezpečí pro život, budiž používáno zajatců a jednotlivců z řad místního obyvatelstva.“

To je jen jedno z mnohých podlých porušení nejrůznějších mezinárodních norem a jakékoli lidské morálky, kterými se poskvřnilo německé velení.

Pokojné obyvatele, kteří byli násilně odesláni na nucené práce, prohlašují německé úřady za „válečné zajatce“ a staví je co do režimu zacházení na roveň válečným zajatcům. Bylo zjištěno, že se ve zprávách štábů německé armády počítají rolníci a jiní pokojní obyvatelé, kteří upadli do rukou Němců a byli zahrnuti na nucené práce, automaticky do kategorie „zajatých válečných zajatců“, čímž se uměle a protiprávně zveličoval počet „válečných zajatců“. A tak se nelidský režim, který zavedly německé fašistické úřady pro válečné zajatce, stal údělem také civilního obyvatelstva.

V blízkosti města Plavska v tulské oblasti byl zřízen tábor, kde byli společně umístěni váleční zajatci i civilní obyvatelé z okolních vesnic. Mezi rolníky uvězněnými v táboře byla také mládež a starci. Strava se skládala ze dvou brambor a trochu ječmenné kaše na celý den. Rolníci, kteří byli v táboře, nedostávali vodu a bylo jim nařízeno, aby hasili žízeň sněhem. Úmrtnost v táboře dosahovala 25—30 lidí za 24 hodiny. Utvořili-li vězňové skupinu, stříleli Němci po této skupině bez jakékoli výstrahy. Ve vesnici Berezňaky v poltavské oblasti byl vyvěšen rozkaz německého velení, v němž se pravilo, že ti místní obyvatelé, kteří nepůjdou na práci, budou zastřeleni.

Mnoho tisíc pokojných obyvatelů je okupanty odvlékáno nejen na nucené práce do nejbližších okresů, nýbrž jsou zaháněni na otrockou nevolnickou práci o hladu k německým statkářům hluboko do německého zázemí.

Celé stovky rolníků z vesnic Lučaně, Semica, Duboveckoje, Korolevščina, Abramovščina jen z jednoho iljinského okresu smolenské oblasti, kteří byli deportováni na nucené práce, zmizely beze stopy.

Po svém vstupu dne 22. listopadu do vesnice Faustovo, zvenigorodský okres v moskevské oblasti, shromáždily německé úřady veškeré obyvatelstvo, vybraly muže a zdravé ženy a poslaly je hluboko do svého zázemí.

Při svém ústupu zahrnuli Němci do svého zázemí obyvatelstvo vesnic Jeršovo, Skokovo a Funkovo v zvenigorodském okrese, jakož i z vesnice Jesipovo v solněnogorském okrese v moskevské oblasti, při čemž předem všechny tyto vesnice vypálili. Totéž se stalo také v mnohých jiných nyní osvobozených vesnicích v oblasti moskevské, kalininské, tulské, rjazaňské a orelské.

Když opouštěli ukrajinské vesnice Chudojarovo, Nový Liman a četné

jiné vesnice z Ševčenkova okresu v charkovské oblasti, vypálili Němci tyto vesnice do základu a šmahem odvedli veškeré dospělé obyvatelstvo.

Režim trestanecké práce a koncentračních táborů provádějí Němci také v sovětských městech, kterých se zmocnili.

Tak po obsazení Kijeva zahrnuli Němci na práci veškeré civilní obyvatelstvo ve věku od 11 do 60 let, a to bez ohledu na povolání, pohlaví, zdravotní stav a národnost. Nemocné, kteří se nemohli udržet na nohou, pokutovali Němci za promeškané pracovní dny pokutou 50 rublů za den.

V jiném ukrajinském městě, totiž v Pjatichatce v dněpropetrovské oblasti, zahrnuli Němci veškeré obyvatelstvo na nucené práce na opravě cest, nutili je pracovat 20 hodin denně a nedali jim ani chléb, ani vodu. Starce a ženy, klesající vysílením, tloukli hitlerovci pažbami a nutili je pracovat pod pohrůžkou krutých trestů a zastřelení, na nic se neohlížejíce.

V Charkově se okupanti rozhodli ztropit si zvlášť posměch z místní ukrajinské inteligence. Dne 5. listopadu nařídili všem hercům, aby se dostavili k registraci k Ševčenkově divadelní budově. Když se herci shromáždili, byli obklopeni německými vojáky, kteří je zapřáhli do vozíků a hnali je nejlidnatějšími ulicemi k řece pro vodu.

Ve všech okupovaných oblastech nasadila německá vláda jako místní fašistické vládce nejrůznější dobrodruhy z hitlerovské strany, kteří nedbají na žádná občanská práva a na žádné národní zvláštnosti obyvatelstva, a kteří chtějí vše poněmčít a vyhladit nespokojence. Německé úřady činí vše, aby zničily jakékoli známky toho, že existovaly v sovětském státě vzkvétající republiky Ukrajinská, Běloruská, Litevská, Lotyšská, Estonská a Moldavská. Němečtí uchvatitelé vědí, že tyto sovětské republiky vykonaly obrovskou práci na vzkříšení ukrajinského, běloruského, litevského, lotyšského, estonského a moldavského národa a na všestranném rozvinutí národní kultury těchto národů, stejně jako to vykonaly všechny národy, žijící v Sovětském svazu v bratrské družbě. Tupohlaví fašisté se ještě přesvědčí, že se jim nikdy nepodaří poněmčít tyto národy a podrobit si je. Ve své zášti proti svobodomilovnému ruskému národu a svobodomilovným národům Ukrajiny, Bílé Rusi, Lotyšska, Litvy, Estonska a Moldavska neznají němečtí uchvatitelé žádných mezí. Ničení ukrajinské, běloruské a jiných národních kultur, ničení národních památek, škol, písemnictví a násilné poněmčování obyvatelstva bez rozdílu národnosti následuje všude po německé okupaci se stejnou zločinnou zákonitostí jako loupežení, násilí, požáry a hromadné vraždy.

V záštiplném pronásledování ruské kultury ukázali němečtí uchvatitelé veškerou nízkost a vandalismus německého fašismu. Po dobu jednoho a půl měsíce měli Němci obsazenu po celém světě známou Jasnou Poljanu, kde se narodil, žil a tvořil jeden z největších geniů lidstva — Lev Tolstoj. Tuto proslulou památku ruské kultury, očištěnou oddíly Rudé armády od oku-

pantů dne 14. prosince, nacističtí vandalové vydrancovali, zhanobili a nakonec zapálili. Hrob velikého spisovatele byl okupanty zneuctěn. Jediné památky, spojené s životem a tvorbou Lva Tolstého — nejvzácnější rukopisy, knihy a obrazy — byly buď německou soldateskou vykradeny nebo pohozeny a zničeny. Německý důstojník Schwartz odpověděl na žádost zaměstnanců musea, aby se přestalo s vytápěním domu osobním nábytkem a knihami velkého spisovatele, a aby se na to vzalo dříví, které bylo k dispozici, těmito slovy: „Dříví nepotřebujeme, spálíme vše, co je spojeno se jménem vašeho Tolstého.“

Když sovětská vojska osvobodila dne 15. prosince město Klin, bylo zjištěno, že dům, v němž žil a tvořil velký ruský skladatel P. I. Čajkovskij, a z něhož sovětský stát udělal museum, byl nacistickými důstojníky a vojáky vydrancován a vyloupen. Přímo v budově musea zařídili si zpupní okupanti garáž pro motocykly a vytápěli tuto garáž rukopisy, knihami, nábytkem a jinými museálními exponáty, jejichž část němečtí vetřelci pro každý případ ukradli. Přitom však nacističtí důstojníci věděli, že hanobí nejvýznamnější památky ruské kultury.

V době okupace města Istry zřídila německá vojska skladiště střeliva v proslulém starobylém ruském klášteře, známém pod jménem Nový Jerusalemský klášter, který byl založen již v roce 1654 a restaurován v XVIII. století velkými staviteli Rastrellim a Kazakovem. Novojerusalemský klášter je vynikající historická a náboženská památka ruského národa a je známý jako jedna z nejmohutnějších a nejkrásnějších staveb. To však nepřekáželo německým fašistickým vandalům, aby při ústupu z Istry vyhodili do vzduchu své skladiště střeliva v Novém Jerusalemu a převrátili jedinečnou památku ruských církevních dějin v hromadu ssutin.

Mezi jinými Němci vandalsky zpusťšenými a zneuctěnými kulturními památkami národů SSSR budiž uveden pomník velikého ukrajinského básníka Tarase Ševčenko v městě Kanevo na Ukrajině a dům, kde žil velký ruský skladatel Rimskij-Korsakov v městě Tichvinu, dále dům na celém světě známého ruského spisovatele Čechova v Taganrogu a četné jiné památky.

Němečtí uchvatitelé se nezařtavili před ničím, aby v obsazených jimi oblastech sovětských republik všemožně neuráželi národní cit Rusů, Ukrajinců, Bělorusů, Lotyšců, Litevců, Estonců a Moldavců a těch osob z řad jiných v SSSR žijících národností, jako jsou židi, Gruzínci, Armeni, Uzbekové, Azerbajdžanci, Tadžikové a jiní zástupci sovětských národů, které jsou spojeny mezi sebou pocity bratrské družby a spolupráce v Sovětském svazu, vůči kterým, setkávající se s nimi na své krvavé cestě, se dopouřteli stejného řádění a násilí.

Hitlerovci, kteří se vydávají za předřtavitele domněle „vyšší rasy“ a vyřžadují na svobodmilovných národech Sovětského řvazu poslušnost zo-

tročených a otrockou prací z donucení, vyvolali svým podlým a utlačovatelským chováním nevylicitelné rozhořčení a nenávisť všech národů a všech společenských vrstev Sovětského svazu. Němečtí okupanti nepřinášejí do zabraných jimi sovětských území jen trestaneckou práci, pustošení a hlad, nýbrž nadto ještě potupu lidské důstojnosti a národního citu; tito okupanti nechtějí pod firmou německé „vyšší rasy“ utiskovat jen vlastní národ, nýbrž uvrhnout v otroctví i jiné národy. Německá armáda vtrhla na naše území, aby odstranila svobodný život a kulturu národů Sovětského svazu, aby poněmčila tyto národy a aby z nich nadělala otroky. Právě proto se národy Sovětského svazu semkly proti nenáviděné německé utlačovatelské armádě v nepoddajnou a nezničitelnou velikou sílu.

III.

Nescísné skutečnosti podlého násilí, odporného tupení ženské cti a hromadného vraždění sovětských občanů a občanek, kterých se dopouštějí němečtí fašističtí důstojníci a vojáci, vyvolávají u veškerého sovětského obyvatelstva i u Rudé armády bezmezný hněv a pobouření lidu. Všude, kde začne vládnout německý bodák, se zavádí nesnesitelný režim krvavého teroru, trýznivého mučení a bestiálního vraždění. Loupeže, kterými se zabývají všude němečtí důstojníci a vojáci, jsou provázeny bitím a vraždami obrovského počtu naprosto nevinných lidí. Za nesplnění příkazu, aby byly odevzdány všechny potraviny až do poslední kůrky nebo aby bylo odevzdáno veškeré šatstvo až do poslední košile, týrají a věší okupanti staré i mladé, ženy i děti. Při nucených pracích okupanti bijí a popravují, nejsou-li zcela splněny stanovené pracovní normy.

Dne 30. června vstoupili hitlerovští bandité do města Lvova a už druhý den uspořádali řež pod heslem „bij židy a Poláky“. Když byly pobity stovky lidí, uspořádali hitlerovští bandité „výstavu“ zabitých v budově pasáže. U domovních zdí byly složeny zohavené mrtvoly, hlavně žen. Na prvním místě této příšerné „výstavy“ byla položena mrtvola ženy, ke které bylo bodákem přibodnuto její dítě.

Taková byla neuvěřitelná zvěrstva hitlerovců hned od začátku války. Topíce se v nevinné krvi, pokračují němečtí vyvrhelové i nadále ve svých hnusných zločinech.

V osadě Krasnaja Poljana u Moskvy shromáždili němečtí fašističtí darebáci dne 2. prosince veškeré místní obyvatelstvo ve věku od 15 do 60 let a zavřeli je do studené místnosti okresního výkonného výboru, kde byla vytlučena okna, a nedali lidem 8 dnů ani chleba ani vody. Zaměstnankyním krasnopoljanské továrny A. Zajcevové, T. Gudkinové, O. Naletkinové a M. Michajlovové, které byly takto mučeny, zemřely na rukou děti — kojenci.

Nejsou řídké případy, kdy si hitlerovci dělají ze sovětských dětí terč pro střelbu.

Ve vesnici Bělyj Rast v okrese krasnopoljanském postavila skupina opilých německých vojáků na schody před jedním domem jako terč dvanáctiletého Volod'u Tkačeva a zahájila na něho palbu ze samopalů. Hoch byl provrtán kulkami jako řeseto. Poté zahájili tito bandité střílení namátkou do oken domů. Kolchoznicí I. Mosolovovou, která šla po ulici se svými třemi dětmi, vojáci zastavili a na místě ji i s dětmi zastřelili.

Ve vesnici Voskresenskoje v dubinském okrese zahájili si hitlerovci terč z tříletého hošíka a zastřelovali na něm své kulomety.

V okresním středisku Volovo v kurské oblasti, kde byli Němci jen 4 hodiny, udeřil německý důstojník hlavou dvouletého synka Bojkovové o zeď a zabil ho jen proto, že dítě plakalo.

Ve zlobinském rolnickém sovětu v orelské oblasti zabili fašisté dvouleté dítě kolchozníků manželů Kratových za to, že je svým pláčem rušilo ve spaní.

Ve vesnici Semjonovskoje v kalininské oblasti znásilnili Němci 25letou Olgu Tichonovu, ženu rudoarmějce a matku tří dětí, která byla v posledním stupni těhotenství, při čemž jí provazem svázali ruce. Po znásilnění jí podřízli krk, probodli oba prsy a sadisticky je odřezali. V téže vesnici zastřelili okupanti 12letého chlapce a vyřezali na jeho čele pěticipou hvězdu.

V listopadu šla telefonistka města Kalinina K. Ivanovová se svým 13letým synkem Leonidem ke svým příbuzným do vesnice Buraševo nedaleko Kalininu. Když vyšli z města, zpozorovali je hitlerovci a jali se po nich ze vzdálenosti 60 metrů střílet, což mělo za následek, že chlapec byl zabit. Matka se několikrát pokoušela zvednout a odnést mrtvolu dítěte, ale po každé, když se pokoušela to udělat, zahájili Němci po ní palbu a proto byla nucena toho zanechat. Po 8 dní nedovolili němečtí vojáci odklidit mrtvolu. Ivanovová odnesla mrtvolu a pohřbila ji teprve, když toto místo bylo obsazeno našimi vojsky.

V Rostově na Donu si hrál žák průmyslové školy 15letý Vitja Čerevičnyj na dvoře se svými holuby. V tu chvíli šli kolem němečtí vojáci a začli brát holuby. Hoch protestoval. Němci ho vzali s sebou a na rohu 28. třídy a 2. Majske ulice ho zastřelili za to, že jim nevydal holuby. Hitlerovci zohavili k nepoznání obličej chlapce ranami svých podpatků.

Vesnice Basmanovo v okrese glinkovském v oblasti smolenské, která byla našimi vojsky osvobozena začátkem září, stala se po hospodaření Němců úplným rumišťem. Již prvního dne vyhnali fašističtí netvorové do polí 200 školáků a školaček, které přijely do vesnice na žně, obklopili je a surově postrřelili. Velikou skupinu školaček odvezli Němci do svého zázemí „pro pány důstojníky“.

Obsazení vesnic a měst začíná obvykle tím, že se postaví šibenice, na kterých němečtí kati vraždí první pokojné místní obyvatele, kteří jim padnou do ruky. Při tom fašisté ponechávají šibenice s pověšenými stát několik dní, ba i několik týdnů. Tak zacházejí i s těmi, koho zastřelí na ulicích měst a vesnic, ponechávajíce mrtvoly po mnoho dní neodklizeny.

Po obsazení města Charkova pověsili němečtí lupiči několik lidí v oknech velikého domu ve středu města. Kromě toho pověsili fašisté v Charkově dne 16. listopadu na balkonech četných domů 19 lidí, mezi nimiž byla jedna žena. V Čerepesském vesnickém sovětu ve velikolužském okrese v kalininské oblasti postříleli okupanti 7 rodin rolníků a spálili je na hranici.

V městě Tichvinu v leningradské oblasti byla nalezena v jednom domě mrtvola vojenského lékaře prvního stupně Ramzanceva, jemuž byl uříznut nos, vykloubeny ruce a skalpována hlava; mrtvola měla několik ran bodákem do krku.

Ve vesnici Voronki v Ukrajině umístili Němci 40 zraněných rudoarmějců, válečných zajatců a diplomovaných sester v budově bývalé nemocnice. Lékařskému personálu byl odebrán převazový materiál a léky, potraviny a jiné náležitosti. Diplomované sestry byly znásilněny a zadrženy, ale u zraněných postavili Němci stráž a po 4 dny nikoho k nim nepouštěli. Část zraněných zemřela a zbylé pak vyhodili Němci do řeky a zakázali místnímu obyvatelstvu odklidit mrtvoly. Žádný z Němců není vůbec volán k odpovědnosti za vraždy sovětských občanů, i kdyby tyto vraždy byly sebenesmyslnější, ale naopak, německé úřady nabádají přímo k těmto vraždám.

Odporné znásilňování žen a děvčat v obsazených okresech se vyskytuje všude.

V ukrajinské vesnici Borodajevka v dněpropetrovské oblasti znásilnili Němci všechny ženy a děvčata bez výjimky.

Ve vesnici Berjozovka ve smolenské oblasti znásilnili opilí němečtí vojáci a odvěkli s sebou všechny ženy a děvčata ve věku od 16 do 30 let.

V městě Smolensku otevřelo německé velení pro důstojníky v jednom hotelu nevěstinec, do kterého Němci nahnali celé stovky žen a děvčat; vlekli je za ruce, za vlasy a nemilosrdně je táhli po ulicích.

Všude dochází k tomu, že zdivočelí němečtí bandité vtrhnou do domu, znásilní ženy a děvčata před zraky jejich příbuzných a dětí, potupí znásilněné a nato své oběti s bestiální surovostí vyřídí.

V městě Lvově byly 32 zaměstnankyně lvovské továrny na oděvy znásilněny a poté zavražděny německými vojáky z úderných oddílů. Opilí němečtí vojáci zatáhli lvovská děvčata a mladé ženy do Kosciuszкова parku a surově je znásilnili. Staříčkého kněze V. L. Pomazněva, který se po-

koušel s křížem v ruce zabránit znásilňování děvčat, fašisté ztloukli, strhli s něho sutanu, ožehli mu vousy a probodli bodákem.

V Bílé Rusi u města Borisova upadlo do rukou hitlerovců 75 žen a děvčat, které prchaly před blížícími se německými vojsky. Němci znásilnili a poté surově zavraždili 36 žen a děvčat. 16leté děvče L. I. Melčukuvovou odvěkli vojáci na rozkaz německého důstojníka Hummera do lesa, kde ji znásilnili. Po nějaké době spatřily jiné ženy, které byly rovněž odvečeny do lesa, že kolem stromů jsou prkna a že k prknům je bodáky přibodnuta umírající Melčukovová, které Němci před zraky jiných žen, zejména V. I. Alperenkové a V. M. Bereznikovové, odřezali prsy.

Z vesnice Borovki ve zvenigorodském okrese v moskevské oblasti odvěkli s sebou fašisté při svém ústupu násilím několik žen a odloučili je přes jejich úpěnlivé prosby a protesty od nedospělých dětí.

V městě Tichvinu v leningradské oblasti byla 15letá M. Koloděckaja zraněna střepinou granátu a byla převezena do nemocnice (bývalého kláštera), kde byli zranění němečtí vojáci. Bez ohledu na její zranění znásilnila skupina německých vojáků Koloděckaju, což bylo příčinou její smrti.

Z vesnic a měst, které byly v poslední době osvobozeny od německých okupantů, zejména z různých okresů oblastí leningradské, moskevské, kalininské, tulské, orelské, kurské, vorošílovgradské, stalinské a rostovské docházejí denně zprávy o odporném znásilňování žen, děvčat, školaček a dětí, jehož se Němci tam dopustili za okupace. Znásilňovatelé jsou zároveň v četných případech také vrahy svých obětí.

Ale hitlerovci se neomezovali na vraždy jednotlivých sovětských lidí. V dějinách hitlerovského vraždění a teroru na zabraném sovětském území vynikají svou hrůznou ukrutností hromadné vraždy sovětských občanů, kterými bylo provázeno zpravidla každé zabrání měst, vesnic a jiných Němci obydlených míst.

Zde uvádíme několik příkladů, kdy němečtí okupanti krvavě vyřídili obyvatele celých vesnic do posledního muže. Ve vesnici Jaskino ve smolenské oblasti postrříleli hitlerovci všechny starce a hochy a domy vypálili do základů. Ve vesnici Počinok v téže oblasti zahnali Němci všechny starce, stařeny a děti do budovy kolchozní správy, zavřeli dveře a nechali všechny uhořet. V ukrajinské vesnici Jemeljčino v žitomirské oblasti zavřeli Němci do maličké světnice 68 lidí a neprodyšně ztloukli okna a dveře; následkem toho zahynuli všichni udušením. Ve vesnici Jeršovo v okrese zvenigorodském v moskevské oblasti, která byla nyní našimi vojsky osvobozena, zahnali Němci, když opouštěli vesnici, do kostela asi 100 pokojných obyvatelů a zraněných rudoarmějců a zavřeli dveře, načež vyhodili kostel do vzduchu. Ve vesnici Agrafenovka v rostovské oblasti zatklí fašisté dne 16. listopadu všechny muže ve věku od 16 do 70 let a každého třetího zastřelili.

Strašnou řez a pogromy uspořádali němečtí uchvatitelé v hlavním městě Ukrajiny, v Kijevě. Za několik dní povraždili a rozsápali němečtí bandité 52 tisíc mužů, žen, starců a dětí, při čemž řádili nemilosrdně proti všem Ukrajincům, Rusům a židům, kteří projevili jakkoli svou oddanost sovětské vládě. Sovětští občané, kterým se podařilo uprchnout z Kijeva, líčí otřásající obraz jedné z těchto hromadných poprav: na židovském hřbitově v Kijevě byl shromážděn velký počet židů, a to i ženy a děti bez rozdílu věku; před popravou svlékli Němci všechny do naha a ztloukli je; první skupinu vybranou pro zastřelení Němci přinutili, aby si lehla na dno jámy obličejem dolů, načež všechny postříleli ze samopalů; poté naházeli na zastřelené trochu země, položili na ně druhou vrstvu dalších lidí určených k popravě a znovu je postříleli ze samopalů.

Mnohé hromadné vraždy napáchali němečtí okupanti i v jiných ukrajinských městech; tyto krvavé popravy byly zvláště zaměřeny proti židům z řad pracujícího lidu, kteří byli bez zbraně a bez ochrany. Podle neúplných údajů bylo zastřeleno v městě Lvově alespoň 6000 lidí, v Oděse více než 8000 lidí, v Kameneč-Podolsku bylo zastřeleno nebo pověšeno asi 8500 lidí, v Dněpropetrovsku bylo postříleno z kulometů více než 10 500 lidí, v Mariupoli bylo zastřeleno více než 3000 místních obyvatelů, mezi nimi mnoho starců, žen a dětí, kteří všichni byli úplně oloupeni a před popravou vyslečeni do naha. V Kerčji pobili němečtí fašističtí lupiči podle předběžných údajů asi 7000 lidí.

Krvelačnost nacistů vůči obyvatelům města Rostova se stala obzvláště široce proslulou. Když se Němci zmocnili na 10 dní Rostova, řádili nejen proti jednotlivcům a rodinám, nýbrž hubili v krvelačné zuřivosti celé desítky a stovky obyvatelů, zejména v dělnických obvodech města. U domu ředitelství drah zastřelili němečtí samopalníci za bílého dne 48 lidí. Na chodníku hlavní ulice Rostova postříleli hitlerovští vrazi 60 lidí. Na arménském hřbitově bylo povražděno 200 lidí. Dokonce němečtí generálové a důstojníci, kteří byli našimi vojsky vyhnáni z Rostova, se veřejně chlubili, že prý se ještě do Rostova vrátí jen proto, aby si to krvavě vyřídili s městským obyvatelstvem, které aktivně pomáhalo vyhnání zapřísáhlých nepřátel z rodného města.

Kromě všeho toho, co bylo právě řečeno, má sovětská vláda v rukou listinný materiál o soustavně se opakujících neuvěřitelných zločinech německo-fašistického velení: o nasazování pokojného sovětského obyvatelstva jako ochrany pro německé vojsko v bojích s vojsky Rudé armády.

Dne 28. srpna 1941 neměla německo-fašistická vojska při přepravě přes řeku Ipuť dosti sil, aby zdolala tuhý odpor oddílů Rudé armády; tu sehnali Němci místní obyvatelstvo běloruského města Dobruše v gomelské oblasti a pod pohrůžkou zastřelení hnali před sebou ženy, děti a starce, za nimiž, kryjíce své bitevní řady, nastoupili k útoku.

Tento podlý zločin opakovalo německé velení, pokud jde o civilní obyvatelstvo, v leningradské oblasti, v obvodu sovchozu „Vybory“ a také v jelninském obvodu smolenské oblasti. Fašističtí darebáci užívají i nadále tohoto barbarského a zbabělého způsobu až do posledních dnů. Dne 8. prosince kryli hitlerovci svůj ústup z vesnice Jamnoje v tulské oblasti občany z řad místního obyvatelstva. Dne 12. prosince sehnali Němci v témž obvodu 120 starců a dětí a hnali je před svými vojsky za bojů s útočícími oddíly Rudé armády. V bojích našich vojsk o osvobození města Kalininu sebraly oddíly německého 303. pluku 162. divise, které chtěly přejít do protiútoků, v předměstské vesnici ženy, postavily je před sebe a zahájily útok. Na štěstí se sovětským vojskům zdařilo odrazit tento útok, vsunout se mezi hitlerovce a jejich oběti a ženy zachránit.

* * *

Surovost a krvelačnost německé fašistické armády, která vtrhla na naše území, nezná mezí. Hitlerovská armáda nevede obyčejnou válku, ale válku loupeživou, jejímž cílem je vyhlazení mírumilovných národů, které stojí v cestě zločinecké snaze německých fašistů po nadvládě nad jinými národy a nad celým světem.

Hitlerovská vláda Německa, která věrolomně přepadla Sovětský svaz, nezachovává ve válce vůbec žádné normy mezinárodního práva, ani žádné požadavky lidské morálky. Vede válku především proti pokojnému a bezbrannému obyvatelstvu, proti ženám, dětem a starcům, čímž dává zároveň najevo svou podlou lupičskou povahu. Tato vláda lupičů, která uznává jen násilí a vraždu, musí být zlomena drtivou silou svobodmilovných národů, mezi nimiž sovětské národy splní svůj vznešený osvoboditelský úkol až do konce.

Nejen Rudá armáda, nýbrž veškerý náš mnohamilionový lid je pln žhavé nenávisti a dychtí po nelítostné odplatě za krev a zmařené životy sovětských občanů. Sovětští lidé nikdy nezapomenou na tato zvěrstva, násilnosti, pustošení a urážky, které způsobily a působí pokojnému obyvatelstvu naší země zdívocelé bandy německých uchvatitelů; sovětští lidé na ně nezapomenou a neodpustí jim.

Sovětská vláda dávajíc všem vládám, s kterými udržuje diplomatické styky, na vědomost všechna tato zvěrstva páchaná německými uchvatiteli, prohlašuje, že činí za tyto nelidské a lupičské činy německých vojsk plně odpovědnou zločineckou německou hitlerovskou armádu.

Vláda SSSR zároveň prohlašuje s neochvějným přesvědčením, že osvobozenecký boj Sovětského svazu je bojem za práva a svobody nejen národů Sovětského svazu, nýbrž i za práva a svobody všech svobodmilovných národů světa a že tato válka může být skončena jen úplným rozdrcením hitlerovských vojsk a úplným vítězstvím nad hitlerovskou tyraníí.

Moskva, dne 6. ledna 1942.

Přijměte atd. *V. Molotov*

Z VÝPOVĚDÍ OBVINĚNÉHO DESÁTNIKA
HITLEROVSKÉ ARMÁDY LE COURTA PŘI LIČENÍ
PŘED VOJENSKÝM SOUDEM N—SKÉ STŘELECKÉ DIVISE
DNE 29. ŘÍJNA 1944

(Dokument SSSR-162)

... Až do mého zajetí vojsky Rudé armády, t. j. až do 4. února 1944 byl jsem služebně přidělen 1. cyklistické rotě 2. pluku letecké pěchoty 4. divise letecké pěchoty, a to u posádkového velitelství služby na letišti „E 33/XI“ jako laborant. Kromě toho, že jsem zhotovoval fotografické snímky, konal jsem také jiné práce: ve volném čase jsem se zabýval z osobního zájmu tím, že jsem zabíjel střelnou zbraní zajaté vojáky Rudé armády a pokojné občany, a to společně s vojáky. Dělal jsem si poznámky ve zvláštní knize o tom, kolik jsem zastřelil válečných zajatců a pokojných občanů. Oddíl, kde jsem byl služebně přidělen, byl v obvodu města Minska. Blízko nás ve vesnici Mogaliči byl zajatecký tábor.

V září až v říjnu 1941 jsem chodil s desátníkem Qualfeldtem do tábora válečných zajatců a tyto jsem zabíjel střelnou zbraní pro své potěšení. Takto jsme postříleli v tomto táboře 577 válečných zajatců. Já sám jsem v té době zastřelil 260 válečných zajatců.

V lednu, únoru a v dubnu 1942 jsem se také účastnil v zajateckém táboře, který byl ve vesnici Šajkovka, střelení válečných zajatců. Celkem bylo v tomto táboře postříleno 750 válečných zajatců. Já sám jsem zastřelil více než 100 válečných zajatců.

Střílel jsem válečné zajatce proto, že špatně pracovali, byli nemocní a vysílení, ježto byli v táboře velmi špatně stravováni. Nevím, zda byla válečným zajatcům poskytována lékařská pomoc, o to jsem se nezajímal, neboť jsem v táboře nežil, ale přijížděl jsem tam, abych zastřelil několik zajatců, načež jsem opět odejel domů na posádkové velitelství. Neměl jsem žádný vztah k válečným zajatcům, vyjadřoval jsem jen to, co jsem si přál. Ze zajateckého tábora Mogaliči jsem jednou vedl 20—30 válečných zajatců do města Minsk, ale v Minsku je nechtěli přijmout, tak jsem je zavedl zpět do tábora a tam jsem je všechny zastřelil.

Kromě popravování válečných zajatců jsem se zabýval střelením partyzánů a pokojných obyvatelů a vypaloval jsem domy i s obyvateli.

V listopadu 1942 jsem se účastnil popravy 92 sovětských občanů.

Od září do října 1942 byl jsem členem zvláštního komanda 2. pluku letecké pěchoty, které mělo 30 mužů; toto komando se účastnilo popravy 500 sovětských občanů. Mezi zastřelenými byli starci i děti.

Kromě toho jsem se účastnil trestních výprav, za kterých jsem zapaloval domy. Celkem jsem vypálil více než 30 domů v různých vesnicích. Jako člen trestní výpravy jsem přišel do vesnice, vešel jsem do domů a dal výstrahu obyvatelům, aby nikdo z domů nevycházel, že domy pod-

pálíme. Podpálil jsem nato dům a pokoušel-li se někdo uniknout z domu, zahnal jsem ho zpět do domu anebo jsem ho zastřelil. Takto jsem vypálil více než 30 domů, při čemž uhořelo 70 pokojných obyvatelů, hlavně starci, ženy a děti.

Celkem já sám jsem postřílel 1200 lidí.

Německé velení všemožně povzbuzovalo k popravám a vraždám sovětských občanů. Za dobrou práci a službu v německé armádě, která se projevila v tom, že jsem střílel válečné zajatce a sovětské občany, byl jsem mimořádně povýšen dne 1. listopadu 1941 na desátníka, ačkoli měl jsem být povýšen teprve dne 1. listopadu 1942; a byl jsem vyznamenán „Východní medailí“...

*Z ROZSUDKU VOJENSKÉHO SOUDU V TRESTNÍ VĚCI
SKUPINY BÝVALÝCH VOJÁKŮ NĚMECKÉ ARMÁDY,
KTERÍ BYLI POSTAVENI PŘED SOUD ZA ZVĚRSTVA,
KTERÁ SPÁCHALI NA POKOJNÉM OBYVATELSTVU
A NA VÁLEČNÝCH ZAJATCÍCH VE SMOLENSKU*

(Dokument SSSR-87) 139

K i r m f e l d, který byl tlumočником německého posádkového velitelství pro smolenskou oblast, osobně tloukl naprosto nevinné sovětské občany, kteří byli bezdůvodně sebráni na ulicích Smolenska, a to bez ohledu na pohlaví a věk; Kirmfeld vynucoval na nich bitím smyšlené výpovědi. Když byly takto získány falešné výpovědi vynucené bitím, dalo posádkové velitelství vyhladit celé desítky nevinných sovětských občanů. Kirmfeld se osobně účastnil vyhlazování sovětských lidí ve Smolensku v květnu 1943 tím, že tito lidé byli udušeni pomocí kysličníku uhelnatého v „automobilech smrti“, a účastnil se také v lednu a v únoru 1943 trestních výprav proti partyzánům a pokojným sovětským občanům v obvodu Nevelj-Usvjať. Jako velitel německého trestního útvaru zběsile řádl se svými vojáky proti pokojným domorodcům a vypálil s jemu podřízenými vojáky 9 sovětských vesnic a dědin, loupil u kolchozníků a popravoval ničím se neprovinivší pokojné sovětské občany, kteří přicházeli z lesa k spálenišťům svých vyhořelých domů, hledající potraviny; dále se účastnil deportací sovětských občanů do německého otroctví...

M o d i s c h, který byl ošetřovatelem v 551. německé vojenské nemocnici v městě Smolensku, byl očitým svědkem a účastnil se osobně od září 1941 do dubna 1943 usmrcování zraněných zajatých vojáků a důstojníků Rudé

¹³⁹ Rozsudek v této trestní věci je příznačný tím, že ukazuje na vykonavatele zločinů z řad prostých německých vojáků a nižších čístožníků německé armády. V rozsudku se praví, že jen v 80 jamách-hrobech, které byly vykopány a prozkoumány soudními lékařskými znalci v městě Smolensku a ve smolenské oblasti, bylo objeveno více než 135 000 mrtvol sovětských žen, dětí a mužů rozličného věku. Zde se uvádí ta část rozsudku, která podává charakteristiku zločinů jednotlivých obviněných.

armády, na kterých prováděli němečtí profesori a lékaři — Schemm, Gethe, Müller, Ott, Stefan, Wagner a jiní — pod záminkou léčení různé pokusy a zkoušky s dosud nevyzkoušenými biologickými a chemickými preparáty, a přivozovali poté válečným zajatcům krevní nákazu — sepsi — a nato je usmrcovali.

Modisch sám usmrtil injekcemi velkých dávek jedu (strofantinu a arsenu) alespoň 24 zajaté rudoarmějce a důstojníky Rudé armády. Kromě toho používal pro léčení zraněných německých vojáků krve sovětských dětí ve stáří 6—8 let a bral jim krev v tak velkých dávkách, že děti z toho umíraly; Modisch dále odnímal míšní mok ruským válečným zajatcům, u kterých docházelo pak následkem vysílení k ochrnutí dolních končetin; účastnil se také vykrádání sovětských léčebných ústavů ve Smolensku...

Müller... Obviněný Müller zavraždil v různé době 96 sovětských občanů, a to i starce, ženy a kojence. Müller znásilnil 32 sovětské ženy a po znásilnění 6 z nich zavraždil. Mezi znásilněnými bylo několik děvčat ve stáří 14—15 let...

Z DENÍKU HANSE FRANKA

(Dokument SSSR-223) ¹⁴⁰

Interview, který poskytl generální guvernér
dopisovateli „Völkischer Beobachter“ Kleissovi
dne 6. února 1940

Kleiss: Snad by bylo zajímavé propracovat zásady, které odlišují protektorát od generálního gouvernementu?

Generální guvernér: Obrazně to mohu vyjádřit takto: v Praze byly na příklad vyvěšeny rudé plakáty o tom, že dnes bylo zastřeleno 7 Čechů. Tehdy jsem si řekl: „Kdybych chtěl vydat rozkaz, aby byly vyvěšovány plakáty o každých sedmi zastřelených Polácích, pak by v Polsku nebyl dostatek lesů, z nichž by bylo lze zhotovit papír na takové plakáty. Ano, my musíme postupovat tvrdě“ (str. 3).

Z projevu Franka na schůzi policie dne 30. května 1940.

... Dne 10. května byl zahájen útok na západě a toho dne ztratil celý svět zájem na událostech zde u nás.

To, že bylo natropeno na celém světě ohromné množství propagandy a pomluv o chování nacionálně socialistických vládců v této oblasti, by mně bylo naprosto lhostejné, i když to snad rozčiluje Američany, Francouze, židy nebo papeže v Římě, avšak je strašné pro mne a pro každého z vás

¹⁴⁰ V roce 1939 byl Frank jmenován generálním guvernérem obsazených polských oblastí.

slyšet bez přestání po celé tyto měsíce z ministerstva propagandy, z ministerstva vnitra, z ministerstva zahraničních věcí, ba i z armády hlasy, že tu udržujeme režim vrahů, že musíme přestat s těmito zločiny atd.

Přitom bylo nakonec zjevné, že jsme museli prohlásit, že už to napříště nebudeme dělat.

Bylo rovněž zřejmé, že až dosud, pokud se na tuto oblast soustředovala pozornost celého světa, jsme neměli možnost podniknout něco podobného ve velkém měřítku. Ale od 10. května nepřikládáme této strašné propagandě na celém světě žádný význam. Teď musíme využít vhodného okamžiku... Doznávám otevřeně, že tisíce Poláků zaplatí za to svými životy a především to budou vedoucí představitelé polské inteligence.

Tato doba zavazuje nás všechny jako nacionální socialisty, abychom se postarali o to, aby polský národ nebyl s to klást odpor. Víím, jakou odpovědnost bereme na sebe...

...Nadto jsem se já a obergruppenführer SS Krüger rozhodli, že pacifikační opatření budou provedena urychleně.

Prosím vás, pánové, abyste nám pomohli splnit tento úkol s veškerou energií. Pokud jde o mne, učiním vše, co budu moci, abych usnadnil jeho splnění.

„Obracím se k vám jako nacionálně socialistický bojovník a více nemusím nic říkat. Tato opatření provedeme. A mám-li mluvit otevřeně, provedeme to, abychom splnili rozkaz daný mně führerem. Führer mně řekl: „Otázka německé politiky a toho, jak zajistit její provádění v generálním gouvernementu, je zcela osobní záležitostí odpovědných osob v generálním gouvernementu...“

Führer se vyslovil takto: „Je nutno likvidovat vůdčí jádro, které nyní v Polsku existuje; co vyrosté později, musíme zjistit a po určitém časovém úseku také odstranit. Potřebujeme německý reich. Abychom nemusili tím zatěžovat říšskou organizaci německé policie, nemusíme umisťovat tyto živly v koncentračních táborech, protože pak by nám nastaly tažanice a zbytečné dopisování s jejich rodinami; musíme je likvidovat přímo v této zemi. Uděláme to zcela jednoduše...“

Další výňatky z deníku Hanse Franka, které se týkají roku 1940

...Co se týče koncentračních táborů, je jasné, že nechceme zřizovat v generálním gouvernementu koncentrační tábory v pravém slova smyslu. Kdo je nám podezřelý, musí být ihned likvidován. Jsou-li však v koncentračních táborech reichu vězňové z generálního gouvernementu, musí být podrobeni akci AB nebo zničeni na místě samém... (str. 33—38).

...Nemůžeme svalovat na říšské koncentrační tábory naše vlastní věci.

Je to hrůza, kolik tahanic jsme měli s krakovskými profesory. Kdybychom se postarali o tuto věc odsud, dopadlo by to jinak. Proto bych vás rád naléhavě požádal, abyste nikoho neodsouvali do koncentračních táborů v říši, ale abyste každého likvidovali na místě samém anebo mu uložili náležitý trest. Vše jiné zatěžuje říši a vede k neustálým obtížím. My zde jednáme s lidmi docela jinak a tento způsob musíme zachovávat. Důtklivě vás upozorňuji, že se na tomto našem jednání nic nezmění, ani bude-li uzavřen mír. Tento mír bude znamenat jen tolik, že budeme jako světová velmoc uvádět ještě intensivněji než dosud ve skutek svou obvyklou politickou linii... (str. 4).

Z řeči Hanse Franka v Reichshofu dne 18. března 1944.

...Kdybych přišel k führerovi a řekl mu: „Můj führere, hlásím vám, že jsem opět vyhubil 150 000 Poláků“, řekl by führer: „Bylo-li to nutné, pak je to v nejlepším pořádku (str. 38).

Z projevu Hanse Franka na schůzi sboru politických vedoucích NSDAP v Krakově dne 15. ledna 1944.

...Neváhám prohlásit, že za jednoho zavražděného Němce bude zastřeleno až 100 Poláků...

Ze záznamu o vládní schůzi v Krakově dne 16. prosince 1943.

Je třeba uvážit, zda je účelné popravovat podle možnosti tam, kde byl spáchán atentát na některého Němce.

Je nutno také uvážit, zda není možno zařídit zvláštní místa pro popravy, neboť je zjištěno, že polské obyvatelstvo se sbíhá na přístupná místa popravy, nabírá do nádob půdu prosáklou krví a odnáší ji do kostelů.

NAŘÍZENÍ O POTLAČENÍ ÚTOKŮ
PROTI NĚMECKÉMU BUDOVÁNÍ
V GENERÁLNÍM GOUVERNEMENTU Z 2. ŘÍJNA 1943

(Dokument SSSR-335)

Podle § 5 oddílu I výnosu führera z 12. října 1939 (Věstník říšských zákonů I, str. 2077) nařizují až na další toto:

§ 1. 1. Osoby neněmecké národnosti, které se za účelem maření německého budování v generálním gouvěrnementu nebo za účelem jeho desorganisace dopustí porušení zákonů, nařízení nebo úředních opatření, buďtež potrestány smrtí.

2. Bod 1 neplatí pro občany států, které jsou spojenci Velkoněmecka a států, které nejsou s Velkoněmeckem ve válečném stavu.

§ 2. Návodci a pomocníci jsou trestni jako hlavní pachatelé. Pokus se trestá jako dokonáný čin.

§ 3. 1. Vynášet rozsudky jsou zmocněny stanné soudy bezpečnostní policie.

2. Ze zvláštních důvodů jsou stanné soudy bezpečnostní policie oprávněny postoupit věc německému státnímu zastupitelství.

§ 4. Stanné soudy bezpečnostní policie jsou složeny z jednoho fűhrera SS, který je členem úřadovny náčelníka bezpečnostní policie a SD a ze dvou zaměstnanců téhož úřadu.

§ 5. 1. Písemně je nutno zachytit:

1. Jména soudců.

2. Jména odsouzených.

3. Důkazy, kterými je odůvodněn odsuzující rozsudek.

4. Skutkovou podstatu trestného činu.

5. Den odsouzení.

6. Den výkonu rozsudku.

2. Jinak koná stanný soud bezpečnostní policie řízení v trestní věci v souhlase s vědomím své povinnosti.

§ 6. Rozsudky stanných soudů bezpečnostní policie se vykonávají bezodkladně.

§ 7. Je-li čin, který je trestným činem podle §§ 1 a 2 tohoto nařízení, zároveň jiným trestným činem, pro který je příslušný stanný soud, použije se pouze procesních předpisů tohoto nařízení.

§ 8. Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 10. října 1943.

Generální guvernér Frank

V Krakově, dne 2. října 1943, č. 82.

(„Věstník nařízení pro generální gouvernement“ pro rok 1942, vydaný v Krakově dne 9. října 1943, č. 82.)

Z VÝPOVĚDÍ SVĚDKA ŠTĚPÁNA KORBONSKÉHO,¹⁴¹
KTERÝ BYL VYSLÝCHÁN VE VARŠAVĚ
V PŘÍPRAVNÉM VYŠETŘOVÁNÍ DNE 31. ŘÍJNA 1945
(Dokument SSSR-332)

... Brzy po vyhlášení tohoto nařízení¹⁴² začali Němci vedle toho, že se zvětšil počet poprav, které Němci vykonávali tajně na místě bývalého varšavského ghetta a ve varšavské věznici, nazvané „Pavijak“, s veřejnými

¹⁴¹ Štěpán Korbonski, advokát, označil se za člena hnutí odporu.

¹⁴² Jde o nařízení Hanse Franka z 2. října 1943 „O potlačení útoků proti německému budování v generálním gouvernementu.

popravami, t. j. se střelením celých skupin Poláků v počtu od 20 do 200 lidí.

Tyto popravky byly konány v různých městských čtvrtích, na ulicích přístupných normální dopravě, které byly vždy uzavřeny v nevelkých úsecích úředníky gestapa bezprostředně před výkonem popravky, aby tak polské obyvatelstvo mohlo přihlížet popravám z oken nebo ulic za řetězem úředníků gestapa.

Za výkonu těchto poprav střeleli Němci buď vězně z „Pavijaku“, kde byli uvězněni po pouličních razzích, nebo ty, kdož byli zatčeni jiným způsobem, jakož i ty, které sebrali bezprostředně před výkonem popravky.

Počet těchto veřejných poprav a také počet lidí zastřelených při každé popravě se stále zvyšoval, až dosáhl počtu 200 osob popravovaných najednou. V popravách bylo stále pokračováno až do začátku varšavského povstání.

Z počátku přivázeli Němci Poláky na místo popravky v zavřených nákladních automobilech. Byli v civilních šatech a měli někdy ruce svázané na zádech. Ale protože oběti přivážené na popravku křičeli „Pryč s Hitlerem“, „Ať žije Polsko“, „Pryč s Němci“ atd., znemožňovali jim Němci potom křičet, a to tím, že jim ústa zaplnili sádrou anebo rty zalepili náplastí. Vězni z „Pavijaku“ byli přivázeni na popravku v košilích nebo v šatech zhotovených z papíru.

Často jsem dostával zprávy od naší podzemní organizace prostřednictvím našich agentů, kteří pracovali ve věznici „Pavijak“, o tom, že Němci prováděli před popravou na odsouzených operace: pouštěli jim krev, vstříkovali do nich různé chemické látky, což působilo tělesnou slabost a znemožňovalo pokusy o útěk nebo odpor.

To bylo příčinou, proč lidé určené k popravě byli přiváděni na místo popravky bledí, slabí a apatičtí, takže stáli sotva na nohách, ačkoli se chovali hrdinsky a neprošili o milost.

Těla zastřelených naložili jiní vězňové na nákladní automobily, načež byla odvážena do bývalého ghetta, kde byla obyčejně spálena na hranici. Vězňové, kteří musili odvážet a spalovat mrtvoly, byli hlavně vězni z „Pavijaku“ a byli trvale určeni k této práci.

Polské obyvatelstvo kladlo ihned květiny na škvrnky, které zanechala krev na zemi, stavělo rozsvícené svíčky na místě, kde dříve ležela těla zastřelených, a zavěšovalo na zdi kříže a ikony. V noci dělali členové podzemního hnutí na zdech lakem nápisy asi tohoto druhu: „Sláva hrdinům“, „Sláva padlým za vlast“ a j.

Když Němci upozorovali tyto nápisy, zatklj lidi v těchto místech a odvedli je do věznice „Pavijak“. Někdy střeleli Němci do davu lidí, kteří klečeli a modlili se na místech, kde byly vykonány popravky, jak tomu bylo

na příklad v ulici Senátorské, kde bylo zabito několik lidí a kromě toho několik raněno.

Po každé veřejné popravě vylepili Němci v městě na zdech domů plakáty se seznamy zavražděných, pod kterými byly vždy uvedeny seznamy rukojmí, kteří měli být zastřeleni, nebudou-li vyplněny německé rozkazy.

Ve Varšavě postříleli Němci několik tisíc Poláků při veřejných popravách, nečítaje v to oběti, které byly zastřeleny v jiných městech. V krakovské oblasti bylo rovněž zastřeleno několik tisíc lidí.¹⁴³

Z E Z P R Á V Y P O L S K É V L Á D Y

(Dokument SSSR-93)

V generálním gouvernementu byl systém soudnictví obzvláště změněn dekretem z 26. října 1939. Polské soudy byly podřízeny dozoru německých soudů zřízených v generálním gouvernementu. Příslušnost polských soudů byla omezena pouze na záležitosti, které nespádaly do příslušnosti německých soudů. Byly uvedeny v platnost nové právní zásady. Trest mohl být uložen „podle intuice“ a obviněný neměl právo zvolit si obhájce, ani právo se odvolat. Bylo zavedeno německé právo, kdežto polské právo bylo poněmčeno.

... Dne 4. prosince 1941 podepsali Göring, Frick a Lammers ... dekret, který ve skutečnosti postavil Poláky a židy na připojeném území mimo zákon. Dekret dělá z Poláků a židů zvláštní skupinu občanů druhého řádu. Podle tohoto dekretu jsou Poláci a židé povinni být bezpodmínečně poslušnými vůči reichu, avšak protože jsou občany druhého řádu, nemají právo na ochranu, kterou zákon zajišťuje jiným občanům.

... Rozsudky smrti byly vydávány také v těchto případech:

1. za odstranění nebo veřejné poškození plakátů, vyvěšených německými úřady;
2. za násilné činy proti členům německých ozbrojených sil;
3. za urážku říše nebo za způsobení škody říšským zájmům;
4. za poškození majetku německých úřadů;
5. za poškození předmětů, které byly určeny pro práce veřejného rázu;
6. za neuposlechnutí nařízení a rozhodnutí, vydaných německými úřady, a v některých jiných případech, které by mohly odůvodnit nanejvýš uvěznění na krátkou dobu ...

Avšak nejen soud, totiž soud německý, mohl vydávat rozsudky v takových případech. Bylo považováno za zbytečné pořádat procesy a pouhé rozhodnutí policie bylo pokládáno za dostatečné k tomu, aby lidé byli zbaveni života ...

¹⁴³ Z výpovědi Korbonského se stává jasným, proč se dne 16. prosince 1943 objevil ve Frankově zápisníku záznam o změně postupu při popravách.

C 50 - 2

906

Seckriegsleitung
B.Nr. 1. Skl. Ia 101049/41 ~~Chf.~~ Chfs.

Berlin, den 17. Juni 1941

Beheime Kommando

Nur durch Offizier!

Vfg.

Handwritten notes:
IX 27/10/41
44
10

I.) Schreibe an:

- Gruppe Nord = 1+2
  - Admiral Norwegen = 3+4
  - Station O = 5+6
  - BdK = 7+8
  - Verbindungsstab Pinnland = 9+10
  - Mar.Bef. "C" = 11+12
  - Mar.Bef. "D" = 13+14
- } nachrichtlich

Anliegend wird ein Führererlass über die Ausübung der Kriegsgerichtsbarkeit in Gebiet "Barbarossa" und über besondere Massnahmen der Truppe übersandt.

Handwritten:
IX 27/10/41

Handwritten:
in Hagen OKW/Werbung
OKW 44718/41 Ref.
Referenz: Heft 18 bis 31.

II.) Fertige Abschrift des Führererlasses vom 13.5. und füge je 2 mal dem Schreiben zu I.) bei.

III.) I Op.

1. Skl. 1. A. Ia
I 1 n. Abgang
18/16

Handwritten:
Pollen
Kanzler
Kriegsgericht

Handwritten:
10/16 an 10/16/41

Nařízení Hitlera z 13. května 1941 „O příslušnosti polních soudů v oblasti »Barbarossa« a o zvláštních opatřeních vojskových těles“ (převodní dopis).

Der Führer
und Oberste Befehlshaber
der Wehrmacht.

Führerhauptquartier, d. 13. Mai 1941.

Handwritten:
Anw. 8. 11. 1941
Sitzung 15. 12. 1941
15. 12. 1941

Handwritten: e-5

Erlaß
über die Ausübung der Kriegsgerichts-
barkeit im Gebiet "Barbarossa"
und über besondere Massnahmen der Truppe.

Die Wehrmachtgerichtsbarkeit dient in erster Linie der Erhaltung der Mannszucht.

Die weite Ausdehnung der Operationsräume im Osten, die Form der dadurch gebotenen Kampfesführung und die Besonderheit des Gegners stellen die Wehrmachtgerichte vor Aufgaben, die sie während des Verlaufs der Kampfhandlungen und bis zur ersten Befriedung des eroberten Gebietes bei ihrem geringen Personalbestand nur zu lösen vermögen, wenn sich die Gerichtsbarkeit zunächst auf ihre Hauptaufgabe beschränkt.

Das ist nur möglich, wenn die Truppe selbst sich gegen jede Bedrohung durch die feindliche Zivilbevölkerung schonungslos zur Wehr setzt.

Dementsprechend wird für den Raum „Barbarossa“ (Operationsgebiet, rückwärtiges Heeresgebiet und Gebiet der politischen Verwaltung) folgendes bestimmt:

I.

Behandlung von Straftaten feindlicher Zivilpersonen.

1. Straftaten feindlicher Zivilpersonen sind der Zuständigkeit der Kriegsgerichte und der Standgerichte bis auf weiteres entzogen.

2. Freiwillige sind durch die Truppe im Kampf oder auf der Flucht schonungslos zu erledigen.

3. Auch alle anderen Angriffe feindlicher Zivilpersonen gegen die Wehrmacht, ihre Angehörigen und das Gefolge sind von der Truppe auf der Stelle mit den kassersten Mitteln bis zur Vernichtung des Angreifers niederzukämpfen.

4. Wo Massnahmen dieser Art versäumt wurden oder zunächst nicht möglich waren, werden tatverdächtige Elemente sogleich einem Offizier vorgeführt. Dieser entscheidet, ob sie zu erschossen sind.

Gegen Ortschaften, aus denen die Wehrmacht hinterlistig oder heimtückisch angegriffen wurde, werden unverzüglich auf Anordnung eines Offiziers in der Dienststellung mindestens eines Bataillons- usw.-Kommandeurs kollektive Gewaltmassnahmen durchgeführt, wenn die Umstände eine rasche Feststellung einzelner Täter nicht gestatten.

5. Es wird ausdrücklich verboten, verdächtige Täter zu verwahren, um sie bei Wiedereinführung der Gerichtsbarkeit über Landeseinwohner an die Gerichte abzugeben.

6. Die Oberbefehlshaber der Heeresgruppen können in Einvernehmen mit den zuständigen Befehlshabern der Luftwaffe und der Kriegsmarine die Wehrmachtgerichtsbarkeit über Zivilpersonen dort wieder einführen, wo das Gebiet ausreichend befriedet ist.

Für das Gebiet der politischen Verwaltung ergeht diese Anordnung durch den Chef des Oberkommandos der Wehrmacht.

II.

Behandlung der Straftaten von Angehörigen der Wehrmacht und des Gefolges gegen Landeseinwohner.

1. Für Mordtendenzen, die angehörige der Wehrmacht und des Gefolges gegen feindliche Zivilpersonen begehen, besteht kein Verfolgungszwang, auch dann nicht, wenn die Tat zugleich ein militärisches Verbrechen oder Vergehen ist.

2. Bei der Beurteilung solcher Taten ist in jeder Verfahrenslage zu berücksichtigen, dass der Zusammenbruch im Jahre 1918, die spätere Leidenszeit des deutschen Volkes und der Kampf gegen den Nationalsozialismus mit den zahllosen Blatopfern der Bewegung entscheidend auf bolschewistischen Einfluss zurückzuführen war und dass kein Deutscher dies vergessen hat.

3. Der Gerichtsherr prüft daher, ob in solchen Fällen eine disziplinare Abmahnung angezeigt oder ob ein gerichtliches

liches Einschreiten notwendig ist. Der Gerichtsherr ordnet die Verfolgung von Taten gegen Landeseinwohner im kriegsgerichtlichen Verfahren nur dann an, wenn es die Aufrechterhaltung der Mannszucht oder die Sicherung der Truppe erfordert. Das gilt z.B. für schwere Taten, die auf geschlechtlicher Hemmungslosigkeit beruhen, einer verbrecherischen Veranlagung entspringen oder ein Anzeichen dafür sind, dass die Truppe zu verwildern droht. Nicht milder sind in der Regel zu beurteilen Straftaten, durch die sinnlos Unterkünfte sowie Vorräte oder anderes Beutegut zum Nachteil der eigenen Truppe vernichtet wurden.

Die Anordnung des Ermittlungsverfahrens bedarf in jedem einzelnen Fall der Unterschrift des Gerichtsherrn.

4. Bei der Beurteilung der Glaubwürdigkeit von Aussagen feindlicher Zivilpersonen ist äußerste Vorsicht geboten.

III.

Verantwortung der Truppenbefehlshaber.

Die Truppenbefehlshaber sind im Rahmen ihrer Zuständigkeit persönlich dafür verantwortlich,

1. dass sämtliche Offiziere der ihnen unterstellten Einheiten über die Grundsätze zu I rechtzeitig in der eindringlichsten Form belehrt werden,
2. dass ihre Rechtsberater von diesen Weisungen und von den mündlichen Mitteilungen, in denen den Oberbefehlshabern die politischen Absichten der Führung erläutert worden sind, rechtzeitig Kenntnis erhalten,
3. dass nur solche Urteile bestätigt werden, die den politischen Absichten der Führung entsprechen.

IV.

Geheimschutz

Mit der Entlassung genießt dieser Erlass nur noch Geheimschutz als Geheime Kommandosache.

Im Auftrage

Der Chef des Oberkommandos der Wehrmacht

gez. K e i t e l.

F. d. R.

F. K. E. I.
Major d. G.

Z ÚŘEDNÍ ZPRÁVY ČESKOSLOVENSKE VĽÁDY

(Dokument SSSR-60)

... Oprávnění vyhlásit výjimečný stav bylo použito dne 28. září 1941. V dekretu podepsaném Heydrichem byl výjimečný stav vyhlášen pro obvod „oberlandrata“ v Praze a za několik dní pro zbývající části „protektorátu“. „Standgerichthy“,¹⁴⁴ které byly ihned ustaveny, působily po celou dobu a vynesly 778 rozsudků smrti.

Všichni byli popraveni. 1000 lidí bylo odevzdáno gestapu, t. j. do koncentračních táborů...

Proti rozsudku vynesenému standgerichthem nebylo žádného odvolání. Protokoly o soudním řízení standgerichtu obsahovaly jedině jména soudců, obviněného a svědků, dále vylíčení trestného činu a datum rozsudku. Ustanovení, která připouštějí a dokonce doporučují tak neúplné údaje, mohou mít jen jeden účel: zmařit jakoukoli kontrolu a zamlčet vše, co se dělo během líčení, a tak zničit všechny stopy toho, co se stalo.

Standgerichthy mohly vynesť jen rozsudek smrti anebo odevzdat obviněného státní tajné policii...

Rozsudky, vynesené standgerichthy, se musely vykonat ihned. V závěru tak zvaného soudního řízení měli soudcové rozhodnout, zda má být odsouzený zastřelen nebo pověšen.

Ani sebekratší lhůta se neposkytovala k přípravě smrti. O udělení milosti se v nařízení vůbec ani nemluvilo. Za všech okolností činil krutý spěch, s jakým byl rozsudek vykonáván, udělení milosti nemožným...

ZE ZÁZNAMU O PORADĚ SVOLANÉ HITLEREM

DNE 16. ČERVENCE 1941

(Dokument L-221)

Führer se obrací k říšskému maršálu a polnímu maršálu¹⁴⁵ s těmito slovy... Obrovský prostor musí být přirozeně co nejrychleji pacifikován. Nejlépe bude lze toho dosáhnout, bude-li zastřelen každý, kdo se třeba jen křivě podívá...

¹⁴⁴ Standgericht je stanný soud.

¹⁴⁵ Říšským maršálem se v úředních německých dokumentech té doby vždy nazýval Göring a polním maršálem — Keitel.

ZE SMĚRNICE NÁČELNÍKA ŠTÁBU
VRCHNÍHO VELITELSTVÍ NĚMECKÉ BRANNÉ MOCI
Z 16. ZÁŘÍ 1941
„O KOMUNISTICKÉM POVSTALECKÉM HNUTÍ
V OBSAZENÝCH ÚZEMÍCH“

(Dokument K-98)

... Je třeba mít na mysli, že lidský život nemá v zemích, kterých se to týká, absolutně žádnou cenu a že zastrašující účinek je možný jedině, použije-li se mimořádné tvrdosti...

Podepsán: Keitel.

ZE SMĚRNICE NÁČELNÍKA ŠTÁBU
VRCHNÍHO VELITELSTVÍ NĚMECKÉ BRANNÉ MOCI
Z 23. ČERVENCE 1941
„DOPLNĚK K POKYNU Č. 33“

(Dokument 459-PS)

... Jakýkoli odpor bude zlomen nikoli cestou potrestání vinníků podle práva, ale jen tehdy, budou-li okupační úřady vyvolávat strach, který je jedině s to vzít obyvatelstvu jakoukoli chuť k odporu...

Podepsán: Keitel.

ZE ZÁZNAMU O HIMMLEROVĚ PROJEVU
NA PORADĚ GRUPPENFÜHRERŮ SS V POZNANI
DNE 4. ŘÍJNA 1943

(Dokument 1919-PS)

... Zda jsou jiné národy šťastné nebo zda chcípají hladem, mne zajímá jen potud, pokud jich potřebujeme jako otroků pro naši kulturu; jinak mne to nezajímá. Zda při kopání protitankového příkopu vysílením padne 10 000 ruských ženských nebo ne, to mne zajímá jen potud, pokud to umožní dohotovení protitankového příkopu pro Německo...

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
„SMĚRNICE A ROZKAZY HITLEROVSKÉ VLÁDY
A NĚMECKÉHO VOJENSKÉHO VELENÍ
O VYHLAZOVÁNÍ SOVĚTSKÝCH LIDÍ“

(Dokument SSSR-3)

... Z nalezených dokumentů vychází najevo, že hitlerovští kati sepisovali už před svým útokem proti SSSR seznamy a pátrací knihy a shromažďovali nezbytné informace o vedoucích sovětských činitelích, kteří měli

být podle jejich krvavých plánů zničeni. Tak byly připraveny „Zvláštní pátrací kniha SSSR“, „Německá pátrací kniha“, „Seznamy pro zjišťování bydliště“ a jiné podobné „pátrací knihy a seznamy“, které měly hitlerovským vrahům usnadnit vyhlazení vedoucí části obyvatelstva SSSR.

V dokumentu, který se nazývá „Příloha č. 2 k operačnímu rozkazu č. 8 náčelníka bezpečnostní policie a SD“, datovaném „v Berlíně, dne 17. července 1941“ a podepsaném Heydrichem, jenž tehdy byl zástupcem Himmlerovým, se však upozorňuje na nedostatečnost seznamů a pátracích knih a na nutnost neomezovat iniciativu vykonavatelů vražd.

V dokumentu se praví: Pro splnění vašich úkolů není možno dát komandům k dispozici pomůcky. „Německá pátrací kniha“, „Seznamy pro zjišťování bydliště“ a „Zvláštní pátrací kniha SSSR“ se projeví jako užitečné jen v malém počtu případů. „Zvláštní pátrací kniha SSSR“ je proto nepostačující, ježto je v ní uvedena jen nepatrná část sovětských Rusů, kteří musí být pokládáni za nebezpečné...

... Pro provádění svých zločineckých plánů vytvořili němečtí okupanti ve stálých i průchodních zajateckých táborech, zřízených tehdy na německém území v tak zvaném polském „generálním gouvernementu“ a na okupovaném sovětském území, „sonderkomanda“ (zvláštní komanda)...

... V příloze č. 1 k operačnímu rozkazu náčelníka bezpečnostní policie a SD č. 14 (tajné, státně důležité, výtisk č. 15), datované „v Berlíně, dne 29. října 1941“, se stanoví, jak mají být „sonderkomanda“ sestavována:

„Sonderkomanda bezpečnostní policie a SD se sestavují podle dohody mezi náčelníkem bezpečnostní policie a SD a vrchním velitelstvím branné moci ze dne 7. října 1941.

Komanda pracují na podkladě zvláštních zmocnění a podle daných jim všeobecných směrnic v rámci táborového řádu samostatně. Samo sebou se rozumí, že komanda udržují styk s veliteli táborů a důstojníky protivýzvědné služby...“

Rozkaz náčelníka bezpečnostní policie a SD z 29. září 1941 o organizování sonderkomand byl rozeslán operačním skupinám do Krasnogvardějska, Smolenska, Kijeva a Nikolajeva a „k informaci“ do Rigy, Mogileva a Krivoj Rogu.

Budiž také poznamenáno, že hitlerovci vytvořili v době svého útoku na Moskvu ve Smolensku zvláštní „sonderkomando Moskva“, jehož úkolem měly být hromadné vraždy obyvatelů Moskvy...

Z NAŘÍZENÍ HITLERA ZE DNE 13. KVĚTNA 1941
O PŘÍSLUŠNOSTI POLNÍCH SOUDŮ V OBVODU
„BARBAROSSA“
A O ZVLÁŠTNÍCH OPATŘENÍCH VOJSKOVÝCH TĚLES
(Dokument C-50)

II. Jak se chovat k trestným činům, jichž se
dopustí příslušníci branné moci a pomocný
personál proti místnímu obyvatelstvu

1. Zahájení trestního stíhání pro činy, jichž se dopustí vojáci a pomocný personál proti nepřátelským civilistům, není obligatorní ani v těch případech, kdy tyto činy zakládají skutkovou podstatu vojenského zločinu nebo přestupku.

2. Při posuzování podobných činů je nutno v každém stadiu řízení mít na zřeteli, že německá porážka v roce 1918, doba strádání německého národa po porážce a také boj proti nacionálnímu socialismu, který si vyžádal nespočetných krvavých obětí, byly důsledkem bolševického vlivu, na což nezapomněl žádný Němec.

3. Proto musí náčelník soudu¹⁴⁶ uvážit, zda je vhodné v podobných případech zahájit kárné řízení nebo zda je nutno zavést soudní řízení. Náčelník soudu nařídí projednání věci před polním soudem jen tehdy, je-li toho třeba pro udržení vojenské kázně a zajištění bezpečnosti vojska. Zpravidla nesmějí být mírněji posuzovány trestné činy, kterými byly nesmyslně zničeny domy a zásoby nebo jiná kořist na úkor vlastních vojsk.

Návrh na zavedení trestního stíhání musí být v každém případě podepsán náčelníkem soudu.

4. Při rozhodování se doporučuje být obzvlášť opatrným při posuzování věrohodnosti výpovědí nepřátelských civilistů...

III. Odpovědnost náčelníků vojenských těles

Náčelníci vojenských těles jsou v rámci své kompetence osobně odpovědní za to, že: 1. všichni důstojníci podřízených jim oddílů budou včas a pečlivě poučeni o zásadách tohoto nařízení, 2. všichni právní poradci budou včas obeznámeni s tímto nařízením i s ústními pokyny, kterými byly vysvětleny politické záměry vedení, 3. budou potvrzovány jen rozsudky, které jsou ve shodě s politickými záměry vedení...

Podepsáno: z příkazu — Náčelník štábu vrchního velitelství branné moci *Keitel*.

¹⁴⁶ Velitelé vojenských jednotek a oddílů, kterým příslušelo právo dát počnět k zavedení trestního řízení proti vojenským osobám.

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
O ZLOČINECH NĚMECKÝCH UCHVATITELŮ V MINSKU
(Dokument SSSR-38)

V ýň a t e k z v ý p o v ě d í p ř e d s e d y v o j e n s k ě h o s o u d u
267. německé střelecké divise kapitána
Julia Reichhofa

... Pro činy, kterých se dopustili němečtí vojáci proti sovětským občanům, nebylo podle Hitlerova rozkazu dovoleno postavit vojáky před vojenský soud. Vojáka mohl potrestat jedině velitel jeho oddílu, uznal-li to za nutné. Podle téhož Hitlerova rozkazu měl důstojník německé armády velmi rozsáhlá oprávnění. Mohl vyhlazovat ruské obyvatelstvo podle své úvahy.

Velitel byl plně oprávněn použít vůči pokojnému obyvatelstvu trestních opatření, na příklad úplně vypálit vesnice a města, odnímat obyvatelstvu potraviny a dobytek a podle své úvahy deportovat sovětské občany na práci v Německu. Hitlerův rozkaz byl dán na vědomí řadovým vojákům německé armády den před útokem Německa proti Sovětskému svazu. Ve shodě s Hitlerovým rozkazem dopouštěli se němečtí vojáci vedeni svými důstojníky nejrůznějších zvěrstev...

Z PŘÍSNĚ TAJNÉ SMĚRNICE NÁČELNÍKA ŠTÁBU
VRCHNÍHO VELITELSTVÍ NĚMECKÉ BRANNÉ MOCI
Z 16. PROSINCE 1942, Č. IA/1388/42
„O BOJI S BANDAMI“
(Dokument SSSR-16)

Führer má v rukou údaje, že jednotliví vojáci německé armády, kteří se účastnili bojů proti bandám,¹⁴⁷ byli později za své chování v boji voláni k odpovědnosti. Vzhledem k tomu nařídil führer:

1. ... Nebude-li tento boj proti bandám na východě i na Balkáně veden nejdrastičtějšími prostředky, nebudou síly, které máme k dispozici, v nejbližší době stačit na vyhubení tohoto moru.

Vojska jsou proto v tomto boji oprávněna i povinna používat jakýchkoli prostředků bez omezení, a to i vůči ženám a dětem, jen když to napomáhá k úspěchu...

Projev jakékoli mírnosti je zločinem na německém národě i na vojákovi na frontě, který zakouší na vlastní kůži následky úkladů banditů a je muž je nepochopitelné, jak je možno šetřit bandity a jejich pomahače.

¹⁴⁷ Bandami nazývali hitlerovci sovětské partyzány.

Tyto zásady musí tvořit základ pro „Směrnici pro boj proti bandám na východě“...

2. Žádný Němec, který se účastní bojových akcí proti bandám, nesmí být za své chování v boji proti banditům a jejich pomahačům stíhán ani v řízení kárném, ani v řízení soudním.

Velitelé vojenských těles, která operují proti bandám, jsou odpovědni za to, že:

seznámí důkladně a do všech podrobností s tímto rozkazem všechny důstojníky podřízených jim oddílů,

okamžitě seznámí s tímto rozkazem své právní poradce,

nepotvrdí rozsudky, které odporují tomuto rozkazu.

Podepsal: *Keitel*.

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
O ZLOČINECH NĚMCŮ V PROSTORU LVOVSKÉ OBLASTI
(Dokument SSSR-6)

... Oddíly gestapáků měly ještě dříve, nežli byl zabrán Lvov, seznamy významných představitelů inteligence určených k záhubě, které byly sestaveny podle pokynu německé vlády. Jakmile byl Lvov obsazen, začalo se ihned s hromadným zatýkáním a popravováním. Gestapáci zatkli člena Svazu sovětských spisovatelů a autora velmi četných spisů krásného písemnictví profesora Tadeusze Boj-Želenského, profesora lékařského ústavu Romana Renckého, rektora university profesora soudního lékařství Vladimíra Seradského, doktora právních věd Romana Longchamps de Veriera i s jeho třemi syny, profesora Tadeusze Ostrovského, profesora Jana Greka, profesora chirurgie Henricha Gijlaroviče...¹⁴⁸

Profesor lvovského lékařského ústavu Groer, kterému se podařilo náhodou uniknout smrti, oznámil komisi: Když jsem byl dne 3. července 1941 ve 12 hodin v noci zatčen a nastoupil jsem do nákladního automobilu, byli ve voze již profesori Grek, Boj-Želenskij a jiní. Němci nás odvezli do domu „Bursa Abrahamovičů“. Když jsme byli vedeni chodbou, vysmívali se nám gestapáci, popoháněli nás pažbami ručnic, tahali za vlasy a tloukli do hlavy. Později jsem viděl, jak z internátu „Bursa Abrahamovičů“ vyvedli Němci v ozbrojeném průvodu pět profesorů, z nichž čtyři nesli zkrvavenou mrtvolu syna známého chirurga Ruffa, který byl ubit za výslechu. Mladý Ruff byl také odborným lékařem. Celá tato skupina profesorů šla v ozbrojeném průvodu směrem ke Kadetské hoře. Asi po 15—20 minutách jsem slyšel rány z ručnic ve směru, kam byli vedeni profesori...

¹⁴⁸ V dalším je seznam, ve kterém je obsaženo ještě 31 jméno vynikajících představitelů inteligence města Lvova.

ZE SPISŮ MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
O ZLOČINECH NĚMCŮ V KERČI
(Dokument SSSR-63)

... Když hitlerovci zabrali v listopadu 1941 město, vydali ihned rozkaz, v němž se pravilo: „Obyvatelé Kerče se vyzývají, aby odevzdali německému velení veškeré potraviny, které má každá rodina. Budou-li potraviny později objeveny, bude jejich majitel zastřelen“. Dalším rozkazem č. 2 nařídila městská správa všem obyvatelům, aby ihned oznámili k soupisu všechny slepice, kohouty, kachny, kuřata, krůty, husy, ovce, krávy, telata a tažný dobytek. Majitelům drůbeže bylo přísně zakázáno používat drůbeže a dobytka pro svou potřebu bez zvláštního povolení německého posádkového velitele. Po uveřejnění těchto rozkazů se začalo se všeobecnými prohlídkami ve všech domech a bytech.

Gestapáci řádili. Za každý zjištěný kilogram fazolí nebo mouky navíc byl zastřelen odpovědný vedoucí domácnosti.

Svá neuvěřitelná zvěrstva zahájili Němci ve městě tím, že otrávilj 245 dětí ve školním věku...

Podle rozkazu německého posádkového velitele byly všechny školní děti povinny se dostavit do školy ve stanovenou dobu. 245 dětí, které se dostavily s učebnicemi, bylo posláno za město do závodní školy domněle na procházku. Tam byla zkřehlým a vyhladovělým dětem nabídnuta horká káva s koláčky, které byly otráveny jedem. Děti, na které se kávy nedostalo, pozval německý felčár do „ambulatoria“, kde jim natřel rty prudce účinkujícím jedem. Za několik minut byly všechny děti mrtvé. Školní děti z vyšších tříd byly odvezeny na nákladních automobilech a postříleny z kulometů asi osm kilometrů od města. Tam byly také později odvezeny mrtvoly otrávených dětí.

... Večer dne 28. listopadu 1941 byl vylepen v městě rozkaz gestapa č. 4, podle něhož se měli obyvatelé, kteří byli již dříve u gestapa zaregistrováni, dostavit dne 29. listopadu od 8 hod. ráno do 12 hodin v poledne na Senné náměstí a vzít s sebou zásoby potravin na tři dny. Bylo nařízeno, aby se dostavili všichni muži a ženy bez ohledu na věk a zdravotní stav. Tomu, kdo by se na náměstí nedostavil, hrozili Němci veřejnou popravou. Ti, kdož přišli dne 29. listopadu na náměstí, byli přesvědčeni, že byli povoláni na práci.

Ve 12 hodin v poledne se shromáždilo na náměstí více než 7000 lidí. Byli tu mladí hoši, děvčata, děti každého věku, úplní starci a těhotné ženy. Gestapáci je všechny poslali do městské věznice. Toto zlotřilé vyhlazování pokojného obyvatelstva, které bylo uvězněno ve věznici Iští, prováděli Němci podle vypracované směrnice gestapa. Zprvu byli vězňové vyzváni, aby odevzdali klíče od svých bytů a aby přesně udali své adresy veliteli věznice. Pak byly všem vězňům odňaty cenné věci — hodinky, prsteny

a ozdoby. Bez ohledu na zimu byly všem odebrány vysoké boty, válenky, botky, šaty a pláště. Fašističtí lotři oddělili četné ženy a sotva dospělá děvčata od ostatních vězňů a zavřeli je do zvláštních cel, kde byly nešťastnice podrobeny zvláštnímu rafinovanému mučení: byly znásilňovány, byly jim uřezány prsy, rozpárána břicha, usekány nohy a ruce a vypíchnuty oči.

Když byli Němci dne 30. prosince 1941 vyhnáni z Kerče, objevili rudoarmějci na dvoře věznice chaotickou hromadu zohavených nahých těl děvčat, která byla ukrutně a cynicky fašisty utýrána k smrti...

... Za místo pro hromadné popravy vybrali si hitlerovci protitankový příkop nedaleko vesnice Bagerovoje; tam byly po tři dny nákladními automobily sváženy celé rodiny lidí určených na smrt.

Po příchodu Rudé armády do Kerče bylo v lednu 1942 při prozkoumání bagerovského příkopu objeveno, že tento příkop, který byl kilometr dlouhý, 3 metry široký a 2 metry hluboký, byl přeplněn mrtvolami žen, dětí, starců a mladých hochů. U příkopu byly zamrzlé kaluže krve. Povalovaly se tam také dětské čepičky, hračky, stužky, utrhané knoflíky, rukavičky, ssací láhve, botičky, galoše a vedle toho odřezky rukou a nohou a jiných částí těla. Vše bylo potřísněno krví a mozky.

Fašističtí lotři stříleli bezbranné obyvatelstvo střelami dum-dum. Na okraji ležela k smrti utýraná mladá žena. V jejím náručí byl pečlivě do bílé háčkované přikrývky zavinutý kojeneček. Vedle této ženy ležela osmiiletá holčička a pětiletý hošík, oba provrtaní střelami dum-dum. Jejich malé ručky se křečovitě držely šatu své matky...

... 20letý Anatolij Ignatěvič Bodareňko, který je nyní vojínem Rudé armády, vypověděl: „Když nás Němci přivezli k protitankovému příkopu a seřadili u tohoto strašlivého hrobu, mysli jsme ještě, že nás přivezli proto, abychom zasypali příkop zemí nebo abychom vykopali nové zákopy. Nevěřili jsme, že nás sem Němci přivezli na popravu. Ale když se ozvaly první výstřely ze samopalů, které byly na nás namířeny, pochopil jsem, že nás chtějí popravit. Vrhli jsem se okamžitě do jámy a přikrčil jsem se mezi dvěma mrtvolami. Tak jsem nezraněn a v polobezvědomí ležel téměř až do večera. Když jsem ležel v jámě, slyšel jsem, jak někteří zranění křičeli na četníky, kteří je popravovali: »Dobij mne, ničemo! Oh, netrefil ses, lotře, uhoď mne ještě!« Když pak Němci odjeli na oběd, vykřikl jeden člověk z naší vesnice z jámy: »Zvedni se, kdo žiješ!« Povststal jsem a jali jsme se oba rozhazovat mrtvoly a vytahovat živé. Byl jsem celý zakrvácen. Nad příkopem byla lehká mlha a pára ze stydnoucích hromad těl, krve a posledních výdechů umírajících. Vytáhli jsme Fjodora Naumenka a mého otce, ale otec byl už mrtev; střela dum-dum mu vnikla do srdce. Pozdě v noci jsem se doplížil ke svým známým do vesnice Bagerovoje a tam jsem se dočkal příchodu Rudé armády...“

Svědék A. Kameněv vypověděl:

„Za letištěm zastavil šofér stroj a my jsme spatřili, že u příkopu Němci popravovali lidi. Vyvedli nás z vozu po deseti a hnali nás k příkopu. Já se synem jsme byli mezi prvními desíti. Přišli jsme až k příkopu. Postavili nás obličejem k jámě a Němci se chystali nás zastřelit výstřelem do zátylí. Můj syn se otočil a křikl na ně: „Proč střílíte pokojné obyvatelstvo?“ Ale ozvaly se výstřely a syn hned klesl do jámy. Vrhli jsem se za ním. Do jámy začaly padat na mne mrtvolky lidí. Asi ve 3 hodiny odpoledne se z hromady mrtvol zvedl asi 11letý hoch a dal se do křiku: „Vstávejte, kmotříčkové, kdo jste na živu, Němci odešli“. Bátl jsem se zvednout, neboť jsem myslel, že hoch křičí na rozkaz strážníka. Hoch začal znovu křičet a na tento křik se ozval můj syn. Zvedl se a zeptal se: „Tati, jsi živ?“ Nemohl jsem nic říci a kýval jsem jen hlavou. Syn a hoch vytáhli mne z pod hromady mrtvol. Spatřili jsme ještě více živých lidí, kteří křičeli: „Zachraňte nás!“ Někteří z nich byli zraněni. Po celou dobu, co jsem ležel v jámě pod mrtvolami, bylo slyšet křik a pláč dětí a žen. Po nás totiž stříleli Němci starce, ženy a děti...“

... Němečtí barbari nešetřili při svém nelidském řádění proti sovětským lidem ani dětí. Učitelka M. N. Kolesnikovová vypověděla, že Němci zabili 13letého chlapce, protože vzal starou duši u nákladního automobilu a chtěl na ní plovat při koupání v moři.

Z výpovědi Jefrosyně Nikolajevny Sapelnikovové byla zjištěna tato skutečnost: jedna žena z Adžimuši, Marie Bodarenková, chtěla zachránit své tři děti před smrtí hladem a požádala Němce, kteří byli zaměstnáni v kuchyni, o trochu jídla. Našypali jí do kotlíku trochu řídké kaše. Rodina Bondarenkova to hltavě snědla. Za několik hodin byly matka a její tři děti mrtvé. Fašističtí kati je otrávil.

Z výpovědi N. Ch. Šumilovové bylo zjištěno, že v červenci zastřelil německý důstojník šestiletého hochu za to, že zpíval, když šel po městě, sovětskou píseň.

V parku Sacco a Vanzetti viselo téměř po celé léto tělo asi devítiletého chlapce, který byl oběšen, protože si utřhl se stromu meruňky...

Z NOTY LIDOVÉHO KOMISAŘE ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
S O U D R U H A V. M. M O L O T O V A

Z 27. D U B N A 1942

(Dokument SSSR-51)

... Sovětské vládě dochází stále nový materiál a zprávy o tom, že hitlerovští uchvatitelé všude olupují sovětské obyvatelstvo a přímo je ničí, nezastavují se před žádnými zločiny, ani před žádnou surovostí a násilím na území, které dočasně obsadili nebo došud ještě mají ve své moci. So-

většká vláda už prohlásila, že tyto zločiny nejsou nahodilými excesy jednotlivých neukázněných vojenských oddílů, jednotlivých německých důstojníků a vojáků. Nyní má sovětská vláda k dispozici dokumenty, kterých se nedávno zmocnila Rudá armáda ve štábech rozdrčených německých oddílů; z těchto dokumentů vychází najevo, že tyto krvavé zločiny a zvěrstva, jichž se dopouští německo-fašistická armáda, se dějí podle pečlivě sestavených a do podrobností propracovaných plánů německé vlády a podle rozkazů německého velení...

...Nelidská surovost, kterou hitlerovská klika zrozená v násilnostech proti vlastnímu národu projevila proti obyvatelstvu evropských zemí dočasně obsazených hitlerovským Německem, byla německou armádou několikrát překonána při jejím vpádu na sovětské území. Řádění hitlerovců proti pokojnému sovětskému obyvatelstvu zastínilo nejkrvavější stránky dějin lidstva i nynější světové války a naprosto odhaluje fašistické krvavé plány na vyhlazení ruského, ukrajinského, běloruského a jiných národů Sovětského svazu.

Tyto obludné fašistické plány jsou základem pro rozkazy a směrnice německého velení o vyhlazování pokojného sovětského obyvatelstva.

Tak na příklad směrnice německého vrchního velitelství nadepsaná „Zacházení s civilním obyvatelstvem a nepřátelskými zajatci“ prohlašuje, že „důstojníci jsou odpovědní za to, že zacházení s civilním obyvatelstvem bude nelítostné“, a nařizuje: „Na celou masu obyvatelstva budiž působeno násilím“. Ve směrnici, kterou rozeslalo německé velení jako příručku pro okupační úřady na území Bílé Rusi, se praví: „Jakékoli nepřátelské chování obyvatelstva vůči německým ozbrojeným silám a jich organisacím se trestá smrtí. Kdo skrývá rudoarmějce nebo partyzány, trestá se smrtí. Nebude-li partyzán nalezen, buďtež vzati rukojmí z řad obyvatelstva... Tito rukojmí buďtež oběšeni, nebudou-li vydáni vinníci neb jejich pomahači do 24 hodin; druhého dne budiž na témž místě oběšeno dvakrát tolik rukojmí.“

Bod 7 rozkazu č. 431/41 německého posádkového velitele v městě Feodosii, kapitána Eberharta, zní:

„Při poplachu budiž každý občan, který se objeví na ulici, zastřelen. Objeví-li se na ulici skupiny občanů, buďtež obklopeny a nemilosrdně postříleny. Vůdcové a návodci buďtež veřejně pověšeni.“

Ve směrnici pro 260. německou pěší divisi o tom, jak zacházet s civilním obyvatelstvem, se jednotlivým důstojníkům vytýká, že „není používáno všude nezbytné tvrdosti“.

Rozkazy, které vylepovali okupanti v sovětských městech a vesnicích, stanoví trest smrti z nejrůznějšího důvodu: za vycházení na ulici po 5. hodině večerní, za poskytování noclehu cizím osobám, za nevydání rudoarmějců, za neodevzdání majetku, za pokusy hasit požár v osídleném

místě, které bylo určeno k vypálení, za přestěhování z jednoho osídleného místa do jiného, za odepření konat nucené práce atd., atd.

... Německé fašistické velení nejen že trpí, ale přímo nařizuje vraždění žen a dětí. Organisované vraždění dětí vystupuje v některých rozkazech ve formě opatření pro boj proti partyzánskému hnutí. Tak se na příklad líčí v rozkaze velitele 254. německé divise generálporučíka von Beschnitta z 2. prosince 1941 jako „nedbalá šhovívavost“ skutečnost, že „starci, ženy a děti každého věku přecházejí z místa na místo za německými liniemi“, a nařizuje se „střílet bez varování na každého civilistu jakéhokoli věku a pohlaví, který se přiblíží k přední linii“, jakož i „učinit starosty odpovědnými za to, že bude podáno vždy ihned hlášení místnímu posádkovému veliteli o cizích osobách, které se objeví, zejména o dětech“ a „ihned zastřelit každého, kdo je podezřelý ze špionáže“ ...

... Některé zločiny německých okupantů, jichž se dopustili už v prvních týdnech jejich lupičského útoku proti SSSR, zejména bestiální vyhlazování civilního obyvatelstva v Bílé Rusi, na Ukrajině a v pobaltských sovětských republikách, se teprve nyní dokumentárně zjišťuje. Tak na příklad, když byla oddílly Rudé armády rozdracena v obvodu města Toropce v lednu 1942 německá jezdecká brigáda SS, byla nalezena mezi jinými dokumenty zpráva prvního jezdeckého pluku zmíněné brigády o „pacifikaci“ starobinského okresu na Bílé Rusi. Velitel pluku tu hlásí, že útvar jeho pluku postřílel kromě 239 zajatců ještě 6504 pokojných místních obyvatel; přitom se ve zprávě uvádí, že útvar postupoval na základě plukovního rozkazu č. 42 z 27. července 1941. Velitel 2. pluku této brigády von Mahill hlásí ve svém „hlášení o provedení pacifikační připjatské operace“ v době od 27. července do 11. srpna 1941 toto: „Zahnali jsme ženy a děti do bažin, ale to nemělo náležitý účinek, ježto bažiny nebyly tak hluboké, aby bylo lze se v nich utopit. V hloubce 1 metru bylo lze v převážné většině případů dosáhnout dna (snad písku) ...“

... U téhož štábu byl objeven telegram č. 37 velitele jezdecké brigády SS standartenführera jezdeckého útvaru zmíněného 2. jezdeckého pluku z 2. srpna 1941, ve kterém se prohlašuje, že říšský vedoucí SS a policie Himmler pokládá „počet vyhubených pokojných občanů za příliš nepatrný“, a že je „nutno jednat radikálně“, že „velitelé jednotek jsou příliš mírní při provádění operací“, a nařizuje se denně podávat hlášení o počtu zastřelených ...

ZPRÁVA STÁTNÍ MIMOŘÁDNÉ KOMISE O ZLOČINECH
NĚMECKÝCH FAŠISTICKÝCH UCHVATITELŮ
V ESTONSKÉ SSR

(Dokument SSSR-39)

... Dne 17. července 1941 odevzdal Hitler svým dekretem zákonodárnou moc na území Estonska říšskému ministrovi Rosenbergovi. Ten pak svěřil dále zákonodárnou moc německým komisařům jednotlivých okresů.

V Estonsku byla zavedena zvláště a zuřil teror proti pokojnému obyvatelstvu. Říšský ministr Rosenberg, říšský komisař pro Pobaltí Lohs a generální komisař pro Estonsko Litzman zbavili estonský národ jakýchkoli politických práv. Na podkladě Hitlerova dekretu ze dne 17. července 1941 vydal říšský ministr Rosenberg dne 17. února 1942 zákon, zvláště určený pro osoby neněmecké národnosti, ve kterém pro tyto osoby stanovil trest smrti za sebenepatrnější projev proti germanisaci a za jakékoli činy proti osobám německé národnosti.

Pro dělníky a úředníky — Estonce — zavedli okupanti tělesné tresty. Dne 20. února 1942 zaslal úředník ředitelství drah v Rize Walk na ředitelství drah v Estonsku telegram tohoto obsahu:

„Dopustí-li se úředník, který je příslušníkem místní národnosti, jakéhokoli porušení služební kázně, zejména nedostaví-li se do služby, dostaví-li se opožděně, přijde-li do služby opilý, nesplní-li služební rozkaz atd., bude napříště co nejpřísněji potrestán:

- a) po prvé 15 ranami holí na obnažené tělo;
- b) při opakování 20 ranami holí na obnažené tělo.“

Dne 12. ledna 1942 zřídil říšský ministr Rosenberg „zvláštní soudy“, které byly složeny z předsedy, jímž byl policejní důstojník, a ze dvou podřízených policejních strážníků. Procesní předpisy si určoval soud podle své úvahy. Tyto „soudy“ vynášely vždy rozsudek smrti a konfiskovaly majetek. Jiný „trest“ soudy neukládaly. Odvolání proti rozsudku nebylo přípustné. Kromě soudů zřízených Rosenbergem vynášela i německá politická policie tresty smrti a dala tyto tresty vykonat ještě téhož dne.

Pro projednávání občanských a trestních věcí zřídil generální komisař Litzmann místní soudy a sám Litzmann osobně bez výjimky potvrzoval ve funkci všechny soudce, prokurátory, vyšetřovatele, notáře i advokáty...

**Z R O Z K A Z U
V O J E N S K É H O P O S Á D K O V É H O V E L I T E L S T V Í
V E P S K O V U**

(Dokument SSSR-18)

... Vzhledem k tomu, co bylo řečeno, nařizují:

1. Všichni civilisté bez ohledu na věk a pohlaví, kteří budou přistiženi na tratích nebo v jejich okolí, buďtež prohlášeni za bandity a buďtež zastřeleni. Samo sebou se rozumí, že výjimku tvoří pracovní kolony, které jsou pod dozorem.

Všechny osoby uvedené v bodě 1, které přecházejí tratě, buďtež zastřeleny. Všechny osoby uvedené v bodě 1, které budou v noci nebo za soumraku na silnicích, buďtež zastřeleny.

4. Osoby uvedené v bodě 1, které budou zadrženy ve dne na silnicích, buďtež zadrženy a jejich totožnost budiž co nejpečlivěji zkoumána...

**Z E Z P R Á V Y M I M O Ř Á D N Ě S T Á T N Í K O M I S E
O Z L O Č I N E C H
N Ě M E C K Ý C H F A Š I S T I C K Ý C H U C H V A T I T E L Ů V K I J E V Ě**

(Dokument SSSR-9)

... Němečtí kati prováděli už od prvních dnů obsazení Kijeva hromadné vyhlazování pokojného obyvatelství tím, že obyvatele mučili, popravovali střelnou zbraní nebo oběšením a otravovali plynem v „automobilech smrti“. Lidé byli sbíráni přímo na ulicích a stříleni v celých skupinách i jednotlivě. Pro zastrašení obyvatelstva byla vylepována oznámení o popravách...

**V Y H L Á Š K A N Ě M E C K É H O P O S Á D K O V É H O V E L I T E L E
V K I J E V Ě Z 22. Ř Í J N A 1941**

(Dokument SSSR-290)

Jako odplata za sabotážní akt bylo dnes zastřeleno 100 obyvatelů města Kijeva.

To je výstraha.

Každý obyvatel Kijeva je odpovědný za každý sabotážní akt.

V Kijevě, dne 22. října 1941.

Posádkový velitel města.

VYHLÁŠKA NĚMECKÉHO POSÁDKOVÉHO VELITELE
V KIJEVĚ Z 19. LISTOPADU 1941

(Dokument SSSR-291)

V Kijevě byly zlomyslně poškozeny prostředky spojů (telefon, telegraf, kabel). Ježto nebylo možno pachatele vypátrat, bylo zastřeleno ve městě 400 mužů, což budiž výstrahou pro obyvatelstvo.

Vyzývám ještě jednou, aby byly veškeré podezřelé případy ihned hlášený německým vojenským úřadům nebo německé policii, aby mohli být pachatelé zaslouženě potrestáni.

V Kijevě, dne 29. listopadu 1941.

Eberhardt, generálmajor a posádkový velitel města.

VYHLÁŠKA NĚMECKÉHO POSÁDKOVÉHO VELITELE
Z 2. LISTOPADU 1941

(Dokument SSSR-333)

Množící se případy žhářství a sabotáže v Kijevě nutí mne k velmi přísným opatřením.

Proto bylo dnes zastřeleno 300 obyvatel Kijeva.

Za každý další případ žhářství nebo sabotáže bude zastřeleno mnohem větší množství obyvatelů Kijeva.

Každý obyvatel Kijeva je povinen podat o každém podezřelém případě hlášení německé policii.

Budu udržovat pořádek a klid v Kijevě všemi prostředky a za všech okolností.

V Kijevě, dne 2. listopadu 1941.

Eberhardt, generálmajor a posádkový velitel města.

ZE SPISU KOMISE DZERŽINSKÉHO OKRESNÍHO SOVĚTU
VE STALINGRADĚ

(Dokument SSSR-63)

... Vojenské posádkové velitelství rozsávalo všude smrt. Na ulicích dávalo vyvěšovat vyhlášky, které hrozily zastřelením za každý krok. Na příklad visela na Aralské ulici tato vyhláška: „Kdo se zde pokusí projít, toho stihne smrt“; na rohu ulice Něvské a Medvědinské: „Průchod Rusům zakázán, za přestoupení zákazu trest smrti zastřelením.“

A opravdu Němci stříleli na každém kroku, o čemž svědčí stovky hrobů, objevených podél ulic Dzeržinského okresu města Stalingradu. Lidé umučení, zastřelení nebo oběšeni na posádkovém velitelství byli zprvu vyhazováni do jámy, která byla vedle posádkového velitelství. Když byli

okupanti vyhnáni, bylo v této jámě objeveno 31 mrtvol. Když byla jáma zaplněna, byly mrtvoly odváženy na hřbitov, vzdálený asi dva kilometry od budovy posádkového velitelství. Na hřbitově byla vykopána jáma hluboká asi 6 metrů, dlouhá 40 metrů a široká 12 metrů.

Po vyhnání okupantů bylo v této jámě objeveno 516 mrtvol sovětských občanů, mezi nimi 50 dětí, kteří byli umučeni, zastřeleni nebo oběšeni na posádkovém velitelství nebo na jiných místech. Při prohlídce mrtvol dne 25. března 1943 bylo zjištěno, že hitlerovci týrali sovětské lidi s neobyčejnou ukrutností, dříve nežli je usmrtili. Kromě mrtvol dětí byly objeveny 323 mrtvoly žen, 69 mrtvol starců a 74 mrtvoly mužů.

141 mrtvol mělo stopy střelných ran do hlavy a prsou, 92 mrtvoly měly strangulační rýhy na krku, což svědčí o tom, že byly oběšeny. Všechny ostatní mrtvoly byly zohaveny a vykazovaly stopy mučení. U 131 obětí — žen a děvčat — byly ruce vykloubeny dozadu a svázaný drátem; u 18 z nich byly uřezány prsy, u některých byly uříznuty uši a usekány prsty u nohou a rukou, u většiny pak byly na těle stopy spálenin.

Prohlídka těchto mrtvol ukázala, že 21 žen zemřelo následkem týrání a ran, kdežto ostatní byly po mučení zastřeleny.

Dokonce i mrtvoly dětí byly znetvořeny, neboť u některých byly uřezány prsty, rozřezány sedací části a vypíchny oči...

**Z E S L U Ž E B N Í I N S T R U K C E
P R O K O N C E N T R A Č N Í T Á B O R Y „T Á B O R O V Ý Ř Á D“,
V Y D A N Ě H L A V N Í S P R Á V O U B E Z P E Č N O S T N Í P O L I C I E
A S D V B E R L Í N Ě V R O C E 1 9 4 1**

(Dokument SSSR-11)

3. Tělesné tresty

... Lze dát 5 až 25 ran přes bedra nebo sedací část. Počet ran určí velitel tábora, který o tom učiní záznam v příslušné rubrice rozhodnutí o trestu...

**P Ř Í S N Ě T A J N Á S M Ě R N I C E N Á Č E L N Í K A
B E Z P E Č N O S T N Í P O L I C I E A S D R A D O M S K É H O O K R U H U
Z 24. ÚNORA 1944, Č. IV A-326/43
„O ZVLÁŠTĚ PŘÍSNÉM VÝSLECHU“ (VÝSLECH 3. STUPNĚ)**

(Dokument SSSR-254)

... Ježto byl dosud výslech 3. stupně prováděn různě a aby se tak zabránilo poruchám a nedocházelo k možnému trestnímu stíhání úředníků, rozšířil velitel bezpečnostní policie a SD v Krakově platnost tohoto na-

řízení o bezpečnostní policii, platného v Německu, také na generální gouvernement:

a) Je-li třeba provést výslech 3. stupně Němců, kteří žijí v Německu, Němců podle jejich národnosti nebo občanů spřátelených či neutrálních států, budiž použito přísně tajného rozhodnutí šéfa bezpečnostní policie a SD, č. IV-226/42 z 12. června 1942. Ve všech jiných případech a zejména je-li třeba zvláštního povolení šéfa bezpečnostní policie a SD, budiž mně ihned podáno hlášení.¹⁴⁹ Vyšetřující úředníci jiné národnosti nesmějí brát podíl na výslechu 3. stupně u Němců, kteří žijí v Německu nebo u osob německé národnosti, ani u příslušníků států spřátelených nebo neutrálních.

b) U ostatního obyvatelstva původu německého, které žije na území generálního gouvernementu, a také u občanů Sovětského svazu budiž postupováno takto: výslechu 3. stupně budiž použito jen tehdy, nechce-li vězeň doznat, co je mu známo o důležitých protistátních nebo protiríšských skutečnostech, o spojení, o významných trestných činech již spáchaných nebo zamýšlených (na příklad o vraždě, loupeži, místech, kde jsou uloupené věci ukryty, a pod.), pokud to nelze zjistit nebo odhalit normální cestou, ač je zcela pravděpodobné, že vězeň o tom ví.

Předběžnou podmínkou pro použití této metody výslechu je situace, kdy obyčejné způsoby výslechu zůstaly bezvýsledné. Výslech 3. stupně je nepřipustný u osob, jejichž trestní věci byly prozatím odevzdány justičním orgánům ke konečnému vyšetření. Výjimky z toho jsou přípustné jen s mým zvláštním předchozím souhlasem.

Přísnější provádění výslechu může záležet podle trestní věci v tomto:
zhoršení stravy (chléb a voda),
odstranění lůžkového příslušenství,
uzavření v tmavé cele,
rušení ve spánku,
úmorné pohyby a rány holí po sedací části.

Všech prostředků výslechu 3. stupně lze použít jen na zvláštní povolení. Při trestání ranami holí musí být přítomni alespoň dva úředníci.

V trestních věcech, které vyšetřuje kriminální policie, provádějí bití vězňů neněmecké národnosti úředníci kriminálního vyšetřovacího úřadu, kteří nejsou příslušníky německé národnosti. To, co bylo řečeno o používání výslechu 3. stupně, je zakázáno vykládat extensivně.

Má-li být vězeň, který byl vyšetřován výslechem 3. stupně, předveden před soudce, je třeba ihned písemně a přísně důvěrně se stručným odůvodněním informovat příslušného vrchního státního zástupce o tom, že

¹⁴⁹ Poukaz na nutnost získat povolení k týrání je fikce.

vězeň byl takovým způsobem vyslýchán. Ve vlastním spise, jako vůbec v žádném spise, nesmí být zmínka o výsledku 3. stupně.

Pokud jsem si sám nevyhradil právo provádět výsledky 3. stupně, ponechávám volbu a rozsah takového výsledku vedoucímu oddělení 4 a 5 a vedoucím příslušných úředních míst.

Povolení provádět výsledky 3. stupně, které se dává v zásadě před výsledkem, musí být dodatečně dáno písemně.

c) Ve výjimečných případech, zejména ve služebních věcech mimo služební místo, lze udělit služebně staršímu úředníkovi, který věc vyřizuje, před začátkem projednávání věci právo provádět výsledky 3. stupně i mimo služební místo.

Po návratu do služebního místa budiž o tom podáno hlášení. Udělená povolení sebraná v jednom místě se ukládají v oddělení IV v Radomi po dobu tří let.

Návrhy na povolení výsledku 3. stupně a získané povolení budtež pokládány za přísně tajnou věc státního významu.

O výsledku výsledku 3. stupně budiž mně osobně podáno hlášení o každém případě, pro který jsem povolení udělil.

Vedoucí jednotlivých oddělení a vedoucí jiných úřadoven jsou osobně odpovědni za to, že tento předpis bude co nejprísněji vyplněn; těmto vedoucím přísluší postarat se o to, aby byli poučeni úředníci, kteří jsou příslušni k výsledku 3. stupně, a přísně mít na zřeteli důvěrnost těchto předpisů v jednotlivých případech.

Přestoupení tohoto předpisu se stíhá trestně i kárně.

Podepsán: Ilmer.

ZE SMĚRNICE ŠÉFA NĚMĚCKÉ POLICIE Č. 202/43

Z 1. ČERVNA 1943

„O ZABRÁNĚNÍ ÚTĚKU PŘI VÝSLEŠÍCH“¹⁵⁰

(Dokument SSSR-298)

... Aby se zabránilo pokusům o útěk při výsleších, nařizují, aby byly ve všech případech, kdy je značné nebezpečí, že by při vytvořivších se okolnostech nebo vzhledem k významu zatčeného mohl tento uprchnout nebo spáchat sebevraždu, spoutány zatčeným ruce i nohy, aby byly jakékoli pokusy o útěk zamezeny.

Lze také použít kruhů a řetězů, jsou-li k dispozici ...

---

¹⁵⁰ Zvlášť bylo pamatováno na případy, že se při výslechu mohou oběti fašistů pokusit ukončit život sebevraždou. Proto nařídil nejvyšší vedoucí esesáků, aby byly zatčeným spoutány nohy i ruce anebo aby jim byly dány okovy.

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
O ZLOČINECH NĚMECKÝCH FAŠISTICKÝCH OKUPANTŮ
VE STAVROPOLSKÉM KRAJI

(Dokument SSSR-1)

... Obzvláště surově byli sovětští občané mučeni a trýzněni v budově gestapa. Tak byl na příklad občan Filip Akimovič Kovaljčuk, narozený v roce 1891, bytem v městě Pjatigorsku, zatčený dne 27. října 1942 ve svém bytě, zbit, až ztratil vědomí, pak byl odvezen na gestapo a uvržen do jedné cely. Druhý den přistoupili gestapáci k jeho trýznění a mučení. Vyslyšali ho a tloukli jedině v noci. K výslechu ho vodili do zvláštní cely, kde byla speciální zařízení pro mučení: řetězy s držáky na upevnění nohou a rukou. Tyto řetězy byly upevněny na cementové podlaze cely. Zatčení byli předem do naha vysvlečeni, pak byli položeni na zem a jejich ruce a nohy byly dány do okovů. Takto mučili občana Kovaljčuka. Byl ukován v řetězích a nemohl se vůbec pohybovat; ležel na břiše a v této poloze ho tloukli gumovými holemi po 16 dnů.

Kromě nelidského mučení používali gestapáci i tohoto trýznění: Lidem ukovaným do řetězů položili na záda široké prkno a do této desky tloukli těžkým závažím. To mělo za následek, že vězeň krvácel z úst, nosu, uší a ztrácel vědomí.

Mučírna byla na gestapu zařízena tak, že když byl zatčený mučen, mohli ostatní zatčení, kteří seděli ve vedlejší cele a čekali na nastávající středověké trestání, sledovat mučení a trýznění.

Po mučení byl vězeň, který ztratil vědomí, hozen stranou a gestapáci přivlékli násilím ze sousední cely svou následující oběť, opět ji ukovali do řetězů a stejným způsobem mučili. Mučírny byly vždy plné krve. Prkno, které kladli gestapáci na záda, bylo rovněž celé zakrvácené a gumové hole, kterými byli zatčení bití, byly od krve celé rudé.

Zatčení sovětští lidé, kteří byli určeni k zastřelení, byli po neuvěřitelném mučení a trýznění naházeni do nákladního automobilu, odvezeni za město a tam zastřeleni...

... Barbora Ivanovna Čajkovová, narozená v roce 1912, bytem v ulici Dzeržinského, dům č. 31, byt č. 3, byla po dobu svého věznění u gestapa neuvěřitelně surově mučena náčelníkem gestapa kapitánem Winzem. V. I. Čajkovová o tom vypráví toto:

„Mne trýznil a mučil náčelník gestapa Němec kapitán Winz. Jednou mne povolal k výslechu do mučírny. V této cele byly čtyři stoly, na zemi byly dřevěné kříže a dvě umyvadla s vodou, ve kterých ležely kožené dŕtky. Na stropě byly dva kruhy s provlečenými v nich provazy, za které byli vězňové při mučení věšeni. Na rozkaz kapitána Winze položili mne

gestapáci na stůl, svlékli se mne veškerý oděv a silně mne tloukli důtkami. Byla jsem zbita dvakrát. Celkem jsem dostala 75 ran důtkami, poranili mě ledviny a vyrazili 8 zubů...“

*Z E Z P R Á V Y M I M O Ř Á D N Ě S T Á T N Í K O M I S E
„O P U S T O Š E N Í A Z V Ě R S T V E C H,
S P Á C H A N Ý C H N Ě M E C K Ý M I F A Š I S T I C K Ý M I
U C H V A T I T E L I V K I J E V Ě“*

(Dokument SSSR-9)

**H r o m a d n ě v y h l a z o v á n í p o k o j n ý c h o b ě a n ů
a s o v ě t s k ý c h v á l e ě n ý c h z a j a t c ů**

Němečtí kati vyhlazovali hned od prvních dnů, kdy obsadili Kijev, hromadně obyvatelstvo trýzněním, popravami střelnou zbraní a oběšením i otravováním plynem v „automobilech smrti“. Lidé byli chytáni přímo na ulici a byli stříleni ve velkých skupinách i jednotlivě. Pro zastrasování obyvatelstva byly vylepovány vyhlášky o popravách: „Jako odplata za sabotážní akt bylo dnes zastřeleno 100 obyvatelů Kijeva. To budiž výstrahou. Každý obyvatel Kijeva je odpovědný za každý sabotážní akt. Kijev dne 22. října 1941. Posádkový velitel města.“ Nebo „Množící se případy žhářství a sabotáže v Kijevě mě nutí k velmi přísným opatřením. Proto bylo dnes zastřeleno 300 obyvatelů Kijeva. Za každý další případ žhářství nebo sabotáže bude zastřeleno mnohem větší množství obyvatelů Kijeva. Kijev dne 2. listopadu 1941. Eberhard, generálmajor a posádkový velitel města.“

Fašisté vraždili hromadně muže, ženy, starce i — nemocné. Tak vrazil dne 14. října 1941 do nemocnice pro duševně choré oddíl esesáků v čele s německým posádkovým lékařem Rikowskim. Hitlerovci zahnali 300 nemocných do jedné budovy, kde je ponechali bez jídla a vody několik dní, a pak je postříleli v roklí Kirillovského lesíku. Ostatní nemocní byli vyhlazeni dne 7. ledna, 27. března a 17. října 1942.

O tomto krvavém řádění vypravují profesor E. A. Kopytynskij, lékaři A. G. Dzevaltovskaja, T. K. Penskaja, I. M. Farber, A. I. Jevstafjevová a diplomovaná sestra E. F. Trojepolskaja toto: „Do nemocnice přijely nákladní automobily. Do těchto vozů, „automobilů smrti“, začali cpát nemocné, přibližně 60—70 do každého vozu, hned je tam usmrcovali a mrtvoly vyhazovali u budovy nemocnice. Tato zvěrstva trvala několik dní, během nichž bylo zahubeno 800 nemocných.“ Tyto vraždy organizoval německý vedoucí zdravotnictví u generálního komisariátu Grosskopf a lékař vojenské nemocnice Bolm.

Vraždám předcházelo často sadistické trýznění: Archimandrita Valerij

oznámil, že fašisté tloukli nemocné a slabé, až byli polomrtví, polévali je na mraze vodou a na konec se do nich zastřelovali v německé policejní mučírně, která byla v klášteře kijevo-pečerském.

Pokojní obyvatelé byli vražděni za svou domnělou příslušnost k sovětskému stranickému aktivu a za spojení s partyzány, ale byli vražděni i bez jakéhokoliv důvodu.

Němečtí bandité bestiálně řádili v táboře darnickém a syreckém. Pokojní sovětské občany a váleční zajatci byli přinucováni k těžkým vysilujícím pracím, bylo s nimi neslýchaně ukrutně nakládáno a byli vražděni. V syreckém táboře řádil opilec a sadista sturmbannführer Radomski a jeho zástupce Rieder.

Radomski a Rieder vymýšleli stále nové způsoby pro vyhlazování sovětských lidí. „Vynalezli“ na příklad tento způsob vraždění: přinutili sovětské lidi, aby vylezli na strom, a jiné, aby strom podřezali. Lidé padali i se stromem a zabili se. Nebo — Radomski shromáždil všechny vězně, obešel řady, vybral si 25 lidí, nechal je vystoupit z řady a hned je zastřelil.

Dne 29. září 1941 sehnali hitlerovští bandité na roh ulice Melnikovy a Doktěrevské celé tisíce pokojných sovětských občanů. Kati odvedli shromážděné lidi k Babímu Jaru, vzali jim všechny cenné věci a pak je postříleli. Občané N. F. Petrenko a N. T. Gorbačevová, kteří bydlí blízko Babího Jara, vypravovali, že viděli, jak Němci házeli do rokle kojence a jak je za živa zahrabávali spolu se zabitými a raněnými rodiči. „Bylo lze pozorovat, jak se vrstva země zachvívá od pohybů ještě živých lidí.“

V roce 1943 cítili okupanti, že jejich postavení v Kijevě není pevné a snažili se utajit stopy svých zločinů; vykopali proto hroby svých obětí a spalovali je. Na práce se spalováním mrtvol v Babím Jaru posílali Němci vězně ze syreckého tábora. Tyto práce řídili důstojník SS Topheide, zaměstnanci četnictva Johann Merckel, Focht a velitel čety SS Röwer.

Svědkové L. K. Ostrovskij, S. B. Berljanď, V. J. Davydov, J. A. Stějuk, I. M. Brodskij, kteří uprchli před popravou v Babím Jaru dne 29. září 1943, vypověděli: „Byli jsme jako váleční zajatci v syreckém koncentračním táboře v předměstí Kijeva. Dne 18. srpna bylo nás asi 100 lidí posláno do Babího Jara. Tam nám přikovali okovy a přinutili nás vykopávat a spalovat mrtvoly sovětských občanů, kteří byli Němci zahubeni. Němci sem přivezli ze hřbitova žulové pomníky a železné ohrady. Z pomníků jsme dělali plošiny, na které jsme kladli kolejnice a na kolejnice jsme skládali jako rošty železné ohrady. Na železné ohrady se položila vrstva dříví a na dříví vrstva mrtvol. Na mrtvoly se znovu položila vrstva dříví a pak se vše polilo petrolejem. Takto se postupně skládaly mrtvoly v několika řadách a zapálily se. Do každé takové pece se vešlo 2500—3000 mrtvol. Němci určili zvláštní komanda lidí, kteří stahovali s mrtvol náušnice a

prstny a vytahovali z čelistí zlaté zuby. Když všechny mrtvoly shořely, byly utvořeny nové pece atd. Kostí jsme drtili berany na drobné kusy. Popel nám nařídili rozsypat po Jaru, aby nezůstaly žádné stopy. Tak jsme pracovali 12—15 hodin denně. Na urychlení práce nasadili Němci rypadlo. V době od 18. srpna až do dne našeho útěku — dne 29. září— bylo spáleno asi 70 000 mrtvol. Zde byly spalovány také nově přivážené mrtvoly mužů, žen a dětí, kteří byli zavražděni v plynových automobilech.“

Z příkazu Mimořádné státní komise byly po osvobození Kijeva od německých fašistických uchvatitelů provedeny vykopávky v místech, kde byli sovětští lidé hromadně vyhlazováni, v táboře syreckém, v Babím Jaru, v Darnici a jinde. Vykopávek se účastnili němečtí váleční zajatci. Po skončení vykopávek učinili němečtí váleční zajatci toto prohlášení:

„Sovětské úřady poskytly nám, 850 německým válečným zajatcům, v zajateckém táboře v Kijevě možnost, abychom se přesvědčili o zvířec-kostech, které byly napáchány na ruském obyvatelstvu v době německé okupace Kijeva. 160 námi zvolených důvěrníků provedlo vykopávky pěti z velmi četných jam. Jen na dvou místech jsme objevili 150 zavražděných ruských občanů. Na jiných místech jsme narazili na nesčetné zbytky spálených těl, oděvů a koští. Potvrzujeme, že zde v Kijevě byly spáchány hromadné vraždy ruského civilního obyvatelstva v neuvěřitelném měřítku; počet obětí těchto vražd dosahuje několika desetitisíců mužů, žen a dětí. Kdo to udělal, je známo. Byla to německá okupační vojska, převážně jednotky SS, SD a polního četnictva.“ Následují podpisy, mezi nimiž jsou: major intendant 208 Lay, štábní lékař 246. pluku doktor Hellenbrandt, lékařský asistent 3. praporu 76. pluku doktor Becker, vojenský duchovní evangelické církve 208 Krummacher, poručík 208 Junge, poručík 215. praporu Gerhardt a jiní.

Zvláštní komise, jejímž předsedou byl N. S. Chruščev a členy lidový komisař osvěty USSR a akademik P. Tyčín, tajemník Svazu sovětských spisovatelů USSR a akademik M. Ryljskij, kandidát biologických věd akademie věd USSR D. Markovskij, zjistila za účasti lékařských znalců profesorů J. I. Pivovonského, J. J. Kramarenka, A. M. Zjukova a soudního lékařského znalce profesora N. A. Šepelevského, a v přítomnosti zástupců Mimořádné státní komise V. D. Ševcova, že podle neúplných údajů bylo v Kijevě umučeno, zastřeleno a otráveno v „automobilech smrti“ více než 195 000 sovětských občanů, a to:

1. Více než 100 tisíc mužů, žen, dětí a starců v Babím Jaru.
2. Více než 68 tisíc sovětských válečných zajatců a pokojných občanů v Darnici.
3. Více než 25 tisíc pokojných sovětských občanů a válečných zajatců v protitankovém příkopě u syreckého tábora a ve vlastním prostoru tábora.

4. 800 duševně chorých v prostoru kirillovské nemocnice.

5. Asi 500 pokojných občanů v prostoru kijevo-pečerského kláštera.

6. 400 pokojných občanů na Lukjanovském hřbitově.

Na podkladě oznámení sovětských občanů, protokolů o výsleších, svědeckých výpovědí, spisů zvláštní komise, soudní lékařské expertisy a zvláštního vyšetřování, které provedli členové Mimořádné státní komise, totiž kijevský a haličský metropolita Nikolaj a akademik I. P. Trajnin, zjistila Mimořádná státní komise, že pustošení v městě Kijevě, bezmezné olupování všeho obyvatelstva, hromadné týrání a vraždění pokojných sovětských občanů a válečných zajatců prováděli podle pokynů německé vlády a vrchního velení tyto lidé: říšský komisař Ukrajiny Erich Koch, zástupce říšského komisaře von Wedelstädt, hlavní velitel armádní skupiny „Jih“ generál polní maršál von Mannstein, generál letectva Kitzinger, generálporučík zbraní SS Jüttner, generální komisař generální oblasti Kijeva Magunia, vedoucí SS a polizeiführer Haltermann, generál pořádkové policie Scheer, obersturmbannführer Ehrlinger, SA brigadenführer Kwitzrau, posádkoví velitelé města v Kijevě generálmajor Eberhard a generálmajor von Römer, generálmajor Wirow, velitel brigády SS generálmajor Lörner, SS standartenführer Nordmann, SS oberführer Hoffmann, generál policie Prützmann, SS obersturmbannführer Spatzel, velitel vojenských SS v jižní Rusi a na Ukrajině generálmajor Troenfeld, velitel válečného letectva v kijevské posádce plukovník Altermann, vedoucí obranného úseku „S“ plukovník von Wessel, velitel 304. policejního praporu major Beckert, posádkoví velitelé v Darnici kapitán Pritzkowski a oberleutnant Qwast, SS sturmbannführer Humpert, sturmbannführer Radomski, jeho zástupce Rieder, komisař města Rohausch, velitel nábořové kanceláře doktor Janitzki, vedoucí kijevské kanceláře hitlerovské mládeže Breuer, městský komisař Berndt, šéf správy pro archivy, knihovny a musea při říšském komisariátu Ukrajiny doktor Winter, jeho zástupce doktor Bentzing, přednosta historického musea Stampfuss, lékař vojenské nemocnice Bolm, úředník Rosenbergova štábu doktor Rosskamp, úředník archivní správy doktor Latzke, nadporučík zbraní SS Schmitz, vojín zbraní SS doktor Paulsen, vedoucí zdravotní služby při generálním komisariátu dr. Grosskopf, důstojník SS Topheide, četníci Johann Mörkell, Focht a Röwer, intendant Brückner, šéf „Malého uměleckého divadla“ Tölin, šéf polního divadla Beckers.

Ti všichni musí být přísně potrestáni za příšerné zločiny, spáchané na sovětském lidu.

Dne 29. února 1944.

Z E Z P R Á V Y M I M O Ř Á D N Ě S T Á T N Í K O M I S E
„O Z L O Č I N E C H S P Á C H A N Ý C H N Ě M E C K Ý M I
A R U M U N S K Ý M I U C H V A T I T E L I V „ O D Ě S E
A V O K R E S E C H O D Ě S K É O B L A S T I “
Z V Ý P O V Ě D I R E Ž I S Ě R A F I L M O V Ě H O T Ý D E N Í K U
P A V L A K R A P I V N Ě H O

(Dokument SSSR-47)

Vyšetřující úředník zapnul na stole stojící reostat a když vyšetřovanec neodpovídal tak, jak chtěl vyšetřující úředník, byla rukojeť reostatu nemilosrdně silněji nabíjena, tělo vyšetřovance se začalo trást a oči mu vystupovaly z důlků . . . Vyšetřovanec byl pověšen ke stropu za ruce svázané na zádech a gestapáci jím točili kolem jeho vlastní osy . . . Když se vyšetřovanec zavěšený na provaze asi 200krát otočil, roztáčeli ho šílenou rychlostí v opačném směru. V té chvíli ho kaři začali ze dvou stran tlouci gumovými holemi. Vyšetřovanec pak ztratil vědomí nejen ze šíleně rychlých obrátek, nýbrž i z ran . . .

Z E Z P R Á V Y M I M O Ř Á D N Ě S T Á T N Í K O M I S E
O Z L O Č I N E C H N Ě M E C K Ý C H F A Š I S T I C K Ý C H
U C H V A T I T E L Ů N A Ů Z E M Í L O T Y Š S K É
S O V Ě T S K É S O C I A L I S T I C K É R E P U B L I K Y

(Dokument SSSR-41)

. . . Němečtí kati trýznili, mučili a popravovali vězně v táborech a věznicích. V ústřední věznici byli vězňové bítí a mučení. Po celých 24 hodin bylo v celách slyšet křik a sténání. Denně umíralo z trýznění 30—35 lidí. Kdo zůstal po trýznění a mučení na živu, vracel se do cely k nepoznání: popálený až do krve a s rozškubanými částmi těla. Lékařská pomoc nebyla trýzněným poskytována.

Hitlerovci týrali a mučili sovětské lidi ve všech místech Lotyšské SSR.

Z Ů Ř E D N Í Z P R Á V Y V L Á D Y P O L S K É R E P U B L I K Y

(Dokument SSSR-93)

. . . a) jedním z nejodpornějších rysů hitlerovské okupace v Polsku bylo používání systému rukojmí. Kolektivní odpovědnost, placení kolektivní pokuty a obchodování lidskými životy bylo pokládáno za nejlepší metodu pro zotročení polského lidu;

b) uvádíme v dalším několik typických případů hromadných represálií. Je to ilustrace metod, kterých němečtí okupanti používali;

c) v listopadu 1939 založil neznámý člověk oheň v kůlně naplněné obilím, která stála v předměstí Novo Mjasto Ljubavske. Kůlna byla ma-

jetkem jednoho Němce. V důsledku toho obdržel SS standartenführer jménem Sperling rozkaz od vyšších úřadů, aby uložil represálie. Určitý počet Poláků z nejvýznamnějších občanů byl zatčen. Z nich bylo vybráno 15 a veřejně esesáky zastřeleno. Mezi oběťmi byli:

dva bratři Jankowski, jeden právník a druhý kněz, krejčí Malkowski, kovář Simny, major v záloze Vona, syn jednoho hostinského, vydavatel novin, kněz Bronislaw Dembenowski;

d) v říjnu 1939 pochytily německé úřady několik Poláků v městě Inowroclaw a uvěznily je ve věznici jako rukojmí. Potom je vyvedly na vězeňský dvůr, kde je nemilosrdně mlátily a jednoho po druhém zastřelily. Celkem tu bylo zavražděno 70 lidí, mezi nimi i starosta města a jeho náměstek. Mezi oběťmi byli nejvýznamnější obyvatelé města...

Dne 7. března 1941 byl ve svém bytě zavražděn filmový herec Igo-Sym, který se hlásil k německé národnosti (Volksdeutscher) a kterému byla svěřena německá divadla ve Varšavě. Ačkoliv pachatelé nebyli nalezeni, prohlásil guvernér Varšavy Fischer, že Sym byl zavražděn Poláky, a nařídil, aby byl zatčen velký počet rukojmí, aby byla zavřena divadla, a zakázal polskému obyvatelstvu vycházet večer na ulici. Rukojmí byli vzati, aby bylo zajištěno odhalení vinníků. Zatčeno bylo asi 200 osob, mezi nimi učitelé, duchovní, lékaři, právníci a umělci. Obyvatelstvu Varšavy byly dány tři dny k nalezení vrahů Symových. Po uplynutí tří dnů, když pachatelé zůstali neznámými, bylo 17 rukojmí popraveno. Mezi nimi byl profesor Kopec, jeho syn a profesor Zakrzewski...

Z ÚŘEDNÍ ZPRÁVY ČESKOSLOVENSKÉ VLÁDY

(Dokument SSSR-60)

„... Ještě před začátkem války byly zatčeny celé tisíce českých vlastenců, zejména katoličtí a protestantští kněží, právníci, lékaři, učitelé atd. Kromě toho byl v každém okrese proveden soupis osob, které měly být zatčeny jako rukojmí při prvním příznaku porušení „veřejného řádu a bezpečnosti“. Z počátku to byly pouze hrozby. V roce 1940 prohlásil Karl Frank ve své řeči k „vedoucím činitelům Národního souručenství“, že 2000 českých rukojmí, kteří byli v koncentračních táborech, bude zastřeleno, odeprou-li významní čeští činitelé podepsat prohlášení loyality.

Krátce po atentátu na Heydricha byli mnozí z těchto rukojmí popraveni. Typickou metodou nacistického policejního teroru byly pohrůžky represáliemi proti ředitelům továren, kdyby došlo k přerušení práce. Proto svolalo gestapo v roce 1939 ředitele a správce skladů různých průmyslových podniků a oznámilo jim, že budou v případě štvárky zastřeleni. Když odcházeli, musili podepsat toto prohlášení: „Beru na vědomí, že budu ihned zastřelen, přeruším-li továrna práci bez závažného důvodu.“

ОГОЛОШЕННЯ

Випадки підпалу та саботажу, що поширюються в місті Києві примушують мене вжити рішучих заходів.

Через те сьогодні **300** мешканців міста Києва розстріляно. За кожний такий випадок підпалу або саботажу буде розстрілюватись значно більша кількість мешканців міста Києва.

Кожний мешканець зобов'язаний про всяке підозріле помічення негайно донести німецькій поліції.

Я буду за всяку ціну та усіма способами підтримувати порядок та спокій в місті Києві.

ЕБЕРГАРД

Київ, 2 листопада 1941 р.

Генерал-майор та Командант міста.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Участившиеся в Киеве случаи поджогов и саботажа заставляют меня прибегнуть к строжайшим мерам.

Поэтому сегодня расстреляны 300 жителей Киева.

За каждый новый случай поджога или саботажа будет расстреляно значительно большее количество жителей Киева.

Каждый житель Киева обязан о каждом подозрительном случае немедленно сообщать немецкой полиции.

Я буду поддерживать порядок и спокойствие в Киеве всеми мерами и при всех обстоятельствах.

Київ, 2-го ноября 1941 г.

ЭБЕРГАРД

Генерал-майор и Командант города

BEKANNTMACHUNG

Die zunehmenden Faelle von Brandstiftungen und Sabotage in Kiew zwingen mich zu durchgreifenden Massnahmen.

Es werden daher heute 300 Einwohner von Kiew erschossen.

Fuer jeden neuen Fall von Brandstiftung oder Sabotage wird eine mehrfache Zahl erschossen werden. Jeder Einwohner hat die Pflicht, jede verdachtige Wahrnehmung der deutschen Polizei unverzueglich anzuzeigen.

Ich werde unter allen Umstaenden und mit allen Mitteln Ruhe und Ordnung in Kiew aufrechterhalten.

Kiew, den 2. November 1941.

EBERHARD

Generalmajor u. Stadtkommandant

Vyhliáška posádkového velitele města Kijeva v ukrajinské, ruské a německé řeči.

ОГОЛОШЕННЯ

В Києві зловмисно пошкоджено засоби зв'язку (телефон, телеграф, кабель). Через те що шкідників надалі не можна було терпіти, **В МІСТІ БУЛО РОЗСТРІЛЯНО 400 МУЖЧИН**, що має бути пересторогою для населення.

Вимагаю ще раз про всякі підозрілі випадки негайно повідомляти німецькі війська або німецьку поліцію для того, щоб злочинці по заслuzі були покарані.

ЕБЕРГАРД,

Генерал-майор та Комендант міста.

Київ 29. XI 1941.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

В Киеве злонамеренно попорчено средства связи (телефон, телеграф, кабель). Так как вредителей нельзя было дольше терпеть, то **В ГОРОДЕ БЫЛО РАССТРЕЛЯНО 400 МУЖЧИН**, что должно послужить предостережением для населения.

Требую еще раз о всяких подозрительных случаях немедленно сообщать немецким войскам или немецкой полиции, для того чтобы в надлежащей мере были наказаны преступники.

ЭБЕРГАРД,

Генерал-майор и Комендант города.

Киев 29. XI 1941.

BEKANNTMACHUNG

In Kiew wurde eine Nachrichten-Anlage böswillig beschädigt. Da die Täter nicht ermittelt werden konnten, wurden **400 MÄNNER AUS KIEW ERSCHOSSEN**.

Ich gebe dies der Bevölkerung zur Warnung bekannt und fordere sie erneut auf, jede verdächtige Wahrnehmung den deutschen Wehrmachtsstellen oder der deutschen Polizei unverzüglich anzuzeigen, damit derartige Verbrecher verdänter-massen unschädlich gemacht werden können.

EBERHARD,

Generalmajor und Stadtkommandant.

Vyhľadška posádkového velitele města Kijeva v ukrajinské, ruské a německé řeči.

Podobně ručili také učitelé na školách za loyální chování svých žáků. Četní učitelé byli zatčeni jen proto, že žáci z jejich školy byli chyceni při psaní protiněmeckých hesel nebo při čtení zakázaných knih...

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
O PUSTOŠENÍ, LOUPENÍ A ZLOČINECH
NĚMECKÝCH FAŠISTICKÝCH UCHVATITELŮ
V MĚSTĚ ROVNĚ A V ROVENSKÉ OBLASTI

(Dokument SSSR-45)

...5. Hromadné vyhlazování pokojných občanů
a válečných zajatců

Provádějice svůj příšerný plán na vyhlazení pokojného sovětského obyvatelstva, hubili hitlerovští kati v Rovně nelítostně a soustavně pokojné sovětské občany. Rovenská věznice byla neustále přeplněna osobami určenými na smrt. To je potvrzováno výpovědmi velmi četných svědků i dokumentárními údaji. Občanka V. Bajdanová oznámila:

„Byla jsem pět měsíců ve vazbě a zakusila jsem všechny hrůzy vězeňského režimu hitlerovců. Fašističtí lupiči utloukali denně celé desítky mužů, žen a mládeže. Dvakrát za měsíc byly odváženy velké skupiny vězňů na popravu. Často zajížděly na vězeňský dvůr neprodyšně uzavřené vozy. Když gestapáci házeli do těchto vozů lidi, ozýval se srdcervoucí křik a nářek.“

Dne 18. března 1943 uveřejnily rovenské noviny německých okupantů „Volyň“ toto oznámení: „Dne 8. března 1943 se pokusili vězňové uprchnout z rovenské věznice. Přitom zavraždili vězňové jednoho německého vězeňského úředníka a jednoho dozorce.“

Svým energickým zákrokem zabránila vězeňská stráž útěku. Na rozkaz velitele německé bezpečnostní policie a SD byli téhož dne zastřeleni všichni vězňové ve věznici.“

V listopadu 1943 byl neznámým pachatelem zavražděn německý oblastní soudce. Odplatou za to popravili hitlerovci opět více než 350 vězňů, kteří byli umístěni v rovenské věznici.

J. Karpuk, který byl zaměstnán v německém statku nedaleko ulice Běloj, vyprávěl: „Nejednou jsem viděl, jak hitlerovci hubili sovětské občany — Ukrajince, Rusy, Poláky a židy. Dělo se to obyčejně takto: němečtí kati přivázeli k místu popravu lidi určené na smrt, přinutili je vykopat jámu, nařídili jim, aby se svlékli do naha a pak se položili do jámy obličejem k zemi. Hitlerovci stříleli na ležící ze samopalů do zátylí. Poté položili na zastřelené lidi stejným způsobem druhou vrstvu lidí a usmrtili

je, pak třetí vrstvu, až byla jáma plná. Poté polili hitlerovci mrtvoly chlorovým vápnem a zasypali jámu zemí.“

Občanka ze vsi Vydumka A. Morozovskaja vypověděla: „Viděla jsem ze svého domu, jak Němci stříleli sovětské lidi v lomech u naší vsi. V červnu 1943 přijely k těmto lomům čtyři nákladní automobily, ze kterých Němci vyváděli muže a ženy, oblečené jen ve spodním prádle. Brzy bylo slyšet střelbu. Když vozy odjely, šla jsem do lomů a před mými zraky se objevil příšerný obraz: mrtvoly lidí jen zlehka zasypané zemí, a všude kaluže krve. V červenci 1943 přijelo do lomů 10 nákladních automobilů, naplněných sovětskými občany. Ozvaly se výstřely ze samopalů, výkřiky a sténání a o něco později k večeru vzplanula v lomech hranice a ve vzduchu bylo cítit spálené maso. Mrtvoly hořely dva dny. Podobná zvěrstva Němců jsem viděla v září a v říjnu 1943 a v lednu 1944.“

Takových výpovědí je velmi mnoho. Zvěrstva hitlerovců jsou prokázána také velmi četnými výpověďmi německých vojáků, kteří se octli v rukou Rudé armády. Tak na příklad válečný zajatec Franz Jarbot vypověděl: „V polovici listopadu 1943 přišel jsem s 30 vojáky 68. záložního zákopnického praporu do Rovna. Na východním okraji města jsme stavěli obranná zařízení. Na stavbě pracovalo také asi 300 mužů a žen, obyvatelů rovenské a lvovské oblasti, převážně Ukrajinci a Poláci. Pro ně platil trestanecký pracovní režim. Byli mořeni hladem a byli bití za nesplnění normy. Dne 15. prosince ráno jsme se dostavili na práci a nenašli jsme tu nikoho z těchto lidí. Vyptávali jsme se vojáků strážního praporu, kam se poděli dělníci, a obdrželi jsme tuto odpověď: „Byli dnes v noci zahubeni pomocí plynového automobilu.“

Voják 4. švadrony 17. jezdeckého pluku 8. jezdecké divize SS Adolf Matzke vypověděl: „Naše švadrona se účastnila poprav pokojných občanů v městečku Kolki. Já sám jsem měl podíl na popravě tří občanů. Pak jsme vypálili část městečka. Při ústupu, když jsme se plavili přes řeku Styr, vypálili jsme první vesnici za řekou. V této vesnici postřílela naše 2. četa, které velel untersturmführer Korn, 25 lidí. Osobně jsem zastřelil dvě osoby. Mezi zastřelenými byly také ženy. Z naší čety si při popravách vedli zvláště aktivně: rottenführer Wanieck, unterscharführer Polin, unterscharführer Steickdell a jezdcí Schirmann a Faut. Popravy byly vykonány na rozkaz velitele pluku standartenführera Zahndehra.“

Němečtí fašističtí uchvatitelé nelítostně hubili důstojníky a vojáky Rudé armády, které zajali a kteří byli umístěni ve třech rovenských táborech, kde byly pro válečné zajatce nesnesitelné existenční podmínky.

Katolický kněz z města Rovna Felix Savickij, který osobně pozoroval to, co se dělo v těchto táborech, vyprávěl: „Následkem neuvěřitelných poměrů, jaké byly v táborech, a soustavného hladovění byla v řadách válečných zajatců velká úmrtnost. Celé tisíce lidí hynuly na skvrnitý tyfus

a na nakažlivé choroby. Ale většina hynula pod údery bodáků a pažeb, kulkami a mučením německých fašistických darebáků. Téměř denně vyjížděly z táborů nákladní vozy až do nemožnosti naložené mrtvolami zajatců. Mnozí z nich byli zahrabáváni za živa.“

Hromadné vyhlazování válečných zajatců přímým vražděním a tím, že byli zbavováni nezbytných prostředků výživy, je potvrzováno i celou řadou jiných důkazů, které jsou zachyceny v příslušných spisech komise.

6. Posudek soudní lékařské expertiшы

Z příkazu Mimořádné státní komise provedla komise znalců z oboru soudního lékařství, jejímiž členy byli rovenský oblastní soudní lékařský znalec major lékařské služby N. V. Rybakovová, major lékařské služby V. F. Železnovskij a vojenský soudní lékařský znalec armády, major lékařské služby V. A. Molčan, za účasti kapitána justiční služby L. S. Bogopolského, učitele T. F. Novaka, arcikněze Vladimíra Pyžického a katolického kněze rovenského kostela Felixe Savinského, jakož i za účasti obyvatelů z města Rovna a z jeho okolí, v době od 1. do 10. března 1944 soudní lékařské znalecké ohledání mrtvol pokojných sovětských občanů a válečných zajatců zahubených Němci, které byly vytaženy z pohřebišť, a zjistila:

„1. Ve všech vyšetřovaných místech, kde jsou v městě Rovně a v jeho okolí pohřbeny mrtvoly, bylo objeveno více než 102 000 pokojných sovětských občanů a válečných zajatců, kteří byli Němci zastřeleni nebo jinak usmrceni, z toho:

a) v městě Rovnu podél ulice Běloj u skladu s dřívím	49 000
b) „ „ „ v zelinářské zahradě	32 500
c) ve vesnici Sosěnki	17 500
d) v lomech u vesnice Vyдумka	3 000
e) v prostoru věznice města Rovna	500

2. Podle stavu změn na mrtvolách a na podkladě údajů z pitvy mrtvol je nutno mít za to, že:

a) hromadné popravy a pohřbení mrtvol ve vesnici Sosěnki se děly ve druhé polovině 1941;

b) hromadné popravy podél ulice Běloj v blízkosti skladů s dřívím a následující poté zahrabání mrtvol se dělo koncem roku 1941;

c) hromadné popravy podél ulice Běloj v zelinářských zahradách spadají do let 1942—43;

d) popravy pokojných občanů otravou plynem v „automobilech smrti“ a následující poté pohřbení mrtvol spadá do konce roku 1943;

e) popravky a spalování mrtvol v lomech u vesnice Vyдумka spadá do druhé poloviny roku 1943;

f) k popravám a zahrabání mrtvol v prostoru věznice došlo začátkem roku 1944.

3. Hubení pokojných občanů a válečných zajatců se v městě Rovně dělo hromadnými popravami střelbou ze samopalů a kulometů, usmrcováním plynem ve vozech — „automobilech smrti“ a v některých případech byli lidé naházeni do hrobů a zasypáni za živa. Část zastřelených lidí, zejména v lomech u vesnice Vyдумky, byla spálena na plošinách předem připravených a k tomu upravených.

4. V četných případech (při vyšetřování mrtvol v hrobě podél ulice Běloj a v prostoru věznice) byly objeveny stopy vnějšího násilí, které nasvědčují tomu, že tito lidé byli krátce před smrtí zbiti.

5. Výpovědi svědků — občanů města Rovna — o hromadných zvěrstvech a hubení válečných zajatců a pokojného obyvatelstva v městě Rovně v době od roku 1941 do roku 1944 jsou plně potvrzovány výsledky soudní lékařské expertisy.“

*

Okolnost, že všechny tyto zločiny byly páčány v sídle bývalého říšského komisaře Ukrajiny Ericha Koča, je dalším důkazem toho, že všechny zločiny hitlerovských banditů byly páčány jako provádění plánu na vyhlazení sovětských lidí a na zrušení hitlerovci dočasně zabraného sovětského území, a že tento plán byl vymyšlen a uváděn ve skutek hitlerovskou vládou.

Mimořádná státní komise má za to, že odpovědnými za zrušení, loupeže a zločiny, spáchané v městě Rovně a v rovenské oblasti jsou vláda hitlerovského Německa, říšský ministr Rosenberg, říšský komisař Koch, generální komisař Volyňska a Podolska Schöne a jeho zástupce Schweiger, rovenský okresní komisař doktor Beer a všechny osoby z řad německých fašistických uchvatitelů, o nichž se zmiňuje tato zpráva.

Je blízká doba, kdy se jim všem dostane zaslouženého trestu za zločiny, kterých se dopustili.

Dne 7. května 1944.

Z ÚŘEDNÍ ZPRÁVY
VLÁDY ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY

(Dokument SSSR-60)

... Dne 9. června 1942 byla vesnice Lidice obklíčena na rozkaz gestapa vojskem, které přijelo z městečka Slaného na 10 velkých nákladních automobilech. Všem občanům bylo dovoleno vejít do vesnice, ale nikomu ne-

bylo dovoleno z ní odejít. 12letý hoch se pokusil utéci. Voják ho zaštrlel na místě. Jedna žena se chtěla schovat: kulka do zad ji srazila a její mrtvola byla nalezena v polích po sklizni úrody. Gestapo zatáhlo ženy a děti do školy.

Den 10. června byl posledním dnem Lidic a jejich obyvatelů.¹⁵¹ Muži byli zavřeni ve sklepě, ve stodole a ve stáji statku rodiny Horákovy. Předvídali svůj osud a klidně jej očekávali. 73letý kněz Štěříbek povzbuzoval je modlitbami...

Muži byli odvedeni ze statku do zahrady za stodolou a vždy po deseti zastřeleni. Vraždění trvalo od rána do 4 hodin odpoledne. Pak se kati dali fotografovat na místě popravu u mrtvol.

Dne 10. června 1942 bylo zastřeleno 172 dospělých mužů a mladíků starších než 16 let. 19 mužů, kteří pracovali v dolech na Kladně, bylo po nějaké době sebráno v dolech nebo v blízkých lesích a zastřeleno v Praze.

7 žen z Lidic bylo zastřeleno v Praze. Ostatních 195 žen bylo posláno do koncentračních táborů v Ravensbrücku. 42 zemřely následkem špatného zacházení, 7 zahynulo v plynových automobilech a 3 zmizely beze stopy.

4 ženy z Lidic byly odvezeny do porodnice v Praze, novorozeňata byla zavražděna a ženy byly poslány do Ravensbrücku.

Děti z Lidic byly odňaty matkám několik dní po zničení obce. 90 dětí bylo posláno do Lodže v Polsku a odtud do koncentračního tábora Gneisenau (tak zvaný Wartheland). Až dosud nebyly nalezeny stopy po těchto dětech. Sedm nejmladších dětí (do jednoho roku) bylo odvezeno do německé dětské nemocnice v Praze a po prohlídce „rasovými znalci“ byly odeslány do Německa. Měly být vychovány jako Němci a dostaly německá jména. Všechny stopy po nich zmizely.

Dvě nebo tři děti se narodily v koncentračním táboře Ravensbrück. Byly zavražděny ihned po narození...

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
O ZLOČINECH HITLEROVSKÝCH UCHVATITELŮ
V LITEVSKÉ
SOVĚTSKÉ SOCIALISTICKÉ REPUBLICE
(Dokument SSSR-7)

...Dne 3. června 1944 vtrhli hitlerovci do vesnice Perčupe v trakajském újezdu; obklíčili vesnici a úplně ji vyloupili, načež zahnali muže do jednoho domu a ženy a děti do tří jiných domů a tyto domy podpálili. Ty, kdož se

¹⁵¹ Hitlerovci zničili vesnici Ličice odplatou za to, že českoslovenští vlastenci zabili t. zv. protektora Čech a Moravy Heydricha (bývalého předsedu říšské hlavní úřadovny bezpečnosti a gestapa).

pokoušeli dostat se ven a utéci, fašističtí netvorové chytali a znova je vrhali do hořících domů. Tak bylo upáleno celé obyvatelstvo vesnice, celkem 119 lidí, z toho 21 mužů, 29 žen a — zvláště podtrhují toto číslo — 69 dětí...

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
O ZLOČINECH NĚMECKÝCH UCHVATITELŮ
V MĚSTECH VJAZMĚ, GŽATSKU A SYČEVCE
VE SMOLENSKÉ OBLASTI
A V RŽEVĚ V KALININSKÉ OBLASTI

(Dokument SSSR-279)

Ve vesnici Zajčiki zahnali gestapáci do jednoho domu Michala Zajkova starého 61 let, Nikifora Běljakova starého 69 let, Jekatěrinu Jegorovu starou 70 let, Jekatěrinu Goluběvu starou 70 let, Jegora Dadonova starého 5 let, Miru Zěrnovu starou 7 let a ještě jiné osoby, celkem 23 osoby, zapálili dům a za živa upálili všechny, kdož byli v domě...

Při ústupu Němců z vesnice Gračevo v gžatském okrese v březnu 1943 zahnal zástupce náčelníka německého polního četnictva poručík Boss do domu kolchoznice Čistjakové 200 obyvatelů (nyní jsou uvedena jména), zavřel dveře a podpálil dům, ve kterém bylo upáleno všech 200 lidí...

Ve vesnicích Kulikovo a Kolěsniki v gžatském okrese upálili fašisté ve světlici všechny obyvatele od nejmenšího do nejstaršího...

ŮHRNNÁ ZPRÁVA 15. POLICEJNÍHO PLUKU
„O TRESTNÍ PACIFIKAČNÍ VÝPRAVĚ,
PROVEDENÉ VE VESNICI BORISOVKA
OD 22. ZÁŘÍ DO 26. ZÁŘÍ 1942“

(Dokument SSSR-119)

...1. Úkol: 9. rota má zničit vesnici Borisovku zamořenou bandami.
2. Síly: 2 čety policejního pl. č. 15, 1 četnická četa (motor. pluk č. 16) a 1 četa tanková.

3. Provedení: Rota se shromáždila večer dne 22. září 1942 v Dyvinu. V noci z 22. na 23. září 1942 pochodovala rota z Dyvinu směrem do Borisovky. Asi ve 4 hodiny ráno byla vesnice obklíčena od severu a od jihu dvěma četami. Na úsvitě shromáždil starosta Borisovky veškeré obyvatelstvo. Po prověření obyvatelstva bylo za pomoci bezpečnostní policie a SD z Dyvinu přestěhováno 5 rodin do Dyvinu. Ostatní obyvatelé byli postříleni zvláště k tomu určeným komandem a pohřbeni asi 500 metrů severovýchodně od Borisovky. Celkem bylo postříleno 169 lidí, mezi nimi 49 mužů, 97 žen a 23 dětí...

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
„O PUSTOŠENÍ PRŮMYSLU, MĚSTSKÉHO HOSPODÁŘSTVÍ
A KULTURNĚ OSVĚTOVÝCH INSTITUCÍ,
KTERÉ PROVEDLI NĚMEČTÍ FAŠISTIČTÍ
UCHVATITELÉ VE STALINSKÉ OBLASTI“

(Dokument SSSR-2)

Vyhlazování pokojného obyvatelstva
a deportování sovětských občanů
do německého otroctví

V době okupace stalinské oblasti zavedli tam němečtí fašističtí uchvatitelé pro obyvatelstvo otrocko-nevolnický režim. Práce schopné obyvatelstvo bylo deportováno do Německa na nucené práce. Němci prováděli všude pobuřující násilnosti, loupeže, drancování a vyhlazování sovětských občanů. Tisíce sovětských lidí byly umučeny a popraveny.

Neslýchané zločiny fašistických vyvrhelů byly zjištěny velmi četnými svědky a dokumenty a spisy komisí i soudních lékařských expertis, které má Mimořádná státní komise v ruce.

Komise, jejímiž členy byli člen výkonného výboru Stalinského oblastního sovětu poslanců pracujících F. G. Dubrovová, předseda městského výkonného výboru v Artěmovsku S. A. Balandin, představený kostela Všech svatých kněz I. K. Kreščanovskij, občané města Artěmovska S. P. Pruděnko a M. C. Oradovskij, zjistila za účasti soudních lékařských znalců profesora a doktora lékařských věd A. I. Vojnara, profesora a doktora lékařských věd A. I. Čarugina a majora lékařské služby A. A. Abramova a v přítomnosti zástupce Mimořádné státní komise D. I. Kudrjavceva, že na rozkaz německého posádkového velitele města Artěmovska majora von Zobela bylo zastřeleno a umučeno více než 3000 sovětských občanů — žen, dětí a starců. Mrtvolky sovětských občanů byly zazděny do tunelu v lomech závodu na alabastr. Komise zjistila toto:

„Asi dva kilometry východně od města Artěmovska je v tunelu lomů závodu na alabastr ve vzdálenosti 400 metrů od vchodu malý otvor, který byl zazděn cihlami. Po otevření tohoto otvoru bylo objeveno pokračování tunelu, který končí širokou oválnou jeskyní. Celá jeskyně byla naplněna lidskými mrtvolami a jen malý prostor u vchodu a úzký pruh ve středu jeskyně byl volný. Všechny mrtvolky byly těsně namačkány jedna na druhou a obráceny zády ke vstupnímu otvoru jeskyně. Mrtvolky byly stlačeny, že se na první pohled zdálo, že jde o jednolitou hromadu těl.“

Příšerných zločinů se dopustili němečtí uchvatitelé ve městě Kramatorsku. Dne 25. září 1943 provedla komise, jejímiž členy byli zástupce velitelství gardové armády podplukovník Šapožnikov, kněz Pokrovského kostela D. Stridko, učitelka Aniščenkovová, zástupce vojenské prokura-

ture 3. gardové armády major justiční služby D. I. Ajzenvart, za účasti vrchního soudního lékařského znalce jihozápadní fronty kapitána lékařské služby A. V. Šinganoviče, vrchního pathologa a anatoma jihozápadní fronty plukovníka lékařské služby B. J. Šurové a armádního soudního lékařského znalce kapitána lékařské služby Potašina vykopávky tří jam na severním okraji města Kramatorska ve starém lomu na křídovou hlínu.

„Po odkopání horních vrstev horniny byly v hloubce od 20 centimetrů do 1 metru“, praví se ve spise komise, „objeveny mrtvoly sovětských občanů, které ležely v řadě obličejem dolů. Z těchto tří jam bylo vytaženo 812 mrtvol. Při vyšetřování se ukázalo, že 740 je mrtvol mužských, 50 ženských a 22 dětských. 126 mrtvol bylo identifikováno, mezi nimi mistr závodu Kujbyševa N. I. Solomko, účetní N. I. Davyděnko, inženýr E. S. Grekov, hospodyně M. I. Solodová a jiní.

Soudní lékařskou expertisou bylo zjištěno, že u 761 mrtvol jsou průstřelné otvory v lebce a u 40 mrtvol průstřelené zranění v krční části páteře. U všech 812 případů znalecky prozkoumaných mrtvol nastala smrt následkem výstřelu z ruční střelné zbraně do týlu, a to zblízka, ba téměř ze zbraně nasazené na tělo.“

Popravy pokojných obyvatelů v Kramatorsku byly prováděny na rozkaz německého posádkového velitele města poručíka Maischke.

Asi kilometr od města Stalino umučili a postrřileli němečtí fašističtí zločinci celé desítky tisíců pokojných sovětských občanů a naházeli je do otvoru Kalinovské veliké šachty. Aby zahladili stopy svých krvavých zločinů, podkopali hitlerovci důlní beranidlo a zavalili takto otvor šachty. Oblastní komise pro zjišťování zločinů německých fašistických okupantů provádí vykopávku a vytahování mrtvol.

V městě Stalino zahnali němečtí okupanti obyvatele Domu vysokoškolských profesorů do stodoly, zatarasili vchod do stodoly, polili ji zápalnou látkou a podpálili. Všichni lidé, kteří byli ve stodole, s výjimkou dvou dívek, které se náhodou zachránily, uhořeli. Dne 11. září 1943 provedla komise, jejímiž členy byli náměstek předsedy výkonného výboru stalinského oblastního sovětu poslanců pracujících J. E. Kremněv, kněz a představený kostela Preobraženského v městě Stalino Odrinskij, zástupce politického odboru u oddílu č. 05830 nadporučík Ziňkovskij, za účasti soudních lékařských znalců profesorů A. I. Vojnara a A. I. Čarugina a lékařek Michalevové a Jermolajevové rozkopávku vyhořelé stodoly. Při vykopávkách spáleniště objevila komise 41 ohořelých lidských mrtvol.

V městě Stalino byl v prostoru Leninova klubu a v budově ústřední polikliniky tábor pro válečné zajatce a pokojné sovětské občany. Rudoarmějci I. V. Plachov a K. S. Šackij, kteří z tohoto tábora uprchli, oznámili:

„V táboře jsme byli mořeni hladem. Místnosti, kde jsme byli ubytováni,

nebyly zaskleny; vyskytly se případy hromadného omrznutí. V teplých letních měsících nedostávali váleční zajatci, kteří trpěli horkem, 3—5 dnů žádnou pitnou vodu. Byli bití z nejmaličernějších důvodů. V důsledku tohoto režimu dosahovala úmrtnost mezi válečnými zajatci až 200 mužů za den.

Komise, jejímiž členy byli předseda okresního výkonného výboru poslanců pracujících pro Stalinovy závody N. P. Jakovljev, arcikněz Černjavskij, ředitel ústřední polikliniky A. A. Iljinskij, zjistila za účasti soudních lékařských znalců profesora N. K. Afanasjeva a městského soudního lékaře Michalevové, že v prostoru tábora při Leninově klubu a ústřední polikliniky bylo pohřbeno nejméně 25 tisíc sovětských občanů. Vyhlašování sovětských lidí a jich masakrování se dělo podle pokynu a za přímé účasti náčelníka tábora důstojníka Haffbela.

Dne 14. září 1943 odhalila komise, jejímiž členy byli vojenský prokurátor města Artěmovska I. V. Mušatin, městský lékař v Artěmovsku V. P. Leonidov, zástupce pohraničního oddílu poručík V. K. Borodin, kněz Pokrovského kostela A. I. Zumin a zástupce traťové správy Obuchov, na území vojenské čtvrti za severním nádražím v Artěmovsku 25 hrobů. Komise zjistila, „že v 25 hrobech na území vojenské čtvrti města Artěmovska bylo pohřbeno asi 3000 mrtvol sovětských občanů, kteří byli umístěni v táboře, ležícím na území vojenské čtvrti“.

V době okupace stalinské oblasti odvěklely německé fašistické úřady násilím a pod hrozbou zastřelení více než 125 tisíc sovětských občanů do Německa . . .

HLÁŠENÍ BÝVALÉHO VELITELE 528. PLUKU
MAJORA RÖSSLERA Z 3. LEDNA 1942
O POPRAVÁCH POKOJNÉHO OBYVATELSTVA V ŽITOMIRU
A PRŮVODNÍ DOPIS
VELITELE 9. ARMÁDNÍHO SBORU
A VELITELE 9. ARMÁDNÍHO OKRUHU
(Dokument SSSR-293)

Kassel, dne 3. ledna 1942.

Hlášení

Spis „O zacházení s civilním obyvatelstvem na východě“, který mně byl předán 52. záložním plukem, dává mi podnět k tomu, abych podal tuto zprávu:

Koncem července 1941 byl 528. pěší pluk, kterému jsem tehdy velel, na cestě ze západu do Žitomiru, kde měl být ubytován na odpočinek. Když jsem přišel se svým štábem v den ubytování do místností svého štábu, zaslechli jsme nedaleko od nás salvy z ručnic, které následovaly jedna za druhou v pravidelných přestávkách, a zakrátko poté se ozvaly výstřely z revolverů. Chtěl jsem vědět, oč jde, a vydal jsem se společně se svým

pobočníkem a ordonančním důstojníkem (s nadporučíkem von Bassewitzem a s poručíkem Müller-Brodmannem) na obhlídku ve směru výstřelů. Záhy jsme cítili, že se tu musí dít něco strašného, neboť za krátkou chvíli jsme spatřili mnoho vojáků i civilního obyvatelstva, kteří směřovali k železničnímu náspu, za nímž, jak nám bylo řečeno, se děly hromadné popravky. Zprvu jsme se dlouho nemohli dostat na druhou stranu náspu. Zaslechli jsme však po určité chvíli zapísknutí a hned nato 10 salv z ručnic, které byly vystřídány výstřely z revolverů.

Když jsme se vyškrabali konečně na násep, objevil se před námi příšerný srdcervoucí obraz. V rohu byla vykopána jáma 7—8 metrů dlouhá a 4 metry široká a na jednom kraji jámy ležela vrstva půdy. Tato půda a všechny stěny jámy byly úplně zality potoky krve. Celá jáma byla naplněna lidskými mrtvolami mužů a žen každého věku. Mrtvol bylo tolik, že nebylo možno odhadnout hloubku jámy. Za nasypáním náspem stála policejní četa pod velením policejního důstojníka. Na uniformách policistů byly stopy krve.

Kolem stálo množství vojáků z právě ubytovaných oddílů; někteří byli v plavkách jako diváci, ale bylo tam také mnoho civilního obyvatelstva, a to žen a dětí. Obraz byl tak hrůzný, že nemohu na něj dodnes zapomenout. Zvlášť se mně vryla do paměti scéna, jak v tomto hrobě ležel nějaký starý člověk s dlouhou šedou bradou, jehož levá ruka třímala hůlku. Protože byl tento člověk, soudě podle trhavého dýchání, ještě živ, nařídil jsem jednomu policistovi, aby ho usmrtil, načež policista s úsměvem odpověděl: „Dal jsem mu už sedm ran do břicha a teď už musí sám pojit.“ Zastřelení lidé neleželi v hrobě v řadě, nýbrž jeden přes druhého, jak padali se shora do jámy. Všichni tito lidé byli usmrceni výstřelem z ručnice do zátylí a poté byli v jámě dobíjeni výstřely z revolverů.

Něco podobného jsem neviděl ani ve světové válce, ani při tažení ruském nebo francouzském v této válce; zažil jsem mnoho nepříjemného, neboť jsem byl ve sborech dobrovolníků v roce 1919, ale nikdy se mi nestalo, abych viděl něco podobného...

Chtěl bych dodat, že podle vyprávění vojáků, kteří často viděli podobné scény, bylo patrně takto zastřeleno denně několik set lidí.

Podepsán: *Rössler*.

Průvodní dopis k hlášení majora Rösslera
pro přednostu odboru
pro výzbroj a doplňování armády v Berlíně

O b s a h Zvěrstva na civilním obyvatelstvu na východě.

Byl jsem při docházejících zprávách o hromadných popravách v Rusku původně přesvědčen, že jsou příliš přehnané.

V příloze zašílám hlášení majora Röslera, které zcela potvrzuje tyto pověsti...

Budou-li se podobné akce dít veřejně, stanou se známými doma a budou kritizovány.

Podepsán: *Schirwindt*.

D O P I S N Á Č E L N Í K A B E Z P E Č N O S T N Í P O L I C I E A S D,
Z A K A Z U J Í C Í H O F O T O G R A F O V Á N Í
H R O M A D N Ý C H P O P R A V

(Dokument SSSR-297)

... Říšský vedoucí SS zakázal rozkazem z 12. listopadu 1941 č. 1481 fotografování exekucí¹⁵² a nařídil, aby byly — pokud jsou takové fotosnímky nutné pro služební účely — všechny fotografické snímky uloženy do archivu...

Vedoucí operační skupiny a sonderkommanda nebo velitel roty vojenských SS a velitel čety válečných dopisovatelů jsou odpovědní, že desky, filmy a kopie nezůstanou v rukou jednotlivých osob operační služby...

Z E Z P R Á V Y M I M O Ř Á D N Ě S T Á T N Í K O M I S E
O Z L O Č I N E C H N Ě M E C K Ý C H
F A Š I S T I C K Ý C H U C H V A T I T E L Ů V O R L U
A V O R E L S K Ě O B L A S T I

(Dokument SSSR-46)

... Němci svázeli lidi popravené ve městě a házeli je do vykopaných příkopů, a to především v zalesněných místech. Popravy ve věznicích se děly takto: muži byli postaveni obličejem ke zdi. Četník střílel z revolveru do krajiny zátylí. Tímto výstřelem bylo poškozeno životní centrum a smrt nastávala okamžitě. Ženy byly ve většině případů položeny obličejem dolů a četník střílel do krajiny zátylí. Jiný způsob byl tento: skupina lidí byla zahrnána do vykopaného příkopu, museli se obrátit obličejem na jednu stranu a hitlerovci po nich stříleli ze samopalů, při čemž mířili rovněž do krajiny zátylí.

V příkopech byly nalezeny mrtvoly dětí, které byly podle svědectví očitých svědků zakopány za živa.

---

¹⁵² Exekucemi nazývali hitlerovci popravy.

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
O ZLOČINECH NĚMECKÝCH FAŠISTICKÝCH
UCHVATITELŮ VE STAVROPOLSKÉM KRAJI
(Dokument SSSR-1)

... Při prohlídce rokle, která se rozkládá nedaleko kopce Kolco, byl ve vzdálenosti 250 metrů od cesty objeven vymletý násep hluboký asi 10 metrů, ze kterého vyčnívaly jednotlivé části lidských mrtvol. Na tomto místě byly prováděny od 29. července 1943 vykopávky, které skončily tím, že bylo vytaženo 130 mrtvol. Lékařskou prohlídkou byla zjištěna mrtvola čtyměsíčního děvčátka. Příznaky násilné smrti tu nebyly. Dítě bylo hozeno do rokle živé a zahynulo udušením...

Při prohlídce mrtvol nemluvnat bylo na základě lékařské expertisy zjištěno, že všechna nemluvnata byla hozena do rokle společně se zastřelenými matkami. Na všech ostatních mrtvolách byly shledány stopy po mučení a týrání...

... Bylo zjištěno, že v prosinci 1942 bylo na rozkaz náčelníka gestapa v městě Mikojan-Šachar nadporučíka Otto Webera provedeno svou surovostí zcela jedinečné usmrcení sovětských dětí trpících tuberkulosou kostí, které byly na léčení v sanatoriích lázní Teberda. Očití svědci tohoto zločinu, totiž zaměstnanci dětského sanatoria diplomovaná sestra S. E. Ivanovová a ošetřovatelka M. I. Polupanovová, oznámily:

„Dne 22. prosince 1942 přijel ke vchodu do prvního oddělení německý nákladní automobil. S tímto vozem přijelo sedm německých vojáků, kteří vytáhli ze sanatoria 52 těžce nemocných dětí ve věku od 3 let, naložili je v hromadách o několika vrstvách do vozu (byly to děti, které se nemohly samy pohybovat a proto je Němci nezahnali do vozu, nýbrž je tam po vrstvách nakládali), pak zabouchli dvířka, vpustili plyn a odjeli ze sanatoria. Za hodinu se nákladní automobil vrátil do osady Teberda. Všechny děti zahynuly, byly usmrceny Němci a svrženy do Teberdské soutěsky blízko Gunačkiru...

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
PRO MĚSTO KIJEV
(Dokument SSSR-9)

... Hitlerovští bandité sehnali dne 29. září 1941 na roh ulice Melnikovy a Doktërovské tisíce pokojných sovětských občanů. Kati odvedli shromážděné lidi k Babímu Jaru, vzali jim všechny cenné věci a pak je postříleli.

Občané N. F. Petrenko a N. T. Gorbačevová, kteří bydlí blízko Babího Jara vyprávěli, že viděli, jak Němci házeli do rokle kojence a pak je za živa zahrabávali i se zavražděnými a raněnými rodiči. „Bylo lze pozorovat, jak se vrstva země zachvívá od pohybů ještě živých lidí“...

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
O ZLOČINECH NĚMECKÝCH SPIKLENCŮ V LOTYŠSKU

(Dokument SSSR-47)

... V ústřední věznici v Rize povraždili Němci více než 2000 dětí, které vzali rodičům, a v táboře salaspilském více než 3000 dětí...

SPIS Z 25. LISTOPADU 1944 O MASAKRU
A POPRAVĚ DĚTÍ DOMAČEVSKÉHO DĚTSKÉHO DOMOVA
V BRESTSKÉ OBLASTI BSSR

(Dokument SSSR-63-4)

... Na rozkaz německých okupačních úřadů v tomto okruhu nařídil přednosta okresu Prokopčuk bývalé správce dětského domova A. P. Pavljukovové, aby otrávila nemocné dítě Lenu Renklachovou, starou 12 let. Když Pavljukovová odepřela otrávit dítě, byla Lena Renklachová zastřelena policisty v blízkosti dětského domova prý při pokusu o útěk.

Aby děti byly zachráněny před hladem a smrtí, bylo v roce 1942 11 dětí rozdáno na výchovu místním obyvatelům a 16 dětí bylo převzato příbuznými...

Dne 23. září 1942 asi v 7 hodin večer přijel na dvůr dětského domova 5tunový nákladní automobil se šesti ozbrojenými Němci ve vojenských uniformách. Vedoucí skupiny Němců Max vysvětlil, že děti budou odvezeny do Brestu, a nařídil, aby děti byly posazeny do karoserie automobilu. Do vozu bylo naloženo 55 dětí a vychovatelka Grocholskaja. 9letá Tošja Šachmatovová slezla s vozu a utekla, ale všechny ostatní děti v počtu 54 a vychovatelka Grocholskaja byly odvezeny směrem ke stanici Dubica asi 1½ kilometru od vesnice Leplěvka. U hraničního palebného dřevěného zákopového stanoviště, které bylo 800 metrů vzdáleno od řeky Západní Bug, se nákladní automobil s dětmi zastavil. Děti byly vysvěčeny, o čemž svědčí ta okolnost, že na voze, který se vrátil do Domačeva, bylo dětské prádlo, a zastřeleny...

ZE SPISU SOUDNÍ LÉKAŘSKÉ EXPERTISY
O EXHUMACI MRTVOL V JANOVSKÉM TÁBOŘE

(Dokument SSSR-60)

... Kati pokládali za zbytečné plýtvat střelivem na děti a jednoduše je hubili ranami tupým předmětem do hlavy...

Z NOTY LIDOVÉHO KOMISAŘE ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
SVAZU SSR Z 27. DUBNA 1942

(Dokument SSSR-51)

... Okupanti mučí s ukrutnou bestialitou děti i mládež. Mezi zraněnými a zmrzačenými 100 dětmi — oběťmi hitlerovského teroru v nyní osvobozených okresech moskevské oblasti, které jsou na léčení v Rusakovské nemocnici města Moskvy, je na příklad 14letý hoch Váňa Gromov z vesnice Novinky, kterému hitlerovci upilovali rezavou pilou pravou ruku, když ho předem uvázali řemeny ke stolu. 12letému Váňovi Krjukovovi z vesnice Krjukovo v kurské oblasti usekali Němci obě ruce u zápěstí a zahnali ho krvácejícího směrem k posicím sovětských vojsk...

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
„O PŘÍŠERNÝCH ZLOČINECH NĚMECKÉ VLÁDY
V OSVĚTIMI“

(Dokument SSSR-8)

... Vyšetřováním bylo zjištěno, že Němci mořili těžkými tělesnými pracemi děti ve věku od 8 do 16 let stejně jako dospělí. Příliš namáhavá práce, týrání a bití brzy způsobilo u každého dítěte, že bylo úplně vyšlápleno, a tu je Němci zabíjeli.

Bývalý vězeň Jakub Gordon, lékař z města Vilna, vypověděl: „Na začátku roku 1943 byli v táboře Birkenau vybráni 164 hoši a odvezeni do nemocnice, kde byli všichni usmrceni injekcemi karbolové kyseliny do srdce...

Bývalá vězeňkyně Weldtraut Backamová z města Düsseldorfu, Německo, vypověděla: „... v roce 1943, když jsme stavěli ohradu kolem krematoria č. 5, jsem viděla na vlastní oči, jak esesáci házeli živé děti do hořících hranic...

Devítiletý hoch Andras Lerincziakom z města Kluže (Maďarsko*) vypověděl: „... Když nás Němci zahnali do tábora na 22. blok, tloukly nás tam zvláště ženy-Němky. Tloukly nás holemi. Po dobu mého pobytu v táboře bral mně doktor Mengel několikrát krev. ... V listopadu 1944 byly všechny děti přesunuty do tábora „A“, a to do „cikánského“ tábora; při apelu jeden z nás chyběl. Tu nás náčelnice ženského tábora Brandemová a její zástupce Mengel vyhnali všechny ven a musili jsme stát na mrazu až do 12 hodin v poledne...“

Mezi osvobozenými vězni z Osvětimi, kteří byli prohlédnuti lékaři, je 180 dětí, z nichž bylo 52 ve věku až do 8 let a 128 ve věku od 8—15 let.

* Nyní Rumunsko — pozn. red.

Všechny tyto děti přišly do tábora v druhé polovině roku 1944, t. j. byly v táboře 3 až 6 měsíců. Všech 180 dětí bylo podrobena lékařské prohlídce, při které bylo zjištěno, že 72 dětí trpí tuberkulosou plicních žláz, 49 dětí podvýživou (krajním vysílením) a 31 dítě mělo omrzliny...

Z E S M Ě R N I C E
MINISTERSTVA PRO VÝŽIVU A ZEMĚDĚLSTVÍ
„ZACHÁZENÍ S TĚHOTNÝMI ŽENAMI
NENĚMECKÉ NÁRODNOSTI“

(Dokument SSSR-92)

... V poslední době lze pozorovat značný vzrůst porodnosti u žen neněmecké národnosti. V důsledku toho vznikají potíže nejen při nasazování do práce, nýbrž hrozí ještě ve větší míře nebezpečí rázu národně politického, které nesmí být podceňováno...

Nejjednodušším bojem proti těmto obtížím je pokud možná brzy zpravit o těhotných ženách neněmecké národnosti instituce, které je nasazují do práce...

Z ÚŘEDNÍ ZPRÁVY POLSKÉ VLÁDY

(Dokument SSSR-93)

Koncem prosince 1939 byl v okolí Varšavy zastřelen banditou jeden polský policista. Vyšetřování ukázalo, že pachatel byl v restauraci ve Waweru blízko u Varšavy. Dva němečtí policisté ho šli zatknout. Když vcházel do restaurace, zahájil pachatel palbu a jednoho z nich patrně zabil a jiného zranil.

Odvetou za to nařídily německé úřady dne 26. prosince 1939 provést represálie a do vesnice se dostavila trestní výprava.

Jeden útvar „landeschutzu“ pod vedením důstojníka se odebral do Waweru a do lázeňské čtvrti Annin. Obě místa byla obklíčena řetězem vojáků. Majitel restaurace, kde se přihodil výše vylíčený příběh, byl ihned oběšen a jeho tělo zůstalo před domem viset po tři dny. Současně byli mužští obyvatelé vyvlečeni postupně ze všech domů. Němci takto shromáždili asi 170 lidí a nařídili jim, aby stáli na železniční stanici obličejem ke zdi a s rukama založenýma za hlavou po několik hodin. Po přezkoušení dokumentů byli někteří z nich propuštěni, ale obrovské většině bylo oznámeno, že budou popraveni. Poté byli odvedeni do polí, byli rozděleni do skupin po 10—14 lidech a postříleni salvami z kulometů. Počet jednotlivých hrobů, které byly nalezeny na místě popravy, dosahoval 107. Mezi popravenými byli dva lékaři, 30 chlapců mladších 16 let a 12 starců nad 60 let...

... V tucholském okrese byl v noci z 21. na 22. říjen vypálen polskými bandity statek „volksdeutsche“ Fritze, který je za městem Precina; volksdeutsche Fritze ranila srdeční mrtvice. Z rozkazu přednosty civilní správy byla vyslána na místo trestní výprava, aby poučila pachatele-bandity, že podobné činy budou trestány s největší příšností. Odvetou bylo zastřeleno 10 Poláků, kteří byli známí svým nepřátelským poměrem k Německu. Kromě toho bylo nařízeno polskému obyvatelstvu v okolí znovu postavit vypálená stavení a nahradit způsobenou škodu...

V polovině ledna 1940 byla ve vesnici Josefov oloupena a vyvražděna bandity rodina německých kolonistů, jak o tom psali později sami Němci v novinách. Ale do Josefova byla vyslána trestní výprava...

Výprava přistoupila k dalekosáhlému vraždění. Všichni muži, které se podařilo v Josefově a okolí chytit, a to i 11letí hoši, byli zatčeni a na místě zatřeleni. Celkem bylo zabito 300 lidí...

Z VEŘEJNÉ VYHLÁŠKY
HLAVNÍHO VELITELE NĚMECKÝCH VOJSK V SRBSKU
(Dokument SSSR-200)

... Ve vesnici Skala střílel komunistický útvar na německý vojenský nákladní automobil. Bylo zjištěno, že několik místních obyvatelů pozorovalo a vidělo přípravu k tomuto útoku. Bylo zjištěno, že tito místní obyvatelé měli možnost způsobit poplach v nejbližším místě stanoviště srbského četnictva. Bylo zjištěno, že místní obyvatelé mohli nenápadně zpravit německé vojenské vozy o chystaném na ně atentátu. Nepoužili této možnosti a tím se postavili na stranu nepřítele. Vesnice Skala byla vypálena do základů. V některých domech vybuchovalo během požáru střelivo. Tím je spoluvina vesničanů prokázána. Všechny osoby mužského pohlaví, které bydlely v této vesnici, byly zastřeleny a 50 komunistů na místě oběšeno...

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
„O ZLOČINECH NĚMECKÝCH FAŠISTICKÝCH
UCHVATITELŮ NA ÚZEMÍ LOTYŠSKÉ SSR“
(Dokument SSSR-41)

... V Birkeneckém lese, na okraji města Rigy, popravili hitlerovci 46 500 pokojných občanů. Svědkyně M. Stabulněková, která bydlí ne-daleko lesa, vyprávěla: „V pátek a v sobotu před velikonoce 1942 jezdily autobusy s lidmi po celé dny z města do lesa. Napočítala jsem, že v pátek od rána do poledních hodin projelo kolem mne 41 autobusů. Na první velikonoční den šli mnozí místní obyvatelé a také já do lesa k místu

popravy. Spatřili jsme jednu velkou otevřenou jámu, ve které byly zastřelené ženy a děti, nahé nebo ve spodním prádle. Na mrtvolách žen a dětí byly stopy mučení a surového zacházení, u mnohých žen byly na tvářích krevní podlitiny, na hlavě odřeniny, některým byly usekány ruce, prsty, vytlučeny oči, rozpárána břicha.

Na místě poprav objevila komise 55 hrobů o celkové ploše 2885 čtverečních metrů . . .

V Dreilinském lese, který je asi 5—7 kilometrů východně od města Rigy podél hlavní Lubanské třídy, postříleli Němci více než 13 000 pokojných občanů a válečných zajatců. Svědek V. V. Ganus vypověděl: „Počínaje srpnem 1944 organisovali Němci vykopávky hrobů a spalovali po celý týden mrtvolky. Les byl obklíčen německými strážemi, ozbrojenými kulomety. Kolem 20. srpna začaly z Rigy přijíždět černé zavřené nákladní automobily s civilisty, mezi nimiž byly ženy a děti, tak zvaní běženci; ti všichni byli popraveni a jejich těla hned spalována . . . Ukryl jsem se v houští a viděl jsem tento strašný obraz. Lidé strašně křičeli. Slyšel jsem výkřiky: „Vrahové, kati“. Děti křičely: „Maminko, nedej mne!“ Kulky vrahů přerušovaly výkřiky . . .

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
„O ZLOČINECH SPÁCHANÝCH NĚMECKO-RUMUNSKÝMI
UCHVATITELI V ODĚSE
A V OKRESECH ODĚSKÉ OBLASTI“

(Dokument SSSR-47)

. . . Podle předběžných údajů, které zjistila komise, popravili, umučili a spálili němečtí okupanti v Oděse a v oděské oblasti téměř 200 tisíc lidí . . .

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
Z 24. ČERVNA 1943
„O MUČENÍ A POPRAVÁCH V MĚSTĚ KUPJANSKU“

(Dokument SSSR-37)

. . . Při rozkopání jámy na úpatí vrchu Mělový ve městě Kupjansku bylo objeveno 71 mrtvol postřílených obyvatelů, mezi nimiž byly 62 mrtvolky mužů, 8 žen a malá mrtvola kojence . . .

Všichni popravení byli bez obuvi a někteří bez oděvu . . .

Komise poznamenává, že u mnohých z nich nebyly rány smrtelné a že je zřejmé, že tito lidé byli shozeni do jámy a zahrabáni za živa. To potvrzují také občané, kteří šli kolem v blízkosti jámy krátce po výstřelech a kteří viděli, jak se nad jámou hýbala země a bylo slyšet tlumené sténání z hrobů . . .

P R O T O K O L O V Ý S L E C H U
S V Ě D K A J O S I F A A F A N A S J E V I Č E V A S I L J E V I Č E
V P Ř Í P R A V N Ě M V Y Š E T Ř O V Á N Í

(Dokument SSSR-346)

Dne 28. listopadu 1944. Já, prokurátor města Stanislavi Cybko, vyslychal jsem jako svědka občana Josifa Afanasjeviče Vasiljeviče, narozeného roku 1891, školní vzdělání 4 třídy, národnosti polské, ženatého, zaměstnaného jako dozorce při vojenských stavbách.

„V době německé okupace města Stanislavi jsem pracoval jako zedník. V městě Stanislavi jsem pracoval na opravách staveb. V zelinářské zahradě nedaleko od židovského hřbitova jsem náhodou viděl — bylo to v letech 1942—43, jak Němci sváželi na nákladních autech, ale též hnali pěšky, lidi ve skupinách po 300 i po 1000, ba i ve skupinách větších. Ve velkých skupinách hnali Němci lidi na hřbitov skoro každý den. Viděl jsem, jak hnali děti, starce a ženy, a to celé rodiny. Všichni tito občané byli zaháněni do tábora, který byl zřízen na hřbitově a byl obehnán drátem. Na hřbitově bylo shromážděno asi 80 lidí na kopání jam; tito lidé kopali veliké jámy, načež Němci je svlékali do naha, nařídili jim běhat kolem jámy a skákat do jámy a tam je postříleli ze samopalů a z ručnic. V poslední době popravovali Němci lidi v šatech a ne svlečené.

V roce 1944 v zimě, asi v únoru nebo březnu a začátkem roku 1943, spalovali Němci lidi na hřbitově. K tomu účelu tam bylo dovezeno dříví.

Vyskytly se případy, že do jam byly házeny děti a ženy za živa a tak byly zahrabány do země. Jedna žena, její jméno neznám, prosila důstojníka, aby ji nedal zastřelit a on jí dal slovo, že ji nedá zastřelit. Řekl dokonce „dávám své důstojnické slovo, že vás nedám zastřelit“ a po skončení popravy skupiny, kde byla tato žena, onen důstojník ji nezastřelil, ale vzal ji sám za ruce a živou ji hodil do jámy a za živa byla zasypána.

Tam bylo zahubeno velmi mnoho dětí, neboť je sehnali z celé stanislavské oblasti i z jiných oblastí. Kolik lidí bylo tam zahubeno, nevím. Němci vraždili na hřbitově židy, Poláky a Ukrajince. Všichni byli zabiti, aniž se něčím provinili. Jména německých důstojníků a jiných osob neznám. Zda přitom byli tlumočníci a kteří, to nevím.

To stvrzuji svým podpisem: *Vasiljevič*.

Vyslychal městský prokurátor v Stanislavi *Cybko*.

ZE SPISU
„O ZVĚRSTVECH NAPÁCHANÝCH NĚMECKÝMI
FAŠISTICKÝMI UCHVATITĚLI
VE STALINSKĚ OBLASTI“

(Dokument SSSR-2 A)

Posudek soudní lékařské expertisy o zvěrstvech,
napáchaných německými fašistickými zločinci
v lomech na alabastr
v okolí Artěmovska ve stalinské oblasti

... Asi dva kilometry východně od Artěmovska je v tunelu lomů závodu na alabastr ve vzdálenosti 400 metrů od vchodu malý otvor, který byl zazděn cihlami. Po otevření tohoto otvoru bylo objeveno pokračování tunelu ve formě úzkého průchodu, který příkře stoupá a končí širokou oválnou jeskyní asi 200 metrů dlouhou, 30 metrů širokou a 3—4 metry vysokou.

Celá jeskyně byla naplněna lidskými mrtvolami a jen malý prostor u vchodu a úzký pruh ve středu jeskyně byl volný. Všechny mrtvoly byly těsně namačkány jedna na druhou a obráceny zády ke vstupnímu otvoru jeskyně.

Mrtvoly byly tak stlačeny, že se na první pohled zdálo, že jde o jednotlou hromadu těl propletených navzájem. Zadní řady těl byly navaleny na přední, přitisknuty ke zdím jeskyně a narovnány v několika řadách.

Podle výpovědi obyvatelů města Artěmovska bylo dne 9. února 1942 zahrnuto do opuštěného pracoviště lomu na alabastr několik tisíc lidí, kteří měli s sebou drobné domácí věci a jídlo.

Podle toho, jak se jeskyně naplňovala lidmi, byli popravováni ve stoje nebo v kleče; pak byla přihnána druhá skupina, která byla popravena na hromadě mrtvol a umírajících a těla zavražděných se kupila v několika řadách.

Někteří lidé se pokoušeli uniknout vraždění, ale hynuli ve strašlivých mukách, protože dusili jeden druhého.

SPIS O SOUDNÍ LÉKAŘSKÉ EXPERTISE
ZE DNE 16. ŘÍJNA 1943
O EXHUMACI MRTVOL SOVĚTSKÝCH OBČANŮ,
POPRAVENÝCH HITLEROVCI
VE SMOLENSKU A JEHO OKOLÍ

(Dokument SSSR-48)

Podle pokynu Mimořádné státní komise pro zjišťování a vyšetřování zločinů německých fašistických uchvatitelů a jejich pomahačů a škod způsobených občanům, veřejným organizacím, státním podnikům a insti-

tucím SSSR z 28. září 1943 provedla komise soudních lékařských znalců, jejichž členy byli:

člen Mimořádné státní komise a člen akademie N. N. Burděnko,
vrchní soudní lékařský znalec lidového komisariátu zdravotnictví SSSR
doktor lékařských věd V. I. Prozorovskij,

profesor katedry soudního lékařství na 2. moskevském lékařském
ústavu doktor lékařských věd V. M. Smoljaninov,

starší vědecký spolupracovník tanatologického oddělení u státního vě-
deckého výzkumného ústavu pro soudní lékařství lidového komisariátu
zdravotnictví SSSR doktor P. S. Semenovskij,

starší vědecký spolupracovník soudně chemického oddělení u státního
vědeckého výzkumného ústavu pro soudní lékařství lidového komisariátu
zdravotnictví SSSR docentka M. D. Švajkovová,

v době od 1. do 16. října 1943 exhumaci a soudní lékařské vyšetření
mrtvol v pohřebištích v městě Smolensku a v jeho okolí proto, aby:

1. byla zjištěna totožnost zesnulých,
  2. byla stanovena diagnosa o příčině smrti,
  3. byl určen počet a doba, jak dlouho byly mrtvoly v hrobě.
- Skutkové okolnosti jsou vylíčeny ve spisech o vyšetřování.

P o s u d e k.

Soudní lékařská komise dospěla, opírajíc se o výsledky soudně lékař-
ského, soudně chemického a spektroskopického vyšetření a o prozkoumání
spisů o vyšetřování, k tomuto posudku:

Materiálie získané vyšetřováním, počet mrtvol v rozkopaných jamách-
hrobech a prozkoumání pozemků v prostoru hromadných pohřebišť umož-
ňují závěr, že ve vyšetřovaných místech v městě Smolensku a v jeho okolí
převyšuje počet mrtvol sovětských občanů, usmrcených a zahynuvších
v době německé okupace, 135 000, kterýžto počet lze rozdělit takto:

1. V prostoru bývalé smolenské vysílací stanice u vesnice Gedeonovka
asi 5000 mrtvol;

2. v prostoru stanice Magalenščina-Vjazoveňka   asi 3500 mrtvol;

3. v prostoru sadařství u vesnice Readovka   asi 3000

4. v prostoru pionýrského (borovicového) sadu   asi 500

5. v prostoru Domu Rudé armády   asi 1500

6. v prostoru velkého koncentračního tábora č. 126   asi 45 000

7. v prostoru malého koncentračního tábora č. 126   asi 15 000

8. v prostoru Medgorodku na západní dráze   asi 1500

9. v prostoru vesnice Jasennaja   asi 1000   „

10. v prostoru bývalé německé nemocnice pro válečné zajatce a inter-
nátu pro studenty lékařského ústavu podél Roslavlské silnice asi 30 000
mrtvol;

11. v prostoru pily a továrny na výrobu likérů a lihovin asi 500 mrtvol;
12. v prostoru koncentračního tábora u vesnice Pečorské asi 16 000 mrtvol;
13. v prostoru osady Rakitňa asi 2500 mrtvol;
14. v prostoru továrny na letadla č. 35 v obvodu stanice Krasnyj Bor, sovchozu Pasovo, vesnice Alexandrovské, hydroelektrárny, osady Se-rebrjanka a Dubroveňka asi 12 000 mrtvol.

V době od 1. do 16. října 1943 byly provedeny na území města Smolen-ska a jeho okolí exhumace a soudní lékařská ohledání mrtvol v těchto místech:

1. v prostoru bývalé smolenské vysílačky,
2. v prostoru osad Magalensčina-Vjazoveňka,
3. v prostoru pionýrského sadu,
4. v prostoru sadařství u vesnice Readovka,
5. v prostoru velkého koncentračního tábora č. 126,
6. v prostoru malého koncentračního tábora č. 126,
7. v prostoru železniční nemocnice Medgorodok na západní dráze,
8. v prostoru vesnice Jasennaja,
9. v prostoru továrny na letadla č. 35,
10. v prostoru Domu Rudé armády,
11. v prostoru bývalé německé vojenské nemocnice pro válečné zajatce a internátu pro studenty lékařského ústavu podél Roslavlské silnice,
12. v prostoru pily a továrny na likéry a lihoviny,
13. v prostoru koncentračního tábora u vesnice Pečorskaja,
14. v prostoru vesnice Rakitňa.

V uvedených místech bylo otevřeno 87 pohřebišť (jam a hrobů), a exhu-mováno a vyšetřeno bylo 1173 mrtvol, z nichž bylo 1033 mrtvol mužů, 122 žen a 18 dětí a mladistvých.

Pokud jde o věk, bylo při vyšetřování mrtvol konstatováno:

- 18 dětí a mladistvých ve věku do 16 let,
- 835 mužů ve věku od 20 do 40 let,
- 103 žen ve věku od 20 do 40 let,
- 217 mužů a žen ve věku nad 40 let.

Při vykopávání hrobů-jam bylo zjištěno, že mrtvoly nebyly v nich pohřbeny v obvyklém slova smyslu, ale že tu šlo o chaotické naházení a zahrabání mrtvol mužů, žen a dětí, a to v některých případech společně s částmi zdechlin zvířat (pes, kůň) a že kromě toho byly mrtvoly zahra-bány v rozličné hloubce — od 0,3 m do 3,0 m. Mrtvoly v jámách byly z větší části buď vůbec bez oděvu nebo ve špinavém spodním prádle, z men-ší části však byly objeveny mrtvoly v šatech nebo ve vojenské uniformě. Na spodním prádle jedné části mrtvol, které byly exhumovány z hrobů

v prostoru velkého a malého koncentračního tábora, bylo lze pozorovat množství mrtvých vši.

Vedle mrtvol byly v jamách nebo v kapsách šatů různé předměty, které se obyčejně vyskytují v domácnostech: pletené brašny a tašky z voskovaného plátna s brambory nebo kousky chleba, emailované konvice a láhve, břitvy a kapesní nože, korespondenční lístky, tužky, zrcátka, cigaretové špičky, drobné mince a jiné.

Dokumenty, které osvědčují totožnost, byly nalezeny jen v 16 případech (tři pasy, jedna knížka rudoarmějce a 12 vojenských identifikačních štítků).

V některých případech bylo lze za materiál pro zjištění totožnosti zesnulého použít pouze částečně zchovalých předmětů oděvů a tetování.

Doba, kdy byly exhumované mrtvoly pohřbeny, spadá podle výsledků soudního lékařského ohledání převážně do druhé poloviny roku 1941, do roku 1942 a jen ve čtyřech pohřebištích do roku 1943.

Při soudním lékařském ohledání byly u 567 mrtvol zjištěny skutečnosti, které nasvědčují tomu, že příčinou smrti bylo mechanické poranění: zranění hlavy a hrudníku střelnou zbraní v 538 případech, v 29 případech několikeré přeražení lebeční kosti od rány tupým tvrdým předmětem.

Zranění střelnou zbraní byla konstatována u 431 mužů, 100 žen a 7 dětí a mladistvých. Vstřelní otvory ran byly zpravidla v krajině zátylí na hlavě nebo v zadním povrchu krku; v některých jednotlivých případech byly vstřelné rány v krajině temene, spánků a čela a také na předním povrchu hrudníku a na zádech. Zranění hlavy tupým tvrdým předmětem bylo zjištěno u 24 mužů, 4 žen a 1 mladistvého.

Při vyšetřování 606 mrtvol nebyly odhaleny příčiny smrti traumatického rázu, avšak u jedné části případů je nutno mít podle soudních lékařských údajů za to, že příčinou smrti bylo hladovění nebo prudce nakažlivé choroby. U druhé části mrtvol znemožňují velmi pokročilé hnilobné změny činit určité úsudky o příčině smrti.

Exhumace a vyšetření mrtvol ukázaly, že v hrobech v prostoru bývalé smolenské vyšláčky, pionýrského sadu, železniční nemocnice, vesnice Jassenná a Domu Rudé armády jsou výlučně mrtvoly, které mají střelné rány se zřetelně se projevivšími symptomy.

V hrobech v prostoru u osad Magalenščina-Vjazoveňka a v prostoru sadařství u vesnice Readovky byly objeveny mrtvoly, které měly střelné rány, zranění tupými tvrdými těžkými předměty, a také mrtvoly bez stop mechanického poranění.

U této části mrtvol lze — přihlížíme-li k výpovědím četných svědků — s velkou dávkou pravděpodobnosti plně připustit, že příčinou smrti mohla být otrava výfukovými plyny ve speciálních automobilech.

Objektivní důkazy otravy kyslíčným uhelnatým, který je hlavní je-

dovatou látkou ve výfukových plynech, nebylo možno při soudně lékařském, soudně chemickém a spektroskopickém vyšetřování zjistit; to zřejmě souvisí s hnilobnými změnami mrtvol vzhledem k tomu, že mrtvoly byly pohřbeny již dlouho předtím, totiž více než před rokem.

Ohledání mrtvol vytažených z hrobů v prostoru velkého a malého koncentračního tábora, továrny č. 35, bývalé německé nemocnice pro válečné zajatce, pily, koncentračního tábora u vesnice Pečorskaja a vesnice Rakitňa ukázalo, že v převážné většině případů lze uznat — přihlížíme-li k výsledkům kriminalistického vyšetřování — za příčinu smrti hladovění nebo prudce nakažlivé choroby.

Objektivním důkazem smrti z hladovění je kromě toho, že byl při ohledání mrtvol zjištěn naprostý nedostatek tkáně podkožního tuku, ta okolnost, že byly v četných případech objeveny v žaludeční dutině travinové chuchvalce, kousky drsných listů a stonků rostlin. U určité části mrtvol, které byly exhumovány z hrobů v právě zmíněných místech, se nepodařilo zjistit příčinu smrti následkem hnilobných změn a rozkladu tkáně mrtvol.

Materiál expertisy poskytuje — přihlíží-li se k výpovědím velmi četných svědků — soudní lékařské znalecké komisi podklad k tomuto závěrečnému posudku.

Poloha pohřebišť ukazuje, že mrtvoly umučených nebo zahynuvších sovětských občanů byly v jedněch případech pohřbívány v okolí města Smolenska v místech k tomu Němci zvlášť vybraných (u bývalé vysílačky, u vesnice Readovky, u vesnice Magalensčina-Vjazoveňka), v jiných případech v bezprostřední blízkosti míst smrti (prostory koncentračních táborů) a ve třetích případech v místě usmrcení (ve středu města Smolenska, u Domu Rudé armády, v pionýrském šadu). Značný počet otevřených jam-hrobů (87) s množstvím mrtvol v nich svědčí, přihlíží-li se k tomu, že byla zjištěna různá doba pohřbívání, spadající do druhé poloviny roku 1941, do roku 1942 a 1943, o systematickém hubení sovětských občanů.

Hubení byli v převážné většině případů muži, a to hlavně v nejlepším věku od 20 do 40 let. To není náhoda, neboť největší počet usmrcených (zastřelených) žen připadá také na věk od 20 do 40 let.

Zvláštní pozornost vyvolává okolnost pravidelně zjišťovaná, že totiž na exhumovaných mrtvolách chybí obuv (s nejvýš řídkými výjimkami) a také zpravidla chybí oděv nebo pozůstává ze špinavého spodního prádla nebo z nějakých součástí chatrného svrchního šatu.

Z toho vyplývá přirozený závěr, že před hubením sovětského obyvatelstva byly vždy sejmuty obuv a oděv, které měly nějakou cenu. Tento postup se děl pravidelně, byl povinným a byl nařízen.

V případech, kdy mrtvoly byly oblečeny, nebyly objeveny v kapsách oděvu — kromě velmi řídkých výjimek — dokumenty, které by určovaly totožnost zesnulého. To svědčí o záměrně připravené anonymitě zavraž-

děných a zahynulých osob, aby byly zahlazeny stopy spáchaných zločinů.

Ráz polohy mrtvol v jámách ve formě chaotického nakupení a nadto ještě s částmi zdechlin psů a koní ukazuje na úmyslně zdůrazňovaný, pohrdavý a hrubě urážlivý poměr k sovětským lidem.

Výsledky znaleckého zkoumání a svědeckými výpovědmi byly nade vše pochybnost zjištěny způsoby, kterých používalo německé velení k vyhlazování pokojného sovětského obyvatelstva a válečných zajatců v městě Smolensku.

Je to sprosté násilí ve formě hromadných poprav zastřelením a také ve formě rozdrčení lebeční kosti tupým tvrdým předmětem u mužů, žen, mladičtvých i dětí.

Za jinou formu násilného usmrcování, kterého bylo používáno u válečných zajatců a zatčených, kteří byli umístěni v koncentračních táborech, je nutno uznat zavedení takového systému stravování, který působil hladovění a vedl ve velmi krátké době k smrti vysílením.

Nemožný, veškeré hygieně odporující stav a záměrné obrovské stěsnání v táborových ubikacích, při čemž lékařská pomoc ve skutečnosti vůbec chyběla, vedly ke vzniku epidemií a nakažlivých chorob, které nevyhnutelně končily smrtí. To musí být posuzováno jako zvláštní opatření na hubení válečných zajatců a zatčených sovětských lidí.

Jiné způsoby usmrcování sovětských občanů, o nichž mluví svědkové a které byly praktikovány v městě Smolensku, t. j. otrava výfukovými plyny v nákladních automobilech, ponechávání válečných zajatců a zatčených při nízké teplotě v nevytápěných místnostech, jsou plně podloženy skutečnostmi, které svědkové uvádějí.

Všechny tyto způsoby usmrcování a jejich soustavnost a hromadnost dokazují, že německé fašistické úřady v městě Smolensku prováděly po celou dobu okupace organisované vyhlazování pokojného sovětského obyvatelstva a válečných zajatců.

Člen Mimořádné státní komise akademik *N. N. Burděnko*.

Vrchní soudní lékařský znalec lidového komisaariátu zdravotnictví SSSR doktor *V. I. Prozorovskij*.

Profesor katedry 2. moskevského lékařského ústavu, doktor lékařských věd *B. M. Smoljaninov*.

Starší vědecký spolupracovník tanatologického oddělení ústavu soudního lékařství doktor *P. S. Semjonovskij*.

Starší vědecký spolupracovník soudně chemického oddělení ústavu soudního lékařství docentka *M. D. Švajkovová*.¹⁵³

---

¹⁵³ K posudku je připojeno 7 spisů o exhumaci a soudním lékařském ohledání mrtvol.

KOMUNIKÉ P O L S K O - S O V Ě T S K Ě
M I M O Ř Á D N Ě K O M I S E P R O V Y Š E T Ř O V Á N Í Z L O Č I N Ů
S P Á C H A N Ý C H N Ě M C I V T Á B O Ř E S M R T I M A J D A N K U
V L U B L I N U

(Dokument SSSR-29)

Polsko-sovětská mimořádná komise pro vyšetřování zločinů, spáchaných Němci v městě Lublinu..., vyšetřovala zločiny, které byly spáchaný v Lublinu.

Hitlerovci zřídili na polském území rozvětvenou síť koncentračních táborů: v Lublinu, Demblínu, Osvětimi, Cholmu, Sariburu, Bjalé Podljašce, Treblinkách a jinde.

Do těchto táborů sváželi za účelem zahubení lidi z obsazených států Evropy, z Francie, Belgie, Holandska, Itálie, Československa, Jugoslavie, Řecka, Dánska, Norska a odjinud celé stovky tisíců lidí.

Hitlerovská zločinecká vláda organisovala v těchto táborech systém hromadného vyhlazování nepohodlných skupin obyvatelstva, zejména inteligence, z obsazených států Evropy a dále sovětských a polských válečných zajatců a židů.

Vše to, s čím se setkala komise pro vyšetřování německých zločinů v Lublině, daleko zastiňuje svou ukrutností a barbarstvím mezinárodnímu veřejnému mínění již známé skutečnosti příšerných zločinů německých fašistických uchvatitelů.

I. T á b o r s m r t i v M a j d a n k u v L u b l i n u

V Lublinu zřídili hitlerovští kati v Majdanku obrovský kombinát smrti. Němci jej nazývali „Vernichtungslager“, t. j. tábor zničení (tábor smrti).

Němci, kteří v tomto táboře sloužili a byli zajati, vypověděli:

Rottenführer SS Theo Schollen: „Tento tábor se nazýval ‚tábor smrti‘ (‚Vernichtungslager‘), a to právě proto, že zde bylo vyhlazeno úžasné množství lidí.“

Kampfpolizei Heinz Stahlbe: „Hlavním účelem tohoto tábora bylo vyhlazení co největšího počtu lidí a proto se tábor nazýval ‚Vernichtungslager‘, t. j. ‚tábor zničení‘ (tábor smrti).“

Tábor „Majdanek“ je umístěn asi dva kilometry od města Lublinu a zabírá plochu 270 hektarů. S jeho stavbou se začalo koncem roku 1940.

Počátkem roku 1943 byla dokončena stavba 6 táborových ploch. Na každé ploše byly 24 baráky, celkem tedy 144 baráků (vedle různých stavení pro skladiště, dílny atd.); do každého baráku se vešlo až 300 lidí, někdy i více. Tábor byl obehnan dvěma řadami ostnatého drátu. Kromě toho bylo všech 6 ploch odděleno uvnitř tábora celou soustavou drátěných přehrad a při vchodu do každé plochy byla zvláštní strážnice. Tyto drá-

těné ohrady byly nabity proudem o vysokém napětí. Po celém táboře byly umístěny vysoké věže, ve kterých byli stále hlídači s kulomety. Tábor byl silně strážěn vojenskými SS. Kromě toho tam bylo 200 německých ovčáků, kteří byli velmi důležitým prvkem ve strážení tábora, a pomocná policie, kampfpolizei, která byla rekrutována z trestanců.

II. Kontingent vězňů v táboře

V táboře mohlo být najednou umístěno od 25 do 40 tisíc vězňů. V některých obdobích bylo v táboře ubytováno až 45 tisíc vězňů.

Kontingent vězňů v táboře nebyl stabilní. Lidé v tomto táboře ubytovaní byli soustavně hubeni a na jejich místo přicházely stále nové transporty vězňů. Tak byl tábor pro převážnou většinu osob, které tam byly poslány, jen dočasnou etapou na cestě k smrti.

V táboře byli ubytováni váleční zajatci bývalé polské armády, polští občané, občané Francie, Belgie, Itálie, Holandska, Československa, Řecka, Jugoslaviie, Dánska, Norska a jiných států.

To bylo zjištěno:

a) tím, že na území tábora bylo objeveno velké množství pasů a jiných dokumentů občanů z různých evropských států, kteří zahynuli v táboře.

Tak na příklad pasy občanů SSSR — Marie Timofejevny Gorjunovové, Nikolaje Franceviče Mazurkeviče a j., dokumenty polských občanů — Česlava Sedleckého, Vladislava Soničného, Stanišlava Jankeviče a j., dokumenty občanů francouzských — Gabriela Labrouge, Emila Moltana, Luciena Roi, Augusta Chirola, André Prinsona a j., dokumenty občanů československých — Josefa Hlučého, Rudolfa Feldingera a j., dokumenty italských občanů — Gustava Muole, Giuseppe Musica, Pio Tinozziho a j., dokumenty občanů holandských — Bertuse Van-der-Palma, Andertinuse Van-der-Irimi, Petrusse Jansena a j., dokumenty jugoslávských občanů — Stěpana Stěpanoviče, Rano Žunita a j., dokumenty občanů belgických — Leona Bašeo, Theofila van Gauzrana a j., dokumenty řeckých občanů — Ean Zurene a jiných, a také dokumenty osob jiných národností;

b) záznamní knihou o osobách zemřelých v tak zvané „nemocnici tábora“, ale ve skutečnosti vyhlazených, ve které je uveden značný počet zemřelých osob různých národností. Za jediný měsíc březen 1944 bylo z 1654 zemřelých vězňů 615 Rusů, 247 Poláků, 108 Francouzů, 74 Jugoslávců, a zbytek připadá na jiné národnosti, které žijí ve státech západní Evropy;

c) výpovědmi velmi četných svědků — bývalých vězňů v táboře a Němců, kteří sloužili dříve v táboře a byli zajati, jakož i výpovědmi bývalých vězňů v táboře Francouze Le du Corantina, Čecha Tomáška, Holand'ana Venen a j.

Seznam zahubených lidí, kteří byli v táboře vězněni, se stále rozšiřoval

na vrub sovětských válečných zajatců, na vrub různých skupin obyvatelstva přivezeného z okupovaných evropských zemí, na vrub osob různých skupin obyvatelů, které schytalo gestapo na ulicích, na nádražích a v domech při soustavných razířích a prohlídkách, jež hitlerovci neustále prováděli v Polsku i v jiných evropských státech, a také na vrub židů, kteří byli vozeni z ghatt, která gestapo zřídilo v Polsku a v jiných západoevropských městech.

Mezi vězni bylo mnoho žen, dětí a starců. Ve vězení byly někdy celé rodiny. Děti byly různého věku, a to i nedospělé.

Tak byl tábor místem pro hromadné hubení různých evropských národností.

III. Mučení a krvavé masakry v „táboře smrti“

Režim v „táboře smrti“ byl přizpůsoben úkolu hromadného vyhlazování vězňů.

Vězňové živořili o hladu. Jednou denně káva z pálené brukve, dvakrát polévka z trávy a 180 až 270 gramů chleba z polovice s dřevěnými pilinami nebo s moukou z kaštanů, to byla obyčejná dávka pro vězně; tato dávka vedla k úplnému vysílení, k velkému rozšíření souchotin a jiných chorob a k hromadnému vymírání vězňů. Za sebenepatrnější „provinění“ bylo vězňům odňato na několik dní i toto skrovné jídlo, což v podstatě znamenalo smrt hladem.

Bývalý vězeň v táboře Čech Tomášek řekl při zasedání komise:

„Lidé stále hladověli, bylo lze pozorovat hromadné vysílení vězňů a úmrtnost z vysílení. Vězňové jedli zdechlíny, kočky a psy. Většina vězňů vypadala jako chodící kostry potažené kůží nebo byli nepřirozeně tlustí od otoků a opuchnutí z hladu.“

Bývalý vězeň v táboře — desátník polské armády Reznik vypověděl toto:

„Viděl jsem, že ruští váleční zajatci nedostávali téměř žádné jídlo, byli krajně vysílení, napuchli a nebyli s to ani mluvit. Umírali hromadně.“

Režim hladu v táboře byl jedním z hlavních faktorů v celkové soustavě hubení lidí.

Pracovní den začínal ve 4 hodiny ráno. Do baráků vrazili Němci a biči nutili lidi vstávat s pryčen. Začínal apel, u kterého musili být všichni zdraví i nemocní; ty, kteří v noci zemřeli, vynesli vězňové sousedních lůžek na místo apelu. Apel trval dvě hodiny i déle a byl provázen bitím vězňů a jiným trýzněním. Upadl-li vězeň do bezvědomí a nehlásil se při apelu, byl zapsán do seznamu zemřelých a Němci ho pak holemi dobili.

V 6 hodin ráno byli vězňové odvedeni na práci. Práce byla neobyčejně těžká a vysilující. Byla provázena surovým bitím, jiným trýzněním i vraž-

dami. Komanda vězňů, která se vracela v 11 hodin k tak zvanému obědu, přinášela s sebou ztlučené a zmrzačené lidi i mrtvoly zavražděných.

Při večerním apelu přečetl službu konající esesák seznam vězňů, kteří „špatně“ pracovali, a ti byli pak na zvláštní lavici bití důtkami, holemi a metlami. Počet ran se pohyboval od 25 nahoru. Často byli lidé ubíčovani až k smrti.

Docent varšavské university Zelent, který byl vězněn v táboře, sdělil: „Znal jsem advokáta Noseka z Radomi, který dostal 100 ran a za tři dny z toho zemřel.“

Vůči inteligenci a vynikajícím lidem z řad vězňů se v táboře používalo zvláště zdokonaleného mučení. Velmi významného profesora dětských chorob Michaloviče, starého 72 roků, profesora varšavské polytechniky Pomirovského, starého 60 let, člena polského nejvyššího soudu Vonsoviče, starého 75 let a četné jiné nutili Němci pracovat na nejtěžších pracích a po každé si z nich tropili posměch.

Bývalý vězeň v táboře magistr chemie Polák Tadeusz Budzyń vypověděl:

„Velkou skupinu profesorů, lékařů, inženýrů a jiných odborníků počtem asi 1200 lidí, kteří byli přivezeni z Řecka, určili Němci k práci na přenášení těžkých kamenů, která byla nad jejich síly. Vysílené a pod těžkou prací klesající vědce mlátili esesáci až k smrti. Soustavným hladem, úmornou prací, bitím a vraždami byla celá tato skupina řeckých vědců během pěti týdnů vyhlazena“.

Arsenál týrání a mučení byl neobyčejně rozmanitý. Některé mučení a trýznění mělo ráz „žertíků“, které končily velmi často usmrcením vězňů. Sem patří domnělá poprava zastřelením, při které byla oběť omráčena ranou do hlavy prknem nebo nějakým tupým předmětem, domnělé utopení v táborové nádrži, které často končilo opravdovým utopením.

Mezi německými katy v táboře byli odborníci v těch či jiných metodách týrání a vražd. Někteří vraždili ranou holí do zátylí, kopnutím vysokou botou do břicha nebo do slabiny atd.

Esesáctí trýznitelé topili své oběti ve špinavé vodě, která tekla nevelkou štrouhou z koupelen: hlava oběti se ponořila do této špinavé vody a esesák ji tak dlouho držel svou botou, až z oběti vyprchal život.

Oblíbenou metodou hitlerovských esesáků bylo věšení vězňů za ruce svázané dozadu. Francouz Le du Corantin, který zakusil na sobě tento trest, vypravoval, že vězeň ztrácí při pověšení rychle vědomí, načež se pověšení přerušuje, a když vězeň opět nabude vědomí, pověsí se znovu a tak se to opakuje několikrát.

Němečtí netvorové věšeli vězně tábora za sebenepatrnější provinění, zejména za podezření z pokusu o útěk. Ve středu každé táborové plochy

byl sloup s podpěrou přibitou k němu ve výši dvou metrů, na které byli lidé věšeni.

„Viděl jsem ze svého baráku“, praví svědek, bývalý vězeň tábora, sovětský válečný zajatec Domašev, „jak byli na sloupu, stojícím uprostřed táborové plochy, věšeni lidé.“

Vedle prádelny na hranici mezi první a druhou táborovou plochou byl zvláštní barák s trámy u stropu, na kterých byli věšeni lidé v celých skupinách.

O nic menšímu řádění a mučení byly vystaveny ženy, uvězněné v táboře: stejné formy apelů, práce nad jejich síly, bití a jiné trýznění. Obzvláštní surovostí vynikaly esesačky: vrchní dozorkyně Erichová a dozorkyně Braunsteinová, Anna Davidová, Weberová, Knoblicková, Ellörťová a Redlyová.

Komise zjistila mnoho skutečností zcela neslýchaných surovostí, kterých se dopouštěli němečtí kati v táboře.

Němec kampfpolizei Heinz Stahlbe řekl na plenárním zasedání komise, že viděl na vlastní oči, jak šéf krematoria Oberscharführer Mussfeld svázal jednu Polku na rukou i na nohou a za živa ji hodil do pece.

Svědkové Jelinski a Olech, kteří pracovali v táboře, vypravují rovněž o spalování živých lidí v pecích krematoria. „Němci vzali dítě matce od prsu a před jejím zrakem zabili dítě o zeď baráku“, praví svědek Atrofov. „Viděl jsem na vlastní oči“, praví svědek Eduard Baran, „jak Němci odnímalj matkám maličké děti a před jejich zrakem je zabíjeli: jednu nožičku uchopili rukou a na druhou se postavili a takto dítě roztrhli.“

Zcela mimořádným sadismem vynikal zástupce náčelníka tábora Obersturmführer SS Tumann. Nařídil, aby si vězňové klekli do řady, a ranami holí do hlavy je zabíjel; šťval na vězně ovčáky; účastnil se co nejúčinněji a nejaktivněji všech poprav a usmrcování vězňů.

Takto byly do služeb hromadného vyhlazování vězňů v táboře postaveny práce nad síly vězňů, mučení, trýznění, nelidské nakládání a vraždy, a to vše bylo provázeno neslýchaným sadismem.

IV. Hromadné poprav y válečných zajatců a civilního obyvatelstva v táboře

Hromadné vyhlazování civilního obyvatelstva evropských států, čítajíc v to Polsko a okupované oblasti SSSR, bylo obsahem politiky hitlerovského Německa, která vyplývala z plánů na zotročení a vyhubení vedoucí a aktivní části slovanských národů.

Okolnost, že v zotročeném Polsku byly zřízeny tábory na hromadné hubení evropských národů a válečných zajatců, byla podmíněna snahou hitlerovské vládnoucí kliky zamaskovat a utajit tyto zločiny. Tyto tábory,

mezi nimi „tábor smrti“ v Majdanku, byly také místem, kde bylo hubeno až do posledního muže veškeré židovské obyvatelstvo. Jednou z metod, jak byly vyhlazovány obrovské masy hitlerovskému Německu nepohodlných lidí, byly hromadné popravy střelnou zbraní, jichž bylo rozsáhle používáno v lublinském „táboře smrti“.

Krvavá historie tohoto tábora začíná hromadným postřelením sovětských válečných zajatců, které uspořádali esesáci v listopadu a prosinci 1941. Ze skupiny více než 2000 sovětských válečných zajatců zůstalo všeho všudy 80 lidí, všichni ostatní byli zastřeleni a menší část umučena k smrti a utýrána.

V době od ledna do dubna 1942 byly do tábora přiváženy nové skupiny sovětských válečných zajatců, které byly ihned popravovány.

Svědék Polák Jan Nedzialek, který byl v táboře zaměstnán jako kočí u nákladního vozu, vypověděl:

„Asi 5000 ruských válečných zajatců bylo v zimě 1942 zahubeno takto: Zajatci byli nákladními auty odvázeni z baráků k jámám v bývalém kamenolomu a v těchto jámách byli postřeleni.“

Váleční zajatci z bývalé polské armády, kteří upadli do zajetí už v roce 1939 a byli umístěni v různých táborech v Německu, byli již v roce 1940 shromážděni v lublinském táboře na Lipové ulici a brzy poté byli po skupinách přiváženi do „tábora smrti“ v Majdanku a měli tu stejný osud: byli soustavně týráni, vražděni, hromadně popravováni střelnou zbraní i oběšením a pod.

Svědék Reznik vypověděl toto:

„V lednu 1941 bylo nás asi 4000 židů — válečných zajatců naloženo do vagonů a posláno na východ . . . Dovezli nás do Lublinu, kde nás vyložili z vlaků a předali esesákům. Asi v září nebo v říjnu 1942 bylo rozhodnuto, že v táboře na Lipové ulici č. 7 zůstanou jen ti lidé, kteří mají kvalifikaci pro práci v továrnách nebo závodech a jichž je třeba ve městě; všichni ostatní, mezi nimi i já, byli posláni do tábora v Majdanku. O tom, že odesláni do tábora ‚Majdanek‘ znamená smrt, jsme všichni už dobře věděli.“

Z této skupiny asi 4000 válečných zajatců se zachránili jenom jednotlivci, kteří uprchli z prací mimo tábor.

V létě 1943 bylo přivezeno do tábora Majdanek 300 sovětských důstojníků, z toho 2 plukovníci, 4 majoři a ostatní v hodnosti kapitánů a nadporučíků. Všichni zmínění důstojníci byli v táboře popraveni.

Během celého roku 1942 byli hromadně popravováni vězňové v táboře i obyvatelstvo přivážené odjinud.

Obyvatel vesnice Krempec (8 km od Lublinu) Polák Tadeusz Drabik byl očitým svědkem toho, jak jednoho dne přivezli esesáci na 88 nákladních automobilech lidi různé národnosti i věku — muže, ženy a děti. Lidé

přivezení do Krempeckého lesa byli vyloženi z vozů, byly jim odebrány všechny věci, zejména věci cenné, a pak byli nad dříve vykopanými jámami postříleni. V roce 1942 prováděli Němci hromadné popravu v Krempeckém lese soustavně.

Na jaře 1942 bylo přivezeno do tábora najednou 6000 lidí, kteří byli popraveni ve dvou dnech.

Dne 3. listopadu 1943 bylo v táboře postříleno 18 400 lidí. Z tábora samotného bylo vzato 8400 lidí a 10 000 lidí bylo sem nahnáno z města a z jiných táborů. Tři dny před těmito hromadnými popravami byly v prostoru tábora za krematoriem vykopány velké příkopy. Se střílením se začalo ráno a skončilo se pozdě večer. Esesáci přiváděli lidi svlečené do naha ve skupinách po 50 a 100 lidech k příkopům, položili je na dno příkopu obličejem dolů a stříleli do nich ze samopalů. Na mrtvolu pak položili novou skupinu živých lidí, kteří byli rovněž zastřeleni. Tak to šlo dále, dokud nebyly příkopy naplněny. Mrtvolu byly pak zasypány nevelikou vrstvou země a za dva až tři dny byly vytaženy a spáleny v krematoriu a na hranicích.

Aby byl při střílení přehlušen křik obětí i střelba, postavili Němci u krematoria a v táborovém prostoru mohutné reproduktory, jimiž pouštěli po celý den ryčnou hudbu.

Tato hromadná poprava se stala široce známou obyvatelstvu města Lublinu. Esesák Herrmann Vogel, který byl v táboře zaměstnán, vypověděl:

„Kromě lidí, kteří byli přivezeni z města, bylo tohoto dne z lublinského tábora vzato a zastřeleno 8400 lidí. Znímám přesně toto číslo, protože druhého dne došly do skladu materiálu, kde jsem byl zaměstnán, úřední zprávy o zahubení 8400 lidí, protože jsme musili odepsat jejich oděv.“

Vězeň Polák Stanislawski, který pracoval v kanceláři tábora, vypověděl o popravách dne 3. listopadu 1943 toto:

„Tuto popravu nazvali Němci „sonderbehandlung“ (zvláštní zacházení) a s tímto názvem byla poslána i zpráva do Berlína. V této zprávě se pravilo doslovně toto: „Rozdíl mezi počtem vězňů, ubytovaných v táboře ráno a večer, činí díky zvláštnímu zahubení 18 000 lidí.“

Obyvatelé vesnice Desenta byli často očitými svědky hromadných poprav, mezi nimi i popravu v roce 1940. Od března až do 22. července přiváželi gestapáci na nákladních automobilech i na povozech velké množství polského obyvatelstva: byli mezi nimi muži, ženy i děti. Tyto osoby byly přiváženy ke krematoriu, u kterého byly do naha vysvlečeny a v příkopech postříleny.

„Bývaly dny,“ prohlašuje svědek Nedzialek, který byl očitým svědkem těchto hromadných poprav polského obyvatelstva, „kdy bylo popraveno 200 až 300 lidí a někdy i více.“

Sovětský válečný zajatec Kanunnikov viděl na vlastní oči popravu 40 žen s maličkými dětmi v červenci 1943 v prvním táborovém prostoru. Časné zrána byly mrtvoly zastřelených svezeny do krematoria a spáleny.

Ve druhé polovině května 1943 přivezli esesáci do Krempeckého lesa traktorem dva plošinové vozy a jeden nákladní automobil s mrtvolami polských dětí.

Svědék Gangol vypověděl:

„Vzpomínám si ještě na jeden jasný případ, který jsem viděl na vlastní oči a který dnes plně potvrzuji. Ve druhé polovině května 1943 přivezli esesáci do Krempeckého lesa traktorem dva plošinové vozy a jeden nákladní automobil, ve kterých byly jenom polské děti. Byly úplně nahé. Všechny mrtvoly těchto dětí byly v lese složeny do hromad a spáleny.“

Svědčyně Krašovskaja učinila komisi oznámení o popravě 300 žen, přivezených z Řecka, v dubnu 1943.

Právě citované případy hromadných poprav obrážejí jen nepatrnou část skutečností, které komise shromáždila.

Soudní lékařskou expertisou bylo za předsednictví profesora soudního lékařství Lublinské katolické university profesora Šilling-Singaleviče a za účasti členů vrchního lékaře městské správy města Lublinu doktora lékařství Rupněvského, vrchního soudního lékařského znalce fronty podplukovníka lékařské služby Škarabského, vrchního pathologa a anatoma fronty doktora lékařských věd podplukovníka lékařské služby Krajevského, vrchního toxikologa fronty plukovníka lékařské služby Blochina a soudního lékařského znalce 1. polské armády kapitánky Grafiňské zjištěno toto:

„Při ohledání 467 mrtvol a 266 lebek byly zjištěny stopy střelných zranění v počtu 342, což ukazuje na to, že v táboře byli ve velmi četných případech vězňové popravováni výstřelem převážně do zátylí zblízka, a to ze zbraně kalibru 0,9 cm.“

Takto je výpovědmi velmi četných očitých svědků a také celou řadou jiných důkazů (dodatečné vykopávky, provedené soudní lékařskou expertisou) zjištěno, že Němci prováděli v lublinském táboře po celou dobu jeho existence hromadné popravu uvězněných mužů, žen a dětí rozličné národnosti; část jich byla popravena také v Krempeckém lese, který leží asi 8 kilometrů od Majdanku.

V. Z p l y n o v á n í

Jednou z nejrozšířenějších metod hromadného vyhlazování lidí v táboře Majdanku bylo zplynování.

Soudní technická a chemická znalecká komise, jejímiž členy byli inženýr a architekt města Lublinu Kelles-Krause jako předseda a dále inženýr major docent Teljaner, kandidát technických věd Grigorjev a kandidát

technických věd Pelkis, zjistila, že komor postavených v táborovém prostoru bylo používáno hlavně k hromadnému hubení lidí. Celkem bylo takových komor šest. Některé z nich byly zařízeny na usmrcování plynem CO, jiné na usmrcování pomocí jedovaté chemické látky „Cyklon“.

V prostoru tábora bylo objeveno 535 baněk s preparátem „Cyklon-B“ a několik balonů s obsahem kysličníku uhelnatého. Při chemickém rozboru bylo zjištěno:

„Obsah baněk byl zkoumán, pokud jde o kyanovodík, a to reakcí na tvorbu berlínské modři, v benzidinu mořeným indikačním papírovým proužkem a pikritem sodíkovým. Byly vzaty zkušební dávky z 18 baněk a bylo provedeno 48 jednotlivých reakcí. Všechny zkoušky měly pozitivní výsledek pokud jde o obsah kyanovodíku se zmíněnými reagenty . . . Podle toho představuje vyšetřovaný obsah baněk preparát „Cyklon-B“, který pozůstává ze zvláště připravené infusoriové hlíny ve formě zrněk o rozměru až 1 cm, které jsou mořeny tekutým stabilizovaným kyanovodíkem. Obsah baněk, které byly objeveny ve velkém počtu v táboře s nálepkou „Cyklon“, je totožný s „Cyklonem-B“. . . Zkušební vzorky plynu, vzaté z balonů, byly zkoumány co do obsahu kysličníku uhelnatého pomocí reakce s pětímocnou kyselinou jodovou a chloro-palladiovým indikačním papírovým proužkem. Celkem bylo provedeno 16 reakcí s pětímocnou kyselinou jodovou a 10 s chloro-palladiovým indikačním papírovým proužkem. Všechny zkoušky se zmíněnými reagenty daly pozitivní reakce na kysličník uhelnatý.“

Podle přesných výpočtů technického vyšetření plynových komor, chemického rozboru otravného plynu a látky „Cyklon“ bylo zjištěno toto:

„Technický a sanitárně chemický rozbor plynových komor koncentračního tábora v Majdanku potvrzuje plně, že všechny tyto komory, zvláště pak komory I, II, III a IV, byly určeny a bylo jich používáno k hromadnému a soustavnému hubení lidí, a to otravou velmi jedovatým plynem jako je kyanovodík (preparát „Cyklon“) a kysličník uhelnatý.“ Při současném používání všech komor, upravených pro otravování, bylo lze usmrtit najednou 1914 lidí. Bylo zjištěno, že v těchto plynových komorách byli otravováni všichni vězňové, vysílení a zeslabení hladem, úmornou prací a surovým režimem, dále ti, kdož nebyli schopni tělesné práce, všichni, kdož onemocněli skvrnitým tyfem, a všichni jiní vězňové, o kterých Němci soudili, že je nutno je usmrtit.

Za vyšetřování bylo shromážděno velké množství skutečností o hromadném otravování vězňů v plynových komorách v Majdanku.

Svědék Stanislavski oznámil komisi:

„V březnu 1943 bylo usmrceno v plynové komoře 300 Poláků, dne 20. června 1943 v prvním táborovém prostoru svlékli Němci do naha 350 lidí, a všechny je vedli nahé do lázní a odtud do plynové komory, kde

je zadusili; dne 14. října 1943 bylo stejným způsobem usmrceno 270 lidí.“

Svědék Zelent uvádí případ, kdy bylo plynem dne 15. března 1944 zadušeno 87 Poláků.

Svědék Polák Jan Volski — bývalý vězeň v táboře — vypověděl o hromadném otravování plynem toto:

„V říjnu 1942 byl do tábora přivezen velký počet žen a dětí. Zdravé osoby byly vybrány k nasazení do práce, ale všechny osoby slabé a nemocné a děti byly zadušeny v plynové komoře. V březnu 1943 bylo v téže komoře znovu zplynováno 250 žen a dětí a za několik dní 300 dalších osob rozličné národnosti. Dne 16. nebo 17. května 1943 bylo přivezeno do tábora na nákladních automobilech 158 dětí ve věku od 2 do 10 let. Tyto děti byly usmrceny v plynové komoře. V červnu 1943 sebrala správa tábora všechny nemocné válečné zajatce a vězně, celkem asi 600 lidí, a všechny je dala usmrtit v plynové komoře.“

O hromadném zplynování vyprávěli na zasedání komise němečtí esesáci, kteří v táboře sloužili:

Rottenführer SS Hensche vypověděl, že dne 15. září 1942 bylo v plynové komoře usmrceno 350 lidí, mezi nimi také ženy a děti.

Oberscharführer SS Törnes učinil komisi sdělení o případu zplynování 500 lidí v plynových komorách dne 16. října 1943; mezi těmito lidmi bylo mnoho žen a dětí.

Výběr lidí pro zplynování prováděli soustavně němečtí lékaři v táboře Blancke a Rindfleisch.

Zmíněný Törnes vypověděl:

„Lékař v táboře untersturmführer SS Rindfleisch mně vyprávěl večer dne 21. října 1943, že tohoto dne bylo v plynové komoře zplynováno preparátem „Cyklon“ 300 dětí ve věku od 3 do 10 let.“

Mrtvoly byly z plynových komor soustavně odváženy ke spalování, a to buď v krematoriích nebo na hranicích. Mrtvoly byly vozeny na nákladních automobilech a na zvláštních plošinových vozech, které byly taženy traktorem. O tom vypravují četní očití svědci.

Německý válečný zajatec rottenführer SS Theo Scholen, který byl v táboře zaměstnán, vypověděl:

„Často jsem viděl tento stroj s přivěsným vozem, který jezdil stále od plynové komory do krematoria a zpět; od plynové komory byl vůz naložen mrtvolami a zpět byl prázdný.“

Polsko-sovětská mimořádná komise zjistila, že kromě v plynových komorách usmrcovali Němci lidi v Lublinu také ve zvláště upraveném nákladním voze, tak zvaném „automobilu smrti“.

Svědkové, a to bývalý voják polské armády Stötdiner a sovětský válečný zajatec Atrofov, podrobně popsali tento vůz, ve kterém zplynovali němečtí netvorové své oběti výfukovými plyny z motoru vozu.

Okolnost, že v prostoru tábora byl objeven určitý počet mrtvol s charakteristickými příznaky otravy kysličníkem uhelnatým, potvrzuje, že Němci používali k usmrcování vězňů kysličníku uhelnatého.

Soudní lékařská komise znalců ve složení, jak bylo shora uvedeno, dospěla k závěru, že:

„Vyhlažování vězňů v koncentračním táboře se dělo různými metodami. Na začátku existence tábora praktikovali hitlerovci hlavně hromadné popravy střelnou zbraní. Později používali vedle toho také hromadného otravování lidí ve zvlášť postavených a zařízených plynových komorách, a to prudce působícími otravnými látkami — kyanovodíkem (preparát „Cyklon“) a kysličníkem uhelnatým (otravný plyn).“

Podle toho bylo velmi četnými výpovědmi očitých svědků, výsledky soudní, lékařské, technické a chemické expertisy zjištěno, že hitlerovští kati prováděli v táboře v Majdanku soustavně po dobu téměř tří let hromadné zplynování celých set tisíců naprosto nevinných lidí, a to i starců, žen a dětí.

VI. Němečtí kati zahlazovali stopy svých nejtěžších zločinů

V první době existence tábora v Majdanku Němci mrtvoly všech popravených a umučených zakopávali. Později, zejména v letech 1943—44, začali Němci se spalováním mrtvol, které exhumovali z jam, kde byly dříve mrtvoly popravených zahrabány.

V prostoru tábora byly už počátkem roku 1942 postaveny dvě pece pro spalování mrtvol. Vzhledem k tomu, že bylo mrtvol velmi mnoho, začali Němci v roce 1942 se stavbou nového krematoria o velké výkonnosti a o pěti spalovacích pecích a někdy na podzim roku 1943 toto krematorium dostavěli. Tyto pece hořely nepřetržitě. Teplota v těchto pecích mohla stoupnout až na 1500° C. Aby se do pece vešlo co nejvíce mrtvol, byly mrtvoly čtvrceny a zejména byly osekávány končetiny mrtvol.

Technická znalecká expertisa, kterou byla pečlivě vyšetřena konstrukce pecí, dala tento posudek:

„Pecce byly určeny ke spalování mrtvol a počítalo se při nich s nepřetržitým provozem. Do jedné pece bylo lze vložit čtyři mrtvoly s usekanými končetinami najednou. Doba nutná pro spálení čtyř mrtvol činila 15 min., což při nepřetržitém provozu všech pecí po 24 hodiny poskytovalo možnost spálit 1920 mrtvol za 24 hodiny. Přihlížeje k velkému množství kostí, které byly objeveny v celém prostoru tábora (v jamách, v zelinářských zahradách, na hromadách hnoje), má komise znalců za to, že byly nešohrelé kosti vybírány z pecí před dobou nezbytnou pro úplné spálení, v důsledku čehož se v pecích spalovalo značně více nežli 1920 mrtvol za 24 hodiny.“

Komise zjistila, že Němci praktikovali po dlouhou dobu, zvláště v posledních dvou letech vedle spalování mrtvol ve zvláštních pecích rozsáhle spalování mrtvol na hranicích, a to jak v prostoru tábora, tak i v Krempeckém lese.

Na kolejnice nebo na rámy automobilů, jež sloužily jako rošty, byla položena prkna a na prkna mrtvoly, načež opět prkna a opět mrtvoly. Tak se na hranici naložilo 500 až 1000 mrtvol. To vše se polilo hořlavou tekutinou a podpálilo. Každá taková hranice hořela dva dny.

Svědkové Gospodarek a Matyasek, obyvatelé vesnice Desenta (vedle tábora Majdanek) a vesnice Krempec, potvrdili, že viděli v prostoru tábora a v Krempeckém lese obrovské hranice, na nichž byly spalovány mrtvoly lidí, které Němci popravili a umučili.

V prostoru tábora smrti a v Krempeckém lese bylo objeveno veliké množství ploch, na kterých se dělo spalování mrtvol. V jednom příkopu v prostoru tábora byl nalezen po vykopávce rám automobilu, na kterém byly mrtvoly spalovány.

Po odhalení německých zvěrstev v Katynském lese dali se hitlerovci obzvláště usilovně do vyhrabování mrtvol z jam a příkopů a do jich spalování. Soudní lékařskou expertisou bylo odhaleno 20 takových jam, z toho 18 jam v prostoru Majdanku a 2 jámy v prostoru Krempeckého lesa. V některých jamách bylo nalezeno velké množství mrtvol, které se Němcům už nepodařilo spálit.

Tak byly při vykopávkách v jámě č. 1 vedle krematoria nalezeny 42 mrtvoly, v jámě č. 19 v Krempeckém lese bylo nalezeno 368 mrtvol mužů, žen a dětí a v jiných jámách bylo nalezeno velké množství mrtvol, které byly v úplném rozkladu, a koster. V celé řadě jam bylo nalezeno obrovské množství kostí.

Aby utajili úžasný rozsah hromadného hubení lidí, zahrabávali hitlerovští vyvrhelové popel do jam a příkopů, rozhazovali jej po velkém prostoru zelinářských zahrad v táboře, míchali popel s hnojem a používali ho k mrvení polí.

V prostoru „tábora smrti“ objevila komise více než 1350 krychlových metrů kompostu, který pozůstával z hnoje, popela ze spálených mrtvol a drobných lidských kostí.

Hitlerovci hledali odpomoc v mletí drobných kostí ve zvláštním „mlýně“. O tomto mlýně a jeho konstrukci učinil podrobné výpovědi svědek Stöttdiner, svým povoláním strojník Dieselových motorů, kterého Němci přinutili pracovat na tomto „mlýnu“.

Bývalý vojenský velitel města Lublinu generálleutnant německé armády Moser Hilmar oznámil:

„Nemám důvodu, abych zamlčoval těžké Hitlerovy zločiny nebo abych je zatajoval, a proto se pokládám za povinna říci celou pravdu o t. zv.

táboře smrti, který zřídili hitlerovci v blízkosti města Lublinu, na hlavní cholmské silnici.

V zimě 1943/44 byl tam zahuben velký počet vězňů, a to k mému velkému rozhořčení také ženy a děti. Počet zavražděných dosahoval statisíců. Nešťastníci byli dílem zastřeleni, dílem usmrceni plynem.

Několikrátě mně bylo řečeno, že lidé určení k smrti byli v táboře smrti nuceni vykonávat neobyčejně těžké práce, které byly nad jejich síly, a že byli přitom popoháněni bitím. Byl jsem pobouřen, když jsem se dověděl, že vězňové byli v táboře předtím, nežli byli zahubeni, mučeni a týráni.

Na jaře tohoto roku bylo znovu vykopáno nesmírné množství mrtvol, které byly spáleny ve zvláště postavených pecích, patrně proto, aby byly zahlazeny stopy zločinů, které byly napáchány z rozkazu Hitlerova.

Masivní pece byly postaveny z cihel a železa, a bylo to vlastně krematorium s velkou výkonností. Zápach z mrtvol vnikal často do města, a to alespoň do jeho východní části, a proto bylo i méně informovaným lidem jasné, co se v tomto příšerném místě děje...

Potvrzením toho, že činnost tábora smrti řídila hitlerovská vláda, může být skutečnost, že tábor navštívil sám Himmler, který přijel do Lublinu v létě 1943...“

Komise zjistila, že jen v pecích krematoria bylo spáleno více než 600 000 mrtvol; na obrovských hranicích v Krempeckém lese bylo spáleno více než 300 000 mrtvol; ve dvou starých pecích bylo spáleno více než 80 000 mrtvol; na hranicích přímo v táboře vedle krematoria bylo spáleno alespoň 400 000 mrtvol.

Aby zatajili stopy svých zločinů, hubili Němci personál, obsluhující plynové komory a krematoria, pokud pozůstával tento personál z vězňů.

Soudní lékařská znalecká komise ve složení, jak bylo shora uvedeno, zjistila za vedení profesora soudního lékařství na katolické universitě v Lublině profesora Schillinga-Singaleviče na základě rozboru velmi četných lékařských spisů a věcných důkazů toto:

„V lublinském koncentračním táboře Majdanek byli lidé po celou dobu čtyřleté existence tábora záměrně, promyšleně a důsledně hromadně vyhlazováni, a to jednak lidé v táboře ubytovaní, jednak lidé zvláště do tohoto tábora přivázení k vyhlazení.“

VII. Hitlerovci loupili cenné věci a majetek vězňů v táboře

Z olupování vězňů a umučených lidí v táboře vybudovali hitlerovci celý systém.

Věcné důkazy, které objevila komise v táboře, a to skladiště obuvi po popravených a zahynulých, skladiště s různými věcmi vězňů a také skla-

diště, které patřilo gestapu a bylo v ulici Chopina v městě Lublině, svědčí o tom, že všechny uloupené věci a majetek vězňů byly pečlivě tříděny a posílány do Německa.

V obrovském skladišti obuvi, které byla nalezeno v 6. prostoru tábora, je obuv s firemními značkami Paříže, Vídně, Bruselu, Varšavy, Terstu, Prahy, Rigy, Antverp, Amsterodamu, Kijeva, Krakova, Lublinu, Lvova a jiných měst; je to obuv rozličných tvarů a velikostí, mužská, ženská, pro mladistvé, pro děti před školním věkem, vojenské vysoké boty, botky a selské boty. Vedle obuvi bylo ve skladištích objeveno velké množství součástí obuvi (zvláště podešve, vložky, podpatky), roztríděné, složené do hromad a připravené k odeslání do Německa.

Komise zjistila, že jen v „táboře smrti“ je více než 820 000 párů rozličné dětské, ženské a mužské obuvi po umučených a zahynulých vězňích.

V obrovském skladišti gestapa v Chopinově ulici v Lublině objevila komise velké zásoby různého pánského, dámského a dětského prádla a také nejrůznější předměty pro osobní potřebu. Na příklad bylo tam několik přihrádek s klubky vlněných nití pro pletení, tisíce brejlí, celé desetitisíce párů rozličné pánské, dámské a dětské obuvi, desetitisíce pánských kravat se značkami různých měst — Paříže, Prahy, Vídně, Berlína, Amsterodamu a Bruselu, desetitisíce dámských pasů, z nich část byla roztríděna a připravena k odeslání, koupací pláště, pyjama, domácí střevíce, množství dětských hraček, dudlíky, štětce pro holení, nůžky, nože a obrovské množství jiných předmětů pro potřebu domácností. Bylo tu také objeveno množství rozličných kufřů, které patřily sovětským občanům, Polákům, Francouzům, Čechům, Belgičanům, Holanďanům, Řekům, Charvátům, Italům, Norům, Dánům a také židům z různých zemí.

V tomto skladišti našla komise část skladištních seznamů, z nichž je patrné, že skladiště na Chopinově ulici bylo skladištěm hlavním, kde byly věci tříděny a připravovány k odeslání do Německa.

Pro dopravu věcí patřících lidem v táborech zastřeleným platil zvláštní pokyn tohoto obsahu:

„SS-hlavní hospodářská správa.
Přednosta správy D-konc. tábor.
D/1 Ac: 14 D 3/Ot/I.

Oranienburg, dne 11. července 1942.

Všem velitelům koncentračních táborů

Podle sdělení hlavní úřadovny státní bezpečnosti byly z koncentračních táborů poslány balíky s oděvem hlavní správě gestapa v Brně, při čemž se ukázalo, že tyto věci byly v některých případech prostříleny a zne-

čištěny krví. Část těchto balíků byla poškozena, takže cizí lidé měli možnost se dovědět o obsahu balíků.

Vzhledem k tomu, že hlavní úřadovna státní bezpečnosti vydá co nejdříve řád, který bude upravovat postup s věcmi, které zůstaly po smrti vězňů, budiž okamžitě zastaveno odesílání věcí až do konečného vyjasnění otázky, jak se má nakládat s věcmi, které zůstaly po popravených vězních.

Podepsáno: *Glücks*, SS-brigadenführer a generálmajor zbraní SS.

Ze svědeckých výpovědí zajatých esesáků, kteří byli dříve zaměstnání v „táboře smrti“, se zjišťuje, že v táboře panoval organisovaný systém loupení soukromých věcí a majetku vězňů, a že majetku umučených a popravených lidí používali různí funkcionáři.

Německý válečný zajatec rottenführer Vogel, esesák, řekl na plenárním zasedání komise:

„Byl jsem zástupcem přednosty skladu materiálu v Majdanku. Oděv a obuv vězňů, kteří byli vyhlazeni, tu byly tříděny a vše, co bylo lepší, se posílalo do Německa. Já sám jsem v roce 1944 odeslal do Německa více než 18 vagonů oděvů a obuvi. Nemohu přesně říci, kolik vagonů obuvi a oděvů bylo odesláno, avšak tvrdím, že oděvů a obuvi bylo velmi mnoho. Co jsem odeslal já sám, je pouze část toho, co bylo do Německa zasláno. Vše bylo posíláno na adresu: „Plötzensee-Berlin, Strafanstalt.“

Zajatý důstojník německé armády obersturmführer SS Törnes, který byl finančním revisorem v táboře, vypověděl:

„Vím osobně, že peníze a cenné věci, které byly odebrány vězňům, byly posílány do Berlína. Zlato, které bylo vězňům vzato, bylo posíláno do Berlína podle váhy. Veškerý tento majetek, který byl vlastně uloupen, tvořil jednu příjmovou položku německého státu. Zlata a cenných věcí bylo zasláno do Berlína velmi mnoho. To vše je mně známo, protože jsem byl zaměstnán v táboře v oboru finančním a revisním. Musím zdůraznit, že mnoho peněz a cenných věcí, které byly odebrány vězňům, nebylo vůbec pojato do příjmů, neboť byly rozkradeny Němci, kteří to vše vězňům odníмали.“

Podle toho tvořilo olupování umučených lidí v táboře Majdanek, stejně jako i v jiných táborech, určitou příjmovou položku hitlerovských lupičů různé hodnoty.

Polsko-sovětská mimořádná komise zjistila z listinného materiálu, výslechu svědků i těch, kdož viděli na vlastní oči zločiny Němců v Lublině, v koncentračním táboře v Majdanku, v lublinské věznici a v Krempeckém lese, jakož i velmi četných věcných důkazů nalezených komisí, a ze spisů o soudní lékařské, technické a chemické expertise toto:

1. Koncentrační tábor v Majdanku, který Němci nazývali „Vernichtungslager“, t. j. tábor smrti, byl místem, kde byli hromadně hubeni so-

větší váleční zajatci, váleční zajatci z bývalé polské armády i pokojné civilní obyvatelstvo z různých evropských zemí, okupovaných hitlerovským Německem, i obyvatelstvo z dočasně okupovaného území Polska a SSSR.

2. V táboře Majdanek panoval bestiální režim vůči vězňům. Metody hromadného hubení vězňů byly: jednotlivé i hromadné popravy a vraždy, hromadné i jednotlivé usmrcování v plynových komorách, oběšení, mučení, týrání a soustavný hlad.

V tomto táboře vyhlazovali kati z „SS“ a gestapa hromadně Poláky, Francouze, Holanďany, Italy, Srby, Charváty a osoby jiné národnosti a také sovětské válečné zajatce a válečné zajatce z bývalé polské armády, kteří byli jednak v tomto táboře vězněni, jednak byli do tohoto tábora přiváženi z jiných táborů a z jiných míst, aby zde byli zahubeni.

3. Aby zahladili stopy své zločinné činnosti, prováděli hitlerovští kati celý systém opatření, jako na příklad: spalovali mrtvoly vězňů na obrovských hranicích v Krempeckém lese a v táboře, spalovali je ve zvlášť postaveném krematoriu, rozemílali drobné kosti, rozhazovali popel po polích a zelinářských zahradách, které patřily hitlerovským vedoucím z tohoto tábora, připravovali velké hromady hnojiva z lidského popelu, který smísili s hnojem.

Hitlerovští lupiči olupovali soustavně všechny jimi umučené lidi a obohacovali tak jak řádové esesáky a gestapáky, tak i významné vůdčí činitele této loupežnické bandy. Systém olupování vězňů v tomto táboře tvořil významnou příjmovou položku hitlerovského státu.

Polško-sovětská mimořádná komise zjistila, že v době čtyřleté existence tábora smrti v Majdanku vyhubili hitlerovští kati na přímý rozkaz své zločinecké vlády hromadnými popravami a hromadným usmrcováním v plynových komorách asi půl druhého milionu lidí — sovětských válečných zajatců, válečných zajatců z bývalé polské armády a občany různých národností: Poláky, Francouze, Italy, Belgičany, Holanďany, Čechy, Srby, Řeky, Charváty, a velké množství židů . . .

*Z P R Á V A M I M O Ř Á D N Ě S T Á T N Í K O M I S E
O Z L O Č I N E C H N Ě M C Ů V E S T O N S K Ě S S R*

(Dokument SSSR-39)

. . . Dne 19. září 1944 přistoupili Němci k likvidaci tábora Klogu. Unterscharführer tábora Schwarze a přednosta kanceláře hauptscharführer Max Dalmann vybrali z vězňů 300 lidí a přinutili je nosit dříví na lesní paseku, a dalších 700 lidí pak přinutili stavět hranice. Když byly hranice postaveny, začali němečtí kati hromadně popravovat vězně. V první řadě byli postříleni nosiči dříví a ti, kdož stavěli hranice, a potom ostatní. Po-

pravy se děly takto: Na připravenou plochu hranice přinutili Němci z policejních komand SD pomocí zbraní vězně položit se obličejem dolů a pak je postříleli ze samopalů a revolverů. Zastřelení byli pak spáleni na hranicích . . .

*Z E Z P R Á V Y M I M O Ř Á D N Ě S T Á T N Í K O M I S E
„O Z L O Č I N E C H H I T L E R O V S K Ý C H U C H V A T I T E L Ů
V L I T E V S K Ě S S R“*

(Dokument SSSR-7)

**Příšerné zločiny hitlerovců
na území Litevské SSR**

V době okupace Litevské SSR zavedli hitlerovští lotři režim krvavého teroru. Ve snaze potlačit jakýkoli odpor obyvatelstva proti fašistické kolonizační politice vyhlazovali Němci plánovitě a metodicky sovětské lidi a vystavovali je všemožnému týrání, mučení a násilnostem. Podle údajů, které zdaleka nejsou úplné, vyhladili Němci v koncentračních táborech na území Litvy 165 000 válečných zajatců a postříleli, upálili a umučili více než 300 000 lidí z řad pokojného obyvatelstva.

**Hromadné vraždy sovětských lidí
v městečku Paněraj**

Hned po obsazení hlavního města Litevské SSR Vilna začali němečtí okupanti s hromadným vyhlazováním obyvatelstva tohoto města. V městečku Paněraj (Ponary) asi 8 km od Vilna byl zřízen zvláštní tábor. Hromadné vraždění v tomto táboře začalo v červenci 1941 a trvalo až do července 1944.

„Počínaje červencem 1941,“ vypověděl svědek Stanislav Stěpanovič Seňuc, který bydlel na stanici Paněraj, „byly do tohoto tábora denně přiváděny a tam popravovány skupiny o několika stech lidí. Když byli lidé přiváženi na nákladních automobilech, slyšel jsem už zdaleka jejich hlasitý křik. Popravy se daly téměř denně od rána do večera a byly konány stále až do osvobození města Vilna Rudou armádou.“

Od konce roku 1943 snažili se hitlerovští kati obzvlášť pečlivě zahladit stopy svých krvavých zločinů. Za tím účelem zařídili v městečku Paněraj spalování mrtvol popravených lidí.

„V prosinci 1943“ — vypověděl svědek Matvěj Feodorovič Seidel — „byli jsme přinuceni vyhrabávat a spalovat mrtvoly. Napřed jsme nakladli dříví, pak mrtvoly asi 100 do jedné řady, polili jsme to vše hořlavou tekutinou a znovu položili mrtvoly. Takto jsme kladli na každou hranici

asi 3000 mrtvol, polili jsme je petrolejem, položili ze čtyř stran zápalné bomby a podpálili.“

Mrtvoly byly spalovány neustále od konce 1943 do června 1944. Za tuto dobu bylo z 9 jam s celkovým objemem 21 179 krychlových metrů vytaženo a na hranici spáleno nejméně 100 000 mrtvol.

V posledních dnech před svým ústupem neměli už hitlerovci čas spalovat mrtvoly popravených. Naházeli je proto do jam a zlehka na povrchu zasypávali pískem. Podle dokumentů, které byly nalezeny v oděvu zavražděných lidí a ze svědeckých výpovědí bylo zjištěno, že mezi zahynulými byli vědci i dělníci, inženýři a studenti, katoličtí kněží i pravoslavní duchovní, a to nejen obyvatelé Vilna, nýbrž i jiných měst, městeček a vesnic v Litovské SSR.

Komise soudních lékařských znalců, jejímiž členy byli vrchní soudní lékařský znalec fronty podplukovník lékařské služby V. P. Nikolskij, vrchní patholog a anatom fronty doktor lékařských věd a podplukovník lékařské služby V. G. Molodkov, profesor pathologické anatomie S. B. Marburg, městský soudní lékařský znalec ve Vilně I. J. Budkievič a jiní, zjistila:

„Ohledané mrtvoly jsou převážně z řad civilního obyvatelstva. Jen malý počet mrtvol byl nalezen ve vojenském stejnokroji. U některých mrtvol byly nalezeny předměty náboženského kultu katolické a pravoslavné církve. Na podkladě objevených předmětů a dokumentů bylo zjištěno, že mezi popravenými byli lékaři, inženýři, studenti, šoféři, zámečníci, železničáři, krejčí, hodináři, obchodníci a jiní.

Ve většině případů byla příčinou smrti střelná rána do hlavy jedním výstřelem s porušením velkého mozku. V některých případech byly objeveny dva i několik vstřelných otvorů.

Typický rozměr vstřelných otvorů kulek — 0,8 centimetru — odpovídá kulkám německého vzoru. Podle povahy vstřelného otvoru lze soudit, že při výstřelech byla zbraň nasazena přímo na tělo.

Stav vyšetřovaných mrtvol a dokumenty objevené v oděvu ukazují, že popravy se daly od podzimu 1941 až do července 1944.“

Komise soudních lékařských znalců zjistila, že němečtí fašističtí kati popravili a spálili v Paněraj nejméně 100 000 lidí.

Pevnost smrti v Kaunasu

Pevnost č. 9 nazvali obyvatelé Kaunasu „pevností smrti“. Pevnost je položena asi 6 km severozápadně od města a je to vlastně stará železobetonová pevnostní stavba. Uvnitř je velké množství kasemat, kterých používali Němci jako vězeňských cel. Se všech stran byla pevnost obehnána železobetonovou zdí a ostnatým drátem.

Hitlerovci sehnali již v prvních dnech po svém příchodu do Kaunasu do pevnosti č. 9 asi 1000 sovětských válečných zajatců a přinutili je kopat příkopy na poli o ploše větší než pět hektarů u západní části pevnosti. V červenci a v srpnu 1941 bylo vykopáno 14 příkopů, každý asi 3 m široký, více než 200 m dlouhý a více než 2 m hluboký. Žádný z těch, kdož se ocitli v pevnosti č. 9, nezůstal na živu. Hitlerovci sem přiváděli v celých kolonách o několika tisících lidí ženy, děti, mladištvé, muže a starce na popravu a spálení.

Svědék Stanislav Nikodimovič Machailovskij z vesnice Kumpjaj oznámil komisi: „Na vlastní oči jsem viděl, jak Němci hnali na podzim roku 1941 v koloně sovětské občany do pevnosti č. 9. Jednou jsem se díval na kolonu lidí, která se táhla od pevnosti až k městu Kaunasu. Kromě toho vozili Němci lidi v zavřených autech. Sovětské občany, které přihnali na popravu a mučení, svlékali Němci do naha v pevnostní zahradě a pak je ve skupinách po 300 lidech zaháněli do vykopaných příkopů a tam je popravovali ranami ze samopalů a ručnic. Lidí určených k smrti bylo tak mnoho, že stáli několik hodin nazí na mrazu, čekající na smrt.“

Svědék V. A. Ščestno z vesnice Gedrajc oznámil komisi: „Když byly připraveny příkopy, začali Němci shánět do pevnosti č. 9 velký počet pokojných sovětských občanů z Kaunasu a z jiných obvodů a zde je popravovali.“

Jen za dva dny v listopadu 1941 bylo v pevnosti č. 9 popraveno 7000 pokojných sovětských občanů, kdežto za dva dny v prosinci 1941 asi 22 000 lidí.

V pevnosti č. 9 byli popraveni lidé různých národností: Rusové, Ukrajinci, Bělorusové, Litevci, Poláci a židé. V této pevnosti byl popraven poslanec Nejvyššího sovětu Svazu SSR Budžinskiene, poslanec nejvyššího sovětu Litevské SSR Zibertas, kaunaský dělník stachanovec Ščerbakov se svou ženou a právě narozeným dítětem a mnozí jiní.

Kromě sovětských lidí hubili hitlerovci v pevnosti č. 9 občany francouzské, rakouské a československé. Bývalý dozorce v pevnosti č. 9 J. J. Naudžjunas vypověděl: „První skupina cizinců v počtu 4000 lidí dorazila do pevnosti v prosinci 1941. Mluvil jsem s jednou ženou, která mně řekla, že byli vezeni do Ruska, prý na práci. Dne 10. prosince 1941 se začalo s hubením cizinců. Bylo jim řečeno, že mají vycházet z pevnosti ve skupinách po 100 lidech, prý na očkování. Ti, kdož odešli na „očkování“, se více nevrátili: všech 4000 cizinců bylo popraveno. Dne 15. prosince 1941 dorazila ještě jedna skupina o počtu asi 3000 lidí, která byla také zahubena.“

Asi v říjnu 1943 byly všechny příkopy západně od pevnosti č. 9 naplněny mrtvolami popravených. V každém příkopu bylo mezi třemi až čtyřmi tisíci mrtvol. Celkem zde zahubili hitlerovci až do října 1943 více

než 50 000 lidí, z čehož bylo více než 40 000 sovětských občanů a asi 10 000 cizinců. Aby zahladili stopy svých zločinů, začali hitlerovci od října 1943 spalovat mrtvoly zavražděných lidí na zvláštních hranicích.

Bývalý vězeň v pevnosti Michail Iljič Gelltrunk, který byl od Němců přinucen společně s jinými vykopávat a spalovat po 6 týdnů mrtvoly, vyprávěl komisi toto:

„Za den jsme vždy vykopali a spálili 600 mrtvol, to byla norma, kterou stanovili Němci. Denně hořely dvě hranice a na každou se vešlo 300 mrtvol. Po spálení mrtvol byly kosti drceny kovovými předměty a zahrabávány do země. Za 6 týdnů jsme vykopali tři a půl příkopu, z nichž bylo vytaženo a spáleno 12 000 mrtvol; nerozkopáno zůstalo ještě devět a půl příkopu a mnoho méně hlubokých jam, ve kterých bylo alespoň 40 000 mrtvol.“

Hitlerovci přivázeli do pevnosti č. 9 na spalování také mrtvoly z jiných míst. Na těchto hranicích upalovali Němci i živé lidi. Tak byla podle výpovědi svědka Gelltrunka upálena za živa dne 16. prosince 1943 v pevnosti č. 9 pětičlenná rodina docenta Šapiro. Svědek N. F. Korolkov z vesnice Gedraje vyprávěl: „Viděl jsem, jak za dne přijížděla k hranici zavřená auta, z nichž byli vyhazováni lidé do ohně. Nezřídka se ozývaly výkřiky a výstřely.“

Když byly všechny mrtvoly spáleny, zasypali hitlerovci příkopy a zoralí a zaseli pole. Počínaje dubnem 1943, byli sovětští lidé vyhlazováni též v pevnostním dvoře, v příkopu u západní zdi, kde také neustále hořela hranice. V tomto příkopu byly objeveny zbytky dříví, 8 sudů s hořlavou směsí a stopy velké hranice.

Komise pro vyšetřování zločinů fašistických zlosynů v městě Kaunasu, jejímiž členy byli poslanec nejvyššího sovětu Litevské SSR I. Grigolavičius, předseda výkonného výboru kaunaského sovětu poslanců pracujícího lidu Rutkauskas, profesor Mažilis, lékaři Tiknius, Gurauskas, Lašiene, Gurevičius, Vujvidajte, Kutorgene, spisovatelka Felicie Bortkevičiene, výtvarný umělec Michas Pranckunas, student Ažukaitis, major Frančuk a major Rumjancev, zjistila, že hitlerovci zahubili v pevnosti č. 9 více než 70 000 pokojných obyvatelů.

Zvěrstva německých fašistů vůči pokojnému obyvatelstvu v táboře v blízkosti města Alitus a v jiných místech Litevské SSR

Na území Litevské SSR vyhladili hitlerovci v obrovském počtu nejen místní obyvatelstvo, nýbrž i sehnané sem obyvatele z orelské, smolenské, vitebské a leningradské oblasti. Tábořem pro evakuované obyvatelstvo v blízkosti města Alitus (bývalý tábor č. 133 pro sovětské válečné zajatce) prošlo od léta 1943 do června 1944 více než 200 000 lidí. Všechny baráky byly obehnány ve dvou řadách ostnatými dráty. Každý „provinilec“, který

vyšel bez dovolení za drát, byl trestán vazbou ve tmavé komoře a surovým bitím. Vězňové museli konat těžké tělesné práce a byli mořeni hladem; na den dostávali 150—200 gramů chleba s pilinami a půl litru polévky-balandy ze zkažené čočky nebo hrachu. Nejzdravější a mladí vězňové byli posíláni na práce do Německa.

Těžké, nehygienické poměry, neuvěřitelné stísnění v ubikacích, nedostatek vody, hlad a choroby a také hromadné popravy vedly k tomu, že za 14 měsíců zahynulo v tomto táboře téměř 60 000 pokojných sovětských lidí, což je podporováno dokumenty a výpovědmi svědků z města Alitus: S. T. Vl. Gaškerise, Maxmiliana Germanoviče Gaškerise, Petrova, dr. Rybkin, Novakovského, Strembovského a jiných.

Koncem roku 1943 byli do bývalého tábora pro válečné zajatce vedle letiště v městě Kaunasu zahrnání pokojní obyvatelé, a to muži i ženy různého věku a také děti. Počet vězňů v tomto táboře neustále kolísal mezi 1200 a 1500 lidí. Ze strojem psaného záznamu, který byl nalezen v kanceláři tábora, je patrné, že k 3. lednu 1944 bylo v táboře 433 práce schopných mužů, 26 práce neschopných mužů, 737 práce schopných žen, 42 práce neschopné ženy, 253 dětí, a celkový početní stav v táboře byl toho dne 1491 lidí.

Počátkem roku 1944 odebrali Němci v tomto táboře násilím děti ve věku od 6 do 12 let a odvezli je. Obyvatel města Kaunasu Vladislav Blum vypověděl: „Před mými zraky docházelo k srdcervoucím scénám; Němci brali matkám jejich děti a posílali je na neznámé místo, ale četné děti zahynuly zastřelením společně se svými matkami.“

Uvnitř tábora byly na zdech budovy objeveny nápisy o zločinech fašistických netvorů. Uvádíme některé z těchto nápisů: „Pomstěte nás. Nechť celý svět se dozví a pochopí, s jakou ukrutností hubili Němci naše děti. Naše dny jsou už sečteny, sbohem.“ „Nechť to celý svět ví a nechť nezapomene pomstít naše nevinné děti. Ženy na celém světě! Pamatujte si a pochopte všechna zvěrstva, která byla napáchána ve XX. století na našich nevinných dětech. Mé dítě už zahynulo, mně je vše lhostejné.“

Pro rodiny vojáků Rudé armády zřídili Němci na území Litevské SSR zvláštní koncentrační tábory.

V těchto táborech byl vyvěšen rozkaz: „Za projev nespokojenosti s postupem německých úřadů a za porušování táborového režimu bud'tež sovětské občany bez soudu zastřeleni, uvězněni ve věznicích nebo odesláni na trvalé trestanecké práce do Německa.“ V táborech docházelo často k veřejným popravám.

O skutečnostech týrání a o velké úmrtnosti v táborech pro rodiny sovětských vojáků vyprávěli svědci, ženy důstojníků Rudé armády: V. M. Kozlovová, A. M. Šabajeová, M. F. Vyglovová, M. S. Paňščinová, V. V. Lapočkinová a jiné.

Náčelnice čtyř takových táborů Němka Alžběta Seelingová několikrát říkala vězněným: „Jste moji otroci, budu vás trestat, jak budu chtít.“ Tato žena používala v táborech surového mučení, tloukla vězněné a dokonce je sama popravovala střelnou zbraní.

Seelingová vypověděla při výslechu, že zaměstnanec gestapa přednosta táborů Jatschke a obersturmführer Müller jí dali při instruktážní poradě tyto pokyny: „Dávejte na ženy, která jsou v táborech, dobrý pozor, protože jsou to manželky sovětských důstojníků. Odepře-li některá pracovat, okamžitě ji bez vyšetřování pošlete do táborů na popravu. Z táborů nikoho nepouštějte ven. Zaveďte přísnou kázeň. Tvrdě zamezte sebenepatrnější pokus o neposlušnost nebo nepřátelský čin.“

V malé usedlosti „Lysaja Gora“, východně od vesnice Lozniki ve vilenském újezdu, objevila komise dvě plochy — 30krát 12 m a 10krát 6 m, kde byly spalovány mrtvoly Němci zastřelených obyvatel z Nauioi, Vilna, Mickunaie, Lavoriškis, Šumskasu, Mednikaje, Totorkajmisu a z jiných míst. Podle sdělení obyvatelů z vesnice Lozniki Andrškoviče, Naganoviče a Petruleviče sehnali sem Němci na podzim roku 1941 sovětské lidi na popravu. V době od 1. do 18. června 1944 otevřeli Němci jámy a spálili mrtvoly. Popel zakopali do jam. Sovětské lidi, které násilím zahnali na vykopávky a spalování mrtvol, Němci postříleli. V malé usedlosti „Lysaja Gora“ postříleli Němci 10 000 lidí.

V září 1941 bylo v městečku Ejšiškis postříleno kulomety 800 lidí. V měště Prenaj umučili a povraždili němečtí kati v čele s posádkovým velitelem města kapitanem zbraní SS Reinetem více než 3000 občanů, mezi nimi Juozase Štěpanavičjusa, Mare Marcinkjevičene, Macele Štukšene a jiné. V předměstí města Kaunasu Viliampol upálili Němci asi 8000 sovětských občanů.

Dne 3. června 1944 vtrhli hitlerovci do vesnice Perčjupe v trakajském újezdu; obklíčili vesnici a úplně ji vyloupili, načež zahnali všechny muže do jednoho domu a ženy a děti do tří jiných domů a tyto domy podpálili. Ty, kdož se pokoušeli dostat se ven a utéci, fašističtí netvorové chytali a znovu je vrhali do hořících domů. Tak bylo upáleno celé obyvatelstvo vesnice, celkem 119 lidí, z toho 21 mužů, 29 žen a 69 dětí. Zde zahynuli: Jalkomas se ženou a čtyřmi dětmi, Juozas Valkišjus se ženou a sedmi dětmi, Stase Kovaliuskene se třemi dětmi, Eva Uždavine se třemi dětmi, Imbalejkiš s jedním malým dítětem, Mariana Uždavinene se čtyřmi dětmi, Stasis Uždavinis se dvěma dětmi, Juozas Marjevičjus s matkou, Juozas Markjevičjus se třemi dětmi, Brauzavuskas s malým dítětem a jiní.

Barbarské hromadné vyhlazování pokojných obyvatelů provedli němečtí okupanti v obvodu města Mariampol, kde bylo zahubeno 7700 lidí. V městečku Seirijaj v alituském újezdu bylo od Němců postříleno 1900 lidí, a v Pylviškjaji bylo postříleno více než 1000 obyvatelů. V šauljajském

újezdu bylo podle neúplných údajů zahubeno 3830 lidí. V městech Trakaj, Paněvěžis, Ukmerga, Kedajňaj a Biržaj vyhubili Němci 37 640 pokojných obyvatelů...

ZE SPISŮ LENINGRADSKÉ
MĚSTSKÉ MIMOŘÁDNÉ KOMISE O ZLOČINECH
NĚMECKÝCH FAŠISTICKÝCH UCHVATITELŮ
V LENINGRADĚ A JEHO PŘEDMĚSTÍCH

(Dokument SSSR-85)

... Za devět set dní bezpříkladného obležení Leningradu a v době okupace jeho předměstí napáchali němečtí fašističtí uchvatitelé nesčetné zločiny a zvěrstva na pokojném obyvatelstvu.

Němci vrhli na Leningrad 107 000 výbušných a zápalných bomb a 150 000 těžkých dělostřeleckých střel. Každý leningradský občan byl po celých 900 dní obléhání takořka neustále v bitevním poli, neustále mu hrozila záhuba nebo nebezpečí, že bude pro celý život zmrzačen. Bombardováním a dělostřeleckým ostřelováním bylo zabito 16 747 a raněno 33 782 lidí. Tyto údaje jsou potvrzovány velmi četnými dokumenty, svědeckými výpověďmi, atd. ...

Ředitel školy č. 218 v ulici Rubinsteinově č. 13, napsal: „Dne 18. května 1942 zakusila škola č. 218 dělostřelecké ostřelování... Dvanáctiletý hoch Leňa Izarov byl zabit. Malá holčička Dora Binamovová zbledla a sténá bolestí. „Maminko, copak budu dělat bez nožičky“, říká. Ljeva Gendělev prudce krvácí. Je mu poskytována pomoc, ale pomoci už není třeba. Se slovy „prokletý Hitler“ zemřel na rukou své matky. Těžce zraněný Žeňa Kutarjev prosí, aby nebyl rozčilován jeho otec, který má choré srdce. Učitelé ze školy a starší žáci poskytují pomoc postiženým. Čtyři školáci byli zabití a sedm zraněno. Nevinně prolitá krev dětí volá o pomstu...“

Dne 13. května 1942 bylo při dělostřeleckém ostřelování zabito 12 dětí, chovanců dětského útulku v továrně Uritského ve věku od 4 do 6 let.

Nepřítel metodicky ostřeloval silně frekventované křižovatky a zastávky elektrické dráhy. Při výbuchu granátu na zastávce elektrické dráhy na rohu Něvského prospektu a Sadové ulice bylo dne 1. května 1943 zabito 49 a zraněno 87 lidí. Dne 7. ledna 1943 bylo výbuchem granátu ve voze elektrické dráhy na rohu ulice Nižegorodské a Lesného prospektu zabito 98 a zraněno 76 lidí. Většina postižených byla mládež z průmyslové školy. Dne 12. října 1943 padl granát do vozu elektrické dráhy na rohu Lesného prospektu a Litovské ulice. Za několik dní nato vybuchl granát na téměř místě a rovněž padl do vozu elektrické dráhy. Bylo zabito 23 a raněno 49 lidí.

Lékař 4. praporu MPVO Berlin a diplomovaná sestra Kvěrskaaja napsali: „Dne 6. září 1941 vybuchl granát na ulici. Na chodníku leží za-

bitá žena s roztaženýma rukama. Vedle ní je košík s potravinami. Dřevěný plot je stržen a potřísněn krví. Přilepily se na něm kousky roztráštěného lidského těla, nitky střev, zkrvavělé úlomky kostí a kousky mozku. Na chodníku je v půli roztržená mrtvola těhotné ženy; je vidět mrtvolu téměř donošeného dítěte. Na dvoře je 5 mrtvol děvčátek ve věku od pěti do sedmi let. Leží v polokruhu, tak jak tu stály před smrtí, když si hrály s míčem.“

Mezi leningradskými občany, zahynulými rukou nepřítele, jsou děti i dospělí, starci i nemocní. Mezi nimi je mnoho významných pracovníků a představitelů sovětské inteligence: známý fyziolog a člen Akademie A. A. Uktomskij, dopisující člen Akademie architektury profesor L. A. Iljin, doktor technických věd L. P. Šiško, profesorka S. S. Kazarnovskaja, významný mikrobiolog profesor A. A. Vladimirov, patholog a anatom profesor M. G. Mandelštam, národní umělec RSFSR B. A. Gorin-Gorjainov, zasloužilá umělkyně republiky A. F. Gribuninová a jiní.

V článku 27 4. Haagské konvence se praví:

„Při obléhání a bombardování nutno učinit všechna nezbytná opatření, aby byly co možná ušetřeny kostely, budovy sloužící účelům vědy, umění a dobročinnosti, historické památky, nemocnice a místa, kde leží ranění a nemocní.“

Hitlerovci porušili normy mezinárodního práva a konvence a ostřelovali obytné domy, školy, nemocnice, a jiné instituce kulturního života. Nepřátelským bombardováním nemocnice na Suvorovském prospektu bylo v domě č. 50 zabito a zraněno 442 osob, z toho 160 osob z nemocničního personálu.

Surově a nesmyslně stříleli Němci na zcela zřejmé nevojenské objekty a zasypávali je granáty a leteckými bombami. O tom svědčí velmi četné výpovědi německých zajatců, záznamy o bojových akcích nižších dělostřeleckých útvarů německých vojsk, která obléhala Leningrad, a plány Leningradu, nalezené u Němců, na kterých jsou označena čísla objektů; většina objektů označených v plánu jsou objekty nevojenské. Tak objekt č. 736 je škola v Baburinově ulici, č. 708 — Ústav pro ochranu matek a kojenců, č. 192 — dům pionýrů, č. 89 — nemocnice Erismanova, č. 96 — první psychiatrická nemocnice a č. 295 — je tržnice. Zvláštní seznam objektů, které měly být ostřelovány, zahrnuje nejvíce frekventované zastávky elektrické dráhy a křižovatky s velkým ruchem.

V záznamní knize o bojových akcích 768. německého těžkého dělostřeleckého oddílu, který byl zálohou hlavního velitelství, jsou tyto záznamy:

„Dne 5. prosince 1942 ostřeloval útvar 25 granáty shluk lidu na Chrestovském ostrově v severní části Petrohradu. Zjevně to byl shluk evakuovaných...“

„Dne 17. ledna 1942. Den přešel klidně. V 10,45 provedl útvar čtyřmi

děly palebný útok na bytové čtvrti Petrohradu. Bylo vypáleno 38 granátů.“

Willy Becker, svobodník 1. baterie 708. dělostřeleckého útvaru, který byl zajat dne 27. ledna 1944, vypověděl:

„Účelem útvaru bylo ostřelovat Leningrad . . . Když jsme přišli do 708. dělostřeleckého útvaru, řekl nadporučík Graunitz záloze: »Vaším úkolem je zničit Leningrad« . . . Věděli jsme velmi dobře, že je v Leningradu mnoho civilního obyvatelstva. Na toto civilní obyvatelstvo jsme právě stříleli.“

Fritz Köpke, feldvébl a velitel 2. děla 2. baterie 2. dělostřeleckého útvaru 910. dělostřeleckého pluku řekl:

„Pro ostřelování Leningradu měly baterie zvláštní zásobu střeliva, které bylo vydáváno nad limit v neomezeném množství . . . Celé mužstvo obsluhující děla vědělo, že ostřelování Leningradu mělo za cíl zpusťit město a zahubit jeho civilní obyvatelstvo. Proto se mužstvo ironicky tvářilo ke zprávám německého vrchního velitelství, ve kterých se mluvilo o ostřelování „vojenských objektů v Leningradě“. Při střelbě do města provázeli vojáci a důstojníci výstřely výkřiky jako na příklad: „A hele, práskneme ještě do jednoho domu!“, „Pozdrav bolševikům“, „Ach, kdyby se člověk mohl podívat, jak se bejvák sype!“, „Další hromada mrtvů!“, „Nuže, uděláme sekanou!“.

Hitlerovští vrazi stříleli na město v době největšího pouličního ruchu, aby usmrtili co možná nejvíce pokojných sovětských občanů. Zajatec Rudolf Lowen z 9. baterie 240. dělostřeleckého pluku u 170. pěší divise vypověděl při výslechu toto:

„Dělostřelecké baterie 240. dělostřeleckého pluku pálily na Leningrad ráno mezi 8. a 9. hodinou, ve dne mezi 11. a 12. hodinou a večer nejintenzivněji od 17. do 18. hodin a po té od 20. do 22. hodin jednotlivými ranami. Hlavním úkolem bylo ostřelovat obytné budovy a vyhlazovat obyvatele Leningradu. Proto jsme stříleli v době, kdy na ulicích města byl největší shluk lidí.“

Velké jsou ztráty Leningradu z leteckých a dělostřeleckých útoků hitlerovských dravců. Ale ještě větší byly oběti Leningradu následkem hladu a jiných obtíží z blokády. Blokáda zbavila obyvatele města dovozu potravin a paliva. Přestaly pracovat lázně a prádelny; zamrzl vodovod. Nebylo světlo, nebylo teplo a elektrické dráhy stály; dělníci dostávali denně 250 gramů chleba, který obsahoval 30 % příměsí; úředníci a nepracující 125 gramů. Jiné potraviny se nevydávaly. K mukám z hladu se připojilo strádání ze zimy. Zuřily kurděje a jiné choroby.

Následkem hladové blokády zahynulo v Leningradě 632 253 lidí. V oněch měsících strašlivého hladu říkali Němci, když stříleli z děl do Leningradu, toto:

„Dnes jsme zase „krmili“ občany Leningradu a měli by nám být vděční,

vždyť mají hlad . . .“ (Z výpovědi zajatého poddůstojníka Ericha Kruschkeho).

Když byla dána do provozu Ladožská cesta a takto navázáno spojení se zemí, byl organizován dovoz potravin a střeliva pro obležený Leningrad. Ale fašističtí netvorové soustavně bombardovali a ostřelovali ladožskou „Cestu života“.

Svědkyň lékařka Milovová popisuje takto situaci v jedné z četných leningradských rodin, která byla typická pro Leningrad v zimě 1941—42:

„Jednoho krutého dne v lednu 1942 za silného mrazu dostavila jsem se k večeru na zavolání do bytu 8 v domě č. 57 v ulici Borové. Dveře do pokoje byly otevřeny. Když jsem našla pokoj, který jsem hledala, vstoupila jsem bez zaklepání do pokoje. Před mýma očima se objevil příšerný obraz. Polotmavý pokoj, na stěnách zmrázky, na zemi zamrzlé louže. Na židlích mrtvola 14letého hochy a v dětském kočárku druhá mrtvola drobounkého děťátka. Na posteli ležela mrtvá majitelka pokoje — K. K. Vandeljová. Vedle ní stojí její starší dcera Mikkau a tře prsa ručníkem. Ale vyhaslý život nelze vrátit. Za jeden den ztratila Mikkau matku, syna a bratra, kteří zahynuli hladem a zimou. U dveří stojí, sotva se z vysílení držíc na nohou, sousedka Lysunovová a dívá se pohledem pomatence na zemřelé. Druhého dne zemřela i ona.“

Těžce zkoušelo od německých fašistických uchvatitelů obyvatelstvo předměstí Leningradu. 29 měsíců německo-fašistické okupace města Puškina (Carskoje Selo) nebylo nic jiného, nežli tupení lidské důstojnosti sovětských lidí. Byla to doba naprostého bezpráví a násilí, bídy a hladu. Lidé, kteří se ničím neprovinili, byli Němci střílení a věšeni. Na nejvíce frekventovaných místech (roh Říjnového náměstí a Sovětského bulváru, ulice Moskevská a ul. 1. května) byly postaveny šibenice, na nichž mnoho dní visely mrtvoly sovětských občanů s nápísem na prsou: „Za sabotáž“, „Za partyzánství“, atd.

Hitlerovci soustavně vyhlazovali sovětské občany. Bez jakéhokoli důvodu, pouze za to, že to byli Rusové, byli oběšeni inženýr Kapustin, skladník Ivanov, učitel Korolev a jiní. Ředitel Vsesvazového ústavu rostlinářského Vatgan, který šel se svou ženou po ulici, nezůstal stát na výzvu německého důstojníka. Za to byli oba zastřeleni. Občanka Bokovová byla svědkyní barbarského mučení 12letého hochy. Hitlerovci ho pověsili na provaz za vlasy a zkoumali, stojíce opodál s hodinkami v ruce, jak dlouho vydrží toto mučení. V září 1941 zavraždili Němci 50 dětí, v říjnu v Balolovském parku bylo postřeleno 400 občanů a v únoru 1942 bylo upáleno 200 obyvatelů města.

Některé městské obvody prohlásili hitlerovci za „zakázané pásmo“ a zastřelili každého, kdo se tam objevil. Matky, které chtěly zachránit své hladové děti před smrtí hladem, byly nuceny se ubírat přes „zakázané

pásma“ do nejbližších vsí a dědin za potravinami. Němci je chytali a stříleli. Svědkyně Tarakanovová si zaznamenala (byla zaměstnána při vydávání pasů) 123 případy, kdy zahynuli pokojní občané, zastřelení při přecházení „zakázaného pásma“. Celkem bylo v městě Puškino zastřeleno, umučeno a zahynulo dělostřeleckou palbou a při leteckém bombardování 18 368 lidí a do Německa bylo deportováno 17 968 lidí.

V Petrodvorci zahynulo 4265 lidí a do Německa bylo deportováno 30 783 lidí. Obyvatelé se skrývali ve skrýších, ale byli nuceni občas opustit skrýše, aby si opatřili potraviny, vodu, atd. Po těchto lidech Němci slídili a stříleli je. Na příklad 200 lidí se skrývalo ve sklepích brusírny. Němci toto místo stále ostřelovali. Lidé hynuli palbou, hladem a žízní. Tu se obyvatelé rozhodli, že přejdou na místo méně nebezpečné. Ale Němci se jali střílet na bezbranný dav ze samopalů, kulometů a minometů. Většina lidí byla zabita. Více než 200 lidí se skrývalo ve sklepě domu č. 13 v Leningradské ulici. Tento dům Němci podpálili a východ ze sklepení zasypali. Občané, kteří se skrývali ve sklepě, se udusili v kouři. Asi 500 starců, dětí a nemocných lidí zahynulo dělostřeleckou palbou v Trojickém kostele.

V květnu 1942 dali Němci v Petrodvorecké nemocnici, kterou evakovali do osady Bolodarskoje, 80 nemocným pod kůži injekce jedu a poté nemocnici se všemi mrtvolami, které tam byly, podpálili. Svědkyní tohoto příšerného zločinu byla ošetřovatelka Kateřina Orlovová, které se podařilo uprchnout. Strašlivé zločiny napáchali Němci v nemocnici Kaščenkově, kde usmrtili jedem 1250 lidí a zahrabali mrtvoly otrávených v protitankovém příkopě ve vesnici Ručji.

Blízko města zřídili Němci tábory pro pokojné sovětské občany a válečné zajatce. V táborech zavedli hitlerovci režim krutého teroru. Vystavovali sovětské lidi neslýchaným tělesným trestům, mořili je hladem a prací nad jejich síly. Svědeckými výpovědmi je zjištěno, že v táborech ve vesnici Rožděstvenskoje a Vyre zemřelo jen v době od května do srpna 1942 asi 3000 lidí.

Svědék lékař Sergěj Ivanovič Samovarov oznámil, že v táboře Rožděstvenskoje zahynulo v říjnu 1941 500 lidí, v listopadu 700 a v prosinci 1024 lidí. V prosinci vypukla epidemie skvrnitého tyfu a úmrtnost se několikrát zvýšila . . .

*ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
„O ZLOČINECH NĚMECKÝCH FAŠISTICKÝCH OKUPANTŮ
VE STAVROPOLSKÉM KRAJI“*

(Dokument SSSR-1)

. . . Bylo zjištěno, že před ústupem z města Georgijevska, aby otrávil sovětské lidi, prodali němečtí vojáci na městském trhu ve dnech 9. a 10. ledna na rozkaz přednosty německých polních nemocnic šéflékaře

barona von Heimanna líh a sodovku, při čemž se ukázalo, že líh byl vlastně methylalkohol a „sodovka“ kyselina šťavelová.

Došlo k hromadné otravě obyvatelů města...

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
„O ZLOČINECH NĚMECKÝCH FAŠISTICKÝCH OKUPANTŮ
VE STAVROPOLSKÉM KRAJI“

(Dokument SSSR-1)

...Bylo zjištěno, že Němci hromadně vyhlazovali pokojné sovětské obyvatelstvo otravou kysličníkem uhelnatým ve zvláště k tomu zařízených nákladních automobilech („automobilech smrti“). Válečný zajatec E. M. Fenchel sdělil toto:

„Byl jsem zaměstnán jako automechanik a měl jsem možnost se podrobně seznámit se zařízením nákladních automobilů, které byly zvláště upraveny pro zplynování, totiž pro hubení lidí výfukovým plynem. Takových vozů mělo gestapo v městě Stavropolu několik.

Jejich zařízení bylo toto: Karoserie byla dlouhá přibližně 5 metrů, široká 2,5 metru a vysoká přibližně 2,5 metru. Karoserie měla tvar vagonu bez oken a uvnitř byla obložena zinkovaným plechem, a na podlaze rovněž obložené plechem ležely dřevěné rošty; dveře karoserie byly opatřeny gumou a pomocí automatického zámku se neprodyšně zavíraly... Na podlaze nákladního automobilu pod roštem byly dvě kovové roury... Tyto roury byly mezi sebou spojeny příčnou rourou téhož průměru... Tyto roury měly četné otvory o průměru půl centimetru. Od příčné roury vede dolů otvorem v pozinkované podlaze gumová hadice, na jejímž konci je šestihranná matice se závitem, kterému odpovídá závit na konci výfukové roury motoru. Tato hadice se našroubuje na výfukovou rouru a pracuje-li motor, vniká výfukový plyn do karoserie tohoto hermeticky uzavřeného vozu. V důsledku nahromadění plynů musel člověk, který byl v karoserii, za krátkou dobu zemřít. Karoserie vozu může pojmut 70 až 80 lidí. Tento automobil má motor značky „Sauer“...“

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
„O ZLOČINECH NĚMECKÝCH FAŠISTICKÝCH
UCHVATITELŮ
V KRASNODARU A V KRASNODARSKÉM KRAJI“

(Dokument SSSR-42)

Brzy po osvobození města Krasnodarsku od německých fašistických uchvatitelů začal docházet do Mimořádné státní komise pro zjišťování a vyšetřování zločinů německých fašistických uchvatitelů a jejich po-

mahačů materiál o tom, že během okupace města Krasnodaru a Krasnodarského kraje vyhladilo německé velení a gestapáci, a to velitel 17. německé fašistické armády generálplukovník Ruoff, náčelník trestních orgánů v městě Krasnodaru plukovník Kristmann a jeho zástupce a přednosta věznice gestapa . . . společně se zrádci V. P. Tiščenkem, N. S. Puškarjevem, I. A. Rečkalovem, G. N. Misanem a M. P. Lastovinem s velkou ukrutností pomocí otravných plynů — kysličníku uhelnatého — více než 6700 sovětských občanů, mezi nimiž ženy, starce a děti, kteří byli na léčení v nemocnicích a v léčebných ústavech města Krasnodaru, a také vězně, kteří byli drženi ve věznicích gestapa.

Z příkazu Mimořádné státní komise přezkoumaly místní sovětské orgány některý došlý materiál o zločinech německých fašistických uchvatitelů; bylo zjištěno, že v okolí města Krasnodaru v obvodu továrny na měřicí přístroje bylo ve velkém protitankovém příkopu zakopáno několik tisíc mrtvol sovětských občanů, kteří byli otráveni plyny a naházeni tam gestapáky. Četné mrtvoly sovětských občanů objevené v tomto příkopu byly identifikovány příbuznými, místními obyvateli města, jako ti, kdož byli na léčení v nemocnicích, nebo kdož byli zatčeni gestapem.

Lékařská komise znalců, jejímiž členy byli lékaři Černá, Baranov, Kuškov, Kosobjan a Chabachpašev, zjistila na základě ohledání a pitvy značného počtu mrtvol sovětských občanů, které byly nalezeny v různých místech protitankového příkopu, že všichni tito občané byli německými fašistickými katy usmrceni otravou kysličníkem uhelnatým.

Mimořádná státní komise zaslala veškerý došlý materiál o příšerných zločinech německých fašistických uchvatitelů v městě Krasnodaru a v Krasnodarském kraji prokurátorovi Svazu SSR k vyšetřování a trestnímu stíhání pachatelů . . .

S P I S O V Ý M A T E R I Á L S O U D N Í H O P R O C E S U
O Z V Ě R S T V E C H N Ě M E C K Ý C H F A Š I S T I C K Ý C H
U C H V A T I T E L Ů A J E J I C H P O M A H A Č Ů
N A Ů Z E M Í M Ě S T A K R A S N O D A R U
A K R A S N O D A R S K É H O K R A J E
V D O B Ě D O Č A S N Ě O K U P A C E T O H O T O Ů Z E M Í

(Dokument SSSR-55)

A. Zpráva o soudním procesu
Líčení dne 14. července

Dne 14. července t. r. bylo v městě N. v severním Kavkazu zahájeno před vojenským soudem, jemuž předsedal plukovník justiční služby soudruh N. J. Majorov a u kterého jako státní žalobce vystupoval generál-

major justiční služby soudruh L. I. Jačenin, hlavní líčení v procesu o zvěrstvech německých fašistických uchvatitelů a jejich pomahačů na území města Krasnodaru a Krasnodarského kraje v době dočasné okupace tohoto území.

V této trestní věci byli postaveni před soud pro obvinění z trestných činů, o nichž mluví články 58^{1a} a 58^{1b} trestního zákoníku RSFSR (vlastizrada), tyto obvinění: I. Kladov, I. Kotomcev, M. Lastovin, G. Misan, J. Napcok, V. Pavlov, I. Paramonov, N. Puškarjev, I. Rječkalov, V. Tiščenko a G. Tučkov.

Obviněné hájí z příkazu soudu advokáti A. I. Nazarevskij, V. I. Jakuněnko, a S. K. Kaznačejev.

Při odpoledním líčení vojenského soudu byl přednesen žalobní spis.

Žalobní spis líčí podrobně strašný obraz hromadného vraždění naprosto nevinných sovětských lidí, kteří byli v celých tisících hubeni německými fašistickými uchvatiteli, kteří dočasně okupovali Krasnodarský kraj.

V přípravném vyšetřování bylo zjištěno, že všechny tyto vraždy, násilnosti, ukrutnosti a loupeže prováděly oddíly a trestní orgány 17. německé armády pod velením generálplukovníka Ruoffa.

Bezprostřední řízení a provádění všech těchto zvěrstev bylo svěřeno krasnodarskému gestapu v čele se šéfem gestapa německým plukovníkem Kristmannem.

Součástí gestapa bylo zvláštní trestní komando tajné policie, nazvané „Sonderkomando SS-10-a“, které právě bezprostředně provádělo všechny tyto zločiny.

Vyšetřováním byly zjištěny tyto skutečnosti: Surové zacházení se zatčenými a upalování vězňů, kteří byli umístěni ve sklepení krasnodarského gestapa; hromadné vraždění nemocných v krasnodarské městské nemocnici, v léčebné kolonii Berezanské a v krajské dětské nemocnici, umístěné na samotě „3. potok Kočety“ v okrese usť-labinském.

Konečně byly vyšetřováním zjištěny skutečnosti zadušení mnoha tisíců sovětských lidí kyslíčnickem uhelnatým ve zvláště k tomu zřízených nákladních automobilech, v „automobilech smrti“.

„Sonderkomando SS-10-a“ bylo vlastně trestní komando gestapa, které mělo asi 200 mužů. Náčelníkem zmíněného „Sonderkomanda“ byl šéf gestapa německý plukovník Kristmann a jeho přímými pomocníky při vyhlazování sovětských lidí byli němečtí důstojníci: Rabbe, Boss, Sargo, Salge, Hahn, Erich Mayer, Paschen, Winz, Hans Münster, němečtí vojenští lékaři ve věznicí a u gestapa — Herz a Schuster, jakož i spolupracovníci gestapa — tlumočníci Jakub Eisch a Scherterlan.

Kromě toho byli ve službách gestapa a měli účast na všech zvěrstvech zrádci stíhaní v této trestní věci jako obvinění: V. Tiščenko, G. Tučkov,

I. Rječkalov, M. Lastovinová, N. Puškarjev, G. Misan, J. Napcok, I. Paramonov, I. Kotomcev, V. Pavlov a I. Kladov.

Provedeným šetřením byly zjištěny tyto konkrétní skutečnosti zločinů, které napáchali v Krasnodarském kraji němečtí fašističtí uchvatitelé.

Brzy po obsazení Krasnodaru byla sklepení krasnodarského gestapa v důsledku neustálých razií a hromadného zatýkání pokojných obyvatelů přeplněna až do nemožnosti vězni. Žádné „vyšetřování“ se v trestní věci těchto set a tisíců naprosto nevinných lidí neprovádělo. Zatčení byli vystaveni velmi rafinovanému mučení a bití a o jejich osudu rozhodoval zcela svrchovaně šéf gestapa plukovník Kristmann, který také dával rozkazy k fyzickému zahubení vězňů.

Od podzimu 1942 začali Němci používat pro hubení sovětských lidí zvláště k tomu zařízených automobilů, které se staly známými u obyvatelstva pod názvem „automobily smrti“.

„Automobily smrti“ byly vlastně zavřené pěti až sedmitunové nákladní automobily šedé barvy s Dieselovým motorem. Tato auta byla uvnitř obložena pozinkovaným plechem a opatřena v zadní části karoserie dvoukřídlovými hermeticky se zavírajícími dveřmi. Na podlaze karoserie byl rošt, pod kterým procházela roura s otvory. Tato roura byla spojena s výfukovou rourou motoru. Výfukové plyny z Dieselova motoru, které obsahovaly vysoce koncentrovaný kysličník uhelnatý, vnikaly do karoserie auta a přivodily rychlou otravu a smrt udušením lidí, kteří byli uvnitř vozu.

Několikrát za týden, a v lednu před ústupem Němců z Krasnodaru dva až třikrát za den byly „automobily smrti“ naloženy vězni ze sklepení budovy gestapa, která byla v ulici Ordžonikidze č. 61. Nakládání obyčejně řídil náměstek šéfa gestapa, který byl také velitelem gestapácké věznice, kapitán Rabbe. Nejdříve byli vězňové svlečeni a poté bylo 60 až 80 lidí naloženo do „automobilu smrti“, jehož dveře se hermeticky zavřely a vůz stál několik minut se spuštěným motorem, načež zamířil k protitankovému příkopu, který byl za továrnou na měřicí přístroje. „Automobil smrti“ doprovázela obyčejně strážní četa policistů ze „Sonderkomanda SS-10-a“. Do protitankového příkopu byl pak vůz vyložen a lidé, kteří byli usmrceni plyny ze spuštěného motoru, byli ledabyle zahrabáni. Do vozu byli obyčejně naloženi muži, ženy a děti společně.

Ačkoli se Němci pokoušeli uchovat tuto příšernou metodu pro vyhlazování sovětských lidí v tajnosti, přece se během doby dověděli místní obyvatelé, kteří bydleli v sousedství gestapa, a jejich prostřednictvím i celé místní obyvatelstvo o tom, k čemu jsou tyto vozy určeny.

O „automobilech smrti“ se dověděli také zatčení, kteří začali při vsazování do vozu klást odpor a naplňovali dvůr svým křikem a nářkem; proto

je gestapáci vlekli do vozu násilím. Křik nešťastníků brzy poté, kdy byl spuštěn motor, ponenáhlu utichal a lidé, kteří byli ve voze, hynuli.

Svědkyň Jevdokije Fedorovna Gažikovová, která jednou viděla násilné vsazování jedné zatčené ženy a jejího pětiletého děvčátka do „automobilu smrti“, vypověděla:

„Gestapáci vlekli do tohoto „autobusu“ násilím ženu asi 30 let starou. Žena nechtěla jít do vozu, bránila se a po celou dobu se snažila dostat se k děvčátku asi 4 nebo pětiletému, které stálo vzadu a křičelo: „Maminko, maminko, já pojedu s tebou.“ Gestapák, který nemohl přemoci zatčenou ženu, chytil děvčátko a natřel mu jakousi černou polotekutou látkou rty a nos. Dítě upadlo okamžitě do bezvědomí a gestapáci je hodili do karoserie vozu. Když spatřila matka, co se stalo, začala hystericky křičet a vrhla se na gestapáka. Po několika vteřinách zápasu se gestapákovi podařilo zatáhnout vysílenou ženu do vozu.“

V „automobilech smrti“ nebyli vyhlazováni jen zatčení, nýbrž i ti, kdož byli nahodile pochyťáni na ulicích při hromadných razíích.

Při vykopávce protitankového příkopu byly mezi oběťmi fašistických netvorů objeveny mrtvoly s košíky a jinými předměty, s kterými šli zahynulí do města, na trh a pod. Při vykopávkách protitankového příkopu v obvodu sovchozu č. 1 bylo objeveno množství mrtvol, které byly později příbuznými identifikovány.

Tak identifikoval obyvatel města Krasnodaru Nikolaj Kuzmič Kolomijcev mrtvolu své ženy Raisy Ivanovny Kolomijcevojové, která byla zatčena gestapem dne 2. února 1943. Dělník z továrny „Krasnolit“ Vasilij Nikolajevič Petrjenko identifikoval mrtvoly své ženy Věry Zinověvny, svého sedmiletého syna Jiřího a své tříleté dcery Inny. Petrjenkova žena byla zatčena s dětmi rovněž dne 2. února 1943. Kněz Georgijevského kostela v městě Krasnodaru Ijačev osobně identifikoval známé mu obyvatele města Krasnodaru Kyrila Luganského, Vladimira Golovatého a jiné.

V srpnu 1942 přijel do krasnodarské městské nemocnice lékař gestapa Němec Herz, který shromáždil informace o počtu a stavu nemocných. Brzy poté přijel Herz do této nemocnice s několika německými důstojníky, kteří prohlédli nemocnici a odjeli.

Dne 22. srpna se dostavil Herz k vrchnímu lékaři nemocnice doktoru Bašlajevovi a prohlásil jemu i jiným lékařům, že podle dispozice, kterou obdržel od německého velení, mají být nemocní z nemocnice „odklizení“. Brzy poté přijel na dvůr nemocnice „automobil smrti“, kam zaháněli gestapáci násilím nemocné.

Pro první jízdu vozu bylo naloženo asi 80 lidí, vůz odejel a brzy se vrátil. Během následujících dvou hodin vykonal vůz čtyři jízdy a pobral více než 300 nemocných, kteří byli všichni usmrceni šhora uvedeným

způsobem, a jejichž mrtvoly byly shozeny do protitankového příkopu u továrny na měřicí přístroje.

Tyto skutečnosti byly zjištěny výpovědmi očitých svědků Makarova, Kantonistova, Mochna a jiných.

Tak vypověděl svědek Mochno toto:

„Po několika jízdách přijel týž vůz k budově, kde byli nemocní muži. Německý důstojník dal rozkaz, aby byli všichni muži, kteří se vůbec mohli pohybovat, vysvlečeni a přivedeni k vozu. Tu zase začal hluk, nářikání a křik nemocných, ale Němci jednali s největší surovostí: chytali nemocné a strkali je do vozu; těžce nemocní byli vynášeni na nosítkách a Němci je také házeli do vozu.“

Stalo se, že právě při nakládání nemocných do vozu přišel do nemocničního prostoru dávno před tím z nemocnice propuštěný obyvatel města Krasnodaru Ivan Ivanovič Kotov pro informaci. Jeden z německých důstojníků, který dozíral na nakládání, zpozoroval Kotova, chytil ho a zatahl ho do „automobilu smrti“. Později, když zabouchli dveře vozu a vůz se dal do pohybu, pocítil Kotov, že se dusí, roztrhl svou košili, omočil ji vlastní močí a přikryl si ústa a nos. Za krátkou dobu upadl do bezvědomí a přišel k sobě teprve v protitankovém příkopu, kde ležel mezi ledabyle naházenými mrtvolami. Kotov se vyhrabal z příkopu a vrátil se domů. Při vyšetřování vypověděl Kotov toto:

„... Němec, který stál u vozu, vrhl se na mne s nesrozumitelnými mně výkřiky, chytil mne vzadu za límec kabátu a strčil mne do vozu. Když jsem byl vhozen do vozu, bylo tam už mnoho lidí. Kolik jich bylo, nemohu říci. Byli tam muži i ženy. Ve voze bylo velmi málo místa. Lidé stáli přitisknutí jeden ke druhému. Ve voze se ozývalo sténání, křik, pláč, lidé v pravém slova smyslu šileli, cítilce patrně, že němečtí barbaři nám připravují příšerná muka a smrt. Po mně bylo do vozu ještě hozeno asi pět lidí, načež byly dveře zabouchnuty a za několik minut se vůz dal do pohybu. Při jízdě jsem pocítil, že se začínám dusit, strhl jsem se sebe košili, navlhčil jsem ji močí a přikryl jsem košilí ústa i nos, načež jsem ihned pocítil ulehčení.“

Po vyhlazení nemocných v krasnodarské nemocnici zůstalo tam jen 20 lůžek, na které byli přijímáni noví nemocní. Avšak vpravdě bylo toto oddělení nemocnice jen past, neboť lékař gestapa Herz přijel dvakráte se podívat na nové nemocné, kteří přišli do tohoto oddělení, a odvážel je také v „automobilech smrti“.

Dne 5. září 1942 se dostavil týž gestapák Herz do Berezanské léčebné kolonie a prohlásil vrchnímu lékaři této kolonie Kirejevovi v přítomnosti lékařky Šapovalovové, že dne 7. září přijede vůz pro nemocné, kteří mají být také zahubeni. Kirejev prosil Herze, aby nebral alespoň ty, kdož jsou na cestě k uzdravení a jsou zaměstnáni zemědělskými pracemi. Herz s tím:

souhlasil a dal rozkaz, aby byli ti, kdož se již uzdravují, odvedeni do zvláštní místnosti. Ráno dne 7. září přijel „automobil smrti“ do kolonie a gestapáci se jali do vozu nakládat nemocné ženy, které předem svlékli do naha. Mnohé nemocné se pokoušely bránit, ale byly násilím zataženy do „automobilu smrti“.

Dohromady bylo takto z Berezanské kolonie odvezeno a vyhlazeno 320 nemocných, jejichž mrtvoly byly zasypány v protitankovém příkopu, který se nacházel asi 5 km od kolonie.

Za několik dní poté přišla do kolonie skupina Němců v čele s důstojníkem gestapa Hansem Münsterem. Tato skupina vyloupila všechny cenné věci a potraviny, které patřily kolonii.

V říjnu 1942 bylo do kolonie dáno 17 nemocných z Krasnodaru, kteří byli později také vyhlazeni v „automobilu smrti“. Co se týče nemocných, kteří byli na cestě k uzdravení a zůstali v nemocnici s povolením Herzovým, byli tito na rozkaz Hanse Münstera naloženi dne 20. října 1942 v počtu 60 lidí na nákladní automobil a odvezeni k protitankovému příkopu, kde byli postříleni. Před tím vykřikla jedna nemocná jménem Marusja ve vzteku: „Přijdou naši a pomstí nás.“ Münster zbil tuto nemocnou pažbou ručnice a do krvava ji zmrzačil obličej a hlavu. Nemocný Dobuncov se pokusil o útěk, ale byl zabit ranou z ručnice.

V září 1942 provedli Němci stejným způsobem vyhlazování nemocných dětí, které byly v dětské krajské nemocnici, umístěné v samotě „3. potok Kočety“ v usť-labinském okrese krasnodarského kraje. Ve zmíněné nemocnici se usadil důstojník gestapa Erich Mayer a tlumočník Jakub Eichs.

Dne 21. září 1942 přijel k nemocnici „automobil smrti“ a jedno osobní auto, ve kterém přijel lékař Herz a s ním několik Němců. Do „automobilu smrti“ bylo umístěno 42 nemocných dětí, které měly na sobě jen spodky a trička; tyto děti byly zahubeny shora zmíněným způsobem. Tělička dětí byla vhozena do zvláštní veliké jámy, kterou vykopali už několik dní předem v obvodu samoty „Černyševag“ místní obyvatelé na rozkaz Mayera a Eichse domněle proto, aby tam mohlo být postaveno protiletadlové dělo.

Během přípravného vyšetřování v této trestní věci byly na 13 místech rozkopány jámy s mrtvolami zakopaných tam obětí německých fašistických katů a byla provedena soudní lékařská expertisa. Z obrovského počtu mrtvol nalezených v těchto místech byly soudně lékařsky ohledány 623 mrtvoly, z toho 85 mrtvol dětí, 256 mrtvol žen a 282 mrtvoly mužů, z čehož bylo 198 mrtvol starců.

Na podkladě všestranného soudně lékařského, soudně chemického a spektroskopického vyšetření dospěla komise znalců, jejímiž členy byli vrchní soudní lékařský znalec lidového komisariátu zdravotnictví SSSR dr. V. I. Prozorovskij, vrchní soudní lékařský znalec lidového komisariátu

zdravotnictví RSFSR docent V. M. Smoljaninov, vrchní soudní lékařský znalec Rudé armády doktor lékařských věd profesor M. I. Avdějev, poradce moskevské městské soudní lékařské expertisy dr. P. S. Semjonovskij a soudní chemik S. M. Sokolov k závěru, že příčinou smrti byla v 623 vyšetřených případech otrava kysličníkem uhelnatým a že ve 100 případech nastala smrt následkem střelného zranění, a to v převážné většině případů do hlavy.

Ve svém posudku uvádí komise znalců, že kysličník uhelnatý mohl mít nepochybně smrtící účinek při unikání výfukových plynů z Dieselova motoru do uzavřené místnosti.

Komise konstatovala toto:

„Je-li zdroj vývinu kysličníku uhelnatého (v daném případě výfukové plyny) v uzavřené místnosti, pak vzrůstá koncentrace kysličníku uhelnatého v této místnosti neobyčejně rychle, což může přivodit smrt dokonce v několika minutách (5—10).“

Podle toho potvrdil materiál soudní lékařské expertisy v plném rozsahu zjištění přípravného vyšetřování o tom, že orgány gestapa hubily hromadně sovětské občany, kteří byli ve vazbě u krasnodarského gestapa a také jiné pokojné obyvatele, nemocné, a to jak dospělí, tak i děti, kteří byli na léčení v Krasnodarské nemocnici, v Berezanské léčebné kolonii a v krajské dětské nemocnici.

Celkový počet sovětských občanů, kteří byli zplynováni v „automobilech smrti“, dosahuje 7000 lidí.

Žalobní spis vykládá také zjištěné okolnosti hromadného věznění a trýznění sovětských občanů v krasnodarském gestapu.

Ve sklepeních gestapa byli vězňové denně biti. Gestapáci je tloukli s divokou ukrutností ocelovými pruty, holemi i nohama, vráželi jim pod nehty špendlíky a pod. Po tomto mučení byli vězňové shazováni do sklepení v bezvědomém stavu a zohaveni až k nepoznání.

Zvláštní vynalézavostí při týrání zatčených vynikal šéf krasnodarského gestapa plukovník Kristmann a lékař gestapa Herz. Svědkyně Mirošnikovová, která byla určitou dobu vězněna na gestapu, vypověděla:

„V době svého pobytu v cele 1-1 krasnodarského gestapa jsem viděla na vlastní oči, jak se z výslechu vracely do cely strašně zbité Věra Bronnykovová, Irina Jacenková, Gruňa Grigorjevová a četné jiné sovětské dívky a ženy. Podle jejich vyprávění je důstojníci gestapa předem svlékli do naha a pak bili důtkami a kopali. Některé z nich byly při výslechu znásilněny. Při svém návratu do cely měla děvčata na celém těle podlitiny a strupy zaschlé krve; některé z nich uvrhli v tomto stavu do samotek, kde nedostávala žádnou vodu anebo jen vodu silně osolenou.“

Podle výpovědi svědkyně Gažikovové se ozývalo ze sklepení, kde byli umístěni vězňové, soustavné volání o pomoc. Někdy bylo slyšet, jak

vězňové křičeli: „Dejte nám hlt vody nebo aspoň kousek chleba, umírají zde děti“.

Před svým útěkem z města Krasnodaru, ke kterému je donutila ofensiva Rudé armády, přikročili gestapáci k novému příšernému zločinu.

Dne 10. února 1943 byla budova gestapa podpálena oddílem „Sonderkomanda SS-10-a“ za velení důstojníka Hahna. Rychle se rozšiřující oheň a výbuchy předem položených min znemožnily záchranu za živa hořících vězňů. Z plamenů se podařilo vyskočit jen jednomu vězni, jehož jméno zůstalo neznámé, protože brzy potom zemřel na mučení, jež vytrpěl, a na popáleniny z požáru, což je potvrzováno výpovědmi svědkyň Rožkovové, Dobrovové, Gažikové a obviněného Puškarjeva.

Celkem dosahuje počet zatčených sovětských občanů, kteří zahynuli mučednickou smrtí při požáru budovy gestapa, počtu tří set. Některé ohořelé mrtvoly, které byly potom nalezeny ve sklepení gestapa, měly na sobě stopy strašlivého mučení a týrání. Tak na příklad byla mezi těmito mrtvolami nalezena mrtvola neznámého muže středního věku s usekanými rukama.

Ve své bestiální snaze vyhladit co nejvíce sovětských občanů nezastavovali se němečtí fašističtí bandité ani před nejhnusnějšími provokacemi. Tak na příklad bylo kdysi obyvatelstvu města veřejně oznámeno, že se v novém bazaru budou prodávat odpadky masa (vnitřnosti). Hladoví obyvatelé uvěřili této vyhlášce a shromáždili se na zmíněném místě. Na místo odpadků masa přijelo zavřené auto s policisty a německými vojáky; ve voze byl neznámý rudý námořník, kterého gestapáci ihned v přítomnosti shromážděných lidí na sloupu pověsili. V posledním okamžiku se rudý námořník obrátil k plačícímu davu a vykřikl:

„Neplačte. Kati našeho lidu zaplatí za to celými tisíci svých životů. Brzy přijdou naši a za vše se pomstí.“

V jiném případě oznámilo německé velení veřejně obyvatelstvu, že prý bude několik tisíc zajatých vojáků Rudé armády vedeno městem a že se obyvatelstvu dovoluje poskytnout jim pomoc potravinami. Vzhledem k tomu šlo velké množství obyvatelů Krasnodaru zajatce vítat a vzalo s sebou dárky a potraviny, ale na místo sovětských válečných zajatců vyjela proti nim německá auta s německými zraněnými vojáky. To pak bylo fotografováno a filmováno, aby bylo podle záměru německých provokatérů znázorněno vítání, které prý sovětské občany uspořádali německým vojákům...

B. R o z s u d e k

Jménem Svazu sovětských socialistických republik.

Vojenský tribunál severokavkazské fronty projednal ve dnech 14.—17. července 1943 v senátě, jehož členy byli plukovník justiční služby a před-

ředa vojenského tribunálu severokavkazské fronty N. J. Majorov jakožto předseda, zástupce předsedy vojenského tribunálu téže fronty plukovník justiční služby G. K. Zacharjanc a člen vojenského tribunálu fronty major justiční služby N. N. Kostrov a jehož tajemníkem byl major justiční služby L. A. Gorěv, za účasti státního žalobce, kterým byl vojenský prokurátor generálmajor justiční služby L. I. Jačenin, a obhájců soudem jmenovaných, kterými byli advokáti S. K. Kaznačejev, V. I. Jakunin a A. M. Nazarevskij, ve veřejném ústním líčení v Krasnodaru trestní věc o zvěrstvech německých fašistických uchvatitelů a jejich pomahačů na území města Krasnodaru a Krasnodarského kraje, ve kteréžto trestní věci byli obviněni:

1. Vasilij Petrovič Tiščenko, narozen 1914 v samotě Bičevaja Balka v pavlovském okrese Krasnodarského kraje.

2. Ivan Anisimovič Rječkalov, narozen 1911, ve vesnici Pičevky, v jur-gamyšském okrese, čeljabinské oblasti, dvakrát trestaný pro krádež k odnětí svobody na pět let. Tresty si odpykal.

3. Michail Pavlovič Lastovin, narozen 1883 v osadě Novo-Titarovské v krasnodarském okrese, Krasnodarský kraj, kulak.

4. Grigorij Petrovič Tučkov, narozen 1909 v osadě Novo-Dmitrijevské v sovětském okrese, Krasnodarský kraj.

Všichni čtyři z trestných činů, uvedených v článku 58^{1a} trestního zákoníku RSFSR.

5. Nikolaj Semjonovič Puškarev, narozen 1919 v městě Dněpropetrovsku.

6. Grigorij Nikitovič Mišan, narozen 1916 v osadě Suzdalskaja v okrese gorjače-klučevském, Krasnodarský kraj.

7. Junus Micukoviš Napcok, narozen 1914 v aule Lekšukaj v okrese tachtamukajevském, Krasnodarský kraj.

8. Ivan Fedorovič Kotomcev, narozen 1918 ve vesnici Poloněc v zujevském okrese, kirovská oblast. Byl odsouzen v roce 1937 pro chuligánství k trestu odnětí svobody na dva roky. Trest si odpykal.

9. Vasilij Stěpanovič Pavlov, narozen 1914 v městě Taškentu.

10. Ivan Ivanovič Paramonov, narozen 1923 v městě Rostov na Donu.

11. Ignatij Fedorovič Kladov, narozen 1911, ve vesnici Sizikovo, v okrese nevjanovském, sverdlovská oblast.

Všichni z trestných činů uvedených v článku 58^{1b} trestního zákoníku RSFSR.

Ze spisů přípravného i soudního vyšetřování zjistil vojenský soud toto:

Dne 9. srpna 1942 obsadila německá, fašistická vojska dočasně město Krasnodar a území Krasnodarského kraje a na přímý pokyn německé vlády a na rozkaz velitele 17. německé armády generálplukovníka Ruoffa, za nejaktivnější účasti gestapa — německé tajné policie, která jednala pod

vedením šéfa gestapa plukovníka Kristmanna, jeho zástupce kapitána Rabbeho, gestapáckých důstojníků — Pašchena, Bossa, Sarga, Salgeho, Hahna, Winze, Ericha Mayera a Hanse Münštera, německých vojenských lékařů ve věznici a u gestapa Hertze a Schustera, spolupracovníků gestapa — tlumočnicků Jakuba Eichse a Schertelana, společně se svými pomocníky — zrádci naší socialistické vlasti — V. Tiščenkem, I. Rječkalovem, G. Misanem, M. Lastovinem, N. Puškarevem, G. Tučkovem, I. Paramonovem, J. Napcokem, I. Kotomcevem, V. Pavlovem a I. Kladkovem, vyhlazovala po dobu půl roku nejrůznějšími bestiálními metodami pokojné obyvatelstvo města Krasnodaru a Krasnodarského kraje. Hitlerovští netvorové a shora jmenovaní jejich pomahači postříleli, oběsili, udusili otravnými plyny kysličníku uhelnatého a umučili mnoho tisíc zcela nevinných sovětských lidí, mezi nimi i žen, starců a dětí.

Němečtí uchvatitelé a jejich pomahači vypálili všechny průmyslové podniky, lepší budovy a domy pokojných obyvatelů v Krasnodaru, vyloupili a zničili majetek státních, hospodářských, kulturních a společenských institucí v městě Krasnodaru a v Krasnodarském kraji, vzali obyvatelstvu veškeré potraviny a jiné hmotné cennosti a deportovali velké množství sovětských občanů do německého otroctví. V únoru 1943 po vyhnání německých okupantů Rudou armádou z území Krasnodarského kraje byly všechny právě zmíněné příšerné zločiny odhaleny sovětskými orgány v celé jejich úplnosti.

Soudním vyšetřováním byly zjištěny také skutečnosti, že hitlerovští lupiči soustavně trýznili a upalovali četné zatčené sovětské občany, kteří byli ve sklepení gestapa, a že vyhladili otravou plyny kysličníku uhelnatého ve zvláště k tomu zřízených autech — automobilech smrti — asi 7000 nevinných sovětských lidí, mezi nimi více než 700 lidí nemocných, kteří byli v léčebných ústavech města Krasnodaru a Krasnodarského kraje; z toho bylo 42 dětí od 5 do 16 let.

Vojenský soud vyslechl výpovědi obviněných, výpovědi svědků, soudní lékařský znalecký posudek, řeči státní žaloby i obhajoby a uznal všechny vinnými, že:

1. Tiščenko vstoupil dobrovolně v srpnu 1942 do služeb německé policie a v září 1942 byl pro povzbuzení povýšen na hodnost rotmistra trestního orgánu gestapa „Sonderkomanda SS-10-a“ a poté na hodnost vyšetřovatele gestapa, při čemž byl zároveň jeho tajným agentem.

Tiščenko jezdil v těchto funkcích, které zaujímal u německých uchvatitelů, společně s důstojníky gestapa Bossem a jinými na razzie a zatýkání partyzánů, komunistů a jiných sovětských aktivistů. Pod velením gestapáckých důstojníků Sarga a Salgeho vyšetřoval zatčené a bil je důtkami; z jeho iniciativy bylo několik uvězněných sovětských občanů, které měl

v záznamu, udušeno kysličníkem uhelnatým ve zvláště k tomu zařízených automobilech — „automobilech smrti“.

2. Puškarev vstoupil v srpnu 1942 dobrovolně do služeb hitlerovců k policii a byl pak záhy povýšen na hodnost gruppenführera a velitele oddílu ve shora zmíněném „sonderkomandu“.

Puškarev zajel společně s hitlerovskými důstojníky Steinem, Gretzem, Hahnem a jinými za vedení šéfa gestapa plukovníka Kristmanna několikrát za účely provokatérskými a trestními do stanice Gladkovské, do města Anapu a do jiných míst, kde se účastnil pátrání, zatýkání a popravování partyzánů a jiných sovětských aktivistů.

Puškarev byl náčelníkem stráže gestapa a střežil zatčené sovětské lidi, účastnil se jejich trýznění a bití, byl přítomen při nakládání zatčených do „automobilů smrti“, v nichž němečtí fašističtí kati usmrcovali lidi otravou kysličníkem uhelnatým.

Na začátku února 1943 před vyhnáním Němců z města Krasnodaru účastnil se Puškarev toho, jak gestapáci podpalovali a vyhazovali do vzduchu budovu, kde bylo gestapo a kde byli zatčení sovětští občané, kteří následkem toho zahynuli.

3. Rječkalov, který byl podmíněně propuštěn z věznice, kde si odpykával trest za krádež, vyhnul se mobilisaci do Rudé armády, přeběhl v srpnu 1942 na stranu německých fašistických uchvatitelů a dobrovolně vstoupil do služeb německé policie, odkud byl za několik dní za horlivý výkon služby přeložen do „sonderkomanda SS-10-a“.

Rječkalov vykonával povinnosti policejního a tajného agenta gestapa, střežil zatčené a jel několikrát jako člen trestního oddílu gestapa do osady Gladkovské, Novo-Pokrovské, Gastogajevské a do města Anapu, kde měli být zjištěni, zatčeni a povražděni sovětští občané.

V prosinci 1942 doprovázel Puškarev auto s lidmi otrávenými kysličníkem uhelnatým k protitankovému příkopu a účastnil se vykládání mrtvol a jejich zahrabávání.

4. Misan vstoupil v srpnu 1942 dobrovolně do služeb německé policie a byl za 12 dní přeložen k „sonderkomandu SS-10-a“, kde soustavně prováděl střežení zatčených sovětských občanů, kteří byli před jeho zraky týráni.

Misan se několikrát účastnil nakládání zatčených sovětských občanů do „automobilů smrti“, v nichž usmrcovali gestapáci zatčené kysličníkem uhelnatým.

Misan projevil přání účastnit se popravy občana Gubského, který vyvíjel protifašistickou činnost. Misan zastřelil Gubského, čímž si získal důvěru okupantů a byl pak jmenován tajným agentem gestapa.

5. Kotomcev vstoupil v září 1942 dobrovolně do služeb policie v táboře pro válečné zajatce a v listopadu 1942 přešel dobrovolně do služeb „son-

derkomanda-SS-10-a“ a jako jeho člen aktivně pomáhal gestapu vyhla-
zovat sovětské občany, neboť se účastnil trestních výprav v boji proti
partyzánům.

V lednu 1943 se Kotomcev spolu s trestním oddílem účastnil pochytní
a zatýkání partyzánů v samotě Kurundupo a v osadě Krymské. Za aktivní
účasti Kotomcevovy bylo v Kurundupu oběšeno děvče za spojení s par-
tyzány a v osadě Krymskaja bylo oběšeno 16 sovětských lidí.

6. Napcok vstoupil dobrovolně do služeb „sonderkomanda SS-10-a“
gestapa, kde soustavně střežil sovětské občany, kteří byli v mučír-
nách gestapa. Častokráte jezdil s trestní výpravou na vypátrání a vyhlazování
partyzánů a jiných sovětských občanů. V lednu t. r. bylo za aktivní účasti
Napcokovy oběšeno v osadě Gastogajevskaja a v samotě Kurundupo ně-
kolik sovětských lidí.

7. Kladov vstoupil v době dočasné německé okupace města Krasnodaru
v září 1942 do služeb „sonderkomanda SS-10-a“ gestapa, kde střežil
vězně, a byl zároveň jmenován tajným agentem pro chytání partyzánů a
jiných osob, které pomáhaly Rudé armádě.

8. Kulak Lastovin, který unikl potrestání v roce 1932, přišel do města
Krasnodaru, kde dostal místo v nemocnici jako ošetřovatel. V prosinci
1942, tedy v době, kdy němečtí fašističtí uchvatitelé dočasně obsadili
Krasnodar, měl s gestapáky podíl na zastřelení 60 nemocných sovětských
občanů.

9. Tučkov vstoupil v době, kdy němečtí uchvatitelé dočasně okupovali
Krasnodar, dobrovolně do služeb německé policie a poté přešel k „sonder-
komandu SS-10-a“ a jako jeho člen se účastnil třikrát razíí a zatýkání
lidí, kteří sympatisovali se sovětskou vládou.

10. a 11. Paramonov a Pavlov vstoupili dobrovolně do služeb gestapa
„sonderkomando SS-10-a“ a zůstali v jeho službách až do vyhnání fašistů
z Krasnodaru; v tomto komandu střežili zatčené a budovu gestapa a
účastnili se razíí a zatýkání partyzánů.

Podle toho je vina všech právě uvedených obviněných na vlastizradě
prokázána jejich vlastním doznáním a výpovědmi svědků.

Podle článků 319 a 320 trestního řádu RSFSR odsoudil vojenský soud:
Vasilije Petroviče Tiščenka, Ivana Anisimoviče Rečkalova, Michaila
Pavloviče Lastovina, Nikolaje Semjonoviče Puškareva, Grigorije Nikito-
viče Misana, Junuse Mitsukoviče Napcoka, Ivana Fedoroviče Kotomceva
a Ignatije Fedoroviče Kladova —

k trestu smrti oběšením.

Grigorije Petroviče Tučkova, Vasilije Stěpanoviče Pavlova a Ivana Iva-
noviče Paramonova, jakožto méně aktivní pomahače, usvědčené, že pro-
kazovali pomoc německým fašistickým zločincům, kteří ukrutně masakro-
vali sovětské civilní obyvatelstvo a zajaté rudoarmějce,

k nuceným pracím ve vyhnanství každého na dobu 20 let.
Rozsudek je konečný a odvolání není přípustné.
Předseda — plukovník justiční služby *N. Majorov*.
Členové — plukovník justiční služby *Zacharjanc*, major justiční služby
N. Kostrov.

Z ROZSUDKU VOJENSKÉHO SOUDU
4. UKRAJINSKÉ FRONTY V TRESTNÍ VĚCI O ZVĚRSTVECH
NĚMECKÝCH FAŠISTICKÝCH UCHVATITELŮ
V CHARKOVĚ A V CHARKOVSKÉ OBLASTI

(Dokument SSSR-32)

K hromadnému vraždění sovětských občanů používali němečtí fašističtí uchvatitelé tak zvaných „gaswagenů“, t. j. velkých zavřených aut, které jsou známé u Rusů jako „automobily smrti“. Do těchto „gaswagenů“ zaháněli němečtí fašističtí uchvatitelé sovětské občany a usmrcovali je vypouštěním zvláštního smrtelného plynu — kysličníku uhelnatého. Aby zahladili stopy napáchaných příšerných zločinů a hromadného vyhlazování sovětských lidí jejich udušením kysličníkem uhelnatým v „gaswagenech“, spalovali němečtí fašističtí zločinci mrtvoly svých obětí.

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
O MĚSTĚ ROVNO A ROVENSKÉ OBLASTI

(Dokument SSSR-45)

...3. Pokojní obyvatelé a váleční zajatci byli v městě Rovno hubeni tím, že byli hromadně popravováni samopaly a kulomety, usmrcováni jedovatým plynem v „automobilech smrti“ a v některých případech byli lidé házeni za živa do hrobů a tam zasypáváni. Část zastřelených lidí, zejména v lomech u vesnice Vyдумка, byla spálena na předem připravených a k tomu upravených hranicích...

SVĚDECTVÍ BÝVALÝCH VĚZŇŮ „TÁBORŮ SMRTI“
O TOM, ŽE HITLEROVCI ZÁMĚRNĚ ROZŠIŘOVALI NÁKAZU
SKVRNITÝM TYFEM

(Dokument SSSR-33)

Z výpovědi Marie Josifovny Pikuljové,
narozené 1918, obyvateľky města Žlobina

Dne 12. a 13. března 1944 přivezli Němci do tábora v okolí vesnice Rudobělka ve 4 autech nemocné skvrnitým tyfem, kteří byli ve velmi vážném stavu. Všichni nemocní byli vyloženi a hozeni do bláta, a to přímo

mezi lidmi, kteří tam byli. Na mou otázku: „Proč házíte nemocné ke zdravým?“, odpověděl německý strážce cynicky: „To tak chystáme podporu pro vaši Rudou armádu“. Vyhození nemocní umírali, ale mrtvolky nebyly odklízovány a nebylo ani dovoleno je odklízet. Za dva dny, t. j. 14. března, byli jsme, a to zdraví i nemocní, znovu naloženi do aut a odvezeni do jiného tábora, který byl ve spálené vesnici Porosnišče v okrese paričském v polesské oblasti. Mohu s plnou odpovědností prohlásit, že Němci zákeřně přivázeli do tábora nemocné nakažitelnými chorobami, aby rozšiřovali epidemie a nákazy u co možná největšího množství civilního obyvatelstva, které bylo násilně sehnáno do táborů za účelem hromadného vyhlazování pokojných sovětských obyvatelů. (Podpis).

Z protokolu o výsledku Marie Dmitrijevy
Miranovičové, obyvatelky dědiny Kolky
v polesské oblasti:

V polovině února 1944 nás Němci evakovali do svého zázemí. Všichni obyvatelé dědiny Kolky však nebyli evakuováni do jednoho místa. Já jsem se se svými čtyřmi dětmi ve stáří od 4 do 9 let ocitla ve vesnici Choromcy. V polovině března 1944 jsem onemocněla na tyfus. Ve vesnici Choromcy zařídili Němci nemocnici pro civilní obyvatelstvo; nemocných, zejména na tyfus, tam bylo velmi mnoho. Všichni nemocní byli odvázeni do jednotlivých domů. Nemocní a zdraví se spolu stýkali. V německé nemocnici byl lékař, ale ten nám neposkytoval vůbec žádnou pomoc.

Brzy nato, co jsem onemocněla, přijela do vesnice Choromcy auta a do nich byli nakládáni nejen uprchlíci, nýbrž i domácí obyvatelé. Když přijelo auto k mému domu, kde jsem ležela, naložili mne Němci i s mými dětmi do auta. Kromě mne byly i všechny čtyři děti nemocné na tyfus. V autu, ve kterém jsem jela, bylo ještě několik nemocných na tyfus. Celkem bylo v autu 20 až 25 lidí a téměř všichni byli nemocní na tyfus.

Kam nás vezli, nevím; nevím také, kam nás přivezli, ježto jsem pozbyla vědomí a přišla jsem k sobě teprve tehdy, když do tábora, kde jsem byla, přišla Rudá armáda. (Podpis).

Z protokolu o výsledku
Hany Moisejevny Akuličové,
obyvatelky vesnice Kovťjuči
v paričském okrese v polesské oblasti

Kromě poprav, hladu a zimy rozšiřovali Němci záměrně onemocnění skvrnitým tyfem. Snažili se o to, aby se epidemie skvrnitého tyfu rozšířila na všechny vězně v táboře. Byla to metoda na vyhlazování našich lidí. Byla jsem jako nemocná na skvrnitý tyfus převezena do koncentračního

tábora, který byl v blízkosti Mikul-Gorodku. Bez jakékoli pomoci od vedení tábora jsem ležela na sněhu pod širým nebem mnoho dní. Jednou rozdával jeden Němec chleba. Vězňové mu ukázali na mne a řekli: „Pane, dejte jí chleba, je nemocná“. Tu mne Němec vší silou uhodil bochníkem chleba do ramene. Po druhé mne chtěli jako nemocnou zastřelit, ale nějakým zázrakem jsem se zachránila. Z chorob a nelidských poměrů v koncentračním táboře jsem zůstala pro celý život mrzákem.

Je mně také známo, že v táboře onemocněli na skvrnitý tyfus spoluobčané z mé vesnice: Ivan Makarovič Zapjeka, starý 38 let a jeho čtyři děti: Nasťa, dvanáctiletá, Nikolaj, osmiletý, Manja, pětiletá a Nad'a, dvouletá; Vladimir Alexejevič Koršan, starý 82 roků, jeho žena Malanja, stará 70 roků a dcera Žofie; Axiňa Jakovlevna Bulavová, stará 25 let a její tříletá dcera Valja. Kromě toho zemřeli hladem a zimou spoluobčané z mé vesnice Hanna Koršanová, stará 30 let, její dvouletý synek Míša, tříletá dcera Máňa a tříměsíční synáček Volod'a.

Nemocným na skvrnitý tyfus neposkytovali Němci žádnou pomoc, naopak poměry v táboře byly příznivé pro rozšiřování tyfu a pro vymírání sovětských občanů. O to právě usilovali němečtí kati. *(Podpis).*

Z protokolu o výsledku
Julie Petrovny Barabanovové
z města Žlobina

Do tábora u města Ozariči přiváželi Němci velmi mnoho nemocných na skvrnitý tyfus. Přijížděli s auty k drátu a shazovali je na sníh v prostoru tábora. Viděla jsem na vlastní oči, jak Němci přivezli 6 aut s nemocnými na skvrnitý tyfus, v nichž bylo více nežli 100 nemocných. Mnozí z nich byli v bezvědomí a zůstali ležet na sněhu. Druhého dne ráno jsem viděla, že asi 50 až 55 lidí bylo už mrtvých, kdežto ostatní se rozlezli po táboře a umírali v následujících dnech.

Mnozí z těchto přivezených nemocných na skvrnitý tyfus byli svlečeni a bez bot (ženy v šatech a starci v lehkých kabátech). Zvláště mně utkvěla v paměti jedna asi 40letá žena. Měla na sobě jen černé šaty, nohy měla bosé a hlavu nepokrytou. Protože měla vlasy ostříhané strojkem, domnívám se, že ji přivezli z nemocnice. Tato žena se pohybovala a snažila se zahřát, ale ráno jsem ji viděla už mrtvou.

S těmito nemocnými na skvrnitý tyfus byly přivezeny tři holčičky ve věku 3 až 5 let a byly také vysvlečené hoseny na sníh, kde asi za čtyři — pět hodin zemřely, lépe řečeno, zmrzly. Rodiče nebyli v jejich blízkosti. Pokoušela jsem s nimi mluvit, ale holčičky neodpovídaly, jen plakaly. Děti, jak jsem zjistila, byly zdravé, ale bylo nemožné je zachránit, protože jsme v táboře neměly ani oděv, ani možnost ubytování.

Kromě toho byli do tábora přiváženi také nemocní na skvrnitý tyfus z nejbližších vesnic polesské oblasti. Nemocnými na skvrnitý tyfus zaplavili Němci celý tábor; leželi všude a mnozí z nich umírali. *(Podpis).*

Z protokolu o výsledku
Naděždy Konstatinovny Žuravljevové,
obyvatelky vesnice Slonišče,
okres rogačevský, oblast gomelská

... Vzhledem k tomu, že tábor u města Ozariči, kam jsme byli přivezeni, byl přeplněn, musela jsem se umístit vedle vrat. Prožila jsem v táboře 3 dny, načež jsme byli osvobozeni Rudou armádou.

Mezi vězni v táboře bylo velmi mnoho nemocných. Mnoho nemocných bylo sem přiváženo, ale někteří onemocněli v táboře. Většina nemocných byla nemocná na skvrnitý tyfus. S těmito nemocnými zacházeli Němci neobyčejně barbarsky. Protože jsem byla blízko vrat, viděla jsem, jak přijížděla auta s nemocnými na skvrnitý tyfus, kteří byli vykládáni a kladeni na hromadu jeden na druhého. Celkem jsem viděla dvě auta plná nemocných a jedno, které bylo naplněno z poloviny. Část nemocných vystoupila z aut sama. V každém autě bylo namačkáno až 40 nemocných, ba snad i více. Tehdy shodili Němci celkem více nežli 100 nemocných. Skládali je přímo na silnici a nás nutili, abychom je dovlekli do tábora. Když ženy viděly takové auto, běžely samy k němu a vykládaly je, neboť ze 100 lidí bylo nejméně 60 dětí ve věku od 1 do 5 let. Mladí dospělí lidé tu téměř nebyli. Byli to starci a děti. Následkem surového zacházení zemřelo alespoň 40 lidí ze 100 nemocných, kteří byli shozeni z auta, hned na místě a někteří zemřeli později. Většina zemřelých byli starci. Děti to přežily. Na jednom autu byla přivezena dívka na pohled asi 17 až 18letá a nemocná. Byla úplně nahá a velmi nemocná, takže ani neodpovídala na naše otázky. Dívka ležela nahá celé dva dny ve sněhu, nehledíme-li na ubohé hadry, které jí daly některé ženy. Za dva dny dívka zemřela. Úmrtnost v táboře byla veliká. Viděla jsem mnoho mrtvol dětí a starců. Příbuzní pohřbívali zemřelé přímo na místě v bažinách. Jedna žena spočítala hroby a napočítala jich 61. *(Podpis).*

Z protokolu o výsledku
Kristiny Titovny Rusinovičové,
obyvatelky vesnice Petroviči
v paričském okrese, polesská oblast

Na konci roku 1943, když se fronta přiblížila k vesnici Petroviči, evakuovaly německé úřady obyvatele hlouběji k sobě do zázemí. Já jsem se se svou rodinou dostala do vesnice Škava v okřabřském okrese, kde

jsem žila v lese. V březnu 1944 jsem onemocněla tyfem. Ocitla jsem se v táboře. Jak jsem se tam dostala, se nepamatuji, nikdo mně o tom nevypravoval. Já, můj synovec Pavel Dimitrijevič Dolgij a dvě příbuzné — snacha a její dcera — my všichni čtyři jsme onemocněli tyfem a byli jsme v bezvědomí. Němci přistavili v té době povoz. Strážce začal křičet, abychom nastoupili. Nikdo nevstal. Tu přiskočil strážce k synovci a výstřelem z ručnice do hlavy ho zabil. Poté mne Němci naložili na vůz a odvezli do jiného tábora. Tam jsem opět ztratila vědomí a přišla jsem k sobě teprve, když mne rudoarmějci vezli do nemocnice. Na víc se nepamatuji. Zápis se stal přesně podle mých slov. *(Podpis).*

Z protokolu o výsledku
Praskovji Evmenovny Mitrachovičové,
obyvatelky vesnice N. Bělidy,
paričský okres, polesská oblast

Od ledna 1944 byl v naší vesnici jeden německý oddíl, na jehož číslo se nepamatuji. Tento oddíl zabral téměř všechny domy v naší vesnici. Všichni obyvatelé byli vystěhováni do několika domů na okraji vesnice, které byly polorozbořené. V domě, kde jsem byla ubytována, bylo 30 lidí.

V lednu onemocněl u nás v domě jeden člověk na tyfus. Postupně onemocněli i jiní. Asi za měsíc poté jsem onemocněla také já. Takto leželi u nás v domě všichni zachvácení tyfem. Žádnou lékařskou pomoc nám nikdo neposkytoval a jen zřídka nám sousedé přinášeli potraviny.

Dne 12. března 1944 přijelo k našemu domu auto. Němečtí vojáci nás všechny naložili — 28 lidí nemocných tyfem — do auta, dovezli nás k vesnici Mikul-Gorodok a vyložili nás do tábora, který byl obehnaný ostnatým drátem.

V tomto táboře jsme leželi na holé zemi tři dny. Nikdo nám neposkytl žádnou pomoc. Pak jsme byli my nemocní na povozech převezeni do jiného tábora, který místní obyvatelé nazývali Semjonovským lesem. V tomto táboře jsme leželi ještě tři dny a byli jsme osvobozeni oddíly Rudé armády.

Když nás nemocné vyváželi Němci z naší vsi, říkali vojáci, kteří nás nakládali na auta, že prý budeme odvezeni do Minska, kde budeme dáni do nemocnice a léčení. Ale místo toho nás odvezli do tábora a ponechali nás tam bez jakéhokoli ošetření. *(Podpis).*

VÝPOVĚĎ SVĚDKA JOSIFA MALINOVSKÉHO,
KTERÝ BYL VYSLECHNUT
VE VARŠAVĚ DNE 3. LISTOPADU 1945
(Dokument SSSR-75)

Vyšetřující soudce varšavského soudu 2. okruhu Nikolaj Halfter vyslechl na příkaz prokurátora okružního soudu níže jmenovaného svědka podle článků 107, 115 a 109 trestního řádu.

Svědek, který byl předem poučen o trestních následcích křivé výpovědi, řekl pod přísahou:

„Jmenuji se Josef Malinovskij, jsem narozen 23. ledna 1917 jako syn Františka a Anny, bydlím ve Volka Černostocka v blízkosti Radečnice, okruh Zámostí, nebyl jsem dosud trestán a jsem statkářem.

V listopadu 1943, když jsem žil doma ve vesnici Volka Černostocka, roznesly se pověsti, rozšiřované místními obyvateli, kteří docházeli do Zámostí, anebo vystěhovanými lidmi, kteří procházeli naší vesnicí, že Němci začali s vystěhováním všech vesnic v okruhu Zámostí.

Tito lidé mně řekli, že úplné vystěhování obyvatelstva bylo provedeno zprvu ve vesnici Navoz blízko Sulova, okruh Zámostí. Podle vyprávění vystěhovaných lidí (musím se zmínit o tom, že někteří z nich zůstali u nás a skrývali se před Němci) bylo vystěhování provedeno takto:

Ve vesnici Navoz bylo asi 100 domů a obyvatelů tam bylo asi 1000 a to muži, ženy a děti. V noci přijeli na několika nákladních autech vojáci, gestapáci a četníci. Byli ozbrojeni kulomety, obklíčili vesnici a čekali na rozednění. Nikdo nesměl z vesnice odejít, ani do ní vejít.

Když se rozednilo, začali Němci obcházet všechny domy po řadě a nařizovali obyvatelům, aby vzali něco svého osobního majteku, svázali to do uzlů a aby se odebrali na shromaždiště, které bylo na ulici vesnice.

Kolik času bylo ponecháno místnímu obyvatelstvu k tomu, aby sebralo své věci, záviselo úplně na vůli četníků, a kolísalo to mezi 5 minutami a půl hodinou. Vzít povoz, koně nebo hovězí dobytek nebylo přirozeně dovoleno, nýbrž jen to, co každý mohl sám unést. Nemocným bylo výjimečně dovoleno zůstat, zejména těm, kteří byli připoutáni na lůžko, ale v některých případech bylo obyvatelům takových domů nařizováno, aby si připravili nosítka a odnesli nemocného na shromaždiště.

Takto byla celá ves vyprázdněna od obyvatel. Když byli lidé zahrnání na shromaždiště, objevila se nákladní auta a odvezla muže, ženy a děti do Zámostí, kde byli umístěni za ošatým drátem.

Stejným způsobem bylo mnoho jiných vesnic v zámostském okruhu vyprázdněno od obyvatelstva, na příklad Lipsko, Zavada, Viselovža, Ploskije a jiné.

Musím se zmínit o tom, že snažil-li se někdo vyhnout se transportu na

2

shromaždiště, nebo pokoušel-li se prchnout, Němci po něm stříleli a byly případy, že takto byli lidé zabiti. Mrtvoly nechávali Němci ležet.

Pokud je mně známo, vystěhovali Němci všechny lidi s výjimkou Volksdeutsche a Ukrajinců. Po vystěhování Poláků byli do vyprázdněných vesnic nastěhováni Němci z Beşarabie a z jiných oblastí.

Aby zastavila akci s vystěhováním polského obyvatelstva, připravila a provedla podzemní polská organizace útok na vesnici Navoz poté, kdy Němci tam už byli nastěhováni. Účelem toho bylo vyvolat paniku u německých přivandrovalců, vypálit vesnici do základů a znemožnit kolonování.

Odplatou za to zaštelili Němci 123 lidí — muže, ženy a děti — ve vesnici Kitov u Sulova. Němci obklíčili vesnici, provedli prohlídku ve všech domech a usmrtili každého, koho tam našli. Poté vypálili vesnici do základů, při čemž bylo asi 60 lidí upáleno za živa. Několika lidem se zdářilo uniknout a ti mně o těchto událostech vyprávěli. Vesnice Kitov leží asi 15 km od vesnice, kde jsem tehdy žil.

V červnu 1943 se objevilo ve vesnici Sochi u Tiraspolu, okruh Zámostí, několik lidí, kteří se vydávali za členy podzemní organizace. Zajímali se o to, jak se staví místní obyvatelé k akcím podzemní organizace a někteří vesničané vyslovili své sympatie k této organizaci.

Za několik dní byla vesnice „pacifikována“. To znamená, že se tam jednou zrána objevili gestapáci, vojáci a četníci a obklíčili vesnici. Když se rozednilo, ukázala se letadla (bylo mně později řečeno, co se přihodilo, a já jsem sám viděl letadla, protože jsem byl asi 5 km od vesnice vzdálen) a bombardovala vesnici.

Letadla svrhla těžké výbušné a zápalné bomby, pak se spustila nízko a Němci stříleli po místních obyvatelích z kulometů. Kdo se pokoušel prchnout, byl zabit gestapáky, vojáky a četníky, kteří měli vesnici obklíčenu.

Lidé se schovávali kde mohli, v polích, v houštinách, atd. Mluvil jsem se starostou této vesnice a s jedním jejím obyvatelem, kteří zůstali na živu, — na jejich jména se už nepamatuji — a od nich jsem se dověděl podrobně o tom, co se sběhlo.

Asi 10 % obyvatelstva zůstalo na živu, protože mnoho lidí nebylo tehdy ve vesnici. Když letadla odletěla, prohledali Němci zevrubně místo a zabili každého, koho našli na živu.

Dne 30. června 1943, když jsem byl ve vesnici Gorajec — Stara Ves nedaleko Radečnice, okruh Zámostí, byla tato vesnice rovněž „pacifikována“ (zároveň s ní, jak jsem se později dověděl, byly také „pacifikovány“ dva celé okruhy — Vilgoraj a Zámostí).

Pracoval jsem tehdy ve vesnici Gorajec, kde jsem byl zaměstnán celý den; opustil jsem tuto vesnici ještě před soumrakem a ubíral jsem se do

Volky Černostocke, kde jsem tehdy žil. Dne 30. června 1943 jsem přišel do vesnice Gorajec asi v 7 hod. ráno a dal jsem se do práce.

Asi v 1 hod. odpoledne se objevilo nákladní auto s četníky a zároveň jsem spatřil dvě německá bombardovací letadla, která kroužila nízko nad vesnicí. Nákladní auto projelo vesnicí a pokračovalo v jízdě. Ale za hodinu se objevila německá pěchota, vojáci obklíčili vesnici a nikomu nebylo dovoleno z ní odejít.

Vesnice Gorajec-Stara Ves měla asi 400 domů a 1500 obyvatel.

Po pěchotě přijelo asi 100 nákladních aut s vojáky, kteří vešli do všech domů.

Velitel oddílu, jehož jméno neznám, nařídil starostovi, aby shromáždil všechny muže z vesnice za účelem zjištění totožnosti. Když se muži shromáždili, vojáci je obklíčili a hnali do vesnice Frampol v okruhu Bilgoraj, která je vzdálena asi 10 km od vesnice Gorajec. Pršelo a vojáci hnali lidi v blátě a dešti. Já sám jsem nešel na shromaždiště, ale schoval jsem se a pozoroval, co se dělo.

Vojáci zůstali ve vesnici do 5 hod. odpoledne následujícího dne a poté odešli směrem k Šcebžešinu. Tu jsem vyšel ze svého úkrytu a z rozmluvy se ženami jsem se dověděl, že muži byli odvedeni do Frampolu, zahrnání tam do kostela a dveře kostela byly zavřeny na klíč. Nedostali žádné jídlo ani vodu a nebylo jim dovoleno chodit ven konat svou potřebu. Později jsem se dověděl, že tito lidé byli posláni do koncentračního tábora Zvěřinec v okruhu Zámostí.

V době, kdy jsem se skrýval ve vesnici Gorajec-Stara Ves, byla vesnice Volka Černostocka, kde jsem bydlel, také „pacifikována“. Tam se dělo zcela totéž, co ve vesnici Gorajec. Musím se zmínit o tom, že Němci, když prováděli uvedené operace, prohledali všechny samoty a hledali tam schované lidi.

Dne 10. července 1943 byly zbytky obyvatel vesnice Gorajec-Stara Ves rovněž vystěhovány. Němci (vojáci a četníci) přijeli na vozech, obklíčili vesnici, vzali všechny vozy, které tam byly, zapřáhli koně a posadili na vozy ženy a děti a také několik mužů, kteří tam ještě zůstali. Všichni tito lidé byli posláni do koncentračního tábora Zvěřinec. Toho dne jsem šel do práce ve vesnici Gorajec-Stara Ves, ale Němci mně nedovolili vejít do vesnice; zůstal jsem tedy v malé vzdálenosti od vesnice a pozoroval jsem, jak bylo vystěhování prováděno.

Více méně stejným způsobem byla provedena všechna vystěhování v okruhu Zámostí, který byl určen pro osídlení Němci, příjíždějícími z ciziny, a proto bylo veškeré obyvatelstvo okruhu Zámostí nebo nejméně 95 % tohoto obyvatelstva vystěhováno. Musím se zmínit o tom, že některým lidem se podařilo vyhnout se obklíčení, aby nebyli posláni do koncentračních táborů. Uprchli a skrývali se hlavně v okruhu Krasvistav.

Často se stalo, že němečtí kolonisté se nenastěhovali ihned do vesnice uprázdněné od Poláků, a tak se o dobytek nikdo nestaral po několik dní, ba i týdnů.

Také se stávalo, že domorodci byli posláni do koncentračního tábora a Němci nastěhovali do vesnice své Poláky z jiné vesnice.

Po několik týdnů žili lidé v koncentračních táborech ve strašných poměrech co do stravování a hygieny. Pak byli rozděleni na skupiny a byli posíláni do jiného tábora, na příklad do Majdanku a jinam; někteří byli posláni do Německa na nucené práce nebo byli přinuceni pracovat na stavbě letišť v okruhu Zámostí.

Musím se také zmínit o tom, že Němci, našli-li lidi, kteří se skrývali, opatřovali je poznávacími značkami; značky se dávaly na čelo ve formě kříže a dělaly se černým lakem. Po výsledku byli tito lidé posíláni do tábora Majdanek.

Když se obyvatelstvo pokoušelo házet vězňům v táboře Zvěřinec přes ostnatý drát balíčky s jídlem, střílely po nich táborové strážce bez výstrahy a četní lidé byli zabiti proto, že se pokoušeli dá kousek chleba svým mužům nebo bratrům.

Dodatkem bych chtěl ještě říci, že můj otec byl také vězněn v táboře Zvěřinec. Vypravoval mně, že opilí gestapáci měli ve zvyku střílet v noci do baráků a někdy se stávalo, že jedním výstřelem bylo v baráku zabito několik lidí.

Také se stávalo, že strážci bili vězně holemi bez jakéhokoli nebo z malicherného důvodu a často je utloukli k smrti.

Vězňové byli bití také při výsleších a někteří umírali přímo na místě, jiní pak o několik dní později v barácích a v blízkosti baráků na místech, kde zůstali ležet, a nikomu nebylo dovoleno se k nim přiblížit a poskytnout jim pomoc.

Životní poměry v táboře byly tak příšerné, že četní vězňové zešíleli.

Když byli vězňové posíláni ze Zvěřince do tábora Majdanek, nebylo nikomu dovoleno se k nim přiblížit nebo hodit jim chleba. Pokusil-li se někdo tak udělat, strážcové po něm stříleli.

Kdo nemohl jít pěšky, byl zabit. A musím upozornit, že vězňové byli nuceni jít pěšky z jednoho tábora do druhého.

Tato výpověď mně byla přečtena a mnou podepsána.

N. Halfter, vyšetřující soudce.

Josef Malinovskij."

P r o h l á š e n í

Vyšetřující soudce přečetl výpověď Josefa Malinovského z 3. listopadu 1945 v přítomnosti těchto svědků: 1. Josefa Krukovského, 26 let starého, 2. Boleslava Šafranského, 27 let starého, 3. Michaila Laveka, 31 rok sta-

rého, 4. Jana Vojtalja, 41 rok starého, kteří bydlí v okruhu Zámostí, a všichni jmenovaní svědkové prohlásili, že i oni na sobě zakusili buď přímo osobně vše, co shora bylo řečeno, jak o tom vypověděl Malinovski, anebo že slyšeli o tom, co se dělo, od důvěryhodných lidí.

Jsou ochotni přísahat, že to, co vypověděl Malinovski, je zcela pravdivé. Výpověď byla přečtena a podepsána shora jmenovanými svědky.

Já, doktor Stanislav Piotrovski, člen polské delegace tímto potvrzuji, že znám dokonale polsky i rusky, a že tento dokument je správným překladem polského originálu.

Podpis: Doktor Stanislav Piotrovski.

Norimberk, dne 21. prosince 1945.

Z P R Á V A M I M O Ř Á D N Ě S T Á T N Í K O M I S E
P R O Z J I Š Ť O V Á N Í A V Y Š E T Ř O V Á N Í Z L O Č I N Ů N Ě M E C K Ý C H
F A Š I S T I C K Ý C H U C H V A T I T E L Ů A J I C H P O M A H A Č Ů
O P Ř Í Š E R N Ý C H Z L O Č I N Ě C H N Ě M E C K É V L Á D Y
V O S V Ě T I M I

(Dokument SSSR-8)

Ještě před osvobozením polského území v Horním Slezsku Rudou armádou dostávala Mimořádná státní komise velmi četné informace o obrovském táboře v okolí města Osvětimi, který zřídila německá vláda na hubení zajatých sovětských lidí. Po osvobození polského Slezska sovětskými vojsky byl tento tábor nalezen oddíly Rudé armády.

Z příkazu Mimořádné státní komise provedla prokuratura 1. ukrajinské fronty společně se zástupci Mimořádné státní komise... během měsíce února a března 1945 pečlivé vyšetřování německých zločinů v táboře Osvětim.

Vyšetřování se zúčastnily zvláštní komise znalců, a to komise soudně lékařská¹⁵⁴..., komise z bývalých vězňů tábora profesora pediatrie a přednosty kliniky pražské university B. V. Epsteina, profesora patologické anatomie a experimentálního lékařství z města Clermont-Ferrand (Francie) G. G. Limousina, docenta lékařské fakulty v Záhřebě (Jugoslavie) M. J. Grossmana, a komise technická, jejímiž členy byli profesori z Krakova — Roman Davidovski a Jaroslav Dolinski, kandidát chemických věd inženýr V. F. Lavrušin a inženýr A. M. Šuer.

Výslechem a lékařskou prohlídkou 2819 vězňů osvětimského tábora zachráněných Rudou armádou a prostudováním německých dokumentů v táboře objevených, prozkoumáním zbytků krematorií a plynových komor, které Němci vyhodili při ústupu do vzduchu, dále mrtvol nalezených v prostoru tábora a věcí a listin, které patřily lidem z různých evropských

¹⁵⁴ Složení komise bylo vynecháno.

zemí, Němci vyhlazených a které byly uschovány ve skladištích a barácích tábora, bylo zjištěno:

1. Popravami, hladem, otravami a příšerným trýzněním vyhladili Němci v osvětimském táboře více než 4 miliony občanů Sovětského svazu, Polska, Francie, Belgie, Holandska, Československa, Jugoslavie, Rumunska, Maďarska a jiných zemí.

2. Němečtí profesori a lékaři konali v táboře t. zv. „lékařské“ pokusy na živých lidech, mužích, ženách a dětech.

3. Co do promyšlenosti, technické organizace, hromadnosti a surovosti vyhlazování lidí daleko předčí osvětimský tábor všechny dosud známé německé „tábory smrti“.

V osvětimském táboře byly plynové komory, byla tam krematoria, chirurgická oddělení a laboratoře, a to vše bylo určeno k příšernému hubení lidí. Plynové komory nazývaly Němci „lázněmi pro zvláštní účely“. Na vstupních dveřích těchto „lázní“ bylo napsáno: „Pro desinfekci“ a na východích dveřích „Vchod do lázní“. Takto šli lidé určení k zahubení, nemajíce žádné podezření, do místnosti „pro desinfekci“, svlékli se tam a byli odtud zahrnuti do „lázně pro zvláštní účely“, t. j. do plynové komory, kde byli vyhlazováni jedovatou látkou „Cyklon“.

V táboře byly zařízeny zvláštní nemocnice, chirurgické bloky, histologické laboratoře a jiné ústavy, ale nebyly tu pro léčení, nýbrž pro vyhlazování lidí. Němečtí profesori a lékaři konali v nich hromadné pokusy na naprosto zdravých mužích, ženách a dětech. Dělalí zkoušky se sterilizační žen, kastrací mužů, s dětmi, zkoušky s umělou nákazou množství lidí rakovinou, tyfem a malarií a bedlivě je pozorovali; na živých lidech zkoušeli účinek otravných látek.

Říšský vedoucí SS Himmler — organisátor osvětimského tábora na vyhlazování lidí

Osvětimský tábor byl postaven v roce 1939 na rozkaz říšského vedoucího SS Himmlera zvláště pro hubení zotročených občanů z okupovaných evropských zemí. Tábor se rozkládal na obrovském prostoru kolem města Osvětimi a tvořil ve skutečnosti celou soustavu táborů: Auschwitz, Birkenau, Monovice, Holleschau, Javišovice, Neudachs, Blechamer a j. Hlavní dva tábory — Auschwitz a Birkenau — zabíraly prostor 467,5 ha a měly více než 620 obytných baráků a pomocných stavení. V táborech Osvětimi bylo umístěno neustále mezi 180 000 až 250 000 vězňů. Všechny tábory byly obehnány hlubokými příkopy a hustou sítí ostnatého drátu, která byla nabita proudem o vysokém napětí.

V roce 1941 bylo v táboře Auschwitz postaveno na spalování mrtvol usmrcených lidí první krematorium se třemi pecemi. Při krematoriu byly

t. zv. „lázně pro zvláštní účely“, t. j. plynová komora pro zplynování lidí. První krematorium existovalo až do poloviny roku 1943. V létě 1942 provedl říšský vedoucí SS Himmler inspekci osvětimského tábora a rozhodl, aby byl tábor rozšířen do gigantických rozměrů a aby byl technicky dokonalejší. Stavba nových velmi výkonných krematorií byla svěřena německé firmě „Topf a synové“ v Erfurtu, která ihned začala v Birkenau se stavbou čtyř velmi výkonných krematorií a plynových komor. Z Berlína bylo netrpělivě naléháno na urychlení stavby a na dokončení všech prací k počátku roku 1943. Ve spisech kanceláře tábora Auschwitz byla nalezena obšírná korespondence správy tábora s firmou „Topf a synové“, mezi tím i tyto dopisy:

I

I. A. Topf a synové.

Erfurt, dne 12. února 1943.

Ústřední stavební správě SS a policii v Auschwitz (Osvětim)

Týká se: Krematoria 2. a 3. tábora pro válečné zajatce.

Potvrzujeme příjem vašeho telegramu z 10. února tohoto obsahu: „Znovu potvrzujeme příjem vaší nabídky na 5 kusů třídílných muflových pecí, čítajíc v to dva elektrické výtahy pro zvedání mrtvol a jeden nouzový výtah pro mrtvolky. Bylo objednáno také praktické zařízení pro nakládání uhlí a zařízení pro odvoz popela. Je vaší věcí dodat úplnou instalaci pro krematorium č. 3. Očekáváme, že učiníte opatření, aby byly bezodkladně odeslány všechny stroje se součástkami. Zařízení musí nezbytně být uvedeno do provozu dne 10. dubna 1943.“

II

I. A. Topf a synové.

Č. 12.115 /42 Ep/ Ha

B o d 2. Pokud jde o instalaci třídílných muflových pecí u každé „lázně pro zvláštní účely“, navrhl inženýr Prüfer, aby bylo použito těch pecí, které byly připraveny pro odeslání do Mohileva. Ředitel pomocného oddělení SS hospodářské správy hlavního odboru v Berlíně byl o tom ihned zpraven a požádali jsme ho, aby rozhodl o dalším postupu.

Osvětim, dne 21. srpna 1942.

Ve čtyřech nových krematoriích bylo 12 pecí s 46 retortami; do každé retorty se vešlo 3 až 5 mrtvol a spalování mrtvol trvalo 20 až 30 minut.

U krematorií byly postaveny „lázně pro zvláštní účely“, totiž plynové komory pro usmrcování lidí, které byly umístěny buď ve sklepích nebo ve zvláštních přístavbách ke krematoriím. Kromě toho byly v táboře ještě dvojice zvláštní „lázně“, z nichž byly mrtvolky spalovány na zvláštních hra-

nicích. Lidé určené k usmrcení byli zahrnuti do „lázní“ ranami holí, pažbami ručnic a psy. Dveře komor se hermeticky uzavřely a lidé, kteří byli uvnitř, byli otráveni „Cyklonem“. Smrt nastala za 3 až 5 minut; po 20 až 30 minutách se mrtvoly vyložily a poslaly k pecím krematorií. Před spálením vytrhali zubaři mrtvolám zlaté zuby a korunky.

„Produktivita“ „lázní“, totiž plynových komor, značně převyšovala výkonnost pecí krematorií a proto používali Němci ke spalování také obrovských hranic. Pro tyto hranice byly vykopány zvláštní příkopy dlouhé 25 až 30 m, široké 4 až 6 m a hluboké asi 2 m. Na dně příkopů byly zvláštní strouhy jako dmychadla. Mrtvoly se přivázely ke hranicím po úzkokolejné dráze, skládaly se do příkopů tak, že vždy vrstva mrtvol byla vystřídána vrstvou dříví, polily se petrolejem a takto se pálily. Popel se zahrabával do velkých jam anebo byl házen do řeky Soly a Visly.

Od roku 1943 začali Němci, aby průmyslně zužitkovali neshořelé kosti, tyto drtit a prodávat firmě „Strehm“ ke zpracování na superfosfát. V táboře byly nalezeny listiny na odeslání 112 tun 600 kg kostní drtě z lidských mrtvol na adresu firmy „Strehm“. K účelům průmyslovým zužitkovali také vlasy, které uřezali ženám, určeným k zahubení.

V osvětimském táboře usmrcovali a spalovali Němci denně 10 až 12 tisíc lidí, z toho 8 až 10 tisíc lidí z přicházejících transportů a 2 až 3 tisíce z vězňů tábora.

Bývalí vězňové Šlema Dragon z městečka Žirovnin, vojvodství varšavské, a Henrik Tauber z města Gžanów (Polsko), kteří dříve pracovali ve zvláštním komandu na obsluhu plynových komor a krematorií, byli slyšeni jako svědkové a vypověděli toto:

„... Když tábor začal fungovat, měli Němci dvě plynové komory, které byly od sebe vzdáleny asi 3 km. U těchto plynových komor byly vždy dva dřevěné baráky. Lidé, kteří přicházeli z transportů, byli přiváděni do baráků, tam svlečeni a pak odvedeni do plynové komory... Do plynových komor se zahrnalo vždy 1500 až 1700 lidí a pak tam esesáci v plynových maskách pouštěli zvláštními otvory „Cyklon“. Zplynování trvalo 15 až 20 min., načež se mrtvoly vyložily a na malých vagonech vyvážely do příkopů, kde se spalovaly... Později byla v prostoru tábora Birkenau v činnosti čtyři krematoria a u každého krematoria byla plynová komora. Krematoria č. 2 a 3 měla stejnou konstrukci a měla po 15 pecích, kdežto krematoria č. 4 a 5 byla jiné konstrukce, byla svými rozměry a technickou dokonalostí méně výhodná a měla po 8 pecích. Všechna krematoria spálila za 24 hodiny 10 až 12 tisíc mrtvol.“

Němečtí fašističtí profesoři a lékaři — vrahové vězňů v Osvětimi

V osvětimském táboře prováděli němečtí fašističtí profesoři a lékaři rozsáhlé „lékařské“ zkoušky na živých lidech a projevovali přitom příšernou vynalézavost.

Bývalí uvěznění lékaři zachránění Rudou armádou: Steinberg z Paříže, Gordon z Vilna, profesor Grossmann z Jugoslavie, doktor lékařství Valentin Ervin z Berlína, Anna Keppichová z Maďarska, De-Vind Eduard z Holandska a Albert Flecher z Paříže oznámili, že byli očitými svědky obrovského počtu „lékařských“ pokusů německých fašistických profesorů a lékařů na vězních tábora.

Chirurgické operace byly prováděny podle libovůle německých lékařů, kteří se tím cvičili, aby si osvojili techniku operací. Mladý německý lékař König řezal vězňům končetiny, které byly zaníceny, a cvičil se tím v amputování. Němečtí lékaři Tillo a Fischer sbírali velký počet vězňů a prováděli bez jakýchkoli důvodů operace kýly. Vrchní lékař nemocnice Enders prováděl při sebemenší stížnosti na bolesti žaludku žaludeční operace a cvičil se v operacích žaludečního vředu.

V nemocničních odděleních v táboře Auschwitz byly konány pokusy na ženách. V 10. bloku tábora bylo stále až 400 uvězněných žen, na kterých byly prováděny zkoušky se sterilisací pomocí röntgenového ozařování a poté odstranění vaječníků, zkoušky s očkováním rakoviny do hrdla dělohy, zkoušky s násilným předčasným porodem a s vyzkoušením obranných látek proti röntgenování dělohy. V bloku č. 28 byly na vězních konány zkoušky s umělou atropií pokožky petrolejem, různými solemi, pastami a pudry. Bylo tu používáno také akrichinu, aby bylo lze studovat uměle vyvolanou žloutenku. Těmito pokusy se zabýval německý lékař Emil Koschub. V bloku č. 21 byly konány hromadné zkoušky s kastrací mužů, aby bylo lze studovat možnosti sterilisace röntgenovými paprsky. Kastrace se prováděla krátkou dobu po ozařování. Těmito pokusy ozařování a kastrace se zabýval profesor Schumann a lékař Döring. Často záležely operace v tom, že po ozařování röntgenem bylo u zkoušených obětí odstraňováno jedno nebo obě varlata pro prozkoumání.

Všechny tyto skutečnosti byly potvrzeny také výpovědmi bývalých vězňů tábora Juditou Kleinovou, Klárou Aussenovou, Minnou Harbmanovou, Nonnou Zondersovou, Jakubem Skurnikem, Davidem Suresem a četnými jinými, na nichž prováděli němečtí lékaři ty či ony pokusy.

Z rozkazu vrchního německého lékaře Enderse byli od roku 1941 do roku 1944 vězňové v táborových nemocnicích usmrcováni vstříkáním fenolu do srdce. První injekce dával lékař Döring a pak je dávali ošetřovatelé. Zvláště v tom vynikal bývalý švec Němec Klehr, který usmrtil takto

tisíce obětí. Polský vězeň, jakýsi Paňščík, usmrtil injekcemi fenolu 12 000 lidí (nakonec byl zabit samotnými polskými vězni). Němec Stöss zahubil těmito injekcemi 10 000 lidí.

Skutečnosti nelidských pokusů na vězních jsou potvrzovány také četnými dokumenty, které byly nalezeny v kancelářích tábora. Ve výkaze chirurgického oddělení táborové nemocnice je uvedeno, že za 3 měsíce — od října do prosince 1943 — provedli chirurgové tohoto oddělení kromě jiných operací: 89 amputací varlat (kastrace), 5 sterilisací a 5 odstranění vaječnicků. V telegramu č. 2678 z 28. dubna 1943 nařizuje obersturmführer SS plukovník Sommer posádkovému velitelství tábora, aby zařadilo podle výkazů 128 žen do rubriky „Vězňové pro pokusy“. V nalezeném „Statistickém přehledu posádkového velitele tábora o počtu a roztrídění uvězněných žen na různé kategorie“, který podepisoval zástupce velitele tábora Sell, je stálá rubrika „Uvězněné ženy, určené pro pokusy“. V této rubrice je uvedeno k 15. květnu 1944 počet „Žen pro pokusy“ 400, k 5. červnu 1944 — 413, k 19. červnu 1944 — 348, k 30. červenci 1944: 349 atd.

Němečtí lékaři hráli vůdčí úlohu také na příklad při t. zv. „selekcích“, t. j. výběrů vězňů na zplynování a na kremaci. „Selekce“ se prováděla všude: kolem krematorií, v nemocnicích, v barácích. Lidé nemocné, vysílené a nehodící se k práci posílali němečtí lékaři do plynových komor. Výběrem vězňů na usmrcování se zabývali tito němečtí lékaři: Wirtz, Mengels, Rode, Fischer, Tillo, Kitt, König, Klein a mnozí jiní.

Na rozkaz vrchního německého lékaře osvětimského tábora Wirtze byli při epidemiích skvrnitého tyfu usmrcováni otravou plynem lidé v celých barácích.

Soudní lékařská znalecká komise zjistila, že němečtí lékaři konali v osvětimském táboře tyto pokusy na živých lidech:

1. Vyřezávání tkáně děložního hrdla anebo i úplnou amputaci dělohy, což se provádělo hromadně.

2. Vyzkoušení četných neznámých látek pro účely röntgenování dělohy a vejcovodů. Zmíněné látky byly zvláštními přístroji pod tlakem zaváděny do děložní dutiny, což bylo často spojeno s mučivými bolestmi pro pokusné oběti.

3. Sterilisace žen ozařováním pánevní krajiny röntgenovými paprsky a po té otevření dutiny břišní a odnětí vaječnicku. Tyto zkoušky byly konány převážně na mladých ženách.

4. Studium účinku různých chemických preparátů podle objednávek německých firem. Podle výpovědi německého lékaře, doktora lékařství Ervina Valentina, se vyskytl případ, kdy zástupci německého chemického průmyslu v Německu, lékař-gynekolog Glauber z Königshüte a chemik Hebel zvlášť koupili pro podobné zkoušky u správy tábora 150 žen.

5. Sterilizace mužů röntgenovým ozařováním.

6. Pokusy na mužích s používáním dráždivých chemických látek na pokožce holeně za účelem umělého vyvolávání vředů a flegmony.

7. Četné jiné zkoušky, jako umělá nákaza malarií, umělé oplodňování, a tak dále.

Velmi četné zkoušky končily rychlou a mučivou smrtí pokusných vězňů. Po použití vězňů k pokusům byli tito vězňové vždy zabiti a spáleni. Tím se snažili Němci zničit svědky svých nelidských zkoušek a pokusů.

Bývalý vězeň Samuel Abramovič Stern z Bukurešti, vyslýchaný jako svědek, vypověděl:

„... Pracoval jsem v táboře Auschwitz jako felčar. Na rozkaz oberfeldvebla Koschuba jsem dával vězňům injekce a prováděl i jiné manipulace s nimi. Víím dobře o tom, že četným vězňům byl vstříkovan petrolej pod kůži do holeně. Jinou metodou pokusů bylo chemické dráždění pokožky. Za tím účelem se používalo 80 % roztoku octanu hlinitého (aluminium acetikum). Poté se celé vrstva pokožky sejmula a zaslala k prozkoumání. Vězňům, u kterých vzniklo hluboké podráždění pokožky, se vyřízl kus masa s kůží a zaslal rovněž k prozkoumání. Koschub očkoval také umělou žloutenku a dělal transfuse krve nemocných malarií.“

M. Valigura, na kterém byly pokusy prováděny, oznámil: „... několik dní poté, kdy jsem byl přivezen do Birkenau, domnívám se, že to bylo v prvních dnech prosince 1942, byla veškerá mládež ve věku od 18 do 30 let (muži) sterilisována prosvěcováním šourku röntgenovým aparátem. Mezi sterilisovanými jsem byl také já. Jedenáct měsíců poté, kdy jsem byl sterilisován, t. j. dne 1. listopadu 1943, byl jsem podroben kastraci... Se mnou bylo za den sterilisováno 200 lidí...“

Svědék David Sures z města Soluně (Řecko) učinil tuto výpověď: „Asi v červenci 1943 zapřali mne Němci a se mnou ještě 10 mužů, Řeků, do jakéhosi seznamu a poslali do Birkenau. Tam nás všechny svlekli a sterilisovali pomocí röntgenových paprsků. Za měsíc po sterilisaci nás poslali do ústředního oddělení tábora, kde byla provedena na nás všech sterilisovaných kastrace...“

Bývalá vězeňkyně M. Hauserová (Paříž, Cité Milton, č. 9) oznámila: „... V Auschwitzu jsme byly umístěny v 10. bloku. Proč nás dali do 10. bloku, jsme nevěděly. V tomto bloku bylo nemocniční oddělení, ač jsme všechny byly zcela zdravé ženy... V 10. bloku mně vzali trochu krve; proč mně brali krev, nevím. Koncem srpna 1943 mne Němci vzali do operačního sálu, dali mně narkosu a v narkose mně udělali operaci na pohlavních orgánech. Operaci prováděl vězeň-lékař Samuel za vedení a podle pokynů německého lékaře Wirtze. Po této operaci jsem byla nemocná a ležela jsem v bloku 11 měsíců. Z těch, které byly sterilisovány, byla jedna židovka, Řekyně, jménem Bella, její příjmení neznám. Po röntgenových

7000 kg vlasů, odstřižených umučeným nebo zemřelým ženám v koncentračním táboře Osvětimi. Vlasy byly připraveny k odeslání do Německa. (Z dokumentů Mimořádné státní komise.)

Nádobí a věci z domácností, které hitlerovci odebrali vězňům před popravou. (Z dokumentů Mimořádné státní komise.)

Exhumované mrtvoly pokojných občanů.

paprscích byla na ní provedena operace: řez po délce břicha. Po operaci se zotavila a rána na břicho se zahojila. Do 10. bloku přijel německý lékař Schumann a po kontrolní prohlídce vzal Bellu na 28. blok a tam jí udělal druhý řez napříč břicha. Tento příčný řez na břicho jsem u ní viděla na vlastní oči. Za několik dní po druhé »operaci« Bella umřela.“

Němectí kati vraždili v osvětimském táboře občany ze všech evropských zemí

Jak bylo zjištěno vyšetřováním, přicházelo do Osvětimi denně 3 až 5 železničních transportů s lidmi určenými k usmrcení, a to 1500 a 3000 osob v každém transportu. Lidé byli přiváženi ze všech evropských zemí. Mezi soudní lékařskou komisí prohlédnutými vězni, kteří byli osvobozeni z osvětimského tábora, byli příslušníci: z Polska — 745 lidí, z Maďarska — 542, z Francie — 346, z Československa — 315, z SSSR — 180, z Holandska — 159, z Jugoslavie — 143, z Itálie — 91, z Řecka — 76, z Rumunska — 52, z Belgie — 41, a příslušníci jiných států.

Z každého transportu, který přišel, vybírali Němci 200 až 500 lidí nejspolehlivějších pro práce v táborech a ostatní posílali přímo do plynových komor a do krematorií v táborech Auschwitz a Birkenau.

Dopravní úředník na stanici Osvětim František Staněk vypověděl: „... Transporty s vězni přijížděly v letech 1942, 1943 a 1944 z Československa, Belgie, Francie, Holandska, Norska, Řecka, Polska a z jiných zemí.“

Svědék Eduard De-Vind vypověděl: „... Když Němci okupovali v květnu 1940 Holandsko, byla provedena čistka ve státním aparátu, v institucích a v učebných ústavech Holandska. My tři universitní asistenti jsme byli propuštěni. Přestěhoval jsem se do Amsterdamu. V jedné čtvrti Amsterdamu byl nalezen zavražděný holandský fašista. Odplatou za to zatkli Němci 400 rukojmí, mezi nimiž jsem se octl i já. Sebrali mne na ulici a odvezli sem do tábora.“

Svědék Jakub Gordon z města Vilna vypověděl: „... Do tábora Osvětim jsem byl přivezen dne 22. ledna 1943. Celkem bylo v našem transportu 3650 lidí, z nichž šlo do tábora 265 mužů a 80 žen, všichni ostatní byli ihned posláni do krematorií, byli zplynováni a spáleni; mezi jinými byla spálena moje žena Mathylda, která byla povoláním lékařka, čtyři a půl roku starý syn, 73 roků starý otec a 64 roky stará matka.“

Svědčyně Emilie Dessanti, italské národnosti, vypověděla: „... Dne 12. září 1944 odvezli nás hitlerovci z Itálie a dovezli do tábora Osvětim. Celkem nás Italů bylo přivezeno do tábora 500, z nich zůstalo na živu jen 30 osob, všichni ostatní byli bestiálně umučeni a zahubeni v táboře.“

Svědék David Sureş vypověděl: „... Do tábora Osvětim jsem přišel

s transportem z Řecka dne 3. dubna 1943. V transportu bylo více než 2500 lidí, mezi nimiž byla moje matka stará 53 let, sestra s dítětem a já. Z 2500 lidí bylo asi 300 osob posláno do tábora a ostatní, mezi nimi moje matka a sestra s 5letým dítětem, byli odvedeni přímo z transportu do krematoria ke spálení.“

Svědék Jiří Kittman z Rumunska vypověděl: „... V červnu 1944 byl jsem já i moji rodiče, společně s jinými asi 3000 lidmi, a to muži, starci, ženami a dětmi, přivezen železničním transportem do tábora Osvětim. Při vykládání byli odděleni starci a matky s malými dětmi od zdravých vězňů, byli posláni do krematorií a spálení. Mezi spálenými byl můj otec starý 52 roky a matka 48 let stará. Ze 3000 lidí bylo posláno do tábora nejvýše 350 lidí.“

Svědčyně Ziska Špeterová vypověděla: „... V únoru 1943 jsem přijela z Francie s 1100 lidmi. Téhož dne bylo z těchto osob vybráno 205 osob práce schopných, které byly poslány do baráků, kdežto ostatních 895 lidí, starci, ženy a děti, bylo odvedeno do plynové komory, kde byli udušeni plynem.“

Bývalá vězeňkyně Anna Keppichová, Maďarka z města Kluže, vypověděla: „Přijela jsem do tábora v Osvětimi v červnu 1944 s 3000 maďarskými vězni, z nich bylo po příjezdu do tábora ponecháno 500 práce schopných v táboře na práce, kdežto ostatních 2500 lidí bylo posláno do plynové komory k zahubení.“

MUDr. Berthold Epstein, profesor pražské university, vyprávěl komisi: „... Vybraní vězňové byli posíláni do plynových komor k usmrcení. Během několika měsíců jsme vidali dlouhé řady lidí, jdoucích na smrt do krematorií; obzvláště velké skupiny lidí byly hubeny v květnu, červnu a červenci 1944. V té době se spalovalo v krematoriích dnem i nocí, což bylo vidět na plameni, vycházejícím z komínů krematorií. Často jsme cítili zápach spáleného masa, vlasů a nehtů. V té době jsme viděli také kromě ohňů z komínů krematorií dvě velké hranice, které hořely v noci obrovským plamenem. Po celou noc bylo slyšet v táboře nářek a křik a také štěkot hlídacích psů esesáků. Nešťastné oběti, které byly pro přeplnění krematorií postupně přiváděny k hranicím, na smrt, pochopily při spatření hranice, jaký osud je čeká... Věděl jsem, že stejný osud postihl také mé blízké příbuzné a že ani já neuniknu. Přibližně každé dva týdny prováděl táborový lékař doktor Mengels výběr, načež byly vybrané oběti poslány do krematorií ke spálení. Tak zahubili Němci jednoho dne 500 dětí. Při odvádění těchto dětí do krematorií se odehrávaly otřásající scény, protože už všichni věděli, kam jsou děti vedeny. Esesáci a jejich pomahači vynikali při tom obzvláštní surovostí. Když jsme přišli do Osvětimi, byli jsme já a žena od sebe odloučeni a už jsem ji nespatriil. Později jsem se dověděl, že nebyla přijata do tábora. Není žádných po-

chybností, že moje žena byla zavražděna obvyklým způsobem. V březnu 1944 zahubili esesáci také moji švagrovou se dvěma dětmi a moji neteř starou 38 let. V červenci 1944 zahynula také moje sestra.“

Tábory v Osvětimi — běžící pásy smrti

Jak bylo zjištěno vyšetřováním, bylo v osvětimských táborech, kromě lidí určených ke zkouškám a pokusům, neustále ubytováno asi 200 tisíc vězňů, kteří byli používáni pro krajně vysilující trestanecké práce. Tyto práce lidi často úplně vyčerpaly, načež byli jako nehodící se vyhlazeni. Každý týden prováděli němečtí lékaři mezi vězni výběr („selekcí“), jehož důsledkem bylo, že všichni nemocní a ti, kdož ztratili schopnost pracovat, byli usmrcováni v plynových komorách. Místo nich byl celkový stav vězňů stále doplňován lidmi vybranými z přicházejících transportů. Byla to organisovaná soustava strašlivého běžícího pásu smrti; jedni byli usmrcováni, druzí byli stavěni na jejich místo; nelítostnou exploatací byli úplně vyčerpáni nebo onemocněli a byli pak rovněž posíláni do plynových komor.

V roce 1941 zahájili Němci v blízkosti Osvětimi stavbu obrovské vojenské továrny I. G. Farben-Industrie a také vojenské továrny na výbušniny a rozbušky pro bomby a střely. Stavbu prováděla firma Krupp, později Union a jiné firmy. Desetitisíce osvětimských vězňů různých národností — Rusové, Ukrajinci, Bělorusové, Poláci, Francouzi, Češi, Jugoslávci, Řekové, Belgičané, Holanďané a Italové — padali pod krutou exploatací, pracující na těchto stavbách, na vysušování bažin, v dolech a na stavbě silnic.

Od baráků koncentračních táborů až k pracovištím bylo 7—8 km. Esesáci seřadřovali lidi po tisíci a pod ozbrojenou stráží, obklopené dozorcí s holemi a psy, je hnali na práci. Při práci tloukli esesáci, dozorcí a mistři se surovou ukřutností každého: jednoho za to, že si narovnal záda, druhého za to, že nabral málo země na lopatu, třetího za pomalou práci, čtvrtého přinutili bitím, aby s trakařem naloženým zeminou běžel. Mistři domlouvali: „Firma za tebe platí čtyři marky, musíš pracovat jako kůň.“ Ty, kdož padali vysílením, esesáci na místě zastřelili. Pracoviště byla zároveň místem hromadného vraždění vězňů. Nadřízené úřady nabádaly všemi způsoby k vraždám. Obersturmbannführer Liebegenschel vydal rozkaz, že esesáci obdrží 60 marek za každého vězně zabitého „při pokusu o útěk“. V honbě za touto prémie zabíjeli hlídači lidi zcela beztrestně.

O vyhlazování vězňů na staveništi v Osvětimi vyprávěl bývalý vězeň Belgičan Maurice Stasman: „... V srpnu 1943 jsem pracoval na staveništi továrny I. G. Farben-Industrie. Jednoho dne přivedli esesáci na toto staveniště 400 vězňů, mezi nimiž byli Jugoslávci, Řekové, Francouzi a Bel-

gičané, přivedli je k vykopanému hrobu a jali se je za živa zahrabávat. Lidé, odsouzení k zahynutí, prosili různými jazyky o pomoc, ale vedle stojící esesáci obrátili se k nám s poznámkou: „Hled'te, abyste lépe pracovali, nebo to s vámi dopadne stejně.“ Asi po dvou týdnech jsme byli přeloženi jinam, abychom upravili místo pro jednu ze staveb v táboře Auschwitz. Esesák Lossman se skupinou jiných esesáků vybrali z nás 30 lidí, zavedli je k vykopané jámě a zakopali je až po ramena. Poté sedli na koně a začali po nich skákat, až zabili všech 30 osob.“

Ohrmná plocha osvětimských bažin se stala hrobem mnoha tisíců lidí různých národností. Pracovalo zde více nežli 300 komand, při čemž každé mělo 50 až 1200 osob. Nelidské pracovní podmínky v bažinách ve všech ročních obdobích, bití, vraždy a násilnosti vedly k tomu, že žádný z těch, kdož tam pracoval, nevydržel více nežli dva až tři měsíce. Lidé byli usmrcováni přímo v bažinách, anebo byli, když ztratili pracovní schopnost, vražděni injekcemi fenolu do srdce, anebo byli vražděni v plynových komorách.

Šedesátiletý meliorační inženýr z Maďarska Jakub König, který pracoval v bažinách jako prostý kopáč, vypověděl: „... Byl jsem v komandu na vysušování bažin; v tomto komandu bylo 400 lidí... Dozorci z řad německých sprostých zločinců tloukli lidi holemi a lopatami, až ztráceli vědomí. V našem komandu pracovali muži a ženy každého věku. Mnoho lidí bylo duševních pracovníků, lékařů, pedagogů a profesorů. Jen z Jugoslavie pracovalo 14 inženýrů jako prostí kopáči.“

Bývalý vězeň Belgičan Simon Meizels oznámil: „Z našeho komanda o 1200 lidech bylo přinášeno během tří měsíců v roce 1944 denně 100 až 200 mrtvol lidí umučených při práci, a za ně byla komanda doplňována novými oběťmi.“

Obzvláště ukrutně vystupovali němečtí kati vůči sovětským válečným zajatcům, kteří byli zpravidla hned po příchodu do tábora hubeni a jen výjimečně zůstávali z nich ti, kdož byli k práci nejschopnější.

V kanceláři tábora byl nalezen tento rozkaz týkající se sovětských občanů:

Říšský vedoucí SS. Inspektor koncentračních táborů.

Policie (Osvětím: 14 f 14 l) OT.

Oranienburg, dne 15. listopadu 1941.

Důvěrné.

P ř e d m ě t: P o p r a v y r u s k ý c h v á l e č n ý c h z a j a t c ů

Velitelům posádkových koncentračních táborů.

Opisy: lékařům v táborech, lagerführerovi vězňů pod dozorem a jednotlivým správám.

Říšský vedoucí SS a šéf německé policie udělil svůj zásadní souhlas k tomu, aby byly odloženy popravy těch z celkového počtu ruských válečných zajatců, poslaných na popravu do koncentračních táborů (zejména komisařů), kteří jsou pro svůj tělesný stav schopni pracovat na lámání kamene. K tomuto opatření je nutno si opatřit souhlas náčelníka bezpečnostní policie a policie SD. Proto nařizují:

Jakmile přijdou transporty do táborů na popravu, vybere náčelník tábora (E) a vrchní lékař tábora fyzicky zdravé Rusy, kteří se hodí na práci v kamenolomech. Jmenný seznam vybraných Rusů ve dvou vyhotovených budiž nám zaslán. V tomto seznamu poznamená lékař tábora, že nemá s hlediska lékařského námítky, aby byli tito lidé nasazeni do práce.

Jakmile dojde souhlas náčelníka bezpečnostní policie a policie SD, potvrdíme zvláštním rozkazem, že dotyční Rusové mohou být odesláni do kamenolomů.

Podepsáno: Glücks,
führer brigády SS a generálmajor.

Na základě tohoto rozkazu nechali část sovětských zajatců pro krajně těžké vysilující práce, při čemž se esesáci a dozorcí chovali k nim co nejsurověji a nelidsky.

Obyvatel města Osvětimi Marian Handzlig vypověděl: „... V zimě 1941 za mrazu 35° hnali esesáci důtkami a holemi jako dobytek denně po dva týdny ruské válečné zajatce po silnici z tábora Osvětim do vesnice Babice. Mnozí z nich byli bez čepic, jen ve vojenských košilích, ve spodních kalhotách, s roztrhanými botami. Večer jelo z vesnice Babice několik povozů, naložených mrtvolami těchto ruských válečných zajatců. Na každém povozu seděli dva nebo tři jejich kamarádi s omrzlými obličejí, rukama a nohama a do krajnosti ztýraní.“

Hitlerovci požadovali na svých podřízených neustále nové a nové vraždy. Dne 14. února 1944 vydal velitel posádky v Osvětimi obersturmbanführer Liebegenschel rozkaz, ve kterém praví:

„... Dlouhým osobním pozorováním jsem zjistil, že na všech pracovištích, kromě vojenských továren, pracuje příliš mnoho vězňů, jejichž pracovní síly není dosti využito. Flákají se tam. Víme, že pro zvýšení produktivity práce u vězňů je nutné zesílení dohledu nižšího velitelského sboru SS, ale víme také, že nemáme k dispozici další takové velitele, protože jsou na frontě nebo konají službu na jiných důležitých úsecích. P o m ů ž e m e si s a m i ... Je zřejmo, že je tu nutno jednat rychle, a očekávám, že každý udělá sám to, co je nutné...“

Důsledek tohoto rozkazu byl, že se každý večer táhla ze všech konců osvětimských táborů — z továren, bažin a dolů — k barákům strašlivá procesí: zkrvavělí a ztýraní vězňové, obklopení esesáky a dozorcí s obrov-

skými smečkami psů; vězňové nesli na dřevěných nosítkách mrtvoly svých druhů. Při večerním apelu se vězňové stavěli do šiku a před nimi byly položeny v řadách mrtvoly lidí během dne umučených, načež dozorcí hlásili představeným vyplnění rozkazu Liebegenschela. Představení děkovali těm, jejichž komanda přivázela největší počet mrtvol. Při apelu byli také před šikem bití holemi provinivší se vězňové.

K hrozným podmínkám trestanecké práce přistupovaly hrůzné životní poměry v barácích. V barácích, rozpočtených na 400—500 lidí, umisťovali Němci 1000—1500 vězňů. Hlad, nemoc, týrání a nehygienické poměry, to vše bylo děláno za určitým promyšleným cílem, totiž co možná nejrychleji vyhladit vězně.

Soudní lékařská komise, která prohlédla 2819 osvětimských vězňů zachráněných Rudou armádou, zjistila, že 2189 lidí neboli 91 %, bylo nemocných z úplného vyčerpání a 223 plicní tuberkulosou. Expertisou bylo také zjištěno, že Němci vězně týrali, neboť komise objevila u vyšetřovaných lidí zlomeniny žeber, končetin, obratlí, klíčních kostí, rozličná zranění, vředy, omrzliny zápěstí a chodidel. Velmi mnozí osvobození vězňové trpí těžkými neuropsychickými chorobami.

Soudní lékařská komise provedla pitvu 536 mrtvol vězňů, které byly nalezeny na různých místech v prostoru táborů. Bylo zjištěno, že v 474 případech (88.3 %) došlo k smrti vysílením.

V r a h o v é d ě t í

Hitlerovští netvorové vyhubili v osvětimském táboře statisíce dětí od kojenců až do věku 16 let. Zpravidla posílali hitlerovci děti, přicházející v transportech, hned do plynových komor a tam je vyhlazovali. Pouze malou část zdravých mladistvých ponechávali Němci pro táborové práce.

Vyšetřováním bylo zjištěno, že Němci mořili děti ve věku od 8 do 16 let, stejně jako dospělé, těžkými tělesnými pracemi. Práce nad jejich síly, týrání a bití rychle zcela vyčerpaly každé dítě. Pak je Němci zabíjeli.

Bývalý vězeň Jakub Gordon, lékař z města Vilna, vypověděl: „... Začátkem roku 1943 bylo v táboře Birkenau vybráno 164 hochů a odvezeno do nemocnice, kde byli všichni usmrceni injekcemi kyseliny karbolové do srdce.“

Bývalá vězeňkyně Weldtraut Bakaschová z města Düsseldorfu (Německo) vypověděla: „... V roce 1943, v době, kdy jsme stavěli ohradu kolem krematoria č. 5, viděla jsem na vlastní oči, jak esesáci házeli do hořících hranic živé děti.“

Vizme, co vypravují samy děti zachráněné Rudou armádou o mučení, kterému je vystavovaly fašistické hyeny:

Hoch Samij Mudiano, narozený 1930, obyvatel města Rod (Italie), praví:

„... Němci nutili náš děti pracovat ve skupinách po 15 až 20 osobách, a to vozit na popruzích trakaře s různým nákladem, ale častěji jsme odvážely mrtvoly zemřelých ke zvláštnímu bloku, kde jsme je skládaly a odkud byly odváženy do krematorií. Pracovaly jsme od 4 hod. ráno do večera. Koncem října 1944 nám uložil Němec, který konal prohlídku, „trest“ za to, že u nás v bloku nebylo čisto. Všech nás 150 lidí bylo seřaděno na ulici u bloku a odvedeno do lázní; tam nás švlékli do naha, polili studenou vodou a nahé nás vedli do našeho bloku; z toho potom mnoho dětí onemocnělo.“

Devítiletý hoch Andreas Lerinciakoš z města Kluž (Maďarsko*) vypověděl: „... Když nás Němci zahrnuli v táboře do 22. bloku, byly nás zvláště k nám přidělené německé ženy. Tloukly nás holemi. Po dobu mého pobytu v táboře bral mně doktor Mengels několikrát krev... V listopadu 1944 byly všechny děti převedeny do tábora „A“, do „cikánského“ tábora; při apelu jeden z nás chyběl. Tu náš náčelnice ženského tábora Brandemová a její pomocník Mendl všechny vyhnali v noci na ulici a my jsme stály na mraze až do 12 hodin v poledne...“

Děti, které se narodily v táboře, brali esesáci matkám a usmrcovali je. Zjistilo-li se u nově přibylých žen, že jsou těhotné, vykázali je ihned do zvláštního baráku, kde u nich vyvolali předčasný porod. Když kladly těhotné ženy odpor, byly poslány do plynové komory.

Bývalá vězeňkyně Sofia Isaakovna Fljaksová z města Krakova vypověděla: „... Mnohé ženy, které přibýly v srpnu 1944 do tábora, měly děti ve věku od 5 do 12 let. Všechny tyto děti, jakmile přišly do tábora, byly společně s matkami poslány do krematoria. Přišla jsem do tábora v sedmiměsíčním těhotenství. Při prohlídce zjistil lékař SS König, že jsem těhotná a poslal mne do baráku „V-z“ (Birkenau). Tam bylo 65 takových žen. Za tři dny mně dali injekci do krajiny bederní, aby vyvolali předčasný porod. Takové injekce dávali po čtyři dny za sebou. Pátý den jsem porodila dítě, které mně vzali. V baráku jsem během svého pobytu viděla 14 takových případů. Novorozeňata nebo děti předčasně narozené byly odváženy na neznámé místo.“

Mezi osvobozenými vězni, kteří byli lékařsky prohlédnuti, je 180 dětí, z nich 52 ve věku do 8 let a 128 ve věku od 8 do 15 let. Všechny tyto děti přišly do tábora v druhém pololetí roku 1944, t. j. byly v táboře 3 až 6 měsíců. Všech 180 dětí bylo podrobena lékařské prohlídce, při které bylo zjištěno, že 72 dětí trpí tuberkulosou plic a žláz a 49 dětí alimentární distrofií (krajním vysílením). 31 dětí mělo omrzliny atd.

---

* Nyní Rumunsko — pozn. překl.

Vyhlažování inteligence

V osvětimském táboře zahubili Němci desítky tisíců významných vědců a představitelů inteligence z různých zemí.

André Foundi z města Samot Dipouin vyprávěl komisi toto: „... Z 600 Francouzů, kteří přišli do tábora se mnou, většina během několika měsíců zahynula. Mezi nimi je národohospodář Emil Bureau, profesor lycea z města Compiègne Jean, poslanec za departement Lot et Garonne Filipau, starosta města Villeneuve Lebigou, pedagogové Godaux a Grou, inženýr architekt Molinet a jiní.“

Profesor university v Clermont-Ferrand Henri Limousin vypověděl: „... V listopadu 1944 jsem byl poslán z tábora Dachau do Osvětimi jako odborník v patologii. Zde jsem byl asi měsíc v karantenním bloku, kde jsem musil čistit záchody a podlahy a nosit obědy vězňům, kteří byli ve věznicích.“

V osvětimském táboře byli zavražděni: Známy holandský profesor národního hospodářství Freyda, doktor Lavoslav, inženýr Kimar a doktor inženýr Endokljan z Jugoslavie, polský inženýr Visněvski, magistr farmacie ve Varšavě Teichert, polští profesori: neuropatholog Otto Sittig, psychiatr Leo Taussig, chirurg Jan Lewit, známý advokát z Vídně Kraus, generál lékařské služby francouzské armády dr. Job, a mnozí a mnozí jiní. Všichni byli umučeni při pracích, které byly nad jejich síly, nebo udušeni v plynových komorách.

Mimořádná státní komise obdržela „Provolání k mezinárodní veřejnosti“ ve 3 jazycích — německy, maďarsky a francouzsky — s podpisem 27 bývalých vězňů z osvětimského tábora, a to profesorů, lékařů, inženýrů, advokátů, studentů a jiných představitelů inteligence z různých zemí. Provolání začíná těmito slovy:

„My podepsaní, osvobození slavnou Rudou armádou od krvavého nacistického panství, žalujeme před mezinárodní veřejností na německou vládu vedenou Adolfem Hitlerem, že napáchala v dějinách největší hromadné vraždy, zvěrstva a deportace do německého otroctví...“

Toto provolání končí těmito slovy: „Obracíme se k mezinárodní veřejnosti se žádostí, aby byl objasněn osud milionů lidí všech národností, kteří zmizeli, a aby byla učiněna opatření na záchranu milionů vězňů všech národů, kteří ještě trpí v hitlerovském Německu. Jen zázrakem jsme se zachránili při ústupu nacistů z tábora Osvětim. Když hitlerovci v panice ustupovali, odvlékli s sebou asi 58 000 vězňů z tábora Osvětim a jeho poboček. Tito lidé vysílení hladem museli jít pěšky, ale většina jich mohla sotva ujít více nežli několik kilometrů. Domníváme se, že při dalším posunu fronty hlouběji do Německa očekává stejný osud všechny lidi, kteří jsou ještě v moci krvavých nacistů. My podepsaní obracíme se k mezinárodní

veřejnosti válčících i neutrálních států a k jejich vládám a žádáme, aby ve jménu lidskosti bylo učiněno vše, co je možné, aby se zvěrstva a zločiny nacistů v budoucnosti neopakovaly a aby krev milionů nevinných obětí nebyla prolita nadarmo.

Žádáme, a s námi to žádá asi 10 000 zachráněných vězňů všech národností, aby zločiny a neuvěřitelná zvěrstva hitlerovců nezůstaly bez trestu.

Zachránění bývalí vězňové děkují za svůj život chrabré Rudé armádě a žádají mezinárodní veřejnost a všechny vlády, aby tato skutečnost byla vzata na vědomí a aby byl vysloven Rudé armádě dík naším jménem . . .“

Hitlerovci — lupiči

V osvětimském táboře se hitlerovci odhalili před celým světem nejen jako krvaví vrahové bezbranných lidí, nýbrž i jako chamtiví olupovatelé svých obětí. Miliony lidí, kteří byli přiváženi z různých zemí do koncentračního tábora v Osvětimi, byly hned v první hodině po svém příchodu organisovaně olupovány. Všechny jejich věci, jako kufry, šaty, ložní potřeby až do posledního prádla a obuvi, brali a ukládali esesáci do zvláště k tomu postavených a vybavených skladů. Všechny tyto věci pak posílali do Německa. Část práce schopných lidí, kteří byli ponecháni na trestaneckých pracích, obdržela místo svých věcí trestanecký pruhovaný oděv.

V prostoru osvětimského tábora bylo 35 zvláštních skladišť pro třídění a balení věcí a šatů, z nichž Němci 29 před svým ústupem při ofenzivě Rudé armády spálili i s věcmi, které tam byly. Ve zbývajících skladištních budovách bylo nalezeno:

1. 348 820 souprav mužských svrchních a spodních oděvů,
2. 836 255 souprav ženských,
3. 5525 párů ženských bot,
4. 38 000 párů mužských bot,
5. 13 964 kusů koberců.

Ve skladištích bylo nalezeno také velké množství věcí, kterých dříve používali vězňové: zubních kartáčků, holicích štětek, brýlí, obrovské množství zubních protéz a nejrozmanitějšího nádobí. Bylo tam nalezeno také velké množství dětských oděvů, a to košile, halenky, dětské kalhotky, pláště a čepičky. Krvavé ruce hitlerovských vrahů dětí pečlivě počítaly a do Německa posílaly tyto věci dětí, které jimi byly zavražděny.

Prohlídkou věcí, které byly nalezeny ve skladištích, zjistila komise, že všechny tyto věci patřily umučeným a zavražděným lidem různých národností. Na šatech, botách a na jiných věcech byly nalezeny tovární značky Francie, Belgie, Maďarska, Holandska, Jugoslavie, Československa

a jiných států. Na kufrech se zachovaly nálepky z různých hotelů v evropských městech.

Komise našla v prostoru tábora 7 vagonů s oděvy a ložním prádlem, které už Němci připravili k odeslání do Německa. Ze zprávy, která byla nalezena v listinách tábora a která je podepsána oberscharführerem SS Reichenbachem, je patrné, že jenom za 47 dní, t. j. od 1. prosince 1944 do 15. ledna 1945, bylo v táboře připraveno k odeslání do Německa:

1. 99 922 souprav dětských šatů a prádla,
2. 192 652 souprav ženských šatů a prádla,
3. 222 269 souprav mužských šatů a prádla,

celkem 514 843 souprav.

V dílně na kůži v osvětimském táboře objevila komise dne 7. března 1945 293 balíků zabalených ženských vlasů o celkové váze 7000 kg. Znalecká komise zjistila, že vlasy byly ustrženy 140 000 ženám.

Hitlerovští bandité zavraždili v Osvětimi více než 4 miliony lidí

Ve snaze pečlivě zahladit stopy svých příšerných zločinů v Osvětimi ničili Němci před svým ústupem pečlivě všechny dokumenty, které by mohly ukázat celému světu počet lidí, zahubených v osvětimském táboře. Ale vysoce výkonná technika na vraždění lidí, kterou Němci vybudovali v táboře, výpovědi osvětimských vězňů, osvobozených Rudou armádou, výpovědi 200 vyslechnutých svědků, porůznu nalezené dokumenty a jiné věcné důkazy usvědčují dostatečně německé katy z toho, že v Osvětimi zahubili, otrávilí a spálili na miliony lidí. Jen v pěti krematoriích (52 reorty) mohli Němci po dobu, co tato krematoria existovala, zahubit:

Číslo krematoria	Doba, po kterou krematoria existovala (v měsících)	Výkonnost krematoria při spalování mrtvol (za 1 měsíc)	Výkonnost za celou dobu existence krematoria
1	24	9 000	216 000
2	19	90 000	1 710 000
3	18	90 000	1 620 000
4	17	45 000	765 000
5	18	45 000	810 000
Celkem		. 279 000	5 121 000

Přihlíží-li se k tomu, že Němci používali rozsáhle hranic ke spalování mrtvol, je nutno celkovou výkonnost zařízení pro vraždění lidí v Osvětimi značně zvýšit.

Leč technická znalecká komise, která vzala v úvahu možnost neúplného využití krematorií a některá přerušení práce v pecích, došla k závěru, že v době existence osvětimského tábora němečtí kati tam zahubili alespoň 4 miliony občanů ze SSSR, Polska, Francie, Jugoslavie, Československa, Rumunška, Maďarska, Bulharska, Holandska, Belgie a z jiných států.

Z P R Á V A M I M O Ř Á D N Ě S T Á T N Í K O M I S E
P R O Z J I Š Ť O V Á N Í A V Y Š E T Ř O V Á N Í Z L O Č I N Ů
N Ě M E C K Ý C H F A Š I S T I C K Ý C H U C H V A T I T E L Ů.
H I T L E R O V C I V Y H L A Z O V A L I S O V Ě T S K É L I D I
N Á K A Z O U S K V R N I T Ě H O T Y F U

(Dokument SSSR-4)

Mimořádná státní komise uveřejnila ve svých předcházejících oznámeních četné dokumenty, které usvědčují hitlerovskou vládu a vrchní velení německé armády z hromadného vyhlazování pokojného sovětského obyvatelstva. S obzvláštní surovostí trýznili, mučili a hromadně vraždili němečtí okupanti a jejich pomahači sovětské lidi v koncentračních táborech, zřizovaných v týlu německé armády. Nejen vojenské, nýbrž i všechny jiné okupační úřady odůvodňovaly zřizování těchto táborů navenek potřebami evakuovat sovětské obyvatelstvo z frontového pásma.

„Tábory smrti“ pro sovětské lidi u přední
německé obranné linie

Dnes je již zjištěno, že němečtí fašističtí darebáci začali vzhledem k porážce německé armády na sovětsko-německé frontě a vzhledem ke změněné situaci používat rozsáhle nových bestiálních způsobů na vyhlazování sovětských lidí. Jedním z těchto způsobů je rozšiřování epidemie skvrnitého tyfu mezi sovětským obyvatelstvem a oddíly Rudé armády; za tímto účelem zřizují hitlerovci, jak bylo zjištěno, u své přední obranné linie zvláštní koncentrační tábory.

Dne 19. března 1944 objevily postupující oddíly Rudé armády v obvodu malého města Ozariči v polesské oblasti Běloruské SSR u přední německé obranné linie tři koncentrační tábory, v nichž bylo více než 33 000 dětí, práce neschopných žen a starců. Tyto tábory se nalézaly: první v bažinách u osady Dert, druhý asi 2 km severozápadně od městečka Ozariči a třetí v bažinách, asi 2 km západně od vesnice Podosinnik.

Zvláštní komise, jejímiž členy byli předseda rady lidových komisařů

Běloruské SSR P. K. Ponomarenko, poslankyně Nejvyššího sovětu Běloruské SSR N. J. Grekovová, řádný člen Běloruské akademie věd Jakub Kolaš, poslanec Nejvyššího sovětu SSSR G. E. Griško, generálmajor intendantstva A. N. Sakovič, předseda armádní zdravotnické služby podplukovník V. N. Kolodkin, vyšetřovala za účasti zástupce Mimořádné státní komise D. I. Kudrjavceva okolnosti, souvisící se zřízením těchto táborů.

Tábory byly vlastně otevřeným prostranstvím, které bylo obehnáno ostnatým drátem. Přístupy k táborům byly zaminovány. V prostoru táborů nebyly žádné stavby, a to ani lehkého typu. Vězňové leželi přímo na zemi. Mnozí z nich pozbyli schopnosti pohybu a leželi v bezvědomí v blátě. Vězňům bylo zakázáno připravit si hranici dříví a sbírat chrástí. Za sebenepatrnější pokus porušit tento režim hitlerovci sovětské lidi popravovali.

Když Němci zřizovali koncentrační tábory u přední obranné linie, vybírali především místa pro tábory tam, kde nepočítali s tím, že udrží své posice; pak umísťovali v táborech, koncentrujíce tam velké masy sovětských lidí, převážně děti, práce neschopné ženy a starce. A konečně umísťovali v táborech společně s vysíleným a práce neschopným obyvatelstvem, které tam žilo ve zcela nehygienických poměrech, celé tisíce nemocných skvrnitým tyfem, které za tím účelem zvláště přivázeli z různých dočasně okupovaných okresů Běloruské SSR. Mezi dětmi osvobozenými z táborů bylo 15 960 dětí ve věku do 13 let, práce neschopných žen — 13 072 a starců — 4448. Vyšetřováním bylo zjištěno, že fašističtí lotři sehnali veškeré pokojné sovětské obyvatelstvo do průchodních táborů pod záminkou, že evakuují obyvatelstvo z frontových pásem.

V městě Žlobin vyhlásilo německé posádkové velitelství rozhlasem tuto výzvu k obyvatelstvu: „Občané města Žlobinu, německé velení posílá vás hluboko do zázemí, ježto rudoarmějci budou vás ostřelovat dělostřelectvem i z minometů. Protože vás chceme zachránit před bolševickými zvěrstvy, evakuujeme vás hluboko do zázemí. Vezměte s sebou vše, koně, povozy a dobytek. Vezměte s sebou kotlíky i lžice, neboť po cestě bude pro vás zajištěno teplé jídlo. Poslouchejte německých vojáků, neschovávejte se a nepřchejte. Celé město je obklíčeno německými vojsky. Každý, kdo se pokusí se schovat nebo utéci, bude zastřelen. Vyjděte na ulici a jděte tam, kam vám ukáží němečtí vojáci.“

Podle předem vypracovaného plánu zařídily německé fašistické úřady průchodní tábory, do kterých sehnaly veškeré pokojné obyvatelstvo. V těchto táborech vybrali Němci především práce schopné muže, ženy a děti starší 13 let a posílali je na trestanecké práce do Německa, ostatní děti pak a práce neschopné dospělé lidi poslali do koncentračních táborů u přední obranné linie.

V době od 9. do 13. března 1944 sehnali hitlerovci pod zesíleným ozbro-

jeným průvodem SS a strážní policie do táborů v obvodu městečka Ozariči celé desítky tisíců lidí z průchodních táborů, které byly v obvodech stanic Rudoběika, Rabkor, Staruška a Krasnyj Bereg, a sídlišť Mikul-Gorodok, Poroslišče a Medvěděvka.

„Dne 12. března 1944 za úsvitu — oznámila učitelka E. Mazová — Němci nás, obyvatele města Žlobinu, zahnali za železniční trať k budově školy. Zde vybrali všechny práce schopné lidi a zbývající starce, děti a ženy naložili do železničního transportu po 60 až 70 lidech do studených, nevytápěných vagonů. Za neobyčejně těžkých, zcela nehygienických podmínek, v zimě a ve špíně, nás dovezli na stanici Rabkor a hnali nás do tábora, vzdáleného asi 3 km od stanice. Zimou a hladem zmrzlo a zemřelo mnoho dětí ve vagoněch, mnoho starců pak a žen i dětí zahynulo na cestě do tábora.“

L. Pekarskaja, osvobozená z tábora, oznámila komisi: „...Dne 12. března 1944 k večeru Němci přinutili nás, obyvatele města Žlobinu, abychom se shromáždili během půl hodiny na stanici Žlobin-Južnaja. Tu vybrali Němci mladé lidi a odvedli je. Nás pak zahnali do teplušek a zavřeli neprodyšně dveře. Kam nás vezli, jsme nevěděli, ale všichni jsme cítili, že přijde něco nedobrého. Jak se potom ukázalo, vezli nás Němci po rudobělkovské odbočce a k večeru dne 15. března nás vyložili. V noci nás hnali do tábora v lepkavém blátě, které sahalo až po kolena. Z tohoto tábora nás hnali dále do jiného tábora. Po cestě nás Němci tloukli a ty, kteří se opožďovali, zastřelili. Jde na příklad žena s 3 dětmi. Jeden hošík upadl a Němci po něm střelili. Když se však matka a její dvě děti s hrůzou oběť, střelili vojáci bestie postupně i po nich. Matka se dá do zoufalého křiku a tento křik je přerušen výstřelem zblízka vypáleným. Nebo jde matka a syn Bondarjevovi. Dítě nevydrželo namáhavý pochod a upadlo. Matka se nad ním sklání a chce je potěšit slovem. Ale ani matka, ani syn už nevstali a nespatriili modré nebe — Němci je zastřelili.“

A. I. Lysovová z vesnice Maleckaja Rudňa oznámila: „Za pochodu do tábora usedla skupina znavených sovětských lidí, aby si odpočinula. Gestapák, který nás hlídal, poštvál psy, kteří značně pokoušali Kvitkovskou a jiné.“

„Před mýma očima — oznámil obywatel sovchozu „Avantgard“ M. P. Buslov — byla v táboře Němci usmrcena občanka Krekovová z vesnice Michailovskaja, matka tří dětí, a to za to, že vyšla několik kroků za ostnatý drát, aby sebrala klesti pro ohniček.“

Obyvatelka vesnice Kovalki, Ch. O. Maňkovová, vypověděla: „Podél drátu, kterým byl tábor obehnan, byly vykopány strouhy, naplněné špinavou močálovitou vodou. Ve strouhách se válelo mnoho mrtvol v rozkladu. Pitnou vodu nám Němci nedávali a byli jsme nuceni brát vodu z těchto struh.“

P. N. Beznivec z vesnice Gaduni, který byl držen v táboře, oznámil: „Tábor, ve kterém jsem byl, byl obehnan ostnatým drátem a zaminován. Vězňové, kteří se pokoušeli vyjít za hranice tábora, aby si přinesli vodu nebo dříví, byli zbiti a zastřeleni. Tak byla zabita matka čtyř dětí P. A. Mokrjakovová z vesnice Sloboda, v okrese domanovičském.“

Němečtí fašističtí uchvatitelé brali vězňům v táborech pro sovětské občany věci, které měli tito vězňové na sobě, stejně jako cenné věci, které měli při sobě.

L. D. Šuljarenková z vesnice Davidoviči vypověděla: „Do tábora přišlo asi 50 německých vojáků. V rukou měli hole. Prohlíželi vězně a u koho našli pěkné šaty nebo boty, tomu je vzali. Kdo se bránil, byl zbit holemi. Sama jsem viděla, jak němečtí vojáci stahovali s žen šátky, pláště a boty.“

Němečtí fašističtí kati rozšiřovali záměrně epidemii skvrnitého tyfu mezi sovětským obyvatelstvem

Na podkladě spisového materiálu shora zmíněné komise provedl člen Mimořádná státní komise, člen Akademie I. P. Trajnin a soudní lékařská znalecká komise dodatečné šetření, kterým bylo zjištěno, že německé vojenské úřady záměrně za účelem rozšíření skvrnitého tyfu umisťovaly nemocné skvrnitým tyfem společně se zdravým obyvatelstvem do koncentračních táborů u přední německé obranné linie. Nemocné skvrnitým tyfem svázeli Němci do těchto táborů ze sídlišť v oblasti polesské, minské, gomelské a z jiných oblastí Běloruské SSR.

M. B. Labeznikovová, obyvatelka vesnice Zabolotě, která byla v táboře, oznámila komisi: „K nám do domu přišli Němci. Když se dověděli, že jsem nemocná tyfem, poslali pro mne ještě téhož dne dva vojáky a odvezli mne vozem do tábora.“

O. A. Šeptunovová z vesnice Solonovoje vyprávěla: „Němci sehnali celé obyvatelstvo naší vesnice do vesnice Vorotyň, kde bylo mnoho nemocných skvrnitým tyfem. Potom poslali všechny obyvatele vesnice Vorotyň i s nemocnými do koncentračního tábora, který byl v obvodu městečka Ozariči.“

Osvobozená z tábora P. S. Mitrachovičovová z vesnice Novo-Bělca oznámila: „My všichni, kteří jsme byli nemocní skvrnitým tyfem, jsme byli odvezeni do obvodu vesnice Mikul-Gorodok do tábora, obehnaného ostnatým drátem.“

Z. P. Gavrilčikovová z městečka Novogrudok oznámila: „Po tři plné dny byli do tábora přiváženi na nákladních autech nemocní skvrnitým tyfem; následkem toho onemocnělo v táboře mnoho zdravých vězňů. V noci z 15. na 16. březen zemřelo na skvrnitý tyfus velmi mnoho vězňů.“

E. Duševskaja z vesnice Pgancy vypověděla: „Němci převezli nás nemocné skvrnitým tyfem do tábora z vesnice Kovčicy v okrese paričském. Věděli jsme, že můžeme nakazit zdravé lidi, a prosili jsme Němce, aby nás oddělili od zdravých. Ale oni se o to vůbec nestarali.“

Fašisté umisťovali v táborech u přední obranné linie nejen zdravé a nemocné, přivezené z průchodních táborů, nýbrž tam zvláště přivázeli z nemocnic a lazaretů sovětské občany, nemocné skvrnitým tyfem.

Nemocná N. P. Treťjakovová z vesnice Zamoščany oznámila: „Onemocněla jsem v polovině února a byla jsem umístěna v nemocnici ve vesnici Ljeski. V nemocnici jsem ležela na podlaze a nesvlékala jsem se. Vůbec jsem nebyla léčena. Potom mne Němci poslali z nemocnice do koncentračního tábora u vesnice Dert.“

G. S. Širokov z města Žlobinu vypověděl: „Dne 12. března bylo ze žlobinské nemocnice odvezeno 200 nemocných na skvrnitý tyfus. Všichni nemocní byli posláni do tábora.“

I. O. Romaněnko oznámil komisi: „Když jsem byl vězněn v koncentračním táboře, viděl jsem velkou skupinu obyvatelů města Žlobinu, kteří byli nemocní skvrnitým tyfem. Leželi na vlhké zemi ve špíně. Byli mezi nimi mrtví. Několik lidí, kteří blouznili v horečce, se plazilo v blátě. Lékařů vůbec nebylo. Mezi nemocnými jsem viděl občany města Žlobinu Ščuklina a Gurskou. Řekli mně, že oni, nemocní tyfem, byli odvezeni z městské nemocnice do tábora.“

Obdobné výpovědi učinili vůči komisi bývalí vězňové koncentračních táborů — sovětské občany: D. G. Ždanovič, O. A. Zajcevová, Ch. T. Rusinovič, T. I. Rješotko, M. T. Anisimovová, I. R. Drobeza, L. K. Novik, P. J. Věroz, A. E. Kovalenko, V. F. Bordarenko, M. V. Dovyděnko a mnozí jiní.

Podle toho je nezvratně dokázáno velmi četnými výpovědmi sovětských občanů, kteří byli nuceně posláni německými úřady do koncentračních táborů 5., 7., 8. a 9. dne poté, kdy onemocněli tyfem, že Němci záměrně odváželi nemocné tyfem do tábora, aby rozšířili epidemii skvrnitého tyfu mezi sovětským obyvatelstvem.

Zde jsou některé případy tohoto druhu, dokumentárně zjištěné, které však jsou jen nepatrnou částí všech velmi četných zaznamenaných skutečností.

E. P. Bolejkovová z vesnice Barbaru byla odeslána do tábora 7. dne po onemocnění tyfem a její čtyři děti — jedenáctiletý Nikolaj, devítiletá Nina, sedmiletá Ljubov a pětiletý Vasilij — onemocněly už po cestě do tábora. Pátého až devátého dne po onemocnění tyfem byli do tábora odesláni: Krek z vesnice Sloboda, L. K. Novik z vesnice Jurki, A. E. Kovalenko z vesnice Lomoviči, A. Parchoměnko z vesnice Zamoščany, M. M. Rješotka

z vesnice Chomiči, N. E. Poluč z vesnice Dětbin, M. I. Golub z vesnice Podvědky, T. P. Kruk z vesnice Goduni, Jevstratovskaja z vesnice Kovalki a mnozí jiní.

V koncentračních táborech onemocněli tyfem: M. D. Zemžeckaja z vesnice Buda, I. Romanov z vesnice Bělca, M. Věnov z vesnice Zapolje, P. Bělko z vesnice Volosoviči, M. Z. Poščen z vesnice Poroslišče, V. S. Drozdovová z vesnice Komadovka, A. M. Jaščur z vesnice Ivanišče, M. I. Pacaj z vesnice Gar, F. D. Dajnenko z vesnice Pružilišče, T. Kozlovová z vesnice Novoselki, F. S. Škutovová z vesnice Godynoviči, A. S. Gryškovová z vesnice Raduža, E. Antonik z vesnice Trelcy, A. Udot z vesnice Zakjeriči a četní jiní.

Velitelství německé armády zvláště posílalo do táborů u přední obranné linie své agenty, kterým bylo přísně uloženo, aby sledovali, jak se rozmnožuje epidemie skvrnitého tyfu mezi obyvatelstvem a také mezi oddíly Rudé armády.

Zadržený německý agent výzvědné skupiny 308 F. Rastorgujev vypověděl: „Dne 11. března 1944 jsem byl v doprovodu nadporučíka německé armády — náčelníka skupiny 308 Kersta — dovezen autem na železniční stanici vzdálenou asi 40 až 50 km jižně od města Glusk. Večer mně řekl, že mne posílá na nějakou dobu do tábora pro civilní obyvatelstvo, který je vzdálen asi 30 km od této stanice. Kerst mně vysvětlil, že v tomto táboře je na 40 000 pokojných sovětských občanů, z nichž je asi 7000 nemocných skvrnitým tyfem, a že do tohoto tábora bude v nejbližších 3 až 4 dnech dáno ještě dalších 20 000 osob z civilního obyvatelstva. Tu jsem byl také očkován proti tyfu.

Úkol daný mně náčelníkem skupiny 308 spočíval v tomto: Jít do tábora, který leží západně od vesnice Ozariči, a zůstat tam nepozorován v množství lidí. Měl jsem zjistit, co budou dělat oddíly Rudé armády s civilním obyvatelstvem, až se tábory octnou v moci oddílů Rudé armády, kam budou poslány ženy a děti a jak bude naloženo s nemocnými. Po vyplnění tohoto mně daného úkolu měl jsem se vrátit k Němcům a podat hlášení o získaných informacích.“

P o š u d e k s o u d n í l é k a ř s k é e x p e r t i s y

Záměrné rozšiřování epidemie skvrnitého tyfu mezi pokojným sovětským obyvatelstvem, vězněným německými úřady v koncentračních táborech u přední obranné linie, je potvrzováno také výsledky soudní lékařské expertisy.

Soudní lékařská a znalecká komise, jejímiž členy byli armádní epidemiolog podplukovník S. M. Julajev a armádní soudní lékařský znalec major N. N. Alexejev a přednošta armádní patologické a anatomické

aboratoře major V. M. Buťanin, zjistila, že za účelem nákazy sovětských lidí skvrnitým tyfem:

„a) německé úřady umístily v koncentračních táborech zdravé i skvrnitým tyfem nemocné sovětské občany (epidamnesy čísla 158, 160, 161, 164, 178, 183 a j.);

b) Němci převáděli nemocné skvrnitým tyfem z jedněch táborů do druhých, aby v táborech rozšířili rychleji skvrnitý tyfus (výsledky epidamnesy klinického a serologického vyšetření čísla 2, 8, 10, 15, 16, 17 a j.);

c) německé úřady použily násilí v případech, kdy nemocní skvrnitým tyfem odepřeli jít do táborů (protokoly o výsledku čísla 269, 270, 271, 272);

d) němečtí uchvatitelé přemísťovali nemocné skvrnitým tyfem z nemocnic mezi zdravé obyvatelstvo v táborech. To je potvrzováno epidamnesami pod čísly 138, 139, 149, 166, 175, 180, 40, 49, 50 a svědeckým protokolem č. 273;

e) infikování sovětského obyvatelstva skvrnitým tyfem se dělo v druhé polovině února a v první polovině března.“

Po osvobození obvodu městečka Ozariči v polesské oblasti od německých okupantů umístilo velení oddílů Rudé armády v době od 19. do 31. března 1944 v nemocnicích 4052 sovětské občany, z toho 2370 dětí ve věku do 13 let.

Podle šetření zvláštní komise, posudku soudních lékařských znalců, dokumentárního materiálu, jakož i z vyšetřování, které provedl člen Mimořádné státní komise a člen Akademie I. P. Trajnin, zjistila Mimořádná státní komise, že se německé vojenské úřady snažily tím, že zřídily koncentrační tábory u přední obranné linie a že tam umístily lidi zdravé a lidi nemocné skvrnitým tyfem, záměrně rozšiřovat epidemii skvrnitého tyfu mezi sovětským obyvatelstvem a mezi oddíly Rudé armády, což je velmi hrubé porušení zákonů války a válečných zvyklostí, které uznávají civilisované národy...

Z DOPISU AKCIOVÉ SPOLEČNOSTI „DIDIER-WERKE“

Z 25. ČERVENCE 1943,

*KTERÝ OBSAHUJE NÁVRH NA ZAŘÍZENÍ
SPALOVACÍCH PEČÍ PRO SS V BĚLEHRADĚ*

(Dokument SSSR-64)

Věc: Kremační zařízení pro SS v Bělehradě.

Odvolává se na návštěvu vašeho syna a na jednání našeho spolupracovníka p. Storla s ním.

Vzali jsme na vědomí úmysl bělehradských formací SS postavit kre-

mační zařízení, rozpočtené pro velký tábor, a máme také na zřeteli, že těmto oddílům SS bylo uloženo projektovat a stavět toto zařízení společně s místními architekty.

Ježto nemají zkušeností se stavbou pecí, zamýšlejí zakoupit nákresy pro tyto pece.

Oznamujeme, že jsme ochotni vyhotovit výkresy pecí v náležité formě s uvedením armatur a systému, jak připevnit pece k zemi, a zvláště výkresy pecí pro shora označené účely.

Rozpočet činí 600 RM. Polovina této částky by musela být složena v hotovosti a zbývající částka by byla splatná po vyhotovení výkresů.

Při stavbě pecí je třeba přihlížet k tomu, aby v zájmu urychleného postavení zařízení nebyla vnitřní část budována ze zvláštního materiálu, nýbrž z obyčejných šamotových cihel.

Tutéž okolnost je také třeba mít na zřeteli při zhotovování kovových součástí pro pece.

Pro nakládání mrtvol do pecí doporučujeme dvoukolové na pásech běžící trubkovité hřídele.

V každé peci je oddělení pro popel; ježto nemáme za to, že bude používáno rakví, činí šířka oddělení 600 mm a výška 450 mm.

Pro dopravu mrtvol z místa jejich úschovy do pecí doporučujeme používat lehkých vozíků na kolech a dodáme vám nákresy na tyto vozíky ...

*K O R E S P O N D E N C E F I R M Y K O R I ,
S P O L E Č N O S T I S R U Č E N Í M O M E Z E N Ý M*

(Dokument SSSR-225)

Dodatkem k jednání, které bylo mezi námi vedeno o dodání spalovacího zařízení jednoduché konstrukce, doporučujeme naše zdokonalené spalovací pece, které pracují s uhelným palivem a osvědčily se v praxi co nejlépe.

Vzhledem k předpokládané stavbě počítáme se dvěma spalovacími pecemi, ale doporučujeme dotázat se ještě jednou, stačí-li dvě pece. Je nutno objasnit také otázku o poloze pecí, ježto na tom závisí zpracování součástek armatury a také instalace vyztužovací kostry. Pec je třeba instalovat podle možnosti v kryté místnosti a spojit ji s již stávajícím komínem.

Máte-li již vybranou zvláštní budovu pro toto zařízení, pak prosíme o zaslání plánu této budovy, abychom vám mohli navrhnout k uvážení polohu pecí.

To, jakého prostoru je třeba pro pece, pro místo na obsluhu pecí a na rozdmýchování ohně je patrně z připojených výkresů. Výkres č. J/8998

názorně ukazuje konstrukci dvou pecí a podle výkresu č. 9122 byly zhotoveny pro stavbu v Dachau 4 pece.

Výkres další č. 9080 znázorňuje instalaci v Lublinu s 5 pecemi pro spalování a s dvěma namontovanými výhřevnými komorami.¹⁵⁵

Pro nakládání mrtvol do komor spalovacích pecí navrhujeme ještě dále: . . .

Ručíme za účinnost kremačních pecí námi stavěných a také za jejich trvanlivost, za dodávku co nejlepšího materiálu a za bezvadné provedení prací.

Očekávající další zprávy, jsme k vašim službám. Heil Hitler!

Kori, A. G. m. b. H. (společnost s ručením omezeným)¹⁵⁶

Z VÝPOVĚDI PAULA WALDMANNA
(ÚČASTNÍL SE HUBENÍ RUSKÝCH VÁLEČNÝCH ZAJATCŮ
V SACHSENHAUSENU)

(Dokument SSSR-52)

Váleční zajatci takto usmrcení byli spalováni ve čtyřech pojízdných krematoriích, která byla převážena jako přívěsné vozy nákladních automobilů . . .

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
„O ZLOČINECH
NĚMECKÝCH FAŠISTICKÝCH UCHVATITELŮ
VE LVOVSKÉ OBLASTI“

(Dokument SSSR-6)¹⁵⁷

. . . Na pokyn německého říšského ministra Himmlera a generálmajora policie SS Katzmana byla v červnu 1943 učiněna zvláštní opatření, aby byly vykopány a spáleny mrtvolky umučených a zastřelených pokojných obyvatelů, sovětských válečných zajatců a příslušníků cizích států.

Ve Lvově vytvořili Němci zvláštní sonderkomando č. 1005, které mělo 126 mužů. Šéfem tohoto komanda byl hauptsturmbannführer Scherlack a jeho zástupcem hauptsturmbannführer Rauch. K povinnostem sonder-

¹⁵⁵ K originálnímu dopisu byly připojeny výkresy.

¹⁵⁶ Jen projektováním a stavbou spalovacích pecí pro koncentrační tábory se v Německu zabývalo několik odborných firem. Kromě stálých krematorií existovala krematoria pojízdná (nepočítajíc v to pojízdné plynové komory).

¹⁵⁷ Hlavní úřad říšské bezpečnosti vytvořil, aby zahladil stopy zločinů, zvláštní „sonderkomando“, dal konstruovat zvláštní stroje a uspořádal krátkodobé kursy pro zaměstnance policie, bezpečnosti a SD.

komanda patřilo vykopat ze země mrtvoly Němci zavražděných pokojných obyvatelů a válečných zajatců a spálit je ...

... Soudní lékařská znalecká komise, v jejímž čele byl vrchní znalec Rudé armády profesor M. I. Avdějev, provedla vyšetření míst v Lisenicích, kde byly mrtvoly pohřbeny a spáleny, a zjistila:

„Na povrchu prostranství, kde byly objeveny jámy s popelem, jsou symetricky rozloženy mladé výhonky stromů, z nichž část uschla nebo se slabě rozvíjí, což ukazuje na to, že stromy byly v těchto prostranstvích nasázeny uměle, aby byla tato prostranství maskována. Za tímto účelem byly na ploše prostranství zahrabány také pařezy stromů. Tyto skutečnosti svědčí o tom, že se německé fašistické úřady snažily všemožně zahladit stopy svých zločinů. Výběr místa pro svérázné „továrny smrti“ v hlubině kotliny, ukryté téměř se všech stran před cizími zraky vysokými pahorky a stromy, rovněž pomáhal Němcům řídit tajně. Přírodní podmínky místa, maskování a silné střežení umožnily katům konat svou příšernou práci v úplné tajnosti.

Z E S P I S Ů O P R O H L Í D C E D R T I Č E K O S T Í V E L V O V Ě

(Dokument SSSR-61)

Dne 29. září 1944 provedla komise, jejímiž členy byl předseda železničního okresního výkonného výboru v městě Lvově soudruh Križevič jako předseda, hlavní inženýr elektrostrojního závodu č. 7 kapitán soudruh Čekalkin a vrchní strojník závodu č. 7 nadporučík technické služby soudruh Slesarjev a která jednala na základě rozhodnutí náměstka oblastního prokurátora z 19. září 1944, prohlídku stroje na drcení kostí pokojných sovětských občanů, zastřelených a spálených německými fašistickými lupiči. Komise zjistila po pečlivé prohlídce stroje a po výsledku personálu u stroje zaměstnaného toto:

1. Stroj na drcení spálených kostí byl namontován podle zvláštní objednávky na plošině přívěsného vozu k autotraktoru. Stroj lze snadno převést na jakoukoli vzdálenost, aniž je třeba jej odmontovat, a to autemobilem nebo jakýmkoli jiným dopravním prostředkem. Stroj je uváděn v činnost motorem na téže plošině lanovým převodem. Stroj se skládá z bubnu, převodu, elevátoru, spirálového šroubu a motoru. Buben, který je hromadné tovární výroby, je určen k rozemílání hmoty. Sestává ze tří částí, totiž z válcové části a ze dvou bočnic. Válcová část je z litiny a je připevněna šrouby k bočnicím, které jsou rovněž lité a masivní. Bočnice jsou na pevno spojeny s hřídelí. V jednom kotouči je otvor, ve kterém je šneková lopatka pro dopravu kostí do bubnu. Vnitřek bubnu je vyložen ocelovou pancéří a vnější část je okována drobným sítem.

Buben je uzavřen pláštěm, jehož spodní část je jímkou semletých kostí. Rozměry bubnu jsou: vnitřní průměr 900 mm a délka 600 mm.

P ř e v o d: Na hřídeli bubnu o průměru 70 mm je na straně hnacího zařízení ozubené kolo o průměru 375 mm, které je v záběru s ozubeným kolem o průměru 160 mm nasazeným na pomocném hřídeli společně s čtyřstupňovou řemenicí o rozměru 730 mm, která je poháněna motorem.

Elevátor se skládá z nekonečného Gallova řetězu, na kterém jsou upevněny korečky ve vzdálenosti 300 mm od sebe. Řetěz se pohybuje na dvou řetězových kolech, která jsou upevněna na rámu elevátoru. Řetěz je poháněn horním řetězovým kolem o průměru 370 mm, nasazeným na hřídeli, společně s dalším řetězovým kolem spojeným Gallovým řetězem s řetězovým kolem upevněným na čele bubnového hřídele se strany přísunu kostí.

Spirálový šroub dopravuje kostní moučku z jímkou pod bubnem na čelní plochu k odpadovému otvoru. Spirálový šroub je poháněn převody od hřídele spodního řetězového kola elevátoru.

Přístroj pohání Dieselův motor o výkonu 5 KS.

P r a c o v n í p o s t u p : Spálené drobné kosti jsou podávány do jímací části elevátoru, odkud je korečky upevněné na řetězu podávají do plnicího prostoru bubnu. Z plnicího prostoru bubnu jsou kosti šroubovou lopatkou vtahovány do bubnu. Při otáčení bubnu jsou kosti rozemílány parou (zásada parního mlýnu). Kostní moučka propadá otvory ve válcové části bubnu na síto a skrze toto síto propadá do jímacího prostoru. Z něho je moučka podávána spirálovým šroubem do odpadového otvoru.

K i n e m a t i k a s t r o j e : Na hřídeli motoru je upevněna čtyřstupňová řemenice o průměru 220 mm, která uvádí do pohybu lichoběžnými řemeny řemenici bubnového převodu o rozměru 730 mm. Na hřídeli této řemenice je malé ozubené kolo o průměru 160 mm, které je v záběru s velkým ozubeným kolem o průměru 375 mm a otáčí bubnem. Na opačném konci bubnového hřídele je upevněno řetězové kolo, které otáčí Gallovým řetězem řetězové kolo, upevněné na horním hřídeli elevátoru. Na tomto hřídeli je upevněno také řetězové kolo, které uvádí v pohyb řetěz elevátoru. Otáčením spodního řetězového kola elevátoru je převodovou soustavou otáčen spirálový šroub.

Stroj může pracovat kdekoli a nevyžaduje zvlášť upraveného místa. Zařízení lze převážet autem nebo jakýmkoli jiným dopravním prostředkem.

3. Při daných rozměrech má stroj výkonnost asi 3 krychlové metry spálených drobných kostí za hodinu.

4. Stroj byl zhotoven na zvláštní objednávku a konstruován tak, že může smílat spálené kosti kdekoli. Buben je normální jako u parních

mlýnů. Úkol konstruktéra spočíval v tom, aby se vybral typ bubnu, aby bylo mechanisováno nakládání kostí do bubnu a vykládání moučky. Bylo počítáno s úplnou montáží zařízení a s možností, že může být umístěn podle výběru kdekoli . . .

Z VÝPOVĚDI SVĚDKA GERHARDA ADAMETZE,
KTERÝ BYL VYSLECHNUT DNE 25. ŘÍJNA 1945
V DACHAU
(Dokument SSSR-80)

. . . Ke mně, podporučíku Patricku V. Mac Mahonovi, který je zmocněn brát do přísahy, dostavil se osobně Gerhard Franz Adametz, který byl vzat do přísahy a německy vlastní rukou napsal a podepsal toto prohlášení:

„Mé jméno a příjmení je Gerhard Adametz, narodil jsem se 1. dubna 1907 v Kriemenstadt — Neuwiese u Oppeln . . .

Dne 4. prosince 1939 jsem byl povolán ke službě u bezpečnostní policie v Oppeln (Horní Slezsko v Německu) jako policejní střelec ve 4. rotě 83. policejního záložního praporu.

Dne 15. prosince 1939 byla rota přeložena do Katovic. Koncem roku 1940 byla rota znovu přeložena do Hindenburgu v Horním Slezsku a v únoru nebo v březnu 1941 jsme přišli do Kempen (Horní Slezsko). V době od 4. prosince 1939 do října 1941 se mně dostalo v právě uvede-
ných místech základního vojenského a policejního výcviku.

Na počátku října do 15. listopadu 1941 jsem konal v Oppeln strážní službu. Po celou tu dobu jsem nebyl členem strany, SS, ani zbraní SS, SD nebo gestapa. Byl jsem pouhým zaměstnancem civilní pomocné policie. Od poloviny prosince 1941 až do 24. srpna 1943 byl jsem v záloze jako strážmistr. Později jsem byl vrchním strážmistrem v městském komandu pořádkové policie v Kamenském (stav přibližně asi 60 mužů) a konal jsem obvyklou pořádkovou službu. Trestní věci se nás netýkaly. Kamskoje je město v Ukrajině, které mělo asi 120 000 obyvatel před válkou a leží asi 40 km od Dněpropetrovsku.

Dne 24. srpna 1943 jsem dostal já a strážmistr v záloze Franz Maticek od velitele posádkové policie majora Petra Buhrfelga rozkaz odevzdat všechny zbytečné věci a dostavit se do Dněpropetrovsku. Mysleli jsme, že půjdeme na frontu. V Dněpropetrovsku jsme se hlásili u poručíka pořádkové policie Wintera a pak byla asi ze 40 jiných zaměstnanců pořádkové policie utvořena kolona. Nikdo z nás nevěděl, jakou službu budeme konat. Za několik dní bezprostředně před naším odjezdem do Kijeva přišlo k nám 6 až 8 mužů z bezpečnostní služby, ale ani ti nám nic neřekli o naší budoucí službě.

Byli jsme sem, totiž oněch 40 mužů z komanda pořádkové policie, posláni převážně z měst generálního okruhu Dněpropetrovska... Na konec jsem zůstali spolu s oněmi 6—8 muži bezpečnostní služby a byli jsme známi jako skupina 1005-b. Jména a osobní popisy kamarádů z pořádkové policie, pokud se na ně pamatují, jsou tyto:...

... Asi 5. září 1943 opustili jsme, t. j. 40 zaměstnanců pořádkové policie z oddílu 1005-b, Dněpropetrovsk a byli jsme posláni do Kijeva. Kijev je hlavní město Ukrajiny. Byli jsme obytováni několik dní v kasárnách kijevské pořádkové policie. Asi 10. září nám bylo ohlášeno, že máme jít na posilu skupině, která konala službu blízko Kijeva, ale ani tehdy nám nebylo řečeno, jakou službu budeme konat. Tato skupina byla, jak jsme se později dověděli, označena číslem 1005-a. Téhož dne přišel z útvaru 1005-b rozkaz, abychom byli naloženi na nákladní auta a odvezeni na starý hřbitov, vzdálený asi 6 km od Kijeva.

Náš poručík Winter hlásil naši kolonu nadporučíku Hanischovi, zugeführerovi pořádkové policie oddílu 1005-a. Na tomto místě to zapáchalo mrtvolným pachem, který nás omamoval, tiskli jsme nosy a zadržovali dech. Nadporučík Hanisch nás oslovil řečí, ze které si pamatují tyto úryvky:

„... Přišli jste na toto místo, kde máte konat službu a pomáhat svým kamarádům. Cítíte už pach, který vychází z kostela, který je za námi. Všichni si na to musíme zvyknout a my všichni musíme konat své povinnosti. Budete hlídat vězně, a to velmi bedlivě. Vše, co se tady děje, jsou tajné říšské záležitosti. Každý z vás ručí svou hlavou za to, uteče-li mu vězeň. A kromě toho bude dotyčný člověk podroben zvláštnímu režimu. Totéž očekává toho, kdo něco vyžvaní, nebo nebude dost opatrný ve své korespondenci...“

... Po této řeči nadporučíka Hanische jsme byli odvedeni, abychom se seznámili s místem, kde jsme měli konat službu. Byli jsme odvedeni ze hřbitova a zavedeni k přiléhajícímu poli. Cesta, která vedla přes pole, byla s obou stran obstoupena policisty, kteří odháněli každého, kdo se chtěl přiblížit. Na poli jsme spatřili asi 100 vězňů, kteří odpočívali po práci. Každý vězeň měl nohy ukované v řetězech, asi 35 cm dlouhých. Vězňové byli v civilních šatech.

... Práce vězňů pozůstávala, jak jsme se později dověděli, v tom, že vykopávali mrtvolky, které zde byly zahrabány ve dvou hromadných hrobech, že je přenášeli a skládali na dvě ohromné hromady a spalovali je. Je těžko to říci s jistotou, ale domnívám se, že na tomto místě bylo pohřbeno 40 až 45 tisíc mrtvol. V jednom protitankovém příkopu byl zřízen hrob, který byl zčásti naplněn mrtvolami. Tento příkop byl asi 100 m dlouhý, 10 m široký a 4—5 m hluboký.

... Onoho dne, kdy jsme na toto místo dorazili (asi 10. září 1943),

byly na poli 3 až 4 nevelké hromady mrtvol. Každá taková hromada pozůstávala asi ze 400 mrtvol, byla asi 7 m dlouhá, 4 m široká a 2 m vysoká.

... Zde i jinde jsem pozoroval, že bylo používáno této metody (spalování mrtvol): železnými háky byly mrtvoly tahány na určité místo a pak byly složeny na připravená prkna. Potom se na celou hromadu mrtvol naložilo dříví, to vše se polilo petrolejem a podpálilo.

My, policisté z oddílu 1005-b, byli jsme pak zavedeni zpět na hřbitov do kostela. Ale žádný z nás nemohl jíst pro přišerný zápach a při vzpomínce na to, co jsme viděli...

... Asi dne 29. října 1943 ve 4 hod. 45 min. ráno uprchlo za silné mlhy asi 30 vězňů. Strhali řetězy, které měli na nohou, s řevem vyrazili ze svých baráků a rozutekli se různými směry. Šest mužů bylo zabito. Ostatním se podařilo pro silnou mlhu uniknout.

... V jiných místech, kde jsem konal strážní službu, byli vězňové po skončení práce (vykopání a spálení mrtvol) usmrceni, když byli ve skupinách nebo jednotlivě odvedeni pod stráž k tomu určených policistů na místo, které označila SD. Poté byli tito policisté posláni zpět, aby přivedli nové vězně. Potom přinutili příslušníci SD vězně, aby se položili na zem obličejem dolů na připravená prkna a hned nato jim dali střílnou ránu do zátylí. Většinou se vězňové podřizovali rozkazu bez odporu a lehali si vždy vedle svých už zastřelených kamarádů. Myslím, že vězňové dostali nervový šok, když spatřili své zastřelené druhy, a také proto, že už předtím slyšeli výstřely...

... Když jsme se vrátili do Lvova po naší dovolené, zůstali jsme tam do poloviny dubna 1944. Ze Lvova jsme odjeli do Katovic (Polsko), kde jsme zůstali dva až tři dny v policejních kasárnách v Laurahütte u Katovic, a poté jsme odjeli vlakem do Rigy (Lotyšsko). My z útvaru 1005-b jsme byli ubytováni v baráku v jednom táboře nápravných prací v Zalaspillsu asi 18 km od Rigy. Tam byla zahájena práce asi s 50—60 vězni. Práce ta opět spočívala ve vykopávání a spalování mrtvol asi 12 až 20 tisíc mužů, žen a dětí každého věku. Tyto mrtvoly tam ležely v 6 až 8 hromadných hrobech, asi 8 km od Rigy a asi 100 km od silnice Riga-Dvinsk. Myslíme, soudě podle stupně rozkladu, že tam mrtvoly ležely asi 2 roky. Nevím nic o národnosti lidí, o jejichž mrtvoly šlo, stejně jako nevím nic o národnosti lidí, jejichž mrtvoly byly v Kijevě a v jiných místech. S prací se v tomto místě začalo asi koncem dubna 1944, pokračovalo se v ní v květnu a byla skončena asi začátkem června 1944.

Pracovní postup při spalování mrtvol byl stejný jako dříve, s tou výjimkou, že tu ve většině případů hořely současně dvě hromady...

... Zde, asi 8 km od Rigy, bylo těchto 50—60 vězňů usmrceno stejně jako v jiných místech: vězňové si musili lehnout obličejem dolů a každý

dostal nato střelnou ránu do zátylí. Víím to proto, že mně a mým druhům ze strážní policie bylo nařizeno Helfsgottem převádět vězně jednotlivě z jejich baráků s hliněnou střechou, který byl z poloviny v zemi a byl asi 30 m vzdálen od místa, kde byli vězňové stříleni. K tomuto vraždění došlo v červnu 1944. Mrtvoly zastřelených lidí pak byly spáleny způsobem shora vylíčeným.

My z oddílu 1005-b jsme pak dostali rozkaz odebrat se k několika nově postaveným barákům, které byly postaveny asi 250 m od šesti až sedmi hromadných hrobů. Tyto hroby byly asi 4 km od předměstí Rigy v Bikernském lese; bylo tam přibližně 10—12 tisíc mrtvol. Tam byl dovezen nový oddíl asi 50 až 60 vězňů a v polovině června 1944 se začalo s prací (vykopáváním a spalováním mrtvol), a to stejně, jak to bylo vylíčeno dříve. Tato práce byla zakončena koncem července 1944.

Mám za to, že v té době byla fronta asi 300 km odtud. Oněch 10 až 12 tisíc mrtvol byly mrtvoly mužů, žen a dětí každého věku a byly pohřbeny přibližně před dvěma lety. My, policisté, jsme vůbec měli za to, že tito lidé byli zavražděni SS. Ale to byl jen dohad.

Tento nový oddíl 50—60 vězňů byl usmrčen způsobem shora vylíčeným koncem července 1944. Vězňové tu byli postřeleni v přítomnosti Helfsgotta, který na tuto popravu dohlížel. Helfsgott nařídil 12—15 policistům a mně neustále přivádět vždy jednoho vězně k místu poprav. Tam je usmrcoval Kauff (pravděpodobně byli ve většině případů přítomni všichni zaměstnanci SD) výstřelem do zátylí, když jim bylo předtím nařizeno, aby si lehli na připravená prkna, jichž se používalo ke spalování mrtvol.

Nám z útvaru 1005-b bylo potom nařizeno, abychom se odebrali na jiné místo v Bikernském lese, kde bylo dalších 78 hromadných hrobů. Bylo tu také přibližně 10 až 12 tisíc mrtvol, a to velkých i malých, patrně mužů, žen a dětí. S vykopáváním a spalováním mrtvol se začalo přibližně na začátku srpna 1944 a práce byla skončena kolem poloviny září 1944. Všichni vězňové byli zde zastřeleni, když byla práce skončena. To bylo poslední místo, kde jsem viděl, že byly mrtvoly vykopávány a spalovány; koncem září 1944 byl náš útvar v Rize naložen na loď a jeli jsme do Gdanska.

... Myslím, že přibližně 100 000 mrtvol bylo vykopáno z hromadných hrobů zaměstnanci SD z oddílů 1005-a a 1005-b.

Domnívám se, že také ještě jiná komanda konala stejnou práci, ale nevím, kolik takových komand bylo. Kdybych si byl pomyslel nebo věděl, že budu někdy přinucen konat tuto špinavou a zneuctující práci, byl bych se někam vystěhoval. Víím, že bychom my všichni ze strážní policie šli raději na frontu, nežli abychom byli zamícháni do této svinské sféry

smrti a ničení s usvědčujícím materiálem o tomto zločinu hromadných vražd.

Toto prohlášení jsem napsal a dokončil na 36 stránkách vlastnoručně v Dachau, Německo, dne 25. října 1945 ve 14.00 hod. dobrovolně a bez nátlaku.

Přisahám všemohoucímu Pánubohu, že nebudu mluvit nic jiného než čistou pravdu, že nic nezatajím a nic nepřidám. *Gerhard Adametz.*

V Ý P O V Ě D I S V Ě D K A Z. J. M A Z U R A,
K T E R Ý B Y L V Y S L Ý C H Á N V M Ě S T Ě G D A N S K U

(Dokument SSSR-197)

Protokol o výsledku svědka z 28. května 1945

Dne 28. května 1945 vyslechl v Gdansku vojenský prokurátor týlu 2. běloruské fronty, podplukovník justiční služby Hejtman a vojenský vyšetřovatel vojenské prokuratury 2. běloruské fronty major justiční služby Kadenskij níže jmenovaného svědka, který vypověděl:

Zigmund Josipovič Mazur, narozený r. 1920 v městě Gdansku, Polák který přijal německé státní občanství v lednu 1944, vzdělání — absolvoval 6 tříd polského gymnasia v Gdansku v roce 1939, sloužil dobrovolně v roce 1939 v polské armádě jako voják, úředník, svobodný, podle svého udání dosud netrestaný, bydlíštěm v Gdansku, Bechergasse 2, služební hodnost až do dubna 1945 preparátor anatomického ústavu v Gdansku, má matku v Gdansku, ulice Neuschottland č. 10, zná polsky a německy.

Svědék byl upozorněn na trestní odpovědnost, kdyby výpověď odepřel nebo kdyby vypovídal lživě.

Tlumočník byl upozorněn na trestní odpovědnost podle článku 92 a 95 trestního zákoníku RSFSR, kdyby odepřel tlumočit nebo kdyby tlumočil nesprávně.

„V říjnu 1940 jsem žil v Gdansku a hledal jsem práci.

Německý úředník Gustav Lange z gdanského pracovního úřadu, kterému jsem pronajal jeden pokoj ze svého bytu, mně slíbil, že mně nalezne nějakou lepší a výhodnější práci v některém vyučovacím ústavu Gdanska; poté jsem byl poslán do anatomického ústavu města Gdanska, kde jsem začal pracovat od ledna 1941. Z počátku jsem byl zaměstnán 3 měsíce jako zřízenec. Když jsem byl zaměstnán jako zřízenec, zajímal jsem se o lékařství a s pomocí Langeho a profesora Spannera jsem byl jmenován, počínaje lednem 1941, na služební místo preparátora anatomického ústavu. Mou povinností jako preparátora bylo kreslit tabulky a pomáhat při pitvě mrtvol.

Ředitelem anatomického ústavu byl Němec z města Kielu profesor Rudolf Spanner, který odešel v lednu 1945 někam do Halle.

Zástupce profesora Spannera byl doktor docent Wollmann — důstojník SS, nosil civilní oděv a někdy černou uniformu SS. Wollmann byl z Československa a jeho české jméno bylo Kozlík.

V lednu 1945 vstoupil dobrovolně do formací SS.

Jako asistentka pracovala tu od října 1944 žena jménem Voskecková ze Zopotu, která odjela do Halle spolu s profesorem Spannerem. Byla aspirantkou u profesora Spannera.

Vrchním preparátorem byl von Barga, který přijel do Gdanska z Kielu s profesorem Spannerem.

Zřizencem pro přenášení mrtvol byl Němec Reichert z města Gdanska, který odešel v listopadu 1944 do německé armády. Dalším zřizencem byl také Němec Borckmann z Gdanska, ale kde je nyní, nevím.“

Otázka: Řekněte nám, jak se vařilo mýdlo z lidského tuku v anatomickém ústavu města Gdanska.

Odpověď: Vedle anatomického ústavu byla na konci dvora postavena v létě 1943 jednopatrová kamenná budova o třech místnostech. Budova byla postavena pro zpracování mrtvol a pro vyvařování kostí. To bylo úředně prohlášeno profesorem Spannerem. Tato laboratoř se nazývala laboratoř pro zhotovování lidských koster a pro spalování masa a nepotřebných kostí. Ale už v zimě roku 1943—44 nařídil prof. Spanner sbírat lidský tuk a nevyhazovat jej. Tento rozkaz byl dán Reichertovi a Borckmannovi.

V únoru 1944 mně dal prof. Spanner předpis na zhotovování mýdla z lidského tuku. V tomto předpisu bylo předepsáno vzít 5 kg lidského tuku na 10 litrů vody a 500 nebo 1000 gramů žíravé sody, vařit to vše 2 až 3 hodiny a pak to dát vychladnout. Mýdlo pak vyplave nahoru, kdežto zbytky a voda zůstanou na dně věder. Ke směsi se ještě také přidávala hrst vařené soli a soda. Pak se přidávala čerstvá voda a tato směs se vařila znova 2 až 3 hodiny. Po vychlazení se mýdlo vylévalo do forem.

Mýdlo mělo nepříjemný zápach. Aby se tento nepříjemný zápach odstranil, přidával se benzaldehyd.

S prací na zhotovování mýdla z lidského tuku se začalo v lednu 1944. Bezprostředním přednostou továrny na mýdlo byl vrchní preparátor von Barga. Veškeré zařízení bylo vzato z anatomického ústavu.

První skupina mrtvol byla dodána z Konratssteinu, a to z psychiatrické kliniky; na množství se nepamatují.

Kromě toho byla velká zásoba mrtvol v anatomickém ústavu, a to asi 400 mrtvol. Velká část mrtvol byla bez hlav. Mrtvoly bez hlav byly dodány z věznice v Königsbergu, kde se popravovalo guillotinou. V roce 1944 byla guillotina také instalována v gdanské věznici. Tuto guillotinu

jsem viděl v jedné místnosti věznice a viděl jsem ji, když jsem jezdil do gdanské věznice pro mrtvoly. Schema guillotiny připojuji.

Když jsem jezdil do věznice pro mrtvoly, byly tyto čerstvé, právě po popravě a my jsme je brali z místnosti, sousedící s místností, kde byla guillotina. Mrtvoly byly ještě teplé.

Na každé mrtvole byl lístek s uvedením jména a roku narození a tato jména se zapisovala v anatomickém ústavu do zvláštní knížky; kde je nyní tato knížka, nevím. Pro mrtvoly do věznice do Gdanska jsem jel 4 až 5krát.

Z tábora Stutthof přivezl Borckmann 4 mrtvoly Rusů, a to mrtvoly mužů.

Tuk stahoval s lidských mrtvol Borckmann a Reichert.

Mýdlo z mrtvol mužů a žen jsem vařil já. Jedna výrobní várka trvala několik dní, 3 až 7 dní. Ze dvou mně známých várek, na jejichž zpracování jsem se přímo podílel, vyšlo hotových výrobků mýdla více než 25 kg; pro tyto várky bylo sejmuto 70—80 kg lidského tuku, a to asi se 40 mrtvol. Hotové mýdlo šlo k profesoru Spannerovi, který je měl osobně uschováno.

O práce na výrobě mýdla z lidských mrtvol se zajímala, jak je mně známo, hitlerovská vláda. Do anatomického ústavu přijel ministr osvěty Rust, říšský vedoucí zdravotnictví Conti, gdanský gauleiter Albert Forster, a také mnoho profesorů z jiných lékařských ústavů.

Sám jsem používal tohoto mýdla z lidského tuku pro své potřeby, pro mytí a praní. Já sám osobně jsem si vzal 4 kg tohoto mýdla.

Protože se tato práce na výrobě mýdla děla podle rozkazů profesora Spannera, pokládal jsem ji za normální zjev.

Také Reichert, Borckmann, von Bargaen, i náš šéf profesor Spanner a všichni ostatní zaměstnanci si brali pro sebe toto mýdlo.

Také některým studentům, kteří nám pomáhali při práci, jsme toto mýdlo dávali.

Profesor Spanner říkal, že výroba mýdla z lidského tuku musí být zachována v tajnosti.

U nás v ústavu mělo zhotovování mýdla ráz pokusný; kdy se začalo počítat s využitím mrtvol k výrobě mýdla ve velkých rozměrech, to nevím.

Profesor Spanner pečoval o to, aby dostal co nejvíce mrtvol a vedl o tom korespondenci s věznicemi a tábory, s nimiž dojednával, aby tam byly mrtvoly rezervovány pro gdanský anatomický ústav.

Mrtvoly, které docházely, jsme ve zvláštní místnosti oholili, při čemž jsme vlasy pálili; rozhodně mně nejsou známe žádné případy zužitkování vlasů.

Stejně jako lidský tuk, nařídil profesor Spanner také stahovat lidskou

kůži, která byla zbavena tuku a potom zpracována určitými chemickými látkami. Vyděláváním lidské kůže se zabýval vrchní preparátor von Barga a sám profesor Spanner. Zpracovaná kůže byla uskladněna do beden a byla určena ke zvláštním účelům, ale nevím k jakým.

V anatomickém ústavu se konaly porady vědeckého personálu. Vím o třech takových poradách, ale co se na nich projednávalo, nemohu říci, protože jsem nebyl při nich přítomen.

Vše bylo zapsáno správně podle mých slov a mně přeloženo do polštiny, což potvrzuji.

Podpis: *Zigmund Mazur*

Protokol o dodatečném výsledku ze dne
11. června 1945

Mazur prohlásil, že bude vypovídat polsky.

Otázka: Při předešlých výsledcích jste vypověděl, že vaření mýdla z lidského tuku se dělo podle předpisu, který vám dal profesor Spanner.

Řekněte nám, dostal jste tento předpis ústně nebo písemně?

Odpověď: Když jsem obdržel pokyn od profesora Spannera, abych přikročil k vaření mýdla z lidského tuku, dal mně profesor Spanner hned téhož dne předpis na zhotovení tohoto mýdla písemně. Přesněji řečeno, tento předpis byl napsán psacím strojem na formuláři anatomického ústavu. Když jsem si předpis přečetl, vzal mně ho Spanner a hned také řekl vrchnímu preparátorovi von Barga, aby jej nalepil na desku a aby přitloukl desku s předpisem v budově, kde se toto mýdlo zhotovovalo, přesněji řečeno, ve druhé místnosti této budovy, tedy v prostřední místnosti, což von Barga ihned vykonal. To se stalo dne 15. února 1944 v přítomnosti sekretáře Horna a čtyř studentů. Téhož dne jsme mýdlo z lidského tuku zhotovili.

Otázka: Byl vám předložen předpis na formuláři anatomického ústavu. Co můžete říci o tomto předpisu?

Odpověď: Předložený mně předpis, datovaný dnem 15. února 1944, je týž předpis, o kterém jsem právě hovořil. Tento předpis byl nalepen na desku, která visela v budově, kde se mýdlo vařilo.

Bylo zapsáno správně podle mých slov, mně přečteno a přeloženo do mé mateřské řeči, do polštiny.

Podepsán: *Mazur.*

PŘEDPIS NA MÝDLO,
NALEZENÝ SPOJENECKÝMI VOJSKY V GDANSKÉM
ANATOMICKÉM ÚSTAVU LÉKAŘSKÉ AKADEMIE
(Dokument SSSR-196)

Anatomioký ústav lékařské akademie.
Ředitel profesor dr. Spanner.

Gdansk, dne 15. února 1944,
Dahlbrökallee 76.

V ý r o b a m ý d l a z t u k o v ý c h z b y t k ů

10—12 liber tuku,
10 litrů vody,
1000 gramů roztoku žíravé sody (soda-mastnice) pro mýdlo v kusech
nebo
1000 gramů kysličníku draselnatého pro tekuté mýdlo a
1 hrst sody.

Vaří se v kotli 3 hodiny. Přidá se plná hrst kuchyňské soli, trochu se
povaří a nechá se vychladnout. Vychladlý povrch se stáhne, rozřeže se a
znovu se převarí půl druhé hodiny až dvě hodiny s jedním až dvěma litry
vody.

Vyleje se do plochých misek a nechá vychladnout.

Rozřeže se na kusy podle potřeby.

Roztoku, který zůstane po prvním vychlazení, lze použít v rozředěném
stavu k čištění.

Aby se odstranil nepříjemný zápach, lze do mýdla přidat před vychla-
zováním nějakou látku pohlcující zápach, na příklad benzaldehyd.

ZPRÁVA BRITSKÉHO STÁTNÍHO ODBORU
KOMISE SPOJENÝCH NÁRODŮ
PRO VYŠETŘOVÁNÍ VÁLEČNÝCH ZLOČINŮ,
POKUD JDE O NĚMECKÉ VÁLEČNÉ ZLOČINY
A O ANATOMICKÝ ÚSTAV V GDANSKU
(Dokument SSSR-264)

P í s e m n á v ý p o v ě ě

Já, John Henry Witton, voják č. 3965290 královského Sussexského
pluku, nyní ve službě 3. vojenského oddílu, který je umístěn v North
Hamptonu. se stálým bydlištěm v Londýně E. 15, Stradford, Empty
Road 4, přísahám a vypovídám toto:

1. Byl jsem zajat u Amiens dne 21. května 1940. Do Gdanska jsem byl
přivezen dne 4. dubna 1943. Bylo mně určeno být členem pracovní bri-

gády č. 203, přidělené „Stalagu“¹⁵⁸ XX-V v Marienburgu. Od 5. dubna 1943 asi do poloviny května jsme konali stavební práce v okolí ústavu. Dne 7. srpna 1944 jsem přišel do nemocnice v Gdansku a když jsem byl z nemocnice propuštěn v září 1944, vrátil jsem se opět do „Stalagu“ v Marienburgu.

2. V budově ústavu jsem konal nejrůznější práce, drhl jsem podlahy, stavěl chlívky pro králíky a opravoval elektrické osvětlení.

3. Denně bylo dodáváno 7 až 8 mrtvol. Všechny byly bez hlav a nahé. Někdy byly přivázeny auty Červeného kříže v dřevěných bednách, kam se vešlo 5—6 mrtvol a někdy přivázeli 3—4 mrtvoly na malých nákladních autech. Obvykle jsem nepozoroval na mrtvolách stopy mrzačení nebo násilí, až na jednoho Rusa, u kterého zůstaly stopy ran v krajině břišní. Mrtvoly byly obyčejně vykládány s největší možnou rychlostí a odnášeny do sklepa, kam vedly postranní dveře ze vstupní síně při hlavním vchodu do ústavu. V tomto sklepu se vpouštěla do mrtvol pomocí rourek otvorem v krku jakási tekutina, která byla chována ve válcovitých bombách. Poté byly mrtvoly kladeny do velkých kovových nádrží, kde zůstaly asi 4 měsíce. Nakonec byly vyneseny ven, položeny na stůl v hlavním sále a pitvány. Já sám jsem musel tahat mrtvoly do sklepa i do sálu, kde se pitvalo, a ke konci dne je odtud vynášet. Po pitvě byly mrtvoly odnášeny do krematoria, které vystavěla pracovní brigáda, jejímž jsem byl členem. U mrtvol, které se více méně zachovaly, byla s rukou, břicha a nohou snímána veškerá tkáň. Protože byly mrtvoly předem nasyceny jakousi tekutinou, šla tkáň snadno od kostí. Potom byla tkáň skládána do nádrže velikosti menšího kuchyňského stolu, kde se vařila. Tato nádrž měla velmi složité zařízení. Byla instalována, pokud se pamatuji, o vánocích 1943. Po svaření byla takto získaná tekutina vylévána do bílých nádob velikosti asi jako dvojité arch obyčejného dopisního papíru s hloubkou asi 3 cm. Tyto nádoby se postavily na slunce, aby vyschly. Obyčejně naplnil stroj za den 3 až 4 takové nádoby. K obsluze tohoto stroje byli připouštěni jen někteří studenti. Hmota, která byla po celém tomto pochodu získána, byla někam odnášena a nevím, co se s ní pak dělo. Studenti mně říkali, že se této hmoty používá jako mýdla; avšak před upotřebením byla tato hmota zpracovávána jakýmsi chemickým preparátem, aby byla zbavena ošklivého zápachu.

4. Mohu podat zprávu o těchto lidech, kteří v ústavu pracovali.

1. Profesor Spanner byl v čele ústavu. Seznámil jsem se s vylíčením tohoto člověka, které učinil ve svých výpovědích dělostřelec Sheriff, a nemám, co bych k tomu dodal.

2. Profesor Wollmann vypadal jako karikatura Hitlera. Jeho žena bydlela také v Gdansku a často chodila do ústavu. Wollmann měl dva

¹⁵⁸ „Stalagy“ — stálé tábory pro válečné zajatce.

syny. Zigmund Mazur mně řekl, že Wollmanna poslalo do ústavu gestapo, aby dozíral nad veškerou prací. Wollmann byl členem SS.

3. Profesor Tauer.

4. Pan von Bargaen.

5. Zigmund Mazur mně řekl, že jeho otec byl uvězněn v německém koncentračním táboře a že on sám se účastnil podzemního hnutí v Polsku. Prohlašoval, že pracuje v ústavu z donucení, avšak domníval se, že může více prospět hnutí odporu, zůstane-li na svobodě, nežli když odmítne pracovat v ústavu a octne se v koncentračním táboře. Několikrát jsem zaslechl, jak profesor Spanner vyhrožoval, že pošle pro gestapo a dá Mazura zatknout. Mazur vždy pomáhal britským válečným zajatcům a opatroval jim cigarety, holicí čepelky a kůži na opravu holínek.

6. Sekretářka profesora Spannera. Nepamatuji se na jméno této ženy. Byla to Němka ve stáří 30—33 let, s tmavohnědými vlasy, zastřiženými jako u mužů. Byla velká asi 56,4", měla tmavé oči a bledou barvu tváře v obličeji, malý nos a nevýrazná ústa. Byla vdaná a její muž patrně sloužil v německé armádě. Měla také syna. Mluvila velmi rychle a hlasitě a byla velmi hubená.

7. Polák, na jehož jméno si nemohu vzpomenout. Byl zaměstnán při zhotovování výkresů a náčrtů pro ústav. Před válkou byl zřejmě výtvarným umělcem. Přišel sem z okresu gdanského, asi ze Gdyně nebo Zopotu. Byl stár 35 let, měl tmavé vlnité vlasy, tmavé oči a brýle s rohovinou. Vysoký byl přibližně 57,4", obličej měl světlý. Začátkem roku 1944 prodělal operaci oboustranné mastodiotidy (zánětu mandlí) a na obou stranách krku mu zůstaly jizvy. Mluvil dobře anglicky. Měl silnou tělesnou konstrukci. Byl ženat. Dobře se choval k anglickým válečným zajatcům a dával najevo své sympatie ke spojencům. Říkal nám, že byl v Polsku před válkou členem bruslařského závodního družstva. Pokud se pamatuji, jmenoval se křestním jménem César.

Vypověděno pod přísahou shora jmenovaným Henry Wittonem v městě Westminster, Spring Garden 6, dne 3. ledna 1946.

Podpis: *John Henry Witton.*

Přede mnou: R. D. L. Kelly - kapitán justiční služby. Vojenské oddělení úřadu generálního prokurátora, Londýn.

(Dokument SSSR-272)

P í s e m n á v ý p o v ě ě

Já, William Anderson Neely, desátník č. 2573842 královských vojsk spojů, stálé bydliště ve Skotsku, Fiveshire, Kirkealdy, High Street 26, přísahám a vypovídám toto:

1. Byl jsem zajat u Saint Valéry dne 12. června 1940. Přibližně od

května 1942 do června nebo července 1944 jsem byl členem pracovní brigády v Gdansku, přidělené „Stalagu XX-V“, který byl v Marienburgu.

2. Téměř po celou tuto dobu jsme pracovali pro stavební firmu Heilstadt v Gdansku. Tato firma nás přímo nenajímala a fakticky jsme pracovali na základě smlouvy převedené na jinou firmu, která se jmenovala Nillke a měla sídlo v okrese gdanském v Langführu, blízko langführské továrny na máslo.

3. Po nějakou dobu jsme pracovali jako instalatéri, truhláři a konali jsme příležitostné stavební práce; já pak jsem byl zaměstnán dlouhou dobu při přejímání mrtvol pro anatomický ústav.

4. Mrtvoly docházely v množství 2 až 3 denně. Všechny byly úplně nahé a většina bez hlavy. Obyčejně nebylo lze pozorovat na těle stopy po násilnostech, až na mrtvoiu jednoho Rusa z Ukrajiny, který zbil německého statkáře a jeho ženu a byl za to oběšen. Mrtvola zůstala viset několik dní a pak se začala rozkládat, ale přece bylo lze na ní rozeznat stopy po násilí.

5. Mrtvoly se po dodání skládaly do sklepa, který byl pod ústavem, a byly nasycovány jakousi tekutinou, aby se zabránilo rozkladu. Od von Barga jsme se dověděli, že to byl formalin. Asi po 3 až 4 týdny byly mrtvoly uloženy ve velkých nádobách, poté byly vyneseny nahoru a pitvány. Ve sklepě bylo stále 100 až 120 mrtvol. Po pitvě byla s kostí snímána veškerá tkáň, které se mělo použít ke zkouškám, kdežto kosti se spalovaly v pecích krematoria.

6. Konstrukce stroje na výrobu mýdla byla skončena v březnu nebo dubnu 1944. Stavba budovy, kde měl být stroj umístěn, byla zakončena v červnu 1942. Stroj byl namontován u gdanské firmy AIRD, která nebyla zapojena do válečné výroby. Pokud se pamatuji, pozůstával tento stroj z nádrže elektricky zahříváné, ve které se kosti mrtvol rozpouštěly přidáváním jakýchsi kyselin.

Proces rozpouštění trval asi 24 hodin. Tukové části mrtvol, zejména ženských, se skládaly do velkých emailovaných kádí, kde byly zahřívány plamenem dvou benzinových hořáků. Také při tomto výrobním procesu se používalo jakýchsi kyselin. Domnívám se, že se jako kyseliny používalo žíravého sodíku. Když bylo vaření skončeno, nechala se takto získaná směs vychladnout a poté se vylévala do zvláštních forem, aby ji bylo lze prozkoumat mikroskopicky.

Nemohu přesně určit množství hmoty, která se takto získala, ale viděl jsem, jak se jí v Gdansku používalo k čištění stolů, na kterých se prováděla pitva. Lidé, kteří této hmoty používali, mne ujišťovali, že je to nejlepší mýdlo k tomuto účelu. Pokud vím, nikdo mimo ústav nepoužíval tohoto mýdla. Ba i v ústavu samotném se začalo rozsáhle používat tohoto mýdla teprve v době posledních týdnů mého tamějšího po-

bytu. Hotové mýdlo mělo tvar kusů tlustých 2 couly, dlouhých asi 6 coulů a širokých asi 2 couly. Mělo žlutavý nádech a normální vůni.

Ze svého osobního pozorování usuzuji, že výroba mýdla byla v době, kdy jsem opustil práci v ústavu, t. j. v červnu nebo červenci 1944, teprve v pokusném stadiu.

7. Mrtvoly, které do ústavu přicházely, byly hlavně mrtvoly Němců a Poláků. Obyčejně je von Bargen přivázel nákladními vozy, které patřily německému Červenému kříži. Auta byla označena znamením Červeného kříže s nápisem „Deutsches Rotes Kreuz“. Von Bargen nám říkal, že přiváží mrtvoly hlavně z popraviště v Königsbergu.

8. Mohu podat informace o těchto osobách v ústavu zaměstnaných:

1. **Profesor Spanner**, byl hlavou ústavu. Von Bargen mně vyprávěl, že pracoval před válkou v anatomickém ústavu v Kielu, kde byl Spanner rovněž přednostou. Von Bargen mně řekl, že před válkou pracoval Spanner nějakou dobu v Londýně v nemocnici. Spanner se mohl plynule dorozumět anglicky, ale vyhýbal se tomu, aby anglicky mluvil. Jeho žena mluvila též anglicky. Spanner byl také dobrým chirurgem a byl zuřivý nacista.

2. **Profesor Kohl nebo Kehl** nosil obyčejně vojenskou uniformu nadporučíka lékařské služby v německé armádě. Myslím, že byl psychiatrem a odborníkem pro oční choroby. Bydlel blízko Soppert Reis Kors a Casino, jak se nazývalo pobřeží v blízkosti Gdanska. Byl antinacista a dával najevo velké sympatie k Anglii.

3. **Profesor Tauer** mluvil velmi dobře anglicky. Domnívám se, že byl odborníkem v psychiatrii.

4. **Doktor Wollmann** se nápadně podobal Hitlerovi. Přišel, myslím, ze Sudet a byl zaměstnán v oddělení, které se zabývalo prováděním zkoušek, jako Spannerův asistent.

5. **Hejtman zbraní SS Ziegler**. Toho jsem viděl jen velmi zřídka.

6. **Frau Horn** byla sekretářkou profesora Spannera. Byla národnosti německé, asi 30 roků stará a asi 5,8" vysoká; tmavohnědé vlasy ostříhané jako u mužského účesu a při práci v kanceláři si nasazovala brýle; byla stále bledá, hubená, její řeč byla rychlá a hrdelní. Byla vdaná a muž zřejmě sloužil v německé armádě. Nikdy jsem ji neviděl v uniformě a nikdy nenosila žádné odznaky.

7. **Von Bargen** byl zaměstnancem německého Červeného kříže. Bydlel nedaleko ústavu se svou ženou. Říkal, že jeho stálé bydliště je v Kielu, kde žije jeho matka a kde on pracoval se Spannerem v anatomickém ústavu.

8. **Zigmund Mazur** říkal, že byl členem podzemního polského

hnutí a na důkaz toho nám ukazoval jakýsi dopis. Soustavně pomáhal britským válečným zajatcům a slíbil nám pomoc při přípravách k útěku; leč byli jsme přeloženi na jiné místo dříve, nežli mohl být tento plán uskutečněn. Obyčejně nám sděloval zprávy, které hlásil britský rozhlas. Von Barga mu několikrát hrozil zatčením za příliš přátelské chování k nám.

9. Polák, na jehož jméno si nemohu vzpomenout. Jeho křestní jméno bylo César. Byl loděřem a před válkou žil nějakou dobu v Anglii. Mluvil dobře anglicky a byl to velmi vzdělaný člověk. K britským válečným zajatcům se choval velmi přátelsky. Byl nucen pracovat v ústavu proti své vůli. Kreslil barevné diagramy pro studenty. Bydlel kdesi mezi Gdanskem a Gotenhafenem. Jeho jméno lze nalézt téměř na všech výkresech a diagramech, kterých se používalo v ústavu.

10. Milchs — zedník, příslušný do Gdanska, 40 let starý, bydlel v okrese Langführ u Gdanska, vysoký 5,2"; byl vyholený a měl světlou barvu tváře. Viděl jsem ho všeho všudy jednou a proto nemohu k jeho popisu nic dodat.

9. V dalším podám co nejpřesnější popis, pokud si to mohu v paměti obnovit, o strážcích, kteří nás hlídali.

1. Adolf Homann, voják polního a strážního praporu; byl povýšen v roce 1943 na svobodníka; předtím bydlel v okrese Hannover; šilhal a dostal přízvisko „Vonki“. Přečetl jsem si popis, který podal o Adolfu Homannovi seržant Neil, a nemám, co bych k tomu dodal.

2. Unteroffizier Willy Wiesbach. Pokud vím, přijel z Hannoveru. Neměl v pořádku nohy. Vcelku se choval docela slušně k britským válečným zajatcům a každou sobotu nám obyčejně nakupeval potraviny na černém trhu. Také obyčejně dovoloval britským válečným zajatcům naslouchat zprávám z Anglie; nic více nemohu dodat k popisu, který podal seržant Neil.

10. Někdy v květnu 1943 mně připadl úkol vést malou skupinu britských válečných zajatců, kteří kladli základy pro budovu souvisící s anatomickým ústavem. Z podnětu Homanna nám dal dozorce civilní služby denní úkol, který zřejmě přesahoval naše síly. Řekl jsem, že nejsme s to tento úkol vykonat, a žádal jsem, aby nám bylo umožněno jednat s unteroffizierem Wiesbachem. Homann nám nařídil, abychom počkali v malé chatrči, dokud pro nás nepošle. Když se Homann objevil, začal mně hrozně nadávat, pak nabil svou ručnici, natáhl kohoutek a namířil na mne ze vzdálenosti 4—5 stop. Wiesbach zakročil a jsem přesvědčen, že by mne byl Homann zastřelil, kdyby to nebyl Wiesbach udělal.

Byl jsem také svědkem toho, jak Homann napadl dva britské válečné zajatce o něco později téhož roku. Šest nebo sedm britských válečných

zajatců loupalo brambory, když přišel Homann s rozkazem, abychom šli k apelu. Protože zbývalo jen několik neoloupaných brambor, požádali jsme o dovolení tuto práci skončit. Homann nevzal zřetel na naše slova, chopil se svého bodáku a porazil na zem dva britské válečné zajatce. Je arci pravda, že je nezranil, ale od jeho nárazu se oba svalili na zem.

11. Mně a jednomu jinému válečnému zajatci bylo jednou uloženo přenášet zprávy o práci ústavu do sklepení vysoké technické školy v Gdansku. To bylo v červnu nebo v červenci 1944.

Výpověď byla učiněna pod přísahou jmenovaným Williamem Andersonem Neelym v Spring Garden, 6, město Westminster, dne 7. ledna 1946, přede mnou. Podpis: *S. M. Mason*, kapitán justiční služby.

Vojenské oddělení úřadu generálního prokurátora v Londýně

ZE STENOGRAFICKÉHO ZÁZNAMU O LÍČENÍ
MEZINÁRODNÍHO TRIBUNÁLU DNE 30. LISTOPADU 1945

V ý s l e c h s v ě d k a E r w i n a L a h o u s e n a

*Amen:*¹⁵⁹ Páni soudcové, chtěl bych předvolat prvního svědka žaloby Spojených států, totiž generálmajora Erwina Lahousena. Prosím o dovolení předvolat Erwina Lahousena, aby mohl učinit svou výpověď před Tribunálem.

Předseda: Jak se jmenujete?

Lahousen: Erwin Lahousen.

Předseda: Opakujte po mně slova přísahy.

Přisahám Bohu všemohoucím a vševědoucím, že budu mluvit ryzí pravdu, že nic nezatajím a nic nepřidám.

(Svědék opakuje slova přísahy)

Plukovník Amen: Kde jste se narodil?

Lahousen: Narodil jsem se ve Vídni.

Plukovník Amen: Kdy?

Lahousen: Dne 25. října 1897.

Plukovník Amen: Jaké bylo vaše zaměstnání?

Lahousen: Byl jsem vojákem z povolání.

Plukovník Amen: Kde jste studoval?

Lahousen: Studoval jsem v Rakousku na vojenské akademii a v Tereziánské vojenské akademii ve Wiener-Neustadtu.

Plukovník Amen: Stal jste se důstojníkem hned po absolvování akademie?

¹⁵⁹ Plukovník Amen byl přednostou vyšetřovacího oddělení u správy hlavního žalobce za USA v Norimberském procesu a prováděl při líčeních Mezinárodního vojenského tribunálu jako zástupce amerického žalobce výslechy četných svědků.

Lahousen: Roku 1915 jsem byl jmenován poručíkem pěchoty.

Plukovník Amen: Sloužil jste v armádě za první světové války?

Lahousen: Ano, jako poručík a nadporučík pěchoty.

Plukovník Amen: Byl jste poté povýšen mimořádně?

Lahousen: Postupoval jsem normálně podle tehdy v Rakousku platných předpisů.

Plukovník Amen: Jakou hodnost jste měl v roce 1930?

Lahousen: V roce 1930 jsem byl hejtmanem.

Plukovník Amen: Nabyli jste od roku 1930 nějakého jiného odborného vzdělání?

Lahousen: V roce 1930 jsem se dostal do rakouské vojenské školy, která odpovídala vojenské akademii v Německu, t. j. nabyli jste vzdělání důstojníka generálního štábu.

Plukovník Amen: Jak dlouho trvalo toto vaše studium?

Lahousen: Toto studium trvalo tři roky.

Plukovník Amen: U kterého oddílu jste sloužil v roce 1933?

Lahousen: V roce 1933 jsem sloužil u 2. rakouské divise; byla to vídeňská divise.

Plukovník Amen: Jaké práce jste tam konal?

Lahousen: Byl jsem určen za zpravodajského důstojníka. K této službě se mně dostalo přípravy už během studia a byl jsem pro tuto službu určen.

Plukovník Amen: Byl jste potom povýšen?

Lahousen: I později jsem postupoval normálně, tak jak bylo povyšování upraveno v rakouské armádě. Asi v roce 1933 jsem se stal majorem, pak v roce 1935 nebo na začátku roku 1936 jsem byl přeložen ke generálnímu štábu a v červnu anebo přesněji v létě 1936 jsem se stal podplukovníkem rakouského generálního štábu.

Plukovník Amen: Řekněte nám, sloužil jste v té době nebo přibližně v té době ve zpravodajském oddělení?

Lahousen: Přišel jsem do rakouské informační služby. To fakticky odpovídá pojmu „Abwehr“ u německých ozbrojených sil. Musím dodat, že toto „Informační oddělení“ bylo organisováno v Rakousku teprve tehdy, t. j. v roce 1935; dříve takové instituce nebylo. Protože bylo zamýšleno znovu vytvořit v rámci rakouské armády vojenskou informační službu, která přestala existovat po pádu rakousko-uherské monarchie v roce 1918, musel jsem absolvovat příslušné školení a začít s organisováním „informačního oddělení“, které se tehdy tvořilo.

Plukovník Amen: Když jste začal pracovat ve zpravodajském oddělení, čím jste se hlavně zabýval?

Lahousen: Mým bezprostředním přednostou byl v té době plukovník generálního štábu Boehme. Přednostou oddělení, kterému jsem byl pod-

řízen, a přednostou informačního oddělení, t. j. mužem, od kterého jsem dostával rozkazy a pokyny, byl konec konců náčelník rakouského generálního štábu.

Plukovník Amen: ... Řekněte, prosím, Tribunálu, v čem záležela vaše hlavní činnost, když jste byl určen pro zpravodajskou práci. O jaké informace jste měli zájem a jaké informace jste se snažili získat?

Lahousen: Rozuměl-li jsem vám správně, pracoval jsem v rakouské informační službě ...

Plukovník Amen: Jaké postavení jste zaujímal po anšlusu?

Lahousen: Po anšlusu jsem byl automaticky převeden do vrchního velitelství německých ozbrojených sil a měl jsem stejné funkce v německé „Abwehr“, jejímž náčelníkem byl tehdy Canaris.

Plukovník Amen: Jaké postavení měl admirál Canaris?

Lahousen: Canaris byl tehdy náčelníkem německé zahraniční zpravodajské služby.

Plukovník Amen: Vysvětlete stručně, čím se zabývala hlavní zpravodajská oddělení, která řídil admirál Canaris?

Lahousen: Když jsem přišel do odboru „Ausland-Abwehr“, což bylo v roce 1938 po anšlusu, byla tam tři protišpionážní oddělení, která byla organizačně spojena se zpravodajským oddělením u správy pro špionáž a protišpionáž. Aspoň jsem přišel po tomto spojení. Jak to bylo předtím, nemohu přesně říci.

Plukovník Amen: Jaké byly vaše povinnosti?

Lahousen: Především jsem byl automaticky převeden do protišpionážního oddělení 1. To bylo oddělení, jehož úkolem bylo získávat informace, neboli byla to, jak se to jinak nazývalo, tajná informační služba. Pracoval jsem tehdy pod vedením tehdejšího přednosty oddělení plukovníka generálního štábu Pieckenbrooka, kterého jsem znal stejně jako Canarise ještě ze své práce v Rakousku.

Plukovník Amen: Byl admirál Canaris vaším bezprostředním představeným?

Lahousen: Admirál Canaris byl mým bezprostředním představeným.

Plukovník Amen: Občas jste vystupoval jako jeho osobní zástupce?

Lahousen: Ano, ve všech případech, kdy jeho bezprostřední zástupce (tím byl plukovník Pieckenbrook) byl nepřítomen, nebo v případech, kdy Canaris pokládal z nějakého důvodu za nutné vyslat mne jako svého zástupce.

Plukovník Amen: Měl jste snad v této funkci osobního zástupce Canarise nějaký styk s obviněným Keitelem?

Lahousen: Ano.

Plukovník Amen: Měl jste také přímý styk s Jodlem?

Lahousen: Ve značně menší míře. Ale přesto jsem takový styk měl.

Plukovník Amen: Řekněte nám, byl jste při některých poradách, kde byl přítomen Hitler?

Lahousen: Ano. Byl jsem na několika (velmi málo) schůzích nebo poradách, kde byl přítomen a kterým předsedal Hitler.

Plukovník Amen: Pamatujete se na porady v hlavním štábu führerově, jichž jste se zúčastnil s Canarisem bezprostředně před útokem na Varšavu?

Lahousen: Byl jsem spolu s Canarisem na poradě, která se však nekonala v hlavním stanu führerově, nýbrž ve führerově vlaku nedaleko Varšavy.

Plukovník Amen: Když jste si připomenul záznamy v zápisníku Canarisově, můžete nyní říci Tribunálu datum této porady?

Lahousen: Pokud mohu usuzovat podle svých záznamů a dokumentů, které mám v ruce, bylo to v září 1939, a to dne 12. září.

Plukovník Amen: Řekněte nám, konaly se porady ve vlaku führerově všechny téhož dne?

Lahousen: Tyto porady se konaly jen jednoho dne, t. j. 12. září 1939.

Plukovník Amen: Řekněte nám, bylo onoho dne více porad nežli jedna? Snad bylo tehdy několik porad?

Lahousen: Nemohu je nazvat schůzemi. Byla to jednání a rozhovory více nebo méně krátké.

Plukovník Amen: Kdo byl na těchto poradách?

Lahousen: Nezávisle na době a místě byli na těchto poradách přítomni ministr zahraničních věcí von Ribbentrop, náčelník OKW Keitel, Jodl, náčelník operačního štábu, Canaris a já.

Plukovník Amen: Vidíte zde v síni Ribbentropa?

Lahousen: Ano.

Plukovník Amen: Ukažte pro protokol, kde sedí.

Lahousen: Tam v první řadě, třetí zleva.

Plukovník Amen: Vidíte zde také Keitela?

Lahousen: Ano, sedí vedle Ribbentropa.

Plukovník Amen: Vidíte zde také Jodla?

Lahousen: Ano, sedí ve druhé řadě, vedle pana von Papena.

Plukovník Amen: Nyní se snažte co nejlépe a pokud možná zevrubně a přesně vysvětlit, co se mluvilo a co se dělo na oné poradě ve führerově vagonu.

Lahousen: Zprvu měl Canaris krátkou poradou s Ribbentropem, při které Ribbentrop načrtl všeobecné politické cíle, týkající se polského prostoru, a to v souvislosti s ukrajinskou otázkou. Tuto ukrajinskou otázku objasnil náčelník OKW při další rozmluvě, která se konala v jeho vagonu. Bylo to zaznamenáno v zápise, který jsem na místě psal podle příkazu Canarise. Když ještě byl stále ve vagonu náčelníka OKW, vyslo-

vil Canaris závažné pochybnosti o známém mu záměru bombardování Varšavy, při čemž poukázal na nepříznivé zahraničně politické důsledky, které může mít takové bombardování Varšavy. Tehdejší náčelník OKW Keitel odpověděl na to, že toto opatření bylo dohodnuto přímo mezi führerem a Göringem a že on, Keitel, neměl na rozhodnutí této otázky žádný vliv. Řekl dále, na to si nyní vzpomínám podle svých záznamů: „Führer a Göring si často telefonují. Někdy jsem se i já dověděl, co spolu mluvili, ale ne vždycky.“

Dále varoval Canaris velmi důrazně před akcemi, o nichž se dověděl, zejména před chystanými popravami a vyhlazovacími akcemi, které měly být namířeny proti polské inteligenci, šlechtě a duchovenstvu a vůbec proti židlům, které byly pokládány za nositele národního odporu.

Canaris řekl asi toto: „Za akce, které se dějí před jejich očima, budou ozbrojené síly jednou odpovídat před celým světem.“ Náčelník OKW na to odpověděl (líčím to nyní rovněž podle záznamů, které jsem si tehdy dělal a několik dní poté přehlédl), že o všech těchto otázkách už rozhodl führer a že führer jako vrchní velitel armád řekl, že nebudou-li německé ozbrojené síly chtít provést tato opatření nebo nebudou-li s nimi souhlasit, budou muset snášet, že spolu s nimi budou působit SS, bezpečnostní policie atd., které tato opatření provedou. Proto bude u každého vojenského velitele jmenován civilní funkcionář.

To je v hrubých rysech obsah porady o zamýšlených akcích na popravy a hubení lidí v Polsku.

Plukovník Amen: Bylo něco řečeno o tak zvané politické čistce?

Lahousen: Ano, tehdejší šéf OKW použil v této souvislosti ještě jednoho výrazu, který pochází za všech okolností od Hitlera, který definoval všechny tyto akce jako „politickou čistku“. Tento výraz se mně vryl ostře do paměti i bez mých záznamů.

Plukovník Amen: Aby byl protokol přesný, vyjmenujte akce, které byly tehdy podle slov Keitelových zamýšleny.

Lahousen: Tehdy souhlasili po příslušném referátu náčelníka OKW všichni s tím, že je nutno bombardovat Varšavu a vyhladit také zmíněné mnou kategorie nebo skupiny polského obyvatelstva.

Plukovník Amen: Které kategorie to byly?

Lahousen: Byla to především polská inteligence, šlechta, duchovenstvo a ovšem židé.

Plukovník Amen: Mluvílo se něco a když ano, co vlastně, o spolupráci s ukrajinskou skupinou?

Lahousen: Canaris dostal rozkaz od tehdejšího náčelníka OKW, který označil tento rozkaz jako směrnici, již se mu dostalo od Ribbentropa, protože tyto směrnice byly přečteny v úzké souvislosti s politickými záměry říšského ministerstva zahraničních věcí. Canarisovi bylo uloženo

vyvolat v haličské Ukrajině povstalecké hnutí, jehož cílem mělo být vyhlazení židů a Poláků.

Plukovník Amen: Kdy přišli na tuto poradu Hitler a Jodl? V jaké chvíli?

Lahousen: Hitler a náčelník operačního štábu Jodl přišli buď poté, kdy bylo projednáváno to, co jsem právě vylíčil, anebo když se jednání blížilo ke konci a Canaris začínal už se svým referátem o situaci na západě, t. j. o informacích, které dostal o chování Francouzů, to jest francouzské armády na západním valu.

Plukovník Amen: Které otázky byly pak projednávány po jejich příchodu?

Lahousen: Po těchto rozhovorech v osobním voze náčelníka OKW opustil Canaris vůz a měl ještě krátký rozhovor s von Ribbentropem, který se ještě jednou vrátil k problému Ukrajiny a řekl ještě jednou, že je nutno organisovat povstání anebo povstalecká hnutí tak, aby byly všechny usedlosti Poláků zachváceny plameny a aby všichni židé byli povražděni.

Plukovník Amen: Kdo to řekl?

Lahousen: To řekl ministr zahraničních věcí Ribbentrop Canarisovi. Stál jsem vedle.

Plukovník Amen: Nemáte žádné pochybnosti, že to bylo řečeno právě tak?

Lahousen: Nikoli, nemám o tom ani nejmenší pochybnost. Zvláště dobře si pamatuji větu: „Všechny polské usedlosti musí být zachváceny plameny.“ Byla to v určitém směru nová věc. Dříve se používalo jen výrazů „likvidovat“ a „usmrtit“.

Plukovník Amen: Jsou v Canarisově zápisníku nějaké záznamy, které by vám mohly pomoci při oživení této okolnosti v paměti?

Lahousen: Ne.

Plukovník Amen: Mluvil se něco o Francii a jestli ano, co?

Lahousen: Ano, o Francii se mluvil ve voze náčelníka OKW a zejména Canaris líčil situaci na západě. Podle této informace, získané od Abwehru, kterou měl v ruce, líčil Canaris situaci tak, že podle jeho názoru připravovali Francouzi v obvodu Saarbrückenu velkou ofensivu. Do tohoto rozhovoru zasáhl Hitler, který v té chvíli přišel; Hitler se ihned velmi živě účastnil projednání této věci, měl energické námítky proti prohlášení Canarisovu a uplatňoval argumenty, které dnes, hledím-li zpět, mohu uznat za správné po stránce věcné.

Plukovník Amen: Vzpomeňte si, zda během této porady řekl Ribbentrop něco o židech?

Lahousen: Při rozhovoru, který se konal ve voze náčelníka OKW, nebyl Ribbentrop přítomen.

Plukovník Amen: Vzpomínáte si snad, že během porady, a to v kterékoli její části, řekl Ribbentrop něco o židech?

Lahousen: Opakuji znova, že při této poradě, která se konala ve voze náčelníka OKW, nikoli.

Plukovník Amen: Aby bylo lze snáze vše protokolovat, chtěl bych vědět, zda máte na mysli Keitelera, když mluvíte o „hlavě OKW“?

Lahousen: Ano.

Plukovník Amen: Povězte nám, prosím, zda protišpionážní služba dostala někdy rozkaz, aby poskytla pomoc OKW při polském tažení?

Lahousen: Ano.

Plukovník Amen: Řekněte, měla tato akce nějaký zvláštní název?

Lahousen: Jak je to zaznamenáno v zápisníku mého oddělení, byly tyto akce, jež bezprostředně předcházely polskému tažení, nazvány „Himmler“.

Plukovník Amen: Vysvětlete Tribunálu druh pomoci, kterou měla poskytnout vaše organizace.

Lahousen: Věc, o které nyní svědecky vypovídám, je jednou z nejdůležitějších věcí, která se kdy v odboru pro špionáž a protišpionáž vyskytla. Po nějaké době, myslím, že to bylo v polovině srpna, ostatně v zápisníku lze zjistit přesné datum, obdrželo oddělení pro protišpionáž č. 1 i mé oddělení, t. j. oddělení pro protišpionáž č. 2, rozkaz, aby dodalo polské uniformy a výzbroj, jakož i průkazy totožnosti a podobně pro akci „Himmler“.

Jak je dále patrné ze záznamů v zápisníku oddělení, který jsem nepsal já, nýbrž můj pobočník, dostal Canaris rozkaz z operačního štábu ozbrojených sil nebo z oddělení pro obranu země. Myslím, že při tom padla zmínka o jménu generála Warlimonta.

Plukovník Amen: Víte, odkud přišlo toto dožádání?

Lahousen: Nemohu říci, odkud toto dožádání přišlo. Mohu jen říci, že jsme to dostali ve formě rozkazu. My, přednostové příslušných oddělení, jsme si lámali hlavu nad tímto rozkazem, ač jsme nevěděli, oč nakonec jde. Jméno Himmlerovo mluvilo samo za sebe. V záznamech zápisníku to došlo svého výrazu v tom, že jsem položil otázku, jak má pan Himmler od nás dostat tyto polské uniformy.

Plukovník Amen: Komu vlastně mělo zpravodajské oddělení tuto výzbroj zaslat?

Lahousen: Tato výzbroj měla být připravena a kteréhosi určitého dne odevzdána zástupci SS nebo SD, jehož jméno je uvedeno v úředním vojenském zápisníku oddělení.

Plukovník Amen: Kdy byla vaše organizace zpravována o tom, jak bude použito těchto vojenských uniforem?

Lahousen: Právý účel, který v podrobnosti ani dnes neznáme, jsme

tehdy neznali. Leč měli jsme už tehdy důvodné podezření, že jde o špi-
navou věc. O tom mluvil už samotný název akce.

Plukovník Amen: Zjistil jste později od Canarise, co se ve skutečnosti
stalo?

Lahousen: Průběh věci byl tento: Jakmile se objevila první zpráva
vrchního velitelství branné moci, ve které se říkalo, že Poláci nebo pol-
ské oddíly přepadly německé území, řekl Pieckenbrook, který měl tuto
zprávu v ruce, když ji přečetl: „Teď konečně víme, k čemu bylo třeba
těch uniforem.“ A téhož dne, nebo snad o několik dní později — nemohu
to říci přesně — uvědomil nás Canaris o tom, že tyto uniformy byly
dány lidem z koncentračních táborů, kteří musili provést vojenskou akci
proti rozhlasové stanici Gleiwitz. Ač jsme se, zejména generál Oster,
velmi zajímali o to, jaký byl v podrobnostech průběh těchto akcí, t. j.
kde k nim došlo a co se tam vůbec dělo — přibližně jsme si to mohli
představit — přece jsme nikdy přesné zprávy o tom neměli a do dneš-
ního dne nemohu říci, co se tam ve skutečnosti sběhlo.

Plukovník Amen: Zjistili jste někdy, co se stalo s oněmi lidmi z kon-
centračních táborů, kteří byli oblečeni do polských uniforem a kteří tuto
akci prováděli?

Lahousen: Ač je to podivné, stále jsem se o tuto věc zajímal; dokonce
i po kapitulaci, když jsem byl v nemocnici, mluvil jsem s jedním haupt-
sturmführerem SS, který tam také ležel, a tázal jsem se ho na podrob-
nosti, jak se to vše sběhlo. Ten muž — jmenoval se Birckel — mně řekl:
„Je podivné, že my v našich kruzích jsme se o tom všem dozvěděli
značně později, a to i jen v narážkách. Pokud vím, t. j. pokud o tom vě-
děl Birckel, byli všichni členové SD, kteří se na onom podniku podíleli,
později „odstraněni“, t. j. „usmrceni“. To je vše, co jsem o této věci sly-
šel...“

Plukovník Amen: V roce 1941 jste se účastnil porady, na které byl
také generál Reinecke?

Lahousen: Ano.

Plukovník Amen: Kdo to byl generál Reinecke?

Lahousen: Generál Reinecke byl tehdy přednostou všeobecné úřadov-
ny, t. j. úřadu u OKW.

Plukovník Amen: Vzpomínáte si třeba jen přibližně na datum této
porady?

Lahousen: Bylo to někdy v létě 1941, brzy po zahájení tažení do Rus-
ka, snad v červenci.

Plukovník Amen: Můžete nám říci, pokud možno přesně a určitě, kdo
byl na této poradě?

Lahousen: Na této poradě, která je také zaznamenána v zápisech, jež
jsem dělal pro Canarise, jsem byl přítomen jako zástupce Canarise; po-

radě předsedal generál Reinecke a byl tam přítomen dále obergruppenführer Müller z RSHA,* kromě toho tam byl plukovník Breuer, který zastupoval oddělení pro válečné zajatce, a pak já jako zástupce Canarise, t. j. zpravodajského oddělení.

Plukovník Amen: Vysvětlete Tribunálu, kdo to byl Müller a proč byl přítomen na této poradě?

Lahousen: Müller byl přednostou v hlavním úřadě říšské bezpečnosti a účastnil se této schůze proto, že byl odpovědný za výkon opatření, která se týkala ruských válečných zajatců, a zejména za výkon exekucí.

Plukovník Amen: Vysvětlete nám také, kdo to byl plukovník Breuer a proč byl přítomen na této poradě.

Lahousen: Plukovník Breuer spravoval také záležitosti, týkající se válečných zajatců. V kterém oddělení tehdy pracoval, přesně nevím. Ale za všech okolností měl co dělat se záležitostmi válečných zajatců v rámci vrchního velitelství branné moci.

Plukovník Amen: Jaký byl účel této porady?

Lahousen: Tato porada měla za úkol podat výklad do té doby obdržených rozkazů, jež se týkaly nakládání s ruskými válečnými zajatci, vysvětlit tyto rozkazy a kromě toho je odůvodnit.

Plukovník Amen: Bylo při jednání na této poradě konstatováno, v čem je podstata těchto směrnic a pokynů?

Lahousen: Obsah rozkazů byl v podstatě tento: Byly stanoveny dva druhy akcí, které měly být provedeny. Za první usmrcení ruských komisařů a za druhé usmrcení všech těch živlů z řad ruských válečných zajatců, které mělo vybrat SD, t. j. bolševiků nebo aktivních nositelů bolševického světového názoru.

Plukovník Amen: Dověděli jste se z tohoto jednání, jaké byly důvody, jež vyvolaly vydání takového rozkazu?

Lahousen: Důvod pro vydání těchto rozkazů byl v základních rysech vylíčen generálem Reineckem. Válka mezi Německem a Ruskem nebyla prý válka mezi dvěma státy nebo dvěma armádami. Byla to válka dvou světových názorů, a to světového názoru nacionálně socialistického a bolševického. Rudoarmějce nelze pokládat za vojáka v běžném slova smyslu, jak se tomu rozumí vzhledem k našim západním protivníkům. Tento rudoarmějce musí být pokládán za ideologického nepřítele, t. j. za smrtelného nepřítele nacionálního socialismu, a proto se musí s ním podle toho nakládat.

Plukovník Amen: Povězte nám, prosím, řekl vám Canaris, proč poslal právě vás na tuto poradu?

Lahousen: Canaris mne poslal na tuto poradu ze dvou, ba dokonce ze tří důvodů, ač byl sám v Berlíně. Za prvé se chtěl vyhnout osobnímu

* Reichssicherheitshauptamt — Hlavní úřad říšské bezpečnosti — pozn. překl.

setkání s Reineckem, kterého pokládal za jednoho z nejzuřivějších nacionálně socialistických generálů, a který mu byl krajně nesympatický. Za druhé mně dal Canaris, když mně dával rozkaz, abych šel na onu poradu, tuto směrnicí: učinit pokus, aby byl tento nejen surový, nýbrž i naprosto nesmyslný rozkaz četnými faktickými argumenty buď zmařen, anebo aby se dosáhlo za všech okolností, pokud možná omezení jeho platnosti. Určil mne k tomu i z taktických důvodů, protože sám jako přednosta úřadu nemohl v postavení, v jakém byl, přirozeně se vyslovovat tak odvážně, jak jsem to mohl dělat já vzhledem k svému podřízenému postavení. A za třetí znal velmi dobře můj postoj v této věci, t. j. mé přesvědčení, jež jsem nejednou v praxi při práci zdůrazňoval, kde to bylo možné, zejména při mých zájezdech na frontu, kde jsem na vlastní oči viděl týrání válečných zajatců. To vše je jednoznačně vylíčeno v mých zápisech.

Plukovník Amen: Řekněte nám, měl Canaris a jiní členové vaší skupiny nějaké přezdívky pro Reineckeho?

Lahousen: Nejen naše skupina, nýbrž i jiní lidé ho nazývali „malickým Keitelem“ nebo „Keitelem č. 2“.

Plukovník Amen: Povězte nám, prosím, dal vám Canaris, nežli jste šel na onu poradu, nějaké vysvětlivky ke svým rozkazům?

Lahousen: Už při vydání oněch rozkazů zaujal k nim Canaris v našich kruzích (když říkám „naše kruhy“, míním tím v první řadě přednosty oddělení) naprosto záporné stanovisko a podal proti nim protest, a to prostřednictvím zpravodajského oddělení, t. j. prostřednictvím Bürcknera. Nemohu dnes přesně říci, zda bylo o námitkách referováno Keitelovi ústně nebo písemně. Možná, že bylo použito obou způsobů. Bürckner to bude přesně vědět.

Plukovník Amen: Když mluvíte o tom, že „podal protest prostřednictvím Bürcknera“, co tím máte na mysli?

Lahousen: Tento protest nebo tyto protidůvody, týkající se nakládání s ruskými válečnými zajatci, podal Canaris přes zpravodajské oddělení, tedy prostřednictvím Bürcknera. Ve zpravodajském oddělení byl pracovní úsek, který se zabýval otázkami mezinárodního práva. V čele tohoto úseku byl hrabě Moltke, který stejně jako druzí patřil k úzkému kruhu Osterovu a byl popraven po 20. červenci.

Plukovník Amen: Vysvětlete nyní, prosím, Tribunálu, jaký byl průběh a co se mluvilo na oné poradě.

Lahousen: Poradu zahájil generál Reinecke a úvodem vyložil rozkazy v tom smyslu, jak jsem o tom mluvil před přestávkou. Řekl, že je nutno učinit tato opatření, a za zvláště nutné pokládal dosažení toho, aby si to také armáda a zejména důstojnický sbor ujasnily, neboť asi prý žijí dosud někde v době ledové a nikoli v nacionálně socialistické skutečnosti.

Plukovník Amen: Co jste mluvil na této poradě a jaké stanovisko jste zastával?

Lahousen: Zastával jsem stanovisko zpravodajské služby, t. j. Canari-se. Upozornil jsem hlavně na krajně nepříznivý vliv těchto opatření na armádu, zejména na frontě, kde by nemohl být takový rozkaz nikdy pochopen. V žádném případě by nepochopil takový rozkaz prostý voják. Kromě toho jsme měli zprávy, že se tyto exekuce dějí přímo před zraky vojáků.

Plukovník Amen: Aby nám to bylo zcela jasné, opakujte ještě jednou, co jste řekl o dojmu, který vyvolává provádění tohoto rozkazu u německých vojáků.

Lahousen: Řekl jsem, že z různých zpráv z fronty jsme se dověděli, že provádění podobných rozkazů má nepříznivý a rozkladný vliv na ducha našich vojsk, ba i na kázeň v armádě.

Plukovník Amen: Jednalo se na této konferenci o věci také s hlediska mezinárodního práva?

Lahousen: Nikoli. V této souvislosti se o mezinárodním právu nemluvalo. Mluvílo se jen o tom, že se izolování válečných zajatců děje zcela libovolně, nehledě už ani k onomu základnímu rozkazu.

Plukovník Amen: K tomu přijdeme hned. Bylo vaše stanovisko na oné konferenci schváleno?

Lahousen: Mé stanovisko, které bylo stanoviskem protišpionážní služby, bylo krajně ostře kritisováno Müllerem, který vyvraceje mé stanovisko, uváděl obvyklé věci proti mým důvodům a dospěl jen k tomu závěru, že napříště musí být tyto exekuce se zřetelem na nutnost udržovat duch armády prováděny jinde nežli před vojenskými oddíly. Kromě toho se vyslovil o výběru (izolování) válečných zajatců, který byl dosud zcela libovolný, závisel naprosto na vůli jednotlivých velitelů na frontě a děl se podle jejich uvážení.

Plukovník Amen: A byl potom, totiž po této poradě, vydán rozkaz o tomto vraždění, které se mělo dít jinde než před německými vojsky?

Lahousen: Kromě toho, co jsem právě řekl o Müllerových výrociích, jsem tehdy už nic o věci neslyšel. Teprve nyní v rozkaze, který mně byl předložen, jsem spatřil výsledky této porady a potvrzení slibu, který mně byl dán.

Plukovník Amen: Řekněte nám, mluvilo se na oné poradě něco o tom, jak mají být prováděny rozkazy o tomto vraždění?

Lahousen: Ano, na této poradě bylo vůbec jednáno o souboru těchto otázek a také o způsobu, jak provádět tyto rozkazy. Pokud se pamatuji, mělo to být svěřeno ein-satzkomandům SD, která měla provádět také výběr dotyčných lidí v táborech a shromaždištích pro válečné zajatce; tato komanda měla také provádět ony exekuce. Dále projednával Rei-

necke opatření, souvisící se zacházením s ruskými válečnými zajatci v táborech. Reinecke se vyslovil velmi ostře o mých důvodech a energicky podpořil Müllerovu argumentaci.

Plukovník Amen: Nyní vysvětlete, prosím, Tribunálu podle toho, co jste se dověděl na oné poradě, jak se prováděl výběr oněch válečných zajatců a jak se určovalo, kdo z nich má být zavražděn.

Lahousen: Výběr válečných zajatců prováděla zvláště k tomu určená komanda SD, a to podle zcela svérázných a libovolných zásad. Někteří vedoucí těchto einsatzkomand se řídili zásadou rasovou, to jest prakticky, neměl-li některý válečný zajatec určité rasové znaky, byl-li to nepochybně žid nebo měl židovský typ, či byl-li příslušníkem některé nižší rasy, byla na něm provedena exekuce. Jiní vedoucí těchto einsatzkomand prováděli výběr podle zásady intelektu nebo inteligence válečných zajatců. Jiní vedoucí takových einsatzkomand měli zase své zásady pro výběr. Obyčejně to byly zásady velmi svérázné. Proto jsem pokládal za nutné zeptat se Müllera: „Řekněte, podle jakých zásad se má vlastně dít tento výběr a k čemu se při tom přihlíží: k číslu bot nebo k výšce zajatce?“ Müller si nevšiml této mé námitky, stejně jako ne jiných a zcela ostře vyslovil svůj názor. Musím říci, že Reinecke místo aby souhlasil s mým stanoviskem, vzal za své důvody, které pronesl Müller, kdežto naše stanovisko, které mělo být tak zvaným „zlatým mostem“, nebylo přijato. A to byl obsah konference, které jsem se zúčastnil.

Plukovník Amen: Dověděli jste se z úředních hlášení, která jste dostávali, jak byly tyto rozkazy plněny?

Lahousen: O tom, co se skutečně dělo, jsme byli během událostí informováni svými zvláštními orgány, které pracovaly buď na frontě nebo v táborech. V táborech byli také obyčejně důstojníci třetího protišpionážního oddělení a odtamtud jsme dostávali zprávy ve formě hlášení obvyklou služební cestou; někdy to byly ústní referáty. Takto jsme se obvyklou cestou dovídali o tom, jak byla ona opatření uváděna ve skutek a jak zapůsobila na vojsko.

Plukovník Amen: Byly zprávy, které jste dostávali, důvěrné a jiným lidem nedostupné?

Lahousen: Informace, které jsme dostávali, byly pokládány za důvěrné, jako vůbec všechny informace, které naše oddělení dostávalo. Ale prakticky to bylo známo širokým vojenským kruhům a zejména to, co se dělo v táborech při výběrech.

Plukovník Amen: Dověděl jste se na oné poradě něco od Reineckeho o zacházení s ruskými válečnými zajatci v táborech?

Lahousen: Na oné poradě se mluvilo také o zacházení s ruskými válečnými zajatci v táborech. Hlavně Reinecke zastával stanovisko, že v táborech se zcela přirozeně nemá zacházet s ruskými válečnými zajatci.

jako s válečnými zajatci jiných nepřátelských států, ale že musí být zásadní rozdíly při zacházení s ruskými válečnými zajatci. Proto právě měli mít strážci v táborech biče a byli oprávněni použít zbraně při sebe-nepatrnějším pokusu o útěk nebo při jiném nežádoucím jednání.

Plukovník Amen: Co dostávala stráž v „Stalagech“ kromě bičů?

Lahousen: To jsou podrobnosti, na které se už nyní nepamatuji. Mohu tlumočit jen všeobecně smysl toho, o čem se na poradě mluvilo.

Plukovník Amen: Ale co řekl Reinecke o bičích, když už vůbec o tom mluvil?

Lahousen: Reinecke řekl, že strážci v táborech musí použít holí a bičů anebo vůbec něčeho takového.

Plukovník Amen: Věděli jste z úředních pramenů o rozkaze, že váleční ruští zajatci mají být opatřeni zvláštními „tetovacími značkami“?

Předseda: Plukovníku Amene, myslím, že byste měl říkat „sovětští váleční zajatci“ na místo „ruští váleční zajatci“.

Plukovník Amen: Prosím, vaše milosti. Co jste tedy věděli o oněch rozkazech?

Lahousen: Dověděl jsem se o tom na poradě, o které jsem mluvil už dříve, na níž byli přítomni přednostové oddělení. Za všech okolností musel jeden z přednostů oddělení být povinně přítomen.

Plukovník Amen: Je vám něco známo o tom, že by byly podány nějaké protesty proti tomuto rozkazu?

Lahousen: Canaris ohlásil velmi ostrý protest hned poté, když jsme tento rozkaz obdrželi, protest proti úmyslu vpalovat sovětským válečným zajatcům tetovací značky. To udělal Canaris prostřednictvím Bürcknera.

Plukovník Amen: Říkal vám Canaris něco o tomto rozkaze? Co vám vlastně řekl?

Lahousen: Canaris řekl nejen mně, nýbrž nám všem, že tato otázka přišla na přetřes v jednom posudku lékařských znalců, a řekl, jak je vůbec možné, že se našli lékaři, kteří pokládali za možné vykládat písemně své důvody pro tento nesmysl. To byla také hlavní věc, o které se jednalo na poradě.

Plukovník Amen: Dostali jste nějakou informaci z úředních pramenů o plánech na deportování sovětských válečných zajatců na německé území?

Lahousen: V téže souvislosti a v témž okruhu (musím se opakovat), t. j. na poradách mezi Canarisem a jeho přednosty oddělení, jsem slyšel a vím, že generální štáb připravil přemístění sovětských válečných zajatců na německé území, ale že toto přemístění bylo náhle zastaveno. Pokud se pamatuji, stalo se to přímo na rozkaz Hitlera. Tomu nasvědčují také poměry, které se poté vyvinuly v táborech, které byly vlastně v ob-

vodech válečných operací. Váleční zajatci tam žili krajně stěsnáni, měli nedostatek šatstva i jídla; v důsledku krajního stěsnání vznikaly epidemické choroby.

Plukovník Amen: Mluvil jste o změnách v plánech na přemístění sovětských válečných zajatců dozadu na německé území. Je to správné?

Lahousen: Ano. Zajatci však nebyli posláni do Německa.

Plukovník Amen: Co bylo důsledkem onoho opatření, t. j. upuštění od přestěhování válečných zajatců do Německa na rozkaz Hitlera?

Lahousen: Váleční zajatci nebo většina válečných zajatců zůstávali v pásmu válečných operací a nebyli opatřeni ani tím, co bylo předepsáno pro zaopatření válečných zajatců, t. j. neměli kde bydlet, neměli potraviny, lékařskou pomoc, atd., a v důsledku této stěsnanosti, nedostatku jídla anebo toho, že byli vůbec bez jídla a bez lékařské pomoci, ležíce z velké části na holé zemi, umírali. Šířily se epidemie.

Plukovník Amen: Byl jste vy sám na frontě a viděl jste tyto poměry?

Lahousen: Vykonal jsem několik zájezdů společně s Canarisem a leccos z toho, co jsem vylíčil, jsem viděl na vlastní oči. Tyto dojmy z oné doby, které jsem si zapsal, byly také nalezeny mezi mými písemnostmi.

Plukovník Amen: Dostával jste také zprávy o těchto věcech z úředních pramenů zpravodajské služby?

Lahousen: Ano, dostával jsem tyto zprávy prostřednictvím podřízeného mně oddělení a úřadovny zpravodajské služby.

Plukovník Amen: Povězte nám na podkladě vašich úředních zpráv, do jaké míry mělo velitelství branné moci podíl na špatném zacházení s válečnými zajatci?

Lahousen: Podle mých zpráv podílely se německé ozbrojené síly na všech akcích, jež se týkaly válečných zajatců, nikoli však na exekucích, které prováděla komanda SD a hlavní úřad říšské bezpečnosti.

Plukovník Amen: Je správné, že tábory pro válečné zajatce byly v kompetenci ozbrojených sil?

Lahousen: Váleční zajatci spadali do kompetence vrchního velitelství německé branné moci.

Plukovník Amen: Dříve nežli byli zajatci umístěni v táborech, prováděly zvláštní oddíly SS popravky a výběr zajatců pro provádění poprav. Je to tak?

Lahousen: Ano.

Plukovník Amen: Dostal jste úřední cestou zprávy o rozkazu zavraždit anglické důstojníky?

Lahousen: Ano.

Plukovník Amen: Co jste udělal vy nebo Canaris, pokud jde o tento rozkaz?

Lahousen: Pokud se pamatuji, existoval takový rozkaz nebo alespoň

úmysl vydat takový rozkaz. Canaris projednával tuto věc s přednosty oddělení. My všichni jsme ovšem proti tomuto rozkazu jednomyslně protestovali. I když se nehledí k ryze mezinárodně právním důvodům, je třeba mít na mysli, že v protišpionážní úřadovně existoval zvláštní pododdíl, který byl přiřazen k mému oddělení. Byl to Brandenburský pluk, který měl konat funkce, obdobné funkcím zvláštních komand SD. Proto jsem já, jako přednosta oddělení, jemuž byl přidělen tento pluk, za který jsem byl odpovědný, co nejostřeji protestoval proti tomuto rozkazu, obávaje se represálií, jež mohly mít vzápětí provádění onoho rozkazu.

Plukovník Amen: Účastnil jste se osobně sepisování těchto protestů?

Lahousen: Je mně známo, že dvakrát, a to po prvé, jak se zdá, hned při vyhlášení rozkazu písemně nebo ústně, a po druhé při provádění poprav podle tohoto rozkazu, podával Canaris proti tomuto rozkazu protesty prostřednictvím zpravodajské služby, tedy prostřednictvím Bürcknera. Já jsem se podílel do jisté míry na sestavení návrhů pro oba z těchto písemných protestů, ale nevím, zda byl první nebo druhý protest podán písemně, t. j. já jsem sepsal onu část návrhu, která se dotýkala zájmů mého oddělení, t. j. Brandenburského pluku, neboť jeho činnost byla téměř stejná jako činnost komanda a za všech okolností byla velmi podobná činnosti komanda SD.

Plukovník Amen: Komu se obvykle posílaly tyto protesty?

Lahousen: Protesty se zasílaly představenému Canarise, t. j. náčelníku OKW.

Plukovník Amen: Kdo byl náčelníkem OKW?

Lahousen. Byl jím tehdy Keitel.

Plukovník Amen: Dostal tyto protesty do rukou obvykle Jodl?

Lahousen: To nemohu říci, ale je to možné.

Plukovník Amen: Nyní povězte Tribunálu, oč se tyto protesty opíraly?

Lahousen: Podkladem těchto protestů byla především mezinárodnímu právu se přičítící zásada, že podle tohoto rozkazu jsou vraždění po svém zajetí vojáci, t. j. nikoli špioni nebo agenti, nýbrž právě vojáci, kteří upadli do zajetí jako takoví. To byla nejpodstatnější stránka, která se dotýkala mého oddělení, protože mému oddělení podléhali také vojáci, kteří, protože byli vojáky, museli vykonávat podobné úkoly.

Plukovník Amen: Byly ještě nějaké jiné důvody uvedeny v protestu?

Lahousen: Ovšem. Na podporu těchto důvodů byly uváděny ještě jiné okolnosti, a to podle toho, jaké byly zájmy oddělení, kterých se tyto rozkazy dotýkaly. Tak na příklad zahraniční oddělení to posuzovalo s hlediska mezinárodního práva. Protišpionážní oddělení č. 3 pak zastávalo stanovisko, že má zájem na vyslýchání vojáků, které tato komanda sebrala, že však tato oddělení nemají zájem na vraždění oněch vojáků...

V ý s l e c h s v ě d k a O t t o O h l e n d o r f a

Plukovník Amen: Kde jste se narodil?

Ohlendorf: V Hohen-Eggelsen.

Plukovník Amen: Kolik je vám let?

Ohlendorf: 38 let.

Plukovník Amen: Byl jste někdy členem nacionálně socialistické strany a od kdy?

Ohlendorf: Od roku 1925.

Plukovník Amen: Byl jste členem SA a kdy jste se jím stal?

Ohlendorf: Až v roce 1926.

Plukovník Amen: Byl jste členem SS a kdy jste se jím stal?

Ohlendorf: Musím se opravit. Rozuměl jsem před tím tak, že se to týká členství v SS.

Plukovník Amen: Kdy jste se stal členem SA?

Ohlendorf: V roce 1925.

Plukovník Amen: Jestliže jste někdy vstoupil do SD, kdy jste tak učinil?

Ohlendorf: V roce 1936.

Plukovník Amen: Jakou funkci jste naposled zastával v SD?

Ohlendorf: Zastával jsem funkci přednosty III. oddělení v hlavním úřadě říšské bezpečnosti.

Plukovník Amen: Podívejte se na schema na zdi, které je za vámi. Povězte Tribunálu, zda toto schema poznáváte.

Ohlendorf: Viděl jsem toto schema, pracoval jsem na něm a mohu nyní potvrdit jeho správnost.

Plukovník Amen: Měl jste snad co dělat se sestavováním tohoto schematu? Jestliže ano, povězte, v jakém směru.

Ohlendorf: Toto schema jsem sestavil za výslechu.

Plukovník Amen: Toto schema, o kterém mluví svědek, předkládám pro informaci Tribunálu pod č. USA-493.

Povězte Tribunálu, zda toto schema vyjadřuje správně zásady organizace hlavního úřadu říšské bezpečnosti a vyložte také postavení, které zaujímal Kaltenbrunner a také postavení gestapa a SD v německé policejní soustavě.

Ohlendorf: Organizační schema na této mapě vyjadřuje skutečnou strukturu hlavního úřadu říšské bezpečnosti a také úřadovny SD, státní policie a tajné policie.

Plukovník Amen (obrací se znovu ke schématu): Prosím, ukažte své vlastní postavení v hlavním úřadu říšské bezpečnosti a udejte dobu, ve které jste tam pracoval.

(Svědék přistupuje ke schématu a ukazuje prstem na čtvereček III. odd. na schématu.)

Plukovník Amen: Jakou funkci zastával v hlavním úřadu říšské bezpečnosti Kaltenbrunner, Müller a Eichmann? Ukažte také, jakou dobu zastával každý z nich svou funkci.

Ohlendorf: Kaltenbrunner byl náčelníkem bezpečnostní policie a SD. Jako takový byl také přednostou hlavního úřadu říšské bezpečnosti a SD i bezpečnostní policie. RSHA je název, který zahrnuje SD i bezpečnostní policii. Kaltenbrunner zastával tuto funkci od 30. ledna 1943 do konce války. Müller byl přednostou IV. oddělení státní tajné policie. Když byla utvořena tajná státní policie, stal se Müller zástupcem náčelníka státní tajné policie a jako takový stál v čele IV. oddělení hlavního úřadu říšské bezpečnosti. Tuto funkci zastával až do konce války. Eichmann pracoval pod vedením Müllera ve IV. oddělení a měl na starosti židovskou otázku. Pracoval tam přibližně od roku 1940; pokud vím, zastával tuto funkci až do konce války.

Plukovník Amen: Povězte nám, prosím, jak dlouho jste byl ve funkci přednosty III. oddělení?

Ohlendorf: Jako přednosta III. oddělení jsem pracoval od roku 1939 do roku 1945.

Plukovník Amen: Obraťme se nyní k označení „Pohyblivé oddíly“, které je dole na pravé straně schématu. Vysvětlete, prosím, co znamenají názvy: „Operační skupiny“ a „Operační komanda“.

Ohlendorf: Pojem „operační skupina“ byl stanoven dohodou náčelníků RSHA, OKW a OKH. Shodli se na tom, jak bude používáno nižších útvarů SIPO při územních vojenských operacích. Pojem „operační skupiny“ byl po prvé stanoven v době polského tažení.

Dohody mezi OKH a OKW bylo dosaženo teprve krátce před tažením do Ruska. V této dohodě se uvádělo, že armádní skupiny, nebo správněji řečeno jednotlivé armády přímo, musí mít zmocněnce, tedy zástupce náčelníka bezpečnostní policie a SD, a tento zmocněnec, který jim byl přidělen, měl mít ve své dispozici nižší útvary, t. j. tak zvanou operační skupinu, která se dělila na komanda. Tato einsatzkomanda měla být podle dispozic armádní skupiny nebo armády v případě nutnosti přidělována jednotlivým vojskovým tělesům.

Plukovník Amen: Povězte nám, víte-li to, zda byla před začátkem tažení proti SSSR uzavřena nějaká písemná dohoda mezi OKW, OKH a hlavním úřadem říšské bezpečnosti?

Ohlendorf: Ano, nižší útvary a komanda mnou popsaná byla nasazo-

vána podle písemné dohody mezi OKW, OKH a hlavním úřadem říšské bezpečnosti.

Plukovník Amen: Odkud je vám známo, že existovala taková písemná dohoda?

Ohlendorf: Byl jsem několikrát přítomen při jednáních, která vedli Albrecht a Schellenberg se zástupci OKW a OKH. Kromě toho jsem viděl písemné vyhotovení o jednání a měl jsem v ruce tuto písemnou dohodu, když jsem přejímal operační skupinu.

Plukovník Amen: Vysvětlete Tribunálu, kdo to byl Schellenberg, zastával-li nějakou funkci a jakou funkci zastával.

Ohlendorf: Schellenberg byl v poslední době přednostou VI. oddělení hlavního úřadu říšské bezpečnosti, t. j. tehdy, když z pověření Heydricha vedl tato jednání.

Plukovník Amen: Kdy se asi konala tato jednání, z kterého data jsou?

Ohlendorf: Jednání trvala několik týdnů. Dohoda byla uzavřena asi týden nebo dva týdny před začátkem tažení do Ruska.

Plukovník Amen: Viděl jste vy sám vyhotovení této písemné dohody?

Ohlendorf: Ano.

Plukovník Amen: Měl jste co dělat s tímto písemným vyhotovením dohody?

Ohlendorf: Ano, měl.

Plukovník Amen: Jednou nebo častěji?

Ohlendorf: Ano, několikrát, a to když se projednávaly všechny otázky, které se týkaly poměru operační armády vůči těmto operačním skupinám.

Plukovník Amen: Víte, kde je nyní originál nebo nějaký opis této dohody?

Ohlendorf: Nikoli.

Plukovník Amen: Snažte se vzpomenout a snažte se co nejlépe vysvětlit Tribunálu podstatu této písemné dohody.

Ohlendorf: V této dohodě se především stanovilo, že tyto operační skupiny a komanda byly zřizovány proto, aby působily v obvodech válečných operací. To byla novota, ježto až dosud přejímala armáda vlastní odpovědnost za provedení všech akcí, které nyní měla provádět bezpečnostní policie. Kromě toho vymezovala dohoda věcná oprávnění.

Předseda: Co dělala tato operační komanda podle dohody?

Ohlendorf: Řekl jsem, že dohoda se týkala oprávnění armády vůči těmto operačním skupinám. V této dohodě se stanovilo, že armádní skupiny nebo armády jsou odpovědné za zásobování a přesuny této operační skupiny. Věcné dispozice vydával náčelník bezpečnostní policie a SD.

Předseda: Je správné, že každá operační skupina měla být přidělena armádní skupině nebo jednotlivé armádě?

Ohlendorf: Každá armádní skupina (frontová skupina) měla mít operační skupinu. Einsatzkomanda a operační komanda byla pak rozdělována mezi armády, při čemž toto rozdělování prováděla armádní skupina. ,

Předseda: Povězte nám, velení armády mělo vymezit oblast, ve které měla operační skupina působit, že ano?

Ohlendorf: Územně byly akce operační skupiny vymezeny už tím, že operační skupina byla přidělena určité armádní skupině a byla spolu s touto armádní skupinou přesunována. Einsatzkomanda (operační komanda) vymezovala svou sféru působnosti podle toho, které armádě byla přidělena.

Předseda: Povězte nám, stanovila tato dohoda také, že armádní velení má vymezit a stanovit dobu pro akce operačních komand?

Ohlendorf: To se rozumělo pojmem „tažení“ (při pochodu).

Předseda: A mělo také armádní velení určit další úkoly, které mohly být dány operačním skupinám?

Ohlendorf: Ano, tak tomu je. Pokud se týká práva dávat instrukce a směrnice, zůstalo toto právo náčelníku bezpečnostní policie a SD. Ale náčelník bezpečnostní policie a SD byl vždy povinen mít na mysli hlavní zásadu, kterou bylo stanoveno, že vyžaduje-li toho operační situace, může činit armáda své dispoice.

Předseda: Co stanovila tato dohoda o spolupráci mezi velením armády a velením těchto operačních skupin?

Ohlendorf: Nemohu si vzpomenout, zda bylo něco zvláštního řečeno o této věci. Za všech okolností byl mezi velením a SD ještě spojovací důstojník.

Předseda: Řekněte nám, pamatujete se ještě na nějaké jiné body z této písemné dohody?

Ohlendorf: Myslím, že jsem v podstatě podal obraz dokumentu.

Předseda: Jakou funkci jste vy sám zastával podle této dohody?

Ohlendorf: Od června 1941 až do Heydrichovy smrti, t. j. do června 1942, jsem vedl operační skupinu „D“ a byl jsem zmocněncem náčelníka bezpečnostní policie a SD u 11. armády.

Předseda: Kdy byl Heydrich zabit?

Ohlendorf: Heydrich byl zraněn koncem května 1942 a zemřel dne 4. června 1942.

Plukovník Amen: Povězte nám, prosím, zda jste obdržel vůbec předem nějaké upozornění o tažení proti SSSR a jak dlouho před zahájením tažení jste toto upozornění obdržel?

Ohlendorf: Asi 4 týdny před zahájením útoku.

Plukovník Amen: Řekněte nám, kolik bylo dohromady všech operačních skupin a kdo je vedl?

Ohlendorf: Existovaly 4 operační skupiny: operační skupina A, B, C, D. V čele operační skupiny A stál Stahllöcker, v čele operační skupiny B byl Nebe, náčelníkem operační skupiny C byl doktor Rasche a později doktor Thomas, v čele operační skupiny D byl původně Ohlendorf a pak Bierkamp.

Plukovník Amen: Které armádě byla přidělena skupina D?

Ohlendorf: Skupina D nebyla přidělena armádní skupině, nýbrž byla přidělena přímo 11. armádě.

Plukovník Amen: V které oblasti operovala skupina D?

Ohlendorf: Skupina D operovala v jižní Ukrajině.

Plukovník Amen: Popište, prosím, podrobněji ráz a rozsah území, které původně spravovala skupina D. Jmenujte jména měst a okresů.

Ohlendorf: Nejsevernějším městem byly Černovice. Odtud ve směru jižním byla to města: Mohilev, Podolsk a Jampol a východně Cuvaly, Červina, Melitopol, Mariupol, Taganrog a Rostov a pak Krym.

Plukovník Amen: Jaký byl konečný cíl, před který byla postavena skupina D?

Ohlendorf: Skupina D sama byla v záloze a bylo s ní počítáno pro operace v obvodu Kavkazu pro armádní skupiny, které měly být utvořeny k provedení této operace.

Plukovník Amen: Kdy vstoupila skupina D na území Sovětského svazu?

Ohlendorf: Operační skupina D vyrazila z Gilau dne 21. června a za tři dny dosáhla Pitra-Namska v Rumunsku. Tam si už armády vyžádaly první operační komanda a ta se dala hned k místu určení, které stanovila armáda. Celá operační skupina vstoupila do boje na začátku července.

Plukovník Amen: Máte nyní na mysli 11. armádu?

Ohlendorf: Ano.

Plukovník Amen: Souvisely-li oficiální úkoly této skupiny s akcemi proti židům a komunistickým komisařům, tedy do jaké míry se tato skupina s nimi zabývala?

Ohlendorf: Pokud jde o židy a komunisty, měla operační skupina a vedoucí jednotlivých operačních komand ústní rozkazy, které jim byly dány před ofensivou.

Plukovník Amen: Jaké byly tyto instrukce stran židů a komunistických funkcionářů?

Ohlendorf: Bylo nařízeno likvidovat židy a politické komisaře v operačním obvodu operačních skupin na ruském území.

Plukovník Amen: Když říkáte „likvidovat“, máte tím na mysli vyvraždit?

Ohlendorf: Ano, to znamená vyvraždit.

Plukovník Amen: Řekněte nám, byl jste před zahájením sovětského tažení na poradě v Pretzu?

Ohlendorf: Ano, to byla pracovní porada, která se týkala činnosti operačních skupin a komand, při které byly operačním skupinám a komandům vytyčeny úkoly a dány příslušné rozkazy.

Plukovník Amen: Kdo byl u této porady?

Ohlendorf: Náčelníci operačních skupin a komand a za hlavní úřad říšské bezpečnosti Streckenbach, který tlumočil rozkazy Heydrichovy a Himmlerovy.

Plukovník Amen: Jaké rozkazy to byly?

Ohlendorf: Byly to rozkazy o všeobecném postupu, které se týkaly bezpečnostní policie a SD a kromě toho rozkazu o likvidování, o němž jsem právě mluvil.

Plukovník Amen: Kdy se přibližně konala tato porada? Řekněte nám datum.

Ohlendorf: Přibližně tři nebo čtyři dny před útokem.

Plukovník Amen: Podle toho jste před zahájením útoku na Sovětský svaz obdrželi na této poradě rozkazy vraždit židy a komunistické činovníky jako dodatek k obvyklé každodenní práci SD a bezpečnostní policie. Je to tak?

Ohlendorf: Ano.

Plukovník Amen: Povězte nám, prosím, mluvil jste někdy osobně s Himmlerem o sděleních, která Himmler učinil velitelům armádních skupin a armád v souvislosti s těmito úkoly?

Ohlendorf: Ano, Himmler mně řekl před zahájením tažení proti Rusku, že Hitler oznámil na poradě s veliteli armádních skupin a armád tento úkol velitelům a dal velitelům pokyn, že mají poskytovat k tomu příslušnou pomoc.

Plukovník Amen: Podle toho můžete potvrdit, že velitelé armádních skupin a armád byli také informováni o těchto rozkazech týkajících se likvidace židů a sovětských funkcionářů.

Ohlendorf: Myslím, že by to v této formě nebylo správné. Velitelé neměli rozkaz vraždit. Tento příkaz vyšel od Himmlera, ale ježto se mělo likvidování dít v pásmu, které spadalo do pravomoci nejvyššího velení armádní skupiny nebo armády, byl dán armádě rozkaz tyto akce podporovat. Bez podobných pokynů, daných armádě, nebyla by činnost těchto operačních skupin vůbec myslitelná.

Plukovník Amen: Měl jste nějaké jiné rozhovory s Himmlerem o tomto rozkazu?

Ohlendorf: Ano. Koncem léta 1941 byl Himmler v Nikolajevu. Shromáždil vedoucí a členy těchto operačních komand. Opakoval jim rozkaz o likvidování a řekl, že vedoucí a muži, kteří budou provádět vyhlazo-

vání, nemají žádnou osobní odpovědnost za splnění tohoto rozkazu. Odpovědnost má jedině on sám a führer.

Plukovník Amen: Vy jste sám slyšel, jak to bylo řečeno?

Ohlendorf: Ano.

Plukovník Amen: Víte o tom, zda velitelům armádních skupin bylo známé toto posláni operačních skupin?

Ohlendorf: Tento rozkaz a provádění tohoto rozkazu bylo velitelům armád známé.

Plukovník Amen: Jak to víte?

Ohlendorf: Z porad, které se konaly v armádě a z pokynů, které dostávala armáda k provádění tohoto rozkazu.

Plukovník Amen: Povězte nám, prosím, bylo posláni operačních skupin a dohoda mezi OKW, OKH a RSHA známé vedoucím činitelům úřadovny říšské bezpečnosti?

Ohlendorf: Alespoň části vedoucích činitelů to bylo známé, neboť část těchto mužů se přímo účastnila akcí operačních skupin, a také to bylo známo těm, kteří měli co dělat s organizačními problémy.

Plukovník Amen: Většina vedoucích činitelů přišla tedy z hlavního úřadu říšské bezpečnosti, že ano?

Ohlendorf: Jakých vedoucích činitelů?

Plukovník Amen: Mám na mysli vedoucí operačních skupin.

Ohlendorf: To nelze říci. Vedoucí operačních skupin a operačních komand přicházeli z celé říše.

Plukovník Amen: Víte snad, zda bylo toto posláni a tato dohoda známé Kaltenbrunnerovi?

Ohlendorf: Když Kaltenbrunner převzal svou funkci, musel se osobně zabývat těmito otázkami a proto mu musely být známé všechny dokumenty, které se týkaly činnosti operačních skupin.

Plukovník Amen: Kdo byl velitelem 11. armády?

Ohlendorf: Z počátku byl velitelem von Schober a pak von Mannstein.

Plukovník Amen: Řekněte Tribunálu, jak velitel 11. armády řídil nebo dožíral na činnost operační skupiny D v době, kdy tato skupina prováděla své operace s likvidováním?

Ohlendorf: V Nikolajevu jsme dostali rozkaz 11. armády o tom, že likvidování se má provádět jedině ve vzdálenosti alespoň 200 km od štábní ubikace vrchního velitele.

Plukovník Amen: Řekněte nám, zda se pamatujete na nějaké jiné případy?

Ohlendorf: V Simferopolu dala armáda rozkaz příslušným operačním komandům o urychlení likvidace, což bylo odůvodněno tím, že v této oblasti zuřil hlad a nedostávalo se přístřeší.

Plukovník Amen: Povězte nám, zda víte, kolik lidí bylo celkem zahu-

beno a zlikvidováno operační skupinou D v době, kdy vy jste byl jejím vedoucím?

Ohlendorf: Od června 1941 do června 1942 hlásila operační komanda, že bylo vyhubeno asi 90 000 lidí.

Plukovník Amen: V tom jsou muži, ženy a děti?

Ohlendorf: Ano.

Plukovník Amen: Oč se opíráte, když uvádíte právě toto číslo?

Ohlendorf: Opírám se o hlášení, která docházela do operační skupiny operačních komand.

Plukovník Amen: Řekněte nám, docházela tato hlášení k vám?

Ohlendorf: Ano.

Plukovník Amen: Vy jste tato hlášení viděl a sám četl?

Ohlendorf: Ano.

Plukovník Amen: A právě o tyto výkazy se opíráte, když uvádíte Tribunálu tato čísla?

Ohlendorf: Ano.

Plukovník Amen: Řekněte nám, mohl byste nám uvést přibližný počet lidí, které likvidovaly jiné operační skupiny?

Ohlendorf: Čísla, která jsou mně známá o činnosti jiných operačních skupin, jsou ještě větší ve srovnání s číslem, které jsem uvedl.

Plukovník Amen: Proč, čím to bylo způsobeno?

Ohlendorf: Myslím, že tato čísla se u jiných operačních skupin velmi nadsazovala.

Plukovník Amen: Viděl jste občas výkazy o likvidování, jež docházely z jiných operačních skupin?

Ohlendorf: Ano.

Plukovník Amen: A tyto výkazy ukazovaly, že jiné operační skupiny prováděly likvidování ve větším rozsahu nežli skupina D, je to tak?

Ohlendorf: Ano.

Plukovník Amen: Řekněte nám, zda jste osobně řídil a dozíral na hromadné popravy oněch lidí?

Ohlendorf: Byl jsem přítomen při dvou hromadných popravách jako dozírající.

Plukovník Amen: Řekněte Tribunálu podrobně, jak byly tyto popravy prováděny?

Ohlendorf: Místní operační komanda se pokusila o evidenci všech židů a vyhlásila jejich registrování. Registrování prováděli židé sami.

Plukovník Amen: Pod jakou záminkou, byla-li vůbec nějaká záminka, byli židé shromážděni?

Ohlendorf: Byli svoláni pod záminkou, že budou přesídleni.

Plukovník Amen: Prosím, pokračujte.

Ohlendorf: Po registraci byli židé shromážděni na některém určitém

místě. Později je odváželi odtud na místo poprav. Zpravidla byl místem poprav protitankový příkop nebo prostě nějaká jáma. Poprav se ko-naly vojenským způsobem popravčími četami.

Plukovník Amen: Jak byli židé dopravováni na místo poprav?

Ohlendorf: K místu poprav byli přiváženi na nákladních autech, a to vždy tolik židů, kolik jich bylo možno popravit ihned. Takto se to vše dělo pokud možno rychle, t. j. mezidobí mezi skutečnou popravou a se-známením, že k popravě dojde, bylo velmi nepatrné.

Plukovník Amen: To byl váš nápad?

Ohlendorf: Ano.

Plukovník Amen: Co se dělalo s mrtvolami židů, když byli zastřeleni?

Ohlendorf: Mrtvoly byly pohřbeny v této jámě nebo v protitanko-vém příkopu.

Plukovník Amen: Jak se zjišťovalo, zjišťovalo-li se vůbec, že dotyčný člověk zemřel?

Ohlendorf: Vedoucí jednotky nebo nižšího útvaru, který prováděl po-pravu, dostal rozkaz, aby se o to staral a aby dal v tom směru příslušné rozkazy.

Plukovník Amen: Kdo to tedy dělal?

Ohlendorf: Dělal to buď sám velitel nižšího útvaru nebo muž, kterého k tomu určil.

Plukovník Amen: V jaké poloze byly oběti stříleny?

Ohlendorf: Na kolenou nebo ve stoje.

Plukovník Amen: Co jste dělali s osobním majetkem a s oděvem po-pravených?

Ohlendorf: Cenné věci se židům braly při registrování, t. j. když byli sbíráni. Tyto věci se konfiskovaly a odevzdávaly prostřednictvím hlavního úřadu říšské bezpečnosti ministerstvu financí anebo přímo tomuto mi-nisterstvu. Šaty se z počátku rozdávaly obyvatelstvu. Ale v polovině roku 1941—42 byly sbírány NSF (nacionálně socialistický dobročinný spolek) a byly rozdělovány tímto spolkem.

Plukovník Amen: Byl v té době veškerý osobní majetek sepisován?

Ohlendorf: Sepisovaly se jen cenné věci. Ostatní věci se nesepero-valy.

Plukovník Amen: A co jste dělali se šaty, které měly oběti na sobě, když byly posílány na místo poprav?

Ohlendorf: Svrchní šat se musel před popravou svléknout.

Plukovník Amen: Celý svrchní oděv?

Ohlendorf: Ano, celý svrchní oděv.

Plukovník Amen: A ostatní šatstvo?

Ohlendorf: To zůstalo na mrtvolách.

Plukovník Amen: Platilo to u vaší skupiny nebo i u jiných operač-ních skupin? Byl postup stejný?

Ohlendorf: V mé operační skupině platil tento rozkaz, o jiných operačních skupinách se nemohu vyjádřit.

Plukovník Amen: Jak to dělaly jiné skupiny?

Ohlendorf: Někteří velitelé nižších útvarů nezachovávali vojenské metody hubení a prováděli popravu jednotlivců výstřelem do zátylí.

Plukovník Amen: Měl jste proti tomuto postupu námitky?

Ohlendorf: Ano, já jsem byl proti tomu.

Plukovník Amen: Proč?

Ohlendorf: Protože to vyvolávalo nežádoucí psychologickou reakci jak u obětí, tak i u těch, kdož dostali rozkaz popravu vykonat.

Plukovník Amen: Co se dělalo s věcmi, které odebírali členové operačních skupin obětem?

Ohlendorf: Pokud šlo o cenné věci, posílaly se do Berlína, do hlavního úřadu říšské bezpečnosti nebo do ministerstva financí. Předmětů, kterých bylo lze použít na místě samém, bylo ihned používáno.

Plukovník Amen: Co se potom dělo se zlatem a stříbrem, které bylo odňato obětem?

Ohlendorf: Jak jsem už řekl, odevzdávalo se to do Berlína, do ministerstva financí.

Plukovník Amen: Jak to víte?

Ohlendorf: Pamatuji se, že se to tak dělalo v Simferopolu.

Plukovník Amen: Co se dělo s hodinkami, které se odebraly obětem?

Ohlendorf: Hodinky se na žádost armády dávaly k dispozici armádní skupině.

Plukovník Amen: Řekněte nám, prosím, byly všechny oběti — ženy, muži a děti — popravovány stejně?

Ohlendorf: Až do jara 1942 stejně. Poté přišel rozkaz od Himmlera, že se napříště mají ženy a děti hubit jen v plynových automobilech.

Plukovník Amen: A jak byly ženy a děti popravovány dříve?

Ohlendorf: Tak jako muži; byly popravovány střelnou zbraní.

Plukovník Amen: Byli-li zavraždění po popravě vůbec pohřbíváni, jak se to dělalo?

Ohlendorf: Příkopky zprvu zasypávali členové komanda a když už nebyly žádné stopy po popravách, musela pracovní komanda z řad místního obyvatelstva tato místa urovnat.

Plukovník Amen: Řekl jste, že jste dostali plynová auta na jaře 1942. Jaké instrukce jste dostal o používání těchto plynových aut?

Ohlendorf: Těchto plynových aut se mělo napříště používat jen k hubení žen a dětí.

Plukovník Amen: Popište Tribunálu konstrukci plynových aut a jejich vnější vzhled.

Ohlendorf: Podle vnějšího vzhledu nebylo lze soudit, že jde o plynová

auta. Byly to kryté nákladní automobily; byly zařízeny tak, že při spouštění motoru vnikal plyn z výfukové roury do vnitřku karoserie a asi za 10 až 15 minut nastávala smrt.

Plukovník Amen: Vysvětlete podrobně, kdy a jak bylo těchto plynových aut používáno k popravám.

Ohlendorf: Do plynových aut se naložily oběti, které měly být popraveny, a pak byly dovezeny na místo, kde se obvykle konaly popravy. Obvykle byly tam také pohřbeny. Tento převoz trval dosti dlouho, aby byli lidé usmrceni.

Plukovník Amen: Jak jste přinutili lidi, aby vstoupili do plynového auta?

Ohlendorf: Řeklo se jim, že budou převezeni jinam.

Plukovník Amen: Jak se pouštěl plyn do karoserie?

Ohlendorf: Technické detaily neznám.

Plukovník Amen: Jak dlouhé doby bylo třeba k tomu, aby byla oběť po vpuštění plynu do karoserie usmrcena?

Ohlendorf: Asi 10—15 minut, při čemž oběti nic nepozorovaly.

Plukovník Amen: Kolik lidí bylo možno usmrtit najednou v jednom takovém plynovém autu?

Ohlendorf: Tato plynová auta měla různé rozměry a byla rozpočtena asi na 15—25 lidí.

Plukovník Amen: Dostával jste občas výkazy od lidí, kteří pracovali v těchto plynových autech?

Ohlendorf: Této otázce jsem nerozuměl.

Plukovník Amen: Ptal jsem se, zda jste dostával výkazy od lidí, kteří pracovali přímo s těmito plynovými auty.

Ohlendorf: Dostával jsem hlášení o tom, že operační komanda nerada používala těchto plynových aut.

Plukovník Amen: Pročpak?

Ohlendorf: Protože pohřbívání těchto obětí působilo členům operačních komand obtíže.

Plukovník Amen: Nyní řekněte Tribunálu, kdo posílal tato plynová auta operačním skupinám?

Ohlendorf: Plynová auta nepatřila k automobilovému parku operačních skupin a tvořila vlastně zvláštní komando. Toto komando vedl instruktor. Tyto vozy byly přidělovány operačním skupinám hlavním úřadem říšské bezpečnosti.

Plukovník Amen: Řekněte nám, prosím, zda každá operační skupina dostala plynové auto?

Ohlendorf: To nemohu říci, vím pouze o skupině D a o skupině C a obě tyto skupiny měly taková auta...

Plukovník Amen: A nyní se vrátíme k vašim předchozím tvrzením a

výpovědím. Vysvětlíte nám, proč jste měl za to, že vámi doporučovaný vojenský postup při popravách byl lepší, nežli poprava výstřelem do zátylí, jak se to dělalo u jiných skupin.

Ohlendorf: Jednak se tím mělo docílit toho, aby mohli jednotliví vedoucí i mužstvo provést popravu na vojenský rozkaz a aby nebylo nutno činit rozhodnutí v každém jednotlivém případě. Tyto popravy se prováděly jedině na základě rozkazu. Kromě toho mně bylo známo, že během vlastních poprav se nebylo možno vyhnout masakrům, protože lidé byli rozčileni a oběti se příliš brzy dovídaly o svém osudu a nemohly dlouho vydržet toto nervové napětí. A také se mně zdálo, že nelze trpět, aby vedoucí a jednotlivci mohli a dokonce byli nuceni činit samostatná rozhodnutí o popravě velkého počtu lidí.

Plukovník Amen: Jak jste určoval, kteří židé mají být popraveni?

Ohlendorf: To nespadlo do mé kompetence, to dělali židé sami, ježto registrování prováděla židovská rada starších.

Plukovník Amen: Mělo na to nějaký vliv množství židovské krve?

Ohlendorf: Nemohu si nyní vzpomenout na podrobnosti, ale domnívám se, že do toho spadali také židé po matce nebo po otci (položidé).

Plukovník Amen: Které organizace dodávaly základní důstojnický sbor pro operační skupiny a komanda?

Ohlendorf: Vedoucí personál byl doplňován ze stavu státní policie, kriminální policie a značně méně na vrub personálu SD.

Plukovník Amen: KRIPO? ¹⁶⁰

Ohlendorf: Ano, KRIPO, ze státní kriminální policie a značně méně z SD.

Plukovník Amen: Z jakých jiných sborů byl doplňován stav operačních skupin?

Ohlendorf: Řadoví členové komand byli vybíráni ze stavu SS a pořádkové policie. Státní policie a kriminální policie dodávala instruktory, kdežto zbraně SS a pořádková policie dodávaly členy operačních skupin.

Plukovník Amen: A co nám povíte o zbraních SS?

Ohlendorf: Zbraně SS a pořádková policie měly dát jednu rotu.

Plukovník Amen: A pořádková policie?

Ohlendorf: Pořádková policie měla dát k dispozici také jednu rotu.

Plukovník Amen: Řekněte nám, prosím, jak velký byl početní stav operační skupiny D a sféra její činnosti ve srovnání s jinými operačními skupinami?

Ohlendorf: Tato skupina měla asi dvě třetiny osobního stavu jiných operačních skupin. Během doby došlo ke změnám v početním stavu. Některé operační skupiny během doby značně zesílily.

---

¹⁶⁰ Zkrácený název státní kriminální policie.

Plukovník Amen: Mohl byste nám říci, zda bylo likvidování, které jste nám tu popsal, prováděno po roku 1942 a bylo-li tomu tak, jak dlouho po tomto datu?

Ohlendorf: Není mně známo, že by byl základní rozkaz zrušen. Ale nemohu si vzpomenout na skutečnosti, jež by mně umožnily učinit přesné výpovědi na tuto otázku, a to zejména pokud jde o Rusko, ježto velmi brzy byl zahájen ústup a obvod činnosti těchto operačních komand se neustále měnil. Ale je mně známo, že pro jiné obvody se počítalo s vytvořením jiných operačních skupin, s nimiž počítal příslušný pokyn pro akce v jiných obvodech.

Plukovník Amen: Táží se vás: až do které doby máte vy sám informace o těchto akcích?

Ohlendorf: Pokud jde o likvidování židů, je mně známo, že jsme příslušné zákazy obdrželi asi 6 měsíců před skončením války. Ostatně jsem viděl také dokument, ve kterém se pravilo, že je nutno zastavit likvidování sovětských komisařů, ale na přesné datum si nevzpomínám.

Plukovník Amen: Víte něco o tom, že bylo toto likvidování fakticky zastaveno?

Ohlendorf: Myslím, že ano.

Předseda: Tribunál by si přál vědět, kolik mužů měla vaše operační skupina.

Ohlendorf: V mé operační skupině bylo asi 500 mužů, nepočítaje ty, kdož byli přibíráni jako pomocné síly z řad obyvatelstva.

Předseda: Říkáte i s nimi?

Ohlendorf: Ne, bez těch, kteří bydleli přímo v zemi.

Předseda: Je vám znám početní stav jiných skupin?

Ohlendorf: Domnívám se, že měly z počátku asi 700—800 mužů, ale učinil jsem už výhradu, že se během doby tento počet měnil, protože některé operační skupiny dostávaly nové lidi anebo dostávaly další spolupracovníky z hlavního úřadu říšské bezpečnosti.

Plukovník Amen: Říkáte, že se počet mužů zvýšil, že ano?

Ohlendorf: Ano, zvýšil se.

Plukovník Amen: Teď mám ještě asi 6 otázek, které bych chtěl položit, protože se domnívám, že by to mohlo vysvětlit Tribunálu některé důkazy, které byly už dříve předloženy. Budu velmi stručný, schválí-li Tribunál můj návrh.

Předseda: Prosím.

Plukovník Amen: Vysvětlete, co znamená různá tloušťka modrých čar na tomto schématu.

Ohlendorf: Tlustá modrá čára spojuje funkci Himmlera jako říšského vedoucího SS a náčelníka německé policie s hlavním úřadem říšské bezpečnosti, ukazuje totožnost organizací bezpečnostní policie a SD s hle-

diska jejich úkolů. Mluvím tu o úřadovně, ve které jsou sloučeny problémy ministerského řízení s jednotlivými otázkami rázu výkonného, t. j. jde tu o celý soubor otázek, které řeší bezpečnostní policie a SD. Strukturální organizační schema ukazuje však s hlediska právního a s hlediska hierarchického tak říkajíc ilegální strukturu. Věc je v tom, že takový pojem jako hlavní úřad říšské (státní) bezpečnosti vůbec nikde úředně nefiguroval. Formálně a podle zákona vypadala věc jinak, nežli je to ukázáno na schematu. Byly tu státní a stranické instituce, které byly spojeny, t. j. tato instituce nevydávala žádná nařízení nebo zákony nebo nějaké pokyny na zákonném podkladě. A to proto, že státní policie, pokud jde o podřízení ministerstvu, byla stále podřízena ministerstvu vnitra, kdežto SD bez ohledu na její strukturu byla orgánem stranickým.

Podle toho, kdybych chtěl reprodukovat toto schema tentokrát na právní základně a se zřetelem k správní podřízenosti, musel bych na místě oddělení IV. postavit politickou policii, která byla součástí hlavní úřadovny bezpečnostní policie. Toto oddělení „Politická policie“ existovalo formálně až do poslední doby a bylo zřízeno z policejního odboru říšského ministerstva vnitra. Současně formálně existovala dále také úřadovna tajné státní policie, ústřední orgán pruské státní tajné policie, orgán, který řídil politickou policii ve všech zemích. Takto byly všechny otázky ministerské příslušnosti řešeny stále pod hlavičkou ministerstva vnitra, pokud to bylo třeba zvláště zdůraznit . . .

Podle toho byl hlavní úřad říšské bezpečnosti pouhým maskováním a naprosto nezobrazoval skutečný stav věci, ale za to umožňoval náčelníku bezpečnostní policie a SD, protože tu byl společný název, jednou podepisovat jako náčelník hlavní úřadovny bezpečnostní policie, jednou jako náčelník hlavní úřadovny SD, která formálně existovala až do roku 1939. Současně mu to umožňovalo v případě nutnosti spojit síly uvnitř této instituce nebo zase rozdělit její úkoly tak, jak toho vyžadovala situace a jak to bylo účelné. Avšak v zásadě trvala dále následující podřízenost: státní organizace byly v určité podřízenosti vůči ministerstvu vnitra, kdežto správa SD zůstávala orgánem stranickým. Tak na příklad byla hlavní úřadovna SD, t. j. hlavní úřad říšské bezpečnosti, pokládána formálně za hlavní úřadovnu SS, t. j. byla hlavní úřadovnou, která rozdělovala členy SS do bezpečnostní policie a do SD. Avšak státní instituce nedostávaly od SS, t. j. od Himmlera jako říšského vedoucího SS, žádné pokyny.

Předseda: Já jsem nepochopil úplně, co jste řekl. Podle vašich slov je vaše jméno ve schematu v souvislosti s vaší prací v III. oddělení, ale to se týká jen práce uvnitř Německa; leč soudíme-li podle vašich výpovědí, byl jste v čele operační skupiny D, která působila za hranicemi Německa.

Ohlendorf: Skutečnost, že jsem vedl operační skupinu, neměla nic společného s mou činností náčelníka III. oddělení. Vedení oné skupiny mně bylo svěřeno vzhledem k mým ryze osobním vlastnostem, ale nikoli proto, že jsem byl vedoucím III. oddělení. Vedení této operační skupiny mně také ukládalo zcela nové funkce. Byla to funkce, která nezávisela na funkci dosavadní.

Předseda: Nyní tomu rozumím. Řekněte nám, prosím, musel jste za tím účelem opustit Německo a odjet do okupovaného území SSSR?

Ohlendorf: Ano.

Plukovník Amen: Povězte nám, prosím, bylo někdy používáno výrazu SD k tomu, aby se označilo zároveň SD a SIPO?

Ohlendorf: Označení SD bylo během doby používáno stále víc a více nepřesně. Tohoto názvu se začalo používat jako zkráceného názvu bezpečnostní policie a SD, ačkoli to neodpovídalo nijak skutečnosti. Zprvu označovalo SD jen skutečnost, že někdo byl členem SS prostřednictvím hlavní úřadovny SD. Když byla hlavní úřadovna SD rozpuštěna a byla pohlcena hlavním úřadem říšské bezpečnosti, vznikla otázka, že by mělo být označení SD, jehož iniciálky byly vyobrazeny na rukávu každého esesáka, nahrazeno novými iniciálkami a novým označením RSHA. Ale k tomu nedošlo, neboť by jinak vzniklo nebezpečí, že by nebylo lze zachovat v tajnosti činnost RSHA; četl-li jsem na příklad v rozkaze fűhrově, že ve Francii byli lidé odevzdáni SD, je to právě příkladem toho, jak nepřesně bylo tohoto pojmu používáno, ježto ve Francii takových institucí vůbec nebylo. Na druhé straně bylo SD, pokud se to týká jeho organizací, na příklad III. oddělení, prostě orgánem zpravodajským.

Plukovník Amen: Objasněte stručně vztahy mezi SS a gestapem.

Ohlendorf: Vztahy mezi SS a gestapem pozůstávaly v tom, že říšský vedoucí SS sám převzal úkol řídit policii a snažil se spojit státní policii a SS, t. j. snažil se jednak zařadovat do státní policie jen lidi, kteří jsou způsobilí ke službě v SS, jednak používat personálu zbraní SS pro školení a výchovu, aby se takto získal vycvičený personál i pro státní policii.

Podobné spojování se dělo i později, když se říšský vedoucí SS snažil na příklad sloučit také SS a ministerstvo vnitra, t. j. veškerou vnitřní administrativu.

Plukovník Amen: Řekněte nám, prosím, kolik bylo v SD stálých zaměstnanců a kolik dobrovolných informátorů?

Ohlendorf: Ano. V této souvislosti nelze také používat výrazu SD. Nutno tu rozlišovat mezi odděleními III. a IV. Oddělení III. bylo oddělení pro zpravodajství uvnitř země a mělo ve svém osobním stavu 3000 zaměstnanců, čítaje v to muže i ženy. Nutno zdůraznit, že se oddělení, do jehož kompetence spadalo zpravodajství uvnitř země, opíralo ještě o práci tak zvaných zaměstnanců mimo osobní stav, neboli informátorů,

t. j. osob, které pracovaly ve zpravodajské službě jako externisté. Domnívám se, že počet těchto spolupracovníků dosahoval snad 30 000.

Plukovník Amen: Podejte Tribunálu stručný příklad toho, jak byla v obecných rysech prováděna práce podle nákresů, uvedených v tomto schématu.

Ohlendorf: Uvedu nejdříve všeobecný příklad, a aby byl srozumitelnější, vymyslím si jej sám. Himmler se dověděl, že nad německým územím shazovala letadla stále častěji a častěji rozvratné živly, které ohrožovaly svými akcemi dopravu a továrny. Sdělí to Kaltenbrunnerovi, který je náčelníkem bezpečnostní policie, a řekne mu, že musí vydat příslušné pokyny o těchto okolnostech svým orgánům a učinit opatření, aby rozvratní živlové, shození na německé území, byli co nejrychleji pochytáni. Kaltenbrunner uloží přednostovi IV. oddělení, t. j. oddělení státní policie, aby dal svými podřízenými orgány vypracovat a aby navrhl výnos. Tento výnos vypracuje příslušný referát IV. oddělení, které jej přímo prostřednictvím Müllera předá orgánům státní policie, anebo, což je pravděpodobnější, odešle návrh výnosu vzhledem k důležitosti úkolu a nutnosti uvědomit zároveň jiné instituce bezpečnostní policie Kaltenbrunnerovi, který jej podepíše a odešle pak ostatním říšským institucím.

Na podkladě tohoto výnosu je na příklad třeba, aby státní policejní úřady referovaly o svých akcích a také o výsledcích, kterých dosáhly. A tato hlášení jdou stejnou cestou, jenže v obráceném směru: podřízené orgány (pobočky) odevzdávají hlášení příslušnému referátu IV. oddělení, odtud jdou hlášení k přednostovi IV. oddělení a pak k náčelníku bezpečnostní policie Kaltenbrunnerovi a od Kaltenbrunnera k náčelníku německé policie Himmlerovi, t. j. v obráceném směru přes instance, které jim daly rozkaz se shora.

Plukovník Amen: A na konec nám dejte, prosím, příklad jednoho typického opatření, které bylo prováděno touhle cestou, zobrazenou na tomto schématu.

Ohlendorf: Na příklad zatčení vůdců levicových stran po událostech z 20. července. Příslušný pokyn odevzdal Himmler Kaltenbrunnerovi a Kaltenbrunner jej odevzdal IV. oddělení, kde byl sepsán a vypracován návrh rozkazu. Tento návrh byl dán k podpisu Kaltenbrunnerovi a poté byl rozkaz vydán. Hlášení šla stejnou cestou ze zdola nahoru.

Plukovník Amen: Páni soudcové, předávám svědka druhým žalobcům. Jak vím, chce plukovník Pokrovskij položit svědkovi několik otázek v zastoupení sovětské žaloby.

Plukovník Pokrovskij: ¹⁶¹ Výpovědi svědka mají význam pro objasnění

¹⁶¹ Plukovník justiční služby J. V. Pokrovskij byl zástupcem hlavního žalobce za SSSR v Norimberském procesu.

otázek, o něž má zájem sovětská delegace. Proto, dovolí-li soud, chtěl bych položit svědkovi Ohlendorfovi několik otázek.

Svědku, vy jste řekl, že jste byl dvakrát přítomen jako inspektor při hromadných popravách. Kdo vám dal rozkaz být přítomen jako inspektor při popravách?

Ohlendorf: Při výkonu těchto poprav jsem byl přítomen z vlastní iniciativy.

Plukovník Pokrovskij: Ale vy jste řekl, že jste byl přítomen jako inspektor?

Ohlendorf: Řekl jsem, že jsem byl přítomen, abych na popravy dohlížel.

Plukovník Pokrovskij: Byla to vaše iniciativa?

Ohlendorf: Ano.

Plukovník Pokrovskij: Byl při popravách vždy některý vyšší vedoucí za účelem dohledu?

Ohlendorf: Bylo-li to možné, posílal jsem k popravám vždy zástupce ze štábu operačních komand. Ale to nebylo vždy možné vzhledem k velké vzdálenosti mezi místem, kde byla operační komanda, a místem popravy.

Plukovník Pokrovskij: Za jakým účelem byl někdo posílán dohlížet na popravy?

Ohlendorf: Za tím účelem, aby bylo zjištěno, zda jsou plněny mé pokyny o provádění poprav.

Plukovník Pokrovskij: Mám vám rozumět tak, že inspektor se měl přesvědčit, zda byla poprava skutečně vykonána?

Ohlendorf: Nikoli, to by byl nesprávný výklad. Tento inspektor se měl ujistit o tom, jak dalece jsou zachovávány mé pokyny o provádění poprav.

Plukovník Pokrovskij: Jaké podmínky máte přitom na mysli?

Ohlendorf: Za prvé neveřejnost, totiž, že tam nebyli cizí diváci, a za druhé vojenská metoda výkonu poprav (*salva*). Za třetí řádná doprava odsouzených a provedení popravy bez jakéhokoli neklidu. Za čtvrté dozor na odebrání majetku, aby se nikdo nemohl obohatit. Je pravděpodobné, že byly ještě některé jiné podrobnosti, na které si nyní nevzpomínám. Za všech okolností mělo být jakékoli špatné zacházení po stránce morální i fyzické vyloučeno z metody výkonu poprav.

Plukovník Pokrovskij: Když jste mluvil o dozoru nad osudem majetku, měl jste na mysli, že bylo nutno odebrat všechny cenné věci?

Ohlendorf: Nikoli, cenné věci byly odevzdány už před popravou. Tyto věci shromažďoval starosta židovské náboženské obce a odevzdával je vedoucímu operačního komanda.

Plukovník Pokrovskij: O jaký majetek se tedy jedná?

Ohlendorf: Na příklad o zlato, stříbro nebo cenné papíry.

Plukovník Pokrovskij: Chtěl jste zajistit, aby byl tento majetek správně odeslán anebo co nejuplněji odebrán?

Ohlendorf: Ano.

Plukovník Pokrovskij: Mluvil jste o špatném zacházení. Co jste rozuměl špatným zacházením při popravách?

Ohlendorf: Jestliže na příklad metoda, kterou byly popravy prováděny, působila všemožné nervové vzrušení u obětí a to, že se nechtěly podříditi, takže vedení operačních komand bylo nuceno násilně potlačovat tento neklid.

Plukovník Pokrovskij: Co rozumíte pod potlačováním násilnými opatřeními? Co rozumíte pod násilným potlačováním neklidu, ke kterému došlo mezi oběťmi?

Ohlendorf: Když, jak jsem už řekl, bylo nutno při výkonu popravy oběti tlouci.

Plukovník Pokrovskij: Bylo nutno oběti tlouci?

Ohlendorf: Já jsem to ovšem neviděl, ale slyšel jsem o tom.

Plukovník Pokrovskij: Od koho?

Ohlendorf: V rozhovorech se členy jiných komand.

Plukovník Pokrovskij: Řekl jste, že se k popravě používalo vozů, automobilů. Měl jste na mysli „systémy“ Beckerovy?

Ohlendorf: Ano.

Plukovník Pokrovskij: Víte, kde a s čí pomocí „vynálezce“ Becker realizoval své „vynálezy“?

Ohlendorf: Pamatuji se jen, že to vše se dělo ve druhém oddělení hlavního úřadu říšské bezpečnosti, ale nemohu o tom říci nic přesného.

Plukovník Pokrovskij: Kolik lidí bylo popraveno pomocí těchto aut?

Ohlendorf: Nemohu uvést přesné číslo, ale poměrně toho bylo velmi málo, asi několik set.

Plukovník Pokrovskij: Řekl jste, že v těchto vozech byly popravovány hlavně ženy a děti. Z jakých důvodů?

Ohlendorf: O tom existoval kategorický rozkaz Himmlerův. Ženy a děti měly být podle tohoto rozkazu usmrcovány takto proto, aby se zabránilo zbytečnému duševnímu rozrušení, ke kterému docházelo v souvislosti s jinými druhy poprav. Také to umožňovalo, že muži, kteří byli sami ženatí, nemuseli střílet do žen a dětí.

Plukovník Pokrovskij: Pozoroval někdo, jak se chovaly popravované ženy v těchto vozech?

Ohlendorf: Ano, lékaři.

Plukovník Pokrovskij: Je vám známo, že Becker referoval, že smrt v těchto vozech byla obzvláště krutá?

Ohlendorf: Nikoli, o hlášeních Beckera jsem se po prvé dověděl z do-

pisu Raufovi, který mně byl zde ukázán. Naopak vím, že podle hlášení lékařů oběti nic necítily před dostavením se smrti.

Plukovník Pokrovskij: Měly na hromadných popravách účast nižší vojenské útvary, chci říci, nižší útvary armády?

Ohlendorf: Zpravidla ne.

Plukovník Pokrovskij: A výjimečně?

Ohlendorf: Pokud se pamatuji, byl v Nikolajevu i v Simferopolu občas přítomen zástupce velení armády, ale byl přítomen jako divák.

Plukovník Pokrovskij: Za jakým účelem?

Ohlendorf: To nevím. Pravděpodobně za účelem osobní informace.

Plukovník Pokrovskij: A byly vojenské oddíly v oněch městech určovány k výkonu poprav?

Ohlendorf: Oficiálně neurčovala armáda žádné nižší útvary k tomuto účelu, neboť armáda byla vůbec proti této akci.

Plukovník Pokrovskij: Ale ve skutečnosti?

Ohlendorf: Avšak některé nižší útvary se daly dobrovolně k dispozici těmto komandům. Nyní si na takový případ v armádě nevzpomínám s výjimkou pomocného personálu v armádě (vozatajstvo).

Plukovník Pokrovskij: Vypovídal jste o tom, kdo měl být zahuben. Odevzdávala einsatzgruppe k popravě jedině židy nebo byli stejně jako židé odevzdáváni k popravě komunisté, „komunističtí funkcionáři“, jak jste je nazývali ve svých instrukcích?

Ohlendorf: Ano, mířilo se na aktivisty, t. j. používalo se výrazu „politických komisařů“. V tomto případě nebyla pouhá příslušnost ke komunistické straně dostačující k tomu, aby byl dotyčný člověk popraven anebo aby byl pronásledován.

Plukovník Pokrovskij: Ale nikdo zvláště nezjišťoval, jakou úlohu hrál dotyčný člověk v komunistické straně? Rozuměl jsem překladu vaší odpovědi tak, že skutečnost, že byl někdo příslušníkem komunistické strany, byla dostatečným důvodem k tomu, aby byl dotyčný člověk popraven.

Ohlendorf: Nikoli, řekl jsem právě naopak, že pouhá skutečnost, že byl někdo příslušníkem komunistické strany, nebyla rozhodující. Takový člověk neměl být nejen popraven, ale nebylo to ani důvodem k jeho pronásledování. Tu bylo nutno přihlížet k jeho aktivní politické činnosti.

Plukovník Pokrovskij: Měl jste příležitost pohovořit si s některým vašim spoluzaměstnancem nebo představeným o automobilech určených pro popravu, které byly vaší skupině poslány, a o práci těchto automobilů? Vzpomínáte si na nějaký takový rozhovor?

Ohlendorf: Nikoli, nevzpomínám si na žádný konkrétní rozhovor o této věci.

Plukovník Pokrovskij: Měl jste informace o tom, že členové „einsatz-

komanda“, kteří prováděli popravu, neradi používali plynových automobilů?

Ohlendorf: Věděl jsem o tom, že operační komanda používala podobných vozů.

Plukovník Pokrovskij: Ne, mám na mysli něco jiného. Chci zjistit, zda jste dostával informace o tom, že členové operačních komand neradi volili tento druh popravu a dávali přednost jiným způsobům popravu?

Ohlendorf: To jest, chcete říci, že tito členové používali raději plynových aut nežli poprav střelnou zbraní?

Plukovník Pokrovskij: Naopak, že raději používali poprav střelnou zbraní nežli plynových aut.

Ohlendorf: Ano, mluvil jsem o tom již dříve, že plynová auta...

Plukovník Pokrovskij: Z jakých důvodů používala komanda raději poprav střelnou zbraní nežli plynových aut?

Ohlendorf: Řekl jsem už, že proto, že vykládání mrtvol bylo podle názorů vedoucích činitelů operačních komand nepěkné divadlo s hlediska psychologického a že vedlo k nepříjemným duševním otřesům.

Plukovník Pokrovskij: Co máte na mysli, mluvíte-li „o nepěkném divadle s hlediska psychologického“?

Ohlendorf: Pokud se pamatuji, zřejmě proto, že docházelo k určitým otravám organismu, které byly pak patrné, to jest poloha mrtvol a výkaly; mrtvoly ležely ve špíně.

Plukovník Pokrovskij: Chtěl jste říci, že na obětech bylo lze pozorovat muka, která zakoušely oběti před smrtí. Rozuměl jsem vám správně?

Ohlendorf: Máte na mysli muka v okamžiku jejich usmrcování plynem ve voze?

Plukovník Pokrovskij: Ano.

Ohlendorf: Mohu jen opakovat to, co mně řekl lékař, že totiž oběti nic nepociťovaly před dostavením se smrti.

Plukovník Pokrovskij: Ale pak je naprosto nepochopitelná vaše odpověď na mnou předešlou otázku, že vykládání těchto vozů působilo velmi těžkým dojmem na členy komanda?

Ohlendorf: Ano, jak jsem to už řekl, v důsledku polohy mrtvol a zřejmě proto, že vůz byl znečištěn výkaly.

Generál Nikitčenko:¹⁶² Můžete mně říci, až do kdy existovala operační skupina, jíž jste byl v čele?

Ohlendorf: Štáb operační skupiny byl ještě na Kavkazu a pak se vrátil. Pokud se pamatuji, byla potom utvořena bojová skupina, která se nazývala „Bierkamp“, která od té doby vedla boj proti partyzánům. Operační skupina byla, pokud se pamatuji, úplně rozpuštěna a „Bier-

¹⁶² Generálmajor justiční služby I. T. Nikitčenko byl členem Mezinárodního vojenského tribunálu za SSSR.

kamp“ byl přeložen do generálního gouvernementu. Tento útvar vzal s sebou velkou část svých bývalých zaměstnanců.

Generál Nikitčenko: Co jste dělal, když „Bierkamp“ odjel?

Ohlendorf: Myslím, že lze říci, že operační skupina přestala existovat, jakmile začal ústup na Kavkaze. Vykonyvala pak úkoly vojenského rázu a byla podřízena přímo velitelství v Ukrajině, a to velitelství SS a policie.

Generál Nikitčenko: Změnila se prostě její podřízenost, ale funkce, které konala, plnila i nadále?

Ohlendorf: Nikoli, stala se z ní bojová jednotka.

Generál Nikitčenko: Proti komu vedla bojové akce?

Ohlendorf: Působila v rámci boje, který byl veden proti partyzánskému hnutí.

Generál Nikitčenko: Můžete nám říci konkrétněji, co vlastně tato skupina dělala?

Ohlendorf: Po ústupu?

Generál Nikitčenko: Ano, vedla tato skupina poté, když se, jak pravíte, změnila její funkce, boj jedině proti partyzánům nebo ještě proti někomu jinému?

Ohlendorf: Já sám to přesně nevím. Měla za úkol konat zpravodajskou službu o partyzánských útvarech a musela být zřejmě po celou dobu v bojové pohotovosti.

Generál Nikitčenko: Ale popravy vykonávala?

Ohlendorf: Nemohu říci, jak se měly věci v oné době, ježto tato skupina byla už v obvodech, pro které nebyly podobné úkoly už praktické.

Generál Nikitčenko: Řekl jste ve svých výpovědích, že operační skupina měla za cíl vyhubit židy a komisaře. Je to tak?

Ohlendorf: Ano.

Generál Nikitčenko: Z jakých důvodů byly vyhlazovány děti?

Ohlendorf: Platil rozkaz, že židovské obyvatelstvo má být veskrze vyhubeno.

Generál Nikitčenko: I s dětmi?

Ohlendorf: Ano.

Generál Nikitčenko: Hubili jste jen děti židů?

Ohlendorf: Ano.

Generál Nikitčenko: A děti těch, kteří patřili do kategorie komisařů, jste také hubili?

Ohlendorf: Není mně známo, že by bylo kdy pátráno po rodině komisařově.

Generál Nikitčenko: Výkazy o popravách, které skupina prováděla, jste někam předkládal?

Ohlendorf: Hlášení o popravách byla pravidelně zasílána hlavnímu úřadu říšské bezpečnosti.

Generál Nikitčenko: Předkládal jste vy sám výkazy o spáchaných vraždách, které skupina vykonala?

Ohlendorf: Operační komanda, která prováděla tuto akci, podávala zprávy operační skupině a operační skupina podávala hlášení hlavnímu úřadu říšské bezpečnosti.

Generál Nikitčenko: Kam přesně?

Ohlendorf: Osobně náčelníku bezpečnostní policie.

Generál Nikitčenko: Kdo to byl? Můžete říci jeho jméno?

Ohlendorf: Tehdy to byl Heydrich.

Generál Nikitčenko: A po Heydrichovi?

Ohlendorf: Ale vždyť jsem pak přerušil svou práci. Všeobecně byl dán takový rozkaz.

Generál Nikitčenko: Po Heydrichovi jste stále podával hlášení?

Ohlendorf: Já už jsem po smrti Heydrichově nepracoval, ale patrně chodila hlášení dále.

Generál Nikitčenko: Je vám známo, zda hlášení chodila dále anebo bylo jejich předkládání zastaveno?

Ohlendorf: Nikoli, to nevím.

Generál Nikitčenko: Ona činnost na vyhlazování sovětských lidí, kterou jste konal, odpovídala politice německé vlády a nacistické strany?

Ohlendorf: Ano. Avšak tu nutno rozlišovat dvě věci: rozkaz, který se týkal likvidování, vyšel od führera říše a říšský vedoucí SS Himmler musel tento rozkaz vykonat.

Generál Nikitčenko: Bylo to ve shodě s politikou, kterou zastávala nacistická strana a vláda?

Ohlendorf: To byla právě politika, kterou určil Hitler. Ptáte-li se, zda to má nějaký vztah k ideji nacionálního socialismu, odpověděl bych záporně.

Generál Nikitčenko: A v praxi?

Ohlendorf: Ano.

Předseda: Jak jsem tomu rozuměl, řekl jste, že cenné věci brali židům židovští starostové.

Ohlendorf: Ano.

Předseda: Rozhodovali starostové o tom, kdo má být usmrčen?

Ohlendorf: Nikoli.

Předseda: Odkud tedy věděli, kdo má bý usmrčen?

Ohlendorf: Starostové určovali, kdo je žid a prováděli registrování židů, a to každého zvláště.

Předseda: Když starostové židy registrovali, brali jim jejich cennosti?

Ohlendorf: To se nedělalo vždy stejně. Pokud se pamatuji, dostali starostové rozkaz sbírat cennosti při registrování.

Předseda: Židovští starostové tudíž nevěděli, zda budou určití lidé usmrceni nebo ne?

Ohlendorf: Tak to je.

ZE STENOGRAFICKÉHO ZÁZNAMU O LÍČENÍ
MEZINÁRODNÍHO VOJENSKÉHO TRIBUNÁLU
Z 11. LEDNA 1946

V ý s l e c h s v ě d k a F r a n t i š k a B l á h y

... *pan Dodd:* ¹⁶³ Jmenujete se doktor František Bláha, jste narozen v Československu a československý státní příslušník.

Bláha (česky): Ano.

Pan Dodd: Vy ovládáte německý jazyk a z technických důvodů navrhuji, aby se výslech konal v německé řeči. Víím, že vaší mateřštinou je čeština. Je tomu tak?

Bláha: Abych urychlil proces, jsem ochoten vypovídat německy, a to z těchto důvodů: 1. za posledních sedm let, o kterých budu vypovídat, jsem žil výhradně v německém prostředí, 2. velký počet odborných výrazů, které se týkají života v koncentračních táborech, jsou ryze německé vynálezy a neexistují pro ně rovnocenné výrazy v jiných řečech.

Pan Dodd: Povězte nám, jste svým povoláním a svým vzděláním doktorem medicíny?

Bláha: Ano.

Pan Dodd: V roce 1939 byl jste ředitelem nemocnice v Československu?

Bláha: Ano.

Pan Dodd: Byl jste zatčen Němci v roce 1939, když Československo bylo jimi okupováno, že ano?

Bláha: Ano.

Pan Dodd: A byl jste vězněn v letech 1939 až 1944 v různých věznicích?

Bláha: Ano.

Pan Dodd: Od roku 1941 do dubna 1945 byl jste vězněn v koncentračním táboře v Dachau?

Bláha: Ano, až do konce.

Pan Dodd: Až do okamžiku, kdy tábor byl osvobozen spojeneckými vojsky?

Bláha: Ano.

---

¹⁶³ Dodd byl jedním ze zástupců hlavního žalobce USA v Norimberském procesu.

Pan Dodd: Učinil jste písemnou výpověď v Norimberku dne 9. ledna 1946. Že ano?

Bláha: Ano.

Pan Dodd: Tato písemná výpověď, páni soudcové, je dokument č. 3249-PS. Hodlám předložit výpověď jako listinný důkaz pod č. USA-663. Domnívám se, vaše milosti, že výslech lze velmi podstatně zkrátit, bude-li předložena tato písemná výpověď. Chtěl bych tuto písemnou výpověď před soudem přečíst, neboť se vztahuje k výpovědím, které může tento svědek učinit.

Předseda: Velmi dobře.

Pan Dodd: Vaše milosti, nepředčítal bych tuto výpověď, kdybychom měli francouzský a ruský překlad, ale bohužel se nám nepodařilo obstarat překlad v tak krátké době.

„Já, František Bláha, který jsem byl řádným způsobem vzat do příslušky, prohlašuji toto: Studoval jsem medicinu v Praze, ve Vídni, ve Strassburku a v Paříži a byl jsem promován na doktora mediciny v roce 1920. Od roku 1920 až do roku 1926 byl jsem asistentem na klinice. V roce 1926 jsem se stal ředitelem nemocnice v Jihlavě v Československu. Toto místo jsem zastával až do roku 1939, když Němci vstoupili na československé území a kdy jsem byl vzat do vazby jako rukojmí. Byl jsem na základě obvinění, že jsem spolupracoval s československou vládou, poslán v dubnu 1941 do koncentračního tábora v Dachau a zůstal jsem tam až do dubna 1945. Až do července 1941 byl jsem v trestné četě (strafkomando). Poté jsem byl poslán do nemocnice a stal jsem se objektem různých pokusů s chorobou břišního tyfu; tyto pokusy konal doktor Mürmelstadt. Poté jsem měl být podroben různým pokusným operacím, ale podařilo se mně uniknout tím, že jsem se přiznal k tomu, že jsem lékařem. Kdyby se Němci o tom dověděli dříve, byl bych to krutě odpykal, protože s duševními pracovníky se v trestných četách nakládalo vždy surově. V říjnu 1941 jsem byl poslán na práci se sázením léčebných bylin a později jsem pracoval v laboratoři lékařských bylin. V červnu 1942 jsem byl poslán do nemocnice jako chirurg. Brzy poté mně bylo nařízeno provést operaci žaludku u 20 úplně zdravých vězňů. Ježto jsem to odepřel udělat, byl jsem umístěn v oddělení pro pitvy mrtvol, kde jsem také zůstal až do dubna 1945. Tam jsem provedl více než 7000 pitev. Celkem bylo pod mým vedením provedeno 12 000 pitev. Od poloviny 1941 až do konce 1942 bylo provedeno asi 500 operací u zdravých vězňů. Operace se prováděly pro školení studentů lékařství z SS a lékařů SS a byly to operace žaludku, krku, sleziny a žlučového měchýře. Operace dělali studenti a lékaři, kteří byli v praxi teprve dvě léta, ač šlo o operace velmi nebezpečné a obtížné. Obyčejně může takové operace dělat jen chirurg, který měl alespoň čtyřletou chirurgickou praxi. Četní nemocní

umírali na operačním stole a později na nejrůznější komplikace. Pitval jsem těla všech zemřelých. Mezi lékaři, kteří řídili tyto operace, byli tito doktoři: Lang, Mürmelstadt, Wolter, Ramsauer a Kahr; standartenführer doktor Löling byl často operacím přítomen.

Za svého pobytu v Dachau byl jsem svědkem velmi četných lékařských pokusů na lidech. Tito lidé nikdy k tomu nedávali dobrovolně souhlas, ale byli k tomu přinuceni. Více než 1200 vězňů bylo podrobeno zkouškám s malarií, které prováděl doktor Klaus-Schilling od roku 1941 do roku 1945. Doktor Schilling dostal osobně rozkaz od Himmlera, aby prováděl tyto pokusy. Oběti byly uměle infikovány komáry nebo jim byly dávány injekce malariových virusů, braných z moskytů.

Bylo používáno různých metod léčení, a to chininem, pyriférem, neosalvarsanem, antirinem a také zvláštním lékem, který se nazýval 2516-Behring. Pitval jsem těla lidí, kteří zahynuli na tyto pokusy. 30 až 40 lidí zahynulo hned poté, kdy onemocněli na malarii. 300-400 lidí zemřelo na smrtelné choroby, které byly vyvolány tělesným stavem po malariových záchvatech. Někteří lidé umírali také na silné dávky neosalvarsanu a pyramidonu.

V letech 1942—43 prováděl pokusy na lidech doktor S. Rascher, který zjišťoval účinek přivoděný změnou tlaku vzduchu. Asi 25 lidí se umístilo současně do zvlášť postavené komory, ve které bylo lze tlak zvyšovat nebo snižovat podle potřeby. Šlo v zásadě o to, zjistit účinek výšky a rychlého pádu s padákem na stav lidí.

Viděl jsem oknem lidi, kteří leželi v bezvědomí na podlaze tohoto stavení. Většina vězňů hynula těmito pokusy v důsledku vnitřního krvácení do mozku nebo plic; četní lidé chrlili krev, když byli vytaženi z komory. Musel jsem tahat těla z komory a posílat vnitřní orgány zahynuvších lidí do Mnichova. 400—500 vězňů bylo podrobeno těmito pokusům. Ti, kteří nezahynuli, byli přeloženi do oddělení pro invalidy a později zahubeni.

Rascher konal také pokusy, které záležely v účinku studené vody na lidi. To se dělalo proto, aby byl zjištěn způsob, jak oživit letce, kteří utrpěli havarii a spadli do moře. Člověk, který byl podroben tomuto pokusu, byl položen do ledové vody a zůstal tam tak dlouho, dokud nepozbyl vědomí. Pak se mu brala krev z krku a byl prohlížen po každé, když teplota jeho těla klesla o jeden stupeň. To se zjišťovalo pomocí rektárního teploměru. Periodicky byla zkoumána také moč. U některých lidí trvaly pokusy 24 až 36 hodin. Nejnižší teplota těla dosahovala 19 stupňů Celsia. Většina lidí umírala při 25—26 stupních Celsia. Pak se lidé vyjmuli z ledové vody a učinily se pokusy oživit je umělým zahříváním pomocí umělých slunečních paprsků a horké vody, elektroterapií nebo lidským teplem. V tomto posledním případě se používalo prostitutek. Tělo

muže, který pozbyl vědomí, se položilo mezi těla dvou žen. Himmler byl při těchto pokusech přítomen. Viděl jsem ho z okna. Já sám jsem byl u těchto pokusů se studenou vodou, když nebyl přítomen Rascher. Viděl jsem poznámky a diagramy o těchto zkouškách v Rascherově laboratoři.

K těmto pokusům bylo použito asi 300 vězňů. Většina z nich zahynula. Ti, kdož zůstali na živu, většinou zešileli. Poslali je do oddělení pro invalidy, kde byli později usmrceni stejně, jako oběti zkoušek s vyšším tlakem vzduchu. Vím pouze o dvou lidech, o jednom Jugoslávci a o jednom Polákovi, kteří to vše přežili, ale oba se stali duševně chorými.

Byly konány také zkoušky s játry. Ty konal doktor Brachtl rovněž se zdravými lidmi a také s těmi, kteří trpěli chorobou žaludku a žlučového měchýře. Za tímto účelem se do jater vpíchl jehla a vytrhl se maličký kousek jater, při čemž se nepoužívalo vůbec žádných narkotických prostředků. Byla to velmi bolestivá zkouška, která vedla často k vážným komplikacím, neboť docházelo k poškození žaludku a cév, ztrácelo se velké množství krve a lidé hynuli na vykrvácení. Na tyto zkoušky zahynulo mnoho lidí. Byli mezi nimi vězňové polští, čeští a němečtí. V celku zahynulo na to asi 175 lidí.

Byly také konány zkoušky s onemocněním flegmonou; tyto zkoušky konali lékaři Schütz, Babor, Kieselwetter a profesor Lauer. Za tím účelem se používalo asi 40 zdravých lidí najednou, 20 z nich byly dány injekce do svalů a dalším 20 injekce do žil z hnisu, který se vzal od nemocného flegmonou. Po tři dny se neposkytovala nemocným žádná lékařská pomoc, což vedlo k vážným zánětlivým procesům a nezřídka docházelo k otravě krve. Pak byla každá skupina roztríděna na skupiny po 10 lidech; polovina byla léčena chemicky pomocí rozličných tekutin a pilulek každých 10 minut po 24 hodiny; ostatní byli léčeni sulfoamidy a byly na nich prováděny operace. V některých případech byly amputovány všechny končetiny.

Pitva mnou prováděná ukázala, že chemické léčení bylo neobyčejně škodlivé a že vedlo často k perforaci žaludeční stěny. K těmto pokusům byli bráni obyčejně holandští, polští a čeští knězi. Tyto pokusy byly neobyčejně bolestivé. Většina z 800 lidí zemřela, kdežto ostatní byli zmrzačeni a později usmrceni.

Na podzim 1944 bylo 60—80 lidí podrobeno zkouškám se slanou vodou. Byli zavřeni do místnosti a po dobu 5 dnů se jim nedávalo nic kromě slané vody. V této době byla zkoumána jejich krev a moč. Nikdo z vězňů na to nezahynul, asi proto, že tajně dostávali jídlo od jiných vězňů. K těmto pokusům se používalo Maďarů a cikánů.

Rozsáhle se praktikovalo stahování kůže s těl vězňů. Zvláště doktor Rascher a doktor Wolter požadovali, aby byla stažena lidská kůže s krku

a se zad. Tato kůže byla chemicky zpracována a poté na slunci vysoušena. Této kůže se používalo k výrobě sedel, rukavic, domácích střeviců a dámských kabelek. Obzvláště si cenili esesáci tetovanou kůži. Avšak bylo zakázáno používat a řezat kůži Němců. Kůže se brala jen u zdravých vězňů a nesměla mít žádné kazy. Někdy, když se takové kůže nedostávalo, říkal Rascher: „Opatříme vám ta těla“. Druhý den jsme dostali těla 20 až 30 mladých lidí. Obyčejně byli zastřeleni do šíje nebo do hlavy tak, aby se kůže nepoškodila.

Často jsme dostávali objednávky na kostry a lebky vězňů. V takových případech jsme vyvařili těla nebo lebky, měkké části jsme odstranili, kosti se vysušily a třídily. Potřebovali jsme lebky s pěknými zuby. Když nás o tyto věci žádali, říkali esesáci: „Dobře, my vám to opatříme“.

Proto bylo nebezpečné mít pěknou kůži nebo zuby. Do Dachau přicházely často transporty ze Sruthofu, Belsenu, Osvětimi a Mauthausenu. Četní vězňové byli na cestě 14 až 20 dní, bez vody a bez jídla. Tak jsem v transportu, který dorazil v listopadu 1942, objevil stopy lidojedství. Vězňové, kteří zůstali na živu, pojídali těla mrtvých. Jiný transport dorazil z Compiègne (Francie).

Profesor Limousin (Clermont-Ferrand), který byl později mým pomocníkem, vyprávěl, že v onom transportu bylo asi 2000 vězňů, když se transport vydal na cestu. Jídlo bylo možno dostat, ale naprosto nebylo žádné vody. 800 lidí zahynulo cestou a byli za pochodu odhazováni. Za 12 dní po příjezdu vlaku bylo nalezeno ještě 500 mrtvých. Ostatní zahynuli brzy poté, co přijeli. Vyšetřoval jsem tento transport, ježto mezinárodní Červený kříž podal ve věci protest. SS chtěly sestavit zprávu, podle které byli prý lidé zabiti při pokusu uspořádat vzpouru. Pitval jsem celou řadu těl a zjistil jsem, že zahynuli udušením nebo na nedostatek vody. Vždy asi 130 lidí bylo umístěno v jednom nákladním voze.

V letech 1941—42 k nám přišly transporty invalidů. V těchto transportech byli lidé, kteří byli nemocní nebo nebyli práce schopní. Nazývali jsme je „komanda nanebevzetí“ (t. zv. Himmelfahrt-Kommandos). 100—120 lidí bylo každý týden posíláno do tak zvaných sprch. Tam jim dávali 4 muži injekce fenolu, evipanu nebo benzinu, což vyvolávalo rychlou smrt. Po roce 1943 byli tito invalidé posíláni za účelem vyhlazení do jiných táborů. Víím, že tam byli usmrceni, protože jsem viděl protokoly a statistiku. Na výkazech byly značky ve formě kříže a datum, kdy oni lidé odjeli. Tak byli obyčejně registrováni odsouzení na smrt. To se poznamenávalo také v kartotéce a v záznamech v táboře Dachau. Každé tři měsíce bylo takto odpravováno 1000 až 2000 lidí. Podle toho bylo posláno v letech 1943 a 1944 asi 500 000 lidí na smrt.

V dubnu 1945 byl v Dachau sestaven transport židů. Tento transport zůstal na koleji, neboť trať byla po bombardování přerušena. Nechali je

tam prostě zahynout hladem. Nebylo jim dovoleno vystoupit z vagonů. V době, kdy byl tábor osvobozen, byli všichni mrtví.

Přímo v táboře docházelo k velmi četným popravám plyny, střelnou zbraní nebo injekcemi. Stavba plynových komor byla dokončena v roce 1944 a já jsem byl vyzván doktorem Rascherem, abych prohlédl první oběti. Z 8 nebo 9 lidí, kteří byli v komorách umístěni, byli tři ještě na živu, ostatní byli patrně mrtví. Jejich oči byly červené a obličej opuchlý. Četní vězňové později také takto zahynuli. Pak byli převáženi do krematoria, kde jsem musel prohlédnout zuby. Zlaté zuby se vytahovaly.

Četní nemocní vězňové umírali na injekce v nemocnici. Mnozí vězňové, kteří zemřeli v nemocnici, byli posíláni na pitvu bez jména nebo čísla na zvláštní značce, která se přivazovala obyčejně na nohu. Přitom se říkalo: „Nepitvat“.

Pitval jsem několik takových mrtvol a zjistil jsem, že to byli lidé absolutně zdraví a že zahynuli výhradně na injekce.

Někteří vězňové byli usmrceni jen proto, že měli úplavici nebo že často zvraceli, v důsledku čehož působili mnoho práce ošetřovatelkám. Duševně choří byli hubeni. V celách se jim dala injekce nebo byli zastřeleni. Popravy střelnou zbraní se konaly obyčejně před krematoriem. Pak se těla zanesla do krematoria. Viděl jsem, jak byli lidé strkáni do pece, ač byli ještě živí, křičeli, dýchali a bránili se. Dělali-li příliš velký hluk, byli omráčeni ranou do hlavy.

Obyčejně se popravy obětí, o kterých jsem se dověděl z provedených mnou prohlídek, konaly následujícím způsobem: v roce 1942 bylo 5 až 6 tisíc Rusů uvězněno ve zvláštním táboře uvnitř Dachau. Pak byli postaveni na kraj zákopů v blízkosti tábora ve skupinách po 500 a 600 lidí a zastřeleni. Tyto skupiny byly přiváděny z tábora třikrát za týden. Pak byly mrtvolky přivezeny večer zpět a my jsme je prohlíželi.

V únoru 1944 přišlo asi 40 ruských studentů z Duisburgu. Viděl jsem mnohé z nich v nemocnici. Když byli zastřeleni u zdi krematoria, pitval jsem jejich těla. V září 1944 byla postřelena skupina 94 Rusů, kteří měli vysoké vojenské hodnosti, mezi nimi dva vojenští lékaři, kteří pracovali se mnou. Tato těla jsem pitval. V dubnu 1945 byla celá řada mužů, kteří měli významné hodnosti, postřelena; mezi nimi byli zastřeleni dva francouzští generálové, na jejichž jména si nemohu vzpomenout. Ale poznal jsem je podle uniforem. Prohlížel jsem je po zastřelení.

V letech 1944—45 bylo mnoho žen pověšeno, zastřeleno a zahynulo na injekce. Ohledal jsem jejich těla a shledal jsem v některých případech, že byly těhotné. V roce 1945, a to krátce před osvobozením tábora, byli popraveni všichni vězňové, známí pod názvem „Noc a mlha“. Tito vězňové měli zakázaný styk s vnějším světem. Byli přísně izolováni a nebyla jim dovolena žádná korespondence. Bylo jich 30 až 40 osob. Někteří

z nich byli nemocní. Na popravu byli přinášeni do krematoria na nosítkách. Ohledal jsem jejich těla a shledal jsem, že byli zastřeleni výstřelem do šíje.

Počínaje rokem 1941 se tábor stále víc a více přeplňoval. V roce 1943 byla nemocnice pro vězně naplněna do nemožnosti. Takto bylo v letech 1944 a 1945 nemožné vznášet nějaké požadavky hygieny. V ubikacích, kde bylo v roce 1942 300 až 400 lidí, bylo umístěno v roce 1943 1000 lidí a v prvním čtvrtletí 1945 2000 lidí i více.

Nebylo vůbec možno ubikace čistit, neboť byly přeplněny lidmi a nebylo čím provádět úklid. Lidé se celé měsíce nemyli. Byl nedostatek záchodů. Léky téměř vůbec neexistovaly. Po osvobození tábora jsem objevil, že v táboře bylo velké množství léků pro esesáky; tyto léky byly přivezeny do tábora, ale ani jednou nebyly vydány, aby mohla být poskytnuta pomoc vězňům.

Lidé, kteří nově přicházeli do tábora, byli nuceni čekat celé hodiny na otevřeném prostranství. Někdy stáli od rána do noci, a to bez ohledu na to, zda byla zima nebo léto. Tak tomu bylo v letech 1943 a 1944 a v prvním čtvrtletí 1945. Pozoroval jsem nově příchozí vězně z okna pokoje, kde jsem pitval. Mnozí z nich, kteří stáli na mraze, onemocněli zápallem plic a hynuli. Měl jsem mnoho známých mezi lidmi, kteří takto zahynuli v letech 1944 a 1945.

V říjnu 1944 přišel transport s Maďary, kteří přinesli do tábora skvrnitý tyfus, a vypukla epidemie. Ohledal jsem četná těla z tohoto transportu a hlásil jsem to doktoru Hitermayerovi. Ten mně zakázal pod hrozbou trestu smrti mluvit o tom, že byla tato epidemie zavlečena do tábora. Řekl, že by to byla sabotáž, neboť vězňové by nemohli pracovat v průmyslu na výrobě zbraní.

Žádná preventivní opatření nebyla učiněna. Noví lidé, kteří byli zdraví, byli umisťováni v týchž barácích a takto onemocněli. Ti, kteří onemocněli, byli rovněž umisťováni v těchto barácích. Barák č. 30 třikrát vymřel na epidemie. Teprve o vánocích, když epidemie se dostala do tábora SS, byla zavedena karanténa. Přesto transporty stále přicházely. Za jeden den jsme měli 200 až 300 onemocnění tyfem a asi 100 lidí zahynulo denně na tyfus. Celkem se vyskytlo asi 28 000 onemocnění tyfem a a z toho bylo 15 000 smrtelných případů.

Nadto zahynuli mnozí, jak ukázaly mé pitvy, výhradně pro nedostatek jídla. Takové případy smrti se vyskytovaly od roku 1941 do 1945. Ve většině případů to byli Italové, Rusové a Francouzi. Ti byli doslova usmrceni hladem. Když zahynuli, vážili 50 nebo 60 liber. Pitva ukázala, že jejich vnitřnosti se zmenšily až na jednu třetinu normální velikosti.

Uvedené skutečnosti jsou pravdivé a sepsal jsem je dobrovolně. Přečetl

jsem toto prohlášení a podepsal jsem je a potvrzují je v Norimberku, Německo, dne 9. ledna 1946.

(Podpis: *Dr František Bláha*, vzatý do přísahy poručíkem Danielem Margolisem).

Pan Dodd: Pane doktore Bláho, povězte nám, byl tábor v Dachau v době vašeho pobytu někým navštíven?

Bláha: V našem táboře bylo velmi mnoho návštěvníků a vězňům se někdy zdálo, že vůbec nejsme v táboře, nýbrž na nějaké výstavě nebo v zoologické zahradě. Někdy tu byly návštěvy nebo exkurse vojenských hodnostářů, jindy exkurse škol a různých lékařských a jiných institucí. Kromě toho navštěvovali tábor zástupci policie, zástupci SS, zástupci Bormanna a mimo to navštívili tábor někteří státní činitelé. Obyčejně se inspekce konala každý měsíc. Takové inspekce konal generální inspektor koncentračních táborů obergruppenführer Pohl, dále inspektor zkušebních stanic říšského vedoucího SS profesor Grawitz, standartenführer dr. Löling a jiné osobnosti.

Pan Dodd: Můžete nám říci, jak dlouho průměrně takové návštěvy trvaly?

Bláha: To bylo různé. Záviselo to na tom, o jaké návštěvy šlo. Některé návštěvy trvaly půl hodiny, některé 3—4 hodiny.

Pan Dodd: Navštěvovali tábor významní vládní funkcionáři a viděl jste některého z nich?

Bláha: Když jsem tam byl, přijížděli do tábora různí lidé. Na příklad navštívil několikrát tábor v Dachau říšský vedoucí Himmler, který byl také přítomen při provádění různých pokusů. U toho jsem byl já sám. Tábor navštívili také jiní lidé. Sám jsem viděl tři ministry a slyšel jsem od četných politických vězňů, že rovněž viděli ministry v táboře. Kromě toho jsem tam dvakrát viděl vyšší italské důstojníky a jednou jsem viděl jednoho japonského důstojníka.

Pan Dodd: Nevzpomínáte si snad na jména některých z těchto významných vládních funkcionářů?

Bláha: Ano, kromě Himmlera byli v táboře tito lidé: Bormann, pak gauleiteri Wagner a Giesler, pak ministři Frank, Rosenberg, Funk, Sauckel, pak generál policie Daluge a jiní.

Pan Dodd: Prováděli tito lidé, které jste jmenoval, prohlídku tábora?

Bláha: Obyčejně byla exkurse po táboře organizována tak, že účastníci exkurse byli vedeni nejdřív do kuchyně, pak do prádelny, pak do nemocnice a obyčejně na stanice, kde se konaly chirurgické operace, pak na malariovou stanici profesora Schillinga a na zkušební stanici doktora Raschera a pak do baráků, zejména do baráků německých vězňů.

Někdy navštívili tito lidé také kostel, který tam byl postaven jedině pro německé kněze. Během těchto návštěv byli účastníkům exkurse ně-

kdy ukazováni různí vězňové. To se dělalo takto: Nejdříve byl ukázán „zelený“, t. j. kriminální zločinec, který byl představen jako vrah, a pak obyčejně byl ukázán starosta Vídně doktor Schmidt. Dále byl ukázán vyšší český důstojník, pak homosexuální cikán, katolický biskup nebo vyšší polský kněz, universitní profesor. Tímto postupem probíhalo pou-
tavné představování vězňů.

Pan Dodd: Pokud se pamatuji, zmínil jste se mezi těmi, kdož navštívili tábor, i o Kaltenbrunnerovi?

Bláha: Ano, Kaltenbrunner tam byl také. Byl tam s generálem Daluegem. Pokud se pamatuji, bylo to v roce 1943, protože jsem měl zájem na tom vidět Daluega, který byl po smrti Heydrichově protektorem Čech a Moravy, a chtěl jsem ho poznat.

Pan Dodd: Viděl jste vy sám Kaltenbrunnera v táboře?

Bláha: Ano. Jiní vězňové mně ho ukázali. Dříve jsem ho neviděl.

Pan Dodd: Pokud se pamatuji, jmenoval jste také Fricka jako jednoho z těch, kdo navštěvovali tábor?

Bláha: Ano. Pokud si mohu vzpomenout, bylo to v první polovině 1944.

Pan Dodd: Kde jste ho viděl v táboře?

Bláha: Viděl jsem ho z okna nemocnice, když šel se svým štábem k nemocnici. Kromě toho s ním bylo několik jiných osob.

Pan Dodd: Vidíte muže, kterého jmenujete Frickem, v soudní síni?

Bláha: Ano, čtvrtý v první řadě z pravé strany.

Pan Dodd: Pokud se pamatuji, jmenoval jste mezi těmi, kdož navštívili tábor, také Rosenberga?

Bláha: Vzpomínám si, že to bylo krátce poté, kdy jsem přišel do tábora v Dachau. Tehdy navštívily tábor jakési osobnosti a moji němečtí kamarádi mně ukázali Rosenberga.

Pan Dodd: Nevidíte nyní toho člověka v soudní síni?

Bláha: Ano. Je to druhý dále nalevo, druhý za Frickem v první lavici.

Pan Dodd: Pokud se pamatuji, mluvil jste také o Sauckelovi?

Bláha: Ale toho jsem sám neviděl. Slyšel jsem jen, že navštívil tehdy německé vojenské závody. Myslím, že to bylo v roce 1943.

Pan Dodd: Tehdy však všichni věděli, že Sauckel navštívil tábor?

Bláha: Ano, to věděli všichni.

Pan Dodd: Pokud jsem dobře rozuměl, jmenoval jste mezi těmi, kdož navštívili tábor, také Funka?

Bláha: Byl také v táboře při jedné návštěvě a vzpomínám si, že to bylo v souvislosti s jakousi státní poradou mocností Osy v Sa'zburku nebo Reichenhallu. Bylo zvykem, že při takových příležitostech (sjezd strany nebo oslava v Mnichově, Berchtesgadenu nebo Salzburku) podnikly různé osobnosti exkursi do tábora Dachau. To byl také případ s Funkem.

Pan Dodd: Viděl jste sám Funka v táboře?

Bláha: Ne, Funka jsem tehdy sám neviděl, jen jsem se dověděl, že navštívil tábor.

Pan Dodd: Bylo to snad všeobecně známo, věděli o tom všichni?

Bláha: Ano, o tom jsme věděli předem, že Funk má navštívit tábor.

Pan Dodd: Byly tyto návštěvy konány i po roce 1944 a na začátku roku 1945?

Bláha: Ano, došlo také k několika návštěvám, ale nebylo jich mnoho, protože tehdy zuřila v táboře epidemie skvrnitého tyfu a na tábor byla uvalena karanténa.

Pan Dodd: Nyní jste ředitelem nemocnice v Praze, že ano?

Bláha: Ano.

Pan Dodd: Nemám, vaše milosti, už žádných dalších otázek.

Předseda: Přeje si někdo ze zástupců žaloby klást otázky? Plukovník Pokrovskij?

Plukovník Pokrovskij: Povězte nám, svědku, je vám známo, jaké určení měl tábor Dachau? Byl to koncentrační tábor, abych tak řekl, pracovní, anebo to byl tábor pro hubení lidí?

Bláha: Až do roku 1943 byl to skutečně tábor na hubení lidí. Od roku 1943 bylo v tomto táboře zřízeno mnoho dílen na výrobu zbraní a závodů na výrobu střeliva, zvláště když začalo bombardování; později se z tohoto tábora stával stále víc a více tábor pracovní. Ale pokud jde o výsledky, nebyl žádný rozdíl, neboť lidé tam museli pracovat těžce a byli také stejně hladoví, takže umírali-li dříve proto, že byli tlučeni, umírali nyní z hladu a vysílení.

Plukovník Pokrovskij: Mám tomu rozumět tak, že ve skutečnosti byl tábor do roku 1943 i po roce 1943 táborem na hubení lidí, jenom že byli lidé hubeni různými způsoby?

Bláha: Ano.

Plukovník Pokrovskij: Kolik vězňů z SSSR prošlo podle vašeho pozorování tímto vyhlazovacím táborem?

Bláha: To nemohu říci zcela přesně. Z počátku, totiž od listopadu 1941, to byli výhradně ruští váleční zajatci ve vojenské uniformě. Ti měli zvláštní tábor a byli za několik měsíců likvidováni. V létě 1942 byli zbylí váleční zajatci přeloženi do Mauthausenu a jak jsem se později dověděl od lidí, kteří přišli z Mauthausenu do Dachau, byli tito váleční zajatci v Mauthausenu likvidováni v plynových komorách. Po těchto válečných zajatcích byly do Dachau přivezeny ruské děti. Myslím, že jich bylo přibližně dva tisíce. Byli to 16—17letí hoši. Byli ubytováni ve dvou zvláštních barácích a byli k nim přiděleni zvlášť suroví — „zelení“, kteří je tloukli na každém kroku. A tito mladí lidé...

Plukovník Pokrovskij: Koho nazýváte „zelenými“?

Bláha: To byli tak zvaní zločinci z povolání. Ti tloukli tyto mladíky a nutili je dělat i tu nejtěžší práci. Obzvláště se jich používalo na plantážích, kde musili orat, sít a konat všechny práce, které by jinak konali koně nebo motory. Také ve všech dopravních komandech se používalo výhradně ruských dětí. Přibližně 70 % jich umřelo na tuberkulosu a zbytek byl pak v roce 1943 (koncem roku 1943 a začátkem roku 1944) převezen do Tyrol do zvláštního tábora.

Pak bylo po těchto dětech dopraveno do tábora Dachau a zahubeno několik tisíc tak zvaných „východních dělníků“. To byli civilní úředníci, kteří byli vyhoštěni z východních obvodů do Německa a kteří byli na základě obvinění z tak zvané sabotáže posláni do koncentračních táborů. Kromě toho byli v táboře vězněni četní ruští důstojníci a duševní pracovníci.

Plukovník Pokrovskij: Prosil bych, abyste dal přesnější odpověď o těch, které jste nazval „zelenými“. Rozuměl jsem vám správně, že tito kriminální zločinci vykonávali povinnosti dozorců nad vězni, kteří přicházeli do tábora?

Bláha: Ano. Správně jste mně porozuměl.

Plukovník Pokrovskij: A že děti sovětských občanů, které přišly do tábora, byly odevzdány do naprosté moci těchto kriminálních zločinců a to za tím účelem, aby byly týrány, bity a aby jejich zdraví bylo podlomeno pracemi přesahujícími jejich síly, takže to končilo souchotinami?

Bláha: Ano, správně.

Plukovník Pokrovskij: Je vám něco známo o popravách občanů SSSR, ke kterým docházelo v tomto táboře?

Bláha: Myslím, že nechybím, řeknu-li, že ze všech popravených v tomto táboře bylo asi 75 % ruských občanů; to platí stejně pro muže i ženy, posílané do tábora na popravu.

Plukovník Pokrovskij: Můžete nám říci něco podrobnějšího o popravě 94 vyšších a vysokých důstojníků Rudé armády, o kterých jste se zmínil, odpovídaje na otázku mého kolegy? Kdo to byl, jací to byli důstojníci a z jakých důvodů byli popraveni? Víte něco o této věci?

Bláha: V létě nebo v pozdním jaru 1944 byli dopraveni do Dachau vyšší ruští důstojníci — generálové, plukovníci a majori. Byli následující týden po příchodu vyslýcháni v politickém oddělení, t. j. byli po každém takovém výsledku dopravováni v naprosto ztýraném stavu do nemocnice, takže jsem mohl některé z nich vidět a dobře jsem je znal. Tito lidé mohli po celé týdny ležet jen na břiše a my jsme museli operativně odstraňovat odumírající části těla a svalů. Někteří z nich nevydrželi podobné metody výsledku a zbylí byli na rozkaz z Berlína, a to hlavního úřadu říšské bezpečnosti, dopraveni začátkem září 1944 do krematoria a tam byli v kleče popraveni výstřelem do zátylí. Kromě toho byli na

jaře 1945 dopraveni do tábora četní ruští důstojníci, kteří byli v krematoriu jednotlivě buď oběšeni nebo zastřeleni.

Plukovník Pokrovskij: Stejnou otázku bych rád dal o popravě 40 ruských studentů. Nemůžete nám říci podrobnosti o této popravě?

Bláha: Ano, mohu. Tito ruští studenti, jako vůbec všichni duševní pracovníci — byl mezi nimi, pokud se pamatuji, také jeden lékař — byli dopraveni do tábora Dachau z tábora Moosburg. Asi za měsíc poté byli všichni tito lidé popraveni. To bylo v březnu 1944.

Plukovník Pokrovskij: Nevíte, co bylo důvodem pro jejich popravu?

Bláha: Stalo se to na rozkaz z Berlína. O důvodech jsme se ovšem nic nedověděli, neboť jsme měli vždy přístup k mrtvolám teprve po popravě a důvody se četly před popravou.

Plukovník Pokrovskij: Podle toho vyvolávala tato poprava dojem, že je to jedna etapa všeobecného plánu na hubení lidí, kteří přišli do Dachau?

Bláha: Ano. To platilo vůbec pro všechny popravy a všechny transporty invalidů. Tento plán bylo lze spatřovat také v tom, jak se Němci chovali k epidemickým chorobám; to vše bylo součástí plánu na hubení. Musím zvláště zdůraznit, že se s ruskými zajatci zacházelo krajně špatně a surově.

Plukovník Pokrovskij: Byl byste tak laskav a řekl nám, co víte o věznicích, kteří spadali do kategorie „Nacht und Nebel“ („noc a mlha“)? Bylo mnoho takových vězňů? Nevíte, proč se dostali do koncentračního tábora?

Bláha: Do koncentračního tábora přišlo mnoho vězňů, kteří spadali do kategorie tak zvané „Nacht und Nebel“. Pod tímto pojmem se rozuměli hlavně představitelé západních států, zvláště Francouzové, Belgičané a Holanďané. U Rusů a obvykle také u Čechů byla poznámka „návrat nežádoucí“. Vlastně to bylo totéž. Mnozí z těchto lidí byli na rozkaz velitele tábora krátce před osvobozením popraveni, t. j. zastřeleni u krematoria. Mezi nimi byli hlavně Francouzové a Rusové a také mnozí, kteří trpěli těžkou formou skvrnitého tyfu a měli často teplotu vyšší než 40 stupňů. Ti museli být dopraveni k místu popravy na nosítkách.

Plukovník Pokrovskij: Zdá se mně, že jste se zmínil o značném počtu vězňů, kteří zemřeli na podvýživu? Mohl byste nám říci, jak velký byl počet těchto lidí, kteří zahynuli v táborech na podvýživu?

Bláha: Myslím, že přibližně dvě třetiny celého osazenstva v táboře trpěly značným vysílením a nejméně 25 % všech zemřelých v táboře byli lidé, kteří zemřeli prostě hladem. Německy se tomu říkalo „hladový tyfus“. Kromě toho byla nejrozšířenější chorobou v táboře tuberkulóza, která měla v podstatě stejný původ, t. j. podvýživu. Na tuto formu tuberkulózy umírali zejména ruští vězňové.

Plukovník Pokrovskij: Zdá se mně, že jste, odpovídaje na otázku mého kolegy, řekl, že většinu těch, kteří zemřeli vysílením, tvořili Rusové, Francouzové a Italové. Čím to vysvětlujete, že právě tato kategorie vězňů umírala hladem ve velkém počtu?

Bláha: To spočívalo v tom, že ostatní vězňové, totiž Němci, Poláci a Češi, kteří byli už dlouho v táboře, měli čas, lze-li to tak říci, přizpůsobit se poměrům v táboře po stránce fyzické, kdežto Rusové byli v táboře velmi rychle vystřídáváni. To platí také o Francouzích a Italech. Kromě toho přicházeli příslušníci všech těchto národů do tohoto tábora převážně už z jiných táborů a velmi vysílení, takže nebyli odolní proti epidemiím a chorobám. Kromě toho měli němečtí, polští a někteří jiní vězňové, kteří pracovali ve zbrojních závodech, možnost dostávat od roku 1943 zásilky z domova. To přirozeně neplatilo pro zajatce ze Sovětského svazu, z Francie a Itálie.

Plukovník Pokrovskij: Můžete odpovědět na otázku, že jste viděl v táboře Dachau Rosenberga, Kaltenbrunnera, Sauckela a Funka? Nevíte, co jim bylo v táboře ukázáno?

Bláha: Nemohl jsem sledovat tyto návštěvy, jestliže se mně podařilo dívat se okny, jak tito návštěvníci chodili po táboru a kam šli. Určitou možnost jsem měl při návštěvách Himmlera, obergruppenführera Pohla a jednou při návštěvě gauleitera Gieslera, když jsme jim ukazovali pokusy nebo některé pacienty v nemocnici. O ostatních návštěvách nemám tušení, t. j. nemohu říci, co tam viděli a co tam dělali.

Plukovník Pokrovskij: Snad jste měl příležitost pozorovat, jak dlouho byli tito lidé v táboře? Měly jejich návštěvy ráz krátké prohlídky na několik minut, anebo se tam zdrželi déle? (Mám na mysli Rosenberga, Kaltenbrunnera, Sauckela a Funka.)

Bláha: To bylo velmi různé. Některé návštěvy trvaly jen půl hodiny, ale některé tři hodiny. To jsme mohli vždy dobře pozorovat, protože po tu dobu nebylo dovoleno pracovat. V té době se nevydávalo ani jídlo a nesměli jsme ani konat svou práci v nemocnici a museli jsme vždy čekat, dokud nebylo dáno znamení, že prohlídka je skončena a že návštěvníci opustili tábor. Z jiných známek bych nemohl soudit o tom, jak dlouho trvala návštěva v jednotlivých případech.

Plukovník Pokrovskij: Nevzpomínáte si, zda návštěvy Kaltenbrunnera, Rosenberga, Funka a Sauckela měly, vymezí-li se podle známek, které jste právě uvedl, ráz návštěvy krátkodobé, nebo zda se tyto osobnosti zdržely v táboře několik hodin? Porozuměl jste této otázce?

Bláha: Bohužel, nemohu na tuto otázku odpovědět, neboť, jak jsem už řekl, byly návštěvy v táboře tak časté, že by dnes nebylo možno reprodukovat chronologicky, zda tyto návštěvy, o které právě jde, byly krátké

nebo dlouhé. Některé návštěvy, na příklad návštěvy škol, totiž škol vojenských a policejních, trvaly někdy celý den.

Plukovník Pokrovskij: Děkuji vám. Nemám už na svědka v tomto procesním stadiu další otázky.

Francouzský žalobce: Mluvil jste o transportu vězňů z francouzských provincií, na příklad z Compiègne, z nichž došlo jen 400 lidí živých?

Bláha: Ano. Byly to transporty z Bordeaux, Lyonu a Compiègne; všechny tyto transporty spadaly do první poloviny roku 1944.

Francouzský žalobce: Byly podmínky u všech těchto transportů stejné?

Bláha: Všechny podmínky byly u těchto transportů když už ne stejné, tedy za všech okolností podobné.

Francouzský žalobce: Pokaždé, když přišel transport, jste konstatoval, že bylo mnoho obětí?

Bláha: Ano.

Francouzský žalobce: Jaké byly příčiny toho, že lidé hynuli?

Bláha: Příčiny toho, že lidé hynuli, pozůstávaly v tom, že tito lidé byli namačkáni v obrovském počtu ve vagonech, které byly poté zavřeny, a lidé tam zůstávali mnoho dní bez jídla a bez vody. Obyčejně umírali buď z hladu nebo se udusili. Ti, kdož zůstali na živu, odcházeli ve velkém počtu do nemocnice tábora, kde opět velká část jich umírala na různé komplikace nebo choroby.

Francouzský žalobce: Pitval jste těla těch, kteří zemřeli během převozu?

Bláha: Ano. Musel jsem ohledat všechny mrtvoly usmrcených, leč nemohl jsem zjistit stopy nějakých násilných činů. Kromě toho jsem prohlédl 10 mrtvol a provedl jsem u nich úplnou pitvu, načež jsem sepsal protokol, který jsem poslal do Berlína. Všichni tito lidé zemřeli udušením. Mohl jsem také během této prohlídky zjistit, že to byli významní francouzští mužové. Mohl jsem to seznat z dokumentů a také podle uniform, že to byli vyšší francouzští důstojníci, poslanci, kněží a také lidé zámožní, kteří všichni byli nacpáni do vagonů a posláni do Dachau.

Francouzský žalobce: Poté, když jste odevzdal do Berlína zprávy, zůstaly podmínky, za nichž se tyto transporty děly, stejné jako dříve, nebo ne?

Bláha: Věc probíhala tak, že se vždy psala velká hlášení, ale poměry se naprosto nezlepšily.

Francouzský žalobce: Uvedl jste, že velmi četní vojenští návštěvníci, studenti a němečtí politikové několikrát navštívili tábor. Můžete nám říci, zda prostí dělníci a sedláci věděli o tom, co se dělo v Dachau?

Bláha: Podle mého názoru museli to vše lidé v kraji kolem Mnichova vědět, protože vězňové byli denně posíláni do různých podniků v obvodu

Mnichova a přicházeli při práci velmi často do styku s civilními dělníky onoho místa.

Kromě toho přicházeli na plantáže a do závodů pro německé zbrojení četní dodavatelé a jiní úředníci, kteří viděli vše, co se dělalo s vězni a jak vězňové vypadali.

Francouzský žalobce: Můžete nám říci, jak se zacházelo s Francouzi?

Bláha: Řekl-li jsem, že nejhůře vůbec se zacházelo s Rusy, pak po ruských vězních nejhůře se nakládalo s Francouzi. Byl arci rozdíl v zacházení s některými lidmi. S lidmi, kteří spadali do kategorie „Noc a mlha“, se zacházelo způsobem odlišným, stejně tak jako s význačnými politiky a duševními pracovníky. To platilo pro zacházení s představiteli všech národů; jiným způsobem se také zacházelo s dělníky a rolníky.

Francouzský žalobce: Rozumím-li vám správně, bylo zacházení s francouzskými duševními pracovníky obzvláště hrozné? Znáte snad jména některých těchto francouzských inteligentů?

Bláha: Pokud si mohu vzpomenout, měl jsem mnoho kamarádů z řad lékařů a universitních profesorů, kteří pracovali jako lékaři v nemocnici. Bohužel zemřela většina těchto lidí na epidemii skvrnitého tyfu. Vůbec je třeba říci, že většina Francouzů zemřela na epidemii skvrnitého tyfu. Nejlépe se pamatuji na profesora Limousina, který přišel ve velmi vážném stavu z Compiègne. Používal jsem jeho služeb (přišel z Compiègne ve velmi špatném stavu) v nemocnici jako patologického asistenta. Pak si vzpomínám na biskupa z Clermont-Ferrandu a dále na řadu jiných lékařů a universitních profesorů, které jsem znal. Vzpomínám si na profesora doktora Rocheho, doktora Lemartina a četné jiné. Zapomněl jsem už jejich jména.

Francouzský žalobce: Bylo vám něco během rozhovorů s doktorem Rascherem řečeno o cílech pokusů, které prováděl?

Bláha: Doktor Rascher prováděl pokusy, které souvisely s akcemi německého válečného letectva. Byl majorem válečného letectva a byl zmocněn provádět zkoušky, aby se zjistily podmínky, jež vznikají při seskoku padákem, a také zkoušky o zjevech, jež se projevovaly u letců, kteří nuceně přistávali nebo spadli do moře. S vědeckého hlediska a s hlediska vědeckých zákonů, jež mohu posoudit, nemělo to vůbec žádný smysl a bylo to, stejně jako u jiných četných pokusů, pouhým bezúčelným vražděním a týráním lidí. A člověk se musí jen divit, že vědci, universitní profesori a lékaři mohli vůbec plánovitě provádět podobné pokusy, protože v podstatě to bylo značně horší, nežli jakékoli popravy nebo likvidace, neboť při všech těchto zkouškách se utrpení lidí jen zesilovalo a dávaly se jim různé léky, anestetické látky a tonika, které se obyčejným pacientům nedávaly; při pokusech se však dávaly jen proto, aby pokusy mohly déle trvat a aby lidé mohli pozorovat své oběti delší dobu.

Francouzský žalobce: Nyní mluvím o pokusech doktora Raschera. Dostával rozkazy k tomu, aby prováděl tyto zkoušky, anebo to dělal z vlastní iniciativy?

Bláha: Dělal se to na přímý rozkaz Himmlera. Doktor Rascher byl v úzkých, ba příbuzenských stycích s Himmlerem. Navštěvoval často Himmlera a Himmler často navštěvoval jeho.

Francouzský žalobce: Nemáte nějaké informace o kvalifikaci lékařů, kteří prováděli pokusy? Byli to opravdu lékaři a členové různých akademií?

Bláha: To bylo různé. Tak na příklad v čele stanice, kde se konaly zkoušky s malarií, byl profesor Klaus-Schilling z Kochova ústavu v Berlíně. Také stanice, která se zabývala pokusy z oboru flegmony, byla vedena různými universitními profesory. Na chirurgické stanici byli jen lékaři SS. Na stanici, která se zabývala problémy válečného letectva, byli toliko esesáctí a vojenští lékaři. To nebylo vždy stejné. Zkoušky s mořskou vodou prováděl profesor Bleibeck z Vídně.

Francouzský žalobce: Zkoušky, které se dělaly, byly konány vždy na rozkaz Himmlera?

Bláha: Ano, Himmlera.

Francouzský žalobce: Víte snad, kolik Francouzů prošlo tímto táborem?

Bláha: Myslím, že nejméně 8 nebo 10 tisíc francouzských zajatců bylo dopraveno do tábora. Kromě toho vím velmi dobře, že zvláště v poslední době bylo několik tisíc francouzských vězňů přemísťováno ze západních táborů pěšky směrem k táboru Dachau, ale do tábora jich došlo jen málo.

Francouzský žalobce: Děkuji vám.

Předseda: Můžete nám říci, k jaké části německých zaměstnanců patřil personál, který pracoval v táboře?

Bláha: Pokud jsem otázce správně rozuměl, tedy řízení všech záležitostí, které souvisely s životem v táboře, bylo v rukou hlavního úřadu říšské bezpečnosti. Všechny dotazy a rozkazy přicházely z Berlína. Stejně tomu bylo, i pokud jde o pokusné stanice a soubor objektů pro pokusy; práce zde byla konána rovněž podle pokynů z Berlína a používali-li lékaři, provádějící pokusy, velkého počtu lidí, museli se o tom dohodnout s Berlínem.

Předseda: Ano, ale chtěl jsem vědět, k jakému odvětví německých zaměstnanců patřili lidé, kteří tvořili osobní stav zaměstnanců v táboře?

Bláha: Byli to veskrze esesáci a převážně pracovníci SD. Později, t. j. ke konci, byli v táboře strážci z armády. Ale vedoucí funkce zastávali vždy jen esesáci.

Předseda: Byli tam členové gestapa?

Bláha: Ano, to bylo tak zvané politické oddělení, které vedl prezident mnichovského gestapa. Toto oddělení provádělo veškeré výslechy a bylo oprávněno rozhodovat o všem, a to i o popravách, a také o transportech a transportování invalidů. Toto oddělení označovalo také lidi, kteří byli určeni pro lékařské pokusy.

D O P I S B A N K Ě Ř Ě K U R T A V O N S C H R Ö D E R A H I M M L E R O V I
Z 27. SRPNA 1943¹⁶⁴

(Dokument ES-454, USA-321)¹⁶⁵

Můj vysoce vážený říšský vedoucí!

S velikou radostí jsem se dověděl, že jste byl jmenován říšským ministrem vnitra, a dovoluji si Vám srdečně blahopřát k tomuto novému jmenování.

Silná ruka je naprosto nutná k řízení tohoto ministerstva a proto všichni bez výjimky, zejména vaši přátelé, vítají s radostí skutečnost, že právě vy jste byl führerem jmenován. Můžete si být jist, že uděláme vždy vše, co bude v našich silách, abychom vám všemi možnými způsoby pomohli. Používám této příležitosti, abych vám sdělil, že náš okruh přátel znovu dal v tomto roce k Vaší dispozici částku o něco vyšší nežli milion říšských marek „k zvláštním účelům“. Úplný seznam osob, které přispěly, Vám bude poslán v nejbližší době.

Opakuji svá nejsrdečnější blahopřání a tlumočím také nejsrdečnější blahopřání od své rodiny.

Zůstávám v oddané úctě, heil Hitler! Zcela Váš *Kurt von Schröder*.

D O P I S B A N K Ě Ř Ě K U R T A V O N S C H R Ö D E R A H I M M L E R O V I
Z 21. ZÁŘÍ 1943

(Dokument ES-453, USA-322)¹⁶⁶

Drahý říšský vedoucí! Velmi se těším z Vašeho dopisu ze 14. t. m., za který Vám co nejsrdečněji děkuji. Přikládám nyní seznam s plným výkazem o částkách, které Vám dají k dispozici Vaši přátelé. Přibližně se tyto částky rovnají jednomu milionu marek. Jsme rádi, že Vám můžeme poskytnout nějakou pomoc ve Vašich zvláštních úkolech a usnadnit Vám činnost ve Vašich stále se rozšiřujících obvodech působnosti.

Přeji Vám, drahý říšský vedoucí, co největší zdar.

Zůstávám v oddané úctě, heil Hitler! Zcela Váš *Kurt von Schröder*.

¹⁶⁴ Tento a následující dopis svědčí o tom, že Himmlerovy akce byly financovány německými průmyslníky a bankéři.

¹⁶⁵ Tento dokument byl nalezen ve sklepení Státní banky v Kolíně nad Rýnem.

¹⁶⁶ Tento dokument byl nalezen v Schröderově bance v Kolíně nad Rýnem.

Rozkrádání a vylupování státního, veřejného a soukromého majetku

Rozkrádání a vylupování soukromého, veřejného a státního majetku na okupovaném území bylo předem promyšleno, naplánováno a rozsáhle připraveno. Tak vypracovali a připravili hitlerovci vedle toho, že včas vypracovali ryze vojenské a strategické plány na útok, také včas s chladnokrevností a rozvážností lupičů a vrahů z povolání plán na organizované loupení a okrádání raněných a padlých, do detailů a přesně vypočetili své budoucí „výdělky“, svůj zločinecký zisk a svou lupičskou „kořist“.

V Norimberském procesu bylo prokázáno, že hitlerovci ještě dlouho před útokem na SSSR připravili plán na loupení a rozkrádání jeho bohatství a jeho národního majetku.

Současně s vypracováním plánu „Barbarossa“, který pamatoval na celý soubor strategických otázek, souvisících s útokem na SSSR, byly propracovány, jak známo, také ryze hospodářské problémy, jež z tohoto plánu vyplývaly.

V záznamu o „poradě s odbory ozbrojených sil z 29. dubna 1941“ (dokument USA 141) je zapsáno:

... Führer zrušil dřívější praxi příprav na tuto akci a rozhodl se, aby byly jednotně vypracovány všechny hospodářské záležitosti..., a že takovým střediskem má být „hospodářský štáb zvláštního určení »Oldenburg« v čele s generálporučíkem Schubertem“ a že tento štáb bude podřízen Göringovi.

Bylo počítáno s organisováním zvláštních hospodářských inspekcí a komand v Leningradě, Murmansk, Rize, Minsku, Moskvě, Tule, Gorkém, Kijevě, Baku, Jaroslavi a v četných jiných sovětských průmyslových městech.

K úkolům těchto inspekcí a komand, jak se uvádí v dokumentu, patřilo hospodářské využití dotyčného území, t. j., jak níže vysvětleno,

„všechny věci, týkající se zásobování potravinami a zemědělství, průmyslové hospodářství, čítajíc v to suroviny a zásobování výroby, a také věci týkající se lesního hospodářství, věci finanční a bankovní, věci týkající se kořisti, obchodu a směny zboží a záležitosti pracovních sil“.

OLOUPENÍ ČESKOSLOVENSKA

Z LEYOVA ČLÁNKU,
UVEŘEJNĚNÉHO DNE 30. LEDNA 1940
V NOVINÁCH „ANGRIFF“

(Dokument SSSR-60)

...Naše poslání je příslušnost k vyšší rase. Rasa nižšího stupně potřebuje méně prostoru, méně šatstva, méně jídla a méně kultury, nežli rasa vyššího stupně...¹⁶⁷

Z ÚŘEDNÍ ZPRÁVY
VLÁDY ČESKOSLOVESKÉ REPUBLIKY O ZLOČINECH,
JEŽ SPÁCHALI HITLEROVCI V ČESKOSLOVENSKU

(Dokument SSSR-60)

...Německý plán polního tažení proti Československu nebyl namířen jen proti republice jako politickému a vojenskému celku, nýbrž také proti samotné existenci československého lidu, jenž byl oloupen nejen o všechna svá politická práva a kulturní život, nýbrž také o své bohatství a finanční a průmyslové zdroje.

Hned po Mnichovu zmocnili se Němci na odstoupeném území republiky všech průmyslových a obchodních podniků, náležejících Čechům a židům, ovšem bez jakéhokoli odškodnění. Češi a židé byli oloupeni o majetek, o veškeré zařízení svých podniků a kanceláří, obyčejně cestou krvavého násilí...

...Hitler vstoupil do Prahy pozdě večer dne 15. března 1939 a strávil noc na slavném hradě Hradčanech. Druhého dne odejel, ale vzal s sebou mnoho cenných gobelinů. Nezmiňujeme se o této krádeži gobelinů pro jejich hodnotu, nýbrž jako o příkladu, který byl dán hlavou strany a německého státu již první den invase.

Německé vojsko, které vtrhlo do Prahy, přivezlo s sebou celý štáb německých hospodářských znalců, t. j. znalců hospodářského loupění.

¹⁶⁷ Tato programová směrnice nalezla své konkrétní vyjádření v tom, že hitlerovci bezuzdně vyloupili, pokud jde o formy a metody, co nejrůzněji, ale počle zhoubných výsledků naprosto stejně, všechna jimi uchvácená území.

Ve zprávě československé vlády je obsažen velký počet příkladů, které potvrzují příslušné oddíly žaloby.

Vše, co mělo pro Německo nějakou cenu, bylo zabráno, zejména značné zásoby surovin, mědi, cínu, železa, papíru, vlny a potravin.

Vozový park, vagony, lokomotivy, atd. byly odvezeny do reichu. Všechny kolejnice v t. zv. protektorátě, které byly v dobrém stavu, byly odstraněny a poslány do Německa a na jejich místo byly položeny staré kolejnice z Německa; nové právě dohotovené vozy, které byly objednány pražskými městskými elektrickými podniky, byly odňaty svému účelu a poslány do reichu.

Lodi, náležející Československé paroplavební společnosti dunajské (většina jejich akcií náleží Československému státu), byly rozděleny mezi Německo a Maďarsko.

Německý říšský komisař Československé národní banky zastavil všechny platy do ciziny a zabavil veškerou zlatou zásobu cizích devis v protektorátě. Tak Němci se zmocnili 23 000 kg zlata v nominální hodnotě 737 milionů korun (5 265 000 liber šterlingů) a transferovali zlato z banky pro mezinárodní vyrovnávání platů na Reichsbanku.

2. HOSPODÁŘSKÁ GERMANISACE

A. V y v l a s t ň o v á n í z e m ě d ě l s t v í

a) po Mnichovu

Na území obsazeném německou armádou v říjnu 1938 začalo se Německo zmocňovat všech statků, patřících českým nebo židovským majitelům, kteří uprchli z důvodů politických nebo rasových.

Československá pozemková reforma z roku 1919. pokud přinesla nějaký prospěch českým příslušníkům, byla prohlášena za neplatnou a Češi byli nuceni odevzdat Němcům dobytek, hospodářské stroje a nábytek. Na papíře dostali Češi odškodnění; ve skutečnosti však byly jim vyměřeny daně a pokuty, aby byly kryty výlohy, spojené s t. zv. „úmyslným poškozením“, které prý způsobili svým útekem. Tyto daně a pokuty daleko převyšovaly odškodnění.

Velké zemědělské a státní statky Československé republiky se staly automaticky vlastnictvím reichu a dostaly se pod pravomoc příslušných říšských ministrů.

b) Po vpádu dne 15. března 1939

Po vpádu nahradili němečtí ředitelé, dohlížitelé a předáci v státních podnicích Československé republiky Čechy.

Germanisace soukromého majetku byla zahájena ovšem pod heslem „arisace“.

Germanisace venkova Čech a Moravy byla svěřena zvláštnímu orgánu s ústřední správou v Praze. Českým zemědělcům byla nabídnuta za jejich produkty kompensace za nepřiměřeně nízké ceny.

Účelem germanisace na venkově bylo vedle ryzí a prosté germanisace také ještě ochudit pokud možno největší počet Čechů.

Nacisté dělali vše možné, aby dostali co nejvíce z českého zemědělství. Zde byl rovněž sledován dvojitý cíl: Jednak dostat co možná nejvíce potravin a jednak co možná nejrozsáhleji germanisovat.

Sedláci byli vyhnáni ze svých statků, aby udělali místo německým kolonistům: celé zemědělské okresy byly takto zbaveny Čechů. Hospodářská družstva, která měla za úkol kontrolovat produkci, byla přeměněna v nucené organizace a byla postupně germanisována.

Vyloupení majetku a bohatství bylo provázeno vykrádáním zemědělských produktů. Těžké pokuty a často i trest smrti očekávaly české sedláky, nedbali-li rozkazů o dodávce produktů a o přidělovém hospodářství.

B. V y v l a s t ň o v á n í b a n k a v k l a d ů

V Československu jsou průmyslové podniky přímo financovány bankami, které buď mají nebo kontrolují většinu akcií. Získáním kontroly nad bankami získali nacisté i kontrolu nad průmyslem.

a) po Mnichovu

Po Mnichovu se zmocnily dvě velké německé banky — Dresdner Bank a Deutsche Bank — poboček pražských bank, které působily na odstoupeném území. Tak Dresdner Bank se zmocnila mezi jinými 32 odboček České diskontní banky a Deutsche Bank 25 odboček České banky Union. Jakmile tyto dvě banky získaly kontrolu nad sudetskými pobočkami bank, snažily se získat vliv rovněž i nad pražskými ředitelstvími zmíněných bank.

Československé banky byly akciovými společnostmi. Každá akciová společnost, která měla třeba jen jednoho židovského ředitele, byla považována za židovskou. Takto byl zabrán i nežidovský majetek.

b) Po vpádu dne 15. března 1939

Po vpádu se stalo několik československých bank v Čechách arisací¹⁰⁸ majetkem Dresdner Banky; tak převzala německá banka banku Union v Čechách. Takto se dostaly veškeré finanční zájmy, které měly tyto banky v českém průmyslu, stejně jako jejich veškerý akciový kapitál, do německých rukou.

¹⁰⁸ T. j. konfiskace bank u nearijců.

Od těch dob bylo zahájeno pronikání německého kapitálu do českých bank a jejich vyvlastňování a přivtělování k německé bankovní soustavě. Dresdner Bank (byl to fakticky ústav, který spravoval fondy nacionálně socialistické strany) a Deutsche Bank byly pověřeny vyvlastňováním fondů, které patřily československým bankovním koncernům. Různými „transakcemi“, získáním vlivu prostřednictvím sudetských poboček na pražské ústředny dotyčných bank, snižováním akciového kapitálu a jeho zvýšením za pomoci německých akcií, získáváním průmyslových akcií, olupováním bank o jejich průmyslové zájmy atd. zmocnily se obě berlínské banky úplné kontroly nad bankami v t. zv. protektorátu. Napomáhají jim v tom teror gestapa.

C. Zničení národního průmyslu

Po vpádu zavedli Němci v Čechách německý způsob nucené organizace českého průmyslu v t. zv. protektorátě. Jmenovali výbor každé nové společnosti a všech průmyslových „skupin“ a do každé dali při nejmenším jednoho nacistu buď jako předsedu nebo místopředsedu anebo prostě jako obyčejného člena. Prakticky se všichni čeští členové stali pouhými figurkami.

Zbrojovky

Dresdner Bank získala nejdůležitější zbrojovky v Československu, t. j. Škodovy závody v Plzni a Československou „Zbrojovku“ v Brně. Soukromí akcionáři museli se vzdát svých akcií za nejnižší cenu; banka zaplatila za tyto akcie kupony, které byly staženy z oběhu, a kupony, které byly konfiskovány Němci v okresech, které jim byly odstoupeny podle mnichovské dohody.

Koncern „Herrmann Göring“

Německé zabránění československých bank a tím také průmyslu prostřednictvím velkých berlínských bank bylo uskutečněno za spolupůsobení obrovského koncernu „Herrmann Göring“, který se zmocnil největších československých průmyslových podniků jednoho po druhém za nejnižší cenu, t. j. pod záminkou arisace, nátlakem z reichu, finančními „opatřeními“ a konečně vyhrožováním gestapem a koncentračními tábory.

Nakonec padly do německých rukou všechny velké průmyslové podniky, závody a zbrojní továrny, uhelný a železářský průmysl. Obrovský chemický průmysl byl uchvácen německým koncernem „I. G. Farben-Industrie“.

3. FINANČNÍ DRANCOVÁNÍ

a) Po Mnichovu

Po obsazení území, odstoupeného zdánlivě v souhlase s mnichovskou dohodou, odmítli Němci převzít část československého státního dluhu, ačkoli v obvodech odňatých Československu získali velmi cenný státní majetek; na odstoupeném území obíhalo státních dluhopisů v ceně 1600 milionů korun nominální hodnoty. Němci si ponechali právo užívat těchto obligací v Československu jako zákonného platidla . . .

Zpráva České národní banky vykazovala tato čísla „jiných aktiv“ v milionech korun:

dne 31. prosince 1938	845
dne 31. prosince 1939	3 576
dne 31. prosince 1942	17 366.

D a n ě

Když vypukla válka, stanovili nacisté „válečný příspěvek protektorátu“ roční částkou 2 000 milionů korun (14 200 000 liber sterlingů). Nacisté tvrdili, že mají na to právo z toho důvodu, že „Češi nebojují a Němci bojují za ně“ . . .

Hned po okupaci zabrali Němci výnosy různých nepřímých daní, které pak plynuly do říšské státní pokladny.

Uvedené části zprávy československé vlády poskytují přesnou představu o tom, jak hitlerovci po jeho obsazení nestoudně vylupovali Československo důsledně ve všech oborech jeho hospodářství — v zemědělství, průmyslu a ve finančním hospodářství.

LOUPENÍ SOUKROMÉHO A VEŘEJNÉHO MAJETKU V POLSKU

(Z ÚŘEDNÍ ZPRÁVY POLSKÉ VLÁDY O ZLOČINECH,
KTERÉ HITLEROVCI NAPÁCHALI V POLSKU)

(Dokument SSSR-93)

4. VYVLASTŇOVÁNÍ A LOUPENÍ VEŘEJNÉHO A SOUKROMÉHO MAJETKU

a) Dne 27. září 1939 vydaly německé vojenské úřady výnos o sekvestraci a konfiskaci polského majetku v západních provinciích. „Na majetek polského státu, polských veřejných institucí, obcí a svazů, jednotlivců

i korporací, může být uvalena úřední správa a tento majetek může být konfiskován“, zní § 1 zmíněného výnosu.

b) Oprávnění vojenských úřadů disponovat polským majetkem v provinciích, které byly připojeny k říši, přešlo na zvláštní pověřený úřad (zřízený Göringem dne 1. listopadu 1939) s hlavní úřadovnou v Berlíně a s pobočkami v Polsku. Tomuto úřadu byla svěřena správa konfiskovaného majetku polského státu a také hospodářská politika v Polsku podle plánu, který sestavila říšská vláda.

c) Podle výnosu z 15. ledna 1940 byl veškerý majetek polského státu dán „pod uzávěru“, což prakticky znamenalo konfiskaci veškerého státního majetku na území připojeném k říši. Zvláštní výnos z 12. února 1940 se týkal zemědělství a lesů a měl stejný úkol.

d) Konfiskace soukromého majetku v západních provinciích byla zahájena podle výnosu z 31. ledna 1940. Každý podnik na území připojeném k říši musel mít zvláštní povolení k nabytí majetku a k přenesení vlastnických práv. Dalším výnosem (z 12. června 1940) zmocnil Göring pověřené osoby, aby zabraly a spravovaly nejen majetek státní, nýbrž i majetek občanů „bývalého polského státu“.

e) Konfiskační proces však šel dále. Majetek polských občanů mohl být zabrán a konfiskován, pokud vlastník nezískal německé občanství podle Hitlerova výnosu z 8. října 1939. Další výnosy jednaly o placení dluhů vzhledem k tomu, že sekvestři byli oprávněni splácet dluhy jen věřitelům privilegovaným.¹⁰⁹

Z DENÍKU HANSE FRANKA

(Dokument SSSR-223)

ZE SVAZKU NAZVANÉHO

„SCHŮZE VEDOUČÍCH ČINITELŮ ODBORŮ 1939/40“

... Můj poměr k Polákům je poměr mravence k mšicím. Zpracovávám-li Poláka a — abych tak řekl — přátelsky ho hladím, dělám to v očekávání, že mně bude k užitku produktivita jeho práce. Nejde tu o problém politický, nýbrž ryze taktický a technický. Tam, kde se bez ohledu na všechna tato opatření produktivita nezvýší, tam, kde mně sebenepatrnější čin dává podnět k rozhodným zákrokům, nezastavím se přirozeně ani před drakonickými opatřeními... (str. 11 a 12).

¹⁰⁹ Takovými byli zejména občané Německa nebo svobodného města Gdanska.

Dne 26. října 1942 v Krakově. D r F r a n k : Uvědomíme-li si, že generálnímu gouvernementu se dostalo 540 milionů polských zlotých Polské banky, rozptýlených v připojených východních oblastech, aniž byla dána jakákoli náhrada se strany říše, činí to daň v částce půl miliardy, kterou zaplatil generální gouvernement Německu, nepočítáme-li ani jiné finanční služby (str. 1151).

D r F r a n k : Budu hledět z reservoiru této oblasti vytáhnout vše, co je ještě možné. Uvědomíme-li si, že se mně podařilo poslat do Německa 600 tisíc tun obilí a že se k tomu musí přičíst ještě 180 tisíc tun pro vojska, která zde jsou, jakož i mnoho tisíc tun osiva, tuků a zeleniny, a vzpomeneme-li si na odeslání 300 milionů vajec do Německa, pak pochopíte, jaký význam má tato oblast pro Německo . . .

Avšak tyto dodávky do říše mají také svou stinnou stránku vzhledem k tomu, že dodávky nám uložené převyšují zásobovací možnosti této oblasti. To nás staví před tento problém: Zda budeme moci zbavit 2 miliony lidí neněmecké národnosti, kteří bydlí v této oblasti, všeobecného zásobování potravinami . . . (str. 1331 a 1332).

ZE SVAZKU, KTERÝ MÁ TITUL „PRACOVNÍ SCHŮZE V ROCE 1943“

Z e z á z n a m u o p o r a d ě z e d n e 1 4 . d u b n a 1 9 4 3 ,
k t e r á s e k o n a l a v K r a k o v ě

P r e s i d e n t N a u m a n n : „V minulém roce bylo z celkového počtu dobytka v generálním gouvernementu odebráno více než 20 % kusů. Přitom byl porážen dobytek, kterého je třeba k výrobě mléka a masa. Stalo se tak proto, aby byly více nebo méně zajištěny dodávky pro říši a armádu. Aby bylo lze získat 120 tisíc tun masa, je nutno porazit 40 % dnešního stavu dobytka.

. . . Na otázku pana generálního guvernéra odpovídá president Naumann, že v roce 1940 bylo vyvlastněno 383 tisíc tun obilí, v roce 1941 — 685 tisíc tun a v roce 1942 1,2 milionů tun. Z toho je patrné, že vyvlastňování se zvětšuje každým rokem a dosahuje stále více mezí možností. Nyní se chystáme zvýšit vyvlastnění o 200 tisíc tun, čímž bude dosaženo nejvyšší hranice (str. 24—31).

Ze záznamu o projevu Hanse Franka
na poradě vůdčích činitelů
německého zemědělství 12. ledna 1944

... Kdybychom vyhráli válku, pak bychom mohli, podle mého názoru, udělat z Poláků a Ukrajinců a ze všeho toho, co se potlouká kolem, sekanou. Ať se stane cokoliv... (str. 22).

ROZKRÁDÁNÍ A LOUPENÍ STÁTNÍHO,
SPOLEČENSKÉHO A OSOBNÍHO VLASTNICTVÍ
V SSSR

ZE SMĚRNICE PRO ŘÍZENÍ HOSPODÁŘSTVÍ
V NOVĚ OKUPOVANÝCH VÝCHODNÍCH OBLASTECH
(ZELENÉ DESKY)¹⁷⁰

(Dokument SSSR-10)

Východní štáb pro hospodářské řízení.

Tajný dokument velení.

Poznámka: Tyto směrnice bud'tež až do dne X pokládány za tajný dokument velení (dokumenty státní důležitosti) a po dni X sice ne za tajný, ale za dokument určený jedině pro služební potřebu.¹⁷¹

---

¹⁷⁰ Celkem obsahují „desky“ tyto oddíly pečlivě promyšleného a naprosto konkrétního programu o vyloupení zemědělství v Sovětském svazu:

1. 12 příkázání.
2. Základní zemědělské směrnice.
3. Organizační schema.
4. Instrukce pro okružní zemědělské fůhrery.
5. Instrukce pro zajištění personálu.
6. Sovchoz: směrnice přejímání sovchozů a hospodaření v nich.
7. Kolchoz: směrnice o přejímání kolchozů a hospodaření v nich.
8. MTS (Strojní a traktorové stanice): směrnice o přejímání a hospodaření.
9. Směrnice pro účtování.
10. Zásobování města potravinami.
11. Doby zemědělských prací.
12. Tabulka cen.

¹⁷¹ „Směrnice“ byly vytištěny v červnu 1941 před útokem hitlerovců na SSSR, tím se také vysvětluje poznámka k „Směrnícím“.

SMĚRNICE PRO ŘÍZENÍ HOSPODÁŘSTVÍ
V NOVĚ OKUPOVANÝCH VÝCHODNÍCH OBLASTECH
„ZELENÉ DESKY“

Č á s t I. *Úkoly a organisace hospodářství*

1. Podle rozkazu führerova je nutno učinit všechna opatření, aby bylo lze hned a plně využívat okupovaných oblastí v zájmu Německa. Všechna opatření, která by mohla překážet dosažení tohoto cíle, musí být odložena nebo vůbec zrušena.

2. Oblastí, které budou okupovány, musí být využíváno především v oboru hospodářství potravinami a naftou. Hlavní hospodářský cíl tohoto tažení je získat pro Německo co nejvíce potravin a nafty. Vedle toho je nutno dát německému válečnému průmyslu i jiné suroviny z okupovaných oblastí, pokud to bude technicky možné a s přihlédnutím k tomu, aby průmysl v těchto oblastech byl udržen . . .

Naprosto není na místě názor, že v okupovaných oblastech je nutno co nejrychleji zavést pořádek a obnovit jejich hospodářství. Naopak, k jednotlivým částem země je třeba se stavět velmi různě. Pořádek budiž obnoven jen v těch oblastech, kde můžeme získat značné rezervy zemědělských produktů a nafty . . .

Všechny suroviny, kterých potřebujeme, polotovary a hotové výrobky musí být vyřaděny z obchodů nařízeními, rekvisicemi a konfiskacemi . . . (str. 88).

. . . Okamžitý sběr a vývoz platiny, hořčíku a kaučuku do Německa . . . (z oddílu „Suroviny a využívání zásob zboží“, body I, B a C, str. 87, rub).

. . . Potraviny a prostředky pro běžnou a osobní potřebu i šatstvo, které budou nalezeny ve frontovém pásmu a v týlových oblastech, spadají v první řadě do dispozic vojenských hospodářských odborů . . .

A. V š e o b e c n é o t á z k y

Aby bylo zabezpečeno jednotné řízení hospodářství na jevišti válečných operací a také v administrativních oblastech, které budou utvořeny, zřídil říšský maršál „Východní štáb pro řízení hospodářství“, který je podřízen přímo jemu a v jehož čele stojí zástupce říšského maršála státní sekretář Körner . . .

. . . Pokyny říšského maršála se týkají všech hospodářských oborů, čítaje v to i potravinářství a zemědělství . . .

. . . Organisace hospodářství na jevišti válečných operací:

1. Vojenské hospodářské služebny východního hospodářského štábu jsou, pokud vyvíjejí činnost na jevišti válečných operací, součástí armádních štábů . . .

a) V týlu armádních skupin:

Vždy jedna hospodářská inspekce u velitelů týlu armádní skupiny. Vždy po jednom nebo po několika hospodářských komandech u strážních divisí.

Vždy jedna hospodářská skupina u polních velitelství.

b) V týlu armády:

Vždy jeden hospodářský odbor (nebo spojovací důstojník z úřadu pro válečné hospodářství a výzbroj) u hlavního velitelství armády.

Vždy jedna hospodářská skupina při polním velitelství, které je v obvodu armády; tato hospodářská skupina je podřízena velitelství armády; kromě toho se pošlou do obvodu armády hospodářská komanda, podřízená vojensky vrchnímu velitelství pozemních vojsk...¹⁷²

ROZKAZ NÁČELNÍKA ŠTÁBU
VRCHNÍHO VELITELSTVÍ NĚMECKÉ BRANNÉ MOCI
ZE DNE 16. ČERVNA 1941
O UVEDENÍ V PLATNOST SMĚRNIC „ZELENÉ DESKY“

Operační oddělení štábu. 119/41. Berlín, dne 16. června 1941.

Náčelník štábu vrchního velitelství branné moci.

Štáb operačního vedení a správy pro hospodářství a výzbroj.

Pouze pro služební potřebu.

Týká se: „Směrnice pro řízení hospodářství,“ plán „Barbarossa“.

Z führerova příkazu vydal říšský maršál „Směrnice pro řízení hospodářství“ v oblastech, které mají být okupovány.

Tyto směrnice („Zelené desky“) jsou určeny pro orientaci vojenského

---

¹⁷² V § 4 téhož oddílu je pod názvem „Struktura jednotlivých hospodářských služben“ uvedeno celkové schema pro vybudování východního hospodářského štábu:

přednosta hospodářského štábu se skupinou pro řízení;

skupina La, která se stará o zásobování potravinami a o zemědělství a rozhoduje

o „veškeré zemědělské výrobě a také o výkupech zásob pro vojska“;

skupina C, která obhospodařuje průmysl, suroviny, hospodářství lesní, finanční a bankovní, majetek a obchod;

skupina M, která pečuje o hospodářství průmyslu zbrojního a dopravního;

„hospodářské inspekce“ u armádních skupin, které řídí hospodářskou exploataci týlového obvodu;

„hospodářská komanda“, která se zřizují „v obvodu každé strážní divise“; tato komanda se skládají z odborných důstojníků a několika odborníků pro jednotlivá pracovní odvětví a mají také zvláštní nižší útvary „pro úschovu výrobních nástrojů“ a „pro úschovu surovin“;

„hospodářské skupiny u polních velitelství“, jejichž povinností je „uspokojovat běžné potřeby vojsk v obvodě působnosti polního velitelství a připravovat hospodářskou exploataci země pro potřeby válečného hospodářství“; k těmto hospodářským skupinám jsou přiděleni odborníci pro využití pracovních sil, pro zásobování potravinami a zemědělství, pro průmyslové hospodářství a pro všeobecné hospodářské záležitosti;

„hospodářská oddělení“ při vrchním velitelství armád se zvláštními technickými prapory a četami a také se zvláštními „nižšími zpravodajskými útvary pro průmyslové hospodářství (zejména pro suroviny a naftu)“ a „nižší útvary pro zajišťování a úschovu zemědělských produktů a hospodářských strojů, čítaje v to i traktory“.

Týmž schematem a strukturou jsou určovány také speciální technické nižší jednotky pro naftu (prapory nebo roty) a tak zvané hornické roty a pod.

vedení a hospodářských úřadů v oboru hospodářských úkolů ve východních oblastech, jež mají být zabrány. Směrnice obsahují pokyny o zásobování vojsk ze zdrojů země a ukládají vojenským oddílům, aby poskytovaly pomoc hospodářským orgánům. Tyto pokyny a rozkazy bud'tež vojenskými oddíly plněny.

Bezodkladná a úplná exploatace okupovaných oblastí v zájmu německého válečného hospodářství, zejména v oboru potravin a nafty, má neobyčejný význam pro další vedení války.

K tomu účelu je třeba:

1. Aby nalezených zásob potravin, surovin a pohonných látek používalo vojsko jedině tehdy, vyžaduje-li toho vojenská situace a splnění bojového úkolu. Aby traktory nebyly odváženy z traktorových stanic a aby nebylo plýtváno nalezenými tam zásobami pohonných látek.

2. Aby zásoby, pokud jich nepoužije vojsko, byly chráněny před rozkrádáním a nesmyslným rozhazováním do doby, než budou odvezeny.

3. Aby veškeré vojenské oddíly a všechny vojenské instituce poskytovaly potřebnou pomoc hospodářským orgánům, zřízeným úřadovnou pro hospodářství a výzbroj v obvodu válečných operací.

Podle možnosti, dovolí-li to vojenská situace, budiž vždy vyhověno žádostem hospodářských orgánů:

a) aby byly postaveny stráže pro velká skladiště a pro velké průmyslové objekty (těžba nafty a j.);

b) aby byly dány k dispozici pracovní síly, potahy a nákladní auta a v případě potřeby i pohonné látky pro odvoz sklizně do velkých skladů-elevátorů;

c) aby pro vývoz zboží do Německa, jehož se tam nedostává, byly dány k dispozici dopravní prostředky, které jsou po ruce.

Všechny vojenské oddíly bud'tež naléhavě upozorněny na obrovský význam rozvážné exploatace východních oblastí pro další vedení války.

Za pomoci polních a místních velitelství, která budou zřízena v nejdůležitějších zemědělských a naftových obvodech, musí být exploatace země prováděna v rozsáhlém měřítku...

Z D E S E K O K R U Ž N Í H O Z E M Ě D Ě L S K É H O F Ů H R E R A

(Dokument SSSR-89) ¹⁷³

... Pro nás, kteří jsme byli posláni pracovat na východ, záleží hlavní úkol v tom, že práce je rozhodujícím činitelem. Proto vyžadují od vás houževnaté a neumdlévající práce (1. příkázání).

¹⁷³ Tato také včas vypracovaná a vydaná velmi podrobná instrukce pro budoucí „okružní zemědělské fűhrery“ je datována dnem 1. června 1941. I tyto desky mají označení „Přísně čůvěrné — tajná záležitost velitelství“ Instrukce začíná 12 příkázáními pro chování Němců na východě a pro jejich zacházení s Rusy.

... Čím budete houževnatěji pracovat, tím vynalézavější mohou být vaše metody na dosažení tohoto cíle... Volba prostředků se přenechává na uvážení každému z nás... (5. příkázání).

Podepsán: *Keitel*.

... Vzhledem k tomu, že nově připojená území mají být nadlouho začleněna do Německa a do Evropy, bude mnoho záviset na tom, jak si tam budete počínat. Nedostatek charakteru u jednotlivců bude bezpodmínečně důvodem k tomu, aby byli z této práce odvoláni. Ten, kdo bude z tohoto důvodu odvolán, nebude moci zastávat odpovědné funkce v rámci vlastní říše... (6. příkázání).

... Neptejte se na to, jaký prospěch z toho bude mít rolnictvo, ale ptejte se na to, do jaké míry je to prospěšné pro Německo... (7. příkázání).

... Nebavte se, ale jednejte. Nikdy se vám nepodaří Rusa přemluvit ani přesvědčit slovy. Mluvit umí Rus lépe než vy, protože je rozený dialektik... (8. příkázání).

... Jedině vaše vůle musí být rozhodující, avšak tato vůle musí být zaměřena na splnění velkých úkolů. Jedině pak bude mravná, i když bude tvrdá. Držte se stranou od Rusů, nejsou to Němci, ale Slované... (9. příkázání).

... Nechceme obracet Rusy na víru nacionálního socialismu, ale chceme z nich udělat nástroj ve svých rukou. Musíte si podmanit mládež, musíte jí ukázat její úkoly, energicky ji vzít do práce a nemilosrdně trestat, bude-li sabotovat...

... Projednávání žádostí vás připraví o čas, kterého potřebujete pro splnění německých úkolů. Nejste vyšetřující soudcové ani zeď nářků... (10. příkázání).

... Jeho¹⁷⁴ žaludek se snadno roztahuje, proto nemějte s ním žádný falešný soucit... (11. příkázání).

„HLAVNÍ HOSPODÁŘSKO-POLITICKÉ SMĚRNICE
PRO ORGANISOVÁNÍ HOSPODÁŘSTVÍ NA VÝCHODĚ“

(skupina zemědělská)

... Politickým cílem tohoto tažení je s hlediska výživy:

1. Zabezpečit potravinami na dlouhá léta dopředu německé ozbrojené síly a německé civilní obyvatelstvo...

---

¹⁷⁴ T. j. Rusa.

Z E Z Á Z N A M U O P R O J E V U R O S E N B E R G A
N A D Ů V Ě R N Ě P O R A D Ě D N E 2 0. Č E R V N A 1 9 4 1,
V Ě N O V A N Ě „ V Ý C H O D N Í M P R O B L Ě M Ů M “

(Dokument USA-147)

... Výživa německého národa je v těchto letech nepochybně v čele německých požadavků na východě a v tomto směru budou musit jižní oblasti a severní Kavkaz pomáhat k vyrovnání německé vyživovací situace. Naprosto se necítíme povinnými krmit na vrub těchto úrodných obvodů také ruský národ. Víme, že je to tvrdá nutnost, která se vymyká jakýmkoli citům. Je nepochybné, že bude třeba velmi rozsáhlé evakuace a Rusové budou musit určitě prožít velmi těžká léta...

Z P R O J E V U Ř Í Š S K Ě H O K O M I S A Ř E U K R A J I N Y
E R I C H A K O C H A
N A P O R A D Ě V R O V N U V E D N E C H 2 6. — 2 8. S R P N A 1 9 4 2

(Dokument SSSR-284)

Vyložil (Koch) své politické stanovisko a své úkoly říšského komisaře takto: „Žádná svobodná Ukrajina neexistuje. Cíl naší práce musí spočívat v tom, že Ukrajinci musí pracovat pro Německo a nikoli v tom, abychom učinili tento národ šťastným. Ukrajina musí dát to, čeho je v Německu nedostatek. Tento úkol musí být splněn bez ohledu na ztráty... Führer žádal z Ukrajiny 3 miliony tun obilí pro Německo a tyto tři miliony musí být dodány...¹⁷⁵

P R O V Á D Ě N Í P R O G R A M U L O U P E Ž Í A L U P I Č S T V Í

(Z řeči sovětského žalobce)

Program vylupování okupovaného území Sovětského svazu, který byl spiklenci rozsáhle promyšlen a zevrubně propracován, začali hitlerovští uchvatitelé provádět doslova od prvních dnů útoku proti SSSR.

Kromě organisovaného loupění, které prováděl zvláště k tomu vybudovaný obrovský aparát všemožných „zemědělských führerů“, „inspektorů“, „odborníků pro hospodářství“, „technických“ a „zpravodajských“ praporů a rot, „hospodářských“ skupin a útvarů, „vojenských agronomů“ atd., byl hitlerovskou vládou a vrchním velitelstvím německé armády

¹⁷⁵ Mimoходом řečeno, byla původně plánovaná čísllice — tři miliony tun obilí — hitlerovskými lupiči „překročena“, neboť jejich chtivé chutě rostly měsíc od měsíce. Všechny tyto lupičské cíle byly předem naplánovány a promyšleny zločineckou hitlerovskou vládou, při čemž bylo vypracováno organizační schéma zvláštního aparátu pro provádění organisovaného loupění a byly naznačeny konkrétní metody vylupování okupovaných území.

rozsáhle podněcován tak zvaný „hmotný zájem“ německých vojáků a důstojníků, kterým se dostalo neomezených možností olupovat sovětské civilní obyvatelstvo a posílat svou „kořist“ do Německa.

Všestranné a bezvýjimečné všeobecné olupování městského i venkovského obyvatelstva okupovaných území a hromadný vývoz osobního majetku sovětských občanů, stejně jako majetku kolchozního, družstevního a státního do Německa se děl všude, kde se jen objevili němečtí fašističtí uchvatitelé, podle předem promyšleného plánu a předem připravenými methodami.

Už za několik měsíců poté, co hitlerovské Německo věrolomně přepadlo SSSR, obdržela sovětská vláda četné nevyvratitelné údaje o vojenských zločinech, kterých se dopouštějí hitlerovská vojska na jimi zabraném sovětském území.

Z NOTY LIDOVÉHO KOMISAŘE ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ SSSR
SOUDRUHA V. M. MOLOTOVA ZE DNE 6. LEDNA 1942

(Dokument SSSR-51)

...Z příkazu vlády Svazu sovětských socialistických republik mám čest oznámit toto:

Osvobození četných měst a vesnic, které byly dočasně v rukou německých uchvatitelů, oddíly Rudé armády při její pokračující úspěšné proti-ofensivě odhalilo a každým dnem stále více odhaluje neslýchaný obraz všestranného loupění, všeobecného pustošení, odporného násilí, masakrů a hromadných vražd, kterých se dopustili němečtí fašističtí okupanti na pokojném obyvatelstvu při své ofensivě, v době okupace a při ústupu.

Velmi rozsáhlý listinný materiál, který je v rukou sovětské vlády, svědčí o tom, že loupeže a drancování obyvatelstva, provázené bestiálním násilím a hromadnými vraždami, byly prováděny ve všech oblastech, kde stanula noha německých uchvatitelů.

Nezvratné skutečnosti svědčí o tom, že režim loupění a krvavého teroru vůči pokojnému obyvatelstvu v zabraných vesnicích a městech není jen nějakým excesem jednotlivých neukázněných vojenských oddílů a jednotlivých německých důstojníků a vojáků, nýbrž přesným systémem předem připravovaným a podporovaným německou vládou a německým velením, které vědomě rozpoutávají ve své armádě, mezi důstojníky a vojáky zvířecí pudy.

Každý krok německé fašistické armády a jejích spojenců na zabraném sovětském území Ukrajiny a Moldavska, Bílé Rusi a Litvy, Lotyšska a Estonska, na území karelo-finském a v ruských okresech a oblastech přináší pustošení a ničení nesčíslných hmotných a kulturních hodnot našeho lidu, ztrátu majetku, který pokojné obyvatelstvo získalo usilov-

nou prací, zavádění režimu trestanecké práce, hladovění a krvavých masakrů, před jejichž hrůzami blednou i nejstrašnější zločiny, jež kdy znaly dějiny lidstva.

... V dědinách, které drží německé úřady ve svých rukou, je pokojné vesnické obyvatelstvo bezmezně olupováno a drancováno. Rolníkům se bere jejich majetek, kterého nabyli houževnatou prací za celá desetiletí, bere se jim přístřeší, dobytek, obilí, oděv, vůbec vše až do poslední dětské košilky a do poslední hrstky zrní.

V četných případech bylo vesnické obyvatelstvo, a to i starci, ženy a děti, hned po obsazení vesnice vyhnáno německými okupanty ze svých příbytků a přinuceno živořit v podzemních skrýších a jeskyních, v lese nebo prostě pod širým nebem. Okupanti svlékají na cestách za bílého dne každému, koho potkají, a to i dětem, oděv a obuv a surově se vypořádávají se všemi, kdož se pokoušejí protestovat nebo klást loupeži jakýkoli odpor.

Ve vesnicích, osvobozených Rudou armádou, v oblasti rostovské a vorošílovgradské na Ukrajině byli rolníci oloupeni okupanty několikrát, když dotyčným místem procházely různé německé oddíly a každý z nich prováděl znovu prohlídky, loupil, zapaloval a popravoval na místě střelnou zbraní, nebyly-li vydány potraviny. Totéž se dalo v oblasti moskevské, kalininské, tulské, orelské, leningradské a v jiných oblastech, odkud jsou nyní vyháněny vojsky Rudé armády zbytky vojsk německých uchvatitelů.

Tak odebrali němečtí důstojníci a vojáci ve vesnici Maslovo v tulské oblasti obyvatelstvu všechny potraviny a provedli to tak dokonale, že v této vesnici umírali každodenně hladem 1 až 2 lidé. S takovými od Němců zabranými vesnicemi se setkáváme všude. Všude berou němečtí uchvatitelé v dědinách a vsích všechny zásoby potravin, porážejí dobytek a zabíjejí drůbež, zabírají obilí a jiné produkty a jako ubozí zlodějíčkové táhnou s sebou všechny věci z domácnosti, oděv, prádlo, obuv, nábytek a dětské hračky. Ve vesnici Golubovka ve vorošílovgradské oblasti oloupili Němci obyvatele, jimž už dříve byly vzaty všechny zásoby potravin, znovu, a vzali poslední zbytky jídla ženám i dětem a všechny věci z domácnosti, šatstvo, podušky, přikrývky, kuchyňské nářadí, pokud to stačili odnést.

Nejvíce vešly ve známost tyto skutečnosti: Ve vesnici Golubovka sebrali Němci kolchoznicí M. I. Leščenkovej, matce tří malých dětí, dětské košilky a pláštětky a veškeré jídlo, které dětem zůstalo; v téže vesnici vrazil německý důstojník s několika vojáky do domu učitelky V. I. Matijenkovej, sebrali jí veškeré její šatstvo a dětské věci a nábytek, který nemohli odvézt, rozsekali sekyrou. V dědině Prudnoje v tulské oblasti vrazili němečtí vojáci do domu, kde bylo umístěno 150 invalidů, vzali

jim veškerý teplý oděv a jídlo, při čemž ohrožovali bezmocné lidi zbraněmi. Krátce předtím, nežli byla oddílů Rudé armády osvobozena dědina Koloděznaja v tulské oblasti, postříleli Němci dne 7. prosince v této dědině 32 muže a ženy, a to prý za to, že neodevzdali Němcům všechny své teplé věci; ve vesnici Vlasovo v moskevské oblasti byla jedna kolchoznice, která kladla lupičům odpor při krádeži zelí a brambor, raněna výstřelem ze samopalu a když se jala zraněná žena křičet a proklínat Němce, nazývající je bandity a lupiči, zastřelili ji Němci rovněž výstřely ze samopalu, načež se jali střílet ze samopalů po obyvatelích dědiny, kteří se shlukli okolo.

Všude zavedla německá armáda režim krvavých represálií pod záminkou, že nebyly odevzdány všechny potraviny, že nebyly odevzdány všechny teplé věci, že věci a potraviny nejsou odevzdávány dost rychle atd. Pokus podat u německých úřadů stížnosti proti zlodějům a lupičům byl pokládán za „komunistickou propagandu“ a za sympatisování se sovětskou vládou a vedl k novému řádění.

Aby se kolchozní majetek a kolchozní dobytek nedostal z jejich loupeživých rukou, nasadili němečtí uchvatitelé do kolchozů své fašistické „komisaře“, za které jsou v Německu vybírání všichni milovníci špinavého výdělků z řad hitlerovské strany a někdy i ohavné zrůdy z řad našich občanů. Ve svých rozkazech prohlašují němečtí okupanti drze: „Kolchozní půda a kolchozní majetek přechází do vlastnictví německé armády.“

V jednom takovém rozkaze z 9. července nařídilo německé velení toto: „Do 48 hodin po uveřejnění tohoto rozkazu budiž bývalý kolchozní majetek, který je v rukou sedláků, odevzdán příslušným komisařům. Kdo neuposlechne, bude zastřelen.“ Tak řadí tito chamtiví lupiči a bandité vůči našim rolníkům a jejich majetku.

Bezuzdnému loupení bylo vystaveno také městské obyvatelstvo v okresech dočasně obsazených Němci. Všude v městech, která zabrali, vtrhli němečtí důstojníci a vojáci do bytů dělníků, úředníků, inteligence a staříčkových důchodců a na nic se neohlížejíce a neštítíce se žádných krádeží, brali vše, co jim padlo do ruky, od cenných předmětů až k jednoduchému kuchyňskému náradí. Celé toto zlodějské loupežení je doprovázeno krvavými represáliemi.

Tak v městě Orlu postavili Němci ve středu města šibenici a pověsili na ni starce, který protestoval proti loupení, a vedle něho pověsili několik občanů, kteří odepřeli pomáhat hitlerovcům při loupení šatstva a prádla mezi obyvatelstvem.

V městě Rostovu na Donu, osvobozeném Rudou armádou, vyloupili Němci všechny obchody, stahovali s lidí na ulicích oděv a obuv, brali

jim hodinky a jiné cenné věci a hromadně loupili v bytech, při čemž nesmyslně ničili to, co nebylo dobře možno vzít s sebou.

Ve městě Jistra v moskevské oblasti sebrali okupanti obyvatelstvu doslova veškerý majetek: prádlo, šatstvo, nádobí a nábytek. Okupanti svlékali šaty i obuv s místních dělníků a dělnic přímo na ulici. Obyvatelé byli hromadně vystěhováni ze svých bytů a bylo jim odňato palivo. Dne 10. prosince zahnali Němci téměř 2000 obyvatelů tohoto města s dětmi do kostela ve vesnici Darno, kde jich mnoho zemřelo zimou a hladem. Při ústupu z města Jistry zapálili Němci město a dovršili tak řetěz svých odporných zločinů v Jistře.

Loupeživé orgie německých důstojníků a vojáků se rozšířily ve všech sovětských okresech, které Němci zabrali. Německé úřady povýšily ve své armádě okrádání raněných a padlých na zákon a nabádají k tomuto loupění a násilí. Německá vláda spatřuje v tom provádění banditské „zásady“, kterou slavnostně vyhlásila, a podle které má mít každý německý voják „osobní hmotný zájem na válce“. Tak se poukazuje již v tajné směrnici ze dne 17. července 1941, která je adresována všem velitelům propagačních rot německé armády a kterou objevily oddíly Rudé armády při rozdrčení 68. pěší německé divise, přímo na nutnost „vychovávat u každého důstojníka a vojáka německé armády pocit osobního hmotného zájmu na válce“... Podobné rozkazy, které nabádají armádu k hromadnému olupování a vraždám pokojného obyvatelstva, vydávaly také jiné armády, které válčí ve spojení s Německem...

...Na německo-sovětské frontě a zejména v bojových úsecích před Moskvou dochází stále více k setkání s důstojníky a vojáky, oblečenými do uloupeného oděvu a s ukradenými věcmi v kapsách, kteří si vezou na tancích ženské a dětské šaty, obuv a prádlo, které strhali se svých obětí. Německá armáda se stále více mění v armádu chamtivých lupičů a okra-dačů raněných a padlých, kteří pustoší a olupují kvetoucí města i vesnice Sovětského svazu, rozkrádají a ničí majetek i jiné statky, získané pracujícím obyvatelstvem našich vesnic a měst. Skutečnosti svědčí o krajním morálním úpadku a rozkladu hitlerovské armády, která si zasloužila za své loupeže, krádeže a okrádání raněných a padlých rozhořčené prokletí a opovržení veškerého sovětského lidu.

Z NOTY LIDOVÉHO KOMISAŘE ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
SOUDRUHA V. M. MOLOTOVA Z 27. DUBNA
„O PŘÍŠERNÝCH ZLOČINECH, ZVĚRSTVECH
A NÁSILNOSTECH NĚMECKÝCH FAŠISTICKÝCH
UCHVATITELŮ V OKUPOVANÝCH SOVĚTSKÝCH
OKRESECH A O ODPOVĚDNOSTI
NĚMECKÉ VLÁDY A NĚMECKÉHO VELITELSTVÍ
ZA TYTO ZLOČINY“

(Dokument SSSR-51)

... Z příkazu vlády Svazu sovětských socialistických republik mám čest oznámit vám toto:

Sovětské vládě dochází stále nový materiál a zprávy o tom, že hitlerovští uchvatitelé všude olupují sovětské obyvatelstvo a přímo je ničí, nezastavující se před žádnými zločiny, ani před žádnou surovostí a násilím na území, které dočasně obsadili nebo dosud ještě mají ve své moci. Sovětská vláda už prohlásila, že tyto zločiny nejsou nahodilými excesy jednotlivých neukázněných vojenských oddílů, jednotlivých německých důstojníků a vojáků. Nyní má sovětská vláda k dispozici dokumenty, kterých se nedávno zmocnila Rudá armáda ve štábech rozdrčených německých oddílů; z těchto dokumentů vychází najevo, že tyto krvavé zločiny a zvěrstva, jichž se dopouští německo-fašistická armáda, se dějí podle pečlivě sestavených a do podrobností propracovaných plánů německé vlády a podle rozkazů německého velení...¹⁷⁶

... K provádění tohoto lupičského plánu, který pamatoval také na organisování nucené práce v našich městech a vesnicích, na vydávání (emisi) ničím nepodložených platidel a na zrušení mezd v podnicích, byl zřízen zvláštní aparát, který je v citovaném dokumentu zevrubně popsán a který znamená vlastně zvláštní druh zbraně německé armády se samostatným „hospodářským velitelstvím“, s „hospodářskými štáby“, s vlastní „zpravodajskou službou“, s „inspektoráty“, „vojenskými oddíly“, „útvary pro sběr výrobních prostředků“, „útvary pro sběr surovin“, „vojenskými agronomy“, „zemědělskými důstojníky“ atd.

Sovětská vláda zjišťuje, že tento lupičský plán na všeobecné olupování naší země svědčí o tom, jak se hitlerovské Německo připravovalo k svému loupeživému tažení proti SSSR ještě před vpádem do našeho území.

Sovětská vláda zároveň zjišťuje, že tento lupičský plán na uspokojení potřeb německé armády a týlu co do potravin, surovin a průmyslového zboží na účet zdrojů, které vybudovala práce sovětského lidu, ztroskotal ve všech jeho výpočtech na snadnou kořist v SSSR. Hlavní překážkou provádění tohoto lotrovského plánu Hitlerova a Göringova byla naprostá

¹⁷⁶ V dalším jsou v notě uvedeny výňatky ze „Zelených desek“.

oddanost sovětských občanů — dělníků, rolníků, úředníků a inteligence — jejich vlasti a bezmezná nenávisť k cizím uchvatitelům.

Leč nepodařilo-li se okupantům uskutečnit „bezodkladné a co nejúplnější využití okupovaných území v zájmu Německa“ podle jednotného plánu „říšského maršála“, pak s tím větší nestoudností prováděli a provádějí německé okupační úřady a německé vojenské velitelství na zabraném jimi území hromadné olupování civilního obyvatelstva a přisvojování si veškerého jeho majetku, který byl nashromážděn poctivou prací za mnoho let.

V příloze k zvláštnímu rozkazu operačního oddělení generálního štábu německé armády pod číslem 43761/41 se praví:

„Je nutno nucenými opatřeními získat od obyvatelstva zabraných oblastí všemi způsoby šatstvo. Především je nutno brát vlněné a kožené rukavice, pláště, kazajky a šály, vatované vesty a kalhoty, kožené a plstěné vysoké boty, onuce.“

V rozkazech několika rozdrčených německých oddílů je citován následující pokyn velitelství severní armádní skupiny ze 6. listopadu 1941, číslo 1422/41, který je podepsán generálporučíkem Bayerem:

„Všechny plstěné vysoké boty, které má v majetku ruské civilní obyvatelstvo, a to i dětské válenky, buďtež ihned rekvírovány. Zakazuje se mít plstěné vysoké boty. Překročení tohoto rozkazu budiž trestáno jako nedovolené nošení zbraní.“ (Za které byli podle německých instrukcí viníci střeleni na místě).

Ve světle podobných rozkazů německého velení je třeba posuzovat tisíce a tisíce případů, kdy němečtí okupanti povraždili pokojné sovětské občany, když je olupovali. Na území osvobozeném Rudou armádou se zřídka kdy narazí na osídlená místa, kde by nedošlo ke skutečným, podobným těm, jež budou vyliceny: Při ústupu z vesnice Terentěvo v okrese malojaroslaveckém v moskevské oblasti zastavili Němci na ulici 73 roky starého rolníka G. P. Jurgova, 70letou A. Čibisovou a 12letého V. Sergějeva, stáhli s nich kožíšky a válenky a pak je zastřelili.

V četných osvobozených místech kurské a orelské oblasti byl nalezen rozkaz, kterým se nařizuje:

„Majetek, jako váhy, pytle, obilí, sůl, petrolej, benzin, lampy, kastroly, plátno, rolety, záclony, koberce a gramofony s deskami, budiž odevzdán u velitelství. Ti, kdož neuposlechnou tohoto rozkazu, budou zastřeleni.“

V nařízení německého velitelství ve městě Starica z 11. prosince 1941 o tom, že obyvatelstvo má pod hrozbou zastřelení vydat veškerý majetek, se také vypočítává: látky, prádlo, plátno, nábytek, šatstvo, vysoké boty, střevíce, mýdlo, železné součástky, nejrůznější nástroje a ostatní hospodářské a jiné potřeby.

Ve městě Jistra v moskevské oblasti „konfiskovali“ okupanti dětské

ozdoby na stromeček a hračky. Na stanici Šachovskaja uspořádali „vydání“ dětského prádla, nástěnných hodin a samovarů místními obyvateli. V okresech, které jsou ještě v moci okupantů, se stále provádějí prohlídky a olupování obyvatelstva, které je ožebračeno lupičstvím, jež neustalo od prvního okamžiku, kdy se objevila německá vojska.

Německé velení nařizuje přímo svým oddílům, aby vystavily civilní obyvatelstvo, a to i děti, ženy a starce, hladu, aby jim byly brány poslední zásoby jídla a aby byly ničeny potraviny, které nemůže ustupující německá armáda vzít s sebou. V rozkaze generála polního maršála von Reichenau z 10. října 1941, který byl rozeslán jako vzor všem německým oddílům s upozorněním, že Hitler „uznal tento rozkaz za výborný“, je obsažen tento návod k olupování a vyhlazování obyvatelstva: „Zásobování místních obyvatelů a válečných zajatců potravinami je zbytečnou humánností. Nic, čeho vlast postrádá . . . , nesmí voják přenechat nepříteli.“

Všeobecný ráz hitlerovskou vládou naplánovaného lupičství, na němž se snaží německé velení vybudovat zásobování svých armád a svého týlu, je charakterisován těmito skutečnostmi: Jen v 25 okresech tulské oblasti vzali okupanti sovětským občanům 14 048 krav, 11 860 vepřů, 28 459 ovcí, 213 678 slepic, hus a kachen a zničili 25 465 včelích rojů. Jen v 15 vesnických sovětech dzeržinského okresu ve smolenské oblasti ukradli okupanti z kolchozního majetku 2554 koní, 1170 krav, 335 vepřů a 5710 slepic. Kromě toho si okupanti z osobního majetku присvojili 2027 krav, 2138 vepřů, 5297 ovcí, 44 159 slepic a také 5477 párů plstěných vysokých bot, 2439 kožichů, 3208 teplých šátků, 10 431 metr textilu, 3299 párů mužského prádla, 815 párů dětského prádla, všechny zásoby obilí, masa, medu, zeleniny, a to jak pokud šlo o vlastnictví kolchozní, tak i osobní, a všechny jiné potraviny, zemědělský inventář, šicí stroje, jízdní kola, hotové peníze atd.

Z HLÁŠENÍ NĚMECKÉHO OBLASTNÍHO KOMISAŘE
V ŽITOMIRU
GENERÁLNÍMU KOMISAŘI V ŽITOMIRU
Z 30. LISTOPADU 1943

(Dokument SSSR-285, PS-288)

. . . Ještě dříve, nežli německá armáda opustila Žitomir, bylo možno pozorovat, jak oddíly, které zde byly ubytovány, vylamovaly byty říšských Němců a присvojovaly si vše, co mělo vůbec nějakou cenu. Přitom byla ukradena i osobní zavazadla Němců, kteří ještě pracovali ve svých úřadech. Když bylo město znovu zabráno, bylo zjištěno, že byty Němců nebyly téměř vůbec vyloupeny místním obyvatelstvem, ale že vojska, sotvaže vstoupila do města, dala se ihned do rozkrádání bytů a továren . . .

Vojáci se nespokojují s tím, že berou veškeré hodící se jim zařízení, ale zčásti ničí inventář, který zůstává, a spalují cenný nábytek bez ohledu na to, že je dostatek dříví . . .

Z HLÁŠENÍ NĚMECKÉHO OBLASTNÍHO KOMISAŘE
MĚSTA KOROSTYŠEVA
GENERÁLNÍMU KOMISAŘI ŽITOMIRU

(Dokument SSSR-285)

. . . Chování německých vojáků bylo, bohužel, špatné. Na rozdíl od Rusů otvírali násilně skladiště i tehdy, když fronta byla ještě daleko. Obilí, a to i zásoby osiva, bylo rozkrádáno v obrovském množství. To by se dalo ještě snést u bojujících oddílů . . . Po návratu našich vojsk do Popelné byla skladiště ihned vypáčena. Oblastní a krajský hospodář pak znovu zatloukli dveře, které však vojáci znovu vypáčili . . . Krajský hospodář mně hlásil, že mléčná farma byla vyloupena ustupujícími oddíly; máslo, sýry atd. odnesli vojáci s sebou.

Před zraky Ukrajinců bylo vyloupeno družstvo a vojáci sebrali mezi jiným i pokladnu obchodu . . .

U družstva č. 9 a 10 byla postavena hlídka polního četnictva. Hlídka nemohla obstát proti náporu vojáků . . .

Vojáci zabíjeli a brali si vepře a drůbež naprosto nezodpovědně. Vůbec nelze si učinit přehled o všech jiných věcech, které vojáci odvezli. Je přirozené, že pro potraviny byly požadovány dopravní prostředky, které se braly v kolchozech. Vojenské oddíly poskytovaly katastrofální obraz.

Z HLÁŠENÍ KOMISAŘE KAZATYNSKÉ OBLASTI

(Dokument SSSR-285)

Němečtí vojáci kradli potraviny, dobytek a vozidla . . .

Kaprál vymáhal na oblastním komisaři, vyhrožuje mu revolverem, aby vydal klíče od stodoly . . . V odpověď na moje slova, že klíč je v mé kapse, zařval na mne: „Vydej klíč“, vytáhl revolver, nasadil mně jej na prsa a křičel: „Zastřelím vás, vy jste sabotér“ a přitom použil ještě jiných nadávek. Násilně strčil ruku do mé kapsy a vytáhl klíč se slovy: „Jen já sám smím poroučet. Vy jste sonderführer, nebo jak se vůbec nazýváte. Vy smíte jen posílat vejce a jiné věci do vlasti . . .“ To se událo v přítomnosti velkého počtu Němců a Ukrajinců.

ZE ZPRÁVY PŘEDNOSTY HLAVNÍHO ODBORU
DOKTORA MOISICHA Z 4. PROSINCE 1943

(Dokument SSSR-285)

... Komando vyslané vpřed dne 21. listopadu zjistilo, že vojáci vnikli do služebních místností a do místností německých úřadů a vyloupili inventář a zásoby. Z bytů, které byly den předtím v úplném pořádku, byl odstraněn drahý nábytek a také ze skladišť a dílen zmizelo zařízení. Mezi jiným bylo také zjištěno, že některé obrazy, které ještě den předtím visely na stěnách, byly vyříznuty z rámu ve služebních místnostech generálního komisariátu.

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
O PUSTOŠENÍ, LOUPENÍ A ZLOČINECH
NĚMECKÝCH FAŠISTICKÝCH UCHVATITELŮ
A JEJICH POMAHAČŮ V MĚSTĚ ROVNO
A V ROVENSKÉ OBLASTI

(Dokument SSSR-45)

... 4. Oloupení státních a veřejných institucí a civilního obyvatelstva.

Po dobu svého pobytu v Rovnu a v rovenské oblasti olupovali hitlerovští důstojníci, vojáci a úředníci nepřetržitě pokojné sovětské občany a rozkrádali majetek kulturních a osvětových institucí...

Značnou část uloupených hodnot přisvojili si vůdčí činitelé okupačních úřadů pro sebe...

Velmi četní svědkové potvrdili organisovaný ráz loupeží. Tak na příklad obyvatel vsi Glinky v rovenském okrese S. M. Podgajuk vypověděl: „Časně z rána dne 27. září 1943 začali němečtí vojáci a důstojníci chodit po usedlostech naší vsi a brát obilí, dobytek, drůbež, koně, vozy a jiný majetek.“

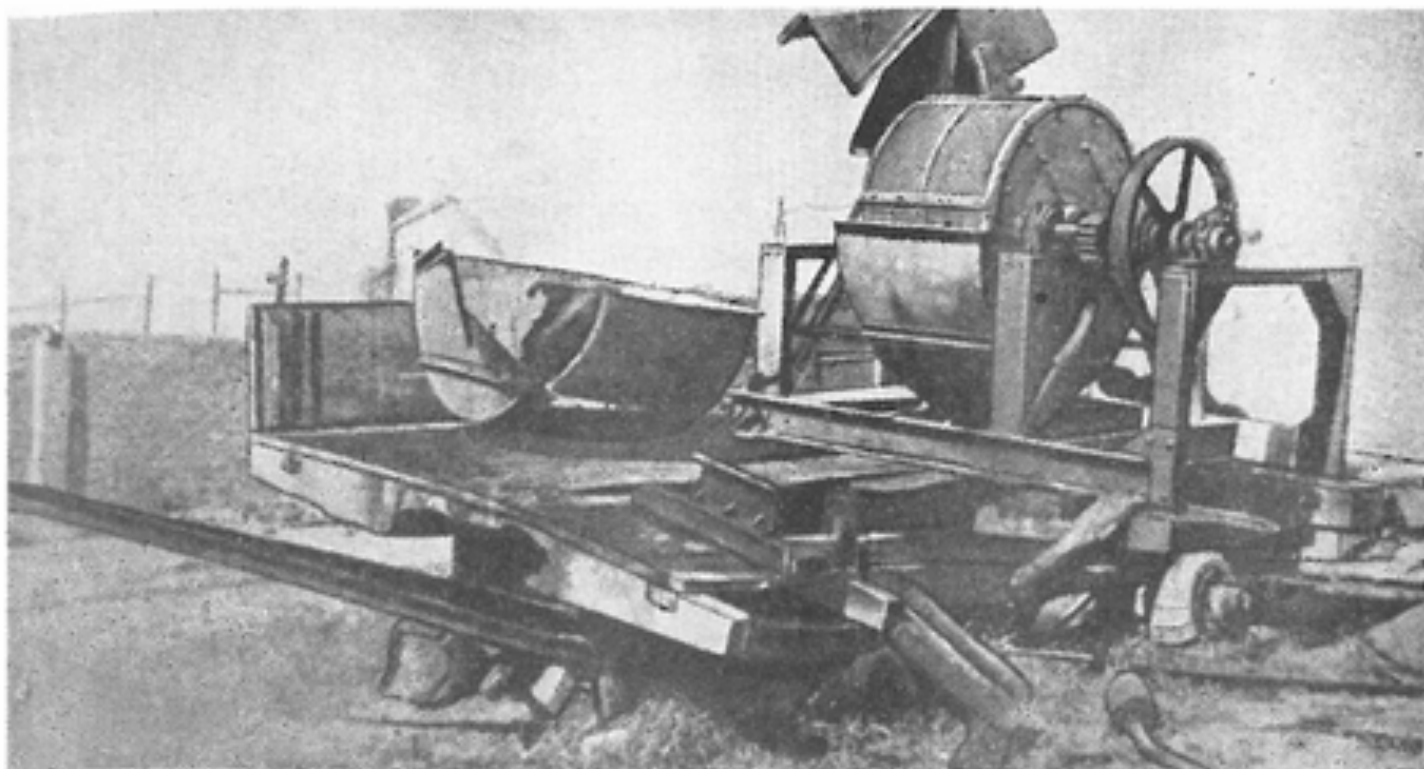
Stejně výpovědi učinili i obyvatelé z jiných vsí a dědin.

Nezůstalo ani jedno osídlené místo v rovenské oblasti, které by němečtí vojáci a důstojníci nevyloupili.

V 6 okresech rovenské oblasti (goščanském, zdolbunovském, koreckém, rovenském, sarněnském a tučinském) ukradli němečtí fašističtí lupiči místním obyvatelům 13 998 koní, 19 599 kusů hovězího dobytka a 23 026 kusů jiného dobytka.

Pokus zachránit svůj majetek před loupeží měl vzápětí ukrutné mučení a týrání sovětských občanů. Jakub Ušakov oznámil komisi, že v rovenské věznici s ním seděl občan Melenčuk, kterému byly při výslechu vytrhány vlasy s hlavy a lopatou přeražena dvě žebra za to, že uschoval jeden metrický cent obilí.

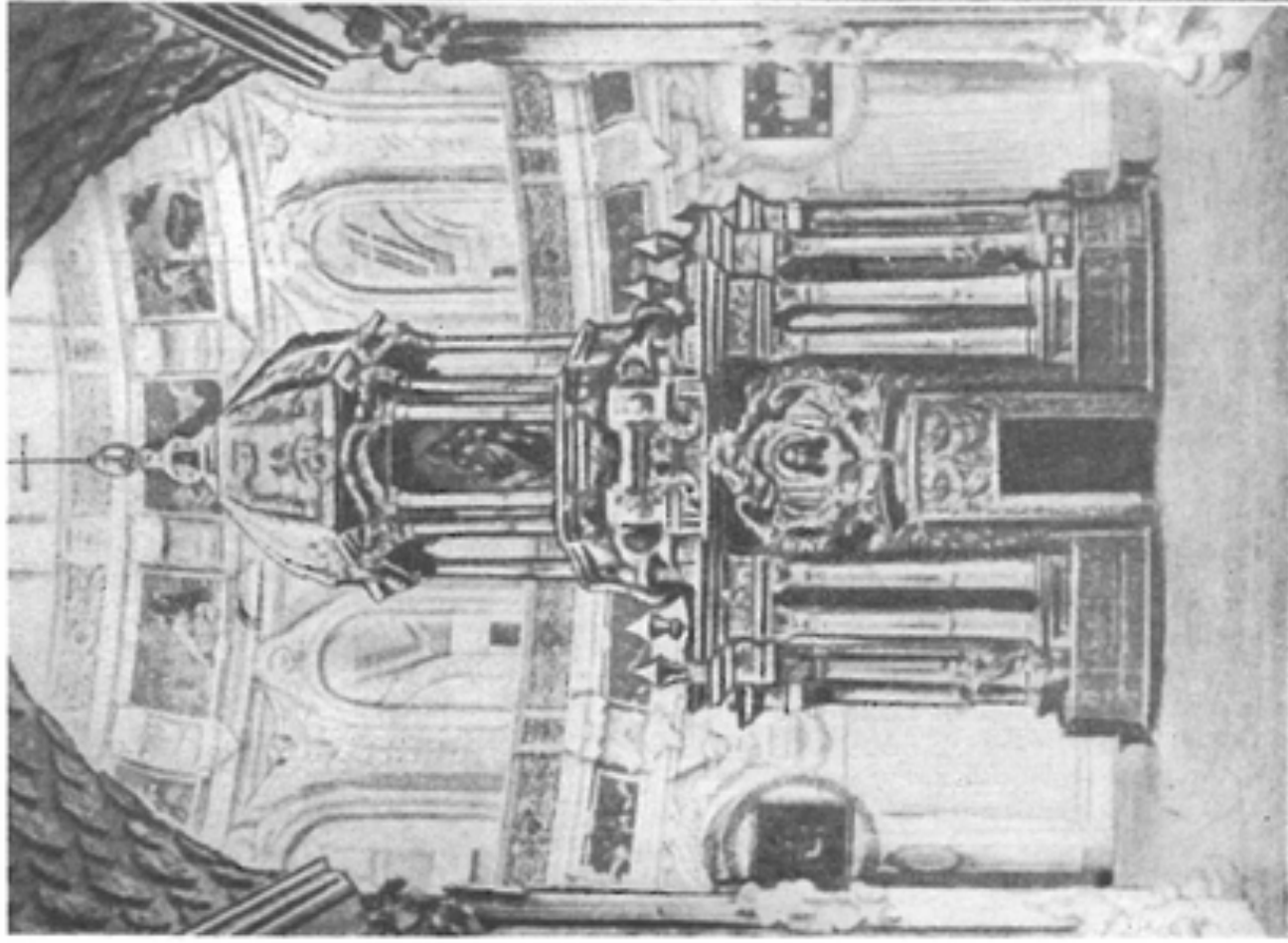

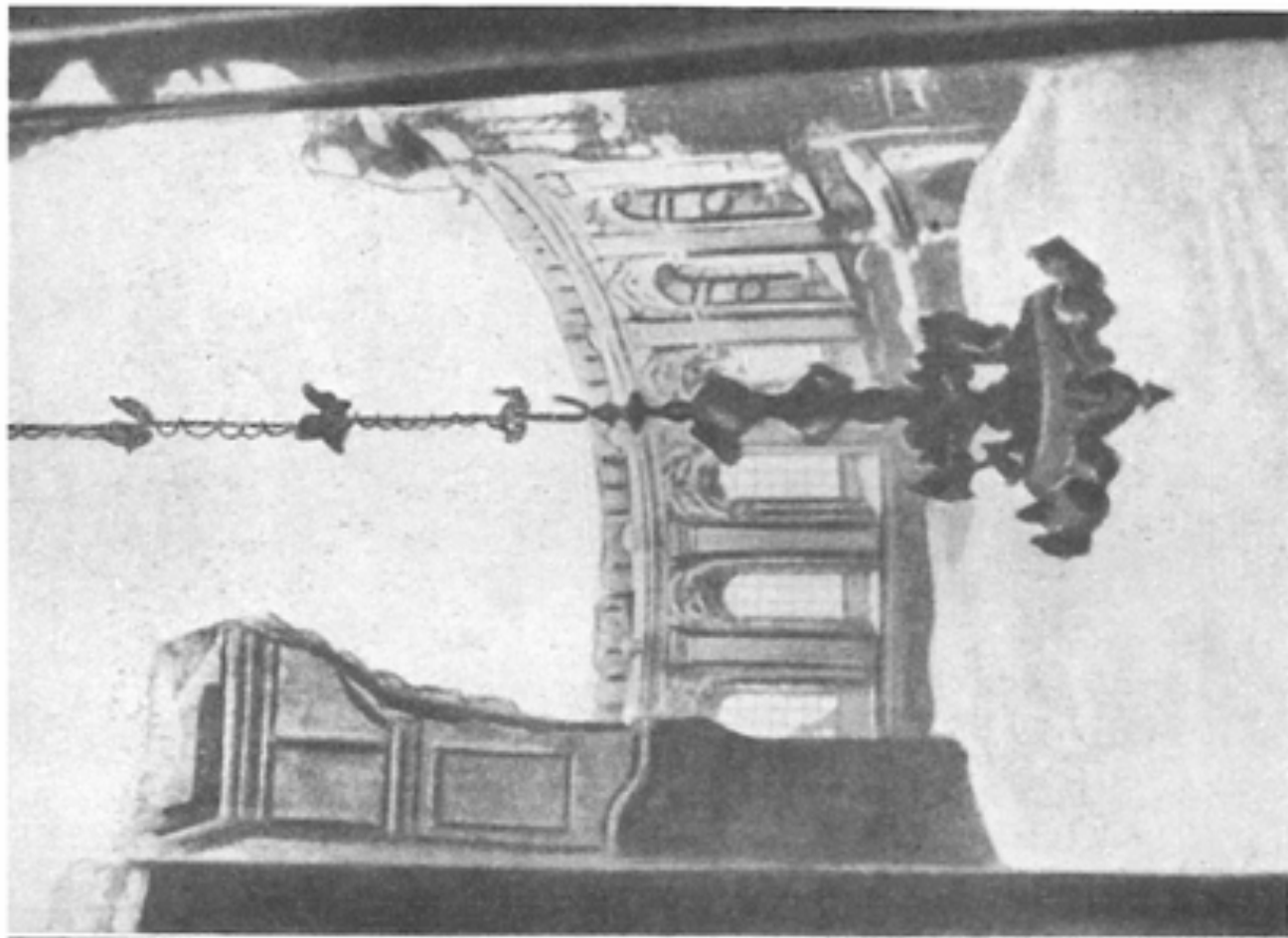
Stroj „drtič kostí“ na drcení kostí mrtvol, spálených hitlerovci. To se provádělo proto, aby byly utajeny hromadné popravky. Stroj zůstal na území janovského tábora a je uschován ve Lvově. (Z dokumentů Mimořádné státní komise.)

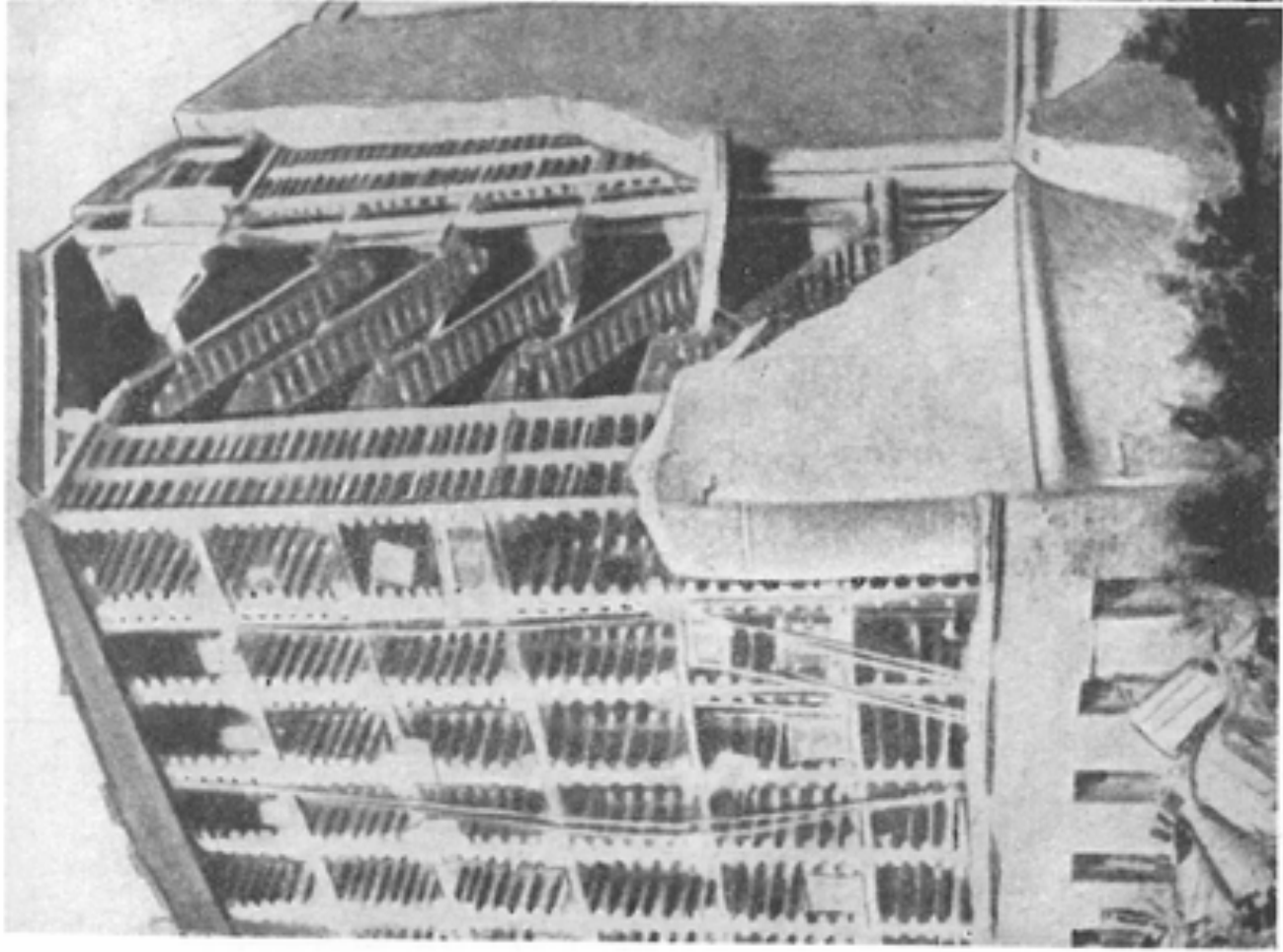
Mrtvoly sovětských lidí po jedné z hromadných poprav poblíže města Zoločeva, fotografované hitlerovci před zahrabáním. (Německý snímek, který byl nalezen u gestapa v Zoločevu v červenci 1944.) (Z dokumentů Mimořádné státní komise.)

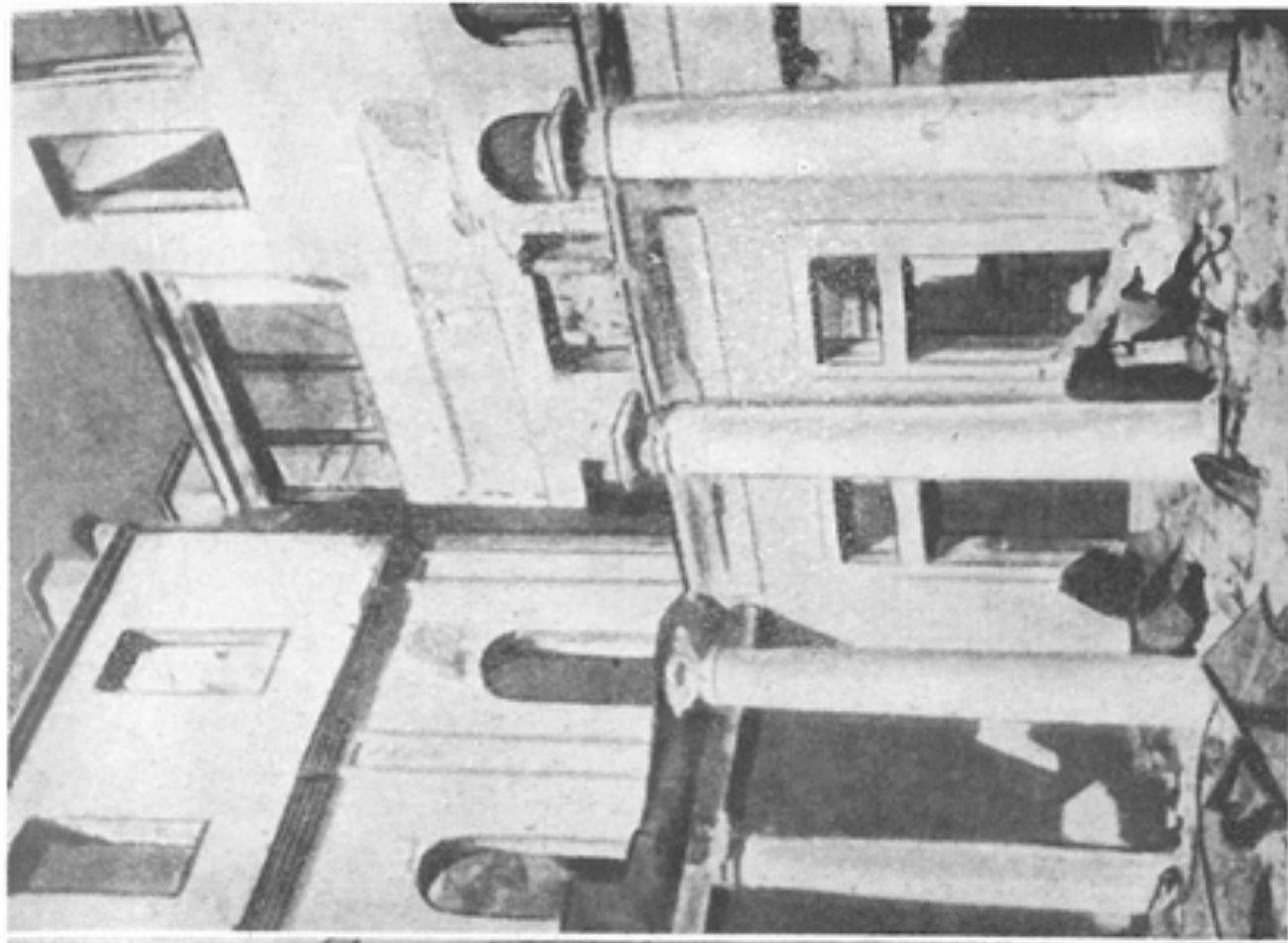
Novo-Jeruzalemský klášter Vzkříšení. Pohled do
vnitřku chrámu před spálením.

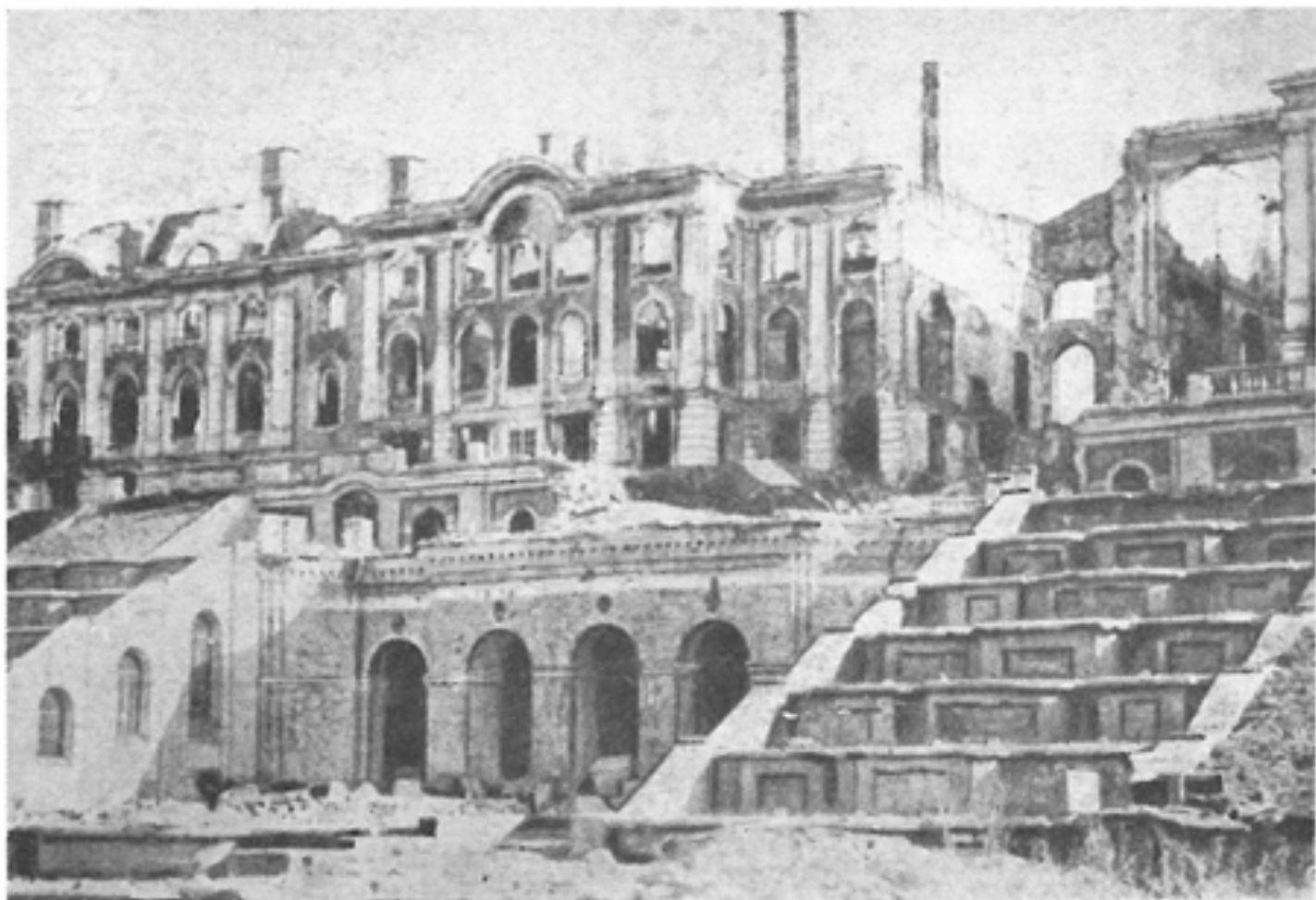
Novo-Jeruzalemský klášter Vzkříšení. Klenba hlav-
ního chrámu, vyhozená do vzduchu hitlerovci.

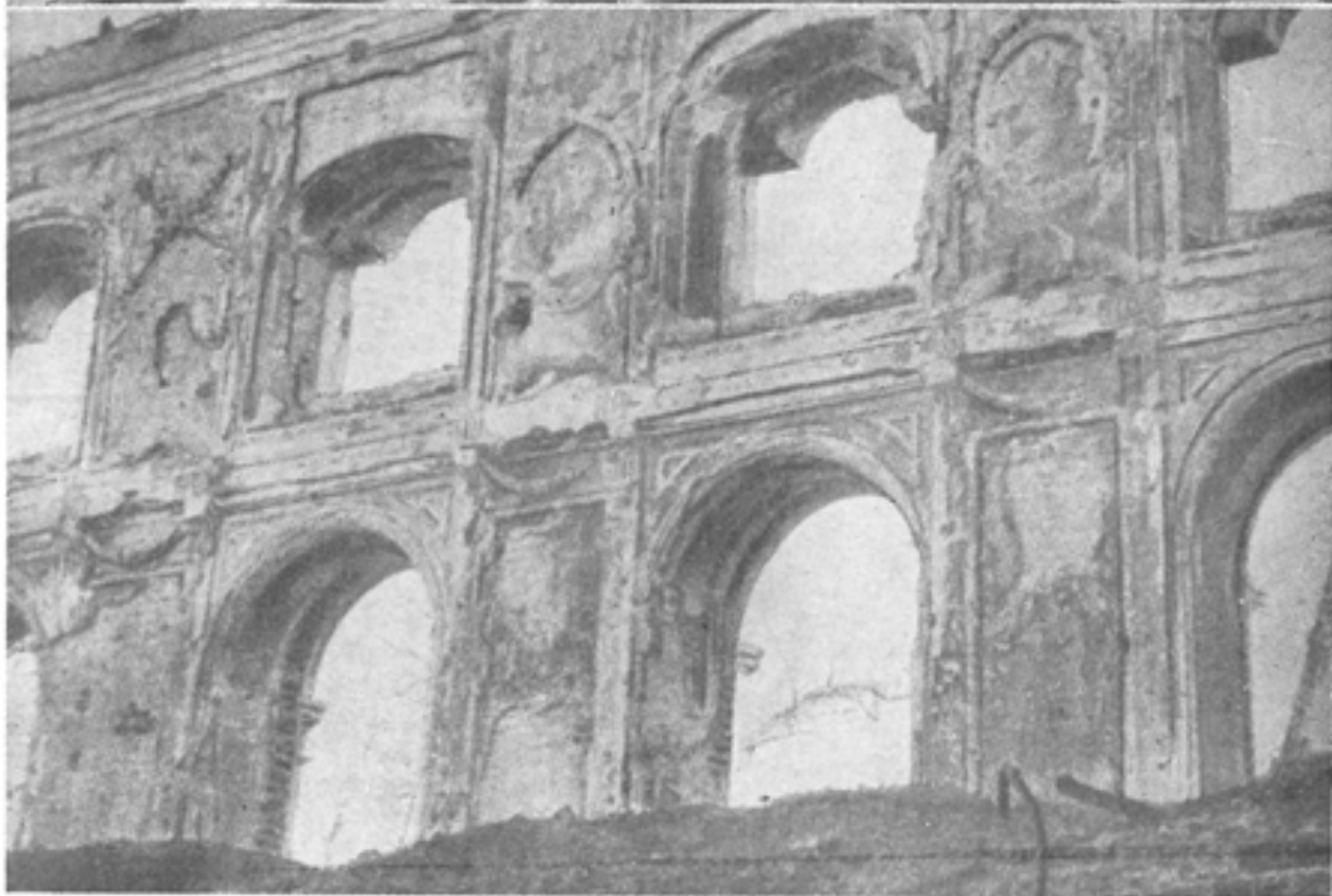
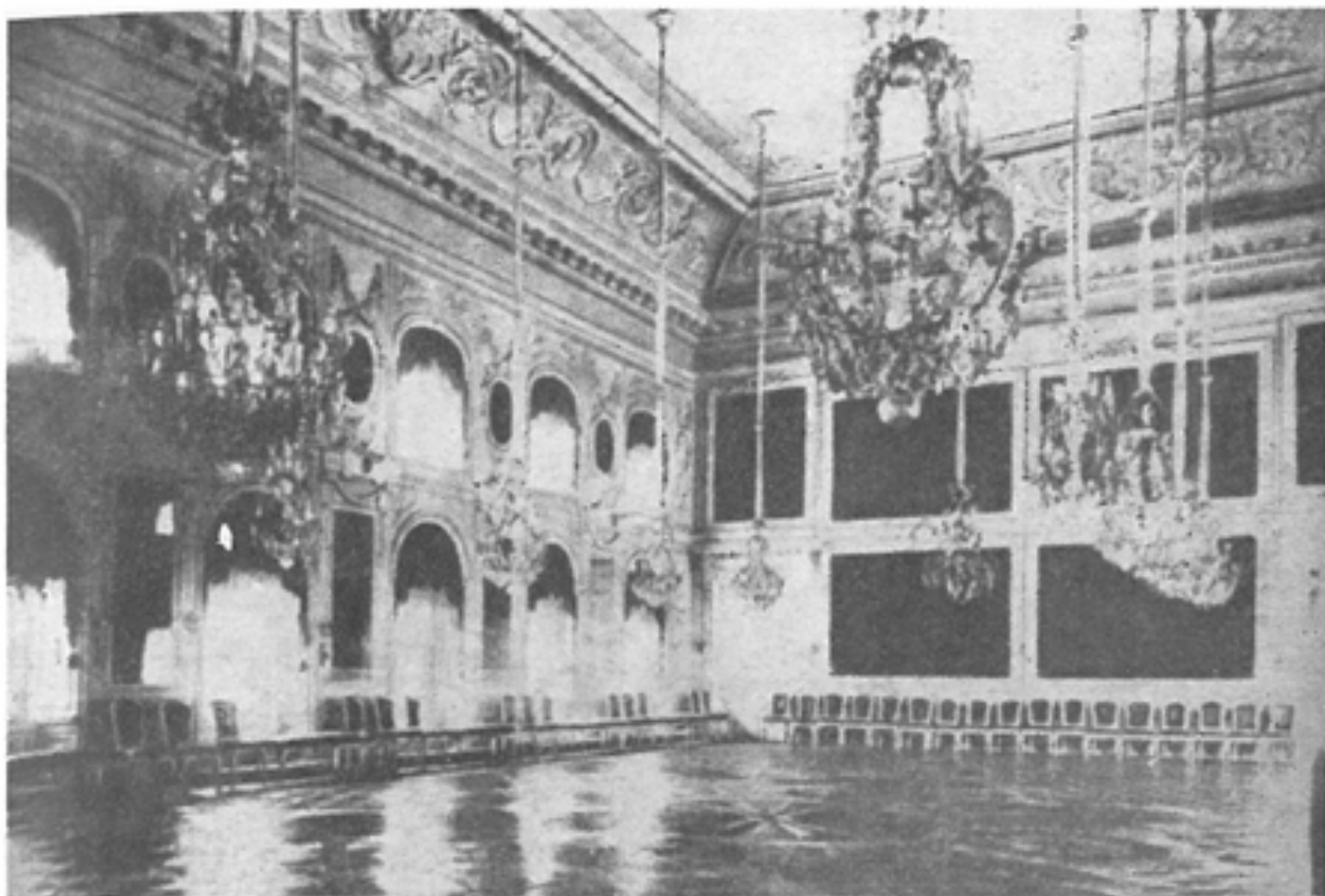
Zničená budova Korolenkovy knihovny
v Charkově

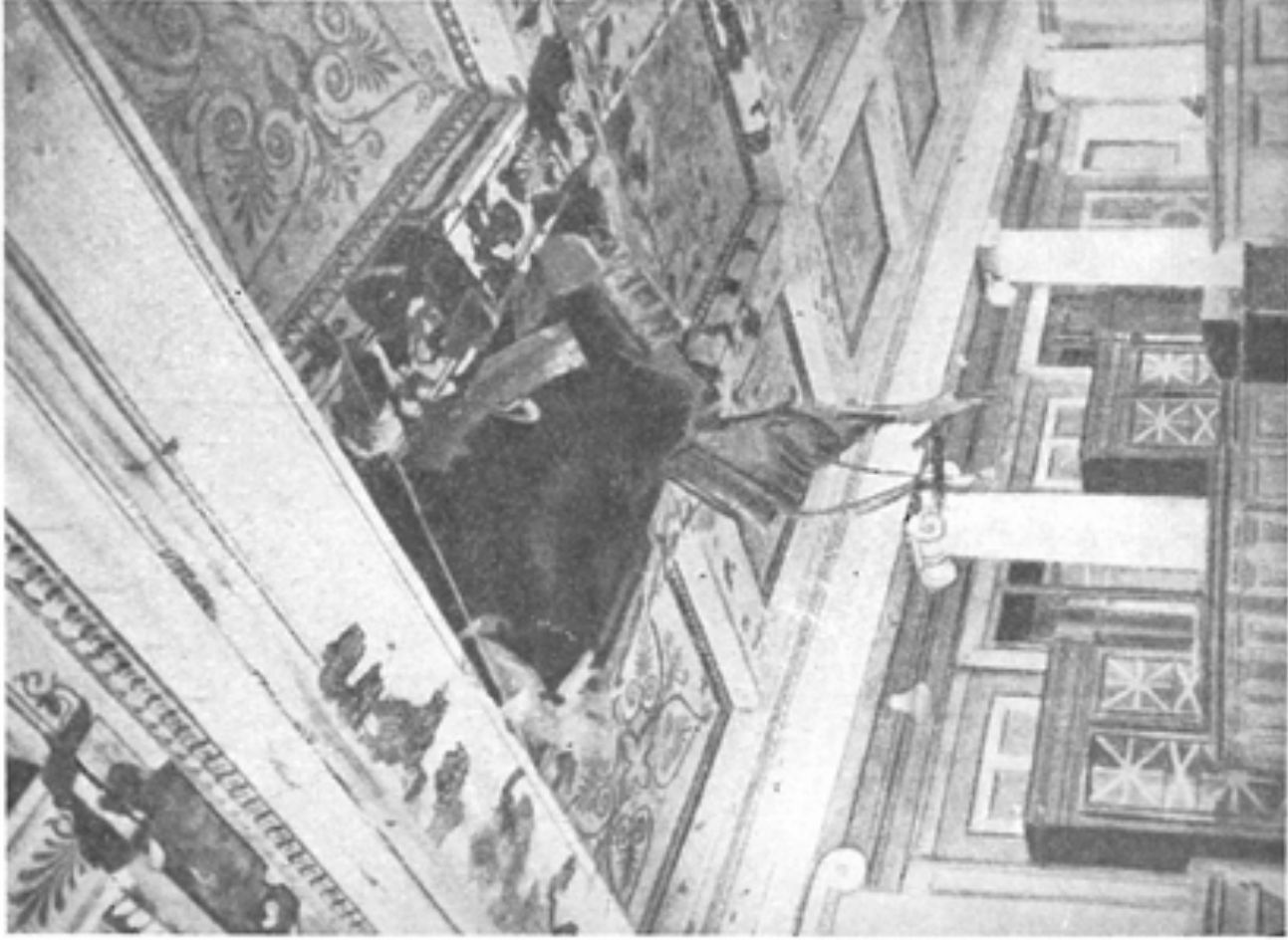
Zničený Dům pionýrů v Charkově.

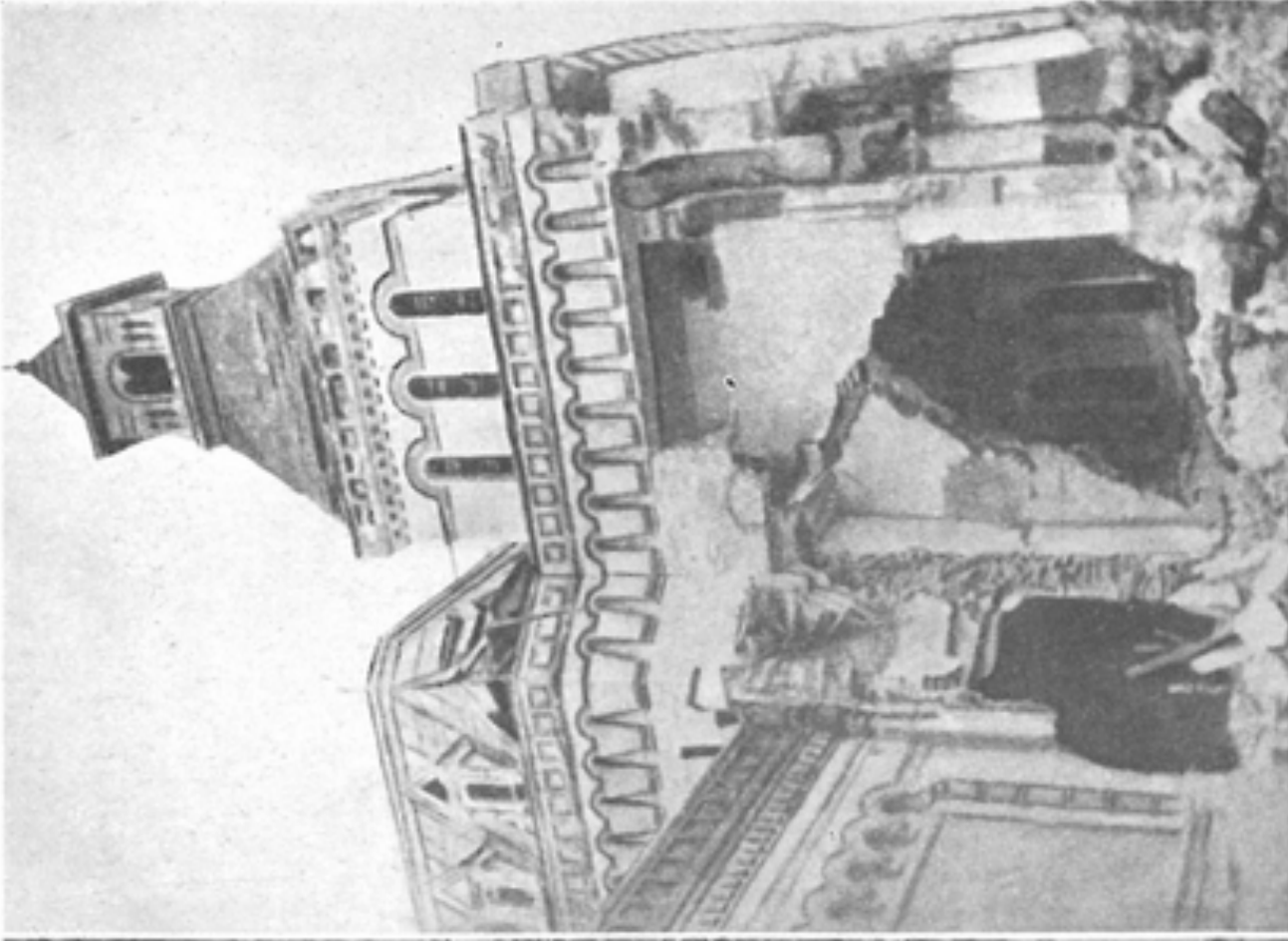
Petrodvorec — pohled na palác z moře po zničení.

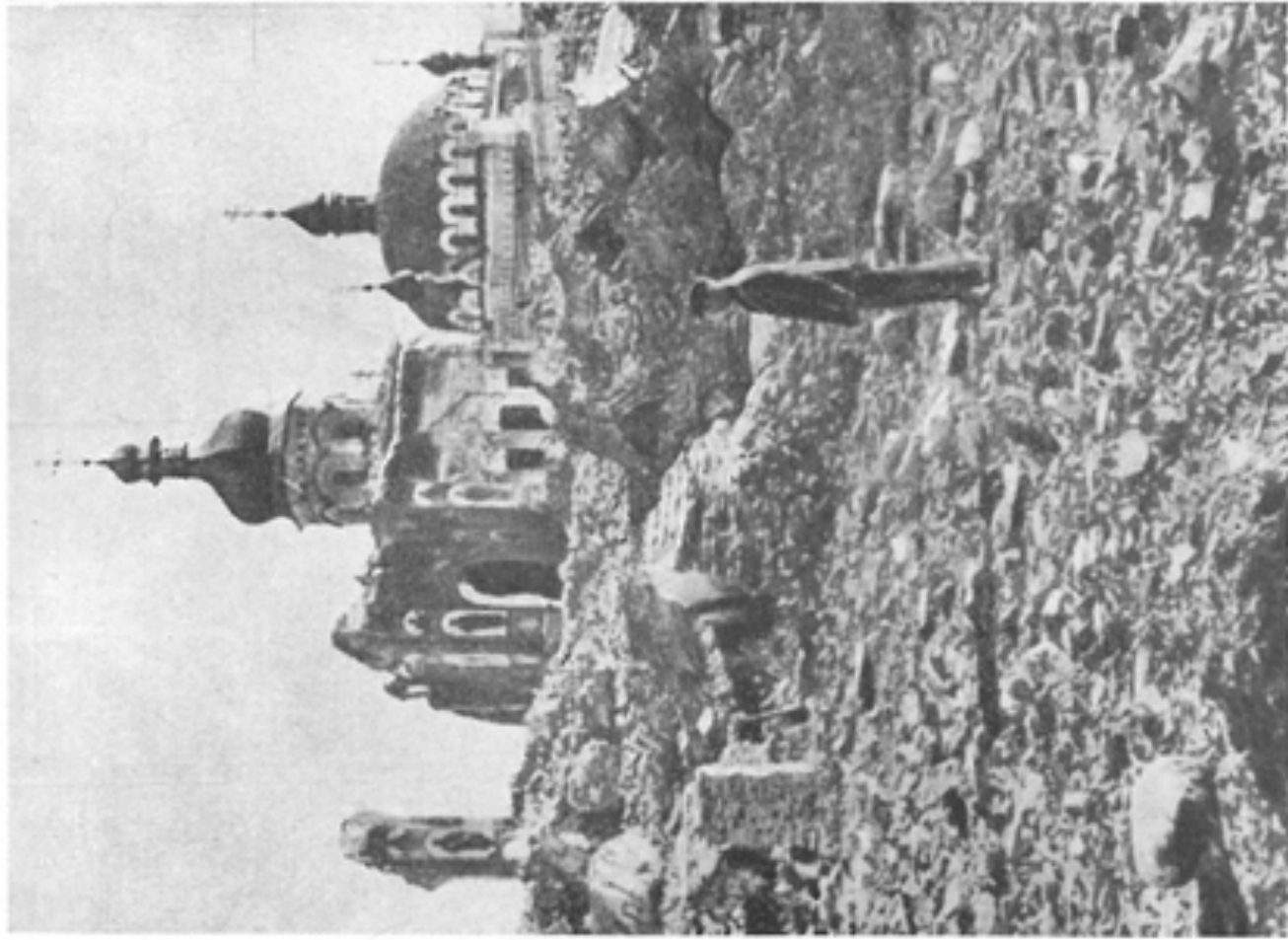
Petrodvorec — trůnní sál v paláci před a po zničení.

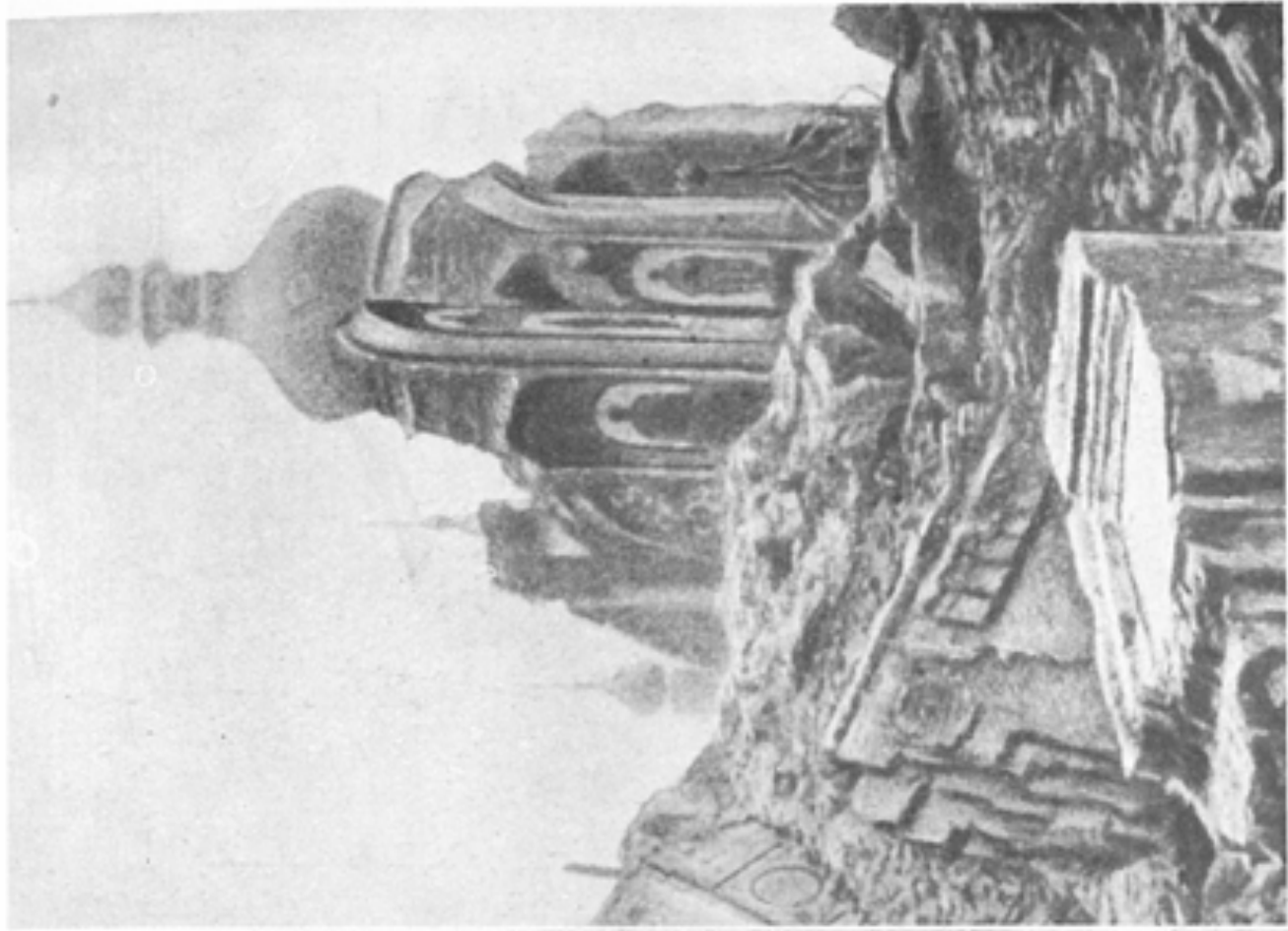
Škody ve Státní ermitáži v Leningradě.

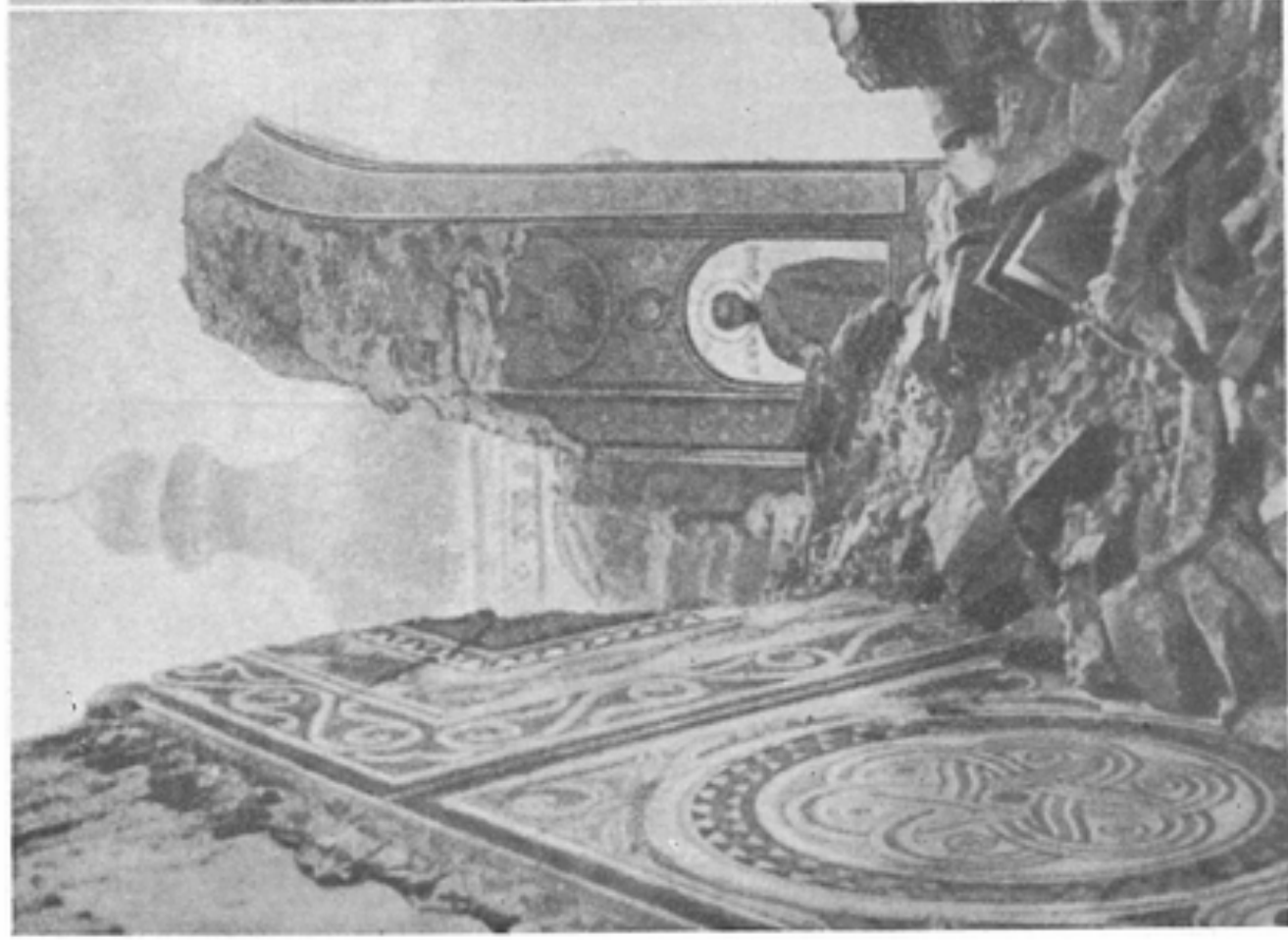
Zpustošená budova Suvorovova musea v Leningradě.

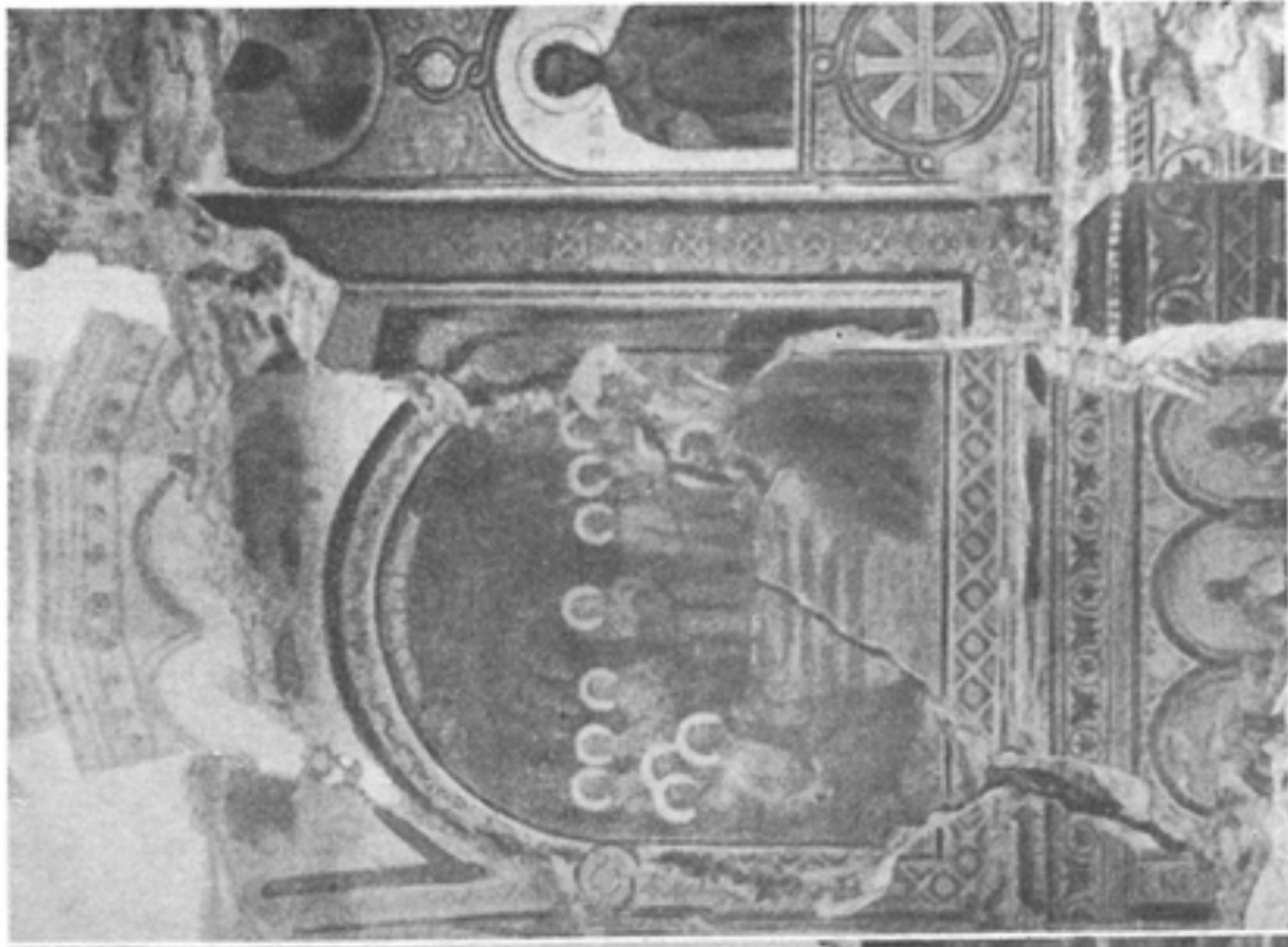
Kijevo-Pečerský klášter. Chrám Nanebevzetí Panny Marie (XI. století), zničený hitlerovci.
(Celkový pohled.)

Kijevo-Pečerský klášter. Chrám Nanebevzetí Panny Marie (XI. stol.), zničený hitlerovci.

Kijevsko-Pečerský klášter. Chrám Nanebevzetí Panny Marie (XI. stol.), zničený hitlerovci.

Kijevsko-Pečerský klášter. Chrám Nanebevzetí Panny Marie (XI. stol.), zpusťosený hitlerovci.

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
O ZLOČINECH NAPÁCHANÝCH HITLEROVCI V KIJEVĚ
(Dokument SSSR-9)

... Jakmile vstoupili němečtí uchvatitelé na území Ukrajiny, dali se především do vylupování národního majetku a do loupení majetku pokojných obyvatelů ...

... Aby mohli provádět tyto lupičské plány, snažili se Němci zavést na Ukrajině otrokářsko-nevolnický režim.

V důvěrném oběžníku velitele německých týlových vojsk na Ukrajině generála letectva Kolzingera z 18. července 1942, č. 1571/564 bylo zdůrazněno: „Ukrajinci byli a zůstanou nám cizí. Každý prostý a důvěřivý projev zájmu o Ukrajince a jejich kulturní život poškozují a zeslabují podstatné rysy, kterým děkuje Německo za svou moc a velikost ...“

... Němečtí okupanti v městě Kijevě uloupili a odvezli do Německa strojní zařízení průmyslových podniků, budovy vyhodili do vzduchu a vypálili.

Dne 6. října 1942 uveřejnil obersturmbannführer SS Spatzil toto nařízení: „Dne 12. srpna 1942 vydal říšský vedoucí pokyn, podle kterého má být veškeré zlato, stříbro a jiné drahé kovy a všechny cenné věci bez výjimky vyvlastněny a zaslány obergruppenführerovi Pohlovi.“

Hitlerovci prohlašovali celé městské obvody za „bojové pásmo“. Násilné přesídlování obyvatelstva z tohoto „pásma“ bylo jen podnětem k hromadnému loupení.

„Vyhánění obyvatelů z „bojových pásem“ — oznámil zástupce představeného v kijevo-pečerském klášteře archimandrita Valerij — bylo prováděno bitím. Starci a stařeny, kteří nemohli chodit, byli vyhazováni ze svých bytů ... Majetek vyhnaných obyvatelů byl vyloupen; viděli jsme tyto zločiny, zhrozili jsme se jich a nemohli jsme pochopit, jaký je jejich smysl a jaký mají účel. Kdo to neviděl, sotva uvěří, čeho jsou hitlerovští netvorové schopni. Ale my jsme to vše viděli na vlastní oči, prožili jsme to a nikdy už na to nezapomeneme.“

VÝTAH Z ROSENBERGOVA DOPISU
ŘÍŠSKÉMU VEDOUCÍMU BORMANNOVI
ZE DNE 17. ŘÍJNA 1944

(Dokument USA-338)

... Ústřední společnost pro poptávku a nabídku zemědělských výrobků — východ sebrala a poslala do Německa v době od roku 1943 do 31. března 1944:

Obilniny	9 200 000 tun
Maso a masné výrobky	622 000 tun
Olejnata semena	950 000 tun
Máslo .	208 000 tun
Cukr .	400 000 tun
Pevné krmivo .	2 500 000 tun
Brambory	3 200 000 tun
Osivo	141 000 tun
Jiné zemědělské výrobky	1 210 000 tun
Vejce	1 075 milionů kusů

*Z DOPISU INSPEKTORA PRO VÝZBROJ NA UKRAJINĚ
PŘEDNOSTOVI ÚŘADU PRO VÝZBROJ U OKW
GENERÁLU PĚCHOTY THOMASOVI Z 2. PROSINCE 1941
(Dokument USA-290)*

... Odebírání zemědělských přebytků na Ukrajině pro zásobování říše je proto myslitelné jen za podmínky, že vnitřní spotřeba na Ukrajině bude snížena na minimum. Toho lze dosáhnout těmito opatřeními: 1. vyhubením zbytečných jedlíků (židů a obyvatelstva ve velkých ukrajinských městech, která, jako na př. Kijev, nedostávají vůbec žádné potraviny), 2. nejzazším snížením potravinového přídělů pro Ukrajince žijící ve městech, 3. zmenšením spotřeby potravin u rolnického obyvatelstva...

Konečně je nutno pochopit, že v Ukrajině mohou jen Ukrajinci svou prací vytvářet hospodářské hodnoty. Popravujeme-li židy, zabíjíme-li válečné zajatce, vystavujeme-li většinu obyvatelstva velkých měst smrti z hladu a zbavíme-li se v budoucnosti pomocí hladu části venkovského obyvatelstva, musíme se ptát, kdo vlastně zde bude vytvářet hospodářské hodnoty?

Není pochybností o tom, že při nedostatku lidí v říši nebudeme mít ani nyní, ani v nejbližší budoucnosti k dispozici dostatečný počet Němců.

Je-li Ukrajinec povinen pracovat, pak musíme zabezpečit jeho fyzickou existenci, a to nikoli ze sentimentality, nýbrž ze střízlivé hospodářské úvahy...

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
O ZLOČINECH HITLEROVCŮ V LITEVSKÉ SSR

(Dokument SSSR-7)

Zpustošení zemědělství a uvedení litevských
rolníků do nevolnického stavu

... Po celou dobu okupace Němci nemilosrdně vyháněli litevské rolníky z jejich hospodářství a loupili jejich majetek. Tak bylo na podzim 1942 připraveno v újezdu mariampolském, tauragském, kedainském a vilkavišském 2057 rodin o půdu. Zároveň s půdou byl jim odebrán movitý majetek: 2475 koní, 2267 krav, 2973 vepřů, 2386 ovcí, 1426 pluhů, 1318 bran a 859 povozů. Všechny tyto rodiny musely bez jakékoli náhrady přenechat Němcům tyto zásoby zemědělských výrobků (v metrických centech): žita — 22 166, pšenice — 16 307, ječmene — 13 114, ovsa — 22 914 a brambor — 57 052.

Výsledkem hospodaření hitlerovských uchvatitelů bylo, že se podle neúplných údajů jen ve 14 újezdech Litevské SSR stav dobytka a drůbeže změnil ve srovnání s léty 1940—41 takto: u koní o 136 140 kusů, u hovězího dobytka o 565 995 kusů, u vepřů o 463 340 kusů, u ovcí o 594 492 kusy, u drůbeže o 996 000 kusů a u hus a kachen o 424 178 kusů...

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
O ZLOČINECH, NAPÁCHANÝCH NĚMECKÝMI
UCHVATITELI V LOTYŠSKÉ SOVĚTSKÉ
SOCIALISTICKÉ REPUBLICE

(Dokument SSSR-41)

... Němečtí uchvatitelé rozvrátili zemědělství v Lotyšské republice. Hned po okupaci Lotyšské sovětské republiky zpustošili němečtí uchvatitelé zemědělství. Vzali zemědělským dělníkům, bezzemkům a malozemědělcům asi 600 000 hektarů půdy, kterou jim přidělila sovětská vláda Lotyšska. Němci vzali rolníkům dobytek a veškerý hospodářský inventář, na jehož opatření povolila sovětská vláda Lotyšska rolníkům úvěr v částce 27 179 tisíc rublů. Němečtí uchvatitelé se jali obnovovat statky a kulacká hospodářství a osídlovat Lotyšsko lidmi „výhradně německé, germánské krve“. Němci připravili více než 75 000 rodin lotyšských rolníků o půdu a připoutali je k německým baronům a lotyšským šatkářům a kulakům.

Němci rozkradli v Lotyšsku všechny strojní a traktorové stanice a podle údajů, jež zdaleka nejsou úplné, odvezli do Německa 700 traktorů, 180 nákladních aut, 4057 pluhů, 2815 kultivátorů, 3532 brány, 10 600 žacích strojů a strojů na sekání sena, 506 mlátiček a jiný inventář; vzali rolní-

kům 628 329 tun různých zemědělských výrobků a zahubili 3 miliony kusů drůbeže. Výsledek toho, jak němečtí uchvatitelé pustošili zemědělství v Lotyšsku, byl ten, že se stav dobytka zmenšil: o 127 300 koní, o 443 700 kusů hovězího dobytka, o 318 200 vepřů, a o 593 800 ovcí . . .

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
O ZLOČINECH NĚMECKÝCH FAŠISTICKÝCH
UCHVATITELŮ V ESTONSKÉ SOVĚTSKÉ
SOCIALISTICKÉ REPUBLICĚ

(Dokument SSSR-39)

... Jak hitlerovci olupovali selské obyvatelstvo

Němečtí uchvatitelé bezohledně olupovali vesnické obyvatelstvo v Estonsku. Olupování se dělo v té formě, že rolníkům byly ukládány nejrůznější nucené dodávky zemědělských výrobků.

Normy pro odevzdávání zemědělských výrobků, jak je Němci stanovili, byly obrovské. Rolník z újezdu Charjun, volosti Chagari Petr Robane oznámil, že v letech 1942—43 bylo uloženo jeho hospodářství dodat 900 kilogramů masa. Protože Petr Robane nesplnil dodávku, byly mu odňaty dvě krávy. Za obmeškání při plnění dodávky byly také ukládány peněžité pokuty nebo vazba.

Půdu o celkové ploše asi 404 000 ha, kterou sovětská vláda odevzdala v roce 1940 chudým rolníkům, Němci těmto rolníkům vzali. Přinutili rolníky, aby nejen spláceli staré pozemkové dluhy, nýbrž aby také spláceli půjčky, které povolila rolníkům sovětská vláda.

Následkem loupeživého hospodaření Němců a surové exploatace estonského rolnictva estonské zemědělství neustále upadalo. Osevní plocha obilnin v roce 1944 se zmenšila ve srovnání s rokem 1941 o 35 %, osevní plocha brambor se zmenšila v téže době o 31 % a osevní plocha lnu o 64 %.

Zmenšení osevních ploch a snížení výnosů lze pozorovat u všech obilninových, technických i píceinových plodin. Celkové zmenšení osevní plochy v roce 1943 ve srovnání s osevní plochou v roce 1939 činí 170 234 ha.

V letech německé okupace bylo zničeno 35 000 ha lesů, což činí přepočítáno na kulatinu asi 3 500 000 krychlových metrů.

Němci vzali rolníkům a odvlékli do Německa 107 000 koní, 31 000 krav, 214 000 vepřů a 790 000 kusů domácí drůbeže. Vyloupili asi 50 000 včelích úlů.

Za sovětské vlády bylo v Estonsku organizováno 25 strojních a traktorových stanic s celkovým stavem 350 traktorů s housenkovými pásy. Němci tyto stanice zpustošili a vyloupili. Odvezli do Německa 236 traktorů, 151 pluhů s 5 radlicemi, 22 pluhy k zorávání dosud neobdělané půdy,

30 pluhů k dobývání pařezů a více než 500 jiných hospodářských strojů. Velkou škodu způsobili Němci stanicím pro pronajímání hospodářských strojů. Odvlékli ze stanic 1700 koní, porouchali a ukradli 2474 různých hospodářských strojů.

Hitlerovci sebrali 1000 mlátiček, 600 mlátičkových motorů, 700 lokomobil, 350 traktorů a 24 781 jiných hospodářských strojů, které byly osobním vlastnictvím rolníků.

Největší škodu způsobili fašisté zemědělství v újezdu Virum. V tomto újezdu vypálili Němci 2566 obytných domů a hospodářských stavení. Úplně zničili zemědělství ve volostech: narvské, porišské, rajasské, alu-tagusské, vajvarské a vasknarvské.¹⁷⁷

HITLERŮV VÝNOS Z 29. ČERVNA 1941 O HOSPODAŘENÍ
V NOVĚ OBSAZENÝCH VÝCHODNÍCH OBLASTECH

(Dokument SSSR-287)

1. V nově okupovaných východních oblastech je říšský maršál Herrmann Göring jako zmocněnec pro čtyřletý plán oprávněn v rámci plných mocí, které mu v této funkci přísluší, k jakýmkoli opatřením, která jsou nutná k maximálnímu využití nalezených zásob a hospodářských možností a pro rozvinutí hospodářských sil ve prospěch německého válečného hospodářství.

2. Za tímto účelem může říšský maršál vydávat také přímo rozkazy orgánům ozbrojených sil v nově okupovaných východních oblastech.

3. Tento výnos nabývá platnosti dnešním dnem. Budiž uveřejněn zvláštním rozkazem.

Führerův hlavní stan dne 29. června 1941.

Führer (podepsán): *Adolf Hitler.*

Náčelník vrchního velitelství branné moci: Podepsán *Keitel.*

Říšský ministr a přednosta říšského kancléřství: Podepsán *Dr. Lammers.*

---

¹⁷⁷ Stejnou politiku vylupování osobního, společenského a státního vlastnictví prováděli němečtí fašističtí uchvatitelé i v okupovaných oblastech Bílé Rusi, Moldavské a Karelo-finské SSR i Ruské sovětské federativní socialistické republiky.

Různé vojenské jednotky a organizace používaly v různých okresech SSSR a v různých obdobích války stejných metod podle téhož zločineckého plánu a za týmž zločineckým účelem.

Z ROZKAZU NÁČELNÍKA ŠTÁBU
VRCHNÍHO VELITELSTVÍ NĚMECKÉ BRANNÉ MOCI
Z 29. SRPNA 1942 Č. 002865/42-SS
„O ZAJIŠTĚNÍ OZBROJENÝCH SIL POTRAVINAMI“

(Dokument SSSR-175)

... Vyživovací situace německého národa vyžaduje, aby ozbrojené síly učinily vše k usnadnění této situace, pokud je to vůbec možné. Předpoklady k tomu jsou také nyní v plném rozsahu dány v operačních a okupovaných oblastech východních i západních.

Především je třeba zajistit si v okupovaných východních oblastech v budoucnosti daleko větší množství potravin a krmiva nežli dosud...

Musí být pýchou a čestnou povinností všech úředních míst, aby se za každou cenu dosáhlo tohoto cíle a aby ozbrojené síly vytvořily i v této oblasti rozhodující předpoklady pro vítězství.

Podepsán: *Keitel.*

Z PŘÍSNĚ TAJNÉ ZPRÁVY
REFERENTŮ KLARE A Dr BERGMANNA
Z 19. LISTOPADU 1942
„O ZÁSOBOVÁNÍ OZBROJENÝCH SIL
POTRAVINAMI“

(Dokument SSSR-175)

... Na příkaz fűhrera vyložil náčelník hlavního štábu branné moci v připojeném rozkaze z 29. srpna 1942, že ozbrojené síly musí, pokud je to možné, přispět k zlepšení zásobovací situace německého národa a že jsou proto samy povinny pečovat v okupovaných oblastech o to, aby nejen zabezpečily pro vojsko potraviny z těchto oblastí, nýbrž aby opatřily větší množství potravin také pro říši. Podle tohoto rozkazu se staly vzájemné vztahy mezi organisacemi armádními a hospodářskými na štěstí těsnější...

TELEGRAM NÁČELNÍKA ŠTÁBU
VRCHNÍHO VELITELSTVÍ NĚMECKÉ BRANNÉ MOCI
Z 8. ZÁŘÍ 1944

(Dokument BS-743, SSSR-286)

Telegram

1. Gen. štábu pozemních vojsk (generálnímu ubytovateli), kancelář šéfa.
2. Gen. štábu pozemních vojsk (generálnímu ubytovateli), odbor správy.
3. Hlavnímu veliteli severní fronty.
4. Hlavnímu veliteli střední fronty.
5. Hospodářskému štábu „Ost“.
6. 1. vojenskému okruhu.

**O b š a h: V y u ž í v á n í m í s t n í c h z d r o j ů v o b v o d u
ř í š s k é h o k o m i s a r i á t u O s t l a n d**

1. Führer zmocnil gauleitera Kocha, aby pečoval o využívání místních zdrojů v oněch částech říšského komisariátu Ostland, které jsou zabrány vojsky střední fronty. Führer dal také pokyn, aby se všechny německé i místní správní úřady podřídily příkazům gauleitera Kocha. Při konfiskování hospodářských hodnot vstoupí gauleiter Koch do styku s příslušnými vyššími říšskými orgány.

2. Všechny orgány branné moci musí co nejrozsáhleji podporovat gauleitera Kocha při plnění tohoto jeho úkolu.

OKW (Operační správa branné moci).

Ubytovatel 2/Ost č. 06891/44 — tajné (podepsán): *Keitel*.

**Z E S T E N O G R A F I C K É H O Z Á Z N A M U O D Ů V Ě R N Ě P O R A D Ě
V E D O U C Í C H Č I N I T E L Ů N Ě M E C K Ý C H Ů Ř A D O V E N
(Ř Í Š S K Ý C H K O M I S A Ř Ů) V O K U P O V A N Ý C H Z E M Í C H
A O B L A S T E C H, K T E R Á S E K O N A L A D N E 6. S R P N A 1 9 4 2
Z A P Ř E D S E D N I C T V Í G Ö R I N G A**

(Dokument SSSR-170) ¹⁷⁸

Stenografický zápis o poradě říšského maršála Göringa s říšskými komisaři okupovaných oblastí a se zástupci vojenského velení o vyživovací situaci.

Porada se konala ve čtvrtek dne 6. srpna 1942 ve 4 hodiny odpoledne v síni Herrmanna Göringa v ministerstvu letectví.

Říšský maršál Göring: Včera zde mluvili gauleiteři. I když byly tón i způsoby jejich řeči různé, přece jen z projevů všech gauleiterů jasně vysvítá, že německý národ má nedostatek jídla.

Pánové, führer mně dal generální zmocnění v takovém rozsahu, v jakém to ještě dosud ve čtyřletém plánu neučinil...

...V této chvíli ovládá Německo od Atlantického oceánu až k Volze a Kavkazu nejúrodnější půdu, jaká vůbec v Evropě byla; jedna země za druhou a jedna bohatší než druhá byla dobyta našimi vojsky. I když přitom jsou také země, které nelze pokládat za obilnice, pak upozorňuji jen na nesmírnou úrodnost Holandska a Francie; také Belgie je neobyčejně úrodná; rovněž poznaňská provincie je úrodná; pak je hlavní evropskou obilnicí generální gouvernement a k němu patří úžasně úrodné oblasti jako je Lvov a Halič, v nichž úroda dosahuje úžasných měřítek. Dále je tu Rusko, černá země Ukrajiny po obou stranách Dněpru, zátociny Donu se

¹⁷⁸ Tento dokument byl nalezen sovětskými vojenskými úřady v září 1945 v městě Jenna, kde byl uschován v jedné z městských budov.

svými úžasně úrodnými a jen nepatrně zpustošenými oblastmi. Nyní už okupovala naše vojska zčásti nebo úplně veškeré úrodné oblasti mezi Donem a Kavkazem.

Když to vypočítal, obrátil se Göring k účastníkům porady a zvolal: ... Pane bože! Neposílali jsme vás tam proto, abyste pracovali pro blahobyt svěřených vám národů, nýbrž proto, abyste odtamtud vypumpovali vše, co je možné, aby německý národ mohl žít. To od vás očekávám. Ta věčná péče o cizince musí už konečně přestat.

Musím dostat výkazy o tom, co nám hodláte dodat. Mám tu vaše výkazy o vašich plánovaných dodávkách. Když prohlížím stránky vašich výkazů, zdají se mně tato čísla naprosto nedostatečnými. Je přitom zcela lhostejné, řeknete-li nebo neřeknete-li, že vaši lidé umírají hladem ...

... Udělám jednu věc: přinutím vás, abyste splnili dodávky, které vám ukládám, a nedokážete-li to, pak uvedu v činnost orgány, které to za všech okolností od vás dostanou, a to bez ohledu na to, zda je vám to vhod či ne.

... Na prahu Poruří leží bohaté Holandsko. To by mohlo nyní poslat více zeleniny do této utýrané oblasti, než se to dělalo dříve. Co si o tom myslí páni Holanďané, je mně naprosto jedno ... A vůbec mne v okupovaných oblastech zajímají jen lidé, kteří pracují na výzbroji a na zajištění výživy. Ti musí dostávat jen tolik, aby mohli právě konat svou práci. Zda jsou páni Holanďané Germány nebo ne, je mně zcela lhostejné; neboť jsou-li Germány, jsou o to hloupější, a jak se má zacházet s hloupými Germány, to ukázali v minulosti už velcí mužové. Budete-li slyšet ve všech zemích nadávání, pak jste přesto jednali správně, neboť jde teď jediné o Německo ...

... Budu se zabývat západními oblastmi. Belgie se neobyčejně dobře o sebe postarala. To bylo od Belgie velmi rozumné. Ale i tu bych se mohl, pánové, skutečně dopálit. Roste-li v Belgii u každého domu zelenina, pak k tomu museli mít semena zeleniny. Německo však nemělo, když jsme loňského roku chtěli provést velkou akci na vzdělávání půdy, ani přibližně ono množství zeleninových semen, kterého potřebovalo. Tato semena nebyla dodána ani z Holandska, ani z Belgie, ani z Francie, ač jsem tam mohl na jedné pařížské ulici napočítat více nežli 170 pytlů se zeleninovými semeny. Je to velmi pěkné, pěstují-li Francouzi zeleninu pro sebe. Jsou na to zvyklí, ale, pánové, tyto národy chovají k nám nepřátelství a vy svými humánními opatřeními nezískáte mezi nimi přátele. Lidé jsou k nám velmi charmantní, protože musí být charmantní, ale stačilo by, aby se tam objevili Angličané a poznali byste pravou tvář Francouzů. Týž Francouz, s kterým se navzájem navštěvujete, rychle vám vytmaví, že Francouz Němce nenávidí. Taková situace je všude ...

Zapomněl jsem na jednu zemi, protože si není tam co vzít kromě ryb. To

je Norsko. Pokud jde o Francii, tedy tvrdím, že se tam půda obdělává nedostatečně. Francie by mohla obdělávat půdu docela jinak, budou-li tam sedláci poněkud jinak k práci přinuceni. Za druhé se obyvatelstvo Francie tak přezírá, že je to prostě hanba a ostuda . . .

Kromě toho, pánové, stojí-li před francouzskou malou restaurací v Paříži německý malý vůz, zapíše se jeho číslo. Stojí-li tam však celá řada francouzských autokarů, nepřekáží to nikomu . . .

Neřeknu ani slovo proti a naopak, urazil bych se na vás, kdybychom neměli v Paříži nějakou rozkošnou malou restauraci, kde bychom se mohli pořádně najíst. Ale nedělá mně žádnou radost, courají-li se tam Francouzi. Pro nás musí mít „Maxim“¹⁷⁹ nejlepší kuchyni. Pro německé důstojníky a Němce vůbec, ale naprosto ne pro Francouze, musí existovat tři nebo čtyři prvotřídní restaurace. Francouzové nemusí mít takové jídlo . . .

Ale nejde o potraviny. Často jsem řekl, že se dívám na Francii, kterou jsme nyní okupovali, jako na dobytou oblast. V dřívějších dobách se mně zdála věc poměrně jednodušší. Tehdy se to nazývalo loupeží. To odpovídalo heslu: brát vše, čeho je dobyto. Nyní se formy staly humánnějšími. Ale nehledě k tomu, jsem odhodlán loupit, a to zvláště účinně. Pošlu nejdříve do Holandska a Belgie a také do Francie řadu nakupovačů se zvláštním zmocněním a ti budou mít do nového roku čas, aby skupili ve větší nebo menší míře vše, co je vůbec k dostání v elegantních obchodech a krámech. Nebude pro mne důležité, že tam bude kolem běhat každá Francouzka jako namalovaná prostitutka. V nejbližší době už tam nic nekoupí . . . . . Ukáží jí, co to znamená chránit německé říšské zájmy . . .

. . . A dále. Musíme být jako stavěcí psi, kde ještě je něco, co může potřebovat německý národ. To musí být s bleskovou rychlostí vytaženo z krámů a dodáno sem. Když jsem vydával rozkazy, nejednou jsem říkal: Vojáci mohou nakupovat, kolik chtějí a co chtějí a co mohou utáhnout. Říká se: V tom či onom krámu se nesmí nakupovat, protože je to krám židovský. Takové povídání by lidem nevadilo dříve, když tato otázka byla politická a ne hospodářská. To bylo rázem změněno. Řekl jsem: To neplatí. Tu se zase našlo něco jiného. Objevilo se nařízení: Tolik, kolik může voják unést, aby mohl ještě vojensky zdravít, a podobné nesmysly. Také se řeklo, že se vojákům nesmí vyplácet jejich žold a jiné, protože by jinak došlo ve Francii k inflaci. Nepřeji si nic jiného. Ať je ve Francii taková inflace, až všechno bude praskat. Frank nesmí mít větší hodnotu, nežli určitý papír k určitým účelům. Teprve pak bude pravděpodobně Francie tak daleko, jak bychom to chtěli.

Nyní mně řekněte: zahraniční politika Lavalova. Pan Laval konejší pana Abetze a pan Laval může pro mne za mne jít do uzavřené restaurace

¹⁷⁹ Název pařížské restaurace.

„Maxim“. Ale Francouzi to moc brzy pochopí. Jak jsou drzí, o tom nemáte ponětí. Když tito přítelíčkové slyší, že jde o Němce, začnou hned lichvařit a vyšroubují ceny třikrát nahoru, a chce-li něco koupit říšský maršál, pak i pětkrát. Chtěl jsem koupit gobelin; chtěli za něj dva miliony franků. Oné ženě se řeklo, že kupec chce vidět gobelin. Odpověděla, že jej nikomu nemůže svěřit. Musela sem tedy jet sama. Bylo jí vysvětleno, že pojedě k říšskému maršálu. Když přijela, stál gobelin už tři miliony franků. Myslíte, že se něco stalo? Obrátil jsem se na francouzský soud a ten vyložil donně, že podobné lichvářství vůči mně není na místě...

... Zvláště mne zajímá, co je možno vymačkat z půdy, která je nyní v našich rukou, při krajní pílí a s nasazením všech šil a co z toho může být posláno do Německa. Na dřívější statistiky dovozu a vývozu kašlu.

Nyní o dodávkách do Německa. V posledním roce dodala Francie 550 000 tun obilí, ale nyní požadují 1,5 milionů. Do 14 dnů se mi musí předložit návrh, jak se to bude provádět. Žádné debaty nepřipustím. Co se stane s Francouzi, je lhostejné. 1,5 milionu tun obilí musí být dodáno...¹⁸⁰

... Nyní je na řadě východ. Tu jsme s armádou plně dohodnuti. Armáda se vzdává nároků, které kladla na domovinu. Jak to bylo se senem?

Backe odpověděl: 1,5 milionu tun, slámy více než 1 milion, ovesa 1,5 milionu tun. To nemůžeme splnit. (?)

Říšský maršál *Göring* mluví dále o této věci a praví:

Nuže, pánové, k tomuto zabezpečení armády není třeba nic dodat, až na jednu věc: Nadále nechci od vás už nic slyšet, žádné nároky. Nuže, tato země se smetanou, jablky a bílým chlebem nás uživí.

Berger praví: Armáda ve Francii bude, jak se samo sebou rozumí, zásobována potravinami z Francie. To se samo sebou rozumí a já jsem se o tom vůbec ani nezmínil...

Göring pokračuje ve svém projevu a praví: S radostí jsem slyšel, že říšský komisař v Pobaltí má to tam tak pěkné a bohaté a že lidé trpí z nasycení mírnou záduchou, když konají své práce. Za všech okolností se při veškerém svém starostlivém chování — určité skupiny se musí o tom dovědět — přece jen postarám o to, aby z nesmírné úrodnosti oné oblasti mohlo být něco dodáno...

*Lohse*¹⁸¹: Smím stručně říci svůj názor? Chtěl bych vám dát více, ale k tomu by musely být vytvořeny předpoklady. Úroda je u mne opravdu pěkná. Na druhé straně však bude lze na větší polovině území Bílé Rusi, kde byly dobře provedeny osevné práce, sotva sklidit úrodu, nebude-li nyní

¹⁸⁰ Další výňatek z tohoto projevu se týká rozvrhu dodávek potravin na Holandsko, Belgie, Norsko a generální gouvernement. Přitom uvedli funkcionáři, přítomní na poradě, podle otázek *Göringových* a podle jeho směrnic určitá čísla.

¹⁸¹ *Lohse* byl říšským komisařem Pobaltí a Bílé Rusi.

už konečně skoncováno s banditstvím a partyzánským řáděním. Čtyři měsíce už volám o pomoc . . .

Říšský maršál Göring: Vaše oblast je taková silná. Což nemůžete zabezpečit určitou ochranu před partyzány?

Lohse: Jak to mám udělat? To je naprosto vyloučeno. (V dalším mluví Lohse o akcích sovětských partyzánů, při čemž ho Göring přeruší.)

Říšský maršál Göring: Drahý Lohse, já vás znám už dlouho, vy jste velký básník.

Lohse: Vzdávám se tohoto epitheta. Nikdy jsem nepsal básně.

Říšský maršál Göring: Musím k tomu říci toto: Nechci chválit gauleitera Sauckela, on toho nepotřebuje. Ale co udělal v krátké době Sauckel za tím účelem, aby rychle sebral všechny dělníky z celé Evropy a dodal je do našich podniků, to je svého druhu jedinečný úspěch. Musím říci všem pánům, že kdyby každý vynaložil ve své oblasti jen desetinu energie, kterou vynaložil gauleiter Sauckel, pak by bylo snadné splnit úkoly, které jsou vám uloženy. To je moje upřímné přesvědčení a v žádném případě jen lichotivá slova.

Koch: Já jsem poslal více než půl milionu. Sauckel jen vzal lidi ode mne, já jsem to byl, který mu je dal.

Říšský maršál Göring: Kochu, to přece nejsou jen Ukrajinci? Vašich 500 000 lidí je prostě směšná věc. Kolik dodal Sauckel? Téměř dva miliony. Odkud tedy vzal ostatní . . . ?

Říšský maršál Göring: Kolik másla dodáváte? 30 000 tun?

Lohse: Ano . . .

Říšský maršál Göring: A pak prý musíme mít na Ukrajině a v některých jiných oblastech nakupovače z Funkova ministerstva hospodářství. Musíme je poslat do Benátek, aby nakoupili tretky, hnusné věci z alabastru, nekvalitní ozdoby, atd. Myslím, že sotva lze někde jinde než v Itálii dostat tak mnoho haraburdí . . .

Nyní se podíváme, co může dodat Rusko. Myslím, Riecku, že z celého ruského území lze vzít 2 miliony tun obilí a tvrdého krmiva.

Riecke: To dostaneme.

Říšský maršál Göring: Nu, pak musíme dostat tři miliony, a to kromě armády.

Riecke: Ne, to, co je v pásmu fronty, jde jedině ve prospěch armády.

Říšský maršál Göring: Nu tedy dva miliony.

Riecke: Ne.

Říšský maršál Göring: Tak tedy půl druhého milionu.

Riecke: Dobře . . .

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
„O HMOTNÉ ŠKODĚ, ZPŮSOBENÉ NĚMECKÝMI
FAŠISTICKÝMI UCHVATITELI STÁTNÍM PODNIKŮM
A INSTITUCÍM, KOLCHOZŮM, SPOLEČENSKÝM
ORGANISACÍM A OBČANŮM SSSR

(Dokument SSSR-35)

Při provádění výnosu presidia Nejvyššího sovětu SSSR z 2. listopadu 1942 provedla Mimořádná státní komise soupis škod, které způsobili němečtí fašističtí uchvatitelé občanům, kolchozům, společenským organizacím, státním podnikům a institucím SSSR, a zjistila, že na území Sovětského svazu, které bylo okupováno, způsobil nepřítel obrovské škody národnímu hospodářství a obyvatelstvu.

Německé armády a okupační úřady, plníce směrnice zločinecké hitlerovské vlády a vrchního vojenského velitelství, pustošily a vylupovaly zabraná jimi sovětská města a vesnice, průmyslové podniky a kolchozy, ničily umělecké památky, ničily, rozkrádaly a odvážely do Německa strojní zařízení, zásoby surovin, hmot a hotových výrobků, umělecké a historické hodnoty a prováděly všeobecné olupování městského i venkovského obyvatelstva.

Na území Sovětského svazu, které bylo okupováno, bydlelo před válkou 88 milionů lidí a celková výroba průmyslových produktů činila 46 miliard rublů (v neměnných státních cenách z let 1926—27), bylo tam 109 milionů kusů dobytka, z toho 31 milionů kusů hovězího dobytka a 12 milionů koní, dále 71 milionů hektarů osevů zemědělských plodin, 122 tisíce kilometrů železničních tratí...

...zpustošily a vyloupily 98 tisíc kolchozů, 1876 sovchozů a 2890 strojních a traktorových stanic; porazily, odňaly nebo odtáhly do Německa 7 milionů koní, 17 milionů kusů hovězího dobytka, 20 milionů vepřů, 27 milionů ovcí a koz a 110 milionů kusů drůbeže.

Zločinné jednání německých vojenských a civilních úřadů je nezvratně prokázáno a vyličeeno v milionech spisů o škodě, kterou způsobili němečtí fašističtí uchvatitelé občanům, kolchozům, společenským organizacím, státním podnikům a institucím; tyto spisy už nyní došly Mimořádné státní komisi. K sepsání spisů a zjištění škody, kterou způsobili němečtí fašističtí uchvatitelé, byl přibrán obrovský počet zástupců sovětské veřejnosti. Práce se sestavováním spisu se účastnilo více než 7 milionů dělníků, kolchozníků, inženýrů, technických zaměstnanců, pracovníků vědeckých a jiných veřejných činitelů.

Na podkladě těchto spisů určila Mimořádná státní komise škodu, která byla způsobena národnímu hospodářství SSSR a jednotlivcům z měst i venkova, částkou 679 miliard rublů ve státních cenách z roku 1941; z toho činí:

1. Škoda způsobená státním podnikům a institucím	287	miliard rublů
2. kolchozům	181	
3. obyvatelům měst a venkova .	192	
„ družstevním, odborovým a jiným společenským organizacím .	19	

Škoda se dělí na jednotlivé svazové republiky takto:

1. Ruská SFSR .	249	miliard rublů
2. Ukrajinská SSR	285	
3. Běloruská SSR	75	
4. Lotyšská SSR .	20	
5. Litevská SSR	17	
6. Estonská SSR .	16	
7. Moldavská SSR .	11	
8. Karelo-finská SSR	6	

Uvedená čísla ani zdaleka nevyčerpávají veškerou škodu, kterou způsobili němečtí fašističtí uchvatitelé Sovětskému svazu. Týkají se pouze ztrát, které vznikly z přímého zničení majetku občanů, kolchozů, společenských organizací, státních podniků a institucí.

Do částky škody nejsou započítány ztráty, jako na příklad snížení národního důchodu, vyplývající z toho, že státní podniky, kolchozy a občané přestali pracovat, dále hodnota potravin a zásob konfiskovaných německými okupačními vojsky, válečné výdaje SSSR, ani ztráty vyplývající ze zpomalení tempa všeobecného hospodářského rozvoje země jako důsledek operací nepřítele v letech 1941—45.

Do částky škody nejsou započteny neocenitelné ztráty našeho lidu, které souvisí se záhubou milionů sovětských lidí, vyhlazených německými fašistickými uchvatiteli na sovětském území, které jimi bylo dočasně okupováno . . .

Z p u s t o š e n í k o l c h o z ů , s o v c h o z ů a s t r o j n í c h a t r a k t o r o v ý c h s t a n i c

Němečtí fašističtí uchvatitelé provozovali podle předem vypracovaného plánu na okupovaném území Sovětského svazu politiku ničení kolchozů a sovchozů a strojních a traktorových stanic.

Pro správu zemědělství v tak zvaných „východních oblastech“ zřídila německá vláda zvláštní odbory, jejichž vedení bylo svěřeno říšskému ministru zemědělství Darré, říšskému komisaři Erichu Kochovi, říšskému komisaři pro „Ostland“ Lohsemu. . .

Na zabraném území SSSR odebírali němečtí uchvatitelé půdu, kterou Sovětský svaz odevzdal do věčného a bezplatného užívání kolchozům, i půdu patřící sovchozům a rozdávali ji německým generálům a důstojníkům, statkářům a kulakům...

Němečtí fašisté vypalovali vesnice a dědiny a prováděli přitom všeobecné olupování občanů z těchto vesnic. Rolníky, kteří se bránili olupování, Němci bestiálně vraždili.

Ve vesnici Jeremkino, okres Vysokovskij, snažila se kolchoznice Perlovová ukrýt před fašisty svou poslední krávu. Rozezlení hitlerovci vypíchli Perlovové oči, uřezali jí nos a usekali ruce.

V rogačevském okrese v téže oblasti nezůstala ani jedna vesnice ba ani jedna osada, kde by okupanti neolupovali kolchozníky a surově se s nimi nevypořádávali. Některé vesnice byly úplně zničeny. Tak byly vyloupeny a do základů vypáleny vesnice: Selec, Falejevo, Mortkovo a Tolčkovo.

V kamenec-podolské oblasti porazili němečtí uchvatitelé... nebo odvlékli do Německa 176 tisíc kusů hovězího dobytka, 235 tisíc vepřů, 158 tisíc ovcí a koz, 687 tisíc kusů rozličné drůbeže, 198 tisíc koní a vzali kolchozníkům 142 tisíce tun obilí a mouky.

V kurské oblasti zpusťovali Němci 5220 kolchozů; vypálili a zničili v nich 80 tisíc stavení, vzali 280 tisíc kusů hovězího dobytka, 320 tisíc koní, 250 tisíc vepřů, 420 tisíc ovcí a koz, zařízli 1300 tisíc kusů rozličné domácí drůbeže...

... Kolchozu „Za mir i trud“ („Za mír a práci“) v Krasnodarském kraji způsobili okupanti škodu v částce 18 milionů rublů. Zpusťovali a zničili v kolchoze 70 stavení, odvlékli 70 kusů hovězího dobytka, 340 prasat, 240 koní, vzali a odvlékli 2 tisíce tun obilí, 140 tun slunečnicových jader, atd.

V kolchozu „Za těmpy“ („O tempa“) ve stalinské oblasti vzal na rozkaz městského velitele v Limanu Pekka německý důstojník Schwartz, který velel zvláštnímu útvaru, kolchozu 450 kusů hovězího dobytka, 205 vepřů, 350 ovcí, 208 koní...

V mogilevské oblasti Běloruské SSR zpusťovali němečtí fašističtí uchvatitelé 2100 kolchozů a zničili v nich asi 40 000 stavení.

V žitomirské oblasti vzali okupanti v 1920 kolchozech více než 240 tisíc kusů hovězího dobytka, 195 tisíc koní, 200 tisíc vepřů, 230 tisíc ovcí a koz, 460 tisíc kusů rozličné drůbeže, 55 tisíc tun obilí; zpusťovali a zničili více než 20 tisíc kolchozních stavení.

Podobná pustošení a olupování kolchozů prováděli němečtí fašističtí uchvatitelé všude na okupovaném území SSSR. Ničili stavení, spalovali a dávali spásat osevy, káceli sady; loupili a odváželi do Německa dobytěk, zásoby výrobků a veškerý jiný kolchozní majetek.

Němečtí fašističtí uchvatitelé způsobili obrovskou škodu sovchozům

SSSR. Odvezli z nich zásoby zemědělských výrobků a zrušovali hospodářská a jiná sovchozní stavení.

... Následkem německé okupace byl hřebčinec v poltavské oblasti připraven o své kobyly stádo rusko-amerických klusáků. Před válkou bylo v tomto hřebčinci 670 čistokrevných koní. Tak postupovali Němci i v jiných šlechtitelských sovchozech.

V sovchozech obilních a chovatelských vyhubili nebo odvlékli Němci více než 180 tisíc kusů hovězího dobytka, 290 tisíc vepřů, 680 tisíc ovcí, 57 tisíc koní a zničili více než jeden milion dvě stě tisíc hektarů osevních plodin.

... V okupovaných oblastech RSFSR zničili Němci více než 1000 strojních a traktorových stanic, zrušovali nebo odvezli z nich 46 tisíc traktorů, 18 tisíc kombajnů a 23 tisíc secích strojů. Na Ukrajině Němci zničili, zrušovali a vypálili 1300 strojních a traktorových stanic a odvezli z nich 56 tisíc traktorů a 24 tisíce kombajnů. V Běloruské SSR zničili Němci úplně 316 strojních a traktorových stanic, z nichž odvezli do Německa 8 tisíc traktorů, 1000 kombajnů a jiné stroje i hospodářské nářadí...

Němci hromadně olupovali sovětské občany

Ve všech republikách, krajích a oblastech Sovětského svazu, které byly okupovány, olupovali němečtí fašističtí uchvatitelé venkovské i městské obyvatelstvo, brali majetek, cenné věci, šatstvo a předměty domácí potřeby a ukládali pokojným obyvatelům daně a kontribuce.

Olupování obyvatelstva, které bylo prováděno všude, bylo součástí všeobecného promyšleného programu hitlerovské vlády — rozvrátit sovětskou zemi, podkopat její blahobyt a učinit ze sovětských občanů žebráky.

Důvěrnou instrukcí německého velení ze 17. července 1941, která byla nalezena při rozdrčení štábu 68. německé divise, bylo upozorňováno na nutnost „vychovávat u každého důstojníka a vojáka německé armády pocit osobního hmotného zájmu na válce“...

Německá vláda vědomě rozpoutala nejnižší zvířecí pudy u důstojníků a vojáků německé armády.

Mimořádná státní komise má v ruce obrovský počet materiálu a dokumentů, které usvědčují německé fašistické uchvatitele jako lupiče a barbary, kteří nerozkrádali jen majetek státních, kolchozních a společenských organizací, nýbrž i osobní majetek kolchozníků, dělníků, inteligence a úředníků.

Ve smolenské oblasti vzali okupanti městskému a venkovskému obyvatelstvu jejich osobní vlastnictví, totiž 136 tisíc kusů hovězího dobytka, 107 tisíc vepřů, 240 tisíc ovcí a koz, 180 tisíc tun obilních výrobků, asi 400 tisíc tun brambor a zeleniny; fašističtí uchvatitelé vypálili v 2265 ves-

nicích a dědinách 129 tisíc obytných domů a 278 tisíc přilehlých stavení, které byly osobním vlastnictvím občanů.

V orelské oblasti hitlerovci občanům vypálili a zpustošili 173 tisíce obytných domů a 197 tisíc přilehlých stavení. Vzali obyvatelstvu 15 tisíc koní, 200 tisíc kusů hovězího dobytka, 112 tisíc vepřů, 312 tisíc ovcí a koz, asi 3 miliony kusů domácí drůbeže, 96 tisíc tun obilí, 14 tisíc tun mouky, 133 tisíc tun brambor.

Jen v 10 okresech leningradské oblasti zničili fašisté 25 600 domů, které patřily dělníkům, kolchozníkům a úředníkům. Veškerý osobní majetek obyvatelů těchto okresů Němci vyloupili.

V demjanském a ličkovském okrese vzali Němci obyvatelstvu 4800 párů válenek, 2900 kožichů a krátkých kožíšků, 23 tisíce kusů ovčí kůže a 40 tisíc kilogramů vlny.

V dněpropetrovské oblasti vzali němečtí uchvatitelé občanům z jejich osobního vlastnictví 137 tisíc kusů hovězího dobytka, 3 tisíce koní, 67 tisíc vepřů, 16 tisíc ovcí a koz, více než milion kusů rozličné domácí drůbeže, 36 tisíc tun obilí a mouky, 35 tisíc tun brambor a zeleniny; vypálili a zpustošili 57 tisíc obytných domů a 33 tisíce přilehlých stavení.

V sumské oblasti vypálili a zpustošili hitlerovci 130 tisíc obytných domů a přilehlých stavení, které byly vlastnictvím občanů; vzali jim 106 tisíc kusů hovězího dobytka, 5 tisíc koní, 29 tisíc ovcí a koz, 52 tisíce vepřů, 67 tisíc tun obilí a mouky, 47 tisíc tun brambor.

Při provádění organizovaného olupování dělníků, kolchozníků a úředníků v černigovské oblasti obklíčil německý trestní útvar dne 18. dubna 1943 ves Zagrebalnaja Sloboda a zahájil palbu z kulometů. Obyvatelé opustili veškerý majetek a utekli do lesa, načež byl jejich majetek úplně vyloupen a ves byla vypálena.

Takto zničili Němci v blízkosti Černigova vesnice Bobrovicu a Jarcevo, okresní středisko Krjukovku, dělnickou osadu Alexejevku, vesnice Jeleno, Kuvječino, Kozary, Peski, Klubovku a jiné. Vypálili tu občanům 30 tisíc obytných domů, 70 tisíc přilehlých stavení, vzali jim 140 tisíc kusů hovězího dobytka, 790 tisíc kusů drůbeže a zničili sady s 330 tisíci ovocných stromů.

Občanům polocké oblasti vzali němečtí uchvatitelé 70 tisíc kusů hovězího dobytka, 17 tisíc koní, 51 tisíc vepřů, 148 tisíc ovcí a koz, 178 tisíc tun obilí a mouky. Vypálili občanům 94 tisíce obytných domů a přilehlých stavení; zničili sady s 36 tisíci vzrostlých stromů; jen malému počtu postižených se podařilo zachránit majetek domácnosti, osobní prádlo a šatstvo.

Ve vitěbské oblasti odebrali Němci občanům 109 tisíc kusů hovězího dobytka, 189 tisíc ovcí a koz, 820 tisíc kusů různé domácí drůbeže, 39 tisíc tun obilí, 156 tisíc tun brambor a zeleniny...

... V září 1942 oloupili a postříleli důstojníci a vojáci 15. policejního pluku na území Běloruské SSR doslova všechny obyvatele vesnic Borisovka, Borki a Zabločije, načež vesnice vypálili.

Velitel roty tohoto pluku nadporučík Müller hlásil po zničení vesnice Borki s neobyčejným cynismem své představené úřadovně: „... konfiskace obilí a inventáře probíhala plánovitě, nehledíme-li k časové změně. Počet vozů byl dostatečný, neboť množství obilí nebylo velké, a místo, kde bylo nevymlácené obilí skládáno, nebylo daleko.

Honce dobytka jsme sebrali rychle. Ti pracovali obratně a s chutí. Nepříznivá byla ta okolnost, že na statku Mokransy nebyly učiněny žádné přípravy, takže jsme narazili při krmení a dojení dobytka na značné obtíže. Je třeba uvážit, zda by nebylo napříště účelné vykonat nutné přípravy již předem pod nějakou záminkou.

Domácí náradí a zemědělský inventář byl odvezen na povozech zároveň s obilím.

Uvádím číselný výsledek poprav. Bylo zastřeleno 705 osob, z toho 203 mužů, 372 žen a 130 dětí.

Počet sebraného dobytka lze určit jen přibližně, protože na místě, kam byl dobytek sehnán, se dobytek nepočítal: koní 45, hovězího dobytka 250, telat 65, vepřů a podsvinčat 450 a ovcí 308.

Při akcích ve vesnici Borki bylo spotřebováno: ručnicových nábojů 786, nábojů pro samopaly 2496.

Nadporučík Müller, zástupce velitele roty.“

Takových zdivočilých německých lupičů, jako byl tento Müller, bylo na sovětské půdě okupované Němci mnoho...

... Němečtí uchvatitelé olupovali sovětské obyvatelstvo na celém území Sovětského svazu, které bylo okupováno.

Mimořádná státní komise provedla soupis škod, které způsobily okupační úřady sovětským občanům, a zjistila, že němečtí fašističtí uchvatitelé vypálili a zpustošili asi 4 miliony obytných domů, které byly osobním vlastnictvím kolchozníků, dělníků a úředníků, konfiskovali jim 1,5 milionů koní, 9 milionů kusů hovězího dobytka, 12 milionů vepřů, 13 milionů ovcí a vzali jim také obrovské množství nejrůznějšího majetku v domácnostech.

Pustošení a vylupování kulturních a vědeckých hodnot, institucí kulturního života, klášterů, kostelů a jiných institucí náboženských kultů

Mezi velmi četnými a nejtěžšími válečnými zločiny, kterých se dopustili hitlerovci, zaujímají zvláštní místo zločiny proti kultuře. V těchto zločinech se projevila celá zlotřilost a vandalismus německého fašismu.

Kulturu rozumu a lidskosti pokládali hitlerovští spiklenci za překážku pro vyplnění svých příšerných úmyslů proti lidskosti. Odstraňovali tudíž tuto překážku se surovostí jim vlastní.

Když pracovali hitlerovští spiklenci na svých nesmyslných plánech světovlády, připravovali nejen rozpoutání a provádění loupežných válek, nýbrž i tažení proti světové kultuře. Snili o tom, aby uvrhli Evropu zpět do doby vlády Hunů a Teutonů. Pokoušeli se vrhnout lidstvo zpět.

Můžeme se tu odvolat na jeden Hitlerův výrok, citovaný v knize Rauschingově.

„My“ — řekl Hitler — „jsme barbaři a chceme být barbary. To je čestný titul.“

Je všeobecně známo, k jakým neuvěřitelným lžím a provokacím se hitlerovci uchylovali, aby zakryli své zločiny.

Když hubili miliony lidí ve vyhlazovacích táborech, které zřídili, mluvili ve svých rozkazech o „filtraci“ a o „čistce“.

Když ničili a rozkrádali kulturní hodnoty, zastírali to fašističtí vandalové „shromažďováním materiálu“ a „studiem problémů“ a nestoudně se sami nazývali „nosieli kultury“.

Hitlerovští spiklenci se snažili učinit z národů, žijících na území, která zabrali, bezprávné otroky a ničili proto národní kulturu těchto národů.

Ničení národních kultur slovanských národů a zejména kultury ruské, ukrajinské a běloruské, ničení národních památek, škol, literatury a nu-

cené poněmčování obyvatelstva následovalo všude za německou okupací se stejnou zločinnou zákonitostí, jako loupeže, násilnosti, požáry a hromadné vraždy.

ORGANISACE VYLUPOVÁNÍ A PUSTOŠENÍ
KULTURNÍCH HODNOT

(ČLÁNEK 56. HAAGSKÉ KONVENCE Z ROKU 1907)

... Majetek obcí, ústavů církevních, charitativních, vzdělávacích a uměleckých, i když tyto ústavy patří státu, je na roveň postaven majetku soukromému. Každé úmyslné zabránění, zničení nebo poškození podobných ústavů, historických památek, děl uměleckých a vědeckých je zakázáno a musí být trestně stíháno ...

Z HITLEROVA VÝNOSU Z 1. BŘEZNA 1942
O ZŘÍZENÍ ROSENBERGOVA EINSATZSTABU
(Dokument PS-149, USA-369)

Jeho¹⁸² einsatzštáb pro okupované oblasti je oprávněn přezkoumávat knihovny, archivy a jiné kulturní organizace všech druhů a konfiskovat je, aby bylo lze splnit ideové úkoly uložené nacionálně socialistické straně ...

Nařízení o spolupráci s ozbrojenými silami vydá náčelník vrchního velitelství branné moci v dohodě s říšským vedoucím Rosenbergem. Nutná opatření ve východních oblastech spravovaných Německem činí říšský vedoucí Rosenberg jako říšský ministr pro okupované východní oblasti ...

Z ROSENBERGOVA DOPISU
ŘÍŠSKÉMU VEDOUCÍMU BORMANNOVI Z 23. DUBNA 1941
Č. 4609/R/ma
(Dokument USA-371)

... Odevzdal jsem vám fotokopii své dohody s SD, kterou jsem sjednal za souhlasu gruppenführera Heydricha ...

O uměleckých dílech se jednalo až na druhém místě. Avšak na prvním místě byl z rozhodnutí Führera dvakrát vydán rozkaz náčelníka vrchního velitelství branné moci pro okupované západní oblasti, aby byl veškerý vědecký a archivní majetek ideologických protivníků dán k mé dispozici. K tomu také došlo v širokém rozsahu a v úzké spolupráci s SD a vojenskými náčelníky.

¹⁸² T. j. Rosenberga.

Z PÍSEMNÉHO PROHLÁŠENÍ OBERSTURMFÜHRERA
DOKTORA FÖRSTERA Z 10. LISTOPADU 1942,
KTERÝ BYL ZAJAT ODDÍLY SOVĚTSKÉ ARMÁDY
V OBVODU MĚSTA MOZDOK

(Dokument SSSR-157)

... V srpnu 1941, za svého pobytu v Berlíně, jsem byl s pomocí svého starého známého z berlínské university doktora Fockeho, který byl zaměstnán v tiskovém odboru ministerstva zahraničních věcí, přidělen služebně od 87. protitankového útvaru k praporu pro zvláštní určení u ministerstva zahraničních věcí. Tento prapor byl vytvořen z iniciativy ministra zahraničních věcí Ribbentropa a působil pod jeho vedením.

Velitelem praporu je major vojenských SS von Künsberg. Úkol praporu pro zvláštní určení pozůstával v tom, aby se ihned po pádu velkých měst zmocňoval kulturních a historických hodnot, knihoven vědeckých ústavů, a aby vybíral hodnotná vydání knih a filmy a aby to vše potom posílal do Německa.

Prapor pro zvláštní určení má čtyři roty. První rota je přidělena německému expedičnímu sboru v Africe. Druhá rota severní armádní skupině, třetí rota střední armádní skupině a čtvrtá rota jižní armádní skupině. První rota je nyní v Itálii v Neapoli, kde čeká na možnost přesunu do Afriky.

Štáb praporu je v Berlíně, v ulici Herrmanna Göringa č. 6. Konfiskovaný materiál se uskládá v obchodním domě Adler v Hardenbergstrasse.

Před odjezdem do Ruska nám předal major von Künsberg Ribbentropův rozkaz, abychom důkladně „pročesávali“ všechny vědecké instituce, ústavy, knihovny, paláce, abychom dopodrobna prohledali archivy a abychom vložili svou ruku na vše, co má určitou hodnotu.

Z vyprávění mých kamarádů je mně známo, že druhá rota našeho praporu vybrala hodnoty z paláců v předměstí Leningradu. Já sám jsem přítom nebyl. V Carském Selu se rota zmocnila majetku Velkého paláce — musea carevny Kateřiny — a odvezla tento majetek.

Se zdí byly sejmuty čínské hedvábné tapety a pozlacené ozdobné řezby. Vykládaná podlaha se složitým vzorem byla rozebrána a odvezena. Z paláce cara Alexandra byl odvezen starobylý nábytek a bohatá knihovna o 6 až 7 tisících francouzských knih a více než 5 tisících knih a rukopisů ruských.

... Čtvrtá rota, kde jsem byl já, se v Kijevě zmocnila laboratoře lékařského vědecko-výzkumného ústavu. Veškeré zařízení a také vědecký materiál, dokumentace a knihy byly odvezeny do Německa.

Bohatá kořist nám padla do rukou v knihovně Ukrajinské akademie

věd, kde byly chovány neobyčejně vzácné rukopisy literatury perské, habešské a čínské, ruské a ukrajinské letopisy, první výtisky knih, tištěných prvním ruským knihtiskařem Ivanem Fedorovem, a vzácná vydání spisů Ševčenka, Mickiewicze a Ivana Franka.

Z kijevských museí, totiž z musea ukrajinského výtvarného umění, ruského výtvarného umění, západního a východního výtvarného umění a z ústředního Ševčenkova musea, byly odeslány do Berlína četné exponáty, které tam zůstaly. Mezi nimi byly obrazy, studie a portréty malované Rjepinem, velké obrazy Vereščaginovy, Fedotovy, Goyovy, sochařská díla Antokolského a jiná díla ruských a ukrajinských malířů a sochařů.

V Charkově bylo v Korolenkově knihovně vzato a odesláno do Berlína několik tisíc cenných knih v nádherných vydáních. Ostatní knihy byly zničeny. Z charkovské obrazárny bylo odvezeno několik set obrazů, z toho 14 obrazů Ajvazovského, díla Rjepina, četné práce Poljenova, Šiškina a jiných umělců. Také byla odvezena veškerá sochařská díla a celý vědecký archiv musea. Výšivky, koberce, gobeliny a jiné exponáty připadly německým vojákům.

Je mně také známo, že při štábu Alfreda Rosenberga existují zvláštní komanda pro zabírání museálních a antikvárních hodnot v okupovaných zemích Evropy a ve východních oblastech. V čele těchto komand stojí věci znalí civilisté.

Jakmile se vojsko zmocní nějakého velikého města, hned tam přijedou přednostové těchto komand s různými odborníky. Prohlízejí musea, obrazárny, výstavy, kulturní a umělecké ústavy, zjišťují, v jakém jsou stavu, a konfiskují vše, co má nějakou hodnotu.

Doktor Förster.

Dne 10. listopadu 1942. SS Obersturmführer, 4. rota praporu pro zvláštní určení zbraní SS.

Z DOPISU PŘEDNOSTY 4. POLITICKÉHO VEDOUCÍHO
ŠTÁBU V ŘÍŠSKÉM MINISTERSTVU PRO VÝCHODNÍ
OKUPOVANÉ OBLASTI
ŘÍŠSKÉMU MINISTRU ROSENBERGOVI
ZE DNE 14. ZÁŘÍ 1944 O „UMĚLECKÝCH VÝTVARNÝCH
DÍLECH ODVEZENÝCH Z UKRAJINY“

(Dokument PS-055, SSSR-372)

... Říšský komisař pro Ukrajinu umístil obrazy a výtvarná umělecká díla, vyvezená z Kijeva a Charkova, ve Východním Prusku a to v těchto úschovnách:

1. v rodovém statku Riechau u Wehau,
2. v ušedlosti Wildenhoff (majitel hrabě Schwerin).

Jde tu o 65 beden, o jejichž obsahu se příkládá přesný seznam. Co se týče dalších 20 beden, 57 desek a 1 role rytin, nebyly dosud inventarizovány. Mezi obrazy je velké množství starobylých ikon od vynikajících mistrů německé, holandské a italské školy XVI., XVII. a XVIII. století a práce nejlepších ruských malířů XVIII. a XIX. století. Vcelku pozůstává tento majetek z velmi cenných děl malířských, která byla odvezena z veřejných ukrajinských úschoven; tato díla mají i při povrchním ocenění hodnotu několika milionů. Kromě toho je to jedinečná sbírka toho druhu na německém území, která má mezinárodní význam.

Z D O P I S U G Ö R I N G A R O S E N B E R G O V I

(Dokument SSSR-373)

...Uvítal jsem zvláště, že po dlouhém tahání bylo konečně vybráno místo pro sbírku, ač musím říci, že také jiná úřední místa se dovolávají führerova zmocnění. To se týká v první řadě říšského ministra zahraničních věcí, který rozeslal už před několika měsíci oběžník na všechna úřední místa, ve kterém mezi jiným praví, že se mu dostalo zmocnění, aby prováděl úschovu kulturních hodnot v okupovaných oblastech... Aby nevznikla mylná představa o věcech, na které bych si chtěl činit nárok, a které jsem zčásti zakoupil a zčásti bych si chtěl opatřit, chtěl bych vám oznámit toto:

Mám už nyní v důsledku nákupů, darů, odkazů a výměny největší sbírku ne-li v Evropě, tedy při nejmenším v Německu...

Z R O Z K A Z U V E L I T E L E 6. N Ě M E C K É A R M Á D Y
„O C H O V Á N Í V O J S K A N A V Ý C H O D Ě“

(Dokument SSSR-12)

...Vojsko má zájem pouze na hašení požárů těch budov, kterých má být použito jako ubikací pro vojenské oddíly. Vše ostatní...budiž zničeno. Žádné historické nebo umělecké hodnoty na východě nemají význam...

Podepsáno: *Reichenau.*

PUSTOŠENÍ A VYLUPOVÁNÍ KULTURNÍCH HODNOT V ČESKOSLOVENSKU A POLSKU

Z ÚŘEDNÍ ZPRÁVY ČESKOSLOVENSKÉ VLÁDY

(Dokument SSSR-60)

ZNIČENÍ ČESKÉHO KULTURNÍHO ŽIVOTA

Vyhlažování české inteligence

K. H. Frank, který byl jmenován v březnu 1939 státním tajemníkem a zástupcem reichsprotektora Neuratha a který se stal v srpnu 1943 státním ministrem a hlavou německé vládní výkonné moci v t. zv. protektorátě, řekl: „Češi se hodí jen k tomu, aby jich bylo použito jako dělníků a sedláků.“

K. H. Frank odpověděl české delegaci, která žádala v roce 1942, aby byly české university a vyšší učiliště opět otevřeny, takto: „Jestliže válku vyhraje Anglie, otevřete si své školy sami, jestliže vyhraje Německo, budou vám stačit obecné pětitřídní školy.“

Němci obsadili všechny vědecké ústavy a koleje. V četných ústavech se ihned zmocnili drahocenných aparátů, nástrojů a vědeckého zařízení. Vědecké knihovny byly systematicky a methodicky ničeny, vědecké knihy a filmy byly roztrhány a odvezeny, archivy akademického senátu (nejvyššího universitního úřadu) byly roztrhány nebo spáleny, kartotéky zničeny a vyházeny.

Zavírání českých škol

K. H. Frank nařídil osobně v listopadu 1939, aby byly všechny české vysoké školy zavřeny.

Studenti, kteří zůstali ještě na svobodě, nesměli se zabývat žádnou intelektuální prací. Byli vyzváni, aby si našli do 48 hodin manuální zaměstnání. Kdyby tak neučinili, měli být posláni do pracovních táborů v Německu.

Němci zavřeli vědecké knihovny a všechny ústavy, které mohly poskytnout studentům, kteří byli vyhnáni z universit, materiál pro vědeckou práci. Universitní knihovna v Praze byla nadále přístupná jedině Němcům.

Potlačení veškerého vědeckého života

Zavření českých universit a ústavů bylo toliko prvním krokem k úplnému zničení veškerého českého vědeckého života. Budovy vědeckých ústavů

byly předány buď německým universitám a ústavům nebo německým vojenským a civilním úřadům. Němci odvezli všechny vědecké nástroje a knihy a dokonce i kompletní laboratoře do Německa s tím, že prý jich Češi více nepotřebují. Četná umělecká díla, obrazy, sochy a vzácné rukopisy byly ukradeny z pražské Universitní knihovny a ze soukromých sbírek. Jejich počet nelze udat a nelze také určit jejich hodnotu. Vědecké sbírky, pokud nebyly ovšem po částech rozkradeny, byly předány německým školám.

Střední a obecné školy

Na sta českých obecných a středních škol bylo zavřeno v roce 1939 a soustavné zavírání českých škol bylo v době prvního roku války tak rychlé, že ke konci roku 1940 6 tisíc českých učitelů z celkového počtu 20 tisíc zůstalo bez zaměstnání.

Kolem září 1942 bylo Němci zavřeno asi 60 % českých obecných škol.

Všechny české učebnice, které byly vydány za republiky, byly konfiskovány a oslavování Německa a Führera se stalo osnovou veškerého vyučování na českých a obecných školách.

V roce 1939 byl počet žáků, kterým bylo dovoleno, aby mohli studovat na českých středních školách, snížen o 50 % proti roku 1936. Ke konci roku 1942 bylo zavřeno asi 70 % českých středních škol.

Dětské školky pro děti od 3 do 6 let byly úplně poněmčeny a byli na nich zaměstnání jen němečtí učitelé.

Jiné zločiny proti kultuře

V mnohých městech byly „Masarykovy domovy“, které většinou měly knihovny, sály pro předvádění výchovných filmů a pro pořádání divadelních představení a koncertů, konfiskovány a přeměněny v kasárna nebo úřadovny gestapa. Sochy, které v nich byly a které v četných případech měly velkou uměleckou cenu, byly poškozeny a rozbity. Četné pomníky v Praze, mezi nimi Bílkův „Mojžíš“ a Mařatkův „Pomník padlých legionářů“, byly roztaveny.

Na podzim 1942 bylo vydáno nařízení, aby všechny universitní knihovny vydaly Němcům stará česká tištěná díla. Sbírký v Národním museu byly vyloupeny. Galerie moderního umění, obsahující jedinečnou sbírku českého umění z XIX. a XX. století, spolu s cennými díly zahraničního, zvláště francouzského umění, byla uzavřena.

Korunovační klenoty starých českých králů musely být vydány Heydrichovi.

Překlady anglických, francouzských a ruských autorů, klasických i moderních, byly staženy z oběhu. Na díla žijících českých spisovatelů byla

uvalena nejpřísnější cenzura. Němci likvidovali četná pokroková vydavatelství.

Veškerá politická literatura svobodné republiky, stejně jako díla mužů, kteří uskutečnili české obrození v XVIII. a XIX. století, byla zakázána. Knihy autorů židovského původu a knihy autorů politicky „podezřelých“ byly zakázány. Němci zakázali české klasiky, práce Jana Husa — reformátora XV. století, Aloise Jiráška — autora historických románů, básníka Viktora Dyka a jiných.

Z ÚŘEDNÍ ZPRÁVY POLSKÉ VLÁDY

(Dokument SSSR-93)

Zničení polské inteligence

V oblastech připojených k říši byly inteligenci odebrány všechny prostředky k životu. Mnozí z nich, a to profesori, učitelé, advokáti a soudcové, byli uvězněni v koncentračních táborech nebo usmrceni.

V generálním gouvernementu bylo asi 80 % inteligence zbaveno všech existenčních prostředků. Novináři a spisovatelé si nemohli vydělat na živobytí, protože tisk byl likvidován. Bylo zakázáno vydávat nové knihy.

Čtyři university a dvanáct škol universitního typu přestaly existovat. Průměrně je navštěvovalo do září 1939 asi 45 000 posluchačů.

Střední školy

Na území zabraném Němci bylo asi 550 středních škol; bylo nařízeno je uzavřít. Na území připojeném k říši byly školy uzavřeny úplně. V general-gouvernementu bylo jim dovoleno pokračovat v činnosti, ale v listopadu 1939 byl vydán rozkaz vyučování zastavit. Jedině obchodním a průmyslovým školám bylo dovoleno pokračovat v práci. Vzdělaných Poláků nebylo třeba. Poláci se měli stát řemeslníky a dělníky, to byla oficiální směrnice německé politiky.

Národní školy

Na území připojeném k říši byly polské školy úplně zrušeny. Byly nahrazeny školami německými. Polským dětem se dostávalo vyučování v německé řeči a v německém duchu.

Tisk

Krátce před vypuknutím války bylo v Polsku asi 2000 periodických časopisů, z toho 170 novin. Na německý rozkaz byl tisk téměř úplně zničen.

Vydávat, tisknout a rozšiřovat polské knihy bylo zakázáno už od října 1939.

Dne 5. listopadu 1940 uveřejnil německý „Verordnungsblatt“ toto nařízení:

„Je zakázáno až do dalšího opatření vydávat bezvýjimečně všechny knihy, brožury, periodické časopisy, noviny, kalendáře a noty, s výjimkou těch, které vydávají úřední místa generálního gouvernementu.“

Divadlo, hudba a rozhlas

Základní směrnice německé politiky v Polsku byla vyložena v oběžníku zvláštního odboru pro národní výchovu a propagandu v generálním gouvernementu. V tomto oběžníku se praví:

„Je přirozené, že žádný německý úředník nebude jakkoli pomáhat rozvoji polského kulturního života.“

Jediným cílem, o nějž mělo být usilováno, bylo uspokojit primitivní potřebu rozptýlení a zábavy, a to tím spíše, že tu šlo o to, aby pozornost intelektuálních kruhů byla co možná nejdále odvrácena od politických debat, které živily protiněmecké city.

Rozkrádání a ničení uměleckých děl, knihoven a sbírek

Dne 13. prosince 1939 vydal gauleiter Warthelandu rozkaz o soupisu všech veřejných i soukromých knihoven a sbírek na území připojeném k říši. Když byl soupis skončen, byly knihovny a sbírky knih konfiskovány a převezeny do „Buchsammelstelle“. Tam prováděli zvláštní „experti“ výběr. Konečným místem určení byl buď Berlín nebo nově zřízená „Staatsbibliothek“ v Poznani. Knihy, které byly uznány za nevhodné, byly zničeny nebo vyhozeny jako makulatura.

V generálním gouvernementu se staly nejlepší a největší knihovny země obětí organizovaného rozkrádání. Mezi nimi byly universitní knihovny v Krakově a ve Varšavě. Jednou z nejlepších knihoven, třebaže ne největší, byla knihovna polského parlamentu. Měla 38 000 svazků a 3500 periodických časopisů. Dne 15. a 16. listopadu 1939 byla hlavní část této knihovny odvezena do Berlína a do Vratislavi. Byly odcizeny také starobylé dokumenty, na příklad sbírka pergamenů, které patřily ústředním archivům.

Archiv diecése v Pelilině s dokumenty z XII. století byl spálen v pecích cukrovaru.

První umělecký poklad, který byl vyvezen Němci z Polska, byl známý oltář Víta Stvosze v krakovské katedrále. Byl odvezen do Německa.

Dne 16. prosince 1939 vydal obviněný Frank nařízení o konfiskaci uměleckých děl.

Tři cenné obrazy byly vzaty z galerie Czartoryjských v Soňavě. Frank se jich zmocnil a ponechal si je až do 17. ledna 1945, načež je odvezl do Slezska a odtud pak jako svůj soukromý majetek do Bavorska.

Při ničení všeho, co souviselo s polskými dějinami a s polskou kulturou, byly poškozeny a zničeny četné pomníky a jiná umělecká díla: pomník uctívaného polského krále Boleslava Chrabrého v Hnězdnu (byl zprvu omotán lany a řetězy, aby jej bylo lze strhnout s podstavce; po neúspěšném pokusu bylo použito acetylenu, hlava byla odříznuta a podstavec byl rozbit na kusy), pomník Nejsvětějšího Srdce v Poznani, pomníky Chopina, básníka Slowackého, skladatele Moniuszka, polského národního hrdiny Koszuszka, presidenta Wilsona, největšího básníka Mickiewicze a jiné...¹⁸³

Z D E N Í K U H A N S E F R A N K A

(Dokument SSSR-223)

Dne 4. října 1939 v Berlíně. Porada s führerem.

Führer projednal s panem generálním guvernérem všeobecnou situaci, schválil činnost generálního guvernéra v Polsku, zejména zpusťování paláce ve Varšavě a upuštění od nové výstavby tohoto města, odvezení uměleckých hodnot... (svazek I, str. 38).

Z E Z Á Z N A M U O F R A N K O V Ě P R O J E V U N A S C H Ů Z I V E D O U C Í C H Č I N I T E L Ů O D B O R Ů D N E 1 9 . L E D N A 1 9 4 0 V K R A K O V Ě

(Dokument SSSR-223)

... Dne 15. září 1939 jsem dostal úkol převzít správu dobytých východních oblastí a mimořádný rozkaz nelitostně tuto oblast zpusťovit jako území válečné a jako trofejní území, učinit z této země hromadu ssutin, pokud jde o její hospodářskou, sociální, kulturní a politickou strukturu...

---

¹⁸³ Ke zprávě polské vlády jsou připojeny seznamy knihoven, museí, knižních a jiných sbírek, které se staly obětí rozkrádání a vyloupení.

V prvním seznamu je jmenováno 30 knihoven a ve druhém 21 museí a sbírek uměleckých děl, které byly vyloupeny a zničeny.

Obětí fašistických vandalů se staly: pokladnice Wawelského chrámu v Krakově, sbírky Potockých v Jablonné, museum Czartoryjských v Krakově, národní museum v Krakově, museum církevního umění ve Varšavě, státní numismatické sbírky ve Varšavě, palác krále Stanislava Augusta v Lazenkovském parku, palác krále Jana Sobieského ve Viljanově, kolekce hraběte Tarnowského v Suché, náboženské museum v Poznani a jiné.

NIČENÍ PAMÁTEK NÁRODNÍ KULTURY NÁRODŮ SSSR

Z NOTY LIDOVÉHO KOMISAŘE ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ SSSR

V. M. MOLOTOVA ZE DNE 6. LEDNA 1942

(Dokument SSSR-51/2)

... Po dobu jednoho a půl měsíce měli Němci obsazenu po celém světě známou Jasnou Poljanu, kde se narodil, žil a tvořil jeden z největších geniů lidstva — Lev Tolstoj. Tuto proslulou památku ruské kultury nacističtí vandalové vydrancovali, zhanobili a nakonec zapálili. Hrob velikého spisovatele byl okupanty zneuctěn. Jedinečné památky, spojené s životem a tvorbou Lva Tolstého — nejvzácnější rukopisy, knihy a obrazy — byly buď německou soldateskou vykradeny nebo vyhozeny a zničeny. Německý důstojník Schwarz odpověděl na žádost zaměstnanců musea, aby se přestalo s vytápěním domu osobním nábytkem a knihami velkého spisovatele a aby se na to vzalo dříví, které bylo k dispozici, těmito slovy: „Dříví nepotřebujeme, spálíme vše, co je spojeno se jménem vašeho Tolstého.“

Když sovětská vojska osvobodila město Klin, bylo zjištěno, že dům, v němž žil a tvořil velký ruský skladatel P. I. Čajkovskij, a z něhož sovětský stát udělal museum, byl nacistickými důstojníky a vojáky vydrancován a vyloupen. Přimo v budově zřídili si okupanti garáž pro motocykly a vytápěli tuto garáž rukopisy, knihami, nábytkem a jinými museálními exponáty, jejichž část němečtí vetřelci pro každý případ ukradli. Přitom však nacističtí důstojníci věděli, že hanobí nejvýznamnější památky ruské kultury.

V době okupace města Istry zřídila německá vojska skladiště střeliva v proslulém starobylém ruském klášteře známém pod jménem „Nový Jerusalemský“, který byl založen už v roce 1654... Novo-jerusalemský klášter je vynikající historická a náboženská památka ruského národa a je známý jako jedna z nejmohutnějších a nejkrásnějších staveb. To však nepřekáželo německým fašistickým vandalům, aby při svém ústupu z Istry vyhodili do vzduchu své skladiště střeliva v Novém Jerusalemu a převrátili jedinečnou památku ruských církevních dějin v hromadu ssutin.

(Dokument SSSR-51/3)

... Zneuctění a zničení historických a kulturních památek na zabraném sovětském území a zrušení velmi četných kulturních institucí, které zřídila sovětská vláda, je částí úžasně nehorázného plánu, promyšleného a prováděného hitlerovskou vládou, jehož cílem byla likvidace ruské národní kultury a národní kultury národů Sovětského svazu a násilné poněmčení Rusů, Ukrajinců, Bělorusů, Litevců, Lotyšců, Estonců a jiných národů SSSR ...

V rozkaze č. 0973/41 požaduje velitel německé 17. armády generál Hott na svých podřízených, aby si veskrze osvojili pro tupohlavé fašisty typickou nelidskou a ubohou ideu, že „zdravý pocit msty a pohrdání vším ruským nesmí být u vojáků potlačován, naopak všemožně podněcován“.

Hitlerovci, věrni svému zvyku ničit obecně uznané kulturní hodnoty, pustošili a z velké části spálili všude na okupovaném sovětském území úschovny knih, a to od malých klubovních a školních knihoven až k nejvzácnějším sbírkám rukopisů a knih, které obsahovaly unikátní bibliografie ...

... Hitlerovci vyloupili a poté vypálili slavné museum Borodino, jehož historické památky, které se vztahují k boji s Napoleonovou armádou v roce 1812, jsou obzvláště drahé ruskému národu. Okupanti vyloupili a spálili museum A. S. Puškina v osadě Polotňany Zavod. V Kaluze hitlerovci pečlivě zničili exponáty v budově-museu, kde žil a tvořil slavný ruský vědec K. E. Ciolkovskij, jehož zásluhy na poli aeronautiky jsou známé celému světu. Na podobizny Ciolkovského stříleli fašističtí vandaloři z revolveru. Velmi cenné modely říditelných vzducholodí, výkresy a aparáty byly rozšlapány. V jedné místnosti musea byl zřízen kurník a nábytek byl spálen. Jedna z nejstarších zemědělských institucí SSSR, totiž Šatylovská šlechtitelská stanice v orelské oblasti, byla zničena okupanty, kteří vyhodili do vzduchu a zapálili 55 budov této stanice počítaje v to i agrotechnické a jiné laboratoře, musea, knihovny se 40 000 svazky, školy a jiné budovy.

Na Ukrajině a v Bílé Rusi drancovali hitlerovci ještě s větší zuřivostí kulturní a historické památky ...

Řádění hitlerovských vandalů proti památkám a ohniskům ukrajinských dějin, kultury a umění nemá konce. Stačí, zmíníme-li se jako o příkladu neustálých pokusů ponižovat národní důstojnost ukrajinského národa o tom, že okupanti po vydrancování Korolenkovy knihovny v Charukově vydláždili knihami z této knihovny blátivou ulici, aby po ní mohla německá auta pohodlně jezdit.

S obzvláštním záštitím se chovali němečtí vandalové ke kulturním památkám, jež jsou zvláště drahé sovětskému lidu.

Uvedu několik skutečností:

Hitlerovci zpustošili Jasnou Poljanu, kde se narodil, žil a tvořil jeden z největších spisovatelů Lev Tolstoj.

Zpustošili a vyloupili dům, ve kterém žil a tvořil velký ruský skladatel Čajkovskij. V tomto domě složil Čajkovskij na celém světě známé opery „Eugen Oněgin“ a „Pikovou dámu“.

Z E Z P R Á V Y M I M O Ř Á D N Ě S T Á T N Í K O M I S E

Z 29. SRPNA 1944

„O PUSTOŠENÍ A ZLOČINECH, KTERÝCH SE DOPUSTILI NĚMEČTÍ FAŠISTIČTÍ BARBAŘI V PUŠKINOVĚ RESERVACI AKADEMIE VĚD SSSR“

(Dokument SSSR-40) ¹⁸⁴

Aby byly zachovány kulturně historické památky ruského národa, které se vztahují k životu a tvorbě ruského básníka Alexandra Sergějeviče Puškina, prohlásila sovětská vláda dne 17. března 1922 usedlost básníka Puškina v Michailovském, jeho hrob ve Svjatogorském klášteře a místa nejbližšího okolí, totiž Trigorskoje, Gorodišče a vesnici Voronič, za státní rezervaci.

Puškinova rezervace a zvláště básníkova usedlost v Michailovském jsou velmi drahé ruskému národu; zde ukončil Puškin třetí a vytvořil čtvrtou, pátou a šestou hlavu „Eugena Oněgina“, zakončil tu báseň „Cikáni“, napsal tragedii „Boriš Godunov“ a velké množství básní a lyrických děl. V červnu 1941 vtrhli hitlerovci do Puškinovy rezervace. Tři léta tu hospodařili, pustošice a ničice památky na Puškina.

S rozkrádáním museálních hodnot se začalo už v srpnu 1941.

Na podzim 1943 navrhl vojenský velitel Puškinovy rezervace Treibholz K. V. Afanasjevovi, aby připravil všechny cenné věci v museu pro evakuaci. Přitom prohlásil, že jde o opatření na ochranu těchto cenných věcí vzhledem k tomu, že se fronta přiblížila. Všechny cenné věci muzea byly zabaleny a německé úřady je naložily na nákladní auta a odvezly do Německa.

Koncem února 1944 učinili Němci z Michailovska vojenský objekt a jeden z opěrných bodů německé obranné linie. Území parku bylo rozryto příkopy, spojovacími chodbami a podzemními kryty. „Domeček chůvy“ Němci rozebrali a vedle něho, a částečně i na jeho místě, postavili pěti-

¹⁸⁴ Podle pokynu německého vojenského velení zpustošili a zničili hitlerovci kulturně historické památky ruského národa, které jsou spjaty s životem a tvorbou slavného ruského básníka Alexandra Sergějeviče Puškina.

stropý pancéřový kryt. Druhý takový pancéřový kryt postavili pak Němci u bývalé budovy musea.

Před odchodem z Michailovska dovršili Němci vyplenění a zneuctění Puškinovy usedlosti. Celé museum, postavené na základech domu, ve kterém žil Puškin, Němci vypálili a zůstala z něho jen hromada ssutin. Mramorová deska pro Puškinův pomník byla rozbita a pohozena vedle smetiště. Z dvou dalších domů Puškinovy rezervace u vjezdu do Michailovské usedlosti Němci jeden vypálili a druhý značně poškodili. Němečtí vandalové prostříleli na třech místech velkou podobiznu Puškinovu, která visela v oblouku u vchodu do Michailovského parku, oblouk sám byl zničen.

Po odchodu z Michailovska ostřelovali hitlerovci usedlost minomety a dělostřeleckou palbou. Schůdky na svahu k řece Sorož byly zničeny německými minami; staré lípy na kruhové aleji, která vedla k domu, byly zpřeráženy; střední jilm byl poškozen granáty a střepinami z granátů.

Přílehlá ves Voronič, která je spjata s napsáním „Borise Godunova“, byla značně zpusťošena. Byl tam vypálen dřevěný kostel, který se zachoval z doby Puškinovy a ve kterém dal Puškin sloužit zádušní mši dne 17. dubna 1825 za velkého anglického básníka Byrona. Hřbitov kolem kostela, na kterém je pohřben jeden z příbuzných Puškina, V. P. Hannibal, a dobrý známý básníkův kněz I. B. Rajevskij, byl zaminován, rozryt příkopy a zpusťošen.

Historická tvářnost rezervace, ve které měl ruský národ tolik památek na Puškina, byla Němci znetvořena k nepoznání.

Rouhačský poměr Němců k národním svatyním ruského národa se nejzřetelněji projevuje v potupení a zneuctění Puškinova hrobu. Ve snaze uchránit Puškinovu rezervaci před nebezpečím zpusťošení, opustily oddíly Rudé armády tento obvod bez boje a ustoupily k Novorževu. Němci však bez ohledu na to se jali dne 20. července 1941 bombardovat Svjatogorský klášter, u jehož zdí je Puškinův hrob.

V březnu 1943, tedy dlouho před tím, nežli se čára fronty přiblížila k Puškinovým horám, přistoupili Němci k soustavnému ničení Svjatogorského kláštera. Němci dvakrát podkopali hlavní kostel kláštera, totiž chrám Nanebevzetí, vystavěný v XVI. století na příkaz Ivana Hrozného . . .

. . . Hrob básníka byl nalezen značně zasypaný různým haraburdím. Obě schodiště vedoucí k hrobu byla zničena, plocha kolem hrobu Puškinova byla zaplněna smetím, šterkem, úlomky desek z ikon a kousky plechu . . . Mramorová balustráda okolo hrobu byla také poškozena na několika místech šterpinami granátů a kulkami.

Pomník sám se uchýlil o 10 až 12 stupňů na východ následkem sesutí návrší po bombardování a výbuších výbušných bomb, které Němci položili . . .

Okupanti věděli dobře, že vojáci a důstojníci Rudé armády navštíví, jakmile vstoupí do Puškinových hor, především hrob básníka, a proto učinili z hrobu past pro vlastence. V prostoru kláštera a v nejbližším okolí bylo sovětskými zákopníky objeveno a zneškodněno téměř 3000 min...

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
ZE 3. ZÁŘÍ 1944
„O ZNIČENÍ PAMÁTEK VÝTVARNÉHO UMĚNÍ
A ARCHITEKTURY V MĚSTECH
PETRODVORJEC, PUŠKINO A PAVLOVSK“¹⁸⁵

(Dokument SSSR-49)

V době, kdy němečtí uchvatitelé vtrhli do Petrodvorce (Petěrhof), zůstalo tam po evakuaci ještě 34 214 rozličných museálních exponátů (obrazů, výtvarných děl, soch) a 11 700 neobyčejně cenných knih v palácových knihovnách. V dolejších místnostech Jekatěrinského a Alexandrovského paláce v městě Puškino (Carskoje Selo) byly soustředěny soupravy nábytku ruské a francouzské práce z poloviny XVIII. století, 600 předmětů uměleckého porcelánu z konce XIX. a ze začátku XX. století, velké množství mramorových poprsí, drobných sochařských výtvorů a asi 35 000 svazků knih z knihoven paláců.

Na základě listinného materiálu, prohlášení a svědeckých výpovědí očitých svědků, výpovědí německých válečných zajatců a pečlivého vyšetřování bylo zjištěno:

Když vtrhli němečtí uchvatitelé dne 23. září 1941 do Petrodvorce, přistoupili ihned k loupení cenných věcí z musejních paláců a odváželi majetek paláců po několik měsíců.

Z paláců — Velkého, „Marly“, „Monplaisir“ a „Cottage“ Němci vyloupili a odvezli do Německa 34 000 předmětů museálních exponátů, mezi nimi 4950 předmětů unikátního nábytku anglické, italské, francouzské a ruské práce z doby Kateřiny, Alexandra a Mikuláše a mnoho vzácných porcelánových servisů z cizích i ruských továren XVIII. a XIX. století. Němečtí barbari strhli hedvábí, gobeliny a jiný ozdobný materiál, kterým byly ozdobeny zdi palácových sálů.

V listopadu 1941 sejmuli Němci bronzové sousoší Samsona od sochaře Kozlovského a odvezli je do Německa.

Když vyloupili museální cenné věci, zápalili němečtí bandité Velký pa-

¹⁸⁵ K nejtěžším zločinům hitlerovců proti kultuře patří zničení památek výtvarného umění a architektury v městech Pavlovsk, Puškino a Petrodvorjec.

Velkolepé památky výtvarného umění a architektury v těchto městech, z nichž se stala města-musea, jsou známá celému civilisovanému světu.

Tyto umělecké architektonické památky byly tvořeny po dvě století.

lác, tento geniální výtvar stavitelského mistra Bartoloměje Rastrelliho.

Při svém ústupu z Petrodvorce zpustošili Němci pomocí časovaných min palác „Marly“.

Němci zpustošili „Monplaisir“ Petra Velikého. Zničili všechny dřevěné součásti pavilonů a galerií, vnitřní úpravu studovny, ložnice a čínských pokojů; po dobu okupace učinili Němci ze střední — s hlediska historicko-uměleckého nejvzácnější — části paláce DOT a v západním pavilonu paláce zřídili konírnu a záchod. V místnostech křídla, kde se scházel poradní sbor, rozebrali Němci podlahy, rozpilovali trámy, zničili dveře a okenní rámy a odtrhli lemování stropu.

V severní části parku, v tak zvané Alexandrii, vyhodili Němci do vzduchu vilu Mikuláše II., úplně zničili dřevěný domek pro důstojníky, Alexandrovská vrata, pavilony Adamova vodotrysku, pilíř hlavních vrat do hořeniho parku a Růžový pavilon.

Němci zničili slavnou soustavu vodotrysků v Petrodvoreckých parcích. Vyhodili do vzduchu celé vedení, které napájí vodotrysky, v celé jeho délce od hráze u „Růžového pavilonu“ až do „Horního parku“...

... Po obsazení Nového Petrodvorce zničily oddíly 291. německé pěší divise palbou z těžkých děl úplně slavný Anglický palác ve Starém Petrodvorci, který vystavěl podle pokynů Kateřiny II. architekt Guarenghi. Němci vypálili na palác 9000 těžkých dělostřeleckých střel. Zároveň s palácem byl zničen malebný anglický park a všechny pavilony v parku.

Historické a umělecké paláce v městě Puškino (Carskoje Selo) byly vyloupeny a zpustošeny záměrně podle pokynů nejvyšších německých vojenských úřadů.

Němci spálili značnou část paláce Kateřiny. Plameny byla zničena slavná Rastrelliova tři sta metrů vysoká amfiláda slavnostních sálů. Byly také zničeny slavné předpokoje („síně pro čekání“), které vyzdobil Rastrelli.

Byly zničeny jedinečné stropní výzdoby Torelliho, Giordana, Brjulovy a jiných největších italských a ruských mistrů.

Také byl vydrancován a vyloupen svou vnitřní ozdobou jedinečný palácový kostel, jeden to z nejlepších výtvarů Rastrelliho.

Při svém ústupu v lednu 1944 připravili němečtí uchvatitelé úplné zničení toho, co zbylo ještě z paláce Kateřiny a z přilehlých k němu budov. Za tím účelem položili Němci ve spodním poschodí zachované části paláce a také pod Kameronovskou galerií 11 velkých leteckých časovaných bomb ve váze od jedné do tří tun.

Hitlerovci vydrancovali v Puškinu Alexandrův palác, který vystavěl koncem XVIII. století slavný stavitelský mistr Giacomo Guarenghi.

Veškerý musejní nábytek, soustředěný ve sklepech paláce Kateřiny a Alexandra, umělecké porcelánové předměty a knihy z knihoven paláců byly odvezeny do Německa.

Slavná stropní výzdoba „Hostina bohů na Olympu“ v hlavním sálu pavilonu Ermitáž byla sejmuta a odvezena do Německa.

Velká zpuštění napáchali hitlerovci ve velkolepých parcích Puškina — bylo vykáceno tisíce starých stromů.

Ribbentropův prapor zvláštního určení a velitelství štábu Rosenbergova vyvezly do Německa z Pavlovského paláce nejcennější palácový nábytek, který byl vytvořen podle nákresů Voronichina a největších mistrů XVIII. století.

Při svém ústupu zapálili němečtí uchvatitelé Pavlovský palác. Větší část paláce vyhořela úplně...

Mimořádná státní komise zjistila, že památky v Petrodvorci, Puškinu a Pavlovsku byly zničeny na přímý rozkaz německé vlády a vrchního velení důstojníky a vojáky německé armády...

ZE STENOGRAFICKÉHO ZÁPISU O ZASEDÁNÍ
MEZINÁRODNÍHO VOJENSKÉHO TRIBUNÁLU ZE DNE 22. ÚNORA 1946

V ý s l e c h s v ě d k a I. A. O r b e l i h o

Sovětský žalobce: Řekněte, prosím, svědku, jakou máte funkci?

Orbeli: Jsem ředitelem státní Ermitáže.

Sovětský žalobce: Jaký je váš vědecký titul?

Orbeli: Jsem řádným členem Akademie věd Sovětského svazu, řádným členem Akademie architektury Svazu SSR, řádným členem a presidentem Armenské akademie věd, čestným členem Iránské akademie věd, členem Společnosti pro antiquity v Londýně, poradním členem Amerického ústavu pro archeologii a výtvarné umění.

Sovětský žalobce: Byl jste za německé blokády v Leningradě?

Orbeli: Ano.

Sovětský žalobce: Víte něco o drancování kulturních a uměleckých památek v Leningradě?

Orbeli: Ano, vím.

Sovětský žalobce: Mohl byste vyložit soudu skutečnosti, které jsou vám známé?

Orbeli: Kromě všeobecných pozorování, která jsem mohl učinit po skončení válečných operací kolem Leningradu, pozoroval jsem velmi z blízka opatření, která nepřítel učinil o museu Ermitáže a o budově Ermitáže i Zimního paláce, v jehož sálech jsou umístěny vystavené věci z Ermitáže.

Po dlouhé měsíce byly tyto budovy soustavně bombardovány a dělostřelecky ostřelovány. Do Ermitáže dopadly dvě letecké bomby a asi 30 dělostřeleckých střel; tyto střely způsobily značné škody na budově,

kdežto letecké bomby porouchaly kanalizační systém a vodovodní síť v Ermitáži.

Při pozorování pustošení Ermitáže jsem měl zároveň před očima budovy Akademie věd, které leží na druhém břehu řeky, a to: museum antropologické a etnografické, museum zoologické a vedle zoologického musea námořní museum, umístěné v budově bývalé pozemkové bursy. Všechny tyto budovy byly předmětem zvýšeného ostřelování zápalnými střelami a následky zásahů jsem viděl z oken Zimního paláce.

V samotné Ermitáži byly dělostřeleckými střelami způsobeny četné škody, z nichž nyní uvedu jen nejpodstatnější: Jedním granátem byl rozbit portál hlavní budovy Ermitáže, který vede do ulice Milionové, a bylo poškozeno sousoší „Atlanty“.

Druhý granát prorazil strop jednoho z nejslavnějších sálů Zimního paláce a velmi poškodil tento sál. Dva granáty dopadly do bývalé garáže Zimního paláce, kde jsou umístěny slavnostní dvorní kočáry ze XVII. a XVIII. století; jedním z těchto granátů byly úplně rozdrčeny čtyři kočáry z XVIII. století, umělecky zpracované, a jeden slavnostní pozlacený kočár ze století XIX. Dalším granátem byl proražen strop numismatického sálu, tak zvané sloupové síně v hlavní budově Ermitáže, a zničen balkon v této síni.

Zároveň dopadla do pobočky státní Ermitáže v Solné uličce, do bývalého musea Stieglitzova, letecká bomba, která způsobila velmi značné škody budově, jež se stala zcela nepoužitelnou. Přitom utrpěla škodu také velká část exponátů, které byly v této budově.

Sovětský žalobce: Řekněte, prosím, svědku, zda jsem vám správně porozuměl. Zmínil jste se o zpusťování Ermitáže a mluvil jste o Zimním paláci. Je to jedna budova? Kde je Ermitáž, o níž jste se zmínil ve své výpovědi?

Orbeli: Až do Říjnové revoluce zaujímala Ermitáž zvláštní budovu, která měla frontu do Milionové ulice a druhou pak na palácové nábřeží Něvy. Po revoluci byla k Ermitáži připojena Malá Ermitáž a budova Ermitážního divadla, t. j. budova, která odděluje Ermitáž od Zimního paláce, a později i celý Zimní palác.

Takto tvoří v dnešní době soubor budov, z nichž sestává Ermitáž, tyto budovy: Zimní palác, Malá Ermitáž, Velká Ermitáž, ve které bylo museum před revolucí, a budova Ermitážního divadla. A právě do dvora budovy Ermitážního divadla, které bylo postaveno za Kateřiny II. architektem Guarenghim, dopadla výbušná bomba, o které jsem se zmínil.

Sovětský žalobce: Mimo vám známou skutečnost zpusťování Zimního paláce, Ermitáže, víte ještě o jiných kulturních památkách, které byly zničeny?

Orbeli: Zjistil jsem celou řadu památek v Leningradu, které utrpěly dělostřeleckým ostřelováním a leteckými bombami, mezi jinými škody, způsobené na Kazanském chrámu, vystavěném v roce 1814 Voronichinem, na Isaakijevském chrámu, kde sloupoví vykazuje ještě dodnes stopy poškození, totiž jamky v žule.

Dále byly způsobeny ve městě značné škody Rastrelliho křídla v blízkosti Smolného chrámu, postaveného Rastrellim, kde je zničena prostřední část. Kromě toho způsobilo dělostřelecké ostřelování značné škody na povrchu zdi Petropavlovské pevnosti, která už dnes dávno není vojenským objektem.

Sovětský žalobce: A víte o nějakých zpusťošeních mimo Leningrad, v předměstích Leningradu?

Orbeli: Seznámil jsem se podrobně se stavem památek v Petěrhofu, Carském Selu a Pavlovsku a viděl jsem ve všech těchto třech městech stopy úžasných poškození těchto památek. Poškození, která jsem viděl a jež je velmi obtížné vypočítat, protože je jich velmi mnoho, nesou stopy záměrnosti.

Pokud jde o záměrné ostřelování Zimního paláce, mohl bych se zmínit o tom, že 30 granátů, o kterých jsem mluvil, nedopadlo do Ermitáže při jednom dělostřeleckém útoku, nýbrž během delší doby, a to nikoli více než jeden granát při každém ostřelování.

V Petěrhofu jsem viděl kromě poškození, které bylo způsobeno ve Velkém paláci požárem, který úplně zničil tuto památku, pozlacené tašky, které byly strženy se střechy Petěrhofského paláce, š kopule Petěrhofského chrámu a s budovy na opačném konci tohoto rozsáhlého paláce; tyto tašky nemohly spadnout palbou nebo požárem, ale byly záměrně strženy. V „Monplaisiru“, v této starobylé budově Petěrhofu, postavené Petrem Velikým, nesla veškerá poškození stopy toho, že tu šlo o dlouhotrvající a postupnou činnost a nikoli o nějakou katastrofu. Zdi pokryté cennými dubovými řezbami byly těžce poškozeny. Starobylá holandská kachlová kamna z doby Petra Velikého zmizela beze stopy a na jejich místo byla postavena prozatímní kamna s hrubou vazbou. V Carském Sele ve Velkém paláci, postaveném Rastrellim, mají poškození nepochybně záměrný ráz, protože v některých sálech byly parkety vytrhány a odvezeny, zatím co budova byla zničena požárem. V Kateřinském paláci byla zařizena pomocná zbrojní dílna a výheň byla přitom umístěna ve vyřezávaném cenném komínu z XVIII. století, který se tím stal zcela neupotřebitelným.

V Pavlovském paláci, který byl také zničen požárem, nasvědčuje mnoho známek tomu, že cenný majetek, který byl v těchto sálech, byl před zapálením odnesen.

Sovětský žalobce: Vy jste, prosím, řekl, že Zimní palác stejně jako

jiné kulturní památky, jež jste vypočetl, byl záměrně pustošen. Na základě čeho to tvrdíte?

Orbeli: Záměrnost ostřelování a poškození způsobená dělostřeleckými střelami Ermitáži v době blokády byla pro mne stejně jako pro všechny mé spolupracovníky zřejmá, protože tato poškození nebyla způsobena nahodile dělostřeleckým útokem jednou nebo dvakrát, nýbrž systematicky při metodickém ostřelování města, které jsme pozorovali po celé měsíce. Přitom nebyly první salvy namířeny ani na Ermitáž, ani na Zimní palác, neboť granáty padaly vedle, dělalo se tedy zastřelování, a poté dopadly granáty v témž směru s nepatrnou úchylkou od přímé čáry, vždy jeden nejvýše dva při každém ostřelování, a to nemohlo být nahodilé.

Sovětský žalobce: Nemám už žádné otázky na svědka.

Z PROTOKOLU MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
Z 24. ČERVNA 1943
O VYLOUPENÍ MUSEA VÝTVARNÉHO UMĚNÍ
V PJATIGORSKU

(Dokument SSSR-37) ¹⁸⁶

... Rostovské museum výtvarného umění bylo vyloupeno a odvezeno do Německa velitelem 1. tankové armády generálem jezdeckva Mackensenem a náčelníkem propagačního odboru 1. tankové armády Millerem ...

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
„O HMOTNÉ ŠKODĚ, KTEROU ZPŮSOBILI NĚMEČTÍ
FAŠISTIČTÍ UCHVATITELÉ STÁTNÍM PODNIKŮM
A INSTITUCÍM, KOLCHOZŮM,
SPOLEČENSKÝM ORGANISACÍM A OBČANŮM SSSR“

(Dokument SSSR-35)

Zpustošení institucí kulturního života
společenských organizací a družstev

V spotřebních i výrobních družstvech, v odborových svazech a jiných společenských organizacích pustošili němečtí uchvatitelé na okupovaném území SSSR podniky, kluby, stadiony, domy oddechu a sanatoria.

¹⁸⁶ Mimořádná státní komise zjistila, že v lednu 1943 vzal velitel 1. tankové armády generál jezdeckva Mackensen v přítomnosti náčelníka propagačního odboru 1. tankové armády Müllera z Rostovského musea výtvarného umění, které bylo evakuováno do města Pjatigorsk a umístěno v místnostech Lermontovského musea, nejcennější obrazy Ribeira, Rubense, Murilla, Jordanse, Vereščagina, Korovina, Kramského, Poljenova, Rjepina, Lagorija, Ajvazovského, Šiškina, sochy Donatellovy a jiné exponáty.

Družstevním, odborovým a jiným společenským organizacím zničili Němci více než 87 tisíc hospodářských budov, 10 tisíc obytných budov a 1839 institucí kulturního života a odvezli do Německa asi 8 milionů svazků knih.

Z majetku odborových svazů zničili němečtí uchvatitelé úplně 120 sanatorií a 150 domů oddechu, kterých používalo každoročně více než 3 miliony dělníků, inženýrů, technických zaměstnanců a úředníků. Z tohoto celkového počtu zpustošili Němci na Krymu 50 sanatorií a domy oddechu, v Kavkazských minerálních lázních 32 sanatoria a domy oddechu, v leningradské oblasti — 33 sanatoria a domy oddechu a na Ukrajině — 88 sanatorií a domy oddechu.

Němečtí fašističtí uchvatitelé vydrancovali budovy 46 pionýrských táborů a dětských ozdravoven, které jsou majetkem odborových svazů.

Zničili také 189 klubů a paláců kultury.

Z p u s t o š e n í š k o l, v ě d e c k ý c h ú s t a v ů a ú s t a v ů z d r a v o t n í c h

Na území Sovětského svazu, které bylo Němci okupováno, byly na počátku roku 1941 82 tisíce základních a středních škol s 15 miliony žáků. Všechny střední školy měly své knihovny, které měly každá 2 až 25 tisíc svazků knih a různě zařízené fyzické, chemické, biologické a jiné kabinety.

Němečtí fašističtí uchvatitelé vypálili, zpustošili a vyloupili tyto školy s celým jejich majetkem a zařízením. Miliony sovětských dětí musily přerušit své učení.

Němečtí fašističtí uchvatitelé zpustošili úplně nebo zčásti 334 vysoké školy, na nichž studovalo 233 tisíce studentů, a odvezli zařízení laboratoří a kabinetů, unikátní exponáty universitních a ústavních sbírek a knihoven do Německa.

Velkou škodu způsobili Němci vysokým školám lékařským.

Okupanti zpustošili a vyloupili 137 pedagogických a učitelských ústavů. Odvezli z odborných knihoven historický archivní materiál a staré rukopisy; rozkradli a zničili ve velkých knihovnách více než 100 milionů svazků knih. Němečtí fašističtí uchvatitelé záměrně zpustošili vědecké ústavy; vypalovali a drancovali laboratoře a knihovny, rozkrádali nejcennější majetek a zařízení; celkem zničili Němci 605 vědeckých výzkumných ústavů.

Obrovskou škodu způsobili Němci léčebným ústavům SSSR. Zpustošili a vyloupili 6000 nemocnic, 33 000 poliklinik, dispensářů a ambulatorií, 976 sanatorií a 656 domů oddechu. Zničili také 60 továren a průmyslových závodů pro chemicko-farmaceutské a lékařské nástroje.

Zpustošení museí a historických památek

Němečtí fašističtí uchvatitelé zpustošili na okupovaném území 427 museí z celkového počtu 922 musea, která byla v Sovětském svazu . . .

. . . Němci zničili také museum selského básníka S. D. Drožžina ve vsi Zavidově, museum lidového básníka I. S. Nikitina ve Voroněži a museum slavného polského básníka Adama Mickiewicze v Novogrudku v Běloruské SSR. V Alagiru spálili Němci materiál lidového básníka Osetije Kosty Chetagurova.

Němečtí fašističtí uchvatitelé zpustošili 44 000 budov divadel, klubů, rudých koutků . . .

ZPUSTOŠENÍ HISTORICKÝCH PAMÁTEK STARÝCH RUSKÝCH MĚST

*ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
„O PUSTOŠENÍ A ZVĚRSTVECH NĚMECKÝCH OKUPANTŮ
V NOVGORODU A NOVGORODSKÉ OBLASTI“*

(Dokument SSSR-50)

. . . Ze starého ruského města Novgorodu udělali němečtí fašističtí uchvatitelé hromadu ssutin. Zpustošili historické památky a část jich rozebrali k budování obranných staveb . . .

Němečtí fašističtí vandalové zpustošili a zničili v Novgorodu nejslavnější památky starého ruského výtvarného umění. V Georgijevském chrámu Jurjeva kláštera, postaveném na počátku XII. století, zničili fašisté klenby a zdi chrámové věže s freskami z XII. století.

Sofijský chrám vystavěný v XI. století byl jedním z nejstarších památek ruského stavitelství a vynikající památkou světového výtvarného umění. Pro své fresky z XII. století, ikony z XII.—XVII. století, staré ikonostasy* a jinou vnitřní výzdobu znamenal tento chrám pokladnici starého ruského výtvarného umění. Budovu chrámu Němci zpustošili . . .

. . . Hitlerovci zcela vyloupili vnitřní výzdobu chrámu a odvezli všechny ikony a ikonostasy, staré mnohoramenné svícny, a to i svícen, který patřil Borisu Godunovovi . . .

. . . Kostel Zvěstování Panny Marie na Arkaži z XII. století s freskami z téže doby přeměnili fašisté v DOT a v kasárenské ubikace.

Kostel Nanebevzetí na Volotovém poli, tuto památku novgorodské architektury ze XIV. a XV. století, přeměnili Němci v hromadu kamení a cihel, ze kterých vyčnívají zbytky zdí; malby v tomto chrámu ze XIV.

---

* Ikonostas — sběrný s obrazy svatých v pravoslavných chrámech (pozn. překl.).

století byly jedním z nejlepších děl monumentálního malířství a byly široce známé.

Byl zrušen kostel Proměnění Páně v ulici Iljinově, jeden z nejlepších vzorů novgorodské architektury XIV. století, který byl známý svými malbami, provedenými rovněž v oné době velkým byzantským mistrem Theofanem Grekem.

... Více než dvouroční hospodaření hitlerovců v Novgorodu vedlo ke zrušení také četných jiných významných památek staroruského stavitelství.

Na rozkaz velitele 18. německé armády generálplukovníka Lindemanna němečtí vandalové rozebrali a připravili k odeslání do Německa pomník tisíciletého trvání Ruska. Tento pomník byl postaven na Kremelském náměstí v roce 1862 a ztělesňoval uměleckými obrazy hlavní vývojové etapy naší vlasti až do šedesátých let XIX. století.

... Hitlerovští barbaři rozebrali pomník na části a rozbili sousoší. Ale fašistům se už nezdařilo odeslat pomník jako staré železo k roztavení. Sovětští vojáci je vyhnali z Novgorodu.

Z VÝPOVĚDI SVĚDKA DIMITRIJEVA ¹⁸⁷
V PŘÍPRAVNÉM VYŠETŘOVÁNÍ

(Dokument SSSR-312)

... Novgorod byl z velké části srovnán se zemí, jen některé čtvrti zanechali Němci jako rozvaliny. Rozvaliny udělali Němci také ze Pskova, jehož budovy a památky vyhazovali do vzduchu při svém ústupu. Z 88 historicko-uměleckých staveb Novgorodu zůstaly bez značnějšího poškození jen dvě... Pouze jednotlivé památky Pskova zůstaly nepoškozeny.

Němci ničili záměrně historicko-umělecké památky v Novgorodu a Pskovu...

Vedle toho, že pustošilo a ničilo historicko-umělecké památky, kradlo a loupilo německé vojsko umělecké věci i jiné materiální hodnoty, které byly v těchto památkách nebo tvořily jejich součást.

Německé vojsko přitom hanobilo a zneuctívало četné historicko-umělecké památné kostely v Novgorodu a Pskovu...

---

¹⁸⁷ J. N. Dimitrijev byl od roku 1937 správcem oddělení pro staroruské výtvarné umění u Státního ruského musea v Leningradu. Je vynikajícím odborníkem v oboru staroruského výtvarného umění.

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
„O ZPUSTOŠENÍ SMOLENSKA A O ZLOČINECH,
KTERÝCH SE DOPUSTILI NĚMEČTÍ FAŠISTIČTÍ
UCHVATITELÉ NA SOVĚTSKÝCH OBČANECH“

(Dokument SSSR-56)

... Ve Smolensku zničili a vyloupili němečtí fašističtí uchvatitelé velmi cenné museální sbírky, zneuctili a spálili památky staré doby, zničili školy a ústavy, knihovny a zdravotní ústavy.

V dubnu 1943 potřebovali Němci šterk na vydláždění silnic. Za tím účelem vyhodili do vzduchu střední školu č. 23.

ZPUSTOŠENÍ A VYLOUPENÍ KULTURNÍCH
A HISTORICKÝCH HODNOT A KULTURNĚ
OSVĚTOVÝCH INSTITUCÍ NA UKRAJINĚ
A BÍLÉ RUSI

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
„O PUSTOŠENÍ A ZVĚRSTVECH,
KTERÁ NAPÁCHALI NĚMEČTÍ FAŠISTIČTÍ
UCHVATITELÉ V KIJEVĚ“

(Dokument SSSR-9)

... V Kijevě bylo před vpádem Němců 150 středních a základních škol. Z nich zabrali okupanti 78 pro kasárna, 9 upravili na skladiště a dílny, ve dvou umístili vojenské štáby a 8 škol použili jako koníren. Při svém ústupu z Kijeva zpustošili němečtí barbaři 140 škol.

Němečtí okupanti rozkradli z kijevských knihoven více než 4 miliony knih. Jen z knihovny Akademie věd USSR odvezli hitlerovci do Německa více než 320 tisíc rozličných cenných a unikátních knih, časopisů a rukopisů ...

Dne 5. září 1943 Němci vypálili a vyhodili do vzduchu jedno z nejstarších středisek ukrajinské kultury, státní universitu T. G. Ševčenka v Kijevě, založenou v roce 1834. V plamenech byly zničeny největší kulturní hodnoty, které byly po celá staletí základem vědecké a vyučovací práce university; byl zničen materiál historického archivu starých spisů, které byly neobyčejně cenné; byla zničena knihovna s více než 1 300 000 knih, zoologické museum university, které mělo více než 2 miliony exponátů, a četná jiná musea ...

Němečtí okupanti zpustošili také jiné vysoké školy Kijeva: vypálili a vyloupili většinu lékařských ústavů.

Fašističtí barbaři vypálili v Kijevě budovu dramatického divadla Rudé armády, které mělo 1000 míst, Divadelní ústav a konservatoř, ve které shořely nástroje, velmi bohatá knihovna i veškeré zařízení; vyhodili do vzduchu velmi krásnou budovu cirkusu, která měla 2500 míst; spálili i s veškerým zařízením divadlo pro mládež M. Gorkého; zničili židovské divadlo...

V museu západoevropského a východního výtvarného umění zůstalo jen několik obrazů, které se nepodařilo lupičům sejmout s vysokých zdí schodiště. Z musea ruského výtvarného umění odvezli hitlerovci vedle všech exponátů velmi cennou sbírku ruských ikon. Vyloupili museum ukrajinského výtvarného umění: z 41 tisíc exponátů z oddělení pro lidové výtvarné umění zůstalo pouze 1900...

Hitlerovci vyloupili museum T. G. Ševčenka a historické museum. Vyloupili nejslavnější památky slovanských národů — Sofijský chrám, z něhož odvezli 14 fresek z XII. století.

Na rozkaz německého velení vojenské oddíly vyloupily, vyhodily do vzduchu a zpustošily nejstarší starobylou kulturní památku — Kijevsko-Pečerský klášter...

Chrám Nanebevzetí, vystavěný v letech 1075—89 velkým knížetem Svjatoslavem a v roce 1897 opatřený uvnitř malbami proslulého malíře V. V. Vereščagina, byl Němci dne 3. listopadu 1941 vyhozen do vzduchu.

... Nelze — praví člen Mimořádné státní komise Nikolaj, metropolita kijevský a haličský — bez žalu hledět na hromady rozvalin chrámu Nanebevzetí, který vytvořil v XI. století genius nesmrtelných stavitelů. Od výbuchu se utvořilo několik obrovských jam v zemi na prostoru, který obklopuje chrám, a když se na ně díváme, zdá se nám, že se i země otrásla hrůzou při pohledu na zločiny těch, kdož nemají ani právo se nazývat lidmi. Přímo strašlivý uragan se přehnal přes klášter, vše převrátil a rozházel a rozmetal klášterní budovy.

Něco více než dva roky byl Kijev ukován v německých okovech. Hitlerovští kati přinesli do Kijeva smrt, ssutiny, hlad a popravu. To vše časem odejde z blízké do vzdálené minulosti, ale nikdy nezapomene na tyto zločiny nejen ukrajinský a ruský národ, ale ani poctivé lidstvo na celém světě...

Z „POZNÁMEK PRO VEDOUCÍ SKUPINY II. - 4.“

ZE DNE 17. ČERVNA 1944,

ADRESOVANÝCH VON MILDE-SCHRÖDEN

(Dokument 1109-PS)

... Odvoz kulturních hodnot. Na podzim roku 1943 bylo z Kijeva organisovaně odvezeno velmi mnoho materiálu z museí, z archivů, z různých ústavů a jiných kulturních institucí.

Tato úschovná opatření prováděl jednak štáb RR,¹⁸⁸ jednak jednotliví vedoucí činitelé ústavů podle rozkazů říšského komisaře.

Zprvu bylo mnoho odebraného majetku umístěno jen v týlových oblastech a pak dále dopraveno do reichu. Když podepsaný obdržel koncem září od kulturního oddělení říšského komisaře úkol odvézt z Kijeva zbytky kulturních hodnot, byl už materiál s hlediska kulturního nejcennější odeslán. Během října bylo odesláno do reichu ještě asi 40 vagonů s kulturními hodnotami.

Jde tu hlavně o hodnoty, které patřily vědeckým výzkumným ústavům ústředních orgánů pro průzkum Ukrajiny. Tyto ústavy pokračují ve své práci i nyní v reichu a konají ji tak, že bude lze je v příslušné době vrátit do Ukrajiny. Kulturní hodnoty, které nemohly být podobným způsobem zajištěny, byly vyloupeny. Ale zde jde jedině o málo významný materiál, neboť hlavní masa cenných věcí byla odvezena organisovaně.

Městské velitelství odvezlo z Kijeva v říjnu 1943 strojní zařízení továren, závodů a tak dále, ale kam, nevím.

Když Sověty vstoupily do města, nebylo tam v tomto směru už nic cenného.

ZE ZPRÁVY MIMORÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
„O ZLOČINECH NĚMECKÝCH FAŠISTICKÝCH
OKUPANTŮ V ODĚSE A V ODĚSKÉ OBLASTI“

(Dokument SSSR-47)

... Německé vojenské velení vyloupilo oděská musea a vyvezlo z museí celé stovky unikátních předmětů ...

Podle předem sestaveného plánu vyhodili němečtí fašističtí uchvatitelé do vzduchu a vypálili 2290 nejvýznamnějších budov, které mají architektonicky uměleckou a historickou hodnotu, mezi nimi: domek A. S. Puškina, Sabanské kasárny vystavěné v roce 1827 a jiné budovy, které jsou cennými památkami hmotné kultury z počátku XIX. století.

Němečtí a rumunští uchvatitelé zpustošili v Oděse: první infekční nemocnici, druhou okružní, somatologickou, psychiatrickou a dvě dětské nemocnice, dětskou polikliniku, 7 dětských poraden, 55 dětských jeslí, 2 porodnice, dispensář, nemocnici pro malomocné, 6 poliklinik a vědecké výzkumné ústavy: pro tuberkulosu, pro lázeňskou léčbu a jiné. Zpustošili 29 sanatorií, která jsou v blízkosti Oděsy ...

---

¹⁸⁸ Tato písmena znamenají „reichsleiter Rosenberg“.

*ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
„O ZKÁZE, KTEROU ZPŮSOBILI NĚMEČTÍ FAŠISTIČTÍ
UCHVATITELÉ PRŮMYSLU, MĚSTSKÉMU HOSPODÁŘSTVÍ
A KULTURNĚ OSVĚTOVÝM INSTITUCÍM
VE STALINSKÉ OBLASTI“*

(Dokument SSSR-2)

... Při svém ústupu ze Stalina zpustošili hitlerovci úplně 113 škol, 62 dětských útulků, 390 obchodů, zimní a letní divadlo, dům pionýrů, rozhlasové divadlo, revoluční museum, obrazárnu a klub Dzeržinského.

Zvláštní oddíly zákopníků objížděly školy, polévaly je hořlavou tekutinou a podpalovaly je. Sovětské lidi, kteří se pokoušeli hasit požáry, fašističtí ničemové na místě zastřelili.

Neobyčejně velkou škodu způsobili okupanti lékařským ústavům v městě... Na rozkaz oberfeldarzta Rolla, vrchního lékaře v nemocnici Belindorfa a vrchního lékaře Kuchendorfa byl zničen lékařský ústav, který je vzorným lékařským vědeckým ústavem a ve kterém se školilo 2 tisíce studentů.

Z 600 tisíc svazků knih vědecké a umělecké literatury spálili hitlerovci 530 tisíc svazků knih.

Němečtí fašističtí uchvatitelé vyhodili do vzduchu a vypálili v městě Makejevka městské divadlo pro 1000 osob, cirkus pro 1500 osob, 49 škol, 20 dětských jeslí a 44 dětských útulků. Na rozkaz posádkového velitele města Vöglera bylo na hranici spáleno 35 tisíc knih Gorkého ústřední knihovny...¹⁸⁹

*ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
ZE 7. KVĚTNA 1944
„O DRANCOVÁNÍ, LOUPEŽÍCH A ZLOČINECH NĚMECKÝCH
FAŠISTICKÝCH UCHVATITELŮ A JEJICH POMAHAČŮ
V ROVNU A V ROVENSKÉ OBLASTI“*

(Dokument SSSR-45)

... Hitlerovci usilovali o to, aby zavedli na jimi zabraném území otrocko-nevolnický režim a aby z kořene vyvrátili ukrajinskou státnost i kulturu. Četný materiál, který má v ruce Mimořádná státní komise a který se

---

¹⁸⁹ Dále je v dokumentu uvedeno, že hitlerovci vypalovali ve všech průmyslových městech stalinské oblasti školy a divadla, dětské jesle a nemocnice, ba dokonce ničili i kostely. Tak v městě Gorlovka zničili hitlerovci 32 školy, v nichž se učilo 21 649 dětí, vypálili městskou nemocnici, 5 poliklinik, kostel a palác kultury.

Ve městě Konstantinovka vyhodili okupanti do vzduchu a vypálili všech 25 městských škol, 2 biografy, ústřední městskou knihovnu s 35 000 svazky knih, pionýrský klub, dětské technické středisko, městskou nemocnici a dětské jesle.

Před svým ústupem z Mariupoli vypálili okupační úřady všech 68 škol, 17 dětských útulků a dům pionýrů.

opírá o dokumenty, výpovědi svědků, osobní ohledání členů komise i o jejich zjištění stavu různých kulturně osvětových institucí na území Ukrajiny, vylučuje jakoukoli pochybnost o tom, že němečtí fašističtí barbaři si vzali za úkol zničit ukrajinskou kulturu a vyhladit nejlepší představitele ukrajinského umění a vědy, kteří jim padli do rukou.

Němečtí fašističtí uchvatitelé zavřeli v Rovnu téměř všechny kulturně osvětové instituce. Dne 30. listopadu 1941 bylo v deníku „Volyň“ úředně vyhlášeno, že se zavírají školy v generálním komisariátu Volyně a Podolí.

Okolnost, že všechny tyto zločiny byly páčány v sídle bývalého říšského komisaře Ukrajiny Ericha Kocha, je dalším důkazem toho, že páčání zločinů hitlerovských banditů bylo jen uskutečňováním plánu na vyhlazení sovětských lidí a na zpuštění hitlerovci dočasně obsazeného sovětského území, plánu, který byl promyšlen a uváděn ve skutek hitlerovskou vládou...

*Z DOPISU GENERÁLNÍHO KOMISAŘE BÍLÉ RUSI
KUBEHO ROSENBERGOVI*

(Dokument SSSR-374) ¹⁹⁰

V Minsku byla velká, zčásti velmi cenná sbírka výtvarných děl a obrazů, která byla nyní téměř beze zbytku odvezena z města: na rozkaz říšského vedoucího SS říšského ministra Heinricha Himmlera byla většina obrazů už v době, kdy jsem stál v čele úřadu, zabalena muži SS a odeslána do Německa. Zde jde o milionové hodnoty, které byly vzaty z generálního okruhu Bílé Rusi. Obrazy měly být poslány do Lince a do Královce ve Východním Prusku. Prosím, aby byly tyto cenné sbírky, pokud jich nebude v Německu třeba, opět dány do dispozice generálního okruhu Bílé Rusi, anebo aby za všech okolností byla přiznána materiální hodnota těchto sbírek ministerstvu pro okupované východní oblasti...

(Kube stejně jako obviněný Rosenberg si osoboval monopolní právo na ukradené hodnoty a stěžoval si na to, že):

... generál Stubenrauch vzal z Minska cennou část těchto sbírek a odvezl je do oblasti válečných operací. Sonderführeři, jejichž jména mně nebyla dosud sdělena, odvezli 3 nákladní auta s nábytkem, obrazy a výtvarnými díly...

---

¹⁹⁰ Tento dopis byl psán na stroji, je podepsán inkoustem a má různé poznámky tužkou, zřejmě učiněné rukou Rosenbergovou; je na něm razítko kanceláře ministerstva z 3. října 1941.

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
Z 9. ZÁŘÍ 1944
„O ZLOČINECH NĚMECKÝCH OKUPANTŮ V MINSKU“
(Dokument SSSR-38)

... Po dobu tří let pustošili němečtí fašističtí uchvatitelé v Minsku plánovitě vědecké výzkumné ústavy, vysoké školy, knihovny, musea, instituce Akademie věd, divadla a kluby.

Více než dvacet let byla v Minsku zřizována knihovna V. I. Lenina. V roce 1932 byla ukončena stavba zvláštní budovy s velkými vybavenými místnostmi pro knihy. Němci odvezli z knihovny do Berlína a Královce 1,5 milionu nejcennějších knih o dějinách Bílé Rusi...

Němečtí fašističtí uchvatitelé, snažíce se vykořenit kulturu běloruského národa, zpustošili v Minsku všechny kulturní osvětové instituce, odvezli do Německa knihovny Akademie věd s 300 tisíci svazků, státní university a polytechnického ústavu, dále vědeckou lékařskou knihovnu a městskou veřejnou knihovnu A. S. Puškina.

Hitlerovci vydrancovali běloruškou státní universitu s museem zoologickým, geologicko-mineralogickým a historicko-archeologickým, dále vydrancovali lékařský ústav se všemi jeho klinikami a zničili Akademii věd s 9 ústavy.

Němci zničili státní obrazárnu a odvezli obrazy a sochařská díla ruských a běloruských mistrů do Německa; vyloupili státní běloruské operní a baletní divadlo, 1. běloruské dramatické divadlo, dále dům národní tvorby, domy Svazu spisovatelů, výtvarných umělců a skladatelů.

Fašisté zničili v Minsku 47 škol, 24 dětské útulky, dům pionýrů, 2 porodnice, 3 dětské nemocnice, 5 městských poliklinik, 27 dětských jeslí, 4 dětské poradny a obrátili v ssutiny ústav pro ochranu matek a dětí...

O P I S Z P R Á V Y N Ě M E C K É H O S V O B O D N Í K A A B E L A
„O K N I H O V N Á C H V M I N S K U“¹⁹¹
(Dokument SSSR-375)

... Leninská knihovna je ústřední knihovnou Bílé Rusi. Je obtížné odhadnout počet svazků, ale množství knih činí přibližně 1,5 milionu... Skříně pro knihy poskytují smutný obraz.

Knihovna polytechnického ústavu ve sklepním poschodí levého křídla byla značně vydrancována a rozházena, právě tak jako velký počet laboratoří...

¹⁹¹ Tento svobodník prohlédl všechny knihovny v Minsku a konstatuje ve zprávě, že téměř všechny byly zničeny.

ZNIČENÍ KULTURNÍCH HODNOT LITEVSKÉHO, ESTONSKÉHO A LOTYŠSKÉHO NÁRODA

DO P I S Z 23. SRPNA 1944 NADEPSANÝ „ÚKOL“
A P O D E P S A N Ý N Á Č E L N Í K E M R O S E N B E R G O V A Š T Á B U
U T I K A L E M

(Dokument PS-161, SSSR-376)

... Dne 21. srpna 1944 pozval říšský vedoucí Alfred Rosenberg ze štábu hlavního přednostu Friedricha Schillera, aby referoval o tom, jaké jsou dnes možnosti pro evakuaci kulturních hodnot z východních oblastí. Na podkladě tohoto referátu rozhodl říšský vedoucí, že nejcennější kulturní bohatství Ostlandu může být ještě odesláno jeho štábem, ježto je to možné provést bez újmy pro bojující oddíly.

Za zvlášť cenné věci pokládá říšský vedoucí:

Z Rigy — městský archiv, státní archiv (hlavní jeho část je v Edvalenu).

Z Revalu — městský archiv. Estonskou literární společnost a drobné předměty z radnice.

Z Děrptu — předměty z evangelicko-luteránské konsistoře a z Nikolajevského kostela a universitní knihovnu.

Z estonských cenných věcí — předměty, které jsou v Jurlenu, Vodje, Vejšenštejnu a Lachmesu.

Odvoz se svěřuje hlavnímu přednostovi pro mobilisaci Schillerovi jakožto budoucímu přednostovi hlavní pracovní skupiny Ost Rosenbergova štábu.

Doporučuje se mu, aby udržoval zvláštní spojení se skupinou Nord a aby sladil provádění úkolu říšského vedoucího s potřebami bojujících oddílů na poli dopravním.

VYLOUPENÍ A ZPUSTOŠENÍ KLÁŠTERŮ, KOSTELŮ A JINÝCH INSTITUCÍ NÁBOŽENSKÉHO KULTU

Z N O T Y L I D O V Ě H O K O M I S A Ř E
S O U D R U H A V. M. M O L O T O V A Z 27. D U B N A 1942

(Dokument SSSR-51/3)

... Hitlerovští okupanti nešetří náboženské city věřící části sovětského obyvatelstva. Vypálili, vyloupili, vyhodili do vzduchu a zneuctili na sovětském území celé stovky kostelů, a to i některé jedinečné památky starého církevního stavitelství.

Kněz Amvrosij Ivanov píše ze vsi Iklinské v moskevské oblasti:

„Až do příchodu Němců byl kostel naprosto v pořádku. Německý důstojník mně nařídil, abych vše z kostela odklidil . . . V noci přijelo vojsko, zabralo kostel a vojáci tam zavedli koně . . . V kostele se jali všecko rozbíjet a všecko lámat a dělat si pryčny. Vyhodili všechno: oltář, carská vrata (dveře v mřížoví před hlavním oltářem), kostelní korouhve, oltářní pokrývku. Udělali jedním sloven z chrámu peleš lupičů . . .“

Ve vsi Gostěševo vyloupili Němci kostel, polámali kostelní korouhve, rozházeli knihy a kněze Michaila Strachova oloupili a odvezli s sebou do jiného okresu. Ve vsi Cholm u Možajska oloupili a stloukli Němci místního 82 roky starého kněze. Při svém ústupu z Možajska vyhodili Němci do vzduchu kostely Nanebevstoupení Páně, Svaté Trojice a chrám Nikolaje Divotvorce. Zpravidla naženou Němci před svým ústupem právě do kostelních budov část obyvatelstva vypálených vesnic a nechají pak vyhořet kostely i s lidmi, kteří jsou v něm zavřeni.

ZE STENOGRAFICKÉHO ZÁZNAMU O LÍČENÍ
MEZINÁRODNÍHO VOJENSKÉHO TRIBUNÁLU
Z 27. ÚNORA 1946

V ý p o v ě d i s v ě d k a, d ě k a n a k o s t e l ů
m ě s t a L e n i n g r a d u,
p r o t o j e r e j e * N . I . L o m a k i n a

*Smirnov:*¹⁹² Řekněte nám, svědku, vy jste děkanem kostelů v Lenigradu, to znamená, že jsou vám podřízeny všechny chrámy, které jsou v tomto městě?

Protojerej Lomakin: Ano, všechny chrámy spadají přímo do mé kompetence. Jsem povinen je občas navštěvovat a jsem povinen referovat o stavu chrámů a o stavu farního života biskupovi metropolitovi.

Smirnov: Byly vám také podřízeny chrámy v leningradské oblasti?

Protojerej Lomakin: Nyní mně nejsou více podřízeny, ale v době blokády a okupace leningradské oblasti spadaly i ony do mé kompetence.

Smirnov: Bylo vám po osvobození leningradské oblasti z německé okupace uloženo patriarchou, abyste zajel na území oblasti a prohlížel chrámy?

Protojerej Lomakin: Nebylo mně to uloženo patriarchou Alexejem, tehdy byl patriarchou Sěrgej, ale bylo mně to uloženo správcem eparchie metropolitou Alexejem, nyní patriarchou moskevským a celé Rusi.

Smirnov: Řekněte nám, prosím, svědku, kde jste byl v době blokády Leninguadu?

* Protojerej — arcikněz (pozn. překl.).

¹⁹² Smirnov byl zástupcem hlavního žalobce za SSSR v Norimberském procesu.

Protojerej Lomakin: Zůstal jsem stále v Leningradě.

Smirnov: Nemýlím-li se, byl jste vyznamenán medailí „Za obranu Leningradu?“

Odpověď: Za účast na hrdinské obraně Leningradu jsem byl právě o svých narozeninách poctěn vysokým vládním vyznamenáním.

Smirnov: Řekněte, svědku, ve kterém chrámu jste sloužil na začátku blokády Leningradu?

Odpověď: Na začátku blokády byl jsem představeným Georgijevského hřbitova a Nikolajevského kostela na tomto hřbitově.

Smirnov: Byl to tedy kostel hřbitovní?

Odpověď: Ano.

Smirnov: Snad byste mohl Tribunálu vylíčit, co jste pozoroval za své činnosti v tomto kostele?

Odpověď: Ano.

Smirnov: Prosím, učiňte tak.

Odpověď: V roce 1941 a na začátku roku 1942 jsem byl představeným hřbitovního kostela. Tu jsem pozoroval tragické obrazy, jež bych chtěl nyní podrobně vylíčit Tribunálu.

Několik dní po věrolomném přepadení Sovětského svazu hitlerovským Německem jsem byl svědkem obrovského zvětšení počtu pohřebních obřadů za zemřelé. Byli to děti, ženy a staří lidé, kteří zahynuli v důsledku věrolomných náletů německého letectva na město, byli to pokojní obyvatelé našeho města.

Kolísal-li před válkou počet zemřelých mezi 30 až 50 lidmi za den, zvětšil se tento počet ve válce rychle na několik set denně. Nebylo fyzicky možné dopravit zemřelé do kostela. Kolem kostela se utvořila obrovská řada beden a rakví, které byly naplněny kusy lidského masa a znetvořenými mrtvolami pokojných obyvatelů Leningradu, zahynulých barbarskými nálety německého letectva.

Vedle pohřebních obřadů za zemřelé, kteří byli přineseni ke kostelu, vzrostla neobyčejně praxe t. zv. pohřebních obřadů na dálku. Věřící nemohli dopravit do kostela své příbuzné a známé; jejich příbuzní a známí byli pohřbeni pod troskami a pod ssutinami obytných domů, které Němci zničili. Kolem kostela bylo lze vidět po celé dny hromady rakví — 100, 200 rakví, nad kterými kněz konal pohřební obřady.

Promiňte mně, je mně za těžko to vše vyprávět, protože jsem, jak je to známo Tribunálu, prožil celou blokádu města, sám jsem umíral hladem a prožil jsem všechny hrůzy nepřetržitých náletů německého letectva. Několikrát jsem byl zraněn.

V zimě 1941 a 1942 byla situace Leningradu v blokádě zvláště těžká. Nepřetržité nálety německého letectva, dělostřelecké oštěřování města, nedostatek světla, vody, dopravy, kanalisace ve městě a konečně příšerný

hlad — v důsledku toho všeho zakoušeli pokojní obyvatelé města strádání neslýchaná v dějinách lidstva. Byli to opravdu hrdinové, kteří trpěli za vlast, tito naprosto nevinní pokojní obyvatelé.

Kromě toho, co jsem vám právě pověděl, viděl jsem jiné strašné obrazy, když jsem sloužil jako představený tohoto hřbitovního kostela. Hřbitov byl mnohokrát předmětem krajně surových náletů německého letectva. Nuže, představte si obraz, kdy lidé, kteří našli věčný klid — rakve, těla, kosti, lebky — to vše bylo vymršťeno na zem, bez ladu byly rozházeny pomníky a kříže a lidé, kteří sotva přežili ztrátu svých blízkých, museli znovu strádat, když viděli obrovské trychtýře tam, kde snad právě pohřbili své blízké, příbuzné a známé, museli znovu strádat, že jejich drazí nemají klid.

Smirnov: Jak se zvětšil počet pohřebních obřadů v tomto hřbitovním kostele v době hladu?

Svědék: Jak jsem už řekl, dostoupil počet obřadů za zesnulé následkem neuvěřitelných poměrů blokády, následkem nepřetržitých náletů německého letectva a následkem dělostřeleckého ostřelování města neuvěřitelného čísla, až několika tisíců za den. Rád bych zvlášť vylíčil Tribunálu to, co jsem pozoroval dne 7. února 1942. Asi měsíc před touto událostí jsem onemocněl, protože jsem byl vysílen hladem a tím, že jsem musel denně ujít velkou vzdálenost od svého bytu do kostela a zpět. Za mne konali povinnosti kněze moji dva pomocníci. Dne 7. února v sobotu před začátkem velkého postu jsem po prvé po nemoci přišel do kostela a obraz, který se mně zjevil, mne ohromil. — Kostel byl obklopen hromadami těl, která dokonce z části zakrývala i vchod do kostela. Tyto hromady dosahovaly 30 až 100 lidí. Byly nejen u vchodu do kostela, nýbrž i kolem kostela. Byl jsem svědkem toho, jak lidé vysílení hladem chtěli dopravit zemřelé na hřbitov k pohřbení, ale neměli sílu to udělat a sami vyčerpání klesali u tělesných pozůstatků zesnulých a na místě umírali. Tyto obrazy jsem měl příležitost vidět velmi často.

Smirnov: Prosim, abyste odpověděl na tuto otázku: jaké škody byly způsobeny kostelům v Leningradu?

Svědék: Jak jsem vám tu již, páni soudcové, řekl, měl jsem jako děkan povinnost dozírat na stav kostelů v městě a referovat o tom podrobně svému biskupovi metropolitovi. Moje dojmy a moje osobní pozorování jsou tato: kostel Vzkříšení Páně v ulici Gribojedově, tento pozoruhodný vysoce umělecký kostel, byl dělostřeleckým ostřelováním nepřítele — Němců — velmi vážně poškozen: kupole byly proráženy, střecha byla vážně poškozena granáty a na různých místech se stala mosaiková pošvátná vyobrazení na zdích částečně neupotřebitelnými nebo byla vůbec zničena. Pevnost Ismailovská, chrám Svaté Trojice, tato památka na turecké války, ozdobená podivuhodnými freskami, které umělecky zobrazovaly epejeji dobytí

Ismailovské pevnosti, byl strašně zpusťošen soustavným ostřelováním dělostřeleckými střelami a granáty. Střecha byla na různých místech úplně rozbita. Umělecké skulptury byly otlučeny. Zbyly z nich pouze malé kousky.

Smirnov: Kolik kostelů bylo silně poškozeno a kolik jich bylo zničeno?

Svědék: Dělostřeleckým ostřelováním byl silně poškozén, ba téměř úplně zničen kostel na Serafimovském hřbitově. Dělostřelecké granáty dopadly do hřbitovního kostela. Kromě toho byly způsobeny velké škody leteckými útoky.

Německé letectvo způsobilo velmi mnoho škod na kostelech. Musím se tu především zmínit o dvou kostelech, které nejvíce utrpěly blokádou Leningradu: je to na prvé místě kostel kláštera knížete Vladimíra, ve kterém mám nyní — mimochodem řečeno — čest být knězem. V roce 1942 od února až do 1. července byl jsem představeným tohoto kostela a dovolte mně, páni soudcové, abych vyličil událost neobyčejně zajímavou a otrásající, která se přihodila v předvečer velikonočního Hodu Božího v roce 1942.

Byla Bílá sobota. V 5 hod. večer moskevského času podniklo německé letectvo hromadný nálet na město. V 5.30 hod. večer dopadly do jihozápadní části kláštera knížete Vladimíra dvě letecké bomby. Lidé přistupovali v tu chvíli ke svaté příkrývce s vyobrazením položení Krista do hrobu. Byla tu obrovská řada věřících, kteří chtěli splnit své křesťanské povinnosti. Viděl jsem, jak asi 30 zraněných lidí zůstalo ležet na kostelních schodech. Tito ranění byli na různých místech u kostela. Po nějakou dobu zůstali bez pomoci, pokud jim nebyla poskytnuta lékařská pomoc.

Nastal strašlivý obraz zmatku. Lidé, kterým se podařilo vejít do kostela, dali se spěšně na útěk do blízkých příkopů a druhá část lidí, kteří vešli do kostela, se nahromadila u zdí kostela, očekávajíc s hrůzou smrt, protože se kostel tak silně otrásal, že neustále po nějakou dobu padalo sklo a kusy omítky; když jsem sestoupil z místnosti ve II. poschodí, byl jsem na výsost dojat divadlem, které se přede mnou objevilo.

Lidé se ke mně vrhli se slovy: „Baťuško, vy jste živ.“ „Baťuško, jak pak máme nyní tomu rozumět, jak máme věřit tomu, co se říkalo o Němcích, že jsou to lidé věřící, že Němci milují Krista a že nechávají na pokoji lidi, kteří věří v Boha; kde pak je ta jejich víra, když večer před velikonočním Hodem Božím nás takto ostřelují...?“ Musím poznamenat, že nálet německých letadel trval až do rána, po celou noc před Hodem Božím; tuto noc lásky, noc křesťanské radosti a noc vzkříšení přeměnili Němci v noc krve, v noc zkázy a utrpení lidí naprosto nevinných.

Smirnov: Mám na vás, svědku, poslední otázku. Řekněte nám, prosím, neviděl jste, když jste zajížděl do oblastí a prohlížel kostely, na vlastní oči tupení náboženství a znešvécování kostelů?

Snad byste byl tak laskav a vylíčil to soudu.

Svědék: V červenci 1943 jsem zajel na příkaz metropolitě Alexeje do obvodu Starého Petěrhofu a Oranienbaumu. Ze svých pozorování a ze svých rozhovorů s věřícími jsem zjistil určité věci a pokládám se za očitěho svědka o nich; později se vše potvrdilo, když byl Nový Petěrhof osvobozen od německé okupace, a o tom, co nyní líčím, se může každý přesvědčit na vlastní oči.

Ve Starém Petěrhofu byly přesně za 10 dní poté, kdy Němci zabrali Nový Petěrhof, zničeny nepřátelským dělostřelectvem a německými letadly absolutně všechny kostely. Přitom to německé letectvo zařídilo tak, že v kostelech zahynuli také pokojní obyvatelé města, kteří se tam modlili, anebo kteří tam hledali útočiště před bojem a dělostřeleckou palbou.

Všechny kostely ve Starém Petěrhofu a to: Znamenský kostel, hřbitovní kostel svaté Trojice a přidružený k němu malý kostel Lazaretský, musejní kostel u letohrádku císařovny Marie Feodorovny, kostel Serafimovský a kostel na vojenském hřbitově byly Němci zničeny. Lze s jistotou říci, že pod hřbitovním kostelem svaté Trojice a pod kostelem Lazaretským, v jeho sklepení a ve sklepích hřbitovních, zejména pod klenbami Znamenského kostela, zahynulo asi 5000 lidí. Němci nedovolovali lidem, kteří se chtěli zachránit, aby vyšli na vzduch. Snadno si lze představit zdravotní stav a vůbec stav lidí, kteří byli v kostelních sklepeních. Zkažený vzduch z dýchání a výkalů nešťastníků na smrt ustrašených vyvolával mdloby a závratě, ale sebenepatrnější pokus vyjít z kostela na čerstvý vzduch byl trestán nelidskými fašisty zastřelením pokojných obyvatelů.

Nyní už uplynulo mnoho času od té doby, ale utkvěla mně v paměti zvláště jedna příhoda. Vyprávěla mně o ní blízká příbuzná oněch lidí, o nichž budu teď vypravovat. Malá holčička vyšla z podzemí kostela svaté Trojice a byla ihned zabita německým střelcem, který byl ukryt. Matka chtěla vzít dítě dovnitř, vyšla proto také, ale zalitá krví padla na ono dítě. Občanka Romašovová je dosud na živu a měl jsem příležitost se s ní několikrát setkat. Stále s hrůzou vzpomíná na onu příhodu. Takových příhod a podobných jim bylo mnoho.

Smirnov: V jiných obvodech leningradské oblasti jste neviděl na vlastní oči zneuctění svatyní?

Svědék: Viděl. Na příklad ve Pskovu. Ve Pskovu je velmi hrozný, ba řekl bych příšerný obraz zpusťování města vůbec. Konkrétně pokládám, páni soudcové, za nutné vám na danou otázku říci toto. Pskov je město — museum, pravoslavná rezervace, ozdobená velkým počtem kostelů, které stojí na břehu řeky Veliká a na jejích přítocích. V tomto městě je asi 60 kostelů různých velikostí a různých názvů, z nichž asi 39 jsou nejen vysoce umělecké památky církevního stavitelství kostelů, ikonografie, maleb na zdích (fresky), nýbrž i významné historické památky, které zo-

brazují celou velikost a celou různotvárnou a dlouhověkou historii ruského národa.

Chrám svaté Trojice v Kremlu s jeho pozoruhodným ikonostasem, celý tento kostel vyloupilo německé vojsko, odvezlo z kostela veškerý majetek, ale nejen majetek z tohoto kostela, nýbrž ze všech kostelů a chrámů v městě. Nenajde se tu ani jedna malá ikona, která zůstala celá, ani jeden kostelní ornát, ani jedna nádoba, vše Němci odvezli. Chrám svaté Trojice — znovu se k němu vracím. Přesně půl hodiny před mým příchodem do kostela vybuchla mina přímo u carských vrat oltáře. Carská vrata byla zničena a oltář potřísněn krví. Před mými zraky jsem spatřil u carských vrat oltáře tři naše vojáky, kteří zde zahynuli minou, která byla položena, jak jsem už řekl, přímo u carských oltářních vrat. Miny byly položeny také jinde. Zmíním se zde o zajímavé věci. Pskov byl přece osvobozen v srpnu 1944, nu a na svátek Tří králů tohoto roku, to jest v roce 1946, došlo v tomto kostele k novému výbuchu a dva lidé to zaplatili svými životy. A podobně jako chrám svaté Trojice byl podmínován také kostel svatého Vasilije v Gorke. Tam byla položena mina přímo u vchodu do kostela. Ve všech kostelích vás překvapí množství různé špíny, odpadků, lahví, plechovek z konzerv a rozličné nečistoty.

V chrámu Ioannovského kláštera zařídili Němci konírnu. V jiném chrámu — Zjevení Páně — bylo zařízeno skladiště vína. Ve třetím chrámu jsem viděl skladiště pohonných látek, rašeliny, uhlí a j. Ale nač mluvit o jednotlivých chrámech a kostelích. Ať přijdeš kamkoli, srdce krvácí nad neštěstím, nad loupežemi lidí, kteří křičeli po celé Evropě o své kultuře, kteří pohrdali lidstvem a říkali, že věří v Boha. Kdepak tu zůstala jejich víra?

Smirnov: Nemám už žádné otázky, pane předsedo.

Svědék: Chtěl bych požádat pana žalobce, aby mně dovolil říci několik slov o tom, co se dělo u nás v Leningradě . . .

Chrám svatého Nikolaje a Zjevení Páně je leningradská katedrála. Zde žil v době blokády nynější patriarcha Alexej. Byl jsem svědkem častého dělostřeleckého ostřelování tohoto kostela, protože jsem tam sloužil od července 1942 až do konce války.

Člověk se musil prostě divit, jaký pak to vojenský objekt hledali ti ubozí vojáci v našem svatém chrámu. Kdykoliv byl nějaký svátek nebo i jen prostě neděle, hned začalo dělostřelecké ostřelování. A jaké ostřelování! O velkém postu v roce 1943 v prvním týdnu neměli od časného rána až do pozdní noci ani kostelní personál (t. j. duchovní), ani na modlitbách dlící lidé fyzickou možnost vyjít z kostela. Venku kolem dokola zuřila smrt a zkáza. Na vlastní oči jsem viděl 50 lidí, mých duchovních dětí, přesněji řečeno, je mně dnes obtížné říci přesně číslo, kteří zahynuli v okolí kostela. Snažili se spěšně odejít, nevyčkavše ohlášení konce dělostřeleckého ostřelování, a zahynuli kolem chrámu. V tomto svatém chrámu

jsem musel konat pohřební obřady za celé tisíce lidí roztrhaných na kusy, kteří zahynuli následkem lupičských útoků německého letectva a ostřelování pokojných obyvatelů města dělostřeleckou palbou.

Mnoho slz tu bylo prolito při tak zvaných pohřebních obřadech na dálku.

Při jednom ostřelování málem zahynul náš biskup metropolita Alexej. Několika střepinami byla prorážena jeho cela.

Musím ještě říci, aniž chci zdržovat dlouhými výpověďmi přítomné, že je pozoruhodné, že nejintenzivnější ostřelování Leningradu bylo vždy právě ve svátek. Byly ostřelovány chrámy a kostely Boží, byly ostřelovány zastávky elektrické dráhy, byly ostřelovány nemocnice, pustošení se dělo všemi způsoby, dělostřeleckou palbou i německým letectvem. Byly bombardovány domy pokojných obyvatelů.

Musel bych vás ještě velmi dlouho, páni soudcové, zdržovat, kdybych vám chtěl podrobně líčit ony strašlivé dny krve a utrpení leningradských občanů v době války. Ale smím snad říci v závěru alespoň jedno: Rusové z Leningradu vykonali svou povinnost vůči své vlasti až do konce. Bez ohledu na nejsurovější ostřelování a na nálety německého letectva panoval ve městě jedinečný pořádek a organisovanost a pravoslavná církev se podílela na kalichu tohoto utrpení. Modlitbou a hlásáním slova Božího vlévala církev odvahu a útěchu do srdcí věřících a přinesla na oltář vlasti bohatou oběť.

Předseda: Přeje si ještě někdo z hlavních žalobců položit nějaké otázky svědkovi? Chce snad někdo z obhájců dát otázku svědkovi? Svědku, můžete se vzdálit.

Z P R O T O K L U O V Ý S L E C H U S V Ě D K A D I M I T R I J E V A

(Dokument SSSR-312)

... V chrámu Zjevení Panny Marie¹⁹³ zařídili Němci v severním oltáři záchod pro vojáky, kteří byli ubytováni v okolí chrámu.

V kostele proroka Ilji na Slavně byla zařízena konírna.

Ve Pskovu byly zařízeny konírny v těchto kostelích: Zjevení Páně v Zapskoví, Kozmy a Damiána na Gremjačej Hoře, Konstantina a Heleny a v kostele Joanna Bohoslovce ...¹⁹⁴

¹⁹³ V Novgorodě.

¹⁹⁴ Ve zprávě Mimořádné státní komise z 5. dubna 1943 (dokument SSSR-279) jsou uvedeny skutečnosti rouhavého zneuctění, ke kterému došlo v městě Gžatsku, kde Němci učelali z kostelů konírny a skladiště. V kostele Zvěstování Panny Marie zařídili Němci jatky hovězího dobytka.

V dokumentu SSSR-246 (zpráva Mimořádné státní komise) jsou uváděny celkové údaje o zpusťošených a vyloupených chrámech, kaplích a jiných institucích náboženských kultů:

„Němečtí fašističtí uchvatitelé úplně zpusťořili a zčásti poškodili 1670 kostelů, 69 kaplí, 237 římskokatolických kostelů, 4 meřity, 532 synagogy a 254 jiných budov nábož. kultů ...“

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
„O HMOTNÉ ŠKODĚ, KTEROU ZPŮSOBILI NĚMEČTÍ
FAŠISTIČTÍ UCHVATITELÉ STÁTNÍM PODNIKŮM,
INSTITUCÍM, KOLCHOZŮM,
SPOLEČENSKÝM ORGANISACÍM A OBČANŮM SSSR“

(Dokument SSSR-35)

... Mnoho kostelů, památek to starých časů, zničili němečtí uchvatitelé na Bílé Rusi. Tak v městě Vitebsku byl zpusťošen kostel Narození Páně, zajímavá to památka běloruského stavitelství XVII. století. Úplně byly zničeny dřevěné kostelíky XVIII. století — Bohoslovecký a Svatého Nikolaje.

Velké a těžko napravitelné škody byly způsobeny Zaručjevskému kostelu Svatého Vzkříšení, stavbě z XVIII. století, jejíž architektura představovala zajímavou stavbu běloruského klasicismu. Rovněž v městě Vitebsku zničili Němci katolický kostel, jehož stavba spadá do XVIII. století.

V městě Disna v polocké oblasti vypálili Němci římskokatolický kostel zbudovaný v XVII. století a jeho majetek vyloupili.

Pustošice budovy náboženských kultů, vyloupili a zničili Němci veškeré jejich zařízení. Němci odvezli velké množství ikon a kostelního náčiní z budov náboženských kultů do Německa.

Byl vyloupen Volokolamský klášter Svatého Josefa, z něhož zmizely starobylé klášterní pokrývky a osobní věci zakladatele kláštera — Josefa Polockého.

V roce 1941 ukradli němečtí vojáci a důstojníci ze Staricšského kostela všechny kostelní nádoby, oltářní kříže, věnce, mitry a svatostánky.

V městě Dokšice v polocké oblasti vyloupili a odvezli Němci veškerý majetek místní mešity.

Stejný osud měly téměř všechny chrámy a kostely, které se octly v pásmu německé okupace.

Němci vylupovali kostely pravoslavné i římskokatolické, synagogy, mešity a jiné budovy náboženských kultů bez výjimky.

Loupeže v okupovaných zemích

Z E Z P R Á V Y N Á Č E L N Í K A H O S P O D Á Ř S K É H O Š T Á B U
V R C H N Í H O V E L I T E L S T V Í G E N E R Á L A T H O M A S E

(Dokument ES-344-16, USA-297) ¹⁹⁵

... Při prvním rozhovoru vedoucího ústředního odboru a spojovacího důstojníka úřadovny pro výzbroj s hlavním důstojníkem civilní správy (který se později nazýval generálním guvernérem) a s ministrem Frankem, který se konal dne 3. října 1939 v Poznani, oznámil Frank, jakou hospodářskou a politickou odpovědnost vložil na něho führer a jak se on chystá ve shodě s touto odpovědností spravovat Polsko. Podle těchto směrnic lze Polsko jedinečně spravovat tak, aby se ho využilo k nelítostné exploataci a k odvezení všeho možného materiálu, surovin, strojů, továrního zařízení, atd., pokud je toho třeba pro německé válečné hospodářství. Polska lze využít tak, že budou odvezeni všichni dělníci do Německa, že bude zničeno nebo sníženo polské hospodářství na minimum, které by zajistilo obyvatelstvu *jakž takž hladovou existenci, že budou zničeny všechny vzdělávací ústavy, zejména techniky a university, aby se tak zabránilo růstu nové polské inteligence.

Polsko — jak řekl Frank — bude pokládáno za kolonii. Poláci budou otroky velké světové Německé říše... Ničíme-li polský průmysl, děláme jeho obnovení po válce velmi obtížným, pokud takové obnovení bude vůbec možné. Takto se vrátí Polsko na místo, které mu patří, totiž na místo agrární země, která bude nucena se stát závislou úplně na Německu, pokud jde o dovoz průmyslových výrobků...

---

¹⁹⁵ Tento dokument byl nalezen v archivu štábu vrchního velitelství německé branné moci.

Z GÖRINGOVY SMĚRNICE Z 19. ŘÍJNA 1939

(Dokument ES-410, USA-298)

... Na poradě dne 13. října jsem dal podrobnou instrukci o hospodářské správě okupovaných území. Zde tuto instrukci stručně zopakuji.

Úkol hospodářské politiky v různých administrativních obvodech je rozličný podle toho, o jaký obvod jde, zda bude dotyčný obvod začleněn politicky do Německé říše anebo zda jde o generální gouvernement,¹⁹⁸ který nebude s největší pravděpodobností součástí Německa.

V prvním případě musíme mít na zřeteli rekonstrukci a rozšíření hospodářství, zachování všech výrobních možností a surovinových zdrojů, právě tak, jako úplné začlenění hospodářství dotyčné země do německé hospodářské soustavy, a to pokud možno co nejdříve.

Naproti tomu musí být z území generálního gouvernementu vyváženy všechny suroviny, veškerý materiál, veškeré staré železo a všechny stroje, kterých lze upotřebit pro německý válečný průmysl. Podniky, které nejsou absolutně nezbytné pro uspokojení nejnaléhavějších potřeb obyvatelstva, musí být odvezeny do Německa, nevyžádá-li si ovšem jejich odvoz příliš dlouhé doby, nebo je-li prakticky lépe používat jich v jejich původním místě k práci pro německé objednávky...

Z ROZKAZU Z 20. LISTOPADU 1939,
KTERÝ VYDAL HESS JAKO ZÁSTUPCE FÜHRERA

(Dokument ES-411, USA-299)

... Doslechl jsem se od členů strany, kteří přišli z generálního gouvernementu, že se různá úřední místa, na příklad vojensko-hospodářský štáb, ministerstvo práce a j., chystají rekonstruovat a obnovit některé průmyslové podniky ve Varšavě. Avšak podle rozhodnutí ministra doktora Franka, které bylo schváleno führerem, nemá být Varšava obnovena. Není také cílem führerovým obnovit nebo rekonstruovat nějaký průmysl v generálním gouvernementu...

Z PŘÍSNĚ TAJNÉHO PROTOKOLU O PORADĚ,
KTERÁ SE KONALA DNE 12. ÚNORA 1940
ZA GÖRINGOVA PŘEDSEDNICTVÍ,
„O PROBLÉMECH TÝKAJÍCÍCH SE VÝCHODU“

(Dokument ES-305, USA-303)

... Ve svém projevu prohlásil generál polní maršál Göring, že hlavním účelem všech akcí na východě musí být posílení vojenského potenciálu říše... Úkol záleží v tom, aby se získalo co nejvíce zemědělských výrobků z nových východních obvodů, a to bez ohledu na to, kdo vlastní půdu...

¹⁹⁸ Generálním gouvernementem nazývali hitlerovci zabrané jimi Polsko.

Z INSTRUKCE ŘÍŠSKÉHO VEDOUCÍHO SS
A KOMISAŘE NĚMECKÉHO NÁRODA PRO KONSOLIDACI
Z 15. DUBNA 1941
„O POUŽÍVÁNÍ ZÁKONA O MAJETKU POLÁKŮ
ZE DNE 17. ŘÍJNA 1940“

(Dokument ES-92, USA 312)

... Podmínky, které dovolují zabrat majetek podle odstavce 2, jsou dány vždy, jde-li o vlastnictví Poláka. Nelze pochybovat o tom, že pro konsolidaci germánské rasy bude třeba veškerého polského majetku...

ZE SMĚRNICE O HOSPODÁŘSKÉ POLITICE
PRO ORGANISOVÁNÍ HOSPODÁŘSTVÍ
A ZEMĚDĚLSKÉ SKUPINY NA VÝCHODĚ,
KTERÁ BYLA VYDÁNA DNE 23. KVĚTNA 1941

(Dokument ES-126, USA-316)

... Území, která mají přebytky, jsou v černozemních obvodech, t. j. na jihu, jihovýchodě a na Kavkaze. Nedosti úrodné obvody jsou hlavně v lesnatém pásmu na severu. Proto musí jednotlivé černozemní obvody za všech okolností dodat více méně značnější množství obilí pro nás... Leč následkem toho se může dostavit úplné přerušování zásobování celého severního pásma, čítajíc v to i tak důležitá průmyslová střediska, jako je Moskva a Petrohrad...

Obyvatelstvo v těchto obvodech, zejména pak obyvatelstvo v městech, je odsouzeno k vážnému strádání hladem. Bude nutno vyvézt obyvatelstvo na Sibiř. Protože však nemůže být ani řeči o železniční dopravě, bude tato věc velmi obtížným problémem.

Führer vyslovil požadavek, aby bylo na podzim zrušeno zkrácení přidělů masa. To lze uskutečnit jen tím, že bude co nejrychleji a nejrozhodněji odebrán dobytek v Rusku, zejména v obvodech, kde jsou možnosti pro dopravu dobytka do Německa...

Mnoho desítek milionů lidí v těchto obvodech se stanou přebytečnými a budou nuceny buď umřít nebo se vystěhovat na Sibiř. Jakýkoli pokus zachránit obyvatelstvo před smrtí hladem tím, že by se dovezly přebytky potravin z černozemních obvodů, by šel na vrub vývozu potravin do Evropy. Takový vývoz by snížil válečnou moc Německa a podkopal by v Evropě a v Německu sílu odporu proti blokadě. Toto je nutno jasně a přesně pochopit.

Náš úkol záleží v tom, abychom záměrně změnili dnešní stav a abychom zařadili ruské potravinové zdroje do evropského plánu spotřeby. To arci povede ke zkáze průmyslu a také velkého množství obyvatelstva v obvodech, jež až dosud byly pokládány za neúrodné...

Z ŘEČI ROSENBERGA,
PRONESENÉ NA PORADĚ DNE 20. ČERVNA 1940
(Dokument PS-1058, USA-147)

... Úkol živit německý národ je v tomto roce nepochybně nejpřednějším požadavkem Německa předloženým východu. A tam se musí stát jižní území a severní Kavkaz hlavními dodavateli potravin pro německý národ. Nevidíme žádné důvody k tomu, abychom převzali nějaké závazky, že budeme živit i ruské lidi potravinami, které dostaneme z těchto nově získaných území. Víme, že je to smutná nezbytnost, ale o citech zde nemůže být ani řeči...

Z MEMORANDA MINISTERSTVA PRO OKUPOVANÁ ÚZEMÍ
(Dokument PS-294, USA-185)¹⁹⁷

... Na východě vede Německo válku na tři strany: válku o zničení bolševismu, válku o zničení velkoruské říše a konečně válku o získání koloniálních území, která by bylo lze kolonisovat a hospodářsky exploatovat... S instinktem, který je vlastní východním národům, pochopil i prostý člověk, že německé heslo „osvobození od bolševismu“ je pouze záminkou pro zotročení východních národů...

---

¹⁹⁷ Tento dokument byl nalezen v osobním archivu Rosenbergově.

Pustošení měst a vesnic, průmyslu, dopravy a spojů

Z NOTY LIDOVÉHO KOMISAŘE ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ SSSR
SOUDRUHA V. M. MOLOTOVA ZE 6. LEDNA 1942

(Dokument SSSR-51/2)

V rozkaze pro 512. německý pěší pluk, podepsaném plukovníkem Schitniggem, jehož jsme se nedávno zmocnili nedaleko města Verchově v orelské oblasti, se praví s bezmeznou drzostí:

„Pásmo, které má být vzhledem k okolnostem evakuováno, musí být po ústupu vojska naprostou pouští... V místech, která mají být úplně zpustošena, bud'tež vypáleny všechny domy; za tím účelem budiž do domů předem nacpána sláma a zejména bud'tež kamenné domy, které mají kamenné zdivo, vyhozeny do povětří; obzvláště bud'tež přitom zničeny také sklepy. Opatření na zpustošení pásma bud'tež připravena a provedena bez slitování a úplně.“

Německé velení požaduje při plenění našich měst a vsí od svých vojsk, aby vytvořila „pásmo pouště“ ve všech sovětských místech, odkud vojska Rudé armády vyhánějí s úspěchem uchvatitele....

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE

(Dokument SSSR-2)¹⁹⁸

... Pustošení nebudiž prováděno v posledním okamžiku, kdy budou vojska už bojovat nebo ustupovat, nýbrž včas...

---

¹⁹⁸ V této zprávě je citována důvěrná instrukce hospodářského vedoucího jižní armádní skupiny z 2. září 1943 č. 1/313/43, která nařizovala vedoucím armád a vedoucím hospodářských komand úplně zpustošit průmyslové podniky.

(Dokument SSSR-51/3)

Pustošení měst a vesnic

...Na přímý rozkaz svého vrchního velitelství pustoší německá fašistická armáda neslýchaným způsobem sovětská města a vesnice při jejich dobývání i v době svého pobytu v nich a vypaluje i jiným způsobem ničí obydlí sovětských občanů, školy, nemocnice, musea, divadla, kluby, různé veřejné budovy i jiná stavení. Tak se v rozkaze pro 6. německou armádu z 10. října 1941 uvádělo:

„... Vojska mají zájem na uhašení požárů jen těch budov, kterých má být použito pro ubikace vojenských oddílů; vše ostatní..., a to i budovy, budiž zničeno“.

Koncem roku 1941 a začátkem roku 1942 vydalo německé velení četné rozkazy, které doporučují, aby oddíly německé armády, ustupující pod náporem Rudé armády, ničily vše, co zůstalo ještě celé z doby okupace. Ustupující německá fašistická armáda vypaluje, vyhazuje do vzduchu a srovnává se zemí tisíce vesnic a dědin, celé čtvrti v četných městech, ba i celá města. Organisované ničení sovětských měst a vesnic se stalo zvláštním odvětvím zločinné činnosti německých uchvatitelů na sovětském území: metodami pustošení sovětských osídlených míst se zabývají zvláštní instrukce a podrobné rozkazy německého velení; k tomuto účelu se určují zvláštní útvary, které jsou vyškoleny v tomto zločinném řemesle...

Rozkaz 512. pěšímu pluku z 10. prosince 1941. Tento rozkaz je vlastně sedmistránkový výklad velmi přesného plánu na postupné ničení jedné vsi za druhou v obvodu dotyčného pluku v době od 10. do 14. prosince. V tomto rozkaze, který byl sestaven podle vzoru používaném v celé německé armádě, se praví:

„Příprava zpustošení osídlených míst budtež provedena tak, aby: a) až do jeho vyhlášení nevzniklo u civilního obyvatelstva žádné podezření, b) se mohlo s pustošením začít ihned, najednou a v určenou dobu...; tohoto dne je nutno v osídlených místech dbát o to, aby nikdo z civilního obyvatelstva neopustil příslušné místo, zejména od okamžiku, kdy bylo zpustošení vyhlášeno...“

V rozkaze velitele 98. německé pěší divise z 24. prosince 1941 se vypočítává 16 sovětských vesnic, které jsou určeny k vypálení, načež se tam praví:

„Zásoby sena, slámy, výrobků atd. budtež spáleny. Všechna kamna v obytných domech budtež vyřazena tak, že se do nich vloží ruční granáty, aby tak bylo znemožněno jejich budoucí používání. Tento rozkaz nesmí za žádných okolností padnout do rukou nepřítele“...

Stejný je rozkaz Hitlerův z 3. ledna 1942:

„... okamžitá situace vyžaduje zachytit se v každém osídleném místě a neustupovat ani o krok a bránit se do posledního muže a do posledního granátu. Z každého místa, které máme ve svých rukou, je nutno vytvořit opěrný bod, který nesmí být dobrovolně vydán za žádných okolností, i když jej nepřítel obejde. Bude-li přesto nutno na rozkaz vyššího velitelství určité místo opustit, je nutno je vypálit do základů a kamna vyhodit do vzduchu...“

Podpis: Adolf Hitler.“

*ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
„O HMOTNÉ ŠKODĚ, KTEROU ZPŮSOBILI NĚMEČTÍ
FAŠISTIČTÍ UCHVATITELÉ STÁTNÍM PODNIKŮM,
INSTITUCÍM, KOLCHOZŮM,
SPOLEČENSKÝM ORGANISACÍM A OBČANŮM SSSR“*

(Dokument SSSR-35)

... Němečtí fašističtí uchvatitelé zpustošili a vypálili úplně nebo částečně 1710 měst a více než 70 tisíc vesnic a dědin, vypálili a zpustošili více než 6 milionů budov a připravili asi 25 milionů lidí o přístřeší. Mezi zpustošenými městy, která nejvíce utrpěla, jsou nejvýznamnější průmyslová a kulturní střediska: Stalingrad, Sevastopol, Leningrad, Kijev, Minsk, Oděsa, Smolensk, Novgorod, Pškov, Orel, Charkov, Voroněž, Rostov na Donu a četná jiná.

Němečtí fašističtí uchvatitelé zpustošili 31 850 průmyslových podniků, v nichž byly zaměstnány asi 4 miliony dělníků.

Hitlerovci zpustošili 36 tisíc poštovních a telegrafních úřadů, telefonních stanic a jiných zařízení spojů.

V době okupace části území Sovětského svazu a zejména při svém ústupu způsobili němečtí fašističtí uchvatitelé velkou škodu železnicím a vodní a říční dopravě.

Zvláštními stroji na ničení tratí vyřadili Němci z činnosti 26 a zčásti poškodili 8 hlavních železničních tratí, zničili 65 000 km železničních kolejnic, dále 500 000 kilometrů vedení pro automatická návěští a pro železniční spojovací prostředky. Vyhodili do vzduchu 13 000 železničních mostů, 4100 stanic, 1200 čerpacích stanic a 1600 vodáren.

Němci zničili 317 výtopen a 129 dílen na opravu lokomotiv a vagonů a továren na stavbu lokomotiv.

Zničili, poškodili a odvezli 15 800 lokomotiv a motorových vozů a 428 000 vagonů.

Nepřátelé způsobili velkou škodu stavbám, podnikům, zařízením a námořním dopravním lodím v Severním ledovém oceánu a v Bílém, Baltic-

kém, Černém a Kaspickém moři. Potopili a zčásti poškodili více než 1400 osobních, nákladních a speciálních lodí.

Velmi utrpěly námořní přístavy, vybavené moderním technickým zařízením, a to přístav sevastopolský, mariupolský, kerčský, novorossijský, oděský, nikolajevský, leningradský, murmaňský, lepajský, tallinský a jiné.

Okupanti potopili nebo odcizili 4280 osobních, nákladních a vlečných parníků říční dopravy a technického, služebního a přístavního loďstva, 4029 lodí vlečných, zpustošili 479 přístavních hospodářství, 89 loděnic, strojních závodů a podniků.

Z TELEGRAFICKÉ SMĚRNICE HITLEROVY Z 3. ZÁŘÍ 1943 O ÚSTUPU Z KUBANĚ („OPERACE KRIMHILDA“)

(Dokument SSSR-S-177, SSSR-115)

2. Destrukce při ústupu

a) Všechny pro nepřítele prospěšné stavby, ubikace, silnice, umělé stavby, hráze atd. buďtež bezpodmínečně zničeny.¹⁹⁹

b) Všechny železniční a polní trati buďtež se železničního tělesa odstraněny, resp. zničeny.

c) Všechny vystavěné břevnové hráze buďtež učiněny nepoužitelnými a zničeny.

d) Všechny stavby pro těžbu ropy, které jsou na území kubaňského předmostí, buďtež úplně zničeny.

e) Novorossijský přístav budiž tak zpustošen a zaneřáděn, aby ho nemohlo ruské námořnictvo po dlouhou dobu používat.

f) Zničení znamená také co nejdůkladnější zaminování příslušného místa.

g) Nepřítel musí dostat zemi na dlouhou dobu naprosto nepoužitelnou, neobydlenou a obrácenou v poušť, kde po celé měsíce budou ještě vybuchovat miny...

Z DENÍKU HANSE FRANKA

(Dokument SSSR-223)

Pracovní porada v Krakově dne 12. dubna 1944

... Je důležité, aby byl vydán vojskům rozkaz zanechat Rusům jen vypálenou zemi. Je-li nutno nějakou oblast vyčistit, pak není třeba dělat rozdíl mezi generálním gouvernementem a jinými oblastmi...

¹⁹⁹ Při svém ústupu pod náporom Rudé armády německá vojska poškodila a zničila 91 000 kilometrů silnic a 90 000 silničních mostů v celkové délce 930 kilometrů.

**Z NOTY LIDOVÉHO KOMISAŘE ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
V. M. MOLOTOVA Z 27. DUBNA 1942**

(Dokument SSSR-51/3)

... Zvláštní útvary, které zřídilo německé velení pro vypalování sovětských osídlených míst a pro hromadné vyhlazování civilního obyvatelstva, konají při ústupu hitlerovské armády své krvavé dílo s chladnokrevností zločinců z povolání. Tak na příklad pustili Němci před svým ústupem z vesnice Bolšekrěpinské v rostovské oblasti do ulic vesnice zvláštní plamenometná nákladní auta, která spálila 1167 domů jeden za druhým a obrátila kvetoucí velkou vesnici v planoucí hranici, ve které byly zničeny obytné domy, nemocnice, škola a různé veřejné budovy. Přitom stříleli samopalníci bez výstrahy po místních obyvatelích, kteří se chtěli přiblížit ke svým hořícím domům, některé pak spoutali, polili benzinem a hodili do hořících domů...

**ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
„O ZLOČINECH NĚMECKÝCH OKUPANTŮ V MĚSTĚ ORLU
A V ORELSKÉ OBLASTI“**

(Dokument SSSR-46)

... V zuřivé zášti proti sovětskému lidu vyvolané porážkami na frontách zřídil velitel 2. německé tankové armády generál Schmidt a velitel orelského správního okruhu posádkový velitel města generálmajor Hamann zvláštní útvary, jejichž úkolem bylo vyhazovat do vzduchu budovy, aby tak byla zpustošena města, vsi a kolchozy orelské oblasti. Tato komanda zkázonosců a žhářů ničila vše, s čím se setkala na cestě svého ústupu. Tito muži ničili kulturní i umělecké památky ruského národa, vypalovali města, vesnice a dědiny.

**ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
„O ZLOČINECH NĚMECKÝCH OKUPANTŮ
VE MĚSTECH VJAZMA, GŽATSK A SIČEVKA“**

(Dokument SSSR-279)

... Ve Vjazmě a v Gžatsku určili velitelé 35. pěší divise generálmajor Merker, 252. pěší divise generálmajor Schäfer a 7. pěší divise generálmajor Roppert zvláštní útvary vrhačů pochodní a pokladačů min, kteří vypalovali a vyhazovali do vzduchu obytné domy, školy, divadla, kluby, musea, knihovny, nemocnice, kostely, obchody a podniky a zanechávali na cestě svého ústupu jen popel a ssutiny.

ZE ZPRÁVY MIMOŘÁDNÉ STÁTNÍ KOMISE
O PUSTOŠENÍ A O VYHLAZOVÁNÍ
POKOJNÉHO OBYVATELSTVA VE STALINSKÉ OBLASTI
A O DEPORTACI SOVĚTSKÝCH OBČANŮ
DO NĚMECKÉHO OTROCTVÍ

(Dokument SSSR-2)

... Válečný zajatec, svobodník 597. pěšího pluku 306. divise německé armády Hermann Verholtz vypověděl:

„Jako příslušník komanda pro vyhazování objektů do vzduchu jsem se účastnil podpalování a vyhazování do vzduchu státních institucí a obytných domů v 1. linii, a to na hlavní ulici města Stalina. Já sám jsem kladl výbušné látky, které jsem pak zapálil, a takto jsem vyhazoval budovy do vzduchu. Celkem bylo za mé účasti vyhozeno do vzduchu 5 velkých domů a několik jich bylo podpáleno.“

Z HLÁŠENÍ VELITELE ROTY HEJTMANA KASPERA
Z 27. ZÁŘÍ 1942
NAZVANÉHO „ÚHRNNÁ ZPRÁVA O TRESTNÍ
PACIFIKAČNÍ EXPEDICI, VYKONANÉ VE VESNICI
BORISOVKA VE DNECH 22. — 26. ZÁŘÍ 1942“

(Dokument SSSR-119)

... Úkol: 9. rota měla za úkol zničit vesnici Borisovku sympatisující s bandami ...

Z VYHLÁŠKY BEZPEČNOSTNÍ POLICIE V LOTYŠSKU,
KTERÁ BYLA VYVĚŠENA V LEDNU 1942
V LOTYŠSKÝCH MĚSTECH V JAZYCE NĚMECKÉM,
LOTYŠSKÉM A RUSKÉM

(Dokument SSSR-262)

Velitel německé policie státní bezpečnosti v Lotyšsku dává na vědomost toto:

... 2. Obyvatelé vesnice Audrini, režický újezd, skrývali mezi sebou více než čtvrt roku rudoarmějce, přechovávali je, dávali jim zbraně a pomáhali jim všemi způsoby v jejich protistátní činnosti.

Určil jsem jako trest toto:

a) Vesnice Audrina budiž smetena s povrchu zemského ...

Podepsán: SS obersturmbannführer Strauch.

Z TAJNÉ SMĚRNICE ŠTÁBU VÁLEČNÉHO NÁMOŘNICTVA
Z 29. ZÁŘÍ 1941 Č. 1-a 1601/4
„O BUDOUCNOSTI MĚSTA PETROHRADU“
(Dokument SSSR-113)

...1. Aby bylo vneseno jasno do akcí válečného námořnictva pro případ, že by byl Petrohrad zabrán nebo že by se vzdal, položil náčelník štábu pro řízení námořní války OKW otázku o budoucích válečných akcích, pokud jde o toto město.

Tímto se oznamuje výsledek dotazu:

2. Führer rozhodl, že Petrohrad má být smeten s povrchu zemského. Po porážce Sovětského svazu nemáme žádný zájem na tom, aby toto velké osídlené místo nadále existovalo. Také Finsko projevilo svůj nezájem na další existenci města v bezprostřední blízkosti svých nových hranic.

3. Dřívější požadavky válečného námořnictva, aby byly zachovány loděnice, přístaviště a jiné důležité stavby válečného námořnictva, jsou OKW známe, leč není možno jim vyhovět vzhledem k zásadní směrnicí, jak se chovat, pokud jde o Petrohrad.

4. Navrhuje se město neprodyšně blokovat a srovnat je se zemí palbou z děl všech kalibrů a nepřetržitým bombardováním ze vzduchu.

Požádá-li město v důsledku situace, která ve městě vznikne, o kapitulaci, budou takové žádosti zamítnuty...

Z TAJNÉ SMĚRNICE
VRCHNÍHO VELITELSTVÍ BRANNÉ MOCI
ZE DNE 7. ŘÍJNA 1941 Č. 44 1.675/41

(Dokument SSSR-114)

Vrchní velitelství branné moci.
Č. 44 1.675/41 (tajné,
kancelář náčelníka štábu).
Odd. L/I. oper.

Führerův hlavní stan 7. 10. 1941.
Věc: náčelníka štábu.
Doručovat jedině důstojníkem.
Vyhотовeno ve 14 výtiscích.

Výtisk č. 2.

Týká se vrchního velitele pozemních vojsk (oper. odd.).

Č. 41 244/41, tajné, kanc. z 18. IX. 1941.

Vrchnímu veliteli pozemních vojsk (operat. oddělení).

Führer znovu rozhodl, že kapitulace Leningradu a později Moskvy nesmí být přijata ani v případě, kdyby ji protivník navrhl.

Je nutno očekávat velké nebezpečí z epidemií. Proto nesmí žádný německý voják vstoupit do těchto měst. Každý, kdo bude chtít opustit město směrem k našim liniím, musí být zahrán zpět palbou.

Nevelké, neuzavřené průchody, které umožňují, aby obyvatelstvo od-

cházelo jednotlivě z města do vnitřního Ruska, je třeba jen vítat. Také pro všechna jiná města platí pravidlo, že mají být před obsazením obrácena v ssutiny dělostřeleckou palbou a leteckými útoky; to má přimět obyvatelstvo k útěku.

Nelze zodpovědět riskování života německého vojáka pro to, aby byla ruská města zachráněna před plameny, právě tak jako nelze zodpovědět vyživování obyvatelstva těchto měst na úkor německé vlasti.

Čím více obyvatelstvo bude prchat z měst sovětského Ruska do vnitrozemských ruských oblastí, tím větší bude v Rusku chaos a tím snáze budeme moci spravovat a využívat okupovaných východních oblastí.

Tato führerova vůle musí být oznámena všem velitelům.

Z příkazu náčelníka štábu vrchního velitelství branné moci: *Jodl.*

ZE ZPRÁVY LENINGRADSKÉ MĚSTSKÉ KOMISE
PRO VYŠETŘOVÁNÍ ZLOČINŮ
NĚMECKÝCH FAŠISTICKÝCH OKUPANTŮ

(Dokument SSSR-85)

... Výsledkem barbarských akcí německých fašistických uchvatitelů bylo, že v Leningradě a v jeho předměstích bylo úplně sbořeno 8961 hospodářských budov a přilehlých stavení o celkovém objemu 5 192 427 krychlových metrů a dále, že bylo zčásti pobořeno 5869 budov. Úplně bylo zničeno 20 627 obytných budov s celkovým objemem 25 429 780 krychlových metrů a částečně sbořeno 8788 budov s kubaturou 10 081 035 krychlových metrů. Úplně bylo zničeno 295 budov pro účely kulturního života o celkovém objemu 844 162 krychlových metrů a zčásti bylo pobořeno 1629 budov. Úplně bylo zničeno 6 a zčásti bylo zničeno 66 budov sloužících náboženským kultům. Hitlerovci zničili, pobořili a poškodili nejrozličnější stavby v ceně více než 718 milionů rublů a strojního zařízení, hospodářských strojů a nářadí v ceně více než 1043 milionů rublů.

Feldwebel Fritz Köpke, velitel 2. děla 2. baterie 2. útvaru 910. dělostřeleckého pluku, prohlásil toto:

„Pro ostřelování Leningradu jsme měli u baterií zvláštní zásobu střeliva, které bylo vydáváno nad limit v neomezeném množství. Celé mužstvo u děl vědělo, že účelem ostřelování Leningradu bylo zpustošení města a zkáza jeho civilního obyvatelstva. Proto se tvářili ironicky ke zprávám německého vrchního velitelství, v nichž se mluvilo o ostřelování „vojenských objektů v Leningradu“.

Z HITLEROVY SMĚRNICE Č. 25 Z 27. BŘEZNA 1941
O ÚTOKU PROTI JUGOSLAVII

(Dokument PS-1746)

... Všechny jugoslávské pozemní stavby a Bělehrad buďtež zničeny nepřetržitými denními i nočními útoky letectva.

Z ÚŘEDNÍ ZPRÁVY JUGOSLÁVSKÉ VLÁDY

(Dokument SSSR-36)

... Že šlo o zločiny plánovité a systematicky páchané na podkladě rozkazů říšské vlády a OKW, je potvrzováno také tím, že pustošení osídlených míst a hubení obyvatelstva nepřestávalo ani tehdy, když německá vojska ustupovala z Jugoslaviie.

Typickým je mezi celými tisíci podobných případů zpustošení Bělehradu a vyhlazování jeho obyvatelů v říjnu 1944.

Boje o osvobození Bělehradu trvaly od 15. do 20. října 1944. Už před začátkem bojů sestavili Němci plán na systematické zničení města. Poslali do města velký počet zvláště vyškolených oddílů, jejichž povinností bylo podminovat budovy a vyhlazovat obyvatelstvo. Ač tyto oddíly nemohly pro rychlý postup Rudé armády a jugoslávské národně osvobozenecké armády úplně vykonat svůj úkol svěřený jim německým velením, přece se jim podařilo pobořit velké množství budov v jižní části města a zahubit značný počet lidí.

Ještě ve větším rozsahu k tomu došlo v severní části města u Dunaje a u Sávy. Němci chodili dům od domu, vyháněli obyvatele na ulici bez šatů a obuvi, kladli do každého bytu lehkou zápalnou chemickou výbušninu a podpalovali celou budovu. Byla-li budova z velmi pevného materiálu, podminovali ji. Po obyvatelích stříleli a vraždili bezbranné lidi. V několika velkých domech byli obyvatelé zavřeni a zahubeni ohněm a výbuchy min.

Celkovou škodu, kterou takto utrpěl Bělehrad, lze vyčíslit částkou 1 127 129 069 dinarů v předválečné hodnotě...

TELEGRAM FRANKOVI Č. 13.265,
PODEPSANÝ GUVERNÉREM VARŠAVY
DOKTOREM FISCHEREM

(Dokument SSSR-128)

Krakow. Varšava č. 13.265, 11, 10, 94, 10, 40 N. S

Generálnímu guvernérovi a říšskému ministru doktoru Frankovi.

V důsledku hlášení, které podal obergruppenführer SS von dem Bach říšskému vedoucímu SS, oznamuji vám toto:

Obergruppenführer von dem Bach dostal nový rozkaz, aby pacifikoval Varšavu, t. j., aby toto město srovnal v době války se zemí, nebudou-li proti tomu námitky s vojenského hlediska (použití města jako pevnosti). Před zničením bude nutno odvézt veškeré suroviny a veškerý jiný materiál, textilní výrobky a nábytek. Hlavní úlohu při splnění tohoto úkolu má tentokrát civilní správa. Oznamuji vám tyto skutečnosti, protože nový rozkaz Führera o zničení Varšavy má neobyčejný význam pro objasnění politiky vůči Polsku v budoucnosti.

Guvernér města Varšavy, dočasně sídlící v Sochancevu, *Dr Fischer*.

Z D E N Í K U H A N S E F R A N K A

(Dokument SSSR-223)

...Dne 5. srpna odeslal generální guvernér tento telegram říšskému ministru dr. Lammersovi: „Město Varšava je z větší části v plamenech. Vypálení domů je nejlepším prostředkem k tomu, jak vzít povstalcům možnost úkrytu. Po potlačení tohoto povstání stihne Varšavu právem zasloužený osud jejího úplného zničení...“

Deportace pokojného obyvatelstva do německého fašistického otroctví a používání nucených prací na dočasně okupovaných územích

*ZE ZÁZNAMU O HITLEROVĚ PROJEVU NA PORADĚ
V ŘÍŠSKÉM KANCLÉŘSTVÍ DNE 23. KVĚTNA 1939*

(Dokument L-79, USA-27)

... Zavleče-li nás osud do ozbrojeného konfliktu se západem, bude ovládnutí rozsáhlého území na východě znamenat pro nás výhodu, a to tím spíše, že nebudeme moci v době války počítat s tak bohatými úrodami jako v době míru. Obyvatelstvo neněmeckých prostorů nebude konat žádnou vojenskou povinnost, ale budeme ho používat jako zdroje pracovních sil...

*ZE SAUCKELOVA DOPISU ROSENBERGOVI
Z 20. DUBNA 1942
O PROGRAMU PRO NAsAZENÍ PRACOVNÍCH SIL*

(Dokument 016-PS, USA-168)

... Účelem této nové gigantické pracovní mobilisace je využít veškerého bohatství a neomezených zdrojů, kterých se zmocnily a pro nás zabezpečily naše ozbrojené síly pod velením Adolfa Hitlera, pro vyzbrojení naší armády a také pro potřeby naší země. Veškerých surovin a úrody z okupovaných území, právě tak jako pracovních sil z těchto území musí být plně využito v zájmu Německa a jeho spojenců...

**Z E Z Á Z N A M U O P R O J E V U
Ř Í Š S K É H O K O M I S A Ř E U K R A J I N Y E R I C H A K O C H A
N A P O R A D Ě N A C I O N Á L N Ě S O C I A L I S T I C K Ě S T R A N Y
D N E 5. B Ř E Z N A 1 9 4 3 V K I J E V Ě**

(Dokument PS-1130, USA-169)

... Jsme panskou rasou a musíme vládnout tvrdě, ale spravedlivě. Vytáhnu vše možné z této země. Nepřišel jsem sem, abych se zabýval žvaněním. Přišel jsem sem, abych pomohl führerovi, a obyvatelstvo musí pracovat, pracovat a ještě jednou pracovat. Protože jsou někteří lidé znepokojeni tím, že by obyvatelstvo mohlo mít nedostatek potravin, tak tedy vězte, že obyvatelstvo nás nemusí zajímat... Nepřišli jsme sem proto, abychom pomáhali. Přišli jsme sem, abychom položili základy pro vítězství. Jsme panská rasa a musíme si pamatovat, že i nejhorsí německý dělník je po stránce biologické a s hlediska rasového tisíckrát lepší, nežli toto zdejší obyvatelstvo...

**Z E Z Á Z N A M U O Ř E Č I Ř Í Š S K É H O V E D O U C Í H O S S
H I M M L E R A, P Ř E D N E S E N Ě D N E 4. P R O S I N C E 1 9 4 3
V P O Z N A N I P Ř E D S K U P I N O U G E N E R Á L Ů S S**

(Dokument PS-1919, USA-170)

To, co se dnes děje s Rusy a Čechy, mne naprosto nezajímá. Vezmeme si to, co nám mohou poskytnout národy, které patří mezi národy dobrého typu a které mají dobrou krev. Budeme vychovávat jejich děti, jak budeme chtít. Otázka, zda národy mají všeho dostatek nebo zda žijí o hladu, nás zajímá jen potud, pokud je nám třeba otrocké práce pro naši kulturu; jinak by mne tyto národy vůbec nezajímaly. Nezajímá mne, zda pomrou desítky tisíců ruských žen vysílením při kopání protitankových příkopů. Důležitá je pro mne jen jediná věc, kdy bude tento příkop dokončen pro potřeby Německa...

**Z P Ř Í S N Ě T A J N Ě H O M E M O R A N D A,
S E S T A V E N Ě H O D N E 1 2. Č E R V N A 1 9 4 4 P R O M I N I S T E R S T V A
O K U P O V A N Ý C H V Ý C H O D N Í C H Ů Z E M Í**

(Dokument PS-031, USA-171)

... Armádní skupina „Střed“ chtěla sebrat 40—50 tisíc mladíků ve věku od 10 do 14 let, kteří jsou na zabraném území, a přivést je do říše...

Je zamýšleno používat těchto mladíků především... při řemeslnických pracích v Německu jako učňů, z nichž by se stali po dvou letech kvalifi-

kovaní dělníci. To má být uspořádáno pomocí technických a jiných institucí, zejména pomocí organizace Todtovy. Tato opatření jsou německými řemeslníky vítána, neboť to znamená rozhodující opatření, kterým by byla vyřízena otázka nedostatku pracovních sil...

Tato akce má za účel nejen zabránit posílení nepřátelské válečné kapacity, nýbrž také snížit nepřátelský biologický potenciál s hlediska výhledu do budoucnosti; pro tyto myšlenky se vyslovil nejen říšský vedoucí SS, nýbrž i sám führer. Obdobné rozkazy byly dány při ústupu v minulém roce v jižním úseku fronty...

Z DOPISU OBERGRUPPENFÜHRERA SS POHLA
Z 30. DUBNA 1942
ŘÍŠSKÉMU VEDOUCÍMU SS HIMMLEROVI
(Dokument P-129, USA-217)

... Dnes podávám referát o nynější situaci v koncentračních táborech a o opatřeních, která jsem zavedl podle Vašeho rozkazu z 3. března 1942.

1. Válka způsobila značnou změnu ve struktuře koncentračních táborů a změnila také poslání táborů, pokud jde o používání vězňů. Zbavení svobody v zájmu zajištění bezpečnosti, za účelem výchovy a za účely preventivními není už hlavní směrnicí. Do popředí vystupuje stále více účel mobilisovat všechny vězně, kteří se hodí k práci, nyní v zájmu války a později v zájmu budoucí mírové výstavby.

2. K tomu účelu je třeba určitých opatření, jejichž cílem je učinit z koncentračních táborů organizace, které se budou lépe hodit k tomu, aby jich bylo možno používat v zájmu hospodářském, kdežto dříve se jich používalo výhradně v zájmu politickém.

3. Za tím účelem jsem svolal všechny vedoucí bývalé správy koncentračních táborů, všechny velitele táborů a také všechny vedoucí a dozorce dělníků na dny 23. a 24. dubna 1942. Osobně jsem jim vysvětlil tento nový stav věcí. Vyložil jsem ve svém rozkaze, který v příloze přikládám, hlavní cíle, kterých je třeba dosáhnout co nejrychleji, aby nebyla zdržena výroba zbraní...

Z INSTRUKCE VELITELE KONCENTRAČNÍCH TÁBORŮ
Příloha k dopisu obergruppenführera SS Pohla z 30. dubna 1942

... 4. Velitel tábora je plně odpověden za používání osob, které se hodí k práci. Toto používání musí být takové, aby v pravém slova smyslu vyčerpalo síly člověka do poslední kapky, aby se tak dosáhlo co největší produktivity práce. Úkoly stanoví výhradně přednosta oddělení „D“, a to

Geheime Kommandosache

K R
(A) 2371Chefsache!
Nur durch Offizier!

17 Ausfertigungen

17. Ausfertigung.

O. K. M.

I 2686/43

Eins: 6/9/43

Anlagen:

Heeresgruppe A = 1. Ausf.

Um Verbände für andere Aufgaben freizubekommen, habe ich mich entschlossen, den Kuban-Brückenkopf zu räumen und die 17. Armee über die Enge von Kertsch auf die Krim zurückzunehmen.

Mit der Vorbereitung und Durchführung der Räumungsbewegung, der Räumungszerstörung und des beschleunigten Verteidigungsausbaues der Krim wird der Oberbefehlshaber der Heeresgruppe A beauftragt. Seine Befehle sind für alle Dienststellen - auch die Nicht-Heeresdienststellen - im Kuban-Brückenkopf und auf der Halbinsel Kertsch bindend.

Es sind für die Räumungsbewegung, die Räumungszerstörung und den Verteidigungsausbau der Krim gesonderte Stäbe verantwortlich einzusetzen, zu denen auch Vertreter der Luftwaffe, Marine, OT usw. zu treten haben.

Die Durchführung aller dieser Maßnahmen muß bis zum Beginn der Schlammperiode beendet sein. Sie muß dem Gegner so lange wie möglich verborgen bleiben.

Es kommt mir auf folgendes besonders an:

1.) Räumungsbewegung:

- a) Es dürfen keinerlei Waffen, Vorräte und Gerät dem Gegner in die Hände fallen.
- b) Sämtliche militärischen und wirtschaftlichen Vorräte, Waffen und Gerät müssen planmäßig abtransportiert werden.
- c) Sämtliche Zivilpersonen sind nach der Krim zurückzuführen.
- d) Sämtliche sonstigen Landesvorräte, wie Fahrzeuge, Vieh und Schiffsgesäße aller Art usw. sind nach der Krim abzuschieben. Keine neue Feldbestellung.

2.) Räumungszerstörung:

- a) Alle dem Gegner nutzbringenden Anlagen, Unterkunftsmöglichkeiten, Straßen, Kunstbauten, Dämme usw. müssen nachhaltig zerstört werden.
- b) Sämtliche Eisenbahnen und Feldbahnen sind abzubauen bzw. restlos zu zerstören.

- c) Sämtliche gebauten Krüppeldämme sind unbrauchbar zu machen und zu beseitigen.
- d) Die im Kuban-Brückenkopf befindlichen Anlagen für Ölgewinnung müssen vollständig vernichtet werden.
- e) Der Hafen von Noworossijsk ist so zu zerstören und zu verseuchen, daß seine Benutzbarkeit durch die russische Flotte auf lange Zeit unmöglich gemacht wird.
- f) Zur Zerstörung gehört auch weitgehendste Verseuchung mit Minen, Zeitminen usw.
- g) Der Gegner muß ein auf lange Zeit voll unbrauchbares, unbewohnbares, wüstes Land, wo noch monatelang Minensprengungen vorkommen, übernehmen.

3.) Krimverteidigung:

- a) Alle freiwerdenden Baukräfte und alles Material sind schwerpunktmäßig für den Ausbau der Krimverteidigung zu verwenden. Der Ausbau ist schwerpunktmäßig so zu steuern, daß die besonders gefährdeten Abschnitte (Halbinsel Kertsch, Feodosija, Soudak usw.) bevorzugt ausgebaut werden. Auf größte Beschleunigung kommt es an.
- b) Der zunächst feldmäßige Ausbau der Krimverteidigung ist baldmöglichst durch festungsmäßigen Ausbau zu ersetzen.
- c) Die rücksichtslose - ohne jede falsche Weichheit durchgeführte - Erfassung der Zivilbevölkerung für diese Aufgabe, ihr beschleunigter Einsatz und ihre Zusammenfassung in Bau-Btl. (auch Frauen-Bau-Btl.) ist sicherzustellen.
- d) Im Rahmen der Krimverteidigung muß mit allen Mitteln erreicht werden, daß eine Durchfahrt russischer Schiffseinheiten durch die Enge von Kertsch in das Asowsche Meer unter allen Umständen verhindert wird. Die notwendige Sperrung und Verseuchung dieser Enge sowie ihre Beherrschung durch ausreichende Artillerie ist daher frühzeitig zu veranlassen.

H.Gr.A meldet zum 10.9. ihre Absichten mit Zeitplan für Räumung und Räumungszerstörung und für die Krimverteidigung unter der Voraussetzung, daß 3 - 4 deutsche Div. abzugeben sind.

gez. Adolf Hitler
OKH/Gen. St. d. H./Op. Abt. (roez. 15/A)
Nr. 430 586/43 g. Rd-s. Chefsache

4. 9. 1943

Abgegangen ..... Uhr.

Nach Abgang:
Umseitig.

Für die Richtigkeit:

Prof. Dr. ...

Geheime Kommandofache

31

Oberkommando der Wehrmacht
Nr. 44 1675/41 R.K.Chefs.WFSt/Abt. 5 (I Op.)

F.H.Qu., den 7.10.41

Cheffache!
Nur durch Offizier!

14 Ausfertigungen
2. Ausfertigung

Bezug: OKH (Op. Abt.) Nr. 41 244/41 G.K.
vom 18.9.41

Ob. d. M.
Op. 1698/41
Eing. 7.10.
Relass:

An

Ob. d. H. (Op. Abt.)

Der Führer hat erneut entschieden, dass eine Kapitulation von Leningrad oder später von Moskau nicht anzunehmen ist, auch wenn sie von der Gegenseite angeboten würde.

Die moralische Berechtigung zu dieser Maßnahme liegt vor aller Welt klar. Ebenso wie in Kiew durch Sprengungen mit Zeitzündern die schwerste Gefahren für die Truppen entstanden sind, muß damit in Moskau und Leningrad in noch stärkerem Maße gerechnet werden. Dass Leningrad unterminiert sei und bis zum letzten Mann verteidigt würde, hat der sowjetrussische Rundfunk selbst bekannt gegeben.

Schwere Seuchengefahren sind zu erwarten.

Kein deutscher Soldat hat daher diese Städte zu betreten. Wer die Stadt gegen unsere Linien verlassen will, ist durch Feuer zurückzuweisen. Kleinere, nicht gesperrte Lücken, die einherausströmen der Bevölkerung nach Innerrußland ermöglichen, sind daher nur zu begrüßen. Auch für alle übrigen Städte gilt, dass sie vor der Einnahme durch Artilleriefeuer und Luftangriffe zu zermürben sind und ihre Bevölkerung zur Flucht zu veranlassen ist.

Das Leben deutscher Soldaten für die Errettung russischer Städte vor einer Feuergefahr einzusetzen oder deren Bevölkerung auf Kosten der deutschen Heimat zu ernähren, ist nicht zu verantworten.

2

Tajná směrnice vrchního velitelství fašistických ozbrojených sil ze 7. října 1941 o zničení Moskvy a Leningradu (první strana).

Das Chaos in Rußland wird umso größer, unsere Verwaltung und Ausnützung der besetzten Ostgebiete umso leichter werden, je mehr die Bevölkerung der sowjetrussischen Städte nach dem Innern Rußlands flüchtet.

Dieser Wille des Führers muß sämtlichen Kommandeuren zur Kenntnis gebracht werden.

Der Chef des Oberkommandos der Wehrmacht

J. A.
gez. J o d l

P.d.R.

FHM.

Hauptmann d.G.

Berlin, 11. 10. 41

Handwritten notes:
Tel. 16.10.41
16.10.41
ab

Handwritten notes:
Sprache
aus. Ind. Off. franz. russ. Ind. 1 2 ✓
aus. Ind. Off. 1 3 ✓

Anhänge: Lehrpläne der Militär-Universität von Moskau - 3 -

Handwritten notes:
aus. Ind. Off. 16.10.41
29.9.41
g.h. 11.
[ ]
Et 16/10/41
74.500/10/41

centralisovaně. Velitelům táborů se zakazuje projevit souhlas, že vykonají z vlastní iniciativy práce, které doporučují cizí osoby, i vést jednání o takových pracích.

5. Pracovní den není časově omezen. Délka pracovního dne se určuje podle druhu podniku a podle rázu práce. Délku pracovního dne stanoví výhradně velitelé táborů.

6 Úkony, které vedou ke zkrácení pracovního dne (jídlo, apel atd.), musí být zkráceny na minimum. Je zakázáno konat dlouhé pochody k pracovišti a je také zakázáno dělat večerní pracovní přestávky jedině pro jídlo.

Z M E M O R A N D A
O D O H O D Ě Ř Í Š S K Ě H O V E D O U C Í H O S S H I M M L E R A
A M I N I S T R A S P R A V E D L N O S T I T H I E R A C K A

Z 18. Z Á Ř Í 1942

(Dokument PS-654, USA-218)

... 2. Osoby pro společnost nebezpečné budou odeslány k výkonu trestu říšskému vedoucímu SS s tím, aby se upracovaly k smrti; jsou to osoby v preventivní vazbě — židé, cikáni, Rusové, Ukrajinci a Poláci, odsouzení k vězení na více než 3 roky; Češi a Němci odsouzení na více než 8 let; podle rozhodnutí říšského ministra spravedlnosti mají být odesláni v první řadě z osob výše uvedených ti, kteří jsou zavilými nepřáteli společnosti. Oznámím to führerovi prostřednictvím říšského vedoucího Bormanna ...

14. Bylo rozhodnuto, že v budoucnosti vzhledem k cílům vlády, pokud jde o řešení východních problémů, nemají být židé, Poláci, cikáni, Rusové a Ukrajinci předáváni obyčejným soudům k potrestání pro spáchané trestné činy, nýbrž mají být odevzdáni říšskému vedoucímu SS. To neplatí pro procesy občanskoprávní, ani pro Poláky, jejichž jména byla vyhlášena nebo zapsána v německých rasových seznamech.

Z R O Z K A Z U Ř Í Š S K Ě H O V E D O U C Í H O S S H I M M L E R A
Z E 17. P R O S I N C E 1942

(Dokument PS-1063D, USA-219)

... Následkem válečné nutnosti, o které není třeba dále uvažovat, nařídil říšský vedoucí SS a náčelník německé policie dne 14. prosince 1942, aby bylo do konce ledna 1943 posláno alespoň 35 000 práce schopných vězňů do koncentračních táborů.

Aby bylo lze tento počet zajistit, je třeba učinit tato opatření:

1. Od dnešního dne (a dále až do 1. února 1943) bud'tež všichni vý-

chodní dělníci nebo ti zahraniční dělníci, kteří opustili práci nebo porušili pracovní smlouvy a kteří nejsou příslušníky spojeneckých, spřátelených nebo neutrálních států, co nejrychleji dopraveni do nejbližších koncentračních táborů.

2. Velitelé táborů a velitelé bezpečnostní policie a SD i přednostové státní policie přezkoumají ihned pečlivě a důkladně: a) věznice a b) tábory nápravných prací.

Všichni práce schopní vězňové budou, je-li to vůbec možné, ihned dopraveni do nejbližších koncentračních táborů podle následující instrukce, a to i v těch případech, kdy má být vbrzku zahájeno soudní stíhání. Ve věznicích lze ponechat jen vězně, kteří musí v zájmu vyšetřování zůstat v přísné samovazbě. Potřebujeme každého dělníka . . .

Z D E N Í K U H A N S E F R A N K A

(Dokument SSSR-223)

Z Frankova projevu na poradě vedoucích jednotlivých odborů dne 12. dubna 1940 v Krakově

. . . Na nátlak říše bylo vzhledem k tomu, že k práci do Německé říše se hlásí nedostatečné množství pracovních sil, učiněno od nynějška rozhodnutí, že je nutno použít donucovacích opatření.

Tato donucovací opatření znamenají, že je možno zatýkat Poláky, a to ženy i muže. Nadto vzniklo určité jitrění, které, jak je patrné z některých zpráv, se velmi silně šíří a mohlo by vést k obtížím ve všech oblastech.

Pan polní maršál Göring poukázal svého času na nutnost poslat jeden milion dělníků do říše. Dosud bylo dodáno 160 tisíc.

Zatýkání mladých Poláků při vycházení z kostela, biografu nebo divadla může vést ke stále vzrůstající nervositě mezi Poláky . . .

Nejlepším způsobem by byla razzie a je zcela ve shodě se zákonem, bude-li každý Polák na ulici zadržen a dotázán, co dělá, kde pracuje atd.

Ze záznamu o rozhovoru Franka se Sauckelem z 18. srpna 1942

F r a n k : . . . Jsem velmi rád, že vám mohu oficiálně sdělit, že jsme až do dnešního dne odeslali do Německa více než 800 tisíc dělníků. Nedávno jste žádal, aby bylo posláno 140 tisíc dělníků. Jsem šťasten, že vám mohu oficiálně oznámit, že podle našeho včerejšího ujednání dodáme 60 procent těchto nových Poláků do konce října a zbývajících 40 procent do konce roku . . .

Z Frankova projevu na poradě polských vedoucích pracovní fronty v generálním gouvernementu dne 14. prosince 1942

... Víte, že jsme poslali do Německa více než 940 tisíc polských dělníků. V tomto směru stojí generální gouvernement absolutně i relativně na prvním místě mezi všemi evropskými zeměmi. Bylo to neobyčejné úsilí a gauleiter Sauckel to uznává...

Z ÚŘEDNÍ ZPRÁVY VLÁDY POLSKÉ REPUBLIKY (Dokument SSSR-93)

Deportace obyvatelstva na nucené práce

a) Již dne 2. října 1939 vydal Frank nařízení o zavedení nucených prací pro polské obyvatelstvo v „generálním gouvernementu“.

Na podkladě tohoto nařízení bylo polské obyvatelstvo povinno pracovat v zemědělských podnicích, při opravách veřejných budov, stavbě cest, regulaci řek, na silnicích a železničních tratích.

b) Další nařízení z 12. prosince 1939 rozšířilo okruh lidí podléhajících pracovní povinnosti a zařadilo mezi ně i děti od 14 let. Nařízení pak z 13. května 1942 dovolilo úřadům používat nucené práce i za hranicemi „generálního gouvernementu“.

c) Na základě těchto nařízení vznikla praxe, která záležela v hromadném deportování obyvatelstva z Polska do Německa. Po celém „generálním gouvernementu“, v městech i na vesnicích, vyzývaly plakáty neustále Poláky, aby se odebrali „dobrovolně“ na práci do Německa. Avšak zároveň bylo každému městu i každé vesnici oznámeno, kolik dělníků musí dodat.

Výsledky „dobrovolného odvodu“ přinášely obyčejně velmi značné rozčarování. V důsledku toho vyzývaly německé úřady každého osobně nebo pořádaly razzie na ulicích, v restauracích a v jiných místech a posílaly lidi takto sebrané přímo do Německa.

Byly pořádány zvláštní razzie na mladé dělníky obou pohlaví. Po celé měsíce nedostávaly rodiny žádné zprávy od lidí, kteří byli takto odvezeni; teprve po určité době přicházely otevřené dopisy, které líčily bídné poměry, ve kterých museli tito lidé žít. Často se po mnoha měsících vraceli dělníci domů ve stavu úplné duševní deprese a tělesného vyčerpání.

Jsou k dispozici konkrétní důkazy, že v době těchto nucených prací byli muži po celých tisících sterilisováni, kdežto mladá děvčata byla dopravována do nevěstinců.

d) Takto byli dělníci posíláni k německým rolníkům, aby tam pracovali na jejich půdě nebo aby tam pracovali v továrnách anebo aby —

při speciálních pracích — pracovali v táborech nucených prací. Poměry v těchto táborech byly strašlivé.

e) Podle odhadů, které se podařilo až dosud učinit, bylo v jediném roce 1940 posláno do Německa 100 tisíc mužů a žen jako dělníci.

f) K této obrovské armádě dělnických otroků je nutno přičíst také tisíce Poláků, kteří byli odvezeni z území připojených k říši a také 200 000 polských válečných zajatců, kteří byli podle nařízení Hitlera ze srpna 1940 „propuštěni“ z táborů jen proto, aby mohli pak být posláni na nucené práce v různých částech Německa.

g) Tyto deportace se děly stále po všechna válečná léta. Celkový počet těchto dělníků dosáhl jednu dobu až 2 000 000.

Přesná čísla jsou zřejmě nedostupná. Vezmeme-li však v úvahu, že je nyní, nehledě k neobyčejně velké úmrtnosti mezi těmito lidmi, asi 835 000 Poláků zaregistrováno v západním Německu, bude se tento odhad jevit příliš nízkým . . .

*Z GÖRINGOVÝCH „ZELENÝCH DESEK“
O POUŽÍVÁNÍ NUCENÉ PRÁCE NA DOČASNĚ
OKUPOVANÝCH SOVĚTSKÝCH ÚZEMÍCH*

(Dokument SSSR-10)

. . . Dělníci v zásobovacích podnicích, v podnicích na těžbu nafty a v rafineriích, ve skladištích atd. se přinutí pod pohrůžkou trestu prodloužení pracovní doby v případě potřeby . . .

Je-li to nutné, utvoří se z dělníků pracovní kolony . . .

*ZE ZÁZNAMU O PORADĚ,
TÝKAJÍCÍ SE NASAZENÍ RUSŮ DO PRÁCE,
KTERÁ SE KONALA ZA ÚČASTI GÖRINGA
DNE 7. LISTOPADU 1941*

(Dokument SSSR-386)

Říšský maršál dal tyto pokyny o nasazení ruských pracovních sil:

1. Značné rezervy pracovních sil doma mají také rozhodující význam pro výsledek války. Ruští dělníci ukázali svou pracovní schopnost v době výstavby gigantického ruského průmyslu. Proto musí být nyní této pracovní schopnosti využito ku prospěchu říše.

Vzhledem k tomuto führerovu rozkazu ustupují všechny námitky do pozadí.

Nepříznivé stránky, jež může mít nasazení těchto pracovních sil, musí být zmenšeny na nejmenší míru — to je především úkolem zpravodajských orgánů a bezpečnostní policie.

2. Rusové v pásmu bojových operací. Rusové musí být nasazeni do práce hlavně na stavbě cest a železnic, při odklizovacích pracích, k odstraňování min a ke stavbám letišť. Velká část německých stavebních praporů musí být rozpuštěna (příklad letectva) a kvalifikovaní němečtí dělníci musí být posláni do válečného průmyslu; kopat zemi a roztloukat šterk není práce pro ně, pro to jsou tu Rusové.

3. Rusové v oblastech, které spravují říšští komisaři, a v generálním gouvernementu. Je nutno zachovávat zásady uvedené v bodě 2. Kromě toho je třeba více nasazovat Rusy do zemědělství; nejsou-li stroje, je nutno pomocí lidských rukou vyplnit požadavky, které klade říše na zemědělství ve východním prostoru. Dále je nutno dát k dispozici dostatečný počet místních pracovních sil pro největší možnou exploataci ruských uhelných pánví.

4. Rusové na území říše, včetně protektorátu. Počet zde nasazených sil závisí na potřebě. Při uvážení potřeby je nutno vycházet z toho, že dělníci z jiných zemí, kteří málo vyrábějí, ale mnoho jedí, musí být vystěhováni z říše, a také z toho, že v budoucnosti nesmí být německých žen tak mnoho používáno v pracovním procesu. Vedle ruských válečných zajatců nutno používat také svobodných ruských pracovních sil...

... Dělníků budiž používáno a budiž s nimi zacházeno prakticky stejně jako s ruskými válečnými zajatci...

... Mobilisování dělníků a nasazení válečných zajatců je vlastně jednotnou akcí a obě tato opatření musí být vzájemně organizačně sladěna...

... Pokud jde o pracovní podmínky u svobodných ruských dělníků, je třeba mít na mysli toto:

1. Dělník může dostávat malé kapesné...

3. Proto, že jeho pracovní síla je pro podnikatele laciná, je třeba se postarat o příslušné finanční zdanění zaměstnavatele...

6. Nasazení Rusů do práce nesmí vést za žádných okolností k porušení mzdových zásad ve východním prostoru. Všechna finanční opatření v této oblasti musí vycházet ze zásady, že co nejmenší mzdy na východě jsou podle kategorického rozkazu führerova předpokladem pro úhradu válečných nákladů a válečných dluhů říše po skončení války. Porušování této zásady budiž co nejpřísněji trestáno...

Totéž platí přirozeně pro jakékoli nabádání k „sociálním snahám“ na ruském koloniálním území.

Z GÖRINGOVA ROZKAZU Z 10. LEDNA 1942
O NASAZOVÁNÍ PRACOVNÍCH SIL

(Dokument SSSR-379)

V nejbližších měsících nabude nasazování pracovních sil ještě většího významu než dosud. Na jedné straně činí vojenská situace nutným, aby všichni mladí muži byli odesláni k armádě, aby tak armáda mohla splnit úkoly, před kterými stojí. Na druhé straně je nutno poslat do zbrojního průmyslu a do jiných odvětví válečného hospodářství a zemědělství pracovní síly, jichž je tam velmi naléhavě potřeba.

Při řešení tohoto problému má velkou úlohu pracovní nasazení válečných zajatců, zejména zajatců ze sovětského Ruska.

Akce, které budou v této věci podniknuty, mohou být korunovány úspěchem jen tehdy, budou-li jednotně řízeny; k dosažení tohoto úspěchu použijí všech prostředků.

Vzhledem k tomu jsem udělil své pracovní skupině pro nasazování pracovních sil v rámci čtyřletého plánu neomezená oprávnění v oboru řízení všech akcí na nasazování pracovních sil.

ZE SAUCKELOVA ROZKAZU Z 6. DUBNA 1942, Č. 1
„O JMENOVÁNÍ GAULEITERŮ ZMOCNĚNCI
PRO NASAZOVÁNÍ PRACOVNÍCH SIL
V JEJICH OBLASTECH“

(Dokument SSSR-365)

Tímto rozkazem jmenuji gauleitery NSDAP svými zmocněnci pro nasazování pracovních sil v oblastech, které jim podléhají.

K jejich úkolům patří:

1. Zajistit nerušenou součinnost všech státních, stranických, vojenských a hospodářských institucí, aby se dosáhlo co největšího účinku v oboru nasazování pracovních sil.

4. Přezkoumávat výsledky nasazení všech zahraničních dělníků a dělnic.

O tom budou vydány zvláštní pokyny.

5. Přezkoumávat, jak jsou plněna nařízení o stravování a ubytování všech zahraničních dělníků a válečných zajatců nasazených do práce a také nařízení o zacházení s nimi . . .

ZE SAUCKELOVA
PROGRAMU NASAZOVÁNÍ PRACOVNÍCH SIL;
TENTO PROGRAM NAPSAL SAUCKEL
K „NAROZENINÁM HITLERA“ V ROCE 1942
(Dokument PS-016)

... 4. ... generální zmocněnec pro nasazování pracovních sil bude mít k dispozici jen zcela nepatrný okruh osobních spolupracovníků a bude se opírat výhradně o podporu stranických, státních a hospodářských organizací; s jejich podporou bude zabezpečovat zdárné plnění svých úkolů.

5. Se souhlasem führera a pana říšského maršála Německé říše a rovněž vedoucího kanceláře strany jmenoval generální zmocněnec pro nasazení pracovních sil všechny gauleitery Německé říše svými zmocněnci ...

b) Zmocněnci pro nasazení pracovních sil používají ve svých oblastech stranických institucí jim podřízených.

Vedoucí všech vyšších státních a hospodářských úřadů v jednotlivých oblastech informují gauleitery o všech důležitějších věcech, které se týkají nasazení pracovních sil, a dávají jim v tom směru rady.

Nejdůležitější je účast:

presidenta zemského pracovního úřadu;
zmocněnce pro otázky práce, oblastního zemědělského vedoucího,
oblastního hospodářského poradce;
oblastního vedoucího německé pracovní fronty,
oblastní vedoucí žen,
oblastního vedoucího hitlerovské mládeže,
vedoucího vnitřní a všeobecné správy ...

7. Nejpřednějším a nejdůležitějším úkolem gauleiterů NSDAP jako zmocněnců pro nasazení pracovních sil v jejich oblastech je podle toho zajistit co nejlepší součinnost všech úředních míst ve své oblasti, která se podílí na akcích pro nasazení pracovních sil ...

Vydal jsem už nutné pokyny o stravování a ubytování lidí z východu a také o zacházení s nimi všem příslušným místům policejních, hospodářských a zásobovacích úřadů.

Kromě toho prosím vedoucí strany NSDAP v jednotlivých oblastech, aby mne v tomto oboru všestranně podporovali, abychom se tak vyvarovali všeho, co by mohlo způsobit německému národu škodu v důsledku tohoto opatření ...

Prosím gauleitery jako své zmocněnce, aby zabezpečili nezmenšenou výkonnost všech těchto úředních míst a jejich co možná nejlepší součinnost i pravidelné vzájemné informování.²⁰⁰

Z D O P I S U G E N E R Á L N Í H O Z M O C N Ě N C E
P R O N A S A Z E N Í P R A C O V N Í C H S I L Z 8. Z Á Ř Í 1 9 4 2,
Č. U A 5 7 8 0.2 8 / 2 7 1 4
„Z V L Á Š T N Í O P A T Ř E N Í G E N E R Á L N Í H O Z M O C N Ě N C E
O N A S A Z E N Í P R A C O V N Í C H S I L A O O D E S L Á N Í
V Ý C H O D N Í C H P R A C O V N Í C
N A P O M O C D O M Á C N O S T E M S V Í C E D Ě T M I
V M Ě Š T E C H I N A V E N K O V Ě
(Dokument SSSR-383)

... Žádosti na přiloženém formuláři (viz vzorec) o přidělení východní pracovnice pro práce v domácnosti přezkoumává pracovní úřad s hlediska toho, zda domácnost potřebuje pracovníci, načež se žádosti zašlou ke schválení příslušnému vedoucímu NSDAP (kreisleiterovi).

Má-li kreisleiter námitky proti přidělení pracovnice, odepře pracovní úřad žadateli přidělení východní pracovnice anebo mu odepře podle okolností povolení k zaměstnávání takové pracovnice. Důvody se přitom nevedou a rozhodnutí je konečné...

F o r m a   ž á d o s t i :

K číslu Va. 5780.28.2714 z 8. září 1942.

Pracovní úřad.

UA 5780.28/2714.

O r g a n i s a c i   N S D A P

T ý k á   s e: Z a m ě s t n á v á n í   v ý c h o d n í c h   p r a c o v n í c   v   d o m á c n o s t i.

Jméno přečnosity domácnosti.....

Povolání přednosity domácnosti

Zdejší adresa .....

Soukromé hospodářství — lékař, řemeslník, atd. (druh zaměstnání).

Shora uvedená domácnost podala žádost o přidělení (o povolení k zaměstnávání) východní pracovnice.

Žádám o posudek, zda nejsou námitky proti zaměstnávání východní pracovnice ve zmíněné domácnosti.

(Místo a datum.)

(Podpis)

²⁰⁰ V témž dokumentu oznamuje Sauckel rozhočnutí Hitlerovo odeslat „... do říše na pomoc německým rolnicím z východních oblastí asi 400 až 500 tisíc vybraných zdravých a silných děvčat...“, aby bylo lze upustit od pracovní povinnosti pro německé ženy a dívky.

Odpověď pracovního úřadu

V . . . . .

Proti zaměstnávání východní pracovnice v uvedené domácnosti jsou — nejsou námítky.

Místo a datum.

(Podpis)

Z GÖRINGOVA ROZKAZU Z 27. BŘEZNA 1942
„O PROVEDENÍ FÜHREROVA VÝNOSU O GENERÁLNÍM
ZMOCNĚNCI PRO NASAZENÍ PRACOVNÍCH SIL“

(Dokument SSSR-365)

. . . Generálnímu zmocněnci pro nasazení pracovních sil se dostalo od fűhrera oprávnění, aby při řešení svých úkolů dával své pokyny nejvyšším říšským úřadům, úřadům jim podřízeným a také orgánům strany, jejím složkám a organisacím k nim přičleněným, říšskému protektorovi, generálnímu guvernérovi, vojenským představeným a vedoucím civilních úřadů.

Z ROZKAZU
VRCHNÍHO VELITELSTVÍ POZEMNÍCH VOJSK
Z 10. KVĚTNA 1942 Č. 113210/42
„O MOBILISACI RUSKÝCH PRACOVNÍCH SIL
PRO ŘÍŠI“

(Dokument SSSR-367)

Fűhrerem jmenovaný generální zmocněnec pro nasazení pracovních sil gauleiter Sauckel (viz rozhodnutí vrchního velitelství pozemních vojsk z 31. března 1942, č. II-4045/42) rozhodl vzhledem k zvýšené potřebě říše, pokud jde o válečnou techniku a výzbroj a za účelem uspokojení potřeb německého válečného průmyslu a celého válečného hospodářství, že je třeba urychlit tempo mobilisace ruských pracovních sil a jejich odeslání do říše a značně zvýšit počet dělníků, kteří mají být mobilisováni.

Pro provedení těchto mobilisačních akcí, které se týkají všech okupovaných východních oblastí, a to i obvodů týlových a frontových a obvodů za jednotlivými armádami, je třeba učinit zvláštní opatření, neboť úřady, do jejichž kompetence spadá nasazení pracovních sil, ani komise pro mobilisaci u generálního zmocněnce pro nasazení pracovních sil, nejsou s to samy tento úkol zdolat.

Mobilisační akce nesmějí být omezeny na obvody měst, ve kterých jsou úřady pro nasazení pracovních sil. Je nutno také široce podchytit městské obyvatelstvo, které se přestěhovalo na venkov, a také venkovské

obyvatelstvo, a to v rozsahu, v jakém může být uvolněno podle názoru příslušných zemědělských úředních míst.

Vyplnění tohoto úkolu vyžaduje podpory vojenských i místních civilních organizací (polních velitelství, místních velitelství, organizací hospodářského štábu Východ, obvodních správ, starostů atd.).

Jde tu o akce, které mají zásadní význam pro výsledek války. Stav pracovních sil v říši vyžaduje naléhavě, aby byly uvedené akce provedeny ihned a v širokém měřítku. To se musí stát nejdůležitější povinností všech organizací...

Přednostní postavení armády a hospodářství na východě při uspokojování potřeby pracovních sil

... Bezprostřední potřeby pracovních sil pro armádu musí být uspokojovány přednostně před pracovní mobilisací pro říši, jde-li o potřeby skutečně neodkladné a trvalé.

Rozsah potřeby vojenských těles určují armádní štáby, velitelé frontových obvodů a velitelé vojenských těles.

Je však nutno přitom mít na zřeteli silný nedostatek pracovních sil v říši a co nejprísněji přezkoumávat stanovený rozsah vlastní potřeby pracovních sil vojenských oddílů, neboť pracovní síly potřebuje naléhavě válečný průmysl a tím celé válečné hospodářství. To platí i pro pracovní síly, které vojenské oddíly už zaměstnávají.

Bude-li po velmi pečlivém prozkoumání shledáno, že zaměstnávané pracovní síly nejsou naprosto nezbytné, musí být ihned poslány jinam.

Je třeba také přezkoumávat všechny jiné dělníky s toho hlediska, zda jsou mezi nimi dělníci kvalifikovaní a zda jsou zaměstnáváni ve svém oboru.

Takto uvolněné pracovní síly musí být nahrazeny jinými dělníky a musí být ihned odeslány do říše...

Pod stejným zorným úhlem musí hospodářské orgány přezkoumat rozsah potřeby pracovních sil u hospodářské jednotky, která pracuje na uspokojení potřeb armády v okupovaných východních oblastech.

Stavební práce, které lze odložit bez újmy zásobování vojska, musí být zastaveny, neboť poutají pracovní síly, jichž v přítomné době více potřebuje říšský válečný průmysl.

Úkoly hospodářských organizací, které řídí výrobu, záležejí v tom, aby co nejvíce a až do krajních mezí omezily své vlastní potřeby pracovních sil, aby bylo lze provést akce pro mobilisaci pracovních sil pro říši...

ZE SMĚRNICE DOKTORA TODTA Z 28. ČERVENCE 1941,
Č. 5185/41
PRO VŠECKY „TODTOVY“ ORGANISACE
VE VÝCHODNÍCH OBLASTECH
(Dokument SSSR-366)

Generál polní maršál Keitel projevil svou nespokojenost nad tím, že nižší útvary Todtovy organizace (OT), které jsou v okolí Lvova, vyplácejí místním dělníkům mzdy ve výši 25 rublů a že nižší oddíly OT používají továren...

Už při svém posledním zájezdu jsem zevrubně vysvětlil svým spolupracovníkům, že na ruském území platí jiné předpisy pro zaměstnávání pracovních sil než v západní Evropě.

Pracovní síly musí být především zaměstnávány při dopravě nákladů lidmi a povozy, a to bez náhrady. Dělník za to obdrží skrovnou potravu. O vyplácení mezd v obvodu fronty nemůže být ani řeči až do dalšího rozhodnutí.

V oblastech, kde už zahájila svou působnost hospodářská organizace zřízená říšským maršálem, se vyplácejí za jednoduché stavební práce v nejlepším případě jen sazby, které byly dohodnuty s touto hospodářskou organizací.

Mé osobní stanovisko je pánům známé. Každý vedoucí mně odpovídá za to, že OT nebude na tomto poli jednat proti mému názoru. Jednotlivé firmy se zároveň o tom vyrozumívají.

Platby, které neodpovídají těmto zásadám, nebudou firmám hrazeny.

Tento rozkaz se dává na vědomost všem výkonným místům a všem firmám.

Podepsán: *Dr. Todt.*

Z HITLEROVY SMĚRNICE Z 8. ZÁŘÍ 1942 Č. 11154/42
O POUŽÍVÁNÍ PRÁCE VÁLEČNÝCH ZAJATCŮ
A MÍSTNÍHO OBYVATELSTVA K BUDOVÁNÍ
OBRANNÝCH STAVEB NA VÝCHODNÍ FRONTĚ
(Dokument SSSR-106)

Těžké obranné boje, které probíhají v obvodu střední armádní skupiny a na severu, mne nutí k tomu, abych vyslovil své názory na některé základní a zásadní věci týkající se obrany. Nutno jich používat při všech obranných bojích v budoucnosti. Očekávám, že budou oznámeny všem vojenským tělesům...

Nepřítel přistupuje k vybudování svých posic v daleko větším rozsahu, nežli naše vlastní vojska. Víím, že na to bude namítáno, že nepřítel má k dispozici daleko větší počet pracovních sil k vybudování těchto posic,

nežli my. Proto je absolutně nezbytné, abychom používali k těmto pracím všech válečných zajatců a všech místních pracovních sil s veškerou možnou energií. Takto lze ušetřit také německým vojákům veškeré práce při budování obranných opevnění za frontou za tím účelem, aby byli uvolněni pro své vlastní úkoly a aby zůstali svěží pro tyto úkoly. Často se v tomto směru nepostupuje dosti bezohledně, a postupuje-li se bezohledně, není tato bezohlednost taková, jak toho vyžaduje boj za bytí nebo nebytí v této chvíli . . .

V každém směru je daleko humánnější přinutit ruské obyvatelstvo k práci a použít k tomu všech prostředků, než obětovat náš nejcennější poklad, totiž naši vlastní krev . . .

Tento rozkaz bude dán písemně pouze štábům divisií a odtud bude tlumočen ústně.

Podepsán: *Adolf Hitler.*

Z INSTRUKCE PRO HOSPODÁŘSKÉ ORGANISACE
„ODDĚLENÍ PRÁCE“
O NASAZENÍ PRACOVNÍCH SIL NA VÝCHODĚ
Z 26. LEDNA 1942
(Dokument SSSR-381)

. . . Naděje, které klade říšský maršál na úřad pro nasazení pracovních sil, se musí za každou cenu splnit.

Úkolem hospodářských organizací a úřadů pro nasazení pracovních sil na východě je zaplnit v nejbližších měsících trhlinu v hospodářství, která vznikla odchodem lidí z mladších odvodních ročníků do armády, a to nábořem ruských pracovních sil až do posledního muže.

Je to rozhodující pro válku a proto toho musí být dosaženo. Neodpovídá-li počet dobrovolníků očekávání, pak je nutno, jak již bylo nařizováno, při náboru používat nejprísnějších opatření . . .

Z „POKYNU O ZACHÁZENÍ SE ZAHRANIČNÍMI DĚLNÍKY
Z ŘAD CIVILNÍHO OBYVATELSTVA, KTERÍ JSOU V ŘÍŠI“
(Dokument SSSR-381)

. . . Východní dělníci nosí označení „Ost“ (pravoúhelník s bleděmodrou obrubou, ve kterém je na modrém poli napsáno slovo „OST“) . . .

Nečiní se žádný rozdíl mezi Ukrajinci, Kavkazci, Armeny atd.

1. Východní dělníci buďtež ubytováni v uzavřených táborech, vybudovaných speciálně jako tábory pro dělníky, pod stálým dozorem strážce a náčelníka tábora.

V malých zemědělských podnicích nebo v hospodářstvích jednotlivců,

kde je dovoleno zaměstnávat východní pracovní síly, lze dovolit ubytovat dělníky mimo tábor ve staveních, která lze bezpečně zavřít a kde je německý muž, který může vzít na sebe funkci kontroly.

2. Pohlavní styk mezi Němci a východními dělníky je zakázán a trestá se u východních dělníků smrtí a u Němců uvězněním v koncentračním táboře.

3. Návštěva kostela je východním dělníkům zakázána a duchovní péče se strany Němců není povolena . . .

5. Východní dělníci, kteří jsou zaměstnáni jednotlivě na venkovském místě, musí trávit svůj volný čas v hospodářství zaměstnavatele; dovolení ke vzdálení se pod příslušným německým dohledem má být dáváno v určité míře jako odměna.

Východní dělníci jsou oprávněni jít k lékaři jen v doprovodu Němců . . .

Z „PONAUCENÍ HOSPODYNÍM
O ZAMĚSTNÁVÁNÍ VÝCHODNÍCH PRACOVNIC
V MĚSTSKÝCH A VENKOVSKÝCH
DOMÁCNOSTECH“

(Dokument SSSR-383)

. . . Každý cizinec posuzuje podle politického přesvědčení a osobního postoje každého jednotlivého Němce celkový postoj našeho národa. Zahraněční dělníci musí spatřovat v hospodyně a v členech její rodiny důstojné reprezentanty německého národa.

O problémech našeho národního života (na příklad rozhovory o obtížích a starostech vyvolávaných válkou) se nesmí v přítomnosti těchto zahraničních pracovníků mluvit.

Ve styku s východními pracovníky musí mít německá rodina na mysli válečné poměry a musí se proto přirozeně vyhýbat nemístnému sblížení s ní . . .

Jsou-li ve výjimečných případech v domácnosti zaměstnány společně německé pracovnice a východní pracovnice, pak musí být německé domácí pracovníci svěřeny úkoly, týkající se převážně obsluhy rodiny a také dohled na východní pracovníky.

Německé domácí pracovnice musí mít v každém směru privilegované postavení . . .

Přednosta domácnosti je povinen ihned, jakmile přijal do domácnosti východní pracovníky, dát jim zapsat u policie.

Východní pracovnice jsou povinny nosit na svrchním šatě na pravé straně prsou odznak „Ost“. Tento odznak se dostane při zapisování pracovnice u policie.

Jsou-li členové rodiny delší dobu vzdáleni, takže není možno dohlížet

na východní pracovníci v hospodářství, musí to být ihned oznámeno pracovnímu úřadu, aby mohla být východní pracovníce v případě nutnosti zaměstnána po onu dobu v jiném místě.

... Pro východní pracovníce, zaměstnané v domácnosti v říši, platí zvláštní pracovní podmínky. Německé předpisy, které se týkají pracovních poměrů a předpisy o ochraně práce platí pro východní pracovníce jen potud, pokud budou dány v tomto směru zvláštní pokyny...

... Východní pracovníce nemají právo na volný čas. Nejsou oprávněny se pohybovat mimo domácnost, jen plní-li povinnosti, souvisící s potřebami domácnosti.

Avšak při dobrém chování jim lze jako odměnu poskytnout jednou v týdnu možnost být 3 hodiny bez práce mimo domácnost. Tato procházka se musí skončit před nastoupením tmy a za všech okolností před 20. hodinou.

Východním pracovnícím je zakázáno navštěvovat restaurace, biografy, divadla a jiné podniky; není také dovolena návštěva kostelů...

... východní pracovníce zaměstnané v domácnosti jsou mobilisovány na neurčitou dobu.

Paragraf 12: Němci nesmí žít v jedné domácnosti s východní pracovníci.

Paragraf 14: ... Oděv se východní pracovníci zpravidla nedává...

Z NOTY LIDOVÉHO KOMISAŘE ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
S OUDRUHA V. M. MOLOTOVA ZE DNE 6. LEDNA 1942

(Dokument SSSR-51)

... Pokojné obyvatelé, kteří byli násilně odesláni na nucené práce, prohlašují německé úřady za „válečné zajatce“ a staví je co do režimu zacházení na roveň válečným zajatcům. Bylo zjištěno, že se ve zprávách štábů německé armády počítají rolníci a jiní pokojní obyvatelé, kteří upadli do rukou Němců a byli zahrnuti na nucené práce, automaticky do kategorie „zajatých válečných zajatců“, čímž se uměle a protiprávně zveličoval počet „válečných zajatců“. A tak se nelidský režim, který zavedly německé fašistické úřady pro válečné zajatce, stal údělem také civilního obyvatelstva.

V blízkosti města Plavska v tulské oblasti byl zřízen tábor, kde byli společně umístěni váleční zajatci i civilní obyvatelé z okolních vesnic. Mezi rolníky uvězněnými v táboře byli také výrostci a starci. Strava se skládala ze dvou bramborů a trochu ječmenné kaše na celý den. Rolníci, kteří byli v táboře, nedostávali vodu a bylo jim nařizováno, aby hasili žízeň sněhem. Úmrtnost v táboře dosahovala 25—30 lidí za 24 hodiny.

Utvořili-li věžňové skupinu, stříleli Němci po této skupině bez jakékoli výstrahy. Ve vesnici Berezňaky v poltavské oblasti byl vyvěšen rozkaz německého velení, v němž se pravilo, že ti místní obyvatelé, kteří nepůjdou na práci, budou zastřeleni.

Mnoho tisíc pokojných obyvatelů je okupanty odvlékáno nejen na nucené práce do nejbližších okresů, nýbrž jsou zaháněni na otrockou nevolnickou práci o hladu k německým statkářům hluboko do německého zázemí.

Celé stovky rolníků z vesnic Lučaně, Semica, Duboveckoje, Korolevščina a Abramovščina jen z jediného iljinského okresu smolenské oblasti, které byly deportovány na nucené práce, zmizely beze stopy.

Po svém vstupu dne 22. listopadu do vesnice Faustovo, zvenigorodský okres v moskevské oblasti, shromáždily německé úřady veškeré obyvatelstvo, vybraly muže a zdravé ženy a poslaly je hluboko do svého zázemí.

Při svém ústupu zahnali Němci do svého zázemí obyvatelstvo z vesnic Jeršovo, Skokovo a Funkovo ve zvenigorodském okrese, jakož i z vesnice Jesipovo v solněčnogorském okrese v moskevské oblasti, při čemž předem všechny tyto vesnice vypálili. Totéž se stalo také v mnohých jiných nyní osvobozených vesnicích v oblasti moskevské, kalininské, tulské, rjazanské a orelské.

Když opouštěli ukrajinské vesnice Chudojarovo, Nový Liman a četné jiné vesnice z Ševčenkova okresu v charkovské oblasti, vypálili Němci tyto vesnice do základů a šmahem odvedli veškeré dospělé obyvatelstvo.

Režim trestanecké práce a koncentračních táborů provádějí Němci také v sovětských městech, kterých se zmocnili.

Tak po obsazení Kijeva zahnali Němci na práci veškeré civilní obyvatelstvo ve věku od 11 do 60 let, a to bez ohledu na povolání, pohlaví, zdravotní stav a národnost. Nemocné, kteří se nemohli udržet na nohou, pokutovali Němci za promeškané pracovní dny pokutou 50 rublů za den.

V jiném ukrajinském městě, totiž v Pjatichatce v dněpropetrovské oblasti, zahnali Němci veškeré obyvatelstvo na nucené práce na opravě cest, nutili je pracovat 20 hodin denně a nedali jim ani chléb, ani vodu. Starce a ženy, klesající vysílením, tloukli hitlerovci pažbami a nutili je pracovat pod pohružkou krutých trestů a zastřelení, na nic se neohlížejíce.

V Charkově se okupanti rozhodli ztropit si zvláštní posměch z místní ukrajinské inteligence. Dne 5. listopadu nařídili všem hercům, aby se dostavili k registraci k Ševčenkově divadelní budově. Když se herci shromáždili, byli obklopeni německými vojáky, kteří je zapřáhli do vozíků a hnali je nejlidnatějšími ulicemi k řece pro vodu . . .

Z 27. DUBNA 1942

(Dokument SSSR-51)

III. Zavedení otrocko-nevolnického režimu v okupovaných oblastech SSSR a deportace civilního obyvatelstva „do zajetí“

Sovětská vláda má v rukou listinný materiál svědčící o tom, že hitlerovští vládcové a vojenské velení provádějí na okupovaném území plán zotročení všech sovětských občanů, zavádějí všeobecnou nucenou práci v městech i na venkově a násilně deportují do Německa několik milionů pokojných obyvatelů naší země, které zařadili nezákonně mezi „válečné zajatce“. Hitlerovci chtějí přeměnit naši vlast v zotročenou kolonii.

V okupovaných obvodech Ukrajiny a Bílé Rusi zavedli Němci pro průmyslové dělnictvo nucenou práci a nutí je pracovat 14 až 16 hodin i na zdraví nejškodlivějších pracích, a to ve většině případů bez jakékoli odměny, někdy pak za směšně nízkou odměnu. Tak na příklad v Kijevě a v Krivom Rogu činí odměna za práci pro všechny dělníky, kteří vůbec dostávají mzdu, ve většině případů méně nežli půl německé marky denně. Život za tento výdělek se rovná pomalé smrti z hladu. Údělem většiny průmyslových okresů v okupovaných oblastech se stala nucená práce na těžkých silničních pracích a při nakládání, a to v „pracovních kolonách“, které okupanti zřídili; v těchto kolonách jsou kvalifikovaní dělníci, techničtí zaměstnanci i inženýři zaměstnáváni jako nádeníci. Převážná většina průmyslových podniků v okupovaných okresech stojí. Značnou část podniků odevzdávají okupanti německým kapitalistickým firmám, které si takto přisvojují majetek sovětského lidu, ale obvykle nejsou s to uvést tyto podniky do provozu. Němečtí uchvatitelé a jejich rumunští pomahači vyhlásili nedávno „výprodej“ průmyslových podniků na území Moldavska a Ukrajiny, což znamená, že tyto podniky budou i s jejich dělnictvem odevzdány kterémukoli německému nebo rumunskému kapitalistovi, který usmlouvá cenu s vojenským velením.

V Ukrajině a v Bílé Rusi byla síť obchodů ve skutečnosti likvidována a jen zřídkakdy přijdou do prodeje za neobyčejně vysoké ceny předměty denní potřeby, které byly právě rekvirovány u místního obyvatelstva. V nemnohých krámech, které jsou otevřeny v Dněpropetrovsku, Kijevě a v Poltavě, se zboží prodává, jak se praví ve zvláštních firemních vývěskách, „jedině Němcům“. Podle instrukce německého velení byly bazary zakázány, „aby se zabránilo úniku zboží, kterého potřebuje říše“.

V tajné instrukci „O aktuálních úkolech ve východních oblastech“, které se zmocnily oddíly Rudé armády začátkem března 1942, přiznává

přednosta „vojensko-hospodářské inspekce střední fronty“ generálleutnant Weigang, že „se ukázalo, že je nemožné udržet průmyslovou výrobu prací polohladových a polonahých lidí“, že „znehodnocení peněz a nedostatek zboží splývají s nebezpečnou nedůvěrou k německým úřadům se strany místního obyvatelstva“ a že „to vyvolává v týlu bojujících vojsk naprosto nepřijatelné nebezpečí pro klid v okupovaných oblastech“, které se německý generál osměluje nazývat v tomto dokumentu „našimi novými koloniálními državami na východě“.

Když německý generál Weigang přiznal, že úplný rozklad průmyslové výroby v okupovaných oblastech vede k hromadné nezaměstnanosti, dává následující pokyn pro urychlení násilného odeslání ruských, ukrajinských, běloruských a jiných místních dělníků do Německa:

„Jedině, bude-li několik milionů vybraných ruských dělníků z nevyčerpatelných záloh práce schopných, zdravých a silných lidí v okupovaných východních oblastech odesláno do Německa, ... bude lze vyřešit naléhavý problém vyrovnání neslýchaných potřeb pracovních sil a tím bude lze také uhradit zcela katastrofální nedostatek pracovních sil v Německu.“ („Speciální pokyn č. 3 pro zvláštní skupinu BB[i]“, oddíl II.)

Německé velení a okupační úřady pošlapávají veškerou lidskou důstojnost našich občanů a zavádějí v okupovaných oblastech režim neslýchané zvůle. V rozkaze velitelství 3. německé skupiny tankových vojsk, kterého se zmocnily oddíly Rudé armády, se nařizuje, aby bylo veškeré civilní obyvatelstvo v okupovaných oblastech přibráno k rozličným těžkým pracem; zároveň se stanoví, že se za tuto nucenou práci nemá platit, a drze se prohlašuje:

„Bezplatnou prací vykoupí obyvatelstvo svou vinu za sabotážní činy, které byly již spáchány, a také za sabotážní činy, které mohou být spáchány v budoucnosti.“

Ruku v ruce s otrockou prací jdou kruté tresty a represalie nejen za vyhýbání se nucené práci, nýbrž i za s hlediska okupantů nedostatečnou produktivitu práce obyvatelů vysílených hladem. „Vyhláška“ vydaná v Kaluze dne 20. listopadu 1941, která je podepsána německým posádkovým velitelem majorem Portatiusem, zní takto:

„1. Občané, kteří budou pracovat líně, nebo neodpracují předepsaný počet hodin, budou odsouzeni k peněžitému trestu. Nezaplatí-li trest, bude jim uložen trest tělesný.

2. Občanům, kteří byli určeni na práci, ale nedostavili se, bude uložen tělesný trest a město jim neposkytne pomoc v potravinách.

3. Občané, kteří se vůbec vyhýbají práci, budou kromě toho vyhoštěni z Kalugy. Občané, kteří se štítí práce, budou zařaděni do pracovních útvarů a kolon a budou ubytováni v kasárnách; budou muset pracovat na těžkých pracích.“

Pokud jde o rolnictvo v okupovaných oblastech, vytyčila si hitlerovská vláda a velení za cíl a prováděla v praxi toto: 1. zabrat půdu, kterou odevzdal sovětský stát do věčného a beplatného užívání kolchozům, pro německé okupanty, při čemž se půda kolchozů a individuálně hospodařících rolníků předává „Zemědělské úřadovně německé správy“ a tato „německá správa“, rolníky proklínaná, disponuje zabranou půdou podle své libovůle; 2. likvidovat kolchozy a zřizovat „obecní hospodářství“ pod knutou německých „správců“, přinutit rolníky ke společné práci a touto prací získané potraviny i jiné zemědělské výrobky uzmout a ihned vydávat německým úřadům, které je zasílají na vydržování německé fašistické armády a týlu; 3. vytvořit z půdy odebrané rolníkům statky a dosazovat do nich německé statkáře i jiné německé „kolonisty“, kteří požívají důvěry hitlerovců a jsou lačni cizího majetku; 4. násilně deportovat mnoho set tisíců rolníků a rolnic pro nasazení na nucené práce do hitlerovského Německa.

Tak si počínají německé fašistické úřady a německé velení vůči rolníkům v okupovaných jimi sovětských obvodech; rolníci zůstávají bez půdy a bez potravin, pro rolníky a rolnice je zaváděna otrocko-nevolnická práce pod komandem hitlerovských „správců“ z řad všelijakých převandrovalců; už nyní je připravováno obnovení statků a na zabranou kolchozní půdu jsou dosazováni němečtí statkáři. To je právě smysl „pozemkového zákona“, který vydal koncem února 1942 hitlerovský vládce okupovaných sovětských oblastí, bývalý carský špion Alfred Rosenberg. To jsou „agrární“ řády, které zavádějí v okupovaných sovětských obvodech Ukrajiny, Bílé Rusi, Lotyšska, Litvy a Estonska němečtí generálové za pomoci různých „zemědělských důstojníků“, „vojenských agronomů“ a hitlerovských „správců zemědělské úřadovny německé správy“, zvláště vycvičených pro utiskování rolníků.

O tom všem svědčí velmi četné rozkazy a instrukce německých okupantů a jimi rozšiřované letáky s provoláním.

V tajné instrukci vydané německým velením, která má nadpis „Zásady pro vedení hospodářství na východě“ (příloha ke zvláštnímu nařízení o zásobování z 22. srpna 1941), se praví:

„Hlavní úkol spočívá v tom, aby se ukořistilo co nejrychleji obilí, olejnaté plodiny, nafta a lehké kovy a aby byly dodány dopravní prostředky a hospodářské stroje... Je třeba usilovat o to, aby byl dosazen co největší počet německých vedoucích, aby bylo lze dosáhnout co nejrychlejšího odeslání výrobků z podniků jimi vedených... Prozatím je nutno zachovat systém kolchozů, aby se zabránilo poruchám při zásobování německé armády i při hospodaření na účet sovětských prostorů.“

V „Poučení o vedení hospodářství v dobytých východních oblastech“, které vydalo vrchní německé velení, se praví:

„Dobyté východní oblasti jsou německým hospodářským územím. Půda, veškerý živý i mrtvý hospodářský inventář... je vlastnictvím německého státu.“

V témž hitlerovském „Poučení“ jsou obsaženy zvláštní pokyny, jakými falešnými sliby o vrácení majetku a zaplacení práce mají být rolníci oklamáni a jaká „ujištění“ mají být dávana za tím účelem ruskému obyvatelstvu, aby bylo lze práce „místního obyvatelstva“ lépe použít „pro zásobování německých vojsk a nadto pro zásobování válečného hospodářství v Německu“.

Tak zvaný „říšský komisař“ v Němci okupovaných ukrajinských oblastech Erich Koch slibuje ve svém svolání k německým vojákům, pocházejícím z východního Pruska, že jim bude rozdána půda a jiná bohatství Ukrajiny:

„Jako říšskému komisaři mně byla svěřena na úrodnou půdu a plodiny bohatá Ukrajina, již bude využito podle vůle führera (Hitlera) pro potřeby Evropy... Důvěra führerova mně umožňuje, abych každému z vás zabezpečil, aby byl mým věrným pomocníkem při řešení tohoto obrovského úkolu. Již jednou jsem vám kdysi dal slovo, že obdržíte přednostně v obsazených vámi východních oblastech podniky a zaměstnání... Vy a vaše děti naplníte německým životem půdu, která je nasáklá německou krví.“

Za tímto dobrodruhem nezůstává pozadu ani zástupce náčelníka štábu vrchního rumunského velení generál Teteranu, který dává v oběžníku č. 1500/A tento pokyn:

„V odměnu za statečnost a oddanost rozhodl se pan generál Antonescu přidělit půdu na osvobozeném území těm, kdož se vyznamenali v této válce. Vojenské oddíly sestaví jmenovité seznamy důstojníků, poddůstojníků a vojáků, kteří se vyznamenali a zasluhují, aby jim byla přidělena půda, a přímo uvedou, v kterém kraji si vyznamenání přejí, aby jim půda byla přidělena. Seznamy sestavují vojenské oddíly vždy každých 15 dnů.“

V úřední hitlerovské rozhlasové propagandě se otevřeně prohlašuje, že „na Ukrajině bude usídleno 25 milionů německých kolonistů z Němců i z národů příbuzných, kteří se nemusí obávat obtíží, protože pro těžkou a nádenickou práci bude používáno Ukrajinců“.

Aby zničilo nové kolchozní zřízení na našem venkově, které otevřelo rolníkům cestu k bohatému a šťastnému životu, a aby mohlo zavést svůj německý fašistický uchvatitelský řád, poskytlo německé velení svým „hospodářským komandům“, „vojenským agronomům“, „zemědělským důstojníkům“, „správcům“, kteří byli dosazeni hitlerovci, a různě

ným „posádkovým velitelům“, „starostům“ a „purkmistrům“ neomezená oprávnění co nejsurověji fyzicky nutit rolníky k otrocko-nevolnické práci. Rozkaz štábu 48. pancéřového sboru německé armády zní: „Udržovat vnitřní pořádek v ukrajinské vsi je třeba jedině obušky...“ Rozkaz německého velitele v osadě Andrejevka v charkovské oblasti z 9. listopadu 1941 praví: „Německým velením jmenovaného starostu a jeho nařízení je nutno poslouchat. Neuposlechnutí se trestá smrtí.“ Z svolání německých úřadů ke kolchozníkům vesnice Bagata Čerňasina v charkovské oblasti: „Musíte pracovat pro německou armádu 5 dní v týdnu. Kdo se nedostaví, dostane 25 ran.“ Počet ran metlou úředně německým velením uzákoněný pro ty, kdož se nechtějí podrobit surovému vykořisťování ve prospěch Němců, je od 25 do 30 ran. Nedostaví-li se členové kolchozu a individuálně hospodařící rolníci hromadně do práce, stanoví za to rozkazy německého velení trestní výpravy. U zajatých hitlerovských vojáků a důstojníků byly nalezeny fotografie, ve kterých jsou zachyceny scény tělesných trestů a hromadných poprav rolníků, které provedly trestní útvary okupantů. Z oběžníků německého velení je také patrné, že venkovské obyvatelstvo je násilím nuceno být přítomno při těchto exekucích a popravách a že za účelem zastrašení se nedovoluje po několik týdnů pohřbívat mrtvoly zastřelených a oběšených.

Počet sovětských rolníků a jiných pokojných obyvatelů, kteří byli násilně odvezeni německými fašistickými okupanty do jejich zázemí, jde již do set tisíc lidí a je pravděpodobně i větší. Německé velení, které zločinně šlape po všech od nepaměti uznaných zákonech války a válečných zvyklostech, nařídilo svým vojenským oddílům, aby braly do zajetí mužské civilní obyvatelstvo a v četných případech i ženy a uplatňovaly na nich režim, který zavedli Němci pro válečné zajatce. Pro sovětské pokojné obyvatelstvo takto zajaté to znamená nejen otrockou práci, nýbrž i v četných případech nevyhnutelnou smrt hladem, nemocí, bitím a organisovaným hromadným usmrcováním. Tak hynou v táboře pro „válečné zajatce“ u Minska, v němž je pod širým nebem zavřeno asi 100 tisíc lidí — v převážné většině mužské venkovské obyvatelstvo z Bílé Rusi ve věku od 15 do 60 let — celé stovky lidí z hladu, na nemoci a bití a každodenními popravami. Mrtvoly zahynulých nejsou odklízovány po dlouhou dobu. Lidé vzatí do zajetí jsou ponecháváni bez jídla a vody po 5 až 6 dnů. Při vydávání jídla dostane se jídlo pouze zajatcům, kteří jsou blízko u místa výdeje. Při každém „vydávání“ jídla bývá několik desítek lidí zabito. Stráž tábora „se baví“ někdy tím, že zahajuje kulometnou palbu ve výši jednoho metru od země a nutí tím „zajatce“, kteří chodí po táboře, lézt po zemi. V táboře pro „válečné zajatce“ nedaleko Kijeva, kde je umístěno 7000 lidí, činí

počet vojáků Rudé armády jen 15 %, všichni ostatní jsou pokojní obyvatelé z Ukrajiny, odsouzení k otrocké práci a umírání. Stejný režim hladu a smrti je i v celých desítkách jiných táborů, které byly zřízeny pro pokojné obyvatelstvo, jež bylo zařazeno mezi „zajatce“.

Deportace pokojného obyvatelstva do německého týlu, kterou prováděla německá fašistická armáda v době nástupu, nabývá zvlášť surového a hromadného rázu v blízkém týlu německých vojsk při jejich ústupu a děje se na přímý rozkaz německého vrchního velení.

V četných dokumentech, kterých se zmocnily oddíly Rudé armády ve štábech rozdrčených německých oddílů, se vyskytuje odkaz na rozkaz vrchního velitelství z 6. prosince 1941, č. 2974/41, který nařizuje, aby všichni dospělí muži z okupovaných osídlených míst byli posíláni do tábora pro válečné zajatce. V rozkaze pro 37. pěší pluk 6. divise z 2. prosince 1941, který má nadpis „O odvedení civilního obyvatelstva“, je obsažen přesný plán, jak má být všechno obyvatelstvo ze sedmi vesnic vzato do posledního muže v době od 4.—12. prosince do zajetí a násilně odesláno do německého týlu; bod 7. tohoto rozkazu zní:

„Nutná krutost při provádění tohoto rozkazu je nevyhnutelná. Od okamžiku, kdy bude obyvatelům oznámeno odvedení, budiž co nejpřísněji dbáno toho, aby nikdo neopustil osídlená místa.“ V rozkaze, který vydal při ústupu velitel 101. německého motorisovaného pluku 18. tankové divise, se praví: „Všichni muži, schopní nosit zbraň, buďtež zadrženi a odesláni do sběrných míst pro válečné zajatce. Ženy a děti buďtež z opěrných míst přední linie odsunuty na západ a z opěrných míst druhé linie buďtež podle úvahy oddílů sehnány na jedno místo. Na všechny muže a ženy, kteří se objeví v úseku divise pěšky, na saních nebo na lyžích, budiž zahájena palba bez výstrahy.“

Deportované civilní obyvatelstvo, a to muži i ženy, je nuceno sloužit na cestě ustupujícím německým oddílům, uvolňovat cesty, vykládat střelivo, nosit pod palbou do krytů a zákopů jídlo a konat nejrůznější práce na rozkaz dozorců.

Tragický osud obyvatelstva vesnice Dubovcy (severozápadní fronta) je jedním z případů, které se opakují v četných obvodech německé okupace. Německý velitel určil vesnici Dubovcy k vypálení a oznámil všem obyvatelům, že ti, kdož zůstanou ve vesnici po osmé hodině, budou zastřeleni a že všichni obyvatelé musí odejít na západ a podrobit se bez výjimky všem rozkazům německých vojáků, kteří je budou provázet. 14 rolníků z této vesnice, kteří odepřeli opustit rodná místa, z toho 7 žen, bylo okupanty zastřeleno. Ostatní obyvatele, a to i ženy s kojenci, bez teplého oděvu hnali Němci bez ohledu na zimní dobu na západ, nedávali jim odpočinek, jídlo a přístřeší a nutili je konat po cestě různé práce nad jejich síly.

Umoření lidé začali klesat jeden po druhém. Po cestě zmrzly celé rodiny, ale kolony byly nově doplňovány obyvateli, kteří byli sháněni z jiných vsí, které ležely na cestě. Těm, kdož to přežili, byl přečten tento rozkaz: „Německé velení varuje, že ten, kdo odepře pracovat, bude potrestán smrtí oběšením.“ Pouze prudký nápor oddílů Rudé armády zachránil část pokojného obyvatelstva, které zůstalo na živu.

Z okresů moskevské oblasti, které měli Němci obsazeny, bylo stejnými násilnými akcemi deportováno do německého týlu 6080 lidí. V okresech smolenské oblasti, které jsou nyní osvobozovány, neexistuje ani jedno osídlené místo, kde by nebylo lze nalézt stejný obraz krutosti a zvláště při odvlékání pokojného obyvatelstva do zajetí, a to buď vůbec všech nebo mužů odloučených od jejich rodin nebo žen důsledně odlučovaných od svých dětí. Jen nepatrné menšině se podaří dostat se do rodných míst. Ti, kdož se vrací, vypravují o neslýchaných ponižováních, o úmorné otrocké práci nad jejich síly, o hromadném umírání „zajatých“ obyvatelů hladem a mučením a o tom, jak fašisté ubíjejí všechny zesláblé, raněné a nemocné...

Z NOTY LIDOVÉHO KOMISAŘE ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
SOUDRUHA V. M. MOLOTOVA Z 11. KVĚTNA 1943
„O HROMADNÉM NÁSILNÉM ODVLÉKÁNÍ POKOJNÝCH
SOVĚTSKÝCH OBČANŮ DO NĚMECKÉHO
FAŠISTICKÉHO OTROCTVÍ A O ODPOVĚDNOSTI
NĚMECKÝCH ÚŘADŮ A SOUKROMÝCH OSOB,
KTERÉ VYKOŘISŤUJÍ NEVOLNICKOU PRÁCI
SOVĚTSKÝCH OBČANŮ V NĚMECKU,
ZA TENTO ZLOČIN“

(Dokument SSSR-51)

II. Násilná deportace sovětských občanů do německého otroctví

Při provádění zlotřilých plánů hitlerovské vlády organizovaly německé úřady hromadnou deportaci pokojného sovětského obyvatelstva do německého nevolnictví z celého okupovaného sovětského území, aniž by se pokoušely zachovat jen zdání nějaké „dobrovolnosti“. Na sovětské půdě, kterou Němci zabrali, není doslova ani jedno město, ani jedna vesnice, ani jedno osídlené místo, z něhož by němečtí fašističtí lupiči neodvlékli do otroctví značnou část obyvatelstva, která činí v některých velkých městech celé desítky tisíců mužů, žen, dětí a mládeže.

Tak odvlékli Němci násilně z Krivoj Rogu více než 20 tisíc lidí,

z Kurska a z devíti přilehlých okresů 29 381 lidí, z Charkova (podle úředních německých údajů za srpen 1942) — více než 32 000 a z Mariupolu 60 000; ze Stalina byl odeslán na nucené práce do Německa až do července 1942 101 transport. Jen z vesnice Malinovka v charkovské oblasti odvlékli hitlerovci do německého otroctví 820 mužů, žen a dětí. Ve vesnici Soldatskoje ve voroněžské oblasti sehnali hitlerovci z okolních vesnic 11 tisíc lidí, mezi nimiž bylo mnoho žen, mládeže a dětí; několik dní se nešťastníci krčili v konírnách, stodolách a zemljankách; německé úřady je mořily hladem a nikam je nepouštěly a pak je hnaly do Německa. Ve vesnici Voroncovo-Alexandrovsk v stavropolském kraji sehnali hitlerovci těsně před svým ústupem 800 sovětských občanů a chtěli je násilně odvléct do Německa. Jen rychle přispěchavší oddíly Rudé armády zachránily je před strašným osudem.

Ve všech městech a vesnicích, osvobozených od uchvatitelů, odhalují oddíly Rudé armády velmi četné případy hromadné deportace civilního obyvatelstva do německého otroctví. Jsou po ruce doznání hitlerovských pohlavárů, která dávají určitou představu o obrovském měřítku v dějinách civilisovaných národů nebývalého zajímání a zotročení milionů pokojných obyvatelů. Tak podle tvrzení hitlerovského satrapy „říšského komisaře Ukrajiny“ Ericha Kocha, které bylo uveřejněno v lednu 1943 v novinách „Deutsche Ukrainische Zeitung“, bylo do Německa odesláno z Ukrajiny 710 000 Ukrajinců. Podle prohlášení „úřadovny pro nasazení pracovních sil“, v jejímž čele byl Sauckel, které bylo uveřejněno dne 14. ledna t. r. v novinách „Minsker Zeitung“, „byly za rok 1942 odeslány do Německa asi 2 miliony lidí z okupovaných oblastí na východě“.

Jak je patrné z listinného materiálu a ze svědeckých výpovědí obyvatelů z okresů osvobozených Rudou armádou, zahrnovaly německé fašistické úřady každý měsíc do svého násilného „náboru“ stále nové kategorie obyvatelstva a v některých místech odváděly s sebou k dopravě hluboko do německého týlu, zejména při ústupu, veškeré chůze schopné obyvatelstvo vůbec. Snažili-li se dříve agenti hitlerovských otrokářů vybírat jedině tělesně nejzdravější a nejodolnější muže ve věku hlavně od 15 do 45 let, jsou odváděni v posledních měsících, které spadají do „totální“ (všeobsahující) mobilisace prováděné Němci, do otroctví i nemocní a invalidé, při čemž stáří zotročovaných se pohybuje mezi 12 a 60 roky. Se sadistickou surovostí, která je hitlerovcům vlastní, rozdělují Němci při deportaci do otroctví rodiny, odlučují rodiče a děti, bratry a sestry, ženy a muže.

Celá města a okresy byly vylidněny v důsledku toho, že hitlerovští kanibalové organisovaně odvlékali a vyhlazovali sovětské lidi. Uvedeme některé typické údaje o gžatském okresu ve smolenské oblasti, který

byl nedávno Rudou armádou osvobozen. V tomto okrese, kde žilo před německou okupací 32 000 obyvatelů, zůstalo při příchodu Rudé armády asi 7500 lidí; z vesnic gžatského okresu bylo do Německa odvečeno 5419 lidí, mezi nimi i 624 „práce schopných dětí“ ve věku pod 14 let, kdežto v městě Gžatsku, kde bylo před okupací více než 13 000 obyvatelů, se ukázalo, že v den osvobození od uchvatitelů tam bylo o něco málo více než 1000 lidí, a to v převážné většině nedospělé děti, odloučené od svých rodičů.

Deportace sovětských lidí do německého nevolnictví je provázena téměř všude krvavými represáliemi uchvatitelů proti sovětským občanům, kteří se skrývají před otrokáři, podnikajícími na ně honbu. Tak v Gžatsku postříleli Němci 75 pokojných obyvatelů města, kteří nepřišli na shromaždiště, kam byli vyhláškami posádkového velitele vyzváni, aby se dostavili za účelem odvezení do Německa. V Poltavě byla koncem prosince 1942 odsouzena k oběšení skupina 65 železničářů, kteří odepřeli jet na hitlerovskou trestaneckou práci do Německa.

Okupační úřady kladou všechny, kdož se vyhýbají „náboru“ do Německa, na roveň partyzánům. Prohlašují o nich, že stojí „mimo zákon“, posílají trestní výpravy do okresů, které nesplnily „povinnou kvotu“ dodávání otroků, vypalují celé vesnice a popravují celé stovky lidí. Ve vesnicích okresu Sluck v Bílé Rusi byly vylepeny koncem února t. r. vyhlášky, podepsané německým okružním komisařem, ve kterých se pravilo: „Všichni obyvatelé, a to muži i ženy, narození v letech 1900—1927, dostaví se dne 2. března 1943 v 10 hod. dopoledne k újezdní radě na prohlídku za účelem odeslání na práci do Německa. Vezměte s sebou oděv, obuv a jídlo na tři až čtyři dny. Kdo ne nedostaví, bude podezřelý z banditství a bude s ním podle toho naloženo.“ Na Bílé Rusi v okrese Ganceviči (jihovýchodně od Baranovičů) vypálila německá trestní výprava v první polovině března t. r. celé desítky vesnic a postřílela celé stovky obyvatelů odvetou za to, že se obyvatelé nedostavili k odeslání na německou trestaneckou práci.

Z rozličných míst Litevské a Lotyšské SSR přicházejí zprávy o organisované honbě, kterou pořádají hitlerovci na lidi, jež zahánějí jednak na nucené práce při stavbě opevnění, jednak do sběrných míst k odeslání do německého otroctví v Německu i v zemích Německem okupovaných. Na budování obranných staveb v pobaltských sovětských republikách bylo mobilisováno více než 300 tisíc lidí; přitom se používá proti těm, kdož se vyhýbají zápisu do seznamů tak zvané „pracovní fronty“ a odeslání do Německa, nejsurovějších represálií, a to až do oběšení.

Sovětští občané kladou na území zabraném Němci stále více a více statečný odpor německým otrokářům a jejich agentům. Z pobaltských,

ukrajinských a běloruských okresů docházejí velmi četné zprávy o hromadném vstupu nejen dospělého mužského obyvatelstva, nýbrž i žen a mládeže, skrývajících se před deportací do Německa, do partyzánských útvarů, v jejichž řadách brání svou svobodu. Vzrůst partyzánského hnutí a odpor sovětských lidí proti násilnému odvlékání do německého otroctví přiznávají znepokojeně četná tajná hlášení německých vojenských i policejních orgánů.

Němci při odvlékání sovětských lidí do fašistického otroctví pořádají na ně razie, organisují trestní výpravy, obkličují celé okresy a města, chytají lidi na silnicích a zahánějí je do sběrných míst. Sovětská vláda má v rukou velmi četný materiál, který naznačuje nelidské poměry při násilném odesílání sovětských pokojných obyvatelů do Německa v zabeđených vagonech, střežených vojáky nebo policií. Ve dne v noci jdou z okupovaných okresů Ukrajiny, Bílé Rusi a Ruska do Německa transporty nevolníků. Lidé jsou nakládáni jako dobytek po 60 až 70 osobách do jednoho nákladního vagonu. Lidé zesláblí a nemocní se vyhazují z vagonů na násep, takže jsou trati na západ dlážděny mrtvolami sovětských lidí.

Obyvatelka Rudou armádou osvobozeného města Millerovo Raisa Davidenkovová, které se podařilo uniknout z fašistického zajetí, vyprávěla toto: „Ve studených nákladních vagonech bylo tak málo místa, že nebylo možno ani se obrátit. V každém vagoně jel dozorce, který odpovídal na každou prosbu ranou hole. Po celou cestu jsme byli moreni hladem.“

Kolchoznice Barbora Bachtinová z vesnice Nikolajevka v kurské oblasti vypravuje: „V Kursku nás Němci napěchovali do vagonů pro dobytek vždy 50 až 60 lidí do jednoho vagonu. Vycházet z vagonů nám nedovolili. Německý strážce nás co chvíli pohlavkoval. Ve Lvově nás vysadili a byli jsme tu podrobeni prohlídce zvláštní komisí. V přítomnosti vojáků nás donutili svléknout se do naha a prohlíželi nám těla. Čím více jsme se blížili k Německu, tím více se náš transport zmenšoval. Z Kurska vzali Němci 3000 lidí, ale téměř na každé stanici byli vyhazováni lidé nemocní a umírající hladem. V Německu nás uvěznil v táboře, kde byli sovětští váleční zajatci. Byl to kus lesa, obehnaný vysokou hradbou z ostnatého drátu. Za čtyři dny nás rozdělili do jednotlivých míst. Já, moje sestra Valentina a ještě 13 děvčat se dostalo do vojenské továrny.“

Vladimír Petrovič Běloškurskij, narozený r. 1924, z vesnice Sredně-Těploje, okres Verchně-těpljanský ve vorošílovgradské oblasti, kterému se podařilo dne 8. října 1942 uniknout z Německa, oznámil toto: „Po cestě nás němečtí vojáci tloukli. Viděl jsem na vlastní oči, že němečtí vojáci tloukli naše hochy, když vybíhali z vagonů pro vodu. Také

mobilisovaná děvčata byla bita, vojáci je zaháněli do vagonů a zavírali dveře na zámek. Civilní obyvatelstvo v Německu nás uráželo, sy-palo nám do očí písek a házelo po nás kamením a děti na nás volaly „ruská prasata“. Náš transport byl na cestě 12 dní a dne 18. září 1942 jsme dorazili do německého města Halle. Když jsme tam přijeli, seřadili nás vojáci do řady, pak přišly německé paničky a začaly si vybírat děvčata za otrokyně.“

Podle toho je nutno pokládat za zjištěné, že německé fašistické úřady používají vůči sovětskému civilnímu obyvatelstvu, ve snaze opatřit si miliony otroků, bestiálních násilností a zavádějí při odesílání uchvácených sovětských občanů do německého nevolnictví takové poměry, za nichž značná část sovětských občanů hyne už na cestě hladem, bitím a následkem brutálních podmínek pro přepravu lidí do Německa.

III. Nelidská mučení a zkáza sovětských občanů v německém fašistickém nevolnictví

Pro stovky tisíců sovětských občanů, odvezených do Německa, zavedli hitlerovští otrokáři ještě strašnější podmínky trestanecké práce, nežli tomu bylo v nejhorších dobách otroctví ve starověku. Sovětští občané byli zahrnuti do koncentračních táborů, obehnaných ostnatým drátem. Strážé ozbrojených hitlerovců je honí do práce a zpět v kolonách. Sovětští lidé byli zbaveni svých jmen, stráž je vyvolává podle čísel. Rusové a Ukrajinci dostávají zvláštní poznávací označení: Rusové nosí odznak s bílou obrubou na okraji a slovem „Ost“ uprostřed; Ukrajinci nosí stejný odznak se žlutou obrubou. Sovětští občané nesmějí opustit tábor. Pro sovětské lidi uvržené do otroctví byl zaveden režim hladu. Göring nařídil ve svých shora zmíněných pokynech:

„Rusové nejsou nároční a proto je můžeme uživit bez většího porušení naší potravinové rovnováhy. Nesmějí se rozmazlovat, ani přivykat na německou stravu.“

I ve fašistických německých novinách nalézáme takové vyličení situace sovětských občanů v Německu, jakým je na příklad vyličení uveřejněné dne 17. dubna 1942 ve „Frankfurter Zeitung“:

„Dělníci z okupovaných sovětských oblastí jsou v táboře obehnaném ostnatým drátem. Je jasné, že je nutno tyto lidi, přivezené z charkovského okresu do Německa, držet přísně a dohlížet na ně, neboť tu není žádná záruka, že nejsou mezi nimi bolševici, schopní sabotážních činů. Jejich nejbližší představený... udržuje autoritu pomocí knuty.“

Strašlivé dokumenty nelidského strádání našich lidí při německých trestaneckých pracích se zrcadlí v dopisech jejich příbuzným.

„Maminko“, píše Nona G. dne 8. října 1942 z německého tábora,

„počasí je tu špatné, neustále prší. Chodím bosa, protože nemám boty. Chodím jako žebračka. Chleba dostáváme dvakrát denně po 100 gramech. Pracujeme 12 hodin denně. Maminko, strašně se mně stýská. Kromě továrny a baráků nic jiného neznáme. Když přijdu z práce, upadnu na postel, pořádně se vypláču, vzpomínám na domov a na vás a usnu. Za krátkou dobu našeho života zde vydaly jsme se ze svých sil, nevyspíme se dost a nenajíme se do sytosti. V maličké místnosti je nás 16, všechny Ukrajinky a já. Uvidíme-li se někdy, budu vše vypravovat. Ale sotva se asi uvidíme, protože v zimě zůstaneme v letních barácích z prken. Při takové stravě, bez spánku, polonahá a bosa to asi nepřežiji. Můžete-li, neodepřete mně mou prosbu a pošlete mně česnek a cibuli, protože jídlo je jednotvárné. Už mně bolí dásně, začínají kurděje.“

V jiném dopise z 10. listopadu 1942 píše totéž sovětské děvče: „Náš život, maminko, je horší než život psa. Dostáváme jakousi zelenou polévku, kterou by dříve nikdo nejedl. Mozek mám od přemýšlení vyschlý a pro slzy nevidím na oči. Dnes jsme pracovaly 12 hodin o hladu. Ale plač nebo neplač, musíš pracovat... Jaká to může být práce, je-li člověk den ze dne hladový? Přistoupí představený nebo Němka sedící vedle nás a popohání mne slovy: „Nona, arbeiten schneller, schneller“ („Nono, pracuj rychleji, rychleji“). Drahá maminko, jak je mně bez vás těžko. Nemohu zadržet vzlykot. Pláču pro tu nespravedlnost. Ó, je to ještě horší, ještě těžší, ale nedovedu to vylíčit... Už jsme si na to zvykly, že se ve 2 hodiny otevrou dveře, že policajt rozsvítí a křičí „Aufstehen“ („Vstávat“). Hned všechny vstaneme a jdeme na dvůr. Stojíme tam hodinu. Pak nás strážci počítají. Čekáme na druhou směnu, až vejde do dvora. Mrzneme, pokud stojíme na dvoře. A představte si, téměř všechny jsme bosy a někdy je liják nebo mrzne. Nedovedu prostě všechno to, co prožívám, a všechna muka vylíčit. Maminko, jsem unavená. Do města nesmíme, bydlíme v lese. Proslýchá se, že budeme přeloženy do jiného závodu. Teď pracujeme společně s Ukrajinci, Francouzi a Srby. Maminko, můžete-li, pošlete balíček — cibuli a česnek — mám kurděje. Neodepřete mně mou prosbu.“

Děvče Máša N. z vorošílovgradské oblasti, které bylo odvezeno do Německa, píše své matce:

„Zdravím Tě, má drahá a milovaná maminko, píši Ti čtvrtý dopis, ale nedostala jsem žádnou odpověď. Mami, jsem u hospodáře. Rodina je malá: manželé a jedno dítě, ale práce mám, mami, až dost. Celkem je to 8 pokojů a jedna chodba. Vstávám v 5 hod. ráno a jdu spát v 10 hodin večer. Mami, každý den peru, ráno a večer. Hospodář pořád křičí, bojím se ho tak, že se vždy vyděším a křičím ve spaní. Za celou

dobu jsem směla jednou v neděli do tábora k našim lidem. Při návratu jsem se opozdila o půl hodiny. Mami, na to, jak mne hospodář fackoval a tahal za vlasy, nezapomenu po celý svůj život. Mami, zaplatili za mne 7 marek a 50 feniků. Ze svých věcí dotrhávám poslední, nemám z toho už nic. Mami, řeklo se nám, že můžeme domů napsat, aby nám z domova poslali kabát a válenky. Prosím Tě, zlatá maminko, budou to chtít, ale nic sem neposílej, stejně bych to nedostala. Co mám dělat. Domů mne nepustí a nemám už síly to vydržet. Každý den pláču a zůstává asi jediné východisko, skončit svůj život. Maminko moje, chceš-li mne vidět na živu, pomoz mně z tohoto nevolnictví. Nemohu více žít a tohle vše snášet. Mami, pokus se to udělat. Odvděčím se Ti, budu-li živa. Nu, maminko, nemohu více psát, slzy mne dusí. Líbám všechny drahé, Tvoje dosud dcera — Máša.“

Sovětské děvče Nad'a L. píše z města Chemnitz domů: „Drahá maminko. Bydlíme v baráku, je nás tu 60 a spíme na slámě. V tomto baráku je velká zima. Pracovat chodíme do továrny na trikotové zboží. Pracujeme od 6 hod. ráno do 9 hod. večer, k jídlu dostáváme ráno talíř okropu (vařící vody) a 50 gramů chleba, k obědu polévku bez chleba a k večeři polévku bez chleba. A také při práci dostáváme chleba, ráno 25 gramů a k obědu 25 gramů. Jídlo je, drahá maminko, nevalné, ale na tom by nezáleželo, jen kdybych mohla domů. Váš dopis, mami, jsem dostala a plakala jsem. Moc se trápím, že žiji v nevolnictví. Nevidím lidi, nevidím nic, kromě svého strašného baráku. Vodí nás do práce a z práce jako otroky.“

Máňa K. píše rodičům: „Jsme v Německu v městě Blankenburg. Pracuje nás 33 u statkáře. Jsou tu Ukrajinci, Poláci, Francouzi a Rusové. Jídlo je špatné. Chleba dostáváme moc málo. Práce je až po krk. Dává na nás pozor dozorce. Každý náš krok je hlídán. Nikam nás nepouštějí. Jen z práce a do práce. Pracujeme 12 hodin, ale nemám v čem chodit do práce. Peníze nedostáváme. Drahý tatínku, jak je to ohavné být nevolnicí a pracovat nevím na koho a proč. A nadto není naše práce ceněna. Pořád nám jsou v patách a posmívají se nám. Kdybych měla křídla, letěla bych do rodné země.“

Děvče F. N. píše svým rodičům do Kurska v době, kdy bylo město okupováno Němci: „Jsme v Německu vězněny, žije se nám velmi zle. Pracujeme na polích. Jídlo dostáváme dvakrát denně — ráno 200 gramů chleba a k obědu jednu misku polévky. Práce je velmi mnoho. Moc a moc lituji, že jsem jela do Německa. U našeho hospodáře je 28 lidí, Rusky, Polky a Francouzky. Kromě toho je 15 polských děvčat u jiného hospodáře, jenomže ta spí a stravují se u našeho hospodáře. Bydlíme s Káťou společně a spíme na jedné posteli. Maminko, pracujeme v Německu zadarmo. Všechny své věci jsme už utahaly,

kupovat není kde a peníze nemáme. Pracovaly jsme plné 4 měsíce a nedostaly jsme ani kopějku. Žijeme ve vězení. Krátce, domyslete si, jak se nám vede.“

Z tábora ve Stuttgartu píše dne 3. ledna 1943 Leonid D. domů do města Ščigry v kurské oblasti: „Zdravím vás, moji drazí, tati, mami, Rajo, Váňo a bratříčku Juriko. Především vám chci vyličit svůj život od začátku až do konce. Moji drazí, když jsme přijeli do Německa, roztrídili nás v rozdělovacím táboře a od té doby jsem se odloučil od své sestry Zoji a dosud jsem ji nespatriil. Milá mami, byli jsme špinaví, nekoupali jsme se dva měsíce a krmili jsme vši. Továrna je od tábora vzdálena 5 km a z té stravy sotva táhnu nohy, takže na tento život v Německu nezapomenu po celý svůj život. Přežiji-li to a vrátím-li se domů, budu vám vše vypravovat a to vám, moji drazí, budou vstávat vlasy na hlavě. Už jsem se rozhodl skoncovat svůj život, ale upustil jsem od toho, myslím, že přijdou pro nás lepší doby. Drahá maminko, kdybych měl křídla, uletěl bych odtud.“

17letá Nina S. píše z ciziny domů dne 18. srpna 1942: „Drazí rodiče, tati a mami, jsem ve městě Sonnenberg, bydlím v baráku a pracuji v továrně. Je to strašně těžké, hrozně jsem zhubla. Maminko, bydlíme za mřížemi jako vězňové. Střevíce jsem už roztrhala a chodím do práce bosa... Je to strašně těžký život. Och, nevím, jak to vše přežiji...“

Filip Bocman, který ztratil při německé trestanecké práci své zdraví a vrátil se domů, vypráví: „...vesnice Mironovka měla dodat k odeslání do Německa 20 mladíků a děvčat. Němci chytali mládež na ulicích a sbírali ji v noci v postelích. Podařilo se mně dvakrát se schovat a uniknout, ale po třetí mne lapili a zavřeli do vagonu. Spolu s jinými jsem se dostal do Berlína. Do studených kasáren, obehnaných vysokým plotem, bylo zahrnuto několik set lidí. Spali jsme na kamenné podlaze. Dostal jsem se do továrny na trikotové zboží, kde se zhotovovaly vojenské uniformy. Pracovali tu Francouzi, polští váleční zajatci a Španělé. Nejnedůvěřivěji a nejmalicherněji se chovali němečtí mistři a dozorcí k Rusům. Za každou maličkost facky a vynadání. Pracovali jsme mlčky a ani jsme nenarovnali záda. Oběd byl tady v dílně, byla to miska studené polévky z bramborových slupek. Chleba nám už k tomuto obědu nezbývalo. Celých 300 gramů náhražkového chleba jsme snědli už ráno. Večer nás hnali zpět do kasáren. A tak to šlo každý den. Únava, hlad, stesk. Jedno děvče z orelské oblasti, kterou dozorce zmlátil, se oběsilo. Někteří se pokusili o útěk, ale to bylo těžké, už první Němec, který v člověku pozná Rusa, ho udá. Pro chytání uprchlíků používají Němci psů. Hlad a těžká práce podkopaly mé zdraví.“

O nelidských poměrech, které připravila zločinecká hitlerovská vláda

pro sovětské lidi, odvečené do Německa a odsouzené touto vládou na smrt, svědčí nejen velmi četné oficiální německé rozkazy a instrukce, dopisy sovětských občanů z Německa, ale i dopisy Němců vojákům a důstojníkům německé armády, kteří jsou na sovětsko-německé frontě.

U zabitého německého vojáka Wilhelma Bocka od 221. německé pěší divise byl nalezen dopis od jeho matky z Chemnitz. V dopise se praví:

„Mnoho ruských žen a děvčat pracuje v továrnách »Astrawerke«. Musí pracovat 14 i více hodin denně. Mzdu nedostávají ovšem žádnou. Do práce a z práce chodí s ozbrojenou stráží. Rusové jsou tak vysílení, že doslova klesají. Často je stráž bije důtkami. Nemají právo si stěžovat na bití nebo na bídnu stravu. Moje sousedka si nedávno opatřila pracovníci. Zaplatila státní pokladně a dali jí možnost, aby si vybrala podle své chuti některou z žen, které byly právě přivlečeny z Ruska.“

Vojínu Elinu Schillingovi píše Lota Müllerová z Pufenhausenu dne 10. srpna 1942: „Nedávno se zde v Pufenhausenu objevili Rusové. Budeme mít zajímavý život: v jedné kapse slovník a v druhé revolver.“

Celé tisíce sovětských občanů nemohou vydržet tyto ukrutné otrocké poměry. V táborech panuje obrovská úmrtnost.

Vojínu Ottovi Teskovi od 6. roty 4. pluku 32. německé pěší divise píše Friede Putzová z Hültze u Altentreptova, okruh Dömmin, dne 30. dubna 1942:

„... Ve středu tu zase byli pohřbeni dva Rusové. Je jich tu na hřbitově pohřbeno už pět a dva už zase umírají. A proč mají také žít. Měli by být všichni pobiti.“

Zločinecká německá vláda vedla obchodování se sovětskými občany, z nichž udělala otroky. Za nevelkou částku, která nepřesahuje 10—15 marek za jednoho člověka, může si každý Němec opatřit otroky. V Německu byly uspořádány nevolnické trhy. Na těchto trzích jako v době otrokářského zřízení zkoušejí kupci otroků svaly na rukou a nohou sovětských občanů prodávaných do otroctví a vyměňují otroky vysílené nelítostným vykořisťováním za silnější.

Poddůstojníku Josefu Wickerthovi, p/p č. 261873, píše jeho žena Marie Wickerthová z Frankweileru: „Ani jsem Ti ještě nenapsala, že jsem dostala 100 marek, které jsi mně poslal. Hned jsem je dala tvé matce, aby si mohla koupit zajatce. Teď to není moc drahé.“

Kaprálu Franz Knappemu, p/p č. 08999, píše jeho žena Ruth Knappová v Grummu v Anhaltsku: „... Ukrajince už nemám... Nechtěl poslouchat a byl strašný lajdák. Je teď u Herberta. Chtěli jsme vidět, zda to s ním nepůjde ve větším hospodářství, ale bylo to i tam stejné. Oznámila jsem to telefonicky pracovnímu úřadu, ale nemohli mně říct, kdy přijde nový transport. Herbert si ho zatím ponechal, ale pak ho vymění...“

Sovětští občané jsou v rukou otrokářů vystavováni nelidským surovostem a vykořisťování. Sovětští občané jsou na noc zavíráni do studených sklepů a stodol, Němci je ponechávají na púl o hladu a vysilují je úmornou prací. Němci tupí sovětské lidi a potlačují v nich vším způsobem lidskou důstojnost. Šestnáctileté děvče Valja Děmuškinovová se vrátila domů z Norimberka. Vyprávěla toto: „Pracovala jsem u Němky. Její muž, oberleutnant Karl Stock, byl zabit na východní frontě u Stalingradu. Dne 1. ledna 1943 měli k Frau Stock přijít na novoroční oběd hosté. Ponořená do své práce a do svých neveselých myšlenek jsem nezapozorovala, že se mléko začalo vařit a vytékat na elektrickou plotnu, kam je kuchařka postavila. V kuchyni se rozšířil zápach spáleniny. Rozzuřená paní vrazila do kuchyně, vytrhla mně z rukou kastrol se zbytkem mléka a vychrstla mně mléko do obličeje. Pozbyla jsem vědomí. Přišla jsem k sobě v nemocnici a pocítila jsem strašlivé bolesti a temnotu. Oslepla jsem. Tři týdny jsem ležela v nemocnici a pak jsem se dlouho protloukala domů.“

Naďa S., 16 let stará, žákyně 9. třídy jedné střední školy ve voroněšilovgradské oblasti, píše: „Němci odeslali násilím téměř celou naši mládež na trestanecké práce do Německa. Na nádraží se při odjezdu ozýval nářek a pláč. Plakali ti, kdož odjížděli, i ti, kdož je doprovázeli. Já a ještě 16 děvčat bylo posláno do města Schwetz. Zde bylo v pravém slova smyslu s ruskými lidmi obchodováno. Němci a Němky nás obraceli na všechny strany, měřili a ohmatávali. Mne koupil pekař Karl W. Nutil mne pracovat od 6 hod. ráno až do pozdní noci. Ačkoli jsem bydlela u pekaře, jedla jsem chleba zřídka kdy. Každý den jsem drhla podlahu, prala ráno i večer, chovala děti a oblékala jsem je. Frau nebyla moc zlá, občas mně dala šťouchanec, štípla mne nebo dala pohlavek, ale to moc nebolelo. Jen mně bylo líto, když jsem si vzpomněla, čemu jsem se učila v 8. třídě, učila jsem se francouzštině, dějepisu a nyní jsem se stala otrokyní jako v dobách římského panství. Z úmorné práce, hladu a bití jsem onemocněla. Když jsem se trochu zotavila, utekla jsem domů. V Brest-Litevsku mne chytili a vsadili do koncentračního tábora. V tomto táboře se v polorozbořených stodolách tísnily celé tisíce sovětských občanů. Denně bylo z tábora vynášeno 10 až 15 mrtvol...“

Němečtí otrokáři se často otevřeně chlubí svými zvěrstvy vůči sovětským lidem. Podnikatel prací Lorenz Speer píše svému zeti vojáku Josefu Speerovi: „U nás teď pracuje ukrajinská 19letá holka. Můžeš být klidný. Pracovat bude. V neděli dorazí do vesnice ještě 20 Rusů. Několik kusů si vezmu...“ Svobodník 7. německé pěší divise Wilheld Hausman dostal dopis od své matky ze Schweyhausenu: „V naší mlé-

kařské farmě je také 6 Rusů. Na noc je tam zavírají. Jsou mezi nimi hoši 14—15letí. Buď klidný, ti vykonají svou práci.“

Poručíku 8. roty 187. pluku 81. pěší divise Gerhardu Splöttovi píše Frau Suzi Krammerová z Teplic-Šanova (t. zv. sudetská oblast) dne 12. července 1942: „Má nám být posláno 10 Rusů do pivovaru. Však já tu bandu přiměji k tomu, aby se činili. Nejrady bych všechny Rusy pobila.“

Tisíce sovětských občanů, kteří byli násilně odvedeni do německého otroctví, hyne hladem, zimou, z úmorné práce a z týrání. Nemálo sovětských občanů, kteří byli přivedeni k zoufalství nelidským chováním otrokářů, ukončilo svůj život sebevraždou. V německých dopisech je mnoho důkazů o tom, že sovětské lidé často dávají přednost smrti před otroctvím u Němců. Budeme citovat dopis, který byl nalezen u kaprála 405. pluku 121. pěší divise Rudolfa Lammermayera, zabitého u Leningradu. Tento dopis psala jeho matka z městečka Lügde:

„Včera v poledne k nám přiběhla Anna-Liza Rostertová. Byla velmi rozhněvána. U nich se ve vepřinci oběsila ruská holka. Naše polské služky říkaly, že Frau Rostertová stále tloukla Rusku a nadávala jí. Přišla sem v dubnu a celou dobu jen plakala. Udělala konec pravděpodobně v okamžiku zoufalství. Uklidňovali jsme Frau Rostertovou, vždyť je přece možno za nepříliš vysokou cenu si opatřit novou ruskou služku.“

IV. Odpovědnost německých úřadů a německých občanů, kteří se provinili nelidským vykořisťováním násilně odvedených sovětských občanů

Z toho, co bylo uvedeno, i z dalšího listinného materiálu, který má v ruce, pokládá sovětská vláda za nezvratně zjištěné, že německá hitlerovská vláda pošlapává nejzákladnější práva národů a lidská práva a že se tím dopustila a stále se dopouští těchto neslýchaných zločinů: podvodem, hrozbami a násilím je mnoho set tisíců pokojných sovětských občanů, a to i dětí, mládeže a žen, odvlékáno do otroctví v Německu;

pro odvedené pokojné obyvatele se zavádí režim bezprávných nevolníků a režim úmorné práce nad jejich síly;

sovětské občané jsou prodáváni podnikům a soukromníkům v Německu, jsou vystavováni nejrůznějšímu ponižování a týrání a jsou odsouzeni k hladu a pomalé mučivé smrti.

Sovětská vláda činí plně odpovědnými za tyto podlé zločiny, páchané za hrubého porušování obecně uznávaných pravidel o vedení války, pře-

devším vládnoucí hitlerovskou kliku a velení německé fašistické armády.

Sovětská vláda pokládá také za plně odpovědné za uvedené zločiny všechny hitlerovské funkcionáře, do jejichž kompetence spadá nábor, odvádění, doprava, ubytování v táborech, prodej do otroctví a nelidské vykořisťování sovětských pokojných občanů, násilně odvedených z domova do Německa. Vycházejíc z toho, má sovětská vláda za to, že stejně přísná odpovědnost jako na pohlaváry hitlerovského Německa musí dopadnout také na takové usvědčené zločince, jakými jsou: „hlavní zmocněnec pro nasazení pracovních sil“ gauleiter Fritz Sauckel a hitlerovští místodržící v zabraných sovětských zemích: „říšský komisař Ukrajiny“ Erich Koch, „říšský komisař Ostlandu“ (území Litevské, Lotyšské, Estonské a Běloruské sovětské republiky) Heinrich Lohse a jeho zástupce „geniální komisař Bílé Rusi“ Wilhem Kube, jakož i hlavní inspirátor německých fašistických otrokářů Alfred Rosenberg, který zastává funkci „říšského ministra pro záležitosti okupovaných východních oblastí“.

Sovětská vláda činí zároveň plně odpovědnými soukromé osoby v Německu, které nelidsky vykořisťují ve svých podnicích nebo ve svých domácnostech nevolnickou práci pokojných sovětských občanů. Tyto soukromé osoby musí být pohnány k odpovědnosti za nesmírné strádání a útrapy, které přivodily sovětským lidem.

Mimořádná státní komise pro vyšetřování zločinů německých fašistických úřadů, která byla zřízena v Sovětském svazu, vede plně a přesně v evidenci všechny skutečnosti, které se týkají deportování sovětských lidí do německého otroctví. Mimořádná státní komise sestavuje jmenovitý seznam hitlerovských funkcionářů i soukromníků v Německu, kteří se provinili nelidským vykořisťováním a zahubením sovětských občanů v německém fašistickém nevolnictví.

Sovětská vláda i národy SSSR dobře vědí, že vedle sovětských občanů byly násilím a podvodem odvedeny do německého fašistického otroctví celé miliony pokojných lidí z evropských zemí okupovaných hitlerovci. Pod hlučným heslem smutně proslulé „totální“ mobilisace snaží se hitlerovci nadělat si otroky z nových set tisíců pokojných obyvatelů Polska, Československa, Jugoslavie, Francie, Belgie, Řecka, Norska a Holandska; národy těchto zemí spolu s národy Sovětského svazu spatřují svůj společný úkol v tom, aby co nejdříve rozdrtily hitlerovské Německo a aby zničily hitlerovský stát, svého smrtelného nepřítele.

Sovětská vláda vyslovuje své přesvědčení, že všechny zúčastněné vlády jsou solidární v tom, že hitlerovská vláda a její agenti musí nést plnou odpovědnost a musí být přísně potrestáni za své příšerné zločiny, za útrapy a muka milionů pokojných občanů, násilně deportovaných do německého fašistického otroctví.

V Moskvě dne 11. května 1943.

Přijměte atd. *V. Molotov.*

Seznam dokumentů, obsažených v prvním svazku

DEKLARACE A PROHLÁŠENÍ O ODPOVĚDNOSTI HITLEROVCŮ ZA SPÁCHANÉ ZLOČINY

Prohlášení sovětské vlády ze dne 14. října 1942 o odpovědnosti hitlerovských uchvatitelů a jejich pomahačů za zločiny, které spáchali v okupovaných evropských zemích	29
Deklarace tří spojeneckých mocností z 2. listopadu o odpovědnosti hitlerovců za spáchaná zvěrstva	33
Konference nejvyšších představitelů tří spojeneckých mocností — Sovětského svazu, Spojených států amerických a Velké Britannie na Krymu	35
Zpráva o berlínské konferenci tří mocností	37

PŘÍPRAVA SOUDU S HLAVNÍMI VÁLEČNÝMI ZLOČINCI

Dohoda z 8. srpna 1945 o soudním stíhání a potrestání válečných zločinců evropských zemí Osy	41
Statut Mezinárodního vojenského tribunálu	43
Řád Mezinárodního vojenského tribunálu	50

ODEVZDÁNÍ HLAVNÍCH VÁLEČNÝCH ZLOČINCŮ SOUDU

Činnost výboru žalobců před zahájením procesu	57
Přípravné zasedání Mezinárodního vojenského tribunálu v Berlíně dne 18. října 1945	62
Žaloba	64

ZAHÁJENÍ NORIMBERSKÉHO PROCESU ZAHAJOVACÍ ŘEČI HLAVNÍCH ŽALOBCŮ

Zahájení procesu

První líčení Mezinárodního vojenského tribunálu dne 20. listopadu 1945	127
Složení soudu	127
Obvinění	128
Zahájení líčení	129

<i>Dotaz na obviněné, zda se cítí vinnými nebo nevinnými</i>	130
<i>Soudně psychiatrická expertisa obviněných Streichera a Hesse:</i>	
Rozhodnutí Tribunálu o zdravotním stavu obviněného Streichera	132
Prohlášení obviněného Hesse z 30. listopadu 1945	132
Rozhodnutí Tribunálu o zdravotním stavu obviněného Hesse	133
<i>Zahajovací řeč hlavního žalobce za Spojené státy americké R. H. Jacksona</i>	134
<i>Zahajovací řeč hlavního žalobce za Velkou Británii Hartley Shawrosse</i>	192
<i>Zahajovací řeč hlavního žalobce za Francouzskou republiku de Menthona</i>	238
<i>Zahajovací řeč hlavního žalobce za SSSR R. A. Ruděnka</i>	294
<i>Postup sovětské žaloby při předkládání důkazů</i>	337

ZLOČINY PROTI MÍRU

Příprava agrese

Ohlášení písemných výpovědí obviněného Raedera	352
Z Hitlerovy směrnice ozbrojeným silám z 25. října 1933	353
Oznámení o německém válečném letectvu (z anglického deníku „Daily Mail“ z 10. března 1935)	353
Německý zákon o všeobecné vojenské povinnosti	354
Z Hitlerovy řeči v říšském sněmu (1935)	354
Ze směrnice říšského ministra obrany z 2. května 1935 o operaci „Schulung“	355
Z přísně tajného rozkazu říšského ministra obrany z 2. března 1936, o přesunu vojsk do demilitarizovaného pásma Porýní	356

Agrese proti Rakousku

Z písemné výpovědi G. S. Messersmitha z 28. srpna 1945	357
Z paměti velvyslance USA v Německu Dodda	360
Telegram amerického konsula ve Vídni státnímu tajemníku z 26. července 1938 o oslavách 4. výročí fašistického puče v Rakousku	361
Z písemné výpovědi G. S. Messersmitha z 30. srpna 1945	362
Z tajné směrnice generála von Blomberga	365
Zpráva gauleitera Reintera říšskému zmocněnci Bürckelovi	366
Z deníku generála Jodla ze dne 10. března 1938	367
Z tajné směrnice vrchního velitelství branné moci z 11. března 1938	367
Zpráva gauleitera Reintera říšskému zmocněnci Bürckelovi	368
Směrnice vrchního velitele branné moci z 11. března 1938 o vstupu německých ozbrojených sil do Rakouska	370

Agrese proti Československu

Ze záznamu o poradě v německém ministerstvu zahraničních věcí z 29. března 1938 o sudetsko-německé otázce	371
Ze záznamu o audienci československého ministra zahraničních věcí Chvalkovského u Hitlera dne 21. ledna 1939	372

Směrnice vrchního velitelství branné moci z 30. května 1938 o válce na dvě fronty	373
Z Jodlova deníku (o plánu „Grün“)	375
Z Jodlových poznámek pro referát o plánu „Grün“	375
Záznam o rozhovoru Hitlera a Ribbentropa s maďarskou delegací dne 23. srpna 1938	376
Z memoranda ze dne 24. srpna „Termín rozkazu pro zákrok a otázka předběžných opatření“	376
Z Jodlova deníku (záznamy z 26. a 28. září 1938)	378
Telegramy německému vyslanectví v Praze ze dne 16. a 17. září 1938	378
Ze záznamu o rozhovoru Hitlera s podplukovníkem Köchlingem ze dne 17. září 1938	379
Z Jodlova deníku (záznamy z 19. a 20. září 1938)	379
Tajný rozkaz německého vrchního velitelství z 28. září 1938	380
Z tajného rozkazu německého vrchního velitelství (1938)	380
Hitlerova řeč z 26. září 1938	381
Z tajného rozkazu německým ozbrojeným silám z 21. října 1938 o úkolech ozbrojených sil a o přípravě k vedení války (zajištění německých hranic, likvidace zbývající části Československa)	381
Dodatek ke směrnici o likvidaci zbývající části Československa	382
Ze záznamu o rozhovoru Ribbentropa s československým ministrem zahraničních věcí Chvalkovským dne 21. ledna 1939	383
Z článku Karla Hermanna Franka k 15. březnu 1939 o vstupu německých vojsk do Československa	383
Ze zprávy o poradě Hitlera s prezidentem Československé republiky Háchou a ministrem zahraničních věcí Československé republiky Chvalkovským dne 15. března 1939	384
Z prohlášení československého presidenta z 15. března 1939	387
Z řeči anglického ministra zahraničních věcí Halifaxe	387
Ze smlouvy o ochraně, kterou bude vykonávat německá říše nad Slovenskem	388
Z memoranda, které odevzdal Hitler generálu Brauchitschovi dne 15. března 1939	388
Ze záznamu o poradě u Göringa dne 27. července 1939 o válečné výrobě	389
Z Göringova projevu na poradě s Mussolinim a Cianem dne 15. dubna 1939	389
Z Hitlerovy řeči dne 23. listopadu 1939	390

Agrese proti Polsku

Německo-polské prohlášení z 26. ledna 1934	391
Z Göringova prohlášení vůči zástupcům polské vlády dne 16. února 1937	392
Ze zprávy polské vlády pro Mezinárodní vojenský tribunál	393
Telegram Forstera Hitlerovi o opětném spojení Gdanska s Německem	394
Z Hitlerovy řeči dne 26. září 1938	395
Z řeči Ribbentropovy ve Varšavě dne 25. ledna 1939	395

Ze záznamu o poradě u Hitlera dne 23. května 1939	395
Ze směrnice z 11. dubna 1939 „O jednotných přípravách německých ozbrojených sil“	396
Z přílohy č. 3. ke směrnici z 11. dubna 1939 „Obsazení Gdanska“	396
Z Keitelových dispoic o operaci „Weiss“	396
Ze směrnice německého vrchního velitelství z 22. června 1939	396
Ze záznamu o rozhovoru Hitlera s Cianem ve dnech 12. a 13. srpna 1939	397
Dopis Funka Hitlerovi z 25. srpna 1939	400
Z Hitlerovy řeči dne 22. srpna 1939 o rozdrčení Polska	401
Ze zpráv britského velvyslance ve Varšavě z 26. a 27. srpna 1939	401
Z tajné směrnice Hitlera ze dne 31. srpna 1939 o útoku na Polsko	402
Hitlerovo svolání k německým ozbrojeným silám z 1. září 1939	403
Z poznámky Bormannovy o rozhovoru s Hitlerem o Polsku dne 2. října 1940	403
Z Frankova deníku o správě generálního gouvernementu (Polsko)	405

Agrese proti Norsku a Dánsku

Ze smlouvy o arbitráži mezi Německem a Dánskem z 2. června 1926	406
Ze smlouvy o neútočení mezi Německem a Dánskem z 31. května 1939	406
Ujištění, které dal Hitler Dánsku, Norsku, Belgii a Holandsku	407
Z memoranda, doručeného norskému ministru zahraničních věcí dne 2. září 1939	407
Z Hitlerovy řeči ze 6. října o vzájemných vztazích se severskými státy	407
Dopis Raedera admirálu Assmannovi o okupaci norského pobřeží	408
Příloha č. 1 ke stručné zprávě o činnosti zahraniční kanceláře nacistické strany, pokud jde o politické přípravy k vojenské okupaci Norska v letech 1930—40	408
Zpráva Rosenberga Raederovi o přípravě státního převratu v Norsku	409

Agrese proti Belgii a Holandsku

Ze záznamu o Hitlerově projevu dne 23. května 1939	411
Hitlerův pokyn z 9. října 1939, adresovaný vojenskému velitelství	411
Z oficiálního výkladu belgických událostí v letech 1939—40	411

Agrese proti Řecku

Směrnice německého vrchního velitelství z 13. listopadu 1940, č. 18, o přípravách k okupaci na Balkáně	413
Směrnice o operaci „Marita“ (plán útoku na Řecko)	414

Agrese proti Jugoslávii

Ze záznamu o poradě Hitlera s vrchním velitelstvím dne 27. března 1941	415
Z tajné směrnice německého vrchního velitelství z 27. března 1941	415
Z Hitlerova projevu dne 27. března 1941	416

Z protokolu o výsledku generála Löhra z 24. května — 6. června 1945 ..	416
Z protokolu o výsledku bývalého generála polního maršála Pauluse z 12. ledna 1946	416

Agrese proti SSSR

Směrnice německého vrchního velitelství č. 21 z 18. prosince 1940 o útoku proti SSSR (plán „Barbarossa“)	418
Z protokolu o výsledku generálplukovníka Warlimonta	422
Paulusovo prohlášení sovětské vládě	422
Z výpovědi bývalého generála polního maršála Pauluse při líčení dne 11. února 1946	427
Z písemných výpovědí generálporučíka Pieckenbrocka	433
Z protokolu o výsledku býv. generálporučíka von Bentivegni	433
Z písemného prohlášení býv. generála Müllera	433
Písemné výpovědi býv. plukovníka Erwina Stolze	435
Ze záznamu o rozhovoru bývalého rumunského ministerského předsedy J. Antonescu s Ribbentropem dne 12. února 1942	436
Z protokolu o výsledku bývalého rumunského ministerského předsedy J. Antonescu (1945)	436
Z protokolu o výsledku býv. náměstka rumunského ministerského předsedy M. Antonescu z 9. ledna 1946	439
Ze svědeckých výpovědí bývalého generála Buschenhageny při líčení dne 21. února 1946	439
Písemné výpovědi bývalého rumunského ministra války Pantaziho	442
Z dopisu Antonescova Hitlerovi ze dne 17. srpna 1942	443
Z písemných výpovědí G. Alexianu z 10. ledna 1946	444
Z výpovědi býv. generálplukovníka maďarské armády Rűszkiczai-Rűdigergera z 18. ledna 1946	444
Z písemných výpovědí býv. plukovníka německé armády Kitschmanna z 22. prosince 1945	444
Z písemných výpovědí maďarského generálmajora S. Ujszaszyho	445
Z prohlášení generálplukovníka maďarské armády Rűszkiczai-Rűdigergera	448
Z prohlášení býv. generálporučíka německé armády Krappeho z 8. ledna 1946	448
Ze směrnice německého vrchního velitelství ze 6. září 1940	449
Z tajné směrnice německého vrchního velitelství z 12. listopadu 1940	450
Ze záznamu o poradě u Hitlera dne 5. prosince 1940 a dne 3. února 1941	450
Z operační směrnice, vydané dne 18. března 1941 jako dodatek ke směrnici č. 21 („Plán Barbarossa“)	452
Ze štábních zápisků o bojových akcích válečného námořnictva	453
Ze záznamu o poradě Hitlera s náčelníkem oddělení „Landesverteidigung“ z 30. dubna 1941 o plánu „Barbarossa“	454
Kalendářní plán o stavu příprav na operaci „Barbarossa“ k 1. červenci 1941 (s přílohou časového plánu „Barbarossa“)	454

Z Hitlerova rozkazu z 9. června 1941 o referátu o plánu „Barbarossa“	456
Z rukopisu knihy generála Thomase „Základní skutečnosti z dějin německého válečného hospodářství a hospodářství zbrojního“	457
Ze záznamu o poradě u generála Thomase dne 1. března 1941	458
Ze záznamu o poradě u generála Thomase dne 29. dubna 1941 o organizační struktuře hospodářské části operace „Barbarossa“	459
Z Rosenbergova memoranda z 2. dubna 1941	461
Z Hitlerova rozkazu z 20. dubna 1941 o jmenování Rosenberga zmocněncem pro ústřední zpracování otázek, jež souvisí s evropskými oblastmi	462
Z Rosenbergova memoranda z 8. května 1941	463
Z Rosenbergovy instrukce zmocněnci pro okupované pobaltské země a Bílou Rus	463
Z Rosenbergovy řeči o východním problému	464
Z memoranda přednosty úřadu pro hospodářství a výzbroj generála Thomase z 20. června 1941 o zajištění nutných rezerv zboží, kterého je nedostatek	465

Německá spolupráce s Itálií a Japonskem

Příprava války proti USA

Pakt tří (Německo, Itálie, Japonsko) z 27. září 1940	466
Z prohlášení státního tajemníka USA z 27. září 1940	467
Ze záznamu o rozhovoru Himmlera s generálem Ošimou dne 31. ledna 1939	467
Ze záznamu o rozhovoru Ribbentropa s Ošimou dne 23. února 1941	467
Hitlerova směrnice o spolupráci s Japonskem	470
Z Raederova projevu na poradě za účasti Hitlera, Keitela a Jodla	471
Ze záznamu o rozhovoru Ribbentropa s Macuokou dne 29. března 1941	472
Ze záznamu o rozhovoru Hitlera s Macuokou dne 4. dubna 1941	474
Ze záznamu o rozhovoru Ribbentropa s Macuokou dne 5. dubna 1941	477
Z Ribbentropova šifrovaného telegramu německému velvyslanci v Tokiu Ottovi z 10. července 1941	478
Ze šifrovaného telegramu německého velvyslance v Tokiu Otta Ribbentropovi ze 14. července 1941	479
Ze záznamu o rozhovoru Ribbentropa s Ošimou dne 9. července 1941	479
Ze záznamu o rozhovoru Ribbentropa s japonským velvyslancem Ošimou dne 6. března 1943	480
Totéž ze dne 18. dubna 1943	481
Ze šifrovaného telegramu německého velvyslance Otta Ribbentropovi ze 30. listopadu 1941	481
Z Cianova deníku	482
Z rozhovoru Hitlera s Ošimou za přítomnosti Ribbentropa	483

VÁLEČNÉ ZLOČINY

Zločinné pošlapání zákonů války a válečných zvyklostí o zacházení s válečnými zajatci

Nota lidového komisaře zahraničních věcí s. V. M. Molotova o pobuřujících zvěrstvech německých úřadů z 25. listopadu 1941	487
Z noty lidového komisaře zahraničních věcí s. V. M. Molotova z 27. dubna 1942 (o vyhlazování sovětských válečných zajatců)	491
Z pokynů německého generálního štábu o válečných zajatcích	496
Ze směrnice německého vrchního velitelství ze dne 6. srpna 1941 o zásobování válečných zajatců	497
Z výpovědi náčelníka štábu německých pozemních vojsk Haldera	497
Z výpovědi generála Warlimonta	498
Z výpovědi generálporučíka německé armády na odpočinku von Oesterreicha v přípravném vyšetřování	499
Ze směrnice Hitlerova hlavního stanu z 12. května 1941 o zacházení se zajatými politickými a vojenskými vedoucími funkcionáři	503
Z pokynů velícího generála von Reichenau „O chování vojsk na východě“	504
Ze směrnice z 20. července 1942 o tetování sovětských válečných zajatců poznávacími značkami	505
Ze směrnice ze 17. října 1941 o ubytování sovětských válečných zajatců	505
Ze směrnice z 28. října 1941 o sovětských válečných zajatcích	506
Z dopisu německého ministerstva vnitra z 27. října 1941 o pohřbívání sovětských válečných zajatců	506
Ze zprávy Mimořádné státní komise o zločinech německých fašistických uchvatitelů ve smolenské oblasti	507
Ze zprávy Mimořádné státní komise o zločinech německých fašistických uchvatitelů v městě Orlu a v orelské oblasti	509
Ze svědeckých výpovědí šoféra oddílu SS Waldmanna v přípravném vyšetřování	510
Ze zprávy Mimořádné státní komise o zločinech hitlerovských uchvatitelů v Litevské SSR (vyhlazování sovětských válečných zajatců)	511
Z komuniké polsko-sovětské komise o zvěrstvech, jež napáchali Němci v Majdanku	513
Zpráva Mimořádné státní komise o německých fašistických zločinech v Lotyšské SSR	514
Dokumenty Mimořádné státní komise o zločinech německých fašistických uchvatitelů v okolí měst Sevastopolu a Kerče	515
Zpráva Mimořádné státní komise o vyhlazení sovětských válečných zajatců v městě Stalinu a v Artěmovsku	516
Zápis o poradě v německém ministerstvu zásobování o zásobování ruských válečných zajatců a civilních dělníků	517
Z dokumentů Mimořádné státní komise o zločinech v městě Kerči	517
Z výpovědi svědka Kogana v přípravném vyšetřování	519
Z výpovědi svědka Manusjeviče v přípravném vyšetřování	520

Výpovědi vojáků německé armády o popravách sovětských válečných zajatců	520
Z výpovědi bývalého velitele roty Bingela v přípravném vyšetřování	523
Zpráva Mimořádné státní komise o vyhlazení sovětských válečných zajatců v „Grosslazaretu Slavuta“ v kamenec-podolské oblasti	524
Z výpovědi svědka Ricoly	530
Poučení pro střežení sovětských válečných zajatců	532
Směrnice „O boji s bandami“	533
Z rozkazu z 5. listopadu 1943 o popravování sovětských válečných zajatců	534
Důkazní materiál o popravě válečných zajatců na hřbitově v Hannoveru	534
Z rozkazu č. 109 o odstraňování min ze zaminovaných polí sovětskými válečnými zajatci	540
Z rozkazu č. 665/41c o používání práce válečných zajatců při nebezpečných pracích	540
Z rozkazu z 20. října 1941 o nasazování zajatých zákopníků na minových polích	540
Z rozkazu č. 166/41 o tom, že je nepřipustné se lidsky chovat k sovětským válečným zajatcům	541
Směrnice o používání práce sovětských válečných zajatců	541
Zpráva pro Rosenberga o táboře válečných zajatců v Minsku	543
Z materiálu o popravě polských válečných zajatců v Katynském lese....	544
Telegram zasláný vzhledem k organisování přešetření táborů pro zajaté polské důstojníky	546
Telegramy z 20. dubna a 3. května 1943 vzhledem k přešetření poprav v Katynském lese komisí Polského Červeného kříže	547
Výslech svědka Bazilevského	548
Výslech svědka Markova	553
Výslech svědka Prozorovského	563
Ze zprávy polské vlády o zacházení s polskými válečnými zajatci	570

*Válečné zločiny hitlerovců vůči pokojnému obyvatelstvu
Sovětského svazu, Jugoslavie, Polska a Československa*

Z Rauschningovy knihy „Hlas zkázy“	571
Z noty lidového komisaře zahraničních věcí s. V. M. Molotova ze dne 6. ledna 1942	573
Z výpovědi svědka Manusjeviče	574
Zločiny Němců na území lvovské oblasti	575
Z komuniké o zločinech Němců v Majdanku	577
Nota lidového komisaře zahraničních věcí s. V. M. Molotova ze dne 6. ledna 1942 o loupežích a zvěrstvech německých úřadů	578
Z výpovědi obviněného desátníka německé armády Le Courta při líčení vojenského polního soudu N-ské střelecké divise	593
Z rozsudku vojenského tribunálu v trestní věci býv. vojáků německé armády, postavených před soud za zvěrstva ve Smolensku	594

Z Frankova deníku o režimu v Polsku a o vyhlazování polského obyvatelstva	595
Nařízení o potlačení útoků proti německému budování v Polsku z 2. října 1943	597
Z výpovědi svědka Korbonského v přípravném vyšetřování o veřejných popravách ve Varšavě	598
Ze zprávy polské vlády o řádění proti polskému obyvatelstvu	600
Ze zprávy československé vlády o popravách v Praze	601
Ze záznamu o poradě svolané Hitlerem dne 16. července 1941	601
Ze směrnice „O komunistickém povstaleckém hnutí“	602
Ze směrnice náčelníka štábu vrchního velitelství	602
Ze záznamu o Himmlerově projevu dne 4. října 1943	602
Směrnice a rozkazy o vyhlazování sovětských lidí	602
Z Hitlerova nařízení o příslušnosti polních soudů v obvodu „Barbarossa“ a o opatřeních vojskových těles	604
Zločiny německých fašistických uchvatitelů v Minsku	605
Ze směrnice „O boji proti bandám“	605
Zločiny Němců v prostoru Lvovské oblasti	606
Zločiny Němců v Kerči	607
Z noty lidového komisaře zahraničních věcí s. V. M. Molotova z 27. dubna 1942 o teroru proti pokojnému obyvatelstvu	609
Zločiny německých fašistických uchvatitelů v Estonské SSR	612
Z rozkazu vojenského velitelství ve Pskovu	613
Zločiny německých fašistických uchvatitelů v Kijevě	613
Vyhlášky německého posádkového velitele v Kijevě	613
Zločiny německých fašistických uchvatitelů v oblasti Stalingradu	614
Z „Táborového řádu“ pro koncentrační tábory	615
Směrnice „O zvlášť přísném výslechu“	615
Ze směrnice „O zabránění úteků při výsleších“	617
Zvěrstva německých fašistických uchvatitelů ve Stavropolském kraji	618
Zvěrstva německých fašistických uchvatitelů v Kijevě	619
Zločiny německých fašistických uchvatitelů v Oděse a v oděské oblasti	623
Zločiny německých fašistických uchvatitelů na území Lotyšské SSR	623
Zvěrstva hitlerovských okupantů v Polsku	623
Zvěrstva hitlerovských okupantů v Československu	624
Zvěrstva německých fašistických uchvatitelů v Rovnu a v rovenské oblasti	625
Zvěrstva hitlerovců ve vesnici Lidicích (Československo)	628
Zvěrstva hitlerovců v Litevské SSR	629
Zvěrstva hitlerovců ve Vjazmě, Gžatsku, Syčevce a Rževu	630
Úhrnná zpráva o trestní pacifikační výpravě do vesnice Borisovky	630
Vyhlazování pokojného obyvatelstva ve stalinské oblasti	631
Popravy pokojného obyvatelstva v Žitomiru	633

Zákaz fotografování hromadných poprav	635
Zločiny hitlerovců v Orlu a v orelské oblasti	635
Zločiny hitlerovců ve Stavropolském kraji	636
Popravy v Kijevě (v Babím Jaru)	636
Vraždění dětí v Rize	637
Poprava dětí v brestské oblasti	637
Soudní lékařská expertisa o exhumaci mrtvol v Janovském táboře (BSSR)	637
Bestiální mučení dětí	638
Vyhlazování dětí v Osvětimi	638
Ze směrnice o zacházení s těhotnými ženami neněmecké národnosti	639
Ze zprávy polské vlády o trestních výpravách	639
Z vyhlášky hlavního velitele německých vojsk v Srbsku o vypálení ves- nice a o popravě jejích obyvatelů	640
Zločiny německých fašistických uchvatitelů na území Lotyšské SSR	640
Zločiny německých a rumunských uchvatitelů v Oděse a v oděské oblasti	641
Mučení a popravy v Kupjansku	641
Protokol o výslechu svědka Vasiljeviče o popravách ve Stanislavi	642
Zvěrstva německých fašistických uchvatitelů v lomech na alabastr v okolí Artěmovska	643
Spis o exhumaci mrtvol sovětských občanů, popravených ve Smolensku	643
Zločiny Němců v Majdanku	649
Zločiny Němců v Estonské SSR	664
Zločiny hitlerovců v Litevské SSR	665
Zločiny Němců v Leningradě a jeho předměstích	671
Zločiny Němců ve Stavropolském kraji	675
Zločiny Němců v Krasnodarském kraji	676
Spisový materiál soudního procesu v trestní věci o zvěrstvech němec- kých fašistických uchvatitelů v Krasnodaru a v Krasnodarském kraji	677
Zvěrstva Němců v Charkově a v charkovské oblasti	689
Vyhlazení pokojných občanů v rovenské oblasti	689
Hitlerovci rozšiřovali epidemii skvrnitého tyfu	689
Výpovědi svědka Malinovského o zločinech v okruhu Zámostí (Polsko)	694
Zločiny německé vlády v Osvětimi	698
Hitlerovci vyhlazovali sovětské lidi nákazou skvrnitého tyfu	715
Korespondence o postavení spalovacích pecí	721
Výpovědi Paula Waldmanna o spalování válečných zajatců ve spalova- cích pecích	723
Zločiny Němců ve Lvovské oblasti	723
Spis o prohlídce drtiče kostí ve Lvově	724
Z výpovědi svědka Adametze, vyslýchaného v Dachau, o vykopávání mrtvol zastřelených lidí a o jejich spalování	726

Výpovědi svědka Mazura, vyslýchaného v Gdansku, o výrobě mýdla z lidského tuku	730
Předpis na mýdlo z lidského tuku	734
Výpovědi svědka Wittona o zhotovování mýdla z lidského tuku v anatomickém ústavu v Gdansku	734
Výpověď svědka Neelyho o vaření mýdla z lidského tuku	734
Výslech svědka Lahousena	740
Výslech svědka Ohlendorfa	755
Výslech svědka Bláhy o hromadném vyhlazování lidí v táboře Dachau	777
Dopisy bankéře von Schrödera Himmlerovi	793

ROZKRÁDÁNÍ A VYLUPOVÁNÍ STÁTNÍHO, VEŘEJNÉHO A SOUKROMÉHO MAJETKU

Oloupení Československa

Z Leyova článku o tom, že Němci přísluší k vyšší rase	795
Ze zprávy československé vlády o odvezení cenných věcí a surovin z Československa a o hospodářské germanisaci a finančním loupení	795

Loupení soukromého a veřejného majetku v Polsku

Ze zprávy polské vlády o vyvlastňování a loupení veřejného a soukromého majetku	799
Z Frankova deníku	800

Rozkrádání a loupení státního, společenského a osobního vlastnictví v SSSR

Ze „Zelených desek“	802
Z desek okružního zemědělského führera	805
Ze záznamu o projevu Rosenberga „O východních problémech“	807
Z projevu říšského komisaře Ukrajiny Kocha	807
Provádění programu loupeží a lupičství (z projevu sovětského žalobce)	807
Z noty lidového komisaře zahraničních věcí s. V. M. Molotova ze dne 6. ledna 1942 (o loupežích a ničení na sovětském území)	808
Z noty lidového komisaře zahraničních věcí s. V. M. Molotova z 27. dubna 1942 (o zvěrstvech a násilnostech německých uchvatitelů)	812
Z hlášení německých úředních míst o loupežích, spáchaných německými vojáky na Ukrajině	814
Pustošení a loupeže v Rovnu a v rovenské oblasti	816
Loupeže v Kijevě	817
Množství výrobků odvezených z Ukrajiny do Německa v letech 1943—44	817
Akce na odebrání zemědělských výrobků z Ukrajiny	818
Zpustošení zemědělství v Litevské SSR	819
Zpustošení zemědělství v Lotyšské SSR	819
Oloupení vesnického obyvatelstva v Estonské SSR	820

Hitlerův výnos o hospodaření v nově obsazených východních oblastech	821
O zajištění německých ozbrojených sil potravinami	822
Narizení o využívání místních zdrojů	822
Ze stenografického záznamu o poradě, konané dne 6. srpna za předsednictví Göringa o vyživovací situaci	823
Hmotná škoda, způsobená německými fašistickými uchvatiteli státním podnikům, institucím, kolchozům, společenským organizacím a občánům SSSR	828

PUSTOŠENÍ A VYLUPOVÁNÍ KULTURNÍCH A VĚDECKÝCH HODNOT,
INSTITUCÍ KULTURNÍHO ŽIVOTA, KLÁŠTERŮ, KOSTELŮ A JINÝCH INSTITUCÍ
NÁBOŽENSKÝCH KULTŮ

Organisace vylupování a pustošení kulturních hodnot

Článek 56. Haagské konvence z roku 1907	835
Z Hitlerova výnosu o zřízení Rosenbergova einsatzštábu	835
Z Rosenbergova dopisu z 23. dubna 1941 a odvezení vědeckého a archivního majetku	835
Z písemného prohlášení Förstera o uchvácení kulturních a historických hodnot v městech Puškinu, Kijevě a Charkově	836
Dopis Rosenbergovi ze 14. září 1944 o výtvarných dílech, odvezených z Ukrajiny	837
Z Göringova dopisu Rosenbergovi	838
Z rozkazu o chování vojska na východě	838

Pustošení a vylupování kulturních hodnot v Československu a Polsku

Zničení českého kulturního života	839
Zničení polského kulturního života a polské inteligence	841
Z Frankova deníku (O zničení Varšavy)	843
Ze záznamu o Frankově projevu o zpustošení Polska	843

Ničení památek národní kultury národů SSSR

Z noty lidového komisaře zahraničních věcí soudruha V. M. Molotova ze dne 6. ledna 1942	844
Z noty lidového komisaře zahraničních věcí soudruha V. M. Molotova z 27. dubna 1942	845
Pustošení v Puškinově rezervaci	846
O zničení památek výtvarného umění a architektury v městech Petrodvorjec, Puškino a Pavlovsk	848
Výslech svědka, ředitele Ermitáže I. A. Orbeliho	850
Vyloupení rostovského musea výtvarného umění v Pjatigorsku	853
Škoda, kterou způsobili hitlerovci zpustošením kulturních a vědeckých institucí, museí a historických památek	853

<i>Zpustošení historických památek starých ruských měst</i>	
Zpustošení v Novgorodě a v novgorodské oblasti	855
Výpovědi svědka Dimitrijeva o zpustošení Novgorodu	856
Zpustošení Smolenska	857
<i>Zpustošení a vyloupení kulturních a historických hodnot a kulturně osvětových institucí na Ukrajině a Bílé Rusi</i>	
Pustošení v Kijevě	857
Odvezení kulturních hodnot z Kijeva	858
Loupení v Oděse a v oděské oblasti	859
Loupení a pustošení ve stalinské oblasti	860
Pustošení a loupeže v Rovnu a v rovenské oblasti	860
Z dopisu generálního komisaře Bílé Rusi Kubeho o odvezení uměleckých sbírek z Minsku	861
Zpustošení a vyloupení kulturních hodnot v Minsku	862
Zničení knihovny v Minsku	862
<i>Zničení kulturních hodnot litevského, estonského a lotyšského národa</i>	
Odvezení kulturních hodnot z Rigy, Revelu a jiných estonských měst	863
<i>Vyloupení a pustošení kostelů, klášterů a jiných institucí náboženského kultu</i>	
Ničení a vylupování kostelů v moskevské oblasti	863
Výpovědi svědka Protojereje Lomakina o zpustošení kostelů v Leningradu	864
Výpovědi svědka Dimitrijeva o znesvěcení kostelů v Novgorodě a Pskovu	870
Zničení kostelů — starých to památek Bílé Rusi	871
<i>Loupeže v okupovaných zemích</i>	
Ze zprávy generála Thomase o zničení polského průmyslu	872
Göringova směrnice o odvezení surovin a materiálu z okupovaných území	873
Z Hessova rozkazu, kterým se zakazuje rekonstrukce polského průmyslu	873
Z tajného protokolu o poradě za Göringova předsednictví o odvezení zemědělských výrobků z východních zemí	873
Z instrukce o majetku Poláků	874
Ze směrnice o hospodářské politice pro organisování hospodářského života na Východě	874
Z Rosenbergovy řeči o zásobování Němců potravinami	875
Z memoranda ministerstva pro okupovaná území	875
<i>Pustošení měst a vesnic, průmyslu, dopravy a spojů</i>	
Z noty lidového komisaře zahraničních věcí soudruha V. M. Molotova ze 6. ledna 1942	876
Ze zprávy Mimořádné státní komise	876

Z noty lidového komisaře zahraničních věcí soudruha V. M. Molotova z 27. dubna 1942 (o pustošení měst a vesnic)	877
Ze zprávy Mimořádné státní komise o škodě, způsobené německými fašistickými uchvatiteli	878
Hitlerovy směrnice pro ústup z Kubaně (operace „Krimhilda“)	879
Z Frankova deníku o tom, že při ústupu nutno zanechat za sebou „vypálenou zemi“	879
Z noty lidového komisaře zahraničních věcí soudruha V. M. Molotova z 27. dubna 1942 (o vypalování osídlených míst)	880
Pustošení měst a vesnic v orelské oblasti	880
Vyhazování do vzduchu a zakládání požárů v městech Vjazně, Gžatsku, a Sičevce	880
Zničení domů v městě Stalínu	881
Z úhrnné zprávy o zničení vesnice Borisovky	881
Z vyhlášky bezpečnostní policie v Lotyšsku o zničení vesnice Audriny	881
Ze směrnice štábu válečného námořnictva „O budoucnosti města Petrohradu“	882
Ze směrnice vrchního velitelství o Moskvě a Leningradu	882
Ze zprávy leningradské městské komise pro vyšetřování zločinů německých fašistických okupantů a o zkrázách v Leningradu	883
Z Hitlerovy směrnice o zničení Bělehradu	884
Ze zprávy jugoslávské vlády o zpustošení Bělehradu	884
Telegram guvernéra Varšavy o zpustošení Varšavy	884
Z Frankova deníku (O zpustošení Varšavy)	885

Deportace pokojného obyvatelstva do německého fašistického otroctví a používání nucených prací na dočasně okupovaných územích

Ze záznamu o Hitlerově projevu z 23. května 1939 o využití práce obyvatelstva z okupovaných území	886
Ze Sauckelova dopisu Rosenbergovi z 20. dubna 1942 o programu pro nasazení pracovních sil	886
Ze záznamu o projevu říšského komisaře Ukrajiny Kocha z 5. března 1943 o zacházení s místním obyvatelstvem	887
Ze záznamu o Himmlerově řeči z 4. prosince 1943 o otrocké práci	887
Z tajného memoranda z 12. června 1944 o používání práce mladíků, „zajatých“ armádní skupinou „Střed“	887
Z dopisu obergruppenführera SS Pohla z 30. dubna 1942 o reorganizaci koncentračních táborů a o prováděných v nich akcích (s instrukcí pro velitele táborů)	888
Z memoranda z 18. září 1942 o vyhlazování „živlů pro společnost nebezpečných“ ve formě výkonu trestu	889
Z Himmlerova rozkazu ze 17. prosince 1942 o odesílání praceschopných vězňů do koncentračních táborů	889
Z Frankova deníku (o odesílání pracovních sil do Německa)	890
Deportace polského obyvatelstva na nucené práce	891

Používání nucené práce na dočasně okupovaných sovětských územích	892
Ze záznamu o poradě o nasazování ruských pracovních sil	892
Z Göringova rozkazu o nasazení pracovních sil	894
O jmenování gauleiterů zmocněnci pro nasazování pracovních sil v oblastech	894
Ze Sauckelova programu nasazování pracovních sil	895
Zvláštní akce odesílání východních pracovních na pomoc domácnostem v Německu	896
Z Göringova rozkazu o oprávněních generálního zmocněnce pro nasazení pracovních sil	897
Rozkaz vrchního velitelství z 10. května 1942 „O mobilisaci ruských pracovních sil pro říši“	897
Z Todtovy směrnice všem organizacím „Todt“ ve východních oblastech ..	899
Používání práce válečných zajatců a místního obyvatelstva k budování obranných staveb na východní frontě	899
Z instrukce o náboru ruských pracovních sil do posledního muže	900
Z pokynů o zacházení se zahraničními dělníky	900
Z ponaučení hospodyním o zaměstnávání východních pracovních	901
Z noty lidového komisaře zahraničních věcí soudruha V. M. Molotova ze dne 6. ledna 1942 (o deportaci obyvatelstva na nucené práce)	902
Z noty lidového komisaře zahraničních věcí soudruha V. M. Molotova z 27. dubna 1942 (O zavedení otrocko-nevolnického režimu v okupovaných okresech SSSR a o odvlékání sovětských lidí do otroctví)	904
Z noty lidového komisaře zahraničních věcí soudruha V. M. Molotova z 11. května 1943 o hromadném násilném odvlékání pokojných sovětských občanů do německého fašistického otroctví	910

Vysvětlení některých slov a zkratek v textu

- Abwehr — obrana — vojenská zpravodajská služba (protišpionáž)
- Ahnenerbe — „Ústav pro studium dědičnosti“ — rasistická instituce, která podléhala přímo Himmlerovi
- Anschluss — tak nazývali hitlerovci zabrání Rakouska
- APA — Aussenpolitisches Amt — zahraničně politický odbor strany
- Brigadenführer — hodnost generála zbraní SS (brigádní generál)
- Blitzkrieg — blesková válka
- Blockleiter — organizační důvěrník nacistické strany pro jednotlivou čtvrť
- Wehrmacht — branná moc fašistického Německa
- WVSP — úřad pro záležitosti válečných zajatců
- WVHA — Wirtschafts- und Verwaltungshauptamt — Hlavní hospodářský a správní úřad, spravující koncentrační tábory (odbor RSHA)
- Gauleiter — vedoucí oblastní organizace nacistické strany
- Hauptsturmführer SS — kapitán
- Hauptscharführer SS — poddůstojnická hodnost ve zbraních SS.
- Gebietskommissär — vedoucí hitlerovské správy na okupovaném území. Gebietskommissariat odpovídal okruhu
- Generální guvernér — se nazýval Frank, kdežto okupované Polsko se nazývalo generálním gouvernementem
- General-Kommissär — vedoucí hitlerovské správy na okupovaném území. Generalkommissariat odpovídal oblasti nebo několika oblastem
- Genocidium — vyhlazování národnostních a rasových skupin
- Gestapo — Geheime Staatspolizei — státní tajná policie
- Hitlerjugend — (hitlerovská mládež) — fašistická organizace mládeže
- Gruppenführer — hodnost generála SS a SA, odpovídající generálmajoru
- GFP — Geheime Feldpolizei — tajná polní policie
- DAF — Deutsche Arbeitsfront — „Německá pracovní fronta“ — hitlerovská organizace, vytvořená nacisty místo odborových organizací, které byly likvidovány

DULAG — Durchgangslager — hitlerovský průchodní tábor pro sovětské válečné zajatce

„Dušegubki“ — (Gaswagen) — speciálně zařízená auta, v nichž hitlerovci vyhlazovali své oběti výfukovým plynem

„Zeljonaja papka“ — (Zelené desky) — Göringovy směrnice na hospodářské vylupování SSSR a zavedení lupičské hitlerovské správy na okupovaných územích Sovětského svazu

SIPO — Sicherheitspolizei — bezpečnostní policie

Sonderbehandlung — „Zvláštní zacházení“ s válečnými zajatci, které znamenalo jejich vyhlazení

Sonderkommando — zvláštní policejní útvary SD a SS, které se zabývaly hromadným vyhlazováním pokojného obyvatelstva

Kreisleiter — vedoucí krajské organizace nacistické strany

KRIPO — Kriminalpolizei — státní kriminální policie

„Kugel“ — „kulka“ — rozkaz o okamžitém zastřelení válečných zajatců, kteří uprchli z tábora a byli dopadeni. Tento rozkaz platil pro všechny válečné zajatce, s výjimkou zajatců amerických a anglických

Lebensraum — „životní prostor“ — teritoriální expanse německého fašismu

MEFO — Metallurgische Forschungsgesellschaft — podvodná bankovní operace, kterou provedl Schacht, aby znovuvybrojil hitlerovské armády a která vynesla hitlerovcům 12 miliard marek

NSDAP — Nationalsozialistische deutsche Arbeiterpartei — „nacionálně socialistická německá dělnická strana“ — tak nazývali němečtí fašisté hitlerovskou stranu, aby oklamali lidové masy

NSV — Nationalsozialistische Volkswohlfahrt — německý fašistický dobročinný spolek

Norimberské zákony — rasové zákony hitlerovců o pronásledování židů v Německu

Obergruppenführer — hodnost generála SS a SA, odpovídající generálporučíku

Obersturmbannführer SS — podplukovník

Obersturmführer SS — nadporučík

OKW — Oberkommando der Wehrmacht — vrchní velitelství německé branné moci

OKL — Oberkommando der Luftwaffe — vrchní velitelství válečného letectva

OKM — Oberkommando der Marine — vrchní velitelství německého námořnictva

OKH — Oberkommando des Heeres — vrchní velitelství pozemních vojsk

Operační skupiny — zvláštní policejní útvary SD a SS, které se zabývaly hromadným ubíjením pokojného obyvatelstva

Operace „AB“ — plán na vyhubení polské inteligence

Operace „Attila“ — plán na uchvácení neobsazených krajů v t. zv. svobodné Francii

Operace „Cottbus“ — hromadné vyhlazování židovského obyvatelstva v Bílé Rusi a v Pobaltských republikách

Operace „Marita“ — plán na uchvácení Řecka a Jugoslavie

Operace „Seno“ — plán na zajetí 40—50 tisíc mladých lidí ve stáří od 10 do 14 let v okupovaných územích SSSR a na jejich vyvezení do hitlerovského Německa za účelem poněmčení

Operace „Schulung“ — plán na remilitarisaci Porýní

Operace „Felix“ — plán na uchvácení Gibraltaru

Organisace Todt — široce rozvětvená organisace hitlerovského Německa pro vojenské stavby, nazvaná jménem jejího vedoucího inženýra Fritze Todta

Ortsgruppenleiter — vedoucí místní organisace nacistické strany

Ostdeutscher Beobachter — nacistický úřední orgán, vydávaný ve východním Německu

Plán „Barbarossa“ — („Varianta Barbarossa“) — plán útoku proti Sovětskému svazu

Plán „Weser“ — („Varianta Weser“) — plán na okupaci Norska a Dánska

Plán „Weiss“ — („Bílý plán“) — plán útoku proti Polsku

Plán „Gelb“ — plán vpádu do Holandska

Plán „Polární liška“ } plány útoku proti severu SSSR přes Norsko

Plán „Sob“ } a Finsko a zejména uchvácení Murmanské železnice

Plán „Stříbrná liška“ }

Plán „Grün“ — „Zelený plán“ — plán na uchvácení Československa

Plán „Seelöwe“ — plán vpádu do Anglie

Plán „Isabella“ — plán na okupaci Španělska

Plán „Oldenburg“ — program hospodářského vyloupení okupovaných území SSSR

Plán „Otto“ — plán na uchvácení Rakouska

Reiterkorps — jezdecký sbor SA

Říšský komisař — nejvyšší hodnost hitlerovského správního činitele na okupovaném území

Říšský vedoucí — nejvyšší hodnost vedoucího v nacistické straně

Říšský maršál — vojenský titul Göringa

Říšský vedoucí — náčelník SS — Himmler

RSHA — Reichssicherheitshauptamt — hlavní úřad říšské bezpečnosti

SA — Sturmabteilungen — úderné oddíly

SS — Schutzstaffeln — strážní oddíly — teroristické bandy hitlerovské strany

SD — Sicherheitsdienst — bezpečnostní služba u říšského vedoucího SS.
Široce rozvětvená špionážně teroristická organizace německého fašismu

Kraft durch Freude — (radostí k síle) — turisticko-sportovní nacistický spolek, který byl naprosto pod vlivem a kontrolou německé fašistické strany

Untersturmführer SS — podporučík

Freikorps — hitlerovská vojenská organizace sudetských Němců, která měla podíl na uchwácení Československa

Hoheitsträger — „nositelé moci“ — tak se nazývala vedoucí skupina funkcionářů nacistické strany

Hohe Schule — vysoká fašistická stranická škola

Zellenleiter — vedoucí buňky nacistické strany

Scharführer SS — poddůstojnická hodnost ve zbraních SS (odpovídá hodnosti desátníka)

Schwarzkorps — („Černý sbor“) — oficiální deník esesáků

STALAG — Stammlager — stálý koncentrační tábor pro sovětské válečné zajatce

Standartenführer SS — plukovník

Standgerichte — hitlerovský stanný soud v Československu

Sturmbannführer SS — major

Sturmführer SS — poručík

Einsatzgruppe — speciální policejní útvar SD a SS, který se zabýval hromadným vybíjením pokojného obyvatelstva

Einsatzstab — speciální štáb. Tak Rosenbergův Einsatzstab se zabýval loupáním uměleckých hodnot v okupovaných územích

Seznam vyobrazení

Pohled na budovu, kde zasedal Mezinárodní vojenský tribunál (justiční palác)	136
Vchod do justičního paláce v Norimberku	136
Mezinárodní vojenský tribunál	136
Projev hlavního žalobce za SSSR R. A. Ruděnka při líčení Tribunálu	136
Lavice obviněných	136
Výslech svědka Pauluse	136
„Plán Barbarossa“ (fotokopie dokumentu)	424
Paulusovo prohlášení sovětské vládě (fotokopie dokumentu)	424
Tajná směrnice Hitlerova hlavního stanu o zacházení se zajatými ruskými politickými a vojenskými vedoucími funkcionáři (fotokopie dokumentu)	504
Směrnice vrchního velitelství fašistických ozbrojených sil z 20. července 1942 a 16. ledna 1942 „O tetování sovětských válečných zajatců poznávacími značkami“	504
Orchestr hudebníků z řad vězňů janovského tábora s dirigentem Lvovské opery skladatelem Jakubem Munthem a profesorem Striksem	568
Exhumované mrtvoly pokojných obyvatelů, popravených hitlerovci dne 18. července 1944	568
Pokojní sovětské občany oběšené hitlerovci na balkonech Žolkovské ulice ve Lvově	568
Pokojní sovětské občany oběšené hitlerovci na tržišti ve středu Lvova	568
Mrtvoly sovětských občanů, popravených na židovském hřbitově ve Lvově	568
Nařízení Hitlera z 13. května 1941 „O příslušnosti polních soudů v oblasti »Barbarossa« a o zvláštních opatřeních vojskových teles“ (fotokopie dokumentu)	600
Vyhláška posádkového velitele města Kijeva (fotokopie dokumentu)	624
7000 kg vlasů odstřižených hitlerovci umučeným a usmrceným ženám v koncentračním táboře v Osvětimi, které byly připraveny k odeslání do Německa	704
Nádobí a věci z domácností, které odebrali hitlerovci vězňům před pravou	704
Exhumované mrtvoly pokojných občanů	704

Stroj „drtič kostí“ na drcení kostí mrtvol, spálených hitlerovci	816
Mrtvoly sovětských lidí po jedné z hromadných poprav poblíže města Zoločeva, fotografované hitlerovci před zahrabáním	816
Novo-Jerusalemký klášter Vzkříšení. Pohled do vnitřku chrámu před spálením	816
Novo-Jerusalemký klášter Vzkříšení. Klenba hlavního chrámu, vyhozená hitlerovci do vzduchu	816
Zničená budova Korolenkovy knihovny v Charkově	816
Zničený Dům pionýrů v Charkově	816
Petrodvorec. Pohled na palác s moře před a po zničení	816
Petrodvorec. Trůnní sál v paláci před a po zničení	816
Škody ve státní Ermitáži v Leningradě	816
Zpustošená budova Suvorovova musea v Leningradě	816
Kijevsko-Pečerský klášter. Chrám Nanebevzetí (XI. století), zničený hitlerovci (celkový pohled)	816
Kijevsko-Pečerský klášter. Chrám Nanebevzetí (XI. století), zničený hitlerovci	816
Kijevsko-Pečerský klášter. Chrám Nanebevzetí (XI. století), zničený hitlerovci	816
Kijevsko-Pečerský klášter. Chrám Nanebevzetí (XI. století), zpustošený hitlerovci	816
Hitlerova směrnice ze 4. září 1943 o pustošení při ústupu z Kubaně („operace Krimhilda“) (fotokopie dokumentu)	888
Tajná směrnice vrchního velitelství fašistických ozbrojených sil ze 7. října 1941 o zničení Moskvy a Leningradu (fotokopie dokumentu)	888

Obsah

Předmluva	5
DEKLARACE A PROHLÁŠENÍ O ODPOVĚDNOSTI HITLEROVCŮ ZA SPÁCHANÉ ZLOČINY	
Prohlášení sovětské vlády o odpovědnosti hitlerovských uchvatitelů a jejich pomahačů za zločiny, které spáchali v okupovaných evropských zemích	29
Deklarace z 2. listopadu 1943 o odpovědnosti hitlerovců za spáchaná zvěrstva	33
Konference nejvyšších představitelů tří spojeneckých mocností — Sovětského svazu, Spojených států amerických a Velké Britannie — na Krymu	35
PŘÍPRAVA SOUDU S HLAVNÍMI VÁLEČNÝMI ZLOČINCI	
Dohoda z 8. srpna 1945 o soudním stíhání a potrestání válečných zločinců evropských zemí Osy	41
Statut Mezinárodního vojenského tribunálu	43
Řád Mezinárodního vojenského tribunálu	50
ODEVZDÁNÍ HLAVNÍCH VÁLEČNÝCH ZLOČINCŮ SOUDU	
Činnost výboru žalobců před zahájením procesu	57
Přípravné zasedání Mezinárodního vojenského tribunálu v Berlíně	62
Žaloba	64
ZAHÁJENÍ NORIMBERSKÉHO PROCESU ZAHAJOVACÍ ŘEČI HLAVNÍCH ŽALOBCŮ	
Zahájení procesu	127
První líčení	127
Dotaz na obviněné, zda se cítí vinnými nebo ne	130
	945

Soudně psychiatrická expertisa obviněných Streichera a Hesse	132
Zahajovací řeč hlavního žalobce za USA R. Ch. Jacksona	134
Zahajovací řeč hlavního žalobce za Velkou Británii Hartley Shawcrosse	192
Zahajovací řeč hlavního žalobce za Francouzskou republiku de Menthona	238
Zahajovací řeč hlavního žalobce za SSSR R. A. Ruděnka	294
Postup sovětské žaloby při předkládání důkazů	337

ZLOČINY PROTI MÍRU

Příprava agrese	343
Agrese proti Rakousku	357
Agrese proti Československu	371
Agrese proti Polsku	391
Agrese proti Norsku a Dánsku	406
Agrese proti Belgii a Holandsku	411
Agrese proti Řecku	413
Agrese proti Jugoslavii	415
Agrese proti SSSR	418
Německá spolupráce s Itálií a Japonskem. Příprava války proti USA.	466

VÁLEČNÉ ZLOČINY

Zločinné pošlapávání zákonů války a válečných zvyklostí o zacházení s válečnými zajatci	487
Válečné zločiny hitlerovců vůči pokojnému obyvatelstvu Sovětského svazu, Jugoslaviie, Polska a Československa	571
Rozkrádání a vylupování státního, veřejného a soukromého majetku Oloupení Československa	794
Loupení soukromého a veřejného majetku v Polsku	795
Rozkrádání a loupení státního, společenského a osobního vlastnictví v SSSR	799
Pustošení a vylupování kulturních a vědeckých hodnot, institucí kulturního života, klášterů, kostelů a jiných institucí náboženských kultů	802
Organisace vylupování a pustošení kulturních hodnot	834
Pustošení a vylupování kulturních hodnot v Československu a Polsku	835
Ničení památek národní kultury národů SSSR	839
Zpustošení historických památek starých ruských měst	844
Zpustošení a vyloupení kulturních a historických hodnot a kulturně osvětových institucí na Ukrajině a Bílé Rusi	855
Zničení kulturních hodnot litevského, estonského a lotyšského národa	857
Vyloupení a zpustošení kostelů, klášterů a jiných institucí náboženského kultu	863
Loupeže v okupovaných zemích	863
	872

Pustošení měst a vesnic, průmyslu, dopravy a spojů	876
Deportace pokojného obyvatelstva do německého fašistického otroctví a používání nucených prací na dočasně okupovaných územích	886
Seznam dokumentů v prvním díle	923
Vysvětlení některých slov a zkratk v textu	938
Seznam vyobrazení	942
Obsah	945

NORIMBERSKÝ PROCES

Sborník materiálů

Díl první

Vydal Orbis, Praha, v redakci Právnického ústavu ministerstva spravedlnosti

Šéfredaktor nakladatelství Josef Štefánek

Vedoucí redaktor PÚMS a odpovědný redaktor publikace Miloš Parma

Technický redaktor Jaroslav Smutný

Korektoři Růžena Švorčíková, Eva Šnoblová a Jan Kamelský

Obálku navrhl Josef Ficenec

30102-32, 54757/14-52-III/2, 418

Sazba 6. 1. 1953. Tisk 14. 8. 1953. 1. vydání. Náklad 5400 výtisků

Plán. archy 29,62. Autor. archy 74,66. Vydavatel. archy 75,59

Skup. papíru 222 20, formát 86×122, 40 g, knihtisk

Písmo Ideal News

36 stran obrazových příloh

Vytiskl Orbis, tiskařské závody n. p., závod č. 1

Praha XII, Stalinova 46

4%. Cena váz. Kčs 51,—